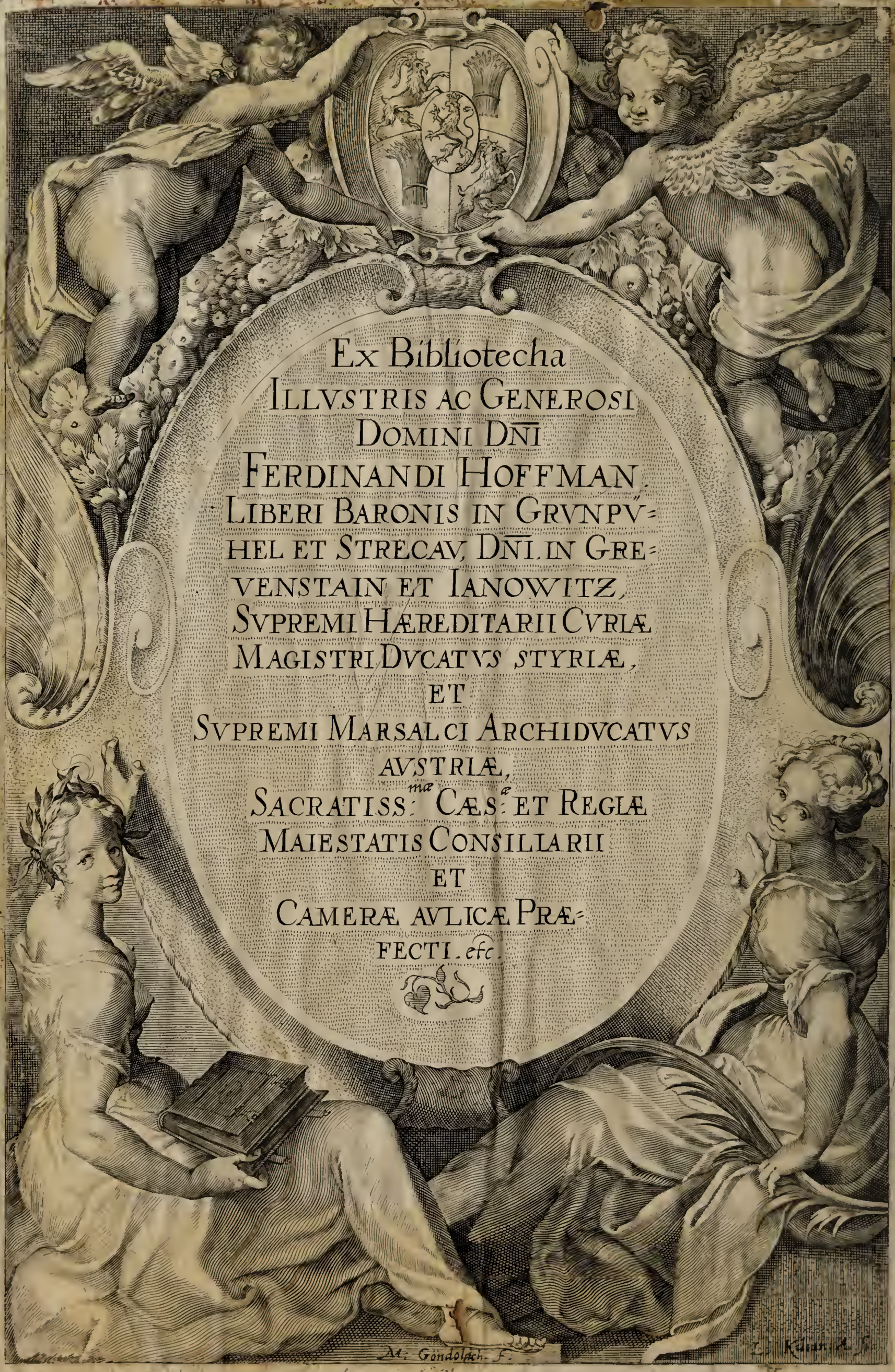

Q.403.46
The Public Library of the City of Boston

May. 1937

John Estwood: Summa Astrologiae Iudicialis

Venice, J. L. Santritter, July, 1489

Printed with gothic types, in folio form, in two columns, with 57 lines to a column. It has 221 leaves (the first and last blank). The size of a leaf is 312 × 215 mm., while the text in a column measures 230 × 68 mm. Large woodcut capitals, also spaces with guide letters. Map of the world on 46a, and several diagrams. Bound in 15th century calf, rebacked. The fly-leaf is from a 15th-century manuscript on parchment, and the back cover is lined with a 15th-century paper containing music. The volume once belonged to Baron Ferdinand Hoffman, High Marshall of the Archduchy of Austria, whose large bookplate is pasted on the inside of the front cover.
*Hain *6685; B.M.C., Part V, p. 462.*

JOHN ESTWOOD — or Eastwood, Eschuid, Ashenden, Ashindon, Eschenden, since the name is spelled in a dozen different ways — was an English astronomer and astrologer. He was made a Fellow of Merton College at Oxford in 1338, and probably died in 1374. Merton College, founded expressly "to provide men for all the professions" — that is, civil servants, physicians, artists, historians, etc. — by the middle of the fourteenth century had become the center of natural science in England. John Estwood was one of the several Merton astronomers who earned a high reputation. John Bale, in his list of English authors, mentions more than a dozen "erudite" Merton men, most of whom were active in mathematics, astronomy, or physics. He refers to John Estwood as "astrologus qui summam composuit." The "summa," to which he alludes, was the *Summa astrologiae iudicialis.*

It would be difficult to distinguish in Estwood between the astronomer and the astrologer — as it would be, similarly, in the case of most of his contemporaries. Yet there was a difference between astronomy and astrology, the former being known as "natural astrology" and the latter as "judicial astrology" — the one predicting the motions of the heavenly bodies, eclipses, and conjunctions, and the other calculating the influences of stars on human destiny. John Estwood's work contains the sum of judicial astrology; nevertheless, it refrains from prophesying the fates of individuals and treats rather of the general effects of earthquakes, storms, floods, and climatic changes on nations or humankind. His book is called *Summa iudicialis de accidentibus mundi,* "The judicial astrology of the universal accidents of the world." John Estwood never consulted horoscopes and regarded such applications of the noble science of astrology as "ignoble." In the opening pages of his work he harshly condemns those who practiced astrology for these ends; and in the last chapter he describes with great solemnity what a worthy astrologer should be — a humble and pious man, who speaks simply but clearly, and is guided only by the desire for truth and not riches.

The *Summa* is divided into two books, each consisting of twelve distinctions, although the first book is much shorter than the second. The first book begins with a consideration of the age of the world, quoting (as throughout the work) all kinds of authorities and contradicting the erroneous notions. Then it discusses the nature of the planets, fixed stars, and signs, together with the various methods of making predictions from the eclipses of the moon. It describes the influences of the planets during the different positions of the Zodiac, forecasting droughts or rains, wars or plagues. The second book begins with weather predictions which continue through half of it, including the prognostication of heat and rain, snow and wind, thunder and lightning and their effects. Then follows a discussion of earthquakes, pestilences, famine and war.

The first part of the work was finished in July 1347 and the second in December 1348 — that is, at the time of the Black Death. In the concluding passage the author mentions "the pestilential times under which the whole world suffers." He even claims that, in his prognostication from the lunar eclipse of 1345, he had foretold the plague that was ravaging the world at the time of his writing. The truth, however, is that he had announced the coming of a plague not three, but eight years thence. The ninth distinction of the second book, which is devoted to epidemics and the corruption of air in general is, nevertheless, of great interest. The author regards pestilence as an epidemic and also mentions its cures, especially recommending the use of precious stones, the smelling of camphor, sprinkling with cold water and vinegar, and eating acid foods.

The *Summa* is John Estwood's main work. In addition, he prepared prognostications from the conjunctions of 1357 and 1365, and made weather predictions in 1368 for the ensuing eight years. This last task was done at the request of his friend, William Rede, Bishop of Chichester.

Bought in December 1936.

his Order in Germa[illegible] and in 1260 was ma[illegible] Rat[illegible]bon. This latter dignity, however, he held for only two yea[illegible]. Resig[illegible]ng his high office, he returned to Cologne to teach once more, and finally retired to Würzburg, occasionally leaving his monastery on preaching tours. He lived to be eighty-seven years old, working almost till the end.

Contemporaries looked upon Albert as "magnus in magia, major in philosophia, maximus in theologia," and his legendary fame lasted till the very end of the Middle Ages. Certainly, despite all the deduction which modern criticism may make from the significance of his works, he remains one of the outstanding figures of his century.

Bought in December 1936.

Albertus Magnus: Philosophia Pauperum

Venice, Georgius Arrivabenus, 31 August 1496

Printed with gothic types, in quarto form, 37 lines on a page. It has 54 leaves, the last blank. The size of a leaf is 206 × 147 mm., while the printed text measures 157 × 108 mm. There is a woodcut title-page, with type-set inscriptions. There are also three other woodcuts, one a full-page reproduction of a human head. The text begins with a handsome woodcut initial, and there are other initials in red and blue. Bound in the original boards, covered with sheepskin.
*Hain *506; B.M.C., vol. V, p. 386.*

THIS is a compendium consisting of five books on "physica," "de coelo et mundo," "de elementis," "methaurorum," and "de anima." Since it gives in a small compass a variety of subjects, the volume has been called *Philosophia pauperum,* which perhaps may be translated as "Philosophy for the common man." The five essays are included in Volume V of Borgnet's edition of Albert's works.

The treatise on physics discusses such subjects as matter, form, movement, rest, place, time, eternity, and so on. The second treatise undertakes to prove that the world is one; that the skies are finite; that all the extant bodies are located in the sky and none outside of it; and that there are several

occupies only a single leaf, but the long General Index no less than twenty-two.

Johannes Nider, a Dominican friar, was an outstanding theologian of the early fifteenth century. He was a delegate to the Council of Constance in 1414. Impressed by the need for monastic reform, he devoted much of his time — in writing as well as in preaching — to this end. Having been appointed prior of the Dominican monastery at Nuremberg, and later at Basle, he had a good chance to put his theories into practice. He was one of the most influential figures at the Council of Basle in 1431, where he was entrusted with the conversion of the followers of Huss. Nider first tried persuasion, but, not succeeding, he sharply denounced the schismatics and was chiefly responsible for their violent persecution. In his early years he had taught at Vienna, where he returned for the last years of his life. He died on a visit to Colmar in 1438, at the age of fifty-eight.

The Library has also another fifteenth-century book by Nider — the *Alphabetum divinae amoris,* printed in Paris in 1483. This volume, sometimes wrongly attributed to Jean Gerson, Chancellor of the University of Paris, is divided into fifteen parts, several of which contain tables of twenty-two lines, each beginning with a different letter of the alphabet. But Nider's best known work is the *Formicarius,* a book on witchcraft (one of the chief sources of the *Malleus Maleficarum* by Sprenger and Kramer) in which, among other things, he sharply condemned the heresy of Jeanne D'Arc. There are two other early books by Nider in this Library — a 1505 edition of the *Die Vierunzwinczig Gulden Harpffen* (consisting of counsels, directions, and exhortations for monks), and a 1506 edition of the *Consolatorium timoratae conscientiae.*

The *Praeceptorium divinae legis* is the only volume in the Library printed at Reutlingen, a town not far from Stuttgart. There were but two printers at Reutlingen — Michel Greyff and Johann Otmar. Between them they printed about a hundred books, mostly on theology.

Bought in March 1937.

Epistola de Miseria Curatorum

Strassburg, Johann Prüss, [c. 1488/93]

Printed with gothic types, in quarto form, 37 lines to a page. It has 8 leaves; the text measures 148 × 89 mm. Large initial letters.

atq; pontifice · supplicationes nras pla
catus intende · p. Lcō prima.
Operante maximiano tyrāno mul
tor error hōium genus possederat ·
lapides enim et ligna hōium adin
uentiones adorabant · et de obscenis
sacrificiis degustabāt · Qui aūt sacrifi
care nolebant · penis atq; supplicus
uehement afflicti · deseruire demōib;
compellebant. Erat ig Lcō.
edcm p singulas ciuitates · et in foro
ppositum · cum seuerissima ōminati
one · Soluebant itaq; et aeris puri
tas dyabolica ararum nitorem · et
tenebre dyabolici erroris · opportuna
ouersatio hōmib; putabantur · Lc.
Nūc itaq; ueluti quedam stelle ter
restres erga fidi ofessionē saluatoris
stigus adherēt · et aplicis scionib; se omno
dis traderet · imbuendū · maximū apud
btm clementē · p scitatis sue reuerētia · lo
cū ōtinue cepit · uenationis hre · et mag
nam apd eum familiaritatis grām op
Deus qui Gereonis 7 s. tinē · t ·
hodiernā diē btorum mrm tuor
Gereonis · uictoris · Cassii · atq; florentii ·
sotiorūq; eorum · tuis fidelib; uenabilem
pbuisti · et sicut eos ppis exigentib; meritis
p triūphum mrii ad supna celorū transtu
listi · ita et nobis pmia largiaris etna · p.
Deus qui ospicis nos Galli et Iulli ·
ex nra infirmitate deficē · ad amo
rem tuū nos misericordit p scorum tuor
exempla restaura · p.
Deus qui nos scorum ofessorū tuor
Galli et Iulli ānua sollēpnitate

Tuc
130

modo ī euanglio mathēs zacheus et io
seph. in ueti q̄q; testamēto. qm̄ pluri
mi diuites. dī intrauerūt in regnum.
nisi forte. quia diuitias. uel p nichilo
habuere. uel ex toto corde reliquere dn̄o
inspirāte didicerunt. Lcō.

Numq̄d enim dauid in regnū diuite
ɔfidebat. qui de semetipso canit. Qm̄
unic⁹ et paup sum ego. Et alias hortat⁹.
Diuitie si affluant nolite cor apponere.
Credo nō ausus est dicere nolite suscipere.
Numq̄d abrahā dn̄o sbam ptulisse cre
dibile est. p quo unicū fecere nō dubi
tauit hēdem. Altiori aūt Lcō.
facilius est camelum xp̄m pati p dilec
toribꝫ scli. quam dilcōres scli. ad xp̄m
posse ɔuerti. Cameli enī nōie se intelli
gi uoluit. q̄a sponte infirmitatis nr̄e

re postulaui. At ille. Crastina Lc.
inq̄t die ueni ad monasterium nr̄m.
et ibi sub hac re uoti compos efficien
tis. ego enim demōstrabo t̄ uirum.
qui uiua uoce indicabit q̄d queris.

Erat nāq; de gallie partibꝫ. Lc.
latino eloquio exp̄mere nō ualēs q̄d
uolui. Idem quoq; retulit se bis nu
mero ab hostibꝫ captū una q̄dē uice
a danis in gallia. altera uero in eodem
monasterio ab aggarenis cōp̄hensum.
sꝫ p dī grām ab utrisq; liberatum. Lc.

Sequenti itaq; die. illius pollicita
tionem. utrū uera essꝫ nec ne. explo
rare uolens. meoq; desiderio satis facere
uolens. prexi ad monasteriū. non pau
cos habens itineris socios fr̄es aūt loci
illius benigne nos suscipientes. usq;

(5

h 300

AD LECTOREM

¶ Existimare necesse est ueluti deorum munere datum esse: ne cuncta penitus. Iohānis Eschuid astrologi peritissimi exemplaria interirent. Nam cum cætera ferme omnia quorūdā hominū inscitia: aut negligentia ad quos ea peruenere æuo absumpta sint: Vnum potuit & ab iniuria defendi & ad nostrā posteritatisq; utilitatem seruari: tot enim ex eo nunc factæ sunt (ut sic dicamus) propagines: ut nullam posthac temporis iniuriam metuamus: Est autor recentior sed qui inter recentiores astrologos obtineat principatum. Scribit enim eruditius & copiosius: q̄ quisq̄ alius faciat ut ex eius lectione cognosci licet: Opus ipsum Summam anglicanam uulgo appellant. Debemus igitur fato. Debem⁹ etiam qui fato paruere: Factū est tum diligentia tum impensa Francisci Bolani Patritii Veneti: uiri certe bonarū artium studiosi Clarissimi quondam Oratoris Candiani. Nec defuit impressoris. Iohānis Lucilii. Santritter Helbrō/nensis Germani: maxima lucubratio: maximus labor & diligentia: qui in tanta exemplarium penuria uehementer laborauit ut nobis absolutum perfectumq; ex omni parte opus æderet: Idq; fecit pro uirili parte: ut astrologiæ studiosis maxime prodesset. Quos oratos uelit: ut si quo i loco aberratum fuerit: nō eius negligentiæ sed potius exemplarium inopiæ tribuatur.

Q.403.46
Charlotte Harris
Dec. 31. 1936

Tabula huius operis.

¶ Tabula operis ſummæ anglicanæ de aſtrologiæ pronoſticationibus Cuius duo ſunt tractatus. Primus de accidentibus mundi in generali. Secundus de accidentibus mundi in particulari. Tractatuum quilibet diuiditur in diſtinctiones. Diſtinctiones autem ſingulæ (uti legenti patebit) in capitula partiuntur.

¶ Tractatus igitur primi. Diſtinctio prima eſt de principio mundi & eius ætate: & qualiter ſciemus in quo orbe ſum⁹: & quis planetarū & quod ſignū dominet ī orbe magno ī quo ſumus & quis ſit diuiſor & gradus profectiōis orbis: hæc⁊ quattuor capitulis perficietur. car. 2.

¶ Diſtinctio.2. q̄liter ſit pronoſticandū de accidētibus mundi per coniunctiones magnas: hæc⁊ .12. capitulis perficitur car. 13.

¶ Diſtinctio.3. de ꝓnoſticatiōe accidentiū mūdi p eclipſes luiariū: hæc.7. capl'is ꝓficit'. car. 18.

¶ Diſtinctio.4. de ſignificatiōib⁹ pl'arū cū fuerint dñi orbiū annorū uel cū fuerint diuiſores annorū orbis magni: uel cū dñent' ſuper cōiunctiones magnas & ſuper eclipſes: aut cū dñent' ſuper aſcēdētia inceptionū quorūcunq; temporū reuolubiliū: hæc 8.capitulis perficietur. car. 13.

¶ Diſtinctio.5. de ſignificatiōib⁹ pl'a⁊ cū aliquis eorū eleuat' ſup aliū. hæc.3.cap.ꝓficiet'. car. 29.

¶ Diſtinctio.6. de ſignificationibus ſtellarū fixarū quæ ſunt in diuerſis imaginibus cæli: hæc.3. capitulis perficietur. car. 37.

¶ Diſtinctio.7. de naturis ſignorum: & .12. domorū circuli: cū loca cōiunctionū magnarū & eclipſiū fuerint in eis: aut cum anni peruenerint ad ipſa a locis aſcendentium inceptionū: aut a locis cōiunctionū uel eclipſiū: & de naturis ſignorū cū fuerint aſcēdentia aliquorū temporū reuolubiliū: hæc.13. capitulis perficitur. car. 49.

¶ Diſtinctio.8. de dominio planetarū & ſignoꝝ circuli ſuper climata & prouincias & regiōes & ciuitates terræ: hæc.5.capl'is perficitur. car. 42.

¶ Diſtinctio .9. de pronoſticatione accidentium mundi p reuolutionē annorū mundi & per introitus quartarū āni & p cōiunctiones & oppōnes & q̄draturas luiariū. hæc.8.capl'is ꝓficit'. car. 46.

¶ Diſtinctio.10. de naturis pl'arū & mutatiōe eorū ex natura ī naturā: & forme illorū naturæ inſeparabilis. car. 52.

¶ Diſtinctio.11. de pronoſticatione accidētiū mūdi p ſecundas ſtellas. ſ. per curſū ſiderū in aere ut per ſtellas cometas & ſimilia: hæc.4.ca.ꝓficit'. De Cometis 67

¶ Diſtinctio.12. & ultima primi tractatus de qualitatibus & naturis planetarū & ſignorū & partiū circuli & de dignitatibus planetaꝝ eſſentialib⁹ & accidentalibus & eorū habitudinibus ad inuicem breuiter & compendioſe ſc̄m modū introductorii: hæc.9.capitulis perficitur. car. 67.

¶ Tractatus ſecūdi diſtinctio prima eſt de pronoſticatione caloris aeris per orbes magnos per coniunctiones magnas per eclipſes luminariū per reuolutiones annorum mundi: per introitus quartarū⁊ anni: per omnes menſes & medietates & q̄rtas mēſium per ſingulos dies: & per ſigna: hæc.5. capitulis perficitur. car. 85.

¶ Diſtinctio.2. de pronoſticatione frigoris & gelu p ſingula ut de calore ſupra: hæc.5.capitulis perficitur. car. 90.

¶ Diſtinctio.3. de pronoſticatione ſerenitatis & ſiccitatis & bona temperantia aeris: per ſingula uti ſupra de calore: hæc.5.capl'is ꝓficitur. car. 94.

¶ Diſtinctio.4. de pronoſticatiōe himbrium pluuiarum nubium & humiditatum aeris per ſingula uti ſupra de calore: hæc.6.capl'is ꝓficit'. car. 109.

¶ Diſtinctio.5. de pronoſticatione niuis & grandinis per ſingula uti ſupra de calore hæc.6.capitulis perficitur. car. 117.

¶ Diſtinctio.6. de pronoſticatione uentorum & tempeſtatib⁹: q̄ ſingula uti ſupra de calore: hæc.10. capitulis perficitur. car. 122.

¶ Diſtinctio. de pronoſticatione tonitruorum & coruſcationum & fulminū: & de diuerſitate eorum & eorum effectibus & proprietatibus & naturis per ſingula uti ſupra de calore: hæc.6.capitulis perficitur. car. 142.

¶ Diſtinctio.8. de pronoſticatione terremotuum & diluuiorū per ſingula quaſi ut ſupra de calore: hæc.5.capitulis perficitur. car. 149.

¶ Diſtinctio.9. de pronoſticatione peſtilēntiarū & epidimiæ & corruptionum aeris: per ſingula uti ſupra de calore & de earūdem generatiōe: & de earum preſeruatione & cura: hæc.7.capitulis perficitur. car. 159.

¶ Diſtinctio.10. de pronoſticatione cariſtiæ & uilitatis annonæ per ſingula uti ſupra de calore: hæc 4.capitulis perficitur. car. 179

¶ Diſtinctio.11. de pronoſticatione guerrarum et combuſtionum per ſingula uti ſupra de calore: hæc 3.capitulis perficitur. car. 190

Diſtinctio.12. & ultima de modo pronoſticādi de de accidentibus mundi per regulas poſitas tam in tractatu primo q̄⁊ in ſecundo huius libri. Et quæ regulæ uniuſcuiuſq; temperiei ſint magis rationabiles. Et cuiuſmodi conditionis debet quilibet eſſe q in hac ſcientia uoluerit pronoſticare: hæc.3.capitulis perficitur. car. 304

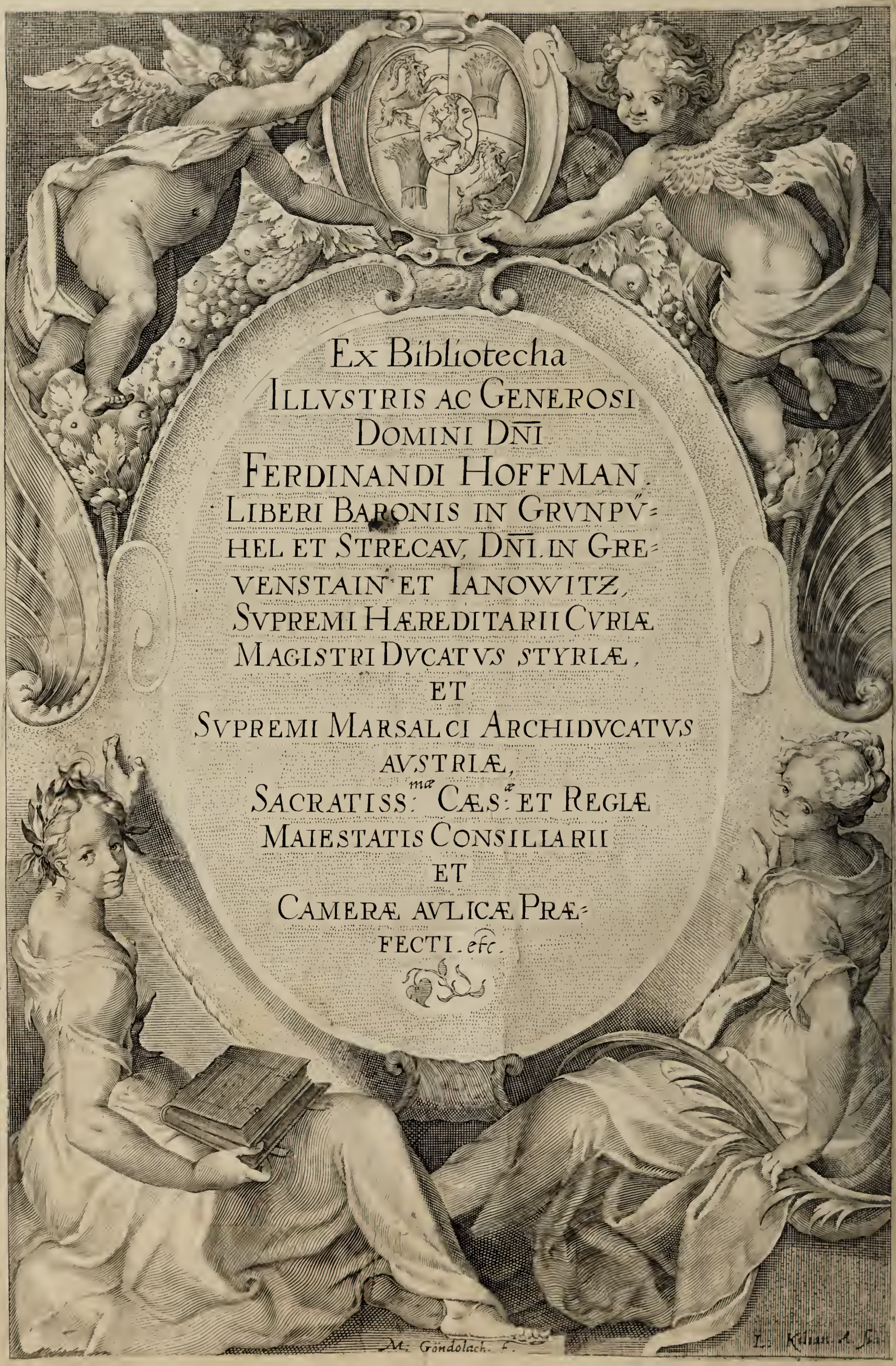
Ex Bibliotecha
Illvstris ac Generosi
Domini Dñi
Ferdinandi Hoffman.
Liberi Baronis in Grvnpv̈=
hel et Strecav, Dñi. in Gre=
venstain et Ianowitz,
Svpremi Hæreditarii Cvriæ
Magistri Dvcatvs styriæ,
et
Svpremi Marsalci Archidvcatvs
avstriæ,
Sacratiss.mæ Cæs.æ et Reglæ
Maiestatis Consiliarii
et
Cameræ avlicæ Præ=
fecti. etc.
M. Göndolach. f.
L. Kilian. A. Sc.

¶ Summa astrologiæ iudicialis de accidentibus mundi quæ anglicana uulgo nuncupatur Ioannis eschuidi niri anglici peritissimi sciētiæ astrologiæ fœlici sidere inchoat.

INtētio mea in hoc libro est cōpilare sentētias astrologorū de accidentiū mūdi ꝓnostication ee q accidūt in hoc mūdo ex corpm superioꝝ uolubilitate scd3 diuersā aeris dispositionē ī calore frigore hūiditate & siccitate. Sed in hoc ope tā grandi q3 arduo tria sūt q̄ multipliciter me perterrēt & animū meū pturbāt. s. inuidia ac detestanda imperitorū in accidentibus mundi scd̄m astrologie scientiam pronosticatio. Atq3 librorum astrologiæ: & cōtrariorum opinionū astrologorū honerosa multitudo Primū itaq3 istorum qui me in hoc opere infestāt & impediunt ē inuidia et tā detestanda imperitorum in astrologia detractio. Ista enī sciētia astrologiæ tam nobilis est & tam alta & quicquid sibi inheret & eius fructus uberrimos acquirunt tot habet despicientes quæ ipsam scientiam sūt ignorantes: uideant tamē omnes tres priusq3 ipsam cōtennant si aliqualem scintillam de ipsa possint cōprehendere: quā si apprehēdere possint si exinde emolumentum inueniant non eam contēnunt: si autē nullum emolumentum uel fructū reportant hoc eorū ignorantiæ & magis eorū obtusitati imputandum est & non scientie: cū multa miranda & pene incredibilia per ipsam scientiam presciuntur. Narrat enī magister exodi. ca. de uxore moysi æthyopissa ꝙ moyses qui sequebat̄ ethyopes et fugiebant in ciuitatem regiam sabba cūq3 carib filia regis ethyopum iniecisset oculos ī eū ex cōducto tradidit ei ciuitatem si duceret eam in uxorez & ita factum ē. Cū autem rediret in ægyptum nō acquieuit uxor inde moyses tanq̄ uir perit⁹ astrorū duas imagines sculpsit i gēmis hui⁹mōi efficaciæ ut altera memoriam altera obliuionem cōferret. Cūq3 pluribus annis conseruasset eas ānulnm obliuionis tradidit uxori: alium anulum secū tulit. Cepit igitur mulier amorem uiri obliuiſci & ipse moyses libere in ægyptum regressus est. Narrat autem hali super propositionē .9. centiloquii ptolemei de quodā satellite sarraceno in astrologia & geometria perito ꝙ cum ipsius armigerum quidam scorpi⁹ pupugerat statim ex marsupio sigilla odorem incensi habentia extraxit & armigero unum eorum porrexit & tritum potare iussit statimq3 ut bibit armiger requieuit. tunc hali aspexit sigilla & in quolibet illorū uidit imaginē scorpionis impressum interrogauitq3 satellitē qua hora lapidem istum sculpserat. Respōdit ꝙ luna existente in scorpione & ꝙ scorpio erat tunc un⁹ ex quattuor angulis & sigillaui cū eo incensum masticatū eadem hora. Aliud exemplum quidā uir fide dignus sacre theologiæ professor mihi retulit ꝙ cum esset parisius habuit quendam socium qui fuit peritus ualde in astrologia & in arte imaginū contigit quoq3 ut quidam burgensis ciuitatis illius ex gutta grauissime infirmabatur: & statim ille burgensis misit pro illo medico & conuenit cum eo pro solutione competenti ut ipsum de infirmitate sua curaret: & medicus tradidit sibi unā imaginem in panno inuolutam & dixit ei ut eam secum portaret & ita fecit & statim conualuit: uenit igitur medicus postq3 burgensis fuerat curatus & petiit salarium suum: ac ille burgensis denegauit quo facto medicus petiit imaginem quem sibi dederat & burgensis ea3 sibi obtulit & statim postea de illa infirmitate languebat nec curari poterat priusq3 ab illo medico illam imaginem emeret Et Agꝛ. primo politicorum. ca. 10. refert de quodam astrologo qui amore philosophiæ & astrologiæ omnes diuitias mundi contempsit ꝙ nihil habebat quem cum amatores diuitiarum exprobrassent eu3 quodam tempore pronosticauit per astrologiam ubertatem oliuarum futurā & conduxit omnes oliuas illius prouintiæ pro illo ānō: in tempore uindemiæ totus populus confluebat ad eum pro oleo redimendo ex quo ditissimus factus est ostendens ꝙ philosophus potest ditari si uelit sed non est hoc circa ꝙ student. Et eodē modo refert Agꝛ. de quodam alio astrologo in sicilia qui repposito numismate ademit omne ferrum ī illa prouintia: post hoc autem aduenerunt de nundinis mercatores & ipse solus uendebat eis ferrū non malum faciens excessum precii sed tantū. qn quaginta talenta semper assumpsit. 100. Itē Iosephus antiqtatis ca. 7. dicit ꝙ abraham uirtute supercælestium & prouidentia uirtutis eorum tunc certa dispositione docebat. Ex his omnibus potest liquere ꝙ scientia astrologiæ ardua est & nobilis & sūmæ utilis & necessaria. Et quia constat difficilius fuisse primo inuenire stellarum cursus q̄ diffamare ꝙ faciūt multi rudes & agrestes hui⁹ experiuntur sed de inuentō eorum cursu nulla accidit dubitatio. Cur igitur pessimi detractores hanc scientiam tam uenerandā & quā animo proditores & perfidi accusatores malicioſe accusant ut eam maliuolo mentis instinctu & pugna scuto impugnāt dicentes ipsam fore inutilem & ipsius pronosticationes omnino fore impossibiles certe quia de eius fonte modicū uel nihil gustare possunt. Iniusti autem sicut nouimus sunt iudices qui de incognitis sermonibus pronunciant & rebus. nec ad iudicandū sunt idonei qui fauore uel odio

non examinatis partibus ad sententiã temere prorumpunt: igitur qui astrologiæ subtiles inuestigationes ignorant & ipsam inuidiæ dentibus dilacerant & contemnunt omni pena imaginabili rationabiliter sunt puniendi: omni enim malo dignus est per quẽ fit ut præclare scientiæ studiũ falsis persuasionibus obumbretur. Sunt quidam igitur tales inuidi detractores qui hoc opusculũ meum uoluerunt impugnare. Impugnẽt primo ptole. & dorotheũ messahalã & alchindũ. aomar & albumazar. & iafar. & iergen. hermeten alodemon. & hermetẽ trimgest. hali. habẽragel. & hali medicum. zael & iulium. firmicum. linconiensẽ. & hermánũ. ac etiam alios astrologos ꝙ plures: quorum sententias in hoc libro meo intendo cõpilare nihil de capite proprio pro posse meo addendo nisi ea quæ ex eorum dictis uidentur sequi nolens in hoc opere omnino auctor sed compilator reputari. Secundũ uero ꝙ ab istius operis studio nimia timiditate me perturbat est difficilis ac miranda de accidentibus in mundo scdm astrologiam: pronosticatio: Ea itaq; sunt res arduæ difficiles & mirandæ que p astrologiã prescIuntur quas non poterit prescire anima terrenis laqueis impedita licet sit imortalis. facili inquisitione particulari. Anima enim humana si sempiterna agitatione substentatur dũ ipsa in isto corpore fuerit inclusa diminutionem quandam suæ perfectionis patitur temporalem dum uis eius atq; substantia coniunctione & societate terreni corporis & assidua dissolutione moram habet: Vnde accidit ꝙ omnia quæ ad inuestigationem scientiarum sub lunæ globo pertinent & precipue preclarissimæ scientiæ astrologiæ difficilis semper nobis cognitione tradantur. igitur si ipsa anima quæ imortalis a uitiis & corruptionibus terreni corporis fuerit separata ac suæ originis constantiam retinens uim atq; uirtutem suæ essentiæ agnouerit omnia quæ difficilia sunt & miranda in astrologia & in quacunq; alia scientia mirabilia apprehendit & quæ ardua facili mentis iuestigatione cõsequit': Sed in pronosticatione tẽporis circa quã in hoc libro uersat' intẽtio magna consistit difficultas ut mihi uisum est incertitudo pronosticandi siue potius impossibilitas cũ propter pronosticationis uarios & frequentissimos errores tum propter stellarum cæli & partium cæli seu zodiaci diuersas qualitates & uirtutes quia earũdem uirtutũ inumerabiles cõmixtiones: tum etiã propter terrarum & mariũ & fluuiorũ uarias & inordinatas situationes. Dixit enĩ ptolemeus in libro de dispositione orbis & temporis. capitulo primo ꝙ sic incipit. Sermo de nubilis apud homines uulgares ꝙ iudicia de duabus nubilis non inueniuntur ex scientia artificiali: nec certificantur eo ꝙ diuersificantur dispositiones aeris per diuersitatem locorũ: unde dicit ꝙ fortasse tardabitur accidens nubili in diebus a quibus ab eo die pro quo iudicatũ est & forte ĩ ciuitate erit claritas in dioces pluuiæ multæ sunt: & ideo nõ certificantur iudicia de nubibus propter hæc similia & maxime propter dictas rationes ptolemei multi probabiliter edocti in astrologia quasi totaliter desperantes recedunt a pronosticatione temporis credentes eã nullam certitudinem habere. Sed si bene aduerterẽt ad intentionẽ ptolemei in illo libro primo prædicto & ad ea quæ dicit ptolemeus. 2. quadripartiti. cap. ulti. & penultimo. faciliter uideretur ꝙ omnes rationes i illo libro primo de orbe & tempore non mouebit eos recedere a temporis pronosticatione. neq; per totũ processũ illi⁹ libri inter illũ capit. preallegatũ de dispositiõe orbis procedit ptol' per rationes geometricas & demõstratiões. determinat enĩ in illo libro de natura sphæræ cælestis: ac eius circulis ac ẽt de eiusdem spheræ & stellarum motibus quæ oẽs super certas demõstrationes fundant' de iudiciis nubilis. unde cum dicit ptolemeus ꝙ illa iudicia de nebulis non inueniuntur ex scientia artificiali nec certificantur: uult intelligere per scientiam artificialẽ scientiam declaratiuam uel geometricam ut ipsemet exponit seipsum in eodẽ cap. circa medium. unde iudicia nubilis non certificantur huiusmodi certificatione demõstratiua sicut alia' de quibus idem determinat: & ideo excusat ptolemeus iudicantes nubiles eo ꝙ non sequitur eos uituperatio apud errorem. In hoc autem ꝙ dicit nubilũ recordatur ac si quandoq; contingit eos errare. Iudicia enim nubilis: ut ait ptolemeus nõ sunt necessaria sed sunt ex eis quæ sunt scdm plurmũ. Preterea cum dicit ptolemeus ꝙ forte in ciuitate est claritas & in dioces sunt pluuiæ multæ: & iõ non certificantur iudicia de nubilis rationabiliter potest sciri ꝙ ptolemeus de partib⁹ iudicii nubilis ut si quis uoluerit iudicare de pluuiis seu nubilis crastine diei seu duorũ dierum uel triũ sequẽtium cuiusmodi iudicia ex nubibus circa solẽ & lunam cum eorum ortu & occasu sumuntur: etiã ex animalibus irrationalibus & ex multis aliis signis quæ ponuntur in tractatu secundo istius libri: sicut expresse patet eodẽ capi. prius allegato libri ptolemei de dispositione orbis & temporis ut dicit ptolemeus in libro quadripartiti. cap. ultimo. ubi expresse ponit modum iudicãdi p huiusmodi signum de pluuia uel serenitate particulari. Sed capitulo precedẽti uidelicet penultimo secundi quadripartiti. ponit iudicia uniuersalia quæ sumuntur per introitus quartarum anni. & per coniunctiones & oppositiones luminarium & eorũ quadraturas: nequaq; ulterius ad minus temp⁹ descendendo: quæ quidem iudicia certificari possũt quandoq; ex stellis quẽadmodum nõ possunt iudicia particularia nisi in talibus casibus duntaxat exceptis si contingat crastina die ꝙ luna coniun-

gatur aliquibus stellis uel planetis humidis in lo/
co humido cum aspectibus aliarum planetarum
promouentium ad humorem Iudicamus tunc ex
stellis humorem futurum cras sed nō ita certe hoc
eueniet sicut in iudiciis uniuersalibus contingat.
nam forte tardabit per aliquos dies post cras: &
forte ille humor uel pluuia descendit in uno loco
& non in alio propter uariationem loci ut dictū
est: sed iudicia uniuersalia ut humores uel pluuiæ
annuales uel quartæ anni certificant magis ex stel
lis: & accidunt illæ pluuiæ per totam unam regio
nem uel per totum unum clima ꝙ non est uerum
de partibus pluuiis. Ex his igitur satis liquet ꝙ
pronosticationes temperiei non sunt paruipen/
dendæ: sed propter maximam earum utilitatē di/
ligenti studio & experientia diuturna a nobis sūt
perquirendæ. Tertiū uero ꝙ me ab isto scriben/
di studio dubia trepidatione reuocat & retardat
est librorum astrologiæ & contrariarum opinio
num astrologorū honerosa multitudo: tot enim
sunt libri inutiles & tot auctores imperiti quæ re/
gulas superstitiosas & uarias inconsultis antiquis
astrologis prenominatis continue multiplicāt in
experti ad iudicia tam temere procedunt ꝙ ipsa
scientiam preclarissimā turpiter dehonestāt & su
is monstruosis iudiciis miserabiliter diffamāt: uti
nam igitur omnes tales auctores ab actu scriben/
di i ista facultate forent furca suspensi: ꝙ oēs eorū
libri eēnt cōbusti: tunc enī scientia astrologiæ quæ
nūc suspenditur & cōtēnitur redderet magis pre
ciosa & facilius cum minori tedio ac profundius
foret inuestigata: & scripta profectuosa antiquo/
rū astrologorum diligenti studio forent inspecta
& a q̄plurimis intellecta: sed in antiquorū libris
tot ambiguitates & tot contrarias opiniones re/
perio: tot etiam materias difficiles de aeris muta/
tione perpendo ꝙ dū intimo mentis stupeo inge
nium mei tenuitatem ac fragilitatem meam quia
omniū insufficientiam reminiscens contremisco
& contremescens palesco in hoc tantum ꝙ i hoc
libro dubitationis desperatiōe conturbatus ꝙ nō
audeo de tempore aliquam regulam de nouo con
dere nec aliquam sententiam de capite meo pro/
uulgare: & si auderē non sufficio. sed antiquorū
astrologorū opiniones & sententias ac regulas tā
uniuersales q̄ particulares intendo meliori ordi/
ne quo potero ad cōmunē utilitatē in hac scientia
studientium in quandā sūmā redigere. Et uocabi/
tur ille liber sūma iudicialis de accidentibus mun/
di. Maxima uero causa quare hoc opus agressus
sum est ista ꝙ modo sunt multi astrologi anti/
qui & moderni multa & bona de tempestate ae/
ris: & de his quæ contingunt in mundo documen
ta scribunt & modū pronosticandi docēt: sed in
ter omnes nullum inuenio quin in suis libris omit
tant aliqua quæ in huiusmodi iudiciis forent ne/
cessaria: & iudicantibus multipliciter possent ua/
lere. Ptolemeus quē inter omnes reputamus ua/
lentiorem in libro quadripartiti ualde rationabi
lis procedit: in hac enim materia docet regulas ge
nerales pronosticandi per eclipsis: deinde ꝑ quar
tas anni: & postmodum per coniunctiōes & op/
positiones luminarium: deinde per eorū quadra/
turas: sed de coniunctionibus magnis uidelicet se
xtū sententiarū planetarum: & de reuolutiōibus
annorū mundi nihil penitus determinat. Albu/
mazar tamen in maiori introductorio multas de
tēperie dat regulas notabiles: eas nō tamē ponit i
aliquo ordine: & licet de coniunctiōibus magnis
pertractet de eclipsi luminariū parū loquitur nec
earū iudicia manifestat. Alchindus uero q̄uis no
tabiliter procedat nihil tamen loquitur de coniū/
ctionibus magnis nec de eclipsibus. Messahalla
etiam quasi totaliter de magnis effectibus pertra/
ctat. Sed dorotheus & aomar & gerdis paucas
regulas sed notabiles: de eclipsib⁹ uero & magnis
coniunctionibus nihil loquūtur. Lincoñ. autez
& moderni scd̄m dignitates planetarum & essen
tiales & accidentales tantūmodo de aeris muta/
tione iudicant: & sic discurrēdo per singulos nul
lus eorum de temperie sufficienter loquitur. Et qa
de eorum libris uia naturalis & recta pro tempe/
rie ut mihi uidere posset elici: eorū omniū senten/
tias ac regulas scd̄m naturalē ordinem in hoc li
bro meo pro operis facilitate iudicādi pro posse
meo iudicabo. Primo enim determinabo de prin
cipio mundi: deinde ponam ætatem mundi iuxta
opinionem theologorū & astrologorū & scd̄m
diuersas cronicas. Et ex annis mundi ostendā qua
liter sciemus in quo orbe magno scimus & i quo
tō anno illius orbis mundi constituamur: & qua
liter deueniemus ad planetā & signum in illo or/
be determinantem: ac etiā diuisorē & signū pro/
fectionis illius anni in quō sumus consequenter i/
uestigabo. deinde ponam qualiter sit pronosticā/
dum per introitus annorū & quartarum anni: &
per omnes coniunctiones & oppositiōes & qua
draturas luminarum scd̄m uiā ptolemei: & post/
modū ponam uiam pronosticandi scd̄m uiam al
buma. alchindi. linconieñ. & aliorum. & ponam
unā cum his dignitates planetarum essentiales &
accidentales: & qualitates planetarū & signoru
& eorum complexiones & naturas: & etiam na/
turas partium circuli & planetarū habitationes.
Et sic plures regulas uniuersales de accidētib⁹ mū/
di in illo primo tractatu libri mei compilabo. De
inde in secundo tractatu huius libri particulares
regulas de uno quoq; accidēte mundi: siue de una
quaq; parte temperiei aeris per se: de qualibet in il
lo libro meo uoluero pertractare intēdo pro pos
se meo ex diuersis libris predictorum astrologo/
rum sūmarie recolligere: & sic ab uniuersalib⁹ ad
particularia recto tramite & ordine naturali iu/
xta ag. & aliorum omnium philosophorum do

ctrinam in hoc libro procedam deo adiuuante.

¶ Tractat⁹ primus ſũmæ iudicialis aſtrologie de accidentibus mundi per regulas uniuerſales.i.de accidentibus in generali Iohannis eſchuidi in ea arte iuditiali uiri peritiſſimi anglici incipit.

Tractatus primus qualiter ſit prono ſticandum de acci dentibus mundi ſe cũdũ regulas aſtro logiæ. Et diuidit iſte tractatus i duo decim diſtinctiões ¶ Prima diſtin / ctio eſt de princi / pio mundi & æta te mundi: & quali ter ſciemus in quo orbe magno ſimus a principio mundi & quis planeta & quod ſignum domine / tur in uno quoq; orbe: & quis ſit diuiſor & quis gradus profectionis cuiuſlibet orbis.

¶ Secunda diſtinctio qualiter ſit iudicandu; de accidentibus mundi per magnas coniunctiones triũ planetarum ſuperiorum.

¶ Tertia diſtinctio qualiter ſit iudicandũ de ac / cidentibus mundi per eclipſes luminarium.

¶ Quarta diſtinctio de ſignificationibus plane tarum dum fuerint domini orbium magnarũ: uel cum fuerint diuiſores annorum orbis magni: uel A cum dominantur ſuper coniunctiones magnas & ſuper eclipſes: uel cum dominantur ſuper aſcẽ / dentia inceptionum quorũcumq; temporum re / uolubilium.

¶ Quinta diſtinctio de ſignificationibus omni um planetarum cum aliquis eleuatur ſuper alium & quid ſignificet planeta cum ſuper alias plane / tas eleuatur.

¶ Sexta diſtinctio de ſignificationibus ſtellaru; quæ ſunt in diuerſis imaginibus cæli.

¶ Septima diſtinctio de naturis ſignorũ & duo decim domorum cæli cum loca coniunctionum magnarũ uel eclipſiũ fuerint in eis: aut cum anni peruenerint ad ipſa a locis aſcendeñ. inceptionu; precedentium a locis coniunctionum uel eclipſiũ & de naturis ſignorum cum fuerint aſcendentia aliquorum temporum reuolubiliũ.

¶ Octaua diſtinctio de dominiis planetarũ & ſignorum circuli ſuper climata & prouincias & regiones & ciuitates terræ.

¶ Nona diſtinctio qualiter ſit pronoſticandum de accidentibus mundi per reuolutiones annorũ mundi & per introitus quartarum anni & p con iunctiones & oppoſitiones & quadraturas lumi narium *

¶ Decima diſtinctio qualiter ſit pronoſticandũ de accidentibus mundi: & precipue de temperie aeris ſecũm opinionem diuerſorũ aſtrologorũ.

¶ Vndecima diſtinctio qualiter ſit pronoſtican dum de accidentibus mũdi per ſeckas ſtellas.ſ. per curſus ſiderũ & per ſtellas comatas & huiuſmodi

¶ Duodecima diſtinctio de qualitatibus & na / turis planetarum & ſignorum partium circuli: & de dignitatibus planetarum eſſentialibus & acci / dentalibus & eorum habitudinibus ad inuicem breuiter & compendioſe ſecũm modum introdu ctorii. Sequitur igitur prima diſtinctio.

¶ Diſtinctio prima de principio mundi & eius ætate: & qualiter ſciemus in quo orbe ſumus: & quis planetarum & quod ſignum dominen / tur in orbe in quo ſumus & quis ſit diuiſor & gradus profectionis orbis incipit. Et continet quattuor capitula.

¶ Capitulum primũ eſt de mundi principio.

Icut dicit Iulius fir / micus in libro ter / tio in principio. Et hermes trimegiſtus libro ſuo.cap.1. nõ ſumunt ſta genitu ra mundi nec mun / dus certum diẽ ha / buit ortus ſui nec a / liquis iterfuit eo tẽ / pore quo mundus diuinæ mentis ac p uidi numinis ratione fuit formatus: nec illucuſq; poteſt ſe intentio fragilitatis humanæ extendere ut originem mundi faciliter poſſit ratione aut cõ cipere aut explicare: hæc iulius. Difficile eſt igitur principium mundi intendere aut in quo tempo / re anni mundus inceepit originem: uel in quo tem pore ipſius anni principium mundi ſit ponendũ Vnde ex hoc magna dubietas emergit & icertitu do operis ſeu iudiciorũ in reuolutionibus anno / rum mundi. Omnes autem aſtrologi docent re uoluere annos ab origine mundi ab introitu ſo / lis in arietẽ. & cum eis concordat maxima pars theologorum loquentium de principio mundi: & maxima pars computiſtarum quæ dicunt mũ / dum fuiſſe creatum in æquinoctio uernali. Quo rum ſententias in hoc capitulo primo intendo cõ pilare: & poſtmodum omnes poſitiones recitare huic poſitioni contrarias. Dicit enim linconiẽ. in ſua exafenon de opere primæ diei q̃ mundus fuit factus in menſe niſan.i.aprilis in uernali æqui noctio de quo menſe ſcriptũ eſt in exameron mẽ /

sis ille uocabitur principium mensium. Et insinuauit itaq; moyses ꝙ mundi moles facta est i primo in instanti temporũ ꝙ in eo fuit principium mensis nisan. Et decuit mundum tẽpore uernali æquinoctio incipere ut dicit linconiensis quia est sẽperatissimũ temporum & tempus generationis & perfectionis: & dies æquinoctialis habet priuilegium speciale inter cæteros dies ꝙ sol in puncto æquinoctiali circuitu diurno totã terram illuminat & nullam partem terræ. relinquit quin eam illuminet in aliqua parte diei naturalis æquinoctialis. In alia uero die naturali relinquit sol aliquam partem terræ per totam etiã diem non illuminatã Plenior igitur est dies æquinoctialis quo ad actũ illuminandi terrã diebus cæteris. Dies autẽ æquinoctialis autũnalis est in tempore elõgationis solis & corruptionis: & ideo ab illo æquinoctio nõ fuit mundi perfectio inchoanda: hæc linco. ¶ Item rabanus super illud exodi. 12. mensis ille sc3 martius principium nobis mensium &c. dicit ꝙ hunc mensem martium hebrei primũ mensem habent: quia. 15. kl̃. eius prima dies seculi fuit: decimaquarta uero dies scda. decimatertia dies tertia. & duo decima dies seculi fuit quarta &c. qua sol & luna condita sunt & circa principium æquinoctiũ fuit Sol enim in oriente & luna in occidente sphera3 mundi ex æquo diuidebant: hæc ille. ¶ Et huic dicto concordat magister historiarum super exodi. de agno paschali dicens. mensis ille erit primus in mensibus anni: hoc est martiꝰ. i. lunatio aprilis q nobis in martio sæpe incipit: & dicitur ab hebreis nisan. Et post in eodem capitulo dicit magister ꝙ romani populi primũ mensem ponunt ianuarium: quia tunc incipit sol ascendere post solstitium hiemale. cõgruẽtius tamen uidetur fieri ab hebreis a martio in quo & mundus esse conditus legitur: hæc magister. ¶ Item uincentius i speculo historiali. parte prima in principio. l. de opere quartæ diei dicit ꝙ iudei a martio annũ incipiũt quia sol in eo factus est. Et isidorus libro quinto. ca. de temporibus dicit sic. Constat autem post factum mundu3 ex qualitate cursus solis inter nos p menses fuisse diuisa quorum temporum distinctione3 talem ueteres faciunt ut primo mense uer nouum dicatur. Et huic concordat super georgica uirgilii seruius libro primo sic dicens. Initium mensis est martius: & paulopost dicit ꝙ uer nouum & anni initium & primam partem mensis est martius: hæc ille. Item Iohannes de sacro busto. capitulo de regulari solari: dicit ꝙ mundus factus fuit. 15ᵒ. kl̃. martii. unde & ibi solet uocari primus dies mũdi: & sol in ariete. & .g. dominicalis littera. ¶ Item frater gualterus de eduicoñ. monachus de eueschá in quodam tractatu quem scripsit de ætate mundi dicit sic. Constat autem inuestigatione catholicorum doctorum caput mundi fuisse caput aries in presagio anni qui tollet peccata mundi in eius exordio uice solis lucida nubes mundum triduo illustrauit: & tunc quarto die & mane ascendit sol super hemisperium a sectione circulari deferentis constituta faciens æquinoctium uernale iuxta illud germinauit terra &c. & uespere luna plena & precesset nocti institutá scdm theologos: hæc ille. ¶ Item elpacus in quoda3 libro quem scripsit de astrologia dicit ꝙ hismaelite & chaldei dicunt solem in prima parte arietis esse creatum. saturnus i prima parte capricorni remotus a sole. 90. gradibus. iouem in prima parte sagictarii remotus a sole. 120. partibus: martem in prima parte scorpiõis remotus a sole. 150. gra. mercurius in prima geminorum remotus a sole. 60. partibus luna in prima parte cancri remotus a sole. 90. partibus. Et leistetensis in computo suo parte quarta. cap. primo dicit sic. Quo autem die mundus creatus est nihil nobis certum ex sacra scriptura relinquitur igitur ꝙ cum dies septima sabbatum fuit prima dies erit dominica qua deus lucem condidit & tenebras diuisit: licet autem hebrei & greci qui ab. 8. kl̃. septẽbris annũ inchoant uideantur supponere ꝙ mundum deus fecerit in autũno. Hieronymus tamẽ & beda ambrosius quoq; in sua prima exameron & consimiliter basilius & damascenus capit. duodecimo. magis arbitrantur mundum incepisse in uere. Item dicunt mundum incepisse i martio die. 18. super littera3. g. 15. kl̃. aprilis ubi in kl̃is scribitur primus dies seculi. Dicit etiam damascenus. capitulo. 12. ꝙ mundus factus est in uernali æquinoctio & luna creata est. 15. i. plena quarta die: hæc idem. ¶ Tot igitur doctores & sancti uiri hanc opinionem de principio mundi affirmant: & multo plures his & una cum his & uidetur ipsam appropriare. ¶ Aliquæ tamen rationes contra eam possent adduci. Dicit eni3 leicestensis ubi supra ꝙ si hæc fuerint uera quæ iam dicta sunt. g. fuerit littera dominicalis primi anni mundi &. 15 kl̃. aprilis uernale æquinoctium: & etiam plenilunium primi mensis: & per consequens in nonis illius mensis martii in prima mane apparuisse fuisse luminarium coniunctionem: quæ omnia simul stare non possunt: tamen satis constare possit uernale æquinoctium non fuisse in martio in anno creationis mundi sed in aprili tamẽ sancti doctores posuerunt ratum & firmum esse usũ in computo quo ad anni quantitatem æqninoctiorum & solstitiorum fere in chalendis mutabitur. ¶ Ite3 sequitur ꝙ aureus numerus chalendario inscriptꝰ unicus mundi principium locum suum obtinuerit & locum suum unicis in perpetuum obseruauit qd̃ est improbatum. ¶ Sciendum igitur ꝙ. g. littera non est nec potest esse littera dominicalis nec in sexto anno uel duodecimo undecimo decimo septimo uel uigesimotertio cycli solaris. ¶ Item tẽpus quo iudei ponunt principium mundi qui minus cæteris ponunt nec æquinoctium potuit es-

se in martio nec etiam plenilnnium primi mensis nisi forte fuisset annus decimussextus cycli lunaris ut patet: nec etiam primus mensis potuit inci/pere dicto die uel anno nisi decimosexto anno lunaris cycli. Si ergo dicto die incepit mundus nullo modo incepit in æquinoctio nec in plenilunio primi mensis. imo si incepit in primo mense alio quo modo oportet ꝙ homo fuisset prio die mensis. Item tantūmodo in decimosexto cycli lunaris dies æquinoctii uernalis potest esse in plenilunio primi mensis adhuc igitur ꝙ cum sidera facta fuissent in æquinoctio & plenilunio primi mensis oportet mundum incepisse decimosexto numero cycli lnnaris: & per consequens esse i anno decimi cycli decēnoualis. Itē sequitur ꝙ si in plenilunio creata fuissent sidera necesse est mensem illum p imaginationē incepisse quarta feria: hæc omnia falsa sunt. igitur &c. omnes istas rationes ponit leitestensis in computo suo ubi supra.

Quidam nituntur mundum probare creatum fuisse in autūnali æquinoctio & assignant tunc lunam fuisse coniunctā soli: Quorū sententias intēdo compilare: sed primo de ipsius lunæ ætate in prima sui creatione aliqua ex doctorum sententiis intendo perscrutari. Rabanus uero super id exodi duodecimo sicut prius allegatum est asserit lunam in sui creatione factam fuisse plenam. Et linconiensis in suo exafenon in opere quartæ diei dicit sic: translatio. 70. scdm quosdam qui ex græco in latinum transtulerunt sic habet luiare maius inchoationem diei & luminare minus inchoationem noctis: scdm quā litteram uidetur ꝙ luna in principio creationis suæ non facta fuit plena lumine: aliis tamen enim uicibus nisi in plenilunio non inchoat luna oriens noctis spacium sed in plenilunio ipsa peragit noctis spacium oriens cum noctis initio & occidens cuz noctis fine quē admodum sol peragit spacium diurnuz: luna igit' cū plena est tempore illo ex equo diuidit cum sole spheram: & propter hanc litteram quidam affirmant lnnā factam plenā lumine. assumunt quidam rationem ꝙ luna sit facta plena lumine: quia non decebat ut deus illo die aliquid imperfectum faceret. Alii econtra arguunt dicit linconiensis ꝙ luna. s. in sui creatione non decebat fuisse quartam sed primā: uterq; autem dicit ipse he rationes infirmæ sunt ualde. plenitudo enim lunæ & eius defectus quo ad menses nostros solūmodo sequitur ipsa cum semper habet medietatem qua respicit solem plenam illuminatam nisi cū patitur eclipsim: nūerus quoq; quē eius ætati tribuimus nō computatur a sui creatione sed a prima mansione luminis ad nos cum exit de sub radiis: propter hoc augustinus inter utranq; partem melius est neutrāmpositionez probans nec reprobans: hæc linconiensis. Dicit itaq; augustinus super geneſi ad litteram libro. 3. capitulo quinto. Qualis autē luna facta sit multi locuti nc inquirunt dicunt iō factam plenam quia non decebat ut deus imperfectū aliquid illo die faceret in sideribus quo scripptum sed ꝙ facta sunt sidera'. Qui autem resistūt hoc dicunt ipsa igitur debuit prima luna diei & non quarta quis sic incipit numerare. Ego autem medius inter illos sum ut neutruz asseraz sed plane dicam siue plenam siue ipsam lunam deus fecerit perfectam: ipsarum enim naturarum est deus auctor & conditor. Postmodū in eodem ca. beatus augustinus dicit sic. Si lumen in luna crescit uel minuitur non luminare ipsū: sed illud qđ actiue est uariatur. Si autem ex una suæ spherulæ parte semper lucet sed dum eam conuertit ad terram donec tota materia conuerterit ꝙ a prima usq; ad quartam facit crescere uidetur ꝙ semper est plena. sed certe habitantibus non semper apparet: huius ratio est quia a solis radiis illustratur: hæc augustinus. Preterea dicit linconiensis ubi supra ꝙ superior littera translationis. 70. interpretū non multum cogit ut luna facta sit plena ut cū plena esset ꝙ in principio facta sit ut cum esset in choatio noctis ꝙ plena esset: cum uero quia uerbū græcum quod est archc sonat tam inchoatio/nem q̄z principium: significat enī suum prouerbium ꝙ potest referri tam ad principium rei q̄z ad principiatum: hæc linconiensis. Huic sententiæ concordat Augustinus loco preallegato sic dicens. non deficit tamen qui ex eo se arbitrari dicunt lunam primitus decimāquartā factam a deo quia facta plena credenda est sed quia in scriptn/ris dei uerba sunt hunc lunam factam in inchoatione noctis tunc aut in noctis exordio uidetur: cum plena est alias non: & per diem incipit uideri antē plenitudinem & in progressu noctis tanto ampliori quanto minuitur: sed qui per inchoationē noctis non incipit principiū. nam & græcum uerbum hoc magis inducit ꝙ cum dictuz est archi uel archem: hæc augustinus. Itē in quodaz computo qui sic incipit omnis computiste uidentur innui ꝙ luna facta sit soli coniuncta. dicit enī in eodē capitu. de numero aureo: sicut sol & luna creati sunt die tertia ante plasmationez ada ut patet in genesi & adaz primo lunaz uidit & eā appropinquauit: hæc ibi. Et monachus de eueschā in suo libro de ætate mundi dicit sic: omnes philosophi & præcipue indi omnes planetas in capite arietis & in principio creationis eorum esse constitutos: & sic luna fuit in cōiunctione solis: & sic plena potest dici quia semper eius medietas a sole est respecta: et sic luna tertia conditus est homo & hoc habetur ex auctoritate iudeorū & christianorum: quia iudei dicunt lunam primaz a prima eius uisiōe de sub radiis solis: christiani uero a prima eius uisione sicut adā quando primo uidit eā ipsam primā uocauit: hæc ille. Iste horestes computo suo preallegato parte quarta ca. primo in fi

ne dicit sic.Cū nihil certum habere possum⁹ quis fuerit primus dies seculi & dictis sanctorū & pa/ trum presentibus rationem indorum super hoc ui deamus. Notandū qꝫ hebrei ponunt iam anno illo incarnatiōis scd̄z dionysiū.1294.secūda septē bris feria quarta futurū diem super ultima die.266 reuolutionibus a principio mūdi : ita qꝫ prima re uolutio i septima die octobris & qꝫ ipso die fuerit coniunctio ad.5.horas:& istū annū primū reuo/ lutionis illius primo ponunt tantū fuisse in ima/ ginatiōe.6.diebus ultimis. Vnde annū illum uo/ cant annū natiuitatis domini imaginatū & ulti/ mā diem dicunt fuisse diem sextæ feriæ : & in illo fuisse creatus adam:& in eodem fuisse primā con iunctionē mundi talē post horas.14.ita qꝫ primus homo in ipso die creatōis suæ in uespere uidit pri mā nouā lunā : & in sequēti sabbato.i.in crastino incepit secundus ānus primæ reuolutionis siue cir culi lunaris. Quod aūt pro.6.diebus ultimis totū annum imaginatū est quoniam regula habetur qꝫ in computando ānos quos sphera & certo incipi unt mense pro uno tantum die anni. Vlterius an/ nū totum ponunt in numero ut si quis regnauerit die alicuius ex anno sequenti dicatur duobus an/ nis regnasse. Cum igitur dicta coniunctio primi anni.secūdo anno primæ reuolutionis fuit.16.se/ ptembris ad.14.horas.ut patet in premissa anno/ rum serie apparet euidenter primū diē annorum mundi fuisse.22. die septembris.ut super .e. litte/ ram ubi inscribitur festum sancti mathei apli:hæc leitest.ibidē. Ex his igitur dictis apparet qꝫ luna fuit creata soli cōiuncta & cū hoc qꝫ mūdi creatio fuerit i septembri. Et uincētius i speculo historia li parte prima.ca.3.in principio.f.de opere quar/ tæ diei dicit qꝫ arabes & egiptii incipiunt ānū a se ptembri quia i creatiōe mundi legitur arbores fru ctus habuisse. Romani uero ut dicit magister hi storiarū i exodi de agno paschali a ianuario ānū i cipiūt quia tūc sol incipit nobis apparere uel pau lo ante.Et arabes post solstitiū æstiuū icipiunt an nū:hæc magister. Alii aūt in octobri ponūt mun/ dū incepisse.dicit enī lincoñ.in suo libro quē scri psit ad clementē papā i prima parte ubi loquitur de pricipio mūdi qꝫ aprilis prim⁹ mēsis ē āni quā tū ad inceptionē festoꝝ legaliū sicut dicit ioseph⁹ lib.1.antiqtatū.ca.3.dicit enī qꝫ moyses primūmē sez.f.martiū i festiuitatib⁹ diffinit i quo ex egypto hebreos eduxit:sed qꝫ mundus factus sit i octobri nititur ipse bathō probare p textū exodi.13. solē/ nitates celebrāt i exitu āni.Et ibidē.34. solēnitatē celebrant qñ redeūte āni tempore i illa cōdncunt Si autē dicit bathon.sext⁹ ānus fert ad aprilē cuz fructus nō colligent sed peribūt:quia alius annus est ferialis i quo nō licet metere:& tūc ān⁹ octauus icipit ab aprili & nihil metere in eo quia nihil fuit seiatū i āno alio. Itē dicit bathō illud idē patet in principio neemiæ:& hoc dicit hiero.i epla i festi/ uitatib⁹.& primæ ezechielis ē idē.& dicit bathō ultra qꝫ nō est dubiū qn scd̄m ordinē tēpm natu ralē principiū āni i lunatiōe octobris ē. Et hoc a/ strologi oriētales & egiptii & græci & psi & oēs q̄si cōsiderāt qui a patriarchis & prophis habue/ rūt astrologiā.Et licet moyses cōstituit āni princi piū i aprili quātū ad initia solēnitatum ut ait iose pbus:tū i aliis seruauit principiū mūdi fuisse sole existente i.15. gra.leōis uidelz i æstate. Dicit enī iulius firmic⁹ lib.2.i prin.qꝫ mūdi genitura dñi in hāc uoluerit esse secuti æsculapiū & arabū quibus potissima illius scientiæ secreta cōmisit.Cōstitue/ rūt enī solē i leone pte.15.lunā i parte cancri.15. sa turnū i capricorno i.15.pte.uenerē i libra i pte.15. mercuri⁹ i uirgie pte.15.mars in scorpi.pte.15.hæc iuli⁹ ibidē.Et hoc idē dicit macrobi⁹ sup sōno sci/ piōis circa mediū qꝫ sic incipit,natura lūæ frigidæ coloris argētei'. Itē dicit qꝫ hæc eadē est snīa uni uersorū ægiptiorū & cū eis cōcordat lincoñ . i tra ctatu suo de tēpie aeris q̄ sic icipit ad pnosticādū diuersā dispōnē aeris ubi sic ait:dom⁹ igit' plæ di/ citur signū i quo erat creat⁹ i mūdi origine:est igit' domus solis leo:cācer lunæ:uirgo mercurii : libra ueneris:aries martis:sagicta.iouis:capricorn⁹ sa/ turni.Et nota qꝫ loquitur linconieñ.hic solum de domib⁹ prīcipalib⁹ plaꝫ. Tot igit' fūt uariæ opi niōes antiquoꝝ astrologoꝝ doctorūqꝫ de prin/ cipio mūdi:q̄ aūt prædictaꝝ opīonū sit uera ne/ scio nec aliqs scire pōt nisi ex sci spūs reuelatione spāli sibi fuerit itimatum. Et credo tñ qꝫ tenētes mūdū fuisse creatū.15.kl'.aprilis primū uernale æ/ quinoctiū fuisse.13.kl'.martii . & ēt tūc tpis fuisse pleniluniū cū.g.littera dñicali.Et sic licet dicere ec clesia errat i hac parte sicut satis patet ex prædictis rōnib⁹ leitest.& pcipue quia in principio mundi nō potuit fuisse uernale æqnoctiū.12.kl'.aprilis.f. i martio.nā sicut solstitia ānticipāt tps sicut ēt æqui noctia: sed tñ solstitiū hiemale i natiuitate xpi fue rat eadē die qua xps nat⁹ ut oēs asserūt. uidelz.25. die decēbris ānos christi.1347.quo hoc opusculuz f.15.die decembris expletū fuit solstitiū hiemale fu it in decembri completis.13.dieb⁹.5.horis.&.25. mi.igitur i primo āno mūdi fuerat solstitiū in ia/ nuario cū multo maius tps fuerit a principio mū di usqꝫ ad natiuitatē christi q̄z a natiuitate xpi ad predictū annū christi .1347. ut patebit in ca.sequē ti:ergo eadē rōne cū i pdicto āno.1347.fuit æqui/ noctiū uernale in martio cōpleto sed in aprili. Et hoc idē patet per illud ioānis.3°.ipsum autem cre scere me aūt minui &c.quod exponēs augu.super iohānē.omelia .14. añ mediū:dicit qꝫ natus ē chri stus cū iam incipit crescere dies & natus est iohan nes qñ incipit minui dies: Et magister historia/ rū dicit de cantico angelorū qꝫ pastores erāt uno miliari a bethleem custodientes uigilias super gre gem suū.Mos enim fuit ab antiquis in utroqz sol stitio uigilias noctis custodire ob solis ueneratio

nẽ q̃ forte apud iudeos ex usu cohabitãtiũ iolcue
rat hoc idẽ. Sic igitur patet q̃ errore ĩseritur pri
mus dies seculi.15.kl.aprilis. Silr etiaꝫ errores se/
quuntur ex hoc q̃ ipsi posuerunt tũc temporis fu
isse pleniluniũ & primũ æquinoctium cum.g.lit/
tera dominicali quæ satis patent ex rationibꝰ lei/
test.prius positis. Cõtra hanc positionẽ an mun
dus fuit creatus in æquinoctio uernali aut autũna
li non audeo determinare sed si auderem nõ suffi
cio:sed rationes ut mihi uidetur plures & fortio/
res sunt pro illa parte.s.q̃ mundus fuit creatus in
æquinoctio uernali quæ rões prius ponũtur a lin
conĩẽ.& ab aliis:& cum hoc eccl'ia asserit id:& si
milr maior ps astrologorũ i reuoluẽdo ãnos mũ
di ab itroitu solis ĩ arietẽ. Fortior uero rõ q̃ mũ
dus factus fuit ĩ autũnali æq̃noctio est ista q̃ dicit
uincentius auctor speculi historialis quẽ prius al/
legaui.s.q̃ arabes & egyptii ĩcipiũt ãnum a septẽ
bri siue ĩ octobri sequit q̃ arbores in æquinoctio
autũnali fructus habebãt:igitur uidetur q̃ tũc oĩa
hic inferius fuerũt ĩ maxima sua perfectione & in
tali tempore decuit mundũ fuisse creatum igit̃ ra
tionabilius mundus debuit fuisse creatus in æqui
noctio autũnali q̃ uernali. Pro isto dici põt q̃ in
æquinoctio autũnali fructꝰ nõ sũt ĩ sua maxĩa per
fectione qnia tunc perfectũ est ĩ diminutiõe & nõ
obstante q̃ tũc arbores fructus habeant maturos
& cæteræ plãtæ eoruꝫ tñ pfectio cito deficit eo q̃
tempus illud appropinquat hiems q̃ corruptiõis
occasio est rerũ inferiorũ:sed in æquinoctio uer/
nali oĩe tendunt ad suã perfectionẽ & ad cremen
tũ nec extunc ex maiori parte anni uernalis tem/
pestas nocebit. Vnde ex simili cã dicũt oẽs astrolo
gi domos et sequẽtes angulos maioris eẽ pfectio
nis & fortioris domibus cadẽtibus ab angulis:eo
q̃ sequẽtes sunt in acquirẽdo suas perfectiões. Ca
dẽtes uero ĩ de perdendo: sic & ista iferiora in uer
nali æquinoctio acquirunt suas perfectõnes & in
autũnali deperdunt eas:cuius signum est quia sta/
tim post illud æquinoctium autumnale folia inci
piunt cadere de arboribus & omnia uirentia mar
cescunt. Item in quibusdam terris & regionibus
fructus sunt maturi in æquinoctio autumnali & ĩ
quibusdam diu ante & in quibusdam diu post:ut
satis patet:& ideo non procedit illud argumentũ
q̃ recitatum est a uincentio. Aliud argumentum
uero illius bathon per quod ipse incipit probare
q̃ mundus factus fuit in octobri faciliter potest
responderi.nam quando dicitur si sextus annus fi
nitur ad aprilem tunc fructus non colligerentur
sed perirent:quia alius annus est ferialis ĩ quo nõ
licet metere & tunc octauus ĩcipiet ab aprili & ni
hil metetur in eo quia nihil seminatum fuit ĩ alio
anno.dico q̃ argumentũ suum non plus probat
nisi q̃ hebrei debuerunt incipere annum suum ab
octauo quantum ad ea quæ concernuut collectio
nem fruguꝫ & agriculturaꝫ & huiusmodi:& ex
hoc non sequitur q̃ mundus incipiet in eo tempo
re:nam uno modo incipiunt annum in aprili.s.
quantum ad initia solstitiorum sicut dicit ioseph⁹
in primo antiquitatũ.cap.3.& exodi cap.23.dici
tur sic tribus uicibus per singulos annos inde festa
celebrantur & postea exprimentur cũ dicit a die/
bus comedetis azima:& sic precepit tempore mes
sis nouorum qñ egressus est de egipto & soleni/
ter messis primitiorũ operis tui quodcũq̃ semina
ueris in agro soleniter quoq̃ in exitu anni quan/
do congregaueris omnes fruges tuas de agro.

Ex his igitur patet q̃ quater in anno filii isrl' ce/
lebrant solẽnitates.scꝫ in aprili.iunio. & octobri
& septembri.s.in exitu anni & non sequitur q̃ si
in quolibet illorum trium temporum incipiũt an
num q̃ uoluerunt asserere in quolibet temporum
triũ mundũ incepisse:sed qua ratione inceperunt
in uno illorum trium temporum propter soleni/
tatem festi ut in aprili eadem ratione in quolibet
illorum trium dictorum debuerunt incepisse ex si
mili causa. Item sicut preallegatuꝫ est a magistro
historiali. Romani ĩceperunt annum a ianuario:
quia tunc incipit sol nobis apparere ex hoc tamẽ
non sequitur q̃ mundus incepit a ianuario. Ex
his igitur patet q̃ argumentum bathon in quo tã
tum confidit non directe probat mundum fuisse
factum in octobri:sed tantum probat hebreos in
cipere annum a septembri pro his quæ concernũt
collectiones fructuum & agriculturam & similia
Nunquid tamen mundus tunc incepit uel i aprili
nescio nec asserere uolo propter tot uarias & con
trarias opiniones doctorum. Nunquid in crea/
tione mundi luna fuerit creata plena uel soli con/
iuncta dubito:nam augustinus & linconiensis re
linquunt hoc sub dubio sicut predictum est cuidẽ
tius tamen apparet q̃ fuerit creata soli coniuncta
Et iudei dicunt q̃ adam in die creationis suæ ĩ ue
spere uidit primam nouam lunam sicut preallega
tum est. Quidam etiaꝫ dixerunt omnes plane/
tas fuisse creatos simul cum sole in ariete ut dictuꝫ
est. Nunquid tamen sunt ista uera nescio & e/
que stat lunam creatam fuisse conunctam soli si/
cut plenaꝫ & econtra pro aliquo q̃ ego. Et tanta
est ratio ad unam partem sicut ad aliam:quia qua
litercũq̃ deus creauit omnia satis perfecte fuerunt
ipsa creata.unde per rationes non possumus de/
uenire ad ueritatem unius:& si ueritas inquiritur
hoc erit solum per reuelationem uel per inspira/
tionem spiritus sancti: nec etiaꝫ per alias rationes
scire possumus quo tẽpore anni mundus fuit crea
tus ideo non uidetur melius q̃ relinquere hoc sub
dubio. Cur autem antiqui reuoluebant annos
mundi ab introitu solis in arietem & initium si/
gnorũ.12.in arietis capite esse uoluerũt cũ in prin
cipio nullũ signũ esse uidetur illam explicare intẽ
do. Dicit iulius firmicus libro.3. in principio.
& macrobius in de somno scipionis determinat

ubi supra medium cæli in ariete positum ob hanc causam quia figure quæ sūt mediū cælum in omnibus genituris obtinet principatū. Et quia medium cælū est quasi mundi uertex & quasi mūdi caput in exordio lucis esse appuit. Et quia ex hoc loco totius geniture fundamenta colligimus: oportune ex hoc signo initium omnibus signis datum est presertim cū maxima pars stellaꝝ & amboꝝ luminarium radios in hoc signo miserunt hec iulius & macrobius. Item dicit albu. 2. maioris introductorii differentia quinta in principio ꝙ quidā dixerunt ꝙ omne rotūdum caret initio quare incipiunt ab ariete & quare ibi ponunt initiū signorum. Quibus diximus ꝙ cum sint quatuor qualitates quæ sunt calor, frigus, humiditas, & siccitas, & compositi sunt hec. 4. Similiter quædaꝫ eoꝝ figunt effectum & quædam eoꝝ corruptionem & cum in quibusdam temporibus anni efficitur & accidit res in quibus non corrumpantur ponunt initium in signo ꝙ cum intraret sol fieret natura eiusdem temporis concors & congrua naturæ eleméti compositi signans initium effectus & nutrimenti iuuentutis quoq; ac pueritie. Et postea in eodem ca. dicit albu. ꝙ post hæc inspexerunt omne tempus & inuenerunt ꝙ dum ingredit sol primum punctum arietis immutatur tempus per calorem & humiditatem temperatam & incipiunt dies augeri. Et in fine capituli dicit sic ꝙ tunc incipiunt effectus rerum germinant q; semina educit q; terra suos flores arbores frondescūt: & hoc tempus assimulatur naturæ pueritiæ ac iuuentutis & initium effectus: hæc albu. Propter has causas astrologi ab introitu solis in arietem annos mundi reuoluunt & annum incipiunt nō obstante ꝙ aliqui dicunt mūdū incepisse aliquo tempore anni: maior tamen pars theologoꝝ concordat cum hac uia astrologoꝝ. Et propter hoc ecclesia asserit initium seculi fuisse eodem tempore anni. Unde hæc positio auctoritatibus pluribus aliis fulcitá ac etiam rationibus prædictaꝝ positionū plus sapit de ueritate ad me non pertinet determinare sed sub dubio hoc relinquo.

¶ Capitulum scd̄m de etate mundi scd̄m diuersas opiniones.

P Ostq; locutus sum in ca. precedéti de principio mundi nunc i hoc ca. intendo determinare de etate mundi & de etate ab ipsius mundi origine scd̄m antiquorum patrum & astrologoꝝ opinionem: sed in hoc maxima dubietas emergit plures enim antiqui uiri & sancti etatem mundi inuestigare conabantur sed de ipsa nullo modo poterant certificari. Nam ioseph⁹ & orosius methodius & eusebius hieronimus & isidorus beda & augustinus dyonisius & gerādus marianus & etheus hebrei. 70. interpretes & alii q̄; plures annos ab origine mundi numerant sed i eorum annoꝝ numero uariantur nec de eorum omnib⁹ calculatóib⁹ aliqua sententia colligit quæ a nobis possit cogitari uera & certa: nihilomin⁹ eorū omniū sententias ītendo proposse meo cōpilare. Isidorus utiq; etymologiaꝝ libro .5. beda de temporibus in principio & rabanus ibi de proprietatibus libro. 10. & omnes quæ de tempore pertractant ab origine mundi ipsum in. 6. etates diuidunt & earum etatum annos numerant & exinde annos a mūdi creatiōe recolligunt. Prima autē mundi etas ut ipsi dicunt incipiebat a mundi creatione usq; ad diluuium per. 10. generationes ut dicit rabanus libro. 10. de proprietatibus libro 74. & cōtinet hæc etas scd̄m hebreos annos. 1656. ut dicit rabanus ubi supra & prout dicit leitest sūt 8. cicli lunaria &. 13. anni. Ulterius dicit leitest ꝙ aūt oportet ꝙ diluuium incepit mense. 2. a nisan. & sic emboliſinus precessit nisan. s. in mense a nisan. incipiendo annum a nisan & illum modum tenet magister historiarum & doctores communiter. Et similiter rabi iosue scd̄m glosatorem hebreorum aut oportet ꝙ illi. 1656. usq; ad diluuiū scd̄m hebreos integri completi fuerunt ante diluuium ennumerato anno natiuitate. i. anno imagi nato in principio mundi & illud est uerius. Et hunc modum proponit glosator hebreorum & allegat pro se rabi sieliezer. Secundum primum modum ānus diluuii erat. 1656. & per cōsequens annus tertius. 88. reuolubilium a principio mundi: Ulterius in eodē ca. dicit leitest. itaq; anni diluuii inchoans a mense nisan īcepit quarta die. i. prima dies nonis aprilis feria tertia computatur tribus diebus pro mense illo incepit sequens menses. s. nisan. 4. die madii. s. feria q̄rta quita cuius. 7. die & scd̄a die madii siue. 3. kl̄as iunii die sabbati rupti sūt fontes abissus & incepit diluuiū. Scd̄m alium modum ānus diluuii. 1656. a mundi creatione. 28. die septembri quinta feria illo primo die incepit annus iste adhuc anno. 5. solaris cicli & per consequens littera dominicalis menses igitur ille iuncta solari quē alio nomine uocant bul. quod interpretatur mixtio siue confusio propter quod diluuium in undauit in eo ꝙ diluuium uocāt ma bul. hebraice omnia miscens & confundens iste i q̄; mensis incipit uigesimo octauo die octobris. 8. diem sabbati ubi in kalendis inscribitur festum a postolorum symonis & iude & decimatertia die nouembris feria scd̄a rupti sunt fontes & incepit diluuium sed hunc diem non computat glosator pro prima die pluuiæ: hæc leitestēsis. Primo modo cōcordat scriptura cum genesis septimo sic dicēs ānō sexcētesimo uite noe. s. scd̄o mēse nisan. 17 die mēsis nisan rupti sūt fōtes & oēs abissi magne & cataractæ cæli apti sūt & facta est pluuia super

terram.40.diebus &.40.noctibus & i articulo di
ei illius ingressus est noe in archam. Sed scd3 alfó
sium regem castelle differentia inter diluuium &
natiuitatem christi fuit.3101.anni cum quartis an
norum &.318.dies:resoluendo igitur illos annos
ad dies inquá.s.a christo ad diluuium & supponé
do qualiter q̄rtus ánus sit bisextilis & supponēdo
annū cómunē cōtinere.365.dies &.6.horæ. Sisr
ꝙ primus dies ánorū diluuii fuit.18.diei februari
de mēsibus christi: & feria.5.ut patet cuicunq; uo
lenti calculare. Sed hic discordat a prædictis & in
fine eiusdem capitulo.9. genesis dicitur ꝙ operu/
erunt aquæ terras.58. diebus & cap . 8.dicitur ꝙ
ceperunt aquæ minui post.150.dies. Requieuit q;
archa mense.7.prima die mensis supra montem
arath at uero aquæ ibant & descendebant usq; ad
10. menses.10. uero mense primo die mensis ap/
pparuerunt cacumina montiu3. Vlterius in illo a/
lio ca.dicitur ꝙ .950.anno uite noe primo men/
se primo die mēsis miutæ sunt aquæ:mēse uero.2 .
27.dies mensis arefacta ē terra: locutus q; est deus
ad noe.d.Egredere de archa tu & uxor tua. Et di
cit leitest . ubi supra ꝙ primo diei mēses sequentis
anni exsiccata est terra .s.18.die mensis septēbris fe
ria tertia: quādo.g.fuit littera dominicalis.27.die
mensis & .3. die nouembris die sabbati egressus
est noe de archa licet nostra littera dicat .27. die
scd̄m hebreū licet.17. die ut patet per hieronimū.
90. super ezechielē. Ex his igitur patet ꝙ diluui
um durauit uno anno integro: & hic uidet magi
ster historiaꝝ asserere supra eodem capi.8.gen̄.si/
cut.d.egressus est noe cum uniuersis qui erāt cum
eo die qua ingressus fuerat reuoluente anno: igres
sus est enim.17. luna mensis ibi licet etiam alia trā
slatio habeat.27.& egressus est.28.luna eadē die q̄
coniuncta est luna hic est si enim addas tota etiá
eadem die reuoluente anno si hora prima eadem
die sequenti anno.12.hæc magister. Et isidorus
etymol'.li.5.dic̄ i fine ꝙ archa edificat' anno.2242.
ab origine mundi: noe aūt anno.600.factū est di
luuium: & incepit scd̄a etas anno a creatione mū
di.2242.igitur uidetur iuxta sententiam isidorus.
ꝙ diluuiū durauit p unū ānū. Et quia scd̄a etas in
cepit in fine diluuii.s.in anno sequenti annū dilu/
uii tamen alii dicunt incepisse scd̄ā etatē q̄n aquæ
diluuii inundauerunt. Causa autē quare isidor⁹
hæc dicit potest esse ista: nam prout dictū est men
se.2.27.die mensis āni sequentis illū ānū in quo in
cepit diluuiū.s.anni etatis noe.601.arefacta est ter
ra & est egressus noe de archa iō forte isidorus qa
tunc forte incipiebat inhabitatio terræ facto pri⁹
diluuio incepit scd̄ā etatē.1.áno ab inchoatione
pluuiæ.s.ab áno etatis noe.601.& p cōsequens se
quit' ꝙ iuxta sententiā isidori prima etas mundi
incipiebat áno.2243. Itē dicit augustin⁹.15.de ci
uitate dei.2.ab ādá usq; ad diluuiū cōputant' anni
scd̄m codices nostros.2262.sed scd̄m.70.interp̄/
tes ut oēs dicunt qui loquūt' de hac materia hæc e/
tas continebat annos.2242.& p.10.generationes
scd̄m traditiones hebreoꝝ & .70.iterpretū. Itē
scd̄m uincētiū prima parte speculi historialis lib .
7.ca.88.ut ait eusebi⁹ qui antiquā trāslationē seq̄/
batur ab adā usq; ad diluuiū fluxerūt āni 2242.
Et bathon i li. suo quod scripsit ad clemētis papā
parte quarta ubi tractat cognitionē locoꝝ mūdi
dicit sup quod eusebi⁹ i cronicis suis ꝙs hieronim⁹
trāstulit & quib⁹ maxime utit' ecclesia numerauit
ab adā usq; ad diluuiū ānos.2242.& i hoc nō con
cordat beda li.de tp̄ibus i principio sed scd̄m hie
ronimū sicut dicit auctor policratus li.2.hæc etas
cōtinet nō plene.2000.ānos:scd̄3 methodiū ue/
ro ut dicit ille auctor hæc etas cōtinet.2000.ānos
ipse tū methodi⁹ enumerat ānos alios si supfuerit
qa q miriades.i. mille annos scd̄i disponit:hæc po
licraton. Et dicit albu.primo de magnis coniun
ctionib⁹ differētia pria ꝙ iā narrauit beténiū uel
beneniz & alii extra eum ꝙ inter creationem ade
& noctē diei ueneris i qua fuerit diluuiū fuerunt.
2226.& mensis un⁹.13.dies &.4.horæ quomō ue
ro hebrei &.70.iterpretes se discordant & cās di/
scordie eoꝝ quā breui⁹ potero elucidabo. Scd3
ꝙ i sacris scripturis repertū est adā scd̄m hebreos.
13.ānoꝝ genuit seth. Itē adā.15.ānoꝝ caym & ā
no.13.caym occidit fratrē suū: & uixit adā.100.ā
nis. Seth.uero scd̄m hebreos.105.ānoꝝ. Enoch
scd̄m hebreos.90.ānoꝝ genuit. Caynā sed scd̄m.
70.100.malchiel.65.annorum genuit Iareth sed
scd̄m.70.165.Iareth scd̄m utrūq; editionē .162.
genuit enoch. Enoch.uero.65.ānoꝝ genuit ma/
thusalem:sed scd̄m.70.mathusale.181.annoꝝ ge/
nuit lameth.sed scd̄m.70.167.lameth uero scd̄m
hebreos.182.ānoꝝ genuit noe scd̄m.70.188.noe
uero.600.existente aquæ diluuii inundauerunt.
Nunc igitur scd̄m hebreos ab adā usq; diluuiū ā
ni.1656.sed scd̄m.70.2242.ut prius dictū est & sic
patet qualiter hebrei in hac prima etate discordāt
a.70.interpretib⁹. Et insuper alia discordia i hac
etate inter iosephū & hebreos & nititur eos con/
cordare. Nā scd̄m iosephū libro primo ca.3.hæc
etas continet ānos.1656. Vnde dicit iosephus ibi/
dē ꝙ pluuia incepit scd̄a die mēsis aprilis & usq;
ad hūc diē fuerunt tot āni quot prediximus quod
quidē tempus ut dicit iosephus in sacris libris scri
ptis multa in cognitione significatū est una cū &
natiuitatibus in significationibus ueris simul etiā
hæc iosephus . Sed scd̄3 hebreos ut dictū est
hæc etas cōtinet ānos.1656. & a licō. tractatu suo
quē scripsit de etate mūdi q̄ incipit has duas opiones
uultis concordare.s. iosephi & hebreoꝝ sic dicēs .
In pria etate ē maxima discordia q̄ ut uidet' pote
rit concordari. Prima enim habitatio incepit sub
æqnoctiali circulo uel iuxta tāq; sub dominio tē
peratissimo reddente terram fecundissimam ubi
sunt.2.ima solstitia &.2.alta.ipsi igit' hūt.2.esta/

tes & duas hiemes qua propter de uno annorum nostrorum fecerunt duos & sic superfluit ille mil lenarius super additus hebraice ueritati. Vnde cómemorat dominus beda & iosephus antiquo/rum uita tam diuturna apud modernos est iopi/nabilis nisi per illam uiam. ſ. ut unus annus com/putetur pro duobus uel quatuor unum subiungi tur: quæ propter opera magnifica quib⁹ ifudabát concessit eis prolixiora tempora ad quæ pertinge re non possent nisi. 600. annis uiuere possent in quibus ut aiunt magnus ciclus completur planeta rum: & sic abstracto millenario concordat io/sephus cũ hebreis. Et. 70. computauerunt annos lunares. Eusebius uero solares cum tamen non habuerunt quinq; anni quátitates dépto sicut pri us millenario: hæc eduiconiensis. Ex prædictis patet ꝙ iuxta sententiam leitest & prout eduico/nieñ. iam prosuasit prima etas continet. 1656. an nos scd̃m ꝙ assũpserunt hebrei & ꝙ hæc opinio sit uerior aliis opinionibus prædictis cum tamen 70. & eusebius in cronicis suis ponit hanc etatem continere. 2242. annos. Cuꝫ eis uidetur concorda re isidorus qui dicit annos a creatione ade usq; ad inceptionem primam diluuii fuisse. 1241. & augu stinus non nihil discrepat ab eis in hoc ꝙ ponit hanc etatem continere. 2262. annos. Que autem dictarum opinionum sit uera sub dubio relinquo eo ꝙ in hac materia nihil determinare intendo sed sufficiat ad presens diuersitatatem opinionũ recitare pro comuni utilitate eorum qui hanc ma teriam uoluerunt pertractare. Scda uero ætas ut ipsi dicũt fuit a diluuio usq; ad natiuitatem a/brahe & prout dicitur in computo quæ sic incipit omnis computiste parte scda ca. ultimo hæc scda etas est quasi pueritia & iõ i ea lingua hebrea est i uenta: & ut ponitur libro. 2. hæc etas scd̃m hiero nimum & iosephũ & hebreos continebat annos. 292. & per. 10. generationes. Et similiter dicit ra/banus ꝙ hebrei sic ponunt sed scd̃m. 70. interpre ter & beatum augustinum hæc etas continebat an nos. 1072. & ꝑgenies duas. Vnde augustinus. 16. de ciuitate dei ca. 10. ꝙ a diluuio scd̃m uulgatam editionem. 70. fuerunt anni. 1072. In hebreis autẽ codicibus longe pauciores annos perhibent inue stigare de quibus rationem cicli nullam aut diffi/niam reddunt hæc augustinus. Causa diuersitatis inter hebreos. 70. interpretes & ꝑ put dicit policra ton & similiter cócordat aliqd linconiẽsis tracta tu suo de etate mũdi est hoc qd̃ narrabo. Nã. 70. & augustin⁹ addũt centũ ános ad etatẽ cuiuslibet generatõis ab arphaxat usq; ad nabuchodonosor sed ab arphaxat ad nabuchodonosor fuerũt. 6. ge neratiões scd̃z hebreos iõ addũt septuagita sup he breos sexcentos annos & preter hoc hebrei dimi/serunt unam generationem inter arphaxat & za le ubi septuaginta interpretes dicunt sic arphaxat sexcẽtũ & trigintaquinq; annorũ genuit Cay ná cayna uero centũ & triginta annorũ genuit zale. Vnde hebrei omittunt centum triginta annos.

Ex his patet ꝙ hebrei omittunt centumtriginta ános quos ponũt septuaginta. Sed dicit eduicoñ. secundum ꝙ fas non est dicere uel extimare quic/quid euangelicum fuisset mentiri & allegatur hic ab augustino. Cum igitur lucas in generatione sic dicit: qui fuit zale quæ fuit cayna q̃ fuit arpha/xat sequitur ꝙ hebrei male pretermittunt caynã & in illis generationibus male enumerant annos & precipue quia augustinus hoc nititur asserere. Item in fine scd̃æ etatis illius omittũt hebrei qn q̃ginta ános quos ponũt septuaginta dicũt enĩ sic nabuchodonosor septuaginta ánoꝝ genuit caye & sic hebrei omittũt ĩ toto septuagitaocto ános ĩ illa etate quos ponunt septuaginta: & hic uidetur maxia discordia. Quod autẽ hebrei min⁹ sufficiẽ/ter loquũtur patet auctoritate lucæ euangelistæ & sancti augustini ut preallegatum est & patet etiam per bedam & martianũ. Nam ut dicit eduicoñ. hic etiam scd̃m eos hac uera suppositione ános. 55. addunt eduicoñ. eniꝫ. 130. annos ab hebreis ꝑ termissos scd̃m lucam &. 70. falluntur in quanti/tate anni sicut in prima etate hæc eduicoñ. Sed il/la positio bedæ & martiani discordat ab utraq; positione precedente. Sed scd̃m euseb iuꝫ ut dicit bathon in libro suo ad clementem papam ubi su pra a diluuio usq; ad habraham fuerunt áni. 942. sed tamen sequitur eduicoñ. 70. interpretes ut pla num est & hunc numerum assignat beda in libro de temporibus scd̃m eduicoñ. 70. per agregatio/nem annorum singularum generationum prædi/ctum eusebium in scda etate in. 130. annis dimi/nutum esse a prima, per augustinum. 16. de ciuita te dei ca. 10. quæ dicit a diluuio usq; ad abraham. 1072. annos fuisse scd̃m uulgarem editionem. 70. interpretũ sed eusebius ponit nisi. 942. annos hoc est in. 130. ut patet. Deinde sic ulterius in eadẽ ꝑte libri dicit bathõ ꝙ ĩ scda etate generatiões. n. ut habetur in codicibus laycorum ꝙ uixit arpha xat postq̃ genuit zale. 330. ánis & hebrei habent. 403. ánis & generatõné scd̃z. 70. ĩter arphaxat & zale interponit etatem caynam in. 130. annis de quolucas meminit in generatione dominini: hæc bathon. Ex prædictis igit̃ patet ꝙ hæc scda etas continet scd̃m iosephum primum & hebreos an nos. 292. & tunc eorum uariatio patet supra ex ꝑ/dictis scd̃m hoc uero hæc etas habet aliadem pro ut ax. in politicis. Quæ autem istarum opinionũ sit uera relinquo sub dubio sicut prius. Tertia au tem etas prout dixerunt rabanus & eduicoñ ubi supra & politicis super libro. 2. ubi supra de tertia etate tractat fuit ab ortu abrahe ad regem dauid & beda in libro de tẽporibus habens ános scd̃m utrãq; editionẽ. 941. & ꝑ generatõnes. 14. & dicit eduicoñ. ꝙ hæc etas nullã hẽt repugnãtiã & itelli/gẽdũ ẽ inter hebreos &. 70. nõ repugnãtiã de hac

etate ſcd̃m quoſdam iſidorus tamen ethymolog. libro .5°. uariat ab aliis in fine huius tertiæ etatis illa autem uarietas ut dicit politic.libro.2.emergit ex eo q̃ iſidorus dicit ſamuelem & ſaul prefuiſſe populo iſrael.4.annis: cum tamẽ ioſephus & magiſter hiſtoriarum primo regum dicunt ſamuelem p̃fuiſſe populo iſrael.12.ános ſolis ſaul uero poſt modum.20.annis regnaſſe hæc ille. Item dubitatio eſt de annis abrahe dicit.n.bathon ubi ſupra q̃.75.ánorum erat abraham cum regrederetur ab aaron. Vt dicit tex.geneſ.12.ca.ſed cum poſt mortem patris exiuit quæ.105.annis uixit in thar.exiſtens.70.annorum genuit abraham conſtat quia mortuo patre erat.135.annorum nam tot remanent demptis.70.de.205.hæc bathon. Ex hiis ſequitur q̃ habraam quando exiuit de aaron fuit. 135.annorum:cum textus dicat q̃ ſolum erat.15.ánorum cum regrederetur de aaron. Et dicit bathõ q̃ auguſtinus nititur hic ſoluere & hieronimus & hebrei ſcd̃m ualidatiões & iſolubilia ad huc fuit argumẽtũ contra quẽdã ſolutionem hæc bathon.

Quarta mundi etas fuit a principio regis danielis uſq; ad deſtructionem templi ſiue uſq; ad tranſmigratione3 babilonis: & cõtinet hæc etas ſcd̃m theologos annos.473.menſes.6.10.dies ſcd̃m q̃ dicit rabanus.10.de proprietatibus rerum ubi ſupra: & auctor policraton libro.2.i fine & eduicoñ.ubi prius ſup declaratiõe hieremie ut dicit eduicoñ.hæc etas continet.474.annos itegros & huic concordat beda ubi ſupra. Vnde pro fractiõe .6.menſium & decem diernm computat annum.

Item hæc etas continet iuxta ſententiam hebreorum & etiã.70.17.generationes quas cum mathe? ponit.14.dicit in policraton ubi ſupra:ſed ſcd̃m 70.hæc etas continet annos.12.plures q̃ ponũt hebrei. Et ſicut dicit rabanus ubi ſupra & hæc diuerſitas emergit iter hebreos & .70.iuxta eduicõ. ex eo q̃ comunis editio dicit amon regnaſſe.29. annis ſed.70.dicunt eum regnaſſe .12. annis. Itẽ ſiſr in principio illius etatis dicunt hebrei q̃ poſt azaná achalia filia achaſ.uayn azarus regnauit ãnis.6. ſed.70. dicunt eam regnaſſe annis .7. Item ſcd̃m hebreos ioſias filius amon.regnauit.31.ãnis ſed ſcd̃m.70.32.ãnis & ſcd̃m euſebium.33.& dicit eduicoñ .q̃ hieremias inde pandit ueritatẽ qui ſe prohibet ꝓpha̅ſſe a.13.anno uſq; ad quartũ ioachim regnare icepiſſe & ſic ſunt inter Ioſiá & ioachim.23.ãni & nabuchodonoſor.40.ãni. añ Ioachĩ regnare icepiſſe & ſic ſunt iter ioſiá & ioachi. 32.anni. Ex his igitur patet qualiter.70.addunt ſuper hebreos i hac etate.12.annos.ſ.tẽpore amõ. addũt .70 .10.ãnos & tempore archolie. unũ annum & ſupra tempus ioſue filii amon addunt i fine unum annum. Et dicit auctor policraton li. 2.q̃ ſi addantur illi anni.23.quibus regnauit iuda dicitur fuiſſe ſine rege poſt tempora amaſie erant anni.4.quartæ etatis.496.uidelicet.13.anni ꝑles q̃ ponunt.70.nam ille auctor ponit q̃.70.ponunt hanc etatem continere ſolum .483.ſ.10.méſes plures q̃ hebrei ponunt: cũ tamen alii dicunt eos ponere .12. Plures habere ponũtur & huius cauſa eſt quia auctor policraton non percepit q̃.70.addiderunt unum annum ſupra hebreos tempore archalie & illum alium tempore amon ut prædictũ eſt. Item aliter dicit auctor eodẽ.2.libro primo q̃ poſt amaſiam regnum iuda fuit ſine rege.13.annis forte q̃ amaſias adhuc uiuens regnum dimiſerat & ozias filius eius ut puto ſcd̃m annorum ad huc paruulus regnare nõ poterat qd̃patet ex eo q̃ mortuo amaſio ozias filius eius.16.ſolũmodo erat annorum cuꝫ regnare cepiſſet :& dicit auctor illos annos.13.quibus regnum iuda dicitur fuiſſe ſine rege nõ nulli hiſtoria aut non omnino ſic cõ numerant erit ita.29.annos quibus amaſias regnauit ſuper iudam continere putatur & inde eſt q̃ áni huius quartæ etatis diuerſimode computantur Sed pro cuius dubio hiſtoria romana cogit nos illos.13.annos calculare alioquin tot aut computatur ibidem quot computat macrobius.745.áno latini regis quo terra euerſa eſt uſq; ad urbẽ romanam conditam ſub romulo quæ ſunt in uniuerſo. 432.anni hæc ille. Ex prædictis patet quot anni fuerunt in hac etate.ſ.a principio regis dauid uſq; ad uaſtationem templi ſcd̃m hebreos &.70.interpretes & qualiter de ipſa diſcordant. Alii uero annos ab origine mundi uſq; ad quartam etatem calculant non tamen tranſeundo per omnes etates quẽadmodum facit ioſephus in libro antiqtatũ ca .11.q̃ a diluuio uſq; ad uaſtationem templi fuerunt anni.1057.menſes.6.& dies.10. Sed leitet in computo ſuo annos a diluuio uſq; ad uaſtationem templi alio modo iueſtigat: dicit enim ibidem quarta parte ca.3.q̃ inuenta ſunt poſt diluuium per ſucceſſionem generatiuũ ãni .392.uſq; ad ortũ yſaac quouſq; ad exitum filiorum iſrahel de egipto fuerunt ſcd̃m hebreos.400.anni ſed noſtri dicant.405.alioquin ab ígreſſu abraham de aaron nõ fuerunt uſq; ad exitum iſrael de egipto. 430.anni quos commemorat ſcriptura exodi. 12.ad gaſ.3.acra.7.& uolunt ſcripturam non poſſuiſſe niſi numerum magnum & notabilem. Et forte hebrei illos annos computant ab alio termino utputa de eductione. de ur chaldeorum ponẽdo ergo cum hebreis annos.400.a natiuitate iſaac uſq; ad exitum yſaac &c.addendo.492.a diluuio uſq; ad natiuitate yſaac & fiunt.792.anni addendo annos.1656.a creatione mundi uſq; ad diluuium & fiunt.1448.a creatione mundi uſq; ad exitum hebreorum de egipto in quibus ſunt.128. reuolutiones &.6.anni: Et i fine capituli dicit oportet dicere uolũt hẽi q̃ ãni.1656.a creatiõe uſq; ad diluuiũ nõ includũt annũ diluuii nec ãni.702. a diluuio uſq; ad hebreoꝝ exitum cũ ceteris fiẽt in uniuerſo.1450.a creatione & inuenitur mẽ

sem uisan illius anni incepisse .18. die martii super g. ubi inscribitur primus dies seculi . Feria quinta anno .15. cicli solaris .c. existēte littera dominicali & eodē die fuit cōiūctio ad .2. horas & .33. ptis & per consequens filii israel exierūt de egipto primo die mēses aprilis unde hæc leitest . Et ca. sequēti dicit sic. s. ca. 4. āno egressionis israel de egipto. 480. mensis. 10. s. menses nisan incepit salomon edificare templum & intelligo hoc numero cōprehendi tam annum egressionis q̄ annum in quo incepit edificare: & huic sentētiæ cōcordat auctor policraton libro .2. ubi supra ubi dererminat de .2 etate . Et ulteri⁹ dicit leitest durauit autem templū a tempore quo incepit simul cum illo anno edificationis .410. annis addendo etiam annos a creatione mundi usq; exitum hebreorum .s. 2449. no / bis computetur ānus egressionis & unum subtrahe de annis durationis templi ne primus annus egressionis bis computetur nunc in uniuerso a creatione mundi usq; ad finem quartæ etatis. s. ad destructionem templi fuerunt anni .3338. durationē autem templi salomonis fuisse per .410. ānos supponit ut dicit leitest. Ex approbatioue libri cuiusdam uocati codat cohalam corde seculi non tantum ponunt templum plus durasse. 28. ānos credo tamen q̄ minus ponūt. Nam hieronymus super iosie in principio dicit regnum israhel durasse .15. annis quib⁹ si adderetur .37. salamonis preteritis & .131. anni regis iuda sequentis usq; ad templi durationem non erunt in sūma nisi .8. plures. Vnde breuiter ponendum est destructionem primi templi fuisse anno scī .3338. ut dicunt iudei: hæc leitest . Ex prædictis igitur patet ex dictis leitest & aliorum quot anni fluxerūt ab origine mūdi usq; ad uastationem templi & quot annos continebat hæc etas quarta sc̄m sententiam tam hebreorum q̄m .70. interpretum . Et dicit leitest in fine illius capituli .4. q̄ cōputatis his diebus quartā mensium inuenimus quintum mensem. s. incepisse. s. sexta die iulii i uigilia apostolorū petri & pauli. Igitur .15. die eiusdem iulii feria secunda. s. i die sanctorum quirini & iulite templum salomonis succensum est & ibidem finitur sexta etas . Quinta uero mundi etas sc̄m bedam & rabanum & isidorum & alios sequentes de hac materia fuit a transmigratione babilonis usq; ad natiuitatē christi: hoc est ut dicit policraton cum ante cōbustionem templi i autūno factam usq; ad kl̄as aprilis uel martii unde hebrei icipiunt & cōtinet hæc etas sc̄m rabanum ubi supra annos .589. Nā dicit rabanus q̄ quinta etas fuit a uastatione templi usq; ad natiuitatem domini per .13. generationes annis .589. extenta. Et cum hoc concordat cū eduicoñ ubi supra qui recolligendo omnis generationes & omnia regna illius etatis quintæ dicit eā continere .589. ānos .2. mēses quinq; . Sed dicit policraton libro .4. in principio q̄ hæc etas mundi semper crebris malis quassata sub generationibus 14. habet sc̄m bedam .541. annos sc̄m isodorū 545. sc̄m elpuschum .545. sed sc̄m tradi tionem ut dicit ille auctor sunt anni .591. nam isidorus libro ethymol .5. inter ptolemeum ephipha & ptolemeum euergetis sc̄m omittit ptolemeū philo qui regnauit egiptis .35. annis & obmittit ptolemeū zocher in .2. loco qui regnauit per matrem suā occisam .8. annis hæc ille. Ex his igitur patet q̄ isidorus obmittit in toto .43. annos in hac etate & si illi .43. anni addan/ dunt .545. q̄ ponit isidorus resultant anni quinq; huius quintæ etatis .588. & ille numerus non concordat cum illo numero quem ponit rabanus & cū eduicoñ . qui est .589. eo q̄ ille numerus continet unum annū minus nisi illi quinq; mēses quos addit cum eduicoñ . computentur pro uno anno & tunc illi .2. numeri prædicti equiualent & sic finitur etas quinta usq; ad natiuitatē christi. Et dicit leitest . in computo suo quarta parte ca. 5. q̄ annus icarnationis erat .559. cycli decemnoualis. Et dicit magister in historiis super euangelium . de natiuitate domini q̄ natus est dominus in nocte dominice diei anno ab urbe condita .752. quia si retro protractas inuenies eius annum concurrētem .5. rationi est ianuarii .3. quibus coniunctis & sabbatis .17. remanent itaq; calendas ianuari in dominica die inuenies : erat nāq; in eadem die in qua fit lux dicit uisitauit nos oriens ex alto hæc ille. Et dicit policratō libro .4. in principio q̄ christo nato inchoata est secūda sexta etas quæ nulla generatione ac temporum sic circa sed illud decrepita totius seculi morte erit finienda. Hanc aūt sextā etatem ut dicit ille auctor uolunt quidam inchoare ab incarnatione christi qua uisitauit nos oriens ex alto: alii a natiuitate christi sc̄d̄z illud apli cum aūt uenerit plenitudo tp̄is: & alii a baptismo christi propter uim regeneratiuā aquis datā alii circūcisione eam terminat: alii quoq; a passione christi quia tunc aperte fuerunt porte paradisi & multiplicabat tunc .6. etas quiescentiū: hæc ille. Et huic dicto concordat uincentius in speculo parte .2. li .7. ca .88. ubi sic dicit a natiuitate christi inchoata est sexta etas mundi sc̄m apostolū qui sic dicit cū uenit plenitudo temporis: sc̄m uero alios die qua baptizatus est propter uim regeneratiuam datam aquis : sc̄m uero alios a passione domini qa tunc aperte fuit porta cæli: hæc ille. Ex p̄dictis usq; ad hanc sextā etatem discurrendo per omnes alias quinq; etates recolligūt anni ab origine mūdi usq; ad natiuitatē christi. Nā sc̄m uulgatā opinionem & magis famosā tunc incipiebat .6. etas mūdi & uincēti⁹ p̄dict⁹ & sīlr auctor libri policraton hoc tenet . d. igit̄ q̄ a prīa mūdi creatiōe usq; ad natiuitatē x̄pi fluxerūt āni iuxta hebraicā ueritatē: sc̄m magistrū historiarū super euangelio de baptismo iohānis .3972. dicit eni magister q̄ usq;

ad annum.15.tiberii in quo christus fuit baptiza/
tus computantur ab adam áni.4000.& cum hoc
concordat beda de temporibus.d.qꝫ a principio
mundi usqꝫ ad.15.annum tyberii in quo christus
fuit baptizatus scd̃m hebreos scd̃m qꝫ eusebius in
cronicis suis significat fuerant anni.4000.& no/
tando qꝫ.16.anno tyberii fuerat principium.18.
anni iubilei scd̃m hebreos sed dicit magister hi/
storiarum super euangelium ca.33.ſ.ca.primo de
iesu baptismo qꝫ ipse iesus erat icipiens quasi áno
rum.30.in.15.anno tyberii quando.ſ.fuerat ba/
ptizatus infra.30.annum inceperat ut dicit magi
ster.13°.tantum diebus illius anni peractis:& di/
cit qꝫ scd̃m hoc uixit iheſus.32.annos & dimidi/
um quia eodem anno die reuoluto conuertit a/
quam in uinum & in consequenti paschate.ſ.32.á
ni decollatus est iohannes in.3.pascate trigesimi/
tertii sui passus est dominus & ita uixit.32.annis
integris de.33.anno quãtũ fluxit tempus a natiui
tate domini usqꝫ ad paschaqꝫ pro dimidio anno
computatur. Crisostomus tamen dicit eum iam
compleuisse trigesimum annum omelia sua deci/
ma super math.ſic.d.post.30.annos uenit ihs ad
baptismum legem ueterem saluans propterea usqꝫ
in hanc etatem quæ omnia solet capere peccata in
legis obseruatione permãsit ne quis diceret illum
soluisse legem quia eam nõ poterat adimplere ni/
si per.30.annos iustitiam legis impleuerat hæc au
tem dicit crisostomus occasione illius uerbi qꝫ di/
cit dominus sicut docet nos implere omnem iusti
tiam:hæc magister in historiis. Ex prædictis pa/
tet qꝫ a natiuitate christi usqꝫ ad decimumquintũ
annum tiberii.29.anni completi si igitur illos.29.
annos subtraxeris a.4000.annis qui fuerunt an/
ni a creatione mundi usqꝫ ad decimumquintũ an
num tiberii remanebunt anni scd̃m hebreos.2971
Sed scd̃ꝫ qꝫ dicit eduicoñ.ubi supra ab initio mũ
di usqꝫ ad natiuitatem christi scd̃m hebraicam ue
ritatem computantur anni.3952. Et dicit bathõ
ubi supra qꝫ scd̃m hebraicam ueritatem sicut be/
da scribit in libro temporum fuerunt anni.3952.
usqꝫ ad christum ab adam:& ille numerus exami/
natur discurrẽdo per omnes etates scd̃m hebraicã
ueritatẽ. Et dicit leitest parte quarta computi sui
capi.5.qꝫ annum incarnationis scd̃m dionisium
precesserunt anni a creatione mundi scd̃m calcu/
lationem sepe calculatam iudeorum.3760.iõ di/
cit leitest in eodem ca.qꝫ precesserunt annum ícar
nationis scd̃m computationem iudeorum circi/
ter áni.3752.uel scd̃m translationem hebraicam
Tot igit̃ sunt uarie opiones hebraice ueritatis de
annis a mũdi creatione usqꝫ ad christũ. Scd̃m ue/
ro interpretes.70.usqꝫ ad christum precesserunt ã
ni ab origine mundi iuxta sententiam magistri hi
storiarum super euangeliũ ubi supra.5296. Dicit
enim ibidem magister de baptismo iohannis qꝫ
usqꝫ ad decimumquintum annum tyberii fuerunt
anni a creatione mundi.5225.scd̃m.70.interpre/
tes a quibus si subtraxeris.29.qui fuerunt áni eta/
tis christi eodẽ anno. qndecimo áno tiberii rema
nent anni ab adam usqꝫ ad christũ scd̃m eduicoñ.
70.interpretes.5296. Item auctor libri policratõ
asserit.70.posuisse hunc numerum annorum us/
qꝫ ad christum scd̃m eduicoñ. ubi supra discurren
do per omnes etates.5.& per generationes & per
regna earũdẽ etatum recolligit usqꝫ ad natiuitaté
christi ab initio mundi scd̃m opinionem.70.iter
pretum annos.5330.& ille numerus examinatur
per omnes prædictas etates. Sed dicit bathon in
libro suo ad clementem papam in illa parte ubi
loquitur de creatione mundi scilicet parte quarta
scd̃m qꝫ reperitur in cronicis eusebii quas hieroni
mus transtulit & quibus maxime utitur ecclesia ab
adam usqꝫ ad natiuitatem christi primo áno chri/
sti incluso fuerunt anni.5198.hæc autem declarat
fic:ab adam usqꝫ ad diluuium áni fuerunt.2242.a
diluuio usqꝫ ad abraham.942.ab abrahá usqꝫ ad
natiuitatem christi.2014.anni hæc bathon. Ex his
igitur colliguntur anni scd̃m eusebiũ usqꝫ ad chri
stum a principio mundi.5198. Sed uincentius in
speculo parte prima libro.7.ca.88°.dicit sicut ait
eusebius ab adam usqꝫ ad diluuium fuerunt anni.
2242.a diluuio ad abraham.942.qui simul faciũt.
3184.usqꝫ quæ cum tamen in nostra editione tan/
tum legitur.1948. Vnde ante tempus abrahe tam
ante diluuium q̃ꝫ post multo plures anni i editio/
ne.70.interpretũ leguntur q̃ꝫ in nostro reperiun/
tur:ita qꝫ si maiorem istum numerum sequi uolue
ris & iuxta librum iudicũ ab exitu de egipto usqꝫ
ad edificationem templi.60.annos numeramus:i
super & in regno. Amon regis iuda.12.ános quo
rũ.10. tantum apud hebreos habent acceptis his
omnibus computant anni.5199.ab origine mun
di usqꝫ ad natiuitatem domini:hec uincentius. Et
hunc numerum assignat beda quem etiam & usua
lis tenet ecclesia. Dicit beda de temporib9 i princi
pio qꝫ iuxta cronicá quá composuit ipse eusebius
de utraqꝫ editione numerant ab adam anni usqꝫ
ad decimũquintũ annum tyberii.5228. Et girlan
dus de histo. dicit illud Si igitur de annis.5228
subtrahant.29.anni etatis isto anno tyberii.15.re
manent.5199.anni a principio mundi usqꝫ ad na
tiuitatem christi scd̃m eusebiũ bedã & horosiũ &
girlan.& in hoc numero annoꝝ similiter cõcor/
dat horosi9 de mundi in libro.2.in prolo
go.d.qꝫ ab adam usqꝫ ad annũ natiuitatis abrahe
fuerunt anni.3184. Porro ab abrahã usqꝫ ad nati
uitatem christi.2015. Et in fine eiusdẽ primi libri.
dicit horosius qꝫ ab origine mundi usqꝫ ad aduen
tum domini fuerunt.5199. Et bathon ubi supra.
dicit qꝫ horosi9 cõscribẽs beato augustio põit hũc
numerũ ánoꝝ ab adã usqꝫ ad natiuitatẽ christi:q
numerus licet uideat inclusiue itelligi tñ exclusiue
scribit i tpe paschali hæc bathõ. Itẽ martia9 i cro

nica sua i principio illud idem unlt asserere. Dicit enim qꝫ horosius scribens ad beatū augustinū dicit qꝫ a mundi creatione usqꝫ ad urbem conditam sunt anni.4484.& ab urbe condita usqꝫ ad natiuitatem christi ann.751.& ita ab origine mūdi usqꝫ ad natiuitatem christi fluxerunt anni.5199. Item ut dicit auctor policraton libro.4.in principio a principio mūdi usqꝫ ad natiuitatem christi scdm martianum fuerunt anni.5199. Item in computo quæ sic incipit omnis computiste &c.ca.14.dicit qꝫ ab condito orbe usqꝫ ad urbem conditam fuerunt.4484.anni & ab urbe condita usqꝫ ad natiuitatem christi fuerunt āni.715.collige igitur ab origine mūdi usqꝫ ad aduentū christi: & sunt āni 5199. Vnde uersus. Annus tibi consentit horosius his decies deni. Centum quinquagesies anni a petre primeno sunt ad christum uel minus uno: hæc ille. Et uincentius parte prima libro.1°.ca.88.ponit alios uersus qui asserunt qꝫ a mundi creatione usqꝫ ad natiuitatē christi fuerunt anni.5199.scdm opinionem bedæ & aliorum & sunt isti. Vnum tolle quinqꝫ a milia quoqꝫ ducentes. Nascente domino tot pthoplausto. Ex prædictis igitur satis patet qꝫ tot sunt asserentes annos ab origine mundi usqꝫ ad natiuitatem christi fuisse.5199 quot prediximus .s.horozius beda & girlandus bathon uincētius & martianus & augustinꝰ aureliꝰ quoqꝫ & computista qui scripsit computum illum qui sic incipit: omnes computiste &c.cuius nomē ignoratur cuius tamen computus multum utilis est. Scdm isodorum in libro.5. ethymol. in fine a creatione mundi usqꝫ ad natiuitatem domini fluxerunt anni.5210. Vnde isodorus ibidem qꝫ scda secli etas incipit post annos ab origine mundi.2243.tertia etas post annos.3244. quarta etas post annos.4164:& quinta etas post annos.9679. Et sexta etas post annos incipit.5210.ab origine mūdi. Vnde uersus. Anni ducenti minus uno milia quinqꝫ. Precessere tue nouitatis gaudia christe.

Et uincētius pria parte speculi historialis libro. 7.ca.88. recolligit annos mundi alios sic .d.a natiuitate christi inchoata est sexta etas mundi scdm apostolum uenit plenitudo temporis &c.unde dicit qꝫ annus quo christus natus est fuit ab initio regis dauid.1159.a prima promissione facta abrahe 2015.a diluuio.2306.ab initio uero mundi.3963. & hæc taxat scdm nos: ut dicit uincentiꝰ. Quia ab adá usqꝫ ad abrahā ex diuina historia iuxta beati Hieronymi translationem annos accepimus ab habraā quousqꝫ ad christū iuxta eiusdē hierōymi & cesariēsis eusebii & ipsorum hebreorū computationem quæ omnis historias concordant gentilium annos accepimus hæc uincentius. Et dicit eduicon. qꝫ scdm dionisium usqꝫ ad christum fuerunt anni.4204. Sed leitest i cōputo suo parte q̄rta ca.5. dicit qꝫ annum incarnationis scdm dionisium precesserunt anni a creatione scdm computationem sepe calculatam iudeorum.3760.nō tamen scdm opinionem suam propriam ut credo sed scdm iudeos hūc numerum collegit dionisiꝰ: & huic concordat bathon ubi supra dicens qꝫ sicut colligitur ex modernorū hebreorum computatione ab adam usqꝫ ad tempus quo nos ponimꝰ natiuitatem christi fuerunt.3769.anni. Et dicit leitest ulterius scdm bedam & gerlandus dionisio superaddit & precesserunt.3768.uel.3769. Eusebius uero dionisio dimittit quatuor annos: martianus uero .22. Quæ opiniōes suas sic sanctoꝝ auctoritatibus euangelica doctrina & consuetudine sanxiuit ut omnes contrariū sentientes hereticos scismaticos iudicare uoluit: precesserunt igitur anni a creatione mundi annuꝫ incarnationis scdm bedam.3768.& scdm gerlanduꝫ.3760.scdm eusebium.3756.scdm martianū uero.3738.scdm iudeos ut ait leitest precesserunt annum i carnationis āni circiter.3752. hæc leitest. Sed eduicon. ubi supra sic ait colligendo itaqꝫ omes etates habebimus a initio mundi ad incarnationeꝫ.4242.ānos & mēses.5.scdm martianum prout ipse martianus multis cronicis nitit cōfirmare. Et dicit eduicon qꝫ dionisius addit super hæc.22.annos gerlandus uero.30. Quarta autem gerlandus addit.30.ut dicit eduicon. potest haberi ex illo qꝫ eusebius scribit qꝫ 7.libro iudicū ca.11.qꝫ inter moisem & semetipsum.70. supponenendum annos.300. hæc est.30 plus iam habēt hebrei. Quare dionisius addit.22 potest causa haberi quia cassiodorus cōputat.30. sampsonis qui fuit annus octauus post terram captam usqꝫ ad annū.9.darii regis persarum.i.usqꝫ ad ānum.78.quintæ etatis.666.annos ubi hebreī computant.640.ut exclusiue teneantur anni terminales annus.s.tertius sampsonis & darii cassiodorus habet.26.annos plures quem hebrei pro q̄bus computat dionisius.22.tantū & silr ibidē eduicon. ut uidetur.8.annos computat plures q̄ꝫ dionisius & per consequens.26.supra martianū &.3. similiter super martianum & gerlandū. Vlterius dicit eduicon. Iosephus uero sicut dicit āno.4.geōnis tyrus condita est ante templum salomōis annis.348.hæc est.10.plus q̄ꝫ hebrei & scripsit ibidem.100.ab euersione ierusalē usqꝫ ad tyrū.70.annos plus q̄ꝫ hebrei. Affricanꝰ uero a capite iudeorum usqꝫ ad tyrum computat.70.sed hos non addit eduicon. super martianū: colligendo igitur oīa ista super martianum dicit eduicon. preter q̄ꝫ istos 70.annos ultimos quos assignat affricanus: habebis annos ab initio mundi usqꝫ ad christum.4218 & mensis.6.addendo illa super istuꝫ martiorem quem assignat eduicon. quæ supra.4182 & mēses 5. Et ulterius dicit eduicon. qꝫ si ille ānus addatur de quo facta fuit mentio in prima ætate fiunt anni.4320.addunt computando illos quinqꝫ mēses pro uno anno: aliter non erunt nisi tantum. 4319. anni duo menses quinqꝫ & huic numero

ánoꝝ.4320. finaliter initiᵉ eduicoñ. & etiá ꝓbat aperte ut ipſe dicit ꝑ ános a nabuchodonoſor ad chriſtũ:unde ut non putetur hic ános idẽ bis cõputari cõputando non ſit circa idẽ ita ꝙ unus addit alius ſubtrahit hæc eduicoñ. Itẽ ut ipſemet in principio illius tractatus de annis mundi dicit ſcdm quoſdam codices fuerunt a mundi creatione uſq; ad chriſtũ.5530 ſcdm grecos.5500.ſcdm dionyſiũ.4204.ſcdm gerlandum.4212.ſcdm iſodoꝝ ános.5210. quare aut eduicoñ .ſic põit neſcio.Rabi moiſes de duce dubioꝝ ca.18.dicit ꝙ nõ fecit iter adã & moiſẽ ultra.2500.annos & auctor policraton ubi ſupra de tertia ætate dicit ꝙ cum moiſes cũ.8.eſſet annoꝝ quo die in egiptũ ingreſſus eſt iſrahel eodẽ die duxit eũ ex egipto luna exiſtente.15.addantur igitur illi.8.anni etatis moyſi tempore exitus ad annos.2500.quem poſuit rabi moyſes ad moyſem colliguntur uſq; ad exitũ iſrael de/ uaſtationẽ templi fuerunt anni.3469 annos addẽ do.5.etatis mundi rabanus & eduicoñ.569.reſultant anni a creatione mũdi ad chriſtũ.4058.ſcdm eduicoñ.in quinta ætate addit.5.menſes. Scdm ioſephum de antiquitate libro.1ᵒ.ca.3.ut prius dictũ eſt a mundi creatione uſq; ad diluuiũ fuerunt anni.2656.& .10. ſe antiqui ca .11.ut prius allegatum eſt dicit ioſephus ꝙ a diluuio uſq; ad uaſtationẽ templi fuerunt anni.1917.menſes.6.dies.10.

Ex quo uero factus eſt adã ut dicit ioſephus uſq; ad templi deuaſtationẽ fuerunt anni.3513.menſes.6. dies.10. quibus ſi addant quinq; anni cum prius poſitis cũ rabano & eduicoñ.quæ ſũt.589. fiunt ãni a principio mundi uſq; ad chriſtũ.4102. menſes.6.dies.10.quibus etiã fractionibus ſi addãtur quinque menſes quos ſuper addit eduicoñ.fiunt.11. menſes &.10.dies. Ex his igitur colligun tur ſcdm ioſephum & alios ãni ab adã ad chriſtũ 4103.fore ſed leiteſt in computo ſuo parte quarta ca.4.ab adam uſq; ad deſtructionẽ templi fuerunt anni.3338.quibus ſi adideris annos prius poſitos ſcdm rabanũ.& eduicoñ.i quinta ætate mundi reſultant anni aborigine mundi ad chriſtũ.3917.& policraton lib.5.i principio dicit auctor ꝙ ſcdm unam calculationẽ ſunt ab adam uſq; ad natiuitatem chriſti anni.5106.& ille numerus multũ concordat cũ numero priꝰ poſito ab euſebio horoſio & beda & aliis & ille numerus prius a magiſtro hiſtoriaꝝ ſcdm ueritatem.70.interpretum. Ex prædictis igitur apparet quibus fiunt anni prioꝝ doctorum & theologorum aut etiam computiſtarum cronicorum & annos mundi primo uideli/cet ꝙ ab adam uſq; ad chriſtũ ſcdm hebreos prout dicit magiſter hiſtorarũ fluxerunt anni.3971.

Item ſcdm hebreos prout dicunt bathon & eduicoñ.3952. Item ut dicit leitſte.ſcdm dyoniſium/ um iuxta computationem iudeorum ſepe calculatam.3760. Item ut dicit leitſte.ſcdm opinionem iudeorum ſiue ſcdm tranſlationẽ hebraicam fuerunt circiter ãni.3752.ſcdm.70.interpretes prout dicit magiſter hiſtoriarum.5196.& policraton aſſerit. hunc numerũ. Item ſcdm.70.prout dicit eduicoñ.5330.ſcdm euſebiũ ut dicit bathõ. 5198.ſcdm euſebium prout dicit uincentius.5199. & huic numero ſiſr concordat beda horoſius auguſtinꝰ girlãdus martianꝰ marcus & ſimiliter uincentius uideᵗ hunc numerum aſſerere & huic numero multum concordat quem ponit.70.interpꝛtes ſcdm magiſtrum hiſtoriarum & auctoris policraton.5196.ſed ſcdm iſodorũ.5210.ſcdm uniſ/cẽtiũ.3962.ſcdm dioniſium prout dicit.eduicoñ. 4204.ſcdm martianũ ꝑut dicit leytſte.3756.ſcdm gerlandum prout dicit leytſte.3767.ſcdm euſebiũ ut dicit leiteſt.Et iſti numeri concordant multum cum duobus numeris prius poſitis a iudeis prout dicit leyteſt qui ſunt.3752.de quibus prius locutus eſt ſcdm martianũ prout dicit eduicoñ.4181.menſes.5.ſcdm gerlãdum ut dicit eduicoñ.4212.ſcdm grecos ut dicit eduicoñ.5500.Et iſti.2.numeri cõcordant multum ſcdm calculationẽ eduicoñ.quẽ reputat unam.Et ipſe fundauit ſuũ caput a mariano addendo cum aliis annos ſuper eum ſcdm rabbi moyſis.4058.& menſis.5.ſcdm ioſephum & alios.4103.ſiſiter:ſed ſcdm leyteſt & alios.3927.& mẽſis.5. Tot igitur ſunt opiniones doctorum & cõputiſtarum cronicorum diuerſarum loquentiũ de hac materia de quibus recolo ad preſens nec uacabit mihi plẽs inueſtigare propter tedium operis. Nullus igitur aſtrologorum quorum libros ego uidi calculauerunt annos ab origine mundi uſq; ad chriſtum ſed ſolum a tempore diluuii preter q̃ albu.primo tractatu de magnis coniunctionibus differentia prima enumerat ános a mundi creatione uſq; ad diluuium.d. ſic iam narrauit belenus uel betẽnair & alii extra eũ ꝙ inter creationem ade & noctem diei ueneris in quo fuit diluuium fuerunt ani.2226.menſis unus.23.dies.4.horæ

Sed ſcdm alfonſium regem caſtelle differentia iter diluuium & incarnationem chriſti fuit.3101. anni cum quartis annoꝝ &.319.diebus:& ſi addideris annos & dies temporis inter creationem ade & diluuium qui ſcdm albu.ſunt,2226.anni mẽſis unus.23.dies &.4.horæ.Erant anni ab origine mundi uſq; ad natiuitatem chriſti.5328.dies. 6.horæ.22.minutis.30.horæ unius: ſupponendo ſ.ꝙ annus contineat.365.dies & quartam unius diei.ſ.6.horas.Et iſte numerus diſcordat a quocũ q; alio numero prius poſito.Sed firmiter credo ꝙ tempus quod ponit alfonſius a diluuio uſq; ad chriſtum fuit uerũ & preciſum ut multi dicũt: ſed de tempore precedenti hoc tempus.ſ.de tempore uſq; ad diluuiũ eſt multo maiꝰ dubiũ iter doctores & auctores ꝓdictos:maior tñ ps cõcordat i.2242. ánis aſq; ad diluuiũ.ſ.2226.ãni mẽſis unꝰ.23.dies

& quatuor horæ ab illo nūero quē ponūt.70.uide licet.2242. Si igit̄ .2242.annos ante diluuium addi deris annis a diluuio ad christū quos ponit alfon sius ī tabulis suis quæ sunt āni.3101.cū quartis an noꝝ & .319.dies erūt.5343.āni.319.dies:& ille nu merus discrepat a numero pri⁹ posito ab eusebio horosio & aliis.s.1299:& magis concordat cū nu mero pri⁹ positis astrologoꝝ.s.5328.āni:dies.16. & .8.horæ. Et albu.ī primo tractatu de cōiūctio nib⁹ magnis differētia prima dicit q̄ iter creatio nem ade & primū diē in quo fuit cōiunctio signi ficans secta arabū āni.5897.mēsis unus & .23.dies & .4.horæ. Sed ut patet ex sñia albu.ex eadē diffe rentia q̄ cōiunctio quæ significauit diluuiū cōiun ctionē significantē secta arabū p.3958.ānos p̄ces/ sit sicut magis in secta distinctione ca.12.libri pri/ mi mei uidebit̄. Et albu.ubi supra dicit ibidē q̄ diluuiū fuit post cōiunctionē significantē diluuiū p ānos.287.addo igit̄ illis.287.ānis ānos prius po sitos ab alfonsio a diluuio ad christū.s.3101.ānos & .318.dies:& tunc a cōiunctione significāte dilu uium anni.3388.& dies.318.quos si subtraxeris a. 3918.qui fuerūt āni a cōiunctione significante di/ luuiū ad coniunctionē significantē sectā arabū ut dictū est prius:remanēt a natiuitate christi usq; ad cōiunctionē significantē sectā arabū āni.659.&. 47.dies. Vel sic diē albu.ibidē q̄ iter primū.diē āni diluuii & primū diē āni cōiunctionis signifi/ canté sectā arabū fuerunt āni .3671.a quibus si sub traxeris tēpus prius positū ab alfonsio a diluuio ad christū remanēt āni.569.&.47.dies &.6.horæ & hoc ē differētia iter natiuitatē christi & primū diē āni cōiunctionis significantē sectā arabum ut pri⁹. Si igit̄ istos ānos.569.&.47.dies &.6.horæ subtraxeris a. 5897.ānis & uno mēse &.23.dieb⁹ &.14.horæ:quæ fuerūt tēpus iter creationē ade& natiuitatis christi remanēt.5328.āni dies.6.& ho ræ.8.& minu.30.unius horæ & hoc.s.supponen do q̄ mēsis ille cōtinebat.30.dies &.10.horas & 3.minu. Et illud iā collectū ex itentione astrologo rū a principio mūdi ad christū nō cōtinet nisi.10. dies minus q̄ illud tempus quod pri⁹ ponebat̄ ab astrologis.s.5328.āni dies.16.horæ.8.&.30.miu. unius horæ. Et iō supponendū est q̄ ista duo tem pora multū accedūt ueritati. Sed aduertendum est q̄ sec̄m aomar & alios cōiunctio.significans diluuiū p̄cessit diluuiū tantū p.279.ānos sic dice/ tur exp̄ssius in ca.4.hui⁹ distinctionis. Vnde si uo lueris operari p illū numerū:erit differētia iter̄ na tiuitatē christi & cōiunctionē significantē sectā a rabū.597.āni.47.dies &.6.horæ q̄ differentia sub tracta.a.5897.ānis & uno mēse.23.dieb⁹ &.4.ho ræ:remanēt.5328.āni dies.6.hore.8.&.30.minu. a creatione ade usq; ad christū. Plures autē opio nes astrologoꝝ de ānis mūdi non uidi. Tot sunt opiniōes doctorū cōputistaꝝ astrologoꝝ & de ānis mūdi a creatōe mundi usq; ad natiuitatē xp̄i sed nūq̄d aliq̄ prædictaꝝ op̄.sit uera: ac si aliqua istaꝝ sit uera quæ illaꝝ sit nescio nec ad p̄ns deter minare intendo sed ī sequēti ca.faciā rationes iter p̄dictas opiniōes & dicā iuxta itētionē augustini & alioꝝ quæ p̄dictaꝝ op̄.appareat magis ratio/ nabilis.

¶ Capitulū tertiū de.10.erroribus quib⁹ errabāt hi qui de etate mūdi loquebant̄ & de etate mundi sec̄m.q̄ magis uidetur accedere ueritati.

p Ostq̄ ī p̄cedenti ca.recitate sunt di uerse opiniōes doctoꝝ cōputista/ rū & astrologorū de tēpe a mundi creatiōe usq; ad x̄pi natiuitatē iā in hoc ca.intēdo ponere errores illo/ rū.s.q̄liter plēs eoꝝ errauerunt ī calculādo tp̄s p̄/ dictū. ¶ Eorū uero errores quos ad p̄ns intēdo re citare sunt.10. Prim⁹ aūt error ē qui eos fecit erra/ re in calculatiōe tp̄is prædicti. Quod plēs nāq; cō putantes ānū ab origine mundi quantitatē āni di uersimode sumpserūt:ac ēt in quātitate āni multi discordabant nec uerā āni quātitatē iuestigare po terant. Dicit itaq; aug.ī lib.de ciuitate dei.ca.12. q̄ apud plēs scriptores historiæ reperit̄ egiptios habuisse ānos q̄ttuor mensiū lauinii .13. mensiū. Et pli.2.dicit q̄ alii æstate terminabāt ānū unū & alterū ānū in hieme: alii q̄dā parte circuil sicut ar/ chades quoꝝ āni quattuor mēsiū fuerunt: hæc au gu Et solin⁹ de mirabilib⁹ mūdi circa principiū. ca.7.dicit sic ante cæsarē icerto mō ānū computa bant:qui apud egiptios q̄ttuor mēsib⁹ termina/ bat̄:apud archades trib⁹:apud arcannas.6. apud lauinios.13.quoꝝ ān⁹.374.dieb⁹ ferebat̄ Romā ī initio ānū.10.mensib⁹ cōputabant i.304. diebus. Sed nūma pompilius computauit ānū.12.mēsiū s.355.dierū. Postmodū Caius Iuli⁹ Cæsar cū per/ spiceret solis meatum nō ante.365.diez & quadrā te cōficere decursū .10. dies addidit & q̄dratē. Cū itaq; hic diffinito toto orbe placuisset custodiēdi q̄drantis gratia a diuersis gentib⁹ uaria intercala/ bat̄ nec unq̄ tū ad liquidū fiebat tpum adequatio greci nāq;.11.dies & quadrātē singulis ānis detra hebant cum octies multiplicat̄ in ānū nonū reser uabat & āno nono restituti efficiebant dies .444. quos emboliſinos nominabant: Romanoꝝ ue re sacerdotes quib⁹ calculādi data fuit potestas ple risq; rationibus publice gratificabāt plures dies q̄ fuerunt̄ intercalādi p̄teriebant & al' superflue iter calabant. Cūq; hanc aduerteret p turbationē. Ca ius iulius cesar ut p̄dictus errror stati recuperaret̄. 21.dies simul & quadrāte intercalauit: ille igit̄ an nus solus:344.habuit dies:alii deiceps.365.et qua drantē:sed & postea p sacerdotes ī uitiū admissū est q̄ cū p̄ceptū esset ut.4.āno itercalarēt, diē unū & oporteret cōfecto.4. āno illud obseruari illi ici piente.4.anno intercalabant anteq̄ quintus an/ nus auspicaret̄ unde p.36.ānos: cū enī.9.dies suffi cere debuissent itercalati sunt.12. quæ sēper uissit

augustus Cæsar.12.annos inserere siue intercala/ reut.43.illi dies quæ ultra .9.necessarii fuerant te/ mere intercalati hoc modo possent recõpensari: hæc solinus ibidẽ. ¶ Prout sumũt cõpotiste ánũ Alius ẽ solaris:alius est lunaris. Anni solaris alius naturalis quæ cõtinet.305.dies & quadrantẽ:aliꝰ est comunis cõtinens.365.dies tãtũ:ut patet i kl'a/ riis:alius est bisextilis qui cõstat ex.366.diebꝰ:hæc patẽt in illo cõputo qui sic icipit omnis cõputiste parte prima ca.12. Annꝰ uero lunaris alius comu nis.s.354.dieꝫ cõtinens.12.lunationes ut patet in eodẽ cõputo ꝓte scda.ca.2. Itẽ aliꝰ ẽ ánus embo/ lismal'cõtinens.374.dies:hæc patẽt ibidẽ scda par te ca.8. Et ibidẽ ca.3.dicit' ꝙa.235.lunatiões sũt i 19.ánis solaribus. Et lincõ.i tractatu suo ca.7.di cit ꝙ illi áni lunares equantur illis ánis solaribus. Et leitest.i cõputo suo parte prima. c.3.dicit ꝙ an ni lunaris:alius simplex.s.12.mensiũ ꝑcipue luna/ riũ. Et alius ánus est emboliſinalis uel ut hebrei uo cant ꝑgnatꝰ.13.mensiũ:& uocat .ꝑgnatꝰ quia ille mẽsis.13ꝰ.resultat ex sup habũdantia áni solaris si militer lunarẽ in pluribꝰ ánis. Et parte scda ca.2. dicit ꝙ ánoꝝ simpliciũ quidã sunt ꝓfecti.s.354.ꝙ dã diminuti.s.353.dierũ & ꝙdã supflui.s.355.die rum. Et similiter ánoꝝ alius est.384.& est ꝓfectus alius est.383.dieꝫ & est diminutꝰ: alius ẽ.385.& est supfluꝰ & est scdm hebreos: hæc leitest.ibidẽ & parte tertia ca.primo. Annus lunaris coĩs ꝓ rout seruat eccl'ia ẽ.354 dieꝫ: & emboliſinalis.384.die rũ ꝓterq̃ i bisexto i quo ãno lũari addit' unꝰ dies et ẽ spális exceptio de illiꝰ áno cicli. decẽnoual'. ꝙ nõ est ꝓterq̃ i bisexto.nisi.383. dieꝫ hæc leitest.ibidẽ.

Ex ꝑdictis patet quot modis ãtiqui discordabãt ad iuicẽ de quãtitate ãni:uidet' tamen ex hoc ꝙ q̃ plures coꝝ qui ános mũdi cõputabant pessime er rauerunt eo ꝙ áni quãtitatẽ nõ bene posuerunt.

Quidã enĩ coꝝ ab una generatione cõputaue/ rũt ános sumendo ãnũ uno ꝑdictoꝝ modoꝝ: & alii forte in generatione sequenti sumẽdo ãnũ.1ꝰ. modo cõputauerũt:& ex hoc in ánis mũdi pessi/ me errauerũt. Scdo errauerũt multi i tempore a principio mũdi usq; ad natiuitatẽ christi in. hoc ꝙ et si posuissẽt oẽs ãnũ cõtinere.365.dies & q̃rtã ad huc nõ bene posuerũt:nec áni quãtitatẽ certitu dinaliter cõprehendere potuerũt sicut prius patet ex dictis solini:ná ánus sicut cõstat nõ ꝑcise conti net.365.dies.9.quarta unius. Et hoc euidenť põt appere ex hoc ꝙ solstitia.& eq̃noctia cõtinue an ticipant tempus. Et dicit linconien.ꝙ per se nõ p cipiebant fractionẽ iã neq; egiptii usq; ad tẽpꝰ au gusti qui fuit post icarnationẽ plus q̃.20.ánis. Et alibi dicit eduitionẽ i eodẽ tractatu de etate mũdi ꝙ quidã dicuut cõtinere ãnũ.365.dies & quartã diei tantũ:sed inquit abachuc.ꝙ dixerunt minutã &. Amon ꝙ longitudo temporis áni est.365.dies & quarta diei & dimidia diuisi in.76.quæ pars ẽ quasi simul pars diei :nos autẽ dicit ad lincõ:luna tiones iuenius ítegras contineri in.19.ánis quẽad modũ illi. Lõgitudiné uero áni inuenimꝰ iã mino rẽ quarta ꝑ unã.300. Ptole.iuenit sicut abacuch 100.diei partem. Sed albategni.10.quartæ.106. partẽ diei. Thebit uero beneorath in uno li.de an no solari dicit deesse quartæ.106.partẽ diei & in alia sup esse.15.partes diei. Et iudei dicunt supes/ se quartæ.120.partẽ diei & scdm hoc facta sunt ta bulæ alignosui abnefazar & messanie quibꝰ utun tur christiani. Et ꝑse dicũt additamentũ sup quar tã esse.115.partẽ diei:& sic sicut sunt tabulæ messa halla & albu. scdꝫ cõputũ iudeoꝝ de festis mobi libꝰ suis deesse quartæ diei.12.pars.730. Philꝰ & auaricius & azarchel dicũt deesse quartæ.130.ꝑ/ tem diei:hæc linconiẽ.ibidẽ. Sed scdm alfonsiũ in tabulis suis ánus solaris cõtinet.365.dies.5.ho ras.49.minutas &.16.scda:Et quãtitas ista ãni est ꝑcisior omnibꝰ aliis ꝑdictis:nullus tamen adhuc adinuenire potuit uerã ãni quãtitatẽ & iõ mirum nõ est si illi qui de tempore ab origine mundi tra/ ctauerunt in huiusmodi tẽpoꝝ calculatione erra uerũt. Tertio errauerũt i hoc ꝙ diuersimode acce perunt ãnũ ut patet in ca.primo huius distinctio/ nis. Quidã enĩ cõputauerũt ános alicuius genera tionis siue aliquaꝝ generationũ usq; ad unã gene rationẽ certã & forte inceperant ãnũ a ianuario: Alii uero postmodũ ab alia generatione ulterius nõ calculauerunt ános usq; ad aliquod tempus in cipiendo ãnũ a martio:Et alii adhuc forte icipien do ãnũ alio tempore ab istis ulterius calculauerũt tempus. Et ꝑ partes temporis silr ab aliis mensi/ bus & sic per talia in maximũ erroré deuenerunt Nã & aliq alii aliquos mẽses uel aliqué mẽsẽ ꝓter miserunt in cõputando ános ac supflua aliqua in tercalabant:Cũ áni ab origine mũdi i diuersis sen tentiis diuersoꝝ hominũ fuerunt collecti ꝑ diuer sas generationes & nõ ab uno solo ꝑ omnes gene rationes & omnes etates ut patet ex ꝑdictis in ca. ꝓcedenti. Vnde cũ diuersi sic cõputauerunt ános diuersoꝝ temporoꝝ diuersimode ánũ inceperunt miꝝ nõ est si nullũ ꝓcisũ tempus a mundi origine ab eisdem fuerat inuentũ. Quartus error fuit in hoc ꝙ qdá ꝓtermiserũt aliq̃s generatiões & i aliq bus generationibus ꝓtermiserũt plures ános:sicut hebrei qui prima etate plures ános ꝓtermiserũt & in scda etate generationẽ cainá & alios ános ꝓter miserũt & in aliis etatibꝰ ut patet i .c.ꝓcedẽti & sic defecerunt. Quintus error fuit in hoc ꝙ multæ fractiones cũ acciderãt cõputabant pro uno áno integro cũ ultimus ánus datus sit primus alterius i mediate sequentis sicut dicit eduiconien .70. hoc frequenter fecerũt :quoniã cũ aliquis regnauit per duos mẽses alicuius ãni quidã calculãtes anno di/ xerunt eũ regnauisse ꝑ unũ ánũ & sic tũc bis com putabant ánũ & iste fuit magnus error. Sextꝰ er ror fuit i hoc ꝙ áni in sacra scriptura a q̃ pluribus numerati magis erant mystici enigmatici q̃ ueri

áni sicut explicat eduicō. de ánis method⁹. 6000. quæ poti⁹ habet significare. 6. etates & finis intentionis q̄ numerū ánoꝝ: & sicut explicat etiā de. 7. ebdomadibus danielis abbreuiatis quæ sunt. 490. áni lunaris cōputatis a .2. mēse arthaxersis quando permissū est templum edificari ad pacem hæc eduicō. Septimus error fuit q̄ quidā uoluerūt q̄ antiqui plures ante diluuiū uixerunt p tantū tp̄s sicut iferitur in sacra scriptura & ió auferebant de pria etate. 1000. ános. Vñ & i hoc pessime erraverunt sicut patet primo ca. Octauus error fuit in hoc q̄ in tpe diluuii nō remāserūt nisi. 8. aie de uiris & mulieribus unde uerisimile est tunc illi qui remāserunt nō multū aduerterent ad ános quæ p̄fuerūt ab origine mūdi ad illud tp̄s sed magis fuit cura de aliis q̄ de ánis mūdi. Vnde difficile fuit certū post diluuiū ános ante diluuiū p̄cise calculare. Nonus error fuit in hoc q̄ quidā calculatores de ánis mūdi nihil loquebant de tpe durationis diluuii q̄ cōtinebat & ió ut uidetur illū ánū nō cōputabant. Decim⁹ error fuit in hoc q̄ i tpe iosue sol stetit p̄ spatiū uni⁹ diei & sil'r tpe ezechie reuertebat sol spatio. 10. horaꝝ de quib⁹ nō cōmemorat aliquis qui tp̄s a principio mūdi usq; ad christū nititur calculare. Scribitur itaq; iosue. 10. sol cōtra galeon. nemoneris: & lūa qua realē haron. &c. stetit igit' sol i medio cæli & nō festinauit occūbere & nō fuit ante nec post tā longa dies obediēte dño uoto hoi hæc ille. Et q̄rto regū ca. 28. Inuocauit. Isaias ꝓpheta dñum & reduxit umbrā p lineas q̄b⁹ iā descēderat i horologio achaz retrorsū. 10. gra. Et magister historiaꝝ. 4. regū de orōne ezechie dic̄ sic dedit itaq;. Isa. regi optionē utrū uellet q̄ sol staret p̄ spatiū. 10. horaꝝ imobilis ul' rediret ad orientē & iteꝝ ichoaret die quodlibet aūt illorū fieret adderent'. 12. horæ diei. 10. horæ. Et post mō dic̄ magister q̄ elegit rex q̄ sol rediret ad orientē & stati sol stans i hoc oriēte reuersus est iteꝝ p. 10. horas p quas descēderat hæc ibidē. Istā uero stationē solis nec reuersionē eius cōputat aliq̄s de tpe a principio mūdi ad christū qui illud idē tēpus nitit' calculare ut in hoc ut uidet' q̄si oēs cōsideratores de tpe mūdi errauerūt. Isti aut̄ igit'. 10. errores quib⁹ q̄; plures errauerūt & iter se pessime discordabant de tpe ab origine mūdi plures etiā possent adduci errores: sed isti. 10. sufficiūt ad tp̄s p̄ hos. n. 10. errores diligēter cōsiderās uidet' q̄liter plures errauerūt i ánis mūdi siue i tpe a mūdi creatione & q̄liter ab iuicē discordabāt. Ā inten do scire rl'ones iter opiniōes ꝓdictas de tpe prædicto & uidet' quæ dictaꝝ opinionū sit magis rationales sc̄dm sniam doctorū: & primo intendo tractare de dictis opio. hebreoꝝ. & .70. iterp̄tū uidēdo magis rōnalē. Eduicōn. uero & leistet i cōputo suo & plures alii plus se tenēt cū sniis hebreorū eo q̄ ipsi melius habere debuerūt noticiā de annis mūdi q̄; aliq̄ alii. Dicit enī eduicōn. ubi supra q̄ si fas sit dicere cōtra ueritatē hebraicā ipsa ē potius reuelata q̄; probata qs numerauit dies durāte diluuio: nō aut̄ ille qui post. 372. ános. 7. dormiētes excitauit a sōno. Anni q̄ i sacra scriptᵃ a nūerāᵗ pleni sūt mystici & enigmatici & ñ ueri: ūde dicit post si i p̄iudicio obseruatiōis ecclesie date daris p̄ dictis alioꝝ philosophoꝝ uidet' itelligēdū. i. date eoꝝ quæ sup ueritate hebraica fundat' prius positionē. Et leistet i computo tota se habita ueritate. Vnde dicit parte sc̄da ca. 2. i principio licet autem sc̄dm scōs quæ cōputat' ános sc̄dm. 70. iter p̄tes ab initio mūdi fuerūt usq; ad diluuiū āni. 2243. tamen sc̄dm ueritatē hebraicā q̄ ex textu colligunt' fuerūt āni. 1616. in quib⁹ sūt. 78. cicli & .3. āni hæc ille. Et ulteri⁹ augustin⁹. 15. de ciuitate dei recitat opionē. quorūdā initētiū hebraice ueritati & ponit q̄ cā q̄re posuerūt mlto pauciores mūdi q̄; ponunt. 70. fuit hoc quia ipsi dixerūt q̄ ante diluuiū posuerūt ānū cōtinere multomi⁹ q̄; nos mō ponim⁹. Nā i eodē li. 15. ca. 12. dicit augusti⁹ q̄ i illis tpibus. s. ante diluuiū ános quidā putabāt fuisse tāte breuitatis ut un⁹ ān⁹ noster. 10. illoꝝ habuisse credatur q̄ppter inquiunt cū audierit quisq; ul' legeret. 900. annos quēq; uixisse debet intelligere. 90. q̄ propter. 10. illoꝝ áni unus ē noster & .10. nostri 100. illoꝝ faciūt hæc ibideꝫ. Et huic sniæ quodā modo cōcordat eduicōn. q̄ si ipsi quæ fuerūt ante diluuiū de uno ánoꝝ nostroꝝ fecerūt duos & si supfluit ille millenari⁹ supadditas ueritati hebraice sic̄ pri⁹ dictū ē i ca. p̄cedēti. Et btūs augustin⁹ de ciuitate dei ca. 12. omnes has opiniōes nitit' destruere ille sic. d. Neq; enī ullo mō audiēdi sūt qui putant ános taliter illis tpib⁹ cōputatos. s. tāte breuitatis ut un⁹ ān⁹ noster. 10. illoꝝ. credat' habuisse. Et ulteri⁹ i eodē ca. dicit Poteram⁹ certe hāc q̄sse uerationē propter ex hebreis codicib⁹ redarguere atq; cōuincere ubi adā nō. 230. ánoꝝ ut dicūt. 70 sed. 130. annoꝝ habuisse reperit' q̄n tertiū genuit filiū qui anni. 13. nostri sunt procul dubio primū genuit q̄n. 12. ul' nō amplius ánoꝝ finit. Quis potest hac etate generare usitata ista nobisq; notissima lege nature sed hūc omittam⁹ q forte q̄n genit⁹ est potuit' generasse Nō enī eū tā paruū ifātes nostri sūt. factū fuisse credibile est. Seth uero filius eius non dū. 205. ánoꝝ sicut nos legimus imo. 105. ános fuit iuxta hebreos q̄n genuit eos p̄ hoc solū illos nō dū habebat. 11. ános etatis. Quid dicā de cayná eius filio: qui cū apud nos. 170. reperiat' annoꝝ apud hebreos. 70. legit' habuisse q̄n gēuit malalhel. Quis generat hō septénis si tūc. 70. āni cōputabāt q̄n tantū. 7. ponūt' hæc augusti⁹. Ité eo dē li. 15. ca. 14. dicit augusti⁹ sic. 600. quippe anno uite noe. & .27. die sc̄di mēsis si ān⁹ ille mim⁹ q̄les. 10. faciūt unū. nostrū. 36. dies hēbat Tātill⁹ quippe ille ān⁹ si antiquo more hoc nomē accepit aut non habet mēses aut mēsis ille ei⁹ est triduū ut hēbat. 12. mēses. Quomō igit' hic dictū ē 600. anno secundi

mẽſes.27.die menſis niſi qa tales q̃les nunc ſũt etiã tũc erant mẽſes. Si igit̃ tales mẽſes erant tales ꝓfecto & ãni erant q̃les nũc hẽm⁹. Mẽſes q̃ppe illi ttiduũ.27.dies habere nõ poterãt aut ſi pars.30.tri/dui tũc appellabant̃ dies ut oẽs proportiones minuant̃:ergo nec toto q̃triduo noſtro factũ ẽ illud tã grande diluuiũ quod memorat̃ factũ.40.dieb⁹ & .40.noctib⁹. Quis hãc abſurditatẽ & uanitatẽ ferat: ꝓinde remoueat̃ hic error qui cõiectura falſa ita uult aſtruere ſcripturaꝝ noſtraꝝ fidẽ ut alibi deſtruat:ac ꝓrſus tãt⁹ ẽt tũc fuit dies q̃t⁹ & nũc ẽ:quẽ.24. horæ diurno curiculo nocturno quoq; determinãt: tantus ẽt & mẽſis q̃tus & nũc eſt quẽ luna icepta & finita cõcluſit. Et tãt⁹ ſiſr ãnus q̃tus & nũc eſt quẽ.12.mẽſes lunares additis ꝓpter curſũ ſolarẽ quinq; dieb⁹ & q̃drante & æq̃liter cõſumant. Tant⁹ ãni.600.uite noe ſcdus erat menſis eiuſq; mẽſis .27. dies qñ icepit eſſe diluuiũ i quo ꝓ dies.40.cõtinuate igentes pluuiæ cõmemorant: qui dies non binas ac paulo ãplius horas hẽbant ſed uicenas & quaternas die noctuq; trãſactas. Ac ꝓ hoc tã magnos ãnos uixerunt illi antiq uſq; ãplius q̃. 90.quantos poſtea uixit abrahã.175:& poſt eã filius ei⁹ iſaac.180.& cui⁹ fili⁹ iacob ꝓpe.150. & q̃tos iterpoſita aliquanta etate moyſes.120.& q̃tos & nũc uiuũt hoies.70.ſ.80 uel nõ multo amplius hæc auguſtinus. Ex his igit̃ rõibus btĩ auguſtĩ ſatis euidẽter patet ꝙ oẽs illi qui poſuerũt unũ ãnũ noſtrũ cõtinere.10.uſ. q̃tuor uſ.3.ãnos eoꝝ q̃ ante diluuiũ fuerũt q̃titatẽ ãni male ſuꝑſerunt:& in nunero ãnoꝝ a principio mũdi uſq; ad diluuium peſſime errauerũt quẽadmodũ fecerunt & hebrei:& oẽs illi qui ſup eoꝝ opiniones ſe fũdabãt unde iuxta ſnĩam btĩ auguſtini .70. iterpretes ueri us inueſtigabant annos mundi q̃ ipſi hebrei fecerunt. Dicit enĩ btũs auguſtin⁹.15⁹.de ciuitate dei ca.11.ꝙ nõ eſt credibile ꝙ.70.iterpretes q uno ſit ꝓpe uno quoq; ſenſu iterpretati ſũt errare potuiſſe aut ubi nil eorũ itererat uoluiſſe mẽtiri. Iudeos uero dũ nobis iuideret̃ ꝙ lex & ꝓphe ad nos interꝓ tãdo trãſierũt mutaſſe q̃dã i codicib⁹ ſuis ꝙ in noſtris minueret̃ auctoritas ſatis credibile eſt ibi. Sic igit̃ patet ꝙ ſnĩa.70.iterꝓtũ de etate mundi ẽ maior & credibilior ſnĩa iudeoruꝫ & magis accedit ueritati: et ꝙ opio hebreorũ de ꝓdictis nõ põt ſtare ullo mõ. Sed ipſe eduicon.i tractatu ſuo de annis mũdi ſiue de etatib⁹ fundãs ſe ſup opi.hebreorũ & ſup opionẽ marriani addẽdo tñ aliquos annos ut ꝓdictũ eſt dicit ab origie mũdi ad natiuitatẽ xp̃i fuiſſe ãnos.4320.& ꝙ ille nũer⁹ ſit uer⁹ nitit̃ ſic ꝓbare. Nã dicit ꝙ anni q fuerũt añ diluuium de uno noſtroꝝ ãnoꝝ fecerunt.20.& ſic ſupfluit millenari⁹ hebraice ueritati:& hoc cõfirmat ipe ꝓ hoc ꝙ ãtiquoꝝ uita tã diuturna apud modernos ẽ iopinabilis niſi ꝓ iſtã uiã.ſ.ut un⁹ ãn⁹ cõputet̃ ꝓ duob⁹ uel ꝓ q̃ttuor. Et ſubiũgit ꝙ ꝓpter opa magnifica q̃b ⁹ iſudabãt illi antiq cõceſſit eis de⁹ tẽpa uitæ ꝓlixiora ad quæ ꝓtingere nõ poſſent niſi ad 600.ãnos i q̃b⁹ cõpleꝫ magn⁹ ciclus plaꝝ: hæc eduicon. Iſtã uero opionẽ ſcdm eduicon.deſtruere poſſe uideꝫ. Nã qdã ꝑe aſſumit.ſ. illi qui fuerũt añ diluuiũ de uno ãnorũ noſtrorũ fecerũt .20. & ꝙ millenari⁹ ſupaddit⁹ hebraice ueritati ſcripſerũt hoc totũ iprobatũ ẽ ſatis pri⁹ a beato auguſtĩo. Et ſiſr cõfirmat̃ ꝙ null⁹ põt attĩgere niſi ad.600.annos. Siſr deſtruit. Auguſtinus.15.de ciuitate dei.c.8.ſic.d.tã longa q̃ppe iſtoꝝ hoĩum uita fuit:ut illic memoratoꝝ quoꝝ & ãni tãti nõ ſunt ut q; mi nimũ uixit añ diluuiũ ad.753.ãnos ꝓueniret. Nã ꝑes.900.trãſierũt ãnos q̃uis nemo ad mille ãnos ꝓuenerit. Et ca.9.cõfirmat hoc aug.ꝓ magnos corporũ hoĩum q lõge ampliores fuerũt añ diluuiuꝫ q̃ nũc ſũt ut patet ꝓ oſſa eoꝝ q apparuerunt poſt diluuiũ nudata ꝓ uetuſtatẽ ſiue ꝓ ui fluuii uarios q; alios caſus ac i ſepulcris appet unde ceciderũt in credibilis magitudinis oſſa mortuoꝝ. Et dicit auguſtĩus uidi ipſe nõ ſolus ſed & aliq mecũ i uticenſi littore molarẽ dẽtẽ hoĩs tã ingentẽ ut ſi i noſtroꝝ dentiũ modulos minutati cõcideret̃ .100. nobis facere uideret̃ potuiſſe. Et dicit auguſti.i fine huius capituli ꝙ plini⁹ .2⁹. dicit adhuc eẽ gẽtẽ ubi.200. ãnis uiuit̃. Si igit̃ dicit auguſtĩus hũanaꝝ uitaꝝ diuturnitates q̃s expti nõ ſum⁹ hodie hẽre credũ/tur icognita loca cur nõ habuiſſe credant̃ & ꝓpter uero credibile eſt alicubi eſſe ꝙ hic nõ ſit: & in credibile ẽ aliq̃n fuiſſe ꝙ nũc nõ eſt hæc ibidẽ. Sic igit̃ patet ꝑdictã opinionẽ eduicõn. fuiſſe falſã.

Itẽ dicit eduicõn. ꝙ ꝓ cõfirmatione opinionis ſue & opinionũ hebreoꝝ & ad deſtruẽdũ opinionẽ.70. ꝙ ſi fas ſit dubitare cõtra hebraicã ueritatẽ ipa poti⁹ eſt reuelata q̃ ꝓbata &c. hic dico ꝙ ſatis licitũ eſt nõ tm̃ dubitare cõtra hebraicã ueritatem ſed etiã & ipſoꝝ hæbreoꝝ dicta expreſſe notare quẽadmodũ fecit btũs auguſti. & plures alii ſancti uiri. Et cũ dicit eduicon ꝙ ipſa ebraica ueritas potius eſt reuelata q̃ ꝓbata: dico ꝙ beat⁹ auguſtinus poti⁹ uult aſſerere opinionẽ.70. fuiſſe reuelatã q̃ opionẽ hebreoꝝ: dicit.n. btũs auguſtin⁹.15⁹.de ciuitate dei ca.14.nõ tm̃ uacat ꝙ.70. iterꝑtes i plimis q̃ diuerſa dicere uident̃ ex codicib⁹ hebreis emendaſſe auſus ẽ nemo. Nõ enĩ ẽ ita diuerſitas ſupplenda quã ponũt.70. putata mẽdoſitas nec ego ullo mõ putãdũ eẽ exiſtio. Et dicit btũs auguſti. Sed ubi in ẽ ſcriptoris error aliqd eos diuino ſpiritu ubi ſenſus eſſet cõſentane⁹ ueritati & ꝑdicãs ueritatẽ nõ iterpretantiũ more ſed ꝓphetãtiũ libertate aliter dicere uoluiſſe credẽdũ ẽ. Ex his uerbis auguſtin⁹ uideꝫ plus innui ꝙ opinio.70. potius fuit reuelata a ſpũ ſcõ quẽ ipſoꝝ hebreoꝝ põ.. Et eodẽ lib. 15.c.8.dicit auguſtin⁹ ſic. Cũ igit̃ ſcriptura diuina ubi et nũerũ ãnoꝝ illoꝝ quos illi hoies.ſ. añ diluuiũ uixerũt cõmemorat ita ĩcludat ut dicat de illo de quo loq̃bat̃. Et genuit filios & filias & fuerũt oẽs dies ei⁹ & ãni quos uixit tot & mortuus ẽ nũ

quid qa eosdē filios & filias nō noiat:iō itelligere nō debem⁹ p tā multos ānos qb⁹ tūc i seculi huius prima etate uiuebant:nasci potuisse plurimos homines quoꝝ cetibus condi possent etiaꝫ plurime ciuitates. Sed ptinuit ad deū quo ista ispirāte conscripta sunt has duas societates suis diuersis generationib⁹ primit⁹ dirigere atq; distīguere ut seorsū hoium hic est scd̄m hoiem uiuētiū: seorsū aūt filioꝝ dei.i.hoium scd̄m deū uiuētiū generationes cōtexerent uscq; ad diluuiū:hæc ibidē. Sic igit patet q̄liter ipsa hebreoꝝ opinio destruit:& p consequēs opinio ipsi⁹ eduicōn.q sup hebraica ueritatem si iuxta modū loquēdi debeat dici cū tñ in re nō ita sit radicat ut fūdat suā opinionē. Et aduertendū est qp ille eduicon.addit supra illū numeꝝ ānoꝝ.s.4320.a principio mūdi usq; ad natiuitatē dñi diligēter cōfirmare conat & ualde subtiliter psuadet. dicit utiq; si concludo p oēs.s.etates usq; ad christū habebim⁹ ab initio mūdi ad īcarnationē.4183.s.ānos fere sicut pri⁹ dictū est i ca.p̄cedēti iuxta opinionē martiani quā opiniōem ipse martianus nitit p multas cronicas cōfirmare:sed dionisi⁹ addit sibi hic.22.ānos & girland⁹.30. Cā uero q̄re dioni.& girland⁹ sic addūt sup martianū uisa est pri⁹ i ca.p̄cedēte scd̄m eduicon.adhuc sup illos.22.ānos quos addit dioni.martiano.4.ānos Vnde &.26.ānos una cū.30.ānis quos addit girland⁹ addit ipse eduicon.sup martianū sicut dictū est i ca.p̄cedēti magis exp̄sse. Itē dicit eduicōn.qp scd̄m iosephū ān o.4.gedeonis tir⁹ cōdita est ante tēplū salomōis ānis.340.hoc est.10.plus q̄ habuerūt hebrei. Colligēdo igit ista sup martianū hēbis ānos ab origine mūdi usq; ad christū.4319.& si ille ān⁹ ieremie addat de quo dictū est pri⁹ fiūt āni. 4320.ad quod nitit:hæc eduicon. Et nota maxima cā q̄re ipse eduicō.auferet a prima etate.1000. ānos est qp cū prima hītatio hoium ut ipse dicit cepit sub equinoctiali circulo ul iuxta tāq̄ sub dñio tpatissimo redderetur terrā fecūdissimā ubi sūt.2. ima solstitia & duo alta:ipsi igit hñt.2.æstates & 2.hiemes q̄ ppter de uno ānoꝝ nostroꝝ fecerunt duos & sic supfluit ille millenarius i prima etate.

Huic uero rōi pōt satis rōabil r nderi negādo.s. qp prima habitatio hoium nō īcepit ubi habuerūt 2.solstitia alta &c.nā scribit genē.3. Emisit de⁹ adā &c.ut cōparet terrā de q̄ superi⁹.i. scd̄z magistrū historiaꝝ sup genē.c.de eiectiōe hois de paradiso i agrū damascen.de qb⁹ sūptus fuerat i quo caym abel fratrē suū iterfecit:& iuxta quā adā & eua sepulti sūt i sepultura duplici:sed iste ager damascen⁹ est i ualle mābre iuxta ebron stadio distās ab ebrō sicut dicit archuli⁹ galliaꝝ epūs i quodā libro qd̄ scripsit de locis terræ hītabilis:& sil r i hoc cōcordat bathon i quodā libro qd scripsit de eadē materia.d.cāpū damascenū noiat a damasco seruo abrahe. Vñ nō ē ager ille pp ciuitatē illā magnā damascū quæ cāpus siue est:nā ab illo distat p.5.dietas sed est iuxta ebron i loco i quo adā plasmatus fuit & i quo caym interfecit abel fratrē suū Itē cū eis cōcordat etiā guilhelm⁹ i li.suo qd scripsit dño benedicto papę.12. de locis terræ scē .d. qp regina sabeæ uenit i una die i ciuitatem ebron q̄ alio noīe uallis mābre noiatur ubi dauid regnauit & ubi sepulti sūt scissimi priarche.s.abrahā isaac & iacob. sarra quoq; & rebeca atq; lia i sepultura agri duplici qué emit abrahā i sepulturā ut i genē.reperit hæc ibidē. Sed dicit ibidē guilel.paulo post qp in una die uenit ab ebron i scām ciuitatē bethleem. Et bathon ubi supra dicit qp ab ebron.4.milliaria uersus septētrionē est bethleē scd̄z alcubiū galliaꝝ episcopū:bethleem .6. miliarib⁹ i austro ab leroso limis a dorso situata est. Et magis archidiacon⁹ in libro suo de locis terræ scē dicit qp &.4.miliarib⁹ a bethleem est ierusalē. Ex his igit satis patet qp ebron nō distat a ierusalē p duas dietas sed ut pri⁹ dictū est adā coluit terrā iuxta ebron i terra.s.ubi plasmat⁹ erat: igit prima hitatio hoium icepit circa ebron & bethleem & ierusalē ihitantes & terrā pl⁹ cōtinue accesserūt ad septētrionē & plus p processū tpis ut dicit p̄dict⁹ petr⁹ archidiacon⁹. Quo mō igit saluabit qp opat⁹ est christ⁹ salutē i medio terræ psalm⁹ sic patet p azachelē i capitulis suis latitudo ierusalē est.32.gra.& ei⁹ lōgitudo.56.gra. sed maxima solis eleuatio fuit anno domini.1345 23.gra.29.minutis.scd̄m qp iuenit eduicoñ. eodē ānō p magnā & solidam iquisitionē igitur latitudo ierusalē maior i maxima solis declinatione p. 8.gra.&.31.minu.pessime igit errauit ille eduicō. in fūdamēto siue pōnis i quo tūc cōfidebat.s.qp prima hitatio hoium icepit sub equinoctiali uel ppe uidelicet ubi habuerūt.2.estates &.2.hiemes cū iā pbatū sit primā hitationē fuisse circa tropicū æstiuū p tantū spatium terræ quātū uerbi gratia i cælo sclicet p.453.miliaria ad min⁹:& hoc supponendo qp uni gradui corrñdeat i terra .56.miliaria & due tertie uni⁹ miliaris sic dicit cāpan⁹ in theorica sua i pricipio:& sic destitereť ip̄i⁹ scd̄z se & scd̄m qd̄libet fūdamētū suū & qd̄libet sui ptē. Sed ipse mirabili & ualde subtiliter opionē suā psuadet:cuius psuasionē suā adhuc restat i pugnare. Dicit enī sicut p̄hi debēt & experiētia docet qp signa & p̄læ dñant orbib⁹ & un⁹ p̄la & unū signū regit mundū ulteri⁹ p.360.ānos:& dicit qp prīo orbi dñabitur aries tāq̄ circuli principiū & sol p̄ aliis p̄lis qa oēs alii p̄le imitantur motū solis:ad talem igit signoꝝ reuolutionē requirunt necessario āni solares eq̄ti.4320.& tot erūt dicit ipse adhuc qp incarnatio christi corrñdeat primi homis plasmationi sic igit dicit ipse.4320.diserim⁹ p.12.nichil remanebit p̄fuerūt tūc orbi īcarnationis & sil r passioni xp̄i signū arietis & Iuppiter fidei p̄latus.s.p.7. p̄las diuiseris si igit his:4320.ānis usq; ad xp̄m dicit ipse addam⁹.33.quib⁹ fuit i carne fiēt.4353.āni usq; ad xp̄i passionē:nā ipse xp̄us īcipiens q̄si āno

rū.30.baptizat⁹ est quos cōpleuit i pascha sequē/ ti:& trib⁹ ānis integris seq̄tib⁹ p̄dicauit: & .4.inci/ piēte āno passus ē:si igit̄ 4353.ānos usq; ad passio nē diuidas p.19.& remanēt.2.& sic ē ān⁹ passiōis 2⁹.cidus decēnoualii:hæc eduicoñ. Sed i hac p/ suasione opinionis suæ de āno mūdi oīo cōtraria tur opio uulgaris q̄si oīuꝫ astrologoꝝ.Oēs enī a/ strologi qui reuoluūt orbes magnos dicūt q̄ i cō/ iūctione significāte diluuiū p.279.ānos icipiebat non⁹ orbis.Dicit enī aomar i fine libri sui de nati uitatib⁹ sic dicit ranea fraudus q̄ initiū orbis fuit ante diez iouis qui fuit initiū ānoꝝ diluuii p.729. ānos & illi orbi p̄fuit saturnus cū signo cācrī & q̄ initiū eiusdē orbis puenit oīo atq; directio ad pri mū gra. signū arietis. Huic sniæ cōcordat albu. primo de cōiūctionib⁹ magnis dif.prima ubi po nit q̄ i cōiūctione significāte diluuiū icipiebat no n⁹ orbis & q̄ illi orbi p̄fuit saturn⁹ cū signo cācri sed ipse albu.ponit illā cōiūctionē significātē dilu uium p̄cedere diluuiū p.287.cū tñ aomar & alii a strologi ponūt illā cōiūctionē significantē diluui um p.279.ānos. Sed p hūc numeꝝ quem pōit ao mar operat̄ q̄si maxima ps astrologoꝝ qui reuol uūt orbes magnos ab illa cōiūctiōe significāte di/ luuiū. Si igit̄ illi.3101.āni addant̄ tpi diluuii us/ q; ad christū.s.3101.ānis cū.318.dieb⁹:qd̄ quidem tps ponit alfonsi⁹ ut primo dictū est resultāt a cō/ iūctione significāte diluuiū.3380.āni &.318:dies usq; ad natiuitatē xpi.Si igit̄ istos annos.s.3380. cōpletos a cōiūctione significante diluuiū usq; ad christū p.360.diuiserim⁹ quæ sūt q̄titates uni⁹ or bis fit numer⁹ quotiēs.9.& remanēt āni indiuisi. 140.Cūq; igit̄ i cōiūctione significāte diluuiū ice pit non⁹ orbis & illi orbi p̄fuit saturn⁹ cū signo cā cri:sequit̄ q̄ orbi i quo christ⁹ fuit nat⁹ p̄fuit mars cū signo arietis:& q̄ ān⁹ natiuitatis xpi fuit .1419⁹. 10.orbis a cōiūctiōe significāte diluuiū:hæc oīa sa tis patēt ituēti diligēter. Ex isto igit̄ patet q̄ ipe eduicoñ ponēdo q̄ i āno natiuitatis icipiebat no n⁹ orbis & q̄ illi orbi p̄fuit Iuppiter repugnat ma iori pti astrologoꝝ loquentiū de hac materia:sed qa ipsi astrologi sūt maioris auctoritatis q̄s sit ipe credēdū est ipsis magis i illa pte:ūde reputo q̄ nu/ mer⁹ ānoꝝ quē ipse posuit a principio mūdi usq; ad christū poti⁹ fuit fict⁹ q̄s uer⁹ & pl⁹ ex imagina tione p̄cessisse q̄s ex alia uera calculatione seu etiā experientia:& ideo hunc numeꝝ annoꝝ.s.4320. a principio mundi usq; ad natiuitatē christi quæ ipse eduicoñ nitit̄ asserere & cōfirmare reicio & opinionē suā totā i hac materia reputo cassā & ua nā p̄ maiori sua pte sacre scripture cōtrariā ut pa/ tet ex p̄dictis. Per hæc itaq; q̄ dicta sūt satis p̄ba/ tū est nō posse stare opiniōez hebreoꝝ nec etiā o/ piniōez eduicoñ.eo q̄ neutra opinio pōit usq; ad christū.5.millenarios ānos sed tm̄.4.uel.3.cū tamē satis cōstet ex his q̄ dicta sūt p̄cessisse christū plures ānos q̄s.5000. Nā sicut satis declaratuꝫ est ex rō/ nib⁹ beati augustini p̄cesserunt diluuiū plures q̄s. 2000.āni:& a diluuio usq; ad christū p̄ put multū p̄ueritatē p̄cisū tps calculauit alfonsi⁹ fuerit an ni.3101.& dies.318.igit̄ necessario usq; ad christū ab origine mūdi optet plus ponere q̄s.5000.ānos Itē apocalipsi.2.scribit̄ uidi āgelū descēdentē de cælo habētē clauē abissi & cathenā magnā i manu sua & ap̄hēdit draconē serpētē antiquū q̄ est dia bol⁹ & sathanas & ligauit illū p̄ ānos.1000.& mi sit eū i abissū & clausit & signauit sup̄ istuꝫ ut non seduceret āplius gētes donec cōsumerentur.1000. post hoc optet illū dissoluere modico tpe. Hunc tex.exponit beat⁹ augustin⁹.19.de ciuitate dei ca. 7.dicit sic.Post laborē.s.1000. ānoꝝ ex quo crea tus est hō ut q̄n scriptū est scd̄a petri .3.ca.unus di es apud dñum sicut.1000.āni &.1000.āni sicut u nus dies:etiā.6.ānoꝝ milib⁹ tāq; sex dieb⁹ iplet̄ se quit̄ uelut a sabbatis i ānis mille posteri⁹ adhuc.s. sabbatū celebrarem⁹ resurgētib⁹ sanctis. Et huic sniæ cōcordat.phs.de alimia de fide & legib⁹ li.2. ca.23.d quicūq; etatē uēturā.7.ætate est si.7.mille nario ānoꝝ secli q̄ credat̄.7.milib⁹ finiendū. Sed dicit aplus ad chor.10.ca.scripta sunt aut ad coro nationē meā i quos fines seculoꝝ deueniet sed ipe aplus post christum nō multo tempe scripsit hoc. Nā uincenti⁹ i scd̄a pte speculi historialis libro. 9.ca.9.dicit paulū ad fidē fuisse cōuersū eodē āno cū passus est dñs cū cōstet petrū & paulū.4.āno a passiōe dñi q̄ fuit ultim⁹ neronis passos fuisse mar tiriū:Hic sequit̄ igit̄ ex his auctoritatib⁹.q̄ chri stus fuit pass⁹ i fine seculoꝝ sicut mihi affināt au/ ctores p̄dicti.7.milib⁹ ānoꝝ erit seculū finiēdū:o/ portuit eo q̄ āni fluxerūt ad min⁹ Reiciēdi sūt igi tur oēs numeri ānoꝝ positi i ca.p̄cedēti a creatiōe mūdi ūde ad natiuitatē christi q̄ se nō extēdūt ad 5000.& ego oēs illos numeros reicio.s.oēs posi/ tos ab hebreis: & oēs nūeros quos ponit leitest in cōputo suo q̄ oēs nō cōtinent.4000.ānos. Item reicio opinionē ip̄i⁹ eduicoñ q̄ satis destructa est. Reicio etiā ānos quos ponūt martian⁹ diōisi⁹ gir land⁹ & uincenti⁹:& breuiter oēs illos numeros reicio q̄s usq; ad.5000. nullaten⁹ se extēdunt:& re manēt de numeris i ca.p̄cedēti tātū numer⁹ quem posuerūt eusebius.s.& horosi⁹.5199.& scd̄m.70. 5169.put dic̄ magister historiaꝝ.25330. scd̄s.70. Sifr p̄ put dicit eduicoñ.5210.scd̄m isidoꝝ.5500. scd̄m grecos:&.5530.& scd̄m quosdā codices ut dicit eduicoñ.Et.5328.āni dies.16.horæ.8.&.30. minu. scd̄m albu. Et scd̄m alfonsiū.5343.anni & 318.dies:scd̄s.70. & alfon.&.5328.āni dies.6.ho ræ.8.&.30.minutis suppositō.s.q̄ cōiūctio signi ficās diluuiū idē p̄cessit diluuiū.278.ānos ut dicit aomar. Item addant̄ illi āni quos ponit augusti nus.15.de ciuitate dei ca.2.ab adā usq; ad diluuiū. s.2261.āni prius positis ab alfon.a diluuio ad chri stū fiēt ani.5303.& dies.318. Isti sunt enim nume ri quoꝝ quidaꝫ excedit.5000,nihilominus inter

eos est magis discordia:unde dicēdo ꝙ ueriſimile est ꝙ ille numerus quē ponit euſebi⁹ & horoſi⁹ & alii multi accedit ueritati.ſ.5199.&.70.nō diſcre/pant ī illo nūero niſi i hoc ꝙ ponūt.3.ānos min⁹ ſicut prius dictū ē:ponūt.n.ſic ꝑut dicit magiſter hiſtoriarꝝ.5199.& ī hoc numero.5199.cōcordant euſebi⁹ & horoſius beda auguſtīus martian⁹ marcus & gerlādus ī cronicis ſuis. Vnde qa tot docto res & ſcī uiri cōſentiūt i hoc numero ānorꝝ eſt maxima euidētia ꝙ ille numer⁹ mltū appropinq̄t ueritati. ¶ Sed aſtrologi qꝑ oīb⁹ calculatorib⁹ tpm ꝑdictorꝝ maxie nitant ꝑciſioni opis ī oī materia ab illo numero aliq̄lr diſcordāt. Nam iuxta albu. & alfōſiū iuxta duplicē calculatōnē ponuntur.2. numeri ꝑdicti.ſ.ſcd̄m unā calculationē.5328.āni & dies.16.&.8.horæ &.30.minuta. Et iuxta calculationē aliā āni.5328.dies.6.horæ.8.&.30.minutā:& iſti.2.nūeri nō diſcordāt niſi ī.10.diebus. & ī iſtis duob⁹ numeris nō differt ille.3.numer⁹ ꝑdict⁹ aſſignat⁹ ab eis.ſ.5320.anni dies.6.horæ.8.30.minu.ponēdo.279.ānos iter cōiūctionē ſignificantē diluuiū. Itē igit̄ ille numer⁹ q colligit̄ a.70.& ab alfōſio.ſ.5343.& dies.318.ſltr cōcordat multū cū illis duob⁹ numeris poſitis ab aſtrologis ille numer⁹ ab alfon.& auguſtino.ſ.5363.& dies.318.& maxime cōcordat cū iſtis duob⁹ numeris aſtrologorꝝ:nūer⁹ ille quā aſſignat eduicoñ.ſcd̄m opinione.70.ſ.5330.& ille numer⁹ examiat̄ poēs etates. Vnde iſti numeri.ſ.ulteri⁹ poſiti ſūt tributi iter oēs alios numeros ꝑdictos & iō oēs alii nūeri ſūt reiciendi. Nunquid tñ aliqs numerus de ānis mundi iſtorꝝ.ſ.ſit uerus & ꝑciſus neſcio nec determinare uolo nec audeo nec ſufficio. Credo tñ ꝙ illi.3.numeri collecti ab aſtrologis ab albu.& alſon.quorꝝ ꝓſpicatio non uidet̄ ſomniaſſe & qui multū nitebant̄ ꝑciſioni & i oī materia maxime iter ceteros numeros accedūt ueritati ſicut ſuppo/nendū eſt:nūq̄tñ illi nūeri ſint ueri aut qs eorꝝ ſit uer⁹ aut plus accedit ueritati neſcio & oia ꝑ dubio relinquo ut i hac materia aliq̄ uerā ſciētiā ſcio ꝓ/uulgare:nec aliqs hō terren⁹ ſcire pōt ut eſtimo niſi diminit⁹ ſibi fuerit iſpiratū:hæc eſt cā magne erroris ī aſtrologia ꝙ q̄ſi ꝑoſſibile ē ſcire in quo orbe magno ſum⁹ a mūdi creatiōe. Ad nerificādū tamen radicem diluuii per tabulas alphonſii oportet ꝙ a creatione ade uſq; ad diluuiū fluxerint anni.3882.menſes.8.dies.24.hore.16. Sed q̄liter operantur aſtrologi ī illo ca.dicā tibi in ſequenti ca. ſi deus uoluerit.

¶ Capitulū q̄rtū q̄liter totū tēpus a mundi creatione diuidit̄ ī magnos orbes:& q̄liter ſciemus in quo orbe ſim⁹:& qs ꝓſa & qd̄ ſignū dūet̄ in uno quoq; orbe:& qs ſit diuiſor & gradus ꝓfectionis uniuſcuiuſq; orbis etiā de aliis totius tpis a mūdi creatione uſq; ad finē eius diuiſionibus ſcd̄m antiquorum opiniones.

Icut dicit aomar in fine ſui libri de natiuitatib⁹ & allegat hic albarafac initiū orbis fuit añ diē iouis q̄ fuit añ initiū ānorꝝ diluui ꝑ.279.ānos:qa ī pricipio illorꝝ ānorꝝ fuit cōiunctio ſignificās diluuiū:& illi orbi ut ipſi dicūt ꝓfuit ſaturn⁹ cū ſigno cācri:& hoc idē aſſerit albu.primo de cōiūctionib⁹ magnis dif.prima ꝑter hoc ꝙ albu.ponit illā cōiunctionē ſignificātē diluuiū ꝓceſſiſſe diluuiū ꝑ.287.ānos nihilomin⁹ ꝑ aliū numerꝝ priorē q̄ſi oēs aſtrologi operant̄.

Vlterius dicit aomar ꝙ initio orbis puenit diuiſio atq; directio ad primū gra.ſigni arietis. Cū igit̄ uolueris ſcire qñ ꝓficiet̄ idē orbis accipe ānos diluuii & adde ſup eos.279:ānos:& qd̄ collectus fuerit diuide ꝑ.360.q̄ ſūt q̄ſtitas uni⁹ orbis:& ſi finitus fuerit nūer⁹ iā ꝓfectus eſt orbis:& ſi remāſerit aliqd erūt āni trāſacti ex orbe q nō dū finit⁹ ē:& dū ꝓcias.360.ſcito quot uicibus ꝓcieciſti hunc nūerꝝ:& ꝓice unicuiq; uici unū ſignū:& īcipe a ſigno cācri ī quo finit⁹ fuerit ille numer⁹ ipſū ſignū dñabit̄ orbi. Et ſi ꝓieceris unicuiq; uici ꝓ'am incipiendo a ſaturno ad ꝓ'am ad quē uenerit ꝓfectio dūs orbis uel āni. Itē ſi addideris ſup ānos a diluuio.279.ānos & diuiſeris ꝑ.360.remāſerit q; tibi numer⁹ ꝓice ipſū numerū a principio arietis ad unūquodq; gradū āni.i.ꝑ unoquoq; gra.unū ānū:& quo puenerit numer⁹ ex gra.ipſe gra.eſt ad quē peruenerit directio & diuiſio. Itē ſi ut pri⁹ addideris ad ānos diluuii.279.ānos & diuiſeris ꝑ.7.q̄ ſūt ꝓ'æ:& ſi ꝑ q̄libet unitatē ſupſeris unā ꝓ'am ici piēdo a ſaturno ſi tūc facta diuiſione nihil remāſerit erit diuiſor āni ſequētis ſaturn⁹ & puenit ꝓfectio ad eū excluſiue: & ſi maneāt unitas puenit ꝓfectio ad ioué excluſiōe. Et ſi duo remanent peruenit ꝓfectio ad martē excluſiue & ſic deinceps̄. Et ꝓ'a ad quē puenit ꝓfectio ſcd̄m hūc modū dicitur eſſe diuiſor. Et ponā tibi exēplū de ānō dñi.1345.ī quo āno cōuenerūt.3.ꝓ'æ ſupiores ī aq̄rio i eadē facie eiuſdē ſigni ī mēſe martii eiuſdē āni:& ꝓpter hoc fuit eclipſis lunæ uīs eo tpe.ſ.ꝑ duos dies &.9.horas añ cōiūctionē magnā ſaturni & iouis q̄ tūc apparuit ī eodē mēſe:& illa eclipſis cū illis cōiunctionib⁹ magnis q̄ tūc apparuerūt ſignificabāt magnos effect⁹ durabiles ſcd̄m diuerſorꝝ aſtrologorꝝ ſnías ſicut ſatis patet ꝑ ea q̄ ſcripſit de eiſdē cōiūctionib⁹ & eclipſib⁹ eodē āno.1345. Dicoutiq; ꝙ ad ꝑdictū ānū dñi īperfectū.1345.adiūctis ānis.279.& ānis q̄ fuerit a diluuio uſq; ad ꝑdictū ānū tempore ſūt ī toto.4725.āni:ſicut patet ex ſnía archaꝑ.ī quodā li.ſuo de magnis reuolutionibus. Nā āni a diluuio ad chriſtū ſcd̄m eū fuerunt.3102.& h⁹ idē dicē eduicoñ.ubi ſupra. Cū tñ ſcd̄; alfon.ut pri⁹ dictū eſt fuerūt āni.3101.& dies.318. Vnde credo ꝙ cōputādo.318.dies & oēs fractiones q̄ reſultāt ī eodē tpe ſupaddi pōt unus ān⁹ integer ſup ānos poſitos ab alfon. Si igit̄ illis.2102.ā

nis addant'.279.áni a cõiũctione significãte dilu/ uiũ usq; ad diluuiũ:& sil'r.1344.áni a diluuio usq; ad p̃dictũ ánũ christi.1345.iperfectũ fuerũt i toto tot áni quot p̃diximus.4725. Ex his igitur patet scd̃m archap̃.& aomar &.Ramasas anno dñi. 1345.iperfecto puenit signũ magni orbis ad leonẽ & eiusdẽ orbis dñs de pl'is fuit lũa:gradus aũt ad quẽ puenit directio uel diuisio fuit .16.tauri & ei/ us diuisor fuit saturnus. Quod patere pót sic.Si eni.4725.diuiseris p.360.fit numer⁹ quotiés.13.& 45.remãet indiuisi. Patet igit' q̃ si p̃ quolibet uni tate sumas unũ signũ icipiẽdo a cãcro tunc.12.ter minat' i fine geiox̃ &.13.signũ est cãcer:&.14.leo patet tũc q̃ leo deseruit.Et coresp̃det.14.reuolu tioni iperfecte. Itẽ si p̃ q̃lib3 unitate numeri quo tiens sup̃seris unũ pl'am icipiendo a saturno.13.co rñdet mercurio &.14.impfecte:sed si pficiẽdo co/ resp̃det lũa & durabit id signũ leonis:& ille pl'a usq; ad ános dñi pfectos.1659.& tũc erunt.14.re/ uolutiones pfecte:& dñabit' tũc saturn⁹ cũ signo uirginis.15.reuolutionis. Itẽ si.4725.diuiseris p. 7.quæ sũt.7.pl'æ nihil remãebit. Vnde ãno christi. 1344.puenit p̃fectio ad lunã qui deseruiebat anno christi.1344.p̃dicto. Vnde & ãno christi.1345. de seruiebat saturnus. Itẽ post diuisionẽ.4725.per. 360.remanet.45.p̃ quox̃ q̃libet unitate si sumpse ris unũ gradũ icipiẽdo ab ariete fuerit gradus p̃fe ctõnis áno .1344.15.tauri.anno uero christi.1345. 16.gra.tauri: & illo mó diuidant' orbes magni a principio mũdi. Sũt etiã & alie reuolutiões ma/ gne tpm q̃ sciunt' p̃ cõiunctiones pl'ax̃ superiox̃. Et alie sũt reuolutiones tpm mũdi de quib⁹ dicet' post i isto li.sed de reuolutiõe magnox̃ orbiũ ad p̃s hec dicta sufficiãt. ¶ Preter etiã illos modos diuidit' hoc totũ tp̃s a mũdi creatione usq; ad finẽ ei⁹ in.6.tpa & cuicũq; hox̃ tpum attribuit' dñiũ uni⁹ pl'æ scd̃m q̃ satis declarat ouidi⁹.i li.de uetu la: & albu.primo de cõiunctõnib⁹ magnis dif.q̃r ta. Primũ enim tp̃s etatis mũdi ut ipsi dicunt attri buebat' saturno:eo q̃ iuppiter q significator est fi dei primo sibi cõplectebat' & i illo tpe p̃ualuit fi/ des illa q̃ appellata est fides iudaica:quæ nullã aliã fidẽ cõfitet' sed ois alie cõfitent' eã. Ita est saturn⁹ eo q̃ maxie põderosus & nulli iungit' sed oẽs alii pl'æ sibi iungunt'. Si aũt Iuppiter cõplectat' mar ti.significat chaldeã fidẽ q̃ docet adorare ignea q̃ sũt de martis natura. Si uero cõplectat' Iuppiter soli sequit' q̃ hoies adorãt militiã cæli cui⁹ priceps & dñs est sol cuiusmõi est fides egiptiox̃. Et si ueneri cõplectat' significat fidẽ q̃ ponũt q̃ cuicũq; li ceret facere quod sibi libeat & est fides sarraceno rum.Et dicit ouidi⁹ q̃ hec q̃tuor fides iã p̃cesserũt tp̃s nostrũ & alias duas.s.fides credidit ip̃e ouidi⁹ esse uẽturas.s.fidẽ mercurii & fidẽ lunæ.Fides aũt mercurii ut rõ dicta in istis tpibus p̃ualere'seu dña ri uidet' q̃ ut ait ouidius difficilis est ad credendũ p̃pter tot ei⁹ iflexus & reflexus:& tot ei⁹ uariatio nes & dubitationes cũ multis argumẽtis & rõib⁹ roborabit':& stabit donec tollat eã fides lunæ.Et lex lunæ q̃ postema erit:& tollet oẽm fidẽ & legẽ tã legalẽ q̃ euãgelicã atq; nitit' sibi usurpare cultũ diuinũ & corruptionẽ ois legis signĩficat:eo q̃ cir/ culus lune ifim⁹ & eius motus uelocissimus: & erit fides añchristi:qui ut ait ouidius diu durare non potest propter conuenientiã eius cũ luna quæ fre/ quenter mutat' i eius motu & luie.Ex p̃dictis igit' patet q̃ hi.6.pl'æ dñant' p̃ticulariter sup̃ toto tpe a mũdi pricipio siue creatiõe usq; ad finẽ ei⁹:& q̃ i hoc tpe mũdi dñat' mercuri⁹ & q̃ i fine mũdi dña bit' lũa. ¶ Sed iuli⁹ firmic⁹ li.3.i prin.sil'r hermes trimegestis li.4.i fine ascribũt dñiũ toti⁹ tpis a mũ di creatõne usq; ad finẽ eiusdẽ tm̃.5.pl'is retrogra dis. Volũt.n.dñiũ uni ut iuli⁹ ait luia sit constitue re ut primũ de saturmo coniungent eius q; tempo rum principatũ crediderunt nec imerito:quia enĩ prima origo mũdi inculta fuit & horrida & agre sti cõuersatione & fera:& q̃a primo rudes hoies prima & incognita uestigia lucis ingressi postmo dũ humãitatis rõ differebat. Saturno igit' agreste & horridũ tempus uolũt esse ut ad imaginationẽ huius sideris initio constitere quando agresta con uersatione & ihumana ferocitatis exalperatione duraret. Post saturnũ uero Iuppiter accipit tem pox̃ potestatẽ.Nã huic.2.loco luna cõiungit' ut deserto pristini squaloris horroris & agrestis con uersatõis ferocitate derelicta cultior uitã hominis purgatus moribus redderet'. 3.uero loco marti luna coniungit' ei tempus tradit potestatẽ ut re/ ctum iter uite ingressa mortalitati sodalitate robu/ stitati & humanitatis rõne seu quadã moderatio ne cõposita oia:hac fabricatione alti⁹ cõcipet or/ naméta.Post martẽ durãdi tp̃s uen⁹ accepit ut q̃a p̃ grad⁹ crescẽs hoium discipline & prudẽtie orna méta cõcepit hoc tpe quõ res hoium sermo doct⁹ excoluit i quo hoies singularũ disciplĩax̃ naturali scia formati sũt ueneris eẽ coluerũt ut leti ac saluta ri numer⁹ maiestate p̃uecti errãtes actus p̃uidẽtie magisterio gubernarẽt. Vlterius uero tp̃s mercu rio dãdũ esse cõputauerunt cui se luna nouissime cõiungit q̃d i hac pót iueniri dispõne subtili⁹ pur gatis agrestib⁹ studiis reptis artib⁹ disciplinis: q̃a cõposit⁹ p̃ diuersos act⁹ hũani se generis acuit in/ tẽtio.Et q̃a nobile ingeniũ i hũc unũ q̃ uite cursũ ser uare nõ pót ex uariis istitutis morib⁹ ut patet ma/ litie creuit i p̃bitas:& uite scelex̃ flagitia gen⁹ ho minũ:hæc tpe facinorosã machinationib⁹ adinue nit & tradidit hac ex cã ultimũ hoc tp̃s:i quo iã su mus mercurio tradere eẽ putauerũt & mutationẽ habẽdi sideris gen⁹ hoium plenã malitie cõcitare potestatẽ. Ex his itaq; q̃ p̃ ordinẽ gesta sũt & i his quoq; hominũ succession̄ tpum mutationẽ fece/ rũt genitura mũdi dicta cõtinue interp̃tatione cõ posita est ut cũ nobis hactenus & origo & cursus humani generis traderetur:& ut esset q̃ ingeritur

hoium seqt exẽplũ:hæc iuli⁹ ibidẽ. Ex his patet q̃ſr diuidũt tpa a pricipio usq; ad finẽ ei⁹ & q̃ſr deueniemus ī cognitionem orbis magni in quo sumus. Et in hoc finitur distinctio prima.

Incipit distictio .2. q̃ſr sit pnosticadũ de accidẽtib⁹ mũdi p cõiũctiões magnas. Et cõtinet .12. capla. Capsum .1. q̃ſr referũt mot⁹ plarũ ad tres motus naturales. & de .5. principiis ex quib⁹ sciũt effectus naturales futuri.

Lbumazar ī li. suo de magnis cõiũctõnib⁹. tractatu prio. differ. pria dicit. qꝓ mot⁹ plaruꝫ ad tres motus naturales referũt q̃ sũt mot⁹ supra mediũ & a medio & ad medium Et dicit qꝓ mot⁹ primus q ẽ supra medium referri debet ad tres plas supiores tpis plixi pp affinitatẽ mot⁹ eorũ cũ motu prio & ei⁹ plixitatẽ. Et relata ẽ significatio saturni ad res iceptibiles ut sũt secte uices & regna & qdcũq; fieret ī tpib⁹ plixis. Et relata ẽ significatio iouis sup obseruatiões legis atq; decreta: horũq; silia. Et relata ẽ sigificatio martis ad bella & ad guerras & ad uictorias & cõsilia q̃ st q̃si fines rerũ & fines q̃ significãt dissolutiuã earũ. nã bella nõ accñt nisi p obseruationẽ legis uel earum mutationẽ sectaꝝ uel regnoꝝ. Et sic pcedas econuerso pcedẽdo a prio usq; ad tertiũ Itẽ relata ẽ significatio solis ad motũ secũdũ naturalẽ q ẽ a medio: unde res q̃ referunt ad illũ motũ sunt mediæ iter primũ motũ & tertiũ: & ferẽt ei⁹ significatõ sup reges & principes eleuatos. Relati quoq; sũt ple iferiores & eoꝝ effect⁹ ad motũ tertiũ naturalẽ q ẽ ad mediũ ꝓpter elõgationẽ a motu prio q ẽ supra mediũ. Facta quoq; ẽ sigificatio eoꝝ sup effect⁹ reꝝ breui tpis pp uelocitatẽ motus eorum. Et corrñdẽt significatiões triũ iferioꝝ significatõib⁹ triũ supioꝝ: uñ uen⁹ sigificat cõiugia & idumẽta: & silia q̃ opãt diuisiõi priesup iceptiões Et mercuri⁹ signifi. scripturas & numerũ & his siles effectus q referũt scdm dioi significãti pfectiões & leges. Et lũa signifi. mot⁹ mutatões atq; pegriatiões & silia: eo qꝓ fit cõueniẽs dioni tertiæ sig. diminu. Et nõ relatæ sũt hæc significatões ad hos tres plas nisi cã necessitatis cõueniẽtes significatiõib⁹ triuꝫ superioꝝ: eo qꝓ sunt illi tres supiores uelut scdarii pp cõiunctõnẽ eoꝝ cũ eẽ prio & necessitatẽ prioris, eẽ ad eos. Itẽ dicit albu. ubi supra qꝓ effect⁹ naturales futuri & eorũ partes sciũt ex .6. principiis Primũ ẽ ex pte põnis ídiuiduoꝝ altiorũ apud ascñtia reuolutionũ ánoꝝ ī qb⁹ accidit cõiunctio duaꝝ plaꝝ altiorũ ī ariete quæ fit i oĩb⁹ .360. ánis solarib⁹ Secũdũ uero ī reuolutiõe ánorũ ī qb⁹ accidit mutatio cõiunctiõis eiusdẽ a triplicitate ī triplicitẽ qd accidit ī oĩb⁹ .240. ánis solarib⁹ Tertiũ uero in reuolutiõe annorũ ī qb⁹ accidit cõiũctio duoꝝ iferioꝝ ī cácro q̃ fit ī oĩbus. 30. annis. Quartũ ī reuolutiõib⁹ ī qb⁹ accidit cõiũctiõis mutatio duoꝝ altiorũ ī oĩ signo qꝓ accidit ī oĩb⁹. 12. ánis fere Quitũ uero ẽ ex pte põnũ altioꝝ ídiuiduoꝝ apud ascntia tpm ī qb⁹ fiunt iceptiões coniũctiõales uel ipletiõales pcedẽtes ad directũ luminaris maioris ī principiis signoꝝ mobiliũ & ī tpe in quo fuerit ídirecto capitis eoꝝ Sextũ ẽ ex pte põnũ altioꝝ ídiuiduorũ apud ascntiũ tpm cũ qb⁹ fiunt iceptiões cõiũctiõales uel ipletiõales pceden/tes itroitũ solis ī capitib⁹ .12. signorũ & ī tpe ī quo fuerit ī directo pũcti capitis eorũ Et extracta ẽ significatio oĩum illorũ ab albu. s. q̃ hñt dñium sup loca capitalia & quãtitates significatiões eorũ scũdũ illud ad qd inuũt significatores Ex hoc deide cõsiderat significatio eorũ radicũ .6. q̃ diuidit trib⁹ dioib⁹. Vna ẽ ulis & ẽ proprietas significatorũ iceptionũ significãtiũ tpe cõiũctiõis utrorũq; altiorũ ī aricte: & ī tpe cõiũctiõis eorũdem q̃ mutant a triplicitate ī triplicitatẽ in reb⁹ nlib⁹ ut sũt diluuia uices & sectæ & his silia. Secũda pprietas ẽ significatorũ cõiũctiõis utrarũq; ifortunarũ ī cácro & cõiũctiõis utrorũq; altiorũ ī oĩb⁹ signis aliis ī esse sublimatorũ ex regib⁹. s. & nobilib⁹ ī eodem profectu & cõiũctiõis. Tertia uero pprietas diuidit plib⁹ diuisionib⁹ ī q̃ participant ceteræ significatiões sup partes ipsarũ partiũ ulium ut participatio signorũ annorũ & quartarũ atq; mensium super esse homiuum & aliorũ ceterorum & effectuum altiorum: sterilitatem quoq; & penuriaꝫ & similia. Et dicit albuma. ubi supra qꝓ aliquãdo augentur anni coniunctionis eorũ superioruꝫ in capite arietis & in triplicitatibus & unoquoq; signo & minuent. Et fit cũ saturnus & iuppiter iũcti fuerint scdm mediũ cursum in initio alicui⁹ signi triplicitatis erit coniunctio postea eorũ super sũmitatẽ arcus cuius quantitas erat graduꝫ .242. minu. 25. secunda. 17. & .10. tertia & .6. quarta. Et non augent ī unoquoq; signo quo iungantur super id quo iuncti fuerint ī primo signo nisi .2. gradus. 25. minu. 17. secunda. 10. quoq; tertia & .6. q̃rta. Erunt quoq; coniunctiões eorũ in signis triplicitatis scdm hunc modum .13. Eritq; hoc ex tempore plus q̃titate. s. 240. q̃ diffinimus & maxie si fuerit coniunctio eorũ ī initio alicuius signorũ triplicitatis ad quẽ nũerũ addim⁹. 54. minu. quia tũc cõiungũt ī eadẽ triplicitate terdecies. Si uero fuerit cõiũctõ eorũ ī iitio alicui⁹ signorũ triplicitatis plus. 56. min. & .33. secũdis. 18. tertiis. & .48. q̃rtis iungunt ī eadẽ triplicitate duodecies. Et q̃n iũcti fuerint ī una triplicitate duodecies & in alia tarde erit. Et fiet cõiunctio eorũ in .12. triplicitatibus. 25 uicibus. Erunt quoq; cõiunctiões eorũ ī oĩbus triplicitatibus. 50. Et erũt iter coniunctionẽ & coniũctionẽ. 19. anni. 314. dies. 14. horæ. 23. minu. 37. secunda. 18. tertia. 6. quarta. 48. quinta per annos

medii curſus ſolis qui ſunt.365.dies abſq; introitu q̃rtæ i hoc. Cũq; i eo qđ ẽ iter cõiũctionẽ & cõiũctionẽ multiplicauerim⁹ has.50.cõiũctiões ex tpi bus & eaꝝ fractiõib⁹ pueniet hoc ad.360. Augẽt quoq; ſup hoc qđ p̃diximus ex q̃titate tpm exĩti um ab hora cõiũctiõis eaꝝ i capite arietis uſq; in horã reuerſiõis eoꝝ ad eũ. Cũq; fuerint iũcti i tri plicitate duodecies pueniet cõiũctio ad.29.gra.et 3.mi.26.ſcđa.1.tertia & .12.q̃rta erit qđ remãſerit uſq; i pfectionẽ.30.gra. Quod cũ ifra eũ iũcti fue rint i minori illo.i.ſi fuerit cõiunctio eoꝝ i initio alicui⁹ ſigni tripliciter ad qđ mittat⁹ min⁹.54.mi. ut dẽꝫ ẽ:neceſſe ẽ ut iũgat⁹ terdecies. Cui⁹ rei exẽ plũ ẽ fuit qđẽ cõiũctio i principio cãcri cũq; addi tũ fuerit ſup hoc qđ ẽ iter cõiũctionẽ & cõiũctio nẽ ex gradu & eoꝝ fractiõibus ut p̃dictũ ẽ. cadet cõiũctio eoꝝ i.2.gra.ſigni piſciũ.25.minu.17.ſe/ cũdis.10.tertiis.6.q̃rtis. Tertio cadet cõiũctio i.4. gra.ſcorpi .50.minu.34.ſcđis.20.tertiis:12.q̃rtis Quarta cõiũctio cadet i.7.gra.cancri.15.miu.51. ſecũdis.30.tertiis.18.q̃rtis. Quĩta cadet cõiũctio i.9.gra.piſci .41.minu.8.ſecũdis.40.tertiis.24.q̃r/ tis. Sexta cõiũctio cadet i.12.gra.ſcorp .6. minu. 26.ſecũdis.50.tertiis.30.q̃rtis. Septĩa cadet cõiũ ctio i.14.gra.cancri.31.minu.43.ſecũdis.0.i tertiis 36.q̃rtis. Octaua cadet cõiũctio i.16.gra.piſci.57. minu.cyfre i ſecũdis.10.tertiis.42.q̃rtis. Nona ca det cõiũctio i.19.gra.ſcorp.22.miu.17.ſecũdis. 20 tertiis.48.q̃rtis. Decima cadet cõiũctio i.21.cãcri. 47.minu.34.ſcđis.30.tertiis.54.q̃rtis. Vndecima cadet cõiũctio i.24.piſci.12.minu.51.ſcđis .41. ter tiis.0.i q̃rtis. Duodecĩa cadet cõiũctõ i.26.ſcorp. 38.minu.4.ſcđis.51.tertiis.6.q̃rtis. Tertiadecĩa ca det cõiũctio ad.29.gra.cancri.&.3. minutis. 26.i ſcđis.1.tertiis.13.q̃rtis. Sũt igit⁹ i hac triplicitate 13.cõiũctiões eo q̃ pria cõiũctio fuerat i principio cãcri & ultima i fine eiuſdẽ. Deide cadit cõiũctio i primũ gradũ arietis.& .28.minu.43.ſcđis.11. ter tiis.& i.18.q̃rtis.uidelicet i ſignũ.10.ab illo quo i/ cepat:& fit mutatio ab aq̃ticis i ignea cũ debuerit mutari ad leonẽ ſiue ad ſignũ.10.& cũ additũ fue rit ſup hoc qđ cadit i.13.cõiũctõib⁹.29.gra.3.mi. 26.ſecũda.1.tertia.12.q̃rta i ariete.& cõiũctio eo/ rũ mutabũt⁹ ad taurũ ſuccedẽtẽ arietẽ:eritq; cõiũ/ ctio eorũ i.32⁹.minu.eius.9.ſecũdis.13.tertiis.30. q̃rtis. Et nota qñ iũgũt⁹ i triplicitate terdecies iũ/ gunt⁹ i ſigno.10.ab eo quo iũcti fuerint i triplicita te duodecies iũgũt⁹ i.2.ſigno ab eo q⁹ iũcti fuerãt. ¶ Capl'm.2.de mutatõe ſaturni & iouis cõiũctõ nis ſcđm hali.& de magnis reuolutiõib⁹ ſiue de magno anno.

h Ali.2⁹.q̃dripartiti ptolemei.c.4.i prĩ cipio loq̃s de cõiũctõib⁹ magnis.di cit ſic. Saturn⁹ & iuppiter cõiũgũt⁹ oi b⁹.20.ãnis ſel' & cõiũgunt⁹ i quolibet trigono duodecies.& i quolibꝫ ſigno q̃ter: & accidit aliq̃ñ q̃ qnq; iũgũt⁹ i ſigno & fi unt cõiũctiões.13.i ipſo trigono. Et eis accidit ali q̃ñ & iũgũt⁹ i alio trigono:& poſtea redeũt & iũ gunt⁹ i primo trigono anteq; ad' alium trigonum mutẽt⁹. Et ꝓpter hoc euenit q̃ pria uice q̃ iungũt⁹ i trigono & cũ de alio ſe mutat⁹ hæc cõiũctio uir/ tutẽ hẽat magnã & maioré q̃ aliæ cõiũctiões. Et cũ iungũt⁹ ſe i oib⁹.20.ãnis ul' circa:& duodecies uel circa i quolibet trigono accidit.240.ãnis ul' cir ca q̃ nũq; de trigono mutat⁹ de uno i aliũ ulla ui/ ce i.13.cõiũctiõib⁹ de certo. Sed ſcđm albu.& có cordat cũ eo ouidi⁹ de uetula li.3.aliq̃ñ uero mutã tur de uno trigono ad aliũ.niſi in.44.cõiũctioni/ bus. Et dicit hali q̃ cõiunguntur in oĩbus ſignis q̃ ter i quo ſigno i.959.ãnis.& ſcđm albu.i.960. an nis qa forte hali cõputat ꝓut iũgũt⁹ i.19.annis. & 314.dieb⁹ cũ ſole & nõ i.20.ãnis.& eoꝝ cõiũctio ſemp mutat⁹ de uno trigono ad aliũ ſubſequẽtẽ:et de ſigno a quo ĩcepit ad ſignũ ſubſeq̃ns. Verbi gra tia q̃ñ mutatio cõiũctionis fuerit i ſigno arietis & pricipiũ ſcđe cõiũctiõis ad caput dracõis.240.an nis i ſigno tauri:ſed hoc ẽ cõtrariũ huic q̃ dicit al bu.p̃ pri⁹.ſ.q̃ q̃ñ iũgunt⁹ i uno trigono tredecies mutat⁹ quo ad decimũ ad eo q̃ nõ ad.2. Et tẽ dicit hali q̃ qnta mutatio eſt de trigono.ſ.ad trigonũ. fiet poſt.950.ãnos qa i tot ãnis erũt iũcti in quo13 ſigno q̃ter & redibit mutatio p oĩa ſigna & p oẽs triplicitates ad cõtrariũ ſignũ ad caput dracõis in 1912.ãnis uel circa. Et redibit iterato tertia uice cõ iũctio eoꝝ p oĩa ſigna ad primũ ſignũ ad caput a rietis.2888.ãnis uel circa. Et i tot ãnis erũt cõiũcti 144.uicib⁹.& hic ſupple ſi ſolũmõ iũgãt⁹ ſel' q̃libet triplicitate.duodecies. Et q̃ñ duplicam⁹ nũeꝝ cõ iũctionũ p nũeꝝ ſignoꝝ:& q̃ñ duplicam⁹ ſil'r nu meꝝ ãnoꝝ p nũeꝝ ſignoꝝ erũt cõiũctiões ut dic hali.1628.ſed ſcđm unã calculationẽ p ipm debẽt eẽ cõiunctiões.1728.& erunt ãni ut ipſe dicit circa 2000.ſed ſcđm aliã calculationẽ erũt pmanet ei⁹ 34416. Et i tãto tpe reuertit⁹ pricipiũ mutatiõis ad qđlibet ſignũ duodecies.& totiẽs.ſ.quot⁹ ẽ nũer⁹ ſignoꝝ:Et pp h⁹ cõiũctio ſaturni & iouis magnã cõiũctionẽ hñt ualde i regnis & ſectis mutãdi: & hitatiõib⁹ de uno loco ad aliũ:qa uterq; plaꝝ ẽ ſu pm⁹ & uirtutis magnæ. Et ille ẽt nũer⁹ magn⁹ ãno rũ ultim⁹ uidel3.34000.uel.3441.ẽ circa nũeꝝ an noꝝ qb⁹ ſtellæ fixæ cõplẽt curſũ ſuũ p totã ſpherã quoꝝ ãnoꝝ ſpatiũ uocat⁹ a q̃ꝫ plĩmis ãnus. pfect⁹ q̃ cõtinet.36000.ãnos ſicut uult aꝝ.i li.de ꝓprie/ tatib⁹ elorũ.uñ dicit q̃ hoc tps eſt ultima res oiu3 rerũ ſup quã ĩitat⁹ auctores recidiuatiões. Et pl'o i thy.lib.2.i fine loquẽs de magno ãno dicit ſic: eſt itellectui facile q̃ pfect⁹ tpis nũc pfectũ ãnũ cõplet cũ demũ oĩu3.7.plaꝝ & ceteraꝝ ſtellaꝝ circuitio nẽ curſũ pacti uelut ad exordiũ circuitiõis alteri⁹ reuertẽt⁹. Et dicit calcidi⁹ q̃ hoc tpe p̃terito oĩa de ĩtegro ad p̃ntes cõdictiones redeunt. Et nec plato nec calcidi⁹ ponũt quãtitatẽ hui⁹ tpis: ſed un⁹ ali⁹ expoſitor illi⁹ li. Dicit id tps cõtĩere.15000.ãnos.

Et macrobi⁹ i de ſõno ſcipionis i illa pte ubi determinat de ãno pfecto põit ſiſr illũ ãnũ pfectũ cõtinere ſolũ .16000. ãnos. ſic. d. mũdani igit ãni finis ẽ cũ oẽs ſtellæ a certo loco ad eundem locum ita remeauerunt ut nec una quidẽ ſtella in aliquo alio ſit q̃ in quo fuit: cũ oẽs aliæ ex eo loco motæ ſunt ad quẽ reuerſe ãno ſuo finẽ dederunt ita ut luſaria ẽt cũ erraticis .5. i eiſdem ſignis & ptib⁹ ſignoru ſint i qb⁹ icepte i mundano ãno fuerint. Hoc autẽ ut pl̃i uolũt poſt ãnorũ .15000. peracta cõtinet: hæc macrobi⁹. Et Iohãnes de ſacro buſto i cõputo ſuo. ca. de ãno. & de ãni diuiſiõe dicit ſic. Magn⁹ qdẽ ãnus ẽ ſpaciũ tpis in quo pl̃e ſiſ cũ ſtellis fixis firmamẽti uniuerſi ad loca q̃ i prio mũdi ordine tenuerũt reuertunt. de quo Ioſue propha ſic innuit. Nullus ad uitã mundanã & ãnorũ noſtrorũ breuiter dicã cõparãs antiquoꝝ flagitio: puta eoꝝ ſcripta q̃ nũc aliqs addiſcere poſſet niſi oĩno uiueret ãnos tot quot ãnoꝝ circul⁹ magn⁹ ãn⁹ cõplet. Sed pl̃oꝝ uerior exiſtit ſnĩa quæ magnum ãnũ .15000. ãnorũ ſnĩa diffiniũt. Vñ uerſus. Mil lia ter q̃nq; mũd⁹ cõplectit ãnos: ut pl̃o teſtat magnũ q̃ nũcupat ãnũ. Verũtñ ãnus mundi pfectus 36000. ſolis reuolutionũ cuiuſdã rõe ſubtilitatib⁹ cõtinere uidet: hæc ibidẽ. Et i cõputo quæ ſic incipit. Oẽs cõputiſtæ &c. dicit q̃ pigeñ. ẽ maximus tps a phis denotatũ. & dicit pygeñ. a pari qđ eſt certũ & geñ. natura. q̃ſi circuitio ſeu reuolutio naturalis. Et ut dicũt phi oẽs ſtellæ & oẽs pl̃æ poſtãtũ tps redibũt ad eoſdẽ pũctos i qb⁹ creati fuerũt. uñ Virgili⁹. Nũc redit & uirgo redeũt ſaturnia regna. Et dicũt phi tũc euenire diẽ cõſecratõis ſed huic fidẽ neq̃ q̃ adhibem⁹ dicit enĩ ipa ueritas i euãgelio q̃ de die illo nẽo nouit neq; ãgeli i cælo niſi pater ſolus. Et alibi dies dñi ſicut fur ueniet &c. Et dicit i eodẽ ca. q̃ hoc tps p macrobiũ eſt ſpaciũ .1400. ãnorũ. ſcđm tñ magiſtrũ alexãdrum multo plus. Dicit enĩ q̃ ſtellæ eo dicũt fixæ i cælo qa mot⁹ eaꝝ uix cõprehẽdit cẽtũ enĩ ãnorũ circuis plabunt cũ unicũ gradũ i firmamẽto acq̃runt. Patet igit q̃ ſtellæ i .3000. ãnis unũ ſignũ ptrãſeunt cũ quodlibet ſignũ .30. grad⁹ i ſe hẽat. Cũ etiã uulgo cõſtet .12. eẽ ſigna ſtellas .36000. ãnoꝝ curſũ ſuũ pficere. Et hoc ẽ magn⁹ ãn⁹ de quo phi dixerũt. Decept⁹ igit fuit macrobi⁹ eſtimãs magnũ annũ ex .15000. ãnis exiſtere: hæc ibidẽ. Ex his igit q̃ dicta ſũt patet q̃ iuxta ſniam aꝝ. & iuxta ſnĩa iohãnis de ſacrobuſto & aliorũ ãn⁹ pfect⁹ ſiue magn⁹ cõtinet .36000. ãnos. cũ tñ macrobius: & alii ponũt aliter. Sed q̃ ſit uera quãtitas ãni magni ſiue ãni pfecti ſi aliqs ſit talis neſcio: ſed p dubio relinquo. Sed in policrat. li. 2. ubi determĩat auctor de tertia ætate mũdi ſic dicit iubileus qdã anus inſtituit ab abrahã i .50. ãno aut qa tũc loth fuit .50 ãnorũ: uel qa abrahã aſtrologorũ pit⁹ nouerat q̃ intemperies q̃ pueniẽt a plis eleuatis ſeu depreſſis uſq; ad .50. ãnũ ad tẽperiẽ redeũt: & q̃ abrahã uidit i aſtris mutat⁹ eſt i terris: hec ibidẽ. Et magiſter iohãnes cretẽſis dicit q̃ poſt .525. ãnos oẽs ſtellæ & oẽs plæ ad eundẽ pũctũ redeũt & p eaſdem lineas ut prius uadũt: hæc ille. Et pl̃o i tineo lib. 1. phætontẽ ſolis filiũ affectãtẽ patris officiũ currus aſcẽdiſſe luciferos nec ſeruatis ſolẽnitatib⁹ aurigatiõis obiter emiſiſſe i terrẽa: ipſũq; flãmis celeſtib⁹ cõflagraſſe. fabula quædã hec putat. ſed ẽ res uera. Sic i natura lõgo iteruallo mũdi circuitiõis q̃dã exorbitatio q̃ inflãmationis uaſtitas cõſequat: neceſſe igit ẽ tpe hi q in ſiccis & editis locis hitãt magis pereũt q̃ q uicinis littorib⁹ & fluuiis: hæc pl̃o. Et q̃ ibidẽ phæton q fabuloſe fili⁹ ſolis dicit i ueritate calor ſolis ẽ q̃ poſt ſpaciũ .10000. ãnoꝝ qđ ſpatiũ magnus ãn⁹ uocat ad ſolẽ uidet aſcẽdere uaſtatiõis tunc hũorib⁹ terræ: terrã cõburit: & ita fit exorbitatio q̃a curſũ ſolitũ uidet dimittere ꝫ ibi dẽ i gloſa. Hermes trimegi. li. 2. i prin. & ſiſr iulius firmic⁹ li. 3. i prin. dicũt q̃ intẽtio hũanæ fragilitatis nõ potuit ſe extẽdere ut originẽ mũdi facili rõne tñ cõcipere aut explicare ueritatẽ p̃ſertim cum tercẽtorũ milliũ ãnorũ maior apoſtaſis. i. reitegratio p areſim aut p cathacliſmũ fieri conſueuit. His enĩ duob⁹ generib⁹ apoſtaſis: tũc igit exuſtionẽ diluuii. i. chiraſi i cathacliſmo. ſequit. n. re exũte ab alia exũte res poterãt renaſci nec ulla re alia ad priſtinã formã renouat nõ admixtiõe aq̃ contractus puluis famulorũ oĩum genitaliũ ſeminũ collectaꝝ exceperit fecũditatẽ. Alii ẽt ponũt magnũ ãnuꝝ cõtinere .640. ãnos i quo. ſ. tpe debẽt cõtigere mutatiões regnorũ & ſectarũ & illud ſumũt acceſſionis & receſſiõis octaue ſpheræ ſcđm uiã thebith: ut patet i ouidio de uetula li. 3. ſiſr ex albu. de cõjũctiõib⁹ magnis. li. 2. ca. 8. uerſus finez ubi dicit ſic. Et iã dixerũt imaginũ dñi q̃ orbis celeſtis hẽt motũ .8. gra. i qb⁹ accedit & recedit & q̃ acceſſus eius in oi gra. & receſſus erit i oib⁹ .80. ãnis: & q̃n i acceſſiõe & receſſiõe illud tps cũ ẽ mutat ſaturn⁹ de ſigno i ſignũ & p̃cipue ad ſigna deſignata. nã cuꝝ ſecũda fuerit ſignifi. accũtia i mũdo & ſigna terreſtria & cæleſtia & mutatiões ſectaꝝ & regnoꝝ et bella & ifirmitates & terremot⁹. Et qđ ẽ ueri⁹ ad huc cũ fuerit tps cõpletũ .80. ãnoꝝ q̃n accedit orbis ad gradũ pfectũ aut q̃n recedit. Nã & iã fiet ſimiliter alteratio uſis maior cũ compleuerit orbes iſtos .8. gra. cũdo ſiue reeundo & id cõtingit i oĩbus .644. ãnis. Cũq; uolueris ſcire aduẽtũ ei⁹ aut reditũ in quo tpe erit illud & quantitatẽ graduũ aduent⁹ aut reditus adde ſup annos iezdagert perfectos .9894. & qđ aggregatũ fuerit diuidat p. 640. & de eo qđ exierit demat unũ: & icipiat a reditu orbis: & poſtea ab aduentu eius: & conſideretur ubi deſinit: & ſi deſierit in aduentu orbis eſt adaduenies: & ſi deſierit i reditu orbis ẽ rediẽs. Deinde cõſidera qd remanet de nũero q nõ diuidit & diuide per .80. & q̃ exierit erũt grad⁹ & qđ remanet min⁹ .8. ſũt ptes graduũ & fuit orbis per

uentio i aduétu i principio áni.265. Iesdagert uſq; ad.5.grad⁹.12.minu.43.ſecúda & iã addit⁹ q̃ titate graduũ ꝓuenientiũ ex motu orbis locis plarũ i curſib⁹ ſeptétriõis & meridiei: & locis ſtellaꝝ fixaꝝ ſi orbis fuerit ueniés: & ſi fuerit rediés dimi nuet ꝙ ꝓuenit. ſ. a locis plarũ ex gradib⁹ redit⁹ ei⁹ & minu. ex gra. 8. & addit qd remãet ex locis pla netarũ ut certificem⁹ loca ipſaꝝ ſecdm ꝙ contige rit plis de augméto i tpe noſtro. Ad uerificádũ tñ tabulas alphõſii mot⁹ ille trepidationis in. 7000. ánis nõ citi⁹ cõpleť. Motuſq; ſtellarũ fixarũ ſecdm longitudiné nõ citius q̃ i. 49000. ánis cõpletis p ficieť qd ẽ recti⁹ anni magni tpus. Et eodé. c. 8. ſecũdi tractat⁹ dicit albu. ꝙ quãtitas tpm uicis re gni i oi ſecta erit ſecdm quãtitatẽ. 10. reuolutionũ; ſaturninarũ. q̃ cõtinet. 300. ános: eo ꝙ reuolutio ſaturnina cõtinet. 30. ános & illud tps ꝓpinquũ ẽ i quo mutať cõiũctio duoꝝ ſupioꝝ de una tripli citatẽ in aliá qd ẽ ſpaciũ. 240. ánoꝝ i quo accidit ſilr mutatio ſectarũ & regnorũ ut ꝓdi ctũ ẽ: uñ & ꝓmutatio erit cũ cõpletæ fuerit. 10. reuolutiões ſa turninæ & ꝑcipue ſi cõueniat illi ſaturno ꝓmuta tio ad ſigna mobilia & fuerũt aſcñtes eoꝝ tpm ſi gna mobilia. Ná hoc feſtinabit permutationẽ & forte accideret ex iſtis horis i qb⁹ ꝓmutanť prodi gia ſupiora & iferiora ut iaculatio ſtellarũ & t er remot⁹ & ſilia: & ꝑcipue ſi fuerit cadẽs ab eo iup piter: qñ mutabunť res p eũ: & multotiés cõſide raťán⁹ i quo ꝓmutať ſaturnus ad ſigna cõuerſiua ſeu mobilia. Et ſi iuppiter aſpiciet eũ & fuerit cuꝫ eo i illo ſigno minuet multum mali & ſi ceciderit iuppiter ab eo & debilitať. Aut corroborať mars i deſcẽſu ſuo i ágl⁹os deſcẽdẽtes ſignifi. ꝓmutatõẽ pl⁹m eẽntiarũ uel diſpõnũ & diminutionẽ eaꝝ. Et deſcẽſus ipſi⁹ ſaturni nõ erit i capita ſignoꝝ mo biliũ niſi oibus. 7. annis & medio: & iã accñt cum cõplent. 10. reuolutionũ diſpõnũ & ꝓmutatiões & diſpõnes multæ ex appitióe prophie & ꝓmuta tióe uicis ſectaꝝ & cõſuetudinũ ſicut ponit albu. Exẽplũ de ꝓmutatióe uicis plarũ p alexãdrũ filiũ philippi: & de mutatõe ſectæ p xp̃z ſaluatorẽ no ſtrũ: & de mltis aliis ꝓmutatiõib⁹ q̃rũ qlibet cõti gebát ſucceſſiue p⁹ aliá poſt reuolutiões ſaturnias. Et qdã alii dixerũt ꝙ quãtitates tpm ſeu ánoru datorũ plis ſignificatib⁹ ciues uicis & ſũt áni illi eo rũ maximi áni. Et ponã tibi tabulã ánorũ iuxta uiã albu. 7. maioris introductorii. dif. 8. Ité i reuo lutiõe cuiuſcũq; orbis accñt multæ ꝓmutatões ma gnæ ſecdm ſignificatõnẽ dñi orbis: & ſilr poſt mu tationẽ cõiũctiõis duorũ ſupiorũ a capite arietis: & etiá a triplicitate i triplicitatẽ. & poſt mutatio nẽ duorũ iferiorũ ad ſignũ cácri fiũt multa plia & guerræ & ꝓmutatiões regnorũ multæ ut poſt pa tebit. Hæcigit ſũt tpa magnæ reuolutõis i qb⁹ q̃z plures ꝓmutatiões magneq; fiũt effcús ules & grã des cõtingũt: q̃z pl⁹ima laudita' & mirãda i mundo manifeſtãť: q̃ qdé tpa ſeu reuolutiões corꝑm cele ſtiũ mot⁹ uarios cõſequũť: & ꝑcipue mot⁹ triũ ſu periorũ planetarũ & ſtellarũ fixarũ propter earũ motuum tarditatem.

	☉	☽	♄	♃	♂	♀	☿	☌	☍
Anni firda.	10	9	11	12	7	8	13	3	2
ãni maximi	1461	520	265	427	284	551	480	0	0
ãni maiores	120	108	57	79	66	82	76	0	0
ãni medii	39	39	43	52	40	42	48	0	0
ãni minores	19	25	30	12	15	8	20	0	0

¶ Capitulũ. 3. de mutatióe cõiunctiõis ſaturni et iouis de triplicitate i triplicitatẽ ſecdm albuma.

Iſecdm albu. lib. r. eiuſdẽ ca. 2. ex con iunctiõe ſaturni & iouis aliq̃ accidit appitio ꝓphetaꝝ. Dicit enim ꝙ q̃n mu tať cõiũctio eoꝝ a triplicitate i tripli citatẽ ſi tunc fuerit aliqs triũ ſuperiorũ i nono uel i. 3°. ab aſcñte eiuſdẽ cõiunctiõis ſignifi. appitio nẽ eorũ: & maxie ſaturn⁹ ſignificat hoc natiuita tes prophetaꝝ. Si aũt fuerit diuiſiões gra. aſcñtes aut cõiũctiõi & luna i ſignis cõib⁹ ſignifi. ꝙ nati uitates eorũ fiũt i cõiunctióe ſecũda eiuſdẽ cõiun ctiõis uel tpe ꝓfectiõis i locũ coniũctiõis orbis ſe cũdi ab aſcñte coniũctiõis eorũ. Scia át morũ ac cipiť ab eẽ lunæ i reuolutióe áni ſignificátis nati uitates eorũ. unde ſi luna fuerit in ſuo ornatu. i. in ſua dignitate uel i ſuo haiz ſignifi. hõeſtatẽ morũ. Si uero fuerit i cõtrario huic ſignificat ecõuerſo. Scia'át ſignoꝝ. ſ. ꝓphie eoꝝ accñtiũ ab almutaz ſuper aſcñſiões natiuitatis eoꝝ. Si uero fuerit al mutaz ſup hoc ſaturn⁹ oñdit res difficiles & mira biles. Si uero iuppiter erit oñſio eoꝝ religio. Et ſi fuerit aliqd luiariũ almutaz & fuerit i loco lauda bili ab aſcñte ſignificat patefactionẽ & lucidatio nẽ eaꝝ ꝓdicationũ q̃ ꝓferunt ꝓ uim miraculoru & appitionẽ eoꝝ. Et ſi fuerit loca eoꝝ optia erit fortius ad hoc. Et maxime ſi fuerit luna ſignifica trix ſup hoc tũc luna i loco. ſ. ſepatiõis ei⁹ a nodo i puncto cõiũctiõis: qa tũc ſignificabit certitudinẽ eoꝝ ꝙ narrauim⁹ & erũt de his q̃ hereditabũt ſa piẽtiã i inuẽtute eoꝝ. Et ſilr cuꝫ ſepata fuerit luna a nodo cõiunctiõis & iũcta fuerit pl⁹e q̃ eũ recipi at ſignificat ꝙ eoꝝ loq̃la & ꝓdicatio erit credita & recepta. Scia enim tpis quo appebũt ꝓphiæ eo rũ accipiť ab aſcñte cõiunctiõis & a loco cõiun ctiõis q̃ ſigificat appitionẽ eoꝝ. Si enim fuerit aſcñs aliquoꝝ domorũ triũ ſuperioꝝ pl⁹arũ uel exalta tio iouis & domus lunæ: & fuerit ſaturn⁹ i águlo ꝓ grad⁹ æq̃les & erit directio ab aſcñte cõiunctõis & ad locũ cõiũctiõis ad unũquodq; ſignũ ánum unũ. Si uero nõ fuerit aſcñs unũ eoruꝫ q̃ diximus erit directio a cõiunctiõe i aſcñs coniũctionis ad unũquodq; ſignũ annũ unũ niſi ſignũ cõiunctõis ſit ſignuꝫ cõe qa hoc ſignificat ꝙ hora natiuitatis eorũ erit i hora reuerſiõis orbis ab aſcñte. ſ. icipiẽ do ab aſcñte eodẽ & reuertẽdo ad iſꝫ ꝓ ꝓfectiõꝫ et hæc erit i. 12. domo. Eritq; appitõ eoꝝ tpe reuer ſiõis cõiũctõis ad ſignũ i quo fuit ☽ tpe natiuitatꝫ

eoꝝ & forte erit in sequenti coniunctione eiusdē coniunctionis. Et erit quātitatis eoꝝ ānoꝝ eq̄lis tpi qđ fuerit iter horā natiuitatis & horā appitōis eoꝝ. Et fuit exitꝰ eoꝝ ad ciuitatē signi in quo ceciderit cōiunctio. Ađꝰ quoq; eorū erūt in ciuibus signorū q̄ sunt i q̄rto aspectu ascntis cōiunctionis. Erūtq; dies spacii regni eorū scđm quātitatē nūcrorū ānorū dñi signi ciuitatis i quo appebūt actus eoꝝ. Decreta quoq; & leges eoꝝ ponit albu. dif. 4. ciusdē tractatꝰ primi. d. q̄ cū iuppiter p naturaz signific at fidē & diuersitatē fidei seu legū i tpibus & uicibꝰ atq; sectis nō erit nisi ex cōplone saturni & ex cōplexionibꝰ aliorū plaꝝ cū eo: necesse ē ut aspiciamꝰ iouē q si fuerit i loco fidei ab ascnte coniunctionis q̄ significat mutationē & almutaz sup locū fidei fuerit ei cōplexus erit iudiciū i hoc scđz ipsum. Si enī fuerit cōplexꝰ saturno erit fides eius dē ciuiū Iudaismꝰ q̄ cōuenit naturæ saturni eo q̄ oēs plæ c ōiungūt ei & ipse nulli eorū. Eodē modo iudaica fides nullā aliā fidez cōfitet sed oēs alias cōfitent eā. Et si cōplexus fuerit ei mars significat culturā igneā & fidē paganaz. Et si cōplexus fuerit ei sol significat culturā stellarū & militie cælestis: cuiꝰ princeps est sol & signifi. culturā idolorū & eoꝝ q̄ ponunt paria creatori uel pōi credūtur paria creatori. Et si cōplexa fuerit ei uenꝰ significat fidē fedā & imūdā ut est fides sarracenorum. Et si cōplexus fuerit ei mercu. significat fidē xp̄ianā & oēm fidē i q̄ fuerit occstatio & dubietas seu granitas & labor. Et si cōplexa fuerit ei lūa significat dubitatōnē ac uolutionē & mutationē & exoliationē a fide: & hoc fit ꝓpter uelocitatē corruptiōis lunæ & celeritatē motꝰ eius & paucitatē more i signis. Accipit aliq̄n scia huius rei ex pte naturæ dñi ascntis cōiunctiōis q̄ si fuerit saturnꝰ significat laborē ciuiū eiusdē sectæ. Et si fuerit iuppiter erunt religiosi cultores unitatis. Et si fuerit mars erūt auctores pegrinationū effundētes sanguinē & paucæ hūilitatis. Et si fuerit sol erūt habitu uenusti uel pulchræ appitionis uel decori. Et si fuerit uenus erūt diligentes ludos uel delectatiōes uoluptates. Et si fuerit mercurius erūt sapiētes exercētes disputatiōes. Et si fuerit luna erūt scđz quātitatē plæ cui cōplectit luna. Et eodez mō poterit iudicare de cōiūctiōibꝰ ppli uel ciuiū i regno p naturā dñi ascntis cōiūctiōis significātis mutationē regni. Et hæc sufficiāt ad pūs ex appitiōe ꝓphetarū & de mutatione sectarum.

¶ Capitulū. 4. de mutationibus regnorum.

Modo restat aliq̄d tractare de mutatiōe regni sed ualde breuiter quia intentio mea i hoc libro nō uersat circa hāc materiā. Principaliter tn̄ narrabo hic aliqs regłas quas ponit albu. tractatu. 2. de cōiunctionibꝰ magnis. Dictū ē priꝰ q̄ ꝓmutatio cōiūctōis saturni & iouis a capite arietis ad caput arietis & de triplicitate i triplicitatē mutatōnē significat regnorū & sectaꝝ: sed optet hic plura addere Dicit albu. lib. eodē tractatu. 2. dif. 5. q̄ in adinuētione scie huiꝰ ꝓmutatiōis necessaria ē scia ascntiū inceptionū ab almanareth. i. transitus i qbus fuit initiū uicis: & scia ascntionū cōiunctionū i qbus accidit illa uicissitudo: & ascnsionū ānorū & q̄rtarū & ubi dirigat unicuiq; rei de loco suo & dicitur scđm cōplexionē eoꝝ & ubi fuerit ꝓmutatio uicis de ppło ad pplm de secta ad sectā apud finez reuolutiōis seu q̄n finiet orbis & q̄n ceciderit prima sectæ uel uicis in triplicitate seu triplicitatē ascendētis cōiunctiōis de triplicitate i triplicitatez aut in sextilē eius aut i angulis angulorꝝ ei. Nā si res fuerit sicut narrauimꝰ significat uicis uel regni ꝓmutationē & appitionē ciuiū gentis sup quā significat ꝓmutatio almanareth trāsitꝰ & cōuersio uicis regni ad eos i eis. Cūq; finiret reuolutio permutatiōis uicis regni. Cōsidera ad qđ signū puenerit ānus cū permutat cōiunctio de triplicitate i triplicitatē & signū i quo coniūgūt. ná hoc gentē & ptes eorū ad quos ꝓmutatur regni uicissitudo portēdit: & signū ad quod puenerit ānꝰ ab ascnte nouæ cōiunctiōis signifi. cām eiꝰ q̄ ꝓmutat uicissitudo. Nā si fuerit eiꝰ puentio ad. 9. aut ad tertium. hoc q̄dē erit cā fidei. ꝑsertim si fuerit dūs domus cōiūctiōis i illo signo aut puenerit ad aliā q̄ supradicta loca. & q̄ppe res sic se hñt hēbūt i isto scđm loci significationē. Et oportet ut scias ꝓfectionē ānī cū ꝓmutat cōiūctio de triplicitate i triplicitatē. Nā si uenerit dūs ad aliquem ex angulis ascntis sectæ & fuerit ascūs i alia secta fixū signific at cōstantiā uicis regis usq; ad horā cōpleti reuolutiouis ꝑsertī si puenerit annꝰ ad domū plæ almutaz. i. dñum sup esse gētis q̄ est dūs cōiūctionis & significator uicis & regni & sectę eoꝝ nisi forte cadat cōtrarietas i regno ab hora ꝓmutationis cōiūctionis ex triplicitate i triplicitatē multiplicētur genere i extremis cōiunctio & remoueat eoꝝ bonū & delectatio apud cōiunctionē seu i horas cōiūctiōis sup quā triplicitas significat q̄cquid ꝑmisimus. Et q̄n fuerit saturnus i hora coniunctionis trāsiens sup iouē significat q̄ mutationes quæ fient in illa hora erunt per ensē & per iustitiam. Et si fuerit Iuppiter transies super saturnum erūt ille mutationes supra iustitiā & equitatē. Et si fuerit dūs termī aut cōiūctiōis aut oppōnis aut ītroitus āni aut reuolutionis ānoꝝ aut quartaꝝ ifortunatus significat exitū insurgentiū in reges & cōtrarioꝝ eoꝝ in temporibus futuris. Et q̄n fuerit cōiūctio eoꝝ i mobilibꝰ signis significat mutationes cōiūctiōes. Et q̄n fuerit i signis fixis significat stabilitatē rei & fixam. Et quando fuerit in signis duoꝝ corporum erit res mediocris & significat quando coniungentur q̄ q̄ plurimum prosperitatis erit in regionibus iouis & destructio i terris saturni. Cū aūt puenerit ānꝰ ad aliā ascendētis se-

ctæ & fuerit dñs ſeptimi ifortunat⁹illud ſignificat diſſenſionē. Et ſi fuerit fortuna ſignificator gētis & fuerit diſſenſio iter eos erūt ipſi deſtructores uicis ſuæ & diſſenſoꝝ i eadē: deide reprobabit⁹ eſſe coꝝ in illo. Quod ſi fuerit pmutatio almañ. i. trā ſit⁹ i aliquo ánoꝝ & nō fuerit ex ánis pmutatiōe ſecte ſignificātib⁹ ſpiciat⁹ ab aſcñte pmutatiōis al manar. i q̄ fuerit ſecta cū pmutatiōe ſecta. Et ſi fuerit pmutatio almana. ſupioris pmutatio uicis regis excuſabilis igit⁹ cū aſcñte ei⁹ ab aſcñte alma. primi qñ pmutatio ſecūda facta ē ei initiū ſed pmutatio uicis regnū uno ppło & ex una generatiōe ad aliā generationē erit hic cū dñat⁹ reuolutiōi alicuius pl'æ ſuperiorū & erit pmutatio cū puenerit reuolutio ul'orbis ad aliquā q̄rtæ. Et cū ſignificauerit cōiūctio pmutationē & fuerit i ſigno duorum corpm & aſcns ſignificat q̄ pmutatio erit qñ puenerit án⁹ cū directiōe ad locū cōiūctiōis. Et ſi non fuerit i illa hora erit i cōiūctiōe ſecūda. Et ſi fuerit cōiūctio i principio ſigni erit pmutatio ſ cōiūctione tertia. Et ſi fuerit i medio ei⁹ erit i cōiūctiōe ſecta Et ſi fuerit i fine erit illa i cōiūctōe pria. Et cōſidera iterū ptes regni ſi ceciderit i principio ſignorū. ciues ei⁹ ſecte iterficiēt ſe ad inuicē. Et ſi ceciderit in medio eoꝝ regnū eorū durabit. Et ſi i finib⁹ eorū ſignifi. q̄ gētes exibūt cōtra eos ex alia ſecta q̄rentes regnū. Et ſi uolueris ſcire q̄litatē gentiū ad q̄s pmutabit⁹ uiciſſitudo. Cōſidera ptē regni cui pl'a rū pulſat: & ſcias q̄ ipm regnū pmutabit⁹ ad gētes q̄s ipſe pl'a cui ipulſat ſignificator exiſtit. Et ſcias q̄ ps regni ut dicit albu. dif. 4. tractat⁹ primi ē illa q̄ accipit⁹ a marte i lunā ſup quā auget⁹ gra. aſcñtis pfectiōis ſignificātis mutationē & picit⁹ ab eo & quo puenerit ibi erit pars. Alio mō accipit⁹ locus ptis. ſ. ut accipias a gradu aſcñtis cōiūctiōis in gradū cōūctiōis. & auget⁹ ſup aſcns reuolutionis et proicit⁹ ab eo & quo puenerit ibi erit pars regni. Tertio mō extrahit⁹ ps: ſic. ſ. a gradu medii cæli eē ſolis i mediū cæli reuolutiōis ídicat nocte & augētur ſuper gradus iouis & proicit⁹ ab eo & quo puenerit ibi erit ps fortunæ. Exercent⁹ aūt he tres ptes in oīb⁹ reuolutiōib⁹ cōiunctiōib⁹: & inde dicat⁹ de his ſcdm pōnē eaꝝ i circulo: & ſcdm aſpectū fortunaꝝ & ifortunaꝝ ad eas. Qualr autez ſciem⁹ ad quā ptē pmutabit⁹ regnū & loca ciuitatū i ea exiſtētia. oñdit albu. dif. 2. tractatu. 2. de cōiūctiōib⁹ magnis. ſic. d. Cōſidera ptē regni quæ ſi fuerit i pte orietis erit pmutatio ad eā. Et ſi fuerit i pte occidētis erit pmutatio ad eā. Et ſi i angulo terræ erit pmutatio ad ptē ſeptētriōis & extremitatē terræ latinorū. Et ſi fuerit i medio cæli erat pmutatio ad ptē meridiei. Et ſi fuerit iter illos angulos p portionabil'r pmutatio ad ptē q̄ fuerit ppinquior uni duorū angulorū q̄ſcūq; fuerit. Et ſi q̄litatē ſcie locorū ciuitatū eorū ſcire deſideras. conſidera deſcenſū dñi ptis regni i circulo q̄ ſic fuerit in medio cæli erit in medio climatis. Et ſi fuerit remotus remouent⁹ ciuitates eoꝝ ab illo termio ſcdm qd⁹ eſt locus ei⁹ ab oriēte meridie occidēte ſeptētriōe aut ciuitates erūt i hoc. i. i illa pte. Et ſi fuerit aq̄ticū erunt coꝝ ciues ſup litora maris & ſup fluía. Et oportet ut cōſideres i reuolutiōe ánorū i qb⁹ aliqs pl'aꝝ ſit i minuto exaltatōis ſuæ: & luna iūcta. nā cū ita fuerit ſignif. apparētiā illi⁹ pl'æ i toto mūdo: ꝑcipue ſi fuerit dñs áni: & fortaſſe tráſportabit regū hitatiōes ad climata quoꝝ ſignificator exiſtit. De mora regis ſui uicis in ciuib⁹ ſectæ cōuerſæ ad regē determiat albu. i. 3. dif. eiuſdē tractat⁹ ſecūdi. ſic. d. Cōſidera ptē regni ab aſcñte pmutatōis cōiūctōis ſignificāq; eorū uiciſſitudinē. Si fuerit i angulo & dñs ei⁹ i angulo dic morā coꝝ fore ſcdm quātitatē tpm reuolutōis magnæ ſeu orbis magni q̄ ē. 360. áni ſolares. Et ſi fuerit ps remota ab āgło & dñs ei⁹ fuerit i angulo ſignif. q̄ mora eorū erit ſcdm quātitatē reuolutiōis mediæ uel orbis medii q̄ eſt. 240. áni ſolares. Et ſi fuerint ábo cadentes ab angulis nō aſpiciētes ambo aſcns erit mora coruꝫ ſcdm quātitatē reuolutiōis ánorū uel orbis q̄ ē. 20 ánorū ſolariū. Et forſan addet mora eorū ſup iſta tria tpa aut minuet ab eis ſcdm q̄ fuit neceſſariuꝫ pmutatiio cōiunctiōis ex triplicitate nō triplicitatē de cōſtātia ſeu fixione uicis & remottiōe ei⁹. Et ēt ſcia tpm quātitatis more eorū extrahit⁹ ab alia pte. ſ. ut cōſideres cōiūctionē & loca almutaz ex pl'is & luna ꝓprie. Et ſi fuerit deſcēdētes i águlos ſ. exñtes i angulis ſcdm tpa quātitatis more coruꝫ ſcdm quātitatē orbis magni. Et ſi fuerint i ſuccedētib⁹ erūt ſcdꝫ quātitatē orbis medii. Et ſi fuerit remot⁹ erūt ſcdm quātitatē orbis minoris. Et aliqñ extrahit⁹ ſnía hui⁹ ex ſcia fortitudinis uel debilitatis ciuiū ex pte deſcēſus cōiūctiōis & dñi ei⁹ & diuiſorib⁹ circularib⁹. Quod ſi fuerit cōiūctio ſignificās uiciſſitudinē & dñs ei⁹ ſaluus a nocumētis. locū quoq; deſcēſus i circulo & nō ifortunati tm̄ hoc ſignifi. fortitudinē ciuiū uicis illi⁹ & uictoriā coꝝ & augmētationē rerū coꝝ & diuturnitatē more eorū. Et ſi fuerit cōiūctio & dñs ei⁹ i angulis ifortunii aut i angulis pl'arū retrogradātium aut cadētiū: tūc illud ſignifi. breuitatē more coruꝫ ac remotionē uicis eorū & mortē eorū. Et pl⁹ apparebūt illæ ſignificatōes i terris & regionib⁹ q̄rū ſignū illi⁹ cōiūctiōis erit ſignificatiuū. Scia uero morū & condictionū ciuiū accipit⁹ ex natura dñi aſcntis cōiūctiōis: & recte ponunt⁹ ad hoc prius i fine capituli ubi determinatū ē de appitiōe ꝓpriarū. Scia uero q̄liter ciues ſectæ cōuerſe ad regem ſe hēant cū ciuib⁹ ſecte ab eis remotæ extrahit⁹ ex pte dñi ptis regni. Qui ſi aſpiciat ſignificatorem ſecte priæ ex figura formata ex trino uel ſextili ſaluant⁹ ab horrorib⁹: & ſi aſpexerit ex ifortunata figura ut ex q̄rto uel oppoſito ſignifi. q̄ bella erunt iter eos & ſanguinis effuſio: ꝑcipue ſi fuerit martis i aliquo angulorū fortitudo qa hic fortitudinē i re & uehemētiā eius i illo portēdit. Qualr át ſit

uidēdū p natiuitatē regni & per eorū eleuationes & eorū morib⁹ pfectūq; apud ciues eoruꝫ & demora eorū i regno & eorū detrimēto & de aliis q̄ cōtingūt i regnib⁹ & ciuib⁹ eorū satis diffuse ptractat albu. de differētia. 3. usq; ad differentiā. 8. & tractat⁹ de cōiunctiōib⁹ magnis. & hali haben. li. 8. per magnum processum nec uacat pla scribere de hac materia eo q̄ est oīo extra ꝓpositum iudiciorū q̄ contingunt ex aeris mutatione.

¶ Capitulū. 5. quid sentiebat messalla de coniunctione trium superiorum.

Olo redire ad significationē triuꝫ superiorū & oñdere qd sentiebat messal. de illis cōiūctionib⁹. c. 9. q̄ res maxime eueniūt de cōiūctionib⁹ plarū superiorū: & hoc fit ex tarditate motus eorū. Cū coniūcti fuerint oēs tres in uno termino uel facie & aspexerit eos sol significat hoc destructionē sectarū & regnorū & coruꝫ mutationē: necnō & res maxias scdm quantitatē fortitudinis eorū & scdm eū q̄ uincit i signis eoꝝ & hoc est maxima eorū cōiūctio q̄a significat pphas. i. aduent⁹ prophārū & destrnctionē quorū dā climatū necnō & res maxias & maxie si auxiliatus fuerit aliqs plarū iferiorū. Et scito q̄ fortior eorū fit significator: q̄ si fuerit fortuna significabit fortunā. Si uero fuerit mal⁹ tribulatōnē & i pedimētū. Et scito q̄ hi pla cū fuerit i exaltatōib⁹ suis significāt bonū & tpis aptationē & multitudinē bellorū & cōmotiōis & ostēsionē miraculorū. Si uero cōiūcti fuerint i descēsionib⁹ suis significāt detrimentū & corruptionē & siccitatē & famē nisi fuerint fortunati. Et dicit mess. eodē ca. 9. q̄ maxia cōiunctio ē q̄ oēs tres supiores cōiūgūt i eodē termino uel facie & aspexerit eos sol ut dictū est: & hæc cōiunctio signifi. mutationē regnorū & sectarū & destructionē climatis & appitiones pphetarū. Cōiunctio media ut dicit ca. 11. est satur. & martis & signifi. euētus & res maxias: sꝫ cōiunctio saturni & iouis ut dicit mess. ca. 10. est maior & signifi. euent⁹ i mundo & sectas q̄ fiūt ex guerra & bellis & cōtrarietatib⁹. Et cū eo cōcordat albu. li. 2. de coniūctiōib⁹ magnis. dif. 9. Cōiūctio iouis & martis ut dicit mess. ca. 12. est coniunctio minor & signifi. euent⁹ ex pluuiis & corruptione aeris signifi. atq; guerrā. Sīr abrahā auēzoar i suo lib. de cōiunctiōib⁹ ānorū reuolutionib⁹: ca. 2. Sed ptole. & hali in centiloquio. ꝓpōne. 58. & 64. uolūt intelligi p coniunctionē maiorē coniunctionē saturni & iouis i ariete & coniūctionē & mediaꝫ coniunctio est eorum cum mutatur in nouā triplicitatē. Et coniunctionē minorē cū cōiunguntur i reliquis signis. Et illud idē dicit ouidius de uetula. lib. 3. Et dicit ptole. i centiloqo ꝓpōne. 64. q̄ i coniunctiōe minori scdm modū ultīo supple dictū est diuisio cōiunctionis mediæ & in media magnæ. i. scdꝫ hali semp debes scire ubi applicuit maioris coniunctiōis profectio qñ fit coniunctio media & nō ꝓfectio mediæ qñ fuerit minor. Et scdm hoc iudicabis.

¶ Capitulū. 6. de coniunctiōe duarꝫ ifortunarū in omnibus signis.

Tquia iā dictū est q̄ coniūctio saturni & martis specialiter significat bella & guerras. ipsa tñ coniūctio eadē maxie sortit̄ effectū cū fuerit i signo cancri q̄a hoc signū ē detrimentū saturni & casus martis. Et ut dicit albu. eadē diffe. 4 secūdi tractat⁹. Et hali quadripartiti. 4. ca. dicit q̄ cū duæ ifortunæ iungūt̄ i signo cancri. dānāt bonā significationē suā eo q̄ opponit̄ cācri domui unius: & ille idē casus alterius: & iō crescit malꝫ suū & corruptio: ita q̄ hæc cōiunctio hēt significationē magnā corruptiōis & depopulandi habitationū & ꝓliorū & guerrarū: & maxie si ei⁹ uirt⁹ cū uirtute duorū luminariū misceat. & ꝑcipue si eclipsis magna cū coniūctiōe certificat̄ recta linea Et albu. eadē dif. 8. secūdi tractat⁹ enumerat. 12. effectus magnos. s. ex guerris & ex morte regū & ex aliis causis q̄ cōtingebāt semp statim post cōiūctōnē duarꝫ ifortunarū i cancro: per hoc igit̄ patet q̄ ista cōiunctio sit magnæ significationis & magni effect⁹ cū fuerit i cācro. Mō narrabo quid signif. eadē cōiunctio i reliquis signis scdm sniam albu. i eadē dif. 8. dicit eni q̄ cū hæc coniunctio fuerit i ariete signif. guerras. Et si iuppiter & luna testificant̄ els significāt siccitatē & apparētiā iustitiæ et significat i aere appere. Si fuerint cōiuncti i cācro significāt guerras: & si iuppiter cōiūct⁹ fit cū eis significat mortē bestiarū & ifirmitatē earū & multiplicabit̄ mors mulieruꝫ & uincet colera sup eas q̄ si fuerit illud cū testimonio duoꝝ luiariū & iouis & ueneris significat illud iter falsitates & deceptiōes in gentib⁹ & rumores terribiles & augmētū aquarꝫ: q̄ mortē regū & oppressionē iferiorū & dispersionē bestiarū & caristiā earū & effusionē sanguinis & detrimentū i arborib⁹ plātis cum multo flatu uētorū. Et cōiūctio eorū i geis signifi. guerras iter occidētales: & si fuerit cū testimonio duorū luiariū & ueneris & martis cōmouebūtur milites sup reges & diminutio aniū & fertilitas ui &aliū. Et cōiunctio eorū i cancro sicut pri⁹ dixi: & si fuerit cōtestatio duorū luiariū ad eos signifi. siccitatē & in oīb⁹ horizontib⁹. Et cōiunctio eorū in leone signifi. guerras cū timore gentiū ex rege & significat coleras & terremot⁹ cū destructōe arborū & aīaliū. Et si fuerit cū eis luna signifi. interfectiōes regū ad inuicē & uehementiā caloris.

Et cōiunctio eorū i uirgine signifi. guerras & interfectiōes. Et si mercuri⁹ testificet̄ eis sigif. destructionē fructuū & erit destructio i mlierib⁹. Et cōiūctio eoꝝ i libra signifi. guer. & si iuppiter testificat̄ eis sigifi. malū cuēire nobilib⁹ & lasciuis: & in tm & accidit rubedo i cælo i illo āno. Et ꝑ eoꝝ

ſcorpiõe ſigni.guerras.& ſi fuerit iuppiter cũ eis & luna ſignifi.multas pluuias ꝑlib⁹ locis & ꝺmotionẽ mariũ:& ſi cũ eis fuerit uen⁹ ſignifi. multitudinẽ uermiũ & ſerpentũ & multitudinẽ iniuriæ.

Et cõiũctio eoꝝ in ſagictario ſignifi.guerras & cũ teſtimonio iouis mercur.& lunæ ſignifi. mlta bella & cõturbationẽ regũ nobiliũ ſapiẽtũ & ſcriptorũ & mercatoꝝ. Et cõiũctio eoꝝ ĩ capricorno ſignifi.guerras.& ſi teſtificaꝫ ſol & mercurius erunt infirmitates & uulnera regib⁹ cũ multitudine uentoꝝ fulminũ & nubilũ & combuſtionũ & paucitatẽ pluuiaꝝ & multos latrones. Et cõiunctio eoꝝ ĩ aq̃rio ſignifi.guerras.& ſi teſtificaꝫ luna erit paucitas pluuiarum & rubedo nubium & mors mulierũ & abſciſio ĩ itinerib⁹. Et cõiunctio eorũ in piſcibus ſignifi.guerras.Et ſi iuppiter teſtificaꝫ uterq; ſignifi.mortẽ nobiliũ. Et ſi fuerit ſol ĩfortunat⁹ cũ marte erit ĩterfectio regũ. & ſi illud ĩfortunatũ erit ex cõiunctiõe erit paucitas rerũ & multitudo aĩaliũ marinorũ. Et multotiẽs cõſideraꝫ cõiunctio eoꝝ ĩ reliquis ſignis hñtibus exaltationẽ. Vñ ſi cõiũctio fuerit ĩ gra.exaltatiõis plæ ſignifi.q; ciues illi⁹ climatis cui⁹ ille plա eſt ſignificator cõſequentꝫ malũ & ĩterfectionẽ & deſtructionẽ:& ꝑcipue ſi dñs exaltationis eos reſpiciat:& ſi aſpexerit eos ex ſigno fixo ſignifi.lõgitudinẽ iſti⁹ mali & fixionẽ.Et ſi ex ſigno cõi ſigñif.mediocritatẽ rei in illo.Et ſi ex ſigno ĩmobili ſignifi. feſtinationẽ finis ei⁹:& paucã cõſtantiã ei⁹.Et ſi nõ aſpexerit illũ gradũ ſed reddidit ali⁹ plա lumẽ utriuſq; plæ ad eũ conſequunt⁹ ciues illi⁹ climatis difficultatẽ & corruptionẽ ꝓpter quoſdã hoĩes ignotos q bus indigeãt ꝓpter quoſdã hoĩes q nõ erunt de climate eoꝝ.Sed ſi nõ aſpexerit eos ut aliqs plա reddet lumẽ utriuſq; mittet ſup ciues illi⁹ climatis angũſtias & triſtitias:deinde remouebitꝫ illud ab eis & nõ conſequentꝫ aliqd horribile. Et multotiens extrahitꝫ qualiter ſciæ ex ſignis duarũ infortunaꝝ ex ꝑte deſcenſus utriuſq; in oẽs triplicitates ſup accidẽtia ĩferiora q̃ cũ fuerit aliqs eoꝝ ĩ angulis aut ĩ aliis locis apparet ei ꝓprietas ex ſignificatiõib⁹ ꝑ diſpoſitionẽ aliquã & erit illud ĩfortunatione & debilitate & ꝓprietate aliaꝝ ſpecieruꝫ ſcdm ſpũs eorum & durationem eorum.

¶ Capitulũ.7.de coniũctione duarum infortunarũ in ſingulis domibus circuli.

Et conſideretꝫ coniũctio duaꝝ infortunaꝝ cũ fuerint ĩ ſingulis domibus.Cũ enim cõiungantꝫ ĩ aſcente ſignifi.illud plebis nocumẽtũ cõtinue.& ſi iungunt⁹ ĩ ſecũdo aut 8° ſignificat deſtructionem cenſuũ & malã famã diuitũ egeſtatẽ & paucitatẽ & debilitatẽ in uulgo.Et ſi iũgantꝫ ĩ tertio aut ĩ.9.ſigni.malũ ĩ terris:& accidẽtia horribilia & diſcordias:& cũ cõiũgũt⁹ ĩ.4°.aduenient freq̃nter ĩ ciuib⁹ ruĩa. Et cũ iungunt⁹ ĩ.5°.aut in.11.erit deſtructio filioꝝ & multitudo militũ & armorũ.Et cũ iungunt⁹ in.6. aut.12.ſignifi.multitudinẽ depredationis beſtiarũ.Et cũ iungunt⁹ in.7°.exibunt inimici ad plures partes.Et cũ coniungũt⁹ in medio tũc ſignifi.mortẽ maiorũ regũ in climatib⁹ & ꝑcipue reguꝫ quos ſignifi.ſignũ in quo coniungũt⁹.Et hæc ſunt dicta albu.ibidem de coniunctione duaꝝ ĩfortunarũꝫ in ſingulis ſignis & domibus. Scia uero ſignificatiõis cõiunctiõis ſaturni & iouis in quolibet ſigno ſatis apparebit poſt qñ tractabitꝫ de ſignificatiõe cuiuſlibet ſigni uel dom⁹ cũ fuerit loc⁹ cõiunctiõis uel locus eclipſis uel aſcns alicuius ĩceptiõis uel uenerit profectio ad illud.

¶ Capitulũ.8.de coniunctione minori.ſ.iouis & martis.

Iam mõſtraui tibi ſignificationes duoꝝ ſuperiorũ & ſilr duorũ ĩferiorũ iuxta ſniam albu.& meſſala.Sed de cõiunctiõe minori.ſ.iouis & martis nihil penitus locutus eſt albu.ĩ libro ſuo de cõiunctionibus magnis.ſed meſſal.ĩ lib.cõiũctionũ.ca.ultio. breuiter loquitꝫ de iſta cõiunctione dicẽs q cõiunctio minor.ſ.iouis & martis ſignifi.euent⁹ q̃ fiunt ex pluuiis & nubib⁹ & corruptiõe aeris & ſignificat guerras:quoꝝ coniunctiõi ſi præfuerit fortuna ſignificat ipſa coniũctio fortunã:& ſi prefuerit malus ſignificat impedimẽtũ. Et ſcito q cũ ĩ gũtꝫ iuppiter & mars ĩ aſcñte anguli uł ĩ aliquo angulorũ ei⁹ ſignifi.cõmotionẽ & diſcordiã regũ ni ſi aſpiciãt fortũæ. Et ſcito q̃ ſi cõiũcta fuerit fortuna cũ malo appebit natura illius q̃ fuerit fortior & ſi iunctus fuerit malus cũ malo uincet malũ in effectu niſi ꝑfuerint cõiunctiõi fortunæ multæ.

¶ Capitulũ.9.de ſignificatione coniunctiõis omnium planetarum in uniuerſali.

Olo tibi tradere ſciam de ſignificatiõe cõiũctiõis oĩum plarũ ad inuicẽ ĩ uli tã coniũctionũ altiorũ plarũ q̃ inferiorũ. Iuxta ſniam meſſal. in lib.prĩo de cõiunctiõib⁹.ca.3.ubi dicit q cõiũctio plarũ ſignifi.euẽt⁹ & res maiores & ſignificãt fortunã & euẽt⁹ bonoꝝ hoc ẽ cũ uicerint ĩ figura cõiunctiõis plarũ fortunæ:ſi ãt mali uicerint ſignificãt ipedimẽtũ & euẽt⁹ malorum.

Et ſcito q cõiũcti ſignificãt cũ fuerit ĩ aliquo angulorũ mali ſignificãt multitudinẽ corruptiõis & ĩ.2.eiuſdẽ ſigni hoc ẽ ſi fuerit cõiũctio in aſcñte ſignificãt corruptionẽ ex pluuia & ſic de cæteris ſignis.Et ſi iũcti fuerint ĩ ſignis femineis ſignifi.peſtilẽtias & mortalitates ĩ feminĩs aĩalib⁹:& ſimiliter erit narratio ĩ maſculis. Et ſcito q cõiũctiones plarũ & eclipſes lunares cũ fuerit ĩ ſignis fixis ſignificãt ſtabilitatẽ mali & ei⁹ corruptionẽ:& cũ fuerit ĩ ſignis mobilib⁹ ſignificãt paucitatẽ ſtabilitatis mali:& eius corruptionẽ: & ĩ ſignis cõib⁹ ſignificãt mediocritatẽ.ſ.i malo & in bono.

¶ Capitulū.10.qualiter sit iudicandum p cōiū/ctiones triū supiorū.

POstquā determinatū ē de significationibus magnarū coniūctionum uolo ostēdere modo qualiter sit iudicandū de accidentib⁹ in mūdo p illas cōiūctiōes: & intēdo obseruare eūdē modū iudicādi p illas coniūctiōes: quē obseruat Ptolæme⁹ secundo quadriptiti: ubi docet iudicare p eclipsim: sicut mihi uidet rōnabiliter faciendū. ¶ Vnde scdm doctrinā Ptolæmei Cū uolueris iudicare per illas coniūctiones magnas: quattuor sūt principaliter cōsiderāda ut finale iudiciū exinde habeat. Primū enī ē scire in quibus locis uel terris uel regionib⁹ contingēt effectus significari p aliquā coniūctionē magnam. Secūdū ē scire qn̄ euenit effect⁹ eius & q̄ diu durabit. Tertiū ē scire in quo genere rerū hui⁹ mundi inferiorꝝ contingit effectus. Quartū ē scire q̄liter effectus cōiūctiōis: & cuiusmodi sit effect⁹: uel bon⁹ uel malus. ¶ Primū aūt istorꝝ ē scire ī q b⁹ terris uel regiōib⁹ cōtīgit effect⁹ coniūctiōis: hoc sciem⁹ iuxta uiā Ptolæ. secūdo q̄driptiti. c. 7. considerandū signū ī quo fuerit cōiūctio: necnō & terras & regiōes & ciuitates q̄ triplicitati illi⁹ signi & illi signo cōueniūt: uel sub eiusdē signi & eiusdē triplicitatis dñio fuerit: terras & ciuitates q̄ signo cōiūctiōis assimilant. s. quod signū coniūctionis sit ascendēs hora edificationis harum terrarū & ciuitatū. uel si ignoret ascendēs edificationis earū: quod signū coniūctionis sit medium celi in illius regiōis natiuitate: qđ tūc eisdē terris seu regionib⁹ uel ciuitatib⁹ dñabit: In q̄buscūq; uero terris uel regionibus uel ciuitatib⁹ dñabit: hec quæ dixi contingēt: seu maior pars eorꝝ ī eis oēs significationes futuræ illius coniūctionis euenient: & maxime in illis terris seu regionib⁹ quæ signo coniūctionis assimilāt: eo mō quo p̄dixi: uel sub eius dñio fuerint. Et Albumazar tractatu prīo de coniūctionib⁹ magnis: drā .2 .dicit: q̄ cū ceciderit cōiūctio magna in triplicitate ignea & p̄cipue coniunctio duorū altiorum: significat hoc fortitudinē ciuiū: plagæ orientis: & forti⁹ signū de signis eius ē sagictari⁹: mediocre leo: debili⁹ aries Et cum ceciderit in triplicitate terrea: significat fortitudinem meridiei: & fortius signū de signis eius est capricornus: mediocre uero est uirgo: & debilius taurus: Et cū fuerit coniūctio in triplicitate aerea: significat fortitudinē ciuium plagæ occidentalis: & forti⁹ ex signis eius ē aquarius: mediocre libra: & debilius sūt gemini: Et si fuerit cōiūctio ī triplicitate aquea: significat fortitudinē ciuiū p̄tis septētrionalis. & forti⁹ signū ex signis eius ē piscis: mediocre ē scorpio: & debilius cācer. Et dicit Messehala. c. 10. de cōiūctiōibus: q̄ cōiunctio saturni & iouis si fuerit in aliquo angulorū & maxime in medio celi: significat eleuationē regis: aut p̄phetæ ex p̄te eiusdem signi. ¶ Secūdū uero quod in proposito p̄cipaliter ē cōsiderandū: ē scire qn̄ effectus cōiūctiōis eueniet & q̄diu durabit: sicut Albu. dicit eadē. 2. drā tractat⁹ primi: q̄ tēp⁹ apparitōis significatōis triplicitatis p̄iæ. s. ignee erit ad .3. cōiūctōes p⁹ reuersionē cōiūctiōis ad signū triplicitatis ad qđ mutata ē cōiūctō. In triplicitate aūt aerea & terrea ad .4. cōiūctōes. accidit quoq; ut sit mutatō ex p̄te uniuersitatis uł pluriū significatōnū mutatōis cōiūctōis ad triplicitatē igneā secūdū hūc ordinē p⁹ .7. cōiūctōes ab hora mutatiōis In aereis quoq; & terreis p⁹ .4. cōiūctōnes: & in triplicitate aquea post .6. coniūctiones. Item dicit Ptolæ. in cētiloquio: & ē p̄pō. 58. aspice quantū ē inter coniūctionē minorē & ascēdēs anni in quo ē. & intellige hic p coniūctionē minorē coniūctōem Saturni: & Iouis cū mutat de uno signo ad aliđ s. in .30. annis: & quot signa fuerīt inter illa duo loca: ad tot ānos erit maior significatio quā ipsa significat. Et hanc regulā sil̄r intellige de coniunctione Iouis & Martis. Item secūdū sn̄iam Ptolæmei secūdo quadripartiti .c. 6. uide quot sunt horæ æquales inter ascēdēs & locū coniūctionis magnæ uel maioris uel mediæ: & p⁹ tot ānos eueniet effectus: & p̄ticulares augmētationes & diminutiōes dep̄hēdūt ex motib⁹ planetarū dñantiū tūc tp̄is: uidelicet in loco cōiūctionis & ī ascēdente cōiūctionis: et si sūt oriētales uel occidētales seu stationarii: uel ascendēte in principio noctis uel in figura significationis q̄ sūt occasiōes futurorū p̄ticipent. Cū enī oriētales fuerint uel stationarii augebūt & festinabūt futura: & cū occidētales uel sub radiis fuerint uel ascēdētes ī uesp̄e uel retrogradi futura minorabūt & tardabūt. Tēp⁹ uero duratiōis effect⁹ scit ex fortitudie seu debilitate cōiūctōis. Cū ergo fuerit fortis & planetæ dñatores fortes fuerint diutius durabit effectus. Et cū fuerint debiles p minus tēpus effect⁹ durabūt. Itē post cōiūctionū effectus cōsidera introitus ānorꝝ & quartarꝝ anni: si enī cōcordauerint cū significatōe cōiunctionis in ipsis tp̄ib⁹ apparebit effectus cōiunctiōis secūdū maioritatē & minoritatē concordātiæ. ¶ Tertio principaliter cōsiderandū ē: in quo genere rerꝝ apparebit effect⁹: hoc aūt scieť ex qualitatib⁹ & formis & figuris signi cōiunctiōis & signorꝝ in quibus stellæ erraticæ & nō erraticæ cōsistunt: q̄ in signo cōiunctionis & in signo ascēdentis cōiunctiōis dñent: q̄. s. in eisdē duobus locis plures dignitates essentiales & accidētales hēant. Quātum ad hoc docet iudicare Ptolæmeus de genere rerum in quo accidit effect⁹ eclipsis: quadriptiti. 2°. c. 7. & secundū eū cōsiderabis dñiū stellarꝝ fixarꝝ: il/

las.ſ.quæ a ſigno cõiunctiõis & in eius aſcẽdẽte apparuerũt. Nã imagines quas ipſæ ſtellæ faciũt: & q̃ edirecto cõiunctiõis aſcẽſionis fuerint con ſiderabis: & í eiſdẽ aíalibus & rebus q̃ illæ imagi nes ſignificãt & ſigna p̃dicta ſignificauerũt: effe/ ctus cõiunctiõis apparebit: ſicut magis explanat Ptolæ. d̃ ſignificatõe eclipſis ubi ſupra. Et dicit Meſſa. lib. ſuo de cõiũctiõib⁹ planetaꝝ ſupioꝝ c.9.io.& .11.q̃ q̃libet cõiũctio magna ſi fuerit in ſigno igneo: ſignificat ſiccitatẽ & deſtructionem ut patet.c.io. Cõiũctio duorũ ſuperioꝝ & in ſi/ gno igneo & aereo: ſignificat aeris ſiccitatem & grauitatẽ ífortunii: & q̃libet cõiunctio magna ſi fuerit í ſigno aereo: ut dicit Meſſa. ſignificat mul titudinẽ uẽtoꝝ. Et ſi fuerit i ſigno terreo fixo ſi gnificat gelu & niues & multitudinẽ frigoris. Et coniũctio duorũ ſupiorũ in ſigno igneo: ſignifi/ cat deſtructionẽ ſeminũ & famẽ. Et cõiunctio q̃ libet magna in ſigno aqueo: ſignificat multitudi nem pluuiarũ & peſtilẽtias. Et cõiunctio duorũ ſupioꝝ in ſigno aquatico ut patet.c.io. ſignificat multitudinẽ pluuiarũ & peſtilẽtias. ſi fuerint im pediti: & cũ cõiunctio magna fuerit in ſigno hu mano: ſignificat multitudinẽ infirmitatũ in ho/ minibus: ut dicit Meſſa .c.11. Et ſic d̃ formis cæte rorũ aíalium: prout enumerat Ptolæ. 2° quadri/ partiti.c.7. ſatis ſufficiẽt. Et ſi fuerit cõiũctio í ſi/ gno maſculino: ſignificat deſtructionẽ maſculo/ rũ de aíalib⁹: ut dicit Meſſa.c.9. Et ſi in ſigno fœ minino erit deſtructõ fœmíaꝝ ex aíalibus fœmi neis. Et .c.9.11.& .12. Cõiunctio duorũ inferiorũ ſi fuerit in aliquo anguloꝝ ex angulis anni: ſigni ficat diuerſitatẽ & contrarietatẽ rerũ & multitu dinẽ guerræ & res perſeuerabiles uſq; dũ coniun gantur altera uice. Et.c.10. Coniũctio duorum ſuperiorũ ſi fuerit in aliquo angulorũ: & maxie in medio cæli: ſignificat eleuatõnẽ regni aut pro phetæ ex parte eiuſdem ſigni. Et ſi fuerit ipſum ſi gnũ fortunatũ & oẽ dñium & eſſẽ dñi eius bo/ num: ſignificat hoc eius uictoriã & eius domina tionẽ. Si uero fuerit ſignũ infortunatum & dñs eius ſimiliter: ſignificabit hoc interfectionẽ eius & diminutõnẽ eius. Et.c.8. Quælibet cõiunctio magna ſi fuerit in ſigno fixo: ſignificat ſtabilita/ tem mali & eius corruptionẽ: Sed cũ fuerit in ſi/ gno mobili: ſignificat paucitatem ſtabilitatis ma li & eius corruptionẽ: & in ſigno cõi ſignificat mediocritatẽ ĩ malo & ſimiliť ĩ bono. ℂ Quar to cõſiderandũ eſt cuiuſmodi ſit effectus ſignifi/ catus p cõiunctionẽ magnam ſiue malus ſiue bo nus. Hoc aũt ſciemus ex intẽtiõe Ptolæ. 3ⁿ .q̃dri partiti.c.8. ubi iueſtigat qualiter ſciẽť cuiuſmodi effectus ſignificať per eclipſim luminariũ. Vnde iuxta doctrinã ſuam ſic eſt procedendũ. Conſide rabis naturas planetarũ dominantiũ: & cõiun/ ctionẽ magnã ſecundũ modũ quẽ prædixi: & cõ ſiderabis naturã cõmixtionis eorũ cũ aliis plane tis & cõmixtionis unius eorũ cum altero: & ex il lis naturã dominorũ & ex eiſdẽ cõmixtionibus ad inuicẽ tota qualitas accidentiũ futurorũ deꝑ/ hẽdetur. Et uniuſcuiuſq; planetæ naturã narrabo poſt. Et cũ conſideramus cõmixtiões predictas ſtellarũ nec ſolum planetarũ ad inuicẽ cõmixtio nes prædictas obſeruare debem⁹ ſed etiã eaꝝ na turas ſiue naturarũ cõmixtiones obſeruabimus. Et hæc ſunt obſeruanda iuxta uiam Ptolæmei.

Et dicit Meſſa. capſis. 9. io. 11. & .12 .q̃ in coniũ ctione quorũcũq; triũ ſuperiorũ uel altiorũ for/ tior eorũ erit ſignificator illius cõiunctionis: q̃ ſi fuerit fortuna: ſignificabit fortunã: Si uero fue/ rit infortuna: ſignificabit tribulationẽ: impedi/ mentũ & malũ. Et.c.10. In cõiunctione Saturni & Iouis ſi uincat Saturnus: ſignificat detrimẽtũ corruptionem: ſiccitatẽ: famẽ & guerrã. Et.c.9. Tres ſupiores cũ iunguntur in exaltationib⁹ ſuis ſignificat bonũ & tẽporis optationẽ & multitu dinẽ cõmotiõis & bellorũ miracula. Et.c.12. Cũ coniuncta fuerit fortuna cũ malo apparebit illiª qui fuerit fortior: & ſi iunctus fuerit malus cum malo uincet malũ niſi p̃fuerint fortunæ multæ. Et dicit Ptolæ. in centiloquio: propõne. 63. De bes aſpicere cõiunctionẽ ſaturni et Iouis in uno minuto. ſ. quis eorũ ſit altior. ſ. in circulo ſuo bre ui ſecundũ Haly. Nam ſecundũ naturam eius iu dicabis in mundo: et ſimiliter facies in .20. reſi/ duis cõiunctionibus. Et dicit Haly ibidem q̃ cõ iunctiões planetarum inter duos et duos ſũt. 21. quæ mirabiles in mũdo habẽť. Sup propoſitõe qnquageſima enũerat diuerſas coniũctiones iter diuerſos planetas dicẽs: q̃ quædã cõiunctiones ſunt inter duos planetas: et ſũt. 21. Et quædã ſunt inter tres et ſunt. 35. Et aliæ ſunt inter quattuor et ſũt ſimiliter. 35. et aliæ ſunt inter qnq; et ſũt. 21. et aliæ inter ſex: et ſunt ſeptẽ: et inter eos omnes eſt una coniunctio.

℄ Capitulum. 11. de mixtione ſignificationis or bis magni cũ ſigno coniũctiõis magnæ: et q̃liter p̃ iſta ſecũdo ſimul ſit pronoſticandum.

PArticipat quoq; in ſignificatione qualiter effectus cõiũctiõis domi n⁹ orbis: ſecũdũ q̃ Albu. 1. drã tra ctat⁹ primi. i. ſecũdũ eũ aſpicies tẽ pore mutatiõis cõiũctõis a tripli/ citate in triplicitatẽ. Si fuerit dñs orbis ſignifica/ tor mutatiouis ſectaꝝ & uitiũ ponet ipſa hora ĩceptio tm̃: quoꝝ quãtitas erit ſcd̃m quãtitatẽ graduũ circuli: & ponet dñs orbis pſa ad quẽ p uenerit nũer⁹ ex dño orbis cõiũctiõis ſignificãtis diluuiũ q̃ fuit ſaturnus ut dictũ ẽ ĩ diſtin. i. iſti⁹ li bri. uel ex dño orbis cõiũctionis q̃ fuit in capite

arietis:& ponet᷑ eius inceptio in dispõne ipsorũ tpm.Deide diuidũt᷑ tpa ipa i quartas adistar q̃r/ tarũ anni:& ponetur unaq̃q; quarta eor̃ initiũ quoddã pro cã cuiusdã accidentis qñ mutat᷑ illd᷑ tẽpus de una quarta in aliã in sectis atq; regnis ut de mutatione eẽ aeris & de diuersitate eius q̃lita tis tpe mutatiõis luminaris maioris a quarta in q̃rtã:& põet᷑ dñs orbis significator primæ q̃rtæ quæ est 90. ánorum:& dñs quartæ secundæ:erit planeta ad quẽ puẽit orbis a dño quartæ primæ participabitq; ei dñs quartæ primæ: et exercetur res in significationibus quartar̃ scd᷑m hũc mo/ dũ usq; in expletionẽ car̃.Cuius rei exẽplũ ẽ qp cõiũctõ q̃ significauit diluuiũ fuit añ cõiũctionẽ significãtẽ sectã arabũ p.3958.ános: sed aliqui li bri hñt sic.3911.ános: sed sic ñ põt eẽ:& credo qp fuit uitiũ scriptoris:& præfuit tunc illi orbi satur nus cũ signo cancri:& fuit diluuiũ postea p. 287. annos scd᷑m Albu.& scd᷑m Aomar in fine sui li/ bri de natiuitatib⁹:& allegat᷑ Azamaphat qp fuit diluuiũ postea p.279.ános:& hæc opio magis cõ sonat ueritati et credo magis & plures opantur scd᷑m istã uiã q̃; p uiã Albu.Et igit᷑ ut dicit Albu. ubi supra inter primũ diẽ diluuii:& primũ diem anni in quo fuit cõiũctio significãs sectã arabum fuerunt.3671.áni.Et iã narrauit Belenus:ul᷑ Bẽte nuz:& alii extra eũ qp inter creationẽ Adæ & no ctem diei ueneris in qua fuit diluuiũ:fuerũt anni 2226.& mensis unus &.23.dies & quattuor ho/ ræ.Hæc Albu.ut ibidẽ.Vlterius dicit qp cũ diui/ serimus annos qui sũt inter cõiũctionẽ diluuii & inter coniũctionẽ significantẽ sectã arabũ p.360. accepimusq; unicuiq; signo unũ ánũ:& cepimus proiicere ab ariete pueniet annus usq; ad pisces: rursus si diuiserimus illos annos per.360.accepi/ musq; unicuiq; orbi signũ unũ & proiiciem⁹ a si gno disponẽte: qd᷑.s.fuit signum in eodẽ tpe qd᷑ est signum cancri perueniet orbis in cõiũctione significãte sectã usq; ad geminos: sed mala ẽ ual/ de illa littera prout declarabo.Cũ enĩ diuiserim⁹ 3958.qui sunt ueri anni inter cõiũctionẽ signifi/ cantẽ diluuiũ:& cõiũctionẽ significantẽ sectam arabũ p.360.ános qui sũt quantitas unius orbis: exibũt.10.orbes & remanebũt de undecio orbe 358.Vnde si.358.diuiserim⁹ p.12.remanebũt.10. & si dederimus tunc unicuiq; signo ánũ: & pro/ iecerimus ab ariete peruenit ánus cõiunctiõis si/ gnificãtis sectã arabũ usq; ad aquariũ dũ tñ litte ra Albu.dicat usq; ad pisces:& non dubito quia textus ibidẽ sit falsus:sed fuit uitiũ trãslatoris uel scriptoris.Cũ diuiserimus etiã.3958.p.360. ut di ctũ ẽ:exibunt.10.orbes & remanebũt de undecio orbe.358.Cum igit᷑ cõpletus fuerit hic orbis:ha/ bebimus.11.orbes:& tunc iucipiet.12.orbis: quẽ cũ proiecerimus a cãcro perueniemus usq; ad ge minos:sed orbis in quo fuit cõiunctio significãs sectã arabum necessario pueniet ad cãcrũ:& hoc est quod ipse intelligit. Vlterius dicit Albu.qp si dederimus alicui planetæ orbẽ ex orbibus & ce/ perimus proiicere a planeta cuius ẽ orbis in con iunctiõe significantẽ sectã pueniemus ad ueneré: sed hoc intelligit᷑ exclusiue.Nã si diuiserimus.10. orbes p.7.remanebũt.3.Et si incepimus a satur/ no distributionẽ finiemus in marte:& erit.12. or bis ueneris:&.11.orbis in quo.s.fuit cõiũctio si/ gnificãs sectã arabũ fuit solis. Vlteri⁹ dicit si pie/ cerimus ab ascẽdẽte cõiũctiõis q̃ fuit in capite ari etis unicuiq; gradui annũ unũ: perueniet in con/ iũctõne significãte sectã ad.20.gradus piscium:hic apparet necessario iuxta p̃missũ processũ:cũ dici tur in littera qp perueniet ad.20.grad⁹ piscium:sed hoc nullo mõ põt eẽ:nã cũ diuiserimus.3958.per 360.remanebũt ut dcñ ẽ.358.gra. quos cũ proie cerimus a capite arietis: pueniem⁹ necessario ad 28.piscium. Et ulteri⁹ dicit Albu.qp tũc fuit almu taz sup dominñ orbis & sup dominũ ascẽdentis & sup dñm signi cõiũctiõis mars: igit᷑ erit mars dispositor q̃rtæ primæ:q̃ est. 90.ánorum ab ini/ tio cõiũctionis significãtis uicẽ arabũ .& q rtæ secũdæ erit sol.tertiæ quoq; quartæ erit mercuri⁹: & quartæ quartæ saturn⁹:& hoc scd᷑m dñiũ pla netarũ sup dñm orbis & sup ascendens & sup si/ gnũ cõiũctionis:& secundũ participationẽ corũ cum dño orbis primi qui ẽ uen⁹. Et nota qp hæc littera Albu.ẽ ualde obscura: qa nõ dicit quis sit dñs orbis uel quartæ:nec quis fuit dñs ascendẽtis neq; quod sit signũ cõiũctiõis:sed oẽs dicũt qp si/ gnũ cõiũctiõis fuit scorpio:& nescio quare attri buit dispõnem quartæ primæ illius orbis: ut pri⁹ dcñ ẽ marti: & dispõnẽ q̃rtæ secũdæ soli & ter/ tiæ q̃rtæ mercurio:& quartæ q̃rtæ saturno:qa hu iusmõi dispõ nõ põt attribui planetæ disponẽti: qui planeta uocat᷑ diuisor:de quo locutũ ẽ in.4ª c.distictõis .primæ.qa dato qp mars dispõeret q̃r tã primã eo qp foret diuisor: sequit᷑ qp Iupiter dis poneret quartam secũdam:eo qp in fine .90. an/ norũ pueniet diuisio ad ipsũ exclusiue:& eadem rõne saturnus disponeret q̃rtã tertiã:& luna q̃r/ tã quartã:nec põt dici qp mars illũ orbẽ & super primã quartã illius orbis disponit:qa fuit dñs il/ lius anni. Nam annus in quo fuit coniunctio si/ gnificans sectam arabũ fuit penultim⁹ ánus.v.or bis a cõiũctione significãte diluuiũ:ut patet p p̃/ dicta.Et si dederimus unicuiq; orbi planetã inci piẽdo a saturno q dñabat᷑ in primo orbe pueni emus in.11º orbe ad solẽ:& ita erit sol dñs illi⁹ or bis:& in orbe sequẽti.s.in orbe.12º dñatur uen⁹: igit᷑ mars non disponit illũ orbem ab initio con iũctionis sectæ:nec primã quartã eius: nec potest dici qp huius dispositio cẽt:quia signũ cõiũctiõis significantis sectã arabũ fuit scorpio: cuius signi mars ẽ dñs.Nã & si hoc foret uerũ:nulla forma/

retur causa:quia quarta secūda illi⁹ orbis foret so
lis:& tertia marti: & quarta saturni. Ideo forte
ipse uult intelligere ꝙ huius dispositio attribuit
ipsis planetis:quia ipsi planetæ dūabant in ascē/
dentibus tēporū.s. mars in ascendente illius or
bis:& sol in ascendente quartæ secundæ illius or
bis:& sic de aliis. Vlterius dicit Albu. ꝙ aliqñ
aspicit coniunctio quæ fit in expletione uniuscu
iusq; quartaꝝ:quaꝝ narratione p̄missim⁹:& nō
consideret utrum succedat quartā:uel p̄cedat:&
ponatur una radicū quas prædiximus. Et aliqñ
ponit dñs ascendentis anni in quo ponitur con
iunctio significans cuentum sectarum & uiciū si/
gnificator primæ quartæ quæ é.90.annorum:&
dñs decimi significator secundæ q̄rtæ:dñs quoq;
septimi significator tertiæ quartæ: & dñs q̄rti si/
gnificator.q̄rtæ q̄rtæ.Et hoc fit econtrario istius
quod consuetū é fieri in prima diuisione. Et ali
quando ponitur signum ad quod puenit ꝓfectio
anni:dum mutatur regnum naturæ ciuium eius
dē uicis & eoꝝ habitus atq; indumenti & mini/
strorū eorū & dñs signi profectionis ponitur si/
gnificator tēporū & fortitudinis eorum:& par/
ticipatur participationem cū eo dñs orbis quar
tæ i qua eē⁹. Et aliquādo ponit dñs ascenden
tis uniuscuiusq; quartæ quæ est.90.annorum do/
minus eiusdē q̄rtæ. Apparent aūt unicuiq; pro/
fectioni ex ascendentibus horū tēporū:& ex lo/
cis coniunctionum apparent plures significato/
res sup aliquā spērū uel rē in qua sibi erit proprie
tas præ cæteris: Sicut apparet significatio ꝓfectio
nis ab ascendente coniunctiōis quæ fuit in ariete
super res uniuersales atq; generales: ut sunt dilu/
uia:terræmotus:pestilentiæ:& huiusmodi: & si/
cut apparet significatio profectionis a loco con
iunctionis & domino eius quæ fuit in ariete: &
significatio super hoc quod accidit i cæteris uici
bus breuibus & eisdē tēporibus & in quantitate
uitæ ciuiū eorum: & quicquid fuerit ex eis dede/
rimus ad res uniuersales:sicut significatio ꝓfecti/
onis ab ascendente sectæ & a signo cōiunctionis
sectæ & dñis eoꝝ apparet significatio eoꝝ super
hoc qđ accidit i sectis:& sicut a signo quoq; ꝓfe
ctiōis ab ascēdēte uicis & a signo cōiunctiōis ui
cis & dñis eorum apparet significatio eoꝝ super
hoc quod accidit in eisdem uicibus: & sicut signi
ficatio profectionis ab ascendente mutationis tri
plicitatis & dño ei⁹ apparet significatio sup hoc
qđ accidit i uicibus uel regnis regū sectæ: & sicut
a signo ꝓfectiōis cōiūctiōis triplicitatis & dño
ei⁹ sup hoc quod accidit i eadem uice: & sicut a si
gno profectionis ab ascendēte cōiunctionis quæ
fit in reuolutionibus annalibus & a signo cōiū/
ctionis & dñis corū apparet significatio sup hoc
quod accidit i ciuibus domesticis:uel ꝓsapie quæ
sublimatur in eadē coniūctione. Cum igit fue/
rint illumiata hæc figua a fortunis: aut fuerit do/
mini eoꝝ fortunæ: significant fortunam i oīb⁹
illis rebus quæ significātur per eos. Si autē fue/
rint orientales significant apparitionē significa/
tionis eoꝝ & uelocitatē effectus eorū. Et si fue/
rint angulares:significant fortitudinē & salubri
tatē eoꝝ. Et si fuerit mediocris esse:significāt me
diocritatē i hoc. Et si fuerit ecōtrario huic qđ di
xim⁹ de fortūa & āgularitate & oriētalitate atq;
fortitudine:significāt malignitatē ipsarū rerum
& uilitatē eorū atq; tarditatē:effectus quoq; de/
bilitatem & impedimenta eorū. Et si fuerint ipa
tēpora ex tēporibus significantibus recessionem
alicuius spērum uel rerū erit quod narrauim⁹ ex
fortioribus forsitā idiciis i abscisione huius tēpo
ris & in ānullatione eius Exercent quoq; forsi/
tan in cæteris annis dñi orbium & ꝓfectionū se/
cundū modū directiōis ab ascēdentib⁹ inceptio
nū:& a loco cōiūctiōis ad unūquodq; signū ānū
unū secundū successionē signorū: & aliquando
dirigimus ēt a gradu ascēdentis mutationis tri/
plicitatis ad unumquēq; gradū ānū unū. Item
aspicimus dominū eiusdem termini in quo fue/
rit diuisio.ponimusq; cum diuisorem: & aspici/
mus radios fortunarū & infortunaꝝ exñtes in
gradibꝫ diuisionis & iudicamus secūdū hoc. Et
aliqñ inspicit signū ad quod puenit ꝓfectio an/
ni mūdi ab ascendente sectæ:& diuidit i.12.par/
tes:significaturq; ꝓ primā diuisionē secūdū natu
rā signi & dñi eius significatiōis. Et ꝓ diuisionē
secūdā secūdū signū quod ei succedit & ei⁹ dñm:
& exercetur hæc dispositio donec ueniat ad no/
uissimū signorū: & quotienscūq; puenerit dire/
ctio æb aliquo locorū quē diffiniuim⁹ ad radios
planetæ ex radiis.s.exñtibus in anno cōiūctiona
li significabit hoc euētū ei⁹ quod significauit i an
nis cōiunctionis.Si aūt fuerit hoc in hora muta/
tionis uel ꝓtransactionis ꝓfectōnis:erit hoc signi
ficator effectus eius quē promisit annus profecti
onis ꝓ ipsū planetā ad cuius radios puenerit.
Et sil'r si fuerit radius ad quē puenerit ex radiis in
ceptiōis sectæ:efficiet qđ promisit ipe planeta cu
ius ē radius in initio sectæ.Et hæc sūt dicta Albu.
ibidē in illa drā prima primi tractatus in fine de
modo iudicandi ꝓ cōiūctiones magnas cū parti
cipatiōe dñi orbis & quartarū eius & cæteraꝝ ꝓ
fectionū.Et sic terminat hæc distinctio secūda.

¶ Incipit distinctio tertia:qualiter ē pronostica
dū de accidētibus mundi ꝓ eclipses luminarium:
& continet.7.capitula.

¶ Capitulum.1.in quo probatur ꝙ maiores ef/
fectus sunt per eclipses q̄ per coniunctiones.

POst q̄ in præcedē ti distinctōe narratū ē qualiter sit iudicandum p cō iūctiōes magnas: iā narrabo in hac distinctione: qualiter iudicandum sit per eclipsim luminariū secundū uiā Ptolæ.& Hali.2°quadripartiti: Vnde sciendū ut dicit Hali.2°quadripartiti.c. 4.in principio.Accidentia uniuersalia contigūt propter uirtutē solis & lunæ q̄n mutatur in aliā uirtutē magnam.Nā q̄n coniunguntur in eclipsi sup uno pūcto ambæ uirtutes sūt cōmixtæ &p/ uenit ad nos una uirtus mixta per rectā lineā. Illud idem contingit in oppositione eclipsali quā/ do uirtus cuislibet eorū peruenit ad terram super unam rectam lineā quæ transit per duo cētra eorum & per terrā & de eis fit una mixtio:& super omnes uirtutes stellarū:hora qualibet cōmiscent̄ Accidit tn̄ q̄ alia hora est fortior commixtio :& alia hora debilior:& uirtus spālis tendit ad uirtutē stellæ maioris posse:unde in eclipsi concurrunt similiter uirtutes illarū stellarum : & fit tunc uirtus magna. Vnde illa uirtus tunc magis tendit ad eclipsim.Et manifestum est q̄ cum hora eclipsis aliæ fuerint stellæ cōiunctæ cum aliquo duorum luminariū uel ambobus:aut in opposito eorum : uirtus ipsarum stellarū uenit cū recta linea qua uenit uirtus luminaris.& ideo erit uirtus maior:sicut ē si accidat cum eclipsi coniūctio saturni & iouis quādo mutat̄ de uno trigono in aliū credo q̄ intelligit directe de una triplicitate i aliā: tunc enī peruenit accidens magnū eo q̄ opus saturni & iouis ē magis opere aliorū p̄arū præter luminariū.& iō cōponitur de uirtute illius cōiūctiōis & eclipsis uirtus quædam magna ualde & maior q̄ sit illa eclipsis uel coniunctionis per se.

Vlterius in fine illius cōmēti dicit Hali q̄ absolute quāto magis miscēt̄ uirtutes cælestes & quāto maior ipsa cōmixtio fuerit:tāto maiora significat ip̄a accidētia & durabilitatē & renouatōnē rerū grandiū:& cum annis multis accidentia illa durabunt.Hec Hali ibidem in illo cōmento.

Itē dicit Ptolæ.eodē lib.quadripartiti.2°.c.1.Accidentia quæ fiunt in hoc mūdo:quædā sunt maiora:quædā minora.Maiora sunt bella : pestilentiæ:fames:diluuia:terræmot9:& huiusmodi.Minora uero accidentia sunt illa quæ in tp̄ibus anni accidunt de augmento seu detrimēto calorū seu frigoꝝ aut uentoꝝ:pluuiarū quoq; & siccitatū: Quæ oīa accidētia tā maiora q̄ miora ex eclipsi luminariū sciri p̄nt ut ex intētione Ptolæ.eodem c.1.satis liquet.Et.c.4.eiusdē secūdi dicit Ptolæ. qualiter futura uniuersalia generaliter pronosticabimus:oportet ut ea per quæ futura generalia in terris & regionibus accidūt præmittemus.Prima igitur & fortior illorū accidētiū generalium occasio: nō nisi ex ecliptica solis & lunæ cōiūcti one ac p̄uentione:necnō & ex motib9 planetarū in ipsis horis contingit.Et stationes etiam trium superiorum multū conferunt in regiōibus huiusmodi. ℂ In pronosticatiōe autē p eclipsim quatuor iuxta uiam Ptolæ.principaliter sunt considerandа: q̄ etiam ipse p̄mittit eodē.4 .c. sc̄di quadripartiti. ℂ Primū illorum est determinare in qua prouintia uel qua ciuitate accidet illud accidens quod denotat eclipsis particularis: hoc ē secundū Hali eclipsis quæ magis particulariter significat accidens illud contingere in una secta q̄ in alia.Nam ut dicit Hali:aliæ sunt eclipses cum uirtute magna planetarum & stellarū:ita q̄ significant magna accidētia & durabilia:& accidunt in multis prouintiis:& omnis eclipsis contingēs postea: significat particulariter additōnē uel diminutionē in compatione ad maiorem:& accidit plus in una parte uel secta:& hoc ē quod intē dit Ptolæ. ℂ Secundū uero quod præmittit Ptolæmeus:est dicere quādo accidet effectus eclipsis aliorum & q̄diu durabit. ℂ Tertium quod præmittit:est dicere in quibus rebus cōtinget effectus s.uel in genere hominis uel bouis uel aliorum. ℂ Quarto præmittit dicere: cuiusmodi accidēs sit futurū quod significatur per eclipsim siue bonum siue malum.

ℂ Capitulū.2.in quibus terris & prouintiis cō/ tinget effectus eclipsium.

CVm dictū sit quō accidētia grandia in hoc mūdo fiunt propter cō iunctiones & oppositiōes eclipsales:modo dicendū est.ubi illa accidentia cōtingēt.Et sicut dicit Ptolæmeus.2°.quadripartiti.c.5. Accidens quod significatur p eclipsim: contingit in terris uel regionibus & ciuitatibus concordantibus cū illa triplicitate in cuius aut quo signo ē illa eclipsis:& maxime si illa eclipsis fuerit sup horizontē illorum.Quia sc̄dm Hali ibidem: aer facilius tranffert uirtutes cælestes ad nos q̄ spissitudo terræ. Item maxime apparebit effectus eclipsis ut dicit Ptolæmeus: in ciuitate concordante cum signo in quo est eclipsis.s.per ascendens hora edificationis earum terrarum:& per locum luminariū in eadem hora: etiam si ignoretur ascendens per medium cæli locum in ipsius regis nativitate:quæ tunc eis dominabitur. Et dicit Hali quando inueniemus aliquam terram uel ciuita/

tem in qua ſignum eclipſis dominetur per duas partes prædictas:uel modos: ſeu per plures partes ſciemus: ꝙ in illa terra uel ciuitate erit accidens magis:& ſi per unam partem erit minus ſecundum illud. Et dicit Ptolæmeus ꝙ in quibus regionibus uel terris hanc quam prædiximus ſimilitudinem inuenerimus :in eis omnes quæ futuræ ſunt ſignificationes euenient: & maxime in ea regione uel terra:quæ ſigno eclipſis aſſimilat̃: & in q̃ ſup terrá uidet̃ eclipſis. Et dicit Hali ſupra:ꝓpoſitiõe.96.cẽti.Ptolæ.ꝙ mũdi hui⁹ eſſe/ctus fiũt ꝑ eclipſes & ſtatiões & directiões & retrogradatiões pl̃arũ tũc tpis : & ĩ locis ubi fuerĩt erũt opera eoꝝ :& ſi fuerit eclipſis accipe angulũ propinquiorem:& cuius aſcendens fuerit ſignũ illius ãguli:ſiue ĩ natiuitatibus alicuius reuolutionis ſiue inceptionis uillæ:ibi enim erit opus eclipſis.Et ſi fortuna ſit ibi:ſignificabit magnum bonum:ſi autem fuerit malus malum. Et eclipſis cũ fuerit uniuerſalis:magis operabitur q̃ cum fuerit particularis:& planetæ qui aſpexerĩt ipſam: addent uel minuent de bono uel malo . Illud ſemp conſidera dicit Hali:quia in hoc conſiſtunt maiora iudicia.

¶ Capitulum.3.qualiter ſciemus quando ueniet effectus ſignificati per eclipſim.

PRo habẽdo autem tempore quãdo ueniet accidẽs eclipſis: & quãtum durabit:notandum eſt iuxta uiam Ptolæmei ibidem .c.6. ꝙ qa eadem eclipſis nõ eadem hora apparet in omnibus regionibus: nec æqualiter durat in omnibus regiõibus.Si ſit eclipſis ſolis.Ideo de omni tali eclipſi oportet conſiderare horas æquales ſuæ durationis reſpectu cuiuſcũq; regionis in qua accidens illud continget: & ponere angulos ſecũm altitudinem poli : ſicut facimus in natiuitatibus.Nam ſecũm Hali eodẽ c.6.Ab aſcendente initii eclipſis:ſciemus quando incipiet effectus: & ab aſcendente medii eclipſis ſciem⁹ qñ erit maior fortitudo ipſi⁹.& ab aſcẽdente finis eclipſis ſciemus qñ cõplebit̃ illud accidẽs: & ab aſcendente cõiunctionis uel oppoſitionis ſciemus planetam qui dominabitur in eclipſi: ſecundũ Hali.¶ Scito tamen quod incipit iuxta Ptolæmeũ reſpectu cuiuſcũq; regiõis ꝑ quot horas æquales durabit eclipſis:quia per tot annos durabit accidens ſi eclipſis ſit ſolaris:uel per tot menſes ſi eclipſis ſit lunaris.Cuius cauſa eſt ut dicit Hali .quia Sol in anno : & Luna in menſe circulos ſuos peragrant. Et dicit Hali ꝙ reſpiciemus ad dominos cuiuſlibet prædictarum conſtellationum: ſcilicet in principio:medio: & fine eclipſis ſemp ꝓportionãdo :uerbi gratia :ſi in pricipio dominetur fortuna aliq̃:& ĩ eadẽ eclipſi dñet̃ infortuna:dicemus ꝙ principinm accidentis cõmiſcebitur in bono & malo:& ſi dominabitur in principio infortuna:dãnum erit in principio maius: ita dicemus in aliis accidentibus eclipſis. Exp̃dictis patet ꝙ quãtum temporis durabit eclipſis accidẽs.¶ Sed ut dicit Hali ibidẽ: hæc ẽ res propria cuiuſlibet eclipſis per ſe:quãdocunq; tamen eclipſi aliquid iungetur tunc durabit accidens ſecundũ illud:uerbi gratia:ſi cum eclipſi ſit coniũctio ſaturni & iouis ĩ eodem gradu:ſi fuerit principiũ mutationis grãdis accidentis :quantum .ſ. a luminaribus:contingeret multiplicandum per 1000.annos: & durabit accidẽs tãtum : uel circa & duplicabis illos in menſes.ſi fuerit eclipſis lunaris : Et ſi cõiũctio non fuerit principium magnæ mutationis durabit annos. 60.uel magis ſecundũ quod fuerit numerus quando redibit ad illudmet ſignum.Et ſecundum hoc facies in omnibus coniunctionibus & applicationibus quæ fiunt cum eclipſi : uel in oppoſitionibus eorundem.Nam poſtq̃ cõmixtio uirtutis ſolis cũ uirtute lunæ in eclipſi facit accidens durare annos:ſi eclipſis ſit ſolaris:& mẽſes ſi ſit lunaris ſecũm numeꝝ q⁹uterq; eoꝝ circuit firmamẽtũ:cõuenit ꝙ quando cum illa uirtute ex luminaribus ſit commixtõ ſi cõmiſcetur uirtus aliorum planetarum: aut ſtellarum fixarũ de modo ꝙ de toto fiat alia cõmixtio:ꝙ tempus accidentis durat ſecundũ ꝙ fuerit ipſa cõmixtio:aut decẽnis aut centẽnis aut millibus annorũ:tamẽ planetæ qui coniungũtur cum ſole:perdunt uirtutes & nihil operãtur. Et cum accidunt cũ eclipſi applicatões aliæ mutabunt ad maius tempus :& in tam longo tempore accidũt eclipſes :& coniũctiões quæ ſignificabunt contrarium huius primi magni.Et poſſunt accidere eclipſes multæ quæ affirmabunt ſignificationem primam & augebunt:& tunc oportet accipere iudicium unius in cõparatione alteri⁹ & miſcere unum cum alio :& ſecundum uirtutẽ quam uincentem inueneris iudicare. Et exẽplũ ponit Hali de coniunctionibus magnis. Ponamus enim ut dicit ꝙ fuit eclipſis lunaris:& coniũctio ſaturni & iouis cum eo gradu per gradũ : & ꝙ cõiunctio hæc ſit principiũ grãdis mutatiõis: & duret eclipſis trib⁹ horis æq̃lib⁹:q̃ ſignificant tres mẽſes q̃ ſũt q̃rta uni⁹ãni:& cũ eas multiplicabimus in.1000 .ãnos: qa in annis tot reuertit̃ cõiunctio mutationis ad primum ſignum quo ĩcepit:& exibit numerus.250.annorum. Et propterea debes uidere qualiter coniũctio mutat ſignificationem eclipſis lunaris de menſibus ad centenaria annorum: & ſi cum eclipſi in cõiunctiõe acciderint aliæ applicationes planetarum centenaria mutabũtur ad tẽpus maius. Eodem modo facies ſi coniunctio ſaturni & iouis fuerit cũ

eclipsi solari multiplicando annos per annos: & tunc resultabunt .3000. anni: & cum acciderint aliæ applicationes cum eclipsi solis: mutabunt ad maius tempus: ut dictum est secundum Hali ibidem. ¶ Pro sciendo autem quãdo accidens eclipsis incipiet: est sciendum secundum Ptolæ. codẽ c.6. ꝙ si locus eclipsis fuerit in parte oriẽtali horizontis: & secundum Hali in quattuor primis horis inæqualibus diei uel noctis: tunc accidens incipiet in quattuor primis ãnis: uel quattuor primis mensibus sequẽtibus: & erit maior fortitudo accidentis in prima tertia temporis totiꝰ in quo erit. Significatõ enĩ eclipsis nõ potest durare ultra .12. menses in eclipsi lunari. & .12. annos in eclipsi solari. Si autem in parte medii celi fuerit eclipsis: id est secundum Hali: si elapsis quattuor primis horis fuerit eclipsis in quattuor horis sequentibꝰ tunc incipiet accidens post quattuor primos annos uel menses: & erit in quattuor mensibus: uel annis secundis: & in tertia media totius temporis erit maior fortitudo accidentis. Quod si fuerit in occidentali parte horizõtis: id est secũdum Hali: in ultimis quattuor horis diei uel noctis fu erit eclipsis: incipiet accidens post .8. ãnos: uel mẽses & erit ĩ q̃ttuor succedẽtibꝰ mẽsibꝰ uel ãnis postremis: & erit maior fortitudo accidẽtis illiꝰ i ultia tertia tp̃is qꝫ durabit significatõ. Particulares aũt augmẽtatões & diminutiões accidẽtiũ futurorum ut ait Ptolæmeus deprehendũtur ex cõiunctionibus & præsentiõibus quæ fuit post eclipsim: quæ significant accidens: & hoc si illæ coniunctiones uel oppositiones fuerint in locis quæ sunt futurorum occasiones: ut sunt loca eclipsis: uel in locis participantibus cum illis locis in figura. Et dicit Hali: ꝙ coniunctiones uel oppositiones quæ fiunt in loco accidentis: uel quæ cum loco accidentis concordant ut dictum est: mouent opus primum: & illud inclinãt ad opus bonum uel ad malum: secundum illum qui dominatur in eis. Nam si dominans in tali coniunctiõe uel oppositione fuerit contrarius dominanti in eclipsi: uel in loco sibi contrario: si tunc secundꝰ sit fortior: tunc faciet primum uirtutẽ suam amittere. Et si secundus concordat cum primo augebit uirtutẽ primi: & si discordat debilitat & minuit opus suum iuxta ꝓprietates diuersitatis. & hoc intellige si tempus accidentis secundi concordet cum tp̃e accidentis primi. unde si unus operetur alio tẽpore q̃; alius: nihil addet nec minuet. & post q̃; ita ẽ in cõiunctionibus & oppositionibus: multomagis est in eclipsibus & in coniũcti/onibus magnis: quia unus potest facere ꝙ alius uirtutem suam amittet uel augebit i ea. Hæc Hali ibidẽ. ¶ Item ut dicit Ptolæmeus: Augmentantia uel minuentia huiusmodi accidens sunt loca planetarum per quos futura contingunt: & qui dominãtur in accidente: ut scilicet si fuerint orientales & occidentales seu stationarii: aut in noctis principio ascendentes: siue si figuraliter aspiciãt signa quæ sunt occasiones futurorum seu accidẽs illud efficientia. Si enim sint orientales seu stationarii: augent accidens: cum uero occidẽtales uel sub radiis steterint: uel ascẽdẽtes in uespere aut retrogradi futura minorabunt. Item dicit Hali ꝙ quando planetæ sunt festini cursus: uenit citius opus eorum: & quando sunt tardi: tardius: & q̃n sunt in angulis & orientales: augent in uirtute accidentis: & cum fuerint occidentales & in cadentibus: minuunt de accidẽte: & cum fuerint in succedẽtibus: mediocriter operantur. Itẽ dicit Hali ꝙ quando malo modo exist̃t: mala opera operantur alia maneriæ quã habent per naturam: & operum uirtutes erunt secundũ seruitia sibi contingentia. nam uidemus ꝙ malũ saturni & martis multum cresçit quando stant male. Hæc Hali.

¶ Capitulum .4. in quo genere rerum continget effectus eclipsis.

TErtia uero species pronosticationis per eclipsim est: per quam deꝓhendetur in quo genere rerum futurum accidet. Hoc autem sciemꝰ ut dicit Ptolæmeus secunda parte quadripartiti. c.7. Ex qualitatibus & proprietatibus & figuris seu similitudinibus quæ proprie sunt signorum in quibus sunt eclipses: & in quibus etiam signis erraticæ & nõ erraticæ stellæ cõ sistunt quæ in signo eclipsis: & in signo anguli præcedentis eclipsim dominantur. ¶ Sed hic oritur dubitatio quid scilicet uelit intelligere ꝑ angulum præcedentem eclipsim orientalẽ uel occidentalem angulum ab eclipsi. Hali uero ibidẽ commẽto q̃rto dicit: ꝙ angulus qui est ante eclipsim est angulus qui habet transire per locũ eclipsis per motum equinoctii. Igitur ille angulus ꝑcedens necessario erit orientalis ab eclipsi. Item ubi angulus præcedẽs foret angulus ab eclipsi orientalis: sequitur ꝙ si locus eclipsis foret medium inter medium cœli & occidens ꝙ angulus occidentis tunc foret præcedens: & tunc angulus occidentis præponeret & foret fortior angulo medii cœli: eo ꝙ angulus præcedẽs iuxta Ptolæ. ꝓfertur angulo sequenti eclipsim: consequens ẽ falsum: igitur sequitur ꝙ angulus præcedens necessario erit orientalis ab eclipsi. Sed ꝙ sit occidentalis probatur: Nam Hali eodem cõmento .7. c. dicit: ꝙ angulus eclipsis præcedẽtis ẽ occidentalis respectu eclipsis: quoniam ipsum eclipsim primum attinget. Item in alio loco eiusdem capitu

li.ſ.cõmento tertio uocat angulum præcedentẽ eclipſim angulum qui aſcendet ante eclipſim: & talis neceſſario erit occidentalis ab eclipſi. Item in tertio libro.c.10. quadripartiti: Ptolæ.cum loquitur de hyleg & iterfectore: uocat unum eorũ præcedentem & alium ſequentem: Et uocat præcedentem eorum illum qui eſt occidẽtalior: & eadem ratione angulus præcedens eclipſim eſt occidentalis reſpectu ipſius. Et Hali in textu cõmenti ſui eiuſdẽ capli dicit ſic: Et cum hoc miſcebim⁹ ſignificationem planetæ qui erit hora eclipſis cũ angulo aſcendentis uel medii cœli quiſcunq; ſit eorum qui ſequitur locum eclipſis: ideo neceſſario alter eorum angulorũ erit ſequẽs eclipſim: & per conſequens præcedens eclipſim erit angulus occidẽtalis ab eclipſi. Item eclipſis uadit ad angulos occidentales ab eo & recedit ab orientali angulo ab eo: ſed cum eo uadit ad aliquem angulum uadit quodámodo ad ſui perfectionem: eo ꝙ dum fuerit in illo angulo ſuſcipit ab eo quodámodo fortitudinem & perfectionem: Igit̃ angulus occidentalis ab eodem præferendus eſt orientali: igitur &c̃. Item cõtingit aliquando ꝙ añ finem eclipſis: poſito ꝙ angulus ſequẽs eclipſim ſit. 10.domus ꝙ eclipſis erit in ipſo angulo .ſ.in 10.domo: & tunc cenſetur ille angulus tanq̃ ipſe met locus eclipſis. & hoc nõ poteſt eſſe uerum de angulo oriẽtali ab eclipſi: eo ꝙ eclipſis recedit cõtinue ab eo: igitur angulus occidentalis eſt præferendus angulo orientali ab eclipſi: & debet poni angulus præcedens eclipſim. ℭ Ad hanc dubitationem credo ꝙ ſit dicendum: ꝙ Ptolæmeꝰ uult intelligere per angulum præcedentẽ eclipſim: angulum qui, præcedit per motum equinoctii: ſcilicet angulum occidentalem ab eclipſi: eo ꝙ ſic loquitur de præcedenti cum loquitur de yleg & interfectore ut dictum eſt. Et credo ꝙ ille ãgulus in aliquo caſu ſit præferendus angulo orientali: eo ꝙ eclipſis aliqua aliquando erit in illo angulo: ſicut tactum eſt in illo ultimo argumento: ſed ſi añ finem eclipſis ſit in illo angulo occidẽtali ab eclipſi: non oportet ꝙ angulus occidentalis præferatur angulo orientali ab eclipſi: tamen credo ꝙ ſit dicendum: ꝙ ſi angulus occidentalis tempore mediæ eclipſis fuerit propinquior eclipſi q̃ angulus orientalis ab eclipſi: non obſtante ꝙ eclipſis non attingat iſtum angulum occidentalem: ille angulus occidentalis ab eclipſi debet præferri angulo orientali ab eo. Et ſi i tempore mediæ eclipſis fuerit angulus orientalis ab eo ſibi propinquior: ille angulus eſt præferendus quiſcunq; fuerit: cum propinquitas anguli quæcunq; fuerit multum facit in ſignificatione eclipſis augmento uel diminutione: ſicut patet ex intentione Pto. & Hali in centilo.propoſitione.96. Vnde dicit Hali ibidẽ: exponendo Ptolæmeum ꝙ debes accipere angulum propinquiorem eclipſi: & cuius aſcendens fuerit ſignum illius anguli ſiue natiuitatis ſiue reuolutionis ſiue inceptionis alicuius uillæ: ibi erit opus illius eclipſis: Et ſi fortuna fuerit ibi ſignificabit bonum: ſi uero infortuna malum ſignificabit. Hæc Hali ibidem. Ex hoc igitur patet ꝙ angulus propinquior loco eclipſis in medio tempore ſcilicet eclipſis rationabiliter eſt præferendus quiſcunq; fuerit: cum in tempore mediæ eclipſis æqualiter diſtiterit locus eclipſis ab utroq; angulo ſcilicet orientali & occidentali. Credo ꝙ ſit de mente Ptolæmei & Hali: ꝙ angulus occidentalior qui eſt præcedens eclipſim præferatur: & ſic præfertur angulus præcedens. & ſic patet ſolutio dubii. ℭ Ad argumenta quæ probant ꝙ angulꝰ orientalis ab eclipſi ſemper ſit præcedens angulꝰ Et primo ad primum ſcilicet cũ dicit Hali ꝙ angulus qui eſt ante eclipſim eſt angulus qui habet tráſire per locum eclipſis per motum equinoctii: credo q̃ Hali ibidẽ errauit: nam in aliis locis cõtrarium omnino: ut patet ex p̃dictis dixit. ℭ Ad ſecundum ſcilicet ꝙ tunc angulus occidentalꝫ fieret fortior & præferretur medio celi: tamen non obſtante hoc non eſt inconueniens ut in participatione ſignificationis eclipſis angulus occidẽtalis præferatur angulo medii cœli ſi eclipſis fuerit inter illos duos angulos. Nam eclipſis tunc plus cõuenit cum illo angulo: propter illas cauſas prædictas. ℭ Sciẽt aũt ut ait Ptolæmeꝰ.c.7. planeta almuthebir quãdo ẽ domin⁹ uel diſpoſitor ex planetis duorũ locorũ ſcilicet loci eclipſis & loci anguli p̃cedẽtis eclipſim ſicut iam dicetur Stella igit̃ quæ in præfatis locis multas auctoritates ſiue dignitates habuerit .i. in loco eclipſis & in loco anguli præcedentis eclipſim: id eſt ſecũdũ Hali anguli qui aſcendit ante eclipſim ſecundum alicaſal .i .coniunctionem uel applicationem: aut etiam dominum domorum triplicitatũ exaltationum & terminorum: ille ſolus erit diſpoſitor ſiue dominus. Et propter hoc ſecũdum Hali q̃ etiá habuerit plures dignitates accidentales q̃ ſunt applicatio: ſeparatio: orientalitas uel occidẽtalitas: maſculinitas: uel femineitas: ac apparitio aut habere participationem cum ſole ac luna ĩ figura: uel ꝙ ſit cum eclipſi ſuper uno circulo: ſiue ſuper duobus circulis æquidiſtãtibus. uel ꝙ ſit in uno circulo cum eclipſi ex circulis qui ſunt æquidiſtãtes horizonti: uerbi gratia ꝙ ſit altitudo planetæ in horizonte orientali .7.gra. & in horizonte occidentali ſimiliter .7.gra. Igitur qui hic habuerit plures dignitates tam eſſentiales q̃ accidentales in loco eclipſis & in loco anguli qui aſcendit ante eclipſim: erit dñs eclipſis. Hæc Hali ibidem. Et ſi non inueniemus unum planetam qui dñet

in utroq; loco ſcilicet in loco eclipſis & i loco an guli p̄cedentis eclipſim:& ſi inuenerimus ſtellas i his duobus locis æquales auctoritates habentes præponemus dominum loci eclipſis. Nam ſecun dū haly ſi uterq; planeta dignitates in dictis locis habuerit:accipiemus ſignificationem de ambo/ bus planetis:& præponemus ſignificationē eius qui dominatur in ſigno eclipſis: & poſtmodum planetā qui dominatur in angulo ante eclipſim hæc haly ibidē. Et dicit Ptolæmeus ſi in dictis locis dominantur plures planetæ duobus id eſt ſi duæ ſtellæ ul' plures dn̄ant' i ſigno eclipſis & i ſigno anguli p̄cedētis eclipſim:ita q̄ in utroq; ſigno æq̄ les dignitates habuerit:præponemus eum plane/ tam de quo conuenienti⁹ iudicat' q̄ ſit in angulo ſecundum reuolutionem cæli & nō ſecundū mo tum proprium:uel ſit fortioris operis: aut etiam ſi in opere ſint æquales præponemus eum qui fue rit i ſuo haiz. Vñ ſecūdū hali aſpiciem⁹ i quoli/ bet eorꝝ & numerabim⁹ quot dignitates eēntiales & accidētales habet:& q̄ ē pluriū dignitatū: aut i angulo uel in ſuo haiz.eius ſignificationē accipie mus q̄ dominet' in ſigno eclipſis uel in ſigno an guli ante eclipſim: Et noſauit hic Ptolæme⁹ ſine ſole & luna eo q̄ planetæ inclinát op⁹ ſolis & lu/ næ & ipſam deducunt ad naturam operum ſuorꝝ & ꝓpter hoc accipimus ſēper accidens eclipſis a planetis & nō a luminaribꝫ.hæc haly. ¶ Itē di/ cit Ptolæmeus ex ſtellis fixis gubernantibꝫ ſume/ m⁹ ſignificationem ſil'r cum planetis: accipiem⁹ igitur ſtellas fixas lucidiſſimas q̄ ſunt in loco ecli/ pſis & in angulo præcedenti eclipſim:& cōmiſce binus ſignificationem planetæ q̄ erit hora ecli/ pſis cum angulo aſcendente uel cum angulo me/ dii cæli quicunq; ſit eorum qui ſequitur locum e/ clipſis. Vnde ſecundum haly per ſtellas lucentes intellige ſtellas.6.magnitudinū:& cum aliqua ea rum fuerit cum gradu eclipſis oriētis uel meridici paulo poſt eclipſim quia hoc eſt in angulo qui eſt ante eclipſim: & ſemper erit occidentalis ab ecli/ pſi:habebit uim ꝓpterea in gubernando angulū anterioré & hoc modo erit ſignificatio harū ſtel larum fixarum cū eclipſi hæc illæ. Et ait Ptolæ/ meus adiungemus igitur cum ſignificationibus ipſorū qui dominantur in loco eclipſis & in an/ gulo anteriori ſignificationē planetæ gubernātis angulū qui ſequit' eclipſim & ſtellarū quæ fuerint in ipſo angulo: & ſecundum hæc omnia diſpoſi/ tionem accipiem⁹ & iudicamus ſicut dixi tibi in pricipio iſtius capli. Sciemus inſup ut dicit Pto læ.in fine eiuſdē capli in quanta parte ſubiecti ge/ neris eueniet accidēs a quātitate obſcuritatis ecli/ pſis. & a cōparatiōe ſeu ꝓportiōe id ē aſpectibꝫ planetarꝝ ſignificatorꝝ accidentis ad locū eclipſis Nā ſi fuerit ſignificatores in figuris ueſptinis ſeu ueſpertini in eclipſi ſolari:aut in figuris matutina libꝫ ſeu matutinales i eclipſi lunari:accidēs erit in minori parte illius generis id ē ſecūdū haly in mi/ nori parte q̄ ſit medietas. Cunq; per diametrum in oppoſitione fuerint reſpectu ad eclipſim:ipſi⁹ generis dimidiū futurū illud amplexabit'.Et ſi in eclipſi ſolari fuerit in figuris matutinalibus uel in lunari i figuris ueſptinis futura in maiori parte q̄ ſit medietas cōtīgere ſignificabūt. Vñ dicit pto lo.& haly ſi totū corpus ſit obumbratū accidens erit in toto genere:ſi medietas erit i medietate ge/ neris:& ita deinceps. Etiam ex proportione ſeu comparatione locorum dominantium planeta/ rum ad locum eclipſis mutatur accidens. Nam ſi fuerint magnæ uirtutis accidens erit i maiori par te ipſius generis & ſi debiles i minori. ita q̄ ſcd'm haly ſi fuerit ueſptini i cōparatiōe eclipſis ſolis uel matutini in cōparatiōe eclipſis lunæ ſunt debiles: & ideo uirtus eorꝝ erit minus medietate generis: & ſi i oppoſito eclipſis fuerit erit accidēs i medie/ tate & ſi ūt mediani q̄a tūc ſūt q̄ſi medii iter debi les & fortes Et ſi matutini fuerint reſpectu ecli/ pſis ſolis uel ueſpertini reſpectu eclipſis lunæ erūt fortes & magnæ uirtutis & erit mai⁹ medietate Et ſil'r ſi fuerit i trino ab eclipſi erit accidens i tertia parte generis: & ſi in quarto in q̄rta:& ſi in ſe/ xtili i ſexta parte generis erit accidens. hæc haly.

¶ Capitulum.5.de ſignificationibus partium ſi ue imaginum cæli in eclipſi & quid ſignificant.

Sicut dicit Ptolæmeus eodē ca⁹.7⁹ 2¹.quadripartiti:poſtq̄ autem de prehendim⁹ ſtellas a quibus habe mus ſignificationem accipere:in/ quirem⁹ quæ ſūnt figuræ ſignorū in quibꝫ erit eclipſis & in quibus erunt ſtellæ gubernatrices:quia genus in quo con tinget accidens ſciri poteſt ut plimū a proprieta/ tibꝫ locorꝝ horꝝ ideſt ſcd'm haly inſpicere debe/ m⁹ in figuris locorꝝ in quibꝫ eſt eclipſis & locorꝝ in quibꝫ ſunt planetæ gubernatores eclipſis & gu bernatores anguli anterioris & qui uenit poſt: quia ſubiecta in quibus continget accidens ſunt ſubiecta concordantia cum figuris ſignorum in quibꝫ ſunt planetæ dominantes: & etiā ſtellæ fi/ xæ cū cōcordātes ſigno eclipſis:tñ ad figurā āguli anterioris uel ei⁹ q̄ poſtea ſequit' inſpicere nō de bemus:qm̄ Ptolæmeus locutus fuit de figuris ſi/ gnorum gubernatorum & de aliis non fuit locu/ tus.hæc haly ibidē. Si igit' figuræ ſignorum q̄ ſunt in zodiaco ut ait Ptolæmeus ſint ſimiles fi/ guris hoīum accidens erit in genere hoīū:& ſi ſint ſil'es aialibus ſilueſtribꝫ uel q̄drupedibꝫ erit acci/ dēs i beſtiis cōſilibꝫ:Et ſi ſimiles reptilibꝫ erit acci

dens in ſerpẽtibus & huiuſmodi: & ſi ſint ſimiles feralibꝫ & indomitis erit in feris hominꝫ nocen/ tibꝫ: & ſi ſint ſiles aĩalibꝫ domeſticis hoc ẽ aĩalibꝫ quæ deſeruiũt hominibus ut ſunt equæ uaccæ & pecudes & cætera. Vnde ſecundum haly in figu/ ra hominum ſunt gemini uirgo libra aquariꝰ & prima medietas ſagictarii. In figura q̃drupedũ ſilueſtrium eſt leo: In figura domeſticorum ſunt aries taurus & ultima medietas ſagictarii. In figu ra reptilium ſcorpio. in figura piſcium cancer & piſces. Et quæ ſunt extra zodiacum ex parte ſe/ ptentrionis uel meridiei conſimiliter ſignificant accidens fieri in illis qui ſecum concordant: ſicut figura delphini qui ſignificat piſces marinos hæc haly. Item dicit Ptolæmeus figuræ beſtiarum ſil ueſtrium quæ ſunt a parte ſeptentrionis ſignificãt ſubterraneos & repentinos terræmotus & quæ ſunt a parte meridiei ſignificãt alterationes & cur ſus aeris nemini timorem inferentes: ſed ſecundũ alium textum ſignificãt multitudinem pluuiarũ & mutationem aeris repentinam ſcilicet per uen tos & pluuias fortes Quare ſi loca ſtellarꝝ q̃ do/ minãdo diſponũt fuerit in figuris alas habentibꝫ ut eſt uirgo uel aquarius gallina ſagictarius uel uultur uolans: tunc accidens erit in auibꝫ & ma xime in talibus quæ ſunt cõeſtibiles ab hominibꝫ Si fuerint in natabilibus figuris accidens appa/ rebit in piſcibus & in talibus quæ ſunt in riuis. Nã ſi fuerint in figuris q̃ ſunt aĩaliũ marinorũ ut ſunt cancer capricornus & delphinus accidit ĩ a/ nimalibꝫ marinis & ĩ nauibꝫ æquorꝝ & ſi fuerint in aĩalibus fluuiorꝝ uel riuorꝝ ut aquarius uel pi/ ſces accidet in aĩalibus fluuium uel fontium. Et dicit haly ꝙ uirgo & aquarius licet habeant for mam humanam tamen habẽt alas & iõ ſignificãt aues: capricornꝰ etiã eſt ſignificator maris a parte meridiei hæc ille. Et ſi fuerit in figura nauis acci dentia erũt ĩ utroq; genere ſcilicet in flumine & in mari. ¶ Et ſi fuerit ĩ ſignis ſolſticialibꝫ uel æqno ctialibus erit ſua ſignificatio generaliter in ſtati/ bus aeris & in propriis tẽporibus unicuiq; horũ ſignorum conueniẽtibus. Et ſecundũ haly ſi fue/ rit aries erit ĩ uere: ſi cancer in æſtate: ſi libra in au tumno: ſi capricornus in hyeme: & ſunt ſtatus ae/ ris de calore frigore uentis uel aquis ul' aliis huiuſ modi hæc haly. Et dicit Ptolæmeus q̃uis hæc ge neraliter ſignificant ſuper ſtatus aeris proprie ta/ mẽ erit ſignificatio eorũ in rebus quæ naſcunt' in terra Et ſi fuerit ĩ ſigno equinoctii uernalis ſua ſi gnificatio erit in fructibus arborum cum oriri ce perint: uel ſecundum alium textum q̃ cito exeunt ſicut in ficubus & in ficulneis & in eorum con/ temporaneis & aliis quæ naſcunt' ĩ uere: Et ſi fue rit ĩ ſigno ſolſtitii æſtiualis erit in fructibus quæ colliguntur & reſeruantur ſicut ĩ annona: in terra tamen egipti erat ſua ſignificatio ſpecialiter in au gumẽto nili Et ſi fuerit ſignificatio in ſigno æq noctii autumnalis erit accidens in rebus quæ ſe/ minantur & in huiuſmodi Et ſi in ſigno ſolſti/ tii hyemalis erit in animalibus & in auibus & pi/ ſcibus illo tempore apparentibus. Et dicit haly ꝙ quando ſignificatores fuerit ĩ ſigno ſolſtitii æ/ ſtiualis & mõſtrauerit humiditatem tunc arguũt magnã inundationẽ fieri: ſed ſi ſignificatores ſic/ citatẽ monſtrauerint erit etiã? Et cõſimiliter ſci/ ri poteſt de riuis a ſeptentrione uenientibus a ſi/ gnificatoribus quando fuerint in ſolſtitio hye/ mali: nam in abſentia ſolis creſcunt niues & plu/ uiæ & ideo quãdo ſignificatores ſunt in ſolſtitio æſtiuali & monſtrant humiditatem: hæc humidi tas neceſſario cũ aliis multis abundat hæc haly / Item Ptolæmeus dicit ſi fuerint in ſignis æqno ctialibus ſignificant accidens contingere in ſan/ ctuariis & in ſacris religionibus & oratoriis & offitiis dei ſicut in legibus diuinis hæc haly. Et ſi fuerint in duobꝫ ſignis ſolſtitialibꝫ ſignificant morũ mutationes ciuium & in regione manen/ tiũ: nam ſecundum haly eo ꝙ alterum multũ eſt calidũ & alterum multũ frigidũ ſignificant ſuper mutationẽ morum. Et ſecundum Ptolæme. ſi fuerint in ſignis fixis ſignificant accidens futurũ in fundamentis & edificiis Et ſi fuerit in ſignis duorum corporum erit in hominibus & in regi/ bus: ciuius cauſa eſt ſecundum haly quia ſicut bi/ corporea participant de natura fixorum & mo/ biliũ: ita ſubſtantia hominis habet participatio nem cum ominibus aliis ſubſtantiis & ideo dicit' minor mundus hæc ille. Item ſecundum Ptolæ meum ſi fuerit in loco quæ ſunt a parte orientis hora eclipſis: ſecundum alium textum ſi fuerit dominus eclipſis in oriente erit accidens in ar/ boribus & in æſtate: uuentutis & in fructi bus & in hiis quorum ſunt anni iuuentutis & ſimilit' in fundamentis? Et ſi in medio cæli fuerit ſuper ter/ rã in ſanctuariis & in religionibus & in æſtate. Et ſi fuerit in occidente erit in mutatione legum & in ſeminibus & in mortuis: unde dicit haly ꝙ hic docuit nos Ptolæmeus ea quæ pertinent ad ſigna tam bene ex proprietatibus accidentalibus cuiuſmodi eſt orientalitas & cætera q̃ ex ꝓprie/ tatibꝫ eſſentialibꝫ ut cũ ſunt fixa aut mobilia aut duorꝝ corporum. Hæ igitur ſunt proprietates ſignorum ſecundum Ptolæmeũ & haly per quas ſcire poſſimus in quo genere rerum uigent accidẽ tia eclipſium ut p̃dict̃ eſt. Et per eaſdẽ proprie tates ſignorum poſſumus ſcire in quo genere re/ rum uenient effectus magnarum coniunctionũ ſcilicet ex q̃litatibꝫ ꝓprietatibꝫ & ſignis q̃ ꝓpriæ ſũt ſignoru in quibus ſunt coniunctiones magnæ & ĩ qbꝫ erraticæ & nõ erraticæ ſtellæ cõſiſtãt quæ

in signis coniunctionum magnarum & in signis ascendentium earūdem coniunctionum dñatur eo ꝙ Albuma.post locum coniunctionis magnæ præfert ascēdens illi⁹ coniūctionis: & nō angulū p̄cedentē locū coniunctionis sicut præfert Ptolæmeus angulū p̄cedētē eclipsim quiscunq; fuerit ut dictum est. Et sic scimus ul'r in quo genere rerum contingent effectus seu accidentia grandia quæ significantur tam per coniunctiones magnas q̄ꝫ p eclipses. ¶ Et dicit Ptolæme⁹ quadripartiti 2⁹ ca⁹ octauo in fine ꝙ huiusmodi accidētia generalia quæ significantur per eclipsim utplurimum contingunt hominibus quorum loca principalia suarū natiuitatiū scilicet loca in quibꝫ sūt luminaria & loca angulorum sunt eadem cū locis q̄ accidens illud efficiēt: uel secundum alium textū sunt loca rerum quæ sunt occasiones accidentiū generalium .i.loca eclipsiū uel loca quæ sūt dyametraliter eis opposita: tunc enim ut ait Ptolæmeus est fortius & inenitabilius quādo gradus loci eclipsis est idem gradui alterius luīariū in natiuitatibus:& post hoc quando illi gradus sunt gradus oppositi. Et dicit haly ꝙ bene apparet ex uerbis Ptolæmei ꝙ si fuerint gradus principales natiuitatis alicuius ipsemet gradus eclipsis:hoc fortius est:& primus locus tunc oppositi eclipsis postea ille q̄ fuerit ī 4⁹ siue ī terno siue loc⁹ sexti/lis siue trinus. Et dicit haly ꝙ si gradus locorum principaliū natiuitatis alicuius sit ipsemet grad⁹ eclipsis uel grad⁹ oppositi & si fuerit iste homo in terra ubi accidet significatio eclipsis: impossibile est ꝙ ulla manerie ab accidēte euadat siue bonū fuerit siue malū:& hanc eandē tenebis regulā in gradu ei⁹ qui dñabit' in eclipsi & ei⁹ oppositō:& in signis & gradibus qui se aspiciunt cum signo eclipsis uel gradu suo:& iudicabis cum quoli/bet eorum secundum aspectum & concordantiam quā habebit cum signo eclipsis uel eius gradu hæc haly. Et dicit ꝙ accidens contingit hominibus illis quorum aliquod yleg.fuerit ipsemet locus eclipsis uel fuerit eius oppositū siue planeta gubernator eclipsis:& quantomagis de hoc accidet tāto magis accidēs erit in eo hæc haly ibidē. Et completū est hoc capitulum de generibus in q̄bus cōtingent accidētia uniuersalia q̄ significantur per eclipsim.

¶ Capitulum.6.qualiter sciemus quæ res accidet per eclipsim siue bona siue mala.

HAm monstrabo tibi in hoc ca⁹ q̄ res accidet per eclipsim an bona uel mala secundū sententiā Ptolæmei & haly 2⁹ q̄dripartiti ca⁹.8. Hoc aūt sciri pōt sc'd'm eos ex natura duoꝝ plā'ꝝ ul'stellaꝝ dñātiū q̄ futuraꝝ sūt occasiones:& etiā ex cōmixtioni/bꝫ eorū adinuicē uni⁹.s. eorū ad alterū & ad loca in q̄bus fuerint: Et secundū haly ex cōmixtione uirtutis dñantis cū uirtute alteri⁹ plā'ꝝ & a situ loci zodiaci in quo erūt.Et dicit Ptolæ.ꝙ sol & luna sūt dñi alioꝝ plā'ꝝ ī eo ꝙ sūt causæ alteri⁹ totius opis & gubernatiōis stellaꝝ & causæ fortitudinis dñantiū ul'debilitatis earū:uñ sc'd'm haly hæc ē cā q̄re eclipsis accidentia grādia significat & op⁹ accidentis est a quinq; planetis sine sole & luna.Et dicit haly ꝙ plā'ꝝ sunt fortiores & debiliores propter cōparationē quā habēt ad duo luīaria Sol enim & luna omnē faciūt ré naturalem & q̄n cō misceunt' uirtutes coꝝ & fit de ābobus una uirt⁹ Ita ꝙ ābo operent' ī uno :& cū cōmisceāt' secū alia uirtus alioꝝ plā'ꝝ tunc huiusmōi uirtus inclinat uirtutē luīariū: & iō sciri possūt accidentia q̄nq; planetaꝝ erraticoꝝ: quia opera stellarū fixarum opa erraticoꝝ cōsequūt' q̄ sūt de cōplextiōe sua: & opa cui⁹libet grad⁹ zodiaci sūt opa dñi illi⁹ loci & opera stellarum fixarum quæ sunt in illo loco:iō cū dicimus ꝙ opera planetarū per se :idem est ac si diceremus oīa opera stellaꝝ fixaꝝ & omnium graduum zodiaci hæc haly. Dicit itaq; Ptolæme⁹ cū igit' ex commixtione planetarū gubernantium significetur accidens futurum:ideo narrabimus cuiuslibet planetarum proprietates operis:sed ut nostra sit pfectior enarratio:unum generale fore præmitēdū putamus:& ē ꝙ cū alicuius ex stellis erraticis quinq; complexionem generaliter ostendemus scire debemus ꝙ cuiuslibet planetæ opus eiusdem naturæ assimilatur si/ue sit ipse planeta prænominatæ qualitatis insemetipso & nominatus in suo statu:siue non sit ipse planata prænominatæ qualitatis in se.i. ex ratione ob hoc ꝙ sūt quædam stellarum fixarum & quædam ex locis zodiaci quarum complexiones istius stellæ complexionibus assimilantur. Sic enī naturas stellarum nominare poterimus ex eorū locis & eorū similitudinibus cu planetis ac si posset fieri ꝙ nominibns stellæ careāt quia ut dicit haly cū sciuerim⁹ opera sua nō ē necessarium scire eorum nomina. Cum igitur ad huiusmodi cōmixtiones respicere debeamus:nō solum aspiciamus ad cōmixtiones planetarū uni⁹ scilicet cū alio:uerum etiam ad mixtionem eorū cū stellis fixis & cum locis circuli signorum & similit' domorum per haly secundum ꝙ habent similitudinem cum stellis fixis & prædictis locis. Et dicit haly ꝙ ars tota iacet ī sciēdo formas cōmixtionis:uñ primo sciem⁹ naturā plā'ꝝ uincētē in ipsa cōiunctiōe & minuemus inde q̄ntū est de natura stellæ fixæ quæ contrarium significat:aut si cōcordat secū addem⁹ & p̄ id ꝙ remaneat iudicabimus cū planetis enī dominantibꝫ cōmiscebim⁹ uirtutē plā'ꝝ cū q̄bꝫ se aspiciūt & uirtutē stella

rum ſixarū quæ cum eis ſunt & uirtutes graduū ſignorum in quibus ſunt: & etiam uirtutes domorū in quibꝫ ſūt & in cōmixtiōe huiuſmōi præponem⁹ uirtutē uincentē & uirtutē ſequentē eam in dominio poſtea ordinabim⁹: accidētia eclipſiū ī diuerſis regionibus ſūt diuerſa loca: hæc haly. Albumazar uero in libro ſuo experimentorū c⁹. de eclipſi dicit ſic: cū in aliquo anno fuerit eclipſis Aſpice ſignum & dominum eius & ſcito eſſe eius ac locum ex domino aſcendētis eclipſis & eē eius ex domino anni & ſignificatore regis & aſpectu planetarū ad eū: qꝫ ſi aſpexerit ipſum obſcuratū aliquis planeta impedit⁹ & poſtea aſpexerint, eum mali grauabitur id quod ſignificat: & eo grauī⁹ ſi fuerit dominus domus eclipſis ſignificator regis: nam ſi ſic fuerit & aſpexerint eum mali timebitur ſuper regem cum peruenerit ſol ad medium cæli eclipſis Et cū fuerit dñs domus eclipſis ſignificator uulgi timebit᷑ ſup uulg⁹ cū occurrerit ſol aſcēdēti eclipſis ſcd̄m q̄ntitatē ſuḃe aſcēdētis uł eclipſis. Et ſi fuerit ad imaginē hoīum erit malū in hoibus: ad imaginē uero ał̄iū in aīalibus & ſi fuerit ex ſuḃa ſeminū erit malū in ſeminibus: & ſi erit in ſubſtantia aquarum erit in his q̄ ſunt in aquis ſecundum ſubſtantiam ſigni. Poſt hæc aſpice partem ſuper q̄ꝫ metuis ex loco eclipſis & loco domini domos eius ſecundum ſubſtantiam utrorumqꝫ ſignorum: & aſpice ſtellas igneas uolātes & apparēt hæ ſemper in loco mercurii. ſi fuerit mercuri⁹ in oriente uidebuntur ibi: & ſi fuerit in occidente uidebūtur ī occidēte & erit earum ceſſio & combuſtio ab ea parte mercurii. Et dicit Ptolæmeus in centiloqo propoſitione. 24. qꝫ eclipſis luminariū in angulis aſcēdentis natitatis & reuolutionibus annorum impedit naturam ipſi⁹ dom⁹. Et dicit haly ſimiliť ī hoc loco qꝫ ītē dit Ptolæmeus dicere qꝫ qñ ſol & luna eclipſetur in angulo natiuitatis alicuius hominis fiet impedimentum ſuper hoc quod illud ſignum ſignificat: uerbi gratia ſi fuerit eclipſis ī domo: iō impediet regnum eius: ſi uero fuerit ī aſcendente in angulis reuolutionū minus erit illud impedimentū q̄ꝫ in angulis natiuitatum.

¶ Capitulum. 7. qualiter ſit pronoſticandum de effectibus qui ſignificātur per eclipſes ex colore luminarium.

Onū ē itaqꝫ ī effectibꝫ futuris ulī/ bꝫ ut īſpiciam⁹ ad luīariū colores horæ eclipſis apparentium: & etiā ad colores eorum quæ accidunt circa ea q̄ uident᷑: ut ſunt ea q̄ uocant᷑ halhela. i. imperfect⁹ circul⁹ ſū hale & uirge. i. pertica & his ſiłia. Cū igiť nigri uel quaſi uirides fuerint ea q̄ cōueniūt naturæ ſaturni ſignificabunt Nā ſecundum haly color uiridis eſt propter magnum frigus: & color niger eſt propter naturam frigidam in re q̄ cōburitur remanēte hæc haly. Et dicit Ptolæmeus ſi fuerit color albus ſignificabit ea q̄ ſunt de natura Iouis: & ſi declinauerint ad rubediné ſignificabit ea q̄ ſunt de natura Martis: & ſi fuerit crocens tendēs ad naturam coloris aurei ſignificabit ea quæ ſunt de natura ueneris. Et dicit haly qꝫ duæ ſunt cauſæ prædictorum: una eſt quia color talis concordat cū colore pł̄æ: & alia quia habet talem ſignificationem qualis eſt natura ipſius pł̄æ. Et dicit Ptolæmeus qꝫ ſi colores uarii & diuerſi fuerint: ſignificantur ea quæ fuerint de natura Mercurii. Et ſecundum haly ùbi ſunt diuerſi colores quilibet color rem ſuam denotat: & iō concordant cū Mercurio q̄ ē uari⁹ & ſignificationē diuerſoꝝ habet nec ſui colores ſunt ſtabiles ſed diuerſi Et conuenit ut conſimiliter intelligas de oībꝫ ſignificationibus. ſuperioribus q̄ apparent: nam omnia talia ſunt ex fumoſi tate humida uel ſicca: & quando dominatur uirtus alicui⁹ planetæ in gubernatiōe mundi: illas fumoſitates conuertit ad ſuam naturam & iō eidem conuenit in colore: per colorē uero ſcire poſſimus quæ fuerit in comixtionibus uirtus uincens ſecundum haly. Et dicit Ptolæmeus ſi color illæ totū corpus luminariū uel eorū q̄ circa ipſū ſunt āplexetur: accidens ī maiori parte regionum concordantium cum eo futurum eē ſignificat. Et dicit haly qꝫ ſignificata ſuperiorū poſt eclipſim habent dram̄ quaſi uirtute gubernatoꝝ principaliť cum ipſo opere: quia per hæc accidēt magni motus in longo tempore donec cōpleantur illæ uirtutes & aliæ uirtutes fiūt ſicut iſtæ contrariæ quia & conuenit ut ſignalia accidant donec durauerit tempus gubernatoꝝ eclipſis habeant operari per ipſū hæc haly. Itē dicit Ptolæmeus qꝫ ſi color ille in una parte fuerit luminaris aut in alia parte circunſtante tunc ſolū/ mō erit accidēs ī parte illa q̄ eſt īdirecto illi⁹ partis in qua ille color apparuit. i. ſecundum haly in regionibus concordantibus cum illa parte ī qua eſt color. Item dicit haly qꝫ per hoc qꝫ color locū magnum uel paruum occupat pōt ſciri an uirtus quæ colorē illum efficit debilis ſit uel fortis: & qꝫ ſignalia accident q̄ꝫ diu durauerit tempus gubernatoris ꝓpter eclipſim illi⁹ omnia habent operari per ipſum ut prius dictū eſt: unde ſi ſaturnus fuerit gubernator coniungit fūoſitates & faciet eas ſpiſſas & iō apparēt uirides ſeu magnæ. Mars uero gubernans comburit fumos & expergit & fient cometæ & radii ſimiles ſtellis concurrentibꝫ ꝓ cælū & coruſcatiōes & talia hæc haly ibidē.

Sic igitur patet qualiter iudicandum est per co/
lorē luminaris hora eclipsis: qualiter aut prono/
sticandū sit de accidētibꝫ mundi p signalia quæ
apparēt in aere: cuiusmodi sunt stellæ comatæ &
sidera uolantia: & huiusmodi dicemus poste/
rius in libro ubi de his omnibus fiet una distin/
ctio specialis.

¶ Incipit.4.distinctio de significationibꝰ plane
tarꝫ cū fuerint dñi orbiū annorꝫ: uł cū fuerint di
uisores annorꝫ orbis magni: uel cū dñent' sup cō
iunctiones magnas & sup eclipses aut cū dñent'
sup ascendētia inceptionū quorūcūqꝫ temporū
reuolubilium: & cōtinet.8. Capitula.

¶ Capłm.1.est de significatione saturni adin/
star eorꝫ quæ dixi.

OStquā ī pceden
tibus duabꝰ di/
stinctionibꝰ de/
terminatū ē qua
liter sit iudican/
dū de accidētibꝰ
mundi p cōiun/
ctiones magnas
& per eclipses: se
cundū hoc quia
nō potest habe/
ri scīa completa
iudicādi per hoc
nisi per significationes speciales planetarꝫ cū ha/
buerint dominiū sup predicta: ió ī ista distinctio
ne secūdū uiā Ptolæmei et hali secūdo quadripar
titi: & scd'm Albuma.libro.5.de cōiunctionibus
magnis ponā significationē planetarꝫ specialiū
cū fuerint dñi orbiū: uł diuisores ánorꝫ: cū dñen/
tur super cōiūctiones magnas: uel super eclipses:
aut habuerint dñium super ascendentia inceptio
num quorūcūqꝫ temporꝫ reuolubiliū: si dñentur
in reuolutionibꝫ annorꝫ mūdi: aut in quibuscūqꝫ
aliis reuolutiōibꝫ uł tpm inceptiōibꝫ ¶ Et ī illo
primo caº incipiā a saturno. Dicit Ptolæmeus
2º quadripartiti caº 8º & cū eo cōcordat Albu.
tractatu.5º.de magnis cōiūctionibꝫ differētia pri
ma. ¶ Itaqꝫ saturnꝰ cū solus fuerit dispositionis
dominꝰ erit generaliter cā dāni qd' accidit ꝓpter
frigus: ꝓticulariter uero si ī hoibꝫ ꝓueniet accidēs
futurū significatū per cōiunctionē aliquā magnā
uł eclipsim & cū dñio saturni lōgas significabit ī
firmitates & cronicas & ptisim & nocuméta q̄ ꝓ
ueniūt ex humoribꝫ & multorꝫ humorum colle/
ctionibꝫ & cōsumptionē naturæ ut sunt secundū
haly fluxus & fames canina. Item significabit fu/
gas ī exercitu stupores anxietates tristicias & ti/
mores & mortalitates & maxime senū quorꝫ na
tura ē frigida Et scd'm Albuma. significat bella
& guerras & interfectiones & erit dānū ex lupis
& paupabūt' diuites & moriēt' paupes. ¶ Et di
cit sic Ptolæmeꝰ & cōcordat Albuma.cū eo: q̄ si
ꝓueniat accidēs in bestiis q̄bus utūt' hoīes morie
tur & corrūpent' ꝓpter infirmitates q̄ sibi cōtin/
gēt: & iō ex cōsequēti accidet hoībus q̄ eis utūtur
tales infirmitates ꝓpter malas fumositates & ma
los uapores & de huiusmodi bestiarū corporibꝫ
resolutis: & sūt hæc scd'm Haly bestiæ qbꝫ hoīes
se iuuāt ut sūt ℞qui asini boues & huiꝰmōi. ¶ Et
si ꝓueniet accidēs ī qualitatibꝫ aeris erūt magna
frigora cū glacie & nebulis: erūtq̄ ī aere detrimē/
ta & qualitates mortiferæ: unde ꝓueniēt morta/
litates: erūtq̄ magnæ niues & inspissabit' aer a
nubibus: & erūt uentorꝫ flatus īcōueniētes: & ge
nerabūtur reptilia hūanæ naturæ nocentia: cuius
modi secundū Haly sunt colubr℞ lacertæ uermes
formicæ & muscæ & similia. Et secundum Al/
bumazarē erunt fulmina tonitrua coruscationes
& uenti ualidi: Et secūdū haly cōuenit q̄ com/
pares aerē naturalem cuilibet tempori sibi con/
uenienti: quia quando saturnus talia mōstrauerit
& tempus fuerit æstiuale & calor æstatis remane/
bit & destruit multū ex dānis illis: & si tēpꝰ fuerit
autumnale augebit damnum propter frigidita/
tem & siccitatem temporū: & ita iudicabis ī aliis
duobꝫ tēporibus anni: hæc haly. ¶ Si fuerit acci
dens in flumībus uel in mari simul: accidet his in
quibꝫ ambo participāt.s.aer hyemalis submersio
nes nauium & pericula nauigandi significat: &
hoc propter magnam differentiam uenti: & cor
ruptio in piscibus: nam secundum haly postq̄ sa/
turnus operatur ī aere ea q̄ prædixi uerum est q̄
quando prædixi q̄ miscet' aer cum fumositate q̄
exit de mari & riuis fiet ex huiusmōi aer hyemal
& turbatio uentorꝫ unde accidet submersio p̄di/
cta secūdū haly. Et dicit haly si accidens fuerit in
mari solum: erunt retentiones & contractiones
magnæ: seu fluxus & refluxus non crescent mul/
tū & erunt aquæ eorum corruptæ: decrescet autē
mare eo q̄ includitur humiditas quæ de mari e/
xit: & crescent riui propter fumositates humi/
das q̄ eis coniūgūt' in aere: unde fiūt pluuiæ mul/
tæ & niues: & corrūpit' aer & aquæ etiā corrū/
pēt' hæc haly. ¶ Et dicit Ptolæ. q̄ ī terrarū fru
ctibus accident diminutiones & detrimēta: quia
calor ī eis debilitatur ex saturno: & maxime acci
dent detrimenta in his quibus homines necessa
rio indigent. erunt autem detrimenta eorum per
uermes qui generantur in oleribus uel per locu/
stas. Et dicit Albumazar q̄ maxime erit detri/
mentum in fructibus quæ traxerint ad accetosi/
tates. Et dicit Ptolæmeus quod erit detri/

mẽtum in fructibus & subuersionibus & a ma/ gnis pluuiis aut ex magno frigore & similibus ex quibus accidat grandis pestilentia & fames seu caristia cuius occasiõe multi homines moriunt' Tñ scd'm haly nõ iudicas i re q̃ nõ erit i suo tem pore Verbi gratia si significatio saturni accidat in tẽpore i quo nõ sũt messes neq; triticũ conue/ nit ut nõ iudices sup triticũ nec sup uuas in tẽpo re nõ uuarũ hec haly. ℂ Et dicit albu.ubi supra saturnu⁹ cũ dñet' ut dictũ est si tunc fuerit æqui/ distãs arieti erit mors i iuuenibꝫ iterfectio & guer ra & præcipue in tempore meridici & orientis flatus multus uentorũ cũ aspa cõmixtione aeris & accidat uehemẽs calor & corruptio i aere cũ di minutiõe uictualiũ. Et si fuerit latitudo ei⁹ septẽ trional' significat uehemẽtiã caloris & pa; boni & si fuerit meridionalis significat uehemẽtiã fri/ goris & nimiũ gelu & multum roris. Et haly in quodã tractatu ꝙ cõposuit de eẽntia pl'a; de sub radiis pl'a; dicit:saturnus i ariete sub radiis facit pluuias & nebulas multas:i hoibus quoq; facit in firmitates ex reumate.cũ autẽ fuerit uespertinus facit uentus frigidissimos:& cũ matutinus bonã cõmixtionẽ oñdit:cũ fuerit stationari⁹ tonitrua & fulgura significat. Et scd'm albuma.cũ fuerit saturn⁹ æqdistans tauri significat multas interfe/ ctiones & ifirmitates & debilitates seminũ niues & pluuias iceſſantes: uehemẽs frigus & mutatio nẽ ueris a suo calore & corruptionẽ messiũ.Et si fuerit latitudo ei⁹ septentrionalis significat bonã cõmixtionẽ aeris:& si fuerit meridionalis signifi cat paucã tpantiam aeris. Et dicit haly saturn⁹ in thauro sub radiis bonã cõmixtionẽ & bonũ tempus significat:uespertinus aũt siccitates:matu tinus aut orientalis bonã cõditionẽ & sanitatem stationari⁹ aũt umbros⁹ & tenebros⁹ efficit'. Et scd'm albu.si fuerit retrograd⁹ significat cogitat⁹ q̃ adueniẽt regibꝫ & mortẽ hois excellẽtissimi & p̃cipue i meridie cũ diminutione reddituũ. ℂ Itẽ dicit Albu.ꝙ saturn⁹ cũ fuerit æqdistãs signo ge/ minoꝝ significat multã mortẽ in hoib⁹:multas niues & uehemẽtiã aquæductus ꝓptereas incel/ santem flatũ uentorũ & multitudinẽ pluuiaꝝ & corruptionẽ agriculture. Et si fuerit latitudo ei⁹ septẽtrional' significat terremot⁹ & uẽtos ualidos & si fuerit meridionalis significat siccitatẽ aeris uehemẽtiã caloris & paucitatẽ pluuiarũ. Et dicit haly saturnus i geminis sub radiis siccus ẽ & sine humiditate:uespertinus aridus etiã:matutin⁹ bonæ cõplexionis:stationari⁹ infirmitatẽ facit. Et al/ bu.cũ fuerit illic retrogradus significat regesdissi pare census suos. ℂ Et dicit albu.cũ saturn⁹ fue rit æqdistans cãcro significat ægritudines i hoib⁹ ꝓpter uentositates & reumata tusses & plures e/ gritudines in senibus & supfluitatẽ sanguis: & si/ gnificat multas pluuias & gelu & aquas.Et si fue/ rit latitudo ei⁹ septẽtrional' significat iuolutionẽ reꝝ & iecq̃litatẽ eaꝝ & si fuerit meridionalis si/ gnificat multas pluuias.Et dicit haly saturn⁹ i cã cro sub radiis obscuros dies facit & ualidos uen/ tos & p̃cellas i mari:uespt̃inus mare aptũ reddit ad nauigãdũ:matutinus uel oriẽtalis erit bon⁹ & bonæ cõplexionis:stationarius ifirmitates diu/ turnas hoibus inducit. Et scd'm Albu.si fuerit il lic retrograd⁹ significat mortẽ quorũdã nobiliũ ℂ Et dicit Albuma.saturnus si fuerit æquidistãs signo leonis significat multas infirmitates uenire mulieribꝫ & febres tercianas & quotidianas & mortẽ earũdẽ & multa bella & p̃cipue i pte oriẽ te i cessãtẽ flatũ uẽtoꝝ calidoꝝ paucitatẽ pluuia rũ uehemẽtis siccitatis & forte accidet mortali/ tas. Et si fuerit latitudo ei⁹ septẽtrional' signifi/ cat iuolutiões reꝝ & inæqualitatẽ eaꝝ:& si fue/ rit meridionalis significat multitudinẽ pluuiaꝝ

Et dicit haly saturnus sub radiis in leone corpo ris reumatismos:turbationes ex humiditate fa/ cit:& in aere siccitatẽ:uespt̃in⁹ ariditatẽ facit:ma tutinus siue oriẽtalis bonã cõplexionẽ sanitatẽ bonã:stationari⁹ siccitatẽ efficit. Et scd'm albu. si fuerit illic retrogradus significat corruptionẽ aeris & mortalitatẽ & uehemẽtiã uẽtoꝝ & cali doꝝ i diebꝫ uenenosis. ℂ Et dicit Albu.cũ fuerit æquidistãs signo uirginis significat corruptionẽ in hominibus & accidũt ifirmitates & bubones mulieribꝫ & p̃cipue iuuenibꝫ & uirginibꝫ cũ cor ruptiõe aeris & mediocritate pluuiaꝝ. Et si fue rit latitudo ei⁹ septẽtrional' significat bonã aeris cõmixtionẽ:& si fuerit meridionalis significat il lud idẽ. Et dicit haly ꝙ saturnus i uirgine sub ra diis nocens est & infirmitates hoibus infert:uesꝑ/ ptinus difficultates aeris:matutin⁹ succitates: sta tionarius uero infirmitates hoibus infert. Et se/ cũdũ Albuma. si fuerit illic retrograd⁹ significat populũ eẽ iplacabilẽ regi suo. ℂ Et dicit Albu. cũ saturnus fuerit æquidistãs libræ accidẽt homi/ nibus dolores cordiũ & uentrũ & egritudines fe briũ cũ inceſſante flatu uẽtoꝝ dieꝝ calidoꝝ ue/ nenosoꝝ & bonã cõmixtionẽ aeris sed paucita/ tẽ panis & uini Et si fuerit latitudo ei⁹ septẽtrio nal' significat multũ flatũ uẽtoꝝ:& fortẽ si fuerit meridionalis significat mortẽ & morbos i hoib⁹

Dicit haly saturnus in libra sub radiis infirmi/ tates occultas infert:uespertinus inæq̃litatẽ aeris: matutinus frigidos & siccos uentos:stationarius quartanas febres inducit. Et scd'm Albu. si il/ lic fuerit retrogradus significat multas egritudi/ nes hominũ longas & precipue in oribus & au/ ribus cũ modica temperantia cõplexionis cor/ porum. ℂ Et dicit Albuma. saturnus cum fuerit æquidistans scorpioni significat æqualitatem cõ plexionum corporum homnium & mortem in his & p̃cipue i iuuenibus & multiplicant' in seni

bus egritudines: cum uehementia frigoris hye/mis & nubibus deſtruentibus meſſes. Et ſi fue/rit latitudo eius ſeptentrionalis: ſignificat ueh̃e/mẽtiã caloris: & ſi fuerit meridionalis: ſignificat multitudinem pluuiarum & humiditatũ. ℂ Et̃ dicit Hali: Saturnus in Scorpione ſub radiis: frigidum aerem facit: ueſpertinus tamen cõgela tionẽ: matutinꝰ uẽtorũ frigidorũ & ſeptẽtriona liũ ẽ ſignificator: ſtationariꝰ facit obſcuros dies. Et ſc̃dm Albuma. ſi fuerit illic retrogradꝰ ſigni/ficat multos rumores terribiles & ſiccitatem ae/ris cum cõturbatione hominũ. ℂ Et dicit Albu. Saturnus cum fuerit æquidiſtans ſagictario: acci dent hominibus bubones cum uehementia do/lorum oculorũ: interfectio ex parte orientis: an/guſtiæ mulierum: locuſtæ & mors in auibus: cum bona aeris cõmixtione. Et ſi fuerit eius latitudo ſeptẽtrionalis: ſignificat flatum uẽtorũ Et ſi fue rit meridionalis: ſignificat ſtabilitatem paucam rerũ & uelocitatem ꝓmutationis eorum. Et dicit Haly: Saturnus in Sagittario ſub radiis: pluuias & nebulas ſignificat: Veſpertinus ſiccitatẽ: Ma/tutinus frigiditatem & congelationẽ: Stationa/rius infirmitatem hominibus facit. Et ſecundum Albuma: ſi fuerit illic retrogradus: ſignificat ca/riſtiã panis. ℂ Et dicit Albuma. Saturnus cum fuerit æquidiſtans Capricorno: ſignificat deſtru ctionem maximã rerum prepatarũ: multitudi/nem pluuiarum cũ terræmotibus: corruptõnem agriculturæ & redditus hereditatũ: propter mul tas aquas & humiditates. Et ſi fuerit latitudo eiꝰ ſeptẽtrionalis: ſignificat multã niuem & multũ gelu & uehementiam frigoris: ſupabundantiam quoq; humiditatum. Et ſi fuerit latitudo eius me ridionalis: ſignificat hoc idẽ. Et dicit Haly: Sa/turnus in Capricorno ſub radiis: boreales uẽtos cum obſcuritate aeris: Veſpertinus frigiditatem: Matutinus frigidã boreã: Stationarius uero ob ſcuros dies facit. Et ſecundũ Albu. Si fuerit il/lic retrogradus: ſignificat multã conturbationẽ hominum & ſuſurrationem cũ diſſipatione pe/cuniarũ: ſed multas elemoſynas. ℂ Et dicit Al/buma. Saturnus cum fuerit æquidiſtãs Aquario ſignificat mortem in hominibus multis: cũ mul/titudine pluuiarum & inundationum: inceſſan/tem flatum uẽtorũ: terræmotus: panis & uini de trimentũ. Et ſi fuerit eius latitudo ſeptẽtrionalis ſignificat deſtructiouem arborũ. Et ſi fuerit meri dionalis: ſignificat multitudinem nubiũ & ſup/fluitatem pluuiarum Et dicit Hali: Saturnus in aquario ſub radiis: hyemẽ facit duram: Veſperti nus timorẽ in mari & fluminibus: Matutinus pluuiam & hyemalem aerẽ: Stationarius frigus & glacie. Et ſi fuerit illic retrogradus ſignificat niues cadere & uehementiam frigoris. ℂ Et di cit Albumazar. Saturnus cum fuerit æquidiſtans ſigno Piſciũ: ſignificat mortem in hominibus: perturbationem inter eos: uehementiam calo/ris & frigoris temporibus ſuis: paucos reddit⁹ & fructus. Et ſi fuerit latitudo eius ſeptentrio/nalis: ſignificat multitudinem flatus uentorum. Et ſi fuerit meridionalis: ſignificat multitudinẽ pluuiarum & augmentum fluminum. Et dicit Hali: Saturnꝰ ī piſcibꝰ ſub radiis ſignificat niues: ueſpertinus ẽ pluuioſus: Matutinus bonam cõ/mixtionem facit: ſtationarius inæqualitatem ſi/gnificat. Et ſecundum Albuma. ſi fuerit illic re/trogradus: ſignificat mortem nobilium.

ℂ Capitulum. 22. de ſignificationibus Iouis ad inſtar eorum quæ dixi.

IVpiter uero ut ait Ptolæ. eodẽ. c. 8. ſi ſolus diſpoſitionis dñs fuerit: ſignificat generaliter oẽs res creſce re. Et ſi opus eius fuerit in homini bus fiet inde eius exaltatio dignita tũ & ſublimitas graduũ: melioratio ſtatus: apta carneitas: ſtatus ſalutis ac ſecuritatis q̃litas: abun dantia uictualiũ ſeu augmentũ reꝝ neceſſariarũ hoĩbus: ſalus corporũ & aiaꝝ: remunerationes & p̃mia regũ: augmẽta quoq; rerũ regaliũ: fama no minis ac magnanimitatis: & generaliter ẽ cã for tũæ & fœlicitatis. Vnde ſecũdũ Hali multiplica buntᵉ oĩa quæ ſũt hoĩbus oportuna & fortifica/bũtᵉ eoꝝ corda: propter diuitias quas hẽbũt: & propter hoc erũt magni & dabunt dona multa: Hæc ille. Et ſecũdũ Albu. ſignificat hoĩes uti ue/ritate in ſermonibus ſuis & proſperitatẽ merca/toꝝ & multarũ mulierũ conceptionẽ & p̃cipue maſculoꝝ & puenire natos ad cõplementũ. Et dicit Ptolæ. Si fuerit ſignificator ſup animalia q̃ bus ſe iuuãt hoĩes: multiplicabuntᵉ & creſcẽt mul tũ: aĩalia alia quibus ſe nõ iuuant morientᵉ: eritq; aer tp̃atus & ſalutifer & multoꝝ uentoꝝ hũido rum: qui uenti ſecundũ Hali ſunt ſaniores: qa diſ ſoluũt hũiditatẽ ſpiſſam p̃pter calorẽ nubis. Itẽ fructus terræ multiplicabuntᵉ: & erũt ſalubres in mari nauigationes: fluminũ & riuoꝝ inundatõ nes: tp̃ate & bone maneriei: atq; fructus terræ & oẽs res aliæ p̃fectibiles erunt eiuſdẽ maneriei. Se cundũ Hali oẽs res p̃fectibiles multiplicabũtur: nocentes uero minuentᵉ: quia oĩs planeta q̃ũ uin cit multiplicat res cõcordantes cũ eo & ſuũ con/trariũ deſtruit. Vnde ſaturnus triſtes facit oẽs res impediẽtes hũanã naturã propter frigꝰ & ſuper/fluitatẽ hũorum ſicut ea quæ habent ſaporem & odorẽ bonũm. Iupiter uero contrarium op̃atur: Hæc Hali. ℂ Et dicit Albuma. tractatu. 5. de cõ/iunctionibus magnis: drã. 2. q̃ Iupiter cũ fuerit æquidiſtans ſigno aerietis: ſignificat ſanitatẽ cor porũ hominum & forte erunt multi planctus &

infirmitates & dolores capitis & fortius in quarta autūnali & significat uehemētiā caloris ī principio eiꝰ & frigꝰ ī fine eiꝰ: uehemētiā frigoris ī q̄rta hyemali: pluuias multas & iundatiões & hūiditates: augmētū quoq; panis & plātatiões arborū & uinearū. Et cum fuerit latitudo eiꝰ septēptrionalis significat uehementiā caloris & multitudiné uētorū calidorꝝ uenenosorꝝ. Et cū fuerit meridionalis significat uehemēté aeris frigiditatē. Et dicit Hali ꝙ essentia plꝰ de sub radiis ꝙ Iupiter in ariete sub radiis facit pluuias: Vespertinus aūt nebulas spargit: Matutinus seu orientalis serenum aerē: Stationarius uero efficit tonitrua & abūdantiam fructuū & feni. Et secūdū Albu. si fuerit illic retrogradus: significat nocumētū in oībus rebꝰ super quas significat iupiter. ¶ Et dicit Albumazar: Iupiter cum fuerit equidistans signo tauri: mortem nobilium: dolores etiam oculorum hominum: paucitatem auium: uehemens frigus & nocés: multas pluuias & terræmotus in initio quartæ hyemalis: & multas niues in medio eius: eritq; quarta æstiualis temperata & forte augmentabit calor & siccitas in quarta autūnali cum multitudine panis & uini: cū diminutione arborū: & erit anguſtia & aduersitas nauigātium ī mari. Et si fuerit eius latitudo septēptrionalis: significat bonam aeris commixtionem. Si fuerit meridionalis: significat permixtionem commixtionis eius: & paucam æqualitatē eius. Dicit Hali: Iupiter in tauro sub radiis: mediocritatem anni significat: Vespertinus hymbres: Matutinus uel orientalis abundantiam fructuū & pascuæ. Et secūdum Albu. si fuerit illic retrogradus: significat cómotionem inimicorum super reges. ¶ Et dicit Albu. Iupiter cū fuerit equidistans signo geminorum: significat hominibus multos dolores oculorum: & præcipue pueris & mulieribus: & multā mortem in eis: & mortem in bestiis: & erit quarta autūnalis temperata: & paucū nocumentū eiꝰ: incessantem flatum uentorū occidentaliū m: augmentum panis & uini: & præcipue in parte occidentali: & forte erit diminutio messis & diminutio aquarum & augmētum aquarum fontium. Et si fuerit latitudo eius septēptrionalis: significat flatum uentorum & tēperātiā eorum. Et si fuerit meridionalis: significat fortitudiné æstatis & multitudiné uētorū calidorꝝ & uenenosorꝝ & siccitatē aeris. Et dicit Haly: Iupiter ī geminis sub radiis bonā cómixtónē significat: & uespti nꝰ sanitatē: & matutinus uel orientalis secundū Albumazarem: significat multas pluuias & uehementiā frigoris. Et secundū etiam Haly: cum fuerit ibidē stationarius: infirmitatem repellit & sanitatē deducit. Et secundū Albu. si fuerit illic retrogradꝰ significat multos rumores & terribiles & bellū.

¶ Et dicit Alb. Si Iupiter fuerit equidistās signo cancri: significat multas infirmitates in hoībus & forte sanabūtur in quarta autūnāli cū multo calore & uehementi frigore & p̄cipue uersus orientē: & multitudiné pluuiarū & nebularū & niuiū ī quarta hyemali. Et si fuerit latitudo eiꝰ septēptrionalis: significat uehemētiā caloris: & multitudiné uentorꝝ calidorum & uenenosorū: Et si fuerit meridionalis: significat illud idem. Dicit Hali: Iupiter sub radiis in cancro: tranquillum mare significat & abundantiā piscium: uespertinꝰ bonā cómixtionē: matutinus seu oriētalis bonā conditionē & sanitatē significat: stationarius significat facilitatē in rebus. Et secundū Albu. Iupiter cū fuerit illic retrogradus: significat cótristatiões regni ex parte aliquorū nobiliū. ¶ Et dicit Albu. Iupiter cū fuerit æquidistans signo leonis: significat ferociam regū: & dolores accidere hominibus: uētos ualidos & multos: & multas pluuias & multum frigus in quarta autūnali: paucitatē calorū in quarta æstiuali & uehementiā frigoris in medietate eius cum augmento fontium

Et si fuerit latitudo eiꝰ septēptrionalis: significat multitudiné flatus uentorū. Et si fuerit meridionalis: significat humiditatē aeris. Et dicit Haly Iupiter in leone sub radiis: admirabiles uentos significat: uespertinus bonā cómixtionē significat matutinus uel orientalis fortuniū ostendit: stationarius diminutionē infirmitatū facit. ¶ Et secūdum Albu. Iupiter cū fuerit æquidistās signo uirginis: accidet hoībus dolor capitis: dolor epatis: & erit annus uehemens sup pregnantes cū temperantia aeris in q̄rta uernali: & bonitatē aeris q̄rtæ æstiualis: & uehemētiā ī q̄rta autūnali: significat multas pluuias & niues & uehementiā frigoris ī quarta hyemali. Et si fuerit latitudo eius septēptrionalis: significat bonā aeris cómixtionē

Et si fuerit meridionalis significat tēperātiam pluuiarū & proficuū earum. Et dicit Hali: Iupiter in uirgine sub radiis: significat abundantiam rerū: uespertinus bonā cómixtionem: matutinus significat infirmitatē: stationarius significat bonam sanitatem & omne gaudium. Et secūdum Albu. si fuerit illic retrogradus: paucitatē pluuiarum cū bonitate & temperātia aeris significat.

¶ Et dicit Albu. Iupiter cū fuerit equidistans signo libræ: significat mortē boum: & tēperantiā aeris ueris & declinationē eius ad frigiditatē: & & ī quarta æstiuali significat pluuias destruētes panem cū multitudine tonitruorū & chorusca-tionū: & multas niues in principio quartæ hyemalis usq; ad mediū eius cum caliditate aeris in fine ipsius. Et si fuerit eiꝰ latitudo septēptrionalis: significat incessantem uentorū flatum & p̄ficuū eorū. Et si fuerit meridionalis: significat multos dolores aduenire hominibus & præcipue in ocu

lis eorũ ex reumate. Et dicit haly Iupiter sub radiis in libra significat aeris bonã cõplexionẽ: uespertinus significat sanitatem: matutinus infirmitatem expellit: stationarius bonũ tempus facit & firmat. Et secundũ Albuma. cum fuerit illic retrograd⁹ significat infirmitates capitis & in fortunia prægnãtiũ: & pluuiã multã in principio hyemis & medietas eius mixta cum flatu uentorum cũ temperãtia q̃rtæ uernalis & mltas herbas i q̃rta æstiuali cũ diminutõe aquaꝝ ¶ Et dicit Albu. Iupit cũ fuerit æq̃distãs scorpioni significat sanitatẽ corpoꝝ hoium cũ mltis pluuiis destruẽtibꝫ i oibꝫ partibꝫ: & uehemẽtiã frigoris i principio q̃rtæ uernal' usq; ad medietatẽ ei⁹: deiñ supaddet & ingrossabit aer & multiplicabũt nebulæ cũ ꝑsperitate uineaꝝ & agriculturæ & bona plantatiõe arboꝝ. Et si fuerit latitudo ei⁹ septẽtrional' significat uehemẽtiã caloris: & si fuerit meridional' significat hũiditatẽ aeris. Et dicit haly Iupit i scorpio sub radiis frigidã pluuiã significat: uesptin⁹ bonã cõplexionẽ: matutin⁹ bonũ temp⁹ augmẽtũ piscium: stationari⁹ trãqllitatẽ & quietẽ. Et secũdũ Albu. si fuerit illic retrograd⁹ significat paucitatẽ pluuiaꝝ cũ multis uentis ꝑficuis. ¶ Et dicit Albu. Iupit cũ fuerit æq̃distãs sagictario significat multas infirmitates hoiũ ex dolore capitis & ꝑcipue in q̃rta autũnali & mortẽ in bestiis & ꝑcipue in bobus: multas pluuias: frigus mediocre in principio hyemis & fortitudinẽ ei⁹ in meditate ei⁹ & niues: & destructionẽ panis & fructuũ cũ uehemẽtia caloris i q̃rta æstiuali & durabilitate uentoꝝ oriẽtaliũ. Et si fuerit latitudo ei⁹ septẽtrionalis significat flatũ uẽtoꝝ & iuuamentũ eoꝝ Et cũ fuerit meridionalis bonũ significat & iuuamẽtũ in hoibꝫ. Dicit haly Iupit in sagictario sub radiis bonã cõuersationẽ & bonã cõditionẽ: uesptin⁹ pluuias multas: matutinus serenũ: stationari⁹ ꝑsperitatẽ in hoibꝫ. Et secũdũ Albu. cũ fuerit illic retrograd⁹ significat iustitiã regũ cum gaudio plebis: cũ mltitudie pluuiaꝝ & bonã temperãtiã aeris æstatis: & multas herbas. ¶ Et dicit Albu. Iupit cũ fuerit æquidistans capricorno significat mortẽ nobiliũ & sanitatẽ corpoꝝ hoium mltas pluuias: uẽtos icessãtes i q̃rta uernali cũ paucitate caloris i quarta æstiuali multitudinẽ uẽtoꝝ oriẽtaliũ cũ inuentione fructuũ: panis & uini paucitatẽ. Et cũ latitudo eius fuerit septentrionalis significat multas humiditates: & cũ fuerit meridionalis significat illud idẽ. Et dicit haly Iupiter in capricorno sub radiis humidã aerẽ significat: uesptin⁹ pluuiã: matutin⁹ trãquilitatẽ in mari & in fluminibꝫ: stationari⁹ aquaꝝ multitudinẽ significat. Et secundũ Albu. si fuerit illic retrogradus significat cõmixtiões q̃ aduenient regibꝫ & plebi. ¶ Et dicit Albu. Iupiter cũ fuerit æquidistãs aq̃rio significat mortẽ nobilium: & multos dolores hoibꝫ & ꝑcipue iuuenibus mortẽ auiũ & luporũ multitudinẽ pluuiaꝝ & niuiũ cũ uehemẽtia frigoris in quarta uernali: & erit q̃rta æstiualis multoꝝ uẽtoꝝ & oriẽtaliũ meaxie: & mltiplicabũt pluuiæ & uẽti i q̃rta autũnali & erit initiũ hyemis pluuiaꝝ multaꝝ & mltoꝝ uentoꝝ & hũiditatẽ cũ destructiõe panis i hora q̃litatis uel cõplemẽti arborũ & uineaꝝ cũ multa nauiũ submersiõe in mari Et si fuerit latitudo ei⁹ septẽtrionalis significat siccitatẽ aeris: & si fuerit meridionalis significat multas nebulas. Et dicit haly Iupiter i aq̃rii sub radiis bonã cõplexionẽ significat: uesptin⁹ multã pluuiã significat: matutin⁹ multas infirmitatis: stationari⁹ pluuiã & nutrimẽtũ cõfert

Et secũdũ Albu. si fuerit illic retrogradus significat ægritudinẽ accidere qbusdã regib⁹. Et dicit Albu. Iupit cum fuerit æquidistans piscibꝫ significat multũ nocumẽtũ hoibꝫ & præcipue iuuenibus & mulieribꝫ: multos etiã dolores parturiẽtiũ: incessantẽ uentũ frigidũ in quarta uernali & uehementiã caloris in quarta æstiuali; bonã aeris cõmixtionẽ in quarta autũnali: & superfluitatẽ pluuiarũ in quarta hyemali multos uentos in medio eius & niues in fine eius cũ hoc ꝙ pluuiæ corũpent arbores & messes & ꝑcipue uineas & oliuas. Et cũ fuerit latitudo eius septẽtionalis significat flatũ uentoꝝ & iuuamentũ coꝝ & si fuerit meridionalis significat multitudinẽ pluuiaꝝ cũ auguméto fluminũ. Et dicit haly Iupit i piscibꝫ sub radiis facit augumẽtũ piscium: uesptin⁹ bonã cõplexionẽ: matutinus trãquillitatẽ in mari & fluminibꝫ: stationarius bonã & temperatã pluuiã significat. Et secũdũ Albu. si fuerit illic retrogradus significat maliciam rerum.

¶ Capitulũ .3. de significationibꝫ martis ad inster coꝝ quæ dixi.

Mars uero ut dicit Ptolæme⁹ eodẽ ca⁹ 8⁹. cũ solus fuerit dispositiõis dñs erit cã detrimẽti ꝑueniẽtis ex siccitate generaliter & secũdũ hãly: erũt iræ magnæ stultitiæ & crudelitates & talia q̃ ex colera generãt ut dicit Ptolæme⁹ si ei⁹ opera fuerit in hoibꝫ accidẽt inter eos ꝓlia & guerræ & lites iter eos & suos ꝓximos de genere suo: erũt etiã deprædatiões & captiuitates regum & turbationes hoium. Et dicit haly hæc fiunt ꝓpter martem q̃ uim iræ intendit Et si applicet saturno opabit uterq; coꝝ in gente cuius est significator una manerierũ mali ꝓpter ꝙ erũt lites & contentiones inter eos Et ꝓpter hoc dicit hermes ꝙ erũt lites ꝓpter cõiunctionẽ duoꝝ inferiorũ unius cũ alio Et si applicatio ista fuerit tempore significatiõis uernalis ꝙ illi de terra martis superabuntur eo ꝙ iræ & audatia erunt in eis ti/

mores & dolores erũt magis in hoĩbꝫ terræ ſatur
ni ꝑpter uĩ ſuã q̃ talia facit ĩ eis:hoc tñ dictũ cõdi
ctionibꝫ ĩdiget:nã expedit ut inſpiciam⁹ ad ſigni
ficatorẽ cuiuſlibet ſectæ & illa cuius ſignificator
fuerit fortunatus uincit & alia cuius ſignificator
fuerit debil' & ĩfortunatus erit uicta.Si igit' mars
cũ alio pl'a'pticipationẽ habuerit eius ſignificatio
erit cõpoſita ꝑ ut diximꝰ ꝑ uerba ſimetis cũ locu/
tus fuit de cõiũctione martis cũ ſaturno tpe gran
diũ accidẽtiũ hæc.haly Et dicit Ptolæ.ulteriꝰ qꝺ
cũ mars ſolus dñet' continget hoĩbꝫ mors ſubita
ægritudines febriũ tertianarꝫ & ſpuere ſanguinẽ
& accidet mors feſtina & maxie in his q̃ ſũt per/
fectæ ætatis.ſ.in ætate adoleſcẽtiæ:qdã enĩ uiolẽ/
tiã & iniurias recipient & uilipendẽt & exibũt
de ſua lege ad aliã extraneam:& illicita cõmittẽt
& leges tranſgredient' & erũt ignes:& cõbuſtio/
nes hoĩcida rapinæ ĩſidiæ ꝑ uias. ℂ Et ſi fuerit ſi
gnificatio martis ſuꝑ aerẽ accidẽt calores magni
uenti ualidi & calidi ac peremptorie mortales
tempeſtates.ſ.penes fulmĩa q̃ dicta ſũt caraſte.i.
ſecũdũ haly.coruſcatio corpa dura findẽs & mi/
nus dura nõ ledẽs: talit' enĩ ꝙ findet' augꝫ in bur
ſa & burſa nõ cõburet' ꝑpter uelocitatẽ magnã
q̃ uenit hæc haly. ℂ Et dicit Ptolæ.ſi fuerit ſigni
ficatio martis in mari accidet ſubmerſio nauium
feſtina ualde ꝑ uẽtos cõtrarios & fulmĩa & huiꝰ
modi: & ĩ fluminibꝫ accidẽt diminutões aquarꝫ
ſiccabũt' fõtes & aquæ potabiles corrũpent' :ĩ re
bus aũt ad uſus hoĩum ꝑtinẽtibꝫ & in al'ibꝫ ac ter
ræ naſcentibꝫ accidet dãnũ maguũ ualde.erunt ꝙꝫ
fructuũ detrimẽta:aut ꝑpter ĩflãmationẽ cauma
tũ q̃ eos cõburent:aut ꝑpter peſtilentiã locuſtarũ
uel ꝙ hoĩes anteq̃ ſe iuuant de iſtis cadunt ꝑpter
magnos uentos:uel ꝑ ignẽ cadentẽ in horreis aut
granariis cõburent'. ℂ Et dicit albu.liº.2º.de cõ
iunctionibꝫ magnis differẽtia.3.ꝙ cum mars fue
rit æqdiſtans ſigno arietis ſignificat ĩterfectionẽ
accidere in partibꝫ oriẽtis & multitudinẽ dolo/
rũ oculorũ & mltos uẽtos cũ paucitate pluuiarꝫ
Et ſi fuerit eius latitudo ſeptẽtrionalis ſignificat
ſiccitatẽ aeris & ſi fuerit meridiana ſignificat tem
pantiã aeris. Et.d. haly tract.de exiſtẽtia plane
pl'arꝫ ſub radiis ꝙ mars in ariete ſub radiis ſerenũ
ſignificat:ſed ueſptinꝰ cõtrariũ:matutinꝰ uel oriẽ
talis turbationẽ tpis:ſtationarius fulgura & to/
nitrua ſignificat. Et ſecũdũ Albu. ſi fuerit illic re
trogradus ſignificat mltos dolores & multa no/
cumta aduenire. ℂ Et dicit Albu.ubi ſupra mars
cũ fuerit æqdiſtãs ſigno tauri ſignificat ĩterfectio
nẽ ĩter ciues partis ſeptẽtrionis & meridiei mltos
dolores cũ mortis mulierꝫ cõiugatarꝫ & maliciã
terꝫ uenerearꝫ mortẽ etiã boũ & mltitudinẽ oui/
um & abũdantiã pluuiarꝫ & uehemẽtiã tonitruo
rũ & corruſcationũ & nebularꝫ & paucitatẽ ui/
ctus & habũdantiã aquarꝫ. Et ſi fuerit latitudo
eiꝰ ſeptẽtrionalis ſignificat multas infirmitates
uariolarum Et ſi fuerit meridiana ſignificat mali
ciã cõmixtionis aeris. Et dicit haly mars in tau/
ro ſub radiis tempꝰ ſine uento facit:ueſpertinꝰ re
nũ:matutinus ſiue oriẽtalis uentos mouet:ſtatio
narius deſiccat aerẽ. Et ſecũdũ Albu. cũ fuerit il
lic retrogradꝰ ſignificat nocumẽtũ aduenire be/
ſtiis cũ morte eorꝫ. ℂ Et dicit Albuma.mars cũ
fuerit æquidiſtãs ſigno geminorꝫ ſignificat mul/
tos dolores auriũ ĩ hoĩbꝫ & uariolas & morbilles
& ĩterfectionũ ĩ ſeptẽtrione cũ multo latrocinio
& erũt nocumenta hoĩbꝫ ꝑpter tonitrua & coru
ſcationes uehementiã frigora. Et ſi fuerit eius la
titudo ſeptẽtrionalis ſignificat mltitudinẽ terræ/
motuũ & ſi fuerit meridiana ſignificat caliditatẽ
aeris & quietẽ eius. Et dicit haly ſi uenerit mars
ſub radiis ĩfirmitatẽ hoĩbꝫ ſignificat: ueſpertinus
eſt calidiſſimus:matutinus uel oriẽtalis cõtrarie/
tatẽ in hoĩbꝫ operat':ſtationari⁹ calidus & ſiccus
efficit'. Et dicit albu.cũ fuerit illic retrogradꝰ ſi/
gnificat multas ægritudines uariolarꝫ & morbil/
lorꝫ. ℂ Et dicit Albu.mars cũ fuerit æquidiſtans
cancro ſignificat interfectionẽ in parte orientali
uel occidentali & multiplicat' in hoĩbꝫ ægritudi/
nes & infirmitates pectorꝫ & quottidianæ & ter
tianæ febres & dolores gutturis:& cadẽt ĩter prin
cipes cõtrarietates:& erit paucitas pluuiarꝫ cum
uehemẽtia caloris Et ſi fuerit latitudo eius ſeptẽ
trionalis ſiguificat caliditatẽ aeris & ſi fuerit me/
ridiana ſignificat illud idẽ. Et dicit haly mars in
cancro ſub radiis cõbuſtionẽ: ueſpertinus ĩfirmi
tates:matutinus lites inter hoĩes: ſtationarius cali
ditatẽ & ſiccitatẽ ſignificat. Et dicit Albu.cũ fue
rit illic retrogradus ſignificat coruptionẽ aeris &
uehementiã caloris cũ flatu uentorũ uenenoſorũ
ℂ Et dicit albu.mars cũ fuerit æquidiſtans ſigno
leonis ſignificat bella in parte orientis cũ expan/
ſione mortis & præcipue puerorꝫ ꝑ nimio dolo
re uentris:& ſignificat cariſtiã in beſtiis & pauci/
tatẽ pluuiarꝫ & panis & p̃cipue in parte oriẽtis.
Et ſi fuerit latitudo eius ſeptẽtrionalis ſignificat
flatũ uẽtorꝫ ex ferocitate uenenoſorꝫ:& ſi fuerit
meridionais ſignificat ſiccitatẽ aeris. Et dicit ha
ly mars ĩ leone ſub radiis infirmitates ĩperatoris
ſignificat:ueſpertinus ardorẽ:matutinus uel oriẽ
talis extinctionẽ eius ſignificat:ſtationariuſ ſigni
ficat infirmitatẽ. Et ſecũdũ Albu.ſi fuerit relro/
gradus ſignificat ꝙ cadet inuidia & odiũ inter
romanos. ℂ Et dicit Albu.mars cũ fuerit æqui/
diſtãs uirgini ſignificat multas infirmitates ocu/
lorꝫ & multã ĩterfectionẽ effuſionẽ ſanguinis in
in parte meridiei & mortẽ mulierũ cũ deſtructio/
ne aeris & eius ſiccitate & multis terræmotibꝫ &
multitudine panis & uini. Et ſi fuerit eius latitu/
do ſeptẽtrionalis ſignificat paucas pluuias:& cũ
fuerit latitudo meridionalis ſignificat maliciã cõ

plexiõis aeris. Et dicit haly mars in uirgine sub radiis infirmitates in hoĩbꝫ facit: uespertinus suf/ focationẽ matutinus lites & cõtentiões facit: sta tionarius siccitatẽ aeris oñdit. Et si fuerit illic re trogradus significat siccitatẽ aeris. ℂ Et dicit Al bu. mars cũ fuerit æquidistãs libræ significat salu tẽ & bonũ in hoĩbꝫ & erũt multi latrones & ti/ mores & rumores terribiles mors & ifortunia in hoĩbꝫ ꝑpter bubones & specialiṫ in ꝑte meridiei cũ paucitate pl'iaꝝ & nebulaꝝ & uẽtoꝝ. Et si/ fuerit latitudo septentrionalis significat multitu dinẽ uẽtoꝝ icessãter: & si fuerit meridional' signi ficat tpantiã aeris. Et. d. haly mars in libra sub radiis siccũ aerẽ facit: uesptin⁹ pluuioſũ matutin⁹ turbationẽ & tonitrua facit: stationari⁹ uero ari dus & siccus. Et secũdũ Albu. si illic fuerit retro/ gradus significat, mortẽ subitã quorũdã nobiliũ hoĩum. ℂ Et dicit Albu. mars cũ fuerit æquidi/ stans scorpioni significat multos dolores oculo/ rũ in hoĩbꝫ & bubones & ægritudines & præci/ pue ĩ iuuenibus & illud erit in septentrione: cum multis latronibus: & erit frigus uehemẽs in quar ta autũnali & hyemali & æstiuali cum multa sic/ citate aeris & nocebit pani uino arboribꝫ & mes sibꝫ. Et si fuerit eius latitudo septẽtrionalis signi ficat multã siccitatẽ & paucitatẽ pluuiaꝝ: & si fue rit meridionalis significat tempantiã aeris. Et dicit haly mars in scorpione sub radiis trãquillita tẽ in mari significat: uespertinus & matutinus si/ gnificat uentos: stationarius significat trãquillita tẽ & quietẽ facit. Et secũdũ Albu. & si fuerit il/ lic retrograd⁹ significat infirmitatẽ accidere regi/ ꝑpinquitatẽ pditionis. ℂ Et dicit Albu. mars cũ fuerit æquidistãs sagictario: erit mors ĩ parte oc cidentis cũ multa interfectione: & cũ ægritudini bus & uehemẽti tussi & doloribus oculorum: & erit quarta uernalis mali aeris corrũpẽtis: cũ pau citate pluuiarũ: & multiplicabiṫ frigus in quarta hyemali: & exinde erit corruptio annonæ .s. pa/ nis & uini: uel cũ multis plantaꝝ plantatiõibus.

Et si fuerit eius latitudo septẽtrional': significat multũ flatũ uẽtoꝝ cũ siccitate & pauca hũiditate eorũ: & si fuerit meridionalis: significat alterati onẽ quarundã rerũ & cõuersionẽ earũ. Et dicit Hali: mars in sagictario sub radiis: sine hũiditate Vesptinus infirmitates & pestilẽtias. Matutinus uel oriẽtalis uehementiã caloris significat. Stati/ onarius uero malũ & infortuniũ. Et scd'm Al/ bu. si fuerit retrogradus: significat malũ & infor tuniũ & malũ aduenire militibus regis. ℂ Et se/ cundũ Albu. mars cum fuerit æquidistans capri/ corno: significat multã mortẽ & multa infortu/ nia ex parte meridiei: & p̃cipue in iuuenibus & mulieribus: paucitatẽ pluuiæ & siccitatẽ aeris: cũ multis redditibus hereditatũ & paucitate fructu um. Et si fuerit eius latitudo septẽtrional': signi/ ficat destructionẽ commixtionis aeris: & si fuerit meridionalis: significat illud idẽ. Et dicit Hali: mars in capricorno sub radiis nutrit: Vesptinus bonã cõmixtionẽ: Matutinus dies hyemales per loca facit: Stationarius trãquillitatẽ & ꝑfectõnẽ iuducit. Et scd'm Albu. si fuerit illic retrogradus significat mortẽ nobiliũ cũ cogitatibus & mero/ ribus hominũ: & multas pluuias. ℂ Et dicit Al/ bu. mars cum fuerit æquidistans aquario: signifi cat mortẽ regũ orientis cũ multis infortuniis ho minũ: & supabundantiam pluuiæ & casu niuiũ: & d'sperã cõmixtionẽ aeris: & cũ multitudie pa nis & uini: & cũ multo bono & paucitate eorũ in parte orientis. Et si fuerit eius latitudo septẽ/ trionalis: significat siccitatẽ aeris: & si fuerit me/ ridional': significat illud idẽ. Et dicit Hali: mars in aquario sub radiis: significat ariditatẽ: uesper/ tinus absentiã uẽtorũ: matutinus motionẽ eoꝝ: stationarius significat nocumentũ in mari. Et secũdũ Albu. si fuerit illic retrogradus: significat malã inobedientiã plebis erga regem. ℂ Et dicit Albu. mars cũ fuerit æquidistans piscibus siue si/ gno piscium: significat interfectionẽ multã inter re ges & magnates & amissionẽ regni & dignitatũ eorũ: febres tertianas & quotidianas in ꝑte meri diei & occidentis: caristia bestiarũ: & abũdantia pluuiarũ & niuiũ: cũ bona aeris cõmixtõne. Et si fuerit eius latitudo septẽtrional' significat mul tos uentos: & si fuerit meridional' significat mul/ tas pluuias. Et dicit Hali: mars ĩ piscibus sub ra diis: raritatẽ piscium significat: uespertinus aridita tẽ: matutin⁹ fulgura & tonitrua: stationarius in/ æqualitatẽ in corpibus & in rebus significat. Et scd'm Albu. si fuerit illic retrogradus: significat ꝑmutationẽ & accidẽtia accidere hoĩbus & pau cũ cõplemẽtũ eius ĩ quo sperat' ex opibꝫ & rebꝫ.

ℂ Capitulũ. 4. de significationibꝫ solis adinstar eorũ quæ dixi.

IN accidentibꝫ aũt grãdibꝫ q̃ fiũt per eclipsim luiariũ nõ attribuit Ptol. dominiũ ipsis luiaribꝫ: sed a liis quiq; pl'is retrogradis sicut di/ cit haly 2°. q̃driparti ca°. 8°. Nam dicit sol & luna sũt dñi aliorũ pla netarũ eo q; ambo sũt causa totius opationis gu/ bernatiõis stellarũ & causa fortitudinis dñantiũ & debilitatis debiliorũ ꝑpter cõparationẽ quã habẽt ad duo luminaria: Sol enĩ & luna oẽm rẽ, faciũt naturalẽ & q̃ cõmiscẽt' uirtutes eorũ & fit de ambobus una uirtus unusquisq; cõtinet spẽ ita q; ambo operent' in uno cõmiscebiṫ secũ alia uirtus aliarũ planetarũ: tũc hæc uirt⁹ inclinat uir tutẽ luminaris & iõ sciũt' accidentia a quinq; pla netis sine dñio specialis solis & lunæ Cõsilr ca°.

7°.dicit qꝫ plæ inclinãt opꝰ solis & lunæ & ipsũ reducũt ad operũ suoꝝ naturã & ꝑpter hoc accidiẽt semꝑ accidẽtia eclipsiũ a plis. ¶ Hic uolo tñ ponere significationes solis & lunæ in hoc caꝑ iuxta sniam albu.& alioꝝ. Dicit.n.Albu.in magno introductorio libro q̃rto differẽtia sexta qꝫ sol in temporibꝫ operaẽ aliquibꝫ & qñ cõpositiões nõ fiunt nisi in locis sup quibꝫ eius motus operatur.Et quia sol uitã uniuersalẽ significat põnũt ipsũ fortunã ita & bonũ.Cũqꝫ eius fuerit motus in locis qbusdã tpratis temporaliter operaẽ ibidẽ.& fit bonæ cõplexiõis:nõ i æstate utiqꝫ calor neqꝫ in hyeme frigus abũdabit.In cõiunctiõe uero & oppositiõe malũ eũ dixerũt: in sextili aspectu & terno bonũ:& nõ bonũ erit in.4°.commixtũ. Et cũ hoc cõcordat alcabi.in suo introductorio differẽtia.2.& abrasius in liꝰ suo de natiuitatibꝫ i ꝑncipioꝫ dicũt qꝫ sol ꝑ aspectũ eius est bonꝰ & fortuna:& malꝰ ꝑ cõiũctionẽ i uno signo: Vñ dicit albu.ubi supꝝ qꝫ antiq assilauerũt eiꝰ cõiũctionẽ cũ plis directioni suæ i locis i qbꝫ sui caloris grauitate aialia & semia pcunt:& assimilauerũt oppositionẽ suã ultimæ remotioni a locis i qbꝫ ꝑ eiꝰ absentiã frigꝰ nimiũ alia & seia cõsumit Quartũ quoqꝫ aspectũ assimilauerũt locis i qbꝫ ptẽ aliũ & seminũ i uno tpe ãni cõsumit & in alio tpe nõ cõsumit.Aeq̃litatẽ quoqꝫ locis assilauerũt i qbꝫ .s.nec calore nec frigore nimio aliquid cõsumit & hũc silr motũ sextili & trino aspectui assilauerũt. Et qa sol naturaliter ẽ diurnꝰ si sit ꝑ diẽ i signis masculinis in locis qbꝫ.s.suus operaẽ aspectus fortunã significabit.Cũ igit in cõtrariis horꝝ q̃ diximꝰ ac i locis malignis iuentus sit malũ portẽdit.hæc albu.ibidẽ.Et dicit ulteriꝰ eodẽ caꝑ qꝫ sol ꝑ sui siccitatẽ & sui motus celeritatẽ nec nõ diuersitatẽ cẽ illiꝰ i tempibꝰ recipit a plis q ei complectũt corruptionẽ .mutationẽ & mũdo eas reddit.¶ Et dicit albu.in liꝰ.5°.de cõiũctionibꝫ magnis drã.3.qꝫ significatio propria solis est regum sequi nocumẽtũ & mortẽ plebi aduenire:cõmotionẽ inimicoꝝ ab oĩbꝫ terris:ãnus uere ifructuosꝰ erit.Et inquodã tract.de tpie aeris q̃ uocaẽ exafenõ dicit qꝫ qñ sol dispositor fuerit: tpus erit mlt tæ uariatõis & carens stabilitate nisi initio fuerit in aliquo anguloꝝ aut in succedenti.Et si fuerit i cadẽte erũt mltæ infirmitates & pestilẽtiæ q̃ aliũde impediatur. Et dicit Albu. ubi supꝝ qꝫ cũ sol dñaẽ multiplicabũẽ bestiæ & erit effusio sanguinis a ꝑte occidẽtis & nobiles fient paupes & pauperes fiant diuites. Vñ dicit ipse significatio eius exparte cõmixtionis cũ intrat capita inceptionũ reuolubiliũ quas ꝑdiximꝰ plæ quidẽ aꝑpriãẽ cũ isto qđ diximꝰ sine ea significatione solis qñ æqdistãtia eaꝝ ad loca ista uadit i oĩbꝫ reuolutiõibꝰ Et nõ præparaẽ diuersitas significationũ nisi ex parte astãtiũ eoꝝ secũdũ qꝫ ꝑmisumꝰ:& ꝑpter hꝫ dicit ipse nõ rememorati sumꝰ significatõe solis super accidẽtia inferiora ex eo qꝫ æquidistat ipsis partibꝫ quaꝝ rememoratione ꝑmisimus:sed secũdũ significationes eius æquidistãtie in oĩbꝫ signis q̃plimũ eiꝰ significatio ẽ sup alteratiões aeris: & nõ plura dicit albu. de significatio nibꝫ solis ibidẽ: nec etiã hali in tractatu de cẽntia plaꝝ de subradiis aliqd de eius significationibꝫ notat:iõ designificationibꝫ eiusdẽ ad ꝑsens dicta sufficiant.

¶ Capitulũ.5.de significationibꝫ ueneris adinstar eorum quæ dixi.

Enꝰ itaqꝫ q̃n ueta ‹fuerit› gubernatrix ut ait Ptolæmeꝰ ubi supra generaliẽ opabiẽ eaq̃ Iupiẽ operatur & cũ hoc actus uenereos aliq̃ntulũ exercebit Cuiꝰ opꝰ ꝑpriũ & particulare i hoĩbꝫ ẽ gaudiũ sublimitas honores alacritates melioratio status bonitatis cõiugii filioꝝ multitudo: commoditas oĩum reꝝ coniugabiliũ:augmẽtũ ſbe seu diuitiarũ:actus nitidi & mũdi boni aní in lege seu fedris obseruatiõe aspecta carnalitas amabũẽ cũ pricipibꝫ etiã potẽtũ cõsanguinitas. Et si fuerit eius significatio in aere erũt uenti tempati humidi & multi nutrimẽti.s.q̃ faciũt res crescere multæ cõestiones & erit aer limpidus bonus & clarus. Et si fuerit eius significatio i aquis faciet eas fecũdas & erũt pluuiæ mltæ & nauigatões secure creseẽt rui eritqꝫ in mercimoniis magnũ lucrũ Et maxime scdm haly i rebus suauibꝫ & aromaticis ꝑ ut sũt species bonæ odoriferæ pãni præciosi & lapides tiã pciosi. Et dicit Ptolæ.qꝫ alia qbꝫ utũẽ hoies & similiẽ terræ fructꝰ crescent & multiplicabũẽ atqꝫ ꝑficientẽ ¶ Et dicit albu.liꝰ.5°de cõiũctionibus magnis differentia quarta qꝫ uenus cum fuerit æquidistans signo arietis significat siccitatẽ cũ diminutione pluuiaꝝ & icessãtẽ flatũ uẽtoꝝ & bonã cõmixtionẽ aeris. Et si fuerit latitudo eius septẽtrionalis significat caliditatẽ aeris & si fuerit meridiana significat uehemẽtiã frigoris: & qñ elõgaẽ ab auge.s.solis significat motionẽ exercitus. Et.d.hali de tpie plaꝝ i tractatu de exñia subradiis qꝫ uenꝰ i ariete sub radiis significat uehemẽtiã uẽti: uesptina uentũ significat:matu.seu oriẽtalis tonitrua & pluuias. Et secũdũ Albu.si fuerit retrograda significat multa tonitrua & corruscationes fortes grãdines & tempestates.¶ Et dicit Albu.uenus cũ fuerit æquidistans a tauro significat multitudinẽ nubiũ & pluuiaꝝ & tonitruorũ & corruscationũ cum siccitate aeris Et si fuerit latitudo eiꝰ septẽtrionalẽ significat bonũ aeris cõmixtionẽ & si fuerit meridionalis significat illud idẽ & qñ elongaẽ ab auge sua significat apparentiã boni & salutis in hoĩbꝫ. Et dicit haliue/

nus in tauro sub radiis tonitrua significat:uespertina serenū aerē.matutini uel oriētalis bonā cōditionē ac uelocitatē significat. Et scd'm Albu.uenus cū fuerit retrograda grādines cū uehementia tonitruoꝝ & coruscationū significat. ℂ Et dicit Albu.uenus cū fuerit æquidistās signo geminorū significat humiditatē aeris & corruptionē eiꝰ

Et si fuerit eius latitudo septētrionalis significat flatū uentoꝝ:& si fuerit meridional' significat siccitatē aeris Et qñ elōgat' in longitudie sua longiori scilicet a sole significat infortuniū i magnatibꝫ & angustias & tristicias. Et dicit hali qꝫ uenus in geminis sub radiis nimis desiccat.uespertina ē uentosa:matutina uel oriētal' bonū tempꝰ significat. Et secūdū Albu.si fuerit illic retrograda significat caliditatē & siccitatē aeris. ℂ Et dicit Albu.uenus cū fuerit æquidistās signo cancri significat bonā cōmixtionē aeris: multū flatū uentoꝝ. Et si fuerit eius latitudo septentrionalis significat uchementiam caloris:& si fuerit meridiana significat illud idem. Et qñ elongat' a longitudie sua lōgiori.s.a sole significat detrimentū aduenire regibꝫ & nobilibꝫ cū motu exercituū Et dicit hali uenus i cancro sub radiis tēpiē absqꝫ uēto:uespertina bonā cōplexionē:matutina siue oriētalis serenū facit Et secūdū Albu.si fuerit illic retrograda significat detrimentū quorūdā mulieꝝ regū. ℂ Et dicit Albu.uenus cū fuerit æquidistās leoni significat multas infirmitates puariolā: & caloreē aeris:cū pauco flatu uenti& forsā erit aeris cōplexio bona. Et si fuerit eius latitudo septentrionalis significat uētū & caliditatē eius:& si fuerit meridional' significat bonā aeris cōmixtionē. Et qñ elōgāt' a lōgitudie sua lōgiori.s.a sole significat qꝫ cōsequēt' reges aut q̄dā mulieres eoꝝ detrimēta .Et dicit hali uenꝰ i leone sub radiis ardorē facit:uespertina iumentoꝝ infirmitates:matutina bonam cōplexionē facit. Et secūdū Albu. si fuerit illic retrograda significat angustiā euenire regibꝫ & cogitatus & tristiciā. ℂ Et dicit Albu. uenus cū fuerit æquidistās uirgini significat aeris cōmixtionē & forte declinabit ad frigus & siccitatē. Et si fuerit eius latitudo septētrionalis significat bonā cōplexionē aeris :& si fuerit meridionalis significat illud idē. Et si elongat' in lōgitudine sua lōgiori.s.a sole significat mortē nobiliū cū multis infirmitatibꝫ hoīum. Et dicit hali uenꝰ in uirgine sub radiis significat siccitatē:uespertina bonā cōplexionē:matutina hūiditatē pstat. Et secundū Albu.si fuerit illic retrograda significat ægritudies mulieꝝ. ℂ Et dicit Albu.uenus cū fuerit æquidistās libræ significat sanitatē hoīum cū bona cōplexiōe aeris & frigiditate eius & suphabūdātia. Et si fuerit latitudo eius septētrionalis significat uentos siccos & si fuerit meridionalis significat infirmitates ex parte morbili.

Et si elōgat' in lōgitudine sua lōgiori.s.a sole significat mortē mulieꝝ regū:cōturbationes & rumores terribiles in hoībꝫ. Et dicit hali: uenus cū fuerit in libra sub radiis hūida erit:& uespertina bene cōplexionata:matutina erit humectās. Et secūdū albu.si fuerit illic retrograda significat detrimētū aduenire mulieribꝫ regū. ℂ Et dicit Albu. uenus cū fuerit æqdistās scorpiōi significat uchementiā frigoris & multū uentū & forte erit bona complexio aeris. Et si fuerit eius latitudo septētrional' significat multos uentos Et si fuerit meridionalis significat multas pluuias. Et qñ elōgat' alōgitudine sua lōgiori scilicet a sole significat detrimētū qbusdā nobilibꝫ pcipue senibꝫ. Er dicit hali: uenus in capricorno sub radiis gelida ē:uespertina frigida.Matutina pluuiosa. Et secūdū Albu. si fuerit illic retrogada significat tristiciā angustiā hoīum. ℂ Et dicit Albu.uenus cū fuerit æquidistās aquario significat bonā aeris cōplexionē ml' tū uentū cum multitudine pluuiaꝝ & nebulaꝝ

Et si fuerit eius latitudo septētrionalis significat siccitatē & paucitatē pluuiæ & cū fuerit meridionalis significat multas angustias. Et qñ elōgat' a lōgitudine sua lōgiori.s.a sole significat multas inundationes & redūdationes fōtiū & accidit nauibus submersio in mari. Et dicit hali:uenus cū fuerit in aquario sub radiis fit nebulosa.uespertina calida & uentosa Matutina pluuiosa & caliginosa. Et secūdū Albu. si fuerit illic retrograda significat ægritudines hoīum ꝓpter humiditatē ℂ Et dicit Albu. uenus cū fuerit æquidistās piscibꝫ significat uchemētiā caloris cū uchemēti humiditate & forte erit bona cōplexio aeris Et si fue/

rit eius latitudo ſeptẽtrionalis ſignificat uentoꝝ flatũ inceſſantẽ: & ſi fuerit meridionaſ ſignificat multas pluuias. Et qñ elõgaſ a lõgitudine ſua lõgiori.ſ.a ſole ſignificat detrimẽtũ diuitũ & nobiliũ Et dicit Haly uenus in piſcibꝫ ſub radiis ſe renũ tempꝰ ſignificat:ueſpertina aquoſa & uento ſa:matutina bonã cõplexionẽ ſignificat & grami na & fructus nutrit boũ. Et ſecũdũ Albu. ſi fuerit illic retrograda ſignificat cõturbatões & ſuſurrationes & rumores terribiles & triſtitias & timores cõtingere hominibus.

¶ Capitulũ.6.de ſignificationibus mercuri.

MErcurius itaq; cũ ſolꝰ fuerit diſpoſitionis dñs ut ait Ptolæ. ubi ſupra:ſi tunc cõmiſceaſ cũ natura uel ſignificatiõe alicuiꝰ alioꝝ planetaꝝ gñaliſ cõcordabit & coaptabiſ cũ natura illiꝰ planetæ.i. ſecũdũ Hali facit talia opera: qualia planeta ſeu ſtellæ fixæ quibus applicat:& ſi nulli applicuerit aſſimilabiſ opus ſuum parti ſignorũ in quo erit Hæc Hali. ¶ Et dicit Ptolæ.ꝙ opꝰ ſuũ propriũ ẽ mouere res multas plꝰ q̃ aliarũ ſtellarũ opꝰ:& ſuũ agere qđ uoluerit ſubtilis ẽ ĩgenii:uiaꝝ ẽt abſciſiones erũt & latrocinia & depdationes: faciẽtq; periculũ in mari ſi ꝑticipationẽ habuerit cũ infortunis. Et dicit Hali ꝙ mala quæ facit mars facit palã & diſcoopte & ui armorũ:& mala cõſimilia facit mercurius per ſubtilitatẽ artiũ. & iõ cum fuerit in aliqua dignitate martis uel accordatꝰ cũ eo faciet res mirabiles.hæc ille.Et dicit Pto. ꝙ mercurius facit ægritudines ſiccas.ſ.febreſ quotidianas:tuſſim & uomitũ & ptiſim. nam ſecđm hali faciat infirmitates acutas:quia ẽ feſtini motꝰ Et q̃uis dicit Pto.ꝙ mercurius facit opera ſtellarum & ſignorũ uel partiũ eorũ cum quibus erit: ita ꝙ ſi fuerit in dignitate alicuius planetæ utputa in termino aut domo aut exaltatiõe aut trigono:eius cõplexio reduciſ ad cõplexionem iſtius planetæ:nihilominus iã dicit nobis ꝙ oĩa opera eius ſunt infortunata:eo ꝙ duæ domus eius ſunt in trino aſpectu domorũ ſaturni: & ĩ ſextili aſpectu domorũ martis:ideo natura ſua tendit ad naturã ſaturni & martis:& eſt cõtraria naturæ Iouis:eo ꝙ oppoſitas domos habẽt. Sed licet domos ſuæ ſint in trino domorũ ueneris cum caſus eius eſt in exaltatione ueneris: & ideo cõuenit ut aſſimileſ parũ naturæ ueneris:& ꝙ elõgetur ab ea quantũ eſt elongata a natura eius a natura ueneris:& quantũ exaltatio elongatur a caſu: propter hoc igitur mercurius facit prædicta mala qñ ſolus eſt dñs:licet cum nulla alia cauſa ſit cõmixtus. Et ſi cõmiſcebiſ fortunis: facit facta q̃ ipſæ faciunt.hæc hali ibidem. Et dicit Ptolæ. ꝙ mercuriꝰ ſignificat diuinatões & ſeruitiũ diuinũ: & ea quæ contingunt in ſanctuariis:ſicut ſũt mutationes legũ ac morum. hæc aliqñ fiũt per ipm ſecđm cõmixtionẽ ſuã cũ cæteris ſtellis:Nam ſecũdũ hali accidet ꝑ eũ ĩ illis fortitudo mali & corruptiõis:uno uero tpe pluſq̃ alio:ſecđm ꝙ planetæ qbꝫ miſcebiſ ſint fortunæ uel infortũæ.Si enĩ fuerint cũ fortunis dãnum erit minus: & ſi cũ infortunis:dãnũ erit multomagis.hæc hali. Et ſecundũ Albu.li.5.de coniũctõibus magnis drã.5. Mercurius ſignificat bella & guerras & iſultum uulgi in reges & mortẽ ſubitam in hoĩbꝰ. Et dicit Ptolæmeꝰ.caꝰ 8.ubi ſupra ꝙ quia mercurius eſt cõplexionis ſiccæ & feſtĩ motus eo ꝙ ſemper uadit circa ſolẽ & retrogradaſ ſæpiꝰ ſuo curſo:iõ in aere ꝑprie operaſ uentos turbinoſos & repẽtios ac defacili mutabiles facit tonitrua corruſcationes & terremotus:& forſã ꝑpter hoc q̃ ꝑdicta ſũt detrimẽta facit in aĩalibꝫ & ĩ uegetabilibꝫ quibus magis utunſ hoĩes Et ſecũdũ hali:ꝙ accidit ſubmerſio ciuitatũ & huiꝰmõi. Et ſecũdũ Albu.ubi ſupra Mercurius ſignificat paucitatẽ pluuiaꝝ uehemẽtẽ flatũ uẽtoꝝ & mltũ nocumẽtũ cũ caſu,ſulminũ. ¶ Itẽ Albu.cũ fuerit eiꝰ ſignificatio ĩterra ſignificat deſtructionẽ fructuũ cã cõbuſtionis & uentoꝝ & mortalitatem & locuſtas. Et dicit hali: ꝙ licet Ptolæ.oñdit 2ꝰ q̃driptiti ꝙ de ſe tantũ facit humiditatis quãtũ ſiccitatis de his tñ in 2ꝰ liꝰ.caꝫ dat: eius aꝓpinquatiõe ad ſolẽ & reuerſione eiꝰ frequẽti ad ſolẽ:q̃re uĩcit ĩ eo ſiccitas: uñ operaſ ĩ aere ſecũdũ ꝙ operanſ infortũæ quãdo cõmiſcẽſ cũ natura ſolis:eo ꝙ ex tali cõmixtione fiũt fumi ſicci de quibꝫ ꝓueniũt uẽti turbinoſi ita ꝙ pcunt naues:dãnanſ plãtæ:& cetera mala fient ĥ illæ. ¶ Itẽ dicit Ptolæ.ꝙ mercurius opaſ multã diminutionẽ in aquis & riuis qñ abſcondiſ .ſ. qñ intrat radios ſolis & facit augmentũ in eis qñ oritur uel exit radios ſolis:nã tũc ſecũdũ hali creſcit fumoſitas humida & minuitur fumus ſiccus

Ex ꝑdictis igitur patet ſecũdũ Ptolæ.ꝙ mercurius ſiccitatẽ augmẽtat qñ ẽ in dignitatibꝫ plãꝝ ſiccorum & qñ aſpicit ſe cum eis & qñ radios ſolis intrat Hũiditatẽ uero facit qñ ẽ in dignitatibꝫ plãꝝ hũidoꝝ & qñ aſpicit ſe cũ eis & qñ radios ſol exit hæc hali ibidẽ. ¶ Et dicit Albu.liꝰ.5ꝰ.de cõiũctionibus magnis differẽtia ꝙnta ꝙ mercurius cũ fuerit æquidiſtans arietis ſigno ſignificat multã mortẽ mulieꝝ & iuuenũ:paucitatẽ piſciũ cũ mlto flatu uẽtoꝝ fortiũ & ſiccoꝝ:& mltas nebulas & cũ uehemẽtia caloris & mltitudĩe aquarũ & ꝑcipue ĩ ꝑte occidentis & cũ paucitate ãnonæ & panis & uini. Et ſi fuerit ciꝰ latitudo ſeptẽtrionalis ſignificat corruptionẽ aeris & ſi fuerit meridiana ſignificat cõmixtionẽ aeris Et quãdo elongaſ a lõgitudine ſua lõgiori.ſ.a ſole ſignificat interfectionẽ in hoĩbꝫ & mortẽ quorũdã no-

biliū. Et dicit hali:mercuri⁹ in ariete sub radiis tēpestuosus ē: uesptinus bñ cōplexionatus:matutinus uel oriētalis siguificat mūdū aerē. Et secū/dū Albu.si fuerit illic retrogradus significat infirmitatē aduenire ex morbillis & uariolis. ℭ Et dicit albu.mercurius cum fuerit æquidistans tauro significat interfectiones inter orientales & occidentales:& multos oculorum dolores in parte orientis:& multam mortē nobilium ex ruris & uehementia caloris cum incessanti flatu uentorum & bona aeris cōmixtione:& erit destructio panis & uini cū aquis multis. Et si fuerit ei⁹ latitudo septētrionalis:significat mediā cōmixtionē aeris:& si fuerit meridionalis:significat pmixtionem aeris. Et qñ elōgatur in longitudine sua lōgiori a sole:significat mortē boum. Et dicit hali:mercurius in tauro sub radiis:tempestuosus & umbrosus:uespertinus bonæ cōplexionis:matutinus uel orientalis roridus & mundus. Et secū dū Albu.si fuerit illic retrogradus significat bonam aeris cōplexionē. ℭ Et dicit Albu. mercurius cū fuerit æquidistās geminis:significat cædē aduenire inter oriētales & septētrionales:mortē nobiliū & aliorū hominū:multitudinē bubonū & bonā aeris cōplexiouem cū multitudine uini.

Et si fuerit eius latitudo septētrionalis : significat uentos & caliditatē eorum: & si fuerit meridionalis significat siccitatē aeris. Et qñ elōgat in longitudine sua longiori a sole:significat mortem ꝓpositorū & scriptorū sublimatorū: & multas mortalitates hominū:cū ægritudinibus morbilloꝝ. Et dicit hali:mercurius i geminis sub radiis:uentos excitat in mari & in terra: uesptinus desiccat:matutinus bonā cōmixtionē significat.

Et scd̄m Albu.si fuerit illic retrogradus : significat inutilitatē in hoibus & rebus suis. ℭ Et dicit Albu.cū fuerit æquidistans cancro:significat interfectionē ex parte septētrionis:aut ex parte orientis & occidentis:& mortē hominū & dolores ulcerū & morbilloꝝ:cū multitudine uentorum: & frigiditate aeris:cū paucitate annonæ & destructione arboꝝ & fructuū & ꝑcipue in occidēte. Et si fuerit latitudo ei⁹ septētrionalis:significat uentos calidos:& si fuerit meridionalis significat illud idem. Et qñ elongat in longitudie sua longiori a sole:significat rumores terribiles & perturbationes in hominibus. Et dicit hali:mercurius in cancro sub radiis:significat eleuationē uiarū maris:uesptinus tranquillitatē facit: matutinus bonā cōplexionē & sanitatē inducit. Et secundū Albu.cum fuerit illic retrogradus nō attribuitur ei aliqua significatio. ℭ Et dicit albu.mercurius cū fuerit æquidistans leoni: significat multas infirmitates, ex tussi:& dolores uentris & uesicæ & multā mortē:ꝑcipue in parte occidentali: & cū casu nobilium:& significat paucitatē commixtionis aeris & uehementiā caloris & paucitatem pluuiæ & destructionē arborū fructuū & seminū:& cum paucitate ānonæ. Et si fuerit eius latitudo septētrionalis:significat flatum uentoꝝ & caliditatē eorū:& si fuerit meridionalis: significat bonā cōplexionē aeris. Et qñ elōgat in lōgitudine sua longiori a sole:significat mortē quorundam magnatū. Et dicit hali:mercurius in leone sub radiis ab occidente uentum inducit:uesptinus suffocationes facit:& matutinus serenū significat. Et secūdū Albu.si fuerit illic retrogra/d⁹ significat mltas tristitias quas cōsequēt hoies cū pmixionibꝫ. ℭ Et dicit Albu.mercuri⁹ cū fuerit æquidistans uirgini significat multos oculoꝝ dolores & infortunā in parte meridiei & super abundantiā pluuiaꝝ & uehementiā uentoꝝ calidoꝝ & forte significat bonā cōmixtionē aeris & multitudinē ānonæ. Et si fuerit eius latitudo septētrionalis significat siccitatem aeris Et si fuerit meridionalis significat bonā aeris pmixtionē. Et qñ elōgat in longitudine sua longiori.s.a sole significat casū nobiliū & mortē in hoibꝫ. Et dicit hali:mercurius si fuerit in uirgine sub radiis ꝑcellas cal'as in mari significat:uespertinus siccitatem matutin⁹ ē hūid⁹ & bñ cōplexionat⁹. Et scd̄m albu.cū fuerit illic retrograd⁹ significat mltos rumores terribiles. ℭ Et dicit albu.cū fuerit æquidistans libræ significat multitudinē uentoꝝ & fortitudinē eoꝝ & paucitatē ānonæ & hūiditatē aeris. Et si fuerit eius latitudo septētrionalis significat paucitatē hūiditatis & multas nebulas Et si fuerit meridional' significat destructionē cōmixtionis aeris Et qñ elōgat in lōgitudine sua lōgiori.s.a sole significat pmixtiones aduenire plebi. Et.d.hali:mercu.in libra sub radiis significat fortissimos cōtrarios uentos: uesptin⁹ est bñ cōplexionatus:matutin⁹ semp humidus ē & utilis.

Et dicit Albu.cū fuerit retrograd⁹ significat pmixtiones aduenire plebi & forte rimabūt qbus dā de causis. ℭ Et dicit Albu.mercuri⁹ cū fuerit æquidistans scorpioni significat multas cedes in pte occidētis & septētrional' & niues cū abūdātia pluuiaꝝ: uehemēs frig⁹ & qetudinē aeris cū bona cōmixtiōe aeris: Et si fuerit ei⁹ latitudo septētrionalis significat siccitatē aeris: Et si fuerit meridional' significat bonā cōmixtionē: Et qñ elōgat a lōgitudine sua lōgiori.s.a sole significat rumores malos & terribiles & fortē cædem. Et dicit hali: mercurius in scorpione sub radiis tēpestuosus est: uespertin⁹ sine pluuia:matutin⁹ pluuiosus. Et secūdū albu.si fuerit illic retrograd⁹ significat pmixtionē aduenientē militibꝫ. ℭ Et dicit Albu.mercu.cum fuerit æquidistās sagictario significat ꝓsperitatē regū infortuna & bella fieri i parte occidētis inter eos & meridionales:paucitatē pluuiarū & niues cadere cum bona aeris cōmixtione & erit paucitas panis & abūdātia uini. Et si fuerit eius latitudo septētrionalis significat uentos cali/

dos & ſi fuerit meridionaľ ſignificat alterationē aeris & bonā cōmixtionē ei⁹ Et qñ elōgať i lōgitudie ſua lōgiori.ſ.a ſole ſignificat mortē aliquorū regū & diuitū. Et dicit hali:mercu.in ſagicta rio ſub radiis multā pluuiā ſignificat:ueſpertinus ſine hūiditate:matutin⁹ bonā cōditionē & ſanitatē ſignificat. Et ſecundum Albumazar ſi fuerit illic retrograd⁹ ſignificat infortunia in pte mōtiū. ℂ Et dicit Albu.mercurius cum fuerit æquidiſtans capricorno ſignificat cædē malā i oriente ægritudinē & mortē pueroꝝ & mulras pluuias & deſtructionē cōmixtionis aeris:& ipſū declinare ad ſiccitatē:multos uentos orientales:multū mel cū mulitudine ānonæ. Et ſi fuerit eius latitudo ſeptētrionalis ſignificat bonā aeris cōmixtionē Et ſi fuerit meridionalis ſignificat illud idem.

Et cū elōgať in lōgitudine ſua lōgiori.ſ.a ſole ſignificat mortalitatē & mortē mulierꝝ & nobiliū

Et dicit hali:mercu.in capricorno ſub radiis ſēper eſt pluuioſus. Et ſecūdū Albu.ſi fuerit illic retrograd⁹ ſignificat laudabile æquitantibꝫ i mari. ℂ Et dicit albu.mercu.cū fuerit æquidiſtās aquario ſignificat multitudinē locuſtarū cū bona cōmixtione aeris & cū multo flatu uentoꝝ. Et ſi fuerit latitudo eius ſeptētrionalis ſignificat ſiccitatē aeris Et ſi fuerit meridionalis ſignificat multas nubes ſteriles. Et qñ elōgať in lōgitudine ſua lōgiori.ſ.a ſole ſignificat mortē ſenū & nobiliū.

Et dicit hali mercuri⁹ in aquario ſub radiis niuoſus eſt.ueſpertinus calid⁹ & turbulēt⁹:matutinus pluuioſus. Et ſecūdū albu.ſi fuerit illic retro grad⁹ ſignificat multas infirmitates aduenire hominibꝫ. ℂ Et dicit albu.mercu.cū fuerit æquidiſtās piſcibꝫ ſignificat mortē in meridiei pte multitudinē uermiū & piſciū cū multo flatu uentoꝝ & frāte eoꝝ & cū bona aeris cōmixtione & forte declinabit ad ſiccitatē cū multis aquis. Et ſi fuerit eius latitudo ſeptētrionalis ſignificat inceſſātē flatū uentoꝝ hūidoꝝ:& ſi fuerit meridionalis ſignificat mediā cōmixtionē aeris. Et qñ elōgať in longitudine ſua longiori a ſole ſignificat multā nauū ſubmerſionē in mari & fluminibꝫ. Et dicit hali: mercuri⁹ in piſcibꝫ ſub radiis tēpeſtuoſus & pluuioſus eſt:ueſpertin⁹ bonā cōplexionē matutin⁹ trāquillitatē & cōplexionē bonā oñdit

Et ſecūdū albu.ſi fuerit illic retrogradus ſignificat nocumētū aduenire nobilibꝫ & uaſallis regū

℄ Capitulū.7.de ſignificatiōe lunæ ad inſtar eorum quæ dixi.

DE ſignificatōe uero lunæ nihil penit⁹ locutus ē Ptolæ.nec hali:ubi ſupp cās ptactas ca⁹ pri⁹ pōito de ſignificatiōibꝫ ſol:nec hali i tractatu de exña plaꝝ ſub radiis aliqd de luna loqť. Sed albu.qrto maioris introductorii drā ſexta.d.qd luna ē hūida beniuola & p ſuā hūiditatē nocti cōuēit. Et.d.qd qa ipa ex natura p ceteris plis ē hūidior licet hūiditas ſit uite & durabilitatē ſignificet ſi ipſa tñ ſpflua fuerit mpediet. Nam omne ſuperfluum impediens iudicatur. Et ulterius dicit in eadem differentia qd luna ē ſignificatrix hūiditat⁊ pl⁹ cæteris plis ac pp nimiā hūiditatē cici⁹ cæter⁊ plis a pla q ſibi cōplectiť corruptionē uel naturā ſuſcipit. Et dicit Albu. li⁹.5⁹.de cōiūctionibꝫ magnis drā.6.luna in ariete cū ſola fuerit dñatrix & fuerit ei⁹ ſignificatio ppriæ ſuper ſpeciē humanā ſignificat cedes inter reges & uulgū:& multa mala in hoībꝫ & latrones:multas anguſtias aduenientes regibꝫ propter inobediētiā militū eoꝝ eis multis guerris & multū ipedimētū ex lupis beſtiis uero quibꝫ hoīes utūť cadē mors & detrimētū. In aere uero ſignificat multas pluuias & multas hūiditates & in aquis & ſignificat multas inundationes:ſed cōmiſcetur eius ſignificatio cū ſigno arietis quā do ſ.eſt æquidiſtās ei ſignificat ſundationes fluminū & diminutionē ānonæ. ℂ Et ſi fuerit æqdiſtans tauro ſignificat multas triſticias & ſiccitatē & dolores & nocumēta aduenire hoībꝫ & multas pluuias & uehementiā frigoris diminutionē ānonæ panis & pot⁹ & fructuū. ℂ Et ſi fuerit æqdiſtās ſigno geminoꝝ ſignificat multas mortalitates in hoībꝫ & ægritudines & bubones cū ſupfluitate pluuiaꝝ & cū deſtructione in uino. ℂ Et ſi fuerit æquidiſtans cancro accident motus & itinera regibꝫ & erit ſiccitas & fames in hoībꝫ cū paucitate pluuiaꝝ. ℂ Et ſi fuerit æquidiſtans leoni ſignificat renouationē regni & pmutabiť rex de regiōe ad regionē cū pſperitate eē plebis cū eo multā beſtiarū uēditionē & magnū ptiū carū & pſperā diſpoſitionē fructuū. ℂ Et ſi fuerit æqdiſtās uirgini ſignificat ſalutē hoīum & aliū cū utilitate beſtiaꝝ & multitudīne pluuiaꝝ & ānonæ & potus & meſſiū & fructuū. ℂ Et ſi fuerit æqdiſtās libræ ſignificat cædē cadere i regibꝫ & pmixtionē i regibꝫ & mortē & triſticiā q̄ aduenient hoībꝫ mltā guerrā & locuſtas diminutionē uini cū detrimēto ānonæ. ℂ Et ſi fuerit æqdiſtans ſcorpioni ſignificat multas cōtrarietates & cōmixtiones & ægritudies & mortē & placitatiōes & guerras i hoībꝫ cū paucitate aq̄ fōtiū. ℂ Et ſi fuerit æqdiſtās ſagicta.ſignificat excellētiā regū & pſpitatē nobiliū & detrimēta aduenientia uiris religioſis ægritudines & cædē & detrimētū aialiū & pcipue auiū & deť mtū ānone & dſtruēť reddit⁹ hēditat⁊ ℂ Et ſi fuerit æqdiſtās capricorno ſignificat utilitatē ānonæ:& pſpitatē pot⁹ & uictualiū. ℂ Et ſi fuerit æqdiſtās aquario: ſignificat mortalitatē hoībus:multitudinē locuſtarū:& detrimētū reditus fructus & aratiōis. ℂ Et ſi fuerit æqdiſtās ſigno piſciū ſignificat ægritudines euenire hoīb⁹

& eos euadere ab eis:destructionē auiū & multitudinē pluuiaꝝ cū utilitate ānonæ. Auctor uero nouē iudicū in prima parte uersus finē ponit plura notabilia de significationib⁹ lunæ q̄.s.significationes eius cōcernāt qōnes: & iter cætera dicit unū notabile:& ē dictū eius Messa.dicit.n.sic:luna quia plus stellis oībus affinior terræ deseruit ad iudicādū & ex sui silitudine inuenit̄ utilior.uides enī q̄ uniuersa mūdanoꝝ generatō germinātiū & hūanæ ꝓpaginis series a modico incipit p⁹ hoc cōgruū suscipit incremētū:debitū nouissime sic iceptū finē:nec aliter de lūa dat̄ itelligi:ꝓspera nāq; & fœlix uniuersa i sui ꝓspitate cōseruat:corrupta corrūpit:infortunis uero applicās cōtrariū indicat. Itē luna propriā respiciēs domū & bñ locata negotiis effectū tribuit & fortunā significat:& si male colloce t̄:cōtrariū significat. De significatione uero lunæ in hoc libro posteri⁹ plura dicent̄:sed hæc ad pns sufficiāt.

¶ Capl'm.8.quid significāt planetæ dñatores cū cōmiscent̄ ad inuicem.

SEcundū qđ dicit Pto. i fine octaui capituli secūdi quadri. q̄ unus quisq; planetarū si fuerit i suo naturali eē:qđ sibi fuerit proprium operabit̄ .i.scđm hali qñ nō cōmiscet̄ uirtus significatoꝝ cū uirtute alia:nec dominant̄ plures simul.Nā qñ saturn⁹ & mars dominant̄ simul:aut qñ un⁹ eoꝝ gubernat:aut aspicit se cū alio: demōstrat ex hoc lites & guerras hominū extraneoꝝ:captiuitates & res fortes & magnas: Si enī aspectus fuit de trino uel sextili: erūt paces ꝓpter magnū metū ensis: & si aspect⁹ fuerit de oppositō uel de q̄rto:significat fortitudinē magnā litiū & guerraꝝ:& mltū durabūt: multo tiēsq; redibūt. Et si saturn⁹ & iupit̄ gubernatores fuerit:uel q̄ un⁹ sit gubernator & aspicit aliū: significat q̄ minuet̄ magnū dānū saturni: uel minuet̄ bonū iouis:& hoc erit scđm aspectū q tūc fuerit.Et sil'r in oīb⁹ aliis iudicabis.hæc hali.

¶ Hæc igit̄ q̄ ꝑdixim⁹ in ista distīctiōe sūt opera planetaꝝ q̄ operant̄ cū fuerīt in suo statu proprio:& qñ nō cōmiscet̄ uirt⁹ significatoris principalis cū uirtute alia. Et dicit Pto.ubi supra qñ planetæ ac stellæ adiuicē cōmiscent̄:aut. s.ꝑ participationē figurarū.i. scđm aspectus : aut scđm diuersitatē signoꝝ.i.q̄ aliqs fuerit i dignitate alteri⁹:uel fuerit in angulis uel succedētib⁹ uel cadētib⁹ secūdū hali:aut scđm apparitōnē quā hūt in cōparatione sui ad solē.i.ut sint oriētales & occidētales uel apparētes uel abscōditi uel retrogradi uel directi uel in suis uesꝑtinis figuris. Quādo inq̄ cōmiscent̄ planetæ:accidit magna aduersitas in eorū operib⁹ scđm cōmixtionē naturæ: q̄ cū sui natura participationē.i.scđm aliū textum opera erūt scđm coicatas naturas. Et dicit Pto. cū fit infinitū & ipossibile scđm unāquāq; cōmixtionē propriū effectū describere: & tñ illoꝝ omniū enarratiōe generalit̄ i q̄libet figura accidētiū multis modis possit cōꝑhēdi.Ideō hoc studio & solicitudini attētis discipulis relinquat̄:ut ipsi sibi ipsi res ꝑticulares ex naturis simplicib⁹ inqrent. hæc Pto. Vnde ob hāc cām Ptolæmei:huiusmōi cōmixtiōes naturaꝝ stellaꝝ & partiū circuli q̄si inūerabiles ad pns omitto:& finit̄ hic distinctio de significatiōib⁹ ſpālibus planetarū.

¶ Incipit distinctio.5. de significatiōib⁹ pl'arū: cū aliqs eoꝝ eleuat̄ sup aliū:& cōtinet tria capl'a

¶ Capl'm.1.est de regulis necessariis Ptolæmei.

POstq̄ in ꝓcedēti distinctiōe determinatū ē d̄ significatiōibus ꝑticularib⁹ oīum planetaꝝ:in oīb⁹ figuris cū fuerīt dispositores tēpoꝝ quorūcūq; : Iā in hac distinctiōe intendo ponere significatiōes cuiuscūq; eoꝝ cū fuerit eleuat⁹ sup reliquos i oībus signis iuxta sniam Albu.li.6. de cōiūctio. magnis. Sed prio itēdo ponere q̄ttuor regulas gñales notabiles q̄s ponit Pto.2° qdripti.c.8. i fine una cū expositiōe isti⁹ uerbi eleuari:qd.s.antiq ꝑ ipm intellexerūt oñdā. ¶ Dicit itaq; Pto.ibidē q̄ cōuenit ut ispiciam⁹ quā cōcordātiā seu coaptationē seu silitudinē hñt planetæ q accidēs futuraꝝ significāt cū regiōib⁹ & ciuitatib⁹ i q̄bus denotāt illud accidēs accidere.Cū igit̄ stellæ dñatrices cōcordauerint uel assimilent̄ i locis i q̄bus accidēs futurū cōtinget:& nō eleuent̄ sup eos planetæ sibi cōtrarii haiz aut coꝝ haiz:tūc op⁹ earūdē stellarū dñatricū ꝓprium erit maioris ualitudinis : & hæc ē pria regl'a Pto. ¶ Secūda regl'a ē hæc: q̄ si illæ stellæ dñatrices : ipis locis ñ assimilēt̄: & stellæ q̄ sūt ipis cōtrariæ sup eas eleuēt̄:min⁹ ꝑficiet opus eaꝝ. ¶ Tertia regl'a ē hæc:si stellæ dñatrices fuerīt cōplexiōis nociuæ : & cū locis i quibus accidens futurū cōtinget assimilant̄:eo q̄ scđm hali stella ifortūata nō facit magnū dānū siue malum in regionibus i q̄bus concordat. Sed in quibus non concordat:facit magnum damnū. Nec

facit magnũ malũ quas in regionibus gubernat. Et ſi ſtellæ q̃ ſũt ex haiz: cõtrariæ haiz: eaꝝ ſuper eaſ eleuẽt̃ ipſaꝝ nocumẽtũ alleuiabit̃. ¶ Quarta uero regula ẽ hæc ꝙ ſi illæ ſtellæ dñatrices nõ fue/ rint illaꝝ regionũ gubernatrices nec ſuper eas ele uẽt̃ ſtellæ in regioĩbꝫ ipſis magis eueniet & ma/ gis damnũ contiget. Et hę q̃ttuor regle Pto. ſunt utiles ualde in accidentibus grandibus & in aliis iudicibus de tẽperie aeris: & in aliis.
Capl'm.2.qd ſignificet̃ ꝑ hoc nomẽ eleuari.

HAli ſuꝑ codẽ.c°.8.ſcd'i q̃driparti ti: ponit tres modos eleuationis unius planetæ ſuꝑ aliũ ¶ Primus modus ẽ ut planeta ſit ĩ aliqua di/ gnitate alterius: & qñ dñs digni/ tatis applicuerit ei qui ibi ẽ dicem° ꝙ eleuat̃ ſuꝑ eũ. ¶ Secũdus modus eleuationis ẽ ꝙ ſit un° pla neta debilior alio: & q maioris uirtutis ẽ dicitur eleuari ſuꝑ debiliorẽ. ¶ Tertius modus eſt ꝙ ſit unus planeta in decio ſigno ab alio: tũc ille q eſt in decimo ſigno dicit̃ eleuari ſuꝑ aliũ. ¶ Itẽ in q̃ dã gloſula quadriptiti Ptolæ. inueni plures mo/ dos eleuationũ planetarũ ſuꝑ alios quib° utũtur autiqui aſtronomi. Vno enĩ mõ dicit̃ eleuari cũ ſtella ſtellæ iungit̃: ita ꝙ illa q̃ fuerit maioris lati tudinis in ſeptẽtrione: & minoris in meridie: ele uari dicit̃ ſuꝑ alterã: uel ſtella ſeptẽtrionalis eleua ri dicit̃ ſuꝑ meridionalẽ: uel q̃ fuerit in ſigno ab eo. ſ. in ſigno magis ſeptẽtrionali eleuatur ſuper alterã q̃ fuerit ĩ ſigno infimo. ſ. ĩ ſigno meridiona li. ſitꝫ eorum latitudo ab æqnoctiali æq̃lis iux/ ta modũ loquẽdi Pto. de figuris altis & ĩfimis. 1. q̃dripti. c. 15. Itẽ ſi ſtella una ẽ ĩ angulo: altera ue ro recedens ab eodem angulo: uel quæ fuerit ſuꝑ terrã eleuat̃ ſuꝑ ſtellã ſub terra. Generalit̃ aũt ĩ q̃ libet figura aut in quolibet aſpectu, ſi fortunæ in/ fortunas aſpexerit: minuẽt eaꝝ ĩpediměta: & cũ infortunæ aſpexerit fortunas minuẽt eaꝝ bonũ.
Itẽ qd̃ hic magis pót intelligi ꝑ eleuari ẽ ꝙ ſtel/ la ſtellã aſpiciet & ꝙ eleuet locodatiuo ipſi° tpis i. ut aſcẽdens p° ipſam recedet una & altera ſub/ ſequat̃: & tũc ſuꝑ eã eleuat̃. ſ. cũ ꝓuenit ad locum eius uerũ: & q̃ſi ꝑ to: ũ tertiũ: q̃rtũ: qntũ: q̃dripti/ ti Pto. ĩtelligit ꝑ eleuari planetã ſupare alium ĩ di guitatib°: ſed in figura capituli ultimi primi libri q̃driptiti Pto. uult Pto. ſimpliciter planetã in me dio cæli exĩtẽ uel ad mediũ cæli appropinquãtẽ eleuari ſuꝑ planetã ſuꝑ terrã exĩtẽ eleuari ſuꝑ pla netã exĩtẽ ſub terra. Et Albu. li. 6. de cõiũctiõi/ bus magnis drã. 1. in prin. dicit ꝙ nullũ ĩdiuiduũ ex indiuiduis orbis exiſtit ꝙ non ſit altius illo quod ipm ſequit̃ in ordine: & nõ utũtur ſapien/ tes tranſitũ aliarũ ſtellaꝝ ſuꝑ aliquas: niſi cũ aliq̃ eoꝝ alteri iũgit̃ & æquat̃ in lõgitudiue & latitu dine & deſcẽſu in eis & æqualitate: erit illud cã te gendi inferi° ſuperi°: & erit hoc ex accidẽtib° in ceptionũ q̃ iudicãt ſuꝑ accidẽtia iferiora. ¶ Scia uero q̃liter illd̃ ſciat̃ ĩ trib° ſtellis ſuꝑioribꝫ & du obus luminaribꝫ ẽ: ut cõſideres ad mediũ curſum cuiuſuis eoꝝ & locũ eius æquatũ: & ſi locus eius æquat° fuerit minor medio curſu ſuo: ipſe ẽ aſcẽ dens a medietate zone ſuæ uſqꝫ ad longitudinem ſuã longioré orbis ſui. Et ſi fuerit locus eius æqua tus maior medio curſu ſuo:, ipſe ẽ deſcẽdẽs a me/ dietate zonæ ſuæ uſqꝫ ad longitudiné ĩferioré or bis ſui. Et ſi æq̃tur loc° ei° æq̃tus & medi° curſus eius in quantitate erit in medietate zonæ. i. erit in auge epicicli uel oppoſito augis. Deinde minu/ es poſtq̃ ſciueris illum min° eoꝝ ab alio: & mul tiplica quod remanet in. 7. deinde diuides illud ꝑ 22. Nã proportio diametri ad circũferentiã ẽ ut proportio. 7. ad. 22. & quod exierit de diuiſione erit quãtitas aſcenſionis uel deſcenſionis eius de partibus. Sed cũ mercuri° & uenus & unuſq̃ſqꝫ eoꝝ fuerit orientalis & fuerit eius locus æquat° minor loco ſolis æquato in eis: tunc ipſi aſcẽdũt a medietate zonæ uſqꝫ ad longitudinem longi/ oré orbiũ utriuſqꝫ. Et ſi fuerit locus eius æquatus maior loco ſolis & fuerit occidẽtalis: ipſe ẽ deſcẽ dens a medietate zone ſuæ uſqꝫ ad longitudinem ĩferiorẽ orbis ſui. Et ſi fuerit directio uel æquatio ꝑ unã lineã ſicut æquatõ ſolis: ẽ iũctus ei. deíde ac cipiat̃ ſuperfluũ quod eſt inter eos & locum ſo/ lis æquatum: ſi fuerit inter eos augmẽtum & ope retur per illam ſuperfluitatem ſiqua fuerit inter eos ſicut opatũ ẽ in ſtellis ſuperioribꝫ de diuiſi/ one & multiplicatione: Et fortior ſignificatio in diuiduorũ ſuperiorũ apud tráſitũ uel mamareth altioꝝ ſuper alios apparet apud æquidiſtantiam coniũctiuã. i. cõiũctionis: In oppoſitionibꝫ uero & q̃draturis & cæteris figuris erũt ſignificatões horũ mĩoris apparẽtiæ & debilioris ĩpreſſiõis.

¶ Capitulum. 3. quid ſignificet quilibet planeta quando eleuatur ſuper alium.

IN hoc capl'o ponã ſignificatiões ĩ mamaret hoĩum planetarũ ſuꝑ quos in oĩbus ſignis. i. cũ tranſie/ rit uel eleuent̃ ſinguli eoꝝ ſuper alios iuxta ſniam Albu. lib°. 6. de cõiunctionibus magnis. Vnde in illo libro po/ nit Albu. 12. differentias iuxta numerũ. 12. ſigno rum. In prima enim differentia illius libri ponit mamaret homniũ planetarum ſuper alios in arie te. In ſecunda ponit mamaret eorũ ſuper alios in tauro: & ſic deinceps: Propter maiorẽ cõpẽdio ſitatem ponã hic totũ ſenſum illius ſexti libri ĵ. 7. tabulis. In prima ponam mamaret ſaturni ſuper alios: in ſecũda iouis: & ſic deinceps. & omnes ſi gnificationes planetarum quæ ponũtur in ariete ponit Albu. in prima differentia illius ſexti libri: & quæ in tauro in differentia ſecũda. Et patẽt ta bulæ & ſic dictũ ſit de diſtictione qnta hui° libri.

	Iouem	Martem	Solem	Venerem	Mercurium	Lunam
In ♈	Siccitas multa: pluuia pauca: pauca annona & messis mlta	Multæ ægritudines: multi uenti calidi cũ turbatione aeris: & multo puluere.	Supfluitas pluuiarũ cum uentis mediocrib⁹.	Renouatio regis: bella: & mors in hominibus cũ mediocritate pluuiarum.	Multitudo bellorum & mortalitas: pluuia supflua: & uentus mediocris.	Bella: multa ſuperfluitas pluuiarum & iuumentum earũ.
In ♉	Siccitas nimia aeris i pluribus climatibus: cũ augmẽto messis.	Siccitas nimia cũ fame & morte hominũ: frigus uehemẽs cũ mora eius.	Multa bella inter reges: paucitas regẽ & ánonæ: & hũiditas pauci.	Mors mulierũ & paucitas pluuiarum.	Significat illud idẽ sup uenerẽ cũ multis inundationibus: & caristia ánonæ.	Paucitas pluuiarum & supfluitas aquarũ & paucitas annonæ.
In ♊	Paucitas pluuiarum & aquarum cum multis bestiis aquæ ranæ & silia.	Frunt inimici: & infortunia i multis terris: locustæ: flatus calidi: paucitas rerum.	Vehemẽtia caloris.	Mors mulierẽ & paucitas pluuiarum.	mediocritas uẽtorũ cũ prosperitate eorẽ.	Paucitas pluuiarum.
In ♋	Paucitas pluuiæ & aquarũ: multe beluæ aq̃ & ranæ & silia multi latrones	Erunt inimiciciæ inter hoies: multæ locustæ supfluæ pluuiæ & fixio eius.	Mors in pluribus climatibus cũ siccitate aeris.	Mortalitas cũ mlto calore & paucitate humiditatis.	Mors in pluribus climatibus ex magnis febribus cũ paucitate pluuiarũ: & mediocritate caloris.	Mors in pluribus climatibus cũ magnis febribus & cũ paucitate pluuiarum & aquarum.
In ♌	Erit mors inter hoies: lupi paucitas pluuiarũ: & diminutio messis in pluribus terris.	Magni uẽti calidi tpe suo: & paucitas annonæ & messis.	Multæ locustæ supfluitates pluuiarũ cũ ꝑspitate earũ.	Erunt constrictiones & hũiditates.	Mors in hoib⁹ constrictiones cũ uehemẽti frigore tpe suo.	Erũt cõstrictiones cũ multitudine locustarũ: & ꝑspitate pluuiarũ & multis hũiditatibus.
In ♍	Paucitas pluuiarũ cũ siccitate: & supfluitate aquarũ mariũ.	Destructio magnæ partis terræ cũ uehemẽti & durabili frigore: ꝑcipue tẽporib⁹ cõueni entibus: cũ ipediméto arborẽ	Siccitas aeris.	Prospitas pluuiarũ & hũiditatum.	Pluuiæ supflue & multe inundationes cũ mlto frigore.	Multæ pluuiæ & humiditates

	Iouem	Martem	Solem	Venerem	Mercuriũ	Lunam
In ♎	Multæ ægritudines ex tussibus & multo labore & pluuia multa.	Odiũ inter reges: tpantia aeris cũ paucitate frigoris.	Siccitas multa & fames in pluribus terris cũ supfluitate pluuiæ tẽpore suo & mors puerorum.	Prosperitas hominũ: multæ locuste: cũ paucitate pluuiarum	Multa siccitas & fames in pluribus climatibus cũ supfluo & iceſſãte flatu uentorum.	Multa siccitas & fames in pluribus regionibus cũ hũiditate & bonitate aeris.
In ♏	Mortalitas hominũ & serpentum & scorpionũ cũ paucitate pluuiæ & cum multo flatu uẽtorum.	Destructio nimia in plurib⁹ climatibus cum siccitate aeris: & paucitate humiditatis eius.	Multa mors in pluribus climatibus: cum uehementi calore tẽpore suo.	Magnæ ægritudines homiuũ: in pluribus regionibus cum paucitate hũiditatis.	Mors in pluribus climatibus cum paucitate pluuiarũ & mltis aquis.	Paucitas pluuiarũ & aquarum.
In ♐	Infortunia in pluribus climatibus: multa bella in babilonia & mors regis ei⁹ & rumores terribiles.	Bella int̃ reges mors; ĩ quibus dam climatib⁹ cũ multis uẽtis calidis tpe suo.	Mors bestiarũ & guerræ ĩ pluribus climatib⁹ uentus iceſſans cum paucitate messis.	Mors mulierũ regũ: cũ paucitate pluuiarum & bono eẽ messis.	Mors bestiarũ guerræ multæ: uentus multus: cum paucitate messis.	mors ĩ pecudib⁹ supfluitas hũiditatis & inceſſatio eius cũ pauca seruatione messis.
In ♑	Valor asinorũ morsouiũ: paucitas hũorũ & diminutio aq̃ fluminum.	Valor asinorũ uehemẽs frigus & eius durabilitas.	Siccitas aeris.	Caristia asinorũ: paucitas hũiditatis cũ diminutione aquarũ: p̃cipue ĩ mari.	Multæ pluuiæ & mlti uermes & mltũ frigus	Paucitas humiditatis. & aq̃
In ♒	Angustiæ hominũ & siccitas fluminum.	Vehemẽtia frigorũ & calorũ tpe suo.	Mors mulierũ cũ siccitate aeris.	Timor mortis siue regis cum paucitate hũiditatis.	Erũt p̃tores: multi bubones & mors in hoĩbus: pluuiæ mltæ cũ frigore & tonitruis eorũ.	Oppressio ĩ terra armeniæ: cũ paucitate pluuiarum & aq̃rũ.
In ♓	Mors in pluribus climatibus paucitas piſciũ multæ pue aues ut passeres: multe locustæ cũ supfluitate pluuiarũ: niuium & aquarum.	Multi piſces & aues puæ cũ fortitudine caloris aeris & multis pluuiis & tonitruis & frigoribus.	ſiccitas acris cũ paucitate humiditatis eius.	Mors in p̃gnatarũ cũ supfluitate pluuiarum cũ multis tonitruis & cũ magno frigore.	Multitudo auium & piſcium cũ inundatiõe fluminũ & mlta hñiditate & tenebroſitate horizontis.	Paucitas humiditatis aquarũ.

	Saturnum.	Martem	Solem	Venerem	Mercurium	Lunam
In ♈	Exaltatio regis ſuper populũ: pauci īmici cuius rumores terribiles mẽdacia ꝓſpitas aeriſuẽti tꝑati in meſſe & profectꝰ ī eis	Multæ infirmitates & doloreſ cum magno frigore:	proſperitas pluuiarum.	Multa infortunia: īfirmitates: & mors cũ terremotu in pluribus partibus.	morſ militũ mltũ tæ pluuiæ: uẽtꝰ inceſſans & iuamẽtũ eius cũ mltis tonitruis coruſcationibꝰ & terræmotu	Fertilitas anni cum multis pluuiis.
In ♉	Multa cedes & mors īter reges deſtructio multorũ climatum multaſ natiuitates paucitas pluuiarum & hũiditatẽ cũ mlta meſſe.	Deſtructõ ī pluribꝰ regionibꝰ multa nix in tẽpore cõgruenti	ſiccitas aeris cũ multis uẽtis calidis.	multũ nocuuẽtum in regionibus romanorũ cũ hũiditate.	Salus hominũ: & generatõ nutribiliũ cũ multis pluuiis: & paucis aquis.	multa fertilitas & ſalus hoĩum corporũ cũ mediocritate pluuiarun.
In ♊	Mors multorũ magnorꝫ & nocumentũ in pluribus terris: cũ multis hũiditatibus.	Deſtructio graminis in uiridariis cũ paucitate hũiditatis.	Siccitas aeris.	Mors mulierꝫ inp̃gnatarum: pauca pluuia: cũ multis meſſibus.	Ventus calidus	Supfluitas aq̃rum & pluuiarum.
In ♋	Siccitas multa ī armenia: ꝓſpitas meſſis: & fructuũ in quibuſdã terris cũ flatu uẽtorꝫ & hũiditate.	Mors inimicorũ regis: multi latrones: ſuperfluitates pluuiarũ: aquæ multæ cũ augmẽto tigris & eufratis	Nimia mors ī hoĩbus: miracula in terra: ꝓſpitas cuiuſlibet tigris & eufratis & ſalus eorũ.	Humiditas mltа cũ ſalute məſſium.	Infeſtatiões ſeruorũ ad reges: mẽdacia & diluuia deſtructõ quorũ dã clĩatũ pluuia mlta cũ paucis nubibus & tõitruis: ĩpe diñtũ ī paucis.	Pauca pluuia: & hũiditas.
In ♌	mors regum & magnatum & multorꝫ hominũ: odium īter eos: bonitas aeris & uentorũ: cum proſpitate meſſium.	Mors inimicorũ & principũ cũ uehemẽtia frigoris.	Pluuiæ & proſperitas earum	Proſpitæs pluriũ ciuitatũ & regionũ & erũt terræmotus.	Multæ pluuiæ uenti: & toni trua: coruſcatõnes: terræmotꝰ cũ pauco nocumẽto & deſtructione.	Proſperitas aeris.
In ♍	Multæ guerræ & infirmitates & mors in hominibus: hũidi tas pauca: uẽtꝰ paucus & ꝓſpitas ſeminũ.	Deſtructio cenſus mercatorũ: & bonitas rerũ uẽti multi temporibus cõgruentibus.	ſiccitas aeris cũ paucitate pluuiarum.	Multi lupi: & pauca pluuia.	Multa ſupfluitas & uẽtus inceſſans.	Supfluitas pluuiarꝫ

	Saturnum	Martem	Solem	Venerem	Mercuriũ	Lunam
In ♑	Bella & multæ cædes cũ destructióe quarũdã regionũ: multa siccitas pluuiæ & pulchrũ esse messis.	Latrones capient census mercatorũ & multæ nubes.	Siccitas aeris & nimia.	Multæ guerræ: & multi terræmotus & proficuũ messis.	Salus in pluribus regionibus & cõsecutõ bonorũ: & uẽtus incessans.	Pauca humiditas & siccitas aeris.
In ♒	Odiũ: inimiciciam in pluribꝰ climatibus: cõbustio in eis: cũ supfluitate pluuiarum.	Mors in filiis regum: cũ fertilitate regiõis: & paucitate pluuiarum.	Siccitas aeris.	Multæ guerræ: & multæ interfectiones hominum.	Multa bella: & multæ tristiciæ & pluuia superflua tpe suo.	Pauca aqua & pluuia.
In ♓	Multa bella inimicicie & odia inter hoies: cũ multis pluuiis: & temperãtia earum.	Mors plurium nobiliũ: cõbustiones cũ multo frigore tpe suo.	Multæ pluuiæ: & iuuatio eaꝝ	Multa plia: & interfectiones: terræmotus: cũ psperitate messis.	Pluuia: & uẽtꝰ supfluitas: multa tonitrua & coruscationes: niues: & terræmotꝰ: cũ iuuamento eoꝝ tẽporibus cõuenientibus.	mediocritas humiditatis.
In ♈	Grauamẽ luporũ cũ paucis locustis: pauca humiditate: & augmento messis	Mors luporũ: uermiũ: mors auiũ aquaꝝ: cũ multis nebulis: pluuiis & aqs.	Tpantia aeris.	Annꝰ prosperꝰ: mors ouiũ & boum & piscium & auiũ puarũ: & terræmotus cum paucitate pluuiarum.	Multi uaticinatores: uehemẽs frigus destruẽs pluuiã supfluã: cũ augmẽto messium.	Mlta hũiditas cũ supfluitate aquarum.
In ♉	Fertilitas multarũ regionum cũ multis niuibus & aquis & inundatiõibus fluminũ & salute eorum.	Bellũ & gaudium illud: & letitia cũ paucitate plnuiarũ & aquarum.	Siccitas aeris: & tenebrositates in horizõte cũ superfluitate aquarũ: & cum multis piscibus & paruis auibꝰ	Pauci dolores in pluribus regionibus cũ multis aqs & tenebrositate aeris.	Rex supabit iimicos suos: mꝰti terræmotus: & nubes & pluuiæ & frigus.	Hũiditas multa.
In ♊	Siccitas multa: pisces & paruæ aues cũ supfluitate pluuiarum	Multa miracula & pauor in hominibus cũ salute postea caliditas aeris & siccitas.	Sicciias aeris.	Oino salus ciuium: mors ipregnatarũ: pisces multi & multæ aues: superflua pluuia & aqua	Multi pisces & paruæ aues: pluuia multa & frigus uehemẽs.	Pluuia pauca.

	Saturnum	Iouem	Solem	Venerem	Mercurium	Lunam
In ♈	Multi uenti: & pluuiæ: bonus aer æstatis:	Mors in homi nibus: pluuia pauca.	guerræ: iniuriæ mẽdacia: uidi/ catõ hoĩum: ca lor pauc⁹: bõa cõplexio q̃rtæ æstiual'mlt̃æ co ruſcationes & uenti.	guerræ: mors: bubones: cõbu ſtiones: multa horribilia ꝓſpi tas mulieꝝ inꝑ gnataꝝ cũ pe/ ſte ex ſiccitate a eris.	Bella multa cũ paucitate pluui arum & imbri um: uehemẽſ ca lor: paucitas a/ quæ fontium.	Multæ guerræ & captiones: mors nimia lu pi: cariſtia qua drupedũ: cum hũiditate pau/ ca:
In ♉	Mortalitas: ſic citas & cõbu/ ſtio in hoĩbus: & terræmotus	Deſtructio ciui tatũ: mors quo rundã magna/ tum multæ plu uiæ: coruſcatio nes & tonitrua	Multus calor: & ſiccitas aeris	Mors ægritudi neſ: mulieres pa riẽt filias: ma gnus calor i q̃r ta æſtiuali. .	Deſtructio in plurib⁹ climati bus: multæ plu uie & nubes: ue hemens frigus i q̃rta autũnali & hyemali.	Multæ guerræ in pluribus cli/ matib⁹ & morſ renouatio re/ gnorũ lupi cũ præcio beſtiaꝝ
In ♊	Multæ guerræ: multæ egritudi nes & mors in eis: pluuia: toni trua & coruſca tiones.	Nimia mors i hominibus.	Caliditaſ & ſic citas aeris.	Cõtrarietas ui rorũ cũ mulieri bus: mors ipre gnantiũ: pauci tas rerũ & hũi ditatis.	Mors filioꝝ re gũ: bella: inter fectioneſ: pauo reſ: deſtructõ ec cleſiarũ & cen/ ſus: pluuia pau ca: & multus cẽ ſus.	Mors regum: multa cedes & guerra in pluri bus climatibus ſiccitas aeris hu miditas pauca.
In ♋	Multi inimici i gẽtibus: multæ locuſte: pluuia mediocris: & pauca aqua.	Guerræ: depda tiõeſ & cõ buſti ones in multis terris: cũ multis pluuiis & au/ gmẽto tigris & eufratis: mlt̃æ i undatões tẽpo re ſuo.	Vehemẽtia ca loris & ſiccitas aeris.	Mors mulierũ ipregnantium: pauca humidi/ tas: cũ uehemẽ ti calore.	Interfectio fili orũ regũ: bella & deſtructiões multoꝝ regno rũ: dſtructõ pa latioꝝ regũ: ue hemens calor: & durans.	Mors regũ: & guerre & capti ones in plurib⁹ clrmatibus: & mors lupi: cari ſtia ouiũ: hũidi tas pauca & ſic citas aeris.
In ♌	Magna ſiccitas cũ forti uento: & multo pulue re.	Pluuia pauca: detrimentũ aq̃ rum in puteis: & in aliis locis	Multæ coruſca tiones.	Cõbuſtiões: in fortunia: cõſtri ctões: mẽdacia terribiles rũo/ res iu pluribus terris: cũ locu/ ſtis: & pluuia pauca.	Multæ cõbuſti oneſ: plũia pau ca: uehemẽs ca lor tpe ſuo.	guerræ & inter fectiões i pluri bꝫ clıatib⁹: mul ti lupi: cariſtia boũ & camelo rũ & h⁹mõi aĩa liũ ſiccitaſ aeris & pauca humi ditas.
In ♍	Magnus calor & frig⁹ magnũ tpibus ſuis: cor ruptio locuſta rum: & plures reddit⁹ fructuũ	Cõbuſtio cũ ſu perflua pluuia: coruſcatõne & tonitruo & au gmento aquaꝝ fluuiorum.	Siccitas aeris: & hũiditaſ pau ca.	Mors regũ: & puerorũ ex mu lieribus & mul tis altercationi bus: locuſtæ: & uehemẽs calor.	effuſio ſanguis deſtruc⁹ mlt̃aꝝ terrarum: cedes magnatũ: mlti tudo latronum & ĩiuriaꝝ fraus ſeruoꝝ erga do mioſ: dilectõ ſa piẽtũ mlt̃ũ an/	Pluuia ſuper/ flua cum mul/ tis humiditati bus. /nonæ.

	Saturnum	Iouem	Solem	Venerem	Mercuriũ	Lunam
In ♎	Pugna inter reges: mors quarundã mulierũ regũ: mltitudo herbarũ & pluuia pauca.	Rumores & odia inter hoies malicia mercatõnũ cũ multis tonitruis : pluuiis & coruscationibus.	Tpantia aeris declinás ad calorẽ & siccitatẽ: multũ frigꝰ & uentorũ fortitndinẽ arbores eradicantiũ	Nocumẽtum / & combustio cũ pauca pluuia.	mors filiorũ regũ: oriẽ. bellare occi. paucitas pecorũ: destructõ edarũ: pluuia pauca: nebulæ: tonitrui: paucitas aq̃ in fluminibus.	Paucitas aialiũ trahẽtiũ onera cũ multitudine inimicorum.
In ♏	Guerræ & destructio ĩ plibꝰ climatibꝰ: locuste nociue ĩ mesibꝰ: pluuiæ: tonitrua & coruscationes.	Mors ĩ multis climatibus: pauca pluuia & detrimẽta aq̃rum fluminũ & piscium.	siccitas aeris & eius caliditas.	Mors mulierũ regum: humiditas pauca.	Mors hoium: & boum & uẽtus incessans.	guerræ & captiones ĩ pluribus climatibꝰ: rapacitas luporũ & ualor bestiarũ onerũ & tonitrua & coruscationes.
In ♐	Mltæ ægritudines ĩ plurib⁹ climatibus: uẽtus incessans cum multo puluere & uilitate ãnonæ.	Mors diuitum cum pauca pluuia.	Multæ coruscationes.	Supfluitas pluuiarum.	Interfectõ̃es & effusio sanguis multæ rapiæ & dolores hoium mltæ nubes & pluuiæ.	Paucitas pluuiarum.
In ♑	Multitudo asinorũ & ouium cũ uehementia caloris & frigoris tpe cõueniẽti & cũ durabilitate eorũ.	Multæ capti. ĩ pluribꝰ cliatibꝰ mors ouiũ: pluuia pauca: uehemẽs frigus cum paucitate aquarũ & fluminũ.	Siccitas aeris.	Aborsus p̃gnãtiũ cũ euasione mulierũ : mors ouiũ : uehemẽs calor tpe suo.	Iu hoibꝰ multæ cãe infirmitatis mors : guerræ : capti. caristia a sinorũ: mors ouiũ: paucitas a uiũ & florũ in p̃n°. 4. uer. multæ ĩ fine niues.	discor. nobiliũ expẽsæ pecũia. earũ mltæ: guerræ ĩ plibꝰ cliati. capti. & mors lupi caristia boum & asinorũ: paucitas pluuie & aquæ.
In ♒	paucæ aquæ cũ multis pluuiis.	Mediocritas aquarum incrementum plãtarum.	Vehemens calor.	Pugnæ : angustiæ & locustæ ĩ mltis regiõibꝰ siccitas & caristia ãnonæ: pluuia pauca cum diminutiõe aq̃rum.	Guerræ: captõ & mors ĩ pluribus climatibus multi lupi: pauci boues: pluuie: hũiditatis & aquæ paucitas: caristia ãnonæ	Pluuia pauca.
In ♓	Infortũa ĩ pluribus climatibꝰ & multi pisces & paruæ aues: pluuiæ supfluæ tonitrua & coruscationes.	Gaudiũ in multis regiõibꝰ: reges iterficere se se: dñium mulierum sup uiros pluuiæ supfluæ & coruscationes.	Siccitas aeris	Prosp̃itas multarũ regionum & hoies multũ uti bñ odoratibꝰ: multi pisces & p̃uæ aues.	depõ regis a regno: multa icõmoda cũ bellis ipedimtũ medicis : int' sec° multa uẽatõ: fertilitas in p̃te occi. plu. sup. aq̃ flume. cari. ãnõc.	Mors hoium p̃cipue regum & nobilium. lupi multi & pauci boues: & huiusmodi aialia cũ pauca pluuia.

	Saturnum	Iouem	Martem	Venerem	Mercuriũ	Lunam
In ♈	Multæ pluuiæ: multæ meſſes: cum proſpitate utrorũq; & fortaſſe minuent herbæ.	Pluuiæ paucæ.	Multæ pugnæ & uidicte hominũ: calor magnus in quarta eſtiuali: multæ coruſcationes: uẽti ualidi.	Siccitas aeris.	Multæ pluuiæ uentus iceſſans	Coruſcationes tonitrua & fulmina.
In ♉	Multa fames i hominibus & augmentũ fructificatiõis arborũcũ hũiditate aeris.	Humiditas aeris.	Humiditas aeris.	Siccitas aeris:	Bellũ ĩter ciues uẽti multi: pauca pluuia: detrimentũ herbaꝝ inundatões fluminũ.	Hũiditas pauca.
In ♊	Bonitas aeris: & ꝓpantia pluuiarũ.	Hũiditas aeris	Mlta cedes hominũ & querelæ & uindictæ eorũ inter ſe.	Hũiditas pauca.	Venti: & multitudo uẽtoꝝ caliduꝝ ueneno ſorum.	Paucitas aquarum.
In ♋	Diminutio aq̃rum & mediocritas pluuiarũ	Humiditas aeris & rores eius	Multæ pluuiæ	Siccitas aeris.	Mlta mors hominũ cũ ſupfluitate pluuiarũ: & uehemẽti calore tẽpore ſuo paucæ aquæ & corruptio fluminũ.	Hũiditas pauca.
In ♌	Multæ locuſtæ augmẽtũ herbarũ cũ ſupfluitate pluuiarũ: & humiditate.	Pluuia pauca i pluribus terris	Pauce pluuiæ:	Multæ pluuiæ	Nimia mors i hoĩbus cũ uehementi calore & durabilitate eiꝰ	Paucitas humiditatum.
In ♍	Pluuiæ & mediocritas caꝝ.	Hũiditas aeris	Multæ hũiditates.	Supfluitas pluuiarum.	Apparitio ſciæ & ſapientiæ cũ paucitate hũiditatis eius.	Hũiditas pauca.

	Saturnū	Iouem	Martem	Venerem	Mercurium	Lunam
In ♎	Pugna inter re ges:mors mulic rū:multi inimi ci mltitudo her baꝝ cū ſupflui tate pluuiarū.	Pluuiæ tpate.	Iniuria mūda/ na:guerræ: uin dicta in hoibus ad iuicē:hūidi/ tas aeris & ue/ hemēs calor tē pore ſuo.	Multa nebula: & paucæ plu/ uiæ cū ſupflui/ tate pluuiarū.	Detrimēta ſcri ptorum & uil/ licorum.	Aduētus nunci orū cum multis rumoribus ter ribilibus:& bo na complexio aeris.
In ♏	Bella inter re/ ges:mlti bubo nes & mors in hoibus: multa hūiditas in ho rizonte.	Hūiditas aeris.	Hūiditas aeris horizontis.	Pluuiæ paucæ.	Humiditas ſup flua.	Aquarū & plu uiarum pauci/ tas.
In ♐	Bella iter reges ſupfluitas plu/ uiarum.	Siccitas aeris: & mors in plu ribus climatib⁹	Malū eſſe nobi liū cum ſupflui tate pluuiarum	Siccitas aeris.	mors quorūdā regū: deſtructō ciuitatū q̄ ſunt ſup̄ littora ma ris:pluuia ſup/ flua:uentus ml̄ tus.	Hūiditas pau/ ca.
In ♑	Multæ infirmi tates:& mors i hoibus cū mul tis pluuiis.	Hūiditas hori zontis.	Hūiditas hori zontis.	Siccitas aeris	Pluuia medio cris:inundatio nes mediocres.	Hūiditas pau/ ca.
In ♒	Humiditas ho rizontis.	Hūiditas aeris	Humiditas ae/ ris.	Siccitas aeris	Pluuia iceſſans proſpitaſ reddi tuū & inunda tiones fluminū	Tonitrua & co ruſcationes & fulmina.
In ♓	Hūiditas aeris.	Humiditas ae/ ris.	Supflue pluuiæ tonitrua & co ruſcationes.	Siccitas aeris	Multa uolati/ lia & piſces:in undatones flu minū:hūidita/ tes mediocres.	Hūiditas mul/ ta:tonitrua & coruſcationes.

	Saturnum	Iouem	Martem	Solem	Venerem	Lunam
In ♈	Significat illud idē quod uenꝰ ſup ſaturnū.	Tpantia pluui arū & aquarū: cū uento inceſſante.	pugna & dſtru ctō maiorꝫptis occidētis: ægri tudieſ ex demo niis & febribus & tuſſibꝰ:plu uiæ mediocres paucitas nubiū uehemēs calor	Tpantia fluui orū cū medio cri augmen to aquarū. aqua pauca fō tiū pauca meſ ſis.	Pugna: multæ nubeſ & pluuie & ꝓficuū meſ ſium.	Multæ pluuiæ: multi uenti: & multæ aquæ.
In ♉	Oppreſſiones cū uehemēti fri gore.	Multæ guerræ cū multis humi ditatibus & fla tu uentorū.	timor uehemēs in diuerſis regi onibus:pugna deſtructio: īpe dimētū:mors i hoíbꝰ:p̄cipue i uiris.	Mors mulierū pluuia:uētus tē peratus.	Bellū: hūiditas multa: & forte tꝑabiť aer:uen tus inceſſans.	Guerra i pluri bꝰ terris cū mul tis pluuiis & in undatōibus flu minum.
In ♊	nihil ſignificat hic.	Cōtrarietas in ter reges:plures hoíes: & inter fectio.	Guerra: nocu mēta:mors mꝫ ta ouiū: pluuia pauca: & frigꝰ uehemens.	Siccitas multa in pluribus clía tibꝰ paucæ aues & beluæ aquæ cū pluuia pau ca: & ſiccitate aeris.	Guerra & odiū in pluribus ter ris:multa mors īpregnātiū: flu mina multa cū ſupfluitate aq̄ę	Siccitas multa in pluribus clía tibus: paucitas piſciū cū flatu uentorum.
In ♋	Pluuia pauca.	Miracula i plu ribus climatibꝰ mulieres ſe bñ cuſtodire: diſp ſio uaticíatoę pugna cū mꝫta pluuia: & au gmento aquaę fluminum.	Mors hominū cū uehemēti ter ræmotu & calo re.	Vehemens ca lor.	Nimia mors: & p̄cipue i præ gnātibus: lippa & peſtis in ho minibus: bella: deſtructio legū & eccleſiarū cū multis hūidita tibꝰ & nebulis	Hūiditas & au gmentū aquaę
In ♌	Mors hominū nimia ſiccitas: & locuſtæ: plu uia mediocris: multæ aquæ & uenti.	In pte orientis & in terra ba bilonis erūt mꝫ ta bella & mul ti uenti.	Pugna i multis terris & p̄cipue iter orie. & oc ci. cū mꝫta effu ſióe ſanguīs ini micoę regū mꝫ ta detrimēta in plꝫbꝰ regiōibus humiditas plu	Mors i ābulāti bꝰ:multæ locu ſtæ cū uētis cali dis. uia ſupflua cū terræmotu.	Mors in pluri bus clīatibꝰ ſan guīs effuſio cū multis latrōibꝰ p̄ſperitas aeris mediocris ca lor tpe ſuo.	Nimia mors i hoíbus:locuſtæ & uentus inceſ ſans.
In ♍	Vehemēs frigꝰ cū inundatiōi bus fluminum.	Multitudo ſa pientū: pluuia ſupflua: pauci taſ ſeminum & herbarū & mul tæ inundatiões	Timor i maio ri pte regionū & cariſtiā uati cinātiū aq̄ flu minūmediocreſ cū tpantia carū	Multi reddit: multæ locuſtæ: multus uentus: multa pluuia.	Caſus quorun dā regū a ſedi bus ſuis:guerra & rūores terri biles in hoíbus	Vētꝰ inceſſans

	Saturnū	Iouem	Martem	Solem	Venerem	Lunam
In ♎	Impedimētum iter reges & magnates: pluuia ſupflua:medio critas annonæ & meſſiū: uēt⁹ mediocris.	Mors regū: mlti latrones: iterfectio mercatorū ab eis:timor in multis climatibus:ſiccitaſ cū uentis calidis,	Multa nebula: pluuia ſupflua terræmotus fulmia i prin° tpis ei conuenientis paucitas i fine.	Vētus iceſſans hūiditas ſuperflua.	Bella:mors: & flumina in pluribus climatib⁹ & pluuia ſuperflua:& aliqñ tēperata.	Melioratōnem eſſe pluuiarū.
In ♏	Bellū iter reges & bubones:& mors plurium aialiū pluuia ſupflua & mortalitas magna.	Timor & guerræ in plurib⁹ climatibus:& orientales pugnarē cū ſeptētrionalibus:uentus inceſſans.	Bella : locuſtæ: corruptiōes in eis cū multis nebulis & pluuiis & calore uehemēti tpib⁹ ſuis.	Pluuia ſupflua & uentus inceſſans.	Guerra & multitudo latronū diſpſio militū iter orientales & meridionales : multitudo uentoꝝ:& pluuiæ ſupfluæ.	morſ nimiamulierū:pluuia ſupflua cū multo flatu uentoꝝ.
In ♐	Bella iter reges pluuiæ medio/cres:aquæ multæ & uent⁹ iceſſans.	Pugna multa: timor: iterfectiones & cōbuſtiones domorū religioſoꝝ: mltæ pluuiæ: iundatiōes cum deſtructiōibus regionū.	Nimia mors ciuiū occidētaliū locuſte:ſupfluæ pluuiæ & uēti: deſtructio reddituum.	Odiū inter homines:uēti : & pluuia ſupflua: hūiditas multa	Guerræ in pluribus climatib⁹ multiplicabuntur infortunia anguſtia:mors cū pluuia & uētus tpatus.	Diſcidium iter hoīes & pluuia ſuperflua.
In ♑	Mors muliū & regū:apparētia bubonū in quadrupedib⁹ pluuia mlta: uētus iceſſanſ:& detrimētū herbarū.	Bella & dpoſitiones quorundā regū a ſedibus:ſcādalū in plib⁹ regiōib⁹: bubones:mors in aialibus: uehemēs pluuia: frig⁹ terræmo/tus:fulmina.	Nihil hic ſignificat.	Bubones i quadrupedib⁹:pluuia ſupflua: uētus inceſſans.	Captiuitas & mors in pluribus terris:aborſus & mors regū:frigus uehemens & multa nebula: pluuiæ caſus pegrinorū & diluuia.	Humiditas mlta:inundatiōes & pluuiæ.
In ♒	Pluuia ſupflua multū gelu:augmentū aquaꝝ fluminū:pauca tonitrua eorū coruſcationes: & augmentum meſſium.	Interfectō quorundā regū & filiorū eoꝝ: ſiccitas: & multa pluuia:frigus : ſupfluitas magna fluminum :terræmotus & boni redditus.	multa hūiditas mors in hoīb⁹ & cōbuſtiones pluriū regionū cariſtia aſinoꝝ pluuia ſupflua: multi uētus & multæ meſſes.	Guerra: & pluuia ſupflua uentus inceſſans.	Guerra:pluuia ſupflua : multa tonitrua:corruſcationes: inundationes: detrimentū meſſiū.	Guerra:pluuia pauca:& uent⁹ inceſſans.
In ♓	Paucitas uolatiliū:detrimētū aquarū: uentus iceſſans & pluuia ſupflua.	Interfectō quorūdā regū & filiorū ſuoꝝ: terræmotus ſiccitas & fames i q̄buſdā terris cū pluuiis & uētis multis & magnis iundatōib⁹	mlta mors hominū:pluuia ſupflua &guerræ iterfectiōes:mlte hereſes:ualor aſinoꝝ: multa meſſis:ſupflui/tas uētorum & pluuiaꝝ mors/	Guerra & iterfectiōes regum paucitas uolatiliū & piſcium pluuia ſupflua: uētus iceſſans	Guerra:mors i quarta hyemali i hoībus : pluuia ſupflua : & uētus iceſſans	Guerra : detrimentū aquaꝝ : & hūiditaſ pauca.

/ouium.

	Saturnum	Iouem	Martem	Solem	Mercuriũ	Lunam
In ♈	Vetus ſeptẽtrionalis inceſſãs & multæ aquæ	pugna & lis mlta ĩter uiros & mulieres ſuas: cũ pluuiis multis: augmẽtum fluuiorum magnorũ: ut tigris & eufratis.	Aegritudines: & p̃cipue febrį in oĩ terra: magna pugna hominũ: cõbuſtionẽ in plurib⁹ terris cum multis pluuiis & tonitruis.	Tonitrua: coruſcatiões: multæ pluuiæ.	Nubes & uẽt⁹ mediocris.	Pluuia & hũiditas multa.
In ♉	Infortunia: lites & caristia ĩ multis climatib⁹: pluuia multa: & pauci tas annonæ.	multæ cõmixtiones in oĩb⁹ religionibus & infirmitates: potẽtia mulieꝝ ſupuirũ: & pauca tpantia ſuorũ.	Dnatio uirorũ & dſtructõ mulierũ: multationẽ plurĩũ exercitu: ũpugna in mltis terris: mltæ aq̃ & pluuia ſuperflua.	Mors mulierũ tpantia pluuiarũ & uentorũ.	Multa mors & inſtabilitas hominũ & cõmixtio ĩter eos: paucitas pluuiarũ: tonitruorũ: coruſcationũ: & annonæ.	Humiditas & res pauca.
In ♊	Nihil hic ſignificat.	Eſſe mediocre mulierũ p̃gnatarũ: tenebroſ⁹ aer cũ multitudine hũiditatũ & pluuiarũ.	Odiũ & lis ĩter pluresſ homines mors mulierũ: & mltæ pluuiæ	Hũiditas aeris.	Sal⁹ & gaudiũ ĩ multis terris: & augmentum poſſeſſionum: mlte cãe uiroꝝ cõtra mulieres: pluuia pauca: mlta tonitrua: & coruſcatio/	Hũiditas pauca. /nes & ſupfluæ inundationes.
In ♋	Proſpitas, pluuiarũ: locuſtas: mltũ deſtruere ſegetes.	Mors regũ: & magnatũ cum pluuia hũida ſupflua: diminutio aquæ maris	Mors & cedes filiorũ regum: mors regis maximi: dſtructio pluriũ regionũ & cõbuſtiones ĩ terris: mltæ locuſtæ cũ hũidi/tate & ſupflui/	Mulra pluuia. /tate ĩundationum.	Multæ pluuiæ & nubes: coruſcatões & tonitrua: & magn⁹ calor ĩ tpe ſuo.	Multæ pluuiæ: & ſupflua hũiditas.
In ♌	nihil ſignificat	Morſ regũ quorũdã: feruor inimicorũ ſup reges quoſdã: cũ pugna & morte quorũdã ciuium.	Nimia inimicitia & odiũ ĩter hoſes cũ multis pluuiis: toni/truis & coruſ/cationibus.	Rectificatio aeris & uenti calidi.	multæ ægritudines militum & nobiliũ ex curſib⁹ & mors ex h̃ potẽtia mlẽiꝝ plu. pau. calor uehemẽs: toni. & coruſ. tẽpo/re ſuo.	Pluuia & hũiditas pauca.
In ♍	Mos in hoĩbus pluuia & hũiditas & repatõ earum.	Mors in pluribus regionibus pluuia mlta: ſemina cũ paucitate aquaꝝ maris.	Pugna regũ: & interfectio mulierũ: cõmixtiones & nocumẽtũ in plurib⁹ regionibus: ſuperflua pluuia: cũ uehementi calore.	Pluuia ſupflua	Scia & ſapien/tia multa: cum multis pluuiis: & tonitruis: coruſcatiõibus & augmẽtum fluminum.	Pluuia ſupflua & multa humiditatis.

	Saturnū	Iouem	Martem	Solem	Mercuriū	Lunam
In ♎	Pugna regum inter ſe: multæ herbæ cū mltis pluuiis & hūi/ditatibus & uē to mediocri.	Proſpitas mer catōnū: mltæ fe breſ: ægritudies melācoliæ & ca riſtia annonæ: & deſtruc⁹ meſ ſis & pluuiæ mltæ.	Mors quarūdā mulierū regum mltæ guerræ cū hūore ſupfluo.	Humiditas mltа & ſupfluitas pluuiarū.	Bella & dēpda tiōes: pluuia ſu perflua: multæ aquæ & īunda tiones fluminū	Tpantia aeris: & pluuia pau/ca.
In ♏	Mors mulierū regū cū pauca pluuia & boni tate meſſium.	Anguſtiæ quo rundā regum: mors ī plurib⁹ climatib⁹ cum pluuia ſupflua.	Mors filioꝝ re gū cū pluuiis ſu perfluis.	Pluuia ſupflua	Captio pecoꝝ in plurib⁹ terris multæ pugnæ: pluuia ſupflua: tonitrua & co ruſca. ſupfluæ: terræmotus & multa inunda/tio aquarū.	Humiditas & pluuia.
In ♐	Mors in reptili bus: & muſcæ cum multis plu uiis.	Mēdacia mltā terribiles rumo res & pugna cū morte iuuenū: & ſuperfluitate aquarū pluuia rū & augmētū tigris & eufra tis.	Supfluitas aq̄/rū & pluuiarū: multi rores.	Hūiditas mul/ta.	Multa bella in ciuītatib⁹ & re giōibus & me/lancolia in hoī bus ſupflua: & tonitrua.	Humiditas mltа.
In ♑	nihil ſignificat hic.	Peſtilentiæ & caſus in hoībus mors in ouib⁹: pluuia pauca tē pore ſuo: cum paucitate anno næ.	Multæ cōbuſti ones: & multæ rebellatiōes cū pluuia ſupflua	Mlta hūiditas & uehemēs fri gus.	Victoria iter re ges: latrones & pauores ī pluri bus terris: cari/ſtia aſinoꝝ & camelorū: frig⁹ uehemens tpe ſuo: pluuia pau ca: peſtes & to/	Hūditas pau/ca. /nitrua.
In ♒	Aegritudies ho minum ex tuſſi bus: multæ aq̄: cū mediocrita te fluminū.	Reges interfici ent filios ſuos: ſiccitas in pluri bus regionibus cum pauca plu uia & detrimē to aquarū cum paucitate anno næ.	Nimia combu ſtio in pluribus regionibus: plu uia cū multis lo cuſtis.	Humiditas.	Guerræ & plu uiæ mediocres cū tonitruis & coruſcationib⁹	Generatio hūi ditatum.
In ♓	Vehemēs frig⁹ pluuia ſupflua multæ coruſca tiones & toni/trua.	guerre & mors mulierū: detri/mentū uolatili um cum multis humiditatibus & meſſibus.	Multa mors in hoībus: multa pluuia & aqua ſupflua.	Humiditas.	Proſpitas ho/minum & iuſti tia iudicantiū cū multis uatici natoribus.	Tranquillitas aeris: piſces mltī & parue aues multa pluuia: tonitrua: coru/ſcationes & hu miditates.

	Saturnum	Iouem	Martem	Solem	Venerem	Mercuriũ
In ♈	Mors i quibuſ dam terris: & plnuia pauca.	Venti & iuua/mentũ eorum: pluuia tpata & ægritudines ho minum.	Hũiditas mlta	Pluuiæ & toni trua & fulgura	Ventus meridi anus inceſſans hũiditas multa & p̃cipue in q̃r ta æſtiuali.	Pluuia mlta & uẽtus inceſſans
In ♉	Aborſus p̃gná tium: paucitas meſſis: multæ pluuiæ.	Pugna: ſiccitas & peſtis in mul tis terris: pluuie & aquæ multæ	Hũiditas & fri giditas multa.	Pluuia pauca.	guerra & mors regũ cũ multis latronibus: ab/orſus inp̃gnáti um: p̃ciũ aſino rũ: mors boum tonitrua: coru/ſcatiões: pauci tas meſſiũ &/	multæ natiuita tes hominũ: de trimentũ her ba rũ cũ mediocri tate pluuiarum /ſeminum.
In ♊	Multi milites: & pluuia ſuper flua.	Hũiditas mul/ta.	Pluuia ſupflua & hũiditas.	Hũiditas pau/ca.	Flatus uentoꝝ	pluuia tpata & flatus uentoꝝ.
In ♋	Aborſ' inp̃gná tium: paucitas meſſis: pluuia ſupflua: hũidi/tas multa.	Multi rores.	Pluuia multa:	Hũiditas pau/ca.	Hũiditas mlta.	Siccitas flumi/nũ mediocris: & uẽt⁹ iceſſans
In ♌	Aborſus inpre gnãtiũ: pluuia multa: hũiditas & uẽtus.	Multi rores.	Alteratio & di uerſitas aeris.	Humiditas ſup flua & multæ a quæ.	Pluuia & hũi/ditas.	Mors hominũ hũiditas pauca uentus iceſſans uehemẽs calor.
In ♍	Pluuia ſupflua & multa humi ditas.	guerra & mors in multis terris inter reges: plu uia ſupflua: mlt tæ aquæ & ali/quãdo ſiccitatẽ	Hũiditas mul/ta.	Hũiditas mul/ta & multæ aq̃.	Pugna inter ci ues paupes: & latrones: abor ſus p̃guã. cari/ſtia aſinorum: mors boũ: mul ta hũiditas aq̃: paucitas meſſis & ſeminũ.	Pluuia & hũi/ditas mediocri

	Saturnū	Iouem	Martem	Solem	Venerem	Mercuriū
In ♎	Mors inp̄gnatarū : hūiditas ſupflua & multæ meſſes.	Humiditas ſupflua.	Mltæ aquæ & hūiditates.	Pluuia ſupflua & paucitas aq̄rum.	Proſpitas pluuiarū: & hūiditas multa.	Multe humiditates & inundationes.
In ♏	Bella inter reges: bubones: mors in pluribus beſtiis cum multis humiditatibus.	Pluuia ſupflua multæ aquæ.	Tonitrua:coruſcationes & fulmina.	Pluuia ſupflua & paucitas aq̄rum.	Pluuia ſupflua & multa hūiditas.	Pluuia ſupflua multæ inundationes:appariſtio ſtellarū ignium in horizonte.
In ♐	Pugna iter reges & pluuia ſuperflua.	Humiditas mlta & ſupfluitas aquarū.	Ciues oriētales interficient occidētales:mors locuſtæ & aque & humiditas multa	Aqua ſupflua: & multa humiditas.	Humiditas & pluuia.	Mors quorundam regū & ciuitatū q̄ ſūt ſup littus maris: aq̄ & hūiditas.
In ♑	Humiditas mlta & ſupfluitas aquarū.	Mltæ aquæ & ſupfluitates.	Mltæ aquæ & inundationes.	Hūiditas ſuperflua.	Bella.multi latrones:& aborſus p̄gnātiū:diſperſio aſinorū. mors boū :ſiccitas & paucitas ſeminū & meſſium.	Siccitas horizontis: &.pluuia pauca.
In ♒	Cōſtrictiones multæ hūiditates & aquæ.	Humiditas mlta.	Humiditas ſupflua.	Coruſcationes & tonitrua.	Pluuia ſupflua & multæ coruſcationes.	pugna iterquoſdam ciues: & uentus iceſſans
In ♓	Aborſus inpregnantiū: paucitas meſſis: pluuia ſupflua : & multæ humiditates.	Supfluitas aq̄rum & pluuiarum.	Hūiditas mlta.	Mlta hūiditas & coruſcatiōes	Pluuia & hūiditas ſupflua.	Multitudo uolatiliū & piſciū pluuia ſupflua: & inundatiōes fluminum.

¶ Incipit distinctio sexta de significationibꝫ stellarum fixarũ quæ sunt in diuersis imaginibus cæli Et cõtinet tria capitula.

¶ Primũ capitulum est de naturis stellarum fixarum in zodiaco.

Ostq̃ in præcedentibꝫ duabus distinctiõibꝫ determinatũ est de significationibꝫ stellarum erraticarum cũ fuerit dispositores quorumcũq; temporum reuolubiliũ sint: In ista distinctiõe intẽdo manifestare significationes & naturas stellarum fixarum iuxta sententiam ptolæmei primo quadriparti.capitulo.9 Et primo ponam naturas stellarum fixarum quæ in imaginibus zodiaci consistunt: Deinde naturas stellarum fixarum in imaginibus septentrionalibus existentium: Deinde naturas stellarũ fixarum quæ consistunt in imaginibus meridionalibus. ¶ Istarum itaq; omnium stellarum naturas in hac distinctiõe numerabo: q̃s.s.naturas secũdũ suorum operum proprietatem necnon secũdum experimenta q̃ ex earũdem stellarum fixarũ silibꝫ cõplexiõibꝫ sumũtur cũ stellis erraticis.

¶ De naturis stellarum fixarum in zodiaco.

Stellæ igit fixæ ut dixit ptolæmeꝰ quæ sunt in capite uel uertice arietis sũt de natura saturni & martis id est secundum Haly multum desiccaut & temperate infrigidant. Quæ uero in ore arietis sunt mercurii & parum saturni naturæ assimilantur secundum Haly modicum infrigidant & humectant. quæ uero in posteriori martis: & quæ in cauda ueneris naturæ se conformant. Vnde secundũ Haly in stellis arietis uincit siccitas: & maxime tendunt ad complexionem martis. ¶ Omnes autem stellæ quæ constituunt arietem secũdum ptolæmeum in libro septimo almagesti sunt tredecim.s.duæ in magnitudine tertia: & in quarta q̃ttuor: & in quta sex: in sexta una. Et circa arietem quæ non sunt de forma sunt quinq; stellæ. in magnitudine tertia una. in quarta una. in quinta tres. ¶ Stellæ uero tauri quæ in abscisione eius sunt ueneris & aliq̃ntulũ saturni naturæ appropinquãt & secm Haly sunt frigidæ & humidæ. Plyades uero lunæ & marti assimilantur. & secm Haly sunt temperatĩ inter siccum & humidum: & tendunt ad colorẽ aldebarã de natura martis. Cæteræ uero stellæ capitis sunt de natura saturni & parum mercurii. & secũdum Haly multum infrigidant & plus desiccant q̃; humectãt. Quandoq; tamen humectant. & quæ sunt in extremitatibus cornuũ tauri martĩ assimilantur. Omnes autem stellæ quæ constituũt taurum secũdum ptolæmeum septimo almagesti ut prius: sunt trigintaduæ: quarum in magnitudine prima est una. in tertia sex. in quarta undecim in quinta tredecim. in sexta una. Et circa taurum quæ nõ sunt de forma sunt enim stellæ quarũ in magnitudine quarta est una. in quinta decem. ¶ Stellæ uero geminorum quæ sunt in pedibus mercurio & aliquantulum ueneri assimilantur. et secundũ Haly magis humectant q̃; desiccãt. Claræ uero quæ sunt in coxis seu in cruribus saturno: stella capitis anterior quæ uocat stella appollinis mercurio: & stella capitis posterior q̃ uocat stella araclii marti in natura cõuenire uidẽtur. Oẽs autem stellæ quæ constituũt geminos sunt decem et octo. in magnitudine uidelicet secunda duæ. in tertia quinq;. in quarta nouem. in quinta duæ. Et circa geminos quæ non sunt de forma sunt septẽ: quarum in magnitudine quarta sunt tres. in quinta quattuor. ¶ Stellæ cancri quæ sunt in pedibus uel secundum alium textum in oculis mercurio & parum marti assimilãtur. Quæ uero in azubene sunt. i. uulgarit griuonesci & secũdũ aliũ tex. ĩ ungulis anterioribꝫ saturno & mercurio conueniũt Nebulosæ in pectore quæ dicuntur præsepe sunt de natura martis & lunæ: id est secundũ Haly hæc cõplexio abscindit proprie uisum. Duæ uero circa præsepe quæ dicũtur asini sunt de natura martis & solis: & est talis complexio abscindẽs & dãnans. i. destruens secũdum alium textum. Oẽs stellæ constituentes cancrum sunt nouem: quarũ in magnitudine quarta sunt septẽ. in qninta una. & nebulosa una. Et circa cancrum quæ non sunt in forma sunt quattuor. in magnitudine quarta duæ. & ĩ qnta. 2. ¶ Stellæ duæ capitis leonis sunt de natura saturni & parum martis. & tres in collo eius de natura saturni & parum martis. Cor leonis quod dicitur rex uel basilicus martis & iouis nature conuenit. Stella in spinali secundum alium textum in lumbis: & alia stella in cauda sa/

turno & ueneri atq; parum mercurio assimilan/
tur.& quæ in cruribus atq; coxis eius sunt ueneris
naturæ & parum mercurii. ☉mnes stellæ leo/
nis sunt.27.quarũ in magnitudine prima sunt.2.
ĩ scd'a.2.in tertia.6.in q̃rta.8.in qnta.5.ĩ sexta.4.
Et cirra leonem quæ non sunt in forma sunt.8.&
de magnitudine quarta una.in quinta.4.& nebu
losa una.& tenebrosæ.2. ☾Stellæ uirginis quæ
sunt in ei⁹ uertice.ſ.crux siue troca uł foliũ hedere
quæ sunt stellæ capitis.Et ꝑma stella alæ meridio/
nalis uirginis mercurio & parum marti assimilá
tur.Aliæ quoq; stellæ lucide alæ meridionał scd'm
aliũ tex.licet scd'm duos tex.septẽtrionalis necnõ
& stellæ dorsi sunt mercurii & parum marti:aut
scd'm aliũ tex.mercurio & parũ ueneri assimilãt'
☾Stella quoq; clara alæ septẽtrionał saturno &
mercurio assimilãt'.Et spica ueneri & parũ mer/
curii naturæ conuenit.Vñ scd'm hali mercurius
uincit in toto signo uirginis. ☉mnes itaq; stellæ
quæ constituũt uirginem sunt.26.quarum in ma/
gnitudine ꝑma est una.in tertia.6.in quarta.7.in
qnta.10.in sexta.2.& circa uirginem quæ nõ sunt
in forma sunt.6.quarum in magnitudine quinta
sunt.4.in sexta.2. ☾Stellæ quæ assc̃ribũtur libræ
& sunt in summitatib⁹ pedum uirginis circa fim
brias uestimẽti sui sunt de natura mercurii & mar
tis.Et scd'm Haly hæ stellæ sunt in libra:tñ sunt ĩ
figura uirginis.& quæ sunt in anterioribus graf/
fiis id est ungulis scorpionis:& quæ sunt in extre
mitatibus earum sunt de natura saturni & mercu
rii.quæ nero sunt in medio angulorum saturni &
parum martis.Attitulantur autem stellæ libræ uir
gini & scorpioni eo q⁹ libra scd'm Haly ex parti/
bus illorum componitur.☉mnes stellæ quæ com
ponũt libram sunt.8.quarum in magnitudine se/
cunda sunt.2.in quarta.4.in quinta.2. Et circa li
bram quæ non sunt in forma sunt.9.in magnitu/
dine tertia una.in quarta.5.in quinta.2.in sexta.1
Et stellæ lucẽtes in frõte existentes in corpore scor
pionis marti & parum saturno assimilãtur,Tres
uero quæ sunt in ore siue in corpore quarum me/
dia est rubea & uocatur cor scorpionis sunt natu
ræ martis & parum iouis: quæ etiã sunt in nodis
seu spondilibus caudæ sunt naturæ saturni & ue/
neris:& quæ sunt in aculeo mercurii & martis.se
quẽs etiam nebulosa arabice lacha marti & lunæ
assimilantur. ☉mnes stellæ scorpionem consti/
tuentes sunt.21.quarum in magnitudine secunda
una.in tertia.13.in quarta.5.in quinta.2. Et circa
scorpionẽ quæ non sunt in forma sunt tres.in ma
gnitudine.ſ.quinta.2.& una nebulosa. ☾Stellæ
uero quæ sunt ĩ cacumine sagictæ sagictario mar/
ti & lunæ assimilant'.& quæ sunt in arcu & in cõ
tactu manus ioui & martæ.Nebulosa faciei soli et
marti:q̃ etiam in uexillis & in loco earum ubi est
manus dextra trahens ioui & debiliter mercurio.
qui sunt in cruribus & pedibus equi iouis & satur
ni & quadrilaterũ caudæ ueneri & saturno con/
ueniunt. ☉mnes itaq; stellæ componentes sagi/
ctarium sunt.31.quarum in magnitudine secũda
sunt.2.in tertia.9.in quarta.9.in quinta.8.in sexta
2.nebulosa una.☾Et stellæ quæ sunt in cornibus
capricorni de natura iouis uel ueneris existunt &
parum martis.& quæ sunt in ore saturni & parũ
mercurii & ueneris per alium tex.sunt saturni &
parum ueneris & martis.quæ sunt in pedibus &
uentre sunt naturæ martis & mercurii.& quæ in
cauda saturni & iouis. ☉mnes stellæ constituen
tes capricornum sunt.28.quarum in magnitudi/
ne tertia sunt.4.in quarta.9.in quĩta.9.in sexta.6.
☾Stellæ quæ sunt in humeris aquarii & in ma/
nu sinistra:ac etiam per aliũ tex.illa quæ est in frõ
te:& etiam per tertiũ textum illæ quæ sunt in hau
ritorio saturno & mercurio assimilantur.& quæ
in coxis siue cruribus eius magis mercurio & mi/
nus saturno.Et quæ in cursu siue infusione aquæ
saturni & parum iouis naturæ conueniunt. ☉ẽs
stellæ aquarii sunt.24.quarum ĩ magnitudine pri
ma est una.in tertia.9.in quarta.18.in quĩta.13.in
sexta una. Et circa aquariuꝫ quæ nõ sunt in for
ma sunt.3.quæ sunt in magnitudine q̃rta. ☾Stel
larum uero piscium quæ sunt in capite piscis meri
dionalis mercurio & parum saturno assimilant'
quæ sunt in ore.uel poti⁹ scd'm alium textum quæ
sunt in corpore eius ioui & mercurio. Et quæ in
cauda & australi filo saturno & debiliter mercu/
rio assimilãtur.Et quæ in corpore eius.ſ.in spina
li boreał piscis iouis & parũ ueneris naturæ exũt.
quæ in filo septentrionali saturni & iouis clara q̃
est in filorum ligamine martis & parum mercurii
naturæ conueniunt. ☉mnes stellæ constituẽtes
duos pisces sunt.34.quarum in magnitudine ter/
tia sunr.2.in quarta.22.in quinta.3.in sexta.7. Et
circa pisces quæ non sunt in forma sunt.4.q̃ sunt
in magnitudine quarta. ☾Et ẽs stellæ orbis si/
gnorum sunt.346.quarum ĩ magnitudine prima
sunt.5.in secunda.9.in tertia.64.in quarta.133.in
quinto.105.in sexta.27.& ex nebulosis.3.et ex eis
quæ non intrant numerum & sunt parui luminis
et extra numerũ cernimus:uel hic circa sunt.600.
☾Iam ponam initia & fines omnium signorũ
zodiaci in sphæra nona scd'm q⁹ fuerunt tempo/
re ptolæmei.sed iam ipsa uariant':& silr ẽs stellæ
fixæ uariantur a locis in quibus fuerint: tũc anno
domini.1340.uerificatæ sunt stellæ fixæ ꝑ quosdã
famosos scd'm magnas experientias.& tunc ad/
debantur super loca earum ptolæmei.18.gradus
quam quidem additionem reputo multũ appro/

pinquare ueritati. Initium uero imaginis signi arietis tẽpore ptolæmei fuit in.25.gradu signi arietis fixi.s.in sphæra nona.& finis eiusdẽ imaginis in.27.eiusdem. Initium uero imaginis tauri fuit tempore ptolæmei in.25.gradu signi arietis.& finis eiusdẽ imaginis in.27.gradu signi tauri. Initium imaginis geminorum fuit in.7.gradu geminorum.& finis eiusdẽ imaginis in.27.gradu eiusdem signi. Initium imaginis cancri fuit in.3.gradu cancri.& finis eiusdem imaginis in.17.gradu eiusdem signi. Initiũ imaginis leonis fuit in.19. gradu cancri.& finis eiusdẽ signi in.25.al's.15.gradu signi leonis. Initium imaginis uirginis fuit in 27.al's.17.gradu leonis.& finis in.13.gradu libræ. Initiũ imaginis libræ fuit in.7.gradu libræ.& finis eiusdẽ imaginis in.3.gradu signi scorpionis.

Initium signi imaginis scorpionis fuit in.6.gradu signi scorpionis:& finis eiusdem imaginis in primo gradu signi sagictarii. Initium imaginis signi sagictarii fuit in.5.gradu signi sagictarii: & finis eiusdem imaginis in.30.gradu eiusdẽ signi

Initiũ imaginis capricorni fuit in.7.gradu capricorni: & finis eiusdem imaginis in.29.gradu eiusdem. Initium imaginis aquarii in.15.gradu signi capricorni:& finis in.24.gradu aquarii.

Initium uero imaginis piscium fuit tempore ptolæmei.22.gradu signi aquarii:& finis eiusdẽ imaginis fuit in.30.gradu arietis. Hec igit' fuerunt loca initiorum & finium imaginum zodiaci tempore ptolæmei.Et si uolueris uerificare pro anno xp̃i.1348.addas ad initiũ & finem cuiuslibet imaginis.18.minuta' habebis propositum.

¶ Capitulum secundũ de naturis stellarum fixarum septentrionalium.

IN hoc capitulo determinabo de naturis stellarum fixarum septentrionalium secm̃ sententiam ptolæmei eodem capi.9.primi quadripartiti. ¶ Stellæ itaq; lucidæ ursæ minoris sunt de natura saturni & parũ ueneris. Et secm̃ ptolæmeũ.7.libro almegesti:omnes stellæ cõstituẽtes ursam minorẽ sunt 7.quarum in magnitudine secũda sunt duæ.in tertia una.in q̃rta uero.4.Et inter eos est una de magnitudine quarta que nõ est in forma.Principiũ ursæ minoris tpe Ptolæmei fuit ĩ p̃ncipio.gradus geminorum: & finis eiusdem in.27.gradu cancri. ¶ Stellæ uero in maiori ursa locatæ assimilãtur marti.Stellæ uero similes nubi sub eius cauda & est troca ut credo sunt naturæ lunæ & ueneris. Omnes stellæ ursæ maioris sunt.27.in magnitudine secunda sunt.6.in tertia.8.in quarta.8.in qnta 5.Et circa hanc ursam quæ nõ sunt de forma sunt 8.in magnitudine tertia una.in quarta.2.in quinta una.& occultæ sunt.4. Principiũ ursæ maioris fuit tempore Ptolæmei in.26.gradu geminorum.& finis in.19.gradu leonis. ¶ Stellæ claræ draconis sunt de natura saturni & martis. Et oẽs stellæ draconis sunt.32.s.in magnitudine tertia.8 in q̃rta.17.in quita.5.in sexta.2. Draconis principium fuit tempore ptolæmei in.27.gradu libræ: & finis eiusdẽ in.13.gradu uirginis. ¶ Stellæ zefei al's ficharis inflãmati sunt de natura saturni & iouis.& omnes eius stellæ sunt.11.s.in magnitudine tertia una.in quarta.7.in quita.3.Et circa ip̃m quæ non sunt in forma sunt.2.quarũ una est in magnitudine quarta:alia in magnitudine quita. Et zefei principiũ fuit tempore ptolæmei in.10.gradu piscium:& finis eius in.5.tauri. ¶ Stellæ boetis sunt de natura saturni & mercurii:& quãdoq; iouis & martis.Et illa clara quæ uocatur arctur⁹ est naturæ martis & iouis.Et omnes stellæ boetis sũt 22.s.in magnitudine tertia.4.in quarta.9.in quinta.9.& illa quæ est inter duas coxas eius.s.quæ uocatur arcturus ul'alkameluz est magnitudinis primæ. Principiũ uero boetis fuit tempore ptolæmei in 3.gradu uirginis.& finis eius in.9.gradu libræ. ¶ Stellæ coronæ septentrionalis sunt de natura ueneris & mercurii.& omnes eius stellæ sunt 8.s.in magnitudine secũda una.in quarta.5.in qnta una:& i sexta una. Et principiũ coronæ septẽtrionalis fuit tẽpore ptolæmei in.12.gradu libræ. et finis ei⁹ in.22.gradu libræ. ¶ Stellæ herculis q uocatur genuflex⁹ sunt de natura mercurii.& oẽs eius stellæ sunt.28.s.in magnitudine tertia.6.in q̃rta.17.in quinta.2.in sexta.3.& est una stella extra formam de magnitudine.5.Et principium hercu lis fuit tempore ptolæmei in.12.gradu libræ.& finis eius in.6.sagictarii. ¶ Stellæ uulturis cadẽtis uel liræ sunt de natura ueneris & mercurii.& oẽs eius stellæ sunt.10.in magnitudine prima una.in tertia.2.& in quarta.7. Et eius principiũ tempore ptolæmei fuit in.18.gradu sagictarii.& eius finis ĩ.11.capricorni. ¶ Stellæ gallinæ ul'cigni sunt de natura ueneris & mercurii.& oẽs stellæ sũt.17. s.in magnitudine secunda una.in tertia.5.inquarta.9.in quinta.2.Et duæ sunt circa eam q̃ nõ sunt de forma:& sunt q̃rtæ magnitudinis.Et ei⁹ principiũ fuit tempore ptolæmei in quinto gradu capricorni.& finis in.15.aq̃rii. ¶ Stellæ cassiepie sunt naturæ saturni & ueneris.& sunt in numero 13.s.in magnitudine tertia.4.in quarta.6.in quinta una.& in sexta.2. Et eius principiũ fuit tempore ptolæmei in.3.gradu arietis:& finis eius in 3.tauri. ¶ Stellæ persei qui defert caput algol uel demonis sunt de natura saturni & ueneris:& nebulosa in manubrio gladii martis & mercurii. Et oẽs stellæ persei.26.s.in magnitudine secũda.2.in

tertia.5.in quarta.16.in q̃nta.2.& nebulosa una. Et circa caput algol quæ nō sunt in forma sunt.3. s.in magnitudine quinta.2.& una occulta. Principium uero persei fuit tempore ptolæmei in.17. gradu arietis.& finis ei⁹ in.17.tauri. ℂ Stellæ agitatoris seu retinētis habenas q̃.s.sunt claræ ei⁹ sūt naturæ martis & mercurii.et oēs stellæ agitatoris sunt.14.s.in magnitudine prima una.& in secunda.1.in tertia.2.in q̃rta.7.in qnta.2.in sexta una. Principium agitatoris fuit tempore ptolæmei in secūdo gradu tauri:& eius finis in tertio geminorum. ℂ Stellæ serpentarii sunt naturæ saturni & martis:& sunt in numero uigintiq̃tuor.in magnitudine tertia.5.i quarta.13.in qnta.6. Et extra formā sunt quinq;.s.in magnitudine quarta omnes. Et principium serpentarii fuit tempore ptolæmei in.24.gradu scorpionis.& ei⁹ finis in.10.sagicta rii. ℂ Stellæ serpētis sunt naturæ saturni & martis.& sunt in numero.18.s.in magnitudine tertia 5.in q̃rta.12.in quinta una. Et circa serpētē & serpentarium sunt quinq; quæ non sunt de serpentina forma.12.serpentis.s.in magnitudine q̃rta oēs Et principium serpentis fuit tempore ptolæmei in.19.gradu libræ.& finis in.19.sagictarii. ℂ Stellæ sagictæ sūt naturæ martis & parū ueneris:quæ omnes sunt5.in magnitudine quarta.1.in quinta 3.in sexta.una. Et eius principiū tpe pto.fuit in.4 capricorni.& eius finis in.12.capricorni. ℂ Stellæ aquilæ sunt naturæ martis & iouis:quæ sunt in numero.9.s.in magnitudine secunda una.in tertia.4.in quarta una.in quīta.3. Et circa eā sunt.6. s.in magnitudine tertia.4.in quarta una.in quinta etiam una. Et eius principiū fuit tempore ptolæmei in.23.gradu sagictarii.& finis ei⁹ in.8.gradu capricorni. ℂ Stellæ delphini sunt naturæ saturni & martis:quæ sunt in numero.10.in magnitudine tertia.5.in quarta duæ.in quinta.3. Cuius principium fuit tempore ptolæmei in.18.gradu capricorni.& finis eius in.24.gradu capricorni. ℂ Stellæ eq maioris claræ sunt de natura martis & mercurii: & secūm alium textū martis & iouis cuius stellæ in numero sunt.20.quarum in magnitudine secunda sunt.4.in tertia.4.in quarta.9.in quinta.3. Cuius principiū in tempore ptolæmei fuit in.6.gradu aquarii.& finis eius in.10.piscium. De equo uero priori siue minori non facit ptolæmeus in quadripar.mētionē cū stellæ ipm cōstitutes sunt.4.occultæ. ℂ Stellæ andromedæ sunt naturæ ueneris quæ in numero sunt.23.s.in magnitudine tertia.4.in q̃rta.15.in quinta.4. Cuius principium fuit tempore ptolæmei in.18.piscium.& eius finis in.18.gradu arietis. ℂ Stellæ trianguli q̃ uocant deltaton sunt de natura mercurii.& sunt in numero.4.s.in magnitudine tertia.3.in quarta una. Et eius principium fuit tēpore ptolæmei in 11.arietis.& finis eius in.17.arietis. ℂ Omnes igitur stellæ quæ sunt in parte septētrionali sunt.361. quarum in magnitudine prima sunt.3.& in secūda.18.in tertia.86.in q̃rta.173.in qnta.57.in sexta 14.& ex nebulosis una.& ex occultis.9.

ℂ Capitulum tertiū de naturis stellarum fixarū meridionalium.

POstq̃ determinatum est de naturis stellarum fixarum septentrionaliū Iam in hoc capitulo intendo ponere naturas stellarum fixarum meridionalium iuxta sententiam ptolæmei primo quadripar.ca.9. ℂ Dicendo igit' qp stellæ piscis meridionalis:& primo illa quæ est clara quæ est in ore eius ueneri & mercurio assimilatur. Omnes eius stellæ sunt.11.quarū sunt in magnitudine quarta.9.in quinta.2. Et circa piscem meridionalē quæ non sunt in forma sunt.6.s.in magnitudine tertia.3.in quarta.2.i qnta una. Et principiū eiusdem piscis tempore ptolæmei fuit in.21.gradu capricorni.finis eius in.6. aq̃rii. ℂ Stellæ ceti sunt de natura saturni.& oēs eius stellæ sunt.22.s.in magnitudine tertia.10.in quarta.8.in quinta. 4. Et eius principium fuit tēpore ptolæmei in.5.gradu piscium.& eius finis i 18.gradu arietis. ℂ Stellarum uero orionis illæ q̃ sunt in eius humeris sunt de natura martis & mercurii:& aliæ claræ in eo sunt de natura iouis & saturni. Et omnes eius stellæ in numero sunt.38.s.i magnitudine prima.2.in secunda.4.in tertia.8.in quarta.15.in quinta.3.in sexta.5.& nebulosa una Et eius principium fuit tempore ptolæmei in.16. gradu tauri.finis uero eiusdem in.8.geminorum. ℂ Stellarum uero fluuii ultima quæ clara est ioui assimilatur:& reliq̃ saturno. Et omnes stellæ eius sunt.34.in magnitudine prima est una.i tertia.5. in quarta.26.in quinta.2. Et eius principium fuit tempore ptolæmei in primo gradu arietis.& eius finis i.15.als in.19.tauri. ℂ Stellæ leporis sunt de natnra mercurii & saturni q̃ in numero sunt.12. in magnitudine tertia.2.in quarta.6.& in quinta 4.& ei⁹ principium fuit tempore ptolæmei in.17. gradu tauri.& eius finis in.3.geminorū. ℂ Stellarū uero canis maioris illa quæ est lucida in ore eius est de natura iouis & parū martis.& aliæ ei⁹ stellæ sunt naturæ ueneris. Et omnes ei⁹ stellæ sunt in nūero.18.in magnitudine p̄ma.1.i tertia.5.i q̃rta.5.in qnta.7. Et circa canē q̃ nō sunt in forma sunt.11.s.in magnitudine tertia.2.i q̃rta.9. Et p̄cipiū canis fuit tpe ptolæmei in.10.geminorum. & eius finis in.3.cancri. ℂ Stellæ canis minoris

sunt naturæ mercurii & parum martis: & sunt in numero .2. in magnitudine ꝑma una: & in quarta una. Et eius principium tpe Ptolæmei fuit in 25. gradu geminoꝝ: & finis ei⁹ in .30. geminorū ☾ Stellæ hidræ .i. serpentis serpētū sūt naturæ saturni & ueneris q̄ in numero sunt .25. in magnitudine secūda una. in tertia .3. in q̄rta .19. in quinta una in sexta una Et circa hidrā quæ nō sunt in forma sunt .24. i magnitudine tertia. Et principiū eius fuit tpe Ptolæmei in .14. gradu cancri & eius finis in .14. libræ. ☾ Stellæ crateris uel uasis sunt naturæ ueneris & parum mercurii quæ in numero sunt septem stellæ in magnitudine quarta. Et eius principiū tempore Ptolæmei fuit in .26. leonis. & finis ei⁹ i. 6. gradu uirginis. ☾ Et stellæ corui sunt naturæ martis & mercurii quæ in numero sunt septem stellæ in magnitudine tertia .5. i q̄rta 1. in quīta .2. & eius principiū tpe Ptolæmei fuit in .14. uirginis & finis i. 21. uirginis. ☾ Stellarum nauis quæ uocatur argos & illæ quæ sūt claræ sūt naturæ saturni & iouis: & omnes stellæ nauis sunt 45. in magnitudine prima ē una. in secunda .6. in tertia .9. in quarta .21. in quīta .7. in sexta una. Et principiū nauis tempore Ptolæmei fuit i quarto geminorū & finis eius i. 8ª. uirginis ☾ Stellæ cē tauri quæ sunt in eius corpore humano sunt naturæ ueneris & martis per duos textus & stellæ claræ i corpore equi sunt naturæ ueneris & iouis: & omnes stellæ sunt .37. in magnitudine prima una in secūda .5. in tertia .7. in quarta .16. in quinta .8. Et principiū eius fuit tpe Ptolæmei in tertio gradu libræ & finis ei⁹ in .9. scorpiōis ☾ Et stellæ lucentes lupi sunt naturæ saturni & parū martis: & omnes eius stellæ numero sunt .19. in magnitudine tertia .2. in quarta .11. in quinta .6. Et eius principiū fuit tempore Ptolæmei in .22. gradu libræ & finis eius in .10. scorpionis. ☾ Stellæ turribili siue laris sunt naturæ ueneris & parū mercurii: q̄ omnes sunt in numero .7. in magnitudine quarta 5. & in quinta .2. Et eius principium fuit tempore Ptolæmei in .21. scorpionis. & eius finis in .4. sagictarii. ☾ Stellæ claræ coronæ meridional' sunt naturæ saturni & martis: & in numero sunt .13. in magnitudine quarta .5. in quinta .6. in sexta .2. Et eius principiū fuit tempore Ptolæmei in .10. sagictarii. & eius finis in .17. sagicta. ☾ Vniuersæ stellæ que sunt in parte meridionali sunt .316. quarum in magnitudine prima sunt .7. in secunda .18. in tertia .63. in q̄rta .164. in quīta .54. in sexta .9. & nebulosa una. ☾ Omnes igitur stelle in septētrione & meridie & orbe signorum ex eis quæ habēt magnitudines sunt .1022. quarum in magnitudine prima sunt .15. in secunda .45. in tertia .208. in quarta .474. in quinta .217. in sexta .49. & .5. nebulosæ. & ex tenebrosis .3. Et stella sita per tango na. i. per comā nō intrat numerū stellæ tangucke dicuntur stellæ comatæ.

Incipit distinctio .7. de naturis signorum & .12 domorū circuli cum loca coniunctionū magnarum & eclipsium fuerint in eis: aut cum anni peruenerint ad ipa a locis ascendentium inceptionū aut a locis coniunctionū uel eclipsium: & de naturis signorum cum fuerint ascendentia aliquorum temporum reuolubilium: Et cōtinet .13. capitula.

Capitulum primū cū fuerit in ariete.

Ositis significatō nib⁹ planetarum et stellarum fixarū: Iam in ista distinctiōe uolo ponere significationes omniū signorum: & eorū qualitates & naturas cum fuerint ascendētia aliquorum temporum reuolubiliū iuxta sententiam Albu. 4º. de coniunctionibus magnis: aut loca coniunctionū magnarum uel eclipsium fuerint in eis: aut directio seu profectio peruenerit ad ipsa a locis ascendentium inceptionum præcedentiū: aut a locis coniunctionū uel eclipsis. Cum igit' ut ait Albu. in eodem libro 4. differentia prima: signū arietis fuerit sicut dixi significat q̄ in ciuitatib⁹ & in terris in q̄b⁹ erit dominator: reges erunt magnanimi fortissimi & tyranni flagellatores: & ciues utentur multis armis & erūt interfectiones & guerræ & combustiones in operibus: & multū indigebunt bestiis: & erunt uenti orientales & occidentales cum temperātia aeris uernal' aut quartæ æstiualis. & erit autūnus similis ei in qualitate. & erunt dolores oculorum & capitis cum uehementia frigoris hyemis & cū niue: & præcipue apud descēsum solis in signum libræ. & erit multitudo herbarum & pascuorum & aliquando mediocriter arborum. & erit corruptio in cibariis propter humiditatem. & inueniūtur messes arenales cū ꝓsperitate cæterorum fructuum. & aduenient ægritudines scd̄m quantitatem annorum minoris reuolutiōis solis. Et cum fuerit gradus ascendentis uel locus alicuius cōiunctionis uel eclipsis in tertia prima arietis: aut peruenerit ibi directio: aut profectio ibi fuerit a longe significat multa tonitrua & fulgura & multos uentos. Et si fuerit in tertia secunda arietis significat mediocritatē aeris. Et si' fuerit in ultima ter

tia significat caliditatē aeris. Et si fuerit in partibus eius septentrionalibus significat calorem aeris & humiditatis eius Et si fuerit in partibꝫ meridionalibus frigiditatē significat.

¶ Capitulū.2.cum fuerint in tauro.

CVm fuerint in tauro significationes quas narraui: apparēter erūt in regionibus & ciuitatibꝰ ut dicit Albu.ubi supra differētia secunda:ubi fuerit taurus dñator: prodigia & mala quæ accidēt hoibus: & erit fixitudo corū super unū esse: & accident hominibus dolores gutturis & inflationes: & erūt bubones & tumores: & multiplicabit desideriū i mulieribus & delectatio:& erit magnū precium boum & quadrupedum:& annus erit forte mediocris: & forte erit siccitas in eo cū multiplicatione panis & uini & fructus:& erunt uenti oriētales & occidentales cum uehemētia frigoris quartæ uernalis:& bona cōplexione aeris quartæ autūnalis & erit quarta hyemalis calida: & multiplicabuntur niues in medio eius:& erit magnū frigus & pluuia:& erunt tonitrua & fulgura cum grandine destruente:& erūt extensiones mariū: & erit magna effusio sanguinis. Et cū fuerit gradꝰ ascēdētis aliquorū temporum predictorum:aut aliquis locus quē prædixi in prima tertia tauri: aut peruenit profectio aut almutez ad eum: significat rumores terribiles & flatum uentorū. Et si fuerit in secūda tertia:significat multā frigiditatem & multam humiditatē.Et si fuerit in ultima tertia eius:significat uehementiam caloris:multa fulgura & coruscationes:& uehementiam caloris.

¶ Capitulum.3.cum fuerint in geminis.

CVm fuerint in geminis significationes quas prius narraui: significat scdm Albu.ubi supra:differētia.3.ꝙ apparebit in regionibus & ciuitatibꝫ super quas est signū geminorū dominator.nimia consideratio in scientiis:etiam quæ sunt super naturā:ut sunt theologia:& sciētiæ superiores ut astronomia:& sciētiæ ꝓphetiæ & fidei:& accidēt in eis ægritudines hominibus & dolores capitis mors in aīalibus cum multo flatu uentorum calidorū uenenosoꝝ in quarta æstiuali:& modico flatu in quarta autūnali: & multiplicabuntur pluuiæ in quarta hyemali: & significat multa tonitrua & uentos horribiles destruentes redditum & præcipue in parte meridionali:multiplicabuntur messes in pluribus climatibus:& erunt aborsus prægnantiū: & mors in pueris:& significat multitudinē fructuū scilicet ordei & dattilorū cum salute arborum. Et cum fuerit gradus ascendentis aliquorū tēporum prædictorum:aut aliquis locus quem prædixi in tertia prima geminorum:aut ꝓuenerit profectio: significat humiditatem aeris. Et si fuerit in tertia media significat bonam aeris cōplexionē Et si fuerit in ultima tertia significat mutationem eius Et si fuerit in partibus septentrionalibus eius significat uentos Et si fuerit in partibus eius meridionalibꝫ significat siccitatem & calorem.

¶ Capitulū.4. cum fuerint in cancro

CVm fuerint i cancro significatiōes quas prius dixi significat secūdum albu.ubi supra differentia.4.ꝙ apparebūt in regionibus & ciuitatibus super quas dñatur:multitudo coeundi & generandi filios & erit fames & paupertas propter siccitatem & erit timor de inimicis Et erūt etiā bubones & mors i hominibꝫ: ānus uero erit subtilis super homines ꝓpter multa quæ adueniūt in eo Et erit augmētum aquaꝝ cū frigiditate quartæ uernalis & mediocritate aeris quartæ æstiualis & erūt multi flatus uentorum occidentaliū & aquæductus & frigus uehemens in q̄rta hyemali & tēperātiā quartæ autūnalis & erit augmentū plantatiōnū & seminū Et indigēbūt hoīes equis & asinis &. erit mors i animalibus & erit multitudo cibi & potus Et cū fuerit gradus ascendentis aliquoꝝ temporum ꝑdictoꝝ:aut aliquis locus quem prædixi in prima tertia cancri:aut ibidē ꝓuenerit profectio uel directio significat rumores terribiles & calorem aeris Et si fuerit in tertia media eius significat pulcherrimā aeris commixtionē Et si fuerit in ultima tertia significat flatum uentorum. Et si fuerit in partibus septentrionalibus significat uehementiam caloris Et si fuerit in partibus meridionalibus significat illud idem.

¶ Capiiulū .5.cum fuerint in leone.

CVm fuerint significationes in leone quas prædixi significat ut ait Albu.ubi supra differētia .5.ꝙ apparebit in ciuitatibus & regionibꝫ super quas dominatur leo multitudo regum & tyrannoꝝ cum fortitudine & audacia & strēnuitate & austeritate eorum ac amore bellandi:& erunt in hominibꝫ deceptiones tristitiæ & angustiæ:& erit eis desideriū in auro & argento & in lapidibus preciosis & accident hominibus ægritudines & præcipue in stomacho & i oræ cum aduentu bubonum &

multitudine mortis & corroborabitur uel in/ durabitur super impregnátes partus: & erũt multi lupi & erit aer tenebrosus & siccus & erit aeris mediocritas quartæ uernalis & pro parte declinabit ad frigus: & erit uehemens calor in quarta æstiuali & flabit in fine eius incessanter uentus: & erit multa pluuia & forte frig⁹ in q̃rta hyemali & pauci uenti in fine ei⁹: & pauci fruct⁹ erũt arborũ & meliorabũt plãtata & aquæ fontiũ minuẽtur. Et si fuerit gradus ascendentis aliquoꝝ p̃dictoꝝ aut aliquis loc⁹ qué p̃dixi ī tertia prima leonis aut puenerit ibi ꝓfectio significat uehemẽtiã caloris & erũt angustiæ Et si fuerit in secũda media eius significat bonã aeris cõplexionẽ. Et si fuerit in tertia ultima significat humiditates & rores. Et si fuerit in partibꝫ septentrionalibꝫ significat aeris mutationẽ & caliditatem Et si fuerit in partibꝫ meridionalibꝫ significat humiditatẽ aeris.

¶ Capitulũ.6.cũ fuerint in uirgine.

CVm fuerit significatiões in uirgíe quas p̃dixi significãt secũdũ Albu. ubi pri⁹ differẽtia.6.ꝙ apparebũt in ciuitatibꝫ & regionibꝫ sup quas dñatur: magna abusio coitus cõtra legẽ: usus multaꝝ scientiaꝝ nobiliũ ut rethorica dyaletica: delectationes & etiã ocia & mltiplicabit ī eis fames & ægritudines & interfectiones: & erunt dolores gutturis & multi fetus fœminei cum difficultate part⁹: & erit aer tenebrosus succesſiue Et q̃rta uernalis erit multarũ pluuiaꝝ & niuiũ cũ uento incessante septẽtrionali & ꝑsperabit aer æstiualis: & erit quarta autũnalis mediocris & principiũ quartæ hyemalis mediocre & erit finis uehemẽt frigid⁹ cũ uẽtis septentrionalibꝫ & erit augmẽtũ fluuioꝝ: & ꝓfect⁹ reddituũ & hereditatũ & maxime fructuũ oliuaꝝ. Et si fuerit gradus ascendentis aliquoꝝ tẽporũ p̃dictoꝝ aut aliquis locus quem prædixi in tertia prima uirginis aut ibidẽ puenerit ꝓfectio significat illud calorem aeris Et si fuerit in tertia media significat bonã cõplexionẽ eius Et si fuerit in tertia ultima significat humiditatem aeris Et si fuerit ī partibꝫ septẽtrionalibꝫ significat uẽtoꝝ flatũ Et si fuerit in partibꝫ meridionalibus significat bonã aeris cõmixtionẽ.

¶ Capitulũ.7. cum fuerint in libra.

CVm fuerint significationes ī libra quas p̃dixi significat secũdũ albu. ubi pri⁹ drã.7.ꝙ apparebũt in ciuitatibꝫ & regionibꝫ in quibꝫ dñat leges ꝓphaꝝ & decreta eorũ: pulchritudo corpoꝝ hoĩum: fabrica/tio domoꝝ oratiõis & seruientes earũ cũ largitate eoꝝ & iustitia & æquitate & acceptiõe & donatiõe cũ usu arithmeticæ & geometriæ & cũ gaudio cantu & melodia & delectatione & leticia & cum multitudine pecuniæ Et ædificabunt homines ciuitates domos & uiridaria & loca amœna Et obscurabitur aer succesſiue Et erunt multi uenti in quarta uernali: & multi uenti calidi & uenenosi in quarta æstiuali: & æqualiter erit in quarta autũnali & mediocrit in quarta hyemali. Et cum fuerit gradus ascendentis aliquoꝝ temporũ prædictorum: aut aliquis locus quem prædixi in tertia prima libræ: aut peruenerit ibidem profectio uel directio significat bonam aeris cõplexionem: & similiter in tertia secunda eius & etiam in ultima tertia. Et si fuerit in partibus eius septentrionalibus significat flatum uentorum Et si in partibus meridionalibus significat multitudinẽ nebularum.

¶ Capitulũ.8.cum fuerint in scorpione.

CVm fuerint in scorpione significationes quas p̃dixi significat ut dicit albu. ubi prius differentia.8.ꝙ apparebunt in regionibus & ciuitatibus super quas dominatur: reges formosi multa expẽdentes: ingenia pauca in rebus in quibus prosternabuntur & erunt multæ guerræ & deprædationes plan & ⁹tristitiæ carceres & perditiones & interfectiones & ægritudies: & accidẽt succesſiue tenebræ in aere & erũt multæ pluuiæ in quarta uernali & calidæ & nubes erunt paucæ in ea & pluuia & uentus & frigus paucũ & erunt æstas & autũnus tẽperati: sed erit frigus ī hyeme & flabuntur in medio eius uenti occidentales & multiplicabũtur in eo pluuiæ: & aquæ ductus magnus & erit multitudo annonæ & messium & erũt destructiones pascuorum post destructionem niuium & erit multitudo bestiarum aquæ & uermiũ terræ & nocumentum hominibus ab eis: & significat multũ timorem in pluribus terris sed paucã interfectionem: multam mortem puerorũ & mulierũ & quadrupedum: & annus erit semper prosper prægnãtibus sed infortune erunt multæ in ambulantibꝫ & in animalibus. Et si fuerit gradus ascendẽtis aliquorum temporum prædictorum aut aliquis locus quẽ prædixi in tertia prima scorpionis aut peruenerit ibidem profectio significabit nubes.

Et si fuerit in tertia secunda eius significabit bonam aeris complexionem Et fuerit in ultima tertia eius significat molliciem aeris & calorem Et si fuerit in ptibꝫ septentrionalibus significat caliditatem aeris Et si fuerit in partibus meridionalibus significat illud idem.

¶ Capitulū.9. cum fuerit in sagictario.

CVm fuerit in sagictario significa/ tiōes q̄s p̄dixi significat ut ait Al/ bu. ut prius differentia.9.q̄ ap/ parebūt ī ciuitatibꝫ & regionibꝫ sup quas dominaťꝫ fortitudo re/ gū & nobiliū & p̄uidētia eorꝫ & aliorꝫ ex ppīis multa fraus & īgeniū largitas & cōgregatio pecu niarꝫ & dispersio earꝫ: mūdicia in cibo & potu & indumento & in oībꝫ rebus: & erunt ægritu/ dines multæ & infirmitates ex sāguine: & erit do lor imprægnatarꝫ & erūt multi lupi & multæ be stiæ nociuæ: & q̄rta uernalis erit mīt̄arꝫ nubiū & pluuiarꝫ & uentorꝫ: & q̄rta autūnalis tp̄atorꝫ uē torꝫ: & q̄rta hyemalis frigida & humida erit & erit multitudo boū panis & uermiū terræ: & for/ te significat destructionē spicarꝫ Et cū fuerit gra dꝰ ascēdentis aliq̄rꝫ tēporꝫ p̄dictorꝫ: aut aliquis locꝰ quē priꝰ dixi ī t̄tia prima sagictarii aut p̄ue/ nerit ibidē p̄fectio significat hūiditatē aeris: & si fuerit ī t̄tia media significat bonā aeris cōplexio nē. Et si fuerit ī t̄tia ultima significat caliditatē eiꝰ Et si fuerit ī partibꝫ septētrionalibꝫ significat uētos Et si in p̄tibꝫ meridionalibꝫ significat hu miditates aeris & uelocitatē mutationis eius.

¶ Capitulū.10. cū fuerit in capricorno.

CVm fuerit ī capricorno significa/ tiones quas p̄dixi significat secūdū Albu.ubi prius differētia.10.q̄ ap parebūt in regionibus & ciuitati/ bꝫ super quas dominaťꝫ multa cō/ cupiscentia in mulieribꝫ & coitus desideriū acuitas leuitas ī operibꝫ īræ & angustiæ mēdaciū ī iuria fraus & abscisio uiæ & erūt mul/ ti bubones: & erūt multæ pluuiæ in q̄rto uernali. bonus aer in quarta æstiuali & cū flatu uentorum orientaliū & erit caliditas q̄rtæ autūnalis & tem porꝫ eius cū mediocri frigore in principio q̄rtæ hyemalis & cōstrictionē eius in fine eius: & cor/ ruptionē arborꝫ & plātarꝫ & erit annus medio/ cris neq; bonus neq; malus. Et cū fuerit gradus ascēdentis aliquorꝫ tp̄m p̄dictorꝫ aut aliquis lo/ cꝰ quē p̄dixi ī t̄tia prima capricorni aut p̄uenerit ibidē profectio significat caliditatē aeris. Et si fuerit in tertia media eius significat bonā eius cō mixtionē. Et si fuerit in tertia eiꝰ ultima signifi/ cat illud idē. Et si fuerit in partibꝫ eius septētrio nalibus significat humiditatē aeris & si in meri/ dionalibus illud idem.

¶ Capitulū.11.cū fuerit in aquario.

CVm fuerit ī aquario significatiōes quas p̄dixi secūdū Albu. ubi prius differentia.11. q̄ apparebūt in ci/ uitatibꝫ & regionibꝫ sup quas do/ minaťꝫ .Edificationes ciuitatū & a liarꝫ rerꝫ fortiū q̄ edificaťꝫ: & cōca uationē fluminū & arborꝫ plātatōes & aduenīēt ambulātibꝫ dāna: & erit quarta uernalis medio/ cris in frigore cū uehemētia caloris in quarta æsti uali & cū declinatione quartæ autūnalis ad calo rem & multiplicabuntur in ea corruscationes to nitrua & pluuiæ: & augmētabiť frigus in quarta hyemali cū multis niuibꝫ & uentis orientalibꝫ & nocebūt hūiditates uineis & erit annus fertilis: & augmētabūťꝫ ānonæ & multiplicabūťꝫ locustæ & consequetur oīs existens terra super lictora maris & super ripas dāna & mala: siccitates & ægritudi nes & similia. Et si fuerit gradus ascendētis ali/ quorꝫ tp̄m prædictorꝫ aut aliquis locus quē præ dixi ī tertia prima aquarii aut p̄uenerit ibidē pro fectio significat hūiditatē aeris Et si fuerit ī ter/ tia media significat cōmixtionē aeris Et si in ul/ tima tertia significat multitudinē flatus uentorꝫ.

Et si fuerit in partibꝫ eius septentrionalibꝫ signi ficat uētos & si ī meridionalibꝫ significat nubes.

¶ Capitulū.12.cū fuerint in piscibus.

CVm fuerint ī piscibꝫ significatiōes quas p̄dixi significat secūdū Albu. ubi prius differētia.12.q̄ appare bunt in regionibꝫ & ciuitatibꝫ su/ per quas dīnaťꝫ exercitiū in theolo/ gia & ī decretis: & multa spōsalia & etiā familia ritas hoīum & solatiū adinuicē & bonū cōmer/ ciū inter eos: & erūt inter eos ægritudines & lupi & erūt pluuiæ & aquæ & cōcauationes fluminū & plātationes arborū cum multis fructibꝫ aq̄ticis sicut margaritæ & gēmæ: & erūt ægritudines cū ul ceribꝫ & habebūt prægnantes nocumētū & erūt mīti inimici ī pluribꝫ horizōtibꝫ & erit ānus for tis p̄ bella ī eo & erit īterfectio mors & timor & rumores terribiles in pluribꝫ climatibꝫ: & signifi cat multos uentos occidētales & pluuias in q̄rta uernali: & uehementiā caloris in q̄rta æstiuali: & mediocritatē aeris ī q̄rta autūnali: & multū frigꝰ in q̄rta hyemali: & p̄sperabiť agricultura & mul tiplicabūťꝫ fructus & panis cū pauca reseruatio/ ne. Et si fuerit gradus ascendentis aliquorꝫ tp̄m p̄dictorꝫ aut aliquis locus quē p̄dixi ī tertia pri/ ma piscīū aut peruenerit profectio uel directio i/ bidem significat bonā aeris cōmixtionem. Et si fuerit in tertia media eius significat humiditatem aeris Et si fuerit in tertia ultima eius significat caliditatem Et si fuerit in partibꝫ eius septētrio nalibꝫ significat uentos: si in meridionalibꝫ hu/ miditatem aeris.

¶ Capitulū.13.de significationibus specialib⁹: duodecim domorum.

POstq̄ in capitulis huius distinctionis determinatū ē de significationibus specialibus signorū: iā in hoc capitulo intendo determinare de significatiōibus spālibus .12. domorū. Et dicit Hali sil'r prīo quadripartiti. c. 13.qp rō propter quā sapientes antiqui sciuerunt 12.domos est eadē rō qua sciuerunt.12. signa: qa linea circuli horizōtis & linea meridiei diuidūt hora q̄libet firmamētū p q̄ttuor partes: & sūt loca partiū dicta āguli quattuor: eo qp hi quattuor puncti similes sunt quattuor pūctis temporibus: āni. Et postq̄ āni primū prīcipiū naturale est prīmus pūctus arietis: cōuenit ut hic pūctus ascēdat in ascendente & pūcti quattuor tēpoꝝ anni sint in linea meridici: & in linea horizōtis: sil'r ꝓpter similitudinē naturæ eorū signorū quæ erūt i istis pūctis: qm̄ qū unū fuerit mobile: oīa q̄tuor erunt mobilia: qū unū erit fixum: oīa quattuor erunt fixa. & qm̄ unum erit duorū corporū: sic erunt oīa quattuor. Amplius cū planetæ in horizōte oriētis fuerint: uirtus ab eis proueniens extendit' recta linea ad oīa quæ sunt in toto horizonte: sicut est de radiis solis quæ lucere faciūt totū horizontem hora qua sol ascendit ad ascendens. Idē ē d: uirtute āguli medii cœli: quia cū planetæ sūt ibi: linee radiorū suorū quæ ueniunt ad punctū horizontis sunt æquales cū illis quæ ueniūt ad punctū aliū suū oppositū: & oīno erunt sic longæ ab occidente sicut ab oriente: & ꝓpter hoc cōuenit ut quattuor anguli habeant uim magnā prout hūt principia quattuor tēporū anni. Et postq̄ ita ē ut dixi cōuenit ut firmamētū se deponat hora q̄libet in.12.partes: rōnibus antedictis. ¶ Et dicit Albu.li.7.de cōiunctiōibus magnis: drā.1. i principio: qp partes orbiculares forsan diuidūtur i duobus signis.i.qp principiū alicuius ex domib⁹ aliquando est in principio alicuius signi: & erit illa domus sil'r in eodē signo: & aliqū incipit in alia parte alicuius signi & finit in alio signo. Et dicit Albu.qp semp incipiendum est a gradu illo uel minuto a quo incipit usq; in illū in quo finit: siue contineat dom⁹ unū signū siue plura signa. Et directiones incipiūt ab illo gradu a quo incipit domus & nō ab aliquo alio. Et dicit Albu.6°.maioris introductorii drā.26.qp ois domus q̄ i initō quartæ fuerit angulus dicit' : & domus secūda q̄ angulū succedit succedens dicit': tertia uero domus ab angulo dicit' recedens uel cadēs ab angulo. Prima igitur domorū circuli ē cuius initium ascendit ab hemisperio orientis: & quæ eam in ortu subsequitur: ē dom⁹ secūda: & deīde dom⁹ tertia: & sic deinceps. Et sic cōstituit' quātitas cuiuslibet domus scd'm quātitatē horæ tpalis. ¶ Cum igitur scd'm sniam Albu.eodē.c.7. de cōiūctionibus magnis: drā.1. Signū profectionis orbis magni aut ascendētis reuolutionis uel directiōis: aut locus cōiūctionis magnæ uel eclipsis fuerit i ascēdente: aut si aliquis planeta dīnator fuerit in eo: significat qp apparebit in regionibus & ciuitatib⁹ quarū significationes sūt illius signi: bonitates & inceptiones in opibus & renouatio rerū & complementū carū: & multitudo comestionis & potationis & emptionis & uēditiōis. Et dicit Albu.eodē libro: drā.26. & Alkabi.in introductorio suo drā.1.qp prima domus quæ est ascēdēs: significat corpa & uitā hoīum & uitæ durabilitatē & eē oīs initii atq; motus oīs: ut dicit Abrasius libro suo secūdo de natiuitatibus: qp sicut ascēdens ab inferiori pte terræ ad supiora ascendit & a tenebris ad lumen: eodē mō natus de tenebris augustiæ uteri ad lumen huius sæculi & ad latitudinem aeris egredit'. Similiq; mō ex secreto cordis sui interrogator intentionē suā oīndit. Et hoc idē dicit Zael in suo introductorio. ¶ Et scd'm Albu.7: de coniūctionibus magnis: drā.2. Cū signū profectionis orbis magni uel eclipsis fuerit in secūda domo: aut planeta dispositor fuerit ibidem apparebit in regionibus: quaꝝ significatiōes sūt illius signi: multa uenditio & emptio & acquisitio census: & erit multa cōcupiscētia in hoīb⁹. Et ut ait Albu.6°.maioris introductorii: drā.26. qp secūda domus ē domus possessionis substātiæ. & significat cōtinentiā uitæ atq; uictus: acceptionē quoq; & donationē: & significat finē annoꝝ uitæ.i.iuuētutis finem. ¶ Et scd'm Albu.7°.de cōiunctionibus magnis: drā.3. Cū signū profectionis orbis magni: aut ascendēs reuolutiōis aut directio uel locus cōiunctionis magnæ uel eclipsis luminaris fuerint i tertia domo: aut aliqs planeta dispositor: significat qp apparebit in regionib⁹ & ciuitatibus quaꝝ significationes sūt illi⁹ signi multū bene facere hoīes parentibus suis: & significat æquitatē & māsuetudinē & exercitiū i theologia & in philosophia & in scientiis legum. Et dicit Albu.6°.introductorii sui maioris: ubi supra: drā.26.qp tertia domus significat eē fratrum atq; sororū & propinquorū seu consanguineorū: patriam: consiliū: fidem & sciam legū: conrentiones & disputationes in sectis: epistolas & rumores seu legationes atq; legatos: mulieres quoq; & somnia. ¶ Et scd'm Albu.7°.de coniuūctionibus magnis: drā.4. Cū ea quæ p̄diximus fuerit in quarta domo: significat qp apparebit in regionibus & ciuitatibus quarū significatōes sūt illius signi: fabricatiōes ecclesiarū: usurpatio hereditatū: prouidētia i his q̄ succedūt post mortē: honorabunt' patres & senes. Et dicit Albu.6°.maio/

ris introductorii:drã.26. & Alkabi.ubi ſuprã:ꝙ quarta domus ẽ patrũ:& ſignificat eẽ patrum & ꝓgenici:carceres:terras:rura & ciuitates:edificia & aquas:& oẽm rẽ tectã atq; occultã: & quicqd fuerit ſub terra & theſauros: finem quoq; uitæ & mortẽ:& hoc quod ſequit' mortẽ. ¶ Et ſcd'm Albu.7°.de coniũctionibus:drã.5. Cũ ea quæ p̃dixi mus fuerint aut apparuerint in quinta domo:ſignificat ꝙ apparebũt in regionibus uel ciuitatibus quarũ ſignificationes ſunt illius ſigni: multa fornicatio & cõcupiſcẽtia in mulieribus: & in filiis & amicis:gaudiũ & leticia:& cõſideratio in rebus antiquis:& in fabricatiõe ciuitatũ & uſurpatio reddituum. Et dicit Albu.ſexto maioris introductorii:& Alka.ubi ſupra: ꝙ quinta domus ẽ filiorũ dilectionũ legatorũ atq; donationum:& ſignificat chartas & ĩduméta: mulierum quoq; petitionẽ & amicitiã & oẽ in quo ẽ fiducia:ciuitates & earũ eſſe & ciues & eorũ hæreditates: & q̃cquid futurũ ſit poſt mortẽ.ſ.ex laude uel uituperio. ¶ Et ſcd'm Albu.7°.de cõiũctionibus:drã.6. Cũ ea quæ p̃dixi fuerit in ſexta domo: ſignificat ꝙ apparebit in ciuitatibus & regionibus quarũ ſignificationes ſunt illius ſigni:hæreſis & cultus idolorũ & ſimilia:& erũt mulieres meretrices:infirmitates & itinera: multi labores & fatigationes:& erũt hoĩes ſodomiti: & erit inuidia multa & amiſſio in mercemoniis. Et Albu. ſexto maioris introductorii:& Alka.ubi ſupra. Sexta domus ẽ infirmitatũ & ſeruoꝝ:& ſignificat finẽ uitæ & infirmitatẽ tam ſepabilẽ q̃ inſeparabilẽ:ſeruos & ancillas:deiectionẽ & iniuriã & mutationẽ de loco ad locũ: & quicqd futurũ ſit ante ſenectutẽ. ¶ Et ſcd'm Albu.7°de coniũctionibus:drã.7. Cũ ea quæ p̃dixi fuerint in ſeptima domo: ſignificat ꝙ apparebit in regionibus & ciuitatibus quaꝝ ſignificationes ſũt illiꝰ ſigni: multa cõcupiſcentia ĩ mulieribꝰ in nuptiis & impregnatio multa:alteratio rerũ:negociatio:interfectio hominũ inter ſe:concupiſcẽtia in uenationone:emptiõe & uẽditiõe. Et ſcd'm Albu.ſexto maioris itroductorii:& Alkab.ubi ſupra.Septima domus ẽ nuptiaꝝ mulierũ:cõtentionũ:contrarietatũ:& ſignificat naues:fures:amicas:pegrinationes & eaꝝ cauſas:& amiſſiões rerũ & filia: & hæc domus inimicat' aſcẽdẽti:& ſignificat medietatẽ finis uitæ erga ſenectutẽ. ¶ Et ſcd'm Albu.7°.de cõiunctiõibus. Cũ ea quæ p̃dixi fuerint in octaua domo:ſignificat ꝙ apparebit in regionibus & ciuitatibus quarũ ſignificationes ſunt illius ſigni:multæ infirmitates & mors & interfectio:acquiſitio cenſus:& erunt multa bella & rumores. Et ſcd'm Albu.ſexto maioris ĩtroducto rii:& Alkabi.ubi ſupra.Domus octaua ẽ domꝰ mortis:ſignificat eni mortẽ & interfectionem & ſubſtantiã mortuorũ:uenenũ quoq; mortiferum & timorẽ oĩum rerũ quæ iam pierũt: & finẽ ãno rũ uitæ poſt ſenectutẽ. ¶ Et ſcd'm Alb.ſeptimo de cõiunctionibus:drã.9. Cũ ea q̃ p̃dixi apparuerint ĩ nona domo : ſignificat ꝙ apparebũt in regionibus & ciuitatibus quarũ ſignificationes ſũt illius ſigni: multæ ægritudines:mors & cõſideratio in ſciẽtiis diuinis & ĩ philoſophicis & ĩ aſtronomia & prophetia & ingeniis & in opibus manualibus:cũ multis itineribus & ꝓmutatõe & uariditate uentoꝝ. Et ſcd'm Albu.ſexto maio.introducto.& Alkabi.ubi prius.Nona domus eſt itinerũ:& ſignificat pegrinatiões longas:fidẽ:& domos culturæ dei:rerũ p̃ſciam: aſtronomiã: & diuinationẽ:fidẽ & religionẽ: ſapiam & ꝓphetiã:epiſtolas quoq;:rumores:legatiões & ſõnia. ¶ Et ſcd'm Albu.ſeptio de cõiũctõibus:drã. 10. Cũ ea q̃ p̃dixi fuerint in decima domo:ſignificat ꝙ apparebũt in terris & ciuitatibus & regiõibus quarũ ſignificationes ſunt illius ſigni : reges magni & famoſi & milites ſtrenui & audaces & acquiſitio regũ:& famæ & laudis : & erũt artificia extranea & mirabilia. Et ſcd'm Albu. ſexto maioris intro.& Alka.ubi ſupra. Decima domꝰ eſt regia:& ſignificat opa & miniſteria & ſublimationes:exaltationes regũ atq; impiũ & laudes:& ſignificat prudẽtes inter pricipes:iudices : p̃latos nobilitatẽ: ſubſtantiã & memorabilitatẽ & uocis auditionẽ:& ſignificat dimidiũ annoꝝ uitæ. ¶ Et ſcd'm Albu.ſeptio de cõiũctiõibus magnis drã.11. Cũ ea quæ p̃dixi fuerint in undecia domo ſignificat illud qd̃ apparebit in terris & ciuitatibus quarũ ſignificationes ſũt illius ſigni: ſollicitudo & multæ cogitatiões:multitudo amicitiæ: & uenditiõis & emptiõis :datio & acceptio largitatis & ſubtilitatis in artificiis:ueritas:ſpes & fidelitas. Et ſcd'm Albu.ſexto maio .intro.& Alka.ubi ſupra. Vndecima domꝰ ẽ domus fidei:& ſignificat fiduciã & fortunã atq; ſpem:amicos :filios & miniſtros:ſubſtãtiã regis & eius redditus: ac tributa & eius milites:& finẽ annoꝝ : medicatẽ uitæ. ¶ Et ſcd'm Albu.ſeptio de cõiunctiõibus:drã.12. Cũ ea quæ p̃dixi fuerint ĩ domo duodecima:ſignificat illud quod apparebit in regionibus & ciuitatibus quaꝝ ſignificatiões ſũt illiꝰ ſigni:iniuria:timor & anguſtia:eleuatio ſeruoꝝ & infirmorũ:uſus rerũ malarũ & uiliũ: & erunt rebelles & inſurgentes in reges:iniuſticiæ:latrocinia:pegrinationes:& erũt multæ infirmitates & azemenæ.i.debilitates corporũ. Et ſcd'm Albu. ſexto maio.introduc.& Alka.ubi ſupra. Duodecima domus eſt inimicorũ & laboris:triſticiæ & mœroris dolorũ :machinamentorũ : laboꝝ ĩfructuoſoꝝ:uiolẽtiæ:carceris & inuidiæ: ſuſurratio nis:caliditatis ingenioꝝ ac beſtiarũ:& ſignificat finẽ uitæ:& quicquid cõtingit matribus in cõceptione ſua ex bono uel malo. ¶ Itẽ ut dicit Alb.

eadē drā: libri maioris introductorii. Saturnus gaudet in duodecima domo: qa significat laborē & tristiciā. Iupiter gaudet i undecia domo: qa significat fidē: & hæc eadē saturno & ioui cōue/niunt. s. labor saturno & fides ioui. Mars uero gaudet in sexta domo: qa sexta domus significat infirmitates & seruos & rixā & mala q̄ significat mars. Sol gaudet i nona domo: q̄ dei cultū & deitatē & diuinitatē significat & sol sil'r. Ven⁹ gaudet in quita domo q̄ significat filios & mulieres: & eadē uenus significat. Mercuri⁹ gaudet i ascē dente: qm̄ ascēdens significat inceptiones rer̄ & iuuentā ac motū: & mercuri⁹ significat aīam rō/nalē & rōnē & iuuētutē. Luna uero gaudet in tertia domo: q̄ quidē domus: legatiōes & itinera mutatiōes quoq; & rūores: significat & luna sil'r horū similia significat. Et sic cōpleta ē hæc distinctio de significationibus signorū & domorū.

¶ Incipit distinctio octaua de dominio planetarū & signorū circuli sup̄ climata & prouincias & regiōes & ciuitates terræ: & cōtinet q̄nq; capitula.

¶ Primū capitulū ē de dnio planetar̄ & signorū circuli sup̄ cliata mūdi: & de diuisiōe cliatū.

Ostq̄ in p̄cedēti/bus determinatū est de significationibus spālib⁹ planetarū: signorum & domorum: ex quorū significationibus deuenire possum⁹ in significationē uniuersalē & grandē cō iūctionū magnorū & eclipsiū. Iā in ista distinctione intēdo dicere in quibus climatib⁹: terris: regionib⁹ & ciuitatibus: planetæ & signa dnantur: ut p̄ hoc sciatur in quibus terris & ciuitatibus hæc p̄dicta accidē/tia cōtingent seu apparebūt iuxta sniam Pto. & Hali: & iuxta sniam Albu. & alior̄. Et i hoc primo ca° uolo loq̄ de dnio planetar̄ & signor̄ super cliata. ¶ Dicit. n. Albu. 4°. de cōiūctōib⁹ magnis in fine: q̄ primū clima ē indor̄ & ip̄m ē saturni: & habet ex signis capricornū & aquariū.

Secūdū clima ē alhigez. s. filior̄ cam: & ē circa hymael & ethiopiæ: & ip̄m ē iouis: & habet ex signis sagictariū & pisces. Tertiū clima ē egypti: & ip̄m ē martis: & habet ex signis arietē & scor.

Quartū clima ē babyloniæ cū eraclie: & ip̄m ē solis: & habet ex signis leonē. Quintū clima ē romanor̄: & ip̄m ē clima ueneris: & habet ex signis taurū & librā. Sextum clima ē gog & magog: & ē clima mercurii: & habet ex signis gemi nos & uirginē. Septimū clima ē p̄sar̄ & zin: & ē clima lunæ: & habet ex signis cācrū. ¶ Et Hali abēragel li. 8. c: 34. dicit sic. Primū clima est Indiæ & ē saturni: Et clima babyloniæ ē iouis: Clima turchiæ ē martis: Et clima romæ ē solis: Et clima methe ē ueneris: Et clima egypti est mercurii: Et clima de zin ē lunæ. Eodē li. c. 35. dicit Hali abē. q̄ ille q̄ fecit librū andilarech: dicit q̄ inuenit i lib⁹ cronicarū mūdi q̄ signū mūdi ē aries: & ē pl'a eius sol: & ascēdēs eius ē cācer & iupiter i eo & q̄ diuident̄. 7. climata p̄. 7. planetas. & p̄. 12. signa. Vnde babylon ē iouis & arietis: Roma saturni & libræ: India & aziud matrahā mercurii & capricorni. Alhegez & tota terra arabiæ ē ueneris & scorpionis. Et turchia leonis & martis: & ea q̄ ē post turchiam lunæ & uirginis: & terra adragen: solis & aquarii. ¶ Sed opio Albu. uidet̄ cē melior: nā maxia pars astronomor̄ attribuūt primū clima: q̄scūq; regiones contineat: saturni dnio: secūdū ioui: & sic deiceps. Et in alio libro cuius auctoris nomē ignorat̄: inueni q̄ primū clima uachea uel asachea regio oriētalis i qua dnat̄ saturn⁹: unde illi⁹ regiōis hoies sūt cæteris prudētiores: & ad aliena rapiēda faciles & i cæteris simpliciores. Secūdū clima dicit̄ cē egypti in quo dnat̄ iupiter: unde illa terra cū fertilitate dotata sine impetu: tonitruo & tēpestate & sine pluuiæ inundatiōe p̄seuerans: Tertiū uero clima ē regio siriorū terra promissiōis in qua dnat̄ mars Vnde quædā erāt p̄lia ab origine mūdi: ut legitur in ueteri testō. Quartū uero clima ē mare mediterraneū in quo sunt īsulæ marinæ & maxia pars græciæ & apulia: & in ea dnat̄ sol: fons totius⁹ caloris q̄ apponit̄ fonti. s. totius humoris. Quītū clima est regio romanor̄ deliciis affluens in quo dnat̄ uen⁹. Sextū clima ē regio burgondor̄ & francor̄ in quo dnat̄ mercuri⁹: unde cōuertibiles hoies illi° regionis sūt & facūdi: garruli: diuites: & filii auariciæ: parcitatē fungētes: & ad quā libet artē satis cōuertibiles. Septimū clima ē flandrēsiū & anglicor̄ i quo dnat̄ luna: unde hoies illius regionis sūt uagi & īstabiles & ludibrio exponūt̄ nūc ad sūmū nūc ad imū delatia suo plātagoniago rōnabiliter discrepare non p̄nt. Et hāc diuisionē climatū reputo magis rōnalem. Et Hali aben. li. 8. c. 36. ondit q̄ Saturnus habet primū clima q̄d̄ est india a zin nigror̄ & sūmitatē maritimæ. Iupiter scd̄m dicta romanor̄ habet quartū clima: q̄d̄ ē babylonia: tradēferiz: corazē & aleyrach. Et scd̄m dicta p̄sarū habet azuē: & ethiopiā & nubiā. Mars scd̄m dicta romanor̄ habet septimū clima: terrā turchiæ: terrā p̄missionis & romanor̄. Et scd̄m dicta indor̄ mars habet terrā alexādriæ & terrā p̄missiōis. Sol scd̄m dicta rōanor̄ habet clīa romaniæ & clīa secūdū oriens & terram zin cū suis terminis & corazen

Et ſcd̃m dicta ꝑſarũ habet babyloniá. Venus ſe cundũ has duas opiones habet quintũ clima: & alhigez terrã occidẽtis.& liemez. Mercurius ſe cũdũ opi.romanoꝝ habet alexá:terram græco/ rum & ꝑmiſſionis. Et ſecũdũ opi.ꝑſarum habet ſextũ & tertiũ clima:terrã occidẽtis:galliá:hyſpa niá & armeniá uſq; ad turchos & montanos: & ſcd̃m opi.ꝑſarũ luna habet ſeptimũ clima. ¶ Se cundũ hali in.i.c.& in ꝓximo caº ſeqnẽti.ſ.c.37. eiuſdẽ octaui libri:ubi dicit hali: q; primũ clima incipit ab oriẽte a principio terræ de zin: & ua/ dit ꝑ terrã illã & ꝑ ripas maris:& ꝑ meridiem ter ræ indiæ:& poſtea ꝑ ciuitatẽ dazyud & ꝑ mare ſup inſulã calcul:& tranſiens mare uadit ꝑ inſulã arabiæ:& ꝑ terrã de lyemen tráſiens mare rubrũ: uadit ꝑ ethiopiã:& tranſiens nilũ de egypto ua/ dit ꝑ terrã occidẽtis:& tranſiẽs ꝑ meridiem terræ barbariæ uadit donec appropinquat ad finẽ oc/ cidentis. ¶ Secundũ clima ſcd̃m hali ubi ſupra: incipit ab oriente:& uadit ꝑ terrã de zin & obui at mari uiridi & mari dalbazra:& tráſit ꝑ inſulã arabiæ & ꝑ terrã deneſt & uadit ſup dehema: & tranſit mare rubrũ & uadit ꝑ terminũ egypti: & uadit ꝑ nilũ & ꝑ terrã occidẽtis:& tráſit ꝑ mediũ aphricæ:& poſtmodũ tráſit ꝑ barbariá & appli cat ad occidẽs. ¶ Tertiũ clima incipit ab oriẽte: & uadit ſup ſeptẽtrionẽ de terra zin & tranſit ſu: per terrã oriẽtis & terrã ſeptẽtrioalẽ d̃ terra zin poſtmodũ tráſit ſup lehebyl & ſup machrau: & uadit ad ripas maris:& de albagara.& tráſit per terrã delaboez & uadit ſup ciuitatẽ terræ ꝑmiſſi onis:& tráſit ꝑ finẽ ægypti terræ & uadit ꝑ terrã aphricæ:& applicat ad finẽ occidẽtis. ¶ Quar/ tũ clima incipit ab oriẽte ꝑ ciuitatẽ terræ de zin: & uadit ꝑ corazẽ & terminos eius: poſtmodum uadit ꝑ ſeptẽtrionẽ terræ ꝑmiſſiõis:& ꝑpe ma/ re ſuũ uadit ꝑ inſulã cabros: & ꝑ rhodes: & po/ ſtea uadit ꝑ terrã occidẽtis & tãgit ꝓtange: & ap plicat ad finẽ occidẽtis. ¶ Quintũ clima incipit ab oriẽte in terra gog: & uadit ꝑ aquilonẽ terræ corazẽ ꝓtẽ & ꝑ termios ſuos: ꝑ harſenã & ceran in terra romæ:& poſtmodũ ꝑ ripas maris ꝑmiſ ſionis:uerſus ſeptẽtrionẽ ꝑ terrã hyſpaniã ad ma re occidẽtis:& applicat ad finẽ occidẽtis. ¶ Sex tũ clima incipit ab oriẽte & uadit ꝑ terrã roma/ noꝝ & tranſit ꝑ burgẽ & uadit ꝑ mare occiden tis. ¶ Septimũ clima incipit ab oriente ꝑ terram geht & uadit per terrã turcorũ:poſtmodũ per ri/ pas maris ad burgẽ uerſus ſeptẽtrionẽ & tráſiẽs mare romanũ:uadit ꝑ terrã burgẽ:aphricoꝝ: & applicat ad mare occidẽtis. Hæc Hali abẽragel. ¶ Diuidũtur aũt climata & deſcribuntur iuxta ſniam Ptolæ.almageſti ſecũdo: & ſcd̃m q; dicit magiſter tractatº de ſphera: ꝑ duos circulos tran ſeuntes in ſupficiæ terræ:quoꝝ unus ſupponitur directe æquinoctiali:& alius tranſit ꝑ polos mũ di & ꝑ uerũ oriens & ꝑ uerũ occidẽs in terra:Iſti duo circuli diuidũt terrã in q̃ttuor quartas: qua/ rũ illa quæ incipit inter orientẽ & occidentẽ & polũ ſeptẽtrionalẽ ẽ noſtra q̃rta habitabil': & in hoc illi æquartæ partes ꝓpiquæ æquinoctialis ſũt inhabitabiles ꝓpter nimiũ calorem:& partes eiuſdẽ q̃tæ ꝓpinq̃ polo:ẽt ſeptẽtriõali ſũt inhabita biles ꝓpter nimiũ frigus:& pars intermedia eiuſ dẽ quartæ ſolũ ẽ habitabilis: & diuidit' i ſeptem partes:ꝓcedendo a meridie uerſus ſeptẽtrionem quæ partes terræ dicũt' ſeptẽ climata: Quoꝝ pri mũ ẽ meridionalius eoꝝ: ſecũdũ ẽ ſequẽs eũ uer/ ſus ſeptẽtrionẽ:& ſic deiceps. ¶ Mediũ uero pri mi climatis ſcd̃m magiſtrũ in.c.3. in tractatu de ſphæra:& ſcd̃m Pto.ubi priº:ubi ẽ maioris diei prolixitas.13.horaꝝ æqualiũ.Et cũ hoc concor/ dat ſil'r martianus de ſeptẽ artibº:libro.7. uerſus finẽ:& eleuat' ibidẽ polus mũdi in horizonte ſe/ cundũ magiſtrũ ſphæræ ꝑ.16.gra.& ſecũdũ Pto. ibidẽ ꝑ.16.gra.27.mi.Et initiũ huius climatis eſt: ubi prolixitas diei ẽ.12.horarũ & dimidiæ & q̃r tæ uniº horæ ſcd̃m magiſtrũ ſphæræ:& eleuat' po lº ibidẽ ꝑ eũ ꝑ.12.gra. & dimi.& q̃rtæ uniº:& ex tendit' latitudo illiº uſq; ad locũ ubi ꝓlixitas diei longioris ẽ.13.horaꝝ & quartæ uniº:& eleuatur polº ꝑ.20.gra.mi.4. latitudo terræ ẽ.440.milia/ riũ.hæc magiſter ibidẽ. ¶ Mediũ uero ſecũdi cli matis ſcd̃m ma. ſphæræ & ſcd̃m Pto. ẽ ubi dies maior ẽ.13.horaꝝ & dimidiæ:Sed ſcd̃m marti/ anũ:maximus dies ẽ.14.horaꝝ:& eleuat' polº in media illiº cliatis ſcd̃m magiſtrũ ſphæræ.23.gra. & q̃rta ꝓtæ unius. Et ſcd̃m Pto. eleuat' .23.gra. & .52.m̃. Latitudo uero eius ut dicit magi.ſphæ ræ:eſt' ab extremo primi climatis uſq; ad locum ubi dies ꝓlixior ẽ.13.horaꝝ & dimidiæ:& quar tæ ꝓtis unius horæ:& ubi eleuat' polus. 27. gradi bº:& dimidiæ:q; quidẽ ſpatiũ tertii climatis ubi latitudo ꝓlixioris diei.14.horaꝝ ſcd̃m magiſtrꝝ ſphæræ:& Pto. & ſil'r ſcd̃m Martianũ. Et dicit Martianº q; hoc clima ducit' ꝓſienas & aphricã & garcaſim ab auſtro adiacentẽ. ¶ Et ſcd̃m ma giſtrũ ſphæræ in medio tertii cliatis eleuat' polus 30.gra.& dimi.& q̃rtæ ꝓtis uniº & dimi.Et ele/ uat' ſecũdũ Pto.ibidẽ.30:gra.22.minu.latitudo tertii climatis ſecũdũ ma. ſpæræ eſt ex termio ſe/ cũdi cliatis uſq; ad locũ ubi ꝓlixior dies ẽ.14.ho/ raꝝ & q̃rtæ unius.& latitudo poli.33. grad. & duaꝝ tertiaꝝ:quod ſpatiũ terræ cõtinet.350. mi liaria. ¶ Mediũ q̃rti climatis ſecũdũ magiſtrum ſphæræ ẽ ubi prolixior dies eſt.14.ho.& dimi & ſecũdũ Martianũ.14.horarũ: quod quidẽ clima ſecundũ Martianũ ꝑ mediã peloponeſis ciliciam ducũt' ad oſtiũ boetis ꝓuenit.& ſecũdũ ma.ſphæ ræ: in medio quarti cliatis eleuat' polus.36.gra. & .2.mi.ſecũdũ Pto.36.gra.Et latitudo eius ſecũ dũ ma.ſphæræ ẽ ex termio tertii climatis uſq; ubi dies prolixior ẽ.14.ho. & dimi:& q̃rtæ unius:& ubi eleuat' polº.39.gra.qd̃ ẽ ſpatiũ terræ.300.mi

liaria. ¶ Mediū aūt quinti climatis secūdū magi strū sphæræ: & Pto.ē ubi maior dies ē.15. hora. & cōcordat martianus cū eis:& secūdū martia/ nū quintū clīa uadit p macedoniā & altera parte galliā:lusitaniā attingit:& secūdū magistrū sphæ ræ eleuatio poli in medio quīti climatis ē.41 .gra. & tertiæ partis unius gra.& secūdū Pto. ubi ele/ uatur polus p.40.gradus &.56.mi.secūdū magi. sphæræ:latitudo quīti climatis ex termino quarti climatis usq; ad illū locū ubi prolixitas diei maio ris ē.51.ho.& quartæ unius:& eleuaʒ ibidē pol⁹ 43.gra.& dimi.quod spatiū terræ continet .155. miliaria. ¶ Mediū sexti clīatis secūdū magistrū sphæræ:& Pto.est ubi dies ē prolixior.15.ho. & dimi.& secūdū martia.15.hor. Et dicit Martia/ nus qp sextū clima per hellespontū uadat: & cum fine germaniæ gallīā attingit: & secundū magi/ strū sphæræ:in medio sexti climatis eleuaʒ polus 45.gra.& duabus qntis.Et secūdū Pto. eleuatur 45.gra.& uno minuto. Latitudo uero sexti clīa/ tis ut dicit magister sphæræ ē a termino qnti clīa tis usq; ad locū ubi lōgitudo diei prolixior ē. 15. hora.& dimi:& q̄rtæ unius:& ubi polus eleuaʒ 46.q̄ distātia terræ cōtinet.312.miliaria. ¶ Me/ diū uero septimi climatis secūdū magistrū sphæ/ ræ:& Pto.ē ubi prolixior dies ē.16.hor. & ī hoc cōcordat Martianus. Et hoc clima septimū secū/ dū Martianū p ponticū mare & ab altera parte p germaniā:britaniā tendit. Et secūdū magistrū sphæræ:in medio septimi clīatis eleuaʒ polus 48. gra.& duabus tertiis.Et secūdū Pto .48. gra. 32. minu.Et secūdū magistrū sphæræ : latitudo septi mi climatis ē ex termino sexti climatis usq; ad lo cū ubi dies ē maior.16.hora.uni⁹ q̄rtæ:& ubi po lus eleuaʒ .50.gradibus & dimidio: quod spatiū terræ cōtīet.185.miliaria. ¶ Et dicit magi.sphæ ræ qp ultra termīos hui⁹ septimi clīatis:plures sint insulæ:prauæ tñ hītationis reputanʒ. Sed Mar/ tianus ubi supra de septē artibus: libro.7°.uersus finē : pōit octauū clima qp secūdū ipm ultra me/ otides:paludes:& rypheos mōtes protēdiʒ.Oīs aūt diuersitas ut dicit magister sphæræ:iuter prin cipiū & finē climatū ē triū horaꝝ & dimidiæ:& ex eleuatiōe poli est diuersitas.38.gra .& p cōse/ quens inter principiū & finē unius climatis tota diuersitas ē unius horæ medietas:& primi quidē climatis latitudo:maior ē latitudine secundi : & sic deinceps.

¶ Capl'm.2.a qb⁹ sideribꝫ regiōes gubernātur.

POstq̄ determinatū ē de climatibꝫ mūdi: Iam intēdo loqui de regio/ nibus terræ & prouintiis:ostēden do q̄ earū:a quibus stellis & sideri bus cælestibus gubernātur secūdū uiā Pto .& Hali.2° quadri. & se/ cundū Albu.quarto de cōiūctōib⁹ magnis & ali orū.Sed in hoc capl'o:primo intēdo ponere de/ scriptionē quartæ habitabilis: secūdū opi. Ptol'. Hali & Albu. Ptolæmeus enī attribuit prīo to/ tā nostrā terrā habitabilē dñio solis & lunæ: Ima ginaʒ enī qp sol principaliter dñetur in oriēte: & gnbernat totā medietatē oriētalē q̄rtæ nostræ.Et qp luna dñetur principaliter in occidēte & guber net totā medietatē occidētalē quartæ nostræ. De inde diuidit Pto.totā quartā terræ in q̄ttuor q̄r/ tas p duas lineas:quarum una transit ab oriente ad occidentē:& alia trāsit a septētrione ad meri/ diē:secans primā ad angulos rectos. Et ponit qp sāturnus dñaʒ in oriēte principaliter:mars in oc cidente:iupiter in septētrione:& uenus in meri/ die: Vnde totā quartā terræ q̄ ē inter orientem & septētrionē:gubernāt saturn⁹ cū ioue : & quartā illā quæ ē a septētrione in occidētē:gubernāt iupi ter & mars:quartā uero q̄ ē inter meridiē & occi dentē gubernāt mars & uen⁹:quartā uero q̄ ē in/ ter meridiē & oriētē:gubernat uenus. Mercuriū uero ponit Pto.dñatorē partiū centraliū quartæ habitabilis toti⁹.Deīde ponit qp regiones & pro uintiæ circūferētiales q̄rtæ inter orientē & septē/ trionē gubernāʒ a triplicitate aerea & a dñis ei⁹ Et prouintiæ circūferētiales q̄rtæ inter septētrio/ nē & occidētē: gubernanʒ a triplicitate ignea & ab eius dñis.Et prouītiæ circūferentiales quartæ inter occidēs & meridiē gubernanʒ a triplicitate aquea & eius dñis.Et prouītiæ quartæ inter oriē tē & occidentē: gubernāʒ a triplicitate terrea & ab eius dñis.Prouintiæ uero cētrales cuiuscunq; terræ siue quartæ hītabilis: gubernanʒ ab eadem triplicitate a qua gubernanʒ prouītiæ circūferē/ tiales quartæ oppositæ & a dñis eiusdē triplicita tis.Hæc oīa patēt ex intentione secūdi quadri .c. 3.& clarius apparebūt in quadā figura quā ponā in fine isti⁹ distinctiōis. ¶ Et Albu.li.4.de cōiū/ ctionibus magnis:drā ultīa in fine sic diuidit to/ tā quartā terræ habitabilē.Quarū prima ē ut di/ cit antiochia:& pars orientis: & habet ex signis cancrū & leonē & uirginē:& ex planetis solē & mercuriū. Secūda pars terræ ē alexādria : & qđ est circa eam a pte meridiei:& habet ex signis li/ brā & scorpionē & sagictariū:& ex planetis ue/ nerē lunā & saturnū. Tertia pars ē armenia :& q̄ sūt in occidēte:& habet ex signis capricornū: aq̄ ria & piscē:& ex planetis habet uenerē:martē:io uē & lunā. Quuarta uero pars terræ cōstantino/ polis a septētrione:& habet ex signis arietē: tau/ rū & gemīos:& ex planetis mercuriū & uenerē. Hæc Albu. ¶ Et alio mō diuidiʒ nostra hītatio in tres ptes.s.asiā:aphricā & europiā. Nam eius medietas uersus orientē dicitur asia:& reliq̄ pars medietatis septētrionalis diciʒ europa:pars uero meridionalis diciʒ aphrica:ut patet ī figura quæ sequiʒ in fine istius capl'i. Dicit aūt Pto .2° qua driptiti.c.3.qp quartæ zodiaci triplicitatū: Pria ē

q̄ eſt arietis:leonis & ſagictarii:ꝑtinent ad angu/
lū inter ſeptētrionē & occidens:ut dictū ē prius:
Et ideo hūc angulū ut dicit Pto.gub:rnat primo
iupiter:quia ē ſeptētrionalis cui mars in dn̄io aſ/
ſociatur:qa ē occidētalis. Secūda triplicitas q̄ ē
tauri: uirginis & capricorni ꝑtinet ad angulum
inter meridiē & oriens q̄ diſponit̄ principaliter
a uenere q̄ ē meridiana:& cui in dn̄io aſſociatur
ſaturnus qui eſt orientalis. Tertia uero triplici/
tas quæ eſt geminoꝝ:libræ & aquarii: ꝑtinet ad
āgulū iter ſeptētrionē & oriēs quē diſpōit ſatur/
n⁹ q ē oriētalis: & eā diſpōit cū eo iupiter qui eſt
ſeptentrionalis. Quarta triplicitas q̄ eſt cancri:
ſcorpionis & piſciū:pertinet ad angulū q eſt iter
occidentē & meridiē:quē primo gubernat mars
qui ē occidentalis:& habet participationē in do
minio cū eo uen⁹ quæ ē meridiōalis. ℂ Deide di
cit Pto.ꝙ locus noſtræ habitationis in q̄ttuor q̄r
tas diuidit̄:ſcd̄m nūerū quattuor triplicitatū: ſi/
cut prius dictū eſt. Diuiditur etiam eius latitudo
ꝑ lineā æquidiſtātē æq̄tori diei ſeparantē medie/
tatē eius meridionalē a medietate eius ſeptētrio/
nali:& incipit hæc linea in parte occidentis a paſ
ſagio Herculis procedēs ad brachiū maris:uel ad
flumē quod dicit̄ citacon:& ē in dorſo mōtano
qd̄ ei parte orientali ſubſequit̄. Hæc linea ſcd̄m
Hali ꝑ.36.gra.diſtat ab æquinoctiali uel circa:&
cōtinet.180.gra.in lōgitudine:& hæc linea ꝑ eū ē
unde trāſitur in hiſpaniā:& ē ſtrictū mare: ita ꝙ
ſtans in una ripa:uidere pōt ſtantē in alia:& cir/
ca hūc locū ſūt inſulæ q̄ dictæ ſūt albalidet:& eſt
una inſula quā uidēt hoīes tranſeūtes per hūc lo/
cū in hiſpaniā & ab hiſpania ꝑ terram occidētis:
Sil'r in inſula illa ē idolū qd̄ dicit̄ gades:tenēs in
manu ſua claues:in ſignū ꝙ ulterius nō ē hītatio.
Et ſūt tres tales inſulæ in mari æqualiter a ſe inui/
cem clōgatæ:& unius magnitudinis: & in q̄libet
earū idolū eiuſdē maneriei & ē ibidē finis hītati/
onis ex parte occidentis: Et hæc idola poni fecit
Hercules gigātus in tpe antiquo: q in maxīa par
te terræ hītabilis regnauit. Et hæc linea diuidens
uadit ab hoc loco uſq; in finē hītatiōis ī terris de
zin & alhin qd̄ ē mōs nn⁹ q trāſit circa lat⁹ uni⁹
brachii maris qd̄ dicit̄ citacon. Et dicit̄ ꝙ ī hoc
loco etiā ſūt idola ī plantis:tenētes claues & mō/
ſtrantes ꝑ eas ꝙ ab inde in antea uerſus partē ori
entis nō ē hītatio aliq̄:Et hæc linea p̄dicta clōga/
ta ē a fine hītatiōis ī parte ſeptētrionis ꝑ.30.gra.
uel circa:& ab equinoctiali per. 36.uel circa.hæc
hali. Et dicit Pto.ubi ſupra:ꝙ diuidit̄ ēt lōgitu
do noſtræ hītationis per lineā p̄cedētē a meridie
ad ſeptētrionē ſeparātē medietatē eius oriētalē a
medietate ei⁹ occidētali:nā ꝑ lineā p̄cedētē diui/
dit̄ illud qd̄ ē iter ſeptētrionē & meridiē:& tran
ſit hæc linea de q̄ loqmur iā ꝑ brachiū maris ꝑtē
dens ab occidente uerſus orientē:& tranſit etiam
hæc linea ꝑ golfiū qui dict⁹ ē egion & penites &
ꝑ ſtagnū qd̄ mantis nūcupat̄. Et dicit Hali ꝙ lō
gitudo huius lineæ diuidētis hītationē noſtrā ꝑ
duo media:unum ad oriens & aliud ad occidens
eſt a parte occidentis per. 56 .gradus: ut patet in
mappa antiqua:& in mappa noua per.59 .gra/
dus:ſed ſecundū Hali:mappa antiqua uerior eſt:
& ut dicit hali exit enī de hoc nūero ꝙ medietas
orientalis hītationis extendit̄ magis q̄; medietas
occidentalis:& q̄; q̄; medietas oriētalis extendat̄
magis mare:tñ capit ex ea partē magnā in q̄ nul/
la ē hītatio:qm̄ mare indiæ ꝓuenit ad hāc medie/
tatē orientalē in multis locis uſq; ad latitudinem
31.gra.quare ipedit magnā ꝑtē hītatiōis.Et ſi mē
ſuraret̄ medietas hītatiōis oriētalis q̄; q̄; longior
fit:inueniret̄ cū æquali hītatiōe medietatis occi/
dentalis quā nō habet:licet nō ſit tā lōga q̄; pars
aliq̄:ē tñ maioris latitudinis. ℂ Et dicit Pto. ꝙ
quarta inter ſeptētrionē & occidētē dicit̄ euro/
pa in qua ſūt prouinciæ q̄ dicunt̄ calico gallaciæ
& hanc q̄rtā ſcd̄m hali includit mare occidenta/
le a parte ſeptētrionis & occidētis: & mare dein
de romanorum ex parte meridiei & occidentis:
& ſunt in ea ſecundum haly ciclopia:ſeliquia: ro
mania:hyſpania:conſtantinopolia:& harū pro
uintiarum termini. Quarta uero inter meridi/
em & orientem ut dicit Ptolæmeus:eſt medietas
aſiæ iuxta orientalem æthiopiam: & dicitur aſia
maior:& ē in ꝑte prouīciaꝝ q̄ dictæ ſūt mequial
ytofiæ oriētal'.Et ē ſcd̄m hali oriētalis a mari ru/
bro:& eius latitudo ē.36.gra.inferi⁹. Et q̄ ibi ſūt
ex gentib⁹ alarabū:& hæc ē alhygez & alyman:
india. Et dicit Pto: ꝙ q̄rta inter ſeptētrionē &
oriens ē ſeptētrionalis medietas aſiæ in qua ſunt
prouīciæ q̄ dictæ ſunt caſonta uel ſeffene uel ſey/
chia.& ē ſcd̄m hali in mari romano:cuius latitu
do eſt maior.33.gra.& ſūt hæc: turquia & zin
coraſmini:coria: adeſleui. Quarta īſup ut dicit
Pto.q̄ ē inter occidētē & meridiē dicit̄ aphrica:
hāc ſcd̄m hali īcludit mare occidētale ex parte oc
cidēt; & meridiei & mare aphricæ ex ꝑte ſeptētri
onis:& brachiū maris rubri ex ꝑte oriētis: & ſūt
ægyptus:ethiopia:& nubia:& oēs aliæ nationes
nigroꝝ. ℂ Et dicit hali ꝙ de prima q̄rta fuerūt
multi reges nobiles qui in tota hītatiōe regnauc/
rūt:aut in maiori ꝑte:ſicut Hercules:gigātus: ale
xander:& auguſtus.Et de ſecūda q̄rta fuerūt illī
qui fecerūt legē chriſtianoꝝ:& poſtmodū legem
maurorū.Et de tertia q̄rta fuerūt illi q multū re/
gnauerūt: ut darius & aſſuerus. ℂ Rurſus ut ait
Pto.Cuiuſlibet q̄rtaꝝ p̄dictarū q̄rta ꝑs angula/
ris q̄ terminat̄ ad mediū p̄ctū toti⁹ hītationis.ſ.
ad p̄ctū ſectiōis duarū linearū de quib⁹ dixi: cō
traria ē illi quartæ cuius ē ꝑs ſcd̄a: & ē de natura
quartæ ſibi oppoſitæ:uerbi gratia: quartæ inter/
ceptæ inter boreā & occidēs.ſ.europe pars angu
loꝝ ē de natura q̄rtæ interceptæ inter meridiē &
occidentē:& eius triplicitas cū illa quarta oppo/

sita & ab eius pla gubernat addita uirtute mercurii uirtutib⁹ aliorum gubernatoru3 eo ꝙ est naturæ cō/ mixtæ hēt pticipa tionē cū oīb⁹ hæc oia patēt i ca. 5°. ¶ Cap. 3. qui plē & que signa q̄s re giones & q̄s puin cias gubernat.

Am re stat di/ cere de puitiis uniuseuiusq; p̄di/ ctarū qb⁹. s. plis et signis spāliter gu/ bernēt. Dic ptol. ca. 3. secūdi q̄drip titi. ꝙ disponūt a dñis triplicitatu3 britanica q̄ ē īsula maris occn̄talis gallitia germania borsonia italia gallia apulia sicilia crocinia cornia malca necnō & hispāia p̄p dispōnē p̄ræ ptis & p̄p disponētes stellas sūt illæ gētes nō uere subiectiue nec humiles sed ābitionē libertatē arma & laborē affectātes et sūt bellicosi p̄iti regis nitidæ mūdæ & magnaniæ: sed qa iuppiter & mars q̄ cū eo associāt dñio cu3 sint uesptini: & qa p̄ræ ptes sūt masculiæ & scdæ fœminiæ accidit his gētib⁹ circa mulieres nō zelo tipes ee sed eaꝝ cōcubit⁹ uilipēdere: & sodomidi cā scel⁹ magis appetere: & q̄ hoc p̄petrauit se turpe aliqd cōmisisse n̄ putat: nec ille i quē p̄petrat esti mat se ex hoc effemiatā ee aut molestū aut postpo nēdū aiositates. tētare cōsuescūt: & i bonis opib⁹ ac fidelitate uersāt: cōsāguineos diligāt & domesti cos: & oē qd bonū ē & hōestū ac laudabile n̄ post ponūt. Et dicit ptole. ꝙ p̄dictarū regionū britāia gallicia germāia borsonia marti & arieti proprie aptāt: & iō eoꝝ gētes i maiori pte agrestes seu sil uestres & ēt feroces. Italia uero & gallia apulia Si cilia soli assilant & leōi: & iō morātes i eis sūt pri cipātes & periti regis bn̄fici cōicatiui & laudabi/ liū operū imitatores. Et crocinia malca & hispāia ioui & sagictario attribuūt: & iō eorū gētes liber tatē appetūt suntq; simplices & sani cordis: amāt mūdiciā atq; nitiditatē. ¶ Partes aūt illius q̄rtæ quæ circa mediū habitatiōis ordināt sunt turchia & cōstātinopolis regio macedonia illiria & gal/ liacha terrea & kikaldes cypria & parua asia siue īsula ciclades & adiacentia mioris asiæ & cyprici lacētq; hæ ptes iter meridiē et oriēs q̄rte toti⁹: & sūt d natura scde triplicitat hn̄tes dispositorē ue nerē & saturnū una cū mercurio: iō morātes in eis ꝑ oibus aliis i for mis & figuris ad i uicē maxie assimi lāt: eorūq; aiæ & corpora sunt tem pata sūt: et periti humiliant sed di ligunt libertatem & principari pro pter martē q̄ exal tat i capricorno: & qa mars & iup piter triplicitatis illi⁹ dn̄ant in mo ribus atq; dn̄ant sibimetipsis ad in uicē segregantur: sūtq; democritici legum inuentores p̄pter iouē musi/ cā diligunt: & ad discere cupiūt pro pter mercuriū: sūt etiam in conuersa tione mundi pro pter uenerē: & cōicatiui p̄p hoc extraneos hospi/ tant: iustitiā amāt: scribere cupiunt: & sūt i sermo nibus prōptissimi p̄p mercuriū: & uenerē uespti/ nā significationē sua maxie celant consilia. ¶ Vt autē p̄ticulariter distinguam⁹ has regiones sciēdū est ꝙ habitātes in regionibus bucalides & cipre: i adiacentib⁹ minoris asie ut tauro & ueneri assimi lant. Vnde p̄ magna p̄te sunt debilitati & molles ut mulieres: nitiditatē munditiā cupiētes curā cor poꝝ i ornatib⁹ facientes. Qui uero inhabitant essas eychaia occa uirgini mercurio assilant. Vn/ de p̄prie sūt studiū dyalectice amātes. & circa spi ritualia magis quā circa terrena uersātes. Sed quæ i turchia macedoniā & illiria morant. Capricor no & saturno assilant: & sunt amatores pecunia rū & regnare cupiūt & nō sunt mites a iō nec sunt comunicatiui legib⁹. ¶ Scda q̄rta habitationis ē medietas meridiana asie maioris in qua sūt regio nes idie sauanege drusia sassina babilonia messo potamia p̄sia medea & p̄sia: qa igit has prouinci as uenus & saturnus regulāt uenerē uocātes eā tis/ mi qd ē nomē dignitatis apud eos & saturnū nu chiā solē lucidū appellant quædā eoꝝ sunt quæ fu turū p̄nūciant custodiūt .n. & diligēter obseruāt mēbra genitalia & etiā p̄ dignitatibus habēt: & sunt cōplexionis & multū eo ꝙ p̄dictis stellis quæ natura sūt eodē mō generatiue & assilant: suos e/ tiā parētes uenerant sunt etiā gattini tripudiato res & ornat⁹ amant p̄p uenerē & mod⁹ eoꝝ pla ni sūt & sūt simplr diete p̄p saturnū & sūt a parte carneitatis se ipsos pingūt & istrumēta musica di ligūt māifeste & nō occulte cū mulierib⁹ coeūt p̄p matutinā significationē saturni & ueneris zodo/

mitiçũ zel⁹ ab horrẽt & ideo frequẽter ex eoꝝ mu
lierib⁹ natos ꝓcreãt: sũt quoq; molles & effemiati
ꝓp uenereas qualitates & sũt magnanimi bellato
res qa saturnus ẽ oriẽtalis. Hæ uero regiones ꝑdi
ctę pallelli diuidũt. Nã pthia medea persia ueneri
& thauro magis cõueniũt: gentes uestib⁹ colores
uenereos hñtib⁹ magis utũt & corp⁹ ꝑter pect⁹te
gũt & sũt effemiati & delicati. Et ioui et mercurio
coaptant Mesopotamia babilõia & assiria & iõ
sũt ꝓiti i doctrinalib⁹ & stellarũ motus obseruãt
Capricorno saturno uero coaptantur india &
ariana & gedusia & sũt ideo difformes sordidi
& ferociſſimi bestiales. Partes aũt q̃ sũt i ãgulo h⁹
q̃rtæ hitabilis circa mediũ toti⁹ sũt paleſtini ꝓfun
da siriæ idumea & iudea fẽicea caldea & achinie
arabia. Hoꝝ aũt oiuꝫ sit⁹ sectæ q̃rtæ toti⁹ ẽ i ꝓte q̃
ponit iter septẽtrionẽ & occidẽtẽ & assilant q̃r/
tæ q̃ ẽ iter boreã & occidẽs & disponũt hũc ãgulũ
Iuppiter & mars & mercuri⁹ q̃re hoies has regio
nes inhitãtes sunt mercatores cõicatores & dece/
ptores ꝓditores & uilipẽdẽtes pusillanimes bilin
gues & dolosi. Istoꝝ ãt hi q sũt i ꝓte terraꝝ ꝓfũde
sirie & idumeæ iudeæ marti & arieti magis aptan
tur & ideo sũt i stabiles ꝓditores creatorẽ ignorã
tes & audaces ac isidiãtes. Ac illi de fenitia caldea
& uranie leoni & soli assimilant & ideo sũt sim
plices hũani & misericordes astrologiã diligẽtes
& solẽ maxie uenerãtes. Morãtes quoq; i arabia si
ue i arabũ regiõib⁹ ioui & sagictario aptant. Vñ
iuxta applicationẽ regiõis & ei fertilitas ẽ cõsecu
ta eo q̃ nomẽ eiusdẽ regiõis ẽ hitatõ fertilitas: &
est ei fertilitas aromatũ & ciboꝝ saporamenta &
sẽ ibi hoies morigerati & audaces magnalia cupiẽ
tes. Tertia uero q̃rta ẽ i boreali ꝓte asie maioris &
cõtinet bettacaiã marichaiã zufan faslyirã roma
ticã sarmaticos q̃ sũt mulieꝝ regiões: hæc q̃rta: ob
iecta ẽ tertiæ triplicitati & dispõit a ioue & satur
no qui sunt orientales. Eoꝝ uero incole iouẽ co/
lũt & solẽ i qb⁹ augꝝ & diuitie mltũ affluũt & sũt
mũdi bõæ cõuersatiõis sapiẽtes diuia iquirũt gra
tiosi a ueritate & iustitia nõ declinãt odiẽtes malũ
liberales ac bõi negtiã abhorrẽtes & sũt itegre ac i
corruptibilis aicitie: & ꝓ domesticis & amicis i q
buscũq; reb⁹ hõestis pati sũt mori: & sũt casti & i
uestitu ꝓciosi sũtq; dõatiui & sũt sapiẽtes & eoꝝ
act⁹ sẽ ꝑclari hoc ãt i maiori ꝓte ꝺfert saturni & io
uis societas i hoc q̃ sũt oriẽtales. Istoꝝ aũt q hitãt
euisanie & mathiaie necnõ armenie mercurio &
geis coaptant iõ facilioris mot⁹ sũt & magis sub/
doli. Qui autẽ inhabitant faslyire zirice libre &
ueneri assilant & ideo sũt ditissimi & musicã di
ligũt & qetẽ & sũt splẽdide diete. Qui aũt inhitãt
i confinibus terrarũ sarmatiæ tucsiane saturno &
aq̃rio assilant & ideo sunt imãsueti austeri & be
stiales ferociſſimi: ꝓtes uero isti⁹ q̃rte q uers⁹ medie
tatẽ terræ hitabilis sũt bathinie ferogie asiaone si/
logice cumagine cohulfie quarum situs est uer/
sus partẽ occidentalem meridianaꝫ huius quartæ
& ideo q̃rtæ triplicitati coaptãt a uenere & mar/
ti & mercurio disponũtur & ideo plures eorum
colunt uenerẽ tãq; matrẽ deorum & martẽ tãquã
deũ quibus multa secreta atq; mysteria ascribunt
& sũt gentes circũuolute: & dolose aie laborioſe
miserioꝝ ifelices & circa neqcias ꝓcliues. Etiã i ꝓ
liis rapinis uiaꝝ absisiõib⁹ & malitie itẽdẽtes &
se ipos seruituti adiciẽtes i ꝓliis quoq; moriẽtes ꝓp
dominiũ martis & ueneris in eisdẽ cum sunt oriẽ
tales. Itẽ exaltatio martis ẽ in signo triplicitatis
ueneris .s. i capricor. & exaltatio ueneris ecõtra i
signo triplicitatis martis .s. i pisci⁹. Et iõ mlierũ
ai bẽiuolẽtiã erga suos uiros oñdũt & eos multuꝫ
diligũt curã domorũ hñtes: sũtq; laborioſe mini/
strantiue & subiecte. Ppli ãt illi q ihabitãt niconie
eroqe & caligite cãcro & lũæ magis coaptant: iõ
uiri ibidẽ sunt reuerentes & timidi subiecti quoq;
ac hũiles: mlieres ãt plimæ ꝓp lũæ oriẽtalẽ & ma/
tutinã figurationẽ plũt uiris & pricipatiue sũt &
bellicosæ quẽadmõꝺ amazones fugiẽtes uiroꝝ cõ
cubit⁹ & arma diligũt: sũt ẽt suoꝝ maiorũ facino
ra memores a cunabulis & eis dextre mãmille ꝓp
expeditionũ itinera secãt. Que mẽbra detegũt cũ
bellare aggrediũt ut i eis mlebris natura minime
fore putet. Qui ãt i siria camocie & cedoqe morã
tur marti et scorpiõi assilant iõ sũt audaces mali/
gni & iuidiosi et laborioſi istabiles deceptores &
ꝓditores. Et q morãt i ludhie fililuie machilie ioui
& pisci⁹ assilant: uñ sũt mltũ locupletes sociales
& i negociis suis mltũ fideles. Vltia uero q̃rta ẽ q̃
lunie scdm aliũ textũ lynoy noiat. Cõtinẽs numi
diã iarfinodie africã mauritaniã metoganite hæ
regiões supponũt q̃rte triplicitati & disponũt a
marte & uenere qm̃ sunt uesptine. Et iõ ꝓp dcoꝝ
plaꝝ ꝺuẽiẽtiã uel ꝓticipationẽ sũt i plimis earũ re
gionũ rex & regina de eadẽ matre nati & ꝑest rex
uiris & regina feminis. Et scdm haly cõuenientia
iter has plẽtas est q̃ exaltatio utriusq; i alteri⁹ tri/
gono ẽ. Sũt autẽ gẽtes multũ calide & multi coit⁹
appetitiui i tantũ q̃ ui & rapina mulieres nubunt
& rex cũ aliis spõsis coit añquã cũ illis coierint ui
ri sui & quorũdã eorũ sũt uxores cões iter ipas: di
ligũt & uiri plcritudinẽ & ornat⁹ more mlieꝝ ꝓp
uenerẽ: ai tũ eoꝝ sẽ uiriles subdoli magi seductões
fallaces & nõ timẽtes mortẽ ꝓp martẽ. Horũ aũt
circa numidiam iarfidanie africe proprie concor
dant cum luna uel cancro ideo sunt uiri societatis
mercatores & ẽ eoꝝ terra fertilis & habũdãs. illi
uero q sũt i ꝓtib⁹ metagonice mauritanie hacolie
algecidie cũ marte & scorpione cõcordãt & ideo
habẽt mores silueſtres sũt q̃ rixatores carnes mul
tũ comedẽtes ꝑicula mortis nõ timẽtes uitã nihil
appciãtes ita q̃ un⁹ iterficit aliũ. scdm haly cũ in
firmus fuerit ut cito moriatur sine labore. Et isti
scdm eũ tarban scdm ptolemeũ q morantur i ra/
dhanie ietice minutis haruiarneluie iouis & pisci
bus aptant & isti sũt boni & simpliciũ moꝝ mo
nasteria diligũt & laudãt bona facta deũ timent

& sūt hūiles pp iouē quē uenerāt uocātes eū hamō noīe. In angulo siquidē huiꝰ q̄rtæ circa mediū habitationis sunt cirenaica merinanica & iferiora ægipti tebasū casis troglodica adhama arama media & ethyopia q̄ꝫ sitꝰ est uersꝰ septētrionē & oriētē. Huiꝰ q̄rte ptes a saturno ioue & mercurio disponunt & qa i eaꝫ regionū gubernamto plæ. 5. eratici cū sunt uesptini frequētiꝰ assotiāt: ió eaꝫ i cole deū magificāt deū diligūt: creatoris rebꝰ adhērēt fimera deflēt mortuos subterra sepeliūt & abscódūt pp uesptiná figurā. Diuersis ét utūt legibꝰ et moribꝰ erga suos gubnatores hūiliāt & obediunt ita q̄ etiā uincit i eis pusillanimitas. Cū ipsi aliis dñant sūt bonæ uolūtatis ueritatis erga eos: uiri multas ducūt mulieres & uxores multos uiros qa sūt multi coitꝰ & cū ppriis coeūt sororibꝰ sūt q̄ uiri multū generatiui & mulieres cito cōcipiūt: hēntq̄ multi uiri corda debilia & feminea: & qdā sua ueréda uilipēdūt pp pticipationē malefitiorū quā hūt cū uenere i quo mō sūt uesptini & hi malefici scd̄m haly sunt saturnꝰ & mars. Istorū autem qui sunt in parte curinatica & iar. marmarica & inferiora ægipti maxime concordant cum mercurio & geis: & ideo eaꝫ incole sunt meditati uel deliberati multū itelligētes acri uel boni i genii i oibꝰ rebꝰ & maxīe i plia & diuini. Sūt diuinatores mlta pdicētes occultoꝫ mysterioꝫ obseruatores et in mathematica sunt expti. Illi de tebais casielis alcasis & iloyca crelodica cū uenere & lūa allibra cōcordāt: & sūt naturæ calide & eoꝫ terræ sūt fertiles hæc scd̄m haly est pp uenerē & martē q̄ sunt dñi totiꝰ q̄rte Qui āt ihabitāt i adhamá arania media & ethyopia cōcordāt cū saturno & aquario ideo q̄ sūt cōmestores multaꝫ carniū & pisciū a locis sterilibꝰ ad loca sterilia se trālferūt agrestá & & bestialē uitā ducētes. Et hæc sūt dominia plaꝫ & significatoꝫ specialia sup regiōes & puincias scd̄m sñiā ptole. primo &. 3. ca. scd̄i quadriptiti. Et generalr q̄libet eaꝫ pdictaꝫ gubernat a duobus plis ut dictū est prius. Ná quarta prima q̄ est iter septētrionē & occidens gubernant a ioue & marte a triplicitate pria cum suis dñis. Scda q̄rta silr iter meridiē & oriēs gubernāt uenꝰ & saturnꝰ & triplicitas scda cū suis dñis. Tertiā uero q̄rtā. s. q̄ est iter septētrionē & oriēs gubernat saturnus cū ioue & triplicitas tertia cū suis dñis. Et ultimá quartá. s. quæ est iter meridiē & occidēs gubernat mars & uenꝰ cū triplicitate quarta cū suis dñis. Et dicit haly i prīcipio huiꝰ tertii capituli. 2. quadriptiti q̄ ptole. i gubernádo puícias primi trigōi posuit martē loco solis qa sol sicut capitulo precedenti dicit hali dñat i pte oriētali. et ideo si puincias huiꝰ trigoni gubernaret fuisset dñs i maiori pte totiꝰ habitatiōis: & ob hoc q̄ mars ē dñs domꝰ totiꝰ exaltatōis solis. s. arietis. Silr i puíciis scd̄i trigōi dedit dñiū saturno uice lūæ pp capricornū q̄ est domꝰ saturni & qa luna dñat i occidēte. Et in puíciis tertii trigoni ponit ioue uice mercurii qa mercuriꝰ ē gubernator mediāe ptis habitationis. Vnde si trigoni cū hoc puincias tertii gubernaret hēret dñiū i maiori pte hītatōis. Et licet ptole. discordet ab aliis tñ dictū suū cū ueritate & experiētia cōcordet qa sequit rē naturalē: alioꝫ uero dicta cū expiētia nō cōcordat: hæc haly. Ex dictis ergo patet dñium plaꝫ & signoꝫ zodiaci super quatuor quartas nostre hītatiōis & sup regiones & puícias singuloꝫ quartaꝫ iuxta uiā ptole. & hali. Et ponā tibi figurā i q̄ ea q̄ pdicta sūt exēplariter & liq̄de magis poteris apphēdere. Hæc āt figura nō pcessit ex ordinatiōe mea sed uniꝰ alteriꝰ socii nihilominꝰ p facilitate opis posui eā hic: & qa nō uideo q̄ pdicta sñia ptole. manifestiꝰ possit declarari q̄ p hāc figurā in psenti ope uisa est mihi utilis & necessaria & sic finit hoc capitulū.

¶ Capitulū quartū quas regiōes gubernāt signa & planetæ.

IN hoc ca. ostendit q̄s puincias & regiones gubernāt signa & planetæ scd̄m uiam albu. & alioꝫ. Dicit enī albu. 4. de cōiūctionibꝰ magnis differētia ultima i fine q̄ Aries habet ex terris & puinciis psyā & ad rabigē & bertaniā basilicā carmē germaniam palestiná & partē balca. ¶ Taurus habet ex terris quicquid est ispaē & paruas īsulas ex insulis maris romāoꝫ cabrosin asiā quoq̄ paruā. ¶ Gei ex terris habent alialē adeilē tabrastē armeniā grā dē margnanitalez morama & ægiptū. Cācri habet ex terris terram babiloniæ & affricam luchiā quæ est i terra romanoꝫ franciam aureniā & oriā. Leo hēt ex terris terrā turcoꝫ & dextrā eius phalascā et aboma et terrā henizdamascū nigredinē et alcufa. ¶ Virgo hꝫ ex terris loachiā terrā babilōiæ: terrā almōed terrā īsulæ & terrā egiptioꝫ & aphricá. ¶ Libra hēt ex terris terram haræ & zaziactē & terraꝫ turcoꝫ & ameir & partē terræ nigroꝫ quæ noiat atichꝰ & terrā carmē. ¶ Scorpio habet ex terris terrā alhigez gnacil tāgia & terminos hulusie hubedia alcemenia suriā cōdochia cachia diocesim arabū. i. locū i quo morantur arabes & partes eoꝫ usq̄ ad aliemē & tangia coq̄ & akahi & cōicat i alzahid & habet ex locis seminā dis sūmitates mōtiū & oēm terrā i qua sūt palmæ & oēm terrā īsidiaꝫ & uēationū et astrorū & locū altū discooperientē & ista loca postrema sunt libræ. ¶ Sagittariꝰ habet ex terris mōtes & alrai & ispaen & ispaniā & aliemē & siciliā: & hēt ex locis uiridaria & hortos & loca bestiaꝫ & igniū ¶ Capricornꝰ hēt ex regiōibꝰ ethyopiā macrē & ascēd & litusmaris qd̄ sequit diocesim. i. tētoria arabū & albahrē & duo maria usq̄ ad indiā & limites eiꝰ & ascin & alagnē & limites terræ romanoꝫ: & ex partibꝰ terraꝫ habet loca aulaꝫ & loca portaꝫ & uiridaria & oīa loca q̄ occupāt riui & flumīa & lacꝰ uel paludes. ¶ Aq̄riꝰ hēt ex terris nigredinē ex pte montis alcufa & ptez eiꝰ & dor

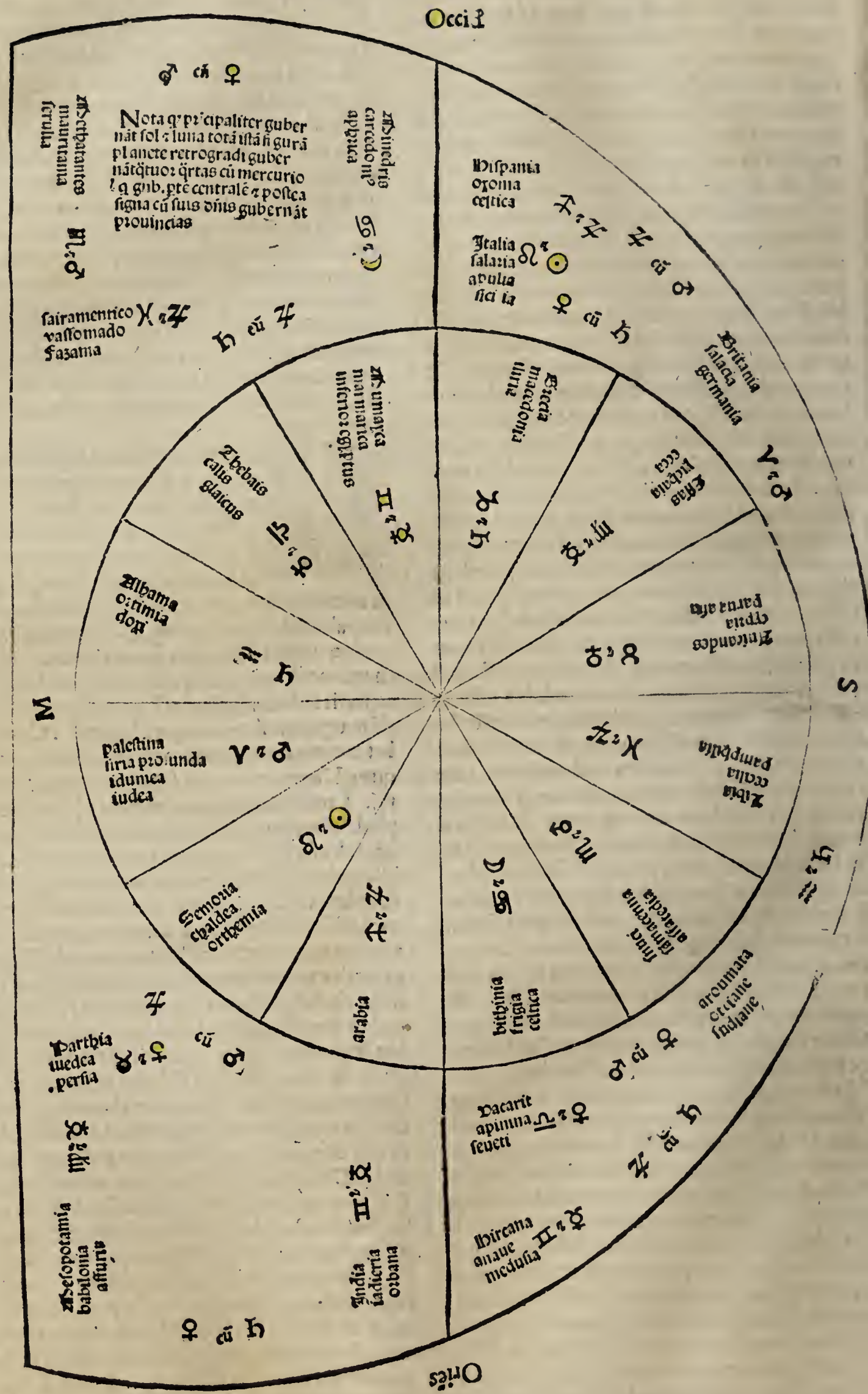
Occid
Oriēs
Nota q̄ pr̄cipaliter guber nāt sol ⁊ luna totā istā figurā planete retrogradi guber nātq̄tuor q̄rtas cū mercurio ⁊ q̄ gub. ptē centralē ⁊ postea signa cū suis dñis gubernāt prouincias
Mathatantes mauritania serulia
Minedris carcedonius aphrica
Hispania oxonia celtica
Italia salaria apulia sicilia
Britania salacia germania
Sairamentico vassomado Fazania
Thebais calis glaicus
Alhama ortimia dopi
palestina siria profunda idumea iudea
Semoria chaldea orthemia
arabia
Parthia medea persia
Mesopotamia babilonia assuria
India iadieria orbana
Grecia macedonia illiria
Elias pichaia ecca
Anicandes cypria parua asia
Libia cecilia pamphilia
Sinuci famacenia assatedia
bithinia frigia celtica
Vacarit apinina seueti
Hircana anaue medusia
arcumata ortiane sudiane

alragez terrā alchibt & occidentem terre alchiud habet cōmunicationē in terra feriz.i.persarum. et habet ex ꝑtibꝫ terrarū loca aq̄rū & fluminū & maria & loca uinearū & oēm terrā humidam & desertā. ¶ Pisces aūt hūt ex regiōibꝫ Tabrasten et parte septētrionis & terrā Iurgen:& hūt cōicationē in romanis:& ex romanis hūt usq; ad terrā hierosolimæ et insulā & ægyptū:alexādriā & qđ est circa ægyptū mare aliemen. Et hēt altitudinē terræ indiæ et ex ꝑtibus aq̄rū lacunas & piscinas: littora marina:tractas siue uictū et oīa loca aquosa & inhītatiōes & loca plāct⁹ & meroris. ¶ Vlterius dicit Albu.adegila.i.tigris.ei⁹ stella est leo: & ascēdēs eius scorpio. Ciuitas salutis sagictari⁹. Aegyptus eius ascēdens cancer. Alcufa est aq̄rius Ascur taur⁹:terra corasen aq̄ri⁹ albazara scorpio nigredo:& de terra arabiæ aq̄ri⁹ & cetera. Et dicit Albu.in li.suo de natiuitatibꝫ in fine qꝫ ꝑ sapientū scripta didicim⁹ qꝫ aries ꝑest terræ fenten & babilō. Taur⁹ ethiopie: Gemī hispāie machay Cācer motarie.leo gedeon & god. Virgo boad. libra adiud.scorpio scotie & adiaciētibꝫ ꝑuīciis Sagictari⁹ terræ romanorū atq; frācorum. Capricornus achori. Aq̄ri⁹ giometh. Pis. insulas maris. Et supra in eodem li⁰. post sermonē suū de natiuitatibꝫ anteq; loquat̄ de cōiunctionibꝫ dicit Albuma.sic: Saturn⁹ ꝑest astruit & alchiut & terræ ethiopū & eorū mōtibꝫ. Et iupiter ꝑest oluach et bebil & hispaniæ & senen & ciuitatibus alalbet & cadicie. Mars asen & terræ romane usq; ad occasum et terris parthorū. Et sol samanant aracen et senez & terris romanorū. Ven⁹ alchisat & alie men in terra arabū. Mercuri⁹ addede & terre indorū acori et armenie. Et dicit qdā ualens astrologus magister henric⁹ silen:qꝫ luna dñat̄ supꝫ anglicos. Et saturnus supꝫ scotos. Alia etiam sunt dicta de dñio planetarū & signorū & supꝫ ꝓuincias ſ.in ca.1.&.3.q̄ oīa ī mēte tua diligēter reuoluas.

¶ Capl'm.5.de diuersis ꝓprietatibꝫ hominū habitantiū in diuersis ꝑtibꝫ terræ scđm eorū corporum proprietates.

IN hoc ca.ostēdā tibi diuersas proprietates hominū habitātiū in diuersis ꝑtibus terræ scđm eorū corporū et aīarū q̄litates iuxta sn̄iam Pto.& Haly. Dicit enī ptol.2⁰. q̄drip.ca.2.qꝫ ꝓprietates hominū diuersificant̄ scđm diuersitatē in lineis paralellis & in angul' terræ q̄ sunt oriēs occidēs meridies septētrio in qbꝫ hītāt propt̄ habitudinē ul' sil'itudinē suorū climatū uel locorū uel ad zodiacū ul' ad solē. ¶ Hītātes enī int̄ eqnoctiū & solstitiū æstiuale cuiusmodi sunt ætyopes hūt corpa sua cōbusta & nigra:crines crispos & nigros & spissos:facies aspas:corpa macra:& mores siluestres & crudeles:qa scđm Haly mores aīe corpoꝝ cōplexiones sequūt̄. Hītātes uero sub stell'.7.q̄ dicūt̄ curr⁹ siue ursa maior:cuiusmodi sunt scđm Haly illi q̄ habitāt & morāt̄ in.7.climate int̄ latitudinē.50. gra.illi sunt frigidi & hūidi ac multi nutrimēti:coloris albi:criniū extensoꝝ:corporū magnorū & fortiū:& morum siluestriū:& isti sclaui uocant̄. ¶ Habitātes uero int̄ duo loca scđm haly.ſ.int̄ solstitiū æstiuale & finē sexti climatis sunt in colore et magnitudīe mediocres.et sunt eorū hītatōes cōtinuæ & sine interuallo. Aīe uero q̄litates eorū sunt suaues et domesticæ.sed anteriores eorū sunt magis intelligētes & melioris ingenii:& ꝑcipue ī sciētiis stellarū eo qꝫ ad eorū zenith plus appropi q̄t zodiac⁹ & planetæ. Suntq; magis studii in sciētiis q̄druuialibꝫ. Et intelligit̄ totū hoc scđm haly de manētibꝫ ī.3.4.5.climatibꝫ.& uidet̄ de manētibꝫ int̄ latitudinē.34.gra.&.42.gra. Vñ scđm Haly Ari.& Gal'.fuerūt de.5.climate: Pto.& Plini⁹ de.3. ¶ In oī ēt palello dicit pto.oriētales sūt masculiniores fortiū cordiū & oīa elucidātes eo qꝫ hæc ꝑs est de natura sol' q in ꝑn⁹ eius orit̄ & apparet.& hæc ꝑs est diurna masculina & dextra sicut ī aīalibꝫ ꝑtes dextræ magis idoneæ sunt ad robur. Occidētales uero sunt magis fœminini ī cordibꝫ blāditiores:oīa occultātes eo qꝫ hec ꝑs est de natura lunæ q̄ post cōiunctionē p⁰ apparet a ꝑte occidētali.& hæc ē nocturna frigida siniſtra oriētali ꝑti ꝯraria. Attn̄ ut dicit haly aliqs ex occidētalibꝫ pōt ee masculinior & fortior oriētalibꝫ si hæc natītas sua demōstret. ¶ Et concordet ī singul' istarū ꝑtiū ul'um ꝑticularis uariatio in moribus et legibꝫ scđm aeris uariationē circūstātis. Et hoc triplicit̄. primo.ſ.si uilla sit in medio regiōis ul' iuxta latera. Scđo si uilla sit alta uel ima. Tertio si uilla alicui⁹ terræ planiciæ aq̄s ac mōtib⁹ sit uicina:qa scđm hoc nedū aeres ſ3 exercitia hominū uariant̄. nā qdā sunt in mari qa mare uicinū est eis.& qdā sunt agricultores qa solū est conueniens culturæ.& quidā sunt ditiores qa terra sua multum fructificat. Et has diuersitates naturæ in q̄libet persona in maiori ꝑte cōtingere iudicam⁹ Hæc oīa scđm haly exp̄ſſit hipo.in li.suo de aeribus regionū. Et addit hic Haly qꝫ nō credat aliquē laboratorē filiū habere in terra laborerii enutritū qn etiā ipse erit laborator licet natiuitas sua eū ee alterius magisterii signiſicet nisi de dicto loco ad aliū locū se trāsferat cū alio magisterio concordante suæ natiuitati. Item dicit Haly qꝫ qñ natiuitas alicuius ostendit qꝫ erit laborator:si tūc in terram laborerii moram protraxerit erit superior aliis in laborerio:& similiter in aliis contingit iudicare. Et dicit Ptolæ.qꝫ hæ diuersitates q̄s dixim⁹ sunt in maiori ꝑte:nō qꝫ ī q̄libet ꝑsona sit modis oībꝫ sicut dixim⁹. Et ut generalit̄ sn̄ia huius capituli magis appareat describā tibi figurā generalē sn̄iam hui⁹ capl'i cōtinentē. Et in hoc termīat̄ xp̄o iuuāte ista distinctio. & seqt̄ figura

¶ Incipit diſti ctio.9.q̄lit ſit p̄ noſticādū de ac cidētibus mūdi p̄ reuolutōnem annorū mundi & p̄ introit⁹ q̄r tarū anni: & p̄ coniunctōes & oppōes et q̄dra turas luīariū Et cōtinet.8. capi.

¶ Primū capi/ tulū ē de reuolu tione annorum mundi.

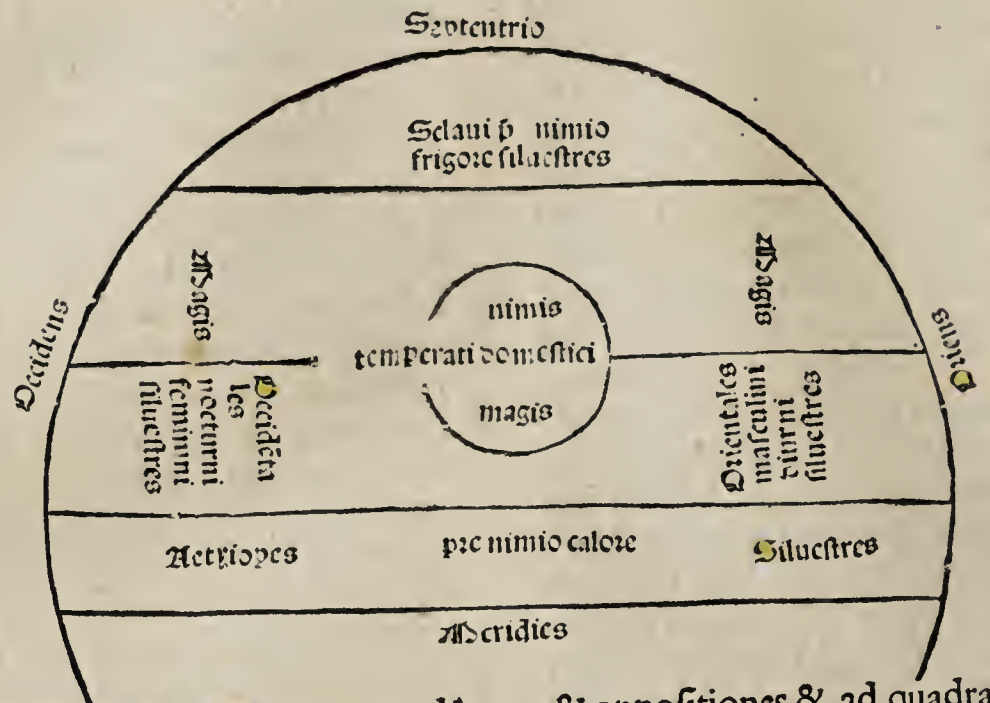

¶ Oſtq̄ in præcedē tibꝫ determinatū eſt q̄lit̄ ſit p̄noſti cādū de accidēti bus mūdi p̄ reuo lutiones magno/ rū orbiū: & p̄ cō iunctōes magnas triū planetarū ſu perioꝝ: & p̄ ecli/ pſim luīariū: hic intendo determi/ nare q̄lit̄ ſit iudicādū de accidētibꝫ mūdi p̄ reuo/ lutōes annorū mūdi: & p̄ introit⁹ q̄rtarū anni: & p̄ coniunctōes & oppōnes & q̄draturas luīariū. Sed pri⁹ de reuolutōibꝫ annorū mūdi p̄tractabo

Dicit Haly aben.li.8.ca.1.q̄ reuolutiōes ānorū mūdi accipiūt̄ mltis modis: uidelicet a cōiunctōi bus planetarū: et p̄cipue planetarum ſuperiorum & ab aſcēdente illius legis: & a locis applicatio/ nū ſuarū: & ab applicatōe ſigni cōiunctōis quo/ rūcūq; planetarū: & p̄cipue triū ſupioꝝ. Et iuxta ſniam ptol.eclipſes luīariū ſignificāt effect⁹ gran des: & cōuenit ut fiat reuolutio annorū aliq̄n ab eclipſibꝫ ſiue a locis applicationū ſuarum: & a ſi gno in quo fuerit coniūctio magna uel eclipſis ſe cundū Haly ubi ſupra: & ab aſcēdentibꝫ coniun ctionū magnarū & eclipſiū: & ab aſcēdente reuo lutionis anni i quo fuerit: & a locis cōiunctiōis uł oppōis luīariū p̄cedētis introit⁹ ſol̄ in illoanno i caput arietis. & ab aſcēdente illius cōiunctōis uel p̄uētōis. Hæc Haly. Ab his oībꝫ iudicabāt antiq̄ aſtrologi de q̄litate āni: et p̄cipue et magis p̄ticula rit̄ p̄ coniūctionē & oppōnē p̄cedentē introitū ſol̄ i arietē. Nā q̄cūq; fuerit planeta q̄ habuerit maius dominiū in locis p̄dictis: ſeu q̄cūq; planeta in eiuſ dē locis habebit plures dignitates conueniēter ab ipſo planeta ſiue ab ipſis planetis ueteres aſtrolo gi dīm āni ſumpſerūt. Et dicit haly aben.ubi ſu pra q̄ ſignificatores cuiuſcūq; accūtis: āni cuiuſ libet ſūt pl̄æ cō ueniētes cuiuſli bet maneriei p̄/ dictæ. & appa/ rēt ſignificatio/ nes ſuæ q̄n ap/ plicāt ad appli/ catōes uel profe ctiōes reuolutō nū: ſiue ēt ad rei reuolutiōes ſiue directōes uel di uiſiōes & ad ra dios & ad aſcē dētia tp̄m & ad ſuas p̄iūctiōes q̄ fuerit i aſcēdēte & oppoſitiones & ad quadraturas. & cū fuerit aliquando almutez terminorum aſcendentium.

¶ Sed plures aſtronomi docent nos diuerſimo/ de reuoluere annos mundi. nam quidem docent uoluere annos mundi ab introitu ſolis in 20.gra dū ſcorpio. ſicut facit Aomar & Iafar de pluuiis Nā ipſi p̄ cōmixtionē pl̄arū i māſiōib⁹ lunæ cū lu na cūcta iudicabāt de pluuiis tonitruis choruſca tiōibꝫ & nubibꝫ p̄ totū annū. Alii aūt reuoluūt annos mūdi ab introitu ſol̄ in libram: ſicut faciūt indi dicit Iafar in li. ſuo de pluuiis ca.4. q̄ ſub ho ra cōiunctōnis uel oppōnis dū ſol primū minutū arietis uel libræ īgredit̄ ſolē & lunā exp̄ſti⁹ collo cari uel rectificari neceſſe eſt. Indorū tū antiqtas dicit iafar ſub ip̄ius libræ ingreſſu & dum ſol.20. gra. ſcorpiōis p̄ambulat hoc fieri p̄cipiūt q̄m hæc ſigna horas nubiū in climatibꝫ mediis p̄fect⁹ de nūciant. Itē dicit Hermes & ponit̄ in ca.4.8.li. Haly abenra. q̄ ab introitu ſol̄ in arietē aſpicias ſtatū ſol̄: & ſtatū iouis ab introitu ſol̄ ad cācrū: & ad ſtatū ſaturni ab introitu ſol̄ ad librā: & ad ſta/ tū martis ab introitu ſol̄ in cap̄cornū. Nā iſti pla netæ ſunt dīni exaltationū horū ſignorū. & aſpi/ cies ſicut dicit hermes cui⁹ modi habuerit aſpect⁹ iſti planetæ ad has exaltatiōes ſuas in dictis tp̄ibꝫ Hæc hermes. Ptolæ. uero reuolutiones annorū mūdi nō approbat. nā ab aliquo uno principio nō docet iudicare de q̄litate anni: ſed a q̄ttuor p̄n cipiis. ſ. ab introitu ſol̄ in .4. puncta cardinalia ſi/ cut poſterius in iſta diſtinctōe cuidēter de reuoln tionibꝫ patebit. ¶ Ex dictis igit̄ patet magna di uerſitas aſtronomorū de reuolutionibus annorū mūdi. ſed opinio maxime famoſa eſt illa q̄ docet reuoluere ānos mūdi ab ītroitu ſol̄ ī p̄mū m̄. arie. Et hæc eſt opinio Albu. & aliorū aſtrologorū an tiquorū & modernorū: & eſt opinio approbata propt̄ cās q̄s pri⁹ poſui in .1. diſtin. hui⁹ li. Dicit utiq; Albu. in li. expimētoꝝ ſuorū: Scito horā in troitus ſol̄ in primū minutū arietis: & conſtitue/ aſcendens & eius angulos & tres p̄tes ac loca pla

netarū in lōgitudine.i.a capite arietis: & a latitu dine.i.a uia solis.Et scito ꝑiectionē luminū corū in angulos & dñatores ascēdētis p naturā.i.per dōmos terminū exaltationē & triplicitatē. Et sci to dominū horæ & dominū reuolutionis:& si/ gnū ꝑfectōis ac dñm eius.Itē scito testimōia aspe ctus atq; casus planetarū in locis suis.& quid sit eis ex climatibꝫ.& quid sit ex signis corū.& hoc ꝑ diuisionē.& quid sit de ꝑte fortunæ & ꝑte plu/ uiæ. Pars enī pluuiæ sumit' in die a luna iu uene rē:& ī nocte ecōtra:& ꝑiicit' a gradu sol'. Et hæc oīa cū sciueris dominiū anni diligēti studio inue stigare conaberis.Et hæc est uia certior & famo/ sior de reuolutionibus annorū mundi.

¶ Capitulū.2.de dño anni scd̄m diuersos.

POstq; sciueris q̄lit' reuolues annos mūdi:cōueniens est scire dñm uel dños anni:qm̄ ab ipso uel ab ipsis dñis scit' q̄litas toti⁹ anni ut dicūt astrologi. Dicit.n.Hermes & po nit' .4.ca.8.li.Haly abenra.Quan do uolueris inuenire dominū anni:uide quē pla/ netarū inueneris in aliquo q̄ttuor angulorū in re uolutione anni:ipse est & erit dñs anni:& scd̄m posse loci in quo est:& scd̄m suiipsius debilitatē & scd̄m corū q̄ aspexerit ip̄m dñm iudicabis. Et si nullū inueneris in aliquo angulorū:& aliquem planetā inueneris in.11.uel in.5.ab.ascēdente ille erit dñs anni. Et si in aliquo horū locorū nō fue rit planeta:aspice quis planetarū pri⁹ exibit de si gno ī quo ē accepta luna:& ille erit dñs anni. Et si duo planetæ se cōiunxerit in uno signo:uel tres uel plures qui fuerint in pluribꝫ gra.signi:& q aī exeat de signo:ille erit dñs āni si dñs dom⁹ suæ uł termini uel exaltatiōis ei⁹ eū aspexerit. Et si mul ti planetæ fuerint in anni reuolutiōe & in multis angulis figuræ quarū q̄libet uidet' esse dñs anni: aspice quis corū fuerit dñs diei aut dñs hora reuo lutionis anni:& illi da dominiū sup alios oēs.Et si eū aspexerit dñs termini sui uel:uel sol in die & luna ī nocte habebit ius dñii. Et si nullus planeta rū exñs in angulo fuerit dñs diei uel horæ reuolu tionis anni:uide quis corū fuerit magis appodia tus & maiora testimonia habuerit ī figura:& da bis illi dominiū:& fac illi ꝑticipē dñm horæ. & aspicias planetas qui habuerit cōmixtionē cū eo ī significatōe:& da illi partē ei⁹:& iudica scd̄m cō mixtiones. Et si hæc oīa cōiungant' cū dño anni uel corū maior ꝑs:ipse habebit dominiū totius il lius anni.& oēs alii planetæ sequūtur eū in signifi catiōibꝫ. Et nota q̄ dñs anni est planeta q coniū git testimōia dñoꝝ ꝑticipatiōe ascēdentis.& qui coniūgit testimonia sol' de die & lunæ de nocte.

Et si sol ī reuolutōe diurna uel luna ī reuolutiōe nocturna fuerit in aliquo angulorum:ipe uel ipa erit dñs anni. Et qñ dñs ascēdentis fuerit dñs ali cui⁹ domorū luminariū: & maxime luiaris tpis: ipe sine dubio erit dñs anni:nec oportet inspice/ re ad aliā planetā.& erit sil'r significator populi: Et aspice ad statū isti⁹ planetæ q habuerit dñium cōsiderādo suū posse suā debilitatē & infirmitatē & casum eius fortunium quoq; & infortunium: & si inueneris significatorem appodiatum for/ tunatū firmū & eleuatū ad suū ascensū ascēdentē: dic q̄ annus ille bon⁹ erit:& hoies habebūt bonū statū. Et si fuerit ecōtrario econtra annus erit & etiā stat⁹ populi:& maxima si luna testificata fue rit & significauerit talia:& habuerit testimōia et significatōes:qa ipa ē significatrix mūdi ī radice: & ī reuolutiōibꝫ ānoꝝ mūdi hēt magnā significa tionē & uirtutē. ¶ Et scias q̄ dominus āni signi ficatōes suas demōstrat in terris & ciuitatibꝫ quæ fuerint suæ ꝑticionis & ꝑticipatiōis signi in quo fuerit:& in ꝑte in q̄ fuerit in figura.s.in oriēte uel occidēte meridie uel septētrione:& accidēt fortu nia uel infortunia in illa ꝑte quā demōstrat signi ficator.Nā si significator fuerit infortunat⁹ ī ascē dente erūt dāna in corporibꝫ ppl'oꝝ. Et si ī scd̄a domo erūt dāna in suis uictibꝫ & in sua substātia & sic de significationibꝫ reliquarum domorum: ut patet per Haly ubi supra: Et scias q̄ quando sol & luna participant cum aliis planetis sol ha/ bet partē cū planetis diurnis:& luna cum noctur nis.iō in reuolutōe anni cōsidera diligēter ad sta tus luiariū. Et scias stat⁹ regū ab introitu sol' in arietē:& stat⁹ nobiliū hominū ab introitu iouis in sagictariū.deinde aspicias & dirigas partes & ascendentia:& deinde aspectus planetarū ad illa ascēdentia:& cuius status fuerit planetæ:& apta partē fortunæ & alias partes.s.celati & cetera.& uide ī quibus locis dñi domorū & ꝑtiū & dñi ter minorū suorū dñi quoq; triplicitatū suarū fuerit. nā si ī bonis locis fuerit & fortunæ aspexerit eos bono aspectu iudica uitā ī nobilitate & bonitate Et si fuerit ī mal' locis & cadētes ac infortunæ eos aspexerit mal'aspectibꝫ:iudica omne malū & dā nū in rebꝫ illius loci in quo fuerit & in quo clima te.Et hæc sunt dicta Hermetis de reuolutōibꝫ an norū mūdi & assignatiōe dñi āni. ¶ Et cōuenit cū eo Albu.ꝑ ꝑte in li.suo de floribꝫ de dño anni ubi dicit q̄ hora introitus sol' in primū minutū arietis debes aspicere dñm ascēdentis p multitudi nē testimoniorū.& uide si qs planetaꝝ fuerit in ascēdēte hñs ibi aliquā dignitatē.s.domū uel exal tationē uel triplicitatē uel terminū uł faciē ille erit dñs āni.Sed si null⁹ planeta fuerit ibi uide si qs fu erit ī.10.uel.7.uel.4.& si ī nullo illorū fuerit aliqs hñs ibidē aliq̄ dignitatē:uide si qs fuerit ī.11.do mo:deinde in.9.deinde in.5.necnō & in.3.Quē cūq; igit' ī aliquo istoꝝ ꝑ ordinē inueneris habē tē ibidē aliquā dignitatē licet tm̄ terminū uł faciē ipse erit dñs anni:& nō respicias aliū. Et nō præ ponas planetā in ascēdentē nō habēte ibi aliquā

dignitatē planetæ exñti in medio cæli hñte ibidē terminū uel facię.nam ibi in medio cæli duplicauit dignitatē & ip̄m accipies pro dño anni. Hec ſunt dicta Albu.ibidē de dño anni. Et iſta cadē ſnīa ponit' in quodā tractatu de tēperie aeris quæ uocat' exafenō:

Vñ illa q̄ttuor loca ſunt ſuccedētia.ſ.rr.8.5.&.2.Et dicit' in eodē tractatu q̄ nō eſt reſpicię dū ad cadentes:q̄a nunq̄ fuit aliq̄s planeta fortunatus in eis:nec in reuolutiōe anni:nec in aliquo alio tp̄e. Et dicit' ibidē q̄ ſi in nullo iſtorū locorū p̄dictorū fuerit aliq̄s planeta hñs ibidē aliquā dignitatē ſicut prædixi tūc ſol diſponit annū:ſed erit ann⁹ multæ uarietatis & inſtabilitatis niſi fuerit ſol in aliquo angulorū uel ſuccedentiū.unde ſi fuerit in cadentibus erunt illo anno infirmitates & peſtilētiæ mltæ niſi aliūde impediat'.Hoc idē Haly aben.8.li.ca.r. ubi docet inueſtigare dñm āni & ab eo planeta q̄ magis dñm habuit in aſcē dente in reuolutōe anni:& ab eo q̄ magis dñium in loco cōiunctōis uel p̄uentōis p̄cedētis introitū ſol in aricte:& ab aſcēdente illi⁹ cōiunctōis uel p̄uētionis luminariū aſcēdētis habuit. Et cū hoc cōcordat Alkin.& ex eo qui dūat' in aſcēdente illius cōiunctōis uel p̄uentionis luminariū. Et dicit Albu.in li.exp̄imētorū ſuorū in principio.Ad habendū dñm anni ſcito loca q̄ ad hæc ſunt cōſtituta q̄ ſunt aſcendens.10.& eorum oppoſita.11. quoq; &.9.& eorum oppoſita quorū dignior eſt angulus aſcēdens: poſtea angulus.10.poſtea angulus.7.poſtea angulus.4.deinde.11.poſtea.9. deinde.5.& poſtea.3. Et cū hoc ſciueris iſpice i his locis.4.teſtimonia p̄ q̄ ſcias ſignificatorem in locis eiſdem.Primū teſtimoniū eſt ex dñio aſcēdentis.Secūdū eſt ex dñio aſcēdentis exaltatiōis.Tertiū uero eſt luminaris cui⁹ fuerit auctoritas.i.a ſole in die & a luna in nocte.Et q̄rtū teſtimoniū eſt a planeta uincēte & forti in loco.ſ.cuius eſt teſtimoniū in aſcendente ſcd'm naturā circuli in hora reuolutōis poſt caſum dñi aſcēdentis & dñi exaltatōis ei⁹ erit dñs. Et ſcito etiā dños teſtimōiorū:& ſūt tres.ſ.dñs triplicitatis:dñs termini aſcēdentis.& dñs horæ reuolutōis.Dño uero triplicitatis ſunt tria teſtimōia:dño etiā termi.5.& dño horæ ſunt.7.teſtimonia.Loca horū.ſ.triū ſunt.ſ. termin⁹ & aſcēdens & angulus medii cæli tm̄m ō in cæteris uero locis reſiduis q̄ttuor minuūt teſtimonia. ℂ Cūq; ſciueris hoc ſcito teſtimoniū dñi domorū luminariū in q̄ p̄te fuerit dñs domus luminaris cui⁹ ē auctoritas:quia ex iſtis dñs i reuolutiōe eſt dignitas:& incipies primo ab aſcēdente & eius dño. Si igit' fuerit dñs aſcēdentis in domo aſcēdentis ante.ſ.uel retro p̄.3.grad⁹:ipſe erit dñs anni & erit fortior. Et ſi deciderit tūc ab his cuſpidibus & fuerit in ſigno aſcēdentis & exaltationis illius planetæ:& dñs exaltatōis aſcēdentis exaltēt' in gradu aſcēdentis aut infra eū p̄.3.gra. ip̄e erit ſignificator & dñs anni. Si aūt ceciderit iſti duo & luminare cui⁹ eſt auctoritas in cuſpide quorūdā angulorū fueritq; ſibi i eo aliqua dignitas i ip̄m lūinare erit dñs āni & ſignificator ruſtico rū. Quod ſi ceciderit ex hoc & fuerit aſcēdēs domus ei⁹ aut ſignū exaltatiōis ſuæ:& fuerit lūinare in aliquo trinorū aſpectuū uel ſextiliū uel in ſecūdo ab aſcēdēte:ip̄e erit dñs āni. Si aūt ceciderit ex hoc reuertere ad dñm aſcēdētis & ad dñm exaltatōis.q̄ ſi aliq̄s eorū fuerit dñs dom⁹ luminaris cuius fuerit auctoritas & aſpexerit eū luminare:& optim⁹ q̄ fuerit caſus ei⁹ ab eo & ab aſcēdente:& fuerit fortis in loco ſuo:planeta cui⁹ tale eē fuerit erit dñs anni ſine dubio. Si uero hi tres ceciderint ab his cuſpidibꝰ & ab his figuris q̄re ſignificationē ab ipſo planeta q̄ fuerit pluris auctoritatis in aſcēdente aut in medio cæli: & pluris teſtimonii:& q̄ fuerit fortior pone eū ſignificatorē Si aūt debilitat⁹ fuerit aliq̄s dñorū dignitatis aſcēdētis p̄ retrogradationē & caſum uel cōbuſtionē aut p̄egrinationē aut cætera mala:q̄re ſignificatorē a meliori planetarū loco & plus auxilio p̄ cōmixtionē diſpōnis ad eū q̄ fuerit cæteris nobilioris eē et fortior lumine atq; corpe:hūc pone ſignificatorē. Et ſi cōueniāt duo i aſcēdente ex his tribus ſignificatoribꝰ q̄ ſunt dñs dom⁹ exaltationis & lūinare cui⁹ fuerit auctoritas ille q̄ fuerit cæteris fortior & melioris eē:& plus dignitate & teſtimonio i cuſpide aſcēdētis & i angulo.10.aut in domo luīaris cui⁹ fuerit ſignificatio:q̄a p̄pinquior cuſpidi aſcēdentis erit dignior ſignificatōe Si autē fuerit utriq; ſignificatores retrogradi aut ſub radiis a luminari cui⁹ fuerit auctoritas dignior erit & ab eo incipiat':q̄a retrogrado & cōbuſto nulla eſt fortitudo in ſignificatiōe. ℂ Cū fuerit dñs aſcēdentis dñs domus luīariū aut uniuſeorū ipſe erit dñs āni ſine dubio:nec aſpicias ad aliquē extra eū.& cū fuerit luna i angulo erit dñs ul' dña anni ſi nō impediatur in angulo.& melius erit ſi fuerit ſol p̄ dię in angulo & luna p̄ nocte. Et dicit albu.ſignificator forte nō indigebit propt' diſpoſitionē & fortitudinē ſuā & forte idigebit p̄pter debilitatē ſuam alio planeta qui ibi tradit lumē ſuū ad circulū.i.mediū cælū & cōfortabit eū ſup diſpōnē:licet nō accidit niſi ſit in loco a cadēte & nō aſpiciēte aſcēdens cū dñs debilitat' q̄a recedit a loco ei⁹ ab aſcēdente:& indigebit tūc planeta q̄ eū aſpiciat a medio cæli & confortabit eū ſup diſpōe.et oīs planeta cadēs ab aſcendēte aſpicit mediū cæli niſi q̄ fuerit i tertia & nona.& aſcēdens niſi qui fuerit in.12.&.6.& cum eſſe planetarum ſcd'm hoc debilitat' & indigebit propter receſſionem ſuam.& ſi fuerit dñs anni propter teſtimonia ſua & aſpexerit eum planeta ex medio cæli & reddiderit lumen ſuum ut dictum eſt.Et ſi fuerit aſpectus eius ex cōtrario ſignificabit ſuper

cũ scdm quantitatem substantiæ suæ aut loci eius de esse ei⁹ & debilitate eius. ¶ Cũ enī fuerit planeta talʼ esse & pfuerit significatiõi p cõmixtionẽ dñi anni & aspexerint eum luminaria aut unum eorũ: aut dñs domus eorũ erit dignior & fortior tunc habebit fortitudinem quia pulsat dispositionem suã dño dom⁹ in qua fuerit: aspice igitʼ utrũ sit fortitudo ei sup dispositionẽ in loco suo: hoc ẽ ut sit directus & fortis aspiciens ascendens & recolligens lumina planetarũ: aut receptus in loco planetarum optimo ab ascẽdente & a luminari cui⁹ fuerit auctoritas. Et cũ plæ nocturnales fuerit i reuolutõe i nocte sub radiis solis sol erit dignior significatione regis: quia est corpus recipiens plænetarum fortitudines. Cũq; fuerit dñs dom⁹ ascẽdentis sub radiis eius ipse erit dignior ut dñetʼ anno. Scito qp ois planeta intrãs naturã suam siue dominiũ sustinens in reuolutione annorũ mũdi p mutationẽ suam ex signo i signũ: & p exitũ ab oriente in occidens: aut pariter a gradu lunæ ad gradũ ascẽdentis extra lnnã significat mutationẽ & efficietur dñs anni & erit eius dñator. Et cũ fuerit reuolutio anni in die: & iunctus fuerit sol dño ascẽdentis cõmittit sibi rem. Et si fuerit reuolutio in nocte: & si fuerit luna iuncta dño ascẽdẽtis cõmittat ei rem. Et si fuerit luminare cuius est auctoritas in medio cæli: & si fuerit planeta cum eo & accipit fortitudinẽ ei⁹: & præerit ei sol si in die & luna in nocte: qa dñs anni est dñs ascẽdẽtis. Hæc Albu. ibidẽ. ¶ Et Albu. li. 8. de cõiunctionibus magnis drã prima dicit: Etiã oportet qp considerẽtur ascendẽtia inceptionũ annorum quæ si fuerint mobilia reuoluentʼ quartæ anni & iudicentur secundũ quartarũ anni ascẽdentia earum: quia non est in ascẽdentibus reuolutionum earum uirtus cũ fuerit signũ anni mobile: quia illud significat multitudinẽ alterationis in illo anno secundũ sessionẽ q̃rtarũ eorũ. Quod si fuerint duorum corporum reuoluantur ergo mediætates eorꝝ & nõ quartæ: qm̃ ascẽdẽtia duorꝝ corporũ significãt duo tpa anni. Et si fuerit fixa operabitur secũdũ ascẽdentia anni: qm̃ fortiora sunt cæteris partibus eorum præcipue si ceciderint domini ascẽdentiũ in similibus signis ascẽdentiũ eorum ex signis. ¶ Porro scia qualiter sciatur hora apparitionis significationũ ex partibus anni: & fortitudo significationũ eorũ eis ex ipsis extrahitur a dñis ascẽdentiũ: qm̃ cũ fuerint in signis mobilibus significat qp erũt accidentia: & eorũ fortitudo in quarta prima anni. Et si fuerint duorum corporũ cadunt in medietate anni. Et si fuerint fixa significat qp cadent in fine ei⁹. Oportet etiã utʼ cõsideretʼ qm̃ in fortunatur aliquod signorꝝ in directo infortunarũ eis. s. cũ fuerit in eis infortuna & in ꝑiectõe radiorꝝ eorũ ad eas. s. ut aspiciat ex quarto uel opposito aspectu in quibuscũq; ho rizontibus sint. Quod si fuerit hoc in ꝑte orientis significat plurimũ quod seqtʼ ex eo erit in ꝑte terræ oriẽtis: & silr est locutio in occidẽte. Quod si fuerit in medio cæli significat qp pestilentia apprehendet terrã oriẽtis & partẽ occidentsl' & pci pue quæ est ex ea in ꝑte septẽtrionis. Et si fuerit in angulo terræ significat qp cõsequẽtur de peste terræ q̃ fiunt in ꝑte meridionali. Hæc Albu. ibidem.

Ex his quæ dicta sunt in hoc capitulo sufficiẽter liquet magna diuersitas astrorum in assignatione dñi anni. nã iuxta uiã Albu. & secũdũ hoc qp ponitʼ in exafenõ dñi ãni assignãtur p ascẽdẽs reuolutionis. sed p Haly aben. li. suo. 8. ca. 1. & p alkindũ in epla sua li. 8. dñs ãni assumi debet ab eo qui qui habuit maius posse & dominiũ in loco præuentiouis uel cõiunctõis luminariũ præcedentis introitũ solʼ in arietẽ: & ab eo qui dñatʼ in ascẽdente illius cõiunctiõis uel pæuentiõis. Et cũ hoc concordat ptolæ. 2. q̃dripti. ca. 10. ubi ponit eãdẽ uiã i hñdo dñium q̃rtarꝝ anni: sed nõ ponit aliqdʼ unũ dũium toti⁹ anni ut faciũt alii astrologi propʼ tot cõtrarietates q̃litatũ primarũ in ipo cõtingentiũ ut dicit Haly. 2. q̃drip. ca. 10. Et in quodã ca. libri. 9. iudicũ: & ẽ dictũ Alkindi diciʼ qp ad sciendũ qualitatẽ anni uel quartæ uidendũ est quibꝰ stellis applicuerit dñs cõiunctõis ulʼ ꝓuentionis ꝑcedẽtiũ introitũ anni ulʼ q̃rtæ: & etiã dñs ascẽdentis illius cõiunctõis ulʼ ꝓuentionis: & silr dñs ascẽdẽtis Dũ igitʼ ipsi inspiciũt ad cõiunctionẽ uel ꝓuentionẽ ꝑcedentẽ & ascẽdens anni. silr igitʼ uideʼ qp ipse nult mediare inʼ utrasq; uias p̃ dictas & adherere utriq;. s. tã iuestigare dñm ãni ex dño loci cõiunctõis ulʼ ꝓuentõis ꝑcedẽtis q̃ ex dño ascẽdẽtis reuolutõis anni. Et ut alii inuestigant dñm anni ab eo q dñatʼ i introitu solʼ in. 20. gradũ scorpiõis. Et alii ab eo q dñatʼ in introitu solʼ in. 20. gradũ librã ut uidi. & alii scdm qp dictũ est pri⁹ in ca. ꝑcedẽti. Quã magna igitʼ fuerit discordia inter antiquos astrologos de assumptiõe dñi anni silr ẽ difficile ualde iuxta sniam eorꝝ de ipis dñis diffinire. ¶ Sed de dño anni p me uidetʼ ad pns saluo meliori iudicio iuxta sniam eorum aggregatã: & præcipue iuxta sentẽtiam alkindi qui ita famosus est sicut Albu. in hac scia: qp nullus unus & idẽ planeta debet habere dominiũ de dispõne totius anni. Nec qp uia Albu. sit tenenda in hac ꝑte ꝓbat Haly. 2. q̃dripti. ca. 10. p. 4. rõnes. Quarum prima est hæc: qp cõiunctio solʼ & lunæ fortior est opatiõe cũ pũcto primo ascẽdẽtis: igitʼ dominiũ nõ accipitʼ cõueniẽter solũ ab ascẽdente anni. Secunda uero ratio Haly est qp circũferentia circuli nõ habet pricipiũ: igitʼ & cætera. Tertia quia nõ põt sciri qm̃ sol est in primo puncto & dicitur primum punctũ luminaris i ariete. Quarta ratio est quia apparitio coniunctionis & oppositiõis est fortior omnium aliorum aspectuum: & duo lu-

minaria fortiora ſunt oĩbꝫ aliis planetis. ¶ Pro pter iſtas rationes & multas alias uidetur mihi ſi debet aliquod dominiũ anni dari ꝙ oportet pri mo procedere ad dominũ coniũctionis uł oppo ſitionis præcedentis introitũ ſolis in arietẽ iuxta ſentẽtiã alkindi & ſiłr ptolæmei.& nõ ſimplicit̃ ad dominũ aſcendentis reuolutionis anni ſecun/ dũ uiam Albu.ex eo ꝙ Ptolæmeus & Alkin.ma gis fuerãt famoſi & reputati q̃ ipe Albu.Dñium uero coniũctiõs ul'oppõnis aſſumi debet a plane ta habente plures dignitates in loco coniunctio/ nis & oppoſitionis præcedentis ſicut magis ma/ nifeſtabitur inferius in hac diſtinctione:& cũ do mino loci coniunctionis uel oppoſitionis præce dentis.& miſcere debemus dominũ qui fuerit in aſcendente in reuolutione anni habens ibidẽ ali/ quam dignitatem uel in aliis locis iuxta uiam Al bu.in de floribus ubi ſimiliter & præcipue miſce re debemus dominũ & diſpoſitionem omnium quattuor angulorũ.Miſcere etiam debemus qua litates ſignorum quæ fuerĩt loca coniunctionum uel oppoſitionum : & aſcendens prædictorum ac etiam quattuor angulorum. Item miſcere de/ bemus aſpectus omniũ planetarum ad inuicẽ & ad prædicta loca in tẽporibus prædictis.& ſimi/ liter debemus miſcere omnia dominia quæ dicta ſunt prius a Hermete & Albu.ſed plus aſpiciem⁹ ad ea quæ iam dixi.Et cum his omnibus conſide rare debemus orientes uel occidentes predictorũ dominorũ uel etiam aliorum planetarum:ſtatio nes directiones quoq; retrogradatiões eorum:& exitus eorum de ſubradiis:ac eorum poſitiões in figura:& omnes eorum dignitates eſſentiales & accidentales.& ſimiliter dominiũ planetarum & ſignorum ſuper regionem:ac ipſius regionis cõ/ plexionem & naturam . Per hæc omnia haberi poteſt dominiũ anni & nõ per unum dominiũ. & hæc in uniuerſali ſolũmõ. Sed ut ſpeciali⁹ha beatur qualitas totius anni oportet procedere ad dominũ cuiuſcunq; quartæ anni iuxta uiam præ dictam : & præcipue iuxta uiam ptolæmei ut in/ fra dicetur.& poſtmodum oportet procedere ad dominũ cuiuſq; coniunctionis uel oppoſitionis luminariũ & eorum quadratis:& ſic deueniem⁹ in cognitionẽ toti⁹ anni generaliter & ſpecialit̃.

¶ Capitulum tertiũ de principio anni & de di/ uiſione anni in.4.iuxta uiã ptolæmei & haly.

POſtq̃ in præcedentibus capitulis huius diſtinctõnis determinatum eſt de reuolutionibus annorũ mũ di:& de domino anni : hic in hoc ca.uolo determĩare ea q̃ docet nos ptolæ.de p̃n⁹anni ſi qd̃ fuerit eius principiũ.& de diuiſiõne anni in q̃ttuor quartas

Dicit igitur ptolome⁹.2.quadripar.ca.10.ꝙ ca put anni uel principium eius uel quarta dicitur tẽ pus in quo redit ſol in qualibet reuolutione ad lo cum ſuũ quod propter eius uim & uirtutem pla/ num eſt & apertum. Vñ ſcd̃m Haly per illud qd̃ de uirtute ſua dicit uult ꝙ illud ꝙ opabit̃ princi piũ remanebit firmũ donec res illa unde fuit p̃n cipium complcatur.Et quia p̃ncipium ſignificat illud ꝙ uirt⁹ alicuius. Vnde p̃ncipiũ anni eſt quo ſol redeat ad pũctum unde incepit.& quia ſol eſt potens & ſuper omnes dominat̃ planetas & ſtel las.Et quia principium quando ligat rem aliquã ipſa ſolui non poteſt donec tranſeant ſua q̃ttuor tẽpora quæ ſunt principium augmentũ laxamẽ/ tũ:niſi alia res uenerit quæ faciet ipſum forti⁹ in aliquo tẽpore ipſorũ quattuor:& eſt hoc in oĩbꝫ rebus naturalibꝫ manifeſtum.ideo qñ ſtellæ rem aliquã i capite anni ligãt remanebit illud ligamẽ tum firmũ per totum illum annũ.& hoc excepto ſi acciderit illo anno eclipſis ul'cõiunctio magna planetarũ:aut aliqua applicatio ſtellarum quæ ſi gnificat cõtra illud qd̃ ſtellæ ligarunt i anni p̃n⁹: & ſoluent illud ligamẽtum. Sapientes uero an tiqui aſtrologi ut dicit Haly appreciabant prin/ cipium anni intantũ ꝙ compilauerunt multos li bros de eo:quos libros de annorum mundi reuo lutiõibus uocauerũt ſicut hermes & alii.Propter hoc crediderunt q̃plures aſtrologi ꝙ ſigna ecli/ pſis aut coniũctionis aut alterius conſtellationis quæcũq; contigerĩt in anno nõ eſt acceptata niſi a domino anni.& hoc inuenitur in omnibus li/ bris ſuis.ipi tamẽ ut dicit Haly a uer.tate recedũt Nam ptolæme⁹ in facto eclipſis mõſtrauit ꝙ ex quo uirtus maior uincit minorem:& uirtus duo rum luminarium eſt maior ualde q̃ ſit uirtus alia rum ſtellarum:manifeſtũ eſt ꝙ eorum oppoſitio & coniunctio maior eſt & fortior uirtutibus re/ uolutionum annorum.Et ideꝺ dicit Haly:nõ re manet uirt⁹ anni niſi in accñtibus magnis.& hæc eſt opinio ptolæmei & Haly ibidẽ.Et dicit pto/ læmeus ꝙ q̃uis in circulo non poteſt imaginari principium:poteſt tñ in zodiaco principiũ ſumi ab initio quorumlibet quattuor pũctorum.ſ.ſol/ ſtitialium & æquinoctialiũ : quod tñ ſcd̃m haly ab auge ſolis initium anni ſumitur:quia cum opa ſtellarum non ſunt in nobis ſcd̃m ſphæram pro/ priam ſed ſcd̃m zodiacum:ideo expedit ut a zo diaco principiũ anni ſumamus.Hæc ille. Et etiã ptolæme⁹ uidet̃ dubitare multũ circa hæc q̃ttuor loca quis.ſ.eoꝝ ſit conueniẽtior ut præferatur in illo caſu.nam ſecũdum naturam ſimplicem cir/ cũferentiæ nullus alio eſt magis aptus ut pro prin cipio anni ſumat̃.unde aliq de his ĩ libris ſuis lo/ cuti ſũt & iudicarũt ꝙ qlibet eoꝝ ab aliis ẽ diuer ſus: & quẽlibet eorũ p̃ principio uno poſuerũt: & pro quolibet argumento conuenientia addu/

xerũt:cuilibet eni eorũdẽ q̃ttuor tẽporũ est aliqd propriũ:p qd̃ anni pricipiũ merito eẽ iudicetur. Nã æquinoctiũ uernale sumit ius initii qa tũc dies incipit crescere supra noctẽ:& illud tẽpus humidæ ẽ naturæ:q̃ qdẽ natura in pricipio omniũ rerum generabiliũ multũ uincit. & scd̃m alium textũ crescũt arbores:ascendũt fructus & crescũt res aliæ:qm̃ naturæ ueris in calido et humido assimilantur. Et hæc cã prius ponitur in distinctõe prima:quia hoc principium debet dici noui anni:& est causa quã assignat Albu.2° maio.introdrã.5. Et sũpsit ius initii solsticiũ æstiuale: qa tũc dies pficitur:& eius maxima lõgitudo loco principii ponitur. Et sil'r quia accidit inundatio Nili apud ægyptios:& oritur stella in eo q̃ dicitur alhabor siue algomeysa:p aliũ textũ. Et tẽpus æquinoctiale autũnale sũpsit ius initii:eo q̃ in ipso est omniũ fructuũ collectio:& ĩ hoc tpe semĩa p futuro anno seminant̃. Temp° uero solsticiale hyemale initiũ constituit̃:quia ibi dies incipit crescere qui ante decreuerũt cõtinue. Et dicit Haly q̃ per uerba Pto.intelligim° uirtutẽ cuiuslibet horũ quattuor pũctorꝫ: & q̃ maior uirt° omnium est illa pũcti æquinoctii uernalis:& q̃ a quolibet horũ accipit̃ significatio ei° quod tpe suo habet contingere cũ compatione ad tps p̃cedẽs: Verbi grã qm̃ pricipiũ estatis significauit crescẽtiã Nili propter humiditatẽ q̃ contingebat in uere:si multa fuerit uernalis hũiditas:erit crescẽtia Nili multũ:& si pauca fuerit erit minor: & sil'r erit ĩ aliis. hæc haly. ℭ Et dicit Pto.q̃ illud quod cõueniẽtius & naturalius sibi uidet̃ in obseruationibus generalibus est:p hæc oĩa quattuor principia operari:& inspicere ad cõiũctiones & oppositiones solis & lunæ proximiores p̃cedentes ista principia:& ad illas maxime si illa proxĩe p̃cedens fuerit eclipsalis. Et dicit haly: q̃ quia maior uirtus uincit minorẽ:cõuenit q̃ uirtus cõiũctiõis & oppositiõis p̃cedẽtis ingressũ solis in cõplexionib° istorũ pũctorꝫ sit dñs pũcti quẽ ĩtrat sol: & ideo conuenit q̃ significatio eius q̃ accidit in quolibet horꝫ q̃ttuor tẽporꝫ sit cõmixtio uirtutũ planetarũ hora cõiunctiõis uel oppositiõis q̃ fuerit ante ingressũ solis in primũ pũctũ illius tpis. & hæc ẽ opĩo Pto. ℭ Itẽ dicit haly q̃ alii dicũt q̃ significatio cuiuslibet tpis ẽ ab ascendente hora qua sol ingredit̃ primũ pũctũ illi° tpis:& hæc rõ ẽ quattuor rõnibus defectiua. Primo quia cõiunctio sol'& lunæ est fortioris & maioris potẽtiæ q̃ uirtus solis cũ uirtute illius puncti.nã toti signo non est data uirtus nisi ꝑpter solẽ:quanto igit̃ magis uni pũcto in signo. Secundo quia circũferentia nõ habet pũctũ. Tertio quia qm̃ sol ingredit̃ primũ pũctũ arietis:certificari nõ põt:quia scd̃m diuersas tabulas diuersificatur eius ingressus:& ita nõ accidit in cõiũctionibus & oppositõibus. nã eorũ ascendentia cũ oĩbus tabulis cõcordãt. Virtus igitur cõiũctionis & oppositionis p̃cedentis est fortior & maioris potẽtiæ q̃ qm̃ sol ingredit̃ illũ pũctũ. Et qm̃ talis cõiũctio seu oppositio fuit eclipsalis ẽ fortioris mutatiõis & opatõis.hæc haly. ℭ Et dicit pto.q̃ sciem° a pũcto siue a principio horæ qua ingreditur arietẽ sol qualiter ẽ status ueris:& a principio qm̃ ingreditur cãcrũ:quõ erit æstas:& a principio qm̃ librã ingreditur:qualiter erit autũnus:& a principio qm̃ ingreditur capricornũ:quõ erit hyems. Vniuersales igitẽ qualitates tẽporũ et suorũ statuũ fiunt a sole:propter quod istas qualitates p̃scire p̃nt illi qui in sciẽtiis quadruuialib° nullaten° sũt expti: quãto igit̃ magis sciẽt illi qui sciũt:satis liquet. Et dicit hali:q̃ per hoc patet q̃ talis mutatio tẽporũ ad pũctos nõ ptinet:sed ad cursus solis: cui° uirtus ẽ uictrix & ad planetas hñtes pticipationẽ cũ eo. hæc haly. Et dicit Pto.illud conuenit ut aspiciamus in proprietatibus signorũ:ut p ea sciamus cursũ uentorum & naturas eorũ.i.secũdũ haly uult dicere: q̃ qm̃ sciemus per planetã dñantẽ accidẽtia quæ contingunt:cõuenit ut misceamus naturã suã cũ natura planetarum secũ participantiũ:ut cum signis & cũ quo stant:quia quodlibet signũ habet proprietatẽ quæ sibi pertinet:& qm̃ etiã unũ cum alio cõmiscebim°:sciemus p cõmixtõnem ipsam quid erit de oĩbus accidentibus quæ cõtingẽt: & qui uenti current:& quæ accidentia p illos uẽtos contingent in nauibus & ĩ oĩbus aliis rebus: hæc haly. Et dicit Pto. q̃ uariationes quæ in dictis accidentibus augebũt uel minuent:scire possum° per coniũctiones & oppositiones q̃ p̃dicta punctа sequũtur:& p pticipationẽ quã habent planetæ cũ eis in figura.i.scd̃m haly significatio tẽporũ auget & minuit scd̃m significationẽ coniũctionũ uel oppositionũ quæ sequũtur principiũ: & sil'r augebit & minuet propter applicationes planetarũ unius cũ alio:uel alicuius eorũ cum punctis:uel cũ angulo cõiunctionis uel oppositionis uel cũ aliquo angulorũ suorꝫ: & ita significatio cuiuslibet tpis erit accepta a coniũctione uel oppositione præcedẽtis introitũ solis in pũctũ suũ: et ab eo quod sequit̃ illũ ingressum:& ab ipamet hora ingressus:& nõ expedit in hac hora ascẽdẽs ullũ inspicere:qm̃ applicatiões planetarũ cũ sole sufficiũt & cũ his locis.hæc hali. ℭ Et dicit pto/ Res uero pticulares significabũt cõiunctiones & oppões solis & lunæ q̃ in singul'signis erunt:& possumus hanc significationẽ mensiũ appellare. i.scd̃m hali qm̃ scimus significationẽ uniuersalem cuiuscũqꝫ tpis & adiũgamus eam cũ significatiõe pticulari quæ ẽ p cõiunctiones & oppositiones cuiuslibet mensis:& sil'r adiũgem° eã cũ locis planetarũ qui applicabunt soli & lunæ: & planetæ dñanti locis cõiũctionũ uel oppositionũ de suis

angulis & generaliter cū locis principalibus. Sic enī dicit haly: cognoſcem⁹ accidens qđ quolibet die continget: ut ſi uolueris de aeris ſtatu ſcire ad iūgemus hoc cū ſignificatione uniuerſali aeris: q̄ erit illo tpe: aut cū eclipſi: aut cōiunctiōibus quæ fiunt circa tēpus illud: & ſi uolueris ſcire de legibus adiūgemus cū ſignificatione illius legis: & ſi de regno & qualibet pſona cū ſignificatione natiuitatis illius hoīs uel regis: & de qualibet ciuitate cū ſignificatiōe illi⁹ ciuitatis: Verbi gratia. inueniemus luminare in una eclipſi ſignificātē ex legibus legē unā: & ſciemus p̄ ipām quanto tpe lex iſta durabit: & ſciemus p̄ cōiūctiones & eclipſes alias ſequētes: quātitatē additōis uel diminutionis: & oēs mutationes quæ in lege illa contingēt: poſtmodū inſpiciemus ſtatū regni: & poſtmodū ſtatū regis qui tpe illo erit: deinde ſtatū tp̄is: poſtmodū ſtatū menſis in illo tpe: deinde ſtatū diei in illo menſe: & cū hæc oīa inſpexerimus: ſciem⁹ illud quod accidet oī die in qualibet ciuitate: & in quolibet hoīe cuius natiuitatē ſcimus. hæc haly.

Et addit ſic dicens: hoc in mente tua retineas: q̄ principiū ueris ē maioris uirtutis: & illud principiū ſequtur principiū æſtatis ī uirtute: deinde principiū autūnale: & ultīo principiū hyemale: ita q̄ p̄mū pricipiū ē in mō pricipii rei: Secūdū in mō augmēti rei: Tertiū in mō finis: Quartū ī modo ablaxamenti: hæc hali ibidē. ¶ Et dicit Pto. quadriparti. i. c. 10. & patet p̄ Alkindū ī epiſtola ſua c. 1. q̄ prima q̄rta anni. ſ. ab ītroitu ſolis in primū punctū arietis uſq; ad introitū in primū pūctum cancri ē calida & hūida: & in eius qualitatib⁹ cō ueniunt de ætatibus infantia: de ptibus mūdi occidens: de humoribus corpis ſanguis: Aeſtas uero adoleſcētia: meridieſ & colera ſūt calidæ & ſiccæ: & in ipſis qualitatibus cōueniūt. Autūn⁹: iuuentus: oriens & melācolia ſunt frigidæ & ſiccæ. Sed hyems: ſenectus: ſeptētrio: & flegma ſūt frigidæ & humidæ. Hæc Pto. 1. quadripar. c. 10. & .11 & ſil'r in hoc concordant plures auctores.

¶ Capitulū .4. qualiter ſit pronoſticandū de tēperie aeris p̄ introitū quartarū anni.

TRibus capitulis ſe hic īmediate ſequētib⁹ ponā tres modos p̄noſticādi: quos ponit Pto. de effectib⁹ p̄ticularib⁹. 4. q̄dripti. ca. 12. Quorum prim⁹ modus in p̄nti ca. poſitus eſt pro ſciēdo in generali illud qđ in qualibet q̄rta anni continget: ut. ſ. reſpiciamus ad coniūctionē uel oppoſitionē ſol' & lunæ p̄xime p̄cedētis introitū ſol' in quālibet quartarū et rectificemus angulos ad dictā horā cōiunctōis uel oppōnis in quolibet climate cuius eē ſcire uolumus ſicut facimus in natiuitatib⁹. poſtmodū accipiemus planetas gubernatores locorū coniunctionū uel oppoſitionū: & gubernatores locorū qui hæc loca ſequūtur ſicut in eclipſib⁹ pri⁹ narrauimus. Hæc pto. ¶ Deinde reſpiciemus ſcđm eū ad generalē p̄prietatē illius quartæ. & ſcđm hali ſi accns qđ ſignificauerit gubernator quartæ fuerit frigus & quarta ſit æſtas: dicemus q̄ erit modici caloris. & ſi accns fuerit calor: quarta anni ſit hyems in qua continget illud accns: iudicamus q̄ erit modici frigoris. & in oīb⁹ faciemus hoc mō. Hæc ille. ¶ Et dicit pto. ſciemus etiā diminutionē & augmentū fortitudis accntis ex natura planetæ & gubernatoris inſpiciendo cui⁹ modi q̄litates: ſiue cui⁹ mōi ſtatus ab ipſis moueant̄ .i. ſcđm hali ſi qualitas gubernatorū cōcordauerit cū qualitate quartæ anni: accns erit forte. Hæc ille. Hūc uero gubernatorē planetā uocat pto. ſtellā almudebir: q̄. ſ. ſtella in locis p̄dictis habet plura teſtimonia & fortiora: & dns ſignificatōis cū motu ſuo & ī loco ſuo aut complexione ſua: & cum aſpectu planetæ ad eū: & cū aſpexerit a loco forti addēt ī fortitudie & motu: ſil'r q̄ complexionabūtur aliæ naturæ ſuæ: & in reb⁹ erit ſignificatio ſua ſcđm illud & in quātitate. Hæc ptolæ. Secundū aliū textū hæc de p̄noſticatōe tēperiei p̄ q̄rtas anni ſcđm uiam ptol'. Et nota q̄ ad habendū qualitatē quartæ anni ſeu ei⁹ dominū reſpiciēdū eſt ad aſcēdens introitus ſolis p̄ punctū cardinalē & aſcēdens cōiunctiōis uel oppōnis p̄cedētis: & ad eorū dnos: et ad oīa illa q̄ ponūtur prius requri ad dominiū uel ſtatū anni habendum.

¶ Capitulū .5. qualit̄ ſit p̄noſticandū de tēperie aeris per introitum menſium.

SEcundus uero p̄noſticādi modus ex p̄dictis de effectibus p̄ticularibus iuxta uiā pto. ubi pri⁹ eſt p̄noſticādo eē mēſiū: ut. ſ. inſpiciam⁹ ad cōiunctōes & oppōnes ſingulorū mēſiū q̄ in ſingul' ſignis erūt ſcđm modū quem dixim⁹: ita tñ q̄ q̄n coniūctio acciderit circa tropicū æquinoctial' uł ſolſtitii inſpiciemus ad cōiunctiōes donec ad quartā aliā ueniamus: ut. ſ. ex his ſciamus qualitates menſium illius quartæ. & q̄n accidet oppoſitio circa unū dictorū pūctorū: inſpiciem⁹ ad oppōnes donec ueniemns ad quartā ſequentē. Et ſcđm hali ſi quarta ſit oppoſitional' quilibet mēſis illius erit ab oppoſitōe ad oppōnē. Et ſi quarta ſit coniūctional' quilibet menſis erit a cōiunctiōe ad cōiunctionē: ita q̄ pto. tenet q̄ principiū certū tp̄is non eſt q̄n ſol ītrat ad q̄rtas pūctorū: ſed tenet q̄ ē a coniūctiōe uł oppōne q̄ erit circa quodlibet illorū quattuor Nā uirt⁹ horū gubernatorū remanet & durat donec durauerit illud q̄rtū. Hæc hali. Et ſcđm pto.

hoc mutabitur iudiciū.hæc haly. ℂ Et dicit Pto. ꝙ partiū arietis istæ:quæ sunt septētrionales sunt calidæ & æstuantes & dánosæ & destruunt. Meridionales uero partes eius sunt frigidæ & gelidæ i.secundū haly partes septētrionales sunt de natura martis & meridionalis pars saturni: ita ꝙ qñ in illa uel in ista parte accidit eclipsis uel latitudo lunæ tempore coniūctionis uel oppositionis dū planete dominantur:cómiscetur opus harū con/iunctionū cum opere eclipsis aut cum oppositione uel coniūctione siue cum dominante planeta: & sic in aliis signis ītellige.hæc haly. ℂ Tauri uero totum signū scd'm Pto.duas coniunctiões significat:sed tamen ad caloris significationē procliuius é. Et scd'm haly iult Pto:dicere ꝙ qñ sol est in tauro desiccat & humectat æqualiter.desiccat propter calorem: & humectat ꝓpter fumositates eleuatas per prius: & é signum tauri recipiés a sole hæc opera: Similiter hoc signum totum & suæ partes recipiunt a sole & stellis fixis uirtutem cum qua operantur uirtutes solis & ipsarum stellarum:& hæc é res generalis scd'm haly. Et dicit Ptolæ.ꝙ primæ partes tauri.s.illæ quæ sunt citra pleyades factiuæ sunt terræmotus ac nubiū & uētorum. Pars media ifrigidat & humectat: pars uero extrema citra aldebaram est de natura ignea quæ tonitrui & fulguris é factiua. Illæ uero quæ sunt septētrionales sūt temperatæ complexionis: Meridionales motus fortes & inordinatos faciunt.i.scd'm haly stellæ quæ erāt tempore Ptolæ. erant in.10.primis gradibus tauri:nunc autem in nostro tempore sunt in medio tauri: & ideo nūc proprie faciunt uentos:quia cum fumositas spargitur propter magnū calorem: nō faciunt nubes nec terræmotus nisi raro:q̄uis in prima parte fecerint utrūq;.hæc illæ. Et dicit haly sicut apparet ex uerbis Pto.uirtutes stellarū fixarum quæ erāt suo tempore in decem gradibus primis tauri erāt de natura mercurii: & uirtutes eaꝝ quæ erant in medio tauri habebunt uirtutem ueneris: & quæ erant in fine eius habebunt uirtutem martis: & q̄ erant in septētrione eius habebunt uirtutem iouis:& quæ in meridie uirtutem mercurii:quando commiscetur cum saturno:& ꝙ quælibet partiū tauri recipiet uirtutes stellarum fixarum quæ erāt in eo. ℂ Geminorum uero totum signum ut ait Pto.generaliter facit temperantiam: sed particularis pars prima eius est humiditatis multæ & coruscationis.Pars uero media est complexionis tēperatæ:& pars postrema est mixta & inordinata siue naturæ instabilis & permixtæ stellæ. Sed partes septētrionales eiusdem signi faciunt uētos & terræmotus.Meridionales uero sunt igneæ & comburentes.i.secundum haly stellæ primæ partis sūt de natura saturni:mediæ iouis:& finis mercurii quando est directus:meridionales etiam habent uirtutem martis. Et dicit haly ꝙ uerba pto. possunt in quolibet signo per se dupliciter intelligi:uel sic sicut diximus:quia signa recipiunt a sole uirtutem suam quæ concordāt in suo operæ qñ ipsum ingreditur. Vel sic:ꝙ signū recipit ab oīb⁹ stellis aliis fixis quæ sunt in eo uim unam:quæ cōcordat cum cōplexione: quæ fit per cōmixtionē oīum:tamen glosa prima é conuenientior uerbis Ptolæmei.hæc haly. ℂ Cancri uero totum signū ut ait Ptolæmeus:uniuersaliter serenitatem efficit & calorem:& pars eius prima quæ est circa pe sebre facit aerem turbidum calidum & obscuritates & terræmotus:pars uero media est temperata:& pars postrema facit uentos:partes uero septētrionales & meridionales æstuant & comburunt.hæc Haly. Principium harum stellarum est martis in faciendo calores & terræmotus & parum saturni in faciendo obscuritatem : mediū habet naturam iouis:& finis uirtutem mercurii qñ cōmiscetur cum ioue:& partes septētrionales & meridionales habent uirtutem martis. hæc haly. ℂ Leonis uero totum signum ut ait Pto. uniuersaliter facit calorem & tempus turbidum:& prima pars facit turbidū & corruptionem & mortalitates.Pars uero media eius calida est & temperata:pars uero postrema multū mutat & corrumpit:partes uero septētrionales æstuant & cōburunt:meridionales humectant:Secūdum haly aer calidus cōcordat cum uirtute solis : ideo pars illa quæ fuit prima tempore Ptolæmei:habet naturā solis & martis:pars media iouis: & finis saturni:septētrionalis uero naturæ martis:meridionalis mercurii quādo cum uenere est commixt⁹.

Et intellige dicit haly quid ibi Ptolæmeus dicit temperamentum:uult intelligere tale temperamētum quod ad illud temp⁹ pertinet:sicut homo dicitur temperatus per comparationem ad leporē & ad leonem.Hæc Haly. ℂ Virginis uero totū signum ut ait Ptolæmeus est humectans & faciens tonitrua:Cuius prima pars maioris caloris é & corrūpit:pars media est temperata:& pars ultima est aquosa:partes etiam septētrionales eius uentos faciunt:& meridionales sunt temperatæ: id est secundum Haly totum signum uirgis est de natura mercurii quādo cum uenere commiscetur & quæ erat pars prima eius tempore Ptolæmei: habuit naturā mercurii :pars media iouis:& postrema saturni:pars uero septētrionalis mercurii: meridionalis iouis.Hæc Haly. ℂ Libræ uero totum signum ut ait Ptolæmeus:est mutans & cambiens res:cuius partes.s.prima & media sunt tēperatæ:postrema pars aquosa est: septētrionales uero partes sunt uentosæ: & meridionales sunt humectantes & mortalitates significant:id est le/

cundum haly:libra dicitur mutans:quia quando ſol ingreditur iſtud ſignum tunc mutatur tempus & fit autumn⁹: & natura autumni eſt ut aer multotiens mutetur:ita q; aliquãdo fit calor: aliquãdo frigus:aliquando ſiccitas:& propter hoc dicitur libra cambiens res & mutãs. Prima uero eius pars & media ſunt de natura iouis & ueneris: finis quoq; lunæ & ſaturni:& partes ſeptẽtrionales mercurii quando commiſcẽtur cum ioue: & meridionales de natura ſaturni. ℂ Scorpiõis uero ſignum totum ut ait Ptolæmeus eſt igneũ: & faciens tonitrua: Cuius prima pars facit grandinem & eſt ſicca:uel ſecundum alium textum ẽ nebuloſa:uel ſecundum tertium eſt commixta cum niue & uento:ſecundum quartum textum eſt humida mutabilis: media uero pars ſcorpionis eſt temperata:& poſtrema faciens terræmotns:partes autem ſeptẽtrionales comburunt: & meridionales humectant id eſt ſecundum haly natura totius ſigni aſſimilatur marti:& prima pars ſaturno:& media ioui:& finis mercurio: partes ſeptẽtriõales marti:& meridionales ſaturno: hæc ille. ℂ Sagictarii uero totum ſignũ ut ait Ptolæme⁹: Vniuerſaliter facit uentos:cuius prima pars humectat:media eſt temperata: & poſtrema ignea: partes eius ſeptẽtrionales ſunt uentoſæ: & meridionales humectant fortiter & permutant: id eſt ſecundum haly:ſagictarius recipit a ſole & a ſtellis fixis quæ ſunt ibi talem complexionem qualis eſt illa mercurii quando eſt mixtus cum ioue: Et quæ erat eius prima pars tempore Ptolæmei erat de natura ueneris:pars eius media iouis: & finis martis:pars eius ſeptẽtrionalis iouis & mercurii: & meridionalis ſaturni quando eſt in loco humido.hæc haly. ℂ Capricorni uero totum ſignum ut ait Ptolæmeus:multum humectat: Cuius prima pars comburit & deſtruit:media eſt temperata:& poſtrema pluuioſa:& partes eius tam ſeptẽtrionales q̃ meridionales ſunt multæ humidæ & damnoſæ:id eſt humectant & deſtruunt ſeu corrumpunt:id eſt ſecundum haly eius principiũ habet naturam martis::medium iouis: & finis lunæ & mercurii quando eſt permixtus cum luna: & partes eius ſeptẽtrionales & meridionales ſũt de natura ſaturni quando eſt in loco aquoſo:hæc ille. ℂ Aquarii uero totum ſignum :ut ait Ptolæmeus eſt frigidum & aquoſum:cuius prima pars eſt multum humida:media temperata:& poſtrema uentoſa:& partes ſeptẽtrionales comburũt: & meridionales grandinoſæ. Et ſecundum alios textus ſunt nebuloſe ſeu uentos nimium faciunt. Et ſecundum hali prima pars habet naturam lunæ:media ueneris: & finis mercurii : partes uero ſeptẽtrionales martis : & meridionales ſaturni . hæc illæ. ℂ Piſciũ uero totum ſignum ut ait Ptolæmeus:eſt frigidum & uentoſum : Cuius prima pars eſt temperata:media multum humectans & ultima comburit:partes eius ſeptẽtrionales ſunt uentoſæ:& meridionales aquoſæ: id eſt ſecundũ haly:prima pars habet naturam ueneris : media lunæ:& poſtrema martis:partes meridionales lunæ:cum eſt in loco aquoſo & ſeptẽtrionales Iouis & mercurii. Et dicit haly q̃ per iam dicta dedit nobis Ptolæmeus regulam per quam ſciemus illud quod accidit omni die. Verbi gratia: ſi ille q̃ dominatur humidus fuerit:& commiſcebitur cũ ſtellis fixis humidis:& locus coniunctiõis uel oppoſitionis præcedentis fuerit locus humidus: aut luna uel ſol in tali loco.Hæ res ſi una ſcilicet alteri applicuerit aſpectu aliquo : ſignificabit q̃ illa dies erit humida & multũ pluuioſa : & ſi ſaturnus rebus iſtis applicuerit:erit pluuia fortis & dãnoſa cũ obſcuritate aeris. Et ſi iupiter fuerit : erit temperies & tempus ſoporoſum: & omnes alias applicationes intellige illo modo. hæc Haly. Et ſic patent ſignificationes omnium ſignorum & earum partium particularium:quæcum qualitatibus anni & quartæ : & menſium : & medietatis aut quadraturis menſium conueniunt iuxta uiam Ptolæmei & Hali pro iudicio de temperie aeris habẽdo in prædictis temporibus.Et ſic terminatur hæc diſtinctio. nona.

℣ Incipit diſtinctio decima:qualiter ſit pronoſticandum de temperie aeris:ſecundum opinionem diuerſorum aſtrologorum.

℣ Capitulum primum de naturis planetarum: & mutatione eorum ex natura in naturam: & formæ illorum naturæ inſeparabilis.

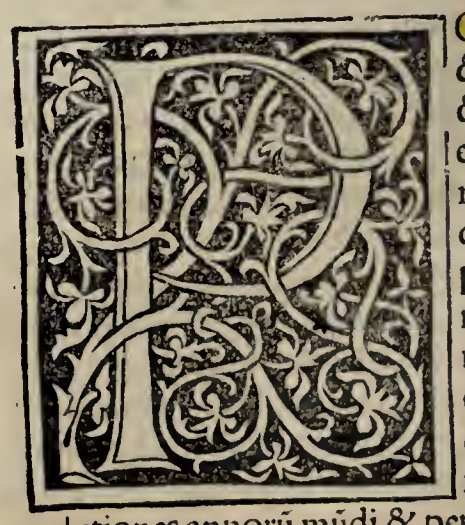

Oſtquã in diſtinctionibus prædictis determinatũ eſt qualiter ſit pronoſticãdũ de accidentibus mũdi per reuolutiones magnorum orbium: & per coniũctiones magnas: & per eclipſes luminariũ & per reuolutiones annorũ mũdi & per introitus quartarũ anni:& p ſingulas coniũctiones & oppoſitiones:& quadraturas luminariũ:nũc in iſta diſtinctione decia intẽdo determinare qualiter ſit pronoſticandũ de accidẽtibus mũdi & ſpãliter de tẽperie aeris ſcd̃m uiã aſtronomoꝝ .ſ. Albu. Alkindi: Iafar & Linconieñ. & alioꝝ . Et prio ſcd̃m uiã Albu.& Alkindi.nã illi duo in opionib⁹ mul

cõuenit etiã nos inspicere ad angulos scdm qꝫ di
ctũ est prius: & ad planetas gubernãtes ambo lo/
ca quæ p̃diximus. i. scdm haly: locũ cõiũctõis uel
oppositiõis qui fuerit circa pũctũ quartæ: qñ sol
ingrediebat᷑: & locus cõiũctionis & oppõnis est
in principio cuiuscũqꝫ mensis illius quartæ. Inspi
ciemus enĩ illũ qui dñatur in uno & i alio: & uin
cit ille qui magis cõcors fuerit cũ ptoprietatibus
illius quartæ cũ accidenti uniuersali: scdm qꝫ uide
bimus de posse uirtutis aut debilitatis scdm haly
℄ Sed quia iã dictũ ẽ status siue qualitates quar/
tæ anni & cuiuscũqꝫ mensis illius quartæ: ppendi
debet ex locis cõiũctionũ uel oppositionũ lumĩa
riũ & ex eoꝝ dñis: magna dubietas hic emergit:
quis locus siue solis siue lunæ debeat dici loc⁹ op/
positionis: eo qꝫ plures auctores in hoc discorda
re uidenᵗ. Pto. enĩ. 3°. quadri. c. 3. dicit qꝫ locus
oppositionis ẽ locus luminaris existẽtis sup terrã
& qꝫ ille locus debet p̃ferri. Idẽ patet iuxta sniam
Hermetis & Dorothei: eo qꝫ ipsi hora natiuita/
tis p̃ponũt locũ luminaris existentis sup terrã lo/
co ipsius qui fuerit sub terra: scdm qꝫ dicit Abra/
ham uidens in libro suo de natiuitatib⁹. Itẽ Al/
kabi. in introductorio suo: drã. 2. cõcordat cum
Pto. in hac parte. Sed scdm Abrahã ubi supra: lo
cus lunæ ẽ locus oppositionis: & in hoc sisr ut ipe
dicit concordant indi: Messaha. & alii sapiẽtes.
Itẽ in hoc cõcordat Vellius: sicut dicit Alka. Sed
mihi uidet᷑ saluo meliori iudicio qꝫ in tpe oppo/
sitionis luminaris respiciendũ ẽ ad loca utriusqꝫ
luminaris & ad dñm loci utriusqꝫ: sed in cõiũcti
one quia idẽ ẽ locus utriusqꝫ: respiciendũ ẽ tm̃mõ
ad locũ cõiũctionis. Nã sicut dicit Haly. 2°. qua/
dripar. c. 4. in prin°. Accidẽtia grandia cõtingũt
propter eclipses luminariũ: eo qꝫ in eclipsi tã solis
q̃ lunæ uirtus utriusqꝫ eoꝝ puenit ad terrã super
una linea recta: igit᷑ in cõiũctionibus & oppositi/
tionibus luminariũ quibuscũqꝫ: uirt⁹ utriusqꝫ per
uenit ad terrã fere super una linea: & miscent᷑ uir
tutes eoꝝ: scdm qꝫ dicit haly. Et hæc ẽ causa qua/
re cõiũctõnes & oppositiões eclipsiũ luminariũ:
sunt fortiores aliis aspectibus eoꝝ. Ideo rõnale ẽ
ut in eoꝝ oppõne respiciamus ad locũ utriusqꝫ:
& nõ ad locũ unius tm̃: cum ex actione et uirtute
utriusqꝫ prouenit accidẽs ex illa oppositione tm̃:
sed locus luminaris existentis sup terrã in tpe op/
positiõis: ut mihi uidet᷑ est iõ p̃ferendus: scdm qꝫ
dicit Pto. aliter enĩ seq̃ret᷑ qꝫ cũ fuerit oppositio
de die qꝫ locus lunæ p̃ferret᷑: qd̃ nõ uidet᷑ rõnabi
le: eo qꝫ sol ẽ diurnus & dñatur i die & luna ẽ no
cturna & dñatur de nocte. Itẽ cũ iuxta Pto. ubi
supra: in tpe oppositionis respiciendũ ẽ ad angu
los qui sequũtur locũ oppositionis: eo qꝫ ꝑ tũc il
le angulus cæteris augulis ẽ p̃ferendus. Si igit᷑ op
positio foret in die & locus lunæ p̃ferret᷑: seque/
ret᷑ iterũ qꝫ in casu quo luna tũc foret i quarta cæ/
li inter quartã domũ & septimũ: qꝫ quarta dom⁹
p̃ferenda eẽt ascendenti & medio cæli: eo qꝫ quar
ta domus tunc foret angulus sequens locũ oppo/
sitionis: quod uidet᷑ ablurdũ. Itẽ maxima ratio
quare aliqui dicũt qꝫ locus oppositiõis sumitur a
loco lunæ ẽ: quia luna in quacũqꝫ figura cum sole
patit᷑ & suscipit augmentũ uel diminutionem sui
luminis: & cũ in oppositiõe ipsa ẽ plena lumĩe lo
cus eius ẽ p̃ferẽdus. Itẽ ista ratio ut uidet᷑ nõ de/
bet mouere: quia ut oẽs quasi astrologi dicũt: lu/
na suscipit lumen suũ a sole: quia solis uirt⁹ & for
titudo ẽ maior in agendo in ista iferiora q̃ lunæ
uirtus: Ideo locus solis potius p̃ferẽdus iuxta illã
rõnem. Alia uero ẽ rõ eorũ: & uidetur multum
euidens. s. qꝫ luna ẽ mouens & defert naturam op
positionis ad terrã: iõ eius locus scdm eos ẽ præ/
ferẽdus: Sed hæc rõ nõ debet mouere qꝫ præferri
debet locus lunæ in omni oppositione: quia eadẽ
ratione deberet præferri in quadratura eius: & in
quocũqꝫ alio aspectu eius a sole: & sic uniformit᷑
in quacũqꝫ figura eoꝝ locus lunæ foret p̃ferẽdus
Silr eadẽ rõne si foret aliqua cõiũctio magna. s.
saturni & iouis significãs maximũ effectũ & uni
uersalẽ ualde fortẽ: & si cũ hoc locus illius cõiun
ctionis aspiceret᷑ a luna aliquo aspectu forti ut. s.
de opposito uel quarto aspectu: seq̃ret᷑ qꝫ iuxta illã
lam uiã qꝫ luna deferret naturã illius cõiunctiõis
ad terrã & qꝫ eius locus foret p̃ferendus loco illi⁹
coniũctionis magnæ: quod nullo mõ põt rõna/
biliter sustineri. Propter istas rõnes teneo qꝫ in
oppositione luminariũ respiciendũ est ad locum
utriusqꝫ eorũ ut hẽatur status quartæ anni: uel sta
tus mensis uel medietatis mensis: & respiciẽdũ est
ad naturas seu qualitates eorũdẽ locorũ & ad q̃/
litates planetarũ in ipsis dñantiũ. Itẽ respiciẽdũ
est ad quattuor angulos in tpe cõiunctiõis uel op
positiõis uel p̃cipue ad angulũ medii cæli aut ascẽ
dentis quiscũqꝫ eorũ sequat᷑ uel ꝑpinquior est lo
co coniunctionis uel oppositiõis: scdm qꝫ decla/
raui prius in distinctione. 3. ubi locutũ est de ecli/
psibus. & similiter respiciendũ est ad dñm illi⁹ an
guli. Itẽ aspiciendũ est ad ascendens cõiunctio/
nis uel oppositionis p̃cedentis introitus quartæ:
& cuiuscunqꝫ alterius figuræ illius quartæ: & ad
ipsius ascendentis dñm: & ad planetã qui fuerit
in ipso ascendente habẽs ibi aliquã dignitatẽ. Itẽ
aspicere debem⁹ aspectus oĩum planetarꝫ ad præ
dicta loca pricipalia & oĩum planetarꝫ ad iuicẽ
et p̃cipue planetarũ dñantiũ oriẽtalitates & occi
dentalitates stationes & directões & retrograda
tiones: & ad oẽs positiones eorũ tam i circulo q̃
in figura. Et similiter respiciendũ est ad oĩa q̃ di/
cunt᷑ prius de dño anni ab Albu. & Hermete. Et
per hæc oĩa sciemus partes quartarũ anni & stat⁹
oĩum mensiũ & introitus quartarũ mensiũ. Nã
sicut facimus in cõiunctionibus & oppositiõib⁹

ad ſtellas fixas quæ ſunt circa illa loca principalia prædicta & ad applicatiões planetarũ & eorum elongationes uni⁹ ab alio:ad proprietates & ſtatus & ad latitudies eorũ:quas etiá uentos ipſe ſtelle mouent:& inſpiciemus ad ptes ſignoꝝ in quibus ſunt:& ſimiliter ad quos uentorũ flatus latitudo lunæ declinat a zodiaco:ita ꝙ ꝑ hæc oía ſcire poſſumus qui magis uincẽt de ſuis uentis i ſtatu menſis. Et ſcd̃m haly:miſcem⁹ hæc oía & ſciemus uirtutẽ uicentẽ & iudicabimus ſcd̃m hoc rem contingẽté quolibet tpe:qualibet quarta: & etiam quolibet menſe.hæc ille.

¶ Capitulũ.6.qualiter ſit ꝓnoſticandũ de tempore aeris:ſcd̃m quartas menſium.

TErtius uero modus pronoſticádi ex prædictis de effectibus pticularibus:iuxta uiam Pto.2° quadri. c.12. Eſt magis pticularis pro ſcié do fortitudiné & debilitatẽ effectus:ut.ſ.inſpiciamus nõ ſolũ ad coniunctiones uel oppoſitiones:ſed etiã ad quadraturas luminariũ:& ut plurimũ accidit principium mutationis:quo ſignificat᷑ ut dicit Pto.per tres dies antecꝫ luna ſit cũ ſole & forte ꝑ tres dies etiam poſt.Et hoc ſcd̃m hali ẽ: quia corpus ſolis habet.15.gra.ante:&.15.poſt:& corpus lunæ.12. ante:&.12.poſt.ió i tertio die ante cõiũctionem uirtus lunæ uoluit᷑ cum uirtute ſolis:& ita remanet mixta uſq; ad tertiũ diem poſt. Et quia etiá in ſex diebus luna cũ quolibet gradu: & cũ quolibet planeta habet aſpectũ: & ideo cõuenit ut applicet ſiue aſpiciat ad pũctũ dñi ſignificationis i tribus diebus ante:& in tribus diebus poſt:uterꝫ illorũ dictorum modoꝝ pót intelligi ſcd̃m haly. Item dicit Pto.ꝙ deprehendet᷑ ſignificatio accidentis futuri ex eoꝝ luminariũ cũ planetis participatione in figura uel i quolibet horũ ſtatuũ præ dictorũ.ſ.in coniũctione: oppoſitione & i quadratura luminariũ ac etiã in aliis aſpectib⁹:ut ſex tili et trino.Res enī naturales ſequũt᷑ naturã:Nã ſtat⁹ mutationis ſeu ꝓprietatis alteratiõis deprehendit᷑ ꝑ naturales concordantias uel ſimilitudines planetarũ uel ſtellarũ ad quas inſpicimus ſiue etiá ſignorũ:quas quidẽ concordátias habẽt cum aere nos circũdante: & cũ uentis.i .ſcd̃m haly in omni aſpectu lunæ cũ ſole formabimus aſcendẽs & angulos:& inſpiciemus ad planetas & ſtellas fixas quõ ipſa hora morãtur:adiungẽdo rẽ ſemp particularẽ cũ uniuerſali:& accipiẽdo cõpatõné opis planetæ uincentis cum opere gubernatoris primi: & cũ ꝓprietatibꝫ aeris & uentoꝝ in illo tpe ſciemus exhoc quantũ res augeat᷑ uel minuit᷑ hæc ille. Et dicit Pto.ꝙ uirtus ſeu fortitudo particulariũ ſtatuũ uel qualitatũ quæ accidunt oi die: erũt a ſtellis fixis quæ ſũt maioris luminis & operis fortioris cũ apparuerit ueſpe:ſiue mane ex parte orientis ſeu occidẽtis reſpectu ſolis qa mutát & reducũt ut plurimũ ſtat⁹ ꝑticulares ad naturas ſuas.i.ſcd̃m haly:qñ ſtellæ fixæ apparent in ueſpere & in occidente ad intrandũ ſub radiis ſolis commiſcet᷑ uirtus ſua cũ uirtute ſolis.Et qñ mane apparent quaſi exeũtes de ſub radiis ſolis creſcit uirtus earũ.Et q̃uis uirtus ſolis ſit uictrix tẽdit tñ ad uirtutẽ ſtellarũ quæ cõmiſcet᷑ cũ eo. Similiter eſt de luna.Et poſtq̃ ita ẽ in ſtellis fixis magis erit in planetis.Et ſcd̃m hali ſunt ſtellæ maioris luminis illæ quæ ſunt primæ magnitudinis: deinde q̃ ſunt ſecũdæ: deiñ quæ tertiæ &c.hæc hali. Et addit qñ cõmiſcebimus res iſtas ſcd̃m ꝙ qualibet die contingent:ſciemus inde particularia cuiuſlibet diei. hæc ille. Et dicit Pto.non minus erunt hæc quæ diximus:cum luminaria in angulis fuerint.Nam fortitudo & debilitas quæ erunt in ſtatu cuiuſlibet ipſorũ tẽporũ contingẽt qñ tranſibunt luminaria ꝑ hæc loca:ſicut in tranſitu lunæ ꝑ hæc loca creſcẽtia & diminutio.i .fluxus & reflux⁹ maris.

Et dicit haly:ꝙ qñ aliquod luminare tranſibit per aliquẽ angulorũ quæ fuerint in applicatione ſua prima ſignificabit additionẽ uel diminutionẽ accidẽtis applicationis:& additio erit qñ fuerit ſignificatio ſui tráſitus:ipſamet ſignificatio radicis:& minutio erit qñ fuerint duæ ſignificatões diuerſæ.Et poſtq̃ ita ẽ ꝙ qñ applicauerit gubernatori uirtus luminariũ uel ipſi gradui ſignificationis faciet idem:& cõuenit ꝙ ſcias gradus ſignificationis ẽ gradus luminaris quod ẽ ſupra terram:poſtmodũ gradus ſolis ẽ gradus ſignificatõnis.Similit᷑ ꝙ fortitudo anguli erit fortitudo rei & manſuetudo:quia angulus aſcendentis & medii cæli habẽt uim maioré q̃ quarta domus & ſeptima. Et Pto.certificat dictũ ſuũ ꝑ illud qd̃ apparet ex creſcẽtia & minutiõe maris: qa qñ luna erit in uno graduũ ſignificationis facit additionẽ in creſcentia. Verbi gratia:qñ fuerit aſcẽdẽs gradus coniũctionis uel oppoſitionis ꝓcedentis in troitũ ſolis in cancrũ uel aliud ſignũ:ſemp cũ luna tranſiuerit per illud ſignũ:demonſtrat hoc augmentũ Nili.Similiter ſemp cũ applicauerit planetæ gubernatori:& cum tranſiuerit per locũ cõiunctionis uel oppoſitionis q̃ fuit: excepto hoc ſi contigerit alia maior ſignificatio quæ diſturbet.hæc haly. Et dicit P:ol'.ꝙ mutatio diſpoſitionũ uentorũ non ẽ proprie niſi apud curſũ duorũ luminariũ apud iſtos cardines: & ẽ mutatio earũ diſpoſitionũ ad uentũ ad quẽ declinat latitudo lunæ. In oi aũt loco ſcire debemus ꝙ pria & generalis occaſio fortior ẽ:quæ aũt ſequũt᷑ ſũt accidentia particulariũ occaſionum.i.ſcd̃m haly qñ ſciemus accidens uniuerſale a cauſa aliquã maiorẽ uirtutẽ habentẽ:& ſciemus accidẽs min⁹ eo

a prima cā sequente: & sic ibimus a maiori ad minus: & de uniuersali ad particulari⁹: donec ad finē ꝓueniamus. Et postea ispiciemus quas res inueniemus similes & concordātes in uno & apponemus in uno loco & faciemus ex eis significationē uel rē unā scd̄m haly. Et dicit Pto. ꝙ op⁹ certissime uerificat̄ & roborat̄ cū stellæ q̄ naturarū uniuersaliū fuerint gubernatores naturis particularibus cōcordant in figura. Et dicit haly: inspiciemus opationē gubernatoris ad naturā illorū tēporū: & ad cām fortiorē: & iudicabimus super illud qd̄ uicerit: quia cū planetæ significāt rē unā qualiscunq; sit: si acciderit ꝙ alii planetæ uel stellæ significant hoc idē quod concordat cū prima constellatione: ipsa significatio fortis erit & certa: & si fuerint diuersi: nihil certū erit nisi ab eo q̄ fortior fuerit & magis circa naturam tpis in quo erit significatio. Hæc enī in oībus ē regula generalis quā docet obseruari in oī loco. hæc haly.
Et sic patet qualiter sit iudicandū de accidētibus mūdi ꝑ introitus quartarū āni: & oēs menses & medietates atq; quartas mensiū: scd̄m uiā Pto. & haly. Et ꝙ in quadraturis luminariū iudicat̄ eo dē mō sicut in cōiunctionibus & oppositionib⁹ considerabis locū quadraturæ & eius dn̄m: & eo dē modo sicut cōsideraſti in capl'o p̄cedenti locū & dn̄ium oppositionis.

¶ Capitulū .7. de significatione planetarū cū fuerint dn̄i annorū & quartarū anni & mensium & medietatum & quartarū mensium.

IN hoc capl'o uolo ponere significationes omniū planetarū cū fuerint dn̄atores in reuolutione anni & ītroituū quartæ: & cū dn̄entur in singulis coniūctionibus & oppositionibus & quadraturis luminariū scd̄m uiam Albu. 4⁹. maioris intro. drā. 5. dicit Albu. ibidē ꝙ illud quod apparet ex effectibus planetarū in tpibus & regionibus fit duob⁹ modis. Vno. s. quæ singulariter operat̄ planeta: & alio ꝙ sol ei in suo ope participat̄. ¶ Quod autē planeta singulariter opatur ē ut saturn⁹ qui cū præfuerit anno absq; martis aspectu: uel alterius planetæ qui poterit eum impedire facit supfluitatē frigoris in hyeme in uniuersis regionibus frigidis septētrionalibus: & ꝓbunt in eis animalia & semina: quod totū grauius in illis regionib⁹ apparebit cū fuerit saturnus ascendēs a medio circuli suæ augis. In regionibus aūt ultra modum calidis. s. australibus: q̄n saturnus anno p̄fuerit minuitur calor aeris & fit aer tēperatus & confortant̄ indiuidua: aīalia & sementū & tēperat̄ eoꝝ cōplexio: qd̄ aūt melius est apparebit q̄n saturn⁹ descendens fuerit. Itē ulterius dicit Albu. in eadem differentia: q̄ saturnus cū fuerit a sole i hyeme in quibusdam cōplexionibus absq; aspectu martis aut alterius planetarū ad eos in fine signorū: augebit̄ in frigore hyems & in eius longitudine: & forte multiplicabitur in eo flatus uentorū septē/trionalium quæ minus sunt frigidi: & erit destructio seminum & animaliū: & maxime in parte septētrionali. Et si saturnus ascendens fuerit eo certius apparebit. In æstate uero si fuerit ita calor aeris minuetur: & frigus augebitur: & æstas abreuiabitur & maxime si saturnus fuerit descendens.
¶ De significatione iouis: iupiter uero cum fuerit dn̄s anni: & si soli sicut iam dictum est cōmiscetur: & si aliunde non fuerit impeditus: in his temporibus temperabitur aer per calorem suum: & humiditatem causantem & efficientē: & multi uenti septētrionales tunc temporis flabunt qui temperati erunt: & animalia & semina confortabuntur. ¶ De significatione martis: Si mars præfuerit anno: & fuerit a sole in æstate cum quibusdam cōplexionibus absq; aspectu saturni ad eos in fine signorum: aut alicuius alterius. s. stellæ sibi contrariæ: calore nimio æstas abundabit & durabit: eritq; nocibilis: & maxime in partib⁹ quæ sunt inter motum arietis & motum cācri. Et si in hyeme sic inuēt⁹ fuerit: erit hyems calidus & breuis: & erunt in ea multi uenti meridionales: & secundū exaffenon borealibus mitigat hyemem & australib⁹ exasperat æstatem. Et scd̄m Albu. hæc citius apparebunt si mars ascendens extiterit. Et intelligit Albu. planetam a sole quando soli commiscetur in significatione: seu si eius natura miscetur cum natura solis ex processu. hæc Albu. in eadem differentia. Et dicit Albu. ī fine signoꝝ &c. Nam ut ipse dicit: fines signorum planetarū maliuolorum sunt termini uniuersales: & ipsi destructionem significant. Et dicitur in exaffenon: ꝙ cum æstas æstati: hyems hyemi fuerit similis: hui⁹ causa est participatio planetarum cum sole: ergo & hoc significari debet per esse planetæ a sole secundū sententiam Albu. ¶ Sol uero ut dicit Albu. ubi supra est temperatus: & ei⁹ proprietas est opus temporum & significatio uitæ uniuersalis. Et in exaffenon. 5. c. dicitur: ꝙ sol cum fuerit dominus anni erit tempus multæ uariationis & carens stabilitate: nisi fuerit sol in aliquo angulorū aut succedentium: quia residuæ quattuor domus sunt cadentes: nec unq̄; fuit planeta bene fortūat⁹ in eis: nec in principio reuolutionis anni: nec in alio tempore: sed erunt illo anno infirmitates & pestilentiæ notabiles nisi aliunde impediatur. Significatio aūt solis magis manifestatur in distinctione supra quarta. c. 4. ¶ Et dicit Albu. ubi supra: ꝙ uenus cum præfuerit āno & prædicto modo permixta fuerit soli: si tūc hyems fuerit aut uer temperatum & augmentationē adducet: in æsta/

te uero & in autūno ſiccitatem minuet. ℂ Mercurius quoq; cū fuerit domin⁹ anni & ſoli prout dictum ē permixtus: nec aliunde impeditus: in tē pore illo anni: aer multis & diuerſis uentorū corruptionibus corrūpetur ex ſiccitate uentoſa naſcente: nam temporis natura minuetur. Et ſimile erit eius opus in áno cui ille præfuerit. Et in exaffenon ubi ſupra: dicitur ꝙ mercurius cū fuerit dominus anni: ſi ſoli ſit bono aſpectu cōmixtus: nec alia contrarietate impeditus: tempus dominii ſui uariis qualitatibus & uentis diuerſis exagitat: iō dicitur meretrix planetarū. ℂ Et dicit Albu. ubi ſupra: ꝙ luna cum præfuerit anno: aut in quibuſdam anni temporib⁹ ſoli cōmixta extiterit: quattuor quartas áni diſponet: ſcd̄m quattuor qualitates earum quartarum ſuæ lunatiōis. i. ſecūdum exaffenon: & cōcordat Albu. primā quartā anni facere ſolito calidiorem & humidiorem: & hæc eſt ſecunda & ſerena hūiditas. Secundam quartā calidam & ſiccam facere notabit. Tertiam frigidam & ſiccam. & quartam frigidam & humidā. Sic enim diſponātur quartæ lunationis. Nam ut dicit Albu. ipſa luna per ſuum curſum in uno curſu. i. menſe in omnibus ſignis mouet: & mutat naturam temporum anni ſolaris: & eam inuicē cōmiſcet atq; confortat & naturas temperat: ut animalia & ſementa poſſint ſuſtētari. Et ſcd̄m exaffenon: luna quia tranſit zodiacum duodecies in ſuo anno: totiens ideo poteſt eius dominium uariari: & ſimiliter in quolibet tranſitu coniūctiōis præter eius dominiū annale recipit dominiū aliorum planetarum in qualibet quarta ſuæ lunationis. Et dicit Albuma. ubi ſupra ꝙ quidam dicunt ꝙ luna ab initio menſis uſq; dum ſol per oppoſitionem uideatur calida eſt & humida. & ab hoc loco uſq; in finem menſis frigida ē & humida. Et dicunt etiam ꝙ quando luna anno præfuerit: ꝑma anni medietas calida erit & humida: medietas uero ſecunda frigida & humida. ſed ſentētia prima ut dicit Albu. uerior ē: quia ſignificatio lunæ ſuper corruptionem ſeu mutationem quartarum menſium atq; annorum inuenitur: cū ipſa præfuerit uni eorum ſi ſoli cōmiſceatur.

℄ Capitulum. 8. de naturis ſignorum ſpecialib⁹ pro ſciendo ſtatum anni & aliorum temporū.

POſtq̄ in præcedenti capitulo determinatum eſt de ſignificationibus planetarum per reuolutiones annorum mundi: Iam conſequēter uolo dicere ſignificationes & proprietates naturales omniū ſignorum ad ſciendum qualitatem ſiue ſtatum anni. Et iam ut dicit Pto. 2° quadripar. c. 11. ad ſtatū āni idigem⁹ ꝓprietatib⁹ naturalib⁹ & ꝑticularib⁹ cuiuſlibet ſignorū: iō uni⁹ cuiuſq; ſignoꝝ ꝓprietates oñdere cōueniēs eſt. Et ſcd̄m haly hoc itēdit Pto. docere pro cōmiſcēdo uirtutes eorū cū uirtute planetæ dominantis & cum ſole & lunaꝝ & aliis ſupradictis: prō extrahendo inde naturā uincentem: & iudicabimus ſcd̄m illud in aere: in hominibus: & in omnibus aliis quæ dixim⁹. hæc haly. ℂ Arietis ergo ſignificatio totius naturæ ut dicit Pto. uniuerſaliter tonitrua & coruſcatiōes adducit: propter æquinoctium contingens i eo. Et natura ſuarum partium in augmento & diminutiōe: ex proprietatibus ſtellarum fixarum quæ ſunt in eo deprehendetur. Vnde in eo principiū huius ſigni pluuias & uentos efficit: eius uero media pars tēperata ē: ſed finis eius æſtū & mortalitatē adducit. i. ſcd̄m haly Pto. uult dicere ꝙ ſtellæ fixæ quæ tēpore ſuo erant in capite arietis: habent cōplexionē quæ non cōmiſcetur cū iſta cōplexione ſolis: quæ pertinet ad totū ſignū arietis: & ꝙ accidit inde quædā uirtus quæ trahit fumoſitates humidas quæ ſunt materia pluuiarū & uētorum. Et ſimiliter dicit haly: ꝙ ſtellæ fixæ q̄ erāt tempore Pto. in medio ſigni arietis habent cōplexionē non cōmiſcentē cū complexione ſolis quæ pertinet ad totū ſignū arietis & accidit inde uirtus quædam quæ aſſimilatur uirtuti iouis & ueneris in temperamento. Similiter ſtellæ fixæ quæ tempore ſuo erant in fine arietis habent cōplexionem nō cōmiſcentem: cum eis ſolis cōplexionē quæ pertinet ad totū ſignū arietis: & accidit inde una uirtus ſimilis naturæ martis in ſua cōbuſtione: & ē generatrix mortalitatū: eo ꝙ facit putreſcere hūiditates in hyeme cōgregatas: Et conuenit ꝙ cū aliqua res harū ſtellarū mutabit̄ ad ſignū tauri fiat cōmixtio inter eos & op⁹ ſolis qđ pertinet ad totū ſignū tauri. Verbi gratia: iam intelleximus ꝙ cōplexio ſolis pertinens ad totū ſignum arietis ē generatrix fumoſitatū humidarū: quæ faciūt nubes & tonitrua & coruſcatiōes: & ſcimus ꝙ uirtutes ſtellarū fixarū cōmiſcētur cum hac complexiōe quæ erat tēpore Pto. in principio arietis: accidit inde quædā cōmixtio generatrix pluuiarū & uentoꝝ: & ē declaratū ꝙ hæc cōplexio harū ſtellarū ſimiliter generat humidas fumoſitates: & q̄n mutabunt̄ hæ ſtellæ ad medium arietis & cōmiſcēt̄ ſuæ uirtutes facientes hūiditates cū uirtute ſolis i ſigno arietis: accidit inde plus uentorū & minus pluuiarū. Et ſic conuenit incedere in aliis ſignis. ℂ Et quia quælibet ſtellarum fixarum manet in uno gradu ſigni. 100. annis: ſecūdū opionē antiquā: uel. 70. annis: uel quod uerius ē in. 200. annis ſcd̄m opionem nouā. Ideo illius partis opus ē ſtellæ q̄diu ibi manet: & q̄n remouebit̄ ad partē aliam ipſū opus partis primæ erit ſcd̄æ: eo ꝙ opus ſtellæ ē fixum: ſuſcipiens ſignū ad mutationē ſtellæ de loco ad locū: & ſcd̄m

¶ De natura uero lunæ ut dicũt ubi pri⁹ Albu. & Alkin.q̄ in prima quartamensis fit eius natura calida & humida:sed magis humida cum fuerit in hac q̄rta ascendens in circulo suæ augis:multo humidior erit in quarta prima circuli. In quarta uero mensis secunda erit calida & sicca:sed magis calida Si tũc ascẽdens fuerit in calore supfluo si descendens natura eius sicca et calida æq̄lis erit In tertia uero quarta erit frigida & sicca.& si fuerit ascẽdens eius siccitas confortabitur per Albu. & mutabitur eius frigiditas per Alkindũ. In q̄rta uero quarta mensis erit frigida & humida:sed magis frigida.& si ascenderit per Albu.frigus cũ modico calore abũdabit:sed per Alkindũ humiditas uincet. Et dicit Alkin.ubi supra q̄ natura fortior est in medietate septẽtrionali & apparentius factum cum fuerit similis naturæ temporum.

Et si fuerit in aliqua ciuitate cuius latitudo sit illud quod est inter.9.gra.&.60.et sunt ciuitates in quibꝰ fiunt pluuiæ.sed in aliis pre multitudine caloris & frigiditatis nõ est apud illos nisi calor siccitas & gelu. Item Albu.ubi prius:Caput draconis natura est calidũ: & cauda frigida. Hæc sunt dicta Albumazaris & Alkindi de essentia planetarum omnium.

¶ Capitulum tertium qualiter mutant planetæ de uno esse ad aliud scd̄m Albu.

Nunc autẽ uolo dicere qualiter uariantur et mutant planetæ de uno esse in aliud. Dicit utiq; Albu.q̄rto maioris introducto.differẽtia 6.q̄ natura diei est temperatus calor:& natura noctis est frig⁹ & humiditas:Natura quoq; planetæ in oriente est calor & humiditas temperata:eius quoq; natura in occidente est frigus superfluũ preter lunæ naturã quæ in oriente & in occidente facit diuersa. Qui cũq; ergo planetæ in his locis inuẽti fuerint scd̄m horum locorum testimonia:& suam in his locis conuenientiam & dignitatem bonum aut malũ indicabunt. Considerandum est ergo utrũ planeta oĩa hæc testimonia habuerit:nam tunc multum bonum indicabit. Et si aliquid ex eis minutum fuerit bonum quidem sed diminutum significabit.sed q̄uis malꝝ bonũ secundũ suũ esse significent:tamen quãdo per suũ esse malum significãt fortior est eorum significatio i malo q̄ in bono. Boni enim scd̄m suam naturam similiter operantur:& scd̄m naturã locoꝝ in quibꝰ fuerint inuenti. ¶ Si Saturnus per diem in signis diurnis aut in signis masculinis:aut in aliqua significationũ suarum aliarum inuentus fuerit:eius malitia mitigabit̄.si in semetipso orientalis fuerit bonũ portendit.Et si in loco noctis uel occidẽtalis:aut etiã in signis fœmininis:et in locis his quæ dixim⁹ cõtrarius inuentus fuerit:maliciam eius monstrabit ¶ Mars uero in loco nocturno occidentalis aut si i signis fœmininis frigidis aut humidis:aut i aliqua eius dignitate inuentus fuerit:temperamentũ & complexionem bonam ostendit. Si uero in loco diurno:aut i signis masculinis:aut i suis alienationibus aut deiectionibus inuentus fuerit naturam suã penitus monstrabit. Iupiter uero calidus & humidus & temperatus fortunam & effectum significans:ergo in natura diurn⁹ est & cõuenit eius natura diei:naturæ quæ est magis temperata.Iupiter igitur melior est in die q̄ in nocte: silr in signis diurnis q̄ nocturnis.i ortu quoq; & in signis in quibus dignitatẽ obtinet:aut esse optimũ:& in aliis locis est econtra.¶ Quoniam aũt sol temperiem operat̄:& operationes non fiunt nisi in locis super quos eius motus siue operationes temperantur.Et quoniam sol uitam uniuersalem significat posuerũt ipsum esse fortunatum & bonum. Cũq; fuerit motus eius in quibusdam locis temperatis:temperat̄ ibi aer & fit bonæ complexiõis:nam nec in æstate calor nec in hyeme frigus abundabunt.In coniunctione uero & oppositione malũ dixerũt:in sextili uero & trino aspectu bonum: & in quarto cõmixtũ Assimilauerunt enĩ eius coniunctionem cum planetis directioni suæ in locis in quibus sui caloris grauitate animalia & semina perimit. Similiter assimilauerunt oppositionem ultimæ remotioni eius a locis in quibus per eius absentiam frigus nimiũ animalia cõsumit & semina.Suũ quoq; quartũ aspectum assimilauerũt locis in quibus partes animalium & sementum in uno tempore anni cõsumit & in alio tempore cõsumere desinit.Aequalitatẽ quoq; assimilauerunt locis in quibus nec calores nec frigores nimis consumunt:& hũc motũ sextili atq; trino assimilauerũt. Et quia sol est planeta diurn⁹ si fit in die in signis masculinis:aut i signis in quibus aliquod est ei testimoniũ:in locis in quibus suus temperatur aspect⁹ fortunam significat. Cum igitur in contrariis horum quæ diximus in locis malignis inuentus fuerit:malum portendit. ¶ Ven⁹ quoq; est bona temperata humiditati tẽperatæ conuenientẽs:cũq; ipsa in signis humidis nocturnis fœmininis:aut i aliqua dignitatum suarũ fuerit:bonũ ostendit.Si uero in die in signis diurnis aut masculinis:aut in alienatõe sua inuẽta fuerit:eius fortuna mutatur.Et si in quibusdam domorum in sua mutatione testimoniũ habuerit & mortem & destructionẽ significat.mutatio uero illius de una natura in aliã est sicut mutatio iouis. ¶ De mercurio aut quomodo ipse sit bonus: & quomodo ex omni planeta & etiam ex signo naturam accipiat satis dicetur in capitulo sequenti. ¶ Luna uero est humida beniuola tempora an/

ni in uno mense cõmouens & confortans quæ et per sui humiditatẽ nocti conuenit. Cũq; in signis fœmininis aut uocturnis & in signis humidis ac in suis dignitatib⁹ inuẽta fuerit ẽ fortuna. Sed cũ in loco diei. aut in signis masculinis: aut in signis diurnis: aut in sui directione siue suæ domus oppositione inuenta fuerit: eius fortuna minuetur. Cũq; sic posita fuerit: fortũas corruptibiles et nociuas ferre uidet' seu creditur. sed si illa hæc corpalia significans in aliqua circuli domo maligna aliquam dignitatem habuerit sua fortuna in infortunium penitus conuertetur. Et quia ipsa cæteris planetis est humidior licet humiditas uitam & uitæ durabilitatem significet. si ipsa tamen supfluũ fuerit impediet: nam quicqd superfluũ fuerit impediens iudicat'. Luna ergo cũ sit humida si in quarto aspectu aut oppositio qui ad inuicem sunt contrarii locata fuerit hac contrarietate suæ humiditatis superflue coniuncta magis impediet q̃ proficiet. Sic etiam scd'm quartũ aspectum & oppositum reliqui planetæ in uno tempore operantur. ℂ His ergo modis mutantur planetæ de una natura in aliam. & etiam quãdocũq; quidam planetæ significant in bono & in malo per complexiones alterius planetæ capiunt augmentum. Nã quidam sunt uelociores ad receptionẽ naturarũ bonorum & malorum & eorum complexiones. ℂ Saturnus de natura frigidus & siccus & motu tardus: & frigus eius est qualitas agens cum significauerit aliquid boni uel mali in radice natiuitatis uel in radice quorundam inceptionũ. & si fuerit fortis est eadem res' fixa & fortis atq; durabilis. Et si aliquis planeta in aliquo tẽpore complexionem significans ei complexus fuerit cõplexio saturni in radice rei non nisi modicũ corrumpetur. ℂ Iupiter uero est calidus temperatus & motu tardus: eius calor est qualitas agens. Cum ergo aliquam rerum inceptionem uel aliquam natiuitatem significauerit: & ipe fortis fuerit: hoc qd' significauerit firmũ erit & stabile. Et cum complectitur ei planeta per aliud aliquod. s. quod ab eius significatione sit diuersum modicam corruptionem ab eo recipiet. ℂ Mars uero cursu uelox est calidus & siccus: & calor est qualitas agens: & siccitas patiens. Cũq; ex loco fuerit fortis & aliquid significauerit: si tũc aliqs planeta bon⁹ uel mal⁹ ei complexus fuerit: ex saturno & ioue corruptionem recipiet. ℂ Porro sol per suam siccitatẽ: et sui motus celeritatem necnõ & diuersitatẽ eẽ illi⁹ in tpibus recipit ex planetis qui ei cõplexus corruptionẽ & mutationẽ & eas mũdo reddit. ℂ Venus uero est temperata humida: & humiditas ei⁹ est qualitas patiens: estq; ipsa uelox ad corruptiones recipiendas a planetis qui ei complectuntur siue boni siue mali fuerint. nam omniũ planetarũ qui sibi complectũtur. siue boni siue mali recipiet omnes complexiones. ℂ Mercurius uero natura est sicca quæ qualitas est patiens: estq; ipe uelox ad corruptiones recipiendas. mutatur enim a sua natura ad eius naturam cui uel qui sibi complectitur. ℂ Luna uero plus cæteris planetis significat humiditatem quæ propter nimiam humiditatem citius cæteris planetis eius qui sibi cõplectitur corruptionẽ suscipit. ℂ Caput uero draconis principaliter bonum significat: & etiam fortunã modicam. nam luna ab eo incepit ascendere: & ascẽdendo fortunam significat. ℂ Draconis autem cauda malum significat naturaliter. nam luna ab eo in suo circulo decliuo incipit descendere: & descensio malum significat. Caput tamen quandoq; malũ operatur: et quandoq; bonum. Et alii planetæ caput draconis habent similiter. Caput autem draconis nihil aliud est nisi loc⁹ in quo planetæ a meridie in septẽtrionem: aut a septẽtrione in meridiem uiam solis secare incipit. Cauda uero draconis loci oppositum est: sed omnes draconum caudæ malũ portendunt. ℂ Ex predictis ergo apparet naturalis & admirabil' ordinatio planetarum et naturarum suarum miranda mutatio Nam dicit Albu. ubi supra q̃ licet planetæ mali quandoq; bonum & fortunam significant: tamẽ nec fortunæ nec boni dici debent: sed dicuntur eẽ in natura fortunarum. Similiter boni planetæ q̃uis quandoq; malũ significant tamen mali non dicuntur: sed positi in natura malorum dicuntur

Et dicit Albu. in principio eiusdem differentiæ sextæ: libri q̃rti. q̃ uolubilitas circuli superioris et diuersa locorum signa: effect⁹ planetarum in bono & in malo diuersificant & mutant. nam licet ex uno esse ad aliud omnes generaliter mutãtur: est tamẽ eis quædam uariatio specialis per quam bonum quorundam eorum plus q̃ malum appareret: & malum quorundam eorum plus q̃ suũ bonum efficitur. Temperamentum uero planetæ fit per suum eẽ in semetipso: ut est calor frigiditas humiditas & siccitas: ortus & occasus: diuturnitas quoq; & nocturnitas: cætera uero quæ in eius essentia in semetipso fiunt congrua effectũ significantia: fiunt per eius locum in signo in quo ei dignitas conueniẽs attribuit': cuius dignitas est domus exaltatio triplicitas & terminus et cæteræ dignitates quæ planetis conueniunt. Planeta náq; malus quando temperat' eius complexio: aut locus signi in quo fuerit sibi conuenerit: in planetã bonum cõuertitur sicut patet ex prædictis. Si uero illa nõ fuerit ut dixi malum suũ indicabit. Boni enim cum in esse oportuno ac in locis sibi p̃na turam cõgruis extiterit: suam ostendunt fortunã. Si uero econtra inuenti fuerint: in naturam malorum conuertuntur. Si ergo saturnus in natiuitate aut alicuius rei inceptæ in domo sua uel exaltatione extiterit: & in angulo seu bono loco

fuerit bonũ & boni durabilitatem significat. Si uero econtra inuentus fuerit contrariũ iudicabis.

Silr boni planetæ per bonũ esse ꝙ suũ bonũ portẽ dunt: et per malũ esse malum portendunt. Et hæc sunt dicta Albu. in mutatione naturæ domus planetarum in naturam alterius. De bonitate uero etiam malicia planetarum in suis naturis in sequẽti capitulo dicetur.

¶ Capitulũ quartũ quis planetarũ de sui natura sit beniuolus: & quis maliuolus.

INtendo in hoc capitulo dicere quis planeta sit de natura sua beniuolus: & quis ex natura sua maliuolus iuxta sententiam albu. 4°. maioris introduc. differentia. 5. Dicit itaq; albu. ibidẽ ꝙ compositio indiuiduorũ siue complexio eorum fit ꝑ naturaꝫ temperamentũ: & temperamentũ naturarum fit pariter per temperamentũ temporũ: temperamentũ quóq; temporis siue temporũ fit & efficitur a fortitudine motus quorundam planetarum quæ præsunt eodem tempore in quo est ipm̃ temperamentũ. Omnis aũt planeta temperamẽtum atq; uitam in hoc mundo significans bonus ac benignus appellatur. Similiter planeta qui his contraria significat malus ac malignus appellatur. Ex hac arte inuenerũt antiqui quis planetarũ esset maliuolus: & ꝙs beniuolus: & quis cõmixt⁹ Similiter quis esset calidus: & quis frigidus: quis humidus aut quis siccus: quis masculinus & ꝙs femininus: quis diurnus & quis nocturn⁹. ¶ Inter planetas saturnus & mars penitus maliuoli dicũtur. Nam licet aliquod temperamentũ in temporibus suis inueniatur: hoc tamẽ ex proprietate sui operis nõ euenit sed aliunde. Saturnus autẽ grauius impedit q̃ mars. est enĩ frigid⁹ & siccus: quæ qualitates uitæ opponuntur. Mars uero licet in calore et siccitate abundet: tamen minus nociuus est q̃ saturnus: quia compositio animaliũ non fit nisi propter calorem & humiditatẽ temperatam ¶ Proprietas uero solis est opus temporũ & cõpositõis & significatio uitæ uniuersalis. Iccirco posuerunt solem bonũ ac beniuolum. ¶ Luna uero cũ uno mense. 12. signa pertransit: & currendo quattuor anni tempora moueat & mutet & naturas temporũ temperet & cõfortet: & in uno mense quantũ sol in uno anno operet̃: posuerũt bonã & beniuolam. sed sol fortior ẽ luna cũ suus effectus magis q̃ lunæ effectus: uel alicuius alterius planetæ in mundanis rebus appareat. Proprietas uero iouis et effectus in anni temporibus est temperamentũ: reducere flatum uentorũ septẽtrionalium: & rerum temperatas naturas reformare. Similiter proprietas et effectus ueneris in temporibus anni est temperare & humectare recreare & reformare: q̃re hi duo planetæ iupit̃ & uen⁹ boni & beniuoli iure appellant̃. ¶ Cũ etiã mercuri⁹ in sua proprietate tempora anni uentis & siccitate modicũ corrumpat: nec tamen ipsa tẽpora a natura temperaméti penitus ãmoueat: penitus est ille bon⁹ atq; beniuolus. Tamen ꝙa mercuri⁹ in sua proprietate est festinus de uno esse in aliud: etiam retrogradando & se dirigẽdo mutatur. & cũ eius effectus & proprietas significat anni tempora uentis & siccitatibus corrumpere: & cum uenti cito ac mõ diuerso moueant ac corrũpant: & cum siccitas sit qualitas patiens ac diuersitatem corruptionũ recipiens: cõmixtum eum posuerunt & naturam illius signi & planetæ cui coniungitur recipientem. Et quoniam ad eorum naturas mutatur & illas recipiat atq; confortet dicunt eum cum bonis bonum: & cum malis nociuũ: & cum diurnis diurnum: & cum nocturnis nocturnũ. Nam quicquid signa uel planetæ quibus iũgitur mercurius efficiunt: mercurius illis cõmixtus hoc idem efficiet. Sed si mercuri⁹ solus in signo absq; alterius planetæ aspectu extiterit: proprietatẽ suam tunc ostendet & bonus efficietur. sed naturã signi in quo sic positus fuerit suscipiet. ¶ Cũq; uolueris scire quis illorum planetarum trium. ſ. ueneris iouis & martis in fortitudine & bonitate prævaleat: Primo cõsiderabis uenerem & mercuriũ quæ sunt ioue inferiores: inuenimus ꝙ uenus magis elongatur a sole q̃ mercurius. 27. gradibus. His itaq; notatis iouem considerabimus quẽ duas ꝓpritates: quibus uenus & mercurius carent: habentẽ inueniemus. Est enĩ illis superior: & quia propter hoc. 180. gra. potest a sole elõgari eoq; minus a sole comburi: Sic etiã uen⁹ mercurio superior est: ergo nec etiam uen⁹ ita uarie mouẽdo ut mercurius retrogradando atq; dirigẽdo huc atq; illuc reflectitur. Retrogradatur tamen uenus & dirigitur: sed tardius mercurio in suo circulo trãsfertur. Ex his patet ꝙ sol omnibus planetis in fortitudine & bonitate prævalet: post solem luna: post lunam iupiter: post iouẽ uenus: post uenerem mercuri⁹: post mercuriũ mars sed deterior saturnus ẽ omnib⁹ planetis tã bonis q̃ malis. ¶ Et planetis iuxta diuersas mundi partes et diuersũ situm ĩ signis: bona & mala significatio attribuit̃. nam qui in calidis mũdi partib⁹ calores adaugent: in partibus mundi frigidioribus ibidem mitigando temperiem reducunt: & econtra in calidioribꝫ. Et eadem ratione in anni tẽporibus diuersos effectus diuersis modis efficiũt Nam planetæ boni & mali in uno tempore bona et mala diuersa significant: & fortasse mali bonum in indiuiduis causant: & boni malũ per diuersitatẽ mutationis esse naturæ quod ex eorum natura non euenit sed ex suæ significationis pro/

prietate.nã ſi planeta ꝑ ſuã naturã fortunaret.ſol & mars in ſignificatõe non differrẽt.nam uterq; calidus eſt & ſiccus.Et ſimiliter ſequeret̃ ꝙ planeta bonus ſemper:& ubicũq; foret bonũ efficeret & malus malum:quod ut prædictum eſt impoſſibile uidetur.nam ſol licet calidus ſit & ſiccus: eſt tamen bonus & mars malus. Eſt etiam ꝙ idem planeta uno et eodem tempore res diuerſas in bono & in malo ſignificet qđ̃ per ignẽ probari poteſt:quia calidus eſt & ſiccus:& eius proprietas ẽ combuſtio:quæ & in ſua proprietatis oſtenſione multa alia a combuſtione diuerſa efficit. Nam ſi per naturã ſuam combuſtionẽ faceret quicquid eſſet calidũ & ſiccũ eẽt comburẽs:nec effectus diuerſi illi aſcriberent̃:ſed hæc ecõtra occurũt.nam ignis in uno tꝑe aquã cõgelatã humectat & liq̃facit:et terrã confringit diuidit atq; coagulat:q̃ oĩa ſunt diuerſa a cõbuſtione.& forſan ignis hæc efficiet in uno tꝑe in diuerſis indiuiduis ſcd̃m ꝙ recipit ſuũ opus ab ipſis indiuiduis:& ſcd̃m ꝓximitatẽ ſeu remotionẽ eorũ ab eo: & forſan opabit̃ hoc in uno indiuiduo in aliquo tꝑe.Et ſil̃r nix ſæpe q̃n ſup corpus hoĩs ponit̃:ibidẽ frigus & calorẽ operatur.nã exteri⁹ corpus infrigidat & ei⁹ poros claudit ne calor exeat q̃ in ſeipſo denſatus corpus interius cal: facit:ergo bona & mala ex effectu ꝓprietatis planetarũ ſignificãtur & nõ ex eorũ natura¶ Hæ proprietates planetarũ in ſignificatione boni et mali ſunt duobꝫ modis. Vna ergo eſt ꝓprietas naturæ ꝑ quã nõ mutatur ſignificatio planetæ ab hoc qđ̃ ſignificat̃ propt̃ diuerſitatẽ eẽ illi⁹.ſed aſtrologi nõ utũt̃ hac ꝓpetate q̃ ẽ op⁹ fortunarũ opari fortunã et op⁹ malorũ ĩ fortunã in drã ſpeciẽꝫ generũ & in differẽtia ſpẽꝫ indiuiduorũ:& in qualitate coꝫ complexionis.

Hæ aũt ſignificatões planetarũ de bono & malo in oĩ tꝑe ſunt diuerſæ:q̃ q̃ꝑuis ſunt cauſæ mutationis humanæ ſeminis ſementũ ac metallorũ cũ in diuerſitate ipſarũ fortitudinũ non eſt mutatio ſpecierũ ut.ſ.ex equi ſemine nõ equũ efficiat. Secunda uero ꝓprietas eſt fixa & diuerſa:q̃.ſ.in magiſterio aſtrologorũ exercet̃:quæ etiã bonum & malũ & omniũ quãtitatũ & qualitatũ:necnõ & omniũ accidentiũ diuerſitatẽ ꝓtẽdit. Et hæc proprietas eſt cã procedens et inſepabil̃ q̃ circa ipſam ſubſtantiã mirabilit̃ accidit. Nã ſaturn⁹ in die in ſupiori hemiſperio ſi bon⁹ quantũ ad ipm & ad ſigni locũ in quo fuerit:& ſil̃r ſi oriẽtalis extiterit:ad naturã boni cõuertit̃ et bonũ ꝓculdubio portendit.& hæc ſignificatio quotiens ille conſtitutus fuerit ei ꝓpria deputat̃.Sil̃r & boni planetæ in naturã malorũ cõuertunt̃. Et hæc eſt diffinitio inuẽtionis ꝓprietatũ rerũ ut dicatur ꝙ q̃n fuerint res erunt ꝓprietates inuẽtæ cum eis. Cũq; planetæ fuerint inuẽti ꝑ ſuas naturas circa eorum ꝓprietates in ſignificatõe boni et mali ſemꝑ cum eis erit inuenta. ¶ Et quicq̃d dicim⁹ de ſignificatione planetarũ in bono et malo de eorũ ꝓprietate intelligẽdũ eſt.Nã effectus planetarũ in bono & malo qnq; modis dicit̃. Prim⁹ aũt modus eſt quo efficit̃ in natura una ex eorũ fortitudinibus bonũ ſimul et malũ:ſicut plures ſpẽs diuerſæ hui⁹ generis in uno tꝑe differũt:& erit una ps ſpẽꝫ dignior alia:aut ſicut multa indiuidua uni⁹ ſpẽi differũt quo unũ altero dignius inuenit̃.Secũdo qa uno tꝑe bonũ & malũ in rebꝫ diuerſis operãtur: ut.ſ.ſaturn⁹ qui in diuerſis mũdi ꝑtibꝫ ſcd̃m q̃litatẽ loci & quibuſdã in die et quibuſdã in nocte apparẽs diuerſos ſil̃ habebit effectus.Tertio ut a fortitudine planetarũ fiat bonũ & malũ in diuerſis tꝑibꝫ ut ex effectu ſolis apparet uel alterius planetæ:qui cũ ad aliã parte declinauerit aut in eius ꝑte affuerit aliud efficit:& aliud ꝑ ſuã ab h⁹ mõi loci ex directo receſſione. Quarto ꝙ cũ planeta bonus ꝑ ſuã ꝓprietatẽ opus bonũ & malũ operabit̃ qđ̃ tribꝫ modis fit:ut.ſ.calore uel frigore ſuperfluo temperiẽ reducãt:aut per diuerſitatẽ eorũ eẽ in ſe metipſis:aut per ſuorũ ſignorũ diuerſitates. Quintus aũt modus ꝙ diuerſitates effectus rerũ fit ꝑ diuerſitatẽ motus eorũ quæ apud nos inueniuntur. Nã quia eorũ motus ſunt naturales efficiunt̃ res a fortitudinibus ſuorũ motuũ naturales in bono & malo quæ ipſis rebꝫ accidũt. Et hi quinq; modi ſunt quibus planetæ bonũ & malũ efficiũt.& hæc ſunt dicta Albu.in illa differentia quinta de bonitate & malicia planetarum.

¶ Capitulũ.5.de coniunctionibus planetarũ & eorũ cõplexionibus ad inuicẽ:& de eorũ combuſtionibus & impedimẽtis.

POſtq; determinatũ eſt q̃liter mutãtur planetæ de una natura in aliã: & de bonitate & malitia eorũ in ſuis naturis:reſtat mõ determinare de cõiunctionibꝫ planetarũ & de eorũ cõplexionibꝫ ad inuicem.

Dicit itaq; Albu.7°.maioris introduc.differentia quarta:ꝙ coniũctio planetarũ fit cum fuerint in uno ſigno: & forte etiam iunguntur quibuſdã ſtellis fixis:uel quibuſdam nebuloſis:aut capiti uł caudæ ſuorũ genzaar uel aliorũ.uel iungantur radiis quarundam planetarũ aut quibuſdam partibus ſeu duodecimis. Dicitur autem planeta coniungi quibuſdam horum quæ diximus cum fuerint in uno ſigno cum eis:& eo fortior eſt ſignificatio coniunctionis cum fuerint inter utroq; .15. grad⁹ uel infra ante uel retro:& eſt apertior ſignificatio coniunctionis ſi fuerit inter eos quantitas dimidii corporũ uniuſcuiuſq; eorum. Et cũ hoc concordat ptolæmeus in.1°.quadripti.ca.24.& ultimo:ubi dicit ꝙ ul̃r quando planetæ uadũt ut

tū cōueniūt. Qualiter aūt sit ꝓnosticandū de tē/perie aeris scd'm uiam Pto. satis sufficiēter dictū est in p̄cedenti distinctiōe. Et dicit Albu. li. 4. ma/ioris introductorii: differētia. 7. Et Alkin. in epi stola sua: ca. 1. q̄ nec planetæ nec stellæ nec partes signorū de sui esse nec natura non sunt calidi nec frigidi nec siccæ: nec faciūt generationem nec cor ruptionē nec diminutionem. nec per se: sed motu suo in epyciclo statōe retrogradatōe directōe ele uatione depressione et elongatione quoq; eorū a regione et appropinquatione eorum in zodiaco ecentrico & epyciclo. Item solis sunt quattuor tempora diuersæ naturæ propter suum ecentri/cum. nam si non foret ecentricus omnia eius tem pora erunt eiusdem naturæ: & planetæ debilitan tur & insortunant scd'm elōgationē climatū ab æquinoctiali. Nā si lux solis eēt in circulo æquidi stanti æquinoctiali semp eēt omne tps eiusdē na/turæ calidū. s. uel frigidū. sed sol a capite libræ ca/dens ad cap̄cornū elōgat' a septētrione: & fit ibi frigus & pluuia qd' ibi est de humiditate. & ē ibi frig⁹ in summo usq; sit sol in capite capricorni. et iterum uertit' ad septētrionem: & appropinquat caliditas sua a parte meridionali: & fiunt uenti illi septentrionales donec sit sol in capite arietis; & extunc ad librā est calor in septentrione: & in ariete & libra est æquinoctium: & æquētur etiam aera. Item uariantur aeres anni diei et mensis ex motu solis & etiam aliorum planetarum: & in lō ginquitate & propinquitate eorum a terra. nam si solum ageret sol absq; planetis in ista inferiora erunt idem aeres in diuersis temporibus consili/bus: quod est falsum. Item Alkindus ubi prius Fortior est creatio caliditatis planetarum quan/do sunt retrogradi: quia propinquiores sunt aeri & est circuitio sua super epyciclū de die & de no/&e plus q̄; tricētis et sexaginta gradib⁹. & est uelo cior cursus eorum quando sunt directi in circu/lis suis. Sed alii astrologi econtra ponunt scili/cet Ptolæmeus & Albu. & omnes alii: & simili/ter Linconiensis tractatu suo de tēperie aeris: ubi dicit q̄ omnis planeta in augæ fortius agit in oī/bus inferioribus q̄; in oppositione augis: & hoc quia uelotius mouetur tunc motu suo proprio.

Et ponit exemplum de sole & luna. nam sole ac cedente ad augem scilicet in uigesimonono gra/du geminorum crescunt uelotius uegetabilia. & ipso recedente decrescunt usq; ad oppositum au/gis. Similiter cum luna mouetur ad augem descē/dentis augetur fluxus maris: cum uero recedit mi nuitur donec ueniat ad oppositum augis. & quia luna est in auge bis in mense scilicet in coniunctio ne cū sole uel oppositione: ideo bis fluit mare uel refluit in mensæ lunari. Item Alkindus ubi su/pra Quando planeta est retrogradus in secunda quarta circuli: & sol in quarta quarta circuli com plexio illius tēporis est frigida & humida & mul tum debilis uirtutis: quia cum sol est in illa quar/ta soluit quod cōgelauit in quarta tertia. & iterū propinquior planetarum aeri calefaciet & soluet cum solutione solis: & eleuatur uapor humidus: quē inspissabit motus lunæ cū fuerit in bono lo/co a sole: & dissoluit uentos meridionales de par te solis: & uentus ueniens a parte planetarum cū sole soluendum: aut a parte lunæ inspissantur nu bes. & quando ueniet uentus ab istis quartis mi/norabunt' nubes et discinduntur. Cum quattuor temporum & circulus lunæ ecentricus non deest similitudo istorum temporum secundum natu/ras suas. Ex quo est calor secundum quantitatem corporum suorum & motuum. ¶ Et planetæ a capite cancri ad caput libræ erunt summæ calidæ propter propinquitatem eorum ad zenith capi/tis in septētrione: si tunc fuerit i lōgitudine ꝓpin quiori erit calor fortior extrinsec⁹. Et si fuerit illi directæ caliditatis debilitatur: quia tunc uis calo ris solis uincit calorem eorum: & non apparet in eis calor: & ab abscōsione ad stationem primam incipit planeta appropinquari terræ: & addit in caliditate intantum q̄ dixerūt multi græcorū q̄ tunc est significatio humiditatis. & hoc dixerunt q uiderunt q̄ quando sol appropinquet terræ sol uet quod fuit congelatum in tempore frigiditatis summæ. s. in elongatione eius in zenith: & man/serunt planetæ supra illum ordinem ex quo iudi/cauerūt super frigiditatem a statione secunda ad occultationem. & sunt planetæ a statione prima ad oppositionem calidi: sed ab oppositō ad sta/tionem secundam cum calore uincentem. Et ex parte ecentrici uariatur calor ex appropinqua/tione & remotione planetæ a terra a septentrio/ne meridie: & quando fuerit planeta in auge epy cicli & ecentrici: & fuerit in prima quarta circuli erit finis debilitatis caloris sui: nec apparebit i ter ra sua caliditas sed frigiditas. quando uero fuerit in quarta secunda circuli: & cum hoc erit in sum/mo epycicli & ecētrici erit summa caliditatis suæ usq; quo accidat siccitas multa in terra.

¶ Capitulū. 2. de actionibus planetarum in ista inferiora prout ipsi ascendunt & descendūt in suis circulis.

Modo restat loqui de actiōib⁹ pla netarū in ista inferiora ꝓut ascen dunt & descēdunt in circulis suis Et primo a saturno inchoandū ē Dicit albu. 4°. maioris introdu. differētia. 7. q̄ significatio satur/ni in hoc mundo est ex frigore: & superfluitas fri goris fit per siccitatem. Saturn⁹ enī de natura sua frigidus est & siccus. sed qa ut ait Albu. ubi supra

& ſimiliter.7.maioris introducto.differentia.4. unicuiq; planetarũ eſt ſignificatio ſuper duas qualitates: Quarum una eſt inſeparabil' a qua planeta a toto ſeparari non poteſt: & eſt qualitas actiua: corrumpitur tamen in eo augetur & diminuitur iuxta qualitatem ſui loci in circulo: aut in ſigno: aut iuxta qualitatem quartarum circuli: aut aliorum accidentium. Sed altera qualitas fortaſſis ei remanebit: et fortaſſis ab eo ex toto mutabitur aliam ſuſcipiẽdo qualitatem: quod fit per ſuã aſcenſionẽ uel deſcenſionẽ in epyciclo: & propt alias cauſas prædictas quæ dicuntur pri⁹. ℂ Natura igit' ſaturni ſcd'm oẽs aſtrologos eſt frigida et ſicca: & ſua frigiditas eſt ab eo inſepabilis quia eſt qualitas actiua: ſed forte augetur uel minuitur in eo ex prædictis cauſis: ſed ſicciras forte i eo mutabitur in aliam qualitatem quia eſt qualitas paſſiua. Si enim ſaturnus fuerit aſcendens de medio circulo ſuæ augis: erit eius natura fixa ſuper frig⁹ et ſiccitatem. ſimiliter erit cum fuerit in ſigno: aut in quarta frigida & ſicca: aut in cæteris locis huius qualitatis. Cum autem hæc collecta fuerint: erit ſuperfluus in frigore aut ſiccitate. cunq; in ſignis calidis & ſiccis fuerit: eius frigus minuitur: et confortatur eius ſiccitas. Et ſi fuerit aſcendens ut dictum eſt: & ſi fuerit in ſignis humidis minuitur eius ſiccitas: ac ſi cum hoc in termino planetæ humidi fuerit in quarta humida: aut fuerit a ſole in hemiſperio humido: eius ſiccitas minuitur. Cũq; hæc collecta ei fuerint in uno tẽpore et fuerit aſcẽdens mutabitur ad humiditatem & frigidus & humidus efficietur. Et ſi fuerit cum hoc in ſigno aut in planetæ humidi termino: uel in quarta humida: uel in hemiſperio humido: a ſole augebitur eius humiditas. Et ſi hæc omnia collecta fuerĩt in uno tempore ſuperfluæ humidus efficietur. Si uero fuerit in tẽpore ſuæ deſcenſionis a circulo ſuæ augis in ſignis calidis & ſiccis: frigus & humiditas minuet'. Cũ fuerit cũ hoc in q̃rta calida et ſicca: aut in termino planetæ & calidi & ſiccæ: aut fuerit hemiſperium a ſole ſimile huic: eius frig⁹ & humiditas minuitur: & confortabitur ſiccitas.

Et ſi collecta fuerĩt hæc omnia: & ſi fuerit deſcẽdens frigus & ſiccitas efficietur. Quod autẽ de ſaturno diximus & de reliquis planetis in climatibus iuxta eorum naturas & naturarum qualitates necnon eorum aſcenſiones & deſcenſiones in circulis ſuarum augiũ & qualitates & naturas locorum in quibus inuenti fuerint proportionabiliter intelligitur. Et dicit Alkin. in epiſtola ſua capitulo. 5. q̃p proprietates ſaturni ſi fuerint in ſtatione ſecunda ad abſconſionem erit ſumma frigiditas & humiditas ſcd'm quãtitatẽ corpis ſui & elõgationis motus ſui ſupra epyciclum: & ponã illi ſpatium ſtans apud ſe: & hoc a. 15. gradu tauri ad. 15. gra. leonis: & cum præterierit hanc partem & fuerit ab abſconſione ſua ad ſtationem primã ſignificat frigiditatem & humiditatem. Et quando fuerit retrogradus uſq; ad oppõnem erit frigidus & humid⁹ niſi q̃p eſt ei nebula debilis uirtutis rei p̃ appropinq̃tione ſua terræ q̃a calefacit aera cum ſummo caliditatis: frigiditatis ſuæ in illa parte a medio die uſq; ad aſcenſionẽ ſol'. quando fuerit etiam tunc in medio cæli: & quando fuerit in aſpectu ipſius ſiue illius partis: & a. 15. gradu ſcorpionis ad. 15. gradum aquarii multiplicat' in dominatione frigiditatis ſcd'm q̃p erat in prima parte. ℂ Iupiter etiam a. 15. gradu tauri ad. 15. gradũ leonis eſt calidus & humid⁹. Et ſi fuerit in ſtatione prima ad oppoſitionem ſuam erit calidus debilis humiditatis. & quando fuerit in abſcõſione ſua ad ſtationem primam erit calidus et humidus bonæ complexionis & æqualis quantitatis in uiribus & qualitatibus omnibus. Et quando retrogradabitur addit in qualitatibus agentibus caliditatem. Scias etiam q̃p planetæ omnes ponderoſi ab abſconſione ſua ad oppoſitionẽ ſuam humectant: & ab oppoſitione ſua ad abſconſionẽ deſiccãt. Sic ſaturn⁹ eſtuat humidus. Sed mars & ſol caleſcit hũidus. Luna uenuſq; frigeſcunt. Mercuri⁹ ſimilis eſt eis a quibus aſpiciatur: ſed parum eſt ſiccus. & ita deſiccat niſi q̃p a ſtatione ſecunda ad combuſtionem eſt frigidus: & a combuſtione ad ſtationẽ primam eſt calidus: & fortior caliditas eſt in retrogradatiõe. eſt fortior ſiccitas q̃n fuerit in linea ſeptentrionali: & prope zenith capitum: et debilior in oppoſitione illi⁹: & fortior humiditas ſimiliter niſi q̃p frigiditas & humiditates apparentiores ſunt in inclinatõe meridionali: & in frigidatio hyemis p̃ ſiſ'tuidine ſua naturæ tpis. ℂ Et ſcias q̃p fortior caliditas planetarum eſt quando ſunt retrogradi: & fortior frigiditas quando ſunt directi. Et ſcias effectus planetarũ calidorum in declinatiõe & in zenith capitis fortiores eẽ in parte ſeptẽtrionali. debiliores uero effectus ſui in declinatione meridionali & aſpect⁹ zenith capitis. Hæc Alkindus ubi ſupra. Et dicit Albu. ubi ſupra q̃p natura trium ſuperiorum a tẽpore ſui ortus a ſole uſq; ad primam ſuam ſtationem eſt humida. & a ſtatione prima ad oppoſitionem ſolis calidã. & hinc uſq; ad ſtationem ſecundam eſt natura eorum ſicca. & a ſtatione ſecũda uſq; dum radios ſolis intrant frigida. Sed natura ueneris & mercurii quãdo retrogradi fuerĩt a tempore ſui ortus uſq; dum a retrogradatione dirigantur erũt humidi. & a directione uſq; dum ſoli nũgant' calidæ. & a cõiũctione ſol' & occaſu eorũ i quo ſtent ad retrogadationẽ erit natura eorũ ſicca: & a tẽpore retrogradatiõis uſq; dũ ſoli iungantur erit frigida. & hoc per Albu. & alkin.

aliis appropinquant.uel scd̃m aliũ tex.qñ unus planeta petit cõiunctionẽ alterius dicit̃ eorũ applicatio uel coniũctio corpal̃ siue p aliquẽ aspectũ

Et iuxta sententiã hali eodẽ ca.& sil̃r iuxta sententiam albu.7.maioris introdu.differẽtia.4. Fortitudines orbiũ planetarũ sunt illæ. Fortitudo enĩ orbis sol̃.15.ante & .12.retro. Luna.12.ante & retro. Saturni et iouis est.9.gra.añ &.9.retro. Martis.8.ante &.8.retro. Fortitudo orbis ueneris & sil̃r mercurii.7.gra.ante &.7.retro. Et dicit halĩ eodẽ ca.24.p̃mo quadripti.qp hæc est opinio unĩ uersitatis astrologorũ de corporibꝫ planetarũ sive de gradibus luminũ eorũ. Pto.tñ tenet ut dicit idem hali qp sit aliter.s.qp totũ corpus solis ante et retro sit.17.gra.& lunæ.12.et medietatis.& satur. 10.iouis.12.& mar.7.& medieta.uene.8.mercu. 7. Et dicit haly qp ptol̃.tenet qp qñ fuerit int̃ unũ planetã & aliũ siue p corporalẽ cõiunctionẽ siue aspectũ quantũ est medietas sui corporis qp applicet ei. Et dicit ptolæ.qp expedit in applicatõe cõiunctionali aspicere ad latitudines planetarũ: & sil̃r in sepatione coniunctionis eorũ. Nam scd̃m haly si latitudo eorũ fuerit minor medietate corporũ eorũ est applicatio:& si maior nõ erit.Hæc haly. Et dicit pto.qp in aliis applicatõibꝫ p aspectus inspicere latitudines planetarũ supfluũ est eo qp oẽs eorũ radii usq; ad mediũ terræ extẽdunt̃ et ex oi pte cõiungunt̃. Et dicit Albu.ubi supra qp si unꝰ planeta fuerit in gradu fortitudinis corporis alicuiꝰ planetæ:& alter nõ fuerit cõmixtꝰ gradibus fortitudinis corporis eiusdẽ planetæ qui ei coniũgit̃ erit eorũ significatio coniunctiõis debilior. Verbi gratia:ut̃ saturnꝰ & luna cũ fuerint in uno signo:& fuerit longitudo inter eos infra.12. gra.ante uel retro:erit saturnus in fortitudine corporis lunæ:sed luna nõ erit in fortitudine corporis saturni donec sit inter eos infra.8.gra. Cũ uero unusquisq; fuerit in fortitudine orbis socii sui confortabit̃ significatio coniũctionis eorũ:et eo magis si fuerint cũ hoc in uno termino: & quãto magis appropinquãt tanto maior est significatio coniũctionis eorũ:& cũ cõuenerit p sua corpora efficiunt̃ in fine suæ significationis sup bonũ uel malũ.Et sepatio eorũ significat debilitatẽ eorum significationũ quousq; unus eorum exeat a signo in quo fuerint. Et si fuerit in diuersis signis dum tñ fuerit uterq; infra corpꝰ alterius:nõ dicunt̃ cõiũgi propter diuersitatẽ signorũ:sed dicit̃ uterq; eorũ esse in fortitudine alterius: & minuit̃ eorũ significatio parũ a significatione coniunctionis.

Itẽ dicit Albu.ibidẽ qp cũ fuerit aliq̃ fixarũ stellarũ infra orbẽ alicuiꝰ planetæ:dicit̃ eẽ in fortitudine eiusdẽ planetæ & sunt coniũcti:sed stellis fixis nõ attribuũtur ab astronomis orbes:& eodẽ mõ est de stellis nebulosis:et de capite uel cauda suoꝝ genzaar:uel aliorũ de cæteris huiusmodi. Quidam uero putauerũt qñ planetæ coniũgant̃ qp annullet̃ eorũ significatio natural̃:& orit̃ una significatio noua diuersa:Sicut uidet̃ esse de aq̃ & uino dũ miscent̃ & complectunt̃ oritur ex eis unũ mixtũ nouũ alterius naturæ cuiuscũq;. Albu.dicit qp planetæ dũ coniũgunt̃ cõplectant̃ eorũ q̃litates:nec fit destructio naturæ utriusq; nec cõplectuntur per suam essentiam:sed per utriusq; qualitates alterantur ista inferiora:Sicut est de mixto de aq̃ & uino:Inebriat enĩ hominẽ p q̃litatẽ uinĩ & humectat corpus per qualitatẽ aquæ. Et sic est de planetis.s.qp remanet significatio uniuscuiusq; dũ coniũgant̃:quemadmodũ apparet dũ fuerint singulares propt̃ durabilitatẽ eorũ p suã naturã sup esse eorũ:q̃re scd̃m pximitatẽ eorũ ab altero ab eius longitudine ab eo:et scd̃m loca eorum ex natura signorũ:esse quoq; eorum ex domibus circuli:& scd̃m aspectus planetarũ ad ea:accidũt in oi hora ex significatione suæ significatiõis in hoc mũdo res plures & diuersæ ab eo qd̃ accidit ĩ alia hora.et q̃nto plures planetæ coniũgunt̃ tãto maior effectꝰ ab eis efficit̃. Vlteriꝰ dicit albu.ubi supra qp duo eẽ sunt planetis dũ coniũgunt̃:quarũ unũ est cõplexio qualitatũ eorũ ad inuicẽ:& alterũ fortitudo quorũdã eorũ sup quosdã. Complexio siquidem qualitatum eorum scitur p regulas quinq; primo p proprietates naturarũ eorũ.Secũdo p ascensionẽ & descensionẽ eorũ in circulo augis. Tertio p loca eorũ & ex natura signorum suorũ.Quarto p eẽ eorũ a sole.Quinto p eẽ eoꝝ a circulo. Fortitudo aũt eorũ dũ coniũgunt̃ fit ex eẽ cuiuslibet eorũ in circulo augis & in circulo decliuo dũ ascẽdunt uel descẽdunt in eis.nã q fuerit ex eis propior summitati circuli suæ augis:erit fortior illo q ab eo fuerit lõgior.i.sua ppria auge et septẽtrionalis & multæ latitudinis & ascẽdens erit fortior descẽdente:& septẽtrionalis meridionali.et meridianꝰ ascẽdẽs fortior ẽ meridiano descẽdẽte.et meridional̃ latitudis minoris fortior ẽ meridionali latitudinis maioris.& hæ regule sũt necessariæ. ¶ Porro cũ coniũgit̃ aliqs planeta stellis fixis uel qbusdã radiis ul̃ ptibꝫ aut cæteris eoꝝ q̃ diximꝰ aspicit̃ eẽ eiusdẽ planetæ ex q̃nq; modis p̃dictis:& aspicit̃ esse eiusdẽ stellæ fixæ ĩ semetipso & fortitudo eius uel debilitas: & qd significet p coniũctionẽ suã eiusdẽ rei:qa stellis fixis & ptibꝫ & cæteris q̃ diximꝰ nõ est circulus augis nec circulus decliuus. Et dicit Albu.qp iam narrauerũt antiqui qp saturnus et mars cũ fuerint cõiuncti significãt fortunã:qa unusq;q; æquat uel tempat naturam socii sui. Quidã tñ antiquoꝝ putauerũt qp coniũctio eorũ sit infortuna & usi sunt tali rõne eũ uterq; eorũ sit malus:in cõiunctõe eorũ insurgit supfluitas in malitia:sicut accidit in mixtione aliarũ rerũ q̃ sunt eiusdẽ naturæ:quia earum natura augetur: & similiter effectus earum: ut siquis

ignis igni addat' unus' ab alio nō corrumpit' sed augetur eorū natura & effectus in combustione.

Quibus respondit Albu.dicēs qp unio corporū ad inuicē potest esse quattuor modis:quia aut est corporū solidorū cuiusmodi sunt ligna:& tūc fit compositio sicut cū ex lignis fit porta:Aut corporū liquidorū unius naturæ:& tunc dicunt' cōiūcta sicut aq̄ cū aq̄.Vel magis ꝓprie inter res diuersæ naturæ reperit' coniūctio ut in oleo cū conigitur aquæ supnatat et nō intrat partem aquæ.

Tertio ut inter corpora modica accidit unio:ut sunt grana uel eorum semina & eorum ad inuicē unio. Quarto modo accidit hoc cū corpora liquida diuersæ naturæ uniūtur simul ut uinum & lac:tunc enī dicitur cōplexio:& destruit unū eorū alterū:& efficit' mixtū tertiū ex eis. Et dicit Albu.qp planetæ qn̄ cōiungunt' nō fit esse eorū aliquo istorum modorū:nec complectunt' simul sē cūdū suas essentias sicut dictū est prius sed scd̄m suas q̄litates. ☾ Saturnꝰ uero & mars dicuntur mali scd̄m suas qualitates:ideo cū eorū qualitates sunt cōtrariæ qn̄ coniūgunt':complectuntur illæ qualitates ad inuicē & recedunt a gradu superfluitatis & fiunt qualitates temperatæ:& sic efficitur uterq; planeta temperatus fortunatus. Et dicit Albu.ubi supra qp uniuscuiusq; illarū infortunarū.s.saturni & martis sunt duæ naturæ:q̄rū una est insepabilis & altera forte mutatur ad illiꝰ contrariū. Natura enī saturni est frigida & sicca & fortasse si mutatur ex siccitate efficitur frigidꝰ & humidus. Et martis natura est calida & sicca: & fortasse mutatur ex siccitate & efficitur calidꝰ & humidus. Et iam dictum est in tribꝰ capitulis īmediate præcedentibꝰ qn̄ confortat' uel debilitatur planetarū natura:& qn̄ ex una natura in alterā mutant' ut dictū est:& qp hoc sit de esse ipsorū ex circulis augis eorū:& de locis eorū in signis:et a locis eorū a sole:& a locis eorū a quartis circuli Cum ergo coniuncti fuerint saturnus & mars in signis igneis ut dicit Albu.ubi supra:cōfortat' calor martis & minuit' eiꝰ hūiditas:minuit' quoq; frigus saturni & eiꝰ humiditas:& augmētat' eius siccitas.& dico hūiditatē quā accidentaliter acquiret per eius situm in circulo suæ augis & alia quæ prius dicta sunt Vlterius dicit Albu.qp cū saturnus & mars coniungunt' in signis terreis confortatur siccitas martis & minuitur eiꝰ humiditas.s. accidentalis: & confortatur frigus saturni:& siꝫr eius siccitas:& eius humiditas minuitur. Et in cōiunctione eorū in signis aereis confortatur eorū temperamentū in qualitatibus suis.Et cum iungūtur in signis aquaticis calor martis minuitur:& similiter eius siccitas & ad humiditatē mutatur:& frigus saturni & eius humiditas augmētatur. Et habeas semper in memoria hanc regulam prædictam.s.qp planetæ nō possunt amittere suas qualitates actiuas scd̄m totū:sed bene possunt amittere suas qualitates passiuas:ita qp planeta calidꝰ & siccus potest esse humidus sed nō potest esse frigidus.Et siꝫr confortantur & debilitant' in qualitatibus suis planetæ ut dicit Albu.ubi supra scd̄m eorū esse a sole:& secundū esse eorū ex quartis circuli.& secundū alia quæ dicta sunt.& secundum hoc mutat' natura eorū ab esse ad esse. Vlterius de eadem differētia quarta loquit' Albu.de coniunctionibus planetarū sic dicens.Cōsidera hoc ex planetis.s.dū coniūgunt' si coniuncti & complexi fuerint per duas qualitates et temperata fuerit eorū fortitudo:significāt pfectionē suæ significationis sup fortunā . Si uero dū iūgunt' fuerint cōplexi per unā qualitatē:minuit' significatio eorū fortunæ a quantitate prima. Cōplexio autē eorū per duas qualitates fit tribꝰ modis. Primo s.ut sit mars calidus & humidus dico accidentaliter ut prius: & sit saturnus frigidus & siccus. Secundo ut sit mars calidus & siccus:saturnus uero frigidus & humidus. Tertio ut sit mars calidus et humidus:& saturnus frigidus & humidus.Per nes illos tres modos complectunt' p duas qualitates & significant concordiam & bonū atq; fortunam.Quia cū fuerint humidi minuit' ipsa humiditas ex calore martis & frigore saturni: & fiunt in natura temperati & significant fortunā. Porro cū complectunt' per unam qualitatē efficiunt' minoris temperamēti : quia cum uterq; siccus fuerit auget' ipsa siccitas in calore martis:& cōfortatur frigus saturni & minuitur ex eorū tēperamento:& significat modicū boni. Omne aūt quod in suis complexionibꝰ significāt per suam naturā malignā:& in initiis operū & in natiuitatibꝰ & in reuolutionibꝰ annorū:significant idem in grauitate & labore:& sequitur impedimentū horribile.Et si auxiliatæ fuerit eis fortunæ hora significationis liberabitur a quibusdam eorum malorū sinautē periclitabit' in eis. Et oportet te scire dū fuerint coniuncti quis eorum fortior fuerit ex ea parte quā narrauimus: quia natura illius & opus eius erit fortius & magis apparens. Vlterius dicit Albu.ibidem qp soli inest dum planetis coniungitur esse diuersum ab esse coniūctionis planetarum ad inuicē:quia omnes dū fuerit sub radiis solis comburit eos sol & debilitāt' eorū fortitudines: & grauius impedit lunā & uenerē p̄ cæteris planetis quia sunt frigidi & humidi. Cūq; intrauerint combustionē liq̄facit eas sol per suam combustionē uł calorē:& exsiccat eorū humiditatē:et impedit eos scd̄m quantitatē īimicitatis substantiæ solis erga substantias earū, Saturni uero & iouis combustio minoris impedimenti est:qa cōcordant soli in parte in naturis suis.Nam iupiter concordat ei p calorē:& saturnus per siccitatem.

Porro martis & mercurii impedimentū per cō

bustionē cū fuerint directi est infra impedimentū cæterorꝝ omniū quia sunt ex substātia solis & substantia alicuius nō ipedit substantiā suā uel suum simile nec eū corrumpit. Ob hanc quidā causam fiūt quidā eorꝝ fortiores sup cōbustionē quibusdam. Sol aūt quibusdā cōplectitur & hi cōplectūtur ei per naturā suā: & quidā eorꝝ fortunat eū cū cōplectuntur ei p naturā suā & quidā eorꝝ eū infortunant. Nā mars & saturnus cū fuerint sub radiis eius ipediūt eū sed ipse plus ipedit eos. Et ipedimētum solis a marte dum fuerit ipsæ sub radiis minoris est impedimento saturni: quia forte sol complectitur ei p duas qualitates & forte p unā & cū marte sic nō facit: quibus aūt qualitatibus cōiunguntur opus i hoc simile est operi saturni & martis cū fuerint cōiūcti quia sol est calidus & siccus & forte erit calidus & hūidus. Et scitur mutatio uniuscuiusq; eorꝝ de natura una in aliā ex. 5. regulis prædictis. Cunq; cōiunctus fuerit sol cū saturno & cōplexi fuerint p duas. qualitates ambo ad inuicē separū ipediunt. Et si p unā qualitatē se magis inuicē ipediunt: sed sol fortior erit saturno. Si aūt tūc saturnus cōbustꝰ fuerit & i malo loco alicuius signi extiterit & in descensione & soli per unā qualitatē cōplexus fuerit ultra modū erit debilis & destructus. Mars uero sub radiis solis existens cōburit sed plus ipedit solē q; saturnus: quia forte mars cōplectitur ei dum cōiūgit p unā qualitatem & forte nō p aliquā. Cū aūt cōplexi fuerit minus erit ad eorꝝ destructionē: Cōplectuntur autem cū fuerint uterq; calidi & humidi: aut unus eorum tantū calidus & humidus. Cū autem fuerint ambo calidi & sicci nō cōplectuntur & unus eorꝝ magis ab altero ipedietur. s. mars a sole ipeditur. Mercurius minus q; cæteri a sole ipeditur propter eius propinquitatē ei & ꝓpter causam prædictā sed hoc fit cum directus fuerit: retrogradus magis ipedit a sole: q; si sub radiis ipeditus fuerit sol eiꝰ impedimentū aliquantulū sētiet. Et si incōbustione i fortūatus fuerit sol illius i fortunā sentiet quia mercurius recipit cū fortunis & ifortunis naturā eorꝝ & reddit eam illis. Iuppiter uenꝰ atq; luna cū sole coniuncti atq; cōbusti ab eo qui illorꝝ in loco suo fortior extiterit minus a sole ipedietur. Nā hii tres plāe quādo sub radiis solis fuerint ipm solem fortunant: sol uero cōburit eos & destruit. Sed & omnes plē cū fuerint soli cōiuncti i uno gradu cū eo infra .16. minuta erunt i plurimis reꝝ significātes fortunā quæ cū moti erūt ipsi & sol super nos fuerit & uadunt super nostrū zenith reddit nobis sol p suā fortunā per naturā plāetarū significātiū effectū atq; fortunā. Luna uero cū coniuncta fuerit saturno & marti ab eis ipediet sed uniuersaliter grauius ipedit eam saturnus quā mars. Cunq; i prima medietate mēsis fuerit erit eius natura calida unde frigori saturni cōplectitur p eam & a saturno minus ipeditur sed nō complectitur calori martis unde & grauius ab eo ipedietur. Cūq; aūt in ultima medietate mensis fuerit in eo habundat frigus cū quo calore martis cōplectitur unde ab eo grauius ipedietur. Et cū fuerit lūa fortis p fortitudiem quā prædiximus ab istis minus ipedietur Si uero unus eorꝝ fortior luna extiterit grauius ab illis ipedietur. Saturnus uero & iuppiter cū cōiūcti fuerint fortiores eorꝝ natura apparebit. Et silimō in cōiunctiōe cæterorꝝ plārꝝ aspicies. Nā qui i coniunctōne alioꝝ duoꝝ uel triū uel pluriū fortior extiterit eius effectus plus apparebit. Et hæc sunt dicta album. septimo maioris introductorii de coniunctionibus & cōplexionibus planetarꝝ.

¶ Capitulum. 6. de quibusdā regulis p temperie aeris generalibus.

IN hoc capitulo uolo ponere regulas uniuersales pro temperie aeris scd'm diuersitatē motuū planetarꝝ in q̄rtis q̄ quidē corrūpt dictis albu. & alkīdi quæ ponunt' in primo ca. & .2. istius distinctionis. Et ponuntur istæ regulæ quas narrabo ab alkindo i epistola sua .2. libro. Dicit enim alkindus q; planetæ quādo retrogradētur a capite cācri ad caput libræ & fuerit sol cū illis in cadē .4. tunc erit sūmus calor in illa .4. s. septentrionali & meridionalis ifrigidabitur: & apparebūt uenti septētrionales & cōsumūt digestionē fructuum & cōburunt herbas usq; ad finē: & ueniet a pte septētrionales uentus cōsumēs calidus: si aūt cōcordauerit q; sint i fundo eccētricorū suorꝝ erit caliditas fortior. Et si fuerint illic 5. directi orientales erit illa æstas decora quia tūc debilitat' calor suus & ifrigidat nos: & mitigatur aurula sua q̄n fuerit sol i angulo terræ. Et cū fuerit illic .5. directi occidētales erit illa significatio debilior ꝓpinquitate sua ad terrā: qa post occasū solis appropinquāt zenith. capitū: & nō fit ad finē mitis aura. Et quādo fuerint retrogradi a capite cancri ad caput libræ: & fuerit sol a libra ad capricornū & si sol tūc congelauerit ptē septētrionalē tūc debilitat' cōgelatio sua qa isti plārꝝ retrogradi soluēt cū motu s. o & caliditate quod cōgelauit sol & tūc erit illa .4. uariās ꝯplexionē suā & iclinās ad caliditatē & uenti septētrionales erūt frigidi. Cū aūt plāe fuerint directi & cū hoc fuerit sol a libra ad capricornū erit gelu ad sūmū: tūc enī ualde debilitatur calor plārꝝ. Et q̄n illic fuerūt retrogradi a cācro ad librā & sol a capite capricorni ad arietē quia tūc sol soluerit gelu nisi multiplicent' uenti septentrionales. Et q̄n erunt directi debilitat' significatio hūiditatis i illo tpe & p̄cipue si erūt occidētales a sole. Et si fuerint illic retrogradi & fuerit sol ab ariete ad cancrū illud tp̄s erit mitis cōple

xionis multū cū uento septētrionali q̄a sol soluit gelu cum calore suo in climate septētriōali & sol uent cū eo pl'æ calidi & tūc ifirmabit' hūiditas & dissoluēt glacie tēdēdo iclinationē septentriōalē & soluēt cū eo planete calidi. Et si fuerit retrogradi a libra ad capricornū & fuerit sol cū illis multiplicabit' uētus septētriōalis ui caloris solis cū pl'is in illa pte: & molliet aer i illa pte septētrionali gelu cōstrictū: & multiplicat' ibi hūiditas ꝓpter elō gationē solis a se & ipellunt' etiá uēti meridionales supra se dissoluētes qđ ibi ꝯgelatū ē. Et qñ erūt directi & sol cū illis & erūt occidētalis erit tūc sūmum gelu a pte septentrionis': & q̄escent uenti a meridie. Et qñ erūt illic retrogradi & sol a capricorno ad arietē ut supra hūiditas erit sūma in illo tpe: quia multi erūt meridionales uēti q̄ sūt cā humiditatis & cū hoc soluet sol gelu in septētrione. Et qñ erūt illic directi & sol a capricorno ad arietē & erūt occidētales sic significāt magnā diminutionē hūiditatis i illo tpe. Et cū fuerit illic pl'æ retrogradi & sol i pria q̄rta circuli. s. ab arietē i cancrum illud erit significatio hūiditatis tpm. Et cum erūt retrogradi & sol a cācro ad libra signū est caliditatis i illo tpe & siccitatis nisi ingrossent' uēti meridionales. Et si fuerit a capricorno ad arietē & sol in illis: signū ē tunc humiditatis nimiæ. Et qñ erūt directi signū est siccitatis. Et cū fuerit retrogradi illud signū est hūiditatis illius temporis & sil'r siccitatis. Vlterius dicit alkindus. c. 3. epl'æ suæ de aerib⁹ & pluuiis: ꝙ qñ sol fuerit a capite capricorni ad caput arietis & retrograd⁹ cū eo aliqs planetaꝝ erit hūiditas pauca: si duo erit hūiditas formosa: si tres erit hūiditas addēs: si. 4. erit hūiditas sil'is diluuio: & fortior in q̄rta circuli uernali ab ariete ad cācrū. Si uero ñ retrogradat' aliqs plaꝝ nec erit i naturis suis aliqd de pte tpm suaꝝ significās hūiditatē erit siccitas q̄uscq; retrogradat' aliqs eoꝝ & fortius i siccitate erit qñ erit hæc significatio i. 4. autūnali circulis existētib⁹ illis significatoribus directis. Quia si iuenerimus i illa. 4. planetas nō retrogrados oīs i unū aut. 3. aut. 2. aut unū priusq; dirigēt' i. 4. hiemali erit siccitas & si fuerit naturæ suæ siccæ erit siccitas fortis sc̄z naturā eorū q retrogradāt' i. 4. autūnali. Si uero oēs erūt retrogradi i ea & dirigēt' oēs i hiēali. 4. erit siccitas sūma i oībus climatib⁹ mūdi. Et hæc sūt dicta alkindi ibidē circa iudiciū q̄rtæ istius. Exēplū erit tibi addēdū de aliis q̄rtis āni ut patet ex sūma alkindi. eodē ca. 3. epistolæ suæ i principio.

¶ Capitulū. 7. de aliis similiter regulis pro temperie aeris generalibus.

In hoc capitulo. Ostendā tibi regulas generales de tēperie aeris q̄s ponit alkindus in epl'a sua ca. 4. in libro de temperie aeris. Dicit enim alkindus ꝙ sol qñ fuerit i declinatione meridiana iclinat aerē ad partem septentrionalē quia calefit pars meridionalis & infrigidat' ps septētrionalis: & res qñ calefit fugit ad locū latiorē & tē mollit aera i parte ꝯstricta Et qñ erūt pl'e retrogradi cū sole i ista. 4. erūt uenti fortes. uñ diuersitas uētoꝝ i uno die est de tactu pl'aꝝ & luminū ptis p⁹ ptē i suis iceſſib⁹ ab oriēte in occidēs: & ex ꝯiūctione lunæ cū stellis fixis: & isti sūt uēti pticulares: uniuersales aūt est a pte motus solis. Et scias ꝙ tal' ꝯcordātia si ē ꝙ ꝯiūgat' lūa alicui pl'aꝝ retrogrado & sit addēs i luīe suo: tē erit signū pluuiæ scd̄m ꝙ affirmauerit tp̄s pl⁹ dūrit tute & debilitate: & ēt q⁹ sit i cētro solis uel planetæ retrogradi: & mōstrabo tibi quæ sūt cētra solis & pl'aꝝ in. 2. ca. sequēti. Quādo igit' ꝯiūcta erit luna & erit minuēs minuet illud: & qñ tūc plures erunt pl'æ retrogradi: tunc i pria 4. circuli erit signū pluuiæ & forti⁹ qñ lūa erit a sole & a plis retrogradis i cētris: & qñ erūt retrogradi i q̄rta sc̄da. circli i hieme aut uere aut autūno erit sigificatio fortior Et qñ erūt retrogradi i q̄rta tertia. circli erit signū magis diminutū absq; multitudine. qñ uētus meridionalis multiplicat' cū uētis septētriōalib⁹. Et qñ directi fuerit i æstate & lūna i luīe suo minuens & i corpe suo & ꝯtinuabit' cū pl'a directo illc̄ erit signū grādinis & fulguris radioꝝ & caloꝝ. Et si fuerint directi i pte septētrionali aut retrogradi in pte meridionali tūc illud est signū grādinis & fulguris Et qñ erit in quarta pria circuli & cētris positis lunæ dico ꝙ cū fuerit luna addēs i luīe suo signum est humiditatis. Quando uero retrogradi fuerint cum sole in quarta prima erunt fortiores: & i q̄rta. 2. circuli: aut i capite cācri aut etiá i meridie qñq;: qñ multiplicabit' uētus meridionalis humid⁹. ¶ Et qñ fuerit sol i q̄rta. 2. circli & fuerit significatio hūiditatis ispice cētra de q̄bus locutum est & deinde planetas retrogrados & addētes i lumine suo: & ob hoc debilitabunt' addētes i lumīe suo: minuētes uero i lumīe suo fortificabunt'. Veruntū qñ planetæ fuerit cū sole i q̄rta. una erit caliditas ualde fortis & ꝯburēs. Et si erūt retrogradi i q̄rta. pria similiter & si fuerit retrogradi i iclīatione ptis meridiōal' erit aura mediocris. Et qñ applicuerit illic luna planetis retrogradis i cētris p̄nominatis mouebit aera ad q̄litatē nubis uel grādinis & fulguris. Et cū fuerint illic directi debilitabit' sigificatō. ¶ Et cū fuerit sol i q̄rta. 3. circuli & erūt planetæ retrogradi i illa parte illc̄ ē signū humiditatis horæ pluuiæ qñ mās erit luna in centris p̄dictis a sole: & cōstat significatio ꝙ sint planetæ retrogradi pars eoꝝ ꝓpiquior pte & applicetur

pars eorum parti de tertia autem septētrionali aut quarte aut icentris p̄dictis. Et cū erunt pl'æ retrogradi i parte septētrionali erit significatio fortior quā quādo coniunget' eis luna & erit sol centris p̄dictis & pl'æ erunt addentes in lumine. Et tunc si fuerint pl'æ directi i parte meridionali & retrogradabitur pl'a i parte septētrionali & applicatur cū eo pl'a. Et erit luna minor in lumine: signū tunc est pluuiæ & niuis: quia pl'æ directi cōgelant tunc septētrionalē. Et cū fuerit luna i centris a pl'is retrogradis si soluēt donec sit luna i centris tunc stillabit congelatū. s. cū fuerit luna addeus in lumine soluit tunc illud. Et sc as q̄ quādo planetæ retrogradant' i parte meridionali erunt uenti septētrionales & comunicant potius q̄ cū fuerit sol in parte septētrionali ueniū tuenti septētrionales similiter i meridie. Scias etiā q̄ dies & noctes in quatuor partes diuidunt'. Nā a principio ascensionis solis usq; ad mediū diem est naturæ uernalis: & a medio die usq; ad occasū solis est naturæ æstiuæ & ab occasu solis usq; ad mediā noctē est autūnalis: & a media nocte usq; ad ascensionē solis naturæ hyemalis. Et dū cōburitur aliquis pl'arū leuium i quarta autūnali & fuerit directus signū est frigiditatis & gelu. Et dū cōburitur in quarta hiemali significat nubila & uentos meridionales. Dū autē cōburitur in quarta uernali significat nubila. Quādo uero i quarta æstiuali significat caliditatē & fulgura & tonitrua. Et qñ cōburuntur pl'æ pondero/si sunt huiusmodi significatiōis nisi q̄ sunt debiliores. Et scias q̄ luna in declinatione meridionali qñ applicat' cū pl'is directis est significatio siccitatis & mouetur aer ad sūmū frigiditatis si fuerit minuēs in lumine & qñ fuerit i declinatione septētrionali. Et calor in æstate & applicabitur cū pl'is retrogradis: & erit addens in lumine mouetur diuersitas uentorū & si fuerit minuēs i lumine minuet' illud. ¶ Vlterius dicit alchindus in ca. 5. in epl'a sua q̄ si uis p/phetizare de pluuis scd'm uim & debilitatē & parū & multū. Cōsidera primo naturā temporis & uim suā & debilitatē scd'm q̄ dico de gradibus naturarū temporis & ciuitatū. Si fuerit natura temporū i sūmo frigiditatis & hūiditatis fortior tunc significatio pl'arū pphetabit cū fortiori significatione pluuiarū. Si autē fuerit natura temporis tui in equalitate frigiditatis & humiditatis tūc magis mediā significationē significabit supra uires scd'm frigorē aq̄: Et cū hoc sciueris inspice ad naturā ueneris & martis si fuerint frigidi & humidi aut calidi & humidi: & iter eos fit applicatio ab opposito aut ab aliquo centrorū & est i illa applicatione latitudo eorū una & erunt continua cū sole aut unus eorū cōsidera applicationē lunæ cū sole & centrorū & concordantiā. Si enī fuerit natura lunæ similis naturæ eorū. i. signorū illud est signū aquæ: sed uis sua & debilitas si cōcordauerit illis duobus cū figura: & nō erunt retrogradi & erit illud temp⁹ æstiuale aut uernale erit aqua multū fortis: & cū hoc tonitruū fulgur uentus & grando & erit multitudo paucitatis scd'm propiquitatē uaporis terræ: & frigiditatē uentorū & caliditatē scd'm q̄ cōcordauerit latitudo lunæ & mansio sua a sole & ps & natura temporis. Et si fuerit hæc figura in hieme uel in autūno & nō fuerint pl'æ retrogradi erit aqua debilis distillans durante tempore & multitudo siccitatis. Et si fuerint retrogradi in declinatione septentrionali & i tpe ueris & estatis tunc in ueræ in sūmo huius quod dico & in æstate minus pro fortitudine humiditatis suæ in aere pro modo appropinquationis suæ terræ: aut erūt in fundo eccentricorū suorū. Et si fuerit retrogradi i hieme i declinatione septētrionali erit minus quod dico sed i meridionali declinatione plus calidiores si retrogradi erunt: & erunt in fundo eccentricorū suorū: & tunc si fuerit applicatio lunæ cū sole ab oppositio & duorū planetarū similiter i uere erit finis rei & in hieme & in autūno minuet' parū. Et si i cōiunctione pl'arū fuerit & duo pl'æ continui unus a/lii ab uno centrorū & natura lunæ fuerit similis illis & erit in ueræ & in hieme: illud est signū pluuiarū. Si fuerit in uere & in æstate illud est signū frigiditatis & tonitruorū multarū cū aqua aut cōcordauerit cū illis lunæ natura illud est signū pluuiæ: sed centra & hora quando figuratur illis illud tempus & luna adiuuans natura sua hæc omnia addunt in significatione pluuiæ. Si fuerit planeta alius a uenere & a marte in similitudine naturæ eorū augmentabit' res ipsa: ita q̄ fit quasi diluuiū: & si fuerint omnes. 7. planetæ figurantes pars earū partē cū natura: & erit pars eorū de parte in centris p̄dictis. Et si cōcordauerint q̄ sint retrogradi in hieme & autūno i declinatione meridionali erunt de roribus & pluuiis q̄ interficient populos & ciuitates & climata p̄ter pauca. Et si fuerint in æstate & uetæ & retrogradi i declinatiōe meridionali erit similiter nisi nō comunicabit res cū omnibus locis: & erunt cum hoc tonitrua & fulgura & fortis grando. Et si fuerint retrogradi in quarta æstatis circuli & tempus æstiuale & nō erit sibi significatio super aliquā erit siccitas summa i clinatibus septētrionalibus & calor fortis ita q̄ interficiet populos & p̄cipue eas qui fuerint ppe æquatorē diei quando fuerit significatio pluuialis duorū pl'arū: & fuerit significatio cū summis de tribus pl'is nō erit quicq̄. Et cū fuerit significatio pluuialis de duobus aut tribus aut quatuor pl'is in æstate erit mitis aura illius æstatis & parue caliditatis: nā erit aqua multa: nisi sit significatio de quinq; pl'is. Dominatio horæ pluuiæ & illud est quando fuerint planetæ in sūmo ad significationē super pluuiā: & luna similiter i loco significationis & applicationis gradus ad gradū de centris ad solē & planetis cum ascensionibus climatū & erit a iouis supra horizontē aliquorū: & illud est signum pluuiæ horæ dominus quod ascendit. Et si flauerit uentus a parte in qua ascendit supra directū & nō accidit' illis uentus: & est in sūmo significatio illi cui erat lūa in illa hora in angulo terræ suæ quando fuerit cum pl'is supra quos ascendebat in linea equidistante eq̄

ticoꝝ dici: & forte fuerit ī aſcendēte ſupra horizō/
tē alioꝝ. Et hoc ſi fuerit abſciſio ſupra pūctū quod
aſcendebat cū luna in circulo ſignorū & fuerit ſum
mæ ſimiliter niſi fuerit lūa ī medio cæli ſui. Et ſi ſol
iterū fuerit aſcēdēs mltiplicata tūc fuerit res. Et quā
do fuerit aliqs plaꝝ ſignificans ī angulo terræ: di/
co terræ ſuæ aut orientalis ſexti aut ī medio cæli &
fuerit res durans donec caderent pluuiæ ſignificato
res cū adiūctiue ſua ab angulis ſuis quatuor ꝙ debi
litauerit niſi humiditatis durauerint ꝙ durat luna
& ſol & planetæ ſignificatores applicati pars eoꝝ
parti: & erit res ſcd̄m numerū plaꝝ ad angulos ſu/
os terræ. Ītē quando ceciderit ſol & luna & plane
tæ pars eoꝝ a parte de gradibus applicationib⁹ de
inde manſerint plæ & ſol & luna in angulis ſuis q̄/
tuor nō erit aliquid niſi applicauerint & fuerint ſi
cut illa natura pluuialis: & erunt in digniori ſignifi
catione gradus cū gradu plæ & ſol & luna ī aliquo
angloꝝ quatuor & ſimile illis propria: ergo niſi
ꝙ ab applicationibus gradus cū gradu & numerus
plaꝝ ad angulos ſuos nā erit ſcd̄m ꝙ prius fuit res
de uiribus ſed minuetur multū niſi forti ſigna alia
ab illa & in ipſa menſe. Et cū fuerit ſol in hora prin
cipii ſignificationē ī medio cæli ſui debilitaꝫ res &
minuetur: & quando fuerint loca eleuata erit ſigni
ficatio fortior. Et quādo depreſſa fuerit res ī humi
ditate durans dū cōpleantur naturæ & diuidātur
plæ & luna a centris p̄dictis. Et cū fuerint ī hora ap
plicationis gradus cū gradu plæ & luna cadētis ab
angulo horizontiū aliquoꝝ nō debilitabitur ſigni
ficatio apud eos & iteꝝ erunt nubes. Et iteꝝ cū fue
rit ſol in horizonte orientis ſui. Et luna & plæ ſi/
gnificantes in horizonte orientis ſui & ſi in angu/
lo terræ ſuæ ſignum eſt pluuiaꝝ & horaꝝ ſuaꝝ. Et
quando fuerit ſol in horizonte occidentis ſui & &
luna in horizonte orientis & aliquis plaꝝ in angu
lo terræ ſuæ aut ī medio cæli ſui in hora applicatio/
nis ſuæ ſignū eſt pluuiæ. Et ſcias ꝙ debiles ſignifica
tiones non ſignificant in littoribus maris propter
mltas depreſſiōes niſi rores & nubes ſed ſignificāt
in locis climatis. Et cū fuerint ſol & luna & plane/
tæ pars eoꝝ cū parte in centris pluuialibus p̄dictis
in hora applicationis gradus cū gra. erit pluuia. Et
quando fuerit aliquis plaꝝ & luna ſignificantes in
aliquo angloꝝ aliquibus plis: ſicut ſi ſol ſupra ze/
nith fuerit ſua debilitatur ſignificatio. Et ſi fuerit ſi
gnificatio pluuialis in aliquo locoꝝ aut erit in ali/
quo loco illius: deinde uenit uētus ſeptētrionalis ad
meridiē ſupra populum ſciant ꝙ ſignificatio erit ī
parte ſeptētrionis ab illis. Si autē uenerit ab occidē
te ad orientē ſciant ꝙ ī parte occidentis: quando ab
oriente ad occidentē ſcient ꝙ ī parte orientis reſpe
ctu ſui. Aer enī ſoluitur ad partē frigiditatis & hu/
miditatis cōſtrictā de parte caliditatis. Ea propter
dicitur Aꝝ. ꝙ errauerit motus prophetia de uentis
ſcd̄m uim modi: & de roribus & pluuiis propheta
cū ioue & mercurio. Si enī fuerint calidi & humidi
& frigidi & humidi & erit inter eas applicatio de
cētris & de ſole & lūa & ſi cōcordauerint applica/
tiones pars parti in hora temporis unius de. 4. & .7
& terno & ſextili cōiunctione illa hora erit pluuia
iudica in illis ex uiribus & debilitatibus ſuis ſicut iu
dicaſti cū uenere & marte. Similiter in retrograda/
tione & directione & pauſatione ſua partis a parte
& in hora ſignificationis ſuæ in locis niſi ꝙ ſignifi
cant minus q̄ mars & uenus. Similiter ſpice ſatur
nū & ſolē & naturas ſuas ſi fuerint frigidi & humi
di aut calidi & humidi: tunc iudica cū applicationi
bus & manſionibus ſuis ſicut cū lunæ & mercurio
uenere & marte niſi ꝙ illud quod ſignificant min⁹
eſt q̄ quod Iuppiter & mars ſignificat. Deinde in/
ſpice quoſlibet q̄s ſimpliciter & uires ſignificatio/
nū & maior ſignificatio & fortior eſt quādo uini ſi
gnificationi adduntur aliæ ut ſi fuerint quatuor ſi/
gnificationes aut quiq; aut ſex ſimiliter erit res ad/
dens quādo uſq; ad .7. ſicut dictū eſt prius. Scias ꝙ
ſignificatio tertii comunis eſt in omni loco. Simili
ter .4.5.6.7. nec fallit ūq̄; a tribus uſq; ad .7. & ſūt ui/
res ſui ſcd̄m modū elongationis loci uel ab equato
ris diei. Nota ꝙ fortior ſignificationū quandoq; &
decipiet te in æſtate ī parte prophetiæ in locis ī qui/
bus ſunt aquæ & ī uere forte media ſignificatio ſed
in hieme debilior nūq̄ fallit. In autūno forte deci/
piet te de parte roris ad horā. In parte uero grandi
nis non mentietur quicq̄. Et nota ꝙ ſcd̄m ſtudiū
de locis zodiaci & propinquatiōis & eleuationis
ſuæ a terra & motus in aditione & diminutione in
latitudine ī ſeptēr̄rione & meridie & euaſione & a
radiis & equalitatis āguloꝝ .4. ſcd̄m latitudinē lo/
ci apud principiū applicationis cū cētris gradus ad
gradum & ſanior & longior ī ueſtigatio cum cer/
titudine illaꝝ horaꝝ pluuioſaꝝ ſcd̄m diminutio/
nē iſtius ſcientiæ cū reuolutione ſignoꝝ & horarū
& erit in ſūmo ſignificante cū ſūmo in ſignificatio
ne. Et nota ꝙ ſignū roris & pluuiaꝝ eſt quod fit ī
hora coniunctionis luminariū ſignificatio pluuia/
lis: & illud eſt certius omni menſe aut hora oppoſi
tionis ſolis in centris quæ mutāt tempus de natura ī
naturā. Si enim fuerit ſignificatio pluuioſa illud eſt
fortius in omni quarta ꝙ fiat mutatio ad aliud tem
pus. Qualiter autē ſit pronoſticandū de temperie
per omnes coniunctiones & oppoſitiones & qua/
draturas luminariū ſcd̄m uiā ptole. & haly patet ī/
diſtinctione p̄cedenti per has regulas iā poſitas in.
5. ca. & per ea quæ diximus in ca. imediate p̄cedēti.
Et ſimiliter per hæc quæ imediate in ca. ſequenti di/
centur una cū regulis alchindi quæ ponuntur in tra
ctatu .2. huius libri ſcientur qualiter ſit pronoſtican
dū de temperie aeris ſcd̄m uiā alchindi: ne te tedeat
ſi regulæ poſitæ & quæ ponuntur in iſto ca. reiterā/
tur in tractatu .2. Nā in illo tractatu tractabitur de
temperie quacūq; aeris per ſe. Et ideo conuenit po
nere regulas huius capituli cū aliis ibidē hæc ſunt di
cta iſtius capituli.

¶ Capitulū octauū qualiter ſit pronoſticandū de
temperie aeris in omni regione.

Via iá ꝑcessit sermo in primo' ca.huius distinctionis ꝙ causa quatuor tẽporũ áni datur soli suo motu eccentrici & ꝙ naturæ temporũ non sunt in eadem ui ĩ terra ĩmo adduntur & minuũtur scd̃m elongationẽ loci ab equiuoctiali scd̃m caliditatẽ frigiditatẽ humiditatẽ & siccitatẽ ideo iuxta hanc uiá uariantur aeres in omni loco scd̃m albu. in epistola sua ca.ꝯ.& similr primo ca. Cũ igitur uolueris pronosticare de temperie aeris in oĩ regione & in oĩ ciuitate iuxta uiá alchindi in epistola sua ca.ꝯ.ponã tibi exemplũ ĩn locis ubi sol facit cenith capitis cũ fuerit in principio cancri tunc eni tpis sol maxime accedit sed propter continuũ calorẽ siue accessiões solis tũc nõ causatur gradus sũmus caloris & siccitatis totius áni in istis regionibus sed ipso sole existente in.15.gradu leonis causat sũmus gradus caloris & siccitatis in istis partibus: ut patet ex sententia alchindi uerbi gratia ut experimẽtũ docet ĩ nostro climate: ideo ponã eis sũmũ gradũ siue finem quarti gradus caloris & siccitatis & principium primi gradus frigiditatis & humiditatis. Et ĩ principio libræ ponã eis finẽ.3: gradus caliditatis & siliter principiũ scd̃i gradus frigiditatis & humiditatis eo ꝙ quando minuit grad9 sũm9 un9 succedit gradus alius sui contrarii: nã gradus siccitatis & gradus sũmus caliditatis incipiunt a.15.gradu leonis: & sic de siccitate & humiditate: Et sole existente in.15.gradu scorpionis: sed finis scd̃i gradus caliditatis & siccitatis apud eos est principiũ tertii gradus frigiditatis & humiditatis & sole existẽte ĩ principio capricorni est eis finis primus gradus caliditatis & siccitatis. Et principiũ quarti gradus frigiditatis & humiditatis. Et sole existente in.15.gradu aquarii dũ uenerit in.15.gra.leonis. Et sicut uariantur aeres ꝑ totũ annũ ipsis quibus sol facit cenith capitis cum fuerit in principio enacri: ita uariatur in aliis scd̃m quatuor gradus ꝓdictos qualitatũ primaꝝ: ideo scd̃m hũc modũ oportet te formare tibi regulã de temperie aeris & diuersitate tẽporꝝ aeris in quacũq; regione & ciuitate. Vnde cũ uolueris scire quãtitatẽ naturæ temporꝝ apud q̃s q̃rtã áni uolueris & in qua ciuitate uolueris de natura sua scd̃m uiá alchindi ubi supra: tunc quibus facit cancer cenith capitis accipe modum eleuationũ huius gradus in ciuitate ista & inde ascẽsiones suas in quibus facit cancer cenith capitis: & scias ꝑportionẽ eorꝝ: tũc ꝙ fuerit sũme illã quãtitatẽ graduũ quæ affirmat naturã tẽporis quibus facit cancer cenith capitis & quod erit illud erit quãtitas graduũ naturæ tẽpore apud te. Et hæc est regula alchindi ubi supra. Per hæc omnia quæ dicta sunt ĩ ista distinctione scire põt q̃liter sit pronosticandũ de temperie aeris scd̃m uiá albu. et alchindi ĩgrediẽdo dominũ áni et quartæ áni & dominũ cuiuslibet coniunctionis & oppositionis & quadraturæ luminariũ: & respiciẽdo ad aspectus plarꝝ in eisdẽ temporibus: ĩ quibus plæ domini temporꝝ ꝓdictorum seu domini ascendentiũ eorꝝ temporꝝ applicant. Similiter aspiciendũ ad esse corũdẽ dominorꝝ & aliorũ plarũ a sole & eorũ potentiá in figura & in circulis scd̃m ꝙ dixi tibi prius: & specialiter habendo semper respectũ ad sitũ istorũ ad q̃rtã áni: scies qualiter sit pronosticandũ de temperie ꝑ totũ annũ. Cũ scieris regulas alias particulares quas tibi dicã in.2. tractatu istius libri.

¶ Capitulũ nonũ qualiter sit pronosticandũ de tẽperie aeris per cursũ lunæ & mansiones eius.

Via luna inter plas maximã partẽ iudiciorũ de rebus istorũ iferiorum sumit: eo ꝙ est terræ ꝓxima & defert naturas omniũ stellarũ ad nos sicut ex auctoribus iudiciorũ habetur. Et ponitur in libro iafar de pluuis ca.primo & similiter in libro de imbribus siue de temporibus iudiciorũ qui sic incipit. Sapientes indi &c. iõ ipa luna mediatrix inter ipsã terrã & pluuias ab ipsis indis & ĩ ꝑdictis libris nũcupatur. Vnde cũ maxĩa solicitudine respiciendũ est ad cursũ eius & mansiones quas narrabo posterius ĩ isto ca.& ad esse eius a sole. Sed ꝑter illas regulas prius positas una est regula quã ponit iafar de pluuiis. Et alchindus in epistola sua ca. 4. multum necessaria pro temperie aeris uidelicet.

Quando luna fuerit in aliquo centrorũ a sole & a plis retrogradis accidit mutatio temporum iuxta naturas plarũ & quartæ áni & aliorum quæ ꝑdixi. Dicit eni alchindus.4.ca.epistolæ suæ ĩ principio ꝙ quãdo fuerit quarta æstiualis tũc significat de humiditate & a retrogradatione plarũ & temporũ suorũ inspicimus. Dicit alchindus coniunctionem luminariũ. Si eni fuerit cõiũctio nisi sit applicatio cũ retrogradis signum est serenitatis & in omni oppositione similiter. Et in quarta hiemali inspiciã retrogradationẽ ĩ coniunctione sua si fuerit luna ĩ cõiunctione in centro a sole & a plis retrogradis erit sũma rei & significatio fortior ꝙ sint.5.retrogradi applicati cũ sole: Et hæc est uariatio cẽtrorꝝ lunæ & a solæ & a plis. Sunt eni siue.21.gradus aut .45.aut. 60.aut.70.aut.120. Et si cõtigerit ꝙ sint inter se & oẽs plas retrogrados iste partes cũ ascñtib9 climatũ erit pluuia in sũmo scd̃m ꝙ affirmat uis quartæ & natura temporis significationũ plarꝝ & lunæ: Et si fuerit de duobus minuit scd̃m finẽ quãtitatis & si fuerit de uno minuit quarta. Et si nõ erit ab uno istorꝝ centrorꝝ ĩ alio aliud: nõ erit aliud nisi uentus mitis humida aura ĩ uere: frigida in hieme. Deinde respice quando erit a sole scd̃m.130.grad9 si iterum fuerit aliquis plarꝝ in centris: erit pluuia scd̃m ꝙ affirmat natura temporis sui de uiribus & debilitatib9 suis. Et si fuerit de altero eorꝝ erit humiditas fortis: deinde cũ fuerit a sole scd̃m.45.gra.& cõcordauerint modi ꝓdicti. Et quando erit a sole scd̃m.60. gra. aut scd̃m.120. gra. aut.150.aut.140. aut.260. aut.270.aut.315.aut.348.gra.& ista sunt centra oĩa ut dicit alchindus cũ ascensionibus climatũ. Et fortior istarꝝ significationũ est ꝙ cõcordet ꝙ luna sit ĩ

longitudine propinquiori minuens in lumine suo. Et uersus finē illius quarti capituli. Dicit alchindus q̄ fortius centroꝝ lunæ est a prima quarta usq; sit supra caput. 90. graduū & super. 270. Et cū eo concordat iafar libro suo de pluuiis ca. 3. sic dicens in / doꝝ uero pars maxima in his cētris lunæ. 48. & cō iunctionē & oppositionē & utrūq; tetragonū cetteris postpositis. attendere curauerunt dū tamen quidā alii ceteros nō relinquerunt hæc iafar. Ex his ergo apparet q̄ alchindus uult intelligere q̄ illa. 12. cē tra aspectus quasi lunæ ad solē: sed hoc non uidetur uerum eo q̄ plura centra quæ ipse ponit non sunt aspectus nec sequunt̄ ordinē naturalē cuius sunt ista cētra quæ ipse ponit: quando distat luna a sole per. 15. gra. & similiter per. 150. gra. & similiter per. 260 & per 315. Iste enim distantiæ lunæ a sole non sunt secm aliquē aspectū naturalē sed solūmodo abusionē. Sed uidetur iuxta uerā sententiā q̄ solū. 12. centra debent esse: ista. s. cū fuerit corporaliter iūcta soli. Et cū corporaliter opponitur ei. s. dū distiterit ab eo per. 12. ante & retro. i. cū distiterit ab eo iteꝝ per. 348. gradus. Item cū distiterit per uerā oppositionem per. 12. gradus hoc est p. 168. gradus. Et iteꝝ per. 192 gradus. Et hoc uidetur rōnabile quia per. 12. grad. desunt luminaria cōicare radios post coniunctionē & oppositionē nā tunc ultimā est utriq; istoꝝ ifra radios & i fortitudine alterius. Item in utraq; q̄dratura lūa est a centro a sole. s. cū distiterit ab eo p. 90. gra. & iteꝝ per. 278. Item in utroq; aspectu tertiano. s. cū destiterit ab eo. 120. gradus: & iteꝝ per. 248. iteꝝ i utroq; sextili. s. cū distiterit ab eo per. 60 gradus: & iteꝝ per. 300. hæc uero sunt. 12. cētra a luna iuxta ordinē naturalē sicut liquere pōt ex dictis iafar eodē cap. ubi dicit q̄. 12. centra lunæ sunt hæc quotiens uidelicet luna cū conuentu gradu. 12. gra. ante & post destiterit: i oppositione nec aliter: nec i utroq; tetragono & in aliis aspectib⁹. Sed forte alchindus intellexit per centra lunæ distantias certas lunæ a sole cū separata fuerit ab eo i quibus accidit alteratio aeris excipiendi corporalē cōiūctionē & oppositionē cōunē eoꝝ. Iterū dicunt centra lunæ cōsiderari illo modo. s. cū fuerit luna sole per. 12 gra. ante & retro ut prius dictū est. Item cū fuerit ab eo per medietatē quarti aspectus ante & retro. s. p. 45. gra. & iteꝝ per. 315. gra. Item cū fuerit luna a sole per medietates. 3. aspectus ante & retro quæ dicitur sextilis aspectus. Item cū ipsa fuerit ab eo per aspectū trinum ante & retro. Ista. 12. centra luna rōabili⁹ possūt poni sed non concordant cū centris quæ prius posita sunt ab alchindo sicut patet isto in illis signis lunæ cū sole quas prius posui in corporali coniunctione & oppositione eoꝝ ad inuicē: & cū distiterit per. 12. gradus ante & retro. Et similiter per aspectus. s. sextilē quartū & tertiū ante & retro frequenter mutatur temperies & p̄cipue in cōiunctione & oppositione & i quadraturis sicut dicit iafar: Vnde si aliqua debeāt dici centra lunæ iuxta intellectū astrologoꝝ dicerentur illa. Luna ergo existente in aliquo istoꝝ centroꝝ: & p̄cipue in coniunctione & oppositione & quadratura: uide quā mansionē luna occupat siccā. s. uel humidā: nam secd̄m illud multū uariatur temperies iuxta sententiā iafar & in doꝝ. Mansiones uero lunæ sunt. 27. ut ait iafar quarū q̄libet continet. 13. gradus. 20. minuta i quibus luna existens iuxta qualitates mansionem uarios effectus ostendit. Sed luna prout asserunt indi & dicit iafar in eodē ca. 3. eandē cū sole occupans mansionē ipsa in coniunctiones mansio nullius effectus retinet ducatū sed postq̄ recessit a sole qualitas mansionis mouet̄ secd̄m situ a sole recessit alteri applicuerit uel cōiunxerit tota significatio atq; uis efficatiæ ipsi stellæ sole luna & mansione abiectis prorsus relinquitur ut patet in tabula quæ sequitur.

Nomina Mãsiones lunæ ſcd̃m iaphar & indos in ſequenti nota.

			g		m̃		
Anathar	1	Temperata	13		20	♈	
Albuchac	2	Sicca	26		40	♈	finis pluuiæ
Azimech	3	Temperata	10		0	♉	
Aldclamen	4	Humida	23		20	♉	principiũ pluuiæ.
Alhikaa	5	Sicca	6		40	♊	pluuiæ ſcd̃m quoſdã
Alhanach	6	Temperata	20		0	♊	
Azarna	7	Humida	3		20	♋	
Almazia	8	Temperata	16		40	♋	pluuiæ ſcd̃m quoſdã
Alcayſ	9	Sicca	0		0	♌	
Algehay	10	Humida	13		20	♌	principium pluuiæ
Alboracõ	11	Temperata	26		40	♌	
Azarfaz	12	Humida	10		0	♍	
Alaxe	13	Temperata	23		20	♍	
Azymech	14	Temperata	6		40	♎	
Alfare	15	Humida	20		0	♎	
Alzubũ	16	Humida	3		20	♏	ſignũ pluuiæ
Alhil	17	Humida	16		40	♏	
Acalb	18	Sicca	0		0	♐	
Azolaa	19	Temperata	13		20	♐	
Alnehyn	20	Humida	26		40	♐	finis pluuiæ
Albedach	21	Temperata	10		0	♑	
Alzubohen	22	Humida	23		20	♑	ſignum pluuiæ
zoadlebet	23	Temperata	6		40	♒	
zodazoc	24	Temperata	20		0	♒	ſignũ pluuiæ
Coadabac	25	Sicca	3		20	♓	
Alfarha	25	Sicca	16		40	♓	
Alfare	27	Humida	0		0	♓	

CHarę autem manſionũ.27.quæ in hac tabula ponuntur.10.ſunt humidi ſicut ipſa tabula doceet &.11.ſunt temperate reliquæ ſunt ſiccæ.Et de illis temperatis tres ſũt roride.i. aliqualiter humide ſed nõ excellenter:& illa patẽt per iafar de pluuiis ubi ſupra & ſimiliter in tractatu de himbribus qui ſic incipit.Sapiẽtes indi &c.Sed ſcdm alchindũ & ponit in alio tractatu de himbrib9 qui ſic incipit.Cũ ſubſtantia ueneris &c.ille.3.manſiones roridẽ q̃s p̃dixi ſunt magis pluuioſæ quã aliæ humidæ manſiones:hæc ergo ſunt.27.manſionæ in quibus cũ fuerit ipſa luna mutatur temp9 & alterat ſcdm naturas manſionũ ſiue ſtellarę fixarę i eis exiſtentiũ.Excepta illa mãſione quã occupauerũt radii ſolis ſicut p̃dictũ eſt:ipſa enim & peruſta eſt:quilibet pl'a ibidem exiſtens ifortunatur nec habet ibi luna dominiũ. Similiter eſt una alia pars cæli ifortunata quæ uocatur uia peruſta ſ.a.19.gradu libræ ad.20.gradũ ſcorpionis ſcdm haly primo quadripartiti ca.23.uerſus finem . Et ſcdm auenzoar in libro ſuo rationũ ca.10.In illa autem uia ifortunatur ſcdm eos luna & etiã omnes aliæ pl'æ ibidẽ.Similiter intantum infortunantur q̃ non habent ibidem planetæ aliquã uirtutem.Et auenzoar ubi ſupra ponit cauſam huius uiæ combuſtæ & eius maliciæ dicẽs q̃ illa uia extẽditur a depreſſiõe ſolis quæ eſt a.19.gra.libræ uſq; ad caſũ lunæ exiſtẽtis in.3.gradu ſcorpionis. Et licet uia combuſta ſcdm albu.duret ifra ſcorpionem per.15.gradus:fortitudo tamẽ eius maxime durat in effectu ſolum per primos.3.gradus ſcdm haly & auẽzoar ubi ſupra:multum ergo neceſſarium eſt inſpicere, ad curſum lunæ & ſimiliter aliorum planetarę per hanc uiam combuſtam:ſi quis uoluerit iudicare de accidentibus mũdi.CEſt enim alia regula de apertionib9 portarum data pro temperie aeris neceſſaria:& ponitur ab aomar & ab alchindo in fine libri.9.iudicũ:& ponitur etiã ab haly abenragel libro.8.c.28.Et regula eſt talis uide lunam in coniunctione uel oppoſitione uel quadratura eius cũ ſole uel in aliquo centrorę predictorum cum eo.Si igitur luna receſſerit iterę temperies ab alio planeta inferiori applicando ad planetã ſuperiorem uel econtra:qui quidẽ planetæ habuerint domus oppoſitas:ſed maior ſignificatio ẽ ſi fit applicatio ad ſuperiorẽ.tunc enĩ accidit apertio portarum:uerbi gratia ſi luna receſſerit a uenere applicans marti uel receſſerit a mercurio applicans ioui:uel ipa luna applicet ſaturno non obſtante quia a nullo recedat:& idem facit ſol applicans ſaturno ut dicitur in quodam tractatu de apertionibus portarę

Item in eodem tractatu dicitur q̃ iſti planete inferiores ſi planetis ſuperioribus iungantur uel eos aſpiciant fiat apertio portarum:ſed fortior erit ſignificatio ſi cũ hoc luna recedens ab uno applicet alteri tunc enim erit magna apertio portarum.Et illæ apertiones portarum habent intelligi de pluuiis uentis nubilis grandinibus niuibus & omnib9 himbribus ſcdm naturã planetæ:cui aſcribitur huiuſmodi adminiſtratio. Nam ſi aſcribitur mercurio præter himbres uentos procreat ueneri himbres . Si marti uentos & caloré.Et ſecundũ alchindũ ubi prius in fine libri nouem iudicũ.lũa ſingl'ariter cũ mart; reſpectu tonitrua excitat & fulmia mitti t.Iuppiter ãt i iſto caſu tẽperiem aeris uentos apparere a ſiniſtro'& magis i cancro ſignificat.Saturnus autẽ huius auctor adminiſtrationis & edificia ſubuertit & ſignificat grãdines nubes himbres & frigus . Sol uero ut dicit alchindus ipſum aerem nunc igne nunc nubibus inficit alternatim.Et in tractatu de apertionibus portarum dicitur q̃ mercurius cum aſpexerit dominos apertionis portarum:uel fuerit cum eis cõiunctus in coniunctione ſolis & lunæ uel in oppoſitione erit uentus & pluuia.Et ſi apertio cum marte fuerit ut dictum eſt de mercurio erunt lampades tonitrua & fulmina.Et hæc augẽtur ſcdm naturam martis uel ſigni uel termini in quo eſt . Quod ſi ſaturnus aſpiciat in loco martis & ſit in domo terræ ſignificat domorũ deſtructionẽ:ſi in domo aeris frigus & nubila & tenebras. Et ſi planeta retrogradus ibi fuerit ſignificat pluuiam magnã.luna pluuiã ſignificat. Sol ab ifimo circulo & cum planetis inferioribus ſignificat plu.in ſuperiori & cum ſuperioribus ſignificat ſerenitatẽ. Et hæ ſunt regulæ de apertionibus portarũ ſumptæ a locis p̃dictis.Et ſic patet qualiter ſcdm curſum lunæ ſic pronoſticandũ de accidentibus mũdi:& hoc ſcdm regulas uniuerſales . Sunt etiam aliæ regulæ particulares de centris lunæ & de mãſionibus eius & ſimiliter de apertionibus portarum quæ non ponuntur in hoc cap.quas te inſpicere oportet:ſed ponentur in tractatu ſecũdo huius libri.

CCapitulũ.10.qualiter ſit pronoſticandũ de tẽperie aeris ſcdm lincoñ. & alios modernos.

IN hoc capitulo uolo tibi dicere qualiter ſit pronoſticandum de temperie aeris ſcdm uiam lincoñien.in tractatu ſuo qui ſic incipit ad pronoſticandum diſpoſitionem aeris &c. Et ſimiliter iuxta uiam traditam in quodam tractatu de temperie aeris quæ uocatur exafenon. Vnde ut ibi dicitur.Primo oportet te ſcire dominũ anni & menſis &c.ſcdm linconien.Cum uolueris pronoſticare diſpoſitionem aeris ad aliquem certum terminum.oportet te primo ad eundem terminum inuenire uera loca planetarum omniũ: deinde teſtimonia eorum in ſignis annotabis: & ſecundũ plura teſtimõia iudicabis & quis pl'a plura teſti-

Anno arabū Sanctū 8ū oram.
1249. Maij D. 15.

monia habuerit dispositor illi⁹ temporis erit. Et ponam tibi in duodecima distinctione separate testimonia omnium planetarum & dignitatē eo rum.omues tam accidentales q̄ etiam essentiales ¶ Et ponit linconien.exemplum qualiter debes pronosticare de temperie aeris in quolibet tem / pore sic dicens. Quere loca planetarnm áno ara bum.1249.mēse quarto die mensis.15.hoc est.17. chalen.martii.& tunc inuentus est sol in uigesi / mo quarto gradu arietis . Luna in duodecimo e / iusdem.Saturnus in decimo gradu scorpionis. Iuppiter in primo gradu aquarii . Et in exafenō dicitur q̄ iuppiter erat dominus illius áni quod patet per introitum solis in primum minutum a rietis die decioq̄rto hora tertia.minuto uigesimo quinto:& erat tunc iuppiter in domo septima ex cedēs loco & dignitate alios planetas . Mars in uigesimo octauo gradu aquarii.Luna in uigesi / mo septimo tauri .Sol uero iterum inuentus in ui gesimoquarto gradu arietis in exaltatione sua u / bi habet quattuor testimonia ī triplicitate sua ubi habet tria testimonia:& sic in uniuerso habet se / ptē. Nā domus p̄æ ut dicit lincoñ .in eodem tra / ctatu significat quiq; dignitates: eius exaltatio ue ro .4. triplicitatis tria & terminus duo & facies unā.m.Et dicit linconien. q̄ quando sol est sūme temperatus & non est impeditus ibidem ab ali / quo planeta contrario igitur si prædictorum me mineris aerem scd̄m suam naturam disponere iu dicabis.Et in exafenon dicitur q̄ iuppiter quan / tum ad principium anni cum in natura sua est sū me calidus & humidus omnes planetas consil'es inclinabit multū ad disponendū aerē scd̄m cal'm & hūidū.cōtrarios uero p̄as ab'effectu frigido ī diat & ita uiolenter exasperēt sed ut magis ueniāt calidi. Itē dicit lincō .uenus calida est humida & in.7.grad.tauri ubi est domina &.10.testimonia sua.s.terminum & faciem: aufertur igitur a uene re tria testimonia & sic non remanent ueneri ni / si.7.testimonia. Item saturnus frigidus est & sic cus & est in.10.gra.scorpionis & sic in opposito ueneri:& sic habens ibi duo testimonia & est re / trogradus:& scd̄m exafenō aufert a uenere duo testimonia:& preter hoc exaltatur in suo deferen te quod est ei magnum testimonium:& non per mittit testimonia ueneris in hoc fructifere in testi monium uel adiutorium solis :est enim saturnus prope eius augem quæ prefertur multis testimo / niis. Item scd̄m lincō .Iuppiter natura calidus est & humidus in primo gra.aquarii existens:ha bet ibidem triplicitatem & terminū & est in or / tu suo progressiuus. Vnde scd̄m exafenon pro / pter hoc q̄ est dominus anni de quo est magna spes profectus:& sic soli quodámodo est fauora bilis p̄ter q̄ i principio āni ifluebat soli ifluētiá mi / rabilē p̄ quā ifluētiā ipedit mltū saturnū ne omni no possit interimere effectum ueneris. Item di / cit lincō .mars in natura sua est superflue calidus & siccus & in.28.gradu aquarii habens ibidem solum terminum est tamen in ortu suo process'i / uus & in sextili aspectu ad solem sole in calido & sicco prebet auxilium. Item luna in natura sua frigida est & humida & in duodecimi gradu arie tis carens ibidem testimonio est tamen prope au gem sui deferentis quod est sibi magis testimo / nium indicandum & sic humidum & frigidum multum portendit permanent igitur solis testi / monia penitus inconcussa qa significator erit tē periei illius & disponet tempus temperate scd̄m calidum & siccum temperamentum tamen pro / pter uicinitatem solis & lunæ ut dicitur in exafe / non non tamen omnino propter regnum iouis in calido & humido:quod factum est sicut exper ti sumus.Et hæc est forma generalis scd̄m quam procedes in cunctis iudiciis sicut dicit linconien. ¶ Cum ergo scd̄m uiam linconien.calorem ex / cellentem pronosticare uelis considera planeta / rum calidorum testimonia contenta in trino a / spectu.i.scd̄m exafenon considera quando pln / res planetæ calidæ currunt uel bene se aspiciunt in terno aspectu in anno etiam in quo mars est dominus anni:uel alius planeta est calidus & hoc in signo calido & mense uel quarta anni ca / lida quia sicut dicit ptolemeus in centiloquio propositione trigesimaquinta oportet naturam temporum commiscere cum naturis planetarum quia si omnes planetæ significantes humorem in signo humido concurrunt in quarta anni hu / mida cum parua significatione humorū erit ha / bundantia pluuiarum . Si uero ceciderit hoc in æstate erunt uenti humidi non tamen forte mul / tum pluuiosi.Et ponam tibi exemplum de pro / nosticatione caloris excellentis & ponitur a lin / con.& ponitur similiter in exafenon & est exem plum anno christi.1349.fuit mars dominus āni. Cum igitur.16.die iulii hora.23. inequali & in.15 minuto nigressus est signū leonis.3.gradu pisciū ascendente. Vnde tunc i uentus est mercurius do / minus mensis ī fine quia tunc accidebat in septi / ma domo ex aspectu ad solem habens testimo / nia tria quia iterum tunc sol fuit in domo sua disponet tempus inquantum in se est in calido & sicco & hoc regimen domini anni qui est mars. Et similiter regimine mercurii qui est dominus mensis nec aliunde impedit : est igitur calor excel lentis feruoris unde & homines australes multo languore intereunt sed dicit linconien. q̄ satur / nus tunc erat in scorpione super temimoniis & in quarto aspectu a sole & sic minuetur aliquan tulum a calore solis. Item cum excellens frigus pronosticare uolueris unde & fruct⁹ terræ mor / tificentur dicit lincō .& prout dicit exafenō uide

Omn. 15. Iulii H M 23. 15.

quando planetæ anno uel mense concurrunt qui sunt naturaliter frigidi sicut accidebat anno dñi 1355. saturno existẽtei capricorno ī domo sua & qnq; ānis continue ibidẽ & ī aq̃rio moraturus di sposuit hiemes ī magno frigore & æstates gelidas fecit propter aspectũ oppositũ ad solẽ per æstatẽ: & ita impediuit fructuum maturitates & erant autũnorum tempora pernicioſa per tres lunæ cõ iunctiones circa plenilunium. tunc etiam lesit ui tes in primo flores & arbores fructu priuauit & magnas pestilentias per maria generauit per quar talem aspectum ad martem & mercuriũ & scd̃m lincoñ. timẽdũ est pro tunc in annonis & maxi/ me uini & fructuũ nisi aliquando mars & iuppi/ ter predicto modo contradixerint: minuitur ta/ men eius effectus in prædictis quia multum di/ stabit a cenith capitum. Cum uero super ha/ bundantiam pluuiaꝝ scd̃m sententiam lincon. & prout ponitur in exafenon scire desideras per lunæ coniunctionem & per totam lunationẽ pri mo inuestigabis horã coniunctionis lunæ & pro eadem hora uide qd̃ signuꝫ est ascendens & ade/ quabis domos per idem ascendens: & extrahes dominũ lunationis & si habuerit dominum nõ in humiditate & concurrant planetæ humidi & in tempore anni frigido & scd̃m lincon. plane/ tas humidos cum testimoniis considerabis & ha bundantius apparebit qd̃ querebas quaꝫ putabis & maxime si in .3. aspectu aspexerint se & in si/ gnis aquosis: & in exafenon ī fine quasi dicit̃ q; si has proportiones noueris mlta proficua & mi rabilia pronosticabis & eodem modo ad uiden/ dum si scd̃a quarta lunatiõis scire poteris & pro ut magis expresse tibi dixi ex sententia ptolemei in distinctione imediate præcedente & hæc est to talis sententia pronosticãdi de temperie iuxta do ctrinam traditam in tractatu licõ. supradicto & siwiliter in exafenon.

Vidam frater in ciuitate eboracen̄ cõ posuit quẽdam tractatũ de temperie aeris & uocauit se ipsum in eadem tra ctatu perscrutatorem ipse enim ibidẽ maxime operatur per existentiam planetarum in gradibus lucidis & tenebrosis plenis uacuis & in puteis & in gradibus augentibus fortunã. Item multum operatur per terminos & per exaltatio/ nes planetaꝝ. Vnde & in isto libro intendo reci tare regulas quas ipse docet nõ tamen ad præsens uolo ipsas regulas approbare eo q; nõ puto ipsũ multum autenticum nec multũ audiui de magna eius experientia i hac materia sed regulas suas po nam in libro meo inter regulas multoꝝ ualentiũ astrologoꝝ ut hi qui hunc librum perlegere uo/ luerint regulas suas cum aliis experiantur. Dicit igitur frater q; in elementis siccis coniunguntur in grossari & imprimere & in terra cuius motor est saturnus scd̃m alios sol. Ideo ad mixtũ fiendum ex eis requiritur agens adaptans prima proprie/ tatem primi cum scd̃a primi q; quidem subtilia/ bit & ī primet ut mars erit igitur pariter terræ & igni cõformans & mars applicans ignẽ terræ. Et quãuis hæc quatuor proprietates attribuantur sic cis quandoq; cũ omnibus cõiunctim & diuisim competit regulare & tam ī pressioni quam expres/ sioni competit dirigere. i. tendere partem uel ad ī tra uel ad extra non tamen ad latus. Ideo in his duabus proprietatibus conueniunt motores sic/ ci & q; omnes rigidant & dirigant. Et quia cor/ respondenter insunt ī humidis aliæ duæ proprie tates qui sunt girare & flecti: girare id est proicere ad circũferentiã uel ad latus his igitur eẽ oportet unus motor flectens & girans ut luna. Cum igi/ tur sicca rigidant & dirigunt humida uero fle/ ctunt & girat ideo admixtionem fiendam uel ad mixtum fiendum ex humidis & siccis oportet alios duos esse motores quorum primus applicet proprietatem suam siccoꝝ cum proptietate scd̃a humorum. Ille ergo rigidat ut uenus & girat al/ ter uero applicabit proprietatem suam humido/ rum cum proprietate scd̃a siccorum qui flectet & diriget ut mercurius & sic erunt cum his .7. moto res. Et quia motores mixtionum nullam in rei fiẽ de determinant figurã ideo ad hoc deseruit sphæ ra stellarum fixarum. Et prædictis patet q; satur/ nus grossat & ī primit & est terræ terram confor mans: mars etiam subtiliat & ī primit & est appli cant ignem terræ. Et sol subtiliat & exprimit & est motor ignis & hæc quatuor corpora rigidant & dirigunt. Item ex prædictis patet q; uenus rigi dant & girat & est disponens siccum humido. Mercurius uero flectit & dirigit humidum sicco Luna etiaꝫ flectit & dirigit & est motor humido rum simpliciũ. Hæc tria corpora flectunt uel im primunt. Deinde dicit frater q; ptãs elemẽtorum quatuor in figura inter quelibet duo propinqua ponuntur duo commixta media quorum utraq; conuenit cum sibi propinquiori in qualitatibus primis & cum remotioribus in qualitatibus .12. Igitur scd̃m numerum huius .12. corporum po/ nit numerum significatorum & probato ordine & situ .4. quorum sunt domus ponit qualitatem significatoꝝ scd̃m q; sequitur ī figura subscripta Dicit enim frater q; ī ariete dominatur ignis. In leone ignis infectus aere. In sagictario ignis infe/ ctus terra ista & ista tria signa sunt ignea. Sed in canero dominetur aqua. In scorpione aqua infe cta aere. In piscibus aqua infecta terra & hæc tria signa sunt aquea. Sed in libra aer dominatur In aquario aer infectus aqua: & in geminis aer in fectus igne & ista tria signa sunt aerea. Sed in ca/ pricorno terra dominatur. In tauro terra infecta igne. Et in uirgine terra infecta aqua & hæc tria signa sunt terrea.

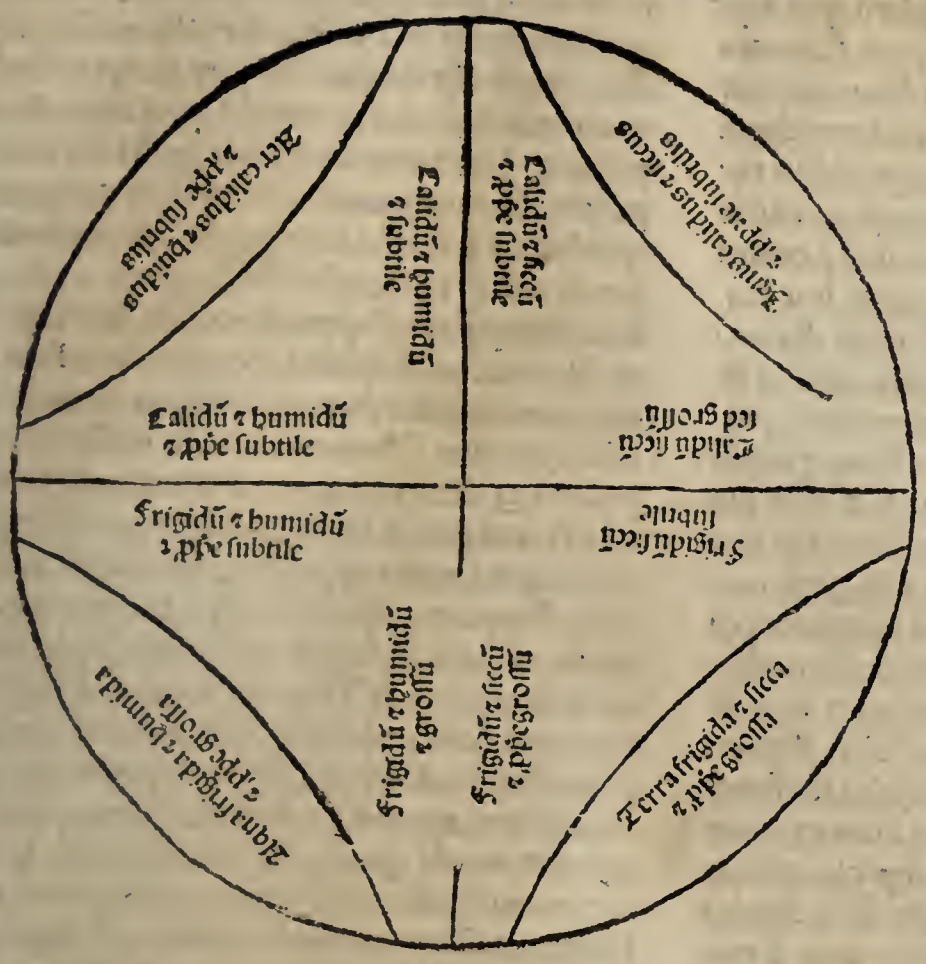

¶ Vlteri⁹ frater ponit terminos.5.plˀetis retrogradis excludendo omnino terminos a luna ꝓpter ſuã flexibilitatẽ & etiã a ſole ꝓpter uehementiã ſuæ actionis i eleuádo qa cõpoſitũ diſſoluit & utit᷑ frater terminis ptole.excepto ꝙ in capricorno ponit ſic. Venus.12.mercuri⁹.12.mars.17.Iuppiter.25.ſaturnus.36. Alchabiti⁹ uero i ſuo itroductorio utit᷑ terminis egiptioꝝ qui a maiori parte aſtrologoꝝ approbãtur & ponã utroſq; terminos tã ptolemæi q̃ꝫ egiptioꝝ i diſtinctione ultima iſti⁹ tractatus primi. Deinde dicit frater ꝙ quia mundus himbrib⁹ eget & eleuatione aquæ propter rerum generationem mutuã: iõ neceſſariũ fuit ut i zodiaco eſſent diuerſæ ptes i qb⁹ ſol aq̃s nũc fortiter nũc forti⁹ & nũc fortiſſime eleuaret aq̃s. Et aliq̃ ptes i qb⁹ nũc nõ eleuat nũc uix nũc debiliter qb⁹ aſſignãt᷑ .6.noia.6.coloꝝ noib⁹ q̃ ſex noia aliis ſex coloꝝ noib⁹.cõgrue deſignãt᷑ ſic: lucidũ uacuũ idifferẽs.Sic deinceps nigrũ tenebroſũ & umbroſũ: uel aliter põt intitulatio fieri: album citrinũ rubeum. deinde ſit nigrũ uiride iacuctũ ut ſcd̃m pticipationẽ nigredinis ſignet᷑ eiuſdẽ in eleuando potentia. Et in diſtinctiõe.12. & in ultimo illius lib.ponent᷑.ponẽt᷑ oẽs iſti gradus predicti i uno capſo.ſcd̃m opinionẽ fratris. Vlteri⁹ dicit frater.ꝙ qa ſol penes himbres ipedit᷑ q̃nq; ut i quibuſdã graduũ ꝓdictoꝝ. Iõ conſtituit deus gradus alios talis naturæ: ut hoc nõ obſtante fieret pluuia i eis.& dicunt᷑ hi gra.& augmẽtatiões particulares quia tm̃ ſunt humidi: & hos gradus uocat albu.5.maioris introductorii.diff.12.grad⁹ augentes fortunã ſcd̃m albu. Et ne cõturbaret᷑ mũdus & in cathacliſmo opiat᷑ qa i oi ſigno ponũt᷑ cõſtituit de⁹ grad⁹ cõtrarios duplices quoꝝ primi ſcd̃m ſat᷑ ni naturã: deſiccãt & depmũt: & hi dicũt᷑ putei & ponũ

tur ab albu.lib.4.maioris itroductorii.diff.20. Cæteri uero grad⁹ ut dic̃ frater ſũt .7. & ſũt naturæ itermediæ iter ꝓdictas qa cũ aliq̃ ꝓdicãt hũidũ & cũ a iquo ſiccũ. ſẽp tñ cõtiue eleuãt ſiue hũidũ ſiue ſiccũ: & hi grad⁹ dicũt᷑ a fratre augmẽtatiões uel exaltatões cões qa hũidi ſẽ & ſicci. Et iſti gradus ſũt quos põit albu. i priori ordine inter gra. augẽtes. fortunã i eadẽ differẽtia .12. qnti maioris itroductorii. Et oẽs iſti grad⁹ ponẽt᷑ I diſtinctõe ultia iſti⁹ primi tract⁹. Vlteri⁹ dicit frater ꝙ ꝑter grad⁹ ꝓdictos ſunt qdã alii grad⁹ q̃ eleuãt uapores ad ſiſ/titudinẽ gra. ꝓdictorũ & hñt in ſuis oppoſitis grad⁹ ꝛrie eleuãtes naturæ: & qa ſũt ſcd̃m diſtãtiã oppoſiti neceſſario ſcd̃z naturã cõtrarii erũt & ſunt hi grad⁹ exaltatiõis plˀarꝝ. Vlterius dicit frater ꝙ cum omnes cõtrarietas i cælo hẽt reduci ad cõtrarietates q̃ ſũt i plˀis neceſſe ẽ oẽs tales exaltatões ad plˀas reduci. In ariete igit᷑ dic̃ ipe tãq̃ i cardie triplicitat᷑ oriẽtal᷑ calide & hũidæ exaltat᷑ ſol: i libra tãq̃ i occñte frigiditatis & ſiccitat᷑ exaltat᷑ ſaturn⁹: i cãcro tãq̃ i ſeptẽtrione frigido & hũido exaltat᷑ iuppiter: i capricor. tãq̃ i meridie calido & ſicco exaltat᷑ mars. cõſequẽter exaltat᷑ lũa i tauro iter cardies hũidos cũ ſit hũida. Et qa uen⁹ i ſui natura hũidũ hẽt & ſiccũ exaltat᷑ i piſcib⁹ iter cardies hũidos & ſiccos. & iõ mercuri⁹ naturæ ſuæ cõtrari⁹ i uirgie exaltat᷑. De iſtis exaltatiõibꝫ plˀarꝝ dicẽt᷑ poſt i diſtictiõe ultia iſti⁹ lib. Vlteri⁹ dicit frater ꝙ qa i oi cõtrarietate mund⁹ tẽpameto eget & cõtrarioꝝ mixtiõe uniri. iõ ꝑter exaltationes ꝓdictas cõſtituit alias duas. Quarũ pria ẽ uenerꝭ & mercurii per quos iuxta ſupi⁹ dicta fit oĩs mixtio ſicci & hũidi. Et ſecũda eſt iouis & martis per quos ut ſupra patuit fit oĩs mixtio ſicci ad ſiccũ. primo ergo ponit᷑ i geĩs q̃ſi in ſigno medio iter exaltationẽ ueneris & exaltationẽ mercurii. Sed cũ iuppiter & mars contrariã oio naturã hẽant cũ ſiccũ opponat᷑ humido. iõ in ſigno & gra. cõtrario. ſ. i ſagictario exaltant᷑. Dicit᷑ aũt hæc figura draco & dicitur caput ueneris & mercurii qa i illis mixtio eſt facilior & cũ ſint humidi & dicit᷑ cauda iouis & martis ꝓpter oppoſitã receptionẽ: ſed propter illã receptionẽ multi errauerunt putantes ꝑ exaltatiões capitis & caudæ itelligi exaltationẽ nodoꝝ curſus lunæ imponentes eis naturas cõtrarias ſed manifeſti⁹ eſt error eoꝝ qñ prius ꝓbat᷑ plˀes q̃ .7. motores eſſe nõ poſſe. Et ſcd̃m alchabi. i introductorio ſuo dif. 1. exaltatio capitis draconis eſt in .3. geminoꝝ & exaltatio caudæ eſt in tertio ſagictarii. Vlterius dicit

frater q̄ est certa proiectio radioꝝ plarū quæ cánt effectus in mixto. Et est oís planetæ certa distantia qua possit i inferioribus corporibus dñari quæ qui dā distantia a centro planetæ accepta p̄ corrñdentē gra. in zodiaco. et dicit illa distantia proiectio radioꝝ. unde saturnus picit radios a centro ex oi parte circa se componens circulū cuius centrū ē centrū sui corporis. dyameter uero eius est. 9. gra. hoc ē. 4. gradus cū dimidio a centro. Consilr iouis diameter est. 9. graduū. Martis uero. 8. solisir 5. ueneris & mercurii. 7. lunæ. 12. proiectiones autem oium planetarū p̄ter q̄ lunæ satis patet in effectibus q̄ sequū tur. sed proiectio lunæ patet in hoc q̄ si aliquis planeta pluet cum luna nubes incipiunt eleuari in tempore in quo initium radiorum lunæ tetigerit initium graduum ubi est pluuia. Et est notandum q̄ de istis loquitur albu. in maiori introductorio lib. 7. diff. 3. & 4. & hali. 4. quadripartiti. ca. 2. & 4. & silr ca. 5. illi⁹ distinctiōis decimæ. hui⁹ libri determinatū ē de hac materia. Sed nota q̄ quātū ille frater supponit ē totá diametrū eē tm̄ semi diametrū orbium ponit albu. & alii astrologi p̄ter ptole. qui uariat ab eis ut pri⁹ dictū est i ca. 5. huius distinctionis

Vlteri⁹ frater recitat de aspectib⁹ planetarꝝ. s. coniunctionē oppōnē q̄rtilē trinum sextilē. Et ponit 8: conclusiones quarꝝ prima ē de pluuia. secūda de gelu. tertia qñ humor cadit & cógelatur i grandinē & in niuē. quarta de terremotu. quinta de stellis q̄ fiunt i aere. sexta ē de uentis. septima de motu occeani. octaua de pestilentia. Et qa i istis cōiunctiōibus ponunt regulæ particulares diuersarꝝ tēperieꝝ aeris. iō oēs regulas illarꝝ conclusionū ponā in secundo tractatu hui⁹ libri p̄ter q̄s regulas cōclusionis quæ. s. de stellis quæ fiunt i aere quæ ponunt i distinctiōe sequēti. & silr de septima cōclusiōe fratris. s. q̄ ē de motu siue fluxu occeani nō intēdo i libro meo specialiter determinare.

¶ Capitulū. 12. de tēperie aeris seu mutatione eius secm ortus & occasus stellarū fixarū.

Tolemeus un⁹ de regib⁹ egypti i quo dā libro suo quē scripsit ad aristotelē & icipit liber sic. Signoꝝ alia sunt masculina &c. Et dicit uirgili⁹ & seruui⁹ i georgicis lib. prio. q̄ tā ortus q̄s occasus arcturi tēpestates grauissimas facit. Et ptoleme⁹ ibidē in fine libri sui fere dicit sic aeris aūt de mutatiōe tēporū particulariū nosce. uerum desideras regulæ quæ iā docent ab aio tuo nō labant. Prima die mēsis septēbris si custos plaustri apparuerit cū solis ortu & mutat aer i septima hora. & hoc fit iter diē & nocte. Septima uero die eiusdē mēsis uespertin⁹ apparet & mutat aer i unū. 2. & 3. die mēsis arcturus apparet cū solis ortu & mutat aer i crastino. Et in 9. die eiusdē diei sichis. i. spica quā uirgo tenet i manu apparet: & iterū tūc mutat. 25. die eiusdē alfarat. i. equus ponit & ē iterū calida mutatio aeris. Et. 6. die mensis octobris corona apparet q̄ dicit stephanio & ē nimia mutatio aeris. 7. die eiusdē mēsis hedi apparent uespertini & iterꝝ fit magna turbatio aeris. Et tertia die mēsis eiusdē pleyades. i. uigiliæ. Et dicit ubi supra q̄ auriga q̄ i sinistra manutenet hedos tā in ortu q̄m i occasu suo efficit tē pestates. Et ulterius dicit ptole. q̄ cū solis ortu apparent & fit magna turbatio aeris. Et. 6. die mensis nouébris abscidius. i. lucidus ponit & icipit tūc obscurari aer q̄rta die eiusdē libri apparet. 21. die mensis eiusdē uespertin⁹ appet & corona stephanio ponit & mutat aer in prima die mēsis decembris chion. i. canis apparet: iterum fit magna turbatio usq; ad aliquos dies. Decima die eiusdē mēsis oris hedi ponunt. 21. die aquila apparet & orion & herida⁹ mus fluuius ponūt. Et erit turbatio aeris p̄ unū diē. 23. die egra. i. caput apparet. 4. die mensis ianuarii delphi⁹ apparet. 5. die cetus uespertin⁹ ponit. 25. die aquila ponit & cor leonis occidit mutat & turbat aer ante tres dies. & 26. die eiusdē delphin⁹ uespertinus ponit & iterꝝ mutat aer. Et. 6. die februarii zephirus flat. 22. die epos. i. equus uespertin⁹ ponit. 23 die arcturus apparet. 25. die hele. i. libra apparet & mutatur aer. Et quinta die martii cautos apparet aer mutatur octauo die eiusdem helion idest piscis i. piscis aquilonis: nona die eiusdē oriō apparet. de cimā die eiusdē lira uespere ponit & eridian⁹ atq; 21. die eras. i. equus atq; & est turbatio aeris: 25. die eiusdē equocliū fit & accidit nimia turbatio aeris. Et prima die aprilis uirgulæ apparet. 29. die eiusdē pleiades apparet & fit magna turbatio aeris. 27. die eiusdē orion uespertinus panit & mutatur aer usq; in. 20. hora diei. Et prima die maiiades cū solis ortu apparet & mutatur aer usq; in quartā horā diei. q̄rta die lixa apparet & mutatur aer a crimine uno die. 6. die eiusdē cū solis ortu pleiades cesion apparet & icipit aer obscurari. 9. die eiusdē lapsidius apparet & mutatur aer ān. 2. dies. 24. die ex eo uespertinus ponit & mutatur aer ante diē unā. Et. 2. die iunii aquila uespertina apparet & mutatur aer. 9. die eiusdē delphinus atq; & mutatur aer usq; in decimā horā diei. 11. die orion incipit apparere & mutatur aer nimis āte tres dies. Et. 2. die iulii orion plenum apparet & fit caliditas in aere. 4. die eiusdē prochiō i. ante canis apparet & fit magna turbatio aeris. 8. die chio. i. canis plenas apparet & fit magna turbatio aeris. s. ante duos dies. 22. die cetus ponit & mutatur aer ante. 3. dies. Et. 15. die augusti libra ponit & mutatur aer: 19. die delphin⁹ apparet & scutos p̄ i. ydis pars prior mūdus apparet. Et dicit serui⁹ ubi supra q̄. 3. sunt águes in cælo. s. draco in septētrionē ophineus. i. serpens serpentarii & tertius dicitur lucidus anguis. 20ᵐ. die protiguit. i. āni dominator apparet eischas a resie dexter & finis comunis. i. canis ante unū diē. Istas regulas ponit ptole. de mutatione temporꝝ āni. Et nota q̄ iste nō fuit idē ptole. qui scripsit albu. magis & librum quadripartiti sed fuit unus de regibus egipti. Ex his ergo quæ in hac distinctione dicta sunt satis sufficienter patet qualiter secm sententias diuersorum astrologorum sit

pronosticādū de accidentibus mundi.ſ.per regulas uniuerſales ab eiſdem in libris ſuis:ſed ut magis poteris particulariter iudicare de bis quæ contingunt in mundo.ponam tibi in tractatu ſecundo iſtius libri regulas magis particulares cuiuſcunq; accidentis mundi per ſe:de quo in hoc meo libro uoluero pertractare:& in hoc finit' hæc decima diſtinctio.

¶ Incipit .ii. diſtinctio qualiter ſit pronoſticandū de accidentib⁹ mundi p ſecūdas ſtellas.ſ.p curſū ſiderū in aere ut p ſtellas cometas & ſimilia:& continet quattuor capitula.

Capitulū primū

OStēq; determinatū ē q'r ſit p̄noſticāduz de accn̄tib⁹ mūdi p plas & p ptes circli & p ſtellas fixas: & p oīuz p̄dictorū naturas & p eorūdez naturaꝝ mixtiōes ad iuicē. ¶ In hac diſtinctōe itēdo determinare q̄liter ſit pronoſticādū de accidetib⁹ mundi p ſecdas ſtellas.ſ.per curſū ſiderū in aere & p ſtellas cometas & alia ſimilia. Qualiter āt per ſignalia in cælo.ſ.p nubes & paralellas & uirgas & his ſimilia quæ apparēt circa ſolē & lunā & alias ſtellas. Sed primo i hoc ca.huius diſtinctiōis ponā q̄liter ſit pronoſticandū de accidētib⁹ mundi & patebit i.2.tractatu iſtius libri. Debes ſcire aduētus igniū & cometaꝝ & oīum ſtellaꝝ ſecdaꝝ i aere nos circundāte ihorizonte noſtro in quo ſumus. Dicit itaq; albu.8.de cōiūctiōib⁹ magnis. diff.1. in principio.q̄ extractio q̄litatū aduēt⁹ igniū & aſtub i.ſtellaꝝ albaꝝ & ēt ſtellarū hn̄tiū comas nō ſcitur niſi ex ſignificatōe ſtellaꝝ uel dn̄ii martis i ānis cōiūctiōalib⁹.i.i ānis i quib⁹ fuerint magnæ cōiūctiones plaꝝ:aut i aliūs ānis q.ſ.nō ſunt cōiunctiōales: & p̄ſertim qn̄ ſunt radii ipſi⁹ martis i ſignis terreis aut fuerit eius lumen & radii in ſignis aeris & fuerit luna infortunata i ſigno aereo: & p̄cipue ſi ipſa luna dn̄at' ioui. Et huic ſnīæ cōcordat hali habēr. octauo li.c.1.ſic dicēs.Grādia accn̄tia.4.modis diuidunt'. Vn⁹ modus ē i accn̄tib⁹ uiſibilib⁹ q̄ accidūt i hoc mūdo & ſūt oīb⁹ cōia ſicut epidimia habūdātia reꝝ uel eaꝝ defect⁹ diuerſitates uel aeris uel pluuiæ uel his ſiſia. Secūdus modus ſil'r ē i hūido uiſibili & pōt eē generalis uel ſpālis ſicut terremot⁹ ſubmerſiōes diluuia & his ſiſia. Terti⁹ mod⁹ ē in rebus q̄ ſūt ſpāles uni generi ſicut p̄lia & his ſiſia. Quart⁹ mod⁹ eſt i reb⁹ quæ accidūt i aere ſicut ignes q̄ apparēt ut radii & ſtellæ comatæ & his ſiſia. De his tribus modis per omnia tractabitur particulariter in tractatu.2.huius libri. Sed de quarto modo tractatur iam in hac diſtinctione. Vlteri⁹ dicit hali q̄ ſūt aliqui ſapientū qui accipiunt has omnes ſignificationes ab eclipſibus quæ accidunt in ānis coniūctōnis planetarū ſuperiorū cōmiſcendo eos cū reuolutionibus annorū. Et in hac opinione eſt ptolemeus quia ipſius maior fiducia in omnibus iſtis modis ē in hoc. Et huic concordat aomar filius gebar albategni. Et ſimiliter concordant omnes qui uiā ptolemei ſequunt' :& ſignificationes cuiuſlibet maneriei iſtarū ſunt planetæ cōueniētes cuiuſlibet harū maneriez & apparent ſignificatiōes ſuæ qn̄ applicant ad applicationes & reuolutiones & attazir & ad diuiſiones & ad radios & ad aſcendentia tempoꝝ & ad ſuas coniunctiones quæ fiunt tempore aſcendentis & in ſuis oppoſitis & q̄dratura.& in almutaz terminoꝝ aſcendentis. Cum modus pronoſticandi accidentib⁹ eſſe eorū aeris.ſ.ſtellarū diſcurrētium in aere etiam cometarū caudatarum ſcietur a dominio martis & in annis coniunctionū planetarū & in aliis annis maxime quādo radii ſui fuerint in ſignis aereis & luna fuerit infortunata ab eo i talibus ſignis:& eo fortius ſi fuerit domin⁹ almutaz decimæ domus:hæc hali ibidem. Itē dicit alchin.in de floribus.2.lib.in principio fere q̄ ſciētia igniuz in aere & prodigia terribilia atq; horribilia quæ fiunt in aere ſciuntur ex marte cum præfuerit in illis annis:quorū mentio præceſſit.poſtea euenerit ut in eodem anno in quo fueris præſit eidem ſigno cui p̄ fuerat in dictis principiis: ſcdm ergo quantitatem fortitudinis ſuæ in eodem anno erit fortitudo eoꝝ quæ euenient ex prædictis ſcintillis & mirabilibus ac prodigiis:hæc albu.ibidē. Itē ſimiliter i prima parte libri eiuſdem de floribus dicit albu.q̄ ſaturn⁹ in reuolutione anni impeditus a marte per coniunctionem & aſpectū & a cauda per coniunctionem exiſtens enim in ſigno uno ſignificat ignitas ſtellas in aere diſcurrentes:hæc ibidem albu.

¶ Capitulū.2.de generatione cometarū & aliarū ſtellarum ſecundarū diſcurrentium in aere ſcdm diuerſas opiniones.

DIxit ille frater qui ſe uocat perſcrutatorem in tractatu ſuo de tempe/rie aeris in quinta concluſione eiuſdem tractatus qui eſt de ſtellis in aere q̄ ſtellarum in aere quædam ſunt rotundæ ſine caudis quæ dicuntur a ſub & fiunt.ſ.quotiēs ſol habet uirtutem ſuā quæ uirtus ſua dicetur in tabulis potentiæ ſuæ:& eſt tabula illa de gradibus fumoſis tenebroſis lucidis & aliis ut credo:& ponetur illa tabula a fine in diſtinctione imediate ſequentis. Et dicit frater q̄ ſi aliqs planeta ſit in gradu alicuius exaltationis uel in luna & præcipue ſi ſit aſpectus nō ē neceſſaria ut poteſtas ſolis in releuando in talibus effectibus. Sunt autem aliæ ſtellæ quæ ſunt ſigna euentuum quarum quædam fiunt in exaltationibus cōmunib⁹:& quædam in particularibus exaltationibus planetarum. Et nota q̄ omnes aliæ exaltationes ponentur

ſcd̄m fratrē in diſtinctione ſequenti. Vlterius di/
cit frater q̄ prædictæ ſtellæ fiunt quotiens ſaturnus
& mars ſunt in tali gradu q̄ iterū replent aerē ſtel/
lis talib⁹ ſicut ſunt aſſub: ſil'r fit marte cum ſaturno
ſed hoc fortius ioue cū marte & fortiter ioue cū ſa/
turno. Cōſil'r faciunt iſti planetæ in aſpectu ſicut in
coniunctione dū tamen ſit aſpectus utriq; centri ad
centrū. ſecundæ uero ſtellæ fiunt ſic: quotiens ſatur/
nus iuppiter & mars ſunt in tali gradu faciunt ſtel/
lā luciḋ̄ ſine cauda. Mars ét cū ſaturno in tali gra/
du ſic facit fere: ſed mars cū ioue facit ſtellā magnā.
Et hic nota q̄ ſine marte non fit cauda. Cauda ue/
ro ſe uertit ſicut moueť mars. ſ. in circulo ſuo paruo
nā ſi mars moueať uerſus orientē: illud ſil'r facit uer
ſus occidentē: & ad latera unde cauda quādoq; uer
tit ſe ab una plaga ad aliā. Iuppiter cū ſaturno facit
ſtellā magnā ſine cauda ad modū lunæ. Iſta etiā oía
fiunt per aſpectus ſicut p̄ coniunctionē ſi centrali/
ter ſe reſpiciant in tali gra. Sed oportet ſi debeat fie
ri per ſaturnū uel martē q̄ centrū illius ſit i tali gra.
& ſic eſt poſſibile fieri aliq̄n duas ſtellas ſimul: una;
per ſaturnū & aliā per martē: quando ſunt in diuer
ſis aſpectib⁹ ad ioué & ſolē in ſua fortitudine. Secū
dæ aūt ſtellæ quarū. 9. ſunt ſpecies & eor̄ oppoſita
iuxta numerū exaltationū fiunt ſic. In de exaltatiōe
lunæ per planetas ſuperiores ibidē dicitur ut prius
de aliis fit ſtella clara alba & magna coma clara me
ra & diciť argentū ex i oppoſito exaltatiōis cōſil'r
In exaltatione mercurii fit ſtella parua clara ceru/
lea bene caudata quæ dn̄s aſconæ diciť & in oppo
ſito facit conſil'e. In exaltatiōe ueneris fit ſtella pul
chra & magna & dicitur miles ut credo. In exalta
tione ſolis & i eius oppoſito fit ſtella coloris aurei
habens ſimilitudinē faciei hois quæ dicitur roſa &
eſt ſine cauda. In exaltatiōe martis & eius oppoſi
to ē ſtella parua & rubea cū cauda ſurſū erecta capi
ture deorſum prudente. Et ut credo eſt illa ſtella quā
ptole. & haly uocant matutinā ſiue aurorā de q̄ di/
cetur in ca. ſequenti. In exaltatiōe iouis & i eius op
poſito fit ſtella quaſi erecta ſup̄ baſim igneā & dici
tur colūna: & eſt illa ut credo quā ptole. & haly uo
cant tenaculū. In exaltatiōe ſaturni et eius oppoſi
to fit ſtella ſine parua cauda & magna aliquātulum
cerulea & diciť nigra. In capite draconis fit quaſi
draco ardens ad modū partice & diciť partica In
cauda uero fit ſil'r ſed eſt tenuor & diciť ueru. Tot
igiť ſunt ſtellæ ſed a puteis caue ſicut in aliis: hæc fra
ter De his aūt ſtellis faciā mentionē in ca. ſequenti
Nota nūc quæſit materia taliū. Vlterius diciť fra/
ter q̄ materia horū ē uapor terreus a qua ſit imixt⁹
ut poſſit hic lucere. hoc ad ſenſū patent qa frequen/
ter inueniť malū deſuper cecidiſſe q̄ ē ſil'is aquæ que
eſt iuxta piſces coctos qn̄ ifrigidatur. nec lucet poſt
caſum quia imitať congeries quantitatis ut i ligno
putrido lucēti ſed mutať in condenſando aut rare
faciēdo cōquaſſatur lux. Sil'r ex quo oīs aqua lucet
hēt in ſe ut patet ſi i nocte agiteť aqua in uaſe nigro
apparebit lux ſic dū pl'æ ſupiores dictā materiā agi
tant lucet & nō aliter. Erranee ergo ponūt q̄ dicūt
illā lucere propter ardorē in cōfinio ignis ſupioris.
Oportet ergo materia hæc qn̄ fit p̄ pl'as ſupiores de
trimētū. ſ. ſaturnū & martē neceſſarie erit ſequens
eos ſcd̄m motū eorū ſed q̄ determinatio martis fit
debilis & ſtella ei⁹ cū cauda & erit aduerſus eū ut p̄/
diciť. Saturn⁹ aūt in coniunctione omnium trium
uel ét duor̄ i tali gradu cū fortior ſit quia altior ne
ceſſario figurā ſuā īprimet & bn̄ naturā cōgelabit.
Cū ergo illæ ſtellæ ſic cōglobēť & fortiter petūt ſu
periora & materia hoīum & aliū ſit tenera erit ne/
ceſſe corda ſic leuari. Eleuatio ē nolle ſubici ſed po/
tius dn̄ari: unde fiūt p̄lia & ſeditiōes. hæc frater ibi
dē. Ex p̄dictis patet ex quib⁹ locis circuli & q̄liter
generanť cometæ ſcd̄m opinionē fratris prædicti.
Sed ei⁹ opīo de generatiōe cometæ cōtrariari uideť
opinioni ar̄. primo metheoror̄. & p̄cipue in hoc
q̄ dicit frater q̄ cometa lucet ex hoc q̄ eius materia
eſt uapor terreus a q̄ cōmixt⁹ agitata p̄ pl'as ſuperio
res & nō aliter uidelicet q̄ nō lucet p̄pter ardorē in
cōfinio ignis nec p̄ ipſius materiei inflāmationem.
Nā ſcd̄m ſn̄iam ar̄. primo metheoror̄. ca. 4. ſol et
cætera corpora cæleſtia approximata duobus ele/
mentis inferioribus tranſmutat eas ſegregando ab
eis & præcipue a terra quandam naturā fumoſa; p̄
totā calidā partem ſiccam & partē humidam a do/
minio tamē ſiccam: hæc exaltatio a duobus cl'is in/
ferioribus ſegregata & a cæleſti corpore i ſupremā
regionē aeris uel infimā regionē ignis eleuata ſcd̄;
partes ſuas uincentes & humiditates ſubtiliter com
mixta & fortiter ad iuicē cōpacta ex tali ſubtili cō/
mixtiōe efficiť de facili iflāmabil': unde talis exala/
tatio fit ab el'is iferiorib⁹ ſegregata & ad locū debi/
tū eleuata. cōmixta quoq; ſubtil'r & fortiter ꝯpacta
ac ét a cæleſti corpe effectiue & a medio circūſtante
excellenter calido & iflamata uocať ſtella comata:
unde tā ex diuerſitate luis q̄; figuræ. diuerſa eis noīa
iponunť p̄ut inuit ar̄. prīo metheoror̄. c. 4. ubi p⁹
impropriū tertiū falſar̄ opionū de generatiōe co/
metæ ſn̄iam iā dictā ponit & p̄bat māifeſte. Et ſil'r
ſicut ipſe ar̄. eodē prīo metheoror̄ ſatis māifeſtat
eodē mō & ex ſil'i materia ſicut generatio fit come
tæ ſic generāť oēs aliæ ſtellæ ſcd̄æ diſcurrētes i aere
ſiue ignitiōes & iflāmatiōes i aere appētes p̄ter hoc
q̄ cometa generať i loco ſupiori & ex materia ma
iori & magis cōpacta q̄; aliæ ignitiōes i aere: & iō
aliæ ignitiōes cito extinguūť & cito diſſoluuūh p̄
tenuitatē materiæ & p̄ motū aeris & nō tm̄ durāt
ſicut ſtellæ comatæ. Ex his igiť patet q̄ oēs ſtellæ ſe
cūdæ appētes i aere ex ear̄ agitatiōe & iflāmatōe
nō appēt q̄ directe ē cōtra opi. dictā frat. ſicut ſatis
appet. Cū hac opione p̄dicta ar̄. ſatis cōcdrdat li
coñ. i quodā tractatu ſuo quē ſcripſit de generatiōe
cometæ q̄ poſt i propoſitionē falſar̄ opionū de ip̄i
us cometæ generatiōe ponit poſtea opionē p̄priā;
ſic dicens. Cū ergo i regione ſublimiori nihil reno/
uantur præter ſitum & ea quæ ex ſitu renouato ac/
dūt ut eclipſis & radiorū p̄iectionē iuiſibiles. māife

ſtū eſt ꝙ cometa nō eſt ſtella noua nec aliq̄d nouū i regiōe ſua uiſibili: qđ igit̄ i uiſiōe cometæ eſt nouū: eſt res exñs ſub globo lunari. Palā aūt eſt ꝙ ex luce & ſplendore cometæ contraxit ꝙ cometa illa nihil aliud eſt niſi ignis: & ꝙa ſub lūa & ſupra nos nihil aliud lucet aut ſplendet niſi ſolus ignis. Ignis aūt eſt duplex. ꝙa aut ē ignis manēs ñ ſimul cū generatur deſinens q̄lis ignis ē i ſua ſphera: aut eſt ebulitio fumi accenſi ſil̄ cū generatione ſua deſinens: q̄lis eſt flāma apud nos generata. Nō ē autem poſſibile ut trica ſit ignis ſil̄ cū generatiōe ſua trāſiens: quia nō hēret materiā nec ſequeret̄ materia illū motū celi diurnū neceſſario cū ſit terreſtris nō cōpletæ ſublimata. Non enī uidemus aliquos ignes ex materia terreſtri ī aere generatos diutur/ne ꝑmanere: nec motū cæli ſequētes. relinq̄t̄ ergo ꝙ trica ſiue cometa eſt ignis manēs nō cū generatione ſua trāſiēs: hūc aūt ignē materialē eſſe deſcēdētē ī regionē aeris a ſphæra ignis ū plāetæ: ꝙa nō deſcēdit ignis ex̄m corpulētia a ſua ſphæra ſed uirtus tm̄ ei⁹ deſcendit cū radiis ſtellaꝝ ī ſphera ignis nec attingit ad ſphærā ignis mot⁹ turbulentus uel ex uiolētia. relinq̄t̄ igit̄ ꝙ trica uel cometa ē ignis generatus ex materia deſurſū ueniente ſed a materia deorſū ueniente: non eſt poſſibile ut generetur ignis hñs diuturnitatē ꝑmanentiæ niſi cum fuerit materia ſublimata ſeparata a natura terreſtri & aſſimilata naturæ cæleſti. Palā aūt eſt ꝙ trica ē ignis ſublimat⁹ a natura terreſtri & aſſiſſat⁹ naturæ cæleſti. cā agens & patiēs cōpletæ ī actiōe & paſſione aſſimilant̄ cū prius fuerint diſſimilia. Cā uero generans tricæ neceſſario erit uirt⁹ celeſtis. ſ. uirt⁹ ſtellæ fixæ uel erraticæ & ueriſiſe eſt ꝙ unicuiq; tricæ cā effectiua ſit ꝑpria ſtella ex directo eius ſic mouet̄: cū q̄ appet ī mūdo uiſa. Cū aūt tricæ moueāt̄ motu cæli diurno. Patet ꝙ uirtus cæli eſt pria cā motiua eaꝝ & obediētiā quā hñt tricæ ad uirtutē celi primū ſignū ē elongatōis eaꝝ & ſeparatiōis a natura terreſtri & aſſimilatōis naturæ celeſti. ¶ Locatio aūt cometæ edirecto unius ſtellæ pluſq̄; alterius nō erit niſi ꝑ maiorē aſſimilationē illi ſtellæ edirecto cui⁹ locatur. unde ꝑpter ſimilitudinē quā hēt cū ſtella ea ſublima trahitur a ſtella illa ſicut ferrū ab adamante: hæc lincoñ. ibidē. Ex p̄dictis patet generatio cometaꝝ & aliaꝝ ſtellaꝝ ſecundaꝝ in aere: & a q̄bus planetis ſeu ſtellis primis ipſæ ſtellæ ſecundæ generantur.

¶ Capitulū. 3. quid ſignificēt cometæ & aliæ ſtellæ cū apparent ī aere & q̄liter ſit pronoſticandū per eas de accidentibus mundi.

Oſtq̄; in præcedenti capitulo determinatum eſt de generatione cometarum & aliarum ſtellarum ſecundarum in aere. Iam in hoc capitulo intendo dicere quid ipſæ ſignificent cum apparuerint: & q̄liter per eas ſit pronoſticandū de accidentibus. Dicit autem lincoñ. in eodem tractatu quo prius. ſ. de generatione cometæ in fine: ꝙ cum ſtella quæ ſublimauit cometam quæ dicitur quaſi natura unius planetarum. 7. eo ꝙ omnis ſtella ſic dicitur. natura unius eorum planū eſt ꝙ cometa eſt ignis ſublimatus aſſimilat⁹ naturæ alicui⁹ planetæ. In oī enī re ꝯplexiōata terreſtri ſūt res ſpūales ſeparabiles a rebus cōplexionatis ꝑ actionē corpoꝝ cæleſtiū. Cū q̄; fit hæc ſeparatio: relinqtur res cōplexiōata ifirma aut corrupta: ꝑtes āt h⁹ mūdi ſūt faciliores & reuolubiliores q̄; ꝑtes reꝝ ꝯplexiōataꝝ licet tot⁹ mūd⁹ ſit icorruptibilis ſecđm philoſophos: q̄libet tñ cō plexionata corpa ſecđm eos ſūt corruptibilia. Ex his ergo patet ꝙ cometa q̄ eſt ignis ſublimatus a parte mūdi ſenſibilis ſignū eſt p̄cedentis ſublimationis & ſeparatiōis naturæ ſpūalis icorporatæ rebus cōplexiōatis & aſſimilatæ tricæ ī natura ſpūali: quapropter ſignū ē ifirmatiōis & corruptiōis reꝝ cōplexionataꝝ quib⁹ dñat̄ pla cuius naturæ aſſimilat̄ trica uiſa: utputa ſi fuerit trica de natura ſolis uirtus ſtellæ q̄ ſublimauit tricā & ſeparauit eā a natura terreſtri: ſeparabit ſpūs q ſūt ī corpibus cōplexionatis aſſimilatis naturæ ſolis & erit ifirmatio aut corruptio ī hoibus & aialibus & ſemētis q̄bus ſol principatur uel pricipal̄r dñatur. Similiter ſi fuerit cometa de natura martis patiētur detrimentū aut corruptionē q̄ ſūt de natura martis. Et ſil̄r erit res per cæteros pl̄as: hæc lincoñ. Ex his uerbis ſatis appet ꝙ cometæ cū appuerit ſignificāt ī mūdo multos effectus mirabiles. Et ſicut ſignificāt cometæ: ſic & oēs aliæ ſtellæ ſecūdæ q̄ apparent ī aere ī magno nūero hñt ſignificationem magnā ſup accīntia mūdi. Dicit itaq; ptole. in centiloquio. ꝓpōne. 99. ꝙ ſcintillatōes ſtellaꝝ & ſtellæ cū cauda ſūt ſcđe ſtellarū & ū ſūt ex eis: ex propoſitione. 99. dicit ptole. ꝓut dicit eius cōmentator. ſiue expoſitor bugafarus. & eſt tex. ptolemæi ſecđm illū cōmētatorē. ꝙ aluehezit. i. ſtellæ cadētes ſignificāt ſiccos uapores. Cū ergo fuerit ī una ꝑte ſignificāt uēt⁹ aſcēdentes ī una ꝑte. et ſi diuerſæ fuerint omnes partes ſignificabunt ſecđm textū. hæc hali. Si fuerint omnes ex una parte ſignificabunt ſecđm tex. bugufari. dimiutōnē aq̄ꝝ. ſ. ſiccitatē & turbationē aeris. uel ſecđm tex. hali ſigificāt mutationē aq̄ꝝ quæ uiolent regionē & legē. ſed ſecđm textum. bugufa. ſignificant ille ſtellæ exercitus uenientes ad illud clima. & requirentes regnū illius climatis. Itē ſecđm tex. ptole. quē ponit bugufarus: cometæ aūt caudas hñtes ſūt illæ iter quas & ſolē: ſūt. rr. ſigna: & cū apparuerint hñtes multos crines ut cū fuerīt appentes uel aſcendentes ī angulo regni alicuius regis morieť rex: aut hō potēs illius regni. Et ſi fuerīt ī ſuccedētib⁹ angulis deſtruetur ei⁹ theſaur⁹: & mutabit cōſiliatores: uel ſecđm tex. hali detrimentū patieť iſtius regni ſubſtantia

& prætor. Et ſcd̄m tex. bugufari ſi in cadentibus fuerint angulis. ſ. regni multiplicabūtur carceres & infirmitates: eritq; mors & maxime ſubitanea ſ. ſcd̄m maiorem partem. ſed ſcd̄m textū hali in firmabit eoꝝ ppl̄s & multi eoꝝ icarcerabūt: & miniſtri eoꝝ morient ex infirmitatibꝫ ſiccis & minuet ſenſus hoium. Et ſcd̄m tex. bugufari. ſi hūe rit cometa comā uel caudā iſurgit cōtra regē ꝑdi/tor uł hereticꝰ. Et ſcd̄m tex. hali ē ille dn̄s terræ uł ſcd̄m tex. bugufa. ſi hn̄s unā comā ab oriēte ad occidens uenerit ſcd̄m tex. hali hoſtes ueniēt de longinquo. Si aūt ab occidēte ad oriēs erit hoſtis de regno ipſo: hæc ptole. i illa ꝓpoſitiōe. 99. centiloquii ſui ſcd̄m tex. hali & bugufa. & ipſi i cōmētis ſuis ponūt exēpla de multis appitiōibꝫ ſiderū diſcurrentiū in aere & cometaꝝ q̄ erūt ſigna multorū effectuū magnoꝝ. ſed n̄ uacat ea exēpla recitare ad pn̄s. ℂ Sed hali i fine cētiloquii dicit ſic. ptolemæus i hoc libro cometas & cometaꝝ noia ponit ſignificationes & effectus. Sunt igitur cometæ quædā cæleſtia corpora in temporibꝫ diuerſis apparētia quæ uulgus cometas uel crinitas appellat & dicunt crinitæ uel cometæ a crine uel a coma eo ꝙ q̄ſi comarū uel crinitū caput appet. Tricæ aūt dicūt ad ſilitudinē tricæ crinis eo ꝙ radii q̄ſi tricā uel crinē ex ſe emittunt. Stellæ cū caudis ſcd̄m qd̄ dicit ptole. ſūt nouē q̄ mūdū mouēt: exceptis q̄ ſūt. 23. q̄s ptol. hic p̄mittit. De nouē aūt tn̄ mentionē facit. quoꝝ noia i hoc libro ponit & ſignificatiōes. Pria illaꝝ dicit ueru. Secunda cenaculū. Tertia pertica. Qurta mies. Quinta dn̄s aſconæ. Sexta matutina ſiue aurora. Septima argentū. Octaua roſa. Nona nigra. Quarum q̄ttuor priæ aſſimilant ſtellis & oēs ſignificāt bella & terrores & magnos euēt⁹ i mūdo: & ex colore eaꝝ cognoſcet malū i mūdo futuꝝ. & ex natura ſigni i quo pri⁹ appuerit eaꝝ aliq̄ ſciet q̄n illd̄ malū erit. Et ſi appuerit i oriēte erit cito: ſi uero in occidēte tardabit. ℂ Miles ergo ex cōplexiōe ueneris ē & eſt magnus ad modū lunæ: & hēt crines & radios ifundit retro ſe: & peragit. 12. ſigna quæ q̄n appuerit nocebit & potētibꝫ hoibꝫ & ſurgēt hoies i mūdo q uolēt mutare legē antiq̄ & res adducēt nouas & peior ſignificatio opis eſt ex parte candæ. ℂ Dn̄s aſconæ eſt ex cōplexiōe mercurii & ē ceruleus & puus & cauda eius lōga & in ptē i qua appuerit cauda ſignificat mortē regū & guerras. ℂ Matutia ē rubea & hēt caudā rubeā lōgā & nō tantū quātū dn̄s aſconæ & ē ex cōplexione martis q̄ q̄n appuerit caput iferius ſignificabit paucitatē aquaꝝ & famē magnā & cōbuſtiones ignes & guerras i terra babiloniæ & i terra arabū & i ægipto uſq; applicet ad occidēs. ℂ Argentū hēt radiū pl̄chrū ualde & albū ad mōm argēti purißimi: qd̄ nō pōt diu aſpici: & q̄n appuerit ſignificabit ānos fertiles i terra ubi hoc erit: & meli⁹ erit ioue i ſigno aq̄tico exn̄te. ℂ Illa q̄ dicit nigra eſt ex natura ſaturni: & ei⁹ color ē magis ceruleus q̄ niger: & q̄n appuerit ſignificabit mortalitatē mltā & d̄collatōnē. ℂ Et illa q̄d icit roſa ē magna & rotunda & hēt faciē ad modū hoīs & color ei⁹ ē ut color argēti cū auro mixti q̄ q̄n appuerit ſignificabit mortē regū & diuitū & mutabūt res mūdanæ & ueniēt & ſuccedēt illis meliores. ℂ Illa q̄ dicit ueru ē horribil aſpect⁹ & uadit ꝓpe ſolē: & ſignificat mutationē fruct⁹ pomoꝝ & fructus q̄ ex terra procedūt & mortalitatē regū & diuitum. ℂ Illa q̄ ptica dicit hēt groſſū radiū & ſignificat paucitatē aquarū & deſtructionē ānonæ: & cum cōiūcta fuerit alicui planetaꝝ ſignificabit aliqd ꝑter hoc. Si cū uenere cōiūcta fuerit erit mutatio aquarū & deſtructio annonæ maxima. Si cū mercurio morient hoies iuuenes & ſapiētes. Si cū luna moriet populus. Si cū ſaturno erit mortalitas grauior. Si cū erūt guerræ genere q̄ꝑles & mortalitates ꝑ gladiū. Si āt cū ioue fuerit ipe qcq̄d ſigſificabit in regibus & diuitibus apparebit. Hæc ſunt dicta ptolemæi & hali i fine centiloquii de ſignificatiōibus cometaꝝ. Et ptolemæus i. 2. q̄dripartiti. ca. ult. dicit ꝙ ſtellæ caudatæ uētos & aeris ſiccitatē oſtendūt: & ſcd̄m hali ibidē. oēs illæ fiunt de fumo. Et dicit ptolemæ. eritq; illius quod ex hoc cōtingit fortitudo ſcd̄m naturā fortitudinē corporū ſpacii durationē. Et dicit hali ꝙ ſi ſtellæ caudatæ apparuerit nebuloſæ ſignificat ꝙ ſpiſſitudo eſt pauca & ſignificat uentos multos & aeris ſiccitatē & ſcd̄m magnitudinē cometæ durabūt uenti ſcd̄m tp̄s quod durabit cometa: hæc hali. Et dicit ptole. ꝙ ſtellarū iactio & earū curſus ſi ab uno angulo. i. ab una parte fuerit uentoꝝ flat⁹ ex illa parte futuros eē ſignificabit. Et huic cōcordant Seruiꝰ & Virgiliꝰ libro prio georgi. Et dicit ptolemæus ſi ex diuerſis angulis apparuerint inordinatos uentus annunciabunt. Si a quattuor angulis uidebuntur circundare aerē hiemalē ex multis differentiis indicabūt & inde coruſcatiōes tonitrua: & his ſil̄ia prouenire nō dubitam⁹: hæc ptolemæus. Et dicit hali ꝙ anguli de quibꝰ locut⁹ eſt ptole. i hoc libro ſūt illi quos dixit eſſe iter ſeptentrionem & occidens & alii tres anguli: hæc hali. Et dicit ptole. 2. q̄dripartiti. c. 9. conuenit ut inſpiciam⁹ ad cometas ſeu ſtellas comatas caudatas apparētes hora eclipſis aut aliq̄ hora quacūq; ēt ad uł ia accn̄tia q̄ cōtigūt cuiuſmōi ſūt haſta nubila q̄ appēt ſurſū magna & ſpiſſa & ad qd̄ illd̄ aſpiciat ſicut lacꝰ aq̄: & ſcd̄m aliū textū: ut ſūt illæ q̄ uocāt aleyſi. i. ptica & abocat. i. cornu: & uachanē. i. ipſecāt⁹: & æquus q̄ꝝ naturæ marcialibus & mercurialibꝰ naturis q̄s p̄diximus: aſſil̄ant q̄. ſ. mars & mercu. opāt lites guerras & obuſtiōes ēt res & magni motꝰ & feſtini. & accn̄tia q̄ ꝓtigūt p eos. i. ſm hali. iſidiæ uiaꝝ & furta & oīa q̄ mouēt oēz ſpm

ad male faciendū:& q̄ accidūt p eas. s.mortalitates subitas & febres acutas:& talia q̄ sunt de natura martis & mercurii .Item dicit haly q̄ quæ dā h⁹mōi signalium fiunt de fumo sicco:& quæ dā de humido:quorū formæ colores & opa concordant planetæ dñanti in mundo hora qua apparēt.Siccus ergo fumus cum natura martis uel mercurii cōcordat:fumositas hūida cū natura iouis ac ueneris si in eo uicerit tēperantia . Sed cum distēperantia fuerit & tempamentū exierit cū natura saturni cōcordat. Quodlibet aūt horū signaliū significabit ea quæ accidēt hominibus:bestiis:plantis:piscibus:auibus:augmento:detrimēto aquarū:& erit corū significatio scd̄m planetā cōcordantē cū eis. Cōuenit igit̄ ut significatio planetarū tēperatoꝝ cū oi tēperamēto in aere cōtingēti cōcordat cū natura iouis & ueneris.& sicut p̄ciū rerū:exaltatio dignitatū: & oia alia opa quæ dixit Pto.de ioue & uenere.Similiter cōuenit ut significatio grandinū & fortium pluuiarū & frigorū ualde magnorū concordat cū natura saturni scd̄m sua opa quæ Pto.narrauit.Quodlibet igitur signalium accidentia multa facit: sicut sunt planetæ:qui si multi fuerint nocent plantis & aialibus:& si pauci uel diminuti fuerit nocent etiā:tale aūt nocumentū sequit̄ defect⁹ uictu aliū infirmitates et salutes.hæc haly. Cōuenit igit̄ scd̄m Pto.ut inspicianus ad cometas quæ apparēt in tpe eclipsis:aut in tpibus in quibus accidūt sua opa:& concordant suæ significationes cum planetis qui dñantur: iudicabim⁹ scd̄m illud. Et pōt eē q̄ significationes earūdē uariabūt significationē planetæ dñantis i eclipsi:si aliq̄ stella dominabit̄ in tpe suo quo ipsæ apparent:siue illa q̄ dñantur in eclipsi:siue sit per aliā eclipsim q̄ eueniet:siue p aliquod annuamentū planetarū:aut p cōiunctiones:aut p oppositiones: quæ in tpe illo erunt.hæc haly. Nota q̄ sicut docuerit te Pto. & haly iudicare p scd̄as stellas apparentes in tpe eclipsis:sic oportet te iudicare p scd̄as stellas q̄ apparēt tpe cuiuscūq; cōiunctōnis magnæ siue inceptionis cuiuscūq; tēporū reuolubiliū.¶ Qualit̄ aūt scire debes ubi eueniet effectus significat⁹ per cometā aliquā uel signale aliquod : & q̄n eueniēt effectus:& q̄diu durabunt:& in quo genere rerū apparebūt:iam tibi iuxta sniam astronomoꝝ declarabo.Dicit itaq; Lincoñ.in suo tractatu de generatione cometæ:q̄ q̄n ignis in regione aeris elt existēs propter proximitatē sui a terra:nō apparet nisi in regione ex cuius terræ uaporibus sublimatur:& in regionibus sub eodē palello nō apparebit.Hæc aūt cometa significationē habet super regionē ex cuius uaporibus sublimat̄: supra quā terram fuerit stillans circa fortioris sit⁹ & uehementis impssionis in hac hora generationis cometæ:in eadē nāq; hora mouet stellā eādē naturā spiritualē assimilātē naturæ terræ incorporatā rebus cōplexionatis:tardior est generatione cometæ propter maiorē inobedictiā rerū cōplexionatarū natura actionū cælestiū. Supra quā autem regionē significat cometa de oibus regionibꝫ existentibus sub eodē palello non ē facile discutere: siue discurrere:nisi forte sup illā significet cui⁹ hominū aios mouet ad affectionē aliquā:utpote ul̄ ad adiuuationē:uel timorē aut horrorem:uel ad amorē. Verisile nāq; est q̄ eorū aios q̄dā p̄sagia i usu suo plus cæteris mouent q eius affectū iam inchoatū postea sunt censuri cōpletū:& ex similitudine affectionis quā imprimit in mentē uidentiū pōt cōiūgi:& qualiter reuocet̄ cuius est signum. hæc Lincoñ.ibidē. Et dicit Pto. 2° quadri. c.9. q̄ scientur loca in quibus accidentia illa euenient quæ scilicet significant̄ per signalia per loca illorum signalium in zodiaco : & per loca signorū in quorū directo stella cometa existit.i.secūdū haly:accidēs erit in regionibus & ciuitatib⁹ quæ eidē signo fuerint cōcordatæ.hæc ille. Et Albu. in de florib⁹ in fine dicit:Cū uolueris partē terræ scire i q̄ eueniet accūs : aspice cenith caudæ cometæ in q̄ parte sit extēsa:& i eadē pte erit. Et dicit frater:q̄ cū stellæ scd̄æ sic cōglobent̄:ut dictū est: & fortiter petūt supiora : & materia hominū & aialiū sit tenera:necesse ē cū hoc corda eleuari similiter:eleuatio uero ē nolle subiici sed poti⁹ dominari;unde fiunt p̄lia & seditiones: si igit̄ sciueris locū terræ correspondentē: cōgrue pronosticabis. Dicit i igit̄ frater q̄ necesse ē lunā dñari in aquilone:saturnū uero in austro : & hoc dūium eorū erit propter influentiā cæli & orbis necessitatē.planetæ ergo meridici in locis mediis dñantur:& cū determinatio eorū significet̄ in terra p significationē corpis primi ibi influentis necessario spatiū potestatis planetarū in terris nō cōparabit̄ scd̄m gradus potentie eorū : sed cūcta erūt æqualia. Inuenimus aūt ptātē lunæ i terra a gra. 48.ab æqnoctiali uersus polū arcticū:usq; ad gradū.57.quod ē spatiū.8.graduū. Ois igit̄ planeta tūn habebit ptātē uersus æqnoctiū a luna:Saturnus aūt ptātem habebit per.8.gra.ab æquinoctio Spatiū aūt horū in terra scd̄m.7 .planetas i.7 .climata diuidēdo optīe ɔuenit cū expimētis:rōnabiliter etiā concludit ibidē:sicut ostendit̄ superi⁹ per initiū signi habēs initiū effectus. Cācer uero in distantia sua ab equinoctio nullius signi initiū habet secum. Consimiliter dico de capricorno. Cū ergo naturæ cancri sit pars borealis: & p consequēs capricorni meridionalis: atq; in locis intermediis semp cōueniunt initia duorū signorū: iō ibi necesse ē fieri naturā cōmixtā. Verbi gratia Sagictarius & aquari⁹ quorū initia in eadē distātia sunt.Primū est de natura ignis infecti terra.Secundū est de natura aeris infecti aqua:Actio autē

cõmunis actioni iouis optime conuenit qui grossum subtiliat. Ex hac forma concludo reliq̃ climata: quicquid alii dicunt huic adhæreo: quia sensus rationi & ratio sensui hic concordant. Patet igit̃ in omni parte habitationis quis gradus aut pars eius correspondeat in cælo. Cũ igitur stella fiet: uide gradũ in quo est mars uel saturnus p quem fit: & cõsidera regionẽ & partẽ eius scdm partem gra. planetæ: et ubi supra apparebit stella ibidem supra erit effectus. Verbi gratia: Quãdo fuit coniunctio iouis & martis in coniunctione particulari in. 3°. gradu cancri anno xpi. 1313. apparuit stella cũ cauda multa: & necessario apparuit in loco qui sibi correspondet: scotie & parti septẽtrionali angliæ. Est. n. citas eboris sub gra. 54. ab eq̃noctiali integro. Pars igit̃ in q̃ fuit coiũctio correspõdet terræ p̃dictæ. et qa mars tũc fuit retrogradus traxit secundũ motũ suũ stellã cauda præcedente: etiam mouebat̃ a parte orientali boreali ad partem occidentalem australẽ: iõ necesse fuit anglicos in conflictu scotiæ deuinci. Est enĩ terra scotiæ in respectu terræ angliæ in situ orientali boreali. & hoc exemplum ualet ubiq̃. ¶ De stellis quæ fiunt in regnis sunt quædam alia proponenda. Sunt autẽ regna exaltationes planetarum: unde sciendum q̃ cum est coniunctio saturni iouis & martis in regno alicuius alterius planetæ: tunc incipit regnũ hominũ ibi ubi est signũ in quo est regnũ: ut in capricorno est regnũ martis ibi in loco correspondente ibi erit regnum in terra secundũ coniunctionem planetæ. sil̃r est in aliis regnis. Stellæ aũt fiunt hic ut p̃dicit̃. Idem aũt põt fieri per saturnũ & iouem quod fit p tres simul. Et nota q̃ regnum inceptum non impeditũ nunq̃ poterit consumari nisi fuerit prius cõiunctio cõsimilis in opposito regni. infirmari tamen poterit per locum quem regit gradus in quo est coniũctio belligera ut prædicitur. Nota etiã q̃ sicut regnum non omnino deletur nisi per cõiunctionẽ in opposito regni: ita exaltationis particularis potestas non perit nisi per coniunctionem secundũ modum contrariũ in aliqua exaltatione fortiori: aut fortius ip̃edimẽtũ requiritur. Et nota q̃ coniunctio saturni & iouis & martis uel saturni & iouis in exaltatiõibus significat res maximas ut initia regnorum & corũ destructiones ac etiam sectarum. & hoc p̃cipue in exaltationibus planetarum. Coniunctio autẽ iouis & martis significat bella & rebelliones. sed & rebellio magis fit per martẽ & saturnũ in gradibus exaltationũ & per aspect̃ ut prædicitur fiunt cõiunctionu; similia sed caue a puteis. ¶ Præterea scito q̃ in climate primo & septimo nõ est possibile regna maxima cũ sectis suis incipere nisi unũ i uno & aliud in alio. Nõ enim sunt in cœlo sicut prædicitur nisi tantum unum signum illi sensibiliter respondens. In uno autem signo unum tale est ad plus. Intermediis climatibus aliter contingit: quia cuilibet correspondent duo signa: conuersim tamen quia initium unius signi alterius finẽ contingit. & sic per consequens influũt in clima alia: illud uidelicet ut initiũ orientalis signi incipiat a principio sui climatis uersus mediũ eiusdem: et alterius initium contrariam pandat sectã Signũ igitur quod est ex p̃te cardinis orientalis ẽ in initio partis climatis orientalis & signum reliquũ occidẽtalis per consequẽs. ¶ In climate aũt secundo nõ est sedes regni alicuius planetæ neque secta sed mixtum. i. sedes caudæ martis & iouis secundum locum gradus. ¶ In tertio est fortitudo atq̃ secta ueneris in parte orientali est. quia sedes initii eius uersus medium climatis illius in loco q̃ respondet extremo piscium. ¶ In quarto est fortitudo regni solis in parte orientali secundum formam prædictã & eius sectam uehemẽter: cõsimiliter in occidente est regnũ cũ secta saturni. ¶ In quinto uero est regnũ cum secta lunæ in parte orientali & in occidentali mercurii. ¶ In sexto autem regnum mixtæ naturæ ueneris et mercurii scilicet cum eius secta in qua est natura iouis. Sicut autem est regnũ martis cum eius secta i primo climate ita iouis est et i 7°. ¶ Ex natura aũt signorũ possumus cognoscere naturas hominũ et uniuersoq̃ corpoq̃ quæ sunt i quocũq̃ climate. ¶ Sed notandum est quod quãdo regnum uicit fortiter & eius secta tunc in climate sexto necesse est mercurium ueneri dominari & quãdo uenus i regno gloriatur iterum mercurius minorat̃. oportet tamen respicere quæ coniuncto fortior sit uel quis aspect̃ fortius agit. ¶ Consimiliter itaq̃ sentiendũ est in climate q̃alio quocũq̃ ubi regnum dominat̃. ¶ Secta itaq̃ saturni est laborioſa et fordida culturas agroq̃ diligens multum maliuola terræstris pigra iprudens faciliter cupida. ¶ Secta iouis est beniuola aut rationalis ab iniquis sordibus satis remota: scias diligens multum & sapientiã: & in omnibus temperata. ¶ Secta martis est furibunda diligens prælia & seditiones cõcordiam respuens preterq̃ subiectorum. ¶ Secta solis est maxime cupida regnoq̃ & eoq̃ quæ ad p̃esse ptinẽt & ẽ honesta & sapiẽs sed ẽ fortis ualde & multũ agil̃ & magnanima. ¶ Secta ueneris ẽ oĩs generis luxuriæ hũida ita ut quicq̃d liubet i secta ista licere putat̃. ¶ Secta mercurii oẽ genus corporalis luxuriæ detestatur: mores predicat: spiritualia plus amat: omnes uirtutes docet et scias omnes addiscit et prænalet & errores confundit: uitia detestatur & i eius labore & solicitudine non est finis. ¶ Secta lunæ est secta magica omnibus aliis contraria contra omnia prædicãs similando sectam mercurii sequi fraudulenter et est bellicosa et cupida laudis. Hæc frater ibidem.

¶ Qualiť sit ꝑnosticandū de accidētibus mūdi ꝑ sc̄as stellas et de mutatiōib⁹ regnoꝝ et sectaꝝ & q̄ sunt sectæ omniū planetaꝝ: similiter de mutationibus regnoꝝ & sectaꝝ per coniunctiones magnas dictū est in distin.2°. hui⁹ tractat⁹ ca.5. Similiter de diuersitate sectaꝝ quas faciūt planetæ dictū est pri⁹ in distinctione secunda ca.4.& similiter in distinctiōe prima ca.4. Et dicit ptol. ubi supra.s.2°.q̄driparti.ca.9.Et tps quo signale ip̄m durauerit significabit q̄ntū durabit effect⁹ significat⁹: Iterū & sciet etiā q̄n effect⁹ incipiet ex comparatione eius ad solem: & secundum alios textus ex habitudine aut affinitate eius ad solem. Nam si mane apparuerit.i.si fuerit oriētalis a sole accidens apparet & ut plurimum cito eueniet & cum in uespere.i.occidētalis apparuerit tarde continget.Et dicit haly si uolueris scire quādo accidet effectus et quantum tempus durabit: respice ad horas quæ fuerint inter signale & ascendens sicut facis in eclipsi.Et generaliter dico tibi ut facias in his signalibus sicut in eclipsibus feciſti. Et albumazar in de floribus in fine dicit q̄ hora qua apparebunt significationes erit quando peruenerit sol ad signū quod fuerit ex substantia earum significationum: aut aliquis planeta cuius natura est in opere sicut natura euentus qui apparuit tibi futurus in eodem anno. ¶ Item dicit ptolæmeus ubi supra q̄ forma signalis apparentis monstrabit de qua specie perueniet accidens siue effectus significat⁹: & silter de quo genere reꝝ eueniet. Vel secundū alium textum scietur in qua parte effectus ex zona caudæ signalis et extensione sua. Sed gen⁹ in quo apparebit effectus scietur ex signo in quo apparet illa secunda stella. ¶ Et dicit haly: si uis scire quale erit accidēs: inspice ad formam & colorem signalis: & cum quo planeta concordauerit: nam accidens erit de natura illius planete: & uirtus accidentis erit secundū uirtutē planetæ ibi dominantis. Hæc ille. ¶ Sic igitur patet qualiter sciemus ubi eueniet effectus significatus ꝑ cometas & alias stellas secundas quā do apparebunt. Sed cuiusmodi effectus significetur per huiusmodi signale patet per ea quæ dicta sunt pri⁹ de significationib⁹ signalium prædictorum cum apparuerint. Et hoc in isto cap. ꝑ nunc sufficiunt dicta.

Capitulum quartū quid significat cometa in quo cunq; signo apparuerit.

IAm in hoc cap. determinant q̄d significet stella comata in quocū q̄ signo apparuerit. ¶ Dicit ita q̄ albu. 5. de coniunctiōibus magnis differentia ultima q̄ si apparuerit aliqua stella comata in æq distantia signi arietis significat multas guerras i regionibus diuersis et multas effusiones sāguinis siccitatē magnā: dolores oculorum & mortem boum: & destructionē magnatum & eleuationē malorū & infimorū: & multas mineras ex argēto & auro: & superfluitatē caloris in quarta æstiuali. Et si apparuerit in ꝑte oriētis et sol æq̄distet signo arietis significat illud odiū cadere int̄ ciues ꝑ se & plures regiones obedire regi babilonie. Et si apparuerit in parte occidentali significat q̄ maior ꝑs magnatū cōsequetur a regib⁹: q̄d abhorrebit de infortuniis: & cedes adueniēt ciuib⁹ i occidētalib⁹ ꝑtib⁹: significat etiā pluuias & inūdationes fluminū & niues. Et dicit albumazar in libello suo de floribus cap. ultimo: q̄ si fuerit stella comata in ariete: & fuerit apparitio ei⁹ i parte oriētis erit uelocius operi eius. & si in parte occidētis erit tardi⁹ operi ei⁹. ¶ Et albumazar q̄nto de cōiunctionib⁹ magnis ut supra.s. differētia ultima dicit: q̄ si apparuerit aliqua stellarū comas habētiū in æquidistantia tauri: erūt multæ guerræ captiuitates et mortalitates in terris pluribus: i currūt homines dolores siccos sicut scabiē & pruritū: erit mors boum & no fodientur mineræ & depopulabit̄ uel cremabitur q̄dā ꝑs terræ mōtis Erit q̄ uehemēs frigus cū corruptione messiū & calu fructus arborū & paucitate culturæ et plantationum in terra. Quod si fuerit apparitio eius ex parte orientis: et sol fuerit æq̄distans signo tauri significat timere regem de inimicis suis: & cadere bubones i homines: & durare illud annis sequentibus cum multis egritudinibus hominibus contingentibus in quarta æstiuali cū nimia mortalitate. Et si apparuerit a parte occidentis significat multas pluuias. Et in de florib⁹ ubi supra ca. ult. dicit albumazar: q̄ si apparuerit cometa aliq̄ in directo in tauro significat malū hominum & paucitatē boni eoꝝ: iniurias & rebelliones inter eos. Et si apparuerit a parte orientis erit uelocius opi eius & si in occidēte erit tardius. ¶ Et.5°. de coniūctionib⁹ magnis: dria ulti. dicit Albu. q̄ si apparuerit aliq̄ stellarū comas hñtiū in directo geminoꝝ: significat generationem belli: accidūt mltæ ægritudies et mortalitates et fames: et mors puerorū: aborsus prægnantiū et mors auiū: deuenient tonitrua: & coruscatiōes multæ & multi uēti calidi cōburentes fructus. Et in de floribus dicit q̄ si apparuerit cometa i geminis significat lasciuias & fornicatiōes i hominib⁹ et deiectiōem religiosorū. Et q̄nto de cōiunctionib⁹ magnis dicit q̄ si fuerit apparitio ex parte orientis & sol æquidistet signo geminorum: significat multos magnates cadere a dignitatib⁹ suis & interfectiones regum. Et si apparuerit ex parte occidentalis significat multam captiuitatē cum multis pluuiis & inundationibus. Et in de floribus: & si appa

ruerit a parte orientis:erit uelocius operi eius. Et si a parte occidentis:erit tardi⁹. ☾Et dicit Albumazar.ʒ⁰.de coniunctionibus magnis ubi supra ꝙ si apparuerit aliqua stellarum comas habentiũ in directo cancri: significat bella & multa mala: & multã mortalitatẽ in hominibꝫ:& effusionẽ sanguinis:multum nocumentũ: submersionẽ & diruptionẽ: & mortem quorundam subito:& significat multas pluuias: & paucos pisces. Et si apparuerit a parte orientis:& fuerit sol æquidistans signo cancri:significat angustias hominum cum hoc ꝙ parum obedient regi:& uilitatem anonæ in fine anni. Et si apparuerit a parte occidentis:significat rixam & malum cadere inter reges:& quosdã eorũ ire ad alios: & pacẽ eorũ postea. Et in de floribꝫ ubi supra dicit:Si apparuerit cometa in directo cancri: significat multitudinem locustarum: & detrimentũ messium ab eis: & casum uermiũ in triticum & in cæteras arbores:& paucitatem frugum: & multitudinem uermium in eis.Et si apparuerit a parte orientis:erit uelocius operi eius:& si in occidente erit tardius ☾Et.ʒ⁰.de coniunctionibus magnis dicit Albumazar:ꝙ si aliqua stellarum comas habentiũ apparuerit in directo leonis:significat pugnam inter reges:& hoc in fine anni cum multa effusione sanguinis a parte orientis:& mortem quorundam nobilium.& forte accidet quibusdã hominibus strãguiria id est non posse mingere:& dolores uẽtris:& cadet in lupos ægritudo:& rabies in canes. Et si apparuerit a pte orientis:& sol fuerit æquidistans leoni:significat multas cõmixtiones & siccitatem & fulgura.Et si fuerit a parte occidẽtis:significat ægritudines multas: & fulgura in parte septẽtrionis cum fortitudine luporũ & rabie canũ. Et in de floribus dicit Albumazar: ꝙ si cometa apparuerit in directo leonis: significat impedimentum hominum ex lupis: & casum uermiũ in triticum:& destructionem domorũ substãtiarꝫ. Et si apparuerit a pte orientis:erit opi eiꝰ uelocius.Et si in occidẽte:tardiꝰ. ☾Et ʒ⁰ de cõiunctionibꝫ magnis dicit Albu.ꝙ si apparuerit aliq̃ stellarꝫ comas hũtiũ in æqdistãtia uirginis:significat paucas mercationes fieri cũ magna iniusticia & iniuriis:& incurrent homines multos dolores:tremores febriũ :mulieresq; incurrẽt uẽtositates & multa ulcera & pustulas:et erũt multi aborsus impregnatarꝫ. Et si fuerit eius apparitio a parte oriẽtis:& sol fuerit æq̃distãs uirgini:significat guerras .Et si fuerit eiꝰ apparitio a parte occidentis:significat pugnas cũ multitudine fructuũ. Et in de floribꝫ dicit Albumazar:ꝙ si fuerit aliqua cometa in uirgine:significat ablationẽ bonorum quorundam ex domesticis diuitum:et mutationem eorum a locis eorum in alias regiones quasi per captiuitatem : & nõ reuertentur ad eos bona in æternũ.Et si apparuerit in parte orientis erit uelocius operi eius. Et si in occidente:erit tardius.☾Et.ʒ⁰.de coniunctionibus magnis dicit Albumazar: ꝙ si aliqua stellarum comas habentiũ apparuerit in directo libræ: significat mortem quorundã regum in parte occidentis:& multitudinem mortis in principibꝫ & nobilibus:& effusionem sanguinis:& absciſionem merciũ:cũ paucitate pluuiarum:& multa serenitate & uaiditate uentorum:& siccitate fluminum:& destructione fructuũ.Et si apparuerit in parte orientis: & sol æquidistãs fuerit libræ:appẽciabunt equi et cameli cum guerris aduenientibus in terris romanorum.Et si apparuerit in parte occidentis:significat bella & mortem quorundam regum : & seruos contrarios dominis suis:cũ mediocritate fructuũ. Et in de floribus dicit Albumazar:ꝙ cum apparuerit cometa in libra:significat extensionẽ latronum & absciſorum in ruribus cum fractione census:& apparitionem paupertatum in cordibus hominum diuersis modis id est modo cũ frigore & modo cum calore: & prolongabit eorum mora in hominibus. Et si apparuerit in parte orientis:erit uelocius in hoc qd̃ significat.Et si in occidente:erit tardius operi eius.☾Et quinto de coniunctionibus magnis dicit Albumazar:ꝙ si apparuerit aliqua stellarum comas habentium in directo scorpionis:significat illud quod occurret hominibus ex doloribꝫ testiculorum & lesione ueſicæ & costarum:cum rixa quæ occurret regibus:& irasci quosdam super alios:& consequẽtur mulieres propter causas partus abhorribilia: et significat multas pluuias nociuas:et destructionem fructuũ ex uehemẽtia pruinæ & frigoris cũ tenebrositate aeris & humiditatis eius:& paucitatẽ pluuiarum:& deſiccationem fluminum: & caristiam piscium.Et si apparuerit in oriente: & sol fuerit æquidistans signo scorpionis:significat salutem ciuium babiloniæ sex annis cum rabie luporum & canum.Et si fuerit eius apparitio in occidente:significat locustas cum paucitate nocumenti earũ. Et in de floribus dicit Albumazar: ꝙ si cometa appuerit in scorpione:significat multitudinem guerræ:& rebellionem regum : & mutationem militum super eos:& inquisitionẽ eorum ab eis cum hoc quod non est in posse suo.i. petere impossibilia. Etsi apparuerit in pte orientis:significat ꝙ erit uelocius ei quod significat.Et si in occidente:tardius.☾Et quinto de coniunctionibus magnis dicit Albuma.ꝙ si aliqua stellarum comas habentium fuerit in directo sagittarii:significat uehementiam regis super plebem:et desiderium eius super cõgregatione pecuniarum & depressione hominum:& capere per uiolentiam:iniurias cum morte quorundam nobilium & apparitione bestiarum in pluribus partibꝫ:&

uehementiá caloris:& paucitatem fructificatio/nis palmarũ.Et si apparuerit a parte orientis: & sol fuerit æquidistans sagictario:significat mor/tem regum:infortitudinem infirmitatem:& erũt mora eius tres menses cum apparitione pugnæ et timoris & latrocinii:& ciuiũ prauitatẽ in pluri/bus partibus: & prosperitatem reddituũ & here ditatũ. Et si apparuerit a parte occidentis:signi/ficat multitudinem eorum quæ homines imagi/nantur in somniis:cum aborsu mulierum impre gnatarum. Et in de floribus dicit Albumazar: ꝙ si cometa appuerit in sagictariõ significat de/positionẽ seribarũ: & earum annullationẽ atq; acceptionem earum substantiarũ:& occultatio/nem earũ cum multitudine tribulationis qui de/scendet super eos.Et si apparuerit a parte oriẽtis: erit uelocius operi eius.Si uero in occidente:tar/dius. ℭ Et quinto de coniunctionib⁹ magnis di cit Albumazar: ꝙ si apparuerit aliqua stellarum comas habentium in directo capricorni:signifi/cat bella inter reges:& multa infortunia in parte occidẽtis:& regibus ibiem drixas & timores:& rumores in persia & inter ciues meridiei:quæ in currẽt in hominibus ex demoniis: & ex infamia & oppressiõe:& absciscio uiarum:& apparentiã latronũ:& depressionẽ religiosorum & fideliũ: et mortem iustorum:& nimios significat grandi nes & niues ut plantæ destruentur:præcipue de/struet crocum. Et si apparuerit in parte orientis: & sol fuerit æqdistans capricorno: significat im pedimenta aduenientia aliquibus regibus ex ini/micis suis quæ erũt causæ mortis eorum:& reno/uationes regni quorundam magnatorum: cum multitudine niuium et pluuiarum:& saluatione uinearum & fructuũ.Et si apparuerit a parte oc/cidentis:significat herbositatem anni:& abundã tiam aquarum. Et in de floribus dicit Albuma zar:ꝙ si fuerit aliqua cometarum in directo ca/pricorni:significat extensionem fornicationis in hominibus in eodem tempore.Et si apparuerit a parte orientis:erit uelocior eius significationi.& si in occidente erit tardior. ℭ Et quinto de con/iũctionibus magnis dicit Albumazar:ꝙ si ap/paruerit aliqua stellarum comas habentium in di recto aquarii:significat mortẽ regis in parte oriẽ tis:& exitum uirorum qui querũt regnum:& cõ trarietates inter reges propter illas causas: & ni/miam mortem in hoibus:& bubones:& lepram & cedem & pugnam in parte occidentis: & du/rabit longo tempore:cum tenebrositate aeris:& multitudine tonitrui & coruscationis & fulmi/nis: & mortem plurium hominum propter illas causas:paucitatem auium & piscium: & uilitatẽ annonæ.Et si fuerit eius apparitio ex parte orien tis:& sol fuerit æquidistãs aquario:significat her bositatem. Et si fuerit eius apparitio ex parte oc/cidentis: significat multos rumores terribiles in terra Persiæ:& deprædationes armorum regum & multam caliditatem. Et in de floribus dicit Albuma.ꝙ si apparuerit aliqua cometa in aqua rio:significat multitudinẽ guerræ & interfectio/nis:& crucifixionis in eodem tempore.Et si ap/paruerit in parte oriẽtis:erit uelocius illud quod significat:& si in occidente tardius. ℭ Et quinto de coniunctionibus magnis dicit Albumazar:ꝙ si apparuerit aliqua stellarum comas habentium in directo piscium:significat mortem illius plebis: cum multa cede in multis regionibus:& hoc erit causa fidei:& signa erunt & prodigia:& interfi cient se religiosi ad inuicem:& multiplicabit᷑ in/fortuniũ:& contrarietates:& saucietates:& hor ribilia in hominibus: & cadet mors in piscibus: & abscindentur proficua aquarũ. Et si apparue/rit in parte orientis:& sol fuerit æqdistans signo piscium:significat uehementiã contrarietatis du cum principum & regum:& rebelliones eorum: & ipsi capient censum regis:& multiplicabit᷑ ti/mor in pluribus climatibus:et infortunium cum superfluitate pluuiarum. Et si apparuerit in par/te occidentis:significat angustias hominũ:& bu bones:& mortem cadere in pluribus climatibus: & præcipue in occidente:& uehementiam angu stiæ & turbationis:& hoc durare tribus annis:et erit multitudo auium & piscium:inundationes flu minum. Et in de floribus dicit Albumazar: ꝙ si apparuerit aliqua cometa in piscibus:erit bellũ maximũ super affines regis:& interficient se inui cem:& inimiciciæ erunt inter alios magnatos:& erit abruptio manus eorum ab obedientia. Si au tem apparuerit in parte oriẽtis erit uelocius:si in occidẽte erit tardius. ℭ Et Hali abenragel libro suo .8.capitulo.ultimo dicit: ꝙ quando aliq̃ stel la cadit in ariete & dimittit suũ signale:morietur rex xp̃ianorũ:& erũt fortes guerræ & interfectio nes in terra babiloniæ. Et si fuerit ille casus in tau ro:multæ ciuitates depopulabunt᷑ in terris xp̃ia/norum:& erit mors in terra babiloniæ. Si ceci/derit in geminis::morie᷑ rex egypti:& regnabit loco ei⁹ homo formosus & appodeatus: & erũt mortalitates & infirmirates in terra Persie. Et si ceciderit in cancro: erunt interfectiones in terra medorum:& filius regis morietur in lite graui:ul᷑ ipse morietur rex. Et si ceciderit in leone morie/tur rex: & letabuntur inimici eius:& exibunt de climate babiloniæ qui aduersantur regi:& faciẽt damnũ.Et si ceciderit de uirgine:rex ægypti suos interficiet inimicos:& accident ei multæ guerræ. Et si ceciderit de libra:populus faciet malum regi & proditiones coopertas. Et si ceciderit de scor pione: erunt multæ combustiones aeris: & mi/nuent᷑ aquæ pluuiarum in terra. Et si ceciderit de sagictario:erunt mortalitates in terra babiloniæ

& in terra baldach oppidū: & ibidē morietᵉ rex. Et si ceciderit de capricorno: accident in terris bellice & haleaoz multa mala per lites. Et si cecidерit de aq̄rio: insurget homo derisus & appodeabit de regno: & durabit in eo modicū: & postea erunt multæ infectiones & fortes. Et si ceciderit de piscibus rex faciet iustitiam & rectitudines populo: et significat saluationes & multas aq̄s. Hæc hali. Et hæc sufficiūt ad præsens de significationibus cometarum apparentiū in omnibus signis

¶ Et Albuma. quinto de coniunctionibus magnis: ultima differentia in fine dicit sic: Cum fuerit apparitio alicuiꝰ stellarum comas habentium in ascendētibus radicum natiuitatum regum: aut in signis professionum: aut in ascendentibus reuolutionū: aut in signis diuisionis: & præcipue in ipso termino: aut fuerit cum dominis aliquorum locorū istorum: significat multas angustias & oppressiōes & bella ꝓpter causas insurgentiū ī eos: & multiplicetᵉ inuidia & iniuria & forsan cedes eoꝝ. Et si fuerit natꝰ ex mediocribus hoibꝫ uel ex infimo ordine: significat multos inimicos eorum: & ꝙ occurret eis ex abhorribilibus infortuniis propter illas causas. Hæc illæ ibidem. Et prædicta sufficiāt de stellis comatis & aliis stellis secundis in aere apparentibus.

¶ Incipit distinctio. 12. & ultima primi tractatus de qualitatibꝫ & naturis planetarum & signorum & partium circuli: & de dignitatibus planetarum essentialibus & accidentalibus: & eorum habitudinibus ad inuicē breuiter & cōpendiose secundum modum introductorii. Et sunt octo capitula.

¶ Capitulum primum de qualitatibus & naturis planetarum.

Ostq̄ in precedentibus distinctionibus determinatū est de regulis uniuersalibus siue generalibus: quos ponūt astronomi diuersi ī suis libris: de his quæ continguut in mūdo secundum uim & uirtutem corporum cælestium. Iam in ista distinctione ponam tibi secūdū uiam seu modū introductorii qualitates & naturas & complexiones planetarum signorum. 12. partiū circuli: & dignitates planetarum essentiales & accidētales: & eorū habitudines ad inuicē. Et ne mireris de hoc ꝙ in fine illius tractatus pono introductoriū meū. Nā sicut frequenter dictū est illæ regulæ quæ traduntᵉ de rebus mundi accñtibꝫ: in hoc primo tractatu nō sunt particulares sed ufes siue regulæ generales. Illæ autē q̄ ponūtᵉ in hoc tractatu secūdo huiꝰ libri ꝑticulares erūt. Et iā ponā in distinctōe hac parte introductoriam libri mei & eorū q̄ tradentᵉ in hoc tractatu 2°. ad maiorē elucidationē. Et quia uidebatᵉ i principio libri determinatū de principio mundi: & qualiter diuiditur tempus a mūdi creatione usq; ad eius finē: deinde de coniūctionibꝫ magnis: deinde de eclipsibꝫ: postmodū de reuolutōibꝫ annorū mūdi: & de singulᵉ coniūctionibꝫ oppōnibꝫ & quadraturis luminariū: ut sᵉcᵉt ordo naturalᵉ ꝓcedendo ab uſibꝫ ad ꝑticularia: nō posui illā partē introductoriā libri mei in principio illius tractatus primi: sed modo in fine ut sit q̄si cōplectēs istū primū tractatū & secūdū tractatū in eo. Et in hac distinctiōe quæ ponitᵉ ps introductoria: primo ponā in ca. s. pmo q̄litates & naturas ac etiā complexiones planetarū breuiter & compendiose & cætera.

Dixit itaq; Ptolᵉ. in primo q̄dripti. ca. 5°. ꝙ planetæ bonæ siue fortunæ sunt Iupiter uenꝰ et luna. Planetæ maliuolæ siue infortunæ sunt saturnꝰ et mars. Mediocres uero sūt sol & mercurius. Alii aūt astronomi sicut Ptolᵉ. rex ægypti in libro suo quē scripsit ad Aristote. in principio: et alii astronomi q̄plures ponūt ꝙ iupiter & uenus sunt fortunæ: & saturnus et mars sint infortunæ: & ꝙ sol mercuriꝰ et luna sint mediocres. Vnde uersus: Iupiter atq; uenus boni sunt mars satq; malignus. Sol & mercuriꝰ cū luna sūt mediocres. Sed Albu. 4°. maio. introduc. dria. 2. & Alkabi. dria. 3. inde pandunt uirtutes dicētes ꝙ iupiter & uenꝰ sunt fortunæ et beniuoli: & sol ꝑ aspectū amicabilem ut dicit Albu. ē trinꝰ & sextilᵉ. & ꝑ aspectū q̄rtū cuiusmodi sᵉcᵉm Albu. est cōmixtᵉ siue mediocris. Sed ꝑ oppōnitionē est maliuolus. Luna autē beniuola & fortuna. Et i hoc cōcordat Albu. & Alkabi. cū Pto. Saturnꝰ uero sᵉcᵉm eos & mars sunt maliuoli & infortunæ: et mercurius cōmixtus siue mediocris Vnde maior fides est adhibēda Pto. & Albu. in isto q̄ aliis. De ista aūt materia & bonitate et malitia planetarū magis diffuse est tractatū prius in distin. 10. ca. 3. & ideo hæc dicta generaliter sufficiunt ad pns. ¶ Itē ꝑmo q̄dripti. ca. 4. dicit Pto. cōplexiones planetarū sunt istæ. Saturnꝰ infrigidat & parū desiccat. Iupitᵉ calefacit & humectat tempate: & iō est auctor uētorū q̄ res oriri faciūt Mars uero desiccat et cōburit. Sol calefacit et parū desiccat. Venᵉ silis ē ioui ordine: tñ conuersim q̄a parū calefacit et multū humectat. Mercuriꝰ desiccat: humectat quoq; equaliter: primū q̄ᵈ non

multū clōgat' a sole.secūdo q̄ a uicinat' lunæ:& ē auctor uētoꝝ.Luna multū humectat & parū ca lefacit propter lumē qd' recipit a sole.Hæc scd'm Pto. Alii aūt uident' contradicere huic sentētiæ ꝑ ppte.Nā scd'm Alkabi.et alios saturn⁹ ē frigid⁹ et siccus:Iupiter calidus & humidus tpate:Mars supflue calidus & siccus:Sol calidus et siccus:Ve nus tēperate frigida & hūida.Vñ tñ Pto.ponit eā calidā & hūidā tēperate.Cū Pto.tenet Albu. in cōplexione ueneris 4°.maio.introduc.dria.2. dicēs eā eē calidā & humidā tēperate.Vnde in ea ꝑte plus credendū ē Pto.& Albu.q̄ aliis. Itē ul terius dicit Alkab.& alii astronomi:ꝙ mercuri⁹ inclinat' ꝑ naturā suā ad eū cui cōplectitur ex pla netis & signis.Sed scd'm Albu.ubi supra mercu rius est naturæ terreæ frigidus.f.& sicc⁹ ꝑut dicit Pto.Lunā uero dixerūt Alka.& alii frigidā eē et humidā.Et cū eis cōcordat Albu.ubi supra dicēs eē frigidā & humidā:Nec scio aliquē tenere cum Pto.de complexione.utrū aūt ipse uerū dicat uel alii nescio:sed magis uidet' credendū eē toti cōi/ tati astronomoꝝ ī hac ꝑte. Itē dicit Pto.primo quadriparti.ca.6.ꝙ saturnus ē natura masculin⁹ Iupiter uero silr masculinus:& mars masculinus silr & sol Venus et luna sunt fœminæ.Vñ uersus Fri.sit saturnus sed iupiter æstuat udus:Mars sol ca.siccāt hu.luna uenus quoq; frigescūt. Mercu rius silis est his quib⁹ associat'.mercurius est etiā ꝑticeps utriusq; sex⁹. Oēs quasi astronomi ꝓcor dant cū Ptol'.de sexu cuiuscūq; planetæ ꝑterq; de mercurio. Nā Alka.dria.2.& Albu.li.4.dria.8. dicūt ꝙ mercurius est masculinus. Itē ꝑmo q̄dri parti.ca.7.dicit Pto.ꝙ saturn⁹ est planeta diurn⁹ & silr iupiter:mars uero est nocturnus:sol diur/ nus:uenus nocturna. Sed Alka.& multi alii ubi supra ponūt mercuriū eē planetā diurnū. Albu. uero 4°.maio.introdu.dria.9.inde pādit uirtutē dicēs ꝙ mercurius magis recipit significationem diei q̄ magis uincit in eo. Vñ dicit ꝙ qñ est orien talis est diurnus:& qñ est occidentalis est noctur nus.In diurnitate uero et nocturnitate omnium aliorū planetarū a mercurio cōcordant q̄si oēs astronomi cū pto.Hæc aūt ad pñs dicta sufficiāt de naturis & qualitatib⁹ & coniūctionib⁹ plane tarū:eo ꝙ de ista materia magis confuse determi natū est prius distin.4.&.5.huius tractatus ꝑmi per totum.& distin.9.ca.6.& similiter distin.10. ca.3.&.4.& cætera.

¶ Capitulum secundum de naturis & qualitati bus duodecim signorum.

QUam intēdo ponere qualitates na turas & cōplexiones signorū.12. secundū opinionem diuersorum astronomoꝝ. Noia uero signo/ rum ut satis cōstat oībus sunt hæc Aries:taurus:gemini:cancer: leo: uirgo:libra:scorpio:sagittarius:capricornus:aq̄ riur:& pisces. ¶ Ex his.12.signis resultāt q̄ttuor triplicitates:quarū q̄libet continet tria signa. Pri ma autē triplicitas cōstat ex ariete & leone & sa/ gittario.Et scd'm sentētiā Pto.& Albu.Alka.& q̄si omniū aliorū astronomorū hæc ꝑma tripli/ citas est calida ignea & sicca masculina quoq; & diurna. Secūda uero triplicitas cōstat ex tauro uirgine & capricorno:& ē terrea frigida et sicca fœminina quoq; & nocturna. Tertia uero tri/ plicitas cōstat ex geminis libra & aquario: & est triplicitas aerea calida & humida:& etiā masculi na & diurna. Quarta uero triplicitas cōstat ex cācro scorpione & piscibus.& hæc triplicitas est aquea frigida & humida:fœminea quoq; & no cturna. Secūdū Pto.primo quadripti.ca.19.pri ma triplicitas est septētrionalis ꝑticipās aliquali ter de occidēte ꝑpter domū martis. Secūda tri/ plicitas ē meridional' ꝑ uenerē ꝑticipās de orie/ te ꝑpter domū saturni. Tertia uero triplicitas est oriētalis ꝑpter saturnū participās cū septētrio ne ꝑpter iouē q ē de haiz saturni. Quarta tripli citas est occidētalis ꝑpter martē participās cū me ridie propter uenerē. Alii uero astronomi oēs a Ptolæ.f. Albu.Alka.& zael in introduc.suo: & alii q̄plures cōtradicūt Pto.in hac parte.Dicunt enī ꝙ prima triplicitas est oriētalis:secūda est me ridionalis:tertia est occidētalis:& quarta ē septē trionalis. Sed in aliis qualitatib⁹ p̄dictis triplici tatū oēs cōcordāt cū pto. Vñ uersus:Prima diur. oriens:mas.ignea triplicitas est. Altera fœminat noc.terrea meridiana: Tertia mas.aeris occidit est q; diur.Quarta sed est aquea nō fœminat ē bo realis. De dñis uero istarū triplicitatū dicetur in ca.sequēti. ¶ Itē scd'm pto.1°.quadripar.ca.12. & secūdū alios etiā q̄plurimos:signorū q̄dā sunt mobilia:& q̄dā tēperata:& q̄dā cōia siue bicor/ porea. Signa aūt mobilia secundū eos sunt duo solstitia.f.cācer & capricornus. Nā ut dicit Pto. in loco p̄allegato:cū sol ad istorū duorū signorū initia peruenerit uersus motū qui est in latitudine cōtraria motui quē prius habebat iterū cōuertit. Cū q; fuerit in cācro æstatem:in capricorno uero hyemē facit. ¶ Fixa autē signa ꝑut dicit pto.& silr cū eo cōcordāt alii astronomi: sunt illa signa quattuor:q̄ duo solstitia:& duo æquoctia in or/ die sequūt'.f. taurus leo scorpio & aquari⁹:eo ꝙ quattuor tpm mutatōes q̄ sole ingrædiēte solsti/ tia & æquoctia signa principiū sumūt & sunt:cū aer ad siccitatē uel humiditatē: uel ad calorē: uel ad frig⁹ siue ad siccitatē mutat' & figet':& magis apparebūt quotiēscūq; sol in his signis morat'. aeris quoq; q̄litas tūc naturaliter pura existit.Nā propter longā istarū qualitatū durabilitatē earū uires apertissimas recipit. Itē dicit pto.ibidē ꝙ duo signa æquinoctia.f.aries & libra dicuntur tē

perate:eo ꝙ dum ſol eorum ingrediat' initia no
ctι dies ubiq; coæquatur. Signa uero commu/
na ut dicit ptolæmeus.uel ſecundum alios ſigna
bicorporea ſunt gemini uirgo ſagictarius & pi/
ſces.& dicunt' cõmunia ſecundum ptolæmeum
eo ꝙ inter mobilia & fixa ſigna collocantur:in
ſuis principiis atq; extremitatibus. naturali fere
mutationi aſſimilantur quæ unicuiq; duarũ qua
litatũ q̃ eſt propria qualitatibꝫ mobiliũ atq; fixo
rum. Vnde uerſus: Fixa leo.ſcor.tau.aqua.mo/
bile can.capricorq;.Tpa.li.aries bicorp.gemini
uir.ſagi.piſces. ¶ Sed Albumazar in introdu/
ctorio ſuo: differentia prima.& Zael in intro/
ductorio ſuo in principio.& auctor libri nouẽ
iudicum: capitulo ſecundo dicunt ꝙ ſignorum
duodecim quattuor ſunt mobilia:ſcilicet duo ſi/
gna æquinoctialia:& duo ſolſtitialia: quæ ſunt
aries cancer libra & capricornus.Cuiꝰ ratio eſt:
quia ſol in iſtorum quattuor ſignorum princi/
piis quendam temporum conuerſiuam mutatio
nem ab una natura ad aliam conſtituit. Et ſecun
dum eoſdem ſignorum reſiduorum quattuor di
cuntur fixa: ſcilicet taurus leo ſcorpio & aqua/
rius. Et alia quattuor dicuntur communia ſiue
bicorporea: ſcilicet gemini uirgo ſagictarius &
piſces:propter cauſas prius poſitas a ptolæmeo.
¶ Item ſecundum ptolæmeum ubi ſupra capitu
lo quintodecimo:quædam ſunt ſigna præcipien
tia ſiue alta:& quædam ſunt ſigna obedientia ſi/
gnis altis:obedientia ſiue infima. Huiuſmodi au
tem ſigna ſunt illa quæ ab uno & eodem puncto
æquinoctii æqualiter diſtãt.æqualiter eo ꝙ æqua
les habent aſcenſiones in omni regione. Et illo/
rum ſignorum illa dicuntur præcipientia ſiue al/
ta quæ ſunt in medietate æſtiuali zodiaci. Obe/
dientia uero ſiue infima ſunt in medietate zodia
ci hyemali ſecundũ Albumazarem in ſexto ma/
introdu.differentia.4. & ſecundũ Alka.& Zael
in ſuis introductoriis. ¶ Signorũ quædam ſunt
directe aſcendentia:ſcilicet quæ ſunt a principio
cancri uſq; ad finem ſagictarii.& quædam ſunt
tortuoſe aſcendentia: ſcilicet illa ſex quæ ſunt a
principio capricorni uſq; ad finem geminorum.
Et ſecundũ zaelem & auctorem libri nouem iu/
dicũ:in introductoriis ſuis in principio utriuſq;
ſcilicet introductorii: Signa directe aſcendentia
dicuntur pro tanto quia latitudo uniuſcuiuſq;
eorum eſt plus longitudine eius: & aſcendit in
plus duabus horis æqualibꝫ. Tortuoſe uero aſcẽ
dentia dicuntur pro tanto quia latitudo uniuſ/
cuiuſq; corũ minor eſt lõgitudine: & aſcendit in
minus duabus horis æqualibus.Et ſecundum Al
kabitiũ ſigna prædicta tortuoſe aſcendentia obe
diunt ſignis indirecte aſcendentibus:hoc eſt duo
rum ſignorum quæ æqualiter diſtant a capite can
cri.Id uero quod tortuoſe aſcendit obedit illi qđ
directe aſcendit:ut.ſ.gemini cancro obediũt:tau
rus leoni: & ſic de aliis. Et dicit Ptolæ.primo
quadripar.capitulo ſextodecimo:ꝙ ſigna æqua
lia ſunt illa quæ ab uno & eodem puncto tropi/
corum diſtant æqualiter:& dicuntur ſe aſpicere:
eo ꝙ dies eorum ſunt æquales:et ſimiliter noctes.
& ab eodem puncto oriuntur:& ſimiliter circu
los eoſdem deſcribunt.Hæc illæ. Et ſecundum
Ptolæmeũ & ſecundũ Alkabitium & alios:duo
ſigna quæ ſunt eiuſdẽ lõgitudinis a capite arietis
dicunt' concordantia in itinere:ut aries et piſces:
taurus & aquarius:gemini & capricornus:& ſic
de cæteris.Et Albu.ſexto maio.introduc.differẽ
tia.11.dicit ꝙ ſigna concordantia in itinere ſunt
duo:ſigna unius planetæ ut aries ſcorpio: q̃ ſunt
domicilia martis:taurus & libra domicilia uene
ris: gemini & uirgo quæ ſunt domicilia mercu/
rii:ſagictarius & piſces domicilia iouis:capricor
nus & aquariꝰ domicilia ſaturni.unũquodq; ho
rum ſignorũ ſecundũ Albu.eſt in itinere dñi ſui.
Cancer uero & leo ſunt domicilia luminariũ:&
ſunt in uno itinere:quia unũquodq; illorũ eſt do
miciliũ ſui dñi. Hæc ille. Item Albuma.eodem
ſexto maio.introdu.differentia.4.dicit: Sunt ex
ſignis quædam ſe inuicẽ diligentia: & quædã ex
eis ſe ad inuicem odientia ſiue inimicantia.Quæ
ergo ſe diligunt:ſunt ea quæ ſe ad inuicẽ in trino
uel ſextili aſpectu aſpiciunt.odio qdẽ ſe hñtia ſũt
ea q̃ ſe inuicẽ quarto aſpectu aſpiciũt.Porro q ſibi
inimicant' ſunt q̃ ſe ad inuicẽ per diametrũ aſpi
ciunt.Hæc Albuma.ibidem. Et ſecundũ Ptolæ
meũ ubi ſupra capitulo.17.ubi ſigna diuiſa & pe
regrina ſunt illa quæ nullo prædictorũ modorũ
concordant:nec ad inuicem ſe aſpiciunt.& ſunt
illa quæ diſtant ad inuicem per unum ſignũ uel p
duo ſigna.Item ſecundum Alkabitiũ et alios per
aſcenſiones ſignorum ſunt quædam partes in cæ
lo maiores:& quædam minores:& uocatur me/
dietas circuli quæ eſt i initio leonis uſq; ad finẽ ca
pricorni medietas circuli maxima:quæ eſt media
tas ſol' eo ꝙ incipit ab eo:qa ſol in hac medietate
habet principatũ ſicut cæteri planetæ in ſuis ter/
minis.Et alia medietas q̃ ẽ a principio aq̃rii uſq;
ad finẽ cancri:uocat' medietas minima:& eſt me
dietas lunæ:quia luna ſimiliter habet in hac me/
dietate principatũ ſicut ſol in maxima. Et dicit
Alkabitius ibidẽ ꝙ medietas cæli quæ eſt ab ini/
tio arietis uſq; ad finem uirginis uocatur medie/
tas calida propter effectus ſuos in nobis:eo ꝙ fa
cit æſtatem. Et alia medietas quæ a principio li/
bræ uſq; ad finem piſciũ uocat' medietas frigida.
¶ Item dicit Alka.ibidem & concordant cum
eo alii ꝙ quarta pars circuli quæ eſt ab initio arie
tis uſq; in finẽ geminorum uocatur calida & hu/

mida uernalis & puerilis & sanguinea. Et illa q̄rta quæ est ab initio libræ usq; ad quartā sagictarii dicitur frigida & sicca: autūnal' calida nigra siue melancolica: & significat initiū diminutōnis mediocris ætatis. Et illa quarta quæ est ab initio capricorni usq; ad finem piscīū dicit' frigida & humida & defectiua: hyemalis & flegmatica. Et dicit Haly sup ca.13.primi quadripartiti Ptolæmei: q̄ signorū zodiaci quædā sunt rōnalia aut bōæ uocis sicut gemini: libra: uirgo: & prima medietas sagictarii & aquarii eo q̄ figurā hūanā habet ut hō aīal á bonæ uocis & habet uim maiorē in oriente: quia homo habet magnam uim. Signa uero mediæ uocis sunt aries taurus leo & ultima medietas aq̄rii: sagictarii & capricorni. Signa uero uocē non habentia dicuntur cācer: scorpio & pisces. Signa domestica sunt aries taurus capricornus. Et siluestria sūt leo scorpio: & finis sagictarii. Signa multorū filiorū sunt cācer scorpio & pisces. Et signa paucorū filiorū sunt aries taurus libra sagictarius capricornꝰ & aq̄rius. Signa sterilia sūt gemini leo uirgo. Signa uero pluuiosa sunt illa in quibus sunt signa auiū: sicut sūt uultur & gallina. Et signa quadrupedia sunt ut aries taurus capricornus. Multas plures rónes signorū ponit Albu. libro.6. maioris introducto/rii: que nō multū faciūt ad propositū meū in hoc libro. Sed hæc quæ sunt dicta generaliter de naturis: qualitatibus & cōplexionibus signorū ad p̄/sens sufficiant. nam in distinctiōe septima huius libri magis specialiter tractatū est de eisdem.

¶ Capitulum tertium de partibus circuli masculinis & fœmininis.

ET dicit Pto. primo quadripartiti. c.13. q̄ quidam ab ascendente sexus signorum inceperunt nominando unum masculinū & aliud fœmininū: & iuceperūt a masculo uelut quidā alii qui signorum mobiliū puta lunæ signo posuerunt inceptionē a cancro: eo q̄ luna citius q̄ aliqua alia stellarum uariationē recipit motus. Similiter náq; sexus signorū initia ab ascendente ceperūt ab hoc q̄ orienti proxima extitit sic ordine cōsequente: uelut prædictum ē secuti sunt. Et scd̄m Pto, Cū prima dom⁹ sit masculina: secūda fœminina: tertia masculina: quarta fœminina. & ita deiceps. sicut ponitur signū arietis esse masculinū & tauri fœminū: & ita deiceps. & ista ē snīa Pto. ibidē. Et dicit Alka. in suo introductorio drá. 1. q̄ circul⁹ signorum figurat omni hora figura circuli q̄d diuiditur in quattuor partes: quas diuidit circulus hemisperii & circulus meridiei. & unaqueq; istarum partium diuiditur i tres partes inæquales secundum ascensionē signi ascendētis atq; hoc modo diuiditur circulus in duodecim partes quæ nominantur domus. Nominantur quoq; cuspides siue turres a q̄plurimis. Principium uero diuisionis est horoscopus siue ascendens cuius initium est super circulum hemisperii orientalis. Deinde sequitur secnnda domus & tertia: & cæteræ usq; ad. 12. ¶ Et dicit Ptolæmeꝰ ubi supra capitlo. 13. q̄ signa orientalia & masculina quartæ primæ dicuntur ea quæ ab ascendente usq; ad medium cæli constituuntur: etiam quæ sunt eis oppōsita: scilicet ab occidente usq; ad angulum terræ. Duas uero quartas residuas fœmineas & uesperti/nas siue occidentales appellant. Hæc ille. Et huic sententiæ concordat Alkabitius ubi supra dicendo: q̄ quarta pars quæ est ab ascendente usq; ad medium cæli quæ est duodecima: undecima: decima domus dicitur quarta orientalis masculina aduenies: & significat initium uitæ: & uocatur puerilis sanguinea & uernalis. Est autem altera pars quæ est a medio cæli usq; ad occidens quæ ē domus nona: octaua & septima ē meridiana fœminea & recedens: & significat medietatē ætatis: & uocatur perfectio iuuentutis æstiualis & colerica. tertia uero pars quæ est ab occidente usq; ad gradum quartæ domus quæ est super circulum meridiei sub terra quæ est domus sexta: quinta & quarta est occidentalis masculina & aduenies. & significat finem uitæ. & uocatur autumualis melācolica & ē mediocris ætatis. Quarta uero pars quæ est a quarta domo usq; ad ascendens quæ est prima domus secunda & tertia est septentrionalis fœminina & recedens. & significat id quod accidit homini post mortem eius. & uocatur hæc pars senilis flegmatica defectiua hyemal'. ¶ Et illæ duæ q̄rte quæ sūt a medio cæli usq; ad ascendens: & ab ascendēte usq; ad quartam domum constituunt unam medietatem cæli quæ uocatur medietas ascendens & reliqua medietas cæli uocatur medietas descēdēs. ¶ Et quicquid fuerit super terram ex circulo .i. pars circuli superior dicitur dextra. Pars quoq; inferior circuli dicitur sinistra. ¶ Et ascendens & quarta domus & septima & domus decima dicuntur anguli. Secunda uero domus & quinta & octaua & undecima uocantur succedentes angulis. Tertia autem sexta nona & duodecima uocantur cadēntes ab angulis. ¶ Et cū planeta in angulo uel succedente fuerit: dicitur proficere: & si fuerit in cadēti ab angulo dicitur deficere. Hæc ille ibidem.

Item capitulo. 13. primo quadripartiti Ptolæmeī dicit Haly sic. Sapientes inspexerunt & inuenerunt q̄ ascendens sit principium quod exit primitus de sub terra: & posuerunt ipsum pro domino principii animæ & corporis. Et posuerunt angulum sibi oppositum pro septima domo parium oppositorum & contrariorū & pro

maritis mulieres:& mar'torum pro'mulieribus. Et inuenerũt angulũ q̃rtæ domus ſil'em pũcto q̃r tæ æſtiuali:eo q̃ cũ aries fuerit aſcendẽs q̃rta 'erit cancer:poſuerũt eũ pro domo patrũ & ei⁹ oppo ſitũ pro domo matrũ.Et quia angul⁹ quartæ do mus ẽ ãgulus de ſub terra poſuerũt eã pro 'domo hereditatũ terræ & reg̃ ſecretarũ : eo q̃ ſaturnus habet ibi poſſe magnũ qui ẽ frigidus & ſiccus:& ſil'is naturæ terræ:Et q̃a iter'ſolẽ et decimá domũ eſt ſil'itudo magna:qm̃ cũ ẽ in medio cæli uirt⁹ei⁹ ad oẽm partẽ extẽditur:poſuerũt decimá pro do mo regnorũ & miniſteriorũ quibus uiuit hõ. Et quia ſecũda uenit poſt aſcẽdẽs & undecía poſt de cimá:poſuerũt ſecũdã pro domo ſubæ 'uel aberis & auxiliatorũ:eo q̃ ſubſtãtiæ & aueræ & auxili atores ſequũtur'corpus & oẽ principiũ.Et poſue rũt'undecimá p̃ domo ſpei & 'fortitudine: eo q̃ uirtus eius cõſequit' uirtutẽ deciæ:& uirtus ſecun dæ uirtutẽ ſequit' aſcẽdẽtis.Et poſuerũt oppoſitũ ſecũdæ.ſ.octauá pro domo timorũ & debitorũ & hereditatũ mortuorũ & mortis:eo q̃ ẽ oppo ſita ſecũdæ quæ habet ſimilitudinẽ cũ uenere. q̃a ſecũda e taurus q̃ ẽ domus ueneris.& p̃pter ſimi litudinẽ quá habet octaua cũ ſcorpiõe quæ ẽ do mus martis .Et poſuerũt oppoſitũ lineæ:ſ. quitá pro domo filiorũ & gaudiorũ:& quia ſemp ẽ tri na ab aſcẽdente poſuerũt eũ pro gaudio 'ueneris: quia uenus habet cũ corpe cõpletá amiciciam.un decima uero aſpicit de ſextili aſcẽdens : poſuerũt eam pro gaudio alteri⁹ fortunæ 'q̃ ẽ iupiter. Poſt modũ inſpexerũt tertiá & iuenerũt q̃ erat cadẽs a quarta domo & ſil'itudinẽ magnã q̃ eſt domus mercurii:cuius uirtus ſemp eſt cõmixta: & habet curſũ ſuũ ſemp circa ſolẽ:poſuerũt eá pro domo fratrũ propinquorũ & mutatõnũ breuiũ.Simili ter quia ẽ in ſextili ab aſcẽdente:& habet ſimilitu dinẽ cũ luna in faciẽdo mutatiões feſtinas:poſue rũt eá pro gaudio lunæ.Et poſuerũt oppoſitũ ſu um.ſ.nonã pro domo itinerũ lõgorũ ac fid..i ſci entiarũ :quia habet ſimilitudinẽ cũ ſagictario q̃ eſt domus iouis':& aſpicit aſcẽdẽs d trino.Et q̃a uirtus lunæ ẽ oppoſita uirtute ſolis in hũectan do poſuerũt eá pro gaudio eius.Et q̃a etiã ſol habet poſſe magnũ in triplicitate arietis:quia aries ẽ ei⁹ exaltatio & triplicitas ſua:& leo ẽ domus ſua:& triplicitas ſua ſagicta.eius triplicitas eſt ſil'is none domui.Sil'r quia iuenerũt q̃ duodecía ſepatur ab aſcẽdente:& ẽ cadẽs ab eo: poſuerũt eã p̃ domo iuimicorũ & laborũ:& ẽ gaudiũ ſaturni qui ẽ lu bricus:frigidus & ſiccus.Et poſuerũt eius oppoſi tũ &.ſ.ſextam domũ: eo q̃ cadit a ſeptía & ſepa tur ab ea pro domo ifirmitatũ:& ẽ gaudiũ mar tis:eo q̃ ẽ cõtrarius ſaturno.Et quia ſeptía 'ẽ do mus pariũ & ſubiecti :elongat' a paribus tantnm quãtũ ſexta a octaua elõgat':poſuerũt ſextá p̃ do mo ſubiector̃.Et poſtq̃ ñ ẽ locus qui mercurio cõueniat niſi aſcẽdẽs:poſuerũt ip̃m pro gaudio ſno.Hæc Haly ibidẽ de ſignificationibus.12. do morũ:& multæ aliæ ſignificatiões domorũ po nũtur prius i diſtictõe.7.huius libri.c.13.q̃s opor tet te reſpicere:una cũ iſtis hic poſitis.Et dicit Ha ly ubi ſupra:q̃ quia Pto.nõ noíat in libro niſi ra dices ſtabiles ſiue ſtabilitatis:nõ laborauit i diui dẽdo hoc totũ:ſed locut⁹ fuit de illis q̃ ſũt ſup ter rã:eo q̃ hñt uĩm maiorẽ illis q̃ ſunt ſub terra.hæc Haly.¶ Poſtq̃ aũt ſciueris oẽs ſignificatões .12. domorũ debes inſpicere diligẽter q̃ ſtellæ in eiſdẽ fuerint:tũc ad qualitates & naturas eorũ miſcen do naturas & q̃litates eorũ cũ domibus p̃dictis: cũ uolueris de aliquo accidẽte mũdi iudicare:ſecũ dũ q̃ docet Iulius firmic⁹ li.2.c.22.ſic dicẽs.Aiad uertite loca ipſa quæ.12.domos poſſident:cõditi onẽ ac diurnarũ & nocturnarũ ſtellarũ diligẽter inſpicias.ſed & q̃lia ſingulis locis beniuolæ ſtellæ teſtimonia phibeant:que uero hæc loca maliuo læ ſtellæ radiatiõe p̃cutiãt:quẽcũq; eni locũ beni uolæ ſtellæ reſpexerint:uel in eodẽ loco cõſtitutæ uel de trigono uel de exagono oĩa q̃ querũtur fœ liciter perueniãt.Si uero ſine teſtimonio beniuo larũ ſtellarũ ſolæ maliuolæ iã ibidẽ cõſtitutæ : uel de quadrãte uel de dyametro hæc eadẽ infecerint loca pro qualitate cuiuſcũq; loci oĩa q̃ diximuſ in ſingulis uidere debemus quibus infortuniorũ ca lamitateſ cumulãt.Si uero beniuolæ & maliuolæ ſtellæ pari radiatione reſpexerĩt & felicitas minu etur:infortuniũ mitigatur: & tota loci ſubſtãtia mediocris q̃litatis rõne cõpõit' & a maliuolis no cẽtibus beniuolarũ ſtellarũ p̃ſidio liberent'.InſpI ce etiã quæ ſtellæ i quo loco cõſtitutæ cuius ſtellæ domiciliũ uel fines.i.terminos poſſidẽt: & ſi i ali ena domo cõſtituta fuerit reſpice dominũ ipſius quẽ locũ poſſideat an boni in ſecundis locis ſuc cedẽtibus.i.pigris & cadẽtibus:an in altitudine ſua an in deiectione an in quibus gaudeãt ſignis: an in quibus naturali dolore triſtẽtur. Si eni dñs ſigni bene fuerit collocat⁹ feliciter ipſius partem etiã ipſa ſtella de qua quærimus ex oppoſitis gau dio initiat'.Si uero dñs ipſius ſigni aliter ſit rõne deiectus:& iam ſtella illa de qua quærimus : licet ſit in oportunis locis & ad præſtandũ aliquid fa cili ſit rõne firmata ex deiectione iſtius ſtellæ in ſi gno eſt deiectionibus participatis ex hoc impedi tur ex noſtris artibus ſtatim poſſumus colligere ex rõne ſui cui dñium hoſpitii gratia fueris ĩgreſ ſus & dñs domus fœlicibus ſubleuat' augmentis & tu percipies fœlicitatẽ ex iſtis:locare enĩ gau dium hoſpitii cui fœlicibus nutriciarum .Si uero hoſpes ciuis miſeræ ſit ſqualoris difforme & de iectus eſt infortunator̃ caſibus implicatus etiam et participare de dolore atq; infortu .tormenta conficiunt ſicut & ſtellæ ſignorũ domini cũ bene fuerĩt collocate deiciũt' & ad ſui ſtat⁹ cõuertent'

hitatoris atq; hospitē dom⁹ siue componūt & ad sui status licētiā cōformāt hospitii ptātē. Hec Iulius firmic⁹ ibidē. ¶ Et iā tibi narrabo significatōes dn̄oꝝ angulorꝝ dū fuerit pn̄tes in angul'. Dicit itaq; Alka. ubi supra. qp pn̄tia dn̄i ascēdētis in ascendente significat eius fortunā p semetipsū & per eius aq̄sitionē. Et cū fuerit in septia p cōuētiones factores & uxores: & significat p pn̄tiā in decia: fortunā p regē & magisteria. p pn̄tiā ei⁹ in quarta significat fortunam per hereditates p causas patrū & productiōes aquarꝝ & p ppl'ationes & plantationes & edificationes. i. ex rebus antiquis & radicalib⁹. Significat quoq; dn̄s decie per pn̄tiā suā in eadē decia fortunā p regē magnū uel p regnū & magisteria altiora. Et significat p pn̄tiam suā i septia fortunā p regnū & victoriā cōtentionū & ex pte uxorū. p pn̄tiā uero ei⁹ in q̄rta significat fortunā p regnū & cās tributorꝝ & cult⁹ terrarꝝ & edificationes ciuitatū: pductiōes fluminū & custodias ciuitatū & ex reb⁹ antiqs. Et præsentia sua in ascēdēte p regnū & ingenia & p pspiratē regis ex reb⁹ uulgi. Pn̄tia ät dn̄i septie i septia significat fortunā p negociatiōes & cōnētōes & nutritiōes quoq; ac mulieres & factores. Et significat pn̄tia sua in q̄rta per conuētiones mulierꝝ & negociatōes p cās patrū & hæreditatū & cult⁹ terræ. Et pn̄tia sua i ascēdēte p cōuētiōes & negociatiōes suas p cās medicinæ ac astronomiæ & p opa spālia atq; ingenia & cetera sil'ia. Et significat' p pn̄tiā suā i decia fortunā p cōuētiōes negociationes p uxores & p cās regni. pn̄tia uero dn̄i q̄rtæ dom⁹ i q̄rta significat fortunā ex cl'tu terræ & fructu p cās patrū atq; res antiqs. & p pn̄tiā ei⁹ i ascēdēte significat fortunā ex cultu terræ & fructu ei⁹ p ingeniū & cōsilii pfūditatē. Et p pn̄tiā suā i decia significat pfectū ex cl'tu terræ cā regis & magisterioꝝ. Et pn̄tia sua i septia significat fortunā ex cultu terræ p cās uxorū & factorꝝ & negociationū. Hæc significāt dn̄i angulorū per pn̄tiā suam in angul': & sil'r facies p pn̄tiā dn̄oꝝ cæteraꝝ domorꝝ. sed ió ītroduxim⁹ tm̄ dn̄os ángulorꝝ ut eēnt exēplar i cæteris. Hec Alka. Et hæc dcā sufficiunt ad pn̄s de significatiōib⁹ domorꝝ circuli & eorū dn̄oꝝ. ¶ Sed sc'm Alka. ubi supra i pn̄. illi⁹. c. in quo recitant' hec dcā: iter. 12. dom⁹ p̄dictas circuli. Anguli q̄ttuor significāt fortitudinē & pfectionē. Ité ibidē anguli & dn̄i ángulorꝝ significāt magnitudinē: honorē atq; fortitudinē & exaltationē: elōgationē a casu. Dom⁹ uero succedentes significāt fortitudinē & fortunā mediā. Nā succedēs decie significat fortitudinē & fortunā i ea: & ex ea pte i q̄ erat fiducia: & succedēs q̄rtæ significat hoc p dōatiōes & ueneratōes de cā filiorꝝ. Et succedēs ascēdētis significat hoc ex cā mīstrorꝝ & substātiæ. Qui uero ē succedēs septie significat h⁹ ex hereditate mortuorꝝ & ex reb⁹ occultis. Cadē tes uero ab angulis debilitatē & detrimētū significant'. hæc ibidem. Ex his patet qp fortiora loca inter. 12. domos sūt q̄ttuor anguli: & p⁹ modum succedēies ángulo: & debiliora loca & magis īfortunata sūt dom⁹ cadētes. ¶ Sed hic orit' dubiū: qui angulorꝝ sūt fortiores & q debiliores. Dicit aūt Iuli⁹ firmic⁹ li. 2⁹. c. 17. Et Albu. i li. suo de florib⁹ in prin. & sil'r iu li. expimētorꝝ suorꝝ i prin. & Auctor. 9. iudicū in ītroductorio libri sui: & sil'r cū eis cōcordāt q̄si oēs astronomi dicētes: qp fortissimus angulus ē ascēdēs: deide decia dom⁹: deinde septia: postea q̄rta. & licet tot astronomi huic assentiāt: tn̄ mihi uidet' qp rō magis ē ītrari um uidelicet qp decia dom⁹ multum fortior sit q̄; aliquis alius locus prædictorum. Fortitudo enī cuiuscūq; anguli in cælo siue cuiuscūq; alteri⁹ domus nō sumit' nec causat' ex ppria natura siue ex fortitudine illi⁹ ptis cæli q̄ pro tūc fuerit i illa domo cum per eandem domum quelibet pars zodiaci transeat i uno die naturali: ergo ut uidetur fortitudo anguli siue dom⁹ cuiuscunq; causat' ex natura situs illi⁹ dom⁹ p compationē ad horizōtē nostrū: eo qp stella aliq̄ hn̄s i illo situ compationē ad horizontē: fortius operatur in horizonte illo q̄; exn̄s alia in alio situ siue domo aliq̄: sicut satis expimentalit' uidem⁹ qp stellæ forti⁹ opant' in nostro horizonte cū fuerit in medio cæli q̄; cū fuerit in oriēte uel in occidēte siue in quacūq; pte cæli alia. & hoc satis patet' i ascensione solis q fortissime agit caloré & lucē in medio cæli exn̄s: & eadē rōe oēs alii planetæ. Ité q̄libet agēs lumē uel caloré forti⁹ agit p lineas magis rectas & magis incidētes q̄; p lineas magis obliq̄s ut patet i perspectiua alaxē ēē uerū & expimētū hoc docet. sed supercælestia agunt in ista inferiora: & trāsmutāt ea p caloré & lumē ut patet p Arist. 1⁰. methau. et in. 2⁰. de generatiōe: & in pluribus locis. oēs ergo stellæ exn̄tes in medio cæli magis incidēt al'r agūt q̄; alibi. & p oēs seq̄t' qp. 10. dom⁹ sit fortior ascēdente uel quocūq; alio angulo. Ité dicit Albu. 3⁰. maio. introdu. dria. 4. qp p actionē et motionē lunæ accidit flux⁹ & refluxus maris: nec desinit aq̄ ascēdēs moueri nec spirare q̄; diu durauerit luna ascēdēs & petēs mediū cæli: cūq; i medio cæli fuerit aq̄ i crescēdo pficit': cū ät lūa a medio celi recesserit reuertit' aqua p suā naturam ad suū locū fitq; recessio: rursū cū puenerit lūa ad āgulū occidētis īcipit accessio uēire usq; dū uenerit lūa ad imū cæli: p⁹ hoc reuertit' aqua quousq; puenerit luna ad circulū hemisperii oriētis. deiñ reuertit' aq̄ ad sil'e q̄d fuerat. Hæc ibidē Albu. Ex his igit' dictis Albu. patet qp luna fortissime agit mouendo mare cū fuerit in medio cæli respectu illi⁹ maris initio suo fluētis: ergo i medio cæli luna exn̄s forti⁹ agit i ista inferiora q̄; i aliquo alio loco: & eadē rōne q̄libet alia stella: ergo & cætera. Ité dicit Pto.

erit & melius. Eodem modo ſi huiuſmodi incep/tio fuerit fœminea: & planetæ fuerint in gradibus fœmineis. Si autẽ econtra acciderit debilius & peius eueniet: & intelligo planetas diſpoſitores. Et ponam tibi tabulam in qua ſtatim ſcias q̃ grad⁹ cuiuſq̃ ſigni ſunt maſculini & q̃ fœminini ſecundũ Albuma. ut ſupra. & Alkabi. differentia prima: & Hali primo quadriparti. ca. 22°. uariãt in iſtis gradibus: ſed plus teneo cum Albu. Nã et alii duo ſimiliter in eiſdem gradibus uariant: ut patet in tabula ſequente.

Tabula ſexus graduũ circuli.

♈	maſ.7.	fœmi.2.	maſ.6.	fœmi.7.	maſ.8.		
♉	maſ.7.	fœmi.8.	maſ.5.				
♊	fœmi.6.	maſ.11.	fœmi.3.	maſ.4.	fœmi.4.		
♋	maſ.2.	fœmi.5.	maſ.6.	fœmi.2	maſ.11.	fœmi.4.	maſ.3.
♌	maſ.5.	fœmi.2.	maſ.8.	fœmi.10.	maſ.7.		
♍	fœmi.7.	maſ.5.	fœmi.11.	maſ.3.	fœmi.7.		
♎	maſ.5.	fœmi.5.	maſ.4.	fœmi.7.	maſ.2.		
♏	maſ.4.	fœmi.6.	maſ.7.	fœmi.5.	maſ.8.	fœmi.3.	
♐	maſ.2.	fœmi.3.	maſ.5.	fœmi.12.	maſ.6.		
♑	maſ.11.	fœmi.8.	maſ.				
♒	maſ.5.	fœmi.7.	maſ.6.	fœmi.7.	maſ.5.		
♓	maſ.10.	fœmi.10.	maſ.3.	fœmi.5.	maſ.2.		

¶ Modo oſtendam tibi alias qualitates planetarũ quas ponunt Albuma. & Alkabi. Vnde dicit Albu. quinto maio. introducto. differẽtia. 20. q̃ gradus ſignorum ſunt, quattuor modis. Quidã enim ſunt qui uocantur lucidi. Secũdo gradus fuſci ſiue umbroſi ſiue fumoſi: & iſti ſunt idem. Et tertio ſunt gradus qui uocantur uacui uel crocei: & iſti idem ſunt. Et quarto ſunt gradus obſcuri uel tenebroſi: & ſimiliter iſti idem ſunt. Et frater qui uocat ſe perſcrutatorem in ſuo tractatu de temperie aeris dicit ſic: Mundus indiget imbribꝫ propter rerũ generationem: ideo neceſſe eſt ut in zodiaco ſint diuerſæ partes in quibus ſol nũc fortit nũc forti⁹ nũc fortiſſime aq̃s eleuaret. Et aliæ ptes i quibꝫ ſol nũc eleuaret: nũc nõ eleuaret: nũc uix & nunc debiliter. quibꝫ aſſignant ſex noia. Quæ ſex noia ſex colorũ noibꝫ deſignãt ſic: lucidum: uacuum: indifferens. deinde ſic: nigrum: tenebroſum: umbroſum. Vel aliter ſic poteſt intitulatio fieri: album: citrinũ: rubeũ. deinde ſic: nigrum: uiride: & iacinctum. & ſecundum participationem loci ſignificetur potentia ſolisin eleuando. Hæc frater. Et ſequitur duplex tabula. Albumazaris primo: & deinde ſequitur tabula fratris.

Tabula graduũ circuli ſecundũ Albumazarem.

♈	fu.3.	tene.5.	croce.8	luci.4.	tene.4.	luci.5.	tene.1.
♉	fu.3	luci.7.	uacu.2.	luci.8.	uacu.5.	luci.3.	croce.2.
♊	lumi.7.	croce.3.	luci.5.	uacu.2.	luci.6.	croce.7.	
♋	fu.7.	luci.5.	croce.2.	luci.4.	tene.2.	luci.8.	tene.2.
♌	lumi.7.	croce.3.	tene.6.	uacu.5.	luci.9.		
♍	fu.5.	luci.4.	uacu.2.	luci.6.	tene.4.	luci.7.	uacu.1.
♎	lumi.6.	croce.5.	luci.7.	croce.3.	luci.7.	uacu.2.	
♏	fu.3.	luci.5.	uacu.6.	luci.6.	tene.2.	luci.5.	croce.3.
♐	lumi.9.	croce.2.	luci.7.	tene.4.	croce.7.		
♑	fu.7.	luci.2.	tene.5.	luci.4.	croce.2.	uacu.4.	luci.5.
♒	tene.4.	luci.5.	croce.4.	luci.8.	uacu.4.	luci.5.	
♓	fu.6.	luci.6.	croce.6.	luci.4.	uacu.3.	uacu.3.	croce.2.

Tabula fratris de potentia solis.

♈	um.3.	tene.8.	um.6.	lu.20.	tene.24.		
	luci.29.	tene 30.					
♉	um.4.	tene.11.	um.14.	uacu.19.	luci.20.		
	uacu.15.	luci.28.	uacu.30.				
♊	luci.7.	tene.14.	um.18.	indif.20.	luci.28.	um.30.	
♋	luci.12.	tene.14.	um.18.	indif.20.	luci.28.	um.30.	
♌	tene.10.	uacu.20.	um.25.	luci.30.			
♍	tene.6.	uacu.9.	um.11.	luci.17.	indif.22.		
	uacu.28.	nig.30.					
♎	luci.5.	uacu.10.	luci.28.	tene.21.	luci.27.	uacu.30.	
♏	tene.3.	luci.8.	uacu.14.	luci.20.	tene.22.	uacu.27.	tene.30.
♐	luci.9.	tene.12.	luci.19.	indif.23.	luci.30.		
♑	um.7.	luci.10.	uiridis.5.	luci.19.	tene.22.	uacu.25.	tene.30.
♒	tene.4.	luci.9.	um.13.	luci.21.	uacu.25.	luci.30.	
♓	um.6.	luci.12.	um.18.	luci.22.	uacu.25.	luci.28.	um.30.

¶ In istis enī gradibꝫ magna est discordia inter astronomos.nam Albu.& frater in istis tabulis discordant ab inuicem.& similiter Alkabitius et alii discordant ab utroqꝫ eorum.sed sufficiūt ad presens illæ duæ tabulæ Albumazaris & fratris. Et dicit albumazar quinto maioris introducto. differentia.20.qꝫ cum planeta ceciderit in gradus lucidos fortius significat bonum et fortitudinem & pulchritudinem lucem atqꝫ fortunam.Et cum ceciderit in gradus tenebrosos significat duritiam:tarditatē: rem horribilem & tenebrosam atqꝫ malam. ¶ Cum ceciderit in gradus fuscos siue umbrosos aut fumosos aut uacuos significat modicū horribilitatis.Hæc Albumazar. Et frater ꝓ huiusmodi q̄litates graduum multum operatur iꝓnosticatōe tēperiei:sicut patebit ī tractatu.2ᵒ. ¶ Et in cælo sunt quidām gradus qui uocantur putei:qui secundum astronomos magnam uirtutem habent in istis inferioribus. Nam dicit Albumazar quinto maioris introdu.dria.21.qꝫ cū in eos aliquis planeta ceciderit quemadmodū debilitantis:ablationem pulchritudinis et aspectus significāt:& a significatiōe sua debilitaṫ .fortūæ uero si in ipsos ceciderīt ut narrauimꝰ debilitāṫ Sic mali in eis a sua significatione debilitantur & forsitan significabūt fortuná accīdentalē ꝓpter debilitatē eiꝰ sup malū:& forsitan confortabiṫ natura illius maliciæ.Et ponam tibi tabulam de puteis secundum sententiam Albumazaris quinto maioris introductorii:differentia.21.& i minori in fine.& frater in tractatu suo de temperie aeris.Et dicit frater qꝫ putei secundum naturam saturni siccant & deprimūt. Qualiter autem per puteos sit pronosticandum de temperie aeris secundum æqualitatem patebit in secundo tractatu. ¶ Et alii sunt gradus in zodiaco qui dicunṫ fortunam augentes:& hi gradus similiter habēt magnam uim in istis inferioribus secundum Albumazarem quinto maioris introductorii: differentia uigesima secūda:qꝫ cum fuerit aliquis horum ascendens:aut fuerit sol in die & luna in nocte in aliquibus eorum:& fuerit in optimo loco circuli.Et si fuerint planetæ significantes radicē natiuitatis fortunati:perducit natum ad sublimitatem & sedem natiuitatis regni: & dominabiṫ terræ & multis ciuitatibꝫ & multis diuitiis. Hæc ibidem. Et secundum Albumazarem in minori introductorio:hi sunt gradꝰ excessiui partialium Vnde & ignobiles ad regnum perueniunt.Et secundum fratrem hi gradus sunt humidi: & fit in eis pluuia.& uocantur hi gradus a fratre exaltationes.s.particulares.& colliguntur ex sententia Albumazaris quinto maioris introductorii ubi supra.& in minori introductorio in fine.& fratris qui se uocat perscrutatorē in tractatu suo de temperie aeris.& patet clare in ista tabula.

Sequitur tabula fratris.

¶ Tabula de gradibus puteorũ fratris:

Hi gradus, ut fratr̃ placuit, grauem cõditionem habent.

♈	6	11	17	24	29		
♉	5	13	18	24	25	26	
♊	6	13	17	26	30		
♋	12	17	13	16	30		
♌	8	13	15	22	23	28	
♍	8	13	16	21	25	30	
♎	1	7	20	23	27	30	
♏	9	19	19	22	23	27	
♐	7	12	15	24	27	30	
♑	2	7	17	22	29		
♒	1	12	17	23	29		
♓	4	9	24	27	28		

¶ Tabula de gradibꝫ augẽtibꝫ fortunã: uel ſecd̃m fratrẽ exaltatões pticulares.

♈	19				
♉	8				
♊	11				
♋	1	2	3	14	15
♌	5	7	17	20	
♍	2	13	20		
♎	3	5	21		
♏	2	5	20		
♐	13	20			
♑	12	13	14	20	
♒	7	16	18	27	
♓	12	20			

¶ Item ſunt alii gradus .7. qui ponunt̃ in ſecũda tabula iſtorum qui ſil̃r uocantur ab Albu. gradus augẽtes fortunã. Et dicit ubi ſupra ꝙ antiq̃ dixerunt ꝙ cum planetæ receſſerint a ſuis locis fortunã nati ſignificantibus: et fuerit luna uel pars fortunæ in his gradibus qui fuerint ipſi gradꝰ aſcẽdẽtes: fortunã adaugẽtes nati. & ſi fuerint ſignificãtes eius caſum: iſti gradus mouẽt eum in aliquam ſublimationem per aliquam quantitatem quodã motu. Hæc ibidem. Et in minori introductorio dicit Albuma. ꝙ hi ſunt gradus exceſſuum ita ꝙ ſi in eos cuiuſlibet thematis dominus planeta aut horoſcopus ceciderit thematis fœlicitatis ibi fortunã excedũt. Et dicit frater ꝙ hi gradus ſunt naturæ mediæ inter predictos gradus augentes fortunã: ſiue exaltationes particulares: & gradus puteos. nam omni alio planeta præſtãt humidi ſiue ſicci: Et hii dicuntur adiunctiones ſiue exaltationes cõmunes quia humidi & ſicci. Hæc frater.

¶ Exaltationes cõmunes ſecd̃m fratrem: uel gradus augentes fortunam.

♉	15	27	30
♌	3	5	
♍	7. al̃. 9.		
♒	20		

¶ Item in zodiaco ſunt quidam gradus qui dicuntur gradꝰ azemene. i. gradus debilitatis corporis ſecd̃m Alkabi. Vñ dicit Alkabi. ꝙ azemena eſt quædam debilitatio corporum temporis eo qđ accidit ex tpe: ut ẽ cecitas ſurditas amiſſio membrorũ & huiuſmodi: talia autẽ q̃diu hõ uixerit habebit ſecum niſi miraculoſe ſanet̃. Cũ ergo luna fuerit in his gradibꝰ in aliqua natiuitate accident nato prædicta azemena ſecd̃m ſignificationem loci & aſpectus & ſecd̃m loca planetarum. Significantur autẽ azemenæ per aſtra diuerſis modis: ſicut in libris natiuitatũ inueniẽs. Hæc Alka. Et ponam tibi gradus illos in una tabula ſecd̃m opinionem Albu.

¶ Tabella graduũ azemene.

♉	6	7	8	9	10
♋	9	& uſq̃ ad 29			
♌	18	27	28		
♍	19	29	18	19	
♐	1	7			
♑	16	et uſq̃ ad 29			
♒	18	19			

¶ Item dicit Iuliꝰ firmicus li. 4. in fi. Singul̃ ſignis ſunt trini decani. i. facies. Nam ĩ oĩbꝫ. 30. ptãs eorum inueniri nõ extẽdit̃ ſed ꝑ ſingl̃a ſigna trini decani q̃ſdã ꝑtes poſſidẽt & quaſdã relinquũt. Plene itaq̃ tres partes ſunt ĩ quibus decani inuẽti fuerint. uacuæ uero ad quas partes nunq̃ decanorum numerus accedit. Quicũq̃ itaq̃ in genitura ſua ſolẽ & lunã: & qnq̃ planetas retrogrados in plenis habuerit partibꝰ erit quaſi deus ſubleuatus p̃ſidio maieſtatis maximæ ſed nunq̃ poterit fieri in genitura hominis ut ſol et luna & quinq̃ planetæ in plenis conſtituantur partibus. Qui enĩ unam ſtellam in plenis habuerint partibꝫ erũt mediocres. qui uero duas ad oĩa genera fœlicitatis accedunt. qui tres ultra modũ percipient fœlicitatis multiplex ornamentũ. qui quattuor ad potẽtiam regiæ fœlicitatis accedẽt. Vltra hũc numerum in nullis genituris planetas ſtellæ poſſident partes. Hæc Iulius ibidem. Ex his igit̃ uerbis Iulii firmici patet ꝙ partes plenæ ſiue gradus pleni in natiuitatibus magnũ ſignifiçãt fortuniũ & magnũ bonũ. uacui uero econtra ſignificant magnũ infortuniũ & multũ malũ. & ſicut eſt in natiuitatibus ſic eſt in oĩbus aliis inceptionibus accidentiũ mundi ſiue in omnibus accidentibus mũdi uidelicet ꝙ gradus pleni ſignificant fortuniũ & bonũ: uacui econtra ſignificant infortunium̃ & malum. Et ſecundũ Rogerium Frfordenſem in ſuo introduc. fortitudo planetæ eſt ut ſit ĩ gradu plena: & debilitas ei accidit ſi fuerit in gradu uacuo. Et finitur hoc capitulũ de naturis & qualitatibus graduũ zodiaci.

¶ Capitulū quintū de dignitatibus essentialibus planetarum.

Am uolo loqui de dignitatibus plarū tam essentialibus q̄ accidētalibus Sed in ca. primo, determinare uolo de dignitatib⁹ planetaꝝ essentialib⁹ & postmodū de eoꝝ dignitatib⁹ accidētalibus. Dignitates uero plaꝝ essentiales prout dicunt astrologi sunt dom⁹ exaltatio triplicitas terminus & facies. Primo ergo dicēdū ē de domibus planetaꝝ. Dicit itaq; ptole. 1. quadripartiti. ca. 18. q̄ ex signis. 12. duo sunt septentrionalia. illa s. quæ loco zenith nostrorū capitum sunt uicinio ra & hae de cā generant caloré quæ sunt cancer & leo duob⁹ maximis digniorib⁹q; luminarib⁹ p̄ domibus sunt attributa: & leonis signum quod ē masculinum solis domū posuerunt. Cancrum uero qui est signum femininum lunæ domum constituerunt. Ideoq; circuli medietatē quæ est a leone usq; ad capricornum solarem nuncupauerunt aliam uero medietatē quæ ab aquario usq; ad cancrum lunarē appellauerūt. Et q̄a saturnus naturaliter est frigidus & calori contrari⁹ & eius sphera ē altior & remotior a luminaribus ei duo signa capricornū & aquariū quæ sunt i oppositione, cancri & leonis assignauerūt: ob hoc. s. q̄ hæc duo signa capricornus & aquarius frigida sunt & hiemalia: hæc ptolemeus ibidem. Et dicit hali ibidē q̄ quia hæc duo signa domibus luminarium sunt opposita & luminaria omnem generationem faciunt & crementum rerum: oportuit q̄ hæc duo signa facerēt corruptionē & minutionē talē qualis operi saturni conuenit: unde hac ratione dederunt saturno pro domibus capricornū & aquarium quæ ex natura sua sunt contraria naturæ luminarium. Et quia capricornus est hiemalis & sīr saturnus: & aquarius quia est in medietate lunari oportuit esse humidum: & pro temperando magnam frigiditatem saturni est calidus. Et propter hoc dicit dorothe⁹ q̄ sapientes antiqui dicebant q̄ saturnus melius operatur in aquario q̄ in capricorno & magis gaudet i eo quia calor & humiditas aquarii multū de magno frigore & siccitate ipsius saturni aufert. Saturnus etiam humedat aliquando per accidens aliquando. Similiter quia saturnus est masculinus & diurnus magis sibi conuenit aquarius q̄ capricornus: hæc ibidē hali. Ex his uerbis hali & dorothei patet q̄ illi duo uolunt asserere q̄ aquarius sit domicilium saturni principale & non capricornus: tamen alii astrologi tenent contrarium sicut linconiē. & alii moderni: & eo q̄ capricornus est frigidus & siccus quēadmodum est saturnus frigidus & siccus: sed sic non est aquarius: quare &c. Et dicit ptolemeus ubi supra q̄ iuppiter est complexiōis temperate & sub saturni sphera fertur. duo signa quæ sunt circa aquarium & capricornum quæ sunt sagictarius & pisces ei sunt attributa: eo q̄ uentos p̄ creant & res oriri compellunt: suntq; a domibus luminariū in longitudine trina quæ est longitudo concordiæ & fortunii: hæc ptolemeus. Et dicit ibidem ēt hali q̄ quia sagictarius est adcordatus cum natura solis Iuppiter habet in eo participationē cū sole: & siliter quia pisces cōcordāt cū natura lunæ Iuppiter habet in eo signo participationem cum luna. Et dicit dorotheus q̄ iuppiter magis gaudet in sagictario q̄ in piscibus: quia iuppiter est masculinus & diurnus tendens magis ad naturam solis: & sagictarius est huiusmodi naturæ: hæc hali. Ex his ergo patet q̄ secūm dorotheum sagictarius est principale domicilium iouis: pisces domicilium eius secundariū: in hoc concordant alii. Et dicit ptole. ubi supra q̄ mars naturaliter deficcat & ei⁹ sp hera sub iouis sphera uoluit & ideo signa duo tenētia se cū duob⁹ iouis hospiciis: ei⁹ dederūt antiqui quæ sunt aries & scorpius: quorū longitudo a luminariū domib⁹ est tetragona sicut caliditati dīstructorie & cōtradictorie cōuenit quæ naturæ martis assimilat̄: hæc ptoleme⁹: & hali ibidē q̄a scorpius est contrarius domui solis conuenit ut sit frigidus & humid⁹ p̄ minuendo dānū siccitatis martis. & hac eadē rōne est mars nocturnus: similiter aries quia est contrarius domui lunæ conuenit etiam ut sit calidus & siccus. Et propter hoc dicit dorothe⁹ q̄ mars gaudet in scorpione magis q̄ in ariete quia est nocturnus sicut & ipse & eius natura temperat̄ i eo: hæc hali. Et sic uidet̄ secūm hali & dorotheū q̄ scorpi⁹ est domus martis prīcipalis & aries secūdaria & hoc dicunt alii & sic sunt secūm hali. Et dicit ptolemeus ubi supra q̄ ueneris sphera quia est cōplexionis est temperate & sub martis sphera circū uoluitur cum duobus signis quæ martis sunt habitaculā eius domicilia se tenent eo q̄ res oriri faciunt & sunt taurus & libra quarum lōgitudo a domibus luminariū est sextilis quæ est longitudo similitudinis & cōueniētiæ. Et quia etiaꝫ uen⁹ nūq̄ elongatur a sole in aliqua duarum partium plusq̄ in duobus signis: hæc ptolemeus. Et dicit hali q̄ uenus temperata ē conuenit ut domos habeat cū domibus luminariū concordante. Similiter q̄a libra est signum equinoctii cum animalibus uegetabilib⁹ & omni generatione concordat. Similiter quia taurus est signum in quo tempus ueris confirmatur: conueniens est his quæ diximus: & hac ratione conuenit ut duæ domus ueneris sint taurus & libra propter concordantiā quæ est inter ea & duo lumiaria conuenit etiā q̄ libra sit masculina calida & diurna sicut ad solem pertinet & q̄ taurus sit femininus & nocturnus & frigidus sicut ad lunam pertinet. Et dicit dorotheus q̄ uenus gaudet in tauro magis q̄ in libra propter cōcordantiam quam habet cum natura lunæ secūm

ali. Patet ergo scdm hali & dorotheum qp taurus sit pricipalis dom⁹ ueneris & libra dom⁹ ei⁹ scda. Tñ lincō. in tractatu suo de tēperie aeris & plēs alii preposuerunt libraz eo qp plus cōuenit naturæ ueneris quia est signum calidum & humidum: & uenus est calida & humida prout dicit dorotheus: sed taurus signum est frigidum & siccum & minus conueniens naturæ ipsius ueneris quare. Et dicit ptole. ubi supra qp mercurius in neutra duarum partium a sole nūq̄ per unius signi spacium elongatur: & quia iferior est aliis planetis data sūt ei duo signa residua quæ cū a locis luminarium loc̄atur & sunt gemini & uirgo hæc ptole. ibidem. Et cōuenit dicit haly ut dom⁹ mercurii sint mediæ inter fortunā & infortunam. Et inter concordantiam & discordantiam: qa signum geminoꝝ non ē concordātia cū capricorno qm̄ se non aspiciunt sed concordat cum leone aspectu sextili: similiter signum uirginis non habet concordantiā cum leone quia se nō aspiciūt: & propter hoc nō est uirgo contrariæ naturæ solis & gemini contrariæ naturæ lunæ. Vnde: dicit dorotheus qp mercurius in uirgine gaudet magis q̄ in geminis propter cōtrarietatem uirginis cum natura solis quia sol semper est firmus i statu suo & mercurius nō: hæc haly. Ex prædictis ergo patet recolligendo qp domus solis ē leo. sed lunæ domus ē cancer. Saturni domicilium principale est scdm haly & dorotheum aquari⁹ & secundarium eius domiciliū est capricornus. Sed scdm lincō. i tractatu suo de temperie aeris & scdm plures astrologos modernos domiciliū principale saturni est capricornus & secūdarium siue accidentale est aquarius. Iouis uero domicilium principale est sagictari⁹ & scdarium pisces. Martis uero domicilium pricipale ē scorpi⁹ & scdarium eius domiciliū est aries. Veneris domicilium principale scdm hali & dorotheum est taurus & secundariū libra. Et scdm lincō. & alios modernos libra est domus ueneris pricipalis & taurus scdaria. Mercurii uero domicilium principale scdm omnes est uirgo scdariū uero domicilium est signū geminoruz. Vnde uersus Cap. aq̄ saturno. sag. pis. ioue. scor. aries. mars. libra. tau. ueneri mer. uir. ge. sol. leo. lu. can. hali cā. libra dat aq̄ capri. cū dorotheo. Ex p̄dictis pz qp iuxta sententiā hali & dorothei & cōcordāt cum eis alchabitius & rogerius erfordensis in suis introductoriis in quibusdam prædictarum domorum planetæ dicunt gaudere siue gratulari sicut saturnus in aquario. Iuppiter in sagictario: Mars in scorpione: uenus in tauro: mercurius in uirgine Et duo luminaria in suis domicilis gaudent pro ut dicit Rogerius erfordēsis ubi supra: hæc ergo sunt gaudia planetarum scdm astrologos. Ex p dictis patet quæ sunt domus planetaruz. Et scdm sententiam astrologorum signa oppositā prædictis domibus dicuntur eorum exilia in quibus cū fuerint multum ifortunantur & debilitant. Vñ cum fuerint in suis domiciliis fortunātur & fortificantur. Vnde quodcūq̄ signuz fuerit domus alicuius planetæ signum oppositum est eius exilium sicut cancer & leo sunt signa saturni tāq̄ opposita suis domibus quæ sunt capricornus & aquari⁹ & sic deiceps. ℂ Restat modo loqui de exaltationibus planetarum. Sed prio aduertendum est qd quidā astrologi sicut iulius firmicus & lincō. & alii dicunt planetam maiorem dignitatem habere in exaltatione sua quam in domo sua. Dicit enim iuli⁹ firmicus libro. 2. c. 4. qp altiudines siue exaltationes stellarū singularū sunt ille i quibus naturaliter q̄dā sublimitate & magitudies erigūt: & eoꝝ deiectiōes sine casus: sunt i quib⁹ cōstitute oppressi auctoritate sua & ptāte minuant. In altitudinibus gaudētes & cōstitute & tunc maxime feliciter decernunt in signis quotiens genituris hominum maxima illarum particularis altitudinis suæ signa possideant: tunc uero homines infeliciter infortuniis opprimuntur quotiens stellarum pars maxima in his constituta signis in quibus humili deiectione multum de sua ptāte dimittēt. Vnde dicit iulius postmodum qp nos scire debemus hāc institutionē fortunati oēs stellas melius esse in altitudinibus suis q̄ in domiciliis: hæc iulius. Et linconien. simpliciter preponit exaltationem domui i tractatu. 2. de temperie aeris. Vnde dicit ipse qp planeta existens in exaltatione assimilatur uiro existente in regno suo & in gl'a sua. Et planeta existens i domo sua cōparat uero existēte i dominatione sua. Et planeta existens in triplicitate sua est sicut uir i honore suo & inter auxiliatores. Et planeta existens in termino suo & sicut uir existens inter cognatos suos & genere suo. Et planeta existēs in facie sua ē sicut uir in magisterio suo. Et in hac sententia similiter concordant plures alii astrologi. Item aduertendum est qp ptolemeus primo q̄dripartiti ca. 19. dicit sic. Et quidam dixerūt qp potentia domini triplicitatis sequitur potentiam domini domus & in hoc concordat dorothe⁹: hæc ille. Oēs tamen alii astrologi quorum libros ego uidi preponūt exaltationem triplicitati nec uideo aliquam bonam rationem quare dorothe⁹ & ptolemeus preponunt triplicitatē exaltationi. Et ptolemeus & albu. & alii multi astrologi preponunt domum exaltatōi. Vnde in ea parte plus credendum est eis q̄ iulio scilicet & lincon. Et similiter tenendo cum maiori parte astrologorum. s. qp exaltatio debet preferri triplicitati qcqd dicūt ptolemeus & dorotheus pro ut mihi uidetur magis consonare ueritati. Patet ergo qp rationabiliter in dignitatibus essentialibus planetarum domus debet preferri: deinde triplicitas: deinde termin⁹: & postea facies: & hæc sentētia maioris partis astrologorum. Vnde postquam locutus est de domo. Dicendum est nunc de exaltatiōe pro quo sciēn/

dum eſt iuxta ſententiam albu.5.maioris introductorii differentia.5.& iuxta ſentẽtiã alchabi.differentia prima:& ſimiliter iuxta ſententiam maioris partis aſtrologorum.Saturnus exaltatur in libra.ſ.in.21.gradu illius ſigni. Iuppiter exaltatur in.15.gradu cancri.Mars uero in.28.gradu capricorni.Sol in.19.gradu arietis: uen⁹ in.17.piſ.mercurius in.15.uirginis. Luna quoq; exaltatur in .3. gradu tauri.Deſtructiões etiam planetarum eorũ dẽ ſunt in conſimilibus gradibus atq; minutis ſignorum ſuis exaltationib⁹ oppoſitorum.Caput uero draconis exaltatur in.3.gradu geminorum & deprimitur in.3. gradu ſagictarii. Cauda autẽ econtra: nec alibi habent quicq;.Hoc patet iuxta ſententiam albu. & alcha.& ſimiliter iuxta ſẽtentiam aliorum aſtrologorum.Et dicit albu.ubi ſupra ꝙ hermes certiſſima ratione de exaltationibus planetarum tractauit ſed de cã gra.exaltationum mentionem non fecit hæc albu.Sed prout dicit albu.ubi ſupra differentia.7.ipſe hermes poſuit planetas omnes exaltari ex ſignis prædictis: & uniuſcuiuſq; planetæ exaltationem poſuit eſſe in.15.gra.ſigni ſui:eo ꝙ maior fortitudo eſt planetæ i medio ſigni ſibi concordante.Et introductorium ptole.primo quadripartiti ca.2.dicit ꝙ exaltatio ſaturni eſt in toto ſigno libræ & non tãtũ in una parte eius. Similiter exaltatio iouis ẽ in toto ſigno cancri:& ſic de ceteris.Ex hoc uidetur ꝙ ſit rationabile:nam nullam rationẽ uideo quare exaltatio planetæ eſſe debet in uno gradu tantũ modo . Sed mihi uidetur ꝙ dictum hermetis ſit rationabile.ſ.ꝙ planetæ maior eſt fortitudo i medio ſigni ſibi concordantis: Vnde uidetur ꝙ rationabiliter ſit tenendum tam pro parte cum hermete.ſ.dicendo ꝙ totum ſignum libræ eſt exaltatio ſaturni:& magis exaltatur i medio libræ quã in fine uel in principio eius:eo ꝙ ibidẽ exiſtit maior fortitudo eius ut dicit hermes:& eodem modo totum ſignum cancri eſt exaltatio iouis magis tamen exaltatur i medio eius quam uerſus finem uel principium eius & ſic deinceps. Et albu.5.maioris introductorii differentia.7.ponit rationes ad confirmandum gradus exaltationum prius recitates: ſed ut mihi uidetur eius rationes quas ibi ponit ſunt ualde debiles nec fundantur ſuper fundamento ſolido : fundãtur enĩ rationes ſuæ ſuper hoc ſcilicet ꝙ.15.gradus cãcri fuit aſcendens i prima creatione mundi & iõ ponebãt primũ gradũ eſſe exaltationẽ iouis.Et ſcdm ꝙ alii gradus exaltationũ prædicti aſpiciebant aſcendens ponunt eos pro exaltatione aliorũ planetarũ prout magis uidebatur ſibi conuenire naturæ aſpectus.Verbi gratia ex quo i prima mundi creatione fuit aſcendẽs.15.gradus cancri.19.gra.arietis fuerat i medio cæli iõ conueniens fuit ut 19.arietis eſſet exaltatio ſolis.Et propter conſimiles rationes ponit albu. reſiduos gradus prædictos eſſe exaltationes planetarũ aliorũ. Sed illud fundamentũ eius ſuper quo fundat rationes ſuas eſt ifirmũ ualde.ſ.ꝙ.15. gradus cancri fuit aſcendens in principio mundi. Et ſi fuiſſet ille gradus.ſ.aſcendens in uno horizõte ſiue in una parte terræ ſic tamen nõ fuit in qualibet alia parte terræ ſicut conſtat:nec eſt aliqua alia ratio quare plus debẽt aſſignari exaltatiões oĩum planetarũ per aſcendens illius horizontis cui⁹ .15. gradus fuit aſcendens q̃; per aſcendens cuiuſcũq; alterius horizontis.Et iõ nõ uides qualiter rationes albu.in ea parte debent cõcludere. Vnde nõ i uenio aliquam firmitatatem i prædictis gradibus exaltationum quos ponit albu.& alii aſtrologi. Et iõ mihi uidetur ꝙ prædicta poſitio ſumpta ex poſitione ptole.et opi.hermetis ſit magis rationabilis.Quare autẽ ptole.& alii aſſignant exaltationes planetarum i prædictis & quoniam iam tibi monſtrabo.Dicit itaq; ptole.primo quadripartiti ca.20.ꝙ ſol cum in arietis ſigno fuerit ad altiorem circuli medietatem & ſeptẽtrionalem mutatur.Cũq; libræ ſignum ĩgredietur ad iferiorem circuli medietatem & meridionalem propriũ ani maduertit:qua propter arietis ſignũ i quo lõgitudo dierum eorum calor naturalis augmentum inchoat ſolis exaltationem poſuerunt:libram uero propter prædictarum occaſionum contrarietates eiuſdem caſum fore dixerũt hæc ptole.Et haly ibidem dicit ꝙ uirtus ſolis & uis ſua magis in ſeptentrione apparet.Et quando ſol intrat arietem incipient dies longiores fieri & in populatione terræ calor creſcere naturalis & uadit aſcendendo uerſus augem ſuam.Et ideo poſuerunt antiqui arietẽ eſſe domum exaltationis ipſius & libram eſſe domum caſus ſui:quia tunc incipit nox longior fieri:calor quoq; minuitur & frigus fortificatur i populatione terræ:& uadit ſol uerſus depopulationem terræ & uerſus depreſſionem ſuã quæ eſt oppoſita ſuæ augi:hæc haly. Et ptole.ibidem ꝙ elõgatio ſaturni a ſole ſit oppoſita elõgatio propriarum domorum eſt:ꝙ ubi creſcit calor ibi minuit frigus & econtra : ergo libra ſignum pro exaltatione arietem nõ pro caſu recepit:hæc ptole. Et dicit haly ꝙ elongatio oppoſita uel eſt elongatio corruptionis uel contrarietatis:& propter hoc ꝙ ubi frigus incipit minuatur calor.ſ.in libra:& ꝙ ipſa ſit caſus ſolis & exaltatio ſaturni:& ꝙ aries ſit caſus ſaturni ita ꝙ tota natura ſolis fiat contraria naturæ ſaturni ſicut iam poſuerunt in omnib⁹ rebus. Et dicit ptole.ꝙ cum luna fuerit in ariete iuncta ſoli qui eſt eius exaltatio:quoniã poſt hoc prius apparebit in tauro in quo initium ſeu augmentum ſui luminis erit quod eſt principium ſuæ proprie triplicitatis ſignum:& eſt eius principiũ ſcdm naturalitatẽ fitq; exaltatio in tauro.In ſcorpione uero quæ eſt in illius oppoſito formatur deſignatur ei⁹ caſus:hæc ptole.Et.Dicit hali ꝙ poſt q̃; uirtus lunæ ſequitur uirtutem ſolis & eius do/

mus situetur cũ domo sua:conuenit etiã ut eius e/
xaltatio sit cũ sua exaltatione. Et dicit ptole.q̃p
Iuppiter est auctor uentoꝝ septẽtrionaliũ qui res
oriri faciunt & qñ cũ ī maiori declinatiõe septẽ/
rrionali fuerit in sua latitudine quæ est in cancro
ipius propria uis apparebit ibidẽ:uentos q̃ septẽ
trionales efficit:ei cancri signũ exaltationẽ & ca/
pricornum casum antiqui attribuunt hæc ptole.

Et dicit haly q̃p cũ Iuppiter morat in cancro for
tificat multũ opus eius & uirtus eius ꝓpria in fa/
ciendo nasci & crescere omnes res:nec est in fine
septẽtrionis signũ aliud nisi gemini & cancer:Et
gemini non pertinet ad eũ quia ẽ in opposito suæ
domus quæ est sagictarius & in.4.pis.Et cancer
cõuenit eis magis propter lunã: quia temperamẽ
tũ naturæ lunæ est cõueniens naturæ iouis:Et ma
gnus calor & siccitas leonis sibi nõ conuenit. Vn
de conuenit his omnibus rationibus ut exaltatio
iouis sit cancer: & eius casus capricornus hæc ha/
ly. Et dicit ptole.q̃p mars quia est comburens &
maxime cum in capricorno fuerit:eo q̃p eius decli
natio tunc est in parte meridionali in capricorno
iouis exaltationi contraria sublimatur siue exal/
tatur :cadit autem in cancro:hæc ptole. Et dicit
haly q̃p pars meridiei quia est calida multum non
conuenit naturæ martis quia est comburens:natu
ra autem in hoc uoluit temperare naturam mar/
tis quia hæc pars depopulata ẽ:& ꝙa natura mar
tis cõtraria ẽ naturæ iouis . Vnde his duabꝰ rõibꝰ
cõuenit q̃p exaltatio martis sit capricornꝰ qui ẽ fi/
nis meridiei & quod eius casus sit cancer ut eius
natura sit naturæ iouis in omnibus modis contra
ria:hæc haly. Et dicit ptole.q̃p postq̃ uenus natu
raliter humectat maxime aũt in signo piscium in
quo uenꝰ humectatur & principiũ appet hũidita
tis ueris:eiusq̃ uirtus naturaliter incipit crescere:ī
piscibus exaltat & in uirgine cadit hæc ptole. Et
dicit haly quando uenus ĩgreditur pisces . appet
propria uirtus eius quia naturaliter concordat cũ
piscibus quoniam est femininũ & nocturnum:&
in eo incipit temperata ueris humiditas appare/
re:& eius natura cõcondat cũ ioue quia est domꝰ
sua:& terminus eius exaltationis est domus lunæ
qui duo planetæ cũ ueneris natura concordant:
& hac ratione conuenit ut signũ piscium esset exal
tatio ueneris & uirgo casus quæ piscibus est cotra
ria quoniá sicca est naturaliter:hæc haly. Itẽ di/
cit ptole.q̃p mercurius de siccat per se:& in hoc est
contrarius ueneri & conuenit ut eius exaltatio
sit in signo uirginis in quo autumnus qui est sic/
cus ĩcipit apparere cũ eis iteꝝ propria uis atq̃ uir
tus crescit: in uere contrariũ:est etiam mercurii ca
sus ī signo piscium.Hæc ptole. Et dicit haly q̃p mer
curius magis operatur in desiccando q̃ in hume/
ctando & magis cum sarturno quã cum ioue con
cordat & cũ sole quam cum luna:quia duæ domꝰ
mercurii sunt bono aspectu cõcordes cum duabꝰ
domibus saturni.Et sunt contrariæ illis iouis: Et
quia cursus eius est semper circa solẽ & uirtus eius
cõmiscetur cum una uirtute.Similiter quia autũ /
nus semper incipit in uirgine:& est siccus & quã/
doq̃ frigidus & quandoq̃ calidus sc̃d̃ naturam
mercurii.Et quia etiam fortitudo mercurii & eiꝰ
opus paoprie apparet in uirgine.Et quia sol cum
fuerit in domo sua apparet in uespere quæ est ī uir
gine:& qui semper est ipsius mercurii domus: his
ergo rationibus conuenit ut uirgo sit eius exalta/
tio & piscis casus: hæc haly. Et hæc est tota sentẽ
tia ptole.& haly de exaltationibus planetarum.

¶ Iam restat loqui detriplicitatibꝰ.Sũt aũt tripli
citates q̃ttuor prout prius dictum est ī.2 .ca. huius
distinctionis & similiter eaꝝ triplicitatum natu/
ræ & qualitates in eodẽ ca.declarantur.Sed iã di
cam tibi qui planetæ ipsis dominẽtur. Prima au
tem triplicitas prout dictũ est constat ex ariete leo
ne & sagictario quæ sũt signa masculina.Et sc̃d̃m
ptole.2.quadripartiti ca.19.hæc signa sunt solis io
uis & martis domicilia. Vnde hanc triplicitatem
soli & ioui repulso marte dederunt: eo q̃p mars
est alterius haiz q̃s sol: huius autem triplicitatis
primus dominus est in die sol: in nocte Iuppi/
ter hæc ptole. Ex his uerbis ptole.patet q̃p ipse
excludit martem a dominio huiꝰ triplicitatis:sed
dicit haly ibidem q̃p manifestũ est q̃p ptole.ponit
q̃p mars est particeps solis & iouis in gubernando
hanc triplicitatem.Et alii tenẽt q̃p saturnus est par
ticeps quia crediderũt q̃p hæc triplicitas sit orien/
talis:sed ptolemeus eam dicit esse septẽtrionalem
Verba autem ptolemei magis credenda sunt quia
ueniunt per experientias multas cum naturalibus
argumentis:hæc haly. Secũda uero triplicitas ex
tribus signis feminis.ſ.tauro uirgine & capricor/
no collecta prout dicit ptole.ubi supra lunæ & ue
neri assignantur quia sunt nocturne:quia est haiz
lunæ:istius uero triplicitatis gubernator est de no
cte luna de die uentis. Tertia uero triplicitas quæ
ex tribus signis masculinis.ſ.gemini libra & aqua
rio colligitur & sc̃d̃m ptole.saturno & mercurio
attribuitur eo q̃p in illa domus eorum habentur:
huius autem diurnus dominus est saturnus quoni
am est de haiz dici:nocturnus uero dominus cuiꝰ
est mercurius.Quartã uero triplicitatem faciunt
cancer scorpio & pisc. restat ergo ut ait ptole.q̃p
marti donet & ut ipse in ipsa dñiũ exerceat:eo q̃p
scorpio est eiꝰ domiciliũ.associant q̃ ei ī dñio ꝓp
haiz: & eo q̃p hæc signa sũt feminina: ī nocte q̃dẽ
luna: ī die uero uenꝰ:hæc est snia ptole.de dñis tri
plicitatũ.¶ Sꝫ albu.ī maiori itroductorio li.5.dif.
14.& silr alcha.ī itroducto.suo dif.pria & silr q̃si
oẽs astrologi quodámõ cõtrariant ptole.in hac
materia. Dicunt enī q̃p dñs priæ triplicitatis: q̃ est
masculina ꝓ diẽ primꝰ ẽ sol deide Iupptter:& in
nocte primꝰ dñs Iuppiter:deide sol:saturno ī die
& nocte illis coĩcãte. 2.uero triplicitatꝫ q̃a ẽ feina

primꝰ dñs ē uenꝰ ꝑ diē & postea luna & in nocte ecōtra: marte illis per diē & noctem participāte. Tertiæ uero triplicitatis quia ē masculina primus dominus est saturnus de die: & postea est mercurius: sed in nocte econtra. Iouc illis per diem & nocte communicāte. Quartæ triplicitatis quia est feminia dominꝰ primus per diem est uenus: postea luna: & in nocte econuerso cum participatiōe lunæ in die & nocte. Et hæc est sententia albu. & hali aben. & similiter maioris partis astrologorum de dominis triplicitatum. Sed ptole. in parte discordat ab eis. unde uersus. Pria diur. solē noc. 10. da partici. satur. Altera dat uenerē die noc. lu. participat. Mars tertia dat satur. die noc. mer. participat iup. Quarta diur. ueñrē noc. mars ē ps quoꝙ luna. Et hæc dicta sufficiāt de triplicitatibꝰ plaꝝ.

¶ Restat ergo loqui de terminis planetarum. Dicit itaq; ptole. 1. quadripartiti. ca. 21. ꝙ termiorū duo sunt modi: quoꝝ unus est scdm egiptiacos: alter scdm chaldeos. Et qui scdm egiptiacos poniť maxie a domoꝝ dñis accipitur. Chaldeorum aūt terminoꝝ modus a dñis triplicitatū accipiť: sed de terminis chaldeoꝝ nō utēdo hic loqui sed tm̄ de terminis egiptioꝝ & de terminis ptole. nā egiptioꝝ termini a maiori cōitate astrologorum approbanť. ptole. ét multū approbat terminos illos. Et ió solū de istis duobꝰ modis terminoꝝ ītēdo hic determinare. Dicit pto. ubi supra ꝙ modꝰ egiptiꝰ terminoꝝ nō semꝑ est in ordinibꝰ dñorū domꝰ: nec in uniuscuiusq; terminoꝝ quātitatibus illud quod pro radice ē positū generaliter ī terminoꝝ modis ueraciter imitať. Ná egiptii primo ī ordine quádoq; domoꝝ dñis qñq; triplicitatum qñq; uero exaltatōnū dñis attribūūt: ut ī libra nō a uenere sed a saturno: in ariete uero non a marte sed a ioue inceperūt. Si dños autē triplicitatū non alios secuti sūt cur a capricorno & nō a uenere sū pserunt exordiū. Itē si dños exaltationū & non alios secuti sunt cur ī cancro & a marte & nō a ioue initiauerūt. Rursus si ī his cū terminis nō sequebanť nisi plas quoꝝ ples sint prædictoꝝ dignitatū fortitudies cur ī aquario pricipiū fecerūt a mercurio: qa solū hēt ī eo triplicitatē: & nō a saturno q domū atq; triplicitatē ibi possidet. in capricorno ét a mercurio q nullā hēt dignitatē ibi incepe runt. Reliquorū uero terminoꝝ ordo ad hūc modū referť siue p hūc modū reperiť. In quātitatibꝰ terminorū nullū ordinē obseruare uidenť. Nam in hoꝝ oīum terminoꝝ nūero q unicuiq; plarum collr quá ét multi cū nūero annoꝝ ple eiusdē quátitatis eē denunciát nulla est rō quæ scdm numeꝝ hunc sit ex terminis collectū. uitæ quantitatē esse probeť: ac si dixerimus & cōcessim ꝙ qui ide colligiť. uerior sit numerus aut egiptius affirmať in eisdē forsitan numerꝰ colligi possēt licet terminorū quátitates multis uariisq; modis uarienť. s. ab eo mō qui poniť ab egiptiis: hæc ptol. ibidē. Per has ergo rōes & ples alios redarguit ptol. termios egiptioꝝ: sed ī fine ꝑdicti ca. dicit ptol. sic: at istorū duoꝝ modoꝝ. s. chaldeoꝝ & egiptioꝝ modꝰ egiptioꝝ magis ueritati cōcordat. Et albu. 5. maioris itroductorii. dif. 8. dicit sic. Inuenimꝰ tñ antiquos exercuisse terminos egiptioꝝ maxie ī iudicis astrologoꝝ: ió qa sūt certiores & ió qa gradus termioꝝ uniuscuiusq; ple ꝛcordat cū suis ānis maioribꝰ: hæc albu. Hic ergo patet ꝙ termini egiptiorū a plibꝰ astrologis sunt approbati. Et patent hi termini in tabula sequenti.

¶ Tabula continens terminos egiptiorum.

♈	♃	6	♀	6	☿	8	♂	5	♄	5
♉	♀	8	☿	6	♃	8	♄	5	♂	3
♊	☿	6	♃	6	♀	5	♂	7	♄	6
♋	♂	7	♀	6	☿	6	♃	7	♄	4
♌	♃	6	♀	5	♄	7	☿	6	♂	6
♍	☿	7	♀	10	♃	4	♂	7	♄	2
♎	♄	6	☿	8	♃	7	♀	7	♂	2
♏	♂	7	♀	4	☿	8	♃	5	♄	6
♐	♃	12	♀	5	☿	4	♄	5	♂	4
♑	☿	7	♃	7	♀	8	♄	4	♂	4
♒	♀	7	☿	6	♃	7	♂	4	♄	5
♓	♀	12	♃	4	☿	3	♂	9	♄	2

Ositis terminis egiptiorū. Iam intendo loq de terminis ptolemei. Dicit ítaq; ptole. prío quadripartiti. ca. 21. ꝙ qa hi q libros cōposuerunt terminoꝝ ordinē nō conscripserunt nec in aliquo librorum suorum numerauerunt necessario dubietates & deceptiones in eis reperiuntur. Nos autē ut dicit ptoleme. in quodam libro uetustissimo cuius pars maior pre uetustate nimia consumpta erat & perforata termios inuenimus in quo illud quod ex ordine & quantitate terminorum cōtinebatur rationabiliter fuerat ordinatum. Item in eo predictaꝝ natinitatū gradus reperimus & quot ét gradus haberet unusquisq; planetarū: cōcordabant & cū hoc qđ ē ī libris primorū. Erat etiam in eo sermo ualde lōgus in quo ipsi multis probabantur rationibus sed ꝑ nimiam eius uetustatem & crebram eorum perforationem eum conscribere nequiuimus: eius quoq; ratiōes nobis difficiles & obscure uidebāť partes tamē terminorum quæ nos ad hoc intelligendum iuuerunt circa finem libri integer & absq; lesione remanserunt: hæc ptole. Et dicit hali ꝙ ptolemeus uult dicere ꝙ illud quod in libro illo īuenit erat scdm regulam & rem naturalem & ꝙ hoc experti erant sapientes antiq. Amplius et qa concordabant hi termini cum terminis egiptiorum & concordabant summa graduū cuiuslibet planetæ cum annis maioribus illius planetæ: hæc hali ibidem. Et dicit ptole. ibidē ꝙ quicquid illic ex terminis illis in libro inuenimus ī hoc loco subiungitur. Ex his quæ dicta sunt a ptolemeo patet ꝙ ipse non reprobat terminos egiptiorū sed quo

dámodo eos approbat:& quia termini quos ipe magis approbat non fuerunt termini sui sed aliorum.patet euidenter in tabula ista.

¶ Tabula ptolemei de terminis.

♈	♄	6	♀	8	☿	7	♂	5	♃	4
♉	♀	3	☿	7	♄	7	♃	2	♂	6
♊	♂	7	♄	6	♀	7	☿	6	♃	6
♋	♂	6	♄	7	☿	7	♀	7	♃	3
♌	♃	7	☿	7	♂	5	♀	6	♄	6
♍	☿	6	♀	6	♄	5	♂	6	♂	6
♎	♃	6	♀	5	☿	5	♄	6	♂	6
♏	♂	8	♀	7	♄	8	☿	6	♃	3
♐	♄	6	♀	6	☿	5	♃	6	♂	5
♑	♀	6	☿	6	♄	7	♃	6	♂	5
♒	♃	6	☿	6	♀	8	♄	5	♂	7
♓	♀	8	♄	6	☿	5	♂	5	♃	5

Vod isti termini non fuerũt termini ptolemei patet p̃ p̃dicta hali ubi supra. Dicit enim hali q̃ isti termini de quib⁹ ptolemeus loquitur non fuerunt sui quia si essent sui non preponeret dominũ exaltatiõis domino triplicitatis & dño domus. Nam omnes astrologi concordant q̃ dominus domus quẽ isti propo suerunt omnibus sunt preponendi:sed quia inuẽti fuerunt per hunc bonũ hominẽ in illo libro antiquo appositi ipsos ei .s. alii posteriores: qa sciuerũt nomẽ sapientis qui fecit librum:hæc hali Et dicit hali ibidem in cõmento sequẽti q̃ soli & lunæ non dederunt aliqui sapientes antiqui partem terminis propter dignitatem quam habent i duabus medietatibus zodiaci:hæc hali. Vnde dixerunt antiq̃ q̃ sol quãdo est ī medietate sua & luna in medietate sui de q̃bus locutũ est prius signification cuiuscũq; ipsorũ est æqualis signo in unius cuiusq; planetæ quinq; in eor̃ terminis existentiũ. Et ptole.in fine eiusdẽ capituli.21.dicit sic. In ordine nanq; considerabant in unoquoq; signorũ dominũ exaltationis triplicitatis ac domus:& quicunq; eorũ duas istarum haberet in signo potestates:& si foret infortuna præcedebat in ordine:sed si modus infortunarũ non sic inueniretur i.si non accidit q̃ infortuna habeat duas dignitates ī fine signorũ ordinabat:& tũc iterũ precedebant dñi exaltationũ deinde triplicitatũ & postmodũ dñi dom⁹ subsequebant scd̃m signorũ ordinẽ Quicũq; uero in signo haberet duas potestates & habenti unam potestatẽ in ordine preponebatur preterq̃ in leone & cancro qui sunt solis & lunæ domicilia quibus termini nõ assignat:quorũ duorum signor̃ primũ uniuscuiusq; signi terminũ alteri infortunarũ ascripserũt. Nã pricipiũ cancri terminũ marti leoniq; primũ terminũ saturno assignauerunt. Istor̃ quoq; duorum:s.infortunarũ ordo in his duobus signis preibat eo q̃ in omnibus aliis ipsi locabantur extremi. Et hoc mõ posuerũt terminorũ quantitates:cũ enim alicui planetarũ nec in eodẽ signo nec in sequentib⁹ usq; ad quartũ signũ duæ potestates inueniebantur si erũt aliqua duarũ fortunar̃ quæ sunt iuppiter & uenus eis.7.gradus assignabant. Si uero foret infortunar̃ aliqua quæ sunt saturnus & mars.5.grad⁹ eis donabant. Mercurio autẽ quia est cõmixt⁹.6. gradus attribuebãt qui sunt finis.30.gra. Et quia quidã eorum duas habebant potestates ut uen⁹ q̃ in tauro domũ haberet & triplicitatẽ: augmentatur in ea eius potestas:& ideo quia luna nihil habet in terminis unus eius gradus:eis sic se habentibus superadditur siue in eodẽ signo siue in sequentibus usq; ad quartum per ordiné aliorũ. Ille ergo gradus qui termino planetæ duas habent dignitates superaddit̃ a residuis planetarũ terminis unã solã dignitatem ibidem habentiũ auferebatur maxime a saturno & ioue. Primũ quoq; a saturno deinde a ioue surripiebatur eo q̃ tardus est eorũ motus:hæc ptole. Et dicit hali ibidem q̃ si bene intelexisti uerba ptole.in terminis istis:scies rationem additionis & diminutionis: & quare preposuerunt & postposuerunt. Verbi gratia. Saturnus habet in libra duas dignitates exaltationem & triplicitatẽ addiderunt ei gradũ unũ & fuerunt.6. & p̃ posuerunt eum quia dominus exaltationis ẽ preponendus domino triplicitatis & dominus triplicitatis domino domus. Signum uero secundũ est scorpi⁹ & mars habet in eo duas dignitates q̃ sunt domus & triplicitas:& propter hoc addiderunt gradum unum & fuerunt .6. & preposuerũt eum quia fortunæ debent in fortunis preponi. Et tertium signũ a libra est sagictarius:& habet iuppiter in eo duas dignitates quæ sunt triplicitas & domus.unde conuenit ut addatur ei ibidem unus gradus duo preposuerunt eum propter eius tardũ motum. Et quia quartum signum a libra est capricornus:& uenus habet in eo dignitatem unã quæ est triplicitas & non remanserunt ex planetis nisi uenus & mercurius:nec de gradib⁹ nisi.10.& mercurius est dominus triplicitatis libræ de nocte & uenus est domina triplicitatis quarti signi propter hoc diuiserunt inter eos decem gradus p̃ unuq; æquale & preposuerunt uenerem quia est fortuna & domina domus:& posuerunt statim post eum mercuriũ:eo q̃ de nocte habet potestatem ī libra. Etiam posuerunt iouem post mercurium quia habet in libra maiorem dignitatem quã iuppiter: & quia fortunæ preponendæ sunt in fortunis martẽ in fine omnium posuerunt:& scd̃m hanc regulaq; fecerunt in aliis signis:hæc hali. Sic ergo patet qualiter assignãtur termini ptole.& ī fine illi⁹ ca.21.ẽt dicit ptole.q̃ hi termini sic ordinantur ex quibus

in unum redactis saturno.57.assignantur gradus ioui.79. marti.66.ueneri .82.& mercurio .76. qui simul collecti.360.gradus constituunt. Et similiter isti idem numeri iam positi colliguntur ex plis terminis egiptiorꝝ: quātitates tamen terminorꝝ uariantur i terminis ptolemei & terminis egiptiorum prout patet in duabus tabulis prius positis

MOdo dicendū est de faciebus planetarum quas iulius firmicꝰ lib. 2.ca.5.decanos nominat eo ꝙ q libet decanus ex.10.gradibus cōstituitur.Et dicit iulius ibidem ꝙ ipsi decani singulis stellis & planetis singulis deputātur.Et si cum ipso decano stella fuerit licet sit in alieno domicilio sic est habundās quasi i suo domicilio cōstituta cū suo enim decano habunde cōstituta hæc eadem perficit quæ in suo signo constituta descernit: hæc iulius ibidem. Ex his uerbis iulii sequitur ꝙ facies sit tanta dignitas planetæ sicut domus: sed alii astrologi omnes ponunt oppositum ideo plus eis credendum est in hac parte. Et dicit albu.5.maioris introductorii differētia.15.quod unūquodq; signū in tres partes equales diuiditur quarum unaquæq; pars est.10.graduum & facies appellatur: sed & signorū facies plis attribuūt.7.Arietis igit pria facies arietis dño.i.marti attribuitur: & secda soli q martē i ordie succedit: tertia ueneri solē succedēti. Tauri uero pria facies ē mercurii: secda ē lūe: tertia est saturni.Secm igitur circulorꝝ planetarꝝ & signorum ordinem date sunt facies planetis.ptolemeus uero non loquitur de faciebus planetarꝝ nihilominus in.2.quadripartiti ca.11.diuidit unūqdq; signū in.3.partes & earūdem partiū ponit q litates nō tn assignat illas ptes p modū facierū: & pcedit ca.de facieb⁹.

¶ Tabula de faciebus plarꝝ

♈	♂	10	☉	20	♀	30
♉	♀	10	☽	20	♄	30
♊	♃	10	♂	20	☉	30
♋	♀	10	☿	20	☽	30
♌	♄	10	♃	20	♂	30
♍	☉	10	♀	20	☿	30
♎	☽	10	♄	20	♃	30
♏	♂	10	☉	20	♀	30
♐	☿	10	☽	20	♄	30
♑	♃	10	♂	20	☉	30
♒	♀	10	☿	20	☽	30
♓	♄	10	♃	20	♂	30

¶ Et albu.ubi supra cap.16.dicit ꝙ indi conuenerunt cum cæteris doctoribus & ununquodq; signum in tres partes diuiserunt & nominauerunt unāquāq; ptē dorugē. Sed & domini facierū secūdū indos.non ita ordinantur sicut alii eos ordinauerunt.nam primā signi faciem domino signi attribuūt & secundā domino quinti signi ab illo signo secm successionē signorum: & tertiā faciē domino noni signi attribuūt.Et signa residua per facies diuidunt cōsimili modo: hæc albu.Sed modus prior est magis famosus eo ꝙ plures astrologi eū approbant: & ideo teneo cū eo: hæc ergo quæ dicta sunt sufficiant de facieb⁹ planetarū. Et hæc quæ dicta sūt i hoc cap. sūt planetarū dignitates essentiales. Vnde dicūt astrologi puta linconien. & alii moderni ꝙ domus habet fortitudines quinq; exaltatio quatuor triplicitas.3.termin⁹.2.& facies unam.& domus habet in se fortitudines faciei: & sic de aliis iuxta quantitates suarū fortitudinū. Et ponā tibi unā tabulā notabilem i qua statim uidebis quot dignitates habet planeta i quocūq; gradu cuiuscūq; signi fuerit.Nam figura significans quinq; significabit tibi domū: & si iuxta istam figurā inueneris punctū eleuatū significabit tibi domū planetæ principalē: & si inueneris punctū depressum significabit domū planetæ secundariam.

Item figura designans.4.significabit tibi exaltationē planetæ & sub illa figura iueniemus quis sit gradus exaltationis illius signi: & ubicunq; inueneris figurā significātē exaltationē euersam significabit tibi ibidē fore depressionē siue casum & ponetur gradus depressionis sub figura. Et eodē modo ubi iueneris figurā domū significātē euersā significat fore exiliū plæ siue detrimētū. Itē figura significās.3.significabit tibi triplicitatē plæ: & ubicūq; iuxta illā figurā pūct⁹ eleuat⁹ fuerit significat ꝙ i illa triplicitate dñatur planeta de die: & ubi ponit depressus punctus iuxta figurā significantē triplicitatē significat ꝙ i illa triplicitate dñat plā de nocte. Sed si iuxta p̄dictū figurā ponit pūct⁹ simplex significat pticipationē plæ i illa triplicitate de die & de nocte. Itē figura significās.2.significabit tibi terminū plæ & quātitas terminorū in gradib⁹ ponetur sub illa figura. Et nota ꝙ termini qui ponētur in ista tabula erunt termini egiptiorum eo ꝙ maior pars astrologorum consentit i eis. Sed si uolueris operari p terminos ptolemei iuenies eos prius in hoc ca. in quadam tabula. Item nota ꝙ domini triplicitatum qui ponuntur in hac tabula sūt illi quos ponit maior pars astrologorum. Item figura designans unitatem significabit tibi faciem planetæ. Et si iuxta illam figurā ponatur punct⁹ eleuatus significat ibidē fore faciē. s. primā illi⁹ signi i quo fuerit illa facies. Et si iuxta hanc figurā fuerit punctus simplex. s. nec eleuatus nec depressus significabit ibidem fore faciem secūdā illius signi. Et si iuxta hāc figurā fuerit punctus depssus significabit ibidem fore faciem tertiam illius signi. Nomina uero planetarum ponuntur in capite tabule & nomina signorum ponuntur in fine eius. Vnde in hac tabula iuenies omnes dignitates essentiales prædictas cuiuscunq; planetæ uolueris in quocūq; signo uolueris in concursu duarum linearum tabule quæ. s. procedunt ab illo planeta de quo q̄ris & ab illo signo de quo q̄ris &c.

¶ Tabula dignitatū essentialiū planetarū

	♄	♃	♂	☉	♀	☿	☽
♈	♄ 2 / ☿ 26 / ♀ 21 30	♃ 2 / ☽ 1 / ♂ 6	♂ 2 / ♂ 21 / ♃ 25	☉ 3°1 / ☉ 19	♀ 2 1. / ♀ 7 / ☽ 12 5	☿ 2 / ☿ 13 / ♀ 20	☽ 0
♉	♄ 2 1. / ☽ 23 / ♀ 27	♃ 2 / ☽ 15 / ♀ 22	♂ 2 / ♂ 28 / ♃ 5 30	☉ 0	♀ 3°2 / ☽ 1 / ☿ 8	☿ 2 1° / ☽ 9 / ♀ 14	☽ 4 3.1. / ☽ 3
♊	☿ 2 / ☽ 25 / ♀ 30	♃ 3°21° / ☽ 7 / ♃ 5 12	♂ 2 1. / ♂ 18 / ♃ 24	☉ 1.	♀ 2 / ☽ 13 / ♀ 17	☿ 5°3°2 / ☿ 1 / ♀ 6	☽ 0
♋	♄ 2 / ☽ 27 / ♀ 30 5	♃ 4 2 / ☽ 15 20 / ♀ 26	♂ 3.2 / ♂ 1 5 / ♃ 7 28	☉ 0	♀ 3°21° / ☽ 8 / ☿ 13	☿ 2 1° / ☽ 14 / ♀ 19	☽ 5:3.1.
♌	♄ 3.21° / ☽ 12 / ♀ 18 5	♃ 3.2 1. / ☽ 1 / ♃ 6	♂ 2 1. / ♂ 25 5 / ♃ 30 28	☉ 5: 3°	♀ 2 / ☽ 7 / ☿ 11	☿ 2 / ☽ 19 / ♀ 24	☽ 0
♍	♄ 2 / ☽ 29 / ♀ 30	♃ 2 / ☽ 18 / ♃ 21 5	♂ 3. 2 / ♂ 22 / ♃ 28	☉ 1°	♀ 3°21. / ☽ 8 / ☿ 27 17	☿ 5.421 / ☽ 151 / ♀ 7	☽ 3.
♎	♄ 43°21 / ☽ 21 1 / ♀ 6	♃ 3.2 1. / ☽ 15 / ♃ 21	♂ 2 / ♂ 29 / ♃ 30 5	☉ ♀ 21	♀ 5°2 / ☽ 22 / ☿ 28	☿ 3. 2 / ☽ 7 / ♀ 14	☽ 1°
♏	♄ 2 / ☽ 25 / ♀ 30	♃ 2 / ☽ 20 / ♃ 24	♂ 5.3.2 / ♂ 1 / ♃ 7	☉ 1°	♀ 3°21. / ☽ 8 / ☿ 11 5	☿ 2 / ☽ 12 / ♀ 19	☽ 3. ♄ / ☽ 3
♐	♄ 3.21. / ☽ 22 / ♀ 26	♃ 5°3.2 / ☽ 1 / ♃ 12	♂ 2 / ♂ 27 / ♃ 30	☉ 3°	♀ 2 / ☽ 13 / ☿ 17	☿ 2 / ☽ 18 / ♀ 21 5	☽ 1°
♑	♄ 5.2 / ☽ 23 / ♀ 26	♃ 2 1° / ☽ 8 ♀ / ♃ 14 15	♂ 43.21° / ♂ 28 27 / ♃ 30	☉ 1.	♀ 3° 2 / ☽ 15 / ♀ 22	☿ 2 / ☽ 1 / ♃ 7	☽ 3. / ☽ 5
♒	♄ 5°3°2 / ☽ 26 / ♀ 30	♃ 3. 2 / ☽ 14 / ♃ 20	♂ 2 / ♂ 21 / ♃ 25	☉ ♄ 5	♀ 2 / ☽ 8 / ☿ 13	☿ 3. 2 / ☽ 1 / ♀ 7	☽ 1.
♓	♄ 2 1° / ☽ 29 / ♀ 30	♃ 5.21. / ☽ 13 / ♃ 16	♂ 3. 2 1 / ♂ 20 / ♃ 28	☉ 0	♀ 43°2 / ☽ 27 1 / ☿ 12	☿ 2 ♄ / ☽ 17 15 / ♀ 19	☽ 3.

¶ Capitulum sextum de dignitatibus accidentalibus planetarum.

Positis dignitatibus planetæ essentialibus. Iam nolo loqui de eorū dignitatibus & similiter de eorum debilitatibus accidentalibus cuiusmodi sunt orientalitas occidentalitas directio statio. & retrogradatio & plura alia de quibus loquemur in hoc ca. Et primo uolo loqui de orientalitate & occidentalitate planetæ. Orientalitas autem planetæ secūm ptolemeū primo quadripar. ca. 6. ē duplex. s. respectu solis & respectu horizontis. Respectu igit solis sunt planetæ orientales qui precedunt solem scilicet qui sunt inter nadir solis & solem secundum signorum successionem. Et occidentales sunt qui fuerit i illa medietate circuli uel cæli sequētes solem scilicet solem & nadir ei⁹. Sed magna dignitas planetæ est pro ut dicunt astrologi quando exit radios solis: & ut uideturr ista orientalitas est fortissima. Respectu uero horizontis prout dicit ptolemeus ubi supra sunt planetæ orientales ab oriente ad mediū cæli exeuntes uel existentes i quarta circuli cæli opposita. s. ab occidēte usq; ad nadir terræ & i reliqs quartis occidentales. Et planetæ orientales secūm hos duos modos sunt masculini: occidentales uero sunt fœminini. Et hæc ē sententia ptolemei ibidem. Et dicit alchabiti⁹ in suo introductorio differentia tertia & cum eo concordat albu. 7. maioris introductorii differētia secta q̄ planetæ altiores tres quando exeunt de subradiis & incipiunt apparere de mane & exire radios: hoc est cum fuerint propinquiores circulo hemisperii orientalis donec ueniant ad oppositionem uocantur orientales & dextri: & ex quo transierunt oppositionē donec iterum iungantur soli uocantur occidentales & sinistri. Venus uero & mercurius ex quo separatur aliquis eorum a gradu solis in medio retrogradationis suæ & apparet donec comburatur a sole i sua directione uocatur oriētalis. Et ex quo separatur a sole in directione sua donec iterū comburatur uocatur occidentalis. Et cum fuerint orientales meridionales uocantur dextri & dicūtur esse masculini: & in occiduo suo uocātur sinistri & dicuntur esse feminini & tunc sunt fortiores. Tres uero altiores ex quo exeāt de sub radiis uocant orientales & uocantur augmentati i fortidine usq; ad. 30. grad. a sole: & uocātur post hoc usq; ad. 30. alios gradus oriētales & fortiores. Et cum transierunt solem. 60. gradus. uocantur planetæ orientales euntes ad debilitatem donec ueniant ad retrogradationem. Et iterum uocantur orientales & retrogradi donec sint in oppositione: post hoc erunt occidentales retrogradi. Et cū transierint oppositionem donec perueniūt ad dīrectionem. Et deinde a directione usq; dum sol appropinquat eis spatio. 60. gradum dicantur occidentales euntes ad fortitudinem: deinde donec sit eorum longitudo a sole. 30. gra. post directionē dicuntur occidentales euntes ad debilitatem: deinde fiunt occidentales debiles donec intrent sub radiis solis. Inferiores uero donec separantur a sole & ipsi retrogradi uocantur orientales debiles sicq; esse non desistunt donec ueniant ad directionē suam. Deinde fiunt orientales fortes donec longitudo eorum sit a sole sicut erat longitudo solis ab eis in fine retrogradationis. Deinde fiunt orientales debiles donec opprimuntur radiis solis & tūc sunt uniti. Deinde fiunt combusti euntes ad apparitionem quousq; uideantur. Et ex quo separantur a sole in directione usq; in horam suæ retrogradationis sunt occidentales fortes: & postq̄ fuerit

retrogradi cum sole erunt debiles. Et planeta cū exierit de subradiis solis & nulli planetæ iunctus dicitur ꝙ sit in lumine suo & hoc est esse planetarum cum luminarib⁹ scd̄m alchabitiū. Sed alba tegni ca.26.pōit.9. modos figurarū stellarz. Pria autem maneries dicitur ortus orientalis seu matutinalis quando stella oritur cum sole: & hoc fit tripliciter uel hoc fit simul cum sole omnino uel modicum prius uel modicū posterius. 2.figura dicitur cæli medium orientale quando.s.in ortu solis sit stella i linea meridionali sub ul'supra & hoc accidit etiam tripliciter ut pri⁹. Tertia maneries figurarum siue tertia figura occasus matutinalis dicitur quando.s.ascendente sole stella fuerit in occēsu. Quarta maneries ē oriētalis meridiana sub ul'supra & utrobz tripliciter dicit' ut pri⁹. Quinta figura est meridies meridionalis quando.s.stella i meridie fuit sole existente.s.in linea meridionali uel sub uel supra & utrobz est tripliciter. Sexta figura est occidentalis meridiana ut.s.stella occidat sole existente in linea meridionali sub uel supra. Septima figura est uespertinalis ascendens ut cum sol in occidente & stella in oriente fuerit. Octaua figura meridionalis uespertina dicitur.s.cū sol i occidēte & stella in linea meridionali fuerint sub uel supra. Nona figura dicitur occidentalis uesp/tina quando.s.statim post occasum solis stella apparuerit in occidente: apparēt quoqz stellæ primæ magnitudinis in distantia.15.gra.a sole Stellæ uero scd̄æ magnitudinis i distantia fere unius signi hæc ahategnus. Tot ergo sunt figuræ stellarum cum sole Et patet similiter ex prædictis quot modis accipitur orientalitas & occidentalitas stellarum. Vnde dicunt astrologi ꝙ magna dignitas est planetæ siue stellæ cum fuerit orientalis a sole tunc fortius operatur. Nā dicit ptolemeus primo quadripartiti.ca.ultimo ꝙ stellæ cū fuerint orientales a sole & eorū motus proprius augmentatur erunt tunc q̄z fortes esse poterunt: sed cū minuitur eorū motus occidentales sunt tā debiles sicut esse possunt. Sed prout prius allegatuz est ab alchabitio: uenus & mercurius sunt fortiores quando sūt occidentales q̄z quādo sunt orientales.

Ostq̄z determinatū est de orientalitate & occidentalitate planetarum & de eorum esse a sole iam dictā tibi quic accidat quandoqz planetis retrogradis ex eorū retrogradatōe & directione. Dicit itaqz linconien.i tractatu suo de temperie aeris: & hoc idē uidetur asserere maior pars astrologorz ꝙ omnes planetæ in superiori parte sui deferentis: & similiter in sui directiōe fortiorē in istis inferiorib⁹ effectū habent & actō nē quam existens in parte inferiori sui deferentis & in sua retrogradatione. Et hoc probat lincon. Per hoc ꝙ in parte superiori sui deferentis & in sua directione uelocius mouetur prout magis diffuse ostenditur prius in distinctione.10. huius libri.2.ca. Sed scd̄m alchindum in epistola sua. ca. primo. fortior est caliditas planetarū quando sūt retrogradi quia tunc propinquiores sunt aeri. Et in fine illius ca. dicit sic quando fuerit planeta i sūmo epicicli sui: & cum hoc etiam in sūmo eccentrici sui: & fuerit in prima quartarū circuli illud ē finis debilitatis caloris sui intantū ꝙ non appareat in terra effectus caliditatis suæ imo frigiditas. Quādo uero fuerit in quarta circuli secūda: & cū hoc fuerit in sūmo epicicli sui & eccentrici tūc erit sūmum caliditatis suæ: hæc alchindus. Patet ergo scd̄m alchindū ꝙ planetæ fortius agunt cum fuerint retrogradi in ista inferiora q̄z quando sunt directi. Sed hic potest dici tenendo cuz alchindo ꝙ fortius agunt calorem cū fuerint retrogradi etiaz fortius agunt frigus & hoc per accidens cū fuerit directi: & hoc supple cū ipsis partib⁹ quas ipse adiungit qui etiā recitantur prius. Sed huic respondet ꝙ hæc cōsequentia bñ ualeret si solū ageret calorē p motū sed hoc est falsum experimētaliter de sole eo ꝙ plus calefacit per lumen q̄z per motū: & sic de aliis planetis. Eadē ergo ratione est nunq̄z tñ simpliciter fortius agunt in terra planetæ cū fuerint directi aut cū fuerint retrogradi aut cū fuerint in auge epicicli aut in auge eccentrici sui uel i opposito augiū eorūdē nescio: eo ꝙ nobis ē dubiū quā uirtutem aut fortitudinē suscipiat pla exists in auge eccentrici sui & epicicli propter eius propinquitatē spheræ nonæ & octauæ. similiter super hoc ꝙ suscipit in eorūdem auge existens earūdem augiū opposituz: nihilominus ratio alchindi est fortius ualde quæ fundatur.s. ꝙ omne agens fortius agit sibi propinquum q̄z in remotū. Vnde ex quo ratio fortitudinis est ex utrabz parte eius dubiis reliquo illud experimentatis. Qualiter autē planetæ agunt qualitates primas caliditatē frigidū humiditatē siccitatē in istis inferioribus scd̄m eorū diuersum esse in suis eccentricis & epiciclis: in suis directionibus & retrogradationibus dictum est prius in distinctione.10.ca.2. & similiter quæ fit directio planetæ: quæ ei⁹ statio: & similiter quæ sit ei⁹ retrogradatio: patet per ea quæ dicta sunt prius in hoc ca. Vnde lincoñ. ubi supra breuiter dicit ꝙ ortus planetæ dicitur cum exit de sub radiis & manifeste mundo apparet non impediente solis splendore. Occasus autē planetæ est introitus eius i eosdem radios. processionem siue directionem dico quando sensibiliter mouetur uelocius firmamento. Stationem autem dico cum diu permanserit planeta in eodem gradu siue minuto: hæc lincolnienſis.

IAm dicã tibi ea quæ accidunt plis inſemetipinis ſeu in ſuis eſſentiis. Dicit itaq; alchabitius ubi ſupra & concordat cum eo albu.7.ma/ ioris introduc.differentia prima. ℂ Significatio planetarũ i ſemet ipſis eſt ut ſit planeta aſcendens in circulo ſuæ au/ gis minor lumine & magnitudine atq; curſu.i.cũ fuerit inter ipſum & eius augem minus.90. grad. ante & retro. Si autem fuerint inter eum & augẽ 90.gra.eſt equalis in lumine & magnitudine at/ que curſu. Si uero fuerit extra hæc loca erit de/ ſcendens i circulo augis & apparebit maior lumi ne & magnitudine & curſu uelocior. Et ſi portio fuerit equata eius minus.180.gradibus erit augẽs numerum. Si fuerit plus erit minuens numerum. Si uero fuerit portio eius ex.180.uel.360.gra.erit nec augmẽtatio nec diminutio. Et ſi addat equa/ tio ſuper medium curſum dicitur augens numeꝝ. Et ſi minuitur equatio dicitur minuens numeꝝ. Et ſi aliquis planetarum ſuperioꝝ uadit plus me/ dio curſu ſuo dicitur augere curſum. Et ſi minus uadit dicitur minuere curſum. Et ſi uadit equali/ ter dicitur eius curſus equalis. Et quando aliquis planetarum inferiorum uadit plus curſu ſolis erit augens curſum. Et quando uadit minus erit minu ens curſum: Et quando uadit tantum tunc curſus eſt equalis. Eſſe autem luminarium in curſu ſuo eſt ſicut eſſe planetarũ triũ ſuperioruꝫ. ℂ Fit quo q̃ planeta ſeptẽtrionalis tranſiuit genzaar ſuum. i.cum tranſiuerit per uiam ſolis erit a meridie in ſeptẽtrionem ille tranſitus.i.abſciſio illa circuloꝝ dicitur genzaar. Cũ ergo trãſiuerit planeta dictã abſciſionem. & ſi fuerit inter planetam & abſci/ ſionem minus.90.gra.erit planeta ſeptẽtrionalis aſcẽdẽs. Et cum fuerit a.90.in.180.erit planeta ſe ptẽtrionalis deſcendens. Et cum tranſiuerit hunc numerum &.cum habuerit plus iens ad.270.e/ rit meridionalis deſcendens: & cum tranſiuerit hunc numerum ad.360.erit meridionalis aſcen/ dens: Et hoc eſt eſſe pl'aꝝ in ſemet ipſis hæc alcha. ℂ Alia eſt etiam dignitas accidẽtalis planetæ. Si aliquis planeta eſt i almugea hoc eſt ut dicit pto/ le.primo quadripartiti ca.23.ut ſit inter unũquẽ/ q̃ planetarum & ſolem & lunam ex longitudine q̃tum eſt inter ipſius domum & domum ſolis uel lunæ ex longitudine. Veluti ſi uenus eſſet i ſextili alicuius luminaris ita q̃ a ſole occidentalis uel a luna orientalis foret: & ille eſt modus in almugea uniuſcuiuſq; ſtellarum & planerarum cum lumi/ naribus: hæc ptole. Et dicit haly ibidem q̃ con/ uenit ut planete habeant uim maiorem quando e rit.ſ.inter aliquem eorum & aliquod liminarium tanta longitudo quanta eſt inter domum ſuam & domũ luminaris i medietate cuius eſt domus ipſa Verbi gratia ſi mercurius in .2.ſigno a ſole & in 12.a luna & uenus in.3.a ſole &.11.a luna & mars in.4.a ſole & in.10.a luna & Iuppiter in.5.a ſole & in.9.a luna: ſaturnus in.6.a ſole & in.8.a luna Sic itaq; lucratur planeta uim ita magnam ac ſi eſ ſet in domo ſua propter participationem quam hẽnt dom9 ſuæ cũ domib9 luminariũ: ſi hali ibidẽ ℂ Alia eſt planetæ dignitas quæ dicitur ducto/ ria uel ſecuritas planetæ de qua loquitur alchabiti us ubi ſupra dicens q̃ ductoria planetæ fit cũ fue/ rint inter planetam orientalem & ſolem.60.gra. ſecm quoſdam. Et dicit alcha.q̃ hoc eſt cum fue rit planeta in ſuo haiz uel in aliquo angulorum a ſcendentis & aliquod luminarium. Similiter in ſi mili loco.i.in quadrãte in loco angulorum: ita q̃ ſit planeta in die ductoria ſolis.i.orientalis a ſole & in nocte in ductoria lunæ.i.in nocte occidenta lis a luna: hæc alchabitius. Et ptole.2.quadriparti ti ca.23.dicit q̃ ſplendor ſiue illuminatio fit cum fuerit planeta in ſuo haiz.i. i ſimili ei9 ex locis ſibi conuenientibus uel per alium textum in loco ha/ benti concordiam cum eodem: hæc ptole. Et di cit haly ibidem q̃ haiz eſt q̃ planeta maſculinus ſit de die ſupra terram in ſigno maſculino: in no/ cte ſub terra: Et planeta femininus in ſigno femi/ nino de nocte ſupra terrã & de die ſub terra. Et il lud quod eſt haiz ſimile eſt q̃ ſit planeta maſculi/ nus in ſigno maſculino: & planeta femininus in ſigno femnino. Et quod planeta diurnus de die ſit ſupra terram & nocturnus de nocte ſupra ter/ ram: hoc enim eſt in quo aſtrologorum comuni/ tas concordat. Et dicit ptole. eſſe haiz quando in loco cõuenienti eſt ſibi cũ quo habet concordã tiam. Et dicit q̃ illi quæ ſunt in angulis uel in ſuc/ cedentib9 ſunt adueniẽtes. Et qui i cadẽtibus ſunt retrocedentes: & hic acceperunt ductoriã planeta rum & hoc eſt q̃ ſit planeta in ſuo haiz in ali/ quo angulo: & alterum luminarium in ſuo haiz i ſuo angulo ſol uero de die & lũa de nocte: hæc ha ly ibidẽ. Et dicit ptol. ibidẽ ulteri9 q̃ qñ hẽat aliq̃ pl'a duas digitates uel plures i aliquo loco dicũt q̃ ẽ i loco ſui gaudii uel honoris: & tũc eoꝝ uires au gmẽtãt eo q̃ ſigna i qb9 fuerit uires eorũ adiuuãt: dicũtur etiaꝫ planetæ gaudere licet ſignis in quib9 fuerint prædicto modo non aſſimilãtur: ſed pla netæ qui fuerint ex eorum haiz ipſis locis aſſimi/ lantur quæ ſimilitudo licet ſit remota eſt tamen aliqua: hæc ptole. Et haly ibidem dicit ſic: planetæ gaudent & fortificantur cum habuerint partici/ patione m.ſ.unus cum alio qui ſecum concordat concordantia naturali uel accidentali q̃uis nõ ſit planeta per ſe in ſigno conuenienti & econuerſo nam & tunc minuitur de ſtatu ſuo planeta & de/ bilitatur quando participationẽ habuerit cũ alio planeta ſibi contrario per accidens uel per naturã hæc haly. Et dicit ptole. ibidem. Cum planetæ in locis extraneis ſiue peregrinis.ſ.in haiz ſibi con/ traris inueniuntur: eorum uires proprie decreſcũt ualde: Et tunc ſunt eorum complexiones contra/

rie ualde complexioni signorum inquibus fuerit Qua propter fiat ex hoc opus ex duabus naturis collectum: hæc ptole. ¶ Item dicit rogerius erfordiensis in suo introductorio qꝫ gaudia planetaꝝ in figura cæli sunt hæc quæ dicam. Nam gaudium saturni est.12.domus. Gaudium uero iouis est in.11.martis in.6.solis in.9.ueneris in.5.mercurii in ascendente: lunæ in tertia domo. Et in hac sententia concordant similiter alchabi.& alii quam plures. Vnde dicit alchabitius differẽtia secta qꝫ hæc gaudia planetarum sunt dignitates eorum accidẽtales. Alia tamen sunt gaudia planetarum quæ sũt in signis de quibus dictũ ẽ i ca.2.huius distinctionis & ista gaudia sunt dignitates essentiales planetarũ. ¶ Amicitia uero & inimicitia planetarum ad inuicem sic accipiebant iuxta sententiam rogerii erfordiensis ubi supra. Et similiter alchabitius. Dicunt enim qꝫ saturni amici sunt Iuppiter sol & luna & inimici eius sunt mars & uenus & ipsa uenus plus eũ odio habet. Iuppiter autẽ diligit omnes planetas & ipsi omnes amicantur ei preter martẽ. Martis uero amica est uenus & ceteri planetæ odio habẽt ipsum: & plus odio habent ipsum Iuppiter & sol. Solis uero amici sunt Iuppiter & uenus & eius inimici sunt mercurius & luna. Veneris quoqꝫ amici sũt omnes planetæ & omnes diligunt eam præter saturnus. Et mercurii amici sunt Iuppiter & uenus & saturnus. Et inimici eius sunt mercurius & mars. Capitis draconis amici sunt. Iuppiter & uenus & eius inimici saturnus & mars. Caude uero amici sunt saturnus & mars & iimici eiꝰ sol: & lũa Iuppiter & uenus. Et dicit alchabitiꝰ qꝫ alia species inimicitiæ est cum fuerint duo planetæ habentes domos suas oppositas inter illos. Tertia uero species inimicitiæ est inter duos planetas habentes exaltationes oppositas. Fortior quoqꝫ planetaruꝫ amicitia est ut concordat planeta cum planeta in natura & q̃litate & substantia atqꝫ potestate: sicut concordat mars cum sole quia uterqꝫ concordat in calore & siccitate & acuitate & lenitate & est dominꝰ exaltationis eius in qua apparet eius fortitudo. Et cõcordant uenus & luna i frigore & humiditate & est domina exaltationis eius. Cum ergo concordauerint duo planetæ in natura & substantia ut Iuppiter & uenus sunt amici ad iuicem hæc alcha. ¶ Est isuper magna dignitas planetæ ut unus planeta eleuetur super alium & precipue si sic eleuentur ut unus sit supra terram & alius sub terra: uel si uterqꝫ fuerit supra terram qꝫ unus sit propiquior medio cæli. Item unus supra alium eleuatur q eum superat in potentia. De eleuatione uero planetarum omnium super alios & quot modis dicitur eleuari satis dictum est prius in distinctione.5.huius libri. ¶ Itẽ quædam dignitas accidentalis est planetæ quod dominetur in die uel i hora aliqua

Et ió iam intendo ponere dominia dierum & horarum scdm uiam alchabicii alchindi.& albu.& aliorum astrologorum. Dicit itaqꝫ alchabi.in suo introductorio differentia secta ca.ultimo & cum eo concordat albu.libro.6.differentia ultima qꝫ si fuerit aliqua dies uel aliqua nox alicuius planetæ & erit prima hora eius planetæ: secta hora planetæ qui habet succedere in ordine circulorum: & tertia eius qui sic succedit ei: & sic de ceteris. Verbi gratia prima hora diei ueneris est ipsius: secta mercurii: tertia lũæ: quarta saturni quinta iouis sexta martis septia solis octaua iterũ ueneris nona mercurii decima lunæ undecima saturni duodecima iouis ecce iam habes horas diei duodecim inæquales. Item post has horas de horis noctis prima hora sequentis noctis est martis cuius est nox illa tota: hora secta est solis: tertia ueneris: quarta mercurii: qnta lunæ: sexta saturni septima iouis octaua martis nona solis decima ueneris undecima mercurii: duodecima lunæ: sic habes horas noctis duodecim inequales: & incipit dies sabbati cuiꝰ prima hora est saturni & similiter ipsius tota est illa dies: & sic per ordinem numerando iuenies dominia horarum dierum & noctium. Dicũtur etiam horæ quædam masculinæ & quædam femininæ. Prima autem hora cuiusqꝫ diei ẽ masculina siue noctis: similiter secta feminina tertia masculina sicqꝫ succedunt per ordinem una masculina & alia feminina usqꝫ in finem diei & noctis hæc alcha. ibidem. Et rogerius erfordiẽsis in suo introductorio proportionat quasdam dignitates prædictas ad iuicem. d. qꝫ haiz planetæ est dominiũ planetæ in hora & planetæ in die. Item gaudiũ planetæ & similiter dilectio siue amicitia plãetæ quilibet ipsarum dignitatum est tanta dignitas planetæ quanta est dignitas faciei quæ tantum unam dignitatem siue unum gradum dignitatis obtinet ꝑ ut dictum est in ca. precedenti.

¶ Modo restat loqui de aspectibus planetarum & partium circuli ad iuicem. Vnde scdm albu.7. maioris introductorii differẽtia quinta & scdm alchabi. differentia prima & scdm lincõ. tractatu suo de temperie aeris & similiter scdm multos alios. Aspectus sũt quinqꝫ. s. aspectus coniunctus siue cõiũctio sextilis trinus q̃rtꝰ & oppositꝰ. Aspectus uero coniunctus ut dicit albu. est cũ duo planetæ fuerint in uno signo & dicuntur tunc coniũcti: sed de coniunctionibꝰ planetarum magis particulariter determinabitur in ca. sequenti & similiter determinatum est de eis i distinctione decima 5.ca. Et in exafenon dicitur qꝫ aspectus sextilis est quando inter duos planetas sunt duo signa & ille dicitur aspectꝰ seiplene amicitiæ siue medio modo bonus propter conuenientiam signorum in altera qualitate. Quartus uero aspectus est cũ fuerint inter duos planetas tria signa & est aspectus

malus propter contrarietatem ĩ utraq; qualitate. Nam ſi fuerint planetæ contrarii undiq; patebit contrarietas: ſi uero ſimiles unus impedietur a cõfortatione alterius propter contrarietatem loci.

Trinus uero aſpectus ẽ quãdo inter planetas fuerint quatuor ſigna: & eſt aſpect⁹ fortiſſimus propter cõuenientiam ſignorum: quia ſi planetæ fuerint ſimiles multum adiuuant ſe ĩuicem: ſi uero cõtrarii ĩfortunatus erit tunc alter eorum & non multum impediet reliquum fortunatum pro tũc.

Aſpectus oppoſitus eſt cum fuerit planeta in nadir alterius planetæ & eſt aſpectus multum impeditiuus ĩ cõtrariis & multũ confortãs in ſil'ib⁹ & maxime ſi planeta impediẽs ẽ in ſigno in quo eſt fortunatus hec ibi in exafenõ & cõcordat cuz eo linco. ubi ſupra. Et dicit lincõ. ꝙ aſtrologi ponunt coniunctionem eſſe aſpectum fortiſſimum: nos autem dicit ipſe inuenimus multotiẽs oppoſitũ & trinum aſpectũ eſſe fortioré. Vñ cõiũctio ẽ aſpect⁹ ualde fortis ĩ cõueniẽtib⁹ & mſtæ turbationis in contrariis impedietur tamen cõturbatio: quia alter eoꝝ debilitatura loco ſibi diſconuenienti & non dicitur bonus aſpectus nõ tamen poteſt impedire ibidẽ a ſuo contrario quantum poteſt promoueri a ſuo ſimili: hæc lincõ. Ex uerbis autem lincõ. uidetur ſequi ꝙ cõiunctio non ſit fortiſſim⁹ aſpectus tamen alii aſtrologi oppoſitum tenent. Tenent enim ꝙ fortiſſimus aſpect⁹ oĩum ẽ cõiũctio deinde oppoſitio: deinde quartus: deinde trinus: deinde ſextilis: Et intellige habendo reſpectũ ad loca de quibus fit aſpectus. Et ſil'r ad planetas prout patet experimẽtaliter de duobus luminaribus: nam ut uidet cõmuniter magna eſt mutatio tẽperiei aeris in eorum coniunctione: deinde in eorum oppoſitione deinde in eorum quadraturis: multi tamen dicũt trinũ eſſe fortioré & q̃rto & oppõne: & hoc ĩtelligi poteſt ſi fuerit inter planetas conuenientes eo ꝙ tunc in aſpectu trino utrobiq; eſt conuenientia: ſed aliter etiam & precipue inter planetas contrarios & diſconuenientes in natura & quantum ad mutationem aeris maxime: tunc enim tã oppoſitio q̃; quartus aſpectus eſt fortior trino: eo ꝙ in maiori contrarietate accidat maior turbatio aeris: & plures aſtrologi dicunt hoc. Et nota ꝙ inter planetas conuenientes in coniunctione quilibet aſpectus iuuat: & inter contrarios quilibet aſpectus impedit utriuſq; actionem naturalem ex ſuis actionibus propriis: ſed inter effectus contrarios reſultat unus effectus commixtus fortis ex utriuſq; actiõe: & inter fortunas quilibet aſpectus eſt fortunatus & inter ĩfortunas aſpectus fortunatus minus ĩfortunatur quam quilibet cum iter eos ĩfortunat. Item iuxta ſententiam iulii firmici li. 4. ca. 22: & albu. 7. maioris introductorii differentia quinta. Aſpectus alius eſt dexter: alius ſiniſter. Siniſter uero aſpectus ſextilis quartus uel trinus ſecũm ſucceſſionem ſignorum. Dexter aſpectus quartus uel trinus contra ſucceſſionem ſignorum ut patet in figura ſequenti.

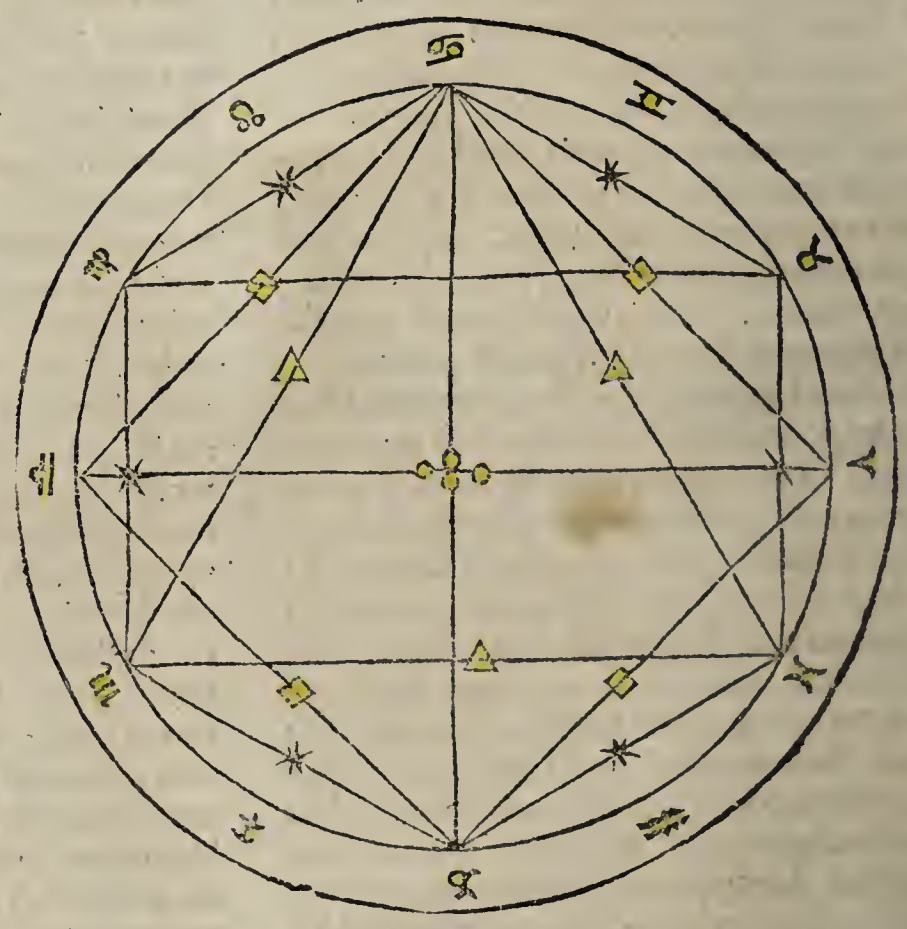

Item dicit albu. ubi ſupra cũ uerit aliquis planeta in aliquo ſigno tunc radii eius ſunt in illis ſignis quæ aſpiciunt illud ſignum in ſimili gra. atq; minuto: ut ſi aliquis planeta ſit in primo gra. arietis & in primo minuto erunt eius radii in primo gra. libræ & in primo minuto eius gra. ſ. oppoſito aſpectu & ſic intellige in aliis aſpectibus hæc alcha. Et ſcito ꝙ pro hora pro qua debent recipere radiationes requiruntur quatuor anguli principales totius figuræ: & ſimiliter ceteræ domus requiruntur etiã aſcenſiones circuli directi & ſimiliter circuli obliqui ad locum illum ad quem fuerit facta figura: & ſimiliter requiritur arcus diei illius gradus in quo eſt planeta. Et h⁹mõi proiectiones radiorum multuz deſeruiunt ad talia iudicia quæ fiunt per equationem planetarum in .12. domibus quẽadmodum ſunt iudicia natiuitatis & reuolutionum natiuitatum & iudicia eclipſium & ſimi-

lia in quibus est magna precisio operis:sed ad di/ spositionem aeris sufficiūt aspectus accepti scd̄m gradus lineæ ecliptice:sed si uolueris operari p di/ctas radiationes planetarum uide aliam differen tiam.7.libri maioris introductorii albu.ubi scies qualiter inuenies ad proiectionem radiorum. Et nota q̄ pro temperie aeris oportet te uidere i præ dictis aspectibus planetarum si continent radios intra medietatem corporum suorum tunc enim multum significant apparitionem effectus illius a spectus:uerbi gratia saturnus & Iuppiter posito q̄ aspiciant se de trino aspectu:& sit saturnus in primo gra.arietis:tunc uterq; si fuerit distās a pri/mo gra.leonis per medietatem corporum suoꝝ & non per plus durat semper aspectus scd̄m q̄ di cunt quidam & non amplius.Medietas autē cor poris saturni continet.9.gradus:& medietas cor poris iouis similiter prout dictū est prius in distin ctione decima ca.5.& ibidem scies quantitatem omnium corporum planetarum: Vnde quotiens cūq; saturnus fuerit in primo gra.arietis & iuppi ter non obstante q̄ non fuerit in primo gra.leo/nis si tamen distiterit a primo gra.leonis solum p 18.gra.siue per minus siue ante primum gradum leonis siue post semper durat aspectus ille iter eos maxime enim fortis aspectus est cum fuerit Iup/piter in primo gra.leonis saturno existente in pri mo gra.arietis ut dictum est prius.Et scd̄m alios durat aspectus eorum quam diu distant radii eoꝝ per quātitatem unius signi & sic operabitur i om nibus aliis aspectibus omnium aliarum planeta/rum.Et sic finitur hoc capitulum de dignitatibus accidentalibus.

¶ Capitulum septimum habitudinibus planeta rum ad iuicem.

IN hoc capitulo uolo ponere habi tudinem planetaꝝ ad iuicē q̄s col legi ex sentētia albu. zael alcha. & auctoris libri.9.iudicū: & ex sentē tia aliorū astrologorū:& sunt.25. habitudines in numero de quib⁹ ad presens uolo loq.s.applicatio:cōiūctio:sepatio:euacuatio cur sus:feralitas:translatio:collectio: prohibitio: pul satio naturæ.pulsatio fortitudinis. pulsatio utra q̄ naturaruꝫ: pulsatio depositionis. Redditus cū aptatiōe: redditus cum destructione.Refrenatio Accidētalis euentus. Euasio uel fruſtratio.absci/sio luminis.largitio uel retributio. Recessio accel sus recessus & sollicitudo. Tot sunt ergo habitu/dines collecte ex sententiis diuersorum astrologo rum uidelicet zael in suo introductorio ponit tā/tum.15.& auctor libri.9.iudicum ponit tantūmō 16.& rogerius ersodiēsis in suo introductorio po nit tantum.18.sed & hi omnes tunc habitudines planetarum comitantur fortitudinem & debilita tem earum de.quibus dicam in ca.sequenti.Habi tudines uero quas pono hic ex traxi maxime ex sē tentia albu.& alcha.addendo quasdam alias ha/bitudines positas ab auctore libri.9.iudicū quas non ponunt alcha. & albu.s.accessum & recessū & sollicitudinem:Omnes tamen habitudines q̄s prædicti astrologi in suis libris ponunt ponā hic pro posse meo & incipiaꝫ ab applicatione.Dicit itaq; auctor libri.9.iudicum ubi supra in ca.de ha bitudinibus planetarum q̄.Applicatio est leuio/ris ad grauiorem propinquatio ut cū leuior pau/corum sit graduum hæc ille. Et sic dicit ptole.pri mo quadripartiti ca.ultimo in principio quando planetæ uadunt ut aliis appropinquant dicitur applicatio eorum nisi ab eis fuerint multum elon gati transeundo medietatem corporum suorum siue sit applicatio corporalis siue per figuram ali/quam prædictarum siue aspectum aliquē hæc pto le. Et dicit haly ibidem q̄ planeta leuis est qui ap plicat & uim donat & ponderos⁹ est ille qui uim recipit.Et applicatio erit quando erit inter eos mi nus medietate corporum suorum leuis ad pon/derosum eūte & cum secum equalis fuerit i gra.& uimutis applicatio est completa & cum in pluri/bus gradibus fuerit est separatus. Et dicit ptole. ibidem q̄ utile est in applicatione coniunctiona/li latitudinem aspicere planetarum & similiter in separatione coniunctionis. Et dicit haly q̄ si pla netæ fuerint i latitudine medietate corporum suo rum erit inter eos applicatio & si magis non erit.

Et ulterius dicit ibidem ptoleme. q̄ in aliis ap/plicationibus quæ sunt per figuras uel aspectus p̄/dictos cōspicere latitudinem superfluum est: quo niam omnes sui radii usq; ad terræ medium sem/per extenduntur ubiq; & ex omni parte coniun/guntur:Et scd̄m haly ibidem fit una commixtio cuiuslibet eorum per se. Et similiter in eodem ca. dicit haly q̄ ptole.tenet q̄ quando fuerit iter unū planetam & alium siue per corporalem coniun/ctionem siue per aspectum sextilem trinum quar/tum uel oppositum quantum est mediū sui corpo ris quod applicet ei:hæc haly.Quantitates uero corporum planetarum patent in distinctione de cima huius libri ca.5.satis diffuse.Et recitant hic quædam dicta quæ ibi dicebantur de ptole.& de haly. Cōiunctio uero planetarum fit multis mo dis prout dictum est in distinctione decima ca.5. Et prout dicit albu.7.maioris introductorii diffe rentia quarta. Planetæ dicūtur coniungi quando fuerint i uno signo & eo fortior erit significatio coniunctionis eorum cum fuerint iter utroſq;.15. gra.uel infra.Et apertior est significatio coniun/ctionis eorum quando fuerit inter duos illorum solum quātitates dimidii corporis uniuscuiusq; i/psorum uel minus hæc albu. hæc uero materia de coniunctione planetaꝝ multum diffuse tractatur priusi illo ca.5.distinctionis decimæ huius libri.

Item coniunctio planetarum est duplex.s.coniũctio longitudinis & coniunctio latitudinis.Coniunctio uero lõgitudinis prout dicit alcha.ubi supra differentia tertia est cum fuerint duæ planetæ in duobus signis aspicientibus se & fuerit leuior i signo suo minus gra.quam fuerit ponderosior in signo suo: fuerintq; inter eos.16.gra.ul infra tunc dicitur q; leuior uadit ad coniunctionem ponderosioris & cum eorũ gradus fuerint equales pficit eorũ coniunctio:& cũ transierit eũ erit separatus ab eo:& hæc est coniunctio longitudinis hæc alcha.ibidem. Sed albu.7. maioris itroduc.differentia quinta.Dicit q; longitudinis cõiunctio fit duobus modis.s.coniunctio quæ fit in uno signo & cõiunctio quæ fit i aspectu.s.in duobus signis. Coniunctio nãq; in uno signo est ut sint.2.planetæ directi iuncti in uno signo & sit leuior eorũ minus gra.quã tardior tũc q; diu durauerit leuior iẽs ad tardiorẽ erit iens ad coniunctionẽ illius p unitatem signi cũq; fuerit cũ eo in uno gradu perficit unam coniunctionẽ cum eo. Et initium coniunctionis in uno signo & cõplexio naturæ coniunctorũ est cũ fuerint inter eos.15.gra.& quantomagis unus eorũ alteri appropinquauerit tanto fortior erit eorũ coniunctio donec iungant:& hoc erit cũ fuerint in uno signo.Cũ autẽ in diuersis signis fuerint & inter eos pauci fuerint gra.non uocatur eadẽ cõiunctio sicut illa quæ fit in uno signo sed erunt complexi per suã naturã cõplexione debili.Et cũ coniunctus fuerit unus planeta pluribꝰ planetis in diuersis gradibus & fuerit qui coniunctus fuerit ille qui coniungitur aliis leuior:Primo iungitur illi qui sibi propinquior extiterit:cũq; leuis ad tardiorẽ transiuerit per unũ minutũ uel minus iam ab altero separatur:cũ autẽ separatus fuerit planeta ab altero per coniunctionẽ quæ fit in uno signo & non fuerit iunctus alteri erit unus in natura sui socii q; diu fuerint in uno signo in quo coniunguntur:& fortior erit cõplexio naturæ eorum cũ fuerint in uno termino nõdum prolongari p quantitatẽ dimidii orbis illius qui fuerit minꝰ gra.Cũq; exit unus de termino in quo iuncti sunt erit hoc debilius ad cõplexionẽ eorũ.Et cũ fuerit cũ hoc prolongatio eorũ plus quantitate dimidii orbis amborũ erit cõplexio naturæ eorũ debilius. i.debilior erit eorũ coniunctio.Si autem obuiauerit ei cũ separat ab eo alter planeta antequã exeat de termino in quibus fuerant aut antequã prolongetur a planeta primo p quãtitatẽ orbis sui ex gradibus erit leuis planeta i qua natura utrarũque planetarũ illius.s.cui iungit & illius a quo separatur. Cũq; separatus fuerit a planeta.2.p orbẽ eius erit esse illius cũ eo ut esse illius cũ planeta primo qui separatus fuerit ab eo.Et si cõiuncti fuerint planetæ numero & fuerint i uno gradu atq; minuto aut fuerint ppinqui gradus: erũt participes p naturã suã:& unusquisq; eorũ est i fortitudine alterius donec plongetꝰ ab eo p quãtitatẽ dimidii sui orbis: cũ autẽ fuerit cõiũctio eorũ i fine signi erit fortitudo eorũ dimidii orbis i signo qd succedit ei. Cũq; mutatus fuerit leuior eorũ dẽ ad signũ sequm non desinit esse i natura sui socii donec plongetꝰ ab eo p quantitatẽ dimidii sui orbis.Sed ille modus cõiunctionis naturarũ eorũ est debilis:& forte erũt uterq; plæ i coniunctione retrogradi aut unꝰ eorũ retrogradus & alter directꝰ:erit q; cõiunctio uniꝰ eorũ ad alterũ & sepatio eorũ ab altero p retrogradationẽ. Cõiunctio uero aspectꝰ p longitudinẽ est ut sint plẽ i signis in quibꝰ aspiciũt se ad iuicẽ ex aliquo aspectu.s.sextili trio.4.aut opposito & cũ ita fuerit:& leuior ad cõiunctionẽ tardioris iẽtis erit donec leuior sit i signo suo i sili gradu.atq; minuto plæ tardioris i signo i quo fuerat tũc pficitur eius cõiũctio. Initiũ autẽ cõiunctionis aspectꝰ est cũ fuerit iter utrosq; .12.gradus sed p alcha.16. Et dicit albu.quãto magis appropinquauerit unꝰ eorũ suo socio p aspectũ tãto fortiꝰ erit & forte erit unꝰ plã iens ad coniunctionẽ alteriꝰ plæ p coniunctionẽ uel aspectũ sed nõ ptingit ad eũ in eodẽ signo: donec mutantur uterq; ad signũ succedẽs. Si uero fuerint duo plæ i uno gradu.atq; minuto & iunctꝰ fuerit eis aliꝰ plã uocatur priꝰ illiꝰ coniũctõ illi plæ q; fuerit i signo pulsantis plus dignitatibꝰ ex domo aut exaltatiõe aut triplicitate termio uel facie post hoc erit cõiunctio ab altero. Et cũ cõiuncti fuerint.2.plæ ab uno gra.atq; minuto alicui plæ alteri ille qui pluris dignitatis fuerit i signo plæ recipientis putat dignior i eadẽ cõiũctõe:& tũc dñs triplicitatis ꝓponit dñis terminorũ & aliorũ dignitatum si equalis eorũ dignitas.Et cum fuerit plã letuis in fine signi cursu uacuus:iãq; exiuit fortitudo dimidii orbis ad secundũ signũ ab eo & fiunt radii alterius planetæ tardiores i initio eius signi ad quod mutatur leuior cũ ipsi se non aspiciunt erit tñ iter eos moderata coniunctio per suas naturas & leuis putatur esse coniunctꝰ tardiori donec mutatur ad aliud signũ:& dũ mutatus fuerit & eum aspexerit erit tunc leuis tardiori coniunctus.Et in his omnibus cũ transiuerit unus eorũ sociũ suum per unũ minutũ aut magis separabitur tunc ab eo sed erunt ãbo cõplexi per suã naturã.Si autẽ non obuiauerit leuis alicui planetæ corporaliter aut radiis eius in eodẽ signo nõ cessabit uniusquisq; eorum esse in natura alterius quam diu durauit i eodem signo & fortior est natnra complexionis naturæ eorum dum separatur.i.antequam separatur ab eo per unum gradum.Si uero leuis obuiauerit alteri planetæ in eodem signo corporaliter aut eius radiis:tunc cum perfecta fuerit eius cõiunctio cũ altero separabitur a natura alterius planetæ a quo separatus est per aspectũ:& erit in natura planetæ cui iungit qa esse plæ cõiunctionis q; fuerit i uno signo ẽ diuersa a cõiũctiõe lõgitudinis plarũ. De cõiũctiõe uero latitudis plarũ logt sil'r al/

cha.& albu. Dic itaq; alcha.ubi ſupra.q; coiūctio latitudinis eſt ut duo planetæ iungant' per longitudinē fuetintq; i uno ſigno & fuerit latitudo eorū equalis etiā in una parte:uel fuerit cōiūctio oppoſitionis uel fuerint eorū latitudines equales ita ut latitudo unius ſit aſcendens in ſeptentrione & alterius deſcendens in ſeptentrione:uel unius aſcēdens in meridie & alterius deſcendēs i meridie:& hæc ē cōiunctio latitudinis:hæc alcha. Sed albu. ubi ſupra.dicit i eo.ca.q; cōiūctio pl'arū ad inuicē fit trib⁹ modis.Prīo in uno ſigno accidit cōiūctō ut.ſ.ſint duo pl'æ cōiuncti i uno ſigno & ſit corū latitudo i una pte circuli & obſcurabit un⁹ eorū alterū.Secūdo modo ē cōiūctio oppōis ut ſint duo pl'æ oppoſiti & ſit un⁹ eorū aſcēns i ſeptentriōe aut un⁹ eorū aſcēns i meridie:& ſunt eorū grad⁹ eqles. Tertio mō fit cōiunctio latitudinis ut aſpiciant ſe pl'æ de aliquo aſpectu.ſ.ſextili trino aut q̄rto. Et ſit un⁹ eorū aſcēns i ſeptētrione & alter deſcēdens i ſeptentriōe.His trib⁹ modis aſpicit' ille qui fuerit paucorū graduū i latitudine cū puenerit ad gradū finis ipſi⁹ latitudinis qua cum pertingat ex gradibus latitudinis alterius planetæ qui fuerit maioris latitudinis.Si fuerit grad⁹ leuis min⁹ gradibus pōderoſioris iungit' ei p latitudinē.Cū fuerit latitudo ei⁹ ſi'lis latitudini eiuſdē pl'æ iā cū eo pfecte iūgit'.Et cū plus fuerit ei⁹ latitudo ia; ſeparat' ab eo p latitudinē & nō definit un⁹ eorū ee i fortitudine alteri⁹ ex parte cōiunctiōis latitudinis quā diu duraverit uterq; pl'æ i pte q̄ cōiunct⁹ fuerit un⁹ eorū alteri.Cū uero diuerſi fuerint in partibus inceperit unus eorū aſcendere & alter deſcendere iam ſeparatus eſt unus eorū a fortitudine naturæ alterius p latitudinē.Et quoq; coniūctionis pl'arū per latitudinē.alius modus hæc eſt ut aſpiciantur uterq; planetæ ſi ſe aſpexerint augebuntur grad⁹ latitudinis ſeptentrionalis ſuper locū in quo fuerit:grad⁹ uero latitudinis meridianæ minuent' a loco ei⁹ i parte in qua fuerit.Poſt hoc aſpicitur quot grad⁹ ſint inter eos per longitudinē:& ſi fuerint iter ponderoſum & leuē min⁹.30.gradib⁹ leuis cōiungit' pōderoſo.& cū fuerit iter eos ſi'le horū graduū quos diximus ſcd̄m hoc opus perficitur eius cōiunctio cū eo.Et ſi fuerint inter eos.ſ.plus iā ſeparat⁹ ē ab eo.Et forte coniunctio planetæ erit cū uno pl'a p lōgitudinē & cū alio p latitudinē: & fortior erit cōiūctō & ſepatio ſi fuerit cū dño ſui termini aut cū dño ſuæ dom⁹ aut exaltatōis aut triplicitat⁹ aut faciei. Et eo forti⁹ cū fuerit cōiūctō lōgitudis & latitudinis iſimul cū uno pl'a.tūc enī nō erit diuerſa ſignificatio eorū. Et ēt eſt alia ſpecies cōiunctōis & ſeparationis naturalis.Et quidā antiquorū per ſarū.ſ.& babilonēſiū & egiptiorū narrauerunt eā i ſuis libris:& fit duobns modis.ſ.ex natura graduum ſignorū in aſcenſione concordantiū ut aries piſcis taurus & aquarius & gemini capricorn⁹ & cancer ſagictarius leo ſcorpio libra & uirgo.

Cū ergo fuerit planeta in primo gradu arietis erit de pl'a qui fuerit in ultimo gradu piſciū; & ipſe ei coniunctione naturali coniungitur. Et cu; fuerit planeta infra.10.gra.arietis erit iens ad coniūctionem per naturam gradus planetæ qui ſunt in.10.gra.piſciū donec.10.gra.compleat.Et iterū perficietur eius coniunctio per naturam gra.planete q̄ eſt in.20.gra.piſci.per concordantia; graduū eorum in aſcenſionibus cum fuerit in.11.gradu arietis iam ſeparatus eſt a natura planetæ qui erat i eodem gradu & erit coniunctio per naturam planetæ qui eſt in piſ.minus.20.gra.donec ſit planeta q̄ eſt in fine arietis in natura planetæ quæ eſt in initio piſcium.& ille qui eſt in initio tauri in.11.gradu quæ eſt in fine aquarii:& planetæ quæ ē iuitio geminorū in.11.gradu planetæ qui eſt in fine capricorni.cūq; 12.gra.tranſierit iā ſeparatus eſt ab eo & efficitur i natura planetæ qui eſt minus.18.gra. in capricorno:& planeta qui ē i fine geminorum erit in natura pl'æ q̄ eſt in initio capricorni:& planeta qui eſt in initio cancri i natura pl'æ qui ē in fine ſagictarii.Et planeta qui eſt in initio uirginis i natura planetæ qui fuerit in fine libræ. Secundus autē modus eſt ex gradu ſignorū in horis diei concordantiū quia planeta qui fuerit in ultimo gradu geminorū erit in fortitudine planetæ qui fuerit in primo gradu cancri & qui i.12.gradu geminorum extiterit erit in fortitudine gra.planetæ q̄ fuerit in.18.gtadu cancri.Et planeta qui fuerit in initio geminorū erit in fortitudine gra. planetæ qui fuerit in fine cancri.Et ille qui fuerit i initio iouis erit in fortitudine gra.qui fuerit in fine tauri.Et q̄ in fine arietis in fortitudine gradus planetæ q̄ fuerit in initio uirginis.Et ſic de omnibus aliis ſignis concordantibus in hora diei. Nam omnia hæc p̄dicta dicit albuma.ob hoc eueniunt quoniam iſti gradus in longitudine horarum dierum ſimul cō ueniunt.coniungitur igitur planeta per gradus q̄ fuerint in geminis planetæ qui fuerit in capricorno:uel qui fuerint in initio ſagictarii cum illo qui fuerit in cancro.& qui in ariete fuerit illi qui i uirgine extiterit:& qui in libra fuerit illi qui in piſci. extiterit:& hæc coniunctio uocatur naturalis oppoſitio:ſimiliter qui fuerit in geminis coniungitur illi qui fuerit in tauro. Et qui fuerit in uirgine illi qui fuerit in libra & ſic de aliis.Et hæc coniunctio dicitur ſextilis naturalis.Et hæc ſunt dicta albuma.de coniūctionib⁹ planetarū. ¶ Separatio uero eorū patet per prædicta.nā cu; planeta leuis receſſerit a coniūctione eius cū tardiori dicit' tūc ſeparatio ſiue fuerit coniūctio lōgitudinis ſiue cōiunctio latitudinis ſiue coniunctio eorū in uno ſi ſiue p oppōnē ſiue p aſpectū. Vñ quot modis dicitur cōiūctio tot modis dicit' ſepatio a cōiūctōe put ſatis dictū ē pri⁹. ¶ S; ſcd̄m alcha. & albu. ubi ſupra & ſi'r ſcd̄m alios ſi ſepare' unus pl'a ab altero & nulli alteri iungat' q̄; diu i eodē ſigno fuerit dicit' uacuus curſu. ¶ Feralitas uero pl'arū put

dicit alcha.& albu.eſt ut pl'a ſit in aliquo ſigno & non aſpiciat cū alter planeta omnino cū ita fuerit uocatur feralis & hoc ſæpe lunæ accidit.Ponitur q; eius cōiunctio tūc cū dñis alioꝝ termioꝝ ī qb⁹ fuerit:quā diu ergo fuerit i termino alicui⁹ pl'æ putat iūgi dño termini eiuſdē:cūq; ab eo ad aliū terminū exierit ſeparat' ab eo & iūgitur.dño illi⁹ termini ad quem mutatur:& forte hic erit modus cō iunctionis & ſeparationis in planeta q fuerit curſu uacuus.

¶ Tranſlatio quoq; luminis fit duobus modis ſecundū albu.& alchabi.Vno modo ut ſepare' ſeuis planeta a ponderoſo & alteri iungatur:& tūc naturam eius a quo ſeparetur tranſfert ad illū cui iungitur.Secundo modo ut iungatur planeta leuis planetæ ſe ponderoſiori:& ille ponderoſus alteri adhuc planetæ iungatur:tunc tranſferat planeta ponderoſus naturam leuis ad eum cui iungitur.Et dicit auctor libri nouem iudicum in ca. de hitudinib⁹ planetarū q; eſt alia ſecm alchabi.trāſlationis ſpecies cū uidelicet alia inter utrunq; mediatrix extiterit grauior inquam ut ſupra dictum ē leuioris & leuioꝝ grauiori ea tū graui certo graduum numerorū & a leui totidem dum grauis & leuis ullū ſtellarum reſpectus locum obtineant & hæc quaſi applicationis maxim⁹ tranſlationis modus appellatur.¶ Collectio quoq; luminis ut dicit albu.eſt ut iungatur uni planetæ.ſecūdo ut plures:colligatq; eoruꝫ lumina & recipiat eorum naturam.¶ Redditus autem luminis ſecm albu.et alchabi.duobus fit modis.Vno modo ut ſi unus planeta uel duo quæ fuerint ſignificatores nō iungatur unus eorum ſocio ſuo nec ſe aſpiciant ſed aſpiciant aliquem planetaꝫ:aut iungatur ei:aſpiciatq; ipſe planeta quem aſpiciant uel cui iungatur aliquem locum cæli & ibidem ducit lumen ipſoꝝ ad locum quem aſpicit.Secundo ut ſit dominus aſcendentis & dominus ſignificatoris & ut ſe aſpiciant aut ſint ſeparati:q; ſi tranſtulerit inter eos lumen aliquis planeta reddit lumen unius eoruꝫ ad alterū.¶ Prohibitio fit duobus modis prout ipſi met dicunt.Vno modo.ſ.ex coniunctione hoc ē ut ſint tres planetæ in uno ſigno in diuerſis gradibus fueritq; ponderoſior plus gradibus: tunc ille qui eſt medius prohibet exteriorem illum.ſ.qui ē minus gradib⁹ & ne iungatur pōderoſiori donec tranſeat eum.Et ſecunda prohibitō eſt ex aſpectu hoc eſt ut ſint duo planetæ in uno ſigno: & ſit leuis iunctus ponderoſo & alter planeta iungit' eidem planetæ ponderoſo per aſpectum.ille ergo q fuerit in uno ſigno cum eo prohibet aſpicientem & deſtruit coniunctionem eius ſi fuerint eoꝝ gradus equales.Si uero fuerint gradus aſpicientes propinquiores coniunctioni q; gra.illius qui ei coniungitur erit coniunctio aſpicientis quia iungitur ei ante coniunctionem alterius.¶ Pulſatio uero naturæ ſecm albu.& alchabi.uel dominum naturæ ſecm auctorem libri nouem iudicum.& ſecm albu.& alchabi.eſt ut iungantur duo planetæ domino ſigni in quo fuerit uel domino exaltationis uel domino termini eius uel domino triplicitatis uel domino faciei eius & pulſabit naturam eiuſdē planetæ ad eum.Pulſatō fortitudinis ſecm alchabi.& albu.ſiue dominū planetæ & uirtutis ſecm auctorem libri nouē iudicum eſt ut ſit planeta in propria domo & in ſua exaltatione in ſuo termino uel in ſua triplicitate uel in facie ſua & iungat' alteri planetæ & ſuam naturam pulſet ad eū. Pulſatio utrarūq; naturarū ſecm albu.fit duob⁹ modis.Vno modo ut ſit planeta in ſigno in quo habeat aliquam dignitatem & iungatur alteri qui etiam in eodem ſigno dignitatem habeat ut uenus ſi iungeretur ioui in piſcibus.Secundo mō ut planeta iungatur planetæ qui fuerit in ſuo haiz ut ſi planeta diurnus iungatur planetæ diurno uel nocturnus nocturno.Pulſatio diſpoſitionis ſecm albu.uel dominum conſilii ſecm auctoreꝫ libri nouem iudicum eſt ut planeta iungatur planetæ quacunq; coniunctione ſiue coniunctione in eodē ſigno ſiue coniunctione per aſpectum pulſat per ſuam diſpoſitionem ad eum q; ſi fuerit ex ſextili uel trino aſpectu:fueritq; inter eos receptio erit ipſa pulſatio concordiæ & dilectionis:uel ſecm auctorem libri nouem iudicum bonū ſibi præſtabit cōſilium.Si uero fuerit ex coniunctione ut dicit albu.& fuerit inter eos coniunctio erit etiā concordiæ & dilectionis.Sed ſi fuerit ecōuerſo huius q; diximus erit pulſatio diſpoſitionis abſq; concordia uel dilectione.¶ Reddit⁹ uero fit duob⁹ modis ſecm albu.& alchab.Vno modo ut iungatur planeta planetæ ſub radiis ſolis & non poſſit reti neri quod recipit ab eo & ſic reddit ei.Secūdo ut iungat' pl'a pl'æ retrogrado redditq; ei qđ recipit ab eo ꝓpter retrogradationē ſuā. Item forte erit reddit⁹ cū aptatione aut forte erit reddit⁹ ei cū detrimēto. Reddit⁹ uero cū aptatōe ſecm eos fit trib⁹ modis. Vno mō ut ſit planeta cui pulſatur recipiens pulſationem.Secundo modo ut ſit cui pulſatur curſu directus & ad quem pulſatur combuſtus uel retrogradus uel etiam ambo ſint in angulo uel in ſequenti angulo.Tertio modo ut ſit planeta combuſtus uel retrogradus cadens ab angulis illum.ſ.quem diximus receptorem & planeta pulſans in angulo aut in ſequenti angulo. Cū uero res fuerit ita & receperit cadens uel combuſtus aut retrogradus diſpoſitionem deſtruit rem: cum autem reddiderit receptor pulſanti & fuerit pulſans in loco optimo aptabit rem prius deſtructā. Redditus quoq; eius poſt deſtructionem ut dicit albuma.fit duobus modis.Vno modo ut ſit pulſans cadens & cui iungitur retrogradus uel combuſtus ſit in angulo uel ſequēti angulū cū reddiderit pulſanti qđ recepit ab eo ꝓp eē retrogradatōis uel eē cōbuſtiōis deſtruit' res poſtq; fuerit directa.

receptor cadétes uel cõbusti reddetq; ei qp recipit ab eo ppter esse retrogradationis illi⁹ aut esse illi⁹ sub radiis destructa eius dispositione & non poterit pulsans cum eadem res proficisci iterum significat qp eidem rei non sit initium nec finis: hæc albumazar.

¶ Refrenatio ut dicit albumazar. & alchabi. est ut planeta iungatur alteri sed anteq; ueniat ad eu; retrogradabitur ipse ab eo & anihilabitur eius cõiunctio. ¶ Accidentalis euentus sc̃m albu. siue contrarietas sc̃m alchabi. & ut sit planeta leuis multorum graduum in signo & alter ponderosior illo & minus gradibus. Tertius uero leuior p̃dicto leuiori uolens iungi eidem ponderosiori: sed anteq; iungatur ei fit retrogradus: ille leuior q̃ habet plures gradus & iungitur eidem ponderosiori & transiens illum fit coniunctio eius cũ tertio qui leuior est & leuior coniungitur retrogrado se ponderosiori & non cum alio ponderoso: & sic destruitur coniunctio illius prioris cũ ponderoso. ¶ Euasio uel frustratio sc̃m albuma. & alchabi. est ut sit planeta iens ad coniunctionẽ alterius planetæ sed anteq; ad eum perueniat mutabitur ille cui iungebatur ad signum alterius & est planeta alius in paucis gradibus aspiciens ipsum signum & erunt radii eius in initio signi. Cunq; exierit sequens planeta de signo primo iunget̃ isti aspiciẽti & iã ãnullat̃ cõiunctio quam habuit cũ alio scilicet prio. ¶ Abscisio luminis sc̃m quosdam est tribus modis. Uno modo ut aliquis planeta petens coniunctionem alterius fuerit in signo secundo a signo illius cui iungitur alter planeta: sed anteq; iungatur ei prius fit ille qui est in signo secundo retrogradus: coniungiturq; ei & abscindit lumen eius a planeta qui uolebat ei coniũgi. Secũdus modus est ut si planeta leuis petit cõiunctionem planetæ ponderosiori & anteq; perueniat planeta leuis iungatur ille ponderosior alteri se ponderosiori & transeat eũ & abscidat lumen eius a planeta primo leuiori. Tertius modus est ut iungatur planeta planetæ qui sit domin⁹ rei aut iungatur ei planeta qui transferat lumen eius ad alium planetam qui non sit dominus rei.

¶ Largitio uel retributio sc̃m albuma. est ut sit planeta in puteo aut in sua descensione & iungatur ei planeta uel iungatur ipse sibi planetæ amico uel domino suæ triplicitatis aut alicui eorum qui habeant dignitatem in signo aut erit pulsanti aut recipienti testimonium in suo signo tũc mutabit̃ & educet eũ de puteo uel de sua descensione & eius erit debitor donec cadat ipse planeta qui largitus est in puteum aut in suam descensionẽ aut iungatur unus eorum alteri: educetq; eũ de puteo aut de sua descensione: & erit quasi iam retribuens ei suam largitudinem & quasi seruans sibi fidem super hoc: & forte uocabitur dominus exaltationis signi planetæ dominus largitionis eius.

¶ Receptio sc̃m albu. zael & auctorem libri. 9 iudicum est cum planeta iungitur planetæ a domo sua uel exaltatione sua uel triplicitate uel facie uel termino uel recipiat eum: & sit receptor coniũctionis in domo pulsantis uel in ceteris dignitatibus eius quas prediximus: & fortior his erit dominus domus deinde domus exaltationis. Et secundum zael quando planeta iungitur planetæ a domo sua & exaltatione sua tunc recipit eũ bono animo & perfecta receptione. Verbi gratia ut sit luna in ariete existens iungetur marti qui est dominus arietis: tunc recipit eam mars quia est i domo eius: aut si luna iungeretur soli in ariete qui est dominus exaltationis suæ: aut esset in tauro iungeretur ueneri aut in geminis & iungeretur mercurio Et dicit zael est alia receptio infra istam & est minor illa. s. quando planeta iungitur planetæ domino triplicitatis ipsius uel domino termini & faciei. i. quando iungitur planetæ qui habeat in loco suo de his minoribus dignitatibus duo uel plures & tunc ẽ uera receptio. Si uero unã tantũmodo habuerit non erit receptio. i. sc̃m albu. erit receptio debilis nisi iungantur duabus dignitatib⁹: quia tunc erit perfecta receptio. Item dicit albu. qp planetæ recipiunt se per aspectum absq; coniũctione: sed receptio coniunctionis est fortior: cu; fuerit igitur unusquisq; planetarũ in trino uel in sextili aspectu alterius: uel in duobus signis quorũ diei longitudo fuerit una: aut in duobus signis q̃ fuerint unius planetæ: recipit unusquisq; socium suũ per concordiã naturæ horũ signorũ ad inuicẽ propter temperamentum nature eorũ. Similiter mars & saturnus se inuicem recipiunt a coniũctõne uel sextili aut trino aspectu: hæc albu. Itẽ zael in suo introductorio ubi supra dicit qp si luna in hac similitudine fuerit iũcta alicui planetæ & ipse planeta iunctus fuerit alicui domino domus in q̃ est luna aut eius exaltationis erit tũc luna recepta. Et si fuerit luna uacua cursu & post hoc transierit ad aliud signũ & coniuncta fuerit dño primi signi aut domino exaltatiõis eius erit luna recepta. Et si iuncta fuerit planetæ qui non fuerit domin⁹ primi signi aut dominus exaltationis eius impediet eum: hæc zael. Et dicit albu. qp receptio quædam est fortis quædam media: & quædam minor siue debilis. Receptio uero fortis sepius fit a sole i lunam quia recipit eam ex omnib⁹ signis eo qp fit lumẽ illius ex illo sed receptio istius ex oppositione est horribilis: cum autem fuerit coniunctio in illo signo i quo ipse habuit dignitatem erunt duæ receptiones. Receptio. s. naturæ & receptio signi. Mercurius quoq; cum recipit planetam in uirgine erit receptio fortis quia ibi eius est domus & exaltatio. Receptio uero media est receptio planetaq; ad inuicẽ ex domib⁹ & exaltatione & termio

aut triplicitate aut facie si cum duobus de his uel pl'a cõueniat & unusquisq; eorũ receperit sociũ suũ erit receptio fortis. Cætera autem quæ dixi/ mus ut separatio cursus & huiusmodi sunt infra has receptiões & debiles esse existimamus: hæc al bumazar. Et dicit auctor libri nouem iudicum ubi supra q̃ scd̃m alchabitium receptio quattuor modis fieri phibet'. Primo quidẽ dum alter alte/ rius domũ uicissim & amice occupat: domũ dico q̃ uterq; assumit quem præcipue diligit: & cui maxime congaudet quasi cum familia & filiis at/ q; pecunia ad alterum tendet. Nihilominus qui/ dem in utriusq; regno aut in alterius dignitatis lo co hoc idem accidere potest. efficacius tamen in domo aut in regno: secundario quidem in termi/ no trinario aut facie. Aliud recte receptiõis genus est cum alter alterius puteum inhabitat & quasi in nitens & excogitans uterq; quæ sibi ad inuicẽ ad miniculari ualeant: unde amicorum uitam gerere uideantur. Quæ quidem receptionis species ẽ cuj stella applicans in propria domo siue conferens ea cui confert similiter suam obtineat. Et igitur o/ mnia quæ sibi inuicem subuenire & propria ad/ miniculari gloria atq; auxilio nituntur. Horum itaq; dicũt applicationes & cui applicant inuicej subuenire & mutuum ferre auxilium. Alia demũ receptio similiter est cum uterq; in applicantis di/ gnitate conueniat. Optima ergo omniũ receptio est de trigono. Tetragonalis nanq; tardat & pro prietatem differt. Exagonalis quidẽ trigonali ẽ similis aliquanto tamen debilior. Oppositionis uero respectus aduersitatem expressam inducit.

Cõuent9 quoq; in uno tantum prænominatæ re/ ceptionis genere accidere potest: impossibile ẽ e/ nim utranq; stellam & eundem gradum duj alter alterius domum possideat obtinere: possunt ta/ men in eodem subsistere gradu & uterq; alterius dignitatem quálibet peragrari: hæc ibidem. Et za el in suo introductorio supra sic dicit. Loca i qui/ bus nõ fit uera receptio nec cõiũctio sũt hæc: cũ lu na scilicet aut dominus ascendentis iunctus fuerit planetæ qui non habeat in loco lunæ uel domini ascendentis testimonium id est aliquam dignita/ tem: tunc non cognoscit eum nec recipit. Simili/ ter si iuncta fuerit luna aut dominus ascendentis planetæ in descendente sua erit quasi qui uenit ad eum de domo inimicorum suorum & non reci/ pit eum nec diligit. Cuius exemplum est ut sit lu/ na in ariete & iungatur saturno: aut in cancro cõ iungatur marti: aut in uirgine & iungatur ueneri: aut in libra & iungatur soli: & si aliquis significa tor fuerit' in descensione sua id est in domo ubi ca dit & iunctus fuerit planetæ qui non habeat in lo co eius significatores preter domum scilicet uel ex altationem: habebit euj pro nihilo ac si alicui que renti daretur uestimentum incognitum. Et si fue/ rit planeta iunctus alteri planetæ i descẽsione sua aut ascendit ipse planeta pulsans facit eum descen dere & minuit quod cõueniet ei ex hoc: hæc zael. ☾ Accessus uero planetæ prout dicit auctor libri nouem iudicum est quotiens in cardine siue post cardinem decurrit. Recessus planetæ est cum i re/ motis locis situat'. ☾ Sollicitudo ut dicit auctor nouẽ iudicuj ibidem est quotiens luna uel alia stel la ita incedit ut nec respecta nec iuncta sit ab alia: & dicitur in hoc genere lunæ corpus esse ociosũ.

☾ Capitulũ. octauum de fortitudinibus & debi litatibus planetarum.

Ostq̃ in præcedentibus determi/ minatum est de dignitatibus essen tialibus & accidentalibus planeta rum & eoruj habitudinibus ad in uicem. In hoc capitulo ultimo hu/ ius distinctionis uolo dicere forti/ tudines & debilitates planetarum: & uitia lunæ si ue defectus eius scd̃m diuersos astrologos: & pri mo uolo ponere planetarum fortitudines. Plane tarum igitur fortitudies siue fortunæ ut potest ex trahi ex sententiis albuma. & alchabi. zael & au/ ctoris libri nouẽ iudicũ in suis introductoriis ubi supra sunt hæc. Primo ut sint planetæ in suis di/ gnitatibus essentialibus. s. domo exaltatione. &c. deinde ut sint in suis dignitatibus accidentalibus quas numeraui in cap. 5. huius distinctionis. Itẽ ut sint in bonis locis ab ascendente. s. in angulis uł in succedentibus angulorum. Item ut planeta sit in aspectu bonoruj. Itẽ ut mali sint cadentes ab eo. Item ut speretur a bono. s. fortuna & iun getur fortunæ: aut sit obscessus a fortunis uel eorũ radiis. s. q̃ sit inter duas fortunas uel inter duos ra dios eorum. Item ut sit cum sole i uno gradu tũc enim ut dicit zael fortunaꝫ augetur fortunaj & malorum augetur & confortatur malum. Item ut sit in bono aspectu a sole. s. trino uel sextili. Itẽ ut sit i bono aspectu a luna & ipsa luna fuerit for tunata & felix aut celeri cursu incedens aut lumi/ ne crescens & corpore. Item ut sit planeta uelox cursu & augens lumine & motu. Item ut sit i suo haiz hoc est scd̃m albuma. prout dictum est prius ut sit planeta masculinus in signo masculino i gra dibus masculinis & in die super terram & in no/ cte sub terra: & planeta femininus in signo femi/ nino & grad. femininis: & de die sub terra & de nocte supra terram. Lumiaria quoq; cum fuerint in dignitatibus fortunarum sunt quasi essent i p/ priis dignitatibus: similiter quoq; sunt fortune cũ fuerint i dignitatib9 luiariũ: hæc albu. Itẽ accidit fortitudo pl'æ ut sit i suo gaudio. Itẽ ut sit i gradu

lucido. Item ut ascendens sit in septentrione uel septentrionalis. Itez ut sit ascendens i circulo sue augis. Itē ut sit in statione secunda hoc est ut pla dirigatur a retrogradatione in statione. Item ut sit exiens de sub radiis solis. Item ut sit in signo fixo. Itē ut non iungatur stellæ cadenti ab ascendē te aut ab aliquo angulo: aut nō iungatur stellæ existente in descensione sua. Item ut sint tres superiores orientales a sole. Et si a sextili eos respexerit sol erit hoc illis adiuuamētū fortitudinis scd'm qꝫ dicūt alchabi. & albu. Item ut uenus mercurius & luna sint occidentales a sole. Et ut sint planetæ masculini i quartis masculinis ex parte ascēdētis & medii cæli hoc ē a medio cæli usq; ad ascēdēs & a q̄rta usq; ad septimā: & dicunt feminini a septima in mediū cæli & ab ascendente in quartā. Et dicit alchabi. qꝫ sol cū fuerit in quartis masculinis aut in signis masculinis est fortis nisi sit in libra quia ibidē cadit. Istæ ergo sunt fortitudies planetarum scd'm uiā albu. alchabi. zael quoq; & auctoris libri nouē iudicū. Sed ptole. primo quadripartiti. ca. ultimo. ponit quasdam fortitudies planetarū sic dicens. Manifestū est etiam qꝫ omnium planetarū uires inuestigandæ sunt ex eorū naturis propriis & ex signis necnon & ex figuris q̄s habent respectu solis & angulorum scd'm qꝫ locuti sumus in omnibus istis rebus. i. prout dictū; est prius in hac distinctione. cap. 5°. Et dicit ptole. ulterius in horū autem uirium quantitate scire debemus qꝫ cum planetæ fuerint orientales a sole & eorum motus proprius augmentabitur erunt tūc q̄; fortiores esse poterunt. Idē eis etiam contingit scd'm suorū horizontū. qualitatē fortitudo. Nam cum in cæli medio fuerint uel cū ad cæli medium ascenderint erunt fortissimi: sed fortes dicūtur cū non ex hac sed ex alia figura aliqua; habuerint cū ascendente societatem. i. scd'm hali. cū fuerint in septima uel in tertia uel elongati a duobus punctis æquinoctii tantum quantum elongatum est ascendens. hæc autem est sententia ptolemei de fortitudinibus planetarū.

Vnc restat loqui de eorum infortuniis seu debilitatibus scd'm opinionem albuma. alcha. zael. & auctoris libri nouem iudicum. Debilitates quoq; planetarum scd'm eos sunt primo uidelicet ut sit planeta in contrario ab eius dignitate suæ essentialis. s. in exilio uel depressione sua aut in dignitate essentiali alicuius infortunæ puta domo uel termino. Item ut sit in contrario suarum dignitatum accidentaliū. Item ut sit cadens ab angulis uel in domo cadentis. Itez ut sit in coniunctione malorū uel in oppositione eorū aut in alio aspectu eorum. Itē ut sit inter eū & infortunā uel radiis eius minus termino planetæ. Item ut mali sint eleuati super eum a. 10°. uel 11. uel ab eorum locis: & multo deterius dicit alcha. est si mali non receperint eū. Item cuj; fuerit planeta obsessus inter duos malos: & scd'm albu. & alcha. ubi supra. Obsessio fit duobus modis. uno mō ut sit planeta in aliquo signo & cū eo malus uel radii eius ante se & malus uel radii eius post se: aut separetur a malo per cōiunctionē uel per aspectum & iungatur tali modo alteri malo. Secund9 modus obsessionis est ut sit planeta i aliqua signo & malus per corpus suū uel radii eius sint in signo secundo ab eo: alter quoq; malus uel eius radii i primo signo ab eo. Similiter de signis dicitur qꝫ sunt obsessa qꝫ si aspexerint fortuna uel sol eundem planetam obsessum uel signum obsessum a trino uel sextili aspectu fuerit inter eū & cō iunctionem uel radios fortunæ uel solis minus 7. gra. soluetur ipsa malicia uel obsessio. Et similiter ex hoc ut non sit planeta retrograd9 uel sub radiis solis combustus aut cadens ab ascendente. Et si fuerit planeta uel signum obsessum ex fortuniis erit hoc ex fortitudinib9 dignioribꝰ: hsic albu. & alcha. Itē ex debilitate malorū ēput dicit albu. & concordat alcha. ut sint in eodē signo cū sole aut i opposito aut quarto aspectu illius: aut fuerint cū capitibus eorum genzaar: uel eorū caudæ. aut fuerint i capite uel i cauda dracōis: suntq; iter eos & caput uel cauda. 12. gra. uel minus quia tunc erunt iterū in nodo eorum & maxime est ex ifortunio lunæ si fuerit a capite uel a cauda per. 12. gra. uł minus: & sol tūc impeditur a capite uel cauda cū fuerint inter ipsum & unūquodq; eorū. 4. grad. ante uel retro. Itē ex debilitate planetæ est ut sit in malo aspectu a sole & luna. Itez ut sit tardior cursu & minutus lumie & in statione prima: & hoc est quando stat ut retrogradus fiat. Item ut sit retrogradus & retrogradatio deterior est duorum planetarū inferiorum & proprie dū cum sua retrogradatione comburantur. Item ut sit in contrario suæ haiz. i: ut planeta masculinus sit i signo & gradu feminino in die qaoq; sub terra & i no & e supra terram: & ut planeta femininus sit econtra. Item ut sit in contrario sui gaudii. Itē ut sit in gradu tenebroso. Itē ut planeta receptus recedat a recipiente. Item ut non sit receptus uel separatus a planeta qui eum recipiebat. Item ut sit descendens in meridie uel meridianus. Item ut sit descendens in circulo augis suæ. Item ut sit sub radiis combustus. Item ut iungatur planetæ cadenti ab ascendente uel ab aliquo angulo. Item ut iungatur planetæ existenti in exilio suo aut sit i sua depressione. Item ut tres planetæ superiores sint occidentales a sole aut i quartis femininis nisi sint in domo qua gaudēt. Debilitas quoq; trium inferiorum est ut sint orientales a sole id est quando apparent in mane aut sint in quartis masculinis. Item magnum infortuniū & magna debilitas plæ est cuiuscūq; & maxie lūæ ut sit i uia cōbusta. s. 20. gradu libræ usq; ad tertium gradum

ſcorpionis.Et de hac uia combuſta magis deter/
minatum eſt in decima diſtinctione ca.9. Itē de/
bilitas planetæ eſt ut iungat planetæ retrogrado
aut cadēti ab angulo aut qualitercūq; impedito.
Item ut ſit in ſua alienatione & eo grauius ſi fue
rit uacuus & non aſpexerit eum planeta fortuna.
Item ut ſit peregrinus & ante ſolem & generali/
ter debilitas planetæ eſt ſi in aliqua dignitate ſuaꝝ
eſſentialiū & accidentalium non fuerit ſed in eius
contrariis extiterit. Iſte fortitudines & debilita
tes iam dictæ extractæ ſunt ex ſentētiis albu.7.ma
ioris introductorii. differentia .5.& alchin.i ſuo
introductorio differentia tertia & ex ſentētiis za
el & auctoris libri.9.iudicum in ſuis introducto/
riis ubi loquūtur de hac materia. Sed ſcdm ptol.
primo quadripartiti ca.ultimo quandoq; minui
tur motus planetaꝝ occidentaleſq; fuerint erunt
tam debiles q̄ eē poſſūt: & gradatim etiam a for/
titudine declinant ſcdm eoꝝ a cæli medio remo/
tione: cum enim in ipſo orientali puncto extite/
rint horizontis non erant ita fortes in occiden/
tali uero minus.Cūq; ſub terra fuerit i oppoſitio
ne medii cæli uel inter occidentem & augulum ter
ræ minus ad hoc fortes exiſtent: hæc ptolemeus.
¶ Reſtat mō loqui de uitiis & ipedimentis lunæ
ſcdm albu.zael & auctorem libri.9.iudicum.Pri
mo ergo iuxta ſententiam eorum impeditur luna
cū fuerit eclipſata a ſole: aut fuerit combuſta a ſo/
le diſtans per.12.gra.ante uel retro & ſimiliter in/
fra totidē gradus ab eius replexione ante uel poſt.
Item cum fuerit cum malis aut mali eum aſpe/
xerint aut fuerit obſeſſa inter duos malos ſepa/
rata ab uno & iūcta alteri eorū. Et dicit auctor
libri nouē iudicum ubi ſupra. q̄ nouiſſimum lu/
næ uel cuiuſcūq; alterius ſtelle uel ifortunatum ui/
detur quotiens inter ambas ifortunas incluſa eſt
ut.ſ.ab una recedat & alteri quoq; applicet nec u/
nius alterius ſtellæ interim lumen interueniat dū
illi ambo i caſibus ſuis exiſtant.Super omnia tan
dem hoc infortuniū inuenimus dicūt tamen notā
dum ſi ab uno ſeparata gradibus infra.7. accedat
alteri.Verbi gratia.Saturn⁹ i.18.gra.arietis.Mars
in.10.cancri luna uero i.13.libræ de marte tetrago
no ad oppoſitionē ſaturni accedēs: hæc ille.Et di
cit albu.ubi ſupra q̄ impedimentū eſt lunæ cū fue
rit.Et dicit albu.ut ſupra q̄ ipedimētum eſt lunæ
cum fuerit in.12.ſaturni uel martis. Item ſcdm
eos impeditur luna cum fuerit a capite uel cau/
da draconis in uno ſigno infra.12.gradus ab eis.
Item ut ſit in.12.ſigno a domo ſua.ſ.in geminis.
Item ut ſit in uia combuſta tunc.n.maxime im/
peditur. Item ut ſit in.9.domo ab aſcendente q̄
eſt oppoſitus gaudio ſuo. Itē ut ſit cadens ab an
gulis ſuis aut iūgatur planetæ cadenti ab angulo.
Item ut ſit in caſu ſuo uel applicet planetæ exiſten
ti in caſu ſuo. Item ut ſit in fine ſignorum.Nam
fines ſūt termini malorus. Item ut ſit meridiana
deſcendens. Item ut ſit curſu tardior ut.ſ.nadat
minus curſu ſuo medio. Item.Et nota ſcdm za/
el & auctores libri.9.iudicum ut ſupra q̄ luna in
principio menſis dum.ſ.augmētatur eſt alida &
tunc impeditur a marte ſi aſpexerit eum a.4.ſigno
uel a.7.quia mars eſt calidus & tunc non impedi/
tur a ſaturno quia eſt frigidus: & cum fuerit minu
ta lumine.ſ.i fine menſis & eſt luna frigida & tūc
ſaturnus ſi aſpexerit a.4.ul oppoſito impedit eam
& non mars. Item ſaturnus in die & in initio/
menſis & in ſignis maſculinis minus impedit lu/
nam & in nocte & in fine menſis & i ſignis femi/
nis plus impedit.Nam mars uero econtra domi/
nio hæc ille.Et ſufficiūt hæc de ipedimentis lunæ
hæc uero quæ dicta ſunt in hac diſtinctione ſuffi/
ciant ad propoſitum meum pro parte introdu/
ctorii libri mei.Nam de partibus nihil itendo lo
q̄ eo q̄ his ſe puto ualde firma. Sigificatiōes uero
planetarum quæ ſunt ad propoſitum meum po/
nuntur prius in diſtinctione quarta & quinta &
ſimiliter in capitulo.6.diſtinctionis.9.alias ſignifi
cationes planetarum quæ non ſunt ad propoſitū
meum inuenies in introductorio alchabicii diffe
rentia.2.& in.7.maioris introductorii albu.diffe
rentia.9.Et ſi uolueris operari per partes inſpice
albu.8.maioris introductorii & alchabicium.4.
differentia ubi ipſi de ipſis pertractant ſatis diffu
ſe.Et finitur hæc diſtinctio.12.

¶ Tractatus primus Sūmæ iudicialis aſtrologie
de accidentibus mundi per regulas generales. Io
hannis eſchuide in ea arte iudiciali peritiſſimi ui
ri anglici finit.

¶ Tractatus secundus Sūmæ iudicialis astrolo/giæ: de accidētib⁹ mūdi p regulas pticulares. i. de quolibet accīte p se Ioānis eschuide i ea arte iudi ciali pitissimi uiri anglici incipit. Prohœmiū.

Sicut dicit Aristo/tæles. 2° ethicorū. c. 8. Sermones ge nerales planiores particulares autē sunt ueriores. P⁹ q̄ ergo in tracta/tu primo hui⁹ sū/mæ iudicialis de accidentib⁹ mūdi traditi sūt sermo/nes vles: ex quib⁹ iudicia vlia de ipsis accidentibus elici pnt. Neces se est in hoc tractatu secūdo sermones quosdā seu regulas particulares de eisdē accidentib⁹ ex diuer sis astrologoꝝ libris colligere: ne uidear inaniter proferre ea ex quibus cōpilationis meæ series te/nor q; dbeat procedere. Iste qdē mod⁹ pcedēdi q; ē ab vlib⁹ ad particularia: i quacūq; cōpilatiōe & i quocūq; libro philosophico sūme utilis ē & necessari⁹ put ex auctoritate Aristotel'. 13. de aia/libus. c. 2. satis liquet. ubi sic dicit. Necessariū aūt vlia ex natura prius dicere: aut multotiēs idē dice re: p hāc etiā modū ad finēi tētū deuenit': Sed qa cōstat nullā opationē cōpletā esse seu pfectā pri⁹ q̄ finis eius intentus hēatur. Nā scdm intentionē Aristotel' & Cōmētatoris: secūdo phisicoꝝ. cō/mēto. 23. Hito fine: cessat opatio. Et Aristo. i pri mo libro magnoꝝ moraliū i pricipio Perfectus āt finis ē quo adueniēte nullo āpli⁹ idigem⁹: & cu iuscūq; ē finis: hui⁹ cā agit' quod pri⁹ ē & qd' po steri⁹. 2° phisi. c. 17. & finis ē cā cui⁹ gratia fiūt ali a 2ª phisico. c. 5. & 2° metaphi. c. 5. Finis nō ē p pter aliud consequens: sed aliud ppter ipm in oī opatione. Sollicite igit' studendū ē ad finē inten/tū ptingere: & pcipue quia finis melior ē oibus q̄ sunt ad finē. Dicit enī Isidor⁹ in libro soliloquoꝝ q̄ finis plus habet honoris: in oī re finis intēdit': extrema quærūt': melior ē finis q̄; principiū: meli or ē nouissim⁹ sermo q̄; prim⁹. hæc ille. Et Ari/sto. tertio phisicoꝝ. ca. 4. Finis nō ē oīno ultimū sed optimū. Et primo phisico. 6. c. Finis ē bonū aliorū: sed cui⁹ pricipiū poterit eē illi⁹ poterit eē finis. Cum igit' hoc opus in primo tractatu ince/ptū est: & i hoc tractatu secūdo itēdo ponere finē opi incepto: nō nouū cōdens opus sed quetera col ligens dissipata. Non enī intēdo prout in prolo go primi tractatus ptestabar aliquā sniam de no uo cōdere: sed antiquoꝝ astrologoꝝ & moder/norū regulas de accidētibus mūdi in unā sūmam recolligere: quia quotiēs aliqd de nouo' fecerim⁹ totiens iudicamur. Misera etenī fortuna ē: cui nō sit ulla inuidia. Hinc ē q̄ uiscera mea frigescūt: & tenet me tremor: tū quia adest fere nemo qui act⁹ posterioꝝ nō iudicat eē uitia: tū quia regulas an tiquorū nō multū sū exptus: nec regulis eoꝝ ali/quid audeo supaddere: tū etiā quia eorū regulas adeo sentio eē inumerabiles: q̄ ipsas oēs & singu las scribere nō sufficio. Quis ergo ego sū: aut q̄ in me facultas ad istud opus magnū quod eget assi/dua exercitatione & experientia nō modica. Vt tū propter exercitiū propriū: quia ingeniū usu iu uatur & exercitio tēperato acuit': & ut in amorē sciētiæ alliciā aios auditorūl: quia nihi p̄stantius eē uidet' q̄; hoīum mentes tenere & audientiū al/licere uolūtates: ac etiā releuamen immensis tædii & laboris in hac scia pronosticandū de accidēti/bus mūdi: huius opis sarcinā benigniter mihi as/sumpsi: & regulas particulares de accidētib⁹ mū di. s. regulas uniuscuiusq; accidētis p se: quæ in di/uersis libris astrologoꝝ sparsim positis recolli/gendo: & recollectas in hoc tractatu secūdo libri mei scribendo opus: inchoatū pro posse meo fi/nalit' adiplebo deo annuēte. Sed ne te tædeat o tu lector regularū particulariū multitudo nō tm̄ copiosa: uerūetiā oneros a: multa etenī q̄uis nera sint: credēda tū non sunt: nisi quæ certis iudiciis cōprobant': nisi quæ manifesto examine cōuin/cūtur: nisi, quæ ordine iudiciario publicant'. Sis ergo expimentator assiduus: & regulas quas pro maiori parte ueras eē cognoueris in corde tuo te neas: in mente tua frequēter reuoluas: nec te tede ant. o lector quædā regulæ que in hoc tractatu se/cūdo ponunt' pluries in eodē: q̄ & etiā i primo re citabant'. Plures enī astrologi easdem regulas po nunt in libris suis sub diuersis tamē formis: & eis dē regulis plures astrologi diuersas circunstātias supaddunt: & iō nullū incōueniens est eas in di/uersis locis scribere secundū diuersas auctoꝝ alle gationes. Has igit' regulas quas in hoc tractatu secūdo recitabo etiā non indeliberate uilipēdas: non eas impetuose reiicias: q̄ plures enī earū & si prima facie inutiles oīno appareant: expimētato ri tū assiduo iudicant' eē satis efficaces. Has ergo regulas diligēter inspice: & hūc tractatū secūdum frequenter reuolue: sic quoq; plurima picula atq; infortunia quæ ex maliuolarū stellarū dominiis poterunt contingere frequenter uitabis. Et si ea/dem picula seu ifortūia omnino cōtingere opor tuerit: ea mitius ac tolerabilius sustinebis: Et ille ē finis istius scientiæ astrologiæ. Iste est finis intē/tus de quo pri⁹ dictum est: scdm q̄ ei⁹ causa agit' qd' prius est & qd' posterius: & qd' est ultimum bonum eorum quæ fiunt propter eum: prout pa tet ex p̄dictis. ¶ Et scito q̄ tota scientia pnosti/catiōis astrologiæ in quattuor partes generaliter diuiditur prout asserit astrologorū auctoritas.

Quarum duæ partes sũt nobiliores & potiores de quib⁹ loquitur Pto.secũdo quadripartiti .c.1. sic dicens. Pronosticatio stellarũ ĩ duas partes diuiditur:quæ sunt maiores atq; potiores. Quarũ prima etiam quæ magis ẽ vniuersal' pars est :quia scitur quid in regionibus seu terris futurũ sit:uocatur pars uniuersalis : & de hac parte solũmõ intendo loqui ĩ hoc tractatu secũdo huius sũmæ iudicialis de accidentibus mũdi. Secũda uero pars nobilior astrologiæ pronosticatiõis scd̃m Ptol'. est ista quæ ẽ de natiuitatibus:de qua in hoc libro meo non intendo loqui propter eius pronosticationis difficultatem : & magnam præcisionem operis' quæ ad ipsam requirantur : & præcipue quia hora conceptionis raro uel nunquam potest perpendi : quæ ad pronosticationũ natiuitatũ necessario requiritur. Aliæ uero duæ ptes pronosticationis astrologiæ quæ ignobiliores sũt & minus utiles:sunt questionũ & electionũ pronosticationes:de quib⁹ loquit' Haly secũdo quadripartiti Ptolæmei.c.1.dicens. Questiones & electiones sunt res debiles satis:nec rem naturalẽ sequũtur nisi multũ a longe. Et prout recitat haly abenra.libro primo.c.5.Dorotheus dixit q̃ qõnes sunt res debiles & q̃ ueritas ẽ in natiuitatib⁹ & sequũtur eas in ueritate electiões. Et ubi supra recitat haly abenra.q̃ Pto.dixit : q̃ nec questio: nec electio põt remoueri illud q̃ natiuitas & ãni reuolutio demonstrauerit.Et iõ dicit Pto.q̃ qõnes & electiones nihil sunt:sed sũt mendacia ĩ q̃bus nõ ẽ ueritas & quæ eẽ nõ pñt. Propter istas causas & plures alias nõ intendo loqui in isto libro meo de electionibus nec de qõnibus : nec etiam de natiuitatibus propter causas p̃tactas. Sed tñ mihi supest pertractare in hoc tractatu secũdo huius sũmæ iudicialis de primo nobiliori & utiliori parte sciẽtiæ pronosticatiõis astrologiæ: quæ est de uniuersalibus accidentibus mundi ut p̃dcm̃ est.Iste quidẽ tractatus secũdus in tres partes diuiditur.¶In prima enĩ parte ponã regulas particulares accidentiũ mundi quæ apparent ĩ regione aeris:cuiusmodi sunt calor:frigus atq; gelu:siccitas quoq; & serenitas aeris:hũiditas &c.Et ea q̃ ex hũore generant' :cuiusmodi sũt pluuiæ:nubes: nix & grando: & uniuersaliter oẽs hymbres: ac etiã de uentis:tonitruis & coruscationibus in eadem prima parte huius tractatus secũdi pertractabo.Et hæc pars cõtinebit septẽ primas distinctiones huius secũdi tractatus. ¶In secũda parte ponã regulas particulares accidentiũ mundi quæ apparent in terra & in rebus aĩatis quæ sunt sup̃ terram:cuiusmodi sunt terræmotus & diluuia:pestilentiæ & fames siue caristia atq; sterilitas annonæ guerræ & etiã cõbustiones. Et ista ponũtur in q̃tuor distinctionibus sequentibus. ¶In tertia uero parte huius tractatus ponã modũ pronosticãdi de accidentib⁹ mũdi p̃ oẽs regulas tam uniuersales q̃ particulares positas tam ĩ tractatu primo q̃ in tractatu secũdo huius libri.Et faciã relatiões inter regulas primi libri & secũdi:& dicã quæ regulæ sunt magis rõnales in unaquaq; tẽperie: & ponã etiã conditiones eius.s.qui in hac scia debet pronosticare:quis & qualis debet eẽ. Et hæc oĩa ponentur in distinctione ultima huius tractatus. ¶Itẽ quia actiua passiuis sũt digniora: priuis intendo determinare de qualitatibus actiuis q̃ de qualitatibus passiuis: sed quia duarũ qualitatum actiuarũ:caliditas uitã significat ĩ aĩatis & nutritionẽ:frigiditas uero significat uitæ corruptionẽ & naturæ dissolutionẽ.In prima distinctiõe huius secũdi tractatus determinabo de caliditate aeris.Et in secũda de frigore & gelu.Et in tertia de serenitate & siccitate.Et in q̃rta de pluuiis & hũiditate.Et deinde de aliis accidẽtibus mũdi scd̃m ordinẽ prætactũ ulterius determinabo. Et sic isti libro qui sũma iudicialis de accidentibus mundi intitulatur:finẽ imponã deo auxiliante.

¶Pro pleniori declaratione sequitur tractatus huius in capitula distinctio.

Ractatus secũd⁹ sũmæ iudicial' de accidentib⁹ mundi :qualiter sit p̃nosticandũ de accidentibus mũdi per regulas astrologiæ particulares:& qualiter sit pronosticandum de unoquoq; accidente mũdi per se.Et diuiditur iste tractatus in.12 .distinctiones: sicut tractatus primus huius libri.Distinctio prima erit de calore aeris. Secunda de frigore aeris. Tertia de serenitate & siccitate ac temperantia aeris.Quarta de pluuiis:hymbribus:nubibus:& dẽ hũiditate aeris. Quinta de niue & grandine.Sexta de uentis & tẽpestatib⁹.Septima de tonitruo & coruscatione & fulmine. Octaua de terræmotu & diluuiis.Nona de epidimiis & pestilentiis. & corruptione aeris.Decima de caristia & fertilitate annonæ. Vndecima de guerris & combustionibus.Distinctio duodecima & ultima de modo pronosticandi de accidentibus mundi per regulas positas tam in tractatu primo q̃ in tractatu secundo hui⁹ libri.Et quæ regulæ uniuscuiusq; temperiei sint magis rationabiles. Et cuiusmodi conditionis debet quilibet esse qui in hac scientia uoluerit pronosticare.

¶ Distictō pria de calore aeris: & cōtiet .5. capla

¶ Capitulū .r. qualiter ē pronosticandū de calore aeris p orbes magnos & per cōiunctiones magnas per eclipses luminarium.

Vm de calore aeris scdm regulas astrologorū pronosticare uoluer ris: Primo procedendū ē ad dñm orbis magni i quo fuerit: iuxta do ctrinā traditā in tractatu primo: distinctione prima .c. 4. Si ergo p dñm orbis & per signū pfectionis orbis siue ascēdens eius significet calor: aereū iudica calorē per illum orbē eodē modo si diuisor fuerit calid⁹ planeta. Et silr si gradus profectionis calorē significet: iudica calorē tēpore diuisionis seu profectionis. Deinde procedas ad cōiunctiones magnas: si enim p coniūctionē magnā aliquā significetur calor aeris: iudica calorē per tēpus cōiunctiōis seu durationis illius & eius effectus. Consilr facies si eclipsis aliqua significet calorē hoc scire debes per dñm orbis magni & coniūctionis magnæ & eclipsis. Qualiter aūt scies horū dñia: patet in tractatu prio: in distinctiōe .2. & .3. satis diffuse. ¶ In hoc ergo c⁹ .r. huius distinctionis intendo ponere regulas pticulares de calore aeris sūptas ex dominiis orbis magni & cōiūctionis magnæ ac etiā eclipsis luminariū. Dico ergo qp scdm sniam Albu .5. de cōiunctionibus magnis dria .3. & secundū sniam Pto .2⁰ quadripar .c. 8. Si mars dñetur eo modo quo dictū ē in tractatu prio in orbe magno: aut fuerit illius orbis diuisor: aut dñetur i cōiunctione aliqua magna siue in aliqua eclipsi luminariū modis quibus prædictū ē accidunt calores magni & uenti calidi ac pemptorii. Et eo fortius si ipse mars tunc fuerit in aliqua dignitatū suarum essentialiū siue accidentaliū: siue fuerit fortis in suo loco: aut fuerit in signo igneo aut aereo

Itē scdm Pto. ubi supra: & scdm sniam Albu. ubi supra: dria .6. Mercuri⁹ huius obtinēs dñium si coniungātur marti: aut ipsū aspectu amicabili aspexerit: aut fuerit in aliqua dignitatum martis: & præcipui: in eius domo: aut exaltatione aut triplicitate: calorem aeris quēadmodū & ipe mars significabit. Item hoc fortius erit si i aliqua dignitate propria fuerit & ibidē quoq; fortis extiterit. Et dicit Albu. quarto maioris introducto. dria 4. qp sol cum fuerit eius motus in locis quibusdā tēperatis: tempabitur ibidem aer & fit bonæ complexiōis. Nam neq; in æstate calor: neci n hyeme frigus abundabit. Et dicit Albu. ibidē qp antiq assimilauerunt eius coniūctionē cū planetis directioni suæ in locis in quibus sui caloris grauitate aialia & semēta purit. Alii uero planetæ a marte & a sole cū dñantur in orbe magno: aut in cōiunctiōibus magnis aut eclipsibus: aut cū pfuerit anno uel quartæ anni: nō efficiūt calorē p se sed solū p accidēs & in aliquib⁹ certis casib⁹. ¶ Vnde dicit Albu. quīto de cōiūctionib⁹ magnis: dria .r. qp saturn⁹ cūfuerit in ariete & pdictū dñium habuerit: & fuerit eius latitudo septētrionalis: significat uehemētiā caloris & parū boni. Itē si fuerit in geminis: & fuerit meridionalis: significat illud idē. Et dicit haly in tractatu suo de existētia planetarū: & de sub radiis: saturnus in cācro sub radiis solis: calidos uentos facit. Item Albu. ubi supra: si fuerit saturnus in scorpiōe & fuerit eius latitudo septētrionalis: significat id idem. Item cū fuerit in piscibus: significat uehemētiā caloris tēpore suo. ¶ Itē scdm Albu. ubi supra: dria .2. cū Iupiter pdictū dñium habuerit: & fuerit i ariete: significat uehementiā caloris. In principio qrtæ autūnalis. Et cum ibidē fuerit latitudo ei⁹ septentrionalī: significat uehemētiā caloris. Et cū fuerit iupiter in tauro aggrauabit calor in qrta autūnali. Itē cū fuerit in cācro: erit silr mult⁹ calor in quarta autūnali. Et si fuerit ibidē latitudo eius septētrionalis: significat uehementiam caloris & multitudinē uētorꝫ calidorꝫ uenenosorꝫ. Itē cū fuerit in uirgine: significat uehemētiā caloris i qrta autūnali. Itē cum fuerit in libra: significat calorē in fine quartæ hyemalis. Itē cū fuerit in scorpione: & fuerit eius latitudo septētrionalis: significat uehemētiā caloris. Itē cū fuerit in sagictario: significat idē .s. uehemētiā caloris in qrta æstiuali. Itē cū fuerit in piscib⁹: significat idē .s. calorē uehemētē in quarta æstiuali. ¶ Mars uero cū prædictū dñium habuerit: significat calorē aeris: ut pdictū ē: & pcipue si fuerit in signis igneis. Et dicit Albu. ubi supra: dria .3. qp mars cū fuerit i geminis & pdictū dñiū obtinuerit: significat calorē aeris & eius quietē. Et scdm Haly ubi supra: si fuerit ibidē uesptin⁹: calidissimus erit. Et si fuerit ibidē stationarius: calidus & siccus erit. Itē secū dū Albu. ubi supra: mars cū fuerit in cancro pdictū obtinens dñium stationarius siue retrograd⁹ & fuerit eius latitudo septētrionalis: significat uehementiā caloris. Et scdm haly ubi supra: si fuerit illic stationarius: caliditatē significat. Et si fuerit in leone sub radiis: calidus erit. ¶ Sol uero prout dictū ē per eius cōiūctionē cū planetis: significat caliditatē excellentē & grauē. ¶ Ven⁹ quoq; scdm Albu. ubi supra: dria .5. cū prædictū dñium obtinet & fuerit in ariete: & fuerit ei⁹ latitudo septētrionalis significat caliditatē aeris. Itē scdm Albu. ibidē: si fuerit uen⁹ in cācro: & latitudo ei⁹ septētrionalis: significat uehemētiā caloris siue aeris caliditatē. Itē scdm Albu. ibidem: si fuerit in leone: significat idē .s. calorē. Item scdm haly ubi supra: uenus in leone sub radiis ardorē facit. In aquario uero uesptina: calorē & uētos significat.

Itē Albu.dicit cū fuerit in piscibus: uehemētem calorem significat. ℂ Mercurius autē cum prædictum obtinuerit dominiū: nō significat calorem prout prius allegatū ē per Pto. & Albu. nisi si iūgatur marti: aut ipm amicabili aspectu aspexerit: aut fuerit in aliqua dignitate martis: & pcipue in eius domo: aut in eius exaltatione: aut in eiꝰ triplicitate: tunc cum caloꝝ sicut & mars significabit. Sed scdm Albu. ubi supra: differētia. 8. quando mercurius prædictū obtinet dominiū & fuerit in ariete: significat uehementiā caloris. Item scdm eundē: idē cum fuerit in cancro: significat illud idē. Et cum fuerit eius latitudo septētrionalis significat uentos calidos. Itē cum fuerit in leone & similiter in uirgine scdm albu. ubi supra: significat uehementiā caloris. Et scdm haly ubi supra mercurius in aquario: uespertinus calidus est.

ℂ Luna uero prædictum dñium obtinens: non habet significare caloꝝ naturaliter nec secūdum Pto. nec secūdū albu. Et dicit Messa. i epla sua: c.9. qꝫ tres superiores cum fuerint coniūcti i signo igneo: significant calorem & siccitatē. ℂ Iā ponam tibi regulas particulares de calore aeris sumptas ex sexto libro de coniunctionibꝰ magnis albu. & ponūtur etiam hæ regulæ prius in qnta distinctione primi tractatus. c.3. huius libri. Et sumuntur hæ regulæ ex eleuatione planetarū super alios in oibus signis. Vnde ut prius dictum ē: primū signū .s. arie: correspōdet regulis positis i prima dria sexti libri albu. & secūdū signū correspō det regulis positis in secūda differētia eiusdem libri: & sic deinceps. Dicit ergo albu. qꝫ saturnꝰ supra martē in ariete: significat uentos calidos: et saturnus supra ꝓdictum martē: significat flatos calidos in geminis. Itē saturnꝰ supra martē in leone significat uentos calidos. Et in sagictario hoc idē significat. Item in aquario & piscibus saturnꝰ supra martem: uehementē caloꝝ significat. Saturnus uero supra solem i gemini: significat uehemētiam caloris: & in scorpione idē. s. uehementiam caloris tēpore suo. Item saturnus supra uenerē in cancro: multū calorem significat. Itē saturnꝰ supra mercuriū in cancro: mediocrē caloꝝ significat. ℂ Iupiter quoqꝫ supra martē in piscibus: significat caloꝝ aeris & eius siccitatē. Item supra mercuriū in geminis: significat uentos calidos.

ℂ Mars uero supra mercuriū in uirgine: significat magnū calorem tpe suo. Et in capricorno significat magnū caloꝝ tēpore conuenienti & durabilitatē eius. Mars supra solē i ariete: significat paucitatē caliditatis aeris. In tauro uero & geminis: caliditatē & siccitatē significat. In cācro: caliditatem uehementē. In libra: tēperātiā aeris declinantē ad caloꝝ & siccitatē. Et in aquario uehemētiā caloris & siccitatis significat. Mars uero supra uenerē in tauro: significat magnū calorem in quarta æstiuali. In cācro uerō & uehementem caloꝝ. In uirgine etiā magnū caloꝝ. Et in capricorno magnū caloꝝ significat tpe suo. Mars supra mercuriū in ariete magnū caloꝝ significat in quarta æstiuali. In cācro uero magnū & uehemētem caloꝝ & durātē. Et in leone significat uehemētē caloꝝ tpe suo. ℂ Sol uero supra martem in ariete: significat magnū calorem in quarta æstiuali. In libra uehementē caloꝝ tpe suo significat. Sol supra mercuriū in geminis: significat multitudinē uentorū calidorū. In cācro uehementē calorem tpe suo. In leone uehementē calorem & durabilitatē eius. ℂ Venus supra martē in uirgine facit uehementē caloꝝ. Venus supra solē in leone facit uentos calidos. Venus sup mercuriū i cācro: significat magnū caloꝝ tpe suo. In leone etiam significat uehementē caloꝝ. in cancro & in scorpione silr tpe suo calorem uehementē significat. ℂ Mercurius supra solē in cancro: uehemētē caloꝝ significat. In leone uentos calidos significat. Mercurius supra uenerē in leone: uehementē & fortem caloꝝ significat tpe suo. ℂ Luna uero nō significat caloꝝ sup aliquē planetam nisi sup mercariū. Luna enī super mercuriū i leone: significat uehementē caloꝝ. ℂ Tot ergo modis significatur calor p transitus planetarū super alios. Et has regulas notabis p calore aeris p magnos orbes: & in coniūctionibus magnis & eclipsibꝰ & reuolutionibus annorū mūdi: & in initiis quartarū anni: & in singulis coniūctionibus & oppositionibus & quadraturis luminariū. Et in initiis quorūcunqꝫ temporū reuolubiliū. Et si mars uel mercurius eodē modo quo prædictū ē dñetur in loco eclipsis: aut in angulo præcedente uel sequēte eclipsim significat caloꝝ excellentem p tempus durationis effectus illius eclipsis. ℂ Et scdm sentiā albu. quarto de coniūctiōibus magnis differentia prima dicit. cum fuerit gradus ascendēs siue locus alicuius magnæ coniūctiōis uel eclipsis in partibus septētrionalibus arietis: aut puenerit ibidē directio uel profectio: aut fuerit ibidē gradus profectiōis orbis magni: aut fuerit ibidē almutaz: significat caloꝝ aeris. Item scdm albu. quarto de coniūctionibus magnis: differēti a secunda. Cum taurus fuerit signum profectiōis orbis magni: aut fuerit locus alicuius coniunctiōis magnæ: siue alicuius eclipsis luminariū: aut cū fuerit ascendens alicuius tēporis reuolubilis: aut per uenerit annus ad ipsum a loco ascendentis alicuius inceptionis præcedentis: aut a loco alicuiꝰ cōiūctionis magnæ uel eclipsis: significat caloꝝ q̄rtæ hyemalis. Et cum fuerit aliquid eorum q̄ prædixi in ultima tertia tauri: significat uehemētiam caloris. Item albu. ubi supra: dria tertia. Cū fuerit aliquis eorum in partibus meridionalibus geminorum significat calorem & siccitatem. Item

scdm albu.ubi supra dria quarta.Cum fuerit ali/quid eorum in ultima tertia cancri:significat ca/lorem aeris.Et si cum hoc fuerit in partibus septē trionalibus:significat uehemētem calorem.Et si in partibus meridionalibus:significat illud idem

Item scdm albu.ubi supra dria quinta. Si signū leonis fuerit aliquod eorum quæ prædixi erit ue/hemens calor i quarta æstiuali:& si aliquod horū quæ dixi fuerit i prima tertia leonis: significat ue hementē calorem & angustias.Et si fuerit aliqđ eorum quæ dixi in partibus septētrionalibus leo nis:significat mutationem aeris & eius caliditatē

Item scdm albu.ubi supra:differentia sexta. Si aliquod eorū quæ prædixi fuerit in prima tertia uirginis:significat calorem aeris. Item scdm al/bu.differentia octaua.Si scorpio fuerit aliqđ eo rum quæ prædixi:erit quarta uernalis calida.Et si aliquod eorum quæ dixi fuerit in ultia tertia scor pionis:significat molliciem aeris::uel calorē eius. Et si aliquod eorum fuerit in partibus septētrio/nalibus scorpionis siue in partibus meridionali/bus:significat calorem aeris. Et scdm albu. ubi supra:dria nona.Cum aliquod corū fuerit in ul/tima tertia sagictarii:significat calorē aeris. Itē scdm albu.ubi supra:dria decima.Cū capricor/nus fuerit aliquod eorum quæ prædixi: erit calor in quarta autūnali. Item si fuerit aliquod eorū in prima tertia capricorni:significat calorē aeris.

Item scdm albu.ubi supra:dria undecima.Cū aliquod eorum quæ prædixi fuerit in aquario:si/gnificat uehementiam caloris in quarta æstiuali: hoc est cum declinatiōe ad calorem in quarta au/tūnali. Item scdm albu.ubi supra:dria.12. Si pi scis sit aliquod eorum quæ prædixi:significat ue/hementiam caloris in quarta æstiuali. Item si fu erit aliquod eorum in ultima tertia piscium:signi ficat etiā calorem.¶ Qualiter aūt scire debemus ubi:qñ:& in quo genere rerū accidet calor signifi catus per dñm orbis magni: & p coniūctiōes ma gnas & p eclipses:patet i tractatu primo satis dif fuse.Et hoc sufficit ad pns quantū ad regulas pti/culares p calorem aeris iudicio orbis magni & in coniūctionibus magnis & in eclipsibus.

¶ Capitulū.2.qualiter sit pronosticādum de ca/lore aeris per reuolutionem annorū mūdi & p introitus quartaruu anni.

Modo ostendā tibi regulas parti/culares de calore aeris sūptas ex reuolutione āni mundi & ex in/troitu quartæ anni.Et nota qđ re gulæ prædictæ positæ in caplo p cedenti de dñio orbis magni: de coniūctionibus magnis: de eclipsibus: sunt seruā dæ in hoc caplo ad pronosticādum de calore ae/ris in reuolutione āni & in q̄cunq; q̄rta āni. Sed in hoc caplo oportet adhuc alias regulas supad/dere.Dicit itaq; Albu.quarto maioris introducto rii:dria quinta:qđ cū mars pfuerit anno absq; sa/turni radiatione existēs in signis meridionalibus in æstate abūdabit calor multus:& in hyeme tpa bitur frigus. Itē idem in eadē dria quinta.Mars cū fuerit a sole in æstate absq; aspectu saturni: aut alterius planetæ:& in fine signi:eo qđ fines signo/rū sunt termini malorū:augebit in æstate caloré: & in longitudie & durabilitate æstatis: eo qđ diu durabit:ita qđ aialia pibunt & semina:& eo for/tius si fuerit ascendens.Et si fuerit sic mars in hye me fit hyems tēperata. Quid aūt significet̄ p hūc terminū eē a sole patet in distinctione q̄rta tracta tus primi huius libri.c.7.& in Exaffenon dicitur qđ mars in ista dispositiōe:borealib⁹ mitigat hye mes & australibus æstatē exasperat.Et quito ma/i oris introductorii dicit̄ dria sexta per Albu.qđ mars naturaliter comburit:cum fuerit i capricor no:eius combustio augmētabitur. Itē albu.ubi supra:dria quinta:qđ si luna præfuerit anno præ/dicto modo:aut in quibusdā temporibus āni soli permixta fuerit:erit prima quarta anni solito ma gis calida & humida:& secunda quarta anni ma gis calida & sicca.Et albu.io de floribus.c. de si/gnificatione martis dicit qđ si mars fuerit domi/nus anni & fuerit in signo aereo:significat pauci tatem pluuiæ & grauitatem caloris. Qualiter au tem scies reuolutionem annorū mundi & domi/num anni:patet in distinctione nona tractat⁹ pri mi.c.1.&.2.Et albu.i libro suoꝝ expimētorū.c. d caliditate & frigiditate dicit:qđ cū in reuolutio ne anni descenderit mars in triplicitatem igneam augebit naturam calorū:& eo fortius si præfue/rit tunc anno. Item ibidē dicit̄ qđ similiter mars cum descenderit in triplicitatem aeream eo qđ si/militer hæc triplicitas ē calida natura:augebit ca/lorem. Item in eodē libro caplo de dño anni di cit albu.Cum iupiter fuerit dominus anni & fue rit in piscibus:significat calorem grauē in æstate.

Item ibidē:mars cum fuerit dns āni & fuerit in ariete:significat superfluū calorem aeris. Itē ibi dem:Si mars fuerit dns anni & fuerit in cancro: significat caloris grauitatē. Item ibidem:si mars fuerit in scorpione:& pfuerit anno: plurim⁹ erit calor in æstate.Et secūdo de contūctionibus ma/gnis:differentia octaua:dicit albu.Si mars fuerit in triplicitate arietis retrogradus & in angulo & fuerit dns anni: significat durabilitatem caloris quousq; pmutetur a loco suo.¶ Et dicit Alkid⁹ & ponitur in fine libri.9.iudicū. In cōiūctiōe uel oppositione præcedēte introitum solis i arietem iuide quod signum uendicauerit saturnus illa ho/ra:si enim calidū occupauerit: significat calorem ¶ Item cum sol singulas quartas anni ingredit̄.

Alcindus.

dominus anni.

iupiter notãdus eſt & iudicabis per ipſũ hora cõ/
iunctionis uel oppoſitionis præcedentis introi/
tũ ſolis i quartã:eodẽ modo ſicut prius per ſatur/
num. ¶ Itẽ ibidem uide dños coniunctionũ uel
oppoſitionũ præcedentiũ introitum anni & q̃r/
tæ:necnõ dños omniũ coniunctionũ uel oppoſi
tionũ per annũ ac dños aſcendentis anni & quar
tam anni.uide quibus tunc fiet applicatio cuiuſli
bet illorũ dñorum:& tẽpus illud erit naturæ illi⁹
ſtellæ cui facta ẽ applicatio:& præcipue ſi dñi p̃/
dicti fuerint locati in terminis uel domib⁹ ſeu di/
gnitatibus ſtellarum quibus applicant ſecundum
Alkin.ſi applicauerint ſoli calorẽ & ſiccitatẽ p̃/
noſticabis:& eadẽ ratiõe ſi applicauerit marti:ſi
gnificat calorẽ. Item ſecundũ Aomar & ponit̃
in fine libri.9.iudicũ.& ſcd̃m Alkin. in fine epi/
ſtolæ ſuæ.ſ.c.ulti. & ſcd̃m haly abenra.li .8.c .28.
& ſi inueneris martẽ hora cõiũctionis uel oppo/
ſitionis p̃cedentis introitũ anni in angulo aſcen/
dentis:aut in aliquo angulo angulorũ dñi aſcen/
dentis collocatũ firmũ & in aliqua dignitatũ ſua
rum:& maxime in angulo medii cæli: augmenta
bitur natura caliditatis:& hoc ſi fuerit tẽpus cali
dũ:Et minue.ur natura frigiditatis. & ſi fuerit tẽ
p⁹ frigidũ . Et incliabitur natura tẽporis ſi fuerit
tẽpus æquale .ſ.autũn⁹ uel uer ad calorem. Et qñ
mars fuerit in angulo a dño aſcendẽtis:minor &
debil:or erit ſignificatio ſua: q̃ qñ erit in angulo
ab aſcendente. Item dicunt Aomar:Alkind⁹ &
Haly abẽragel:ubi ſupra. Aſpice ſupra mercuriũ
quia ſi eũ iueneris a medio cæli ab aſcẽdẽte cõiũ
ctionis:& fuerit in aliquo ſignorũ aereorũ & ali
qua ifortuna fuerit in aliquo angulorũ ipſi⁹ mer
curii:ſignificat diuerſitatẽ in aere & multos uen
tos dãnabiles.Et hoc modo iudicabis qñ inuene
ris aliquod fortunium in angulis a mercurio: &
mercuriũ in angulo a fortuna:quia hoc tantũ ua
let quantum cum infortunæ ſunt in ſignis coniũ/
ctionis. Vnde quẽcunq; planetam inneneris in
angulis ab aſcendente coniunctionis:aut in ſuc/
cedentibus . Præpone ergo illum ſignificatorem
Deinde aſpice cuiuſmodi commixtiones habet
cum ſaturno & marte: & ſi eũ inueneris mixtum
cũ marte de quadratura aut oppoſitiõe uel cõiũ/
ctione:& fuerit mars in aliquo ſignorũ igneorũ
creſcet calor in tẽpore caloris & minuet̃ frig⁹ tẽ/
pore frigoris.Et ſi aſpect⁹ fuerit de terno uel ſexti
li & mars fuerit iu ſignis igneis:ſignificat qd̃ di/
ctum eſt:ſed nõ tantũ. Et ſi ipſe ſignificator com
mixtionẽ habuerit cum ſaturno de quarta aut de
oppoſitione uel cõiunctione:& ſaturnus fuerit i
ſignis frigidis & ſiccis:aut frigidis & hũidis:cre/
ſcit frigus in tempore frigoris & minuet̃ calor in
tẽpore caloris.Et ſi aſpect⁹ fuerit i terno uel ſexti
li:& ſaturnus fuerit in ſignis quæ ante dixim⁹:ſi/
ginficat illud idẽ quod diximus:ſed nõ tãtũ. Et ſi
ſaturnus fuerit in ſignis calidis & hũidis & habu
erit cõmixtionẽ cum ſignificatore de oppoſitio/
ne aut de quarto uel cõiunctione: ſignificat aerẽ
temperatũ & bonæ cõplexionis.Et ſi hac com/
mixtio fuerit de terno uel de ſexto:ipſo exiſtente
in ſignis prædictis:ſignificatio erit maior:& aer
erit melioris tẽperiei & cõplexionis. Et ſimiliter
ſi mars habuerit cõmixtionem cum ſignificatore
& fuerit in ſignis frigidis & ſiccis:aut ſiccis & hu
midis:& cõmixtõ fuerit d̃ q̃rto aut oppoſito &
coniũctione tẽperat aerẽ & facit illũ bonæ cõple
xionis.Si uero aſpectus fuerit de terno uel ſextili
ipſo exiſtente in ſignis p̃dictis : temperantia erit
maior & creſcet oĩs res quæ generatur. ¶ Et ad/
iuua te in hoc a parte aeris & uentor̃:& face am
participẽ cum ſignificatore. Et ſi ſaturnũ uel mar
tem inueneris cum parte uel eorũ dños:iudica ab
eis ſicut diximus ante per exiſtentiam eor̃ in an/
gulis & in aſpectu ſignificator̃.Hanc autẽ partẽ
accipies a gra.mercu.ſi nõ fuerit i domo ſua uſq;
ad gradũ dñi domus in qua eſt & adde ſuper hoc
gra.aſcẽdentis proiice ab aſcẽdente:& ubi finie/
rit numerus ibi ẽ pars.Et ſi mercurius fuerit i do/
mo ſua:accipe ſuoſmet gradus addendo eis gra/
dũ,aſcendẽtis & proiiciendo ab aſcẽdente & ubi
applicuerit:ibi ẽ pars.Et hoc idẽ facies in introi
tibus ſolis in.12.ſigna:& hoc ſcd̃m Alkĩ. aomar
& haly aben. ubi ſupra. ¶ Itẽ ſciendũ ſcd̃m Al/
kin.ibidẽ paulopoſt.& ſcd̃m Aomar ,& haly in
capitulis imediate ſequentibus:in introitib⁹ ſolis
in uigeſimũ gra.ſcorpionis apta aſcẽdẽs & angu
los reſiduos:& ſcies bene loca planetarũ eadẽ ho
ra:& poſtea aſpice martẽ:& ſi eũ inueneris in alĩ
quo angulorũ & maxime in medio cæli:& in alĩ
quo ſignorũ aereorũ.Et ſi habuerit aliquã cõmi/
xtionẽ cũ mercurio:ſignificat tonitrua: coruſcati
ones & pluuias dãnabiles:& forte ueniẽt una ho
ra & poſtea recedẽt:& ſignificat locuſtas & dã/
num in aere.Et ſi mars fuerit in angulo terræ ĩali
quo ſignorum terreorum:& fuerint fortunæ re/
motæ ab ipſo & mercurio reſpiciente martem:&
ſi mars habuerit cõmixtionẽ cum mercurio:ſigni
ficat terræmotũ & apparitionem igneam in aere
& res expaueſcendas & dãnum in mineris terræ.
Et ſi mars fuerit in angulo terræ & ĩ ſignis igneis
ſignificat combuſtionem in aere & in terra com
burentur meſſes.Et ſi fuerit mars in angulo terræ
& in ſigno aqueo:in aquis diminutionem ſigni/
ficat:in animalibus & in aliis rebus exiſtentibus
in aquis.Et ſi fortunæ habuerint combuſtionem
cum eo minuent & prohibebunt damnum toni/
truorum & coruſcationum in illo anno.Et ſi for
tunæ cum illo nullam commixtionem habuerint
tonitrua & coruſcationes facient & multos radi
os & damna illo anno. ¶ Et ſi uice martis fuerit
in hoc ſaturnus:& fuerit in medio cæli & in ali/

Aomar.

orum aereorum & habuerit commixtio
mercurio & fortunæ remotæ ab eo fue
ificat damnum in aere & multas pluui/
as damnabiles & durabiles. Et si saturnus fuerit in angulo terræ sicut prædiximus & in signis ter reis & habuerit commixtionem cum mercurio: & fortunæ ab eo remotæ fuerit: accidet terræmo tus: & apparebunt super terram aquæ multæ & magnæ. Et si fuerit in signis aqueis & in angulo terræ & fortunæ ab eo remotæ fuerint: & habue rit commixtionē cum mercurio: minuent aquæ in puteis & in omnibus aquaticis animalibus de trimentum infert. Et si fuerit in signis igneis: & sub terra in angulo: & fortunæ remotæ fuerit ab eo: & habuerit commixtionem cum mercurio: si gnificat damnum in terra in proprietatib⁹ & mi neris eius. Et si mercurius non habuerit cōmixti/ onem cum eo: erunt significationes prædictæ ta/ men minores & leuiores. Et si habuerit commi/ xtionem cum fortunis significatoris anni tempe rabitur & minuetur malū & damnum quod præ diximus. ℂ Et scias ꝙ quilibet ex planetis superi oribus habet unum statum & planetæ inferiores habent alium: quoniam altiores sunt sicut spiri/ tus: inferiores uero sicut corpora. Et nulla genera tio fit in mundo nisi per applicationes & com/ mixtiones eorum unius cum altero: & superiorꝫ cum inferioribus. ℂ Has regulas Alkindi: Ao/ mar & Haly aben. Oportet te seruare in aliis tem poribus aeris tam in calore q̄ & in frigore. Sed postq̄ ponuntur hic: non oportet eas recitare in aliis distinctionibus. ℂ Et dicit Albu. ꝙ cum lu/ na applicuerit cum mercurio in reuolutione an/ ni erit nubes pallida caloriſ fumosi. Et dicit Man sor in libro capitulorum suorum: ꝙ si mars fue/ rit cum sole in signis septētrionalibus erit maxi/ mus calor. Et Messa. in libro de coniunctionib⁹ planetarum. c. 4. dicit: ꝙ cum plures planetæ con iuncti fuerint in reuolutione anni in signis igneis faciūt destructionem & famem ex siccitate & ca/ lore: & in hoc idem iudica in quartis āni. Item dicit Messa. ibidem. c. 6. Scito introitum āni aut quartæ utrum sint signa planetarum ponderoso rum calida aut frigida. Si calida: faciunt calorem in æstate & temperantiam aeris in hyeme. Et i fi ne epistolæ suæ dicit Alkin. ꝙ secūdū Messa. in/ spicere debes in reuolutione anni ad ascendens: & ad angulos & ad loca planetarum & transit⁹ suos: & prohibitiones operationum suarum: & proiectiones radiorum secundū qđ significāt in omni climate supra substantias animalium & ue getabilium & separationem nodorum suorum de transuolutione solis in signis & naturas suas in mutationibus aeris in quattuor temporib⁹ an ni: & quid significant signa in naturis suis. Cum enim mars manserit in signo igneo aut aereo ad det in caliditate aeris: saturnus autem minuet. Et quando saturnus manserit in signo terreo aut a/ queo: addet frigiditati aeris: mars uero minuit. ℂ Et hæ sunt potestates saturni & martis in si/ gnis cum manent in eis: & quilibet planeta qui erit in reuolutione anni sub radiis: significabit se cundum debilitatem climatis sui: & secundū cor ruptionem modorum suorum. Hæc Alkindus. Et ita debemus obseruare sicut in accidentib⁹ mū di. ℂ Restat pertractare de calore aeris per om/ nes quartas anni. Et nota ꝙ plurimæ regulæ quæ ponuntur prius in hoc capitulo de reuolutioni/ bus anni debent habere significationem in quar tis annorum. Ptolæmeus uero ī secūdo quadri/ partiti: non ponit aliquas regulas particulares de calore nec de aliis temperiebus per quartas anni. sed solum per regulas generales quæ ponunt prius in primo tractatu. Tamen ab eis potest elici una regula particularis uidelicet ꝙ si planetæ qui dominantur in loco coniunctionis uel oppositi onis præcedentis introitum solis in quartam an/ ni: & similiter qui dominentur in angulo sequē/ te si ipsi planetæ fuerint calidi & in signis calidis extiterint & prædicta loca principalia fuerint ca lida: & cum hoc prædicti domini fuerint coniū/ cti cum planetis uel stellis fixis calidis uel aspiciā/ tur a planetis calidis: & fuerint in locis cæli cali/ dis: signum est caloris per illam quartam anni: & si cum hoc concordauerit natura illius quartæ. Et ita regula simpliciter debet itelligi in qualibet cō/ iunctione uel oppositione & quadratura lumi/ narium per totam illam quartam pronosticādo calorem aeris. Item Alkindus in epistola sua ca pitulo quarto dicit ꝙ cum fuerint planetæ cū so/ le in quarta una & præcipue planetæ calidi: supre ma erit caliditas et ualde fortis & cōburens. Et si fuerint retrogradi in quarta prima similiter erit ita. Item in eodem capitulo in fine dicit Alkin/ dus ꝙ dum comburitur aliquis planetarum leui/ um in quarta æstiuali significat calorem: & quan do comburuntur planetæ ponderosi eadem est si gnificatio huius nisi quia est debilior. Et dicit her mes in libro suo de florib⁹ ꝙ æstiuo tempore suo quo sol ingreditur terminum martis fit æstus: & in hyemali tempore fit siccitas & paucitas pluui/ arum. Et dicit Alkindus & ponitur in fine libri 9. iudicum: ꝙ in quarta anni & ascendens statua tur: & centra. 12. ſ. quæ ponuntur in tractatu pri mo: distinctione decima: capitulo nono. Illa cen tra lunæ dicit Alkin. æqua mētis ꝺsideratōe nota to: Luna ergo in quolibet illorum centrorum: si inferior quilibet superiorem oppositam aspexe/ rit: & præcipue si luna ab inferiori ad supetioré oppositam mediatrix applicet quid ipsius na/ turæ consentaneum fuerit accidere testatur. Vn/ de & in tali administratione sol aerem nunc igne

seu calore: nunc frigore nunc nubib⁹ alternatim inficit. Et dicit Alkindus in epistola sua: capitulo secundo: ꝙ quando planetæ retrogradantur a capite cancri ad caput libræ: & fuerit sol cum illis in eadem quarta: tūc erit summus calor in parte septētrionali: & ueniet ad partem septētrionalem uentus consumens calidus & consumet digestionem fructuum & comburet herbas usq; in finem. Si autem concordauerit ꝙ fuerit in fundo eccētricorum suorum: erit caliditas fortior: & si fuerint illic quasi directi orientales: erit illa æstas decora: quia tunc debilitatur calor suus & infrigidabitur nox & mitigatur aurula sua. Quando fuerit sol in angulo terræ: & cum fuerint illic directi occidentales: erit illa significatio debilior ꝓpinquatione sua ad terram: quia post solis occasum appropinquant cenith capitū: & ideo fit ad finem mitis aura. Et quādo fuerint retrogradi a capite cācri ad caput libræ: & fuerit sol a libra ad capricornum:: & sol tunc congelauerit partem septētrionalem: tunc debilitatur congelatio sua: qa isti planetæ retrogradi soluunt cum motu suo & caliditate quod congelauit sol: & tunc erit illa q̄rta uarians complexionem suam & declinans ad caliditatem & erunt uenti septētrionales frigidi. Hæc Alkindus ibidem. Item dicit Leopald⁹ tractatu sexto: ꝙ mars in principio anni & quartæ si fuerit in signo igneo siue aereo: calorem & uentos a dextris significat. Item ibidem dicit Leopaldus ꝙ in coniunctione uel oppositione præcedentis introitum anni uel quartæ: si tunc mars fuerit in angulo terræ & in signo igneo significat combustionem terræ & seminum. Sūt insuper quædam partes cæli circa quas ratione stellarum fixarum quæ in eis situantur: significant calorem aeris: cum ipsæ eedem partes cæli tunc fuerint loca coniunctionum magnarum uel eclipsium: aut ascendentia eorum: aut cum illæ partes cæli fuerīt loca coniunctionum uel oppositionum luminarium præcedentium introitus annorum uel quartarum anni: uel fuerint ascendentia earundem cōiunctionum uel oppositionum præcedentiū &c. aut cum fuerit ascendens eorum aut quartarū anni: aut generaliter cum ipsæ partes cæli fuerint aliqua loca principalia. ¶ Dicit itaq; Ptolæme⁹ secundo quadripartiti: capitulo undecimo: ꝙ ultimæ partes siue extremæ signi arietis comburunt: & mortalitatem gignunt: ac etiam partes eius septētrionales calefaciunt & destruunt. Item secūdum haly ibidem: Illæ prædictæ partes arietis sūt de natura martis. Item secundum Ptolæmeum ubi supra. Tauri signum ad caloris significationem procliuius est: & partes eius quæ circa Aldebarā in eius extremitate ponuntur: sunt igneæ. Signi ergo geminorum partes meridionales sunt igneæ & comburentes secūdum Ptolæmeum & Haly sunt de natura martis. Signū cancri secūdum Ptolæmeum generaliter facit calorem & serenitatem: primordia eius quæ circa præsepe locantur calidum aut turbidum aerem reddunt. Et secundum Haly ibidem: illæ partes sunt de natura martis & parum saturni. Et secundum Ptolæmeum partes meridionales cancri sunt igneæ & comburentes. Et secundum Haly sunt de natura martis & solis. Et secūdum Ptolæmeum signū leonis, calorem & aerem turbidum facit. Et hoc idem faciunt eius partes præcedentes: & leonis septētrionalia sunt ignea & comburentia. Et secūdum Hali sūt de natura martis. Virginis etiam secundum Ptolæmeum primæ partes calorem faciunt & destruunt: & sunt de natura martis secūdum haly. Et signum scorpionis secūdum Ptolæmeum est igneum: & eius septētrionalia comburentia. Et secundum Haly: tam totum signum scorpionis q̄ eius septētrionalia sunt de natura martis. Sagictarii uero ultimæ partes secūdum Ptolæmeum sunt igneæ: & sunt de natura martis secundum haly. Capricorni etiam principiū secundum Ptolæmeum comburit: secundum haly est de natura martis. Et ultimæ partes piscium secundum Ptolæmeum similiter comburunt. Et secundum haly sunt naturæ martis. Hæc Ptolæmeus & haly. ¶ Cōuenit etiā ut inspiciamus diligenter quæ stellæ fixæ calorem faciunt prout tibi modo monstratur iuxta sentētiam Ptolæmei: in distinctione sexta tractatus primi huius libri. Vnde si aliquæ stellæ calorem significantes fuerit coniunctæ cum planetis dñantibus prædictis: aut fuerint in prædictis locis principalibus multum addent in significatione caloris. Et eodē modo cum uolueris pronosticare de frigore: opaberis per stellas fixas faciētes frigus. In pronosticatiōne etiam de pluuia operare per stellas fixas facientes pluuiā & hūorem: & sic opaberis in oibus aliis temperiebus aeris. Et Ptolæmeus unus de regibus ægypti in uno libro quē scripsit ad Aristotelē dicit ꝙ 25. die septēbris equus apparet: & fit calida mutatō aeris. & secūda die Iulii orphe⁹ apparet & fit caliditas in aere. Et hæc sufficiūt de calore aeris in reuolutionibus annorum mundi: & in initiis quartarum anni.

¶ Capm. 3. qualiter sit pronosticādū de calore aeris p oēs menses & medietates & q̄rtas mēsiū

POsitis regulis pticularib⁹ d̄ calore aeris p reuolutōnē ānoꝝ mūdi & p introit⁹ q̄rtarū anni. Restat mō ponere reglas d̄ calore p singulos mēses & medietates & q̄rtas mensiū. Et dēs scire ꝙ anteq̄ iudicabis de aliquo mēse aut medietate aut quadratura mēsis. Prio dēs ispicere ad q̄rtā āni & ei⁹ q̄litatē: &

dñm ãni.nã penes hoc uariabis iudicia tua ī quo/ cũq; mẽse illi⁹ q̃rtæ & addes uł minues ꝺ calore: & sic facies de quadratura quacunq; alia tempe/ rie aeris prout satis patet per Ptolæmeũ & Haly secũdo quadriparti.capitulo duodecimo. Vnde noli attentare aliquod iudicium de quarta men/ sis:nec iudicabis de aliquo mensæ nisi scias prius qualitatem quartæ anni cuius fuerit ille mensis: nec iudicas de quarta anni nisi prius scias quali/ tates & dominum illius anni. Et ille est naturalis ordo iudicandi de quocunq; accidente mundi. Et nota secundũ Ptolæmeum & Hali ubi supra: ꝙ si quarta anni fuerit coniunctionał per totam illam quartam:respiciendum est ad coniunctio/ nes:& ad habendum qualitatẽ mensis illius q̃rtæ Si uero quarta fuerit oppositionalis:quilibet mẽ sis illius erit oppositionał. Et hæc omnia sunt ser uanda de quacũq; temperie aeris uel accidẽte mũ di. Cum autem uolueris pronosticare de calore aeris per singulos menses:et per medietates & q̃r tas mensium:& sciueris dominũ anni & quartæ: Vide primo istam regulam quæ elicitur ex senten tia Ptolæmei & Hali.2°.quadripti.capitulo.12. & quã tibi posui prius de quarta anni.& est ista: Si planetæ qui dominanꝫ in loco coniũctionis uł oppo sitionis aut quaduraturis luminarium:& etiam qui dominanꝫ in angulo sequente quemlĩ bet prædictorum:si omnes illi fuerīt calidi in si/ gnis calidis existentes:uel maior pars eorum:& si loca principalia prædicta similiter fuerint calī da:& cum hoc fuerint prædicti domini coniun/ cti cum planetis uel stellis fixis calidis uel aspiciũ tur ab eis:signum est caliditatis in illo mẽsæ aeris uel medietate mensis uel quarta:si cum hoc cõcor dat natura temporis uel anni quarta.& eo fortiꝰ si dominator & loca principalia anni & quartæ anni:significent illud idem. Et hæc regula Ptolæ mei est nobilis. Item notandum est ꝙ locus op positionis est locus luminaris existentis supra ter ram secundũ ꝙ magis dicebatꝫ expræsse prius in distictione nona:capitulo quinto.& similiter lo cus quadraturæ luminariũ est locus illius qui fue rit supra terram.sed si unũ eorum fuerit supra & aliud sub:uel neuter corũ fuerit supra uel sub:qꝺ frequenter contingit: locus ille alterius lumina/ ris qui fuerit magis fortis erit locꝰ quadraturæ:ut ſ.si fuerit locus unius luminaris in angulo:uel in succedente:uel in haiz suo:uel in suis dignitatibꝫ essentialibus uel accidentalibus: & aliud lumina re fuerit in domo cadẽte:uel in cõtrario loco suo haiz uel suis dignitatibus:locus ipsius luminaris q fuerit tũc in angulo & cætera:& magis fortis ẽ præferendus ut sit locus principalis illius quadra turæ luminariũ. Et hoc patet prius in tractatu.1. ubi scribitꝫ magis plane. Etiã dicit Iafer capitulo sexto de pluuiis:ꝙ cum luna fuerit in coniunctio ne uel oppositione uel quadratura alia a sole uel in aliquo centrorum prædictorũ:si ipsa tunc ap/ plicuerit marti:nubes croceos:ruborem:uel can/ dorem desuper habentes atq; calorem aeris præ/ tendit. Et Alkin.in epistola sua:capitulo sexto dicit:ꝙ in hora coniunctionis uel oppositionis cum luna tunc fuerit cũ mercurio:erit nubes pal/ lida caloris fumosi:& uentus bonus & calidꝰ cũ pluuia. Item debes obseruare in coniunctioni/ bus uel oppositionibꝫ & quadraturis luminariũ regulam illã quã prius tibi dixi de apertionibus portarum:& ẽ sunt hora coniunctionis uel op/ positiõis uel quadraturæ aliquis planeta inferior planetam superiorem sibi oppositã aspexerit:& præcipue si luna ab inferiori & superiori oppo/ sitam applicuerit qꝺ ipsius naturæ consentaneũ fuerit accidere testatur. Vnde ex tali adminiſtra/ tione sol aerẽ mutat:nunc ignẽ siue calorẽ nubis alternatim efficit. Item obseruabis omnes has regulas priꝰ positas in capitulo præcedenti de do mino anni & quartæ:ubi.ſ.ponitur ꝙ dominus anni sumi debet ex dominio oppositionis uel cõ iunctionis præcedentis. Itẽ obseruabis hic regu las prius positas in capitulo præcedente:& alle/ gatas ab Alkindo:quæ ponuntur in fine libri no uem iudicum:Ac etiam pro maiori parte omnes regulas positas in præcedenti capitulo de calore anni obseruabis, hic in isto capitulo ad ꝓnosti/ candum de calore mensis:& medietatis:& q̃rtæ.

¶ Capitulum quartum qualiter sit pronostican dum de calore aeris quolibet die.

Cum uolueris scire qꝺ sit ī quolibet die de calore aeris: & quo die erit calor:Accipe signa a sole prout dī cit Alkindus in epistola sua:capi/ tulo septimo:& proice de signo lu næ ad saturnum:& ubi terminabi tur numerus: Vide quis planeta fuerit in illa do/ mo dominus.si enim fuerit sol: erit dies illa cali/ da. Et scias ꝙ planetæ calidi sunt mars:sol:& si militer caput draconis est calidum. Item quan/ do obuiabit luna cum stella calida:accelerabit uẽ tus & calefiet aer. Item quando fuerit luna in principio signi:uide quis planetarum aspicit eã: & iudica calorem secundum hoc:significabit enī supadditamñtũ siue aliud. Si ergo sol uł mars aspī ciunt eam: significat iuxta Alkindum calorem aeris. Itẽ modus alius prout dicit Alkindus ubi supra.ſ.qui significabitꝫ ex parte luminariũ in di uersitate modorũ suoꝝ in hoc qꝺ est inter coniũ ctionẽ & pleniluniũ in q̃dratura prima uel secũ/ da.& qñ erit medietas corpis lunæ illuminata & q̃dratura tertia sua: & q̃rta q̃draturæ: & qñ fue rit ī trino & sextilia sole & aspiciat ipsa ad plane tas illa in hora:& locꝫ sua de parte luminariũ &

aſcendentiũ & angulos ſuos:& aſpectus planeta
rũ:& applicationẽ partis coꝝ cũ ꝑte. Et ſcies di/
gnioꝛẽ ſignificatoꝛẽ coꝝ ſecũdũ naturarũ ſuarũ
qualitatũ:& uim & complexionẽ cũ ui planeta/
rum & ſignoꝝ.& ſcieᷣ quid accidet in aere de ca
lore & frigore uentis & tonitruis ac aliis accidẽ
tibus.Et etiá ſignificabitᷣ cũ ſtellis fixis apud oriẽ
talitatẽ & occidentalitatẽ ſuá:& mutabũt aera ſi
cut luna cũ fuerit in angulo:& ſignificát ſuꝑ gene
rationẽ pluuiæ niuis & uenti & nubium:caloris
quoq; et frigoris.Et nouiluniũ & abſcõſio ſua ſe
cundũ quantitatẽ inclinationis ad ſeptẽtrionẽ et
meridiẽ & occidentẽ & orientẽ : & latitudinem
partis ad partẽ de ꝑte quartarũ circuli quibꝰ ineſt
uentus humidus & ſiccus.Hæc Alkin.ibidẽ. Et
nota ꝙ illæ regulæ Alkindi debẽt obſeruari in oi
tpe aeris.& ideo non oportet eas alias recitare in
diſtinctionibꝰ ſequẽtibus poſtq̃ traditæ ſint hic.

Et in tractatu de apertionibus portarũ dicitur
ſic:Si in coniũctione ſolis & lunæ uel in quocũq;
alio tpe luna fuerit in domo martis uel ſolis:calo
rem & ſerenitatẽ ſignificat. Item ſemꝑ debemꝰ
obſeruare regulam aliam prius poſitã.ſ.cũ fuerit
aliquis aſpectus inter planetas hñtes domos op/
poſitas:ſi tunc luna recedet ab uno & alteri appli
cet:& præcipue ſi recedet ab inferiori & applicet
ſuperiori : diſponetᷣ tps ſecundũ naturã planetæ
cui ſit adminiſtratio.Vñ ſicut prius allegatum eſt
ab Alkindo:& in tractatu de apertionibus por/
tarum : ſi huiuſmodi adminiſtratio aſcribatᷣ ſoli
aer nunc igne ſiue calore:nunc nubibꝰ alternatim
inficietᷣ. Et Lincoñ.in tractatu ſuo de temperie
aeris dicit ſic : Cum caloꝛẽ excellentẽ ꝓnoſticare
uolueris futurũ:planetarũ calidoꝝ plura concur
rentiũ teſtimonia conſiderabis : & ſcies qdᷣ q̃ris:
& maxime ſi in ſignis igneis fuerint & in trino
aſpectu ſe aſpexerint. Et in Exaffenon dicitᷣ ſic
Cum caloꝛẽ excellentẽ ꝓnoſticare uolueris:con/
ſidera qñ plures planetæ calidi concurrũt uel bñ
ſe aſpexerit in trino aſpectu:& maxime in anno
in quo mars eſt dñs uel aliq̃s alius planeta calidꝰ
& in hoc ſigno calido:uel medietate:uel i quarta
anni calida.quia ſicut dicit Ptolemeus in centilo
quio:oportet naturã tpis cõmiſceri cum naturis
planetarũ & cætera. In quocũq; ergo tpe hæc ꝓ/
dicta inuenta fuerint:pro eodem tpe caloꝛẽ aeris
pronoſtica ſecundũ doctrinam traditã in Exaf/
fenon.Vnde ibidem ponitᷣ exemplum de anno
chriſti.1249.in quo fuerat mars dñs anni.Cum er
go ſol.15.die Julii hora.13.inæquali ingreſſus eſt
ſignũ leonis.3.gra.piſ.aſcẽdente.Vnde tunc per
æquationem domorũ inuentus eſt mercurius do
minus menſis:qui accidebat in.7.domo habẽs te
ſtimonia.3.quia ergo tunc ſol fuerit in domo ſua
in triplicitate ſua diſponit tempora:& ponit q̃n
tum in ſe fuit in ſigno calido & ſicco.& hoc regi
mine dño anni qui fuerat mars:& ſimiliter regi/
mine mercurii qui fuit dñs menſis:nec aliũde fuit
impeditus.Vnde accidebat calor excellens:ita ꝙ
homines auſtrales multo láguore interiere. Hoc
ibidem.Per hoc exemplum potes ſcire qualiter ſe
cundũ doctrinã traditam a Lincoñ.in Exaffenõ
iudicabis de quacũq; alia temperie aeris. Et Her
mes trimegiſtus libro quarto : capitulo ſeptimo.
Cum nolueris ut te non lateat aliquid ex rebus tẽ
poris.Scito utrum ſunt ſigna planetarum ponde
roſorum calida uel frigida.Si calida:ſignificãt ca
lorem aeris in æſtate : & temperiem in hyeme. Si
autẽ planetæ ponderoſi fuerint in ſignis frigidis
ſignificabunt frigus in hyeme:et temperiem aeris
in æſtate. Et iſtæ regulæ debent obſeruari prout
dicit Hermes:ſole ingrediente q̃ttuor puncta car
dinalia.ſ.arietem:libraꝫ:cancrum:& capricornũ.
Et dicit Hermes in fine capituli:ſecundum hunc
modum mobilitas rerum geritur inferiorũ ſecun
dum perpetuũ ordinem ſuperiorum. Item libro
primo:capitulo primo dicit Hermes trimegiſtus
ꝙ ſi in hyeme cũ ſole fuerit planeta calidus & ſic/
cus:ſit hyems minꝰ frigida et humida.Si uero fue
rit in æſtate cum ſole planeta humidus & frigi/
dus ſit æſtas minus calida & ſicca. Ideo dicit
Hermes:Cuilibet ſpeculanti qualitatem tempo/
rum ſemper ſapientis eſt prouidere quæ ſigna ha
beat ſol:& quis planeta cum eo cõmoratur ibidẽ
ubi ipſe ſit:& quæ eorũ ſit coniunctio uel oppo/
ſitio : & quis ſit eorum horoſcopus.ſic ergo rerũ
naturas cognoſcet:ſi qualitatem uel mutationes
temporũ cognouerit. Et dicit Hermes paulo an
te:ꝙ hyems in principio eſt magis frigida & mi/
nus humida:& in fine econuerſo:in medio uero
æqualiter.Ver eſt in principio magis humidus et
minus calidus:in fine econuerſo:æqualiter in me
dio.Æſtas in principio eſt magis calida & minꝰ
ſicca:in fine econtra:in medio æqualiter.Autum
nus uero in principio eſt magis ſiccus & minꝰ fri
gidus:in fine uero ecõuerſo:in medio uero æqua
liter. Et nota ubi Hermes dicit : æſtas in princi/
pio eſt magis calida & minus ſicca:non debet in
telligi ꝙ æſtas in principio ſit magis calida q̃ in
fine eius:cum dictum ſit prius in tractatu primo:
diſtinctione decima:capitulo octauo:ꝙ ſummꝰ
gradus calorum totius anni eſt in fine æſtatis.ſ.ſo
le exiſtẽte in quintodecimo gradu leonis : & ſum
mus gradus frigoris eſt in fine hyemis ſole exiſtẽ
te in qntodecimo gradu aquarii.Vnde et non de
bet intelligi ꝙ hyems in eius principio ſit magis
frigida:& i fine eiꝰ minꝰ frigida.ſed Hermes uult
intelligere in propoſito ꝙ æſtas in principio ſit
magis calida q̃ ſicca : & ſic non obſtat quin ma/
ior caliditas æſtatis ſit in fine eius.Et hoc uerum
eſt ut cõmuniter.Similiᷣ uult itelligere ꝙ hyems
in principio ſit magis frigida q̃ humida : &

sic nō obstat quin maior frigiditas hyemis sit in fine eius. & sil'r hoc est uerū: Et una cū eis considerent regulæ uniuersales q̄ ponent' prius in tractatu primo. & sic finitur hoc capitulum.

¶ Capitulū.5. de signis p̄nosticis caloris aeris.

POsitis regulis particularibus caloris aeris sumptis ex naturis stellarū & partiū circuli: Modo intēdo in hoc capitulo ponere signa p̄nostica caloris aeris. Et primo ponā tibi signa p̄nostica sumpta ex stellis secūdis in aere: ut sunt stellæ comatæ & sidera discurrētia. Deinde ponam tibi signa sumpta ex nubibꝫ paralell' et uirgis et aliis cōsilib⁹ q̄ apparēt circa solem & lunā. Et alia signa sumpta ex aīalibus irrationalibꝫ & aliis effectibꝫ hic inferius. Et hunc modū intendo obseruare in oībꝫ distinctionibus sequentibꝫ. Dicit P to.2°. quadripti.ca.9. q̄ stellæ secūdæ q̄ apparent in aere: sicut caudatæ stellæ: & etiā aliæ huiusmodi: & ea quæ apparent circa luminaria: si fuerint coloris rubei: uel ad rubedinem declinauerint: significabūt ea q̄ sunt ex natura martis. Cum ergo mars significet talia huiusmodi signalia significabūt calorem & siccitatē aeris: q̄m ut dicit Hali eodē ca. color rubeus minimū calorē et siccitatē significat. Sil'r caudatæ stellæ uel cometæ quæ apparent coloris rubei secūdū P to. ibidē sunt de natura martis: & significāt calorem & siccitatē. Item dicit Hali.2°. q̄driparti. in eodē ca. ulti. Et q̄libet stellarū trahit ad partē suā fumositatē concordantē cū natura sua. & q̄n apparuerit hæc fumositas multa in pte alicuius illorū: significat q̄ uirtus illius stellæ uincet: & scietur q̄le accūs erit p calorē fumositatis. Hæc hali.

Ex uerbis hali satis patet: q̄ si aliqua stella secunda: & præcipue si stella comata fuerit generata a marte ul' ab aliq̄ alia stella de natura martis. s. calida & sicca: uel fuerit talis secūda stella generata i pte martis: uel alicuius stellæ calidæ & siccæ: signi ficat dominiū caloris & siccitatis in aere. & hoc idem significabit si caloris rubei extiterit. Et eodem modo si generet' in directo alicuius alterius planetæ uel stellæ: significat illud accūs mūdi q̄d cōcordauerit cū natura stellæ: & cū eo loco istius signalis cum quo generata fuerit. Et dicit Hali in fine centiloquii P to. q̄ illa cometa quæ dicitur matuca est rubea: & habet caudā rubeam & lōgā et est de natura & cōplexione martis: significabit ergo p̄dictū calorē aeris cū apparuerit. Et dicit albu.5°. de coniūctionibꝫ magnis: dria ulti. q̄ si apparuerit aliqua stella comata in æquidistantia signi arietis: significat supfluitatē caloris in quarta æstiuali. Itē ibidē ubi supra: si apparuerit aliq̄ stella comata in directo geminoꝝ erūt multi uēti calidi comburētes fruct⁹. Itē idem in libello suo de floribus: ca. ulti. si cometa apparuerit in libra significat apparitionē paupertatis in cordibꝫ hominū: mō ex frigore & mō ex calore. Itē.5°. de coniūctionibus magnis ubi supra: si stella comata apparuerit in directo sagictarii facit uehementiam caloris. Et ibidem dicit albu. si cometa apparuerit in directo aquarii: et in parte occidentis fuerit eius apparitio: significat multā caliditatē.

Et dicit hali abenra. li. 8. ca. ulti. q̄ si cadat aliq̄ stella a scorpiōe: & dimittit unū signū: erunt multæ combustiones aeris: & minuent' aq̄ fluuioꝝ i terris. Itē sol oriens: clarus: mūdus: sine nebul' et re aliq̄ iṕm coopiente clarū diem significat. Hæc P to. ubi supra. Itē si sol luna & stellæ ualde clare appareant & nō obscuri: serenitatē significat. Virgil'. in georgi. li. 1. in fine. & hoc maxime uerū est si tales in eoꝝ ortu fuerint uel occasu. Plini⁹ i tractatu suo de signis p̄nosticis aeris. Sol pur⁹ oriens & nō ferués serenū diē denūciat: & si etiā occidit pridie serenus sicut & oritur tāto serenitatis certior est fides. Itē serenus occasus serenitatē significat. Hæc Aristo. in de p̄bleumatibꝫ: pticula. 26. Et hæc oīa si contigerint in æstate calorem aeris significant. Item si fuerit nebula: & ipsa cadat: & nō ascendat supius in sil'itudine nubiū: serenitatē significat. Virgil'. ubi supra. & hocidem est signū caloris. Itē si nebula fuerit & obtineat' a sole: & sic euanescat: p̄ hoc enī in æstate multotiens p̄notat' serenitas: & calor futur⁹ designat'.

Item Aristo. dicit: p̄ pruinā paruā in autūno & uere mane apparentē serenitas illius diei & calor multotiens designat'. Itē in æstate si aurora fuerit frigidior solito hæc eadē designat. Itē si post occasum solis sup aquas & palludes & prata uidetur fumus siue uapor albus: calorē & serenitatē in crastino designat. et hoc idem significabitur illo die si ante ortū solis iste huiusmodi uapor apparuerit. Itē copia roris in mane uel uespere in quacūq̄ parte anni fuerit significat serenitatē futuræ diei. & si in æstate ceciderit: uel in fine ueris: aut in principio autūni: calorē illi⁹ diei significabit. Hæc Aristo. in de p̄bleu. Itē auster calidior est q̄ boreas. Item eurus calidior est q̄ zephirus Aristo. ibidē. Sed intelligēdū ē hoc de regiōe ubi manſit aristoteles. in regionibus tñ nostris zephirus calidior est euro. Zephirus serenus & delectabilissimus est uentoꝝ. Aristoteles ibidem. Item si iuxta horizōtē fulminauerit sine tonitruo nulla uel modica ibidē p̄cepta nebula uel alibi fuerit aliq̄ serenitatē et calorē significabit futurā. Itē cant⁹ colūbaꝝ silueſtriū: caloré et serenitatē significat. Itē q̄n corui q̄si leti ex detractione plumæ ter uel q̄ter uociferāt: & cū foliis ludūt inter se: serenitatē & calorē significat. Itē q̄n corui q̄si latē ter singultāt serenitatē significat: & hoc sil'r signi

ficat calorē. Itē qñ corui q̄si stando cōtra solē ro
stra apiant: signū est caloris. Itē qñ milui ludētes
& quasi spaciantes in aere alte uolant: signum est
caloris: siccitatis: & serenitatis aeris. Item quan
do uespertiliones citi⁹ & in maiori copia uolant de
uespe solito: signū est caloris & serenitatis & sicci
tatis crastinæ diei: & hoc idem intellige de strabo
nibꝫ. Itē quando parū ante occasum sole lucēte
muscæ se cōgregāt in altū cōstituētes q̄si quoddā
gracile campanile: significat calorē & siccitatē in
crastino. Itē æstas est magis calida et serena aliis
partibꝫ anni. Itē ut cōmuniter mēsis marti⁹ est
magis serenus & calidus q̄ꝫ mensis aprilꝭ. Itē in
fine septēbris uel in principio octobris solebat eē
calor & serenitas nō multū durās: sed q̄si per qn
denā & nō ampli⁹. Vñ dicitꝫ a uulgo q̄ scūs Mi/
chael habet æstatē suā uel ante festū uel post. Itē
q̄dā regiones q̄ rōne situs sunt magis calidæ uꝫ fri
gidæ. Multa q̄dē alia signa caloris pñt adduci
de calore. Nā pro maiori parte signa p̄nostica se
renitatis in æstate fere signa sunt etiā caloris. Si/
gna uero serenitatis ponā in alia distin.3.hui⁹ tra
ctatus. Quæ etiam oportet te obseruare de calore
aeris & siccitate. Et finitur hæc distinctio prima.

¶ Distinctio.2.qualiter sit p̄nosticandū de fri/
gore & gelu per orbes magnos: & per eclipses
luminarium.

Ostq̄ꝫ in p̄ceden
ti distinctiōe de
terminatū est de
calore aeris: mō
itēdo ponere re/
gulas p̄ticulares
de frigore aeris:
et de gelu secūdū
opiniones diuer
sorū astrologo/
rū. Cā uero q̄re
pri⁹ determiatū
est de calore et frigore q̄ꝫ de hūiditate et siccitate ē
quia caliditas et frigiditas sunt qualitates actiuæ.
Siccitas & humiditas sunt qualitates passiuæ: &
actiua eo q̄ passiuis sunt digniora: sunt p̄ferēda.
Et cuiuscunq; aīati uita procedit ex calore: corru
ptio uero siue dissolutio eiusdē aīati p̄cedit ex fri
gore: Necesse fuit in distinctiōe prima hui⁹ tracta
tus determinare de calore. Et cōsequēter in hac
distinctiōe secūda de frigore & gelu regulas p̄ticu
lares intendo colligere. Cū igitꝫ de frigore aeris
uolueris p̄nosticare: oportet te primo scire domi
niū orbis in quo fueris: & signū p̄fectiōis orbis:
diuisorē quoq; & gradū p̄fectiōis. Oportet etiā
ut scias dñm coniūctionis magnæ: & dominum
eclipsis si habuerint significationē aliquā sup an
no suo in quo fueris: & in quo uolueris p̄nostica
re. Hæc aūt prædicta tradita sunt tibi in tractatu
p̄cedēti. ¶ His aūt præhabitis ex significatiōibꝫ
dñoꝝ: dispositoꝝ: de frigore & gelu iudiciū tuū
assumes. Dico ergo q̄ secūdū sententiā Ptolæ.
2°.q̄dripti.ca.8.& secundū sententiā albu.5°.de
coniunctionibꝫ magnis: dria.1. Saturn⁹ cū fuerit
solus dñs dispōnis orbis magni: uel diuisor aut
dñs ɔiunctiōis magnæ: aut eclipsis: aut fuerit dñs
ascēdentis ɔiūctiōis magnæ: uel dñs anguloꝝ p̄ce
dentis uel sequētis eclipsim: aut dñs alicuius tp̄is
reuolubilis: erit generaliter cā dāni qđ accidit propt
frigus: & erūt magna frigora cū glacie & gelu: &
erūt magnæ niues. in fluminibus quoq; & in ma
ri erūt pericula: & submersiones naufragātibꝫ ac
cidūt: si fuerit ascēdens in eis & aer hyemalis. Et
si saturnus tunc fuerit in aliq̄ dignitate suaꝝ eēn
tialiū siue accidētaliū: eo fortius hoc significabit:
aut cū fuerit fortis in suo loco: aut in signo frigi/
do. ¶ Et dicit albu. ubi supra: q̄ si saturn⁹ huius/
modi dominium obtinuerit: & fuerit in ariete: et
fuerit latitudo ei⁹ meridionalis: significat uehemē/
tiā frigoris & gelu: & nimiū & multū roré. Itē
sc̄m albu. ibidē: saturn⁹ cū fuerit ī tauro et p̄dcm
dñiū obtinuerit: significat uehemēs frig⁹: et muta
tionē ueris a suo calore. Itē sc̄m albu. saturn⁹ si
fuerit ī cācro significat gelu. Itē dicit Hali in tra
ctatu suo de exīstentia planetarū de subradiis: Sa
turnus si fuerit in libra & fuerit matutinus: signi
ficat frigidos & siccos uētos. Itē secundū albū.
ubi supra: si saturn⁹ fuerit in scorpione huiusmo/
di obtinēs dominiū: significat uehementiā frigo
ris hyemis: & niues destruentes messes. Itē Hali
ubi supra: saturnus in scorpione uespertinus: signi
ficat congelationē: matutin⁹ uero septētrionaliū
& frigidoꝝ uētoꝝ est significator. Itē Hali ibi
dem: saturnus matutinus in sagictario significat
frigiditatē & cōgelationē. Itē secundū albu. ubi
supra: saturn⁹ in capricorno exñs: si eius latitudo
fuerit septētrionalꝭ & dñetꝭ sicut prius: significat
multū gelu: & multū frigus: & multū niuē. Item
Hali ubi supra: saturnus in capricorno uespertinus
frigiditatē: matutinus frigidā boream significat.
Itē Hali ibidem: saturnus in aquario sub radiis
hyemē facit durā: et matutinus ibidē exñs hyema
lem facit aerē: stationarius uero ibidē exñs est gla
ciosus. Itē secundū albu. saturnus in aq̄rio retro
grad⁹: significat niues & uehemētiā frigorū. Itē
sc̄m albu. ibidē: saturnus ī piscibꝫ huiusmōi ob/
tinēs dñium significat uehemētiā frigoris tp̄e suo
¶ Iupiter uero cū prædictū dominiū obtinuerit
nō significat frigus generaliter secundū sententiā
Pto. & albu. sed tempantiā & bonā cōplexionē
aeris. Iꝑ tñ iupiter ut dicit albu. ubi supra dria. 2.
q̄ cum fuerit in ariete significat uehementiam fri
goris in quarta hyemali: & si fuerit eius latitudo

ibidē meridionalis hoc idem fortius significabit
Itē secundū albu.ibidē:iupiter in tauro significat uehemēs frigus. Itē secm eundē ibidē iupit' in geminis significat uehemēs frigus quartæ hyemalis. Et si idē fuerit matutinus uel oriētal' significat uehemēs frig⁹ Itē secm albu.ubi supra iupit' i cācro significat caliditatē & frigiditatē tpe suo.
Item iupiter in leone secundū Albu.ubi pri⁹ significat uehemens frigus in quarta hyemali cum pauco frigore in medio eiusdem quartæ. Item secm Albu.ubi supra:iupiter in scorpione significat uehementiā frigoris in principio q̄rtæ hyemalis usq; ad mediū eiusdē. Item secundū Albu. ubi supra:iupiter in aquario significat uehementiā frigoris in quarta uernali. ℭ Mars uero prædictū dominiū obtinens secundū Ptol'.& Albu. ubi supra plus habet significare calorē q̄ frigus: tñ secundū albu.ubi supra:differentia.3.mars cū fuerit æquidistans signo geminoꝝ:significat uehementiam frigoris. Itē secūdū albu.ubi supra ibidē:mars cū fuerit in scorpione significat multū frigus in quarta hyemali & autūnali & æstiuali. Itē secūdū albu.ubi supra:mars cū fuerit dñs in sagictario multiplicat' frigus in quarta hyemali. Itē secundū Hali ubi supra:mars in capricorno matutin⁹ hyemales dies p loca facit. ℭ Sol uero iuxta sententiā astrologoꝝ est pater naturalis caloris:& é significator uitæ:tñ albu.in maio. introduc.dria.6.dicit: q̄ antiq assil'auerūt oppositionē solis ultimæ remotioni eius a locis eius in quibus per eius absentiam frigus nimiū:& aialia consumit et semina. ℭ Venus aūt secundū albu. nō significat multū frigus:sed bonam temperantiā aeris.tñ secm albu.ubi supra: differētia.5.ue/n⁹cū fuerit i ariete:& fuerit eius latitudo meridionalis:significat uehementiā frigoris. Item secm albu.ubi supra: uenus in uirgine significat aeris cōmixtionē:et forte declinabit ad frigus et ad siccitatē. Itē secundum albu.ubi supra:uenus in libra significat bonam complexionē aeris cū frigiditate eius. Itē secm albu.uenus in scorpione significat uehementiam frigoris. Item secundū Hali ubi supra:uenus in sagictario uespertina uē tosa est & frigida. Itē secundum Hali ibidē:uenus in capricorno sub radiis solis gelida est:& uespertina non frigida est. ℭ Mercurius uero cum prædictū dominiū obtinuerit secundū sententiā Ptolæmei & albuma. ubi supra: Si tunc iungat' alteri planetæ ul'ex aspectu amicabili:& forte misceatnr generaliter concordabit & coaptabit' naturæ illius planetæ:& faciat talia opera q̄lia planetæ uel stellæ fixæ quibus applicet: & si nulli applicuerit: assimilabitur opus suū parti signoꝝ in quo est. Tñ secundū albu.ubi supra:differētia.6. mercurius cū fuerit in cancro significat frigiditatem aeris. Item secundū albu.ubi supra:differē
tia.6.mercurius in scorpione significat uehemēs frigus. Item albu.ibidem:mercurius in piscibus significat multos uentos frigidos. ℭ Luna uero nō significat multū frigus aeris secūdū sententiā albu.sed significat humiditatē. Tñ secūdū albu. ubi supra:differentia.7.luna si fuerit in tauro significat uehementiam frigoris. ℭ Oēs autē planetæ debiliter significant frigus p̄ter saturnū tñ: tñ iuuant saturnum ad frigus in casu quo ipse dominatur. Et cū alii sibi complectunt' sicut accidit in cōplexione saturni & martis:de qua cōplexione loquit' Albu.7.maio.introduc.& ponitur in tractatu.1.istius libri:distin.10.ca.5. Vñ mars nō obstante q̄ sit excellenter calid⁹ in hyeme:tñ multū iuuat ad gelu p suam siccitatē:cū cōplectitur saturno.saturnus enī p se est effectiuus gelu in tpe sibi cōueniēte:& sic nō est aliqs alius planeta. Vñ regulæ prius positæ de frigore & gelu sunt magis efficaces. Regulæ tñ sumptæ a dominiis aliorum planetarū multū iuuant ad frigus in certis casib⁹. ℭ Mō ponā tibi regulas de frigiditate: sumptas ex eleuatōe unius planetæ sup aliū. Dicit Albu.6. de coniunctiōibꝫ magnis:dria.2.q̄ saturnus sup martē in tauro significat frig⁹ uehemēs. Et nota q̄ oēs regulæ positæ de eleuatōe uni⁹ planetæ sup alios in ariete ponunt' in dria.1.libri.2.sicut pri⁹ dictū est:& quæ in cācro in dria.2.ponunt':& sic de aliis. Itē dicit albu.ubi supra:saturn⁹ sup martē in uirgine significat destructionē magnæ partis terræ cum uehemēti frigore & durabili:& p̄cipue in tpibꝫ conueniētibꝫ. Itē albu.ubi supra:saturnus supra martē in capricorno significat uehemens frigus & durabilitatem eius. Itē albu.ubi supra:saturnus super uenerem in piscibus signum est magni frigoris. Itē saturn⁹ super mercuriū in leone significat uehemēs frigus tpe suo. Itē saturnus sup mercuriū in uirgine significat multū frigus. Itē saturnus super mercuriū in capricorno multū significat frigus. Itē saturnus sup mercuriū in aquario significat multū frigus. ℭ Itē iupiter sup martē in ariete significat magnū frigus.
Itē iupiter super martē in leone significat nehementiam frigoris. Itē iupiter super martē in sagictario significat multum frigus tpe suo debito.
Itē iupiter super mercuriū in capricorno significat uehementiam frigoris destruētis. Itē iupiter super mercuriū in aquario significat frigus. Et in piscibus significat frigus uehemēs. ℭ Mars uero super saturnū in uirgine magnū frigus significat tpe suo. Et in capricorno significat frigus magnū tpe suo. Itē mars super ioué in capricornio significat frigus uehemens. Mars uero super solem in libra significat multum frigus. Mars etiam super mercurium in tauro significat uehemēs frigus in quarta autumnali & hyemali. & in capricorno mars super mercurium significat uehemēs frigus.

¶ Sol uero ſup planetas nō ſignificat frigus ſecū dū Albu. ¶ Venꝰ uero ſup ſaturnū in piſcibꝫ ſignificat uehemens frigus. Itē uenus ſuper mercurium in capricorno: ſignificat uehemens frigus. Item uenus ſuper mercuriū in capricorno ſignificat uehemens frigus tpe ſuo. ¶ Mercuriꝰ quoq; ſup ſaturnū in tauro ſignificat frigus uehemens. In uirgine etiam ſignificat frigus uehemēs. In aquario uero ſuper ſaturnū ſignificat multū gelu Mercurius ſup iouem in capricorno & aquario ſignificat frigus multū. Item mercurius ſup martē i geminis ſignificat frigus uehemēs. Mercuriꝰ ſup uenerē i capricorno ſignificat frigꝰ uehemēs. ¶ Luna uero ſup martē in tauro ſignificat frigiditatē multā. Hæ ſunt regl'æ albu. de frigiditate ſūptæ de eleuatiōe planetarū ſup alios. ¶ Et dicit Meſſ. i li. ſuo de cōiūctiōibꝫ: q cū tres ſupiores fuerintꝫ cōiūcti in ſigno terreo: ſignificat multitudinē frigoris & impedimentū eius. Itē iuxta ſententiam Meſſa. ubi ſupra ca. 10. & ſil'r iuxta ſentētiā Albu. 1ᵐ. de cōiunctōibꝫ magnis: ſi fuerit conniūctio magna ſaturni & iouis in ſigno terreo & ſaturnus fuerit fortior: ſignificabit malū & deſtructionē ſeminū ex frigore & fame. Item ca. 11. dicit Meſſa. q ſi coniūctio media. ſ. ſaturni et martis fuerit in ſigno terreo ſignificabit niues: gelu: et fortitudinē frigoris. Et dicit Meſſa. in epl'a ſua de coniunctionibꝫ: ca. 5. q cū eclipſis lunæ fuerit in ſigno frigido: ſignificabit fortitudinē frigoris

Et ſecundū Albu. 4ᵐ. de coniunctionibꝫ magnis differentia. 1. cū fuerit gradus aſcēdens ſiue locus alicuiꝰ coniunctionis magnæ uel eclipſis in ſigno arietis: aut peruenerit ibidē directio aut p̄fectio: aut fuerit ibidem gradus p̄fectiōis orbis magni: aut fuerit ibidē almutaz ſiue dñs ſiue diſpoſitor alicuius tpis reuolubilis: ſignificat uehementiam frigoris in hyeme cum niue: & præcipue apud deſcenſum ſolis in ſignum libræ ſignificat. ¶ Et ibidem dicit Albu. ſi aliqđ eoꝝ q̄ dixi fuerit in ptibꝫ meridionalibꝫ arietis: ſignificat frigiditatē aeris.

Itē dicit Albu. ubi ſupra dria. 2. q cū fuerit aliquod eoꝝ in tauro q̄ dixi: erit uehemēs frigus in q̄rta uernali: & ſimiliter ſignificat magnū frigus. Et ſi aliqđ eoꝝ q̄ dixi in tertia q̄rta tauri erit multū frigus. Et Albu. ubi ſupra dria. 4. dicit: q cum ſignū cancri fuerit aliqđ eoꝝ q̄ dixi ſignificat frigiditatē quartæ uernalis & uehementiam frigoris in quarta hyemali. Et idem ubi ſupra dria. 5. q cū fuerint leoni ſignificationes q̄s dixi: ſignificat mediocritatē quartæ uernalis: & pro parte declinabit ad frigꝰ cū multo frigore quartæ hyemal'

Et ſecundū Albu. ubi ſupra dria. 6. cū uirgo fuerit aliquid eoꝝ q̄ dixi: ſignificat in regionibꝫ et ciuitatibꝫ in quibꝫ dñat' uehementiā frigoris in q̄rta hyemali cū uentis ſeptētrionalibꝫ. Et ſecundū Albu. ubi ſupra dria. 8. cū fuerint ſcorpioni ſignificationes p̄dictæ: ſignificat frigus in hyeme in regionibꝫ & ciuitatibꝫ quibꝫ dñat' ſcorpio. Et ſecundū Albu. ubi ſupra dria. 9. cū fuerint ſagittarii ſignificationes p̄dictæ: erit quarta hyemal' frigida & humida in locis ubi ſagittarius dñat'. Et Albu. ubi ſupra dria. 10. cū capricornus fuerit aliquod eorum quæ dixi: erit in locis ubi dominat' mediocritas frigoris in principio quartæ hyemalis cum conſtrictione frigoris in fine eiuſdem q̄rtæ. Et dicit Albuma. ubi ſupra differentia. 5. q̄ ſi fuerit aquarius aliquod eorum quæ dixi: erit in quarta uernali mediocritas in frigore. Item ſecūdum Albu. ubi ſupra differētia. 12. ſi fuerit ſignū piſciū aliquod eorū quæ dixi: erunt multa frigora in quarta hyemali: intelligendum eſt in regionibus & ciuitatibus in quibus dominantur. Et iſtæ regulæ particulares ſufficiāt ad præſens de frigiditate & gelu ſumptæ ab initio orbis magni: & a dñio eius: et a coniunctionibus magnis & eclipſibus. Et has regulas prædictas debes ſimilit' ſeruare cum uolueris inueſtigare de frigore per reuolutiones annorum mundi: & per introitus quartarum anni: & per coniunctiones & oppoſitiones luminarium.

¶ Capitulum ſecundū qualiter ſit pronoſticandum de frigore & gelu p̄ reuolutiōes annorū mundi: & per introitus quartarū anni.

Vm uolueris p̄noſticare de frigore & gelu per reuolutiōes annoꝝ mundi: & p̄ introitus q̄rtarū anni Oportet te primo ſcire dūm anni et q̄rtæ. hæc aūt ſcire debes ex his q̄ tradita ſunt in tractatu. 1. diſtinc. 9. Quo habito uide ſecundū ſententiā Albu. 4ᵐ. maio. intro. dria 5. q̄n ſaturnus p̄fuerit anno abſq; martis aſpectu uel alterius planetæ calidi: tunc erit frigus uehemens in hyeme in oīb⁹ regionibus & ciuitatibus ſeptētrionalibꝫ: & eo fortius ſi fuerit ſaturnꝰ aſcēdens in medio circuli ſui augis & corrūpunt' animalia & ſementa. In regionibus aūt ſuperflue calidis minuet' calor & fiet aer temperatꝰ: & eo melius cū fuerit ſaturnus deſcēdens in circulo ſuæ augis. Item in eadem differentia dicit Albu. Saturnus cū fuerit a ſole abſq; aſpectu martis ul' alteriꝰ planetæ calidi: & præfuerit anno: & fuerit in finibus ſignoꝝ: auget' in frigore hyems & durabilitate: & mltiplicat' uēt⁹ ſeptētrional' frigidꝰ nimis & erit deſtructio aialiū & ſeminū: & eo peius ſi fuerit aſcendens in circulo ſuo: & præcipue in regionibus ſeptentrionalibus hoc eueniet. & ſi contingat hoc in æſtate erit aer temperatus. Item Albumazar ubi ſupra. Luna cū prædicta mō anno præfuerit aut ſoli in aliquo tempore anni permixta extiterit erit tertia q̄rta anni ſolito magis fri-

gida & ſicca:& quarta anni ultima magis frigi/ da & humida. Quid autem ſignificetur per iſtū terminū eſſe a ſole patet prius in diſtin.9.tractat⁹ primi:capi.7. Et Albumazar in libro de floribꝰ in principio fere.Saturnus in reuolutõe anni im peditus & in ſigno aereo exiſtens:ſignificat gra/ uitatẽ frigoris & gelu.Et ibidẽ in ca.de terræmo tibus & diluuiis dicit Albumazar ſic:Saturn⁹ in reuolutione anni ſui.ſ.cum fuerit in ſigno aereo facit niues & frigus cũ tenebris aeris.Itẽ in Exa/ ſenon dicitur ſic: Saturnus in quibuſdam ſignis ſuis.ſ.amicis:ſiꝫ borcales flatus exaſperat et hye male frig⁹ auget:æſtiuũ caloꝛẽ minuit. Mars ue ro ecõtra in quibuſdã ſignis amicis boreale frig⁹ mitigat:æſtiuales calores accendit. Item dicit Al bumazar.2°.de coniũctionibus magnis:differẽ tia.8. Saturnus ſi fuerit dominus anni:& præfue rit in reuolutione anni & in triplicitate arietis re trogradus & non in angulo:& aſpexerit aſcen/ dens:& receperit diſpoſitionem lunæ & martis: ſignum eſt magni frigoris perimens beſtias.& ſi illic fuerit cadens : & non aſpicit aſcendens : & fuerit directus : & mars cadens a loco : ſignificat idem quod prius. Item ſi ſaturnus fuerit in ge/ minis uel in eius triplicitate in angulo & direct⁹ & fuerit dominus anni : ſignificat magnũ frigus hyemis.et ſi aſpexerit illic & nõ fuerit i ãgulo ſed aſpexerit aſcendens & fuerit directus : ſignificat magnũ frigus hyemis.& ſi aſpexerit aſcẽdens & fuerit directus ibidem ſignificat magnum frigus in regionibus ſigni in quo fuerit. Itẽ ſi ſaturnus fuerit in cancro uel in eius triplicitate in angulo directus:& mars cadens ab eo & fuerit dominus anni:ſignificat magnũ frigus:& ſi ibidem nõ fue rit in angulo ſed aſpexerit aſcendens directi cur/ ſus erit etiã frigus. Et ſi fuerit illic retrogradus & aſpexerit ſe cum marte : & fuerint fortunæ ab eo cadentes : augmentabitur frigus. Hæc Albuma/ zar ibidẽ. Item Albu.octauo de coniunctioni/ bus magnis:differentia prima.& ſimiliter Hali abenragel libro.8.capitulo primo dicunt:ꝙ ſi ſa turnus i reuolutõe anni habuit dominiũ:& ipſe ſeu eius radii fuerint in ſignis aereis:& luna fue/ rit infortunata ab eo:faciũt niuem & grandinẽ & frigus uehemens. Item Hali ubi prius capitu lo ſexto dicit:ꝙ ſi ſaturnus fuerit dominus anni: & erit impeditus & dãnatus:erunt multa frigo/ ra. Item Meſſahalla in libro ſuo de coniunctio nibus magnis:ca.4 dicit ſic:cũ plures planetæ cõ iuncti fuerint in reuolutione anni in ſignis frigi/ dis ſignificat grauitatem frigoris & temperamẽ/ tum caloris.Et Albumazar in libro experimen/ torum dicit ſic:cum deſcenderit mars in triplici/ tatẽ igneam in reuolutione anni:auget naturam calorum.& cum deſcenderit ſaturnus in eam mi nuit caloris naturam.& cũ deſcenderit ſaturnus in triplicitatem terream auget naturam frigoris: & cum ibi mars deſcenderit minuit naturam fri goris.Et cũ deſcenderit mars in triplicitatẽ aereã auget calorem:& ſaturnus ibidem minuit. Et cũ deſcenderit ſaturnus in triplicitatem aqueam au get frigus:& mars ibidem minuit. Et in eodẽ li bro paulo ante dicit Albumazar:ꝙ cũ luna præ/ fuerit anno & libera a malis:multiplicabunt pluuiæ & erit frigus. Item ibidem cum præfuerit an no ſaturnus erit annus grauis frigore. Itẽ ibidẽ ſi cũ hoc fuerit ſaturnus retrogradus grauius ſi/ gnificat frigus. Itẽ ibidẽ ſaturnus ſi pfuerit ãno et fuerit i geminis uel i ei⁹ triplicitate & fuerit direct⁹ & i ãgulo generabũt uẽti et frig⁹ & turbines:& ſi fuerit remot⁹ ab angulo generabit frigus hyemis Item ibidem:ſaturnus cũ præfuerit anno & fue rit in cãcro & in eius triplicitate:& in angulo di rectus et non aſpexerit eum mars:generabitur fri gus & minuetur calor.ſi aũt fuerit remotus ſatur nus ab angulo & non aſpiciatur a marte erit etiã frigus.& ſi fuerit ſaturnus retrogradus & mars aſpexerit eum fortunæ quoq; fuerint abſentes ab eo generabitur frigus. Et in alio capitulo ſequẽ ti dicit Albumazar:ſi fuerit ſaturnus in ſcorpio/ nẽ & domin⁹ anni & fuerit ei coniũcta luna & mars:erit nimiũ frig⁹ & deſtructio meſſiũ. Iu piter quoq; cum fuerit dominus anni & in arie/ tẽ ſignificat multum frig⁹ in hyeme:& ſi fuerit in geminis ſignificat grauitatẽ hyemis. Similiter ſi fuerit in leone ſignificat frigus hyemis:& ꝑcipue in fine ei⁹. Et ſi fuerit in uirgine ſignificat niues & frigus in autũno. Et ſi fuerit in libra ſignificat frigus in principio hyemis. Et ſi fuerit in ſcor/ pione ſignificat frigus in initio hyemis:& graui/ tatem frigorum in fine hyemis. Et ſi fuerit in ſa gictario ſignificat temperantiam aeris in princi/ pio hyemis & frigus in medio & fine eius. Et ſi fuerit in capricorno ſignificat graue frig⁹ in fine hyemis. Et ſi fuerit in aquario erit uer frigidum. Et ſi fuerit in piſcib⁹ ſignificat multitudines fri gor⁹ in fine anni. Mars uero cũ fuerit dñs ãni & in ſcorpiõe ſignificat grauitatẽ frigoris in hye me. Et ſi fuerit in ſagictario ſignificat frig⁹ a quo deſtruent arbores & annonæ. Hæc Albumazar in libro expimẽtorũ ſuo⁹. Qualiter aũt ſcies reuolutionẽ anni mũdi:et qualiter habebis dñm anni patent hæc in tractatu primo:diſtin.9.ca.1. et.2. Alkindus uero ponit aliquas regulas de re uolutiõe anni mũdi:& ponunt in fine libri.9.iu dicum:differẽtia.13.in coniũctione uel oppõne ꝑcedẽte introitũ ſol i arietẽ uide qd ſignũ uẽdica uerit ſatur⁹ illa hora.ſi enĩ uẽdicauerit ſignũ fri gidũ:frig⁹ illi⁹ ãni ſignificabit. Itẽ dicit Alkĩ.ibi dẽ:Sol dũ ſingl̃as ãni igredit q̃rtas iupit notãd⁹ & iudicabis p ip̃m hora ɔiũctiõis uel oppõnis ꝑce dẽtis itroitũ ſol i q̃rtã eodẽ mõ ſicut pri⁹ p ſat nũ

Item ibidem uide dños coniunctionũ uel oppo/ sitionũ p̃cedentiũ introitũ anni & q̃rtæ anni eius necnõ & dños omniũ coniunctionũ uel oppoſi tiõnũ earũ.ſil'r etiam dños aſcẽdentis anni & q̃r tarum anni.& uide tunc in quibꝫ fiat applicatio cuiuſlibet illorũ dñoꝝ:et erit tps illud naturæ il/ lius ſtellæ cui facta eſt applicatio:& p̃cipue ſi dñi p̃dicti fuerint locati in terminis ſeu dignitatibus ſtellarũ quibꝫ applicãt. Vñ ſecundũ Alkin.ſi ap plicuerit ſaturno : frigus & grandinẽ & nebulas ſignificat. Itẽ ſecundũ Aomar:& ponit' in fine libri.9.iudicũ.Itẽ ſecundũ Allkin.in epl'a ſua:ca. ulti..& ſecũdũ Hali abenra.li.8.ca.26.diuerſitas aeris totius anni in calore & frigore ſcieť ab aſcẽ dente coniũctionis uel præuentionis luminariũ: & a loco coiunctionis uel præuentionis quæ fue rit ante introitũ ſolis in arietẽ:& a loco lumina/ ris ĩ figura:& a locis ſil'r planetaꝝ. ¶ Vñ ſi ſatur nũ inueneris ĩ aliquo angulorꝫ ab aſcẽdente : aut in aliquo angulorꝫ dñi aſcẽdentis firmum in eo dem loco:aut in aliqua dignitatũ ſuarũ:& maxi me in medii celi angulo : ſignificat diuerſitatẽ in aere:& damnũ:& tenebras:& in tpe caloris mi/ nuit calorẽ:& in tpe frigiditatis facit magnũ fri/ gus.Si uero remotus fuerit ab angul'erũt tpa ſta/ bilia & æq̃lia:ſicut eſſe debent:Cũ ſaturnꝰ fuerit ĩ angulis a dño aſcẽdentis minor:et debilior erit ſi gnificatio ſua q̃ in angulis ab aſcendente. Itẽ di/ cunt ibidẽ Aſpice ſil'r mercuriũ:ſi eũ inueneris in medio cæli ab aſcẽdente coniunctionis:& fuerit in aliquo ſignorꝫ aereorꝫ:et aliqua infortuna fue rit in aliquo angulorum a mercurio:ſignificat di uerſitatẽ in aere:& uentos dãnabiles.& hoc mõ iudicabis ſi inueneris aliquã infortunã in aliquo angulorũ a mercurio:et mercuriũ in angulo a for tuna:quia tantũ ualet hoc quantũ cũ infortune ſunt in ſignis coniunctionis aut in ſuccedentibus Pone ergo illũ ſignificatorẽ :poſtmodũ inſpice cuiuſmodi cõmixtiones habet cũ ſaturno & mar te.Et ſi habuerit cõmixtionẽ cũ ſaturno de quar/ to aut oppoſitione aut coniũctione : & ſaturnus fuerit in ſignis frigidis & ſiccis:aut frigidis & hu midis:creſcet frigus tpe frigiditatis:& minuet' ca lor tpe caliditatis. Et ſi aſpectus fuerit de trino uel ſexto : & fuerit ſaturnus in ſignis antedictis : ſignificat idem qd' dixi:ſed nõ tantũ. Sed ſi ſatur nus fuerit in ſignis calidis & humidis : q̃ ſunt ge/ mini & eiꝰ triplicitas:& habuerit cõmixtionẽ cũ ſignificatore de oppoſito uel de quarto aut con iunctione:ſignificat qꝫ aer erit tpatus & de bona cõplexione. Et ſi hæc coniunctio fuerit de terno uel ſextili ipo exiſtente in ſignis p̃dictis:ipſa ſigni ficatio erit maior:& maioris tempiei:et melioris cõplexionis.Hæc ibidẽ. ¶ Et ſicut iudicas de au gmentatione & diminutiõe caloris & frigoris p cõmixtionẽ cũ ſaturno.ſic iudica de augmẽto:di minutione calorꝫ p cõmixtionẽ ſignificatorꝫ cũ marte.Et ſi ſaturnũ inueneris cũ parte illa de qua locutũ eſt prius in præcedenti diſtin.ca.2.q̃.ſ.acci pitur a gradu in circulo:iudica per eum ſicut ante diximus per exiſtentiã eius in angulo:& in aſpe/ ctu ſignificatorꝫ. Itẽ p eoſdẽ ca.ſequẽti.ſ.27.ubi ſupra:hora introitus ſolis in.20.gra.ſcorpionis apta aſcẽdens & quatuor angulos & planetas:et aſpice uenerẽ:iouẽ:& mercuriũ : & ſecundũ poſi tionẽ eorũ iudicabis qualitates aeris.& ſi tunc ſa turnus fuerit in ſigno igneo:& in aliquo angulo rũ:& præcipue in medio cæli:& habuerit cõmi/ xtionẽ cũ mercurio : & fortunæ ab eo receſſerint ſignificat dãnũ in aere:& præcipue ex frigore:& multas pluuias dãnabiles. Itẽ Alkin.in fine epi/ ſtolæ ſuæ dicit qꝫ ſecundũ Meſſahallã ſaturnus in reuolutõe anni ſi manſerit in ſigno frigido & ter reo aut aqueo addet in frigore:mars autẽ minuit ibidem. Itẽ Almanſor in libro capitulorꝫ ſuorꝫ dicit :cũ ſol ineat ad ſaturnũ in ſignis meridianis erit frigus maximũ. Item Meſſahallã in epl'a ſua ca.6.dicit : Signa planetarũ ponderoſorũ ſi fue/ rint in reuolutiõe anni aut in quocũq; tpe reuolu tionis ſigna frigida:erit in hyeme frigus:& tem/ peramentũ in æſtate. ¶ Nunc reſtat ponere regu las particulares de frigore per quartas anni. Vñ ſecũdũ ſententiã Pto.4°.quadriparti.ca.12.ſi pla netæ qui dñant' in loco coniunctionis uel oppo ſitionis præcedentis introitũ quartæ anni.ſ.præ/ cedentis introitũ ſolis in aliquod q̃ttuor pũctorꝫ cardinaliũ.& ſil'r in angulo q dñant' ſequentẽ lo cũ coniunctionis uel oppõnis:& fuerint frigidi: et in ſignis frigidis extiterint. Et loca principalia prædicta.ſ.locus coniũctionis uel oppõnis:et an gul° ſequẽs ſimiliť fuerit ſigna frigida:& ſi cũ hoc prædicti dñi coniũcti fuerint cũ planetis uel ſtel/ lis fixis frigidis:uel aſpiciant' ab eis:& fuerint in locis cæli frigidis:ſignũ magnũ eſt frigoris p illã quartã anni:ſi cũ hoc concordauerit natura illi° quartæ.Et hæc regula ſimiliť debet intelligi in oĩ coniũctione & oppoſitione & quadratura lumi nariũ per totũ annũ. Itẽ Hermes in li.de floribꝫ dicit:qꝫ ex coniũctione ſolis & ſaturni fit frigus.

Itẽ Alkin.in epl'a ſua:ca.4.dicit ſic:dũ comburi tur aliquis planetarũ leuiũ in quarta autũnali & fuerit directus:ſignũ eſt frigiditatis & gelu.& cũ comburit' in quarta hyemali ſignificat nebula & uentos meridianos.& qñ cõburit' in quarta uer nali ſignificat nubila.& qñ comburitur in æſtate ſignificat de calore & fulgoris & tonitruis. Sed qñ comburunt' planetæ põderoſi:ſunt huiuſmo di ſignificatiõis:niſi qꝫ ſunt debiliores. Et in fine capituli dicit ſic Alkin.qꝫ luna in declinatõe me/ ridionali qñ applicat' cũ planetis directis:erit ſi/ gnificatio ſiccitatis:& mouet' aer ad ſummũ fri/ giditatis ſi fuerit minuens in lumine. Et dicit Al/

kindus ubi supra:ca.2.qꝫ cum fuerint directi pla
netæ a capite cancri ad caput libræ:erit gelu ad sũ
mũ:tunc enĩ ualde debilitaꝫ calor plarũ. Et qñ il
lic fuerit retrogradi:& solfuerit a capricorno ad
arietẽ:sol tunc dissoluit gelu:nisi tunc multiplicẽ
tur uenti septentrionales. Et qñ directi a libra ad
capricornũ & sol cum illis:& erunt occidentales
erit tunc summũ gelu a parte septẽtrionis:et quie
scent uenti a meridie. Itẽ secundũ sententiá Al
bu.quæ ponit in fine libri.9.iudicũ.& iuxta sen
tentiã positã in tractatu de aptiõibꝫ portaꝝ.&
secũdũ sniam Aomar.i fine libri.9.iudi. Et Hali
aben.li.8.ca.28.s.in regula posita ab eis de aper
tionibꝰportarũ:quæ ponebaꝫ in tractatu primo
distin.10.ca.9.& silr ponebaꝫ in distinctõe pce
dente:ca.2. Si ergo in illa regula siue in apertiõe
portarũ ascribatur administratio saturno:signi
ficat grandines:nubes:& frigus. Et accidit aptio
portarũ ꝓut dictũ est prius qñ inter planetas ha
bentes domos oppositas fuerit aspectus:& recef
serit luna ab inferiori:et applicuerit superiori. Et
scdm hermetẽ ut recitat haly aben.libro.8.c.4. Si
fuerit mars iũctus cũ uenere in introitu anni ul q
tæ:significat niues & frigus. Alkin. i epistola sua
c.6.dicit:si in reuolutiõe anni luna applicuerit cũ
marte:significat nubes intercisas & gelu. Et Her
manus in tractatu de hymbribus: qui sic incipit.
Cũ multa & uaria &c:dicit qꝫ in introitu solis in
librã uenus ante solẽ plusq̃.30.gra.discurrẽs hye
mis principiũ frigore redũdabit. Sunt insup quæ
dã partes cæli quæ rõne stellarũ fixarũ quæ in eis
situanꝫ:significant frigiditatẽ in aere:cũ fuerit lo
ca cõiunctionũ magnarũ aut eclipsiũ aut ascẽdẽ
tia earundẽ cõiũctionũ uel oppositionũ aut ascẽ
dentia anni:aut fuerint loca coniũctionũ lumiã
riũ aut loca oppositionũ eoꝝ in eis ante introitũ
anni aut quartæ:aut fuerint ascẽdẽtia earundẽ cõ
iunctionũ uel oppositionũ aut ascẽdens anni aut
alicuius quartæ ãni:aut generaliter cũ ipsæ partes
cæli fuerint alia loca principalia. Dicit itaq; Pto.
secũdo quadripar.c.11.qꝫ partes meridionales ari
etis congelant & infrigidãt. Et scdm haly ibidẽ:
sunt de natura saturni. Tauri uero ptes mediæ ut
dicit Pto.hũectant & infrigidãt. Cãcri uero par
tes septẽtrionales frigidæ sũt. Aquarii uero signũ
generaliter infrigidat. Pisciũ signũ vlr infrigidat
& uentos generat. Hæc Pto.ibidem.

¶ Capl'm.3.qualiter sit pronosticandũ de frigo
re & gelu ꝓ oẽs menses & medietates mensium:
& quartas mensium.

Vm uolueris pronosticare de frigi
ditate aeris ꝓ oẽs menses & medie
tates & quartas mensiũ & sciueris
dñm mensis & medietatis & quar
tæ eius:uide scdm sniam Pto. secũ
do quadripar.c.12. Qualitates &
naturas planetarũ dñatorũ qui dñantur in loco
coniũctionis uel oppositionis uel quartæ mensis
aut in angulo sequẽti quẽlibet dictorũ locorũ. Si
tñ oẽs planetæ illi uel maior pars eorũ fuerint fri
gidi in signis frigidis existẽtes: & fuerint cõiũcti
cum stellis fixis frigidis:& si loca principalia præ
dicta silr fuerint frigida. Et si ꝑdicti dñi iungãtur
planetis frigidis & eos aspiciant aspectu forti &
amicabili:signũ ẽ frigoris aeris i illo mẽse uel me
dietate aut quartæ mensis:si cũ hoc concordaue
rit natura tẽporis siue quarta anni: & eo fortius
si dñatores planetæ & loca principalia anni: &
quartæ eius frigus significauerit. Itẽ Alkindꝰ in
eplã sua.c.6.qꝫ si in cõiũctione uel oppositiõe ulr
quarta luminaris lũna applicuerit cũ marte: signi
ficabit nubes cum gelu intercisas. Itẽ aspiciendũ ẽ
ad regulã prius positã de apertione portarũ in oi
coniunctione uel oppositiõe & quadratura lumi
nariũ. Si ergo i aliquo eorũdẽ fuerit apertio por
tarũ & si ascribatur administratio saturno: frigꝰ
significabit prout prius allegatũ ẽ ab Alkindo &
ab aliis. ¶ Item prout patet in tractatu de aperti
onibus portarũ Si saturnus aspexerit dños aper
tionis:uel fuerit cũ eis coniunctus & fuerit in do
mo aquæ.i.in signo aqueo:frigus & nubes signi
ficabit. Et debemus obseruare has regulas priꝰpo
sitas in.c.ꝑcedẽti & allegatas ab Alkindo:q̃ regu
læ ponũtur in fine libri.9.iudicũ: Ac etiã obserua
re debes in hoc caplo oẽs regulas pro maiori par
te prius positas in caplo ꝑcedẽti de frigiditate ae
ris & finit hoc capitulum.

¶ Capl'm.4.qualiter sit pronosticãdũ de frigo
re & gelu omni die.

Vm uolueris scire quid sit quoli
bet die de frigore & gelu & qñ &
quo die erit frigus. Accipe signũ a
sole ad saturnũ prout dicit Alkin
dus in eplã sua.c.7.& proiice d si
gnol unæ & ubi terminaꝫ numerꝰ:uide qs plane
ta sit in illa domo dñs.nã si fuerit domus saturni
erit i lla dies frigida. Et dicit Alkindꝰ:qꝫ frigidæ
planetæ sunt iupiter saturnꝰ & uenꝰ. Itẽ dicit Al
kindus ibidem:quando obuiauerit luna cum stel
lis frigidis:uenit uentus lente:& infrigidatur aer.
Itẽ ibidem:uide quãdo luna fuerit in principio
signi:quis planeta aspexerit eam:& iudica secun
dum hoc. Significabit enĩ secundũ additamentũ
sciẽtiæ rerum aeris. Si ergo saturnus aspexerit eã
ulr alia stella frigida:significat iuxta dictũ Alkin.
frigiditatẽ aeris. & recolas sp de regula priꝰ data
de aptione portarũ. Si enĩ fuerit aptio portaꝝ i
aliquo die mẽsis: & ascribaꝫ admistratio ꝑdicta
saturno:erit frigꝰ. Et dicit Hermãnꝰ in tractatu
de imbribus:qui sic incipit: Cũ multa & uaria &

cætera: qꝫ capricorni ſignū plus habet frigoris q̄ꝫ pluuiæ: iſ̄m ergo efficit frigꝰ cū fuerit aliqd̄ coꝛ q̄ dixim⁹ prius in primo ca. huiꝰ diſtin. i. cū fuerit aliqs locus principal̄: aut fuerit aliqua ſtella ſigni ficans frigus in eo: tūc enī addet de frigore. Itē ſe cūdū ſententiā Lincoñ. in tractatu ſuo de tempie aeris: & ꝑ put ponit̄ etiā in Exaffenó. Cū excellēs frigus pronoſticare uolueris unde & fructꝰ terræ mortificent̄: uide teſtimōia planetarū frigidoꝛ concurrētia. Vel ſecundū Exaffenó uide q̄ pla netæ anno ul'menſæ concurrūt: q: i ſunt natural'r frigidi: ſicut accidebat anno chriſti. 1255. ſaturno tūc exiſtente in capricorno. ſ. in domo ſua: &. 5. annis continue fuerit ibidē: & in aquario ſil'r mo rabat̄. diſpoſuit ergo. 5. hyemes in magno frigo re: & æſtates frigidas fecit propter aſpectū ei⁹ op poſitū ad ſolē ꝑ æſtatē: & ita impedierūt fructuū maturitatē: & erāt autūnoꝛ tpa frigida & perni ciosa p. 3. lunatiōes: & circa pleniluniū: tūc etiā le ſit uites in primo flore: & fructu arbores priua uit: & magnas peſtilentias generauit ꝑ quartilem aſpectū ad martē & mercuriū. Sed ſecundū Lin coñ. ibidē minuebat̄ tñ multū effectꝰ ſaturni: qa mltū diſtabat a cenith capitis noſtroꝛ: hec ibidē Et dicit Hermes trimegiſtꝰ li. 4. ca. 1. Scito utrū ſi gna planetaꝝ pōderoſoꝛ ſint calida ul frigida ut te ñ lateat aliqd ex rebꝫ tpis. ſi enī illa ſigna fuerit calida ſignificabūt calorē ī æſtate: & tēperātiā ae ris ī hieme. & ſi p̄dcā ſigna fuerit frigida ſignifica būt ecōuerſo frigꝰ ī hieme: et tpantiā aeris ī æſtate Itē li. 5. ca. 1. dicit p̄dict⁹ Hermes: qꝫ ſi in hyeme cū ſole fuerit planeta calidꝰ et ſiccus: fit hyems mi nus frigida & humida. Si uero in æſtate fuerit cū ſole planeta frigidus et humidus: fit æſtas minꝰ ca lida & ſicca. Iō dicit Hermes oī ſpeculāti q̄litates tēpoꝝ ſp̄ ē ꝑuidēdū q̄ ſigna ſol habeat: & qs pla neta cū eo ibidē iūgat̄ & qs ſit coꝛ horoſcopus: Sic ergo rerū q̄litates & naturas cognoſcet ſi q̄li tates & mutationē tēpoꝝ cognouerit cū ſtatu & tēpie aeris: & cū q̄litatibꝰ regionū & climatū: hæc ille. Itē frater q ſe uocat p̄ſcrutatorē in tractatu ſuo de tēperie aeris in cōcluſione ſua ſecūda deter minat de gelu: grādine & niue. Vnde dicit ibidē: qꝫ gradus putei ſūt maxime frigidi: deinde exal tationes cōmunes. ſ. gradus augmētātes fortunā: quos ponit Albu. in prīo libro: & exaltatio mar tis & oīum planetarū exaltationes ꝑiter ſūt frigi dæ: & exaltationes particulares quas pōit Albu. grā. augmētantes fortunā in ſecūdo loco in ſexto maioris introducto. dria. 22. Itē dicit frater: qꝫ nullus planetarū ꝓter ſaturnū in puteo facit gelu niſi luna per puteos tranſiens ſit infra radios ali cuius planetæ eſt tñ frigus ſi ſit aliquis planetarū magnorū. Et ſcito qꝫ gelu fit per planetas duos: & ſi non ſe aſpiciant & ſunt in puteis fere ſicut q̄ñ coniūgūt̄. Sol in termīo martis īpedit gelu oīno niſi ſit in puteo: & niſi in cōiunctione uel aſpectu iouis cū ſaturno: Sol ī exaltatione permittit grā dinē eē ſed nō gelu nec niuē. Si ſit ī termio martis illud ī locis mōtanis. In hyeme uero ſi ſol nō ſit in termino martis oīs plā ī aſpectu ad ſaturnū ī pu teis facit gelu præter luna quæ nō habet morā cū eo: & tunc illud quod nocte cadit erit congelatū ad modū extremorū ſtraminū: & cadit cum quo dam ſonitu ſubtili. Conſil'r ois aſpectus planetæ ad planetā in puteo facit gelu: & quicqd tūc pluit ī mōtanis nr̄is eſt nix. In tali aūt forma ſecūm gra dus exaltationis alicuiꝰ ſit grādo: minor enī cā fri giditatis facit grādinē q̄ niuē. & intelligo ſi luna habet morā in aſpectu ad ſaturnū aut aliū plane tam in puteo: ut habet continue quantū ſit de pu teo in puteū: tunc fit etiā per eam gelu. Saturnus etiā ſolus in puteo ſi ſol nō ſit in termino martis continue facit gelu: & oē tunc cadens eſt nix: ſed alii planetæ nō ſic. Itē cū ſol eſt in puteo tunc lu na infra eius radios in aliqua exaltatione facit ni uē in montanis. & ſic facit cum aliis planetis ſecū dum exaltationes aliquas. & iſtæ ſunt regulæ ſu pra de gelu & niue & grandine. Et ſufficiūt illæ regulæ particulares de gelu & frigore: ſumpte ex qualitatibus & naturis planetarū & aliarū ſtella rum & ſignorū & partiū circuli & figura.

¶ Capitulū. 5. qualiter ſit pronoſticandū de fri gore & gelu ſecūm ſtellas cauſatas in aere.

Modo oſtendam tibi ſigna quædā pronoſtica frigoris & gelu: ſum pta ex ſtellis ſecūdis in aere: cuiuſ modi ſunt ſtellæ comatæ & ſide ra diſcurrentia: etiam alia ſigna pronoſtica ſūpta ex ſignalibus q̄ apparent circa luminaria. & alia ſumpta ex aīali bus irrationalibus. & ex aliis effectibus hic infe rius. Dicit Ptolæ. ſecundo quadripartiti. c. 9. qꝫ ſi caudatæ ſtellæ & alia ſigna apparentia in aere hora eclipſis circa luminaria: & cadē ratiōe qua cunqꝫ alia hora fuerit coloris nigri uel quaſi colo ris uiridis ea quæ ſaturni naturā imitari diximus ſignificabunt. Cū ergo dictum eſt qꝫ ſaturnꝰ ma xime ſignificat frigus & gelu ī aere: ſequitur qꝫ hu iuſmodi ſigualia ſic collocata: ſignificant idem. Et hoc idem patet ex haly ibidem: dicitqꝫ. Color niger fit ꝓpter magnā cōbuſtionem. & māifeſtū eſt qꝫ res quæ comburūtur multū redeunt poſtea ad naturā frigidam. aut erit nigredo ꝓpter frigus multū & magnū. Et color uiridis fit propter ma gnū frigus. & ex quo ita ē: expedit qꝫ color uiridis & niger concordant cum natura ſaturni. hæc ille. Item alibi in eodē. c. 9. dicit haly. qꝫ qñ dñabit̄ uirtus alicuius planetæ in gubernatiōe mūdi con uertit ſumoſitates iſtas ad ſui naturā & eius color

erit concordatus significationi naturæ cõplexio nis illius planetæ qui dominatur: & ideo accipit̃ a colore significationem planetæ. Ex his satis pa tet q̃ si stellæ comatæ aut illa signalia in aere ap parentia fuerint coloris nigri & uiridis significat frigus in aere & alia accidentia in mundo que sũt de natura saturni. ¶ Item hali in fine centilo quii dicit: & allegat hoc a ptholomeo q̃ illa co meta quæ dicitur nigra ẽ d̃ natura saturni & eius color est magis ceruleus q̃ niger. illa ergo signifi cabit frigus in aere ut prædictũ est. Et illa similiter scd̃m hali significat mortalitatẽ multã & decola tionem. Et Albu. 5. de coniunctionibus magnis differẽtia ultima dicit q̃ si apparuerit aliqua stel la comata in tauro erit uehemens frigus cum cor ruptione messiũ. Et Albu. in libro de floribus: si apparuerit cometa ī libra significat apparitionẽ paupertatis in cordibus hominũ diuersis modis. s. modo cũ frigore: & modo cum calore. ¶ Et. 5. de coniunctionibus magnis ubi supra dicit. Si ap paret cometa in scorpione significat uehemẽs ge lu & pruinæ & frigora. Item scd̃m Albu. ibidẽ. si apparuerit cometa in capricorno significat ni ues grandines & frigus: ita ut plante distruentur.

Item ptholemeus. 2. q̃dripartiti. capi. ultimo. di cit q̃ quando sol niger oritur aut ad uiriditatẽ de clinans aut si cũ nubibus occidat aut circa ipsum unus uel duo circuli fuerit: seu nubes quæ soles ap pellantur habuerit earũq̃ nubium radii si declinã tes ad uiriditatem uel nigri fuerint aerem hiema lem. & pluuias indicãt. Et dicit hali ibidem q̃ sol quando ascendit uel occidit si apparuerit niger uel uiridis demõstrat q̃ fumositas quæ ẽ circa eũ est de natura saturni: ergo illa fumositas frigus si gnificat. Item Ptholemeus ubi supra: conuenit: similiter ut aspicias ad lunã super die tertia: ante coniũctionẽ: & die tertia ante præuentionẽ & to tidẽ dieb9 ante eius dimidietatem in luce: nec non & totidẽ diebus post has horas eiusq̃ locũ tũc ob seruare debemus. Si ergo luna tũc nigra apparue rit aut uirida aut spissa hiemalẽ aerem & pluuias significabit. Item scd̃m hali tunc fumositas cir ca eã erit de natura saturni: & per consequens si gnificat frigus. Item si in hieme sol rubicundior & clarior apparet in occasu q̃ solebat flante bo reali uel alio uẽto septẽtriõali frigido ī sequẽti no cte gelu significat: & hoc expertum est. Itẽ si in hieme de nocte stellæ clariores appuerit: radii ei9 quoq̃ appareãt scintillare signum est frigoris & gelu: & hoc similiter est expertum. Item aere exi stente claro intensius frigus fit q̃ si aer existit ne bulosus. Item Aristo. in problematibus parti cula. 25. dicit in aurora est intensius frigus q̃ ī ue spere. Item Aristo. ibidẽ particula. 26. uenti fri gidi sunt. Itẽ in eadem particula zephirus uento rum est frigidissimus. Item si in principio gelu uentus orientalis fuerit illã quoq̃ plagam stabili ter tenuerit experimẽtatur illud signũ q̃ gelu diu durabit: uix aũt aut nũq̃ in istis regionibus est hi ems cũ gelu diu permanente qñ per magnã partẽ illius hiemis uentus teneat plagã orientalẽ Aȝ. tñ ubi supra ponit uentum oriẽtalẽ calidiorem esse uento occidentali: sed hoc intelligendum est p̃ re gione sua hic tamen cõtrariũ est expertum. Item boreas frigidior est q̃ auster. Nã dicit Aȝ. ubi su pra auster in libra frigidus ẽ sicut apud nos bore as: sequit̃ ergo q̃ boreas ī hieme gelu significabit. Ex his autem uerbis Aȝ. satis patet q̃ idẽ uenti non sunt magis frigidi apud oẽs: immo alii uenti aliis habitantibus frigidiores existunt. Itẽ expert um est q̃ si in tẽpore hiemali & pluuioso res su bito deficcentur quæ solebant de facili post tantã pluuiam humectari ut sũt papirus & pergamenũ & similia signu uest gelu. Itẽ si in principio ge lu humiditas superuenerit quæ sit nix uel grando uel pruina & non pluuia cõtinuationẽ gelu signi ficat: et hoc est dictum uulgi. Et si nix fuerit illa hu miditas & partes eius fuerint subtiles fortius si gnificabit gelu: magnæ enim & latæ partes niuis cadentes plus significãt dissolutionẽ gelu. Et si p̃ dicta humiditas cadens fuerit grãdo & eius par tes paruæ fuerint albæ quoq̃ & graciles & etiã ro tundæ significat continuationem gelu. Magnæ enim partes & oblongæ & minus albæ dissolu tionem eius significãt. Item pluuia ipsius gelu si gnificat dissolutionẽ hæc omnia patẽt experimẽ taliter. Item multotiens præsciẽt gelu p̃ frigidita tem non cõsuetam in extremitatibus hominũ nõ calefacientium se ad ignem. Item patientes mor bos cronicos frigidos multotiens gelu præsciunt eo q̃ tunc magis patiuntur. Et habentes morbos calidos quãdoq̃ etiã præsciunt quia tũc minus pa tiuntur & se tunc sentiant aleuiatos. Itẽ ossa ho minum fracta & alia uulnera eorũ antiq̃ quæ pri us fuerint sanata q̃ gelu multũ dolent. Itẽ si in principio gelu uolatilia aquatica quærant magnã aquam non cõgelabilem propter fluxũ maris flu entis ad aquã illam significat q̃ illud gelu erit ma gnum. & diu durabile. Itẽ si paruæ aues in princi pio hiemis congregauerint se ī magna multitudi ne & fuerint diuersæ ȝ specierum & aliquãdo uni tæ speciei tñ si omnes fuerint paruæ ut passeres & huiusmodi & tũc illæ aues cõgregatæ ī campo in modica distantia a uilla ibidẽ querunt cibũ signũ est frigoris & aliqñ gelu aliqñ etiam tempestatum ualidarum. Itẽ gelu plus accidit in hieme q̃ ī alia parte anni. Itẽ pluries accidit ī nocte q̃ ī die. Itẽ sũt regiones quæ ratione situs frigidiores sunt & plus habent de gelu: cuiusmodi sũt illæ quæ sũt p̃ pinquiores polo & similiter loca mõtuosa sũt ma gis gelida q̃ loca iuxta mare: hæc sũt signa p̃nosti ca frigoris & gelu futuri. Multotiens etiã præsciẽt

in præsenti si gelet p congelationē panni linei aq̄ humefacti suspensi i aere extra domū tūc gelu ni/ mio ꝯgelatur. Itē illud idē scitur si stillæ penden/ tes ad tectū domus nō distillauerit plusq̄ prius di stillabant. Itē in tēpore frigoris & p̄cipue gelido homo quilibet ānelitū suū & similiter ānelitū alio rū potest meli⁹ uidere q̄ i alio tpe. Mō restat di/ cere signa ex quibus sciemus excessū nimiū frigidi tatis & gelu p̄teriti: & hoc signū magnū ē si mul/ ti senes post frigus & gelu moriāt. Itē multaꝝ pa rietum ruina post gelu eius excessū significat. Itē q̄ multo pauciores sint aues q̄ solebāt que i tpe ge lu capiunt ut passeres & alaudæ & silꝛia. Itē q̄ post gelu aīalia siluestria sint magis macra causis tñ ali is q̄buscūq; amotis. Itē ut extra solitū pululatiōes segetū & herbaꝝ marcescāt. & hoc i gelu excellen ti frequēti⁹ accidit tā sine niue q̄ cū niue. Itē nota q̄ gelu sine niue multotiens est cā q̄re tā segetes q̄ prata min⁹ fructificāt q̄ solebāt. Item si i uiis mul tum usitatis fuerint post dissolutionē gelu multa lacū maria & p̄fundiora q̄ solebāt & plura signū est illius gelu dissoluti. Itē q̄ uasa ænea siue cāpa næ faciliter frangant. Itē si humor nō consuetus gelat & q̄ aquæ ꝯsuetæ cōgelari congelēt ampli us q̄ solebant. Ita q̄ ultra solitū glacies sint ma/ gnæ & spissæ & maxime si in paruo tpe hoc con/ tingat. Itē si arbores & plātæ & segetes i hieme sic mortificent ita ut ex inde caristia magna fructuū p̄ueniat certissimū signū ē excess⁹ magni frigoris & gelu in hieme. Ista signa p̄nostica frigoris & ge/ lu sufficiūt ad p̄sens. Plurima tñ alia possūt addu ci signa ꝺ frigiditate aeris absq̄ gelu quæ ponent in distictiōe sexta i q̄ de tēpestatib⁹ determiabit.

¶ Incipit distictō.3.de ꝑenitate & siccitate & bo na tēperantia aeris.

¶ Capitulū.1.est q̄ liter sit p̄nosticandū de hiis p bes magnos & p coniunctiones magnas & p/ eclipses luminariū.

In hac distinctiōe 3.Intendo ponere regula s particula res de siccitate & seréitate & bōa tē perātia aeris quas extraxi ꝺ diuersis libris astrologoꝝ Causa autem qua/ re i hac distinctio/ ne intendo deter/ minare de bona tē perantia aeris una cū siccitate & serenitate est hæc Bona enī tēpantia aeris siue tēpata cōplexio ei⁹ ut cōiter: accidit i serenitate ei⁹ & plus i serenitate q̄ i humiditate eius: accidit.n.frequēter tēperātia i sic citate tempata. ut cū fuerit aer neq; excellenter sic cus neq; excellenter humidus nec excelléter calid⁹ excelléter frigid⁹. Vñ si i his q̄litatib⁹ ad cōplexio nē temperatā decliauerit bonā temperantiā aeris siue cōplexionē equalē hēre uidet. hoc aūt maxīe accidit i seréitate & siccitate ei⁹ tēperata. Cū enim aer fuerit nubilosus & turbid⁹ ab eq̄litate ꝯplexio nis e⁹ recedere uidet eo q̄ ipse de natura sua sit lim pidus sed cū fuerit seren⁹ & tempate sicc⁹ ei⁹ ꝯple/ xo tēpata ē & dēlectabilis. Ergo ut cōiter i ista tria coīcidūt: tēpata serenitas & bōa tēpātia aeris siue æq̄lis cōplexio ei⁹. Et hac de cā itendo determiare i ista distinctōe de istis tribus. s. siccitate & sereni/ tate & bona temperantia aeris & primo de eis de terminabo per orbes magnos & coniunctio/ nes magnas & eclipses luminarium: deinde p re/ uolutiones ānoꝝ & p introitus q̄rtaꝝ āni. Et dei de p cōiunctiones & oppositiones & q̄draturas lumiariū scd̄m modū p̄us obseruatū i duabus di/ stinctiōibus p̄cedētib⁹. ¶ Cū āt uolueris p̄nosti/ care de siccitate & serenitate & bona tempātia ae ris p orbes magnos & p cōiunctiōes magnas & p eclipses lumiariū apta ascēdens & q̄tuor angulos in initio orbis magni: & i hora cōiunctionis ma gnæ & eclipsis iuxta doctrinā traditam tractatu primo distinctionibus .2.3.& .4. extrahe dñium uniuscuiusq; eoꝝ quib⁹ p̄habitis p ipsos domos dispositores eoꝝ iudicabis. Dico ergo q̄ scd̄m sētētiā ptolemæi.2.q̄dripartiti ca.8. & iuxta sen/ tentiā albu.5.de cōiunctionibus magnis differen tia.2.iuppiter cū solus fuerit domin⁹ orbis partis magni uel diuisor anni orbis: uel fuerit dominus cōiunctiōis magnæ uel eclipsis: aut si fuerit domi nus ascēdētis cōiunctōis magnæ uel dominus an guli p̄cedentis uel sequentis eclipsim aut dominus alicuius tpis reuolubilis: facit generaliꝛ oēs res cre scere eritq; aer tempatus & salutifer & multoꝝ uē torū humidoꝝ qui uēti scd̄m hali sūt saniores q̄a dissoluūt humiditatē spissā. Itē fruct⁹ terræ scd̄m ptolemæū augm̄tabūt & erūt salubres maris na/ uigationes & fructus terræ atq; omnes res p̄fecti/ biles augmētabūt nocētes uero minuent: hæc ille ¶ Et dicit albu.4.maioris introductorii dria .6. q̄ quia sol i temporibus operat aliquib⁹ & quia cōpositiones nō fiūt nisi i locis sup quos eius mo/ tus tēperat & q̄a sol significat uitā uniuersalē po suerūt antiqui ipsū eē fortunā. Cūq; fuerit ei⁹ mo/ tus i locis quibusdā tempatis tempat ibidē aer & fit bōæ ꝯplexiōis: hæc ille. Sol ergo si p̄dictū dñiū sibi uēdicauerit tempantiā aeris bonā significabit ¶ Itē scd̄m ptolemæū ubi supra & scd̄m album. 5.de cōiunctionibus magnis differentia.4.uenere p̄dictū dominiū obtinēte erit tempantia aeris & generaliꝛ operabit ea q̄ luppiter opabat & si erit eius significatio i aere erūt uēti tempati humidi nu tricabiles m̄tū. s. q̄ faciēt crescere & erit aer limpi d⁹ bon⁹ & clar⁹ ¶ Cū uero mars dñiū obtiet p̄dī ctū scd̄m albu & ptolemæū ubi supra differen.3 erit cā detrimēti p̄ueniētis ex siccitate generaliter

Itē ſcd̄m ptolemæū & albu.ubi ſupra differētia 5.mercurius eſt ꝯplexiōis ſicce feſtini motꝰ eo ꝙ ſp uadit cū ſole et retrogradat' ſæpius ſuo curſu:unde ſcd̄m eos ſi hūerit dn̄iū ſiccitātē auget & ſi fuerit ī aliq̄ digitate pl'aꝝ ſiccoꝝ & qñ aſpicit ſe cū eis & ſol' tadios intrat. Ex p̄dictis ergo patet ꝙ mars & mercuriꝰ ut coiter ſiccitatē ſuperfluā aeris ſigificant ſed ex ſui natura bonā tēp̄ātiā aeris ñ faciāt niſi p accn̄s.ſ.ſi iūgat' plis ſuperflue huidis tēp̄ādo eoꝝ hu morē ſed iuppiter ſol uenꝰ natural'r faciūt bonā tē pe.aeris ℂ Et dicit albu.5.de cōiūctiōibꝰ magnis dr̄iar.ꝙ ſi Saturnꝰ p̄dictū dn̄iū obtīuerit & fuerit in ariete ſignificat p̄ſperā aeris cōmixtionē.Itē ha li ī tractatu ſuo de exn̄tia pl'aꝝ de ſub radiis.Satur nus in ariete matutinus bonā cōmixtionē oñdit.

Et ſcd̄m albu.ubi ſupra ſaturnus ſi fuerit ī tauro & eiꝰ latitudo ſeptētriōal' ſignificat bonā ꝯplexio nē aeris:Et ſcd̄m hali ubi ſupra ſaturnꝰ ī tauro ſub radiis bonā ꝯmixtiōm & bonū tp̄s ſigificat ueſpti uus aūt ſiccitatē ſignificat.matutinꝰ uero aut oriē talis bonā cōditionē & ſanitatē ſignificat. Item ſcd̄m albu.ubi ſupra.Saturnus ī geis ſi eius latitu/ do fuerit meridionalis ſiccitatē aeris ſignificat.Et ſcd̄m hali ubi ſupra ſaturnus ī geminis ſub radiis ſiccus eſt:ueſptinꝰ ſiccus & matutinus bonæ cōplē xiōis eſt. Et hali ubi ſupra ſaturnus ī cācro matu/ tinus ul'oriētalis erit bonæ cōplexionis. Et ſcd̄m albu.ubi ſupra ſaturnꝰ ī leone paucitatē ſignificat pluuiaꝝ & uehemētē ſiccitatē:& ſcd̄m hali ſi fue rit ibidē ſub radiis aut ueſpertinꝰ ſignificat ſiccita tem aeris:matutinꝰ quoq; bonā cōmixtionē & ſta tiōarius ſiccitatē efficit. Et ſcd̄m albu.ſaturnꝰ cū fuerit in uirgine ſiue fuerit eius latitudo ſeptētrio/ nalis ul'meridionalis ſignificat bonā aeris cōmi/ xtionē: & ſcd̄m hali ſi fuerit illic matutīꝰ ſigificat ſiccitatē. Et ſcd̄m albu.ſaturnꝰ ī libra ſigificat bo nā cōplexionē aeris. Et ſi fuerit ī ſcorpiōe & re/ trogadꝰ ſignificat ſiccitatē aeris. Itē ſcd̄m albu.ſi fuerit ī ſagiƈt.erit bōa cōplexio aeris.Et ſcd̄m ha/ li ſi fuerit ibi ueſptinꝰ ſiccitatē ſignificat. Itē dicit hali ſaturnꝰ ī piſcibꝰ matutinus bonā ꝯplexionē ſi gnificat. ℂ Iuppiter uero p̄dictū dn̄iū hñs bonā temperātiā ſignificat. Itē ſcd̄m albu.5.de cōiūctio nibus magnis differētia .12. Iuppiter uero ſi fuerit in ariete p̄dictū dn̄inū habens ſignificat ſanitatem corporū & cōter bonā tēp̄ātiā aeris.Sed ſcd̄m hali ubi ſupra.Iuppiter ī ariete occidētalis ſeu oriē talis ſerēitatē aeris ſignificat. Itē ſcd̄m albu. ubi ſupra iuppiter ī tauro exiſtens ſignificat augmēta tionē caloris & ſiccitatis ī.4.autūnali & erit.4.æ/ ſtiualis ſicca & tēpata & calida:& ſi fuerit illic eiꝰ la titudo ſeptētrioālis bonā ꝯmixtionē aeris ſigificat Itē hali ſi fuerit illic ſub radiis ſolis medio erita/ tem āni ſignificat. Itē albu.ubi ſupra.iuppiter ī ge minis tempantiā aeris ſignificat in .4. autūnali. Itē ſcd̄m hali ſi fuerit illic ſub radiis bonā cōplexio nē ſignificat. Itē.d.hali ī cācro ſub radiis trāq̄lli/ tatem maris ſignificat : ueſp tiuꝰ quoq; & matutiꝰ bonā ꝯplexionem ſignificat & ſanitatem. Item hali iuppiter ī leone ueſptiuus bonā ꝯplexionē ſi/ gnificat:matutius ul'orientalis fortuniū oſtendit. Item ſcd̄m albu.ī uirgie ſignificat tempā tiā aeris in.4.uernali & bonita tē aeris.4.æſtiualis. Si fuerit eius latitudo ſeptētriō alis ſignificat bonā aeris cō/ mixtiōem. Itē ſcd̄m hali.iuppiter ī uirgie ueſpti/ uus bonā ꝯplexionē ſignificat. Item albu. iuppi/ ter ī uirgine retrogradꝰ ſignificat paucitatem pl.i uiaꝝ cū bōitate aeris. Itē dicit albu.ubi p̄us iuppi ter ī libra ſignificat bonā tēp̄ātiā aeris ueris & de clinationē eius ad frigiditatē. Et ſi fuerit retrogra dus ſignificat illud idem. Itē hali iuppiter ī libra ſub radiis ſignificat aerem bonæ ꝯplexionis ſtatōa rius quoq; bonū tp̄s facit & firmat. Item hali iup piter ī ſcorpiōe ueſpertinꝰ bonā cōmixtionē:ma/ tutinus bonū tp̄s ſtatōarius tr̄āquillitatem & quie tem facit. Itē albu.iuppiter ī ſagittario retrogra/ dus bonā tēp̄ātiā aeris æſtatis facit & mł'tas her/ bas.Item hali iuppiter ī ſagiƈtario ſub radiis bonā ꝯplexionē:matutinꝰ ſerenitatē adducit. Itē albu. iuppiter ī aq̄rio ſeptētriōal' ī latitudīe ſua ſiccitatē aeris ſignificat.Itē hali iupiter ī aq̄rio ſub radiis bo nam ꝯplexionē ſignificat Et dicit albu.luppiter ī piſcibꝰ bonā aeris cōplexionē ſignificat.4.autūna li.Itē hali iuppiter ī piſcibꝰ ueſptinꝰ bonā cōplexio nē ſignificat.matutīꝰ tr̄āqlitatē ī mari ſtatiōariꝰ ue ro bonā & tēperatā ꝯplexionē ſignificat: ℂ Mars uero p̄ut dictū ē p̄us cū p̄dictū dn̄iū obtīuerit ſicci tatem de ſui natura facit ſed nō tēperatā ſed exceſſi uā T'n̄ albu.ubi ſupra dicit cū fuerit ī ariete & eiꝰ la titudo fuerit ſeptētriōalis ſignificat ſiccitatē aer̄ & ſi meridōnalis ſignificat tēp̄ātiā aeris. Itē hali mars in ariete ſub radiis ſolis ſerenitatē ſignificat. Itē ha li ubi ſupra mars ī tauro ſub radiis tp̄s facit ſine uē to ueſpertinꝰ ſerenitatem ſignificat.Item hali mars in geis ſtatiōarius calidū & ſiccū & ſerenitatem ſi gnificat. Itē mars ī cācro ſtatiōarius ſcd̄m albu. caliditatem & ſiccitatem p̄noſticat. Item mars in leōe ſi fuerit eius latitudo ſeptētriōalis ſiccitatem aeris ſignificat & etiā ī uirgine. Item hali mars in uirgine ſtationariꝰ ſiccitatem.Item ſcd̄m albu.ſi re trogradꝰ fuerit illic ī uirgine ſiccitatē ſil'r. Et dicit hali mars ſi ī libra ſtacōariꝰ calidus & ſiccus ē. Itē albu.mars ī ſcorpione ſignificat multā ſiccitate ae ris & p̄cipue ſi fuerit eius latitudo ſeptentrionalis ſed ſi fuerit meridional' temperātiā aeris. Itē ſcd̄m albu.Si fuerit mars in ſagiƈtario et fuerit latitudo ſeptentrionalis multū flatū uentoꝝ cū ſiccitate & pauca hūiditate. Itē ſcd̄m albu. ſi fuerit mars in capricorno ſignificat paucitatem pluuiæ cū ſicci/ tate aeris.Item hali mars ī capricorno ſub radiis nutrit:ueſpertinꝰ bonā cōplexionē ſignificat. Itē albu.mars in aquario p̄ſperā ꝯplexionē aeris & ſi fuerit eius latitudo ſeptentrioālis ſignificat ſiccita

tem aeris .Item hali.Si fuerit ibidem sub radiis si/
gnificat ariditatē.Et albu.mars i piscibꝰ significat
bonā ꝯplexiōm:sed scd̄m hali mars i piscibꝰ sigifi
cat ariditatē.¶ Sol uero ut dictū ē cū dñiū dictū
obtinuerit tēpātiā i certo casu significat ut dictū ē
supra.¶ Sitr quoq; & uenꝰ ut p̄dictū ē bouā tēpe
rātiā & eiꝰ serēitatē significat cū ipsa eod̄ mō dña
tur.Item dicit albu.5.de cōiūctōibꝰ magnis dif.4.si
uenꝰ p̄dictū dñiū obtinuerit & fuerit i ariete signifi
cat siccitatē aeris cū dimiutiōe pluuiaꝝ & bonā
tēpātiā aeris.Item scd̄m albu.si fuerit uenꝰ i tauro se
q̄t siccitatē aer.Et si fuerit eꝰ latitudo septētriōal
significat bonā aeris ꝯmixtionē.Item hali uenꝰ i tau
ro uesptina serēitatē matutia bonā cōplexionē &
utilitatē sigificat.Item albu.uenꝰ i geis:si fuerit latitu
do eꝰ meridiōalis siccitatē sigificat.Item hali si fuerit
ibi sub radiis nimis d̄siccat.Item albu.si fuerit retro
gradacaliditatē & siccitatē .Item dic̄ alb.uenꝰ si fue
rit i cācro bonā tēpātiā aeris sigificat.Item hali si fue
rit ibi sub radiis tēpātiā sine uēto uesptia bonā cō
plexionē matutia serēitatē facit.Item albu.uenꝰ i leo
ne forsā bonā aeris ꝯplexionē:& si fuerit eius lati
tudo meridiōal tēpantiā aeris significat.Item hali si
fuerit ibidē matutia bonā ꝯplexionē ducit.Item di/
cit albu.uenꝰ i uirgie significat aeris ꝯmixtionē:&
forte d̄cliabit ad frītatē si fuerit illic septētriōalis
eiꝰ latitudo bonā ꝯplexionē significat.Et scd̄m ha
li i uirgie sub radiis siccitate uesptia bonā ꝯplexio
nē significat.Item albu.uenꝰ i libra bonā tēpantiā si
gnificat.Item hali si fuerit ibidē uesptia bñ ꝯplexiōa
ta erit.Item albu.uenꝰ cū fuerit i scorpione erit forte
bōa cōplexio aeris . & si erit ibidē eiꝰ latitudo se/
ptētriōalis significat siccitatē.Item albu.uenꝰ i sagi/
tario bonā cōplexionē aeris significat:& aliq̄n de
clinat ad hūiditatē supfluā & aliq̄n ad magnā sic
citatē.Item hali uenꝰ i sagictario matutia bonā ꝯple/
xionē significat.Item albu.uenꝰ i capricorno signifi
cat bonā tēpantiā aeris.Item albu.uenꝰ i aq̄rio signi
ficat bonā ꝯplexionē aeris.Et si latitudo eiꝰ ibidē
fuerit septētriōalis siccitatē significat & paucita/
tē pluuiaꝝ.Et dicit albu.uenꝰ i piscibꝰ significat bo
nā ꝯplexionē aeris.Et scd̄m hali uenꝰ i piscibꝰ sub
radiis significat serenū tp̄s.Matutia uero bonā cō
plexiōem significat.& gramia & fructus nutrit.
Mercuriꝰ uero ꝯput dictū ē siccitatē significat cū p̄/
dictū dñiū obtiet si i dignitatibꝰ pl̄aꝝ siccoꝝ fue/
rit:aut ab eis aspiciat̄ uel cū eis cōiūgat̄.Sed scd̄z
albu.5.de cōiunctiōibꝰ magnis.dria.5.mercurius
significat paucitatē pluuiaꝝ & uehemtē flatū uēto
rū.Item hali ubi supra mercuriꝰ i ariete .uesptinꝰ bñ
ꝯplexiōatꝰ matutinꝰ uel oriētalis significat mūdū
aerē.Item albu.ubi supra mercurius in tauro p̄dictū
obtinēs dūiū bonā aeris ꝯplexionē significat.Et si
fuerit illic retrogradꝰ significat illud idē.Et si fue/
rit latitudo eius septētriōalis mediocrē aeris ꝯple/
xionē.Item hali si fuerit illic uesptinꝰ bonꝰ matuti/
nus uero roridus erit & mūdus.Item albu.mercuri
us i geis significat bonā ꝯplexionē aeris.Et si lati/
tudo eiꝰ fuerit meridiōal̄ siccitatē denūciat.Item se
cūdū hali si fuēit uesptinꝰ illic d̄siccabit:matutinꝰ
uero bonā ꝯplexionē facē.Item scd̄m hali mercu.i cā
cro:uesptinꝰ trāqllitatē facē matutiꝰ bonā ꝯmixtio
nē & sanitatē iducit.Item dic̄ albu.mercu.i leone:si
latitudo eius fuerit meridiōalis significat bonā cō
plexionē aeris.Item hali si fuerit illic matutinus uel
oriētalis serenitatē significat.Item albu.mercurius i
uirgie significat bonā cōmixtōnē aeris: & p̄cipue
si fuerit eius latitudo meridionalis sed si septētrio
nalis siccitatē aeris.Item hali si fuerit illic uesptinus
significat siccitatē:matutinꝰ uero hūidus & bonā
ꝯplexionē.Item scd̄m hali mercurioꝰ i libra:uesptinꝰ
est bñ ꝯplexiōatꝰ.Item scd̄m albu.mercu.i scorpiōe
significat bonā ꝯmixtionē aeris .Et si fuerit latitu
do eius septētriōalis.significat siccitatē acris. Et si
fuerit meridiōalis sigificat bonā ꝯmixtionē.Item di
cit albu.mercu.i sagit.bonā aeris ꝯmixtionē signi
ficat:& p̄cipue si fuerit eius latitudo meridiōalis
Et dicit albu.mercu.i capricorno sup̄ destructio/
nē cōmixtiōis aeris & ip̄m declinare ad siccitatē.
Et si fuerit eius latitudo septētriōalis uel meridio
nalis significat bonā aeris cōmixtionē. Item albu.
mercu.i aq̄rio significat bonā aeris cōmixtionē.
Et si fuerit eiꝰ latitudo septētriōalis significat sicci
tatē. Item albu.mer.i piscibꝰ bonā aeris ꝯmixtionē
& forte decliabit ad siccitatē.Et si meridiōalis fue
rit latitudo significat mediā ꝯplexionē aeris.Item ha
li si uesptinꝰ bonā ꝯplexionē significabit:Si matu
tinus tranqllitatē & bonā cōplexionē significat.
¶ Lūa uero scd̄m sniam albu.ubi supra.siccita/
tē naturaliꝝ ñ sigificat.si p̄dictū dñiū obtiuit.signi
ficat hūiditatē. Item dicit albu.ubi supra.dria:6.Lu
na p̄dictū dñiū sibi uendicās.si i tauro fuerit signi
ficat nimiā siccitatē & tristitiā.Et si fuerit i cācro
erit fames & siccitas i hoibꝰ.¶ Mō ponendæ sūt
regulæ de his scd̄m eleuatiōes plaꝝ sup alios. di/
cit itaq; albu.6. de cōiūctiōibꝰ magnis.dria pria .
Saturnꝰ sup̄ iouē i ariete siccitatē magnā sigificat.
Et nota q̄ oēs regulæ q̄ ponūt̄ de eleuatiōe plaꝝ
sup alios i ariete ponūt̄ i p̄ma dria dicti libri:& q̄
i tauro ponūt̄ de tauro i.scda.& sic de aliis.Item al
bu.ubi supra.Saturnus sup̄ iouē i tauro significat
siccitatē nimiā i pluribꝰ climatibꝰ.i uirgie uero sic
citatē cū paucitatepluuiaꝝ i aq̄rio siccitatē pluri/
mā.Saturnꝰ sup̄ martē in tauro siccitatē nimiā cū
fame & mortalitate hominū significat.In libra ue
ro tēperiē aeris. In scorpiōe siccitatē aeris cū pau/
citate hūiditatis:Item saturnꝰ sup̄ solē i cācro siccita
tē i uirgie siccitatē ēt in libra siccitatē nimiā.In ca/
pricorno aq̄rio & piscibus aeris siccitatis .Item sa/
turnꝰ sup̄ uenerē i cācro & scorpiōe paucitatē plu
uiaꝝ.In capricorno aq̄rio idē.Item saturnꝰ sup̄ mer
curiū in libra siccitatē nimiā & famē i plibꝰ clima

tibus.Itē saturnus super lunam in libra nimiā sic/
citatem & famē in pluribus regionibus.In capri/
corno aquario.piscibus paucitatem humiditatis
¶ Item iuppiter super saturnū i ariete significat
prosperitatem aeris cū uentis temperatis . In uir
gine & cancro siccitatē & paucitatē humiditatis.
In leone bonitatem aeris & uentorum. In uirgi/
ne paucitatem humiditatis . in libra siccitatem
nimiam . In sagictario temperantiam aeris . In
capricorno paucā humiditatem.In piscibus sicci
tatem. Item iuppiter super martem in geminis
paucitatem humiditatis.In piscibus calorem &
siiccitatem. Item inppiter super solem in tauro
& in cancro siccitatē cum multis uentis calidis .
In geminis siccitatem.in uirgine idem.In libra &
scorpione nimiam siccitatem.In capricorno tem
perantiam.In aquario & piscibus siccitatem . Ité
iuppiter quoq; super lunam in cancro paucitatē
humiditatis & pluuiarum.In leone bonitatē ae/
ris. In libra & scorpione paucæ humiditates.
¶ Mars uero super saturnum in ariete significat
bonitatem aeris æstatis.In tauro siccitatē. In leo/
ne siccitatem nimiā cum forti uento . Item mars
super solem i ariete bonā complexionem aeris.In
tauro caliditatem & siccitatem.In geminis idem.
In cancro uehementem calorem.In uirgine sicci/
tatem aeris cū paucitate humiditatis.In libra tem
perantiā aeris declinantem ad calorē & siccitatē.
In scorpione capricorno & aquario siccitatem &
caliditatem. In piscibus idem . Mars super uene/
rem significat pestem ex siccitate aeris.In geminis
paucitatē roris & humiditatis.In cancro paucita
tem humoris & etiā in scorpione.In aquario sic/
citatem & caristiam ānonæ . Ité mars super mer
curium in uirgine siccitatem & multū annonæ.
Item mars super lunam in geminis in cancro &
leone humiditatis paucitatem cum siccitate.
¶ Sol uero super saturnū in geminis bonitatē ae
ris & temperantiā pluuiarū . Sol super iouem i sa
gictario siccitatem aeris significat . Item sol super
uenerē i ariete sicctatis i tauro & cancro idem. In
sagictario i capricorno & aquario & piscibus sic
citatem.Ité sol super mercuriū in uirgine siccitatē
cū pauca hūiditate significat . Sol super lunā i tau
ro humiditatem significat . In geminis paucitatē
humiditatis & aquarū.In cancro & uirgine in li/
bra paucitatē humiditatis.In sagictario & capri/
corno idem. ¶ Venus sup iouē in aq̄rio siccitatē
cum paucitate humiditatis . Venus super lunam
in tauro in geminis humiditatis paucitatem . In
leone idem . In libra temperantiā aeris & pluuiā
paucam.In capricorno humiditatē paucā. In pi/
scibus tranquillitatem aeris. ¶ Mercurius super
saturnū in leone nimiā siccitatem Mercurius su/
per iouem in ariete temperantiā pluuiar & aqua
rum.In libra siccitatem cum uentis ualidis.In sa/
gictario magnā siccitatem.In aquario etiam & i
piscibus famē & siccitatem in regionibus quibus
dā.Mercurius super solem in ariete temperanti/
am pluuiarū cum mediocri augmento aquarum .
In geminis siccitatē multam.Mercurius super ue/
nerē in tauro temperantiā aeris frequentē .In leo
ne prosperitatem cū humiditate mediocri.In sa/
gictario temperantiā pluuiarū & uentorū. Item
mercuri⁹ sup lunā in geminis siccitatē nimiā.In pi
scibus humiditatis paucitatē.¶ Luna uero super
iouē i tauro pestē & siccitatem . In uirgine etiā sic
citatē aliquando. Ité luna super solem i geminis
significat humiditatis paucitatē.In leone idē.Lu/
na sup uenerē i capricorno & siccitatē & paucita
tē seminū & messiū. Luna sil'r sup mercuriū i can
cro sigificat siccitatē fluminū cū pluuia mediocri
In leone & capricorno hūiditatis paucitatē & sic
citatē.horizōtis.hæc albu. ¶ Et hæ regulæ sūt re
gulæ albu.de siccitate & humiditate & bona tem
perantia aeris sumptæ ex eleuatione planetarū su
per alios in diuersis signis . Et nota q̄ oportet te
obseruare oēs p̄dictas regulas i hac distinctiōe de
significationibus planetarum in reuolutionibus
annorū mundi & initiis quartarū anni & in om
nibus coniunctionibus & oppositionibus & qua/
draturis luminariū cū de siccitate & serenitate &
bona temperantia aeris in eisdem temporibus uo
lueris pronosticare. ¶ Item dicit messalla in epi/
stola sua de coniunctionibus planetarum.cap .9.
q̄ tres superiores cum fuerint coniuncti in signo
igneo significant siccitatem aeris.Et cum hi pla/
netæ fuerint in exaltationibus suis significat bo/
num.i.aptationem temporis & multitudininem
cōmotionis ac bellorum & ostensionem miracu
lorū. Si uero coniuncti fuerint in descēdentibus
suis significat detrimentum corruptionē uel sicci
tatē & famem nisi fuerint fortunati.Et in capitu
lo sequenti.s.capitulo.10. dicit messa. aspice ho/
rā coniunctionis saturni & iouis ad ascēdēs & ad
planetas.& scias illum qui uincit in figura . Qui
si fuerit fortuna significat bonū & coaptati cem
téporis.Si uero fuerit malus significat detrimētū
& corruptōnē siccitatē quoq; & famē & guerras
Et scito q̄ si fuerit eorū cōiūctio i signis igneis &
aereis significat siccitatē & grauitatē fore.Ité i ca.
5.si saturnus & mars coniungunt in signis igne/
is significat destructionē & siccitatē: hæc mes. Ité
albuma.2.de coniunctionibus magnis differen/
tia octaua dicit q̄ coniunctio saturni & martis i
cancro siccitatē significat i omnib⁹ horizontibus
fore. Item.3.de coniunctionibus magnis diffe/
rentia.3.cōiunctio iouis & martis significat cō/
strictiones & siccitates in fine temporis significa
tionis eiusdem coniunctionis. Et mess.ubi supra

capitulo.5.dicit q̄ eclipsis lunæ cum fuerit in si/ gnis aquaticis in æstate significat temperamentū aeris. ¶ Item album.quarto de coniunctionib⁹ magnis:differentia prima.cum fuerit gradus a/ scendentis siue locus alicuius cōiunctiōis magnæ uel eclipsis i signo arietis:aut fuerit aries signū p̄fe ctiōis orbis magni aut fuerit i eo grad⁹ p̄fectiōis magni:aut p̄uenerit ibidē directio aut profectio: aut cū fuerit ibi almutaz siue dñs dispositor ali/ cui⁹ tēpor̄ reuolubiliū: significat tēperātiā aeris in quarta æstiuali:& erit autumnus similis ei i qua litate. Et sc̄m albuma.ubi supra & cum eor̄ aliquod quæ dixi fuerit in tertia arietis significat mediocritatem aeris. Item cum signum tauri fue rit aliquod eorum quæ dixi erit annus mediocris & forte erit siccus tamē cum bona tēperātia quar tæ autūnalis. Sed sc̄m albu cum aliquod corū fuerit in tertia media geminorum significat bonā complexionem.Et si fuerit in partibus meridio/ nalibus illi⁹ signi significat siccitatem & calidita/ tem. Item sc̄m album.si fuerit cancer aliquid eo rum quæ dixi erit fames & paupertas propter sic citatem:& erit mediocritas aeris in quarta æstiua li:& si aliquid corū quæ dixi fuerit in tertia media cancri significat pulchram aeris cōmixtionem. Itē si in tertia media leonis idem. Item si uirgo fuerit aliquod corū quæ dixi prosperabit̄ aer in æstate:& erit quarta autūnalis mediocris. & etiā principium hiemalis quartæ mediocre. Et si fue/ rit aliquod eorum in tertia media uirginis signifi cat bonā complexionem aeris.Et si fuerit aliquid eorum in partibus meridionalibus uirginis signi ficat bonā aeris complexionem. Et si fuerit libra aliquod eorum quæ dixi erit æqualitas quartæ au tūnalis:& mediocritas quartæ hiemalis.Et si fue/ rit aliquod corū quæ dixi in tertia prima libræ si/ gnificat bonā complexionē aeris:& hoc idē si in tertia .2.eius & in tertia eius ultima sil̄r. Item si fuerit signū scorpionis aliquod corū quæ dixi e/ runt æstas & autūnus tēperati.Et si fuerit aliquod corū quæ dixi in tertia media scorpionis erit bo/ na complexio aeris. & si in tertia ultima signifi/ cat mollicie & ariditatem. Item si fuerit aliquod eorum in tertia media sagictarii significat bonam complexionē aeris.Et si fuerit capricornus aliq̄d eorum quæ dixi significat bonā aerē i quarta æsti uali.Et si fuerit aliquod eor̄ quæ dixi in .3.media capricorni significat bonam aeris complexionē. Item si fuerit⁹ aquari aliquod corū quæ dixi erit i littore marisnimia siccitas & ægritudo.Itē si i ter tia media aq̄rii fuerit aliq̄d eor̄ significat bonū cōplexionē aeris. Et si fuerit signū piscium aliq̄d eorum quæ dixi significat mediocritatem aeris in q̄rta autūnali. Item si fuerit aliquod eor̄ in ter/ tia p̄ria.piscium significat mediocritatem aeris:hæc albu.4.de cōiunctiōib⁹ magnis. Et no q̄ p̄dictar̄ regular̄ illæ q̄ sūt d̄ significatiōe arietis ponūt̄ i differentia p̄ria illius prædicti libri quarti:& quæ sunt de significatione tauri ponuntur in differen tia secunda eiusdē libri. Et q̄ sunt de significatiōe geminorū i differentia tertia eius. Et hæ regulæ sūt obseruandæ in reuolutionib⁹ annorū mundi in introitu quartarū & in omnibus coniunctio/ nibus & oppositiōibus i q̄draturis luminariū & de siccitate & serenitate & temperantia aeris bo/ na ad pronosticandum.

¶ Capitulū secundū qualiter sit pronosticandū de siccitate serenitate & temperantia aeris per re uolutiones annorum mundi & per introitus quartarum anni.

Vm uolueris p̄nosticare de siccita tate & serenitate & bona tēperan tia aeris per reuolutiones annorū mundi & per introitus quartarū anni:oportet te primo scire domi nū anni & quartæ prout oportet in pronosticatione aliorū accidentiū mūdi.Do/ minū uero anni & quartæ anni: hic scias ex his quæ tradita sunt tibi prius tractatu p̄rio distinctō ne.9.ca.1..2.&.5.Dicit itaq̄ albu.q̄rto maioris i/ troductorii differentia.5.quando saturnus fuerit dominus anni in regionibus ultra modū calidis. s.australibus minuitur calor aeris:& fit aer ten pe ratus:confortantur indiuidua animaliū & semen tū & temperatur corū complexio: & temperātia fit omniū:quod autē meli⁹ apparebit quando sa/ turnus descendens fuerit ibi. Itē albu.ibidem cū fuerit saturnus a sole i æstate in quibusdā comple/ xionibus absq̄ aspectu martis uel alicuius plane/ tæ alterius ad eos in fine signorū:calor æstatis mi nuetur & æstas abbreuiabitur:& maxime si satur nus fuerit descendens:& ergo tunc in æstate tem perabitur aer:& erit tēperatus calor & præcipue in regionibus ultra modū calidis. ¶ Itē albu. u/ bi supra.iuppiter cū fuerit dñs anni:& si soli sicut dictū est cōmisceatur:& si aliunde non fuerit ipe/ ditus tēperabitur aer per calorē & hūiditatē cau/ santē & efficientē:& multi uenti septentrionales tunc tēporis flabunt:qui tēperati erūt:& confor/ tantur aīalia & semēta. ¶ Mars uero cū dñs an/ ni & fuerit a sole i hieme a quibusdā cōplexiōib⁹ absq̄ aspectu saturni ad eos in fine signor̄ aut ali cuius alterius stellæ sibi cōtrariæ erit hiems calid⁹ & breuis & tēperatus:& p̄ cōsequēs erūt i eo mlti uenti meridionales. Itē sequitur iuxta sniam al/ bu.ubi supra.cū mars fuerit dominus anni eo mō quo dictū est q̄p in regionibus ultra modū & ma/ xime frigidis minuetur frigus & fiet aer tēperat⁹ & temperabitur complexio hominū & aīaliū &

sementū prout dictū est prius de saturno q i regionib⁹ excellēter & maxie calidis tēperat calore; eo dñante. Quid aūt significet p hūc terminū eē a sole i finib⁹ signoꝝ: patet pri⁹ i prio tractatu: distinctióe. 9. ca. 7. ℂ Itē scdm album. ubi supra sol ē tēperat⁹ & eius ꝓprie ē opus tēpoꝝ & significatio uitæ ulis nisi fuerit p aspectus aliūde ipeditus. Itē i exafenō dicit ca. 5. cū sol fuerit dñs anni erit tp̄us multū uariatiōis carēs stabilitate nisi fuerit in angulo aliquo áni succedētiū. ℂ Itē albu. ubi supra dicit uenus qñ p̄fuerit áno & p̄dicto mō ꝓmixta fuerit soli & tunc hiems fuerit aut uer erit tēperamentū aeris & hūiditatē adducit. In æstate uero & i autūno siccitatē minuit: & p consequēs in eis dē temporib⁹ tēperātiā facit eo ꝙ illa duo tēpa. s. æstas & autūnus sunt naturaliter sicca. ℂ Mercurius uero cū p̄fuerit anno prout dicit albu. ubi supra: si soli permixtus fuerit i dñio suo sic adducet nisi aliūde impediat̄ i illo anno aer multus & diuersis uentorū corruptionib⁹ corrūpet̄ ex siccitate uentosa nascente: ergo iuxta sniam albu. siccitatē i illo áno siccitatē adducet. ℂ Itē dic̄ albu. ubi supra. lūa cū prefuerit áno eo mō quo dictū ē aut i qbusdā áni tpibus soli & ꝓmixta fuerit q̄ttuor q̄rtis anni disponit scdm qualitatē quartarū suæ lunationis. unde scdm albu. quartā anni solito magis facit calidā & siccā. tertiā uero magis frigidaz & siccā solito. ℂ Itē albu. lib. 8. de coniūctōnib⁹ magnis. dif. 1. & hali haben. li. 8. ca. 2. ꝙ anni aridi steriles sunt i qb⁹ saturn⁹ dñat̄ sup cōiunctiōez uel oppōnē p̄cedētis itroitus áni uel reuolutionē per plures dignitates & precipue si saturnus dñet̄ aspectū uel ipsum ifortunet aliquo aspectu: aut si fuerit saturn⁹ i aliquo angulorū aut i aliquo cētrorū aut locorū principalium: aut si dñs q̄rtæ fuerit dānat⁹ ab ifortunis & maxime a saturno & plus hoc qñ equidistat uel iungat̄ mercurio. Et si fuerit saturn⁹ i angulo cōiunctiōis uel ꝑuentōis p̄dictæ aut ēt si fuerit i cētris lunæ: aut qñ acciderit ꝙ fuerit secūda dom⁹ & pars fortūæ & ascēns ifortūati a dño partis fortunæ addet̄ in ariete: hæc albu. et hali. Ex his oībus arguit̄ albu. ꝙ hali in eisdem de siccitate & sterilitate & caristia quæ pounť in distinctóe prima huius tractatus: & eas oportet hic obseruare. ℂ Et dicit messal. in epla sua. cap. 4. de coniunctiōib⁹ pl'aꝝ apta: ascendēs hora introit⁹ solis in primū punctuz arietis & equa pl'as. 7. pro illa hora: & scito ipsum qui habuerit domū super ipsam figuram. Si enim fuerit fortuna & erit mūdus aptus & bo. similiter fac in q̄rtis áni & i mēsibus sil'r. Et scias ꝙ cū fuerint planetæ plures cōiūcti in signis igneis i reuolutione áni significat multitudinē destructionis & famis ex siccitate & caliditate. Itē ca. 6. dicit messal. cuz uolueris ꝙ nō te lateat aliqd ex reb⁹ tp̄is per totū annū: scito utruz sint signa planetarum ponderosorū calida aut frigida: ꝙ si fuerint calida significabunt caliditatē i æstate & temperantiā aeris i hieme: sed si fuerit frigida significabūt frig⁹ i hieme et tēpātiā i æstate mō ecōuerso. Et dic̄ mess. Et scito ꝙ pl'æ p̄derosi cū fuerint in directo alicuius regionis significant siccitatē & famē. Et cū fuerint plōgati ab ea significabunt multitudinē pluuiaꝝ: & itelligo p̄ proximitate ut sunt i signis septētrionalib⁹: & p̄ plongatiōē ut sint i signis meridionalib⁹. Ibidē dicit mess. Scito ꝙ pl'æ p̄derosi cū fuerint orientales oēs significāt siccitatē & cū fuerint occūtales significāt multitudinē pluuiarū i hieme & tēperātiā i æstate Et cū orti fuerit significāt aptationē aeris i hieme & multitudinē siccitatis i æstate: hæc mess. Et hermestrimegist⁹ li. 4. c. 1. pōit easdē regl'as i ārecitatas ℂ Itē albu. lib. expimētoꝝ. circa finē. lib. 7. de dominio áni dicit. Si i reuolutiōe áni p̄fuerit iuppiter & fuerit liber ab ipedimētis. erit án⁹ securitatis et q̄etudinis res apte erūt & habūdabit bonū i oībus. Item si fuerit iuppiter dñs anni & i tauro significat tēperātiā i hieme. Itē si fuerit i geis tēpabit̄ æstas. Si fuerit iuppiter dñs áni & fuerit i leōe significat tēpamētū aeris & claritatē ei⁹ aer & claritas erit i secūda medietate hiemis. Et si fuerit i sagictario tempabit̄ aer in initio hiemis. Si fuerit i capricorno signi. tēpamētū hiemis & æstatis. Si i aq̄rio æstas erit apta & flabit uēt⁹ meridianus. Et scias reuolutiōes ánoꝝ mūdi & dñiuz áni i distinctióe. 9. tractat⁹ primi hui⁹ lib. ca. 2. & 1. ℂ Itē dicit alchin. & pōit̄ i fine li. 9. iudicū. In euētu ul' cō uētu uel oppōne p̄cedēte itroitū solis i arietē ascēntis ascēns statuat̄: qd'cūq ergo signū eadē hora uē dicauerit saturn⁹: eiusdē natura án⁹ imitari uidet̄ Nā si uēdicauerit signū siccū siccitatē signifi. Itē ibidē si sol singulas q̄rtas áni igredit̄. Iuppiter notād⁹ ē & iudicabis p ipm hora cōiūctiōis uel ꝑuētiōis p̄cedentis itroit⁹ solis i q̄rtas eodē mō sic̄ prius p saturnū. Itē ibidē dicit ꝙ ducat⁹ q̄rte & ducat⁹ áni cōsideratio facta p̄ferēdæ rōis ueritatē ex hibebit. Itē dñm cōuēt⁹ aut oppōis áni principium aut q̄rtæ p̄cedētis cū quo fiat applicatio notabis: ipsi⁹ eni stellæ cōicatio put supra dictū ē facta quæ futura sunt exponit. Non minori igitur sunt attentione curandi cum quo ascendente cōuētus aut oppositio ascendentis anni domini fiat applicatio: eorum nāq; oium habita diferetiōe quæ dicēda sūt insinuat: cōuent⁹ itaq; oppōnis dñi in uno quoq; mense. Notat̄ ad eoꝝ naturā & modū eorū q̄ futura iminēt fiat relatio āpli⁹ grādis aut himbriū aut siccitatis dux & dator mēsis & áni cōuētū aut oppōnē respicies ēt ipsi⁹ stellæ applicatiōe facta q̄ ei⁹ naturā sequūt̄ significat aut inuent̄ p̄cipue i termio aut i domo ipsi⁹ cui applicat natura cōsentanea. Notādū itaq; uidet̄ qñ sol calorē & caliditatē iducit: hæc alchin. ibidē. Et rōnabil'r ut mihi uidet̄ mars ēt i isto casu sil'r calorē & siccitatē hēt significare. Iuppiter uero & uen⁹ tēpantiaz aeris significabūt put patet ex eoꝝ cōplexiōib⁹ & naturis. ℂ Itē scdm aomar & pōit̄ i fine li. 9. iudicū. & scdm alchin. i epla sua. c. ul. Et hali habē.

prolōgatio planeta proximus planeta quādo.

Diuersitas aeris in anno

li.9.c.16. Diuersitas aeris totius anni fiet ab ascen
dente cõiũctiõis uel ꝓuẽtiõis luiariũ q̃ fuerit ãte in
troitũ solis i arietẽ: & a locis luminariũ i figura &
similiter a locis planetarum in figura. Vnde si in/
ueneris iouem uenerem aut lunam in aliquo angu
lorum ab ascendẽte aut in aliquo angulorꝫ domi
ni ascendentis firmũ in eodẽ loco: aut i aliq̃ digni
tatũ suarꝫ & maxime in angulo medii cæli: æqua/
bit aer & mitigabitur cõplexio sua & crescit quic
quid fuerit eodẽ tempore plãtatũ aut seminatũ.
Et sciendũ ꝙ scd̃m eosdẽ ubi supra ꝙ si hora pre
cedentis cõiunctionis uel ꝓuẽtionis i introitu so/
lis in arietẽ inueneris saturnũ remotũ ab angulis
erunt tpa stabilia & equalia sicut esse debent. Itẽ
dicitur ubi supra si tunc iueneris saturnũ i aliquo
angulorꝫ ab ascendente aut in aliquo angulorum
domini ascendentis & firmũ in eodẽ aut i aliqua
dignitatũ suarꝫ & maxime i angulo medii cæli tẽ
pore caloris minuet calorẽ & facit temperantiam
Et si eodẽ modo iueneris tunc temporis martem
sicut de saturno dictũ est & fuerit tempus frigidũ
minuitur natura frigiditatis & equabit̃ natura tẽ
poris. Itẽ scd̃m eos ubi supra aspice similr mer/
curiũ quia si eũ inueneris ab ascendente coniun/
ctionis uel oppositionis prædictæ: & fuerit in ali/
qua dignitatũ suarꝫ: tunc erit ipse mercurius signi
ficator: deinde aspice cuiusmodi cõmixtionẽ ha/
bet cũ saturno & cũ marte. Nã si saturnus fuerit i
signis calidis & humidis & habuerit cõmixtionẽ
cũ significatore de opposito aut de.4.aut de cõiũ
ctione significat bonã temperantiã aeris: si hæc cõ
mixtio de trino uel sextili ipso saturno existente i
signis prædictis significatio erit maioris & mino
ris temperiei: & melioris complexionis. Et similr
de marte si habuerit cõmixtionẽ cũ significatore
& fuerit i signis frigidis & siccis aut frigidis & hu
midis aut fuerit commixtio de.4.aut oppõne: aut
cõiũctione tẽperabit aerẽ & facit illũ bonæ cõple
xionis. Et si aspect̃ fuerit de trino uel de sexto mar
te exñte i signis prædictis erit melior & crescet ois
res q̃ generat̃ hæc aomar alchid̃ & haly aben. i lo
cis p̃dictis. Alias etiã regulas ipsi ponũt ibidẽ de
tẽpie aeris q̃s te optet hic obseruare. Sed ponunt̃
pri⁹ i distinctiõe prima ca.2. hui⁹ tract⁹. Itẽ di/
cit hermes & trimegist⁹ in li.8. haly aben. ca.4. qñ
fuerit lũa i reuolutione ãni applicãs ad fortunã si/
gnificat sãitatẽ i cordib⁹ hoĩum & tẽperãtiã aeris
siccitatẽ quoq̃ & serenũ & claꝫ tp̃s. Item scd̃m
aomar & ponit̃ i fine libri.9. iudicũ. Et recitat ha
ly aben. li.8. ca.3. Aspice uenerẽ lunã & mercuriũ
i reuolutiõe ãni. Si enĩ iueneris eos oẽs cõiũctos i
ariete uel i tauro significat ꝙ ãn⁹ ille erit siccus &
paucarꝫ pluuiarꝫ & idigẽs. ¶ Restat mõ ponere
regulas pticulares de siccitate & serenitate & tẽpe
rãtia aeris p̃ itroit⁹ q̃rtarꝫ ãni: uñ scd̃z sñiã ptole.
2. q̃driptiti ca.12. si planetæ q̃ dñant̃ i loco cõiũ
ctionis ul oppõnis p̃cedẽtis itroitũ solis i aliqd̃ q̃
tuor pũctorꝫ cardinaliũ. & silr q̃ dñant̃ i ãgulo se
quẽte locũ cõiũctiõis ul oppõis p̃dictæ fuerit oẽs
sicci ul maior ps eorꝫ & i signis siccis extiterit: &
si loca dicta pricipalia. s. loc⁹ cõiũctiõis uel oppõ
nis p̃cedẽtis & ãgulus sequẽs fuerit silr signa sicca:
& si cũ hoc p̃dicti dñi cõiũcti fuerit cũ plis uel stel
lis fixis siccæ cõplexiõis uel aspicient̃ ab eis & fue
rint etiã i locis circuli siccis: signũ magnũ ẽ siccita
tis & serenitatis p̃ totã illã q̃rtã ãni & p̃ maiorẽ p̃
tẽ ei⁹ si cũ hoc concordauerit natura illi⁹ q̃rtæ. Et
hæc res silr debet itelligi i cõiũctõne & ꝓuentione
& q̃draturis luiariũ p̃ totũ illũ ãnum. ¶ Itẽ scd̃m
ptole. ubi supra ca.6. si Iuppiter p̃dictũ dñiũ obti
nuerit tẽpat̃ aer & erit salutis. Itẽ alchind⁹ i epla
sua ca.3. si fuerũt plæ directi i q̃rta hiemali signifi/
cat hũiditatẽ aeris sed si nõ retrogradat̃ aliqs pla
rũ: nec erit i naturis suis aliqs de pte tpum suorꝫ si
gnificãs hũiditatẽ erit siccitas quouisq̃ retrograde
tur aliqs: & fortiꝰ i siccitate ẽ qñ hæc significatio e/
rit i q̃rta circuli autũnali existentib⁹ illis significa
tionib⁹ directis. Quia si iueneris i illa q̃rta plẽtas
illos retrogrados aut.3. aut.2. aut unũ postq̃ diri
gunt̃ i q̃rta hiemali erit siccitas & si fuerit naturæ
siccæ: erit siccitas fortis scd̃m naturã eorꝫ q̃ retro
gradant̃ i q̃rta autũnali. Si uero oẽs erũt retrogra
di i ea dirigunt̃ oẽs i q̃rta hiemali erit siccitas sum
ma i climatib⁹ mũdi oĩb⁹ hæc alchid⁹ ibidẽ: uñ &
illo ca. loquit̃ alchid⁹ de q̃rtis ãni hũidis & siccis
ex pte directiõis & retrogradationis plarꝫ. Vnde
& ꝓponit ibidẽ alchid⁹ hiemalẽ q̃rtã ut ipse dicit
& deiñ alias q̃rtas ad q̃rtas & sic scrutabit̃ de mo
dis motuũ i q̃rta autũnali. Itẽ dicit alchid⁹ ubi su
pra ca.4. qñ fuerit q̃rta estiual̃ significat hũiditatẽ
a retrogradatiõe plarꝫ & tpum suorꝫ ispiciã cõiũ
ctionẽ tpum luiariũ. Si enĩ fuerit cõiunctio ubi sit
applicatio cũ retrogradatiõe signũ est serenitatis
& i oppõe sua. Silr: & i q̃rta hiemali ispiciã retro
gradationẽ l cõiũctõne sua. Si enĩ fuerit lũa i cõiũ
ctiõe sua i cẽtro a sole & a plis retrogradis erit sũ/
ma rei & fortior significatio erit ꝙ sint.5. retrogra
di applicati cũ sole. Et si cõtigerit ꝙ iter sectiones
plas retrogrados ille ptes. s. q̃ dicũt̃ setra cũ ascñte
eliatũ erit pluuia i sũmo scd̃z ꝙ affirmat uis q̃rtæ
& natura tpis plarꝫ significãtiũ & lũæ. Et si fuerit
de duob⁹ minuũt̃ scd̃m finẽ quãtitatis: & si fuerit
de uno mittit etiã. Et si nõ erit ad uno istorꝫ cẽtro
rũ i alio ñ erit aliqd nisi uẽt⁹ mitis & hũida aura i
uere: & frigida i hieme. Et i medio illi⁹ q̃rti ca. dic̃
alchid⁹ ubi supra tñ qũ fuerit plæ cũ sole i q̃rta una
erit caliditas ualde fortis & cõburens: & si erũt re
trogradi in quarta prima & fuerint retrogradi in
decliatione meridionali erit aura mitis. Item
dicit hermes in lib. de floribus ꝙ tpantia aeris ex
cõiũctiõe solis & iouis cõtigit & maxie cũ fuerit
cõiũctio i signis aereis. Itẽ iuxta sñiam alchidi q̃
ponit̃ i fine libri.9. iudicũ: & aomar q̃ ponit̃ etiã
ibi. Et i tractatu de apertionib⁹ portarꝫ ponit̃ si/
militer. Vide si i cõuentu anni aut q̃rtæ eius fuerit
aliq̃ aptio portarꝫ illarꝫ q̃ ponunt̃ i locis p̃dictis

& quæ ponebāt magis apte i diſtinctōe.10 primi tractat° hui° ca.9.& ſil'r i diſtictiōe .1.h° tractatus ca.2 . Si ergo i illa aptiōe portarū adiminiſtratio Iouī aſcribat' temperiē aeris uentoſq; aſiniſtro.i. ſeptentrionales & magis i cancro ſignificat. Sol uero in tali caſu i infimo circulo & cum planetis inferioribus ſignificat pluuiam ſed in ſuperio/ ri & cum planetis ſuperioribus ſignificat ſere/ nitatem. Itē dicit alkindus in epſa ſua capitulo. 5.ſi fuerint oēs .7. plæ figurantes pars eorum par tem cum natura & erit pars eorū cum parte de centris prædictis:& ſi fuerint i æſtate retrogradi in q̄tra æſtiualis circuli nō erit ſignificatio ſuper aquam ſed tunc erit ſiccitas ſumma in climatibus ſeptentrionalibus & adeo fortis q̄ iterficiat po/ pulos & præcipue eos qui erunt prope æquatorē dici. Et quādo fuerit ſignificatio pluuialis duoꝝ planetaꝝ & fuerit ſignificatio cōſumēs de trib° plāetis nō erit quicq̄ & q̄n fuerit ſignificatio plu uialis de.2.planetis aut.3.aut.4. i æſtate erit ſūme mitis aura illius æſtatis & paruæ caliditatis: nec erit aqua mſta niſi ſit ſignificatio de q̄buſcūq; pla netis. Et in eodē libro dicit alkin.ſi uis p̄noſti/ care de pluuia in eadem ratione ſcd̄m quācunq; temperiem ſcd̄m uim & debilitatē conſidera pri mo naturam temporis & uim ſuam & debilitatē Si enim fuerit natura temporis tui in ſūmo frigi/ ditatis & hūiditatis tūc fortior planetarum ſigni ficatio p̄phetabit cū fortiori ſignificatiōe pluuia rum.Si uero fuerit natura temporis tui inæqualis frigiditatis & hūiditatis tūc magis ſignificatō ſua i ea ſignificabit ſupra uires ſcd̄m ſignificationē a quæ. Et cum hoc ſciueris inſpice ad naturā uene/ ris & martis ſi fuerint frigidi & humidi aut calidi & humidi & inter eos ſit applicatio ab oppoſitio ne aut ab aliquo centrorum:& erit illa applica/ tio latitudo eorum una:& erunt continui cum ſo le ēt unus eorum:conſidera applicationē lunæ cū ſole & centrorum prænominatorū & cōcordan tium. Si enim fuerit lunæ natura ſimilis naturæ illorum illud eſt ſignum aquæ. Et ſi fuerit hæc fi/ gura in hieme aut in autumno & non fuerint re/ trogradi erit aqua debilis diſtillans durante tem/ pore & multitudo ſiccitatis. Hæc alkindus ibidē. Alias regulas de tēperie aeris ponit etiam alkin/ dus in eodem capitulo.5. epiſtolæ ſuæ quas opor tet hic obſeruare:& ſimiliter ponentur eædem re/ gulæ in diſtinctione ſequente capitulo.2.& in eo/ dem etiam capitulo magis exprimantur iſtæ regu læ iam dictæ. Item i quadripartito abbreuiato ca pitulo iſto dicitur: q̄ mars i introitu anni uł q̄rtæ in domo ſaturni exiſtens ſiccitatē ſignificat: Sūt inſuper quædam partes cæli quæ ratione ſtellaꝝ fixarum in eis exiſtentiū ſignificant ſiccitatem & ſerenitatem & bonam temperantiam aeris cū ni/ delicet fuerint loci coniunctionum magnarū aut eclipſium aut aſcendentium eorum:aut fuerint lo ca coniunctionum uel oppoſitionum luminariū præcedentium itroitū anni aut q̄rtæ anni i eis:aut fuerint aſcendentia earundem cōiunctōnū & op poſitionū : aut aſcendentia annorum aut quarta rum annorum:aut generaliter cū iſtæ partes cæli fuerint aliqua loca principalia.Dicit itaq; ptole/ mæus.2.quadripartiti capitulo.11.q̄ media pars ſigni arietis ē temperatæ cōplexionis.& ſcd̄m ha li ibidē ſūt de natura iouis & ueneris. Item ſcd̄m ptolomæ.ibidem tauri partes ſeptentrionales ſūt ſimiliter temperatæ complexiōis & ſcd̄m hali ſūt de natura iouis. Item ſcd̄m ptole.gemioꝝ ſignū uniuerſaliter facit tēperiē & media eius pars tēpe rata eſt de natura iouis ſcd̄m hali. Medietas uero leonis ſcd̄m ptolemæ.& hali eſt tēperatæ cōple/ xiōis & ſcd̄m hali ē de natura iouis. Virgis uero media pars ſcd̄m ptolemæ.eſt tēperatæ cōplexio nis & ſcd̄m hali de natura iouis uidetur & ſcd̄m ptolemæ.ei° partes meridionales ſimiliter ſunt tē peratæ Libræ uero partes priæ & mediæ ſunt tem peratæ quare per ptolemæ.& ſcd̄m hali ſūt de na tura iouis & ueneris.Scorpionis quoq; partes me diæ temperatæ ſunt & de natura iouis ſcd̄m ha/ li. Itē ſagictarii & capricorni ſimiliter partes me/ diæ tēperatæ per ptolemæ.ſunt & de natura iouis ſcd̄m hali. Aq̄rii uero media pars ſcd̄m ptolemæ. eſt temperata & de natura ueneris ſcd̄m hali. Itē piſciū partes primæ per ptolemæ. per totū ſunt tē peratæ complexionis & ſcd̄m hali ſunt de natura ueneris :hæc ptol'.& bali.Et dicit hali ibidē Con uenit ut ut itelligas ex dictis ptolemæi q̄ ubi dicit temperamentum quod denotat illud q̄ pertinet ad tempus illud prout probat galien° uel denotat temperatam ucram uel temperantiā in cōparatio ne ad alterum.Et ſic dicimus q̄ homo eſt tempe/ ratus in cōparatione per cōplexionē ad leporem. Et iſtis tribus modis itelligit ptolemæus tempera mentū:hæc hali.& finitur hoc capitulum.7.huius diſtinctionis tertiæ.

¶ Cap̄.3.qualiter ſit pronoſticandū de ſiccitate ſerenitate & temperantia aeris per omnes men/ & per medietates & quartas menſium .

Si uolueris pronoſticare de ſiccitate & ſerenitate & bona temperantia aeris per omnes mēſes medietates ac quadraturas menſiū anni opor tet etiam te ſcire primo dominium uniuſcuiuſq; eorum.ſ. menſis me/ ditatis ac quaadraturæ eius domnū ſcd̄m ſnīam ptoleuæi.2.q̄drtparti.ca.12.hoc iterū ſcies ſupra diſtinctione nona tractatus primi huius libri ca.

5.&.6.ſatis diffuſe. Quo habito uide ſcd̄m ſniam ubi ſupra ptolemæi. q̄litates & naturas planetaꝝ dominatorum .ſ. qualitates eoꝝ quæ dominan/ tur in loco coniunctionis uel oppōnis uel quartæ mēſis aut ī angulo ſeq̄nti qd̄libet dictorū locoꝝ Si enī oēs illi planetæ dn̄atores uel maior ps eoꝝ fuerīt ſicci aut tēperatæ complexiōis ī ſignis ēt ſic/ cis aut temperatis partibus celi exiſtentes & fue/ rint cōiuncti cum ſtellis fixis ſiccis aut temperatis & ſi loca principalia p̄dicta ſimiliter fuerint ſicca aut temperata: & ſi cum hoc prædicti domini diſ poſitores iungantur planetis ſiccis uel temperatis uel eos aſpiciant aſpectu forti & amicabili ſignū ſiccitatis uel ſerenitatis uel bonæ temperantiæ ae/ ris illius menſis aut medietatis aut q̄rtæ illi⁹ mēſis ſi cum hoc cōcordauerit natura tp̄is ſiue q̄rtæ ān̄i & eo fortius ſi pl'e dominatores & ſimiliter loca principalia & quartæ eius hoc idē ſignificauerint Et habeas ī memoria illud quod dictum eſt in di/ ſtinctione prima huius tractat⁹. 2.ſ. ſi coniunctio p̄cefferit introitū quartæ ān̄i cp quilibet menſis il/ li⁹ q̄rtæ. erit cōiunctionalis & ſi præuentio præceſ ſerit itroitū q̄rtæ cp quilibet mēſis eius erit præuen tōalis: & hæc ē ſn̄ia ptolemæi. ubi ſupra. Et ſcd̄m ſententiā iafar. in libro ſuo ca. 3. &. 4. & ſcd̄m uiā alkindi in epl'a ſua ca. 6. & ſimiliter prout ponit' in tractatu de himbribus qui ſic icipit. Sapiētes in di &c. In zodiaco ſunt quædā manſiones humi/ dæ quædam ſiccæ quædā tēperate quæ magis ma/ nifeſte exprimuntur prius in diſtinctione. 10. tra/ ctatus primi huius libri ca. 9. unde ſcd̄m ſententiā Iafar & aliorum in omni coniūctione uel oppoſi tióe & omni quadratura luminariū: & p̄c pue in coniunctione p̄cedente introitū anni & q̄rtā anni uide in qua manſione luna diſcurrat. ſ. hūida ſicca uel temperata. Si in ſicca. i. in ſicca parte. zodiaci ſignificat ſiccitatē: ſi in humida humiditatē. Si in temperata temperantiā aeris ſignificabit. Itē di/ cit iafar ubi ſupra ca. 3. luna ut aſſerūt indi cū ſole eandē occupans manſionē ea conuentus manſio nullam procul dubio effectus retinent ducatū ſed luna poſtq̄ per. 13. gradus & tertiā partē quæ ſunt quātitas unius māſionis receſſerit ſtellæ alteri ap/ plicata ul' cōiūcta tota ſignificatiōis efficatia atq; potētia ſole luna & manſione abiecta prorſus re/ linquitur. Vnde & ca. 4. dicit iafar inquirendū eſt diligenter cui planetæ luna poſt conuentum eius a ſole applicet. Si ergo iuxta ſententiā ſuā ipſa in manſione ſicca aut temperata diſcurrens ſtellæ ſiccæ aut temperatæ tunc applicuerit ſiccitatem ul' temperantiam aeris ſignificat. Et eodē mō facies in p̄uentione uel in quadraturis luminariū iuxta ſentētiam earum. Deinceps quoq; dicit Iafar cæte rarum ſtellarum tam loca earum q̄ māſiōes ut fa/ ctū eſt de luna attende tēperiē aeris humidā &c.

Et nota cp in diſtinctione ſequēte magis exp̄ſſe di citur qualiter ſit pronoſticandū de temperie aeris ſ. de himbribus & aliis temperieb⁹ p̄ māſiones & centra lunæ & p̄ tranſitus lunæ p̄ planetas. Item dicit Iafar ubi ſupra: capitulo. 4. Luna cum ſole applicatio himbres infigit & perhibet ſtellarum quidem ſi ſint teſtimonia: quorum quædam ſunt in nexu & quædam in manſione humida: Sol au tem in locis ubi nec dignitatem nec potentiam ha bet ſaturno aut marti applicet pluuiarum la/ pſus uberrimos & aquaꝝ inundationes porten dit nubes etiā croceas & que diſſoluant' tunc ge/ nera & poſt modū aeris ſerenitatem facit. Item poſtmodū in eodē capitulo dicit Iafar dū luna. Ioui & ſoli applicat' cum ſit inter utrūq; aliqua configuratio reſpectus uel applicationis nec him bres manebunt: luna nanq; tunc demum erit in loco optio ſub aliquo uidelicet loca centrorū hu ic ſignificationi dicata quia fortunata efficitur p̄ prium caſſat & etiā peruertit ducatū dū iam for/ tunata aliq̄ cōfiguratio reſpōdet: hæc Iafar. Itē. In quodā libro de temperie aeris cuius auctoris nomen ignoratur iueni ſic. In cōiunctione lumi nariū conſidera ſignū aſcendentis & eius natu ram & de qua manſione luna ſit: & naturā domi ni ſignificat, in quo eſt: & naturas, pl'aꝝ quæ ſunt ī aſcēdēte uel cū domino ei⁹ uel in eius aſpectu & quæ ſunt coniuncti lunæ & ipſā aſpiciūt & ī qua domo & manſione ſit luna & q̄ teſtimonia p̄ua/ luerint talis erit lunatio uſq; ad tempus oppōnis Si igit' teſtimonia præualuerint ſup̄ ſiccitate & ſe renitate & bona tēperantia aeris hanc eādē tēpe/ riē uſq; ad tp̄s oppōnis ſignificabit. Et nota hanc regulā ī diſtinctionibus p̄cedentib⁹ & ſimiliter in diſtinctionibus ſequentibus huius tractatus cū uo lueris pronoſticare de alia temperātia aeris. Itē in omni coniunctione & oppoſitione & quadra t ura luminariū uide ſi fuerit aliqua apertio porta rum ſcd̄m modū frequenter recitatū ab alkindo & aomar & aliis in fine libri nouē iudicū. Si er/ go ſcd̄m eos ī apertiōe portæ adminiſtratio ad/ miniſt ratio aſcribatur ioui prout dictū eſt in p̄ce denti capitulo temperiē aeris uentus quoq; a ſini ſtris & magis in cancro ſignificat. Sol uero ī tali caſu infimo circulo & cum planetis inferioribus ſignificat pluuiam. Sed in ſuperiori circulo & cū planetis ſuperioribus ſerēitatē ſignificat. Et nota cp duo teſtimonia ſiccitatis & ſerenitatis ī hieme minus ſunt q̄ in æſtate unum. Item nota cp in iſto capitulo debes obſeruare omnes regulas pri⁹ poſitas in ca. p̄cedēte de dominio ān̄i & q̄rtæ ān̄i Vbi. ſ. ſuppōit' cp dn̄iū ān̄i uel q̄rtæ: aſſumi debet ex dominio cōiūctionis uel oppōnis p̄cedētis eius itroitū. Itē obſeruare debes hic regulas pri⁹ poſitas & ī ca. p̄cedēte allegatas ab alkindo q̄ etiā ponēt' ī

fine libri nouē iudicū. Et breuit̄ ꝑ maiori pte oēs regl'as pōitas i ꝑcedēti ca. debes h̄ obseruare cū de siccitate & serenitate & bona tēpātia aeris ꝑ oēs menses uel medietates & quadraturas mensiū totius anni uolueris pronosticare. & sic finitur hoc capitulum.

¶ Capi. 4. q̄liter sit pronosticandū oī die de siccitate serenitate & temperantia aeris.

Si scire uolueris q̄l'r erit oī die pnostica ndū de siccitate & serenitate & bona temperātia aeris scd̄m alkindum i epl'a sua ca. 7. accipe signū a sole ad saturnū & ꝑice de signo lunæ & ubi termināt̄ numerus uide q̄s pl'a erit i illa domo dn̄s & si fuerit domus iouis erit illa dies serena & mitis si mercuri⁹ erit uētus fortis & ispicias hic regulas alias prius positas. i distinctiōe prima ca. 3. q̄s ponit alkindus i eodē ca. 7. epl'æ suæ. Et i tractatu d̄ aptōib⁹ portarum dicit̄ sic si i cōiunctiōib⁹ lūinariū ul'i quocūq; alio tpe lūa fuerit i domo martis ul'solis ca. & sc. significat. ltē sp debes obseruare istā regulā positā i capl'is. 2. imediate ꝑcedētib⁹ de aptōnib⁹ portarum q̄ncūq; fuerit aliq̄ aptio porte. ltē i tractatu q̄dā de tēpie aeris cui⁹ auctoris nom̄ ē ignotū iuēi unā regulā similē regulæ pri⁹ allegate ab alkindo i epistola sua ca. 7. & ibidē dicit̄ sic i mane uide quātūq; sit a sole ē saturnū & tātū alio loco lunæ cōputet̄ & si cputatio finiat̄ i domo martis uel solis seren̄itatē significat: māsio āt notāda est i q̄ finit̄ cōputatio si est sicca uel huīda & scd̄m hoc iudica. Si ergo fuerit sicca significat siccitatē hæc ibidē. ltē scd̄m sniā iafar i tractatu suo de pluuiis ca. 3. & 4. Et scd̄m alkindū i epl'a sua ca. 6. sp est respiciēdū i q̄ māsiōe lūa discurrit & qb⁹ pl'is lūa applicet̄. Si etgo i māsiōe sicca ip̄a aut tēpata discurrens stellæ siccæ aut tēpatæ applicuerit siccitatē uel serenitatē idicabit Et scd̄m lafar ad māsiones & etiā alioꝝ pl'arꝝ sil'r respicere debes & ꝑ eas sil'r iudicare. ltē lincon. i tractatu suo d̄ tēpie aeris uersus finē dicit q̄ si abū dātiā pluuiarꝝ scire desideras humectātiū pl'arꝝ cōsiderabis testimonia & locupletius q̄ extimes cōsideratiōnē facies ei maxie si terno aspectu aspexerint se & in signis aquosis: hoc autē dictū lincon. hēt itelligi si fuerit plura testimonia humidorꝝ planetarꝝ sicut patet ꝑ illud qd̄ dicit̄ i exaffenō i fine Nā ille liber fuerit extract⁹ d̄ tractatu p̄dicto licō. dicit̄ itaq; in exaffenō cū pluuia habūdātiā ꝓnosticare uolueris ꝑ lunæ cōiunctionē & ꝑ totā lumiationē p⁹ inuestigabis horā ciunctiōis uere & ꝑ eadē hora idē uide qd sit ascēdēs & adeq̄bis domos ꝑ eodē & extrahe dn̄iū illuiatiōis. Et si hūerit testimōiū i hūiditate & ocurrūt pl'e hūidi & i tēpie āni huído scias q̄ mlto habūdāti⁹ accidet q̄ putabas eadē rōne si siccitatē & serenitatē magnā & bonā tēpātiā aeris scire desideras planetarꝝ siccorꝝ siue tēpatorꝝ plura testimōia ꝑsiderabis. Et si tūc ocurrunt plures planetæ sicci siue tēpati i signis siccis siue tēpatis & si cū hoc q̄rtāi ocordauerit erit signū siccitatis & serenitatis uel bonæ tēpātiæ aeris iuxta sētētiā lincon. & eius q cōposuit exaffenō. ltē dicit mess. i libro suo de cōiunctiōibus ca. 6. & hermes trimegistus ca. p⁰ libro. 4. cū uolueris ut te nō lateat aliquid ex rebus tpis scito utrum sint signa pl'arꝝ pōderosorꝝ calida uel frigida q̄ si fuerit calida significabūt caloreē i æstate & tēpam̄tū aeris in hieme. Si uero fuerit i signis frigidis significabunt frig⁹ i hieme & tēpam̄tū i æstate & frig⁹ i hieme. ltē dicit ubi supra si pl'æ pōderosi fuerit i dircō alicui⁹ regiōis significat sicitatē & famē &c. talia & cū plōgati fuerit ab ea significāt multitudinē pluuiarū & itelligo. ꝑ ꝓximitatē ut sint i signis septētrionalibus & ꝑ plōgationē ut sint i signis meridiōalibus. ltē dicūt q̄ pl'æ pōderosi cū fuerit oēs orietales significāt siccitatē & cū fuerit occidētales signi ficāt pluuiarꝝ multitudinē i hieme & tēpam̄tū aeris i æstate. Sil'r cū orti fuerit significāt adaptatiōnē aeris i hieme & multitudinē siccitatis in æstate: hæc ille ibidē. ltē hermes trimegist⁹ ubi supra libro 5. ca. p⁰. Si i hieme cū sole fuerit pl'a calid⁹ & sicc⁹ fit hiems mi⁹ frā & humida: si uero in æstate fuerit cū sole pl'a frigidus & huīd⁹ fit & minus calida & sicca: iō cuilibet iudicanti q̄litates tpis est necessarium uidere q̄ signa. sol hēat & qs pl'a mouet̄ cū eo ibidē ubi sit & q̄s eoꝝ cōiunctio uel oppō & qs eoꝝ horoscop⁹ & qd faciat si sup his canones cū plāetis cōferat. Sic ergo q̄litatē & naturā & mutationē tēporꝝ ꝑcognoscet una cū statu & tēperie aeris & sufficiūt ad ꝑsens istæ regulæ particulares de tēperie aeris si una cū eis diligēter ꝑsideres regulas uniuersales quæ in primo tractatu huius libri tradūtur & finitur hoc capitulum.

¶ Capi. 5. de signis pronosticis serenitatis siccitatis & temperie aeris per cometas & stellas secūdas in aere.

Restat nūc ponere signa pronostica siccitatis & serenitatis & bonæ tēperiæ aeris: & prīo sicut i distinctōibus ꝑcedentib⁹ ponā signa ꝓnostica siccitatis & serenitatis sūpta ex secūdis stellis: ꝑ dicit itaq; ptolæme⁹ secundo quadripartiti. capi. 4. q̄ signalia in aere apparentia circa luminaria hora eclipsis siue alia hora q̄cūq; eadē rōe & caudatæ stellæ & aliæ stellæ secūdæ i aere appētes cū fuerūt caloris albi: ea q̄ sūt ex natura iouis significare dicūt̄. Sed eū freq̄nter dictū sit pri⁹ q̄ iuppiter tēperantiā aeris bonā significat: h⁹ mōi ergo signalia sic colorata bonā tēperātiā aeris significabūt. Et hoc idē patet per

dictū hali.ibidē unde dicit q̄ color alb⁹ q̄ paꝛ tē
dit ad croceū nisi albus fuerit nimiū significat tē/
perantiā: & p̄pter hoc cōcordat cū natura iouis
Itē ptolemæ⁹ dicit ubi supra. Si signalia p̄dicta ad
rubedinē declinauerint significat ea q̄ sūt de natu
ra martis. Sed mars p̄ut satis patet ex prædictis si
gnificat calorē & siccitatem. Et dicit hali q̄ color
rube⁹ significat calorē & siccitatē: & p̄pter hoc cō
cordat cū natura martis. Itē dicit ptolæme⁹ ibidē
q̄ si p̄dicta signalia i aere fuerint aurei coloris ea
q̄ ueneris naturā sequunt indicabūt. Sed uenus si
gnificat temperantiā aeris sicut & iuppiter. Sicut
& frequēter dictū est. Et sil'r dicit hali ubi supra q̄
iste color aureus est color croceus splēdidus: & p̄/
pter hoc demōstrat tēperantiā & cōcordat cū na
tura ueneris: signalia sic i aere apparētia h⁹ coloris
sigificāt bonā tēpātiā aeris. Itē ptol'i cētioq̄ppo
sitiōe.100. ait q̄ stellæ cadētes significāt siccos ua
pores: & si oēs fuerit ex una parte significāt p̄ tex.
ptolemæi quē ponit bugafarus diminutiōes aq̄ꝛ
& siccitatem. Itē hali i fine centiloquii dicit q̄ stel
la comata q̄ dicit miles est magna ad modū lunæ
& hēt crines & radios fūdit retro se: & p̄agrat. 12.
signa: & est ex cōplexiōe ueneris. Cū ergo ipsa ap
paruerit tēpantiā aeris significabit sc̄dm hali: qa
hoc idē significat uenus. Itē sc̄dm hali cometa
q̄ dicit matuca ē rubea & hēt caudā rubeā longā:
& ē ex cōplexiōe martis: & qñ apparuerit i oriēte
caput inferi⁹ significat sc̄dm hali paucitatē aq̄ꝛ &
famā magnā: & sicut patet ex p̄dictis cū ipsa appa
ruerit significat siccitatē: nā & mars hoc idē signi
ficat. Itē cometa q̄ dicit argētea hēt radiū pul/
chrū ualde & albū ad modū argenti purissimi: &
qñ apparuerit significat ānos fertiles i terra & me
lius erit ioue exīte i signo aq̄tico. ipsa ergo tū per
colorē ei⁹ tū ēt p̄ cōuenientiā eius i natura cū io/
ue significat cū apparuerit bonā temperātiā aeris
sicut patet ex p̄dictis. Illa uero q̄ dicit rosa sec̄ū
dū hali est magna & rotūda: & hēt faciē ad modū
hois: & color eius argenti cū auro mixti: ergo p̄ p̄
dicta ipsa cū appuerit erit naturæ mixte ex natura
iouis & ueneris: & significat tēpātiā aeris. Illa
uero q̄ dicit ptica sc̄dm hali hēt grossū radiū & si
gnificat paucitatē aq̄ꝛ & defectū ānonæ: & p̄ cō
sequēs siccitatē. Itē ptolemæus. 2. q̄dripar. c. ul
timo. dicit q̄ stellæ caudatæ uentū & aeris siccita
tē oñdūt. Et sc̄dm hali ibidē: oēs illæ fūt de fumo
sicco. Itē ibidē sc̄dm ptolemæū & illius q̄ ex hoc
cōtingit fortitudo sc̄dm illaꝛ multitudinē & ip
saꝛ spatii durationē. Itē albu. 5. de cōiūctiōibus
magnis dría ultima q̄ si apparet stella aliq̄ coma/
ta i ariete significabit siccitatē magnā. Itē dicit al/
bu. si aliq̄ cometa apparuerit i leōe a parte oriētis
& sol fuerit æqdistās leōi significat multotiēs mo
tiōes & siccitatē & fugā. Itē albu. ibidē cū aliqua
cometa æpparuerit i libra significat paucitatē plu
uiaꝛ & siccitatē & nimiā serenitatē & destructō
nē fructuū. Itē ptolemæ⁹. 2. q̄dripartiti. c. ulti/
mo. dicit sic. cū sol orieť uel occ det & clarus fue/
rit: ita q̄ nō tegať ab aliquib⁹ nubib⁹ serenū tps si
gnificat die illa. Item sc̄dm hali si fuerit sol clarus
qñ occidit denotat noctē serenā. Itē ptolemæ⁹ di
cit q̄ ad sciendū ea q̄ accidūt die: uidēdū est qñ a/
scendit & ea q̄ de nocte uidenda sūt qñ occidit. Et
hoc idē patet ex ītentiōe ptolemæi ibidē: dicit enī
sic. ualet qdem i significatione particulariū īpno
sticatiōe signalia q̄ sūt circa solē & stellas obserua
re: & cōuenit ut ispicias i eo qď accidit ex hoc ad
solē qñ ascendit p̄ sciendo ea q̄ sūt de die: & qñ ac
cidit p̄ sciendo ea q̄ sūt de nocte. Et hoc dictū pto
lemæi notabis i distinctiōib⁹ p̄cedentib⁹: & etiā ď
sequentib⁹ quotiens per ortū & occasū solis de ali
qua temperie aeris uolueris p̄nosticare. Item dicit
ptolemæus ubi supra. Si circulus solis in eius ortu
uel occasu diuersoꝛ coloꝛ fuerit uel ad igneū ru
borem declinauerit: aut si solis radii q̄ sūt circa ip
sū rubei fuerit. aut si nubes q̄ soles dicūť i una p̄te
ipsi⁹ apparuerit & colorem nubiū ad colorem ru
beū declinantiū hūiditatem eiusq̄ radii i lōgū ex/
tensi si fuerint: & ab īuicem extra circulū nubiū se
parati uentos fortissimos significabūt: hæc ptolæ.
Sed ex p̄dictis patet q̄ p̄ter uentos siccitatem etiā
significabūt eo q̄ color rubeus est de natura mar/
tis & significat siccitatē p̄ut dictū est. idem patet
per hali i eodem cap. ultīo: sec̄ūdi q̄dripartiti: ubi
dicit q̄ si circulus solis & etiā radii circa eū fuerit
rubei oñdūt q̄ fumositas est de natura martis: &
etiā nubes q̄ dicūť soles qñ tendūt ad rubedinem
significat etiā q̄ fumositas est de natura martis &
etiā nubes q̄ dicūť soles. Sil'r si radii solis fuerit ex
tensi & lōgi demōstrāt fumū siccū & lōgum. hæc
ergo per dicta non obstante q̄ significant uentos
significat siccitatem aeris sicut prædictū est. Item
ptolæme⁹: ubi supra dicit cōuenit ut ispiciam⁹ ad
lunā & ad ei⁹ locū tertia die añ cōiūctiōem ul' op
positiōem: & ter ia die añ eius dimidiatā lucem:
nec nō & trib⁹ dieb⁹ post has horas. Cū ergo ap/
p̄uerit si subtilis & clara & nitidaq̄ uideatur &
nihil fuerit a quo circūdet serenū tps significat. Itē
dixit q̄ si subtilis fuerit & rubea totūq̄ q̄ ñ illuia
tur ex ea claꝛ fuerit & q̄si moueri uideať uento/
rū flatū ex illa parte uersus quā ipsa fumositas de
cliat uentos significabit. sed hoc nō obstāte sc̄dm
hali ibidem: & p̄dicta p̄ talē colorē siccitatē signi
ficat. Dicit. n. hali ibidē q̄ si lūa appuerit sotilis et
rubea significať q̄ fumositas quæ ē circa eū ē d̄na
tura martis i siccitate. Itē Beda libro de tp̄ibus. di
cit sic: luna q̄rta si lunatio cornicło macłosa nigre
scit pluuiosi mensis exordiū: si in medio plenilu/
niū serenū significat. Itē ptolemæus ubi supra:
cōuenit ēt ut circulū q̄ circa lunā formať cōsidera
mus quia si un⁹ fuerit ac clarus ac paulatim abbre
uiatur siue destruatur aeris claritatē significabit.
Sed dicit ibi hali q̄ rubedo circuli denūciat famo

ſitatē de natura martis.circulus eſt iterciſus denū/
ciat motū fumoſitatis:& ꝑpter hoc ſignificat uē/
tos fortes:ſed quia eſt de natura martis ſicut dicit
hali ſiccitatē cū hac ſignificat. Itē ptolemæ⁹ubi
ſupra ꝙ circuli qui ſunt circa planetas & ſtellas fi/
xas lucentes demōſtrāt res ꝛcordātes cū colorib⁹
ipſis circulorū & cū naturis eas comꝑhēdētibus.
Et dicit hali ꝙ q̄libet ſtella trahit ad partē ſuā fu/
moſitatē cōcordantem cū ſua natura.Et qñ appa
ruerit hæc fumoſitas multa in parte alicui⁹ eoꝝ de
mōſtrat ꝙ uirtus illius ſtellæ uincit.Et ſciemus q̄le
erit accidens per colorē fumoſitatis. Ex his uer/
bis hali ſequitur ꝙ circuli appentes circa Ioué &
uenerē ſignificant ſerenitatē:& ꝑcipue ſi fuerit co
loris albi:& coloris mixti ex colore auri & argen
ti & uiridi ſicut patet ex ꝑdictis. Itē ſequit ꝙ cir
culus apparens circa martē ſignificabit ſiccitatem
aeris & ꝑcipue ſi fuerint coloris rubei. Itē pto/
lemæ⁹ihidē ꝙ iris cū i ſerenis tꝑib⁹ appuerit aerē
hiemalē ſignificabit:cū i tꝑib⁹ hiemalib⁹ pluuioſis
formabit ſerenitatē ſignificat. Et hoc idem dicit
Aꝝ.3.metheoroꝝ.ca.2. Itē dicit Virgili⁹ i geor
gicis ſuis lib.1.i fine ꝙ ſol luna & ſtellæ ſi ualde cla
ri & nō obſcuri appeant ſerenitatē ſignificant:&
hoc maxime eſt ueꝝ ſi tales ꝛeoꝝ ortu uel occaſu
appuerint ſicut patet ꝑ ptolemæū ex ꝑdictis. Itē
dicit plini⁹ i tractatu ſuo de tēperie aeris ꝙ ſol pu
rus oriens & nō feruens ſerenū diē ſignificat:& ſi
ſic occidit pridie ſeren⁹ ſicut & oritur tanto certi
or ē fides ſerēitatis.Itē ſerēi occaſus ſerēitatē denū
ciāt Aꝝ.i de probleūatib⁹.ꝑticſa.26.Itē Virg.ubi
ſupra ꝙ ſi luna quartodie poſt cōiunctionē fuerit
pura & clara ſignificat ꝙ totus ille menſis carebit
pluuia. Item dicit plinius ubi ſupra.Si quarto die
luna exorta puro nitore refulſerit ſerenitatem de
nunciat. Item Aꝝ.& plinius dicunt ubi ſupra:ſi
halo apparuerit circa lunā uel ſolē: ita ꝙ paulati
& cōtinue euaneſcat ſerenitatē ſignificat. Itē pto/
lemæus dicit ubi ſupra.& Aꝝ.3. metheoroꝝ. ꝙ
halo circa aliquā aliā ſtellā apparens ꝑ mediā do/
mū ſicut circa ſolē & lunā ſignificat.Et dicit Aꝝ,
ſerenitas ꝑbet euidētiā min⁹ ſortē. Itē ꝙ ſol rece/
dit a plaga illa a q̄ flat uēt⁹ uel radiat a plaga illa i
q̄ iā eſt ſol uel i q̄ ſtati erit ſol ſerenitatē ſignificat:
& hoc exꝑtū ē. Itē ſi i occaſu ſolis uel p⁹ uētus flat
a mari ſignū ē ſerenitatis:& hoc ſiſr ē exꝑtū ꝑut q
dā dīt. Itē ſi nubes appeāt i aere ac ſi eēnt q̄dā plu
mæ q̄ dicit memier ex albedīe.ſ.paruaꝝ nubecula
rū & hoc celeſteitate i aere ſerēitatē ſignificat.Oīs
ētdiuiſio ſeu ſepatio nubiū ſignificat illud idē: ſiſr
ſi in tꝑe pluuioſo nubiū ſegregatio & diſgregatio
q̄ pri⁹ nō fuerit incipit apparere pluuiæ ceſſatōnē
denūciat:& maxie ſi fuerit hoc iuxta horizōtē &
i ꝑte illa a q̄ flat uēt⁹.Claritas ēt ipſi⁹ aeris ſi fuerit
ꝑpter nubiū ſtructurā ſiue ꝑꝑ eaꝝ euaneſcētiā idē
ſignificat:& hæ ſūt expta. Itē ſi fuerit nebula q̄ ca
dat & nō aſcēdīt ſupi⁹ i ſilitudīe nubiū ſerenitatē
ſignificat ſecm Virgi.ubi ſupra. Itē Plini.ubi ſu
pra.ſi circa occidentē rubeſcāt nubes ſerenitatem
futuri diei prædicant. Item ſi nubes ab ortu pel/
lant i occaſū idē ſignificat. Itē ſi fuerit nebla q̄ ob
tineat a ſole & ſic euaneſcat ꝑ hoc i æſtate multo
tiēs ꝓnotat ſerenitas & calor futurus & dicitur a
uulgo. Itē copia roris i mane uel i ueſpe i q̄cunq;
ꝑte āni fuerit ſerenitatē futuri diei ſignificat. Itē ꝑ
primā ꝑtē i autūno & uere mane appentē ſereni/
tatē illi⁹ diei & calor mītotiēs deſignat:& hæc ex
pta ſūt. Itē Aꝝ.in de ꝓbleuma.particula.22.uē/
ti deſiccāt nō obſtante ꝙ ſint frigidi. Itē uēti pl⁹
deſiccāt q̄ ſol. Itē oīs uētus ſerenat i loco a quo in
cipit flare Boreas ſiccior eſt q̄ auſter:& zephirus
q̄ eurus Zephirus ſerenus & delectabiliſſim⁹ē uē
torū Auſter minor ſerenior eſt q̄ magnus & diu/
turnior fit nebuloſus. Itē uenti boreales magis in
hieme ſūt i frigidis locis ut circa polū articū & ne
buloſe ſūt exteri⁹ uero.i.extra hiemē & extra loca
ꝑdicta ſereni ſūt frigidi hæc Aꝝ.ibidē. Itē uētus
boreal⁹ ſerenat Aꝝ.& uirgi. Itē Aꝝ.prīo methe
oroꝝ.ca.6. caligo magnā ſiccitatē ſignificat. Itē
ſi iuxta horizōtē fulmīauerit abſq; tonitruo nll⁹a
uel modica ibidē nube ꝓcepta nec alibi futurā ſe/
renitatē ſignificat & colorē hoc ſatis ē exptū & di
cit uirgili⁹ i georgi.ubi ſupra ꝙ ſi corui q̄ſi leti ex
determinatiōne plume ter ul⁹ q̄ter uociferēt & cū
foliis ludāt iter ſe ſerenitatē ſignificat. Item ſi no
ctua poſt occaſum ſolis non uociferet hoc idem
ſignificat dicit uirgilius.Itē ꝙ illæ aues q̄ alchiōes
uocant i maris littore alas ſuas nō expandāt Vir.
Itē ſi niſus alaudā iſeq̄t: hæc ſecm Vir. ſerēitatē
ſignificāt. Itē ſecm Pli.ubi ſupra ſi corui q̄ſi læti
q̄dā latēti ſigultu ſingltāt ſerēitatē ſignificat.Itē ſi
grues ꝑ ſilētiū ſublime uolāt ēt ſecm Pli. ſerēitatē
ſigificāt.Itē cāt⁹ colūbaꝝ ſiluestriū idē ſigificat.Itē
ſi milui ludētes q̄ſi ſpaciātes i aere alte uolāt. Itē ſi
ueſptiliōes & i magna copia uolāt i ueſpe q̄ ſole/
bāt. Et de ſtrabōib⁹ hoc idē itellige.Itē ꝙ parū añ
occaſū ſolis lucēte ſole muſcæ puæ ſe cōgregāt i al
tū ꝛſtituētes.q̄ſi quoddā cāpāile gracile hæc oīa ſe
renitatē ſignificāt ꝑut ſatis ē exptū.Et hæc ſunt ſi/
gna ꝑnoſtica ſerēitatis ex auib⁹ ℭ Sed notādū ꝙ
Serui⁹ ſup li.geor. Virgilii.ubi ſupra.dicit ꝙ Vir.
mouet dubitationē accerrimā:ubi docet ꝑnoſtica
re ꝑ aues de tēpie aeris. Cur.ſ.hoīes quos cōſtat eē
prudētiores aīalib⁹ ꝑ ſe nō ſentiāt q̄litatē aeris fu/
turā ſed eā magis ex aliis aīalib⁹ colligūt. Et dicit
Seruius ꝙ Virgilius ſoluit hāc dubitationē ꝑ hoc
quod dicit homines prudētiā naturalē habere &
ſuo iudicio poſſe uel letos uel triſtes eſſe quæ res
in hæc animalia minime cadere poſſunt quæ ni/
hil niſi ſuā quā hēnt naturā aeris ſequūt:nos uero
& leti eē inter nubila poſſumus & i ſerenitate ſol
liciti: hæc Serui⁹. Item ſi i tempore ualde ſereno
ſolent apparere in aere quaſi quædam minuta uo
lantia cū uento quæ non percipiuntur ut cōmu/

niter nisi ultra distantiá ia&ꝰ lapidis unius: & hoc erit inter participes & montē domum uel siluam coexistentibus lateraliter uento & sole. Itē ꝙ aer sic apparet mouere cum uento prope horizōtem inter percipientē montē uel siluá serenitatē significat: & est expertū. Item dicit Plinius ꝙ si cacumina montium pura & serena fiant serenabit.

Itē nebulæ de montibus cadentes serenitatē promittunt: hæc Plinius. Itē dicitur a uulgo ꝙ pluuia uel tempestas quæ accidit in die sabbati nunq̄ aut raro durat usq; ad diem lune: & ideo a nautis minus timetur. Itē Aristo. in de probleumatibꝰ particula. 25. Aestas magis serēa ē q̄ hiems. Itē æstas calida est & sicca: Autūnꝰ uero frigidus & humidus. Ptolæmeus primo quadripartiti. ca. 10. Itē cōmuniter martius magis siccus est & serenus & calidior q̄ aprilis: & hoc est expertum frequēter.

Itē in fine septembris uel i pricipio octobris frequenter accidit serenitas quædā parū durans quasi per septimanā uel per quindenam: uel uon medietate amplius. unde dicitur a uulgo ꝙ sanctus Michael ante festum sui uel post habet æstatem suam

Item Aristote. in de probleumatibus. particula. 25. dies sunt minus pluuiosi q̄ noctes: & tamen noctes sunt sereniores q̄ dies. Itē i media nocte & meridie maxime fit serenitas. Itē de die maior serenitas est q̄ de nocte. Aristo. ubi supra. Item nota ꝙ regiones q̄dā rōe situs sunt sicciores quædā sereniores. Nā ut cōmuniter loca mōtuosa sūt magis pluuiosa q̄ plana. Et in partibꝰ meis. s. i parte boreali angliæ quæ intercipitur iter duo maria uidelicet orientē & occidentē: nos qui habitamꝰ super mare orientale. s. northumbria frequēter habemus serenitatem flante uento occidentali quando hi qui habitant super mare occidentale in partibus habentibus tempestatē flante eodem uento & econtra ipsi serenitatem frequenter habent flāte uento orientali: nos uero tempestates ualidas: unde & nobis uentus occidentalis est maxime tēperatus: illis uero frequenter pluuiosus. Huiꝰ causa potest eē: quia uentus occidentalis propellet eis a mari occidentali tempestatem quæ attingere nō possunt usq; ad nos. Et uentus orientalis econtra propellit tempestatē nobis a mari nostro. s. orientali quæ tempestates ad eos non perueniunt. Unde & nobis uentus orientalis est magis temperatus eis uero ecōtra. Excessus uero siccitatis frequēter percipitur si agricolæ ex duricie terræ arabilis: suas ultra solitū frangāt carrucas. Itē si semina semiata propter defectum humiditatis non constat

Itē si in uallibus uel pratis ubi aquæ abundare solebāt appareant hiatus & sciſſuræ maximæ. Serenitas uero aeris nunq̄ uidetur excedere nec nocere nisi per excessum siccitatis iunctæ sibi. Multa ēt alia signa siccitatis & serenitatis possūt assumi ex priuatione uel ex contrariis signoꝝ pluuiæ & humiditatis: quæ quidem signa pluuiæ dicentur i distinctione sequente. Nā scd̄m Virgiliū ubi supra iudicamus frequēter serenitatem si noctua nō canet post occasum solis. Item si alchiones alas suas in littore maris non expandant. Item si sues uel porci manipulos feni uel segetis in ore suo dilacerant uel non abscondant. Itē si nubes similes uelleribus lanæ non appareant in aere ferri i tempore ad hoc debito: hæc aūt omnia scd̄m Virgilium signa sūt serenitatis ueloci ꝰ ipsa sūt cōtraria uel priuationes signorū pluuiæ & humiditatis aeris. unde & eodē modo potes elicere alia signa siccitatis & serenitatis ex cōtrariis aliorꝝ signorum pluuiæ quæ ponentur in distinctione sequenti. Et finitur hæc distinctio tertia.

¶ Incipit distinctio. 4. de himbribus pluuiis nubibus & humiditate aeris. & hēt. 6. ca. Primū de generatiōe himbriū pluuiarꝝ & hūiditate aeris.

N hac distinctiōe 4. huius tractatꝰ intendo ponere regulas particulares de himbribus & pluuiis nebulis & de hūiditate aeris de prædictis. Sed primo intendo dicere descriptiōes seu dispōnes himbrium nubiū & pluuiarū

¶ Et scd̄m phorꝝ opi. eorꝝ generatiōes manifestare: & quō iter se uariant. Et hæc oīa dicentur in isto prio ca. huiꝰ distinctiōis: & deinde de regulis particularibꝰ astrologicis himbriū pluuiarū nubium & hūiditatū aeris itēdo ptractare: Dicit itaq; hermes trimegistus lib. 4. ca. 2. ꝙ himber est p̄ceps aquæ defluxio: & cū eo cōcordat Beda de tpibꝰ. lib. 1. dicens ꝙ himbres ex nubiū cōgregant guttulis dū maiores stillas cōuertunt aerem: amplius nō ferente natura: nunc uento ipellēte nūc sole dissoluēte pluuialiter ad terras delabūt. Sed Isidorꝰ. 13. æthimologiarꝝ. ca. 10. dicit ꝙ hibres ad nubes & ad pluuias ptinēt dicti aūt a greco uocabulo ꝙ terrā inebriant ad germinādū unde oīa creantur. Itē ibidē dicit pluuiæ dictæ sunt: ita ꝙ fluāt q̄si fluant Nascunt enī de terræ & maris annhelitu: q̄ cū altius eleuatæ fuerint aut calore solis resolutæ aut uiuentoꝝ cōpressæ stillant i terris. Itē Guilelmꝰ de cōchis i phīa sua. particula. 3. dicit pluuiarꝝ diuersæ sunt cāæ: aliq̄n nanq̄ spissus fumus & hūidus euaporat ex terra uel aq̄ hic dū ascendit in minutissimis guttis se iuoluit quæ grossiores & grauiores factæ cadūt & fit pluuia: aliquādo uero aer ex frigiditate terræ & aquæ ispissat trāsitq; i aq̄ā sub

tiam que a calore solis ut glacies ab igne dissoluta & acumine solis penetrata pars eius a parte sepa/ratur quibus separatis naturali grauitate p minu/tissimas guttas cadũt & fit pluuia. Cõtingit ét ad nutrimẽtũ sui solẽ humorẽ attrahere qđ aũt i eo liquidius est ĩ igneá trálit substantiá: sed qp graui9 est deorsũ cadit. Vnde post acutissimũ calorẽ ui/dem9 cõtingere pluuiæ inundatõnẽ. Quarta rõ pluuiaꝝ ẽ qp uétus eleuás hũorẽ de fluuiis & lacu bus: inde est qp ranũculi & pisces cũ pluuia uisi sũt cadere. Cũ enĩ ut prædixim9 aq̃ uéto subleuat' cõ/tingit qp ranũculos & pisces secũ eleuat: quib9 ex naturali grauitate descendentib9 stupent ignoran tes. Nullũ enĩ tempus anni ĩmune est a pluuia: in quolibet enim tempore uel fumus humidus eua/porat uel aer ex frigiditate spissatur: uł humor ad nutrimentum solis attrahitur uel uento eleuatur. Itẽ pluuia quandoq; plus solito inspissata & ni/mio calore accensa fit ad modũ sanguinis spissa & rubea qđ uidentes phisicã ignorátes dicũt san guinẽ pfuere. Vnde ueri simile est illud dictũ esse uerũ qp ante finẽ huius seculi guttæ sanguineæ ca/dent & qp debeat seculũ ex ustione finiri: ut testat' scriptura dicens: ignis in cõspectu eius exardescet &c. Et alibi q uẽturus ẽ iudicare uiuos & mortu/os & seculũ p ignẽ: hæc Guilelm9 de cõchis ĩ philo sophia sua. Et ĩ quadam alia philosophia huic cõ simili: cui9 auctoris nomẽ ignorat' dicit' qp ex ma ri nubilosus surgit uapor in aere qui in nubes uer tit': uapor át ille cũ aere frigido circũdat' & par/tes coherentes coercẽt' aut pluuiæ fiunt: hæc ibidẽ ¶ Et albert9 lib.2.metheoroꝝ tractatu.1.capitło 14. dicit sic. Nunq̃ ex nube aqua frigida congela tur nisi in loco ubi nubes fiunt: ille autẽ est locus medius aeris qui inter omnes est magis frigidus. Ex illo autẽ loco nubium descendunt ad terram tria corpora quæ sunt aquæ pluuiæ nix & grádo: Quæcunq; enim ab aere descendũt congelata de scendũt aut nõ congelata. Si cõgelata aut sũt con gelata simul & conuersa in aquá aut sunt prius in aquam conuersa & postea congelata. quecũq; au tem descendũt non congelata sunt sicut pluuia & que descendũt congelata simul ex conuersione in aquá sunt sicut nix. que autẽ descendunt congela/ta: ita qp congelatio sequebatur conuersionẽ sunt sicut grando. Et corpora descendentia ab aere p/ut dictũ est quædã descendunt fluida hoc est non congelata uel descendunt terminata hoc est cõge/lata. ¶ Et causa generationis omniũ istorum est frigidũ. s. frigus simpliciter uel frigus excellens: & licet plura nũero ĩueniuntur huiusmodi: tamen corpora reducũtur secũm formá ad prædicta duo cũ diuersitas eorũ omniũ non est nisi iu paucitate & multitudine tm̃: quia nix & pruina differunt tantũ secũm molitiem & duriciẽ: similiter ros est pluuia pauca & pluuia est ros multa que non fit ex uapore multo qui ifrigidatus est: & causa illi9 ẽ tempus & locus & frigus: tempus quidem quo niá remanentia uaporis roridi in alto ẽ dies unus quia in die eleuatur tempori sereno & ĩ nocte de/scendit. Et simile ẽ de uapore pluuiæ. Sed uapor pluuiæ & niuis remanent tempore pluri qa diu agit in eis calor eleuans & frigus inspissans in nu bem & conuertens nubem in aquam uel etiá con gelans in glaciẽ. Similiter locus generationis ro/ris strictus est quia inferior locus aeris pro tanto strictus est quia non multũ eleuatur de terra. Sed locus generatõnis pluuiæ & niuis qui ẽ locus me dius ubi dilatatur frigus est amplus & dilatatus. Similiter frigus temperatũ generat rorem: sed in/temperarũ & non excellens generat pluuiá. Excel lens aũt generat niuẽ & pruiná. Cum autẽ mate/ria pluuiæ put dicit albert9 ubi supra capitulo.19. est nubes aquosa frigido medii loci inspissata. Et ubi supra capitulo.2. dicit albertus qp causa effici ens pluuiæ est frigidum ĩpulsum in nube a circũ/stante calido: & ideo in tempore frigido non plu it. Sed pluuia post gelu signũ est resolutionis au/ræ. Est autẽ calidũ istud in toto aere diffusũ & nõ est in una parte eius: & ideo undiq; eius a se expel lit frigidũ qđ iu nube ueniẽs comprimit nubẽ & propter expulsionẽ cum impetu descendit aqua pluuiæ: sed uehemẽtior est impetus in ustate q̃; in hieme: quia tunc calidũ uehementius expellit fri/gidũ q̃; resoluit nubem in aquã: & ideo etiã post serenũ tempus impetusiores sũt nubes q̃; alio tẽ/pore: & quia impetuosis pluuiis plus est de frigi/ditate expulsa ab aere: frigiditas autem ẽ qualitas mortificatiua: & ideo uehemẽtes pluuiæ non be/ne conueniunt plantis. Sed potius pluuiæ suaues sine uiolẽtia descendentes: quia in illis est plus de calido & iõ similes sunt rori Quia át pluuia est generata de uapore multũ habente de terrestri: iõ cum suauis est aliquando cũ ea generantur plura animalia aquatica sicut ranũculi & uermes & ali quando pisces parui. Cuius causa est quia calidũ quod est in nube cũ euaporare incipit secũ trahit subtile humidũ quod in se habẽt: de subtili terreo bene cõmixto: & ideo est uiscosum. unde & redu citur ad aerem & incipit durescere & constare & uertere se in pellem quandã in qua continue pul/sans calidũ efficit spũm cui additur anima sensibi lis uirtute stellarum: & tunc fit animal. Et sũt hu/iusmodi animalia aquatica quia ĩ tali pluuia uin cit aqua. ¶ Et ĩ capitulo.21. ubi supra dicit alber/tus qp locus generationis pluuiæ est duplex. s. est p per se & per accidens. Per se quidẽ locus genera/tionis eius est locus medius secũm inferiorẽ sui la/titudinẽ eo qp caliditas uaporis non est multũ ma gna. Ad illũ enim locum undiq; expellitur frigidi tas que cõuertit nubẽ ĩ aquã. Per accidens tñ gene rat' pluuia & in iferiori loco cũ frigiditas supior

deprimitur ibidem: quia autē uapor pluuiæ qua/
si medius est & facilioris eleuationis q̄; alii uapo/
res humidi: ideo frequentius pluit quando appa/
ret aliqua alia impressio: & ideo etiam hec ipres/
sio primarū qualitatū habet esse tantū post: quia
in hieme pluit & in uere & in autūno. Causa au/
tem quare diutius cōtinuat' pluuia q̄; nix uel gran
do est: quia propter facilitatē suæ eleuationis ua/
por prius eleuatus cōtinue nutritur a uapore cōse
quenter eleuato & pluuia præcedens ē materia se
quentis: quia ex precedenti madescit terra quā ne
cesse est iterum euaporare ex calore radiorum so/
lis. ¶ Est enī non prætermittēdum illud quod di
cit algazel q̄ pluuia generat' i loco inspissante ua
porem ex hoc ipso q̄ locus ille frigiditate sua re/
flectit uaporem in se ipsum non permittens ipsū
ulterius ascendere uł disgregari: & propter hoc q̄
aliqua caliditas circunstantis aeris frigus expellit
in nubem: & huiusmodi exemplū dat in caldaria
plena aqua buliente & cooperta q̄ non propter
frigus sed propter reflexionē uapo; ad coopercu
lū plīmas generat guttas i caldaria distillātes: q̄a
uapor p̄hibit⁹ exire p̄ cooptoriū ꝺuertit' i guttas
uel aquā: sic quoq; accidit de uapore illo respectu
frigiditatis superioris. Et ubi supra capitulo.22.
dicit albertus q̄ figura guttarū pluuiæ generaliter
est rotunda: cuius rotunditatis aliqua alia causa
non est nisi grauitas aquæ generatæ ex nube: cum
enī quælibet pars guttæ festinet descēdere una mo
uet' ad aliā quāto citius & p̄pinquius potest: nō
igitur una distat ab alia per angulū quia tunc ma/
gis distaret a centro guttæ quæ est i angulo q̄; quæ
est in linea angulū conclūdentē & iō oportet ro/
tundari guttas. Magnitudo aūt & paruitas gutta
rum causant' ex nube calidiori uł frigidiori: quia
calidior undiq; dat introitū frigori iō conuertit'
in guttas maiores: Minus aūt calida nō sic patula
est frigori: & iō conuertit' in minores quia illa est
spissior & diutius tenet calidū eleuās q̄; subtilis &
calida. Et in capitlo.28.ubi supra dicit Alber. q̄
guttæ magnæ fiunt tempore calido ab aquosa nu
be calida ex calore undiq; frigefactæ locū præben
te introitū sicut & grando. Sed nubes illa plus ha
bet de aereo q̄; nubes grandinis nec fit frigidita/
te expulsa ad unum locum sicut grando. sed fri/
giditate quasi quæ abundat in media regione ae/
ris. In tempore autem calido fit quia tunc frigus
contractum ad locum superiorem non tū mul/
tum expulsū cōgregat partes nubis magnas & ue
hemēter ꝺtrahit eas & iō a tali nube descēdūt ma
gnæ guttæ & descendūt cū īpetu eo q̄ uelociter cō
stringuntur quia aliquantulū fugat' frigus a calo
re circunstantis aeris quāuis non ita sicut in gran
dine. Et sicut in grandine frigus partes singulas
ad se conuertit ipsius uaporis sicut ad quoddam
centrum in quo est operatio eius ita etiam fit i gut
tis magnis propter hoc q̄ nō congelātur. Istæ aūt
guttæ magnæ non solent uenire nisi in uere uel in
æstate & quādo ueniūt: aut ueniūt sole lucente &
tunc uidentur albæ uemētes ad modum paruarū
stellarum uolantium propter resplendentiam so/
lis super eas: aut ueniūt ante magnas & tempe/
stuosas pluuias uel grandines quia iste fiunt de ua
poribus calidis & a principio non sic unicit eas
frigus nisi particulariter & conuertit partes illas
quas magis inuenit sibi dantes uiam ad ingre/
diendum in guttas magnas. ¶ Signum autem
eius quod dictum est iam de generatione prædi/
ctarum guttarum magnarum accipitur ex hoc q̄
cum impetu descendunt guttæ illæ propter cali/
dum expellēs & sūt guttæ illæ calidæ i tactu: quia
nubes calida non suscipit de frigore nisi ad con/
uersionem nubis in aquā & non congelationem
Et hæc sunt dicta alberti de pluuia & de eius gene
ratione & de eius causa materiali & efficiente &
in quibus locis pluuia generatur & in quo anno
& in quo tempore & de figura guttarū & de ma
gnitudine & paruitate guttarū. Sed Aristoteles
primo metheoro; capitlo 8⁹. qui sic incipit. De
loco aūt positione 2⁹ &c. dicit q̄ pluuia fit ex ua
pore eleuato ab aquis & a terra humefacta usq;
ad mediam regionē aeris & a frigiditate loci con
densato calore etiam qui duxit uaporē relinquen
tē edirecto ad superiorem locum uel extincto p̄/
pter suspendiū longius i aere uapor inspissatus p̄
pter defectionem caloris & propter frigiditatem
loci fit aqua & pluuia & ite; fertur ad terram &
pluit. Et dicit Ar;. ibidem q̄ uapor inspissatus in
aquam quandoq; descendit in paruis guttis & di
citur tūc per se cadens: quādoq; uero descendit in
magnis guttis & tūc uocat' pluuia: hæc Ar;. de ge
neratiōe pluuiæ: Sic ergo patet q̄liter pluuia gene
ratur. ¶ Sed differētia est inter nimbū & pluuiā
prout dicit hermes trimegistus ubi supra dicit enī
q̄ lēta & iugis defluxio pluuia dicit': præceps au/
tem nimbus appellat'. Hæc iste. Sed isidorus æty
mologiarū ubi supra & similiter beda de tēpori/
bus ubi supra hanc eandē differētiā ponūt inter
nimbos & pluuias: dicunt enim sic: pluuias uoca
mus lentas & iuges: nimbos aūt repētinos & præ
cipites: hæc ille. Sed scd̄m isidorū ubi supra nim/
bus est densitas nubis intempesta obscura: isido/
rus uero p̄ut dictū ē satis sufficientē posuit diffe/
rētiā inter himbres & pluuias dicens hīber & ad
nubes & ad pluuias p̄tinet. Ita q̄ ipse uult itellige
re q̄ nubes & pluuiæ & omnes h⁹mōi īpressio/
nes quæ terrā inebriant ad germinandū himbres
appellant' p̄ut dictū est. Nubila uero scd̄m isido/
rū ubi supra dicunt' ab obnubēdo terrā id est coo
periēdo terrā siue q̄ nubes uolās faciat Exalāt enī
ualles humidæ nebulas & fiunt nubes inde nubi/
lum & deinde niues. nebulæ aūt ima petūt cū fere

nitas est supra cū nubiliū hæc isodorus. Et scdm albertum.2.metheororum tractatu primo capitu lo.3.nebula est reliquiæ partiū subtiliorum quæ.s. postq̄ resoluuntur in aquam caligo sunt magis calidæ & siccæ uaporis roridi & pluuiosis & uo/catur nubes nubula ab Aꝝ.que signū est serenita/tis cū uidetur. Et Guilelm⁹ de cōchis ubi supra di cit sic:aliqñ aer ex frigiditate terræ & aq̄ inspissat & trāsit i aquosā substātiā q̄ spissitudie sua nostros tangit oculos hāc nubē uocamus. Et beda de tem/poribus ubi supra dicit sic nubes coacto guttatim aere cōglobatur quæ suāli leuitatem uapore aqua rum de terra marique sustollēs q̄ diu in minutis/simis guttis & stillis cōsistunt sua ui sustollit in al/tum qua uel solis igne decocti uel aeris itinere mu tati dulcescūt ut marinam aquam humorē dulcē maruis herbis refūdentes i cōtrariū solemus trās/ferre saporem hæc ibidem beda. Ex hiis quæ dicta sunt patet qualiter generātur nubes pluuiæ & nu bila & qualiter ipsæ distinguūt ab inuicem. Re/stat igitur ponere regulas particulares astrologo/rum per quas de eis poterimus pronosticare.

¶ Capitulū.2.qualiter sit pronosticandū de him bribus pluuiis & humiditate aeris: & qualiter sit pronosticandū de his per orbes magnos & per coniunctiones magnas.

CVm uolueris pronosticare de him/bribus pluuiis nubulis & humidita te aeris. Primo oportet te inuestiga re dominium orbis magni in quo fueris iuxta doctrinā tibi traditam in tractatu primo ca.4. Inuestiga/bis etiam diuisorem āni tui & sig nū profectionis orbis magni ac etiā gradus profectionis prout di ctum est tibi ubi supra. Si ergo domin⁹ orbis ma gni ac etiā dominus ascēdentis orbis magni fue/rint planetæ humidi & pluuiosi significabit habū dantiam himbrium & pluuiaꝝ per totum illum orbem. Et eo fortius si signū profectiōis orbis & ascēdens eius fuerint signa humida & pluuiosa & eodem mō iudicabis i tempore diuisionis per diuisores & per gradum profectionis. Et nota in principio q̄ planetæ pluuiosi sunt uenus mercu/rius & luna scdm sententiā dorothei & iergis in capitulis suis de temperie aeris quæ ponuntur in fine libri nouem iudicum & scdm sententiam al kindi in epla sua cap.6. sed scdm iergis ubi supra potissime significant pluuias uenus & mercuri⁹. Et scdm ptolæ.2.quadripartiti ca.8. scdm albu. in⁹ de cōiūctionibus magnis differētia pria. saturnus significat tempestates ualidas i aere & pluui/as & nubes & tenebrositatē aeris. Iuppiter uero si gnificat bonā temperantiam aeris. & si in aliquo caū plus significāt illæ pluuiæ erūt tēperatæ & salu bres. Signa uero pluuiosa prout dicit hermā/nus in tractatu suo de himbribus sunt uterq; do/mus saturni.s.capricornus & aquarius. & eorum opposita.s.cancer & leo & pisces propter riuos quos habent & flumina: sicut etiā sagittarius pro pter maria quæ in eis consistunt & scorpio ꝓpter sua hæc hermānus & cū eo concordant plures alii Et dicit ierg.ubi supra.q̄ cācer scorpi⁹ aquari⁹ & leo sunt signa pluuiosa & præcipue aquarius & leo. Et albu. in.6.maioris introductorii differen tia.24. dicit q̄ signa aquatica sunt cancer cum sua triplicitate: sed cancer sol⁹ pluuiā significat & scorpi⁹ aquari⁹ & pisces significāt aquas & p con sequens humorē aeris significabūt. Et hali sup pri mo quadripartiti ptolemæi ca.13. dicit q̄ signa siue figuræ pluuiosæ in cælo sunt illa in quib⁹ sunt figuræ auiū ut uultur & galina & huiusmodi: & similiter signa quadrupedia ut aries taurus & ca/pricorn⁹. Postq̄ autē scieris dominiū orbis ma gni oportet te procedere ad cōiūctiones magnas trium planetaꝝ superiorum & inuestigare domi nia eorū iuxta doctrinam traditam in tractatu primo distinctione.2. Si enī p planetas dominan tes in loco cōiunctionis magnæ aut in ascendēte eius significet pluuia uel humiditas aeris. Iudica bis habundantiā pluuiæ uel humoris per totū tps durationis effectus illi⁹ cōiunctionis sicut expres/sius patet in tractatu primo distinctione.2.ubi po nitur modus pronosticandi p cōiunctiones ma/gnas. Hiis autem præhabitis procedendū est ad eclipses luminarium: aptabis quoq; ascēdens ho/ra eclipsis &.4.angulos & inuestigabis dominiū eclipsis iuxta doctrinam traditam a ptolomæ. in 2.quadripartiti capitulo.8. Si enim per planetas dominatores in loco eclipsis & in angulis.s.præ/cedente & sequente eclipsi significet pluuia ul' hu miditas aeris significabit habundantiam pluuiæ & humoris per tempus durationis illius eclipsis si cut patet expresse p ptolemæū ubi supra ubi poni tur modus pronosticandi de accidentibus mundi per eclipses: & hoc idem habet in distinctione.3. tractatus primi hui⁹ libri. Cunq; hæc omnia di/ligenter inuestigaueris procedes ad reuolutiones annoꝝ mundi extrahendo dominium anni & ex trahas etiam dominiū q̄rtæ. prout tibi dicā post in hac distinctiōe: Deinde procedas ad omnes cō iunctiones & oppositiones & quadraturas lu/minariū extrahendo dominia eorūdem & p pla netas dominatores omnium prædictorum tem/porum reuolubiliū pronosticare debes de hībri/bus pluuiis nubulis & humiditate aeris in utroq; temporum predictoꝝ. Et iuxta ordiem prius po sitā in distinctionibus precedentibus primo intē do regulas particulares de himbribus & pluuiis & nubulis & humiditate aeris sūptas a dīis orbis magni & coniunctionis magnæ & eclipsis. Dico

ergo ſcd̃m ſniam ptolomei.2.quadripartiti capi'. 8.& ſcd̃m ſniam albu.5.de coniunctionibus ma/ gnis dria prima. Si ſaturnus dominetur eo mo/ do quo prædictū eſt in tractatu primo in orbe ma gno: aut fuerit diuiſor orbis magni: aut ſi domine tur in coniunctiõe magno: aut ī alia eclipſi lumia rium modo quo prædictū eſt & fuerit ſignificatio eius ī aere: inſpiſſabitur aer nubibus erunt q; ma/ gnæ nubes & magni uenti: erit & aer hiemalis. Et dicit hali ī tractatu ſuo de exiſtentia planetaꝝ de ſub radiis q; ſaturnus ī ariete ſub radiis ſolis facit pluuias & nebulas multas. Et dicit albu. ubi ſupra Saturnus cū fuerit ī tauro & p̃dictū dñiū obtinẽs ſignificat niues & pluuias inceſſãtes. Itẽ ſcd̃m al/ bu. ſaturnus in geminis prædictū obtinens domi nium ſignificat multitudinẽ pluuiaꝝ & corruptõ nem agriculturæ. Item ſcd̃m albu. ſaturnus in can cro prædictū obtinens dominiū ſignificat multas pluuias. Et ſcd̃m hali. Saturnus ī cancro ſub radi/ is obſcuros dies facit. Itẽ dicit albu. ubi ſupra ſa/ turnus cū fuerit in ſcorpione & prædictū domini um obtinuerit & fuerit meridionalis ſignificat mlt̃ titudinem pluuiaꝝ & humiditatũ. Et ſcd̃m hali ſi fuerit illic ſtationarius faciet obſcuros dies Itẽ ſcd̃m hali. Saturnus ī ſagictario ſub radiis pluuiã & nebulas ſignificat. Itẽ ſcd̃m albu. ubi ſupra ſa/ turnus in capricorno p̃dictū obtinens dominiū ſignificat corruptionẽ agriculturæ & reddit⁹ here ditatum propter multas aquas & humiditates. Et ſi fuerit latitudo eius ſeptentrionalis ſignificat mlt̃ titudinem humiditatũ. Et ſcd̃m hali ſaturnus in capricorno ſtationarius uel ſub radiis ſignifi/ cat obſcuritatem aeris. Et dicit albu. Saturnus in aquario prædictū habẽs dominiū ſignificat mul titudinem pluuiaꝝ & ũndationũ. Et ſi fuerit eius latitudo meridioalis ſignificat multitudinẽ nubiũ & ſuperfluitatem pluuiaꝝ. Et ſcd̃m hali ſaturnus in aquario matutinus pluuiã & hiemalem ſignifi cat aerem. Itẽ dicit albu. ſaturnus in piſcibus præ dictum obtinens dominiũ & meridionalis ſigni/ ficat multitudinem pluuiaꝝ & augmẽtum flumi num. Et dicit hali ſaturnus in piſcibus ueſpertinus ẽ pluuioſus. ℂ Iuppiter uero ſcd̃m ptole. ubi ſu/ pra & ſcd̃m albu. ubi ſupra differẽtia pria cũ præ dictum dominiũ obtinuerit ſignificat bonam tẽ/ perãtiam aeris & nõ ſignificat pluuias niſi tempe raras & profectuoſas & uentos humidos quæ res oriri faciunt. Et dicit albu. Iuppiter in ariete p̃di/ ctum obtinẽs dominiũ ſignificat multas pluuias & inundationes & aquas. Et dicit hali ubi ſupra Iuppiter ī ariete ſub radiis facit pluuiã ueſpertin⁹ nebulas ſpargit. Itẽ ſcd̃m albu. iupiter ī tauro ſi gnificat mlt̃as pluuias & ī initio quartæ hiemalis. Et dicit hali iuppiter ī tauro ueſptin⁹ ſignificat hi/ bres. Itẽ dicit hali. Iuppiter ī geĩs ſub radiis matu tinus uel orientalis ſignificat pluuias multas & hoc idẽ dicit albu. Et dicit albu. Iuppiter ī leone prædictũ obtinens dominiũ ſignificat pluuias & ſi fuerit eius latitudo illic meridionalis ſignificat humiditatẽ aeris. Itẽ ſcd̃m albu. Iuppiter ī uirgine prædictũ dominiũ obtinens ſignificat multas plu uias & niues ī.4. hiemali. Et ſcd̃m albu. Iuppiter ī libra prædictũ obtinens dominiũ ſignificat in.4. æſtiuali pluuias deſerentes panẽ. Itẽ ſcd̃m albu. Iuppiter ī ſcorpiõe ſignificat multas pluuias de/ ſtruentes ī oĩbus partibus & groſſiorẽ aerẽ cũ mlt̃ tiplicatione nebulaꝝ. Et dicit hali. iuppiter ī ſcor piõe ſub radiis frigidã pluuiã ſignificat. Et ſcd̃m albu. ubi ſupra iuppiter ī ſagictario p̃dictũ dñium habẽs ſignificat mlt̃as pluuias. Et dicit hali. iuppi ter ī ſagictario ueſptin⁹ pluuias multas ſignificat. Et ſcd̃m albu. ſi fuerit illic retrogradus ſignificat multitudinẽ pluuiaꝝ. Itẽ dicit albu. iuppiter ī ca pricorno prædictũ dominium obtinẽs ſignificat multas pluuias. Et cũ fuerit eius latitudo ſeptẽtrio nalis ſigĩficat multas hũiditates. Et dicit hali. Iup piter ī capricorno ſub radiis hũiditatẽ aeris ſigni ficat ueſptin⁹ uero pluuiã ſignificat. Itẽ ſcd̃m al/ bu. iuppiter ī aquario p̃dictũ obtinẽs dominiũ ſi/ gnificat multitudinẽ pluuiaꝝ & nubiũ & multi/ plicabunt̃ pluuiæ & uẽti ī.4. autũnali & initium hiemis erit multaꝝ pluuiaꝝ & multoꝝ uentoꝝ & ſi fuerit eius latitudo meridiõalis ſignificat mlt̃ tas nubilas. Et dicit hali iuppiter ī aquario ueſpti nus ſignificat mlt̃ã pluuiã: ſtatõarius pluuiã & nu trimentũ cõfert. Itẽ dicit albu. iuppiter ī piſcib⁹ prædictũ obtinẽs dominiũ ſignificat ſupfluitatẽ pluuiaꝝ ī.4. hiemali & corrũpet pluuia arbores & meſſes: & ſi fuerit illic meridionalis ſignificat mlt̃itudinẽ pluuiaꝝ & augm̃tũ fluminũ. Et ſcd̃m hali ſi fuerit illic ſtationarius bonã & tempatam pluuiã ſignificat. ℂ Mars uero p̃dictum dñiũ op tinẽs ſcd̃m ptolomæ. ubi ſupra & ſcd̃m albu. ubi ſupra dria .3. non ſignificat de ſui natura pluuias nec himbres ſed poti⁹ ſiccitatẽ niſi ſit p̃ accidẽs: tñ ſcd̃m albu. ubi ſupra mars ī tauro p̃dictum domi nium obtinẽs ſcd̃m ptolemæ. ubi ſupra & ſcd̃m albu. ſignificat ſuphabũdantiã pluuiaꝝ. Et ſi fue rit in cãcro & fuerit eius latitudo ſeptẽtrionalis ſi gnificat ſcd̃m albu. calorẽ aeris & humiditatẽ ei⁹ & ſi fuerit eius latitudo meridionalis ſignificat il lud idem. Itẽ dicit hali ubi ſupra mars ī libra ueſ pertinus pluuioſus eſt. Et ſcd̃m albu. mars ī aqua rio p̃dictũ obtinens dominiũ ſignificat ſuphabũ dantiã pluuiaꝝ & niues: & ſil̃ ſi fuerit ī piſcibus p̃dictũ obtinẽs dominiũ ſignificat ſcd̃m albu. ha bundãtiã pluuiaꝝ & niuiũ. Et ſi fuerit ei⁹ latitu do meridiõalis ſigĩficat mlt̃as pluuias. ℂ Sol ue ro p̃dictũ dominiũ obtinẽs ſcd̃m ptolomæ. & al bu. ubi ſupra ñ ſignificat de ſui natura pluuias ni ſi p̃ accidẽs ſed rõne ſitus eius & rõne figuræ eius cũ luna & aliis planetis. Sed ꝑut dicit ī exafenõ

q̄ qñ nō sūt ibi:inundatio enim eius aliqñ est ma ior aliqñ est minor:scd̄m hoc q̄ plus de stellis est in meridie uel min⁹.Et quædā stellæ,sicut uen⁹ & lūa plus faciūt inundatiōes q̄ aliæ supiores.Quā do enim sol est in septētrione:& stellæ uage sūt in meridie tūc ꝓpter caloris defectū trahentis multū hūorē minorant̄ & abscindūtur plu.in meridie & minorat̄ nilus.Quādo aūt sol est in meridie & planetæ cū eo tūc multæ pluuiæ fiūt ꝓpter calorē q̄ trahit hūorē multū & fit magna ĩundatio nili. Et qñ plæ sūt cū sole ī septētriōe multiplicāt̄ plu. ī meridie & multiplicat̄ extēsio in nilo.Nilus enī sole exñte in cācro semel inūdat & qñ sol est in ca pricorno iteꝝ inūdat. Et dicit abraham auēzere in li.suo de reuolutiōib⁹ ānoꝝ mūdi ca.12.q̄.Ia cob alkin.dixit aspice cōiūctionē uel oppōnē lūi nariū q̄ fuerit anteq̄ sol intret arietē & in quodcū q̄ alid̄ signū.Si fuerit signū ascēdēs de signis plu. hoc significat sup pluuias q̄ descēdit in illacōiūctio ne uel oppōne:& eo magis si locus cōiūctionis uel oppōnis fuerit in una domorum cadentiū iudica q̄ nō descēdet pluuia in toto mēse illo neq̄ in ma iori pte totius āni.Si aūt signū ascēdens fuerit de signis aq̄is & dñs signi ipsū aspiciat hæc est signi ficatio pfecta sup pluuiā & si fuerit almutaz ī ascē dēte tūc erit magis. Si fuerit almutaz cū luīari tūc erit pluuia usq̄ ad habūdantiā. ¶ Itē si uolueris scire diē ī qua erit pluuia debes cōiecturare diē in qua puenit luna ad ascendēs tūc enī erit pluuia.Et ego abraham dico q̄ uerū est si fuerit signū ascen dens unus ex angulis signi terræ uel si aspiciat ip sum quocūq̄ aspectu.Nā si nō cēt ita erūt quædā nubes siue pluuia Ad hue dicit iaphar ī libro suo de pluuiis & hoc est expertū q̄ plæ retrogradi sig nificāt sup pluuiā & magis īferiores & eo magis si fuerit siue īferiores siue supiores cū fuerit in signis femininis:& iteꝝ ē signū magis clarū si erit signū frigidū siue terreū siue aquæū.Signū uero aquarii est sup aquas ꝓpter stellā quæ effusor appellat̄:& ad hoc etiā significat signū leonis super aquas pro pter figurā nauis q̄ est ibi. Auēbarat aūt ait semp dñs domus oppositæ plæ superioris est sibi clauis. i.portarū apertio. Claues nāq̄ saturni sūt lūina ria.Vnde si iūgat̄ luna uel dederit uim suā satur no in quacūq̄ cōiūctione uel oppōne scias q̄ in il lo mēse erit pluuia. Poteris quoq̄ diē plu.scire sic Cōputabis enī gradus æquales iter locū cōiūctio nis & oppōnis & locū aspectus saturni cōpletos & qñ cōpletur numerus tot dierū tunc erit pluuia & magis erit testimoniū clarū:& semp cōiectura re debes si fuerit plæ retrograd⁹ ī ꝓpria domo hæc enī significabit pluui. fortitudo nanq̄ plæ quæ est in domo ꝓpria est sicut fortitudo dñi domus:hæc habrahā ibidē. Itē habrahā ī ca.penul.ubi supra dicit.dicūt sapiētes indi qñ lūa ī principio mēsis fuerit in aliq̄ mansiōe hūida & aspiciat eā planeta retrogradus & forti⁹ si ipa fuerit ī signo fœminīo aut in aliquo signo aq̄o tūc significat pluuiam.Et debes quolibet mēse in prīcipio e us cōsiderare & magis in prīcipio mēsis ī quo fuerit ītroitus solis in principiū arietis & post ī cācrū & post in librā & āplius ī capricornū:nā istis .4.uicibus mutant̄ tpa āni hæc habrahā. Itē albu.4. de cōiūctiōibus magnis dría.8.Si saturn⁹ fuerit ī cācro & ī ei⁹ tri plicitate:& si fuerit dñs āni & nō in aliquo angu lo & si aspexerit ascēdens & fuerit directi cursus erūt multæ plu.& aq̄ multæ & frigus ī multis lo cis terræ.Et si cōiungent̄ ei fortūe diminuēt illud malū. Itē hali abenr.dicit lib.8.ca.10.Si lūa fue rit dñs āni aut quartæ. & habuerit cōiūctionē cū ioue & uenere erunt illo āno uel quartæ pluuiæ & niues multæ. Itē dicit eodē.8.ca.2.& albu.de cō iunctiōibꝰ magnis.supra dría pría.Quādo fuerit mars in reuolutione āni mūdi in domibꝰ saturni significat paucitatē pluuiaꝝ:& si in domibꝰ suis significat multitudinē pluuiaꝝ:& in reliqs,domi bus mediocritatē pluuiæ. Itē hali ubi supra .c.6. qñ luna fuerit dña āni potens & in bono loco & salua ab infortunis significat mult.plu.pro fertili bus tpibꝰ aptis & erunt paucæ īfirmitates & mul ta cibaria:& si infortunata fuerit erit ecōtra. Itē ibidē si saturnus in reuolutiōe āni fuerit almutaz debilis & īfortunat⁹ significat pluuias,tenebras & frigus. Itē hali ubi supra.ca.7.si saturnus dñs an ni fuerit in signo aereo dānatus erit dānū ex pluui is & tenebris. Item albuma. in de floribus.ca.2. lib.prīo dicit:si saturnus ī reuolutione āni fuerit ī peditus in signo aereo significat nebulas & corru ptionē aeris & impedimentū de multitudine plu uiaꝝ. Itē īpediētia eū sūt mars p cōiunctionē & aspectū & cauda p cōiūctionē. Itē ibidē iuppiter ī reuolutiōe āni īpedit⁹ ī signo aereo sīgificat plu. paucā sed corruptionē aeris. Itē ubi supra ponit albu.unā regulā generalē.De sole uenere & mercu rio & luna:uidelicet q̄ aliqs coꝝ fuerit ī reuolu tione ānoꝝ mūdi in signo aereo īpeditus erit īpe dimentū ex his q̄ sūt ī aere & destruet̄ quicquid est ex substātia aeris:& suppōit̄ q̄ hoc erit ex hūidi tate supflua. Itē ibidē ca.de pluuiis dicit albu.q̄ cū fuerit mars ī reuolutiōe āni ī domib⁹ suis erunt multæ pluuiæ. Et si fuerit ī domib⁹ saturni erunt paucæ. Et si fuerit in cæteris domibus ex hoc erit iudiciū mediocritatis coꝝ. ¶ Itē albu.li.ultīo ca. penul.ubi supra:dicit.Si saturn⁹ ī reuolutiōe ānorum mūdi fuerit ī tauro & fuerit oriētalis signifi cat pluuiaꝝ multitudinē & īfirmabunt̄ hoīes ex hoc. Itē si fuerit ī cācro & occidētalis significat multitudinē pluuiaꝝ & corruptionē & ipedimē tum reꝝ oriētiū. Itē si fuerit ī scorpione & fuerit latitudo septētrionalis significat multitudinē plu uiaꝝ & aquaꝝ habūdantiā & fluminū & corru ptionē coꝝ. Itē si fuerit ī capricorno & latitu

do meridionalis ſignificat tenebras aeris i hieme & multitudiné nubiũ & frigus. Ité ſi fuerit in aq̃ rio & latitudo ſeptétrionalis multitudiné pluuia rum & grauitaté frigoris & gelu: & ſi fuerit latitu do meridiõalis ſignificat paucitaté aquaꝝ fontiũ & fluminũ. ¶ Ité ibidé ſi fuerit Iuppiter i cancro in reuolutiõe áni: & ſi fuerit ei⁹ latitudo meridio nalis ſignificat habũdantiã pluuiaꝝ & multitudi nem aquaꝝ fontiũ. Ité ſi fuerit i uirgine & fuerit latitudo ſeptétrionalis ſignificat multitudiné plu uiarum & pau.tonitruũ & fulminũ. Ité ſi fuerit i capricorno & latitudo ſeptétrionalis multas plu uias ſignificat. Ité ſi fuerit i aquario & latitudo eius ſeptétrionalis tenebras aeris & paucitaté plu uiæ ſignificat. In piſcib⁹ & latitudo ſeptétriona / lis multitudiné aquaꝝ fontiũ & fluminũ: ſi meri dionalis multas pluuias. ¶ Ité ubi ſupra ſi fuerit mars i reuolutione áni mũdi in tauro & fuerit ei⁹ latitudo ſeptétrionalis ſignificat multá pluuiá & bonitaté herbaꝝ. Ité ſi mars fuerit in gemis & la titudo eius ſeptétrionalis multã pluuiá ſignificat & ſi fuerit meridiõalis paucitaté aquaꝝ fontiũ & fluminũ ſignificat hæc albu.in libro de florib⁹. Ité albu.i libro expimétoꝝ ſuoꝝ in ca⁹.de dominio áni: dicit q̃ cũ mercurius fuerit dñs áni uel domi / nus aſcédétis & in ſcorpione aſpexerit eũ: & fue / rit cũ hoc libera a malis luna multiplicabit plu / uia & frigus. Ité cũ p̃fuerit mars & fuerit ípedi tus erit ánus pluuioſus. Et ſi p̃fuerit ſaturn⁹ erunt multæ pluuiæ ſi fuerit ípeditus. Ité ſaturn⁹ cũ p̃ / fuerit áno & fuerit in cácro & i eius triplicitate re motus a marte & nõ aſpiciés eũ multiplicent plu uiæ & aquæ. Et ſi fuerit retrograd⁹ & mars aſpe / xerit eũ & fortunæ fuerint abſétes ab eo multipli cant aquæ. ¶ Ité in ca. ſequéte dicit albu. q̃ ſatur nus cũ fuerit dñs áni & in tauro & euenerit ecli / pſis lũæ ſignificat multas pluuias. Et ſi fuerit i geis ſignificat multitudinem aquaꝝ & inundationes fluminũ & ſubmerſiões. Ité ſi fuerit i capricor / no rores & multas pluuias ſignificat. ¶ Ité in eo dem ca. Iuppiter cũ fuerit dñs áni: & i ariete ſigni ficat multitudiné pluuiaꝝ & inundatiões fluuio rum. Et ſi fuerit i tauro ſignificat tpamentũ in hie me & multas pluuias i ea: in leone multas pluuias & i urigine multã pluuiá p totá hiemẽ: i ſcorpiõe multitudiné pluuiæ i uere: i capricorno multã plu uiam i uere & tpamétũ i æſtate: i aq̃rio erit uer fri gidus & aq̃ꝝ multaꝝ erit: in piſcib⁹ mltã pluuiã in initio áni ¶ Item mars cũ fuerit dñs áni et fue rit in tauro erunt multæ pluuiæ & nubes. Ité i li bra & fuit in ea ſaturn⁹ habundabũt pluuiæ & ne bulæ. In ſcorpione erit pluuia & frigus in hieme In capricorno multiplicant pluuiæ. In piſcib⁹ erit multitudo pluuiæ i meridie. ¶ Ité ibidé cũ mercu rius fuerit dñs áni & fuerit i uirgine multiplicant pluuiæ. Si i ſcorpione pluuæ multæ erũt & niues Si i ſagictario idé. aut erit aer denſus & modicæ erũt aq̃. Ité ſi i piſcib⁹ multiplicant uẽti ſupiores quoq; aq̃. ¶ Ité dicit alkídus & ponit i li.9. iudi cum uidebis horã ɔiũctiõis ul oppõis p̃cedétis in troitũ ſolis i arietem qđ ſignũ occupauerit ſaturn⁹ ea hora Ná ſi fuerit ſignũ hũidũ hũiditaté mltã i il lo áno oſtédit. Ité dũ ſol ſingulas .4. áni ingredit iuppiter notádus eſt & iudicabis p ipm hora con iũctiõis uel oppõnis p̃cedétis ítroitũ .4. codé mõ ut pri⁹ p ſaturnũ. Ité ibidẽ uide dños cõiũctonũ uel oppõnũ p̃cedétiũ ítroitũ áni & .4. nec nõ do / minos oĩum ɔiũctionũ ul oppõnũ p ánũ ac dños aſcẽdentiũ áni: & etiã q̃rtaꝝ áni: uide tũc quibus fiet applicatio cuiuſlibet dñoꝝ & tp̃s ſil'r cõueni ẽs ſi erit naturæ illi⁹ ſtellæ cui facta é applicatio & p̃cipue ſi dñi p̃dicti fuerit locati i terminis ſeu i do mibus ſeu i dignitatib⁹ ſtellaꝝ q̃bus applicãt. Vn de dicit alkíd⁹ q̃ ſi p̃dicti dñi applicauerit ueneri humorẽ ſignificãt tpib⁹ cõueniẽtib⁹ p̃dictis dñiis Et ſi applicuerit ſaturno ſigificãt nebulas & aeris obſcuritaté. Ité dicit meſſ. & recitat alkind⁹ i fine epl̃æ ſuæ q̃ ſi i pricipio áni uel .4. ſaturn⁹ fuerit i ſi gno aq̃o addet hũoré: mars uero mĩuet eã. Ité di cit aomar & ponit i fine libri.9. iudicũ & recitat alkídus i ultio.c.epl̃æ ſuæ & hali abenr.li.8.ca.26 ſi iueneris ſaturnũ tpe ɔiũctiõis uel oppõnis p̃ce / dẽtis introitũ áni i águlo aſcẽdẽtis aut i aliquo an gulo⁹ de águlis dñi aſcẽdẽtis collocatũ firmũ & i aliq̃ dignitatũ ſuaꝝ & maxie i angulo medii cæli aeré trãſmutat & corrũpit et corruptioné indu / cit in tenebris ſuis. Ité p eoſdẽ ubi ſupra uide qñ ſol ítrat. 20. gradũ ſcorpio. & ɔſidera uenerẽ iouẽ & mercuriũ ſi fuerit aut occidẽtales aut tardi íceſ ſus aut retrogradi ſignificãt mltas rores & plu.mltas í illo die uel áno: & ſi fuerit oriẽtales aut dire / ctí aut uelocis íceſſus ſigificat ecõtra. Et meſſ. i li. ſuo de cõiũctõib⁹. c.4. dic q̃ cũ pl'es pl'æ ɔiũcti fue rit i reuolutõe áni i ſignis aq̃ticis ſigificãt mltã plu uiá i illo áno. Ité ibidẽ ſi fuerit mars dñs .4. æſtiua lis & fuerit i aliq̃ domoꝝ mercurii ſignificat mul tas plu. & peſtes. Ité ca. 5. cũ fuerit eclipſis i ſignis aq̃ticis ſignificat multã plu. & maxie ſi adiuuerit tp̃s id eſt ſi fuerit hiems. Si uero fuerit æſtas ſigni / ficat tpamẽtũ aeris. Ité ibidẽ ca.6. dicit meſſa. q̃ cũ pl'æ póderoſi fuerit i ſignis meridiõalib⁹ multã plu.. Ité cũ póderoſi fuerit oẽs oriẽtales ſigificãt multã plu. i hieme & tpam̃tũ aeris i æſtate. Ité ca. 7. idẽ meſſa. ſi fuerit eclipſis ſolis i ſignis igneis aut aq̃ticis ſignificat mltitudiné plu. & ípediméntũ. Ité c.9. & ſupiores cũ ɔiũcti fuerit i ſigno aq̃tico ſigni ficat multitudinem pluuiarũ. Et eadem eſt regula ibidẽ. c.10. de cõiũctiõe ſaturni & iouis in ſignis aq̃ticis uidel; q̃ ſigificãt multitudiné pluuia. Sil'r ca.10. q̃ ɔiũctõ ſaturni & martis i ſignis aq̃ticis ſi gnificãt multitudiné pluuiaꝝ. Ité ca.12. dicit q̃ cõ iũctio iouis & martis ſigificãt ſpãl'r euẽt⁹ q̃ fiũt ex pluuiis & nubib⁹ & corruptõe aeris. Ité ca .8. di cit meſſ. hic q̃ ɔiũctio triũ ſupioꝝ ul eclipſes luía

eum ſol dominat' eſt tps multæ uariationis & ca/
rens ſtabilitate niſi in initio tpis fuerit ī angulo æ
aliquo uł ī ſuccedēti ☾ Venus uero cū ipſa p̄dicto
modo domiat' ſcd̄m ptolemæ.ubi ſupra & ſcd̄m
albu.ubi ſupra dría.4.ſignificat pluuias multas &
huīditates.Et dicit albu.ubi ſupra uen⁹ ī tauro p̄/
dictū dominiū obtinēs ſignificat multitudinē hī/
brium & pluuiaꝝ.Et ſi fuerit in geis ſignificat hu
miditatē aeris & corruptionē eius.Et dicit albu.
ubi ſupra uenus ī libra matutīa uel oriētalis ē hūe
ctans.Et dicit hali uenus ī ſcorpione ī ſua latitudi
ne meridionali ſignificat multitudinē pluuiaꝝ.
Et ſcd̄m hali ſi fuerit illic ſub radiis ſine pluuia eſt
ueſptinus uero pluuioſa & matutina eſt multaꝝ
pluuiaꝝ.Et dicit albu.uen⁹ ī ſagictario p̄dictū dó
miniū obtinēs ſignificat ſupfluā humiditatē & p̄
cipue ſi fuerit ei⁹ latitudo meridiōalis.Ité ſcd̄m al
bu.uenus in capricorno ſignificat multitudinem
pluuiarum & præcipue ſi fuerit eius latitudo me/
ridionalis.Et ſcd̄m hali uenus in capricorno ma
tutina eſt pluuioſa. Ité ſcd̄m albu.uen⁹ in aqua/
rio p̄dictū dominiū obtinens ſignificat multititu
dinem pluuiaꝝ & nebulaꝝ & qñ elongat' a lon/
gitudie ſua longiori a ſole ſignificat multas inun/
dationes aquaꝝ.Et dicit hali uenus ī aquario ſub
radiis fit nebuloſa.Et ſcd̄m albū.uenus ī aquario
retrograda ſignificat egritudies hominū propter
huīditates.Et dicit albu. ubi ſupra uenus ī piſcib⁹
prædictum obtinēs dominiū ſignificat uehemen
tiā humiditatis.Et ſi fuerit meridionalis ſignificat
multas pluuias ☾ Mercurius uero ſcd̄m doroth.
ierg. & alkindū eſt pluuioſus ꝓut dictū eſt prius
ſed ſcd̄m ptolemæ.ubi ſupra & ſcd̄m albu.ubi ſu
pra dría.5. Mercurius cū prædictū dominiū ob/
tinuerit ſi tūc cōmiſceat' cū natura uel cū ſignifica
tiōe alicuius alioꝝ planetaꝝ generaliter cōcorda
bit cū natura illi⁹ planetæ.i.ſcd̄m hali faciet talia
opera qualia planeta uel ſtellæ fixæ quibus appli/
cat: uel ſi nulli applicuerit aſſimilabit' opus eius
parti ſignoꝝ ī quo eſt:hæc hali.Si ergo applicue/
rit uel cōmiſceatur planetis uel ſtellis fixis aut par
tibus cæli huīdis ſignificat humorē.ſ; ſcd̄m pto/
lomæ.ubi ſupra.Mercuri⁹ de ſui natura eſt cōple/
xionis ſiccæ. Sed dicit hali ī tractatu ſuo de exiſtē
tia planetaꝝ de ſub radiis q̄ mercuri⁹ ī tauro ſub
radiis tēpeſtuoſus eſt & umbroſus.Et ſcd̄m albu.
ubi ſupra.Mercurius ī uirgine prædictū optinens
dominiū ſignificat habūdantiā pluuiaꝝ.Et dicit
hali.Mercuri⁹ ī uirgine matutīus eſt huīdus & cō
plexionatus. Ité dicit Albu.in libra p̄dictū domi
niū obtinēs:ſi fuerit eius latitudo ſeptētrionalis:
paucitatē pluuiarū & multas nebulas ſignificat.
Ité hali:mercuri⁹ in ſcorpione abūdantiā pluuia
rum ſignificat.Ité ſcd̄m hali ibidē:ſi fuerit ſub ra/
diis erit tempeſtuoſus:ueſpertinus ſine pluuia ma
tutinus uero pluuioſus. Ité Albu.mercuri⁹ p̄di/
ctum dñium obtinens in ſagictario paucitatē plu
uiarum ſignificat ſed niues.Ité hali ibidē: ſub ra/
diis multas pluuias. Ité Albu.mercuri⁹ in capri/
corno multas pluuias. Item haly:in capricorno
ſub radiis ſemp pluuioſus. Ité mercuri⁹ in aqua
rio matutinus pluuioſus eſt. Et dicit haly: mercu
rius in piſcib⁹ ſub radiis tēpeſtuoſus ē & pluuio/
ſus. ☾ Luna uero ut dicit Albu.q̄rto maioris in/
troductorii:dría.6.hūida ē quæ p ſuā naturā no/
ci cōuenit:& dicit q̄ ipſa ē cæteris planetis hu/
midior:& plus cæteris planetis hūiditatē ſignifi/
cat:quapropter citi⁹ a planeta cui cōplectit' cor/
ruptionē ſuſcipit. Ité Albu.q̄nto de cōiunctiōi
bus magnis:dría.6.Si luna p̄dictū dñium obtinu
erit:ſignificat multas pluuias & hūiditates: & mł
tas inundationes aquarū:& p̄cipue ſi fuerit ī arie
te. Ité ſcd̄m albu.ibidē.Luna p̄dictū dñium ob
tinens ſi fuerit in cācro ſignificat multas pluuias:
Et ſi fuerit in gemīs idē ſignificat.Idē in uirgīe:in
piſcibus ſil'r:tū in uirgine multitudinē annonæ.
☾ Modo oſtendā tibi regulas p̄ticulares de plu/
uiis:hymbrib⁹ & nubul' & hūiditate aeris ſūptas
ex eleuationibus planetarū ſup alios ſcd̄m ſnīam
albu.6.de cōiūctionibus magnis. Et nota q̄ oēs
regulæ de eleuatione planetarū ſup alias in ariete
ponūtur in dría prima iſtius ſexti libri:& regulæ
de eleuatiōe planetaꝝ in tauro ponūt' in dría ſe/
cūda illi⁹ libri ſexti:& ſic deīceps.Dicit itaq; Al/
bu.ibidē.Saturnus ſup ioué in piſcib⁹: ſignificat
multitudinē pluuiaꝝ & niuiū & aquarū.ſuper/
fluitatē. Ité ſatur⁹ ſup martē in cancro:ſignifi/
cat ſupfluitatē pluuiaꝝ & fixionē eaꝝ. Ité ſatur
nus ſup ſolē ī ariete idē.& in leone idē cū p̄ſpita/
te.in libra ſuperfluitatē pluuiaꝝ in tpe ſuo. Ité ſa
turnus ſup uenerē ī ariete: mediocritatē pluuiarū
ſignificat.in leone cōſtrictiones & hūiditates. in
uirgine p̄ſpitatē pluuiaꝝ & hūiditatū.in piſcib⁹
ſupfluitatē pluuiaꝝ. Ité ſaturnus ſup mercuriū ī
ariete:ſupfluitatē pluuiaꝝ:in tauro multas inun/
dationes.in uirgine pluuiaꝝ ſuperfluitatē.in ca/
pricorno:aquario & piſcib⁹:multas pluuias & te
nebroſitatē horizōtis. Saturnus uero ſup lunā ī
ariete ſupfluitatē pluuiaꝝ & iuuamentū eaꝝ.i le/
one proſpitatē pluuiaꝝ.in uirgīe multas pluuias.
ī libra hūiditatē & bonitatē ei⁹:in ſagictario p̄ſpi
tatē hūiditatis & īceſſatōnē ei⁹. ☾ Iuppiter uero
ſup ſaturnū in tauro: ſignificat multas hūiditates:
ingeis hūiditatē in pluribus terris.in libra pluui/
as & pulchrū eē meſſiū. in ſcorpione ſupfluitatē
pluuiaꝝ.in ſagictario multas pluuias & tēpantiā
eaꝝ. Iuppiter uero ſup martē ī cancro ſignificat
multas nubes. in capricorno nebulas & multas
pluuias & aquas. Iuppiter ſup ſolē ī ariete: ſigni
ficat p̄ſpitatē pluuiaꝝ:in leone pluuias & p̄ſperi
tatē eaꝝ ſignificat in ſagictario multas pluuias &
inundationē eoꝝ.in aquario tenebroſitatē hori

zontis. Iuppiter ſup uenerē i tauro ſignificat hu
miditatē.in cancro hūiditatē multā.i aquario mł
tas aquas & tenebroſitatē aeris.in piſcibus ſuper
fluá pluuiá & aquá. Iuppiter ſup mercu.in ariete
ſignificat multas pluuias.i tauro modicas & pau
cas aquas.in cācro multas pluuias cū paucitate nu
bilis.in leone multas plu.in ſcorpiōe plu. ſupfluá
tpe ſuo.in ſagiĉtario plu.in capricorno plu.ſuper
fluá cū augmēto meſſiū.in aquario nubes & plu.
in piſcibus multas plu.ſignificat. Iuppiter ſup lu
nā i ariete multas plu.in tauro mediocritatē plu.
in geminis & i uirgine:ſupfluitatē.in ſagiĉta.me/
diocritatē hūiditatis.i capricorno multá humidi
tatē cū ſupfluitate aquaꝝ. in aquario humiditatē
multá.in piſcibꝰ hūiditatē multam:plu.paucam.
C Mars uero ſup ſaturnū in ariete.in gemis: i cā
cro:in ſcorpione ſignificat pluuias.i cācro tñ me
diocres. in aquario multas pluuias.in piſcibꝰ ſup
fluas pluuias. Mars ſup ioué in tauro multas plu/
uias ſignificat.in cācro multas.in uirgīe ſupfluas.
in libra multas.in piſcibus plu.ſupfluas. Mars
uero ſup ſolē plus ſiccitatē ſigificat cꝫ pluuiá. Sed
mars ſup uenerē in ſagiĉta.ſignificat plu.ſupfluá.
Mars ſuper mercu.in tauro multas pluuias & nu
bes.in ſagiĉtario etiá multas nubes & plu. in ca/
pricorno multas plu. in fine quartæ hiemalis: cū
multis nubibus. in piſci.plu.ſupfluá & mediocri/
tatem aquaꝝ & fluminū. Mars uero ſup lunā in
uirgine pluuiá ſupfluá cū multis hūiditatibꝰ ſigni
ficat. C Sol uero ſup ſaturnū i ariete multas plu.
in tauro hūiditatē aeris.i gemis tpantiá pluuiaꝝ.
in cācro mediocritatē pluuiarū.in leone ſuperflui
tatē pluuiarū & hūiditatū.in uirgine mediocrita
tem plu.in libra ſupfluitatē plu. in ſcorpione ma
gnā hūiditatē horizontis.in ſagiĉta.& capri.mul
tas plu.in aquario hūiditatē horizōtis.in piſcibꝰ
hūiditatē aeris. Sol ſup ioué in tauro & gemis:
ſignificat hūiditatē aeris.in cācro hūiditatē aeris
& roris eius.in uirgine hūiditatē aeris.i libra plu
uias tpas.in ſcorpione hūiditatē aeris. in capri
corno hūiditatē horizōtis.in aquario & piſcibꝰ
hūiditatē ſignificat aeris. Sol ſup martē in tauro
ſignificat hūiditatē aeris. in cancro multas pluui/
as.in uirgine multas hūiditates.i libra & ſcorpio
ne humiditatē aeris horizontis. in ſagiĉta. ſuper
fluitatē pluuiarū.in capricorno:& aquario hūidi
tatē aeris.in piſcibus pluuias multas & ſupfluas.
Sol ſup uenerē i leōe ſignificat multas plu.i uirgīe
ſupfluitatē plu.i libra multas nubilas ſed paucas
pluuias ſignificat. Sol ſuper mercuriū in cancro
ſignificat ſupfluitatē pluuiaꝝ.& etiam i libra. In
ſcorpione humiditatē ſuperfluam. In ſagiĉtario
pluuiam ſuperfluam.In capricorno pluuiam me/
diocrem. In aquario pluuiam inceſſantem. In pi
ſcibus humiditatē mediocrē. Sol uero ſup lunā
in omnibus ſignis p̄terq; in piſcibus humiditatem
paucam ſignificat:ſed in piſcibus humiditatē me
diocrē ſignificat. C Item uenus ſuper ſaturnū in
ariete ſignificat multas aq̄s. In tauro multas plu/
uias. In uirgine pluuiam & humiditatē. In libra
multas pluuias & humiditates. In ſcorpione mul
tam hūiditatē. In piſcibus pluuias ſuperfluas ſi/
gnificat. Venus ſup iouem in ariete multas plu/
uias & augmentū magnoꝝ fluminū. In geminis
tenebroſitatē aeris cū humiditatis multitudine et
pluuiaꝝ. In cancro pluuiam et humiditatē ſuper
fluam. In libra multas pluuias & humiditates. In
ſcorpione pluuiam ſuperfluam. In ſagiĉtario ſu/
perfluitatem aquarū et pluuiarū. In piſcibus mul
tas humiditates ſignificat. Venꝰ ſuper martē in
ariete ſignificat multas pluuias. In tauro multas
aq̄s: & pluuias ſuperfluas. In geminis multas plu
uias. In cancro humiditatē cum ſuperfluitate in/
undationū. In leone et uirgine multas pluuias. In
libra humiditatē ſuperfluá. In ſcorpione pluuias
ſuperfluas. In ſagiĉtario & capricorno & aq̄rio
& piſcibus pluuias ſuperfluas ſignificat. Venus
ſuper ſolem in ariete ſignificat multas pluuias. In
tauro temperantiam pluuiarum. In geminis hu/
miditatem aeris. In cancro:uirgine:libra:& ſcor
pione pluuias multas & ſuperfluas. In ſagiĉtario
capricorno aquario piſcibus multam humidita/
tē ſignificat. Venꝰ ſuper mercuriū in ariete ſigni
ficat nubes. In cancro multas pluuias & nubes. In
uirgine multas pluuias cū magnitudine fluminū.
In libra pluuiam ſuperfluam: multas etiam aquas
& inundationes fluminū. In ſcorpione ſuperfluá
pluuiam & inundationes aquarum. In ſagiĉtario
pluuiá ſuperfluam. In aquario pluuiæ mediocri/
tatem ſignificat. Venus ſuper lunā in arietē mul/
tam humiditatem ſignificat. In tauro humiditatē
In cancro multas pluuias: & ſuperfluitatē humi/
ditatis. In uirgine pluuiam ſuperfluam & multā
humiditatē. In ſcorpione pluuiam & humiditatē
In ſagiĉtario multam humiditatē. In aquario hu
miditatem. In piſcibus multas pluuias ſignificat.
C Mercurius ſuper ſaturnū i libra pluuiam ſuper
fluam. In ſcorpione etiam pluuiam ſuperfluá. Et
in ſagiĉtario pluuiam mediocrē: & multas aquas
In aquario pluuiam ſuperfluam. & ſimiliter in pi
ſcibus. Mercurius ſuper iouem in ariete temperan
tiam aquæ & pluuiarum. In tauro multam humi
ditatē. In cancro multam pluuiam. In uirgine plu
uias ſuperfluas. In capricorno uehementē pluuiā
In aquario & piſcibus pluuias ſignificat. Mer/
curius ſuper martem in leone humiditatem ſigni/
ficat & pluuias ſupfluas. In libra multa nubila &
pluuias. In ſcorpione multas nubes & multas plu
uias. In aquario ſagiĉtario & piſcibus pluuias ſu/
perfluas. Mercurius ſuper ſolem in arietæ & tau
ro ſignificat temperantiam pluuiarum. In uirgine
multas pluuias. In libra ſuperfluas humiditates.

In scorpiõe sagictario capricorno & piscibus plu uias superfluas significat. Item mercurius super uenerem in ariete significat multas nubes & plu/uias. In tauro humiditatem magnam. In geminis magnam pluuiam: in cancro multas humiditates & nebulas: in leone humiditatẽ mediocrem: in libra & scorpione pluuiã supfluã: in sagictario pluuias tempatas: in capricorno mlta nubila & pluuias multas: in aquario & piscibus pluuias superfluas significat. Mercurius sup lunã in ariete & in tauro: multas pluuias significat: in cãcro hũiditatẽ aeris: in libra melioratione pluuiæ: in scorpione pluuias supfluas: silr in sagictario: in capricorno magnã hũiditatẽ & inundatõnẽ & pluuias significat. Luna uero sup saturnũ in tauro significat multas plu. in geminis & in cancro pluuias superfluas: in leone multã pluuiã & hũiditatẽ: in uirgine pluuiã supfluã & multã hũiditatẽ: in libra et scorpiõe supfluã humiditatẽ: in sagictario plu. supfluas: in capricorno & aq̃rio multas humiditates: in piscibꝫ plu. supfluas: & multas humiditates significat. Luna sup ioue in ariete significat pluuiã tẽperata: in tauro multas pluuias: in geminis humiditatẽ magnã: in cãcro multas rores: in leone multos rores: in uirgine multã plu. in libra humiditatẽ supfluã: in scorpione plu. supfluã & multas aq̃s: in sagictario humiditatẽ multã et supfluitatẽ aq̃rũ: in capricorno et aq̃rio multã humiditatẽ. & in piscibus superfluã pluuiam & aquas significat. Luna super martẽ in ariete & in tauro multã hũiditatẽ significat: in gemis et in cãcro mltas plũias: in uirgie: libra sagit. aq̃rio & pisci. mltã hũiditatẽ significat. Luna sup solẽ in ariete: significat plu. in cancro uirgine & libra hũiditatẽ multã: in scorpione pluuiã supfluã: in sagictario: capricorno & piscibus multã hũiditatẽ significat

Luna sup uenerẽ in ariete: significat multas hũiditates: & ꝑcipue in quarta æstiuali: in cãcro multas hũiditates: in leone plu. & hũiditates: in uirgine multas hũiditates: in libra prosꝑitatẽ pluuiarꝫ & multã hũiditatẽ: in scorpione pluuiã supfluã: & multã hũiditatẽ: in sagictario hũiditatẽ & pluuiã. in aquario & piscibus pluuias & humiditatẽ supfluã. Luna super mercuriũ in ariete multã pluuiam: in tauro mediocritatẽ pluuiarũ: in geminis pluuiã tpatam: in cancro pluuiã mediocrẽ: in uirgine pluuiã & hũiditatẽ mediocrẽ: in libra multas humiditates & inundationes: in scorpiõe pluuias supfluas & multas inundationes. & in sagit. aquas & humiditatis. In piscibus plu. superfluã & inundationẽ fluminũ significat hæc albu ubi supra. Et debes seruare oẽs regulas prædictas in hoc ca. de significationibus planetarꝫ sup himbres pluuias nubila & humiditatẽ aeris ī reuolutionibus annorꝫ mundi: & ī initiis quartarꝫ anni. Et in oi bus aliis temporibꝫ reuolubilibus quãdo de eisdẽ temporibus siue accidẽtibus uolueris ꝓnosticare

Et dicit mes. ī libro suo de cõiũctionibus ca. 8. ꝙ si mali planetæ fuerint ꝺiũcti in signis aquaticis sigificant corruptõnẽ ex pluuia: & ca. 10. dicit ꝙ 9°. magna satur. & iouis si fuerit ī signis aq̃ticis signficat corruptionem ex pluuia & multitudinẽ aquarũ. Et dicit albu. ubi supra de cõiunctionibꝫ magnis dria. 8. ꝙ si fuerit ꝺiũctio martis & saturni ī scõpiõe & fuerit iupit & lũa cũ eis sigificat mltas plu. ī plibꝫ locis. Itẽ albu. 4. de ꝺiũctõibꝫ magnis dria pria cũ fuerit gra. ascẽdẽs siue locꝰ alicuius cõiũctiõis magnæ uel eclipsis ī ariete: aut fuerit aries signũ ꝓfectiõis orbis: aut fuerit ī eo gra. ꝓfectiõis orbis: aut ꝓnenerit ibi directio aut ꝓfectio: aut cũ fuerit ibidẽ almutaz siue dñs dispositor & alicuius tpm reuolubiliũ significabit tẽpantiã aeris in q̃rta æstiuali & ī quarta autũnali. Itẽ albu. ibidẽ si aliquod eorꝝ q̃ dixi fuerit ī ptibꝰ septẽtriõalibꝫ arietis significat calorẽ aeris & hũiditatẽ eiꝰ. Itẽ albu. ubi supra. si fuerit aliquod eorꝝ q̃ dixi ī secũda tertia tauri significat mltã hũiditatẽ & frigiditatẽ. Itẽ scdm albu. ubi supra. si fuerit signũ geminorꝝ aliqđ eorũ q̃ dixi multiplicabunt pluuiæ in q̃rta hiemali. Et si fuerit aliqđ eorꝝ q̃ dixi in tertia pria geminorꝝ aut ꝓueniũt ibidẽ: ꝓfectio significabit hũiditatẽ aeris. Item si leo aliqd eorũ q̃ dixi fuerit erũt pluuiæ & fructꝰ ī q̃rta hiemali. Item si fuerit aliqđ ī tertia ultima leonis significabit hũiditatẽ & rorẽ. Et si fuerit aliqđ ī ptibꝫ meridionalibꝫ eiꝰ significat hũiditatẽ aeris. Itẽ si fuerit signũ uirginis aliqđ eorũ erit aer tenebrosus successiue. & quarta uernalis multarũ pluuiarũ & niuiũ. Itẽ si ī tertia ultima uirginis fuerit aliquod eorũ signficat hũiditatẽ aeris. Itẽ si libra fuerit aliqđ eorũ obscurabit aer successiue & si in partibꝰ meridionalibus libræ fuerit aliquid eorꝝ significat multitudinẽ nubilarũ. Itẽ si fuerit scorpio aliq̃d eorꝝ erunt multæ pluuiæ & ꝑcipue ī hiemæ. Et si ī. 3. prima eius fuerit aliquod eorꝝ erit. 4. uernalis multarum himbriũ & pluuiarꝫ & 4. hiemalis frigida & humida. Et cũ fuerit aliquod eorꝝ quæ dixi in. 3. prima sagicta. significat hũiditates aeris: & si fuerit aliquod eorꝝ in partibꝰ eius meridionalibꝰ idem significat Et si fuerit aliqđ eorꝝ quæ dixi capricor. erũt multæ pluuiæ in. 4. uernali. Et si fuerit aliquod eorũ quæ dixi ī partibus septẽtrionalibꝰ capricorni significat humiditatẽ aeris. Et si ī partibus eius meridionalibus significat id idẽ. Itẽ albu. ubi supra si aquarius fuerit aliqđ eorũ quæ dixi humiditatẽ significabit: & ꝑcipue si aliqđ eorꝝ fuerit in. 3. pria eiꝰ: & si ī ptibꝰ eiꝰ meridiõalibus fuerit aliqđ eorꝝ q̃ dixi significat multitudinẽ nubiũ. Itẽ si fuerit signũ pis. aliqđ eorꝝ q̃ dixi erunt pluuiæ & aq̃ & erũt ī. 4. uernali. Et si fuerit aliqđ eorꝝ q̃ dixi ī. 3. media pis. siue ī ptibꝰ meridionalibus sigificabit hũiditatẽ aeris hæc albu. ubi supra.

Nota qꝫ ꝑdictaꝝ regulaꝝ ille q̄ ſūt d̄ ſignificatōe arietis ponūt̄ in prima differētia libri.4.albu. de magnis cōiūctōib⁹ & q̄ d̄ ſigificatōe tauri i.2.&c. & ſic deinceps. Itē has regulas ſeruare debemus in reuolutiōibus annoꝝ mūdi & i initiis q̄rtaꝝ anni & i oībus cōiūctionib⁹ & oppōib⁹ & q̄dra turis lūinariū cū de himbrib⁹ & pluuiis nubilis & hūiditate aeris in eiſdē tp̄ibus uis pronoſticare & finit hoc capitulū.

¶ Ca.3. q̄liter ſit p̄noſticādū de hībrib⁹ pluuiis & de hūiditate aeris p̄ reuolutiōes annoꝝ & in troitus quartaꝝ.

Vm uolueris p̄noſticare de hībrib⁹ pluuiis nubilis & hūiditate aeris p̄ reuolutiōes ānoꝝ mūdi & p̄ itroi/tus q̄rtaꝝ āni: oꝫ te pri⁹ aptare aſcē dēs & quatuor āgulos inueſtigare uera loca planetaꝝ oīum i eiſdē horis. Deinde oportet te extrahere dūiū āni & q̄rtæ iuxta doctrinā traditā i diſtinctiōe nona pri tractatus: & ſc̄d̄m hæc dūia p̄noſticare debes de himbrib⁹ pluuiis hūi.nubilis aeris p̄ totū annū & p̄ totam.4.āni. ¶ Dicit itaq; albu.4.maioris itrodu/ctorii dria.5.qꝫ cū iupit̄ ꝑfuerit āno abſq; aſpectu alteri⁹ q̄ poterit ipedire & fuerit cū ſole in q̄buſdā ꝯplexiōib⁹ tp̄abit̄ aer p̄ caliditatē & hūorē cāntē & efficientē & multi uēti ſeptentriōales flabūt q̄ tēpati erūt & cōfortabuntur aīalia & ſeia. ¶ Itē ſm albu.ubi ſupra cū uenus p̄fuerit anno mō quo dictū eſt & fuerit permixta ſoli ſi tūc hiems fuerit aeris tp̄amētū & hūiditatis adducet: i æſtate uero & autūno ſiccitatē minuet. ¶ Itē ſc̄d̄m albu. ſupra ſi luna p̄fuerit āno aut i q̄buſdā tp̄ibus āniſoli p̄mixta fuerit q̄ttuor q̄rtas āni diſponet ſc̄d̄z qualitates q̄rtaꝝ ſuæ lūatiōis ſc̄d̄m qꝫ pōit̄ i exafenō & cōcordat albu.primā q̄rtā āni faciet ſolito calidiorē & hūidiorē & hoc cū hūiditate ſecūda & ſementiua.2.uero.4.faciet naturaliꝝ calidiorē & ſiciorē.3.frigidā & ſiccā.4.frigidā & hūidā plus ſolito faciet. Quid autē ſignificetur per hūc termi/nū eſſe a ſole iuxta mentē albu.patet pri⁹ in diſtinctiōe.4.tractat⁹ p̄mi.c.7. ¶ Itē dicit albu.2.de cōiunctionib⁹ magnis dria.8.qñ ſaturn⁹ fuerit in directo arietis aut triplicitate eiuſdē ſigni i reuolutione āni mūdi & ipſe fuerit almutaz direct⁹ i ang̃ulo ſignificat multas pluuias i illo āno. ¶ Doro theus uero pōit quaſdā rægulas & ponūt̄ in fine libri .9. iudicū. Vnde dicit ſic quotiēs noſce uolueris utrū in āni pri⁹ multæ pluuiæ. & i extremo pauciores futuræ ſint aut ecōtra ſolis i ſcorpionē igreſſu deꝑhenſo quem locū uenus obtinuerit attende oriētalis nāq; multas i āni principio himbres & paucos i fine denūciat: occidētal uero ecōtra. Sol etiā in eodē ligno cōiuncta āni & mēſis illi⁹ i quo ꝺuēiūt pricipia himbrib⁹ manāt: Quod ſi de uenere aliter accidat dum ſol arietis exordia ingredit̄ oriente ꝺſtituto cæteriſq; cardinib⁹ firmatis. Stella q̄ orientalis tūc dominiū uendicauerit hæc pluuiaꝝ beneficia p̄ totū ānū admoſtrat. Veneris ita q; mercurii aut lunæ aut partes alterius cū eadē applicatio uel cōuentus dū hæ.3. ſtellæ morent̄. in ſignis aquaticis lūa alteri eaꝝ applicante dū nulli eaꝝ applicet himbres multiplicat. Mercurius aūt a marte corrupt⁹ aut ſub aduſtiōe ꝺſiſtēs & lūa eis applicās prio paucas i medio multas ñ tñ ſine fulgore & tonitruis & aeris corruptiōe adducit pluuias. ¶ Rurſus eo āno pluuiores ſūt quotiens lūa cū marte fuerit: aut applicet eidē uenus aut forte ſit aduſta lūa tūc cū ſole aut cū marte: aut ſi mercurius⁹ ſaturno applicet: aut lūa alteri eoꝝ i āni principio pluuiæ redūdant in fine aūt minuūt̄ nubiū dēſitate facta i aere corrupto. Itē ioue i ſigno aq̄tico exñte dū uen⁹ & luna eidē applicēt eo āno mltas & ſalubres expecta pluuias & hībres. Itē eo occupāte ſignū igneū & ſi ſit mercuris cū eo applicatus pauc⁹ erūt hībres: amplius oriētis dñs q; ē. Ipſe toto āno hībriū gaudet dñatu i cardie fortūat⁹ applicās totū ānū reddit pluuioſū: ipſe nāq; cū marte corruptus uł cū eo ſignū obtinēs dū tñ luna marti applicet nubilib⁹ mltis & paucis manabit hībrib⁹. Signū quoq; q⁹ cōueniūt ſi ſit aereū & lūa ſit eidē applicata rores mltiplicat & nebulas. ¶ Quod ſi mercuri⁹ hībriū fruatur dñio & ipſe corruptus fuerit graues & manifeſtas nunciat pluuias ſic qꝫ corruptio ex uētis & nubibus generat̄. Si aūt hic fuerit Iuppiter quāuis corrupt⁹ & ſi pauci fuerint nulla tñ aeris erit corruptio. Venus aūt hāc dignitatem obtinēs & marte infelici aut cōbuſto abſq; hībriū ſtill̄ nebulas auget et rores. Mars āt ea potiti⁹ digītate pluuias & rores pauciores aer īducit. Saturn⁹ itidē & ſi paucis hūectet hībrib⁹ nebulas frequēter miſcebit in ſigno diſcurrens aq̄tico modicas pluuias adhibebit. Ad hæc p̄ſcripti dñi beniuolentia hībribus accedit nōnulla quoq; induſtria uenerem mercuriū & lunā corruptionē p̄dictos effectus accēdere neceſſe ē: alterna nāq; eoꝝ applicatio rores multiplicat aut detrahit lunari applicatiōe cū fortunis & īfortunis deꝑhēſa hībriū qdē ꝑhibitio a mar. & ſatur. & ſole p̄cedūt. Saturnus enī i aq̄ticis pluuiā īducit. Hæc dorotheus.

¶ Itē hermes dicit & ponit̄ i.8. libro hali albēr. ca.5. Quādo uenus. mercu. & lu. ꝺiūgūt̄ i arietem reuolutiōe āni erūt minute pluuiæ p̄fectuoſe. Et qñ iuppiter uenus mars & lūa fuerit cōiuncti i tauro erūt aq̄ multæ. Et qñ ſatur. & uenus cōiūgūt̄ in uirgine erit augmētū aquaꝝ. Et qñ iuppiter ſol & lūa i reuolutiōe āni iūgūt̄ i libra erūt mltæ pluuiæ & nubes & erit dānatio i aere. Et ſc̄d̄m ſētentiā Aḡ. & alberti in libro prīo de ꝓprietatib⁹ eloꝝ libro prīo tractatu.2.ca.2. pl̄æ cōicāt ſoli in opatiōib⁹ ſuis: trahūt aūt hūiditatē lūe calore ſuo i meridiē qñ declināt ad ſigna meridiōalia: & hoc p̄cipit̄ q̄a cū nilus ueniat a meridie i ægiptū plus iundat nil⁹ q̄ꝫ qñ plāetæ ſūt i meridie circa capricornū

4 occidentalis.

Mod⁹ uero ali⁹ põit ibidé ad sciẽdũ qñ é pluuia i an multa an pauca inspice in reuolutiõe ãni dñiũ ei⁹ & lunã & ptẽ fortũæ & dñiũ ei⁹ & carcagetũ & qs hũit dñiũ sup eos. Nã si saturn⁹ & uen⁹ mercurius & lũa erit multũ pluuiosus in ãno illo: & pcipue si fuerit i signis pluuiosis. s. i aq̃rio & i fine capcorni: i tauro & in prin⁹. leõis & ãpli⁹ cũ illis scorpio & pis. Et inuenies ptẽ fortũæ scd̃m ptol. & albu. & alkin. hoc mõ. Si fuerit iudiciũ tuũ de die cõputẽt oẽs grad⁹ æquales a loco solis siue gradu usq; i gradũ lũæ scd̃m successiõem signoꝝ & nũer⁹ graduũ pueniẽs addat' gra. ascẽdẽtis: & incipiat cõputatio ab initio signi ascẽdẽtq; dãdo unicuiq; signorũ. 30. grad⁹ scd̃m successionẽ signoꝝ. Nã ubi finierit illa cputatio: ibi erit ps fortũæ. Si ãt iudiciũ tuũ sit de nocte cputẽt oẽs grad⁹ æq̃les a gradu lunæ usq; ad grad⁹ solis scd̃m successionẽ signoꝝ & desup nũeꝝ pueniẽtẽ addãt grad⁹ q ascẽderũt de signo ascẽdẽtis: deinde cputãdo ab initio signi ascẽdẽtis & unicuiq; signo dãdo. 30. grad⁹ i termio illi⁹ cputatõis erit ps fortũæ. Et nota q̃ i die ps fortũæ uocat' ascẽdens lũæ: qa sicut se h3 de die ascẽdens figuræ & solis sic se h3 de die ps fortũæ respectu lunæ. Sed de nocte ps fortũæ uocat' ascẽdens solis qa sicut se h3 de nocte ascendens figuræ respectu lũæ sic se h3 de nocte ps fortũæ respectu solis. Iste modus inueniẽdi ptẽ fortũæ p3 p ptol. & hali. 2. q̃dript. c. 11. & p albu. 8. maioris itroductorii. dria. 5. Itẽ p alkabi. dria. 5. S3 ptol. aliq̃l r uariat ab albu. & alkabicio in hoc q̃ accipit ptẽ fortũæ de die ac de nocte a sole i lunã & addit sup hoc gra. signi ascẽdẽtis piciẽdo ab initio signũ ascẽdentis ad ptẽ ordinatõis signoꝝ. Cã aũt q̃re ptol. sic opat' é scd̃m hali q̃ sol hẽt dñiũ sup resideas stellas: iõ ncce é ut de die & nocte ascendens sit ascẽdens solis qa é principiũ acceptũ i cõpatiõe solis solũmõ: & iõ d3 accipi ps fortũæ de die & de nocte a sole i lunã: hæc hali. Tunc redeamus ad ppositũ nostrũ dicit alkin. ubi supra. s. i fine epl'æ suæ: siue i illo tractatu d' himbrib⁹ q̃ sic icipit. Cũ subã ueneris &c. Et si uoluer is scire aut i prin⁹ ãni aut i fine aut medio abũ dat plu. inspice qñ sol ĩtrat libã si fuerit uen⁹ sub eo occidẽtalis significat multã plu. i prin⁹ ãni. si oriẽtalis paucã i prin⁹ & multã i fine: si fuerit occultalis sua post illã horã p mensẽ & dimidiũ significat multã plu. in medio anni. Et nota q̃ quanto plus erit uenus sub radiis tanto plus mutabit' aer ad pluuiã. hæc alkin. de reuolutiõibꝫ ãnoꝝ mũdi ℂ R estat nũc ponere regulas pticulares de hibrib⁹ pluuiis hũiditatibꝫ aeris p itroit⁹ q̃rtaꝝ ãni. uñ scd̃m dorotheũ & ponit' i fine lib. 9. iudicũ. Sole pricipiũ libræ & capricorni pũctũ igressio: & eadẽ rõe arietis & cãcri: oriẽs firmet' nõ minus stellaꝝ quoq; loca pscrutari ncce é: qbꝫ diligẽter p q̃sitis si q̃ sit ueneris mercu. lũæ applicatio: & ẽt martis: & cui applicet notãdũ é: hibriũ. n. obductõ & roris bñficiũ pluuiarũq; mod⁹ iuxta cõe; stellaꝝ applicationẽ sicut de prin⁹ ãni dictũ ẽ poterit depẽdi: hæc ille. Itẽ ptol. 2. q̃dripar. c. 12. ñ põit aliq̃s regulas pticulares de pluuia nec de aliis tẽpiebꝫ p i troitꝫ q̃rtaꝝ ãni: sed solũ regulas generales: q̃ ponũt' pri⁹ i distinc. 9. primi tractat⁹. c. 4. tñ ex dictis ptol. & hali. ubi supra. põt elici talis regl'a pticularis de plu. & hũi. aeris uidelicet: q̃ si pl'æ q dñant' i loco cõiũctõis uel oppõnis pcedẽtis itroitũ solis i q̃rtã ãni & sil'r i ãgulo seq̃nte fuerit oẽs hũidi: uel maior ps eoꝝ i signis hũidis extiterit: & si loca pncipalia pdicta fuerint tũc signa hũida. & si cũ hoc fuerit pdicti dñi cõiũcti cũ pl'is & stellis fixis hũidis aut ab eis aspiciãt' signũ é hũi. i illa q̃rta ãni. si cũ h cordauerit natura illi⁹ q̃rtæ: & sil'r illa regula é notãda i q̃libꝫ cõiũctiõe & oppõe & q̃dratura luãriũ p totũ ãnũ tã de sicci. q̃ de cali. frigi. & hũi. ut si oĩa pdicta uel maior ps eoꝝ decliauerit ad siccitatẽ eueniet siccitas: & si ad caliditatẽ eueniet calor & si ad frigidi. eueniet frigus &c. & hæc é regula ptol. Itẽ alkin. i epl'a sua. c. 3. dicit. Si fuerint oẽs pl'æ directi i q̃rta hiemali & fuerit cũ sole aliquis pl'aꝝ i illa q̃rta uidel3 a capite capricorni ad cap arietis. & fuerit ille pl'a retrograd⁹ & hũiditas pauca. si fuerit duo pl'æ erit hũidi. pua formosa. si. 3. erit hũidi. addẽs. si. 4. erit hũiditas sil'is diluuio: & forti⁹ si fuerit i q̃rta uernali: aut i capite cãcri. Si uero ñ retrogradat' aliq̃s pl'a nec fuerit de natis suis aliqd' d' pte tp3 suoꝝ significãs hũiditatẽ: erit siccitas quousq; retrogradet' aliq̃s eoꝝ. & hãc regulã sil'r ítelligei aliis q̃rtis: tũ magis ítelligenda é i q̃rta hiemali & uernali q̃ i aliis. Itẽ alkin. ubi supra. i c. 4. dicit: qñ fuerit q̃rta æstiualis significat de hũiditate a retrogradatiõe pl'aꝝ & tp̃m suoꝝ. Inspicias quoq; cõiũctionẽ luãriũ: si. n. fuerit cõiũctio aut applicatio cũ retrogradatiõe signũ é sere. & i oppõne sua sil'r. Itẽ i q̃rta hiemali íspicias i cõiũctiõe sua retrogradationẽ. si fuerit lũa i cõiũctiõe i cẽtro a sole & pl'is retrogradis erit sũmũ rei & fortior erit significatio q̃ sint. 5. retrogradi applicati cũ sole. Et si ctigerit q̃ sint iter se & oẽs pl'as retrogrados illæ ptes q̃ uocãt' cẽtra cũ ascẽdẽttbꝫ climatũ erit pluuia i sũmo scd̃m q̃ affirmat uis q̃rtæ: & natura tp̃m pl'aꝝ sigificãtiũ & lũæ. Et si fuerit i duo b⁹ minutis scd̃m finẽ q̃titatis. Et si fuerit de uno mĩuto ẽt. Et si ñ erit de uno illoꝝ cẽtroꝝ: & i alio ñ erit nisi uẽt⁹ mitis & hũida aura i uere & frã i hieme. Deíde íspice qñ erit a sole scd̃m. 12. gra. & si tũc erit aliq̃s pl'aꝝ & in cẽtro erit sũma plu. scd̃m q̃ affirmat natura tpis de uiribꝫ & debilitatibꝫ suis. & si fuerit de altero eorũ erit hũiditas aeris fortis: deídecũ fuerit a sole scd̃; oĩa alia cẽtra seriati & fortior sigificatio pdẽoꝝ erit q̃; sit lũa i lõgitudie ppori minuẽs in luíe suo. Itẽ si iũgat' luna alteri pl'aꝝ retrogradaꝝ & sit addẽs i luíe suo erit signũ plu. scd̃m q̃ affirmat tp̃s d' uirtute & d' bilitate & q̃ sit i cẽtro solis & pl'æ retrogradi. qñ g⁹ cõiũcta erit lũa & erit minuẽs minuet id idẽ. & qñ erũt pl'æ

& ſeptẽtriõalis ad meridiẽ ſupra populũ. ſciẽt ꝙ ſignificatio erit ī ꝑte ſeptentriõali ab illis. Si autẽ uenerit ab occidẽte ad orientẽ ſcient ꝙ in ꝑte occidentis & abſentat̃ a ſe: qñ uero ab oriente ad occidẽté ſciant ꝙ ex parte orientis ſuæ.aer enī ſoluit̃ ad parté frigidã & hũidã cõſtrictã de parte calo/ris. Eappter dicit albu.qñ errauit modus prophetiæ cũ uentis ſcd̃m uim modi & de roribꝫ & pluuiis propheta cũ ioue & mercurio. Si enī fuerit calidi & hũidi aut frigidi & hũidi: & erit ĩter eos applicatio de centris & de ſole & luna: & cõcorda/uerint applicatiões ps ꝑtẽ ī hora tꝑis unꝰ de q̃rto & alius de trino. & ſimiliter ī cõiunctiõe illa ho/ra eſt pluuiæ. Iudica in illis & uiribꝫ & debilitati/bus ſuis ſicut iudicaſti d̃ uenere & marte: ſimiliter in directione & retrogradatiõe & pauſatione ſua partis a parte & hora ſignificatóis ſuæ ī locis niſi ꝙ ſignificat minꝰ q̃ mars & uenus. ſilr inſpice ſa/turnũ & ſolẽ & naturas ſcias: ſi fuerint frigidi & hũidi aut calidi & hũidi. Iudica cũ applicatiõibꝫ & manſionibꝫ ſuis ſicut cũ ioue & mercurio cum uenere & marte niſi ꝙ illud quod ſignificat minus eſt q̃ꝫ qd̃ iuppiter & mercurius. Deinde inſpice quoſlibet dños ſimiliter & uires ſignificationũ maior aũt ſignificatio & fortior eſt qñ uni ſignificatiõi addũt̃ aliæ: ut ſi fuerint q̃ttuor ſignificatores aut.5.aut.6. ſimiliter erit res addens qñ uſq; ad 7. ut dictũ eſt. Et ſcias ꝙ ſignificatio triũ cõis eſt in oĩ loco. ſimul.4.5.6.7. nec fallit unq̃ꝫ a tribus uſq; ad.7. & ſũt uires ſuæ ſcd̃m modũ elongatiõis loci ab æquatore dici. Scias ꝙ fortior ſignificationũ forte decipiet te in æſtate ī ꝑte prophetiæ ī locis in qbꝫ ſũt aquæ & ī uere forte media ſignificatio ſed ī autũno debilior nũq̃ꝫ fallit niſi de parte roris ad horã: in parte uero generatiõis nõ mẽtiet̃ quicq̃ꝫ. Et ſcias ꝙ ſcd̃m ſtudiũ de locis zodiaci & appropinquatiõis & elõgatiõis ſuæ a terra & modus in additione & diminutiõe & latitudíe & ſeptẽtrione & meridie & euaſiõe a radiis & æq̃litate angulorꝫ.4. uel ſcd̃m latitudinẽ loci apud principium applicatiõis cũ centris gradꝰ ad gradũ eſt ſublimior & longior ĩueſtigatio cũ certitudíe illaꝝ horarũ pluuioſaꝝ ſcd̃m diminutionẽ illius ſciæ cũ intentiõe ſignificationis & horaꝝ: & erit ī ſũmo in ſingularitate ꝑ duas lineas: & ſerenitatẽ ꝑ unã li/neã cũ ſũmo ī ſignificatiõe. Et ſcias ꝙ ſignũ roris & pluuiaꝝ eſt ꝙ fit in horis cõiũctionis luíariũ ſignificatio pluuial': & illud é fortius oĩ menſe aut hora pónis ſolis ī centris q̃ centra mutãt tꝑs de natura in naturã. Si uero ſignificatio fuerit pluuioſa illud eſt fortius in oĩ quarta ꝙ facit mutatio ad aliud tꝑs. hæc alkin. illo ca. Itẽ dicit alkin. ca.3. ꝙ ſapientes dixerũt qñ ſol & iuppiter & ſaturnꝰ ſũt in aliquo ſignoꝝ aquaticoꝝ & cauda cũ illis aut uenus: timendũ eſt ī illa ꝑte ſigni de multis pluuiis cũ torrentibꝰ corrũpentibꝰ ciuitates: & cũ adiũcti fuerint ī hieme ſilr in æſtate & erit nubes grando aut acres equetantiũ: & hoc erit ſcd̃m máſiões lunæ in illis. Et ſi iũctus fuerit ſol cũ ſaturno ioue & marte ī uno ſigno aqueo erit ſignũ pluuiæ & torrentũ & nouarũ pluuiarũ. Et forte qñ adiungeť cũ ſole & marte i ſigno aqueo ſicut oſtẽdi tibi: & aſpicit eas ſaturnus a q̃rto aut iunget̃ eis ſi fuerint ī ſigno. 10. inſpice uenerẽ qñ intrabit ſub radiis ſolis erit & tunc pluuia multa: eſt enī ſub radiis ſicut mulier ſub uiro. Itẽ alkin. & eſt ſignũ dictũ doro/thei & ierg. & ponit̃ in fine libri nonẽ iudicũ. ꝙ plæ generátes pluuias ſũt uenꝰ mercurius luna. Veneris uero ſubſtãtia ẽ pluuia: lunæ aqua: mercurii uentus: propinquior tñ & fortior ípreſſio hũiditatis aquæ ī nobis eſt a luna: eo ꝙ circulus ſuus eſt propinquior terræ ut dictũ eſt ét alio libro: & hæc ponunt̃ ſilr ī uno tractatu de himbribꝰ. q ſic incipit. Cũ ſubſtãtia ueneris &c. Itẽ dicit alkin. ubi ſupra: ꝙ ſignificatio ſaturni eſt ſignificare ſup pluuiã & eſt nubes nigra martis nubes crocea uel rubea cũ mixtione albedinis: mercurii nubes pallida aut fumoſa: lunæ ſingularis alba & multæ aq̃ & aer calidus. Solis nubes crocea uenꝰ autẽ nubes & rores hũiditates ſup nebulas & croceitatẽ aeris & uentũ mitẽ. Et dicit alkin. ubi ſupra. qñ erit uenus mercurius & luna ī aliqua mãſiõe hũida quas prius poſui & ſunt. 10. ſignificat multã pluuiã: & qñ luna erit ī manſiõe hũida nec aſpiciet eã uenus nec mercurius non ſignificat pluuiã: & ſi cõcorda uerint uenus & mercuriꝰ & lũa in aliqua iſtaꝝ de cẽ manſionũ ſignificat pluuiã multã. Scias poſtea loca applicationũ mercurii cũ tribꝰ ſuperioribus & cũ quo applicat & a quo ſeparet̃. Si cũ ſaturno erit uentus fortis: & tenebræ magnæ & pluuia. Si cũ ioue ſignificat uentũ mitem ſine pluuia. Si cum marte uentũ calidũ: ſi cũ ſole uentũ calidũ cũ corruptione. Si uenus applicuerit ſaturno ſignificat pluuiã & forte erit grando cũ ea ꝑua & q̃ſi puluis ſilis pluuiæ nõ reſidẽs ī ea. Leopaldꝰ uero ī li. ſuo tractatu. 6. póit regl'as ptícl'ares hĩbriũ & pluuiaꝝ per reuolutiones ãnoꝝ & ĩtroitus q̃rtaꝝ anni dicens. Sole ĩtrante arietẽ uel quodcũq; ſignũ cardinale: uide ſi ſaturnus fuerit in hũido ſigno tũc enī ſiguificat hũiditatẽ: ſed ſaturnus magis ſignificat nubila & frigus. Itẽ ſi tũc ſaturnus uenus mercuriꝰ & lũa dñentur pluet multũ & maxíe ſi tũc fuerint ī ſignis pluuialibꝫ. ſ. ī fine capricorni & ī principio aquarii. ī fine arietis: & ī principio cancri uł leonis. Itẽ iuppiter tẽperiẽ ſignificat & uẽtũ a ſiniſtris. Mars caliditatẽ & uentos a dextris. Venꝰ mercurius & lũa pluuias ſcd̃m naturã ſigni cui adiungit̃ aliq̃s eoꝝ uel qd̃ aſpicit ſol i ſuperiori medietate eccẽtrici ſui ſerenitatẽ facit. Mars uero efficit pluuiã ī introitu ãni aut q̃rtæ: ſi mars in ſigno ꝓprio fuerit pluuiã multã: in domo ſaturni parũ ī aliis mediocriter. Itẽ dicit leopaldus ī cõiũctõe

riū cū fuerit ī signis fixis significat stabilitatē lūæ tpe uernali. Et cū fuerit ī signis mobilibus significant instabilitatē. Et ī signis cōibus significat mediocritatē in eisdem. Et cū fortunæ uicerint signi ficat fortunā: & cum ifortunæ infortunā: & hoc scd̄m substantiā signi in quo fuerit illa coniūctio ul̄ illa eclipsis. Et iohānes hispalensis ī suo quadripartito parte prima ī principio, dicit q̄ in cōiunctione uel oppositione p̄cedente introitū solis in arietē uidēdum est quomō fuerit iste planeta ad quē per cōiunctionē uel aspectū uadit luna p coniunctionē uel oppositionē: & quomō bene se habuerit uel male ille planeta sic erit ille annus. Itē ubi supra dicit cū uolueris scire generaliter an ān⁹ futur⁹ fiet pluuiosus cōsidera ī āni reuolutiōe p̄dicta s.ī hora cōiūctionis uel oppōnis p̄cedentis an signū ascēdēs sit aqueū: & mansio lunæ sit aquosa: & si eius dñs sit aquosus uel ī signo aquoso uel in mansione aquosa: & naturā signi cōiunctiōis uel oppōnis & naturas pl̄arū exūtiū in p̄dictis locis uel aspiciētiū q̄ si sint signa pluuiæ & plæ pluuiosi erit ānus pluuiosus. Considera ēt saturnū ī quo signo erit; nā si in hūido signo hūid⁹ erit ānus: & si in sicco siccus erit: & sic de aliis. & ēt misceas cū natura signi naturā termini in quo ē saturn⁹ & naturā termini uniuscuiusq; plārum: misceas ēt cū saturno naturas pl̄arū q sibi associant̄ uel dū aspiciāt Sic iudicabit̄ d̄ ioue & cōiūctiōe uel oppōe p̄cedē & introitū sol̄ s ī aliquē aliarū q̄rtarū zodiaci: & sic est iudiciū ueneris & mercurii ī oī cōiūctiōe uel oppōne mēsis cuiuscūq;. Itē ubi supra: cōsideret̄ uenus sole itrātē ī arietē q̄ si sit ī signo pluuiæ & sit sub luce solis occūtalis: erit ī principio āni pluuia multa: in fine aūt pauca: & si oriētalis erit ecōtra. Nota signa pluuiæ multæ sunt signa aquea. s. aq̄rius & finis capricorni aries taurus leo & oīb⁹ fortiora sūt aq̄ri⁹ & piscis & scorpius. Lunæ uero stat⁹ dz cōsiderari cū icipit itrare ī aliquā portam. Nā scd̄m ei⁹ statū erit tps usq; dū itrat ēt ī aliā portā. Et quotiēs saturn⁹ iūgit̄ soli uel lunæ uel aspicit eos: si iuppiter uel uen⁹ uel mercuri⁹ marti applicās significat plu. futurā & portæ aptionē. Et saturn⁹ significat pluuiā cū frigore. Iuppiter aeris tē perie. Mars uētos a dextro: & calorem. Sol caloré & siccitatē. Venus hūiditatē: Mercuri⁹ uentos: Lūa uero assumit p̄prietates a plis q̄s terræ attribuit. Iudicabis quoq; pariter de aeris mutatione sic i cōiūctōe solis & lūæ. Cōsidera qd̄ signū sit ascēdēs ī illa terra: & cui⁹ sit̄ naturæ: & an sit māsio humida uel sicca aut dñs signi aut sit pluuialis naturæ & q plæ sint ī signo ascēdēte uel cū dño ei⁹: uel cor̄ aspectu: & sil̄r q sint cōiūcti lūæ uel aspiciāt eā & ī q̄ domo & ī q̄ māsiōe sit̄ ipsa lūa. Quod si plura testīonia sit pluuiar̄ & signor̄ p̄dcor̄ ī pluuiā: illa media lūatio usq; ad tps oppōis erit pluuiosa: q̄ si plæ cōuēiāt i serenitate erit serena: & si ar̄les erit idifferēs. Itē luna exūte sub radiis uel in oppōne nota signū quod tūc orit̄ si fuerit domus lunæ uel solis uel saturni uel aliquis illorum fuerit in illo uel in aliquo angulo uel aspexerit se uel cō iunxerit erit pluuia. Nota etiam mansionem lūæ & latitudinē eius & tps: & q̄ in una terra pluet & in alia nō: pōt esse uel qa signū unius terræ in ipsa hora planetā habeat pluuialē & alteri⁹ terræ signū planetā hēat serenū: uel quia in hora cōiunctiōis hēat aliud ascēdēs. hæc iohānes hispalensis. Et hermes ī lib. de stellis herbis & lapi. 15. dicit, cū luna fuerit ī alcahya ubi pleyades situant̄ & aspexerit cū uenus ex hūida māsiōe scd̄m tps testimonii solis: & fuerit in ascendēte uel ī medio cæli cū alcahya: & mars uel sol eā aspiciat ex oppositō significabit nubes & grauitates oculor̄: hæc dicit hermes. Et allegat hali abenr. lib. 8. ca. 2. qñ ī reuolutiōe āni saturnus mars uenus & lūa ī scorpione iūgunt̄ significat multas pluuias & icremētū aq̄r̄. Itē qñ sit ī reuolutiōe āni iungunt̄. Saturn⁹ iuppiter & mercuri⁹ & lūa ī sagittario erūt mltæ aquæ euntes sub terra. Itē qñ ī reuolutiōe anni saturn⁹ mars & lūa iungunt̄ ī aquario significat diminutionē pluuiar̄ & augmentū aquar̄ fontiū. Itē ī quadriparti. abbreuiato ca. prīo dicit̄ q̄ mars ī reuolutione āni mūdi ī domo sua significat pluuias ī domo saturni siccitatē. & ī quolibet alio medio critatē. Et hoc idē dic̄ iohānes hispalēsis & addit s.q̄ uenus ī primo gradu cancri significat pluuias Alkīdus uero ī epla sua. c. 6. dicit sic. Cū sol fuerit ī. 20. gradu scorpionis: cōsidera applicationē lūæ cū pl̄is. Si enim applicuerit ueneri & mercurio significat multā pluuiā ī illo āno. Et si fuerit uenus cū mercurio in ista hora ī signo aquoso significat pluuiā ī principio āni. Et si fuerit uen⁹ & mercurius oriētalis aut occūtalis & ī aliquo signo aqueo pluuias multas significat ī postremo āni. Et si fuerit alter eor̄ orientalis & alter occūtalis: & ita q̄ ambo sint ī signo aqueo significat generationem pluuiar̄ ī principio āni & ī fine & paucā siccitatē. Vide ēt añq; applicet̄ lūa cū uenere aut cū mercurio aut cū oriētali aut cū occidētali. Si fuerit applicatio sua cū occidētali plus ē ī fine q̄; in principio. si cū orientali significat ī principio āni pluuiā plusq; ī fine. Et ē alius mod⁹ qñ mercuri⁹ applicat cū marte erit pluuia iterpalata & uent⁹ & fulgur Et qñ uenus cū ioue erit pluuia larga descēdēs p̄ficiens. Quādo lūa cū saturno significat nubes nigras cōculcatas una ps. s. erit cōculcās aliā. Et qñ cū marte significat nubes itercisas cum gelu & fulgure tpe suo: & forte appebit arcus uec erit pluuia cōis. Quādo uero lūa applicabit cū mercurio erit nubes pallida coloris fumosi & uēt⁹ bon⁹ cū pluuia. Quādo uero lūa applicet cū uenere & cū ioue erit nubes alba & ros magnæ utilitatis tempore suo. Item dicit aomar & ponitur in fine libri nouē iudrcum. & hali abenr. libro octauo: capitulo

3. aſpice ſignificatorē pluuiæ & ſi eum inueneris hora introitus ſolis in.20.gradū ſcorpionis intrā tem aliquē angulorū: & inſpice planetas qui ſignificant plu.illo anno: ſi fuerint recepti & ſpāl'r a luna qñ fuerint cum ea aut in quadratura aut in oppōe dū.n. hæc ſic ſe hēant erit plu.& ſi fuerit ſine receptiōe erit plu.tñ nō tanta. Et qñ ſignificator fuerit ī angulo ut p̄dixi & corpaliter iūct⁹ lūæ fuerit ſignificat multa tonitrua & coruſcatiōes & terremotus & ſil'ia. Itē hali abenr.lib.8.c.3.pōit alias regulas de reuolutiōibꝫ ānoꝝ dicens. Aſpice lunā uenerē & mercuriū ſi.n.eos oēs inueneris iūctos in piſcibꝫ iu hora reuolutiōis āni ſigificat hūiditates plu.& nubes multas in illo anno. Et ſi hoc fuerit in ariete uel tauro ſiguificat q̄ annus ille erit ſiccus & paucaꝝ pluuiaꝝ. Et ſi uenus applicuerit ad mercu.de aliquo domoꝝ mercur.ſigificat multas plu.durabiles & fixas ī illo āno. Itē ſi lūa fuerit ī oppoſito ſolis & ueneris & mercu. ſignificat multas plu.nubes & tenebras. Et qñ uenus & mercurius iūgant' ī uno termino erūt magnæ plu. Et ſi cū hoc fuerint ī ſigno pluuiali: & lūa aſpexerit eos de terno erit plu.fortis & durabilis & durabit donec unus eoꝝ exeat ab illo termiō. Et qđ facit plu.fortiores & durabiliores ē qñ ī reuolutōe āni mercurius applicuerit ioui & lūa ſaturno & uenꝫ marti: qa q̄libet hoꝝ p̄ꝝ expēdit qđ recepit ab altero eo q̄ domus ei⁹ oppōit' domui ſuæ. Et qñ uenus fuerit añ ſolē ſignificat q̄ ānus ille erit magnaꝝ uubiū roris. & hūiditatū tñ paucaꝝ pluui. Et ſi uenꝫ retrogradet' ſole exñte ī arietē uel in tauro erūt in illo tpe pluuiæ multæ & uer.illius āni.erit cōpletū & uberrimū & multarū bōarū pluuiarū. Et ſi retrogradus fuerit in capricorno aq̄rio uł piſcibꝫ mīuēt' pluuiæ ī uere & erūt multi ī medio hiemis & erit illa hiems multū hūida. Et qñ mercu. fuerit ſtatōarius & p̄derioſus ī quocūq; ſigno ſit contingit illo tpe hūiditas in aere & pluuiæ & nubes ſcđm q̄ ſignificat illud tp̄s. Et qđ maiores facit pluuias & fortiores qñ p̄læ pluuiaꝝ iūgūtur ī ſignis pluuioſis & q̄ uen⁹ ſit p̄pric ſtatiōaria: qa uen⁹ ē magis appodiata & magis ſignificat pluuias & hūiditates. Et ſi mercuri⁹ fuerit ī ſigno ſicco a lūa & uenus ī ſignis pluuioſis erūt plu. tēperatæ Et ſi ſaturnus aſpexerit eas a ſiguo frō erūt plu.cū frigore forti & erūt tenebræ & gelu. Iafar uero ī libello ſuo d̄ pluuiis.c.4.pōit alias regulas de himbribꝫ pluuiis &c. p̄ reuolutiōes ānoꝝ ſic dicens. Sub hora cōuēt⁹ uel oppōnis añq; ſol arietis uel'li bræ primū punctū, ingredit' ſolē & lunā exp̄ſſius collocari uel rectificari neceſſe ē: indoꝝ tñ ātiquitas ſub ipſius libræ ingreſſu: & dum ſol ipſe. 20. gradū ſcorpiōis p̄abulat hæc fieri p̄cipiūt qñ hæc ſigna horas himbriū ī climatibꝫ mediis p̄fecto denūciāt: rectificare igit' candē ſolē & lunam ad has duas horas cōuēt⁹ iq̄t uel oppōis uel ad prædicta duo, q̄s. ſ. circuli māſiones obtinēat ſūmo' ſtudio: aīaduertere oꝫ qđ ſic poterit diſcerni ut p̄dictū eſt ſ. in tractatu p̄rio. diſtinc. 10. Vñ dicit iafar a p̄rio arietis p̄ncto uſq; ad gradū cōuēt⁹ uel oppōis gradus æq̄les aſſumere oꝫ: & q̄ ſingulis māſiōibꝫ attinet. 13. uidelicet gra. & tertiā uni⁹ gra. tribuere memento: ſed q̄ caput arietis ī. 8. ſphera diſtat a loco ī quo fuerat tpe ptol. p. 18. gra. ī āno xp̄i. 1340. put exptus ē expiētia magna. oportet tūc addere toti dē gradus ad locū capitis arietis. in. 8. ſphera. & p cōſequēs ad locū principii uniuſcuiuſq; māſionis ut q̄ēat uerus loc⁹ ei⁹ ī. 8. ſphera. Et dicit iafar eadē q̄dē māſiōe dep̄henſa: an hūida ſit uel ſicca uel æq̄liter ſe hñs notādus ē. Deinde ſtellaꝝ cæteraꝝ loca earūq; māſiōes ſicut de luna attende q̄b⁹ tandē certa cognitōe aptis: poſtea cui lūa poſt cōuēctum applicet erit requirendus: ſi in ipſa ē ī hūida manſione diſcurrēs: ſaturno pariter ī hūida manſione exñte: & uterq; ſub eodē nexu uel ſtella alia eorū applicatiōe q̄cūq; figura impediat hībres cōgruos & quietos & aſſuetos: magnas ēt nubes & obſcuras totū aerem occupātes portēdit. Si uero & inferiores p̄dicto aſpectu applicātes ſua adhibeāt teſtimōia p̄dicta oīo adaugēt: q̄ ſi cū illis eūdē nexū ſiue potius nodū obtineāt pluuiaꝝ redūdātiā domoꝝ ēt ruinas: & ſubuerſiōes ſinuit' eē timēdas lūa ergo hūida ducatu aſſūpto qua hora hoc accidere debeat & applicatiōes gradus īdubitāter exponit. Quot ſūt ergo grad⁹ applicatōis aut cōuēctus aut tetragoni aut oppōnis: & q̄ ſūt hūidi dep̄henſo ad eoꝝ nūeꝝ totidē horas aut dies quouſq; pluere īcipiat iter eē neceſſe ē. Si aūt reſpect⁹ de cōuerſiuo aut bicorpeo fuerit horas nā reſpectus de firmo dies p̄fectus inſinuat celeriorē aut quidē tardū cuētū ſcito lūæ curſū lūæ & augmētū ſecūdi cōpoſiti aut ipſius alkardei. ſ. curſus aut ī h⁹ modi locis oppoſitis p̄fecto diſcernit dū hæc itaq; ſeſe hēant & cui lūa applicat'. ſil'r horaꝝ dies ſignificat & tarditatē īducit. Nā ſi bēuoli p̄prio ī ſaturnū hīto reſpectu ex radiis erectis p̄prio ī ſuis dignitatibꝫ diſcurſu alternare uideant' dilatiōis & tarditatis ſignū ē optimū: quod.n.eſt lūa ſaturni corpus & tetragonū uel oppoſitū cōſeq̄nte: ſic.n.nulla erit dilatio dilatiōis, nāq; facit facit: & iudiciū quotiēs nec ſaturnus nec ſtella alia: nodū uel manſionē poſſiderit hūida nec īferioris teſtimōio foueant': his nanq; ut ſupra dictū eſt ſic ſe hñtib⁹ nec lunæ ſignificatio ualebit p̄uerti: & uera dicentem laus & gloria: nullatenus effugiet. Itē dicit iacob filius alkin. & ponit' ī tractatu de himbribꝫ. q̄ ſic incipit. Cū ſubſtātia ueneris &c. Quādo luna intrat aquariū aut capricornū aut ſcorpionē in hora ſaturni: qua hora erit mutatio aeris. Cum ergo pars planetarū trium aquæ. ſ. ueneris mercurii & lunæ erit ī aliquo ſignorū aquæ & dirigetur ī illo ābūdabit pluuiaꝝ multitudo ita q̄ nocebit pp̄lo

uel oppõne p̃cedẽte itroitũ ãni aut quartæ. si luna prius aspiciat saturnũ i signo hũido exñs & si nõ itercipiat aspectus iouis erũt nubes nigræ & pluuia lenta & durans. Et si tres planetæ inferiores saturnũ tũc íspiciant erit pluuia maior & plus durans. Itẽ in itroitu ãni aut quartæ si partes pl'ax pluuiosox .s. ueneris mercurii & lunæ cadũt in locis humidis erit pluuia nocent. Pars pluuiæ accipitur in die a uenere i lunam. in nocte econuerso & p̃cipiat ab ascendẽte. Et si cadit i loco humido erũt pluuiæ multæ: & cũ ad locũ illũ puenerit luna pluet similiter. Itẽ cũ sol intrat aliqd signũ tropicũ si tũc uenus de hũido aspiciat lunã i humido erũt multæ pluuiæ: si tũc lũa nõ est i hũido uel uen⁹ erũt pluuiæ mediocres. Itẽ si i principio ãni uel q̃rtæ luna aspiciat uenerẽ uel mercuriũ & ambo sint oriẽtales erũt pluuiæ multæ: si occidẽtales erit econtra. Itẽ si mars de scorpione aspiciat uenerẽ pluuiæ abũdabũt. Cũ sol est i ariete uel tauro & uen⁹ tũc retrograda aer erit tũc pluuiosus ualde. Quãdo lũa ẽ cũ uenere uel cũ mercurio in signo hũido & magis cũ utroq; pluuiæ abũdabũt. Cũ lũa est in scorpiõe & mars i cancro erunt hũiditates & pluuiæ. Cũ luna & mars sũt i signo hũido sil' & alter iferiox solẽ íspiciat martẽ: nebulæ erũt terribiles lãpades & tonitrua & grãdo: & p̃cipue si mars aspiciat saturnũ uel iouẽ uel solẽ. Itẽ alibi in eodẽ tractatu dicit leopaldus: si saturn⁹ iuppiter & sol & cauda draconis aut uen⁹ fuerint cõiũcti faciũt torrẽtes q̃ destruũt ciuitates & magis hoc accidit i hieme marte respiciẽte uenerẽ uel lunã: si mercuri⁹ illũ uel illã cõcomitet erũt himbres cum guttis grossis. Cũ sol itrat. 18. gradũ scorpiõis si tũc uen⁹ ẽ i aqueo erũt pluuiæ mltæ. Cũ sol ẽ i aqueo signo & mercuri⁹ & lũa applicẽt ueneri uel opponãt ei statim pluet: si uen⁹ retrograda uel oriẽtalis & sol fuerit i capricorno aq̃rio uel piscibus: in uere dat himbres paucas i principio hiemis multas & abũdãtes. Itẽ uen⁹ i hieme directa uel oriẽtalis. in principio hiemis dat pluuias paucas & i fine superfluas nisi stella q̃bus discurrat soli appropiquat. Itẽ dicit alibi i eodẽ tractatu leupald⁹. cũ sol itrat libra si tũc uenus ẽ cũ eo infra unũ signũ erũt pluuiæ multæ & magis si fuerint oriẽtales & sub radiis i principio ãni uel quartæ. Ven⁹ i angulo in cõiũctione uel oppõne luminaris certũ indiciũ ẽ pluuiax. Et sil' si tũc dñs ascẽdẽtis fuerit i signo aqueo i angulo. pluuiã significat ñ modicã. Has regulas de himbrib⁹ & pluuiis ponit leupaldus ubi supra: & ponũt eædẽ regulæ ab aliis astrologis i diuersis locis. Sũt isup i cælo q̃dã p̃tes quæ rõne stellax fixax in eis significãt himbres & pluuias & humorẽ cũ .s. fuerint loca magnax cõiũctionũ aut eclipsiũ aut ascẽdẽs eox aut fuerint loca cõiũctionũ uel oppõnũ luminariũ p̃cedentiũ introitũ ãni aut q̃rtæ ei⁹ i eis aut cũ ipsæ fuerint ascẽdẽtia ãnox aut q̃rtax ãni aut sil' cũ illæ p̃tes cæli fuerint aliq̃ locox princi/paliũ p̃dictox. Dicit itaq; ptole. 2. q̃dripartiti. ca. 11. q; pricipiũ arietis pluuiã efficit & uẽtos. Tauri uero initia: & maxie quæ circa pleiades sũt uẽtos & nebulas faciũt. Eius uero medietas hũectat. Gemiox pricipia sũt hũectatiõnũ & destructiõnũ significatiua: & scd'm hali sũt de natura saturni. Cãcri principia. s. quæ sũt circa p̃sepe calorẽ & turbidũ aerẽ faciũt. Et scd'm hali sũt de natura martis & parũ saturni. Leo scd'm ptol'. calorẽ & turbidũ aerẽ facit: & ei⁹ p̃tes p̃cedẽtes hoc idẽ faciũt: & similiter mortalitates: & scd'm hali sunt de natura solis & martis. Extrema uero leonis sũt hũectẽtia & scd'm hali sunt de natura saturni. Partes ẽt eius meridianæ hũectãt & destruũt: & scd'm hali sunt d'natura mercurii cũ uenere. Virgo scd'm ptol'. ul'r hũectat & scd'm hali est naturæ mixtæ ueneris & mercurii. Et ultimæ ei⁹ p̃tes sũt aq̃ticæ: & scd'm hali sũt de natura saturni. Libræ scd'm ptole. p̃tes extremæ & p̃tes meridiõales humectãt & scd'm hali sũt de natura saturni. Scorpiõis ẽt scd'm ptol'. p̃tes meridiõales hũectãt: & scd'm hali sũt de natura saturni. Sagictarii uero principiũ scd'm ptole. hũectat & scd'm hali ẽ de natura ueneris. Et eius p̃tes meridiõales hũectãt: & scd'm hali sũt de natura saturni qñ ẽ in loco hũido. Signũ capricorni scd'm ptole. nimis hũectat. Eius partes extremæ pluuias faciũt: & scd'm hali sũt naturæ lunæ & mercurii. Et partes meridionales & septẽtrionales. s. capricorni scd'm ptole. humectãt fortiter: & scd'm hali sũt de natura saturni qñ sũt i loco aq̃o. Aquarii signũ ẽ aquaticũ cui⁹ initia sũt ualde hũida. Pisciũ ẽt scd'm ptole. p̃tes extremæ & p̃tes meridionales hũectãt: & scd'm hali sũt de natura lunæ: hæc ptolemæus & hali. Itẽ dicit ptole. rex egypti i tractatu quẽ scripsit ad Ax. q̃. 13. die septẽbris arcturus appet cũ solis ortu & aer mutat'. Et diẽ serui⁹ sup p̃io georgi. Virgi. q; tã ortus q̃ occasus aeris tempestates grauissimas significat & facit. Item ptole. ubi supra. dicit q; septima die octobris ædi appẽt uesptini & fit magna turbatio aeris. Et diẽ Serui⁹ ubi supra. q; auriga q̃ ẽ i sinistra manu sunt hedos tã i ortu q̃ i occasu suo facit tẽpestates. Itẽ ptole. ubi supra. dicit q; 13. die octobris uigil'. cũ solis ortu appent: & fit turbatõ aeris. Et. 6. die nouẽbris absidis & lucidi⁹ appet & icipit obscurari aer. Et p̃ia die decembris tion .i. anis appet & fit turbatio aeris. Et 21. die eiusdẽ appet aquila & orion & eridan⁹ pluuius appet & fit turbatio aeris post unũ diẽ. Et. 25. die ianuarii aquilã apparet & cor leonis occidit matutina & turbatur aer ante tres dies. Et. 21. die marcii equ⁹ appet & turbatur aer. Et. 25. die eiusdẽ eqnoctiũ fit & turbat' aer. Et. 2. die aprilis pleyades appet & turbat' aer. Itẽ 4. die maii lira appet & mutat aerẽ. Et. 7. die eiusd' tezió cũ solis ortu appet & icipit aer obscurari.

¶ Capitulũ.4. Qualiter ſit pronoſticandum de himbribus per ſingulos mẽſes & p̃ medietates & quartas menſium.

Vm nolueris iudicare de pluuia & himbre per ſingulos mẽſes & medietates & q̃rtas menſis uide regulã illã q̃ elicit̃ a ſentẽtia ptole. & hali 2.q̃dripartiti. ca.12.& quã tibi pri⁹ poſui de q̃rtis ãni: & ẽ iſta. Si plãetæ dominantes in loco coniũctiõis uel oppoſitionis uel quadrature luminaris & in angulo ſequenti & etiã quenlibet dictorum locor̃ ſi illi planetæ omnes fuerint humidi & in ſignis humidis ul' maior pars eor̃ & ſi loca pricipalia fuerint ſigna humida & cũ hoc fuerint prædicti domini planetis uel ſtellis fixis humidis iũcti uel aſpiciãtur ab eis: ſignum eſt humiditatis i medio menſis uel quartæ ſi cũ hoc concordauerit natura temporis anni & eo plus ſi ſignificatores & dñi & loca principalia ãni & q̃rtæ ſignificat illud idẽ. Et hæc regula eſt notabilis ualde. Nota q̃ locus oppoſitionis eſt loc⁹ luminaris exiſtẽs ſup̃ terrã ſecm ptolemæũ.2.quadripartiti. ca.2.& ſimiliter locus q̃draturæ erit locus luminaris exiſtentis ſuper terram ſi unum iſtorũ fuerit ſuper & aliud ſub: ſed ſi utrũq; fuerint ſupra uel ſub quod frequẽter cõtingit locus illc alterius luminaris qui fuerit magis fortis & fortunat⁹ erit locus q̃draturæ ut uidelicet ſi fuerit unũ luminare in angulo uel i ſuccedẽte et haiz ſuo & aliud in cadẽte & i loco cõtrario ſuo haiz & ſic de aliis fortitudinib⁹ & debilitatib⁹ q̃ ponunt̃ i primo libro: locus illius luminaris qui fuerit i angulo magis fortis eſt præferẽdus ut ſit locus pricipalis illi⁹ q̃draturæ. Si autẽ uolueris habere cognitionẽ de himbribus p̃ ſingulos menſes ſecm uiã dorothei & ponitur in fine libri nouem iudicum ubi dicit Solis & lunæ cõuẽtus & oppoſitionis hora oriẽs firmand⁹ ẽ ſtellar̃ quoq; loca: lunæ nec non cũ cæteris applicationũ loca attẽti⁹ pſcrutare ea ergo ueneri aut mercurio applicante ſignum eſt pluuiæ.

Ad maiorẽ huius euidentiam notandum q̃ luna cardines igrediẽs ueneri & mercurio applicãs ip̃a die plu. inducit niſi forte in pricipio ip̃ius cũ marte facta fuerit applicatio q̃ ſi aliter accidet fulgura auget atq; tonitrua paucas tñ denunciat himbres niſi rurſũ lũa i oppõne cõſtiterit. Et ſi lũa fortunata applicet a ſole recedẽs i pria mẽſis p̃te himbres effũdit nõ modicos: nõ aliter quoq; circa oppõnẽ oriẽte firmato lũa fortificata applicãs cũ ab oppoſitione receſſerit alterã menſis partẽ implebit himbribus. In conuẽtu nãq; uel oppoſitiõe eadem cum uenere ſaturno ſignũ aquaticũ obtinenti applicatur hæc duo loca multis himbribus redundabit niſi forte idẽ in igneo cõmoretur ſigno Martis ergo cũ ſaturno applicatio nubes & uentos mltiplicat hĩbrib⁹ detrahit aera corrũpit. Mercurius hora conuentus & oppoſitiõis ueneri applicans pluuiar̃ inundatione gaudebit. Itẽ alkindus in epiſtola ſua ca.6.& ponit̃: in tractatu de himbrib⁹ qui icipit. Si cũ ſubſtãtia ueneris &c. & operare dicit Alkin. p̃ manſiones lunæ i menſe ſ. in coniunctione & oppoſitione & duobus quadraturis: dirige itaq; aſcendens. & in hiis horis cum equatione ſolis & lunæ & planetarum & ſcies aſpectus eor̃ & complexionẽ & applicationẽ quia quãdo luna erit in ſigno humido & planeta aſpicit eam aut uingitur ei ſignificat generationẽ pluuiæ & precipue ſi aſpexerit eã aliqua infortuna aut iungetur ei ſi in fortuna aſpiciet eã uel applicuerit ei luna ad eam q̃n luna peruenerit ad eã erit hora pluuiæ. Et luna q̃n fuerit cũ ſaturno aut quando aſpiciat eã a mãſionibus erit pluuia leuis morãs. Et ſi fuerit cũ marte ſignificat pluuiã tonitruũ & fulgura atq; grandinẽ. Si cũ mercurio erit pluuia & uentus fortis & pluuia interpalata & multæ uariationes. Itẽ ſi fuerint luminaria in eadem mãſione ſignificat pluuiã magnã cũ magnis guttis hæc ibidẽ. Item dicit Iafar in libro ſuo de pluuiis ca.3.pro himbribus ſignificatione humida conuentus & oppoſitiõis horas & etiã utriuſq; tetragonũ & utriuſq; tetragonũ media & etiã alia cẽtra diligenter attende. Indorũ tamen pars maxima conuentũ & oppoſitionẽ & utrunq; tetragonũ centris poſt poſitis ſumpſerũt. Vñ ſicut iam paulo ante dictũ eſt ab alkindo & ſicut iã patet ex ſententia Iafar. ubi ſupra i iſtis. 4. temporibus operandũ eſt p̃ manſiones lunæ habendo reſpectũ ad loca planetar̃ & aſpectus eor̃ ut dictũ eſt Vnde dicit iafar ibidẽ q̃ luna in manſione humida locata dum ſtellis rores ſignificantibus applicet aut in ear̃ conuentu moret̃ nubes manare profecto conſtabit. Itẽ ibidẽ dicit dum luna i mãſionibus roridis diſcurrit ſtellis rores ſignificantibus coniuncta ſit aut eiſdem forti applicatione accedat himbres portendit futuras. Item iafar capitulo ſequente ſaturnus in mãſione ſicca morante luminaris facta applicatio dum nec in eodem ſigno diſcurrãt nec iferioris teſtimonio potiantur nubes aſſiduas ſed abſque himbrib⁹ oſtẽdit Si uero ex locis ſimilib⁹ lũa ioui applicet & in eodem modo & humida mãſione pariter moretur ueneris quoq; & mercurii quocũq; teſtimonio locati rores aut himbriũ ſpecies perfecto occurrant hor̃ quidẽ teſtimonio negato ut pluuia ſit & rores cũ nubibus denegant̃ niſi iupiter cum ſaturno tunc demum applicans eorũq; dicta ſunt partem induxerit: luna uero cõſimili modo applicãs marti & ſub nominator̃ teſtimõio teſtificato & ipſa in nodo & manſione quæ humorẽ portendit locata nubes in uolutas & cõmixtas tonitrua & coruſcationes & fulgura etiã ut plurimũ ſine himbribus oſtendit niſi inq̃; martis ipſi⁹ cũ ſaturno &

ione deprehendat applicatio:sic enim applicatio nis de causa plu.ibi erunt. Hic etiã notandũ occurrit qm̃ mars de quolibet respectu hibriũ significatio nẽ auget. Lunã quoq; & stellã cui applicuerit ge/nerãdo plu.o/o adiuuat. Illi enĩ eisdẽ ꝓprie & principaliter applicante inest dilatio. Si uero aliter accidat significat nichil: uel idem corrumpit nubes aliquas marciales iducit naturæ croceæ desup ruborẽ nõ sine candore habentes: lunaris item cũ sole applicatio hibres ifringit & ꝓhibet stellarũ q dẽ si adsunt testimonia quaꝝ quædã i nexu & mãsione humida. Sol itẽ in locis ubi nec dignitatem nec potẽtiã hẽat saturno & marti applicet pluuiarum lapsus uberrimos & aquaꝝ inũdatões portẽdit nubes itẽ croceas & q̃ cito dissoluẽtur generat & postmodũ aerẽ serenum facit. Luna uero tetragono.sic soli applicans: nã de oppositione & cõuentu nullatenus applicatio uocat. Notandũ ꝑterea qm̃ lunæ cum maliuolis applicatio in ipsa ebdomada pluuiã largit: beniuolæ ãt illi⁹ ifortũatæ roris et efficaciã quolibet aspectu dissoluũt & ꝓhibent & horã future significationis puertunt. Eius quoq; horas certas & inuiolabiles cuẽtus luna eidem maliuole cõiũcta & hac inuestigata ꝓfecto reducit. Luna amꝑ ueneri applicãs & in eodẽ nexu & i signis & in mãsionibus humidis himbres nũciat futuros: nec hoc poterit frustrari si stellæ superiores ifortũia dico proprie respiciãt mercurio at testãte. Si uero nec his supioribꝰ applicet qa ipa tẽ sit fortunata hibriũ tũc cassat sigꝫ. Veꝰ aut tũc demũ supiori stellæ dũ i eodẽ nodo fuerit applicans hibres maxios & assiduos ꝓfert: nec i uenere dũ ea sic se hẽat i aliquo eoꝝ erit fallatia: ea.n. fortũata exñte nec lũarꝫ certa erit ꝓmissio dũ nec i eodẽ nodo nec i signo hũido nec i mansione hũida cõmoret. Nã si luna eisdem applicet & ista sic se hẽant hibres & rores sed ẽt nebulas tñ absq; hibribꝰ iducit. Quotiens aũt sicut diximus sic se habuerit & luna post commixtionẽ saturni & martis accedat nimiã pluuiæ inducit ingruentiã. Itẽ iafar eodẽ ca. luna soli & ioui applicante dũ sit inter utrũq; aliquis respectus dico uel applicatõis cõfiguratio nec himbres manabũt necesse est. Luna nãq; tũc demũ i loco optimo sub aliquo uidelꝫ cẽtroꝝ loco huic significatiõi dicatis qa fortunata efficitur ꝓpriũ cassat & q̃si puertit ducatũ dũ iã fortũatis aliq̃ cõfiguratõe rñderit. Has igit uniuersas occasiões notare necesse ẽ nubes ẽt q̃ tũc generant candidæ rores multos & incõstãtes portendit. Si uero luna mercurio applicet sub eodẽ nodo & mansione humida consistens celeres & cõtinuas præfigurant himbres: Veneris quoq; adiectum testimonium pluuiarũ redundantiã profecto inducit Mercurius quoq; cũ stellis supioribꝰ ul' alteri earũ applicãs pro pluuiaꝝ redundantiã: & assiduitate sõmersiões & ruinas admõet timẽdas q̃uis tñ nec mercurialis cũ supioribꝰ sit applicatio & pluuiæ erũt. Itẽ rursus mercuriꝰ postq̃ ueneri accesserit maliuolis applicans submersio & ruina & hibriũ assiduitas est timẽda. Mercuriꝰ ẽt ueneri de signo aq̃tico & mãsiõe hũida respiciẽs aut i eodẽ nodo uel nexu locatus & pluuiæ terminũ excedãt. Si ãt dicti respectꝰ aliter q̃ supra dictũ est se hñt pluuiarũ denotat mediocritas. Mercurius rursũ & si ro res ut iam diximus habeat iudicare si beniuolos i suis terminis aut dignitatibꝰ respiciat eiusdẽ generis effectus: & eaꝝ naturæ admixtus: lunã necessario efficit mendacẽ: eius quoq; ducatũ puertit & effectꝰ iducit alios: quẽadmodũ & est uẽtoꝝ multiplex rabies undiq; ab aere depellens eritq; uentorum quantitas sed'm stellæ potentiã cuius genꝰ & ipse assumit: nec gemĩæ stellæ circulũ pagrantes si eis uidelꝫ lũa applicet mẽdatio polluũt sed ueritate potius gaudebũt & promissa o/o exoluent nisi inquantũ eaꝝ status soli & ioui ut supra dictũ est aliquo figuratiõis genere ꝓprie referat: sic.n. lunæ ꝓmissa o/o trãsmutat. Eoꝝ q'dam postq̃ lũa eisdẽ accesserit cũ saturno & marte applicatio nũq̃ mendax efficit ueꝝ debiti & assidui ducatꝰ augmentũ inducit: dũ pluuias exauget rores inducit & nebl'as. Si uero q̃ de pluuiis hic dicta sũt uariare ꝑsumant: non tñ nubes densissimas & aeris hũorẽ ualebũt peruertere. ueꝝ ẽt nebulas generabit & uapores in aere dẽsissimos subleuabit. Itẽ in.c. sequenti uidelicet ca.5. dicit iafar lũa i hũida mãsione soliuaga. & ab o/bus stellis cadens: & ab eisdẽ solitaria in centroꝝ aliquo cõsistens: & in sui natura & occasione singularis nubes inducit & rores multiplices aerẽ hũectat hibres uicissim cõfert multimodos nebulæ feruẽt: ex qbꝫ repletꝫ horizõ uentos cõcitat diuersos: ex qbꝫ tonitrua corruscationes fulgura ꝓcreant tonitrua & uentꝰ. Si uero deinceps stellæ applicet q̃ ꝑdictæ stellæ genꝰ obtineat: si inq̃ fortũata fuerit ꝑdicta dissoluit. Maliuola quoq; existens duplã q̃ cæteræ stellæ ꝓpriã exhibet efficatiã. Vnde notãdũ est q̃ dũ soliuaga discurrit in prædictoꝝ solutione fortissima ꝺuenietur. Ex prædictis quædã manifestũ ẽ qm̃ luna cũ beniuolis aut in eoꝝ hospicio: aut etiã cum stellis quæ fortunatæ sunt applicata nullatenus himbres denũciat: cum maliuolis nãq; econtrario discurrẽs pluuias generat uniuersos nãq; lunæ cũ stellis singulis ducatꝰ ut ialestina id ẽ cõuẽtu exponẽs i his quæ necessaria uidebant ad huiusmõi cognitionem habendã quæ supradicta sunt ordine cõgruo adinueni. hæc iafar cap.5. Item ca. sequenti uidelicet ca.6. luna in mansionibus æqualis cõplexionis aut siccitatis discurrẽs si deinceps stellis inferioribꝰ quæ loca sũt roris aut si i signis aq̃ticis superioribus applicet pluuiaꝝ in maxima ꝑte fit iditiũ. Sũt aũt signa quæ rores iducũt aquatica & hũida. Capricornꝰ scorpio & aq̃riꝰ. Stel/

læ aũt quæ rores portendũt & humorẽ ſunt luna & mercurius. Si igit̃ lunã de h⁹mõi reſpiciant ſi gnis aut cũ ipſa morent̃ luna etiã eis applicet de locis humidis himbres innuit timendos. Et ſi de locis ſiccis uel æqualibus applicans uel reſpiciens oĩo pluuias inducit mediocres. Luna item ſingu lari & ꝓpria natura nebulas & nubes affert raras & cãdidas. ¶ Anni igit̃ pluuioſi ſtat⁹ ab ĩgreſſu ſolis in libra uſq; ad .20. gradũ ſcorpionis nõ mi nus q̃; ex lũari applicatione cũ cæteris ſtellis po tiſſime depræhẽdat. Stella ergo cui luna applicet orientalis exĩs finẽ anni uel menſis aut ſeptimãæ mõſtrat pluuioſũ. Occidẽtalis nanq; prædictorũ initia himbriũ bñficio decorat. hæc tñ applicatio proprie cũ uenere facta & mercurio q̃ ꝑdicta ſũt ĩnuit: altera nãq; orientalis & altera occidentalis dũ lũa eiſdẽ applicet cões et ꝑ totũ ãnũ nec nõ ma ximas denũciat plu. himbriũ nanq; multitudo dũ uenus & mercurius ſcorpiũ capricornũ aquariũ & piſces ĩgredi feſtinãt ꝑcipue manat: Sed ẽt eoꝝ cũ luna de locis humidis nõ ſine reſpectu applica tio quæ cũ ita ſe hẽant generales pluuias nec non inutiles oſtendunt: Luna quidẽ alteri applicante dũ altera reſpiciat lunã: q̃diu reſpectus ibi erit do nec abeo ſepet̃ nec hĩbriũ aberit multitudo. Lũa cũ ſaturno applicans molles pluuias & ſuaues & q̃tas oñdit & nebulas obſcuras & nigras. Si aũt marti hĩbres tonitrua corruſcatões apportat & ut plĩmũ petrã & grãdinẽ & nubes croceas: rubo rẽ deſup & candorẽ hñtes. Mercurius quidẽ hui⁹ aſſũpto ducato pluuias uẽtorũq; rabies eorũq; a ſperrimos nũciat diſcurſus: nubes ẽt ĩ cõtinuas & diſperſas & croceas & fumi coloré habentes in ducit. Sol aũt h⁹mõi ducatũ tenens nubes croce as & guttas grandes portendit. Venus ẽt eodem aſſũpto ducato pluuias molles atq; cõtiuas rores mltas nubes nebulis ꝑfecto ſiles generat. Iuppiter aera ſerenũ fieri & uentos h; ꝑpicios. Non aliter quoq; ſtellarũ cæterarũ ad inuicẽ cõtinuitas facta ſiue admixtio communem ut ſupra dictum eſt ex hibet efficaciã. Sed ẽt earũdẽ ducat⁹ alternos per nubium colores & aeris uariatiões his primit⁹ cõ penſatis per totũ annũ oĩ difficultate procul poſi ta ſpectare licebit: & hæc ſunt dicta iafar ibidem. ¶ Et iohãnes hiſpal̃ ĩ ſuo q̃dripart. pte. i. uerſ⁹ fi nẽ. d. Cõſidera ĩ ꝯiũctiõe ſol̃ & lũæ ſignũ aſcẽdẽs & ei⁹ naturã & de q̃ mãſiõe lũæ ſit: & naturã do mini ſigni in quo ipſe eſt: & naturã planetarũ quæ ſunt in ipſo aſcendente & cũ dño eius uel ei⁹ aſpe ctu & qui ſunt coniuncti lunæ uel proſpiciant & in q̃ domo & eius manſione ſit luna: & quæ teſti monia prævaluerint talis erit lunatio uſq; ad eius oppoſitiõis tempus. Quod ſi fuerint teſtimonia æqualia erit indifferens. Quod ſi futura ẽ pluuia tunc pluet cum coniuncta fuerit luna alicui plane tæ pluuioſo: uel aſpexerit uel intrauerit ſignũ plu uioſũ: ꝙ ſi nõ ẽ pluuia futura paꝝ ĩmutare ꝑñt ae rẽ: ꝯiũctiões ul̃ aſpectus planetarꝝ cũ luna Altera tur ẽt aer ſi quis planetarũ tranſeat a dextro in ſi niſtrum: uel econuerſo: uel de uelocitate ad tardi tatem: uel de auge ad oppoſitum augis: uel a dire ctione ad retrogradationẽ ſeu de orientali fiat oc cidentalis: uel hæc omnia econuerſo: uel intrat ali quod ſignũ uel egrediatur: nam his contingenti bus frequenter aer clarus turbidus efficit̃ uel ecõ uerſo: & ſicut iudicamus de coniunctione ad op põnẽ per aſcendẽs & eius dominium ſic ẽt iudica mus per horam oppoſitionis uſq; ad coniunctio nẽ & ſemp in oppoſitione: conſideramus gra. exi ſtentẽ ſuper terram. Quod ſi luna eſt ſub luce ali cuius pluuialis planetæ uel per coniunctionẽ uel aſpectũ in hora coniunctionis uel oppoſitionis per quot gra. tunc diſtat ab eo planeta ad ꝑfectio nẽ coniunctionis uel oppoſitionis tot diebus fini tis poſt horã in qua eſt coniunctio uel oppõ luia riũ incipit pluere. Præterea maxĩe illud pluuiæ te ſtimoniũ eſt: & põit̃ etiã ab alkĩdo ĩ epiſtola ſua ca. 7. ut in oĩ mane uideat̃: quantũ eſt a ſole ad ſa turnũ & tñ a lunæ loco computet̃: & ſi compu tatio finiat̃ in domo lunæ. i. ĩ cãcro uel ueneris. i. ĩ tauro uel in libra pluuiã notat. Si eſt ĩ domo mar tis uel iouis uentos. Si martis uel ſolis ſerenitatẽ. Si in domo ſaturni nubila. Manſio ẽt notanda ẽ in qua finitur computatio: ſi eſt humida uel ſicca Venus ẽt in capricorno uel ſcorpiõe uel aquario lunæ ꝑportiõal̃ notat pluuiã: ſic & tres plæ ĩ aq̃ rio iuncti notant pluuiã. Itẽ notandũ eſt tempo re æſtatis duo teſtionia pluuiæ min⁹ ualẽt q̃; unũ ĩ hieme: ſic duo teſtionia ſerenitatis in hieme min⁹ ualent q̃; unũ ĩ æſtate. Et ꝙ ĩ una terra pluit ĩ alia nõ: põt eẽ ul̃ qa ĩ hora cõuerſiõis hẽat aliud aſcẽ dens: uel quia ſignũ unius terræ ipſa hora planetã hẽt pluuialẽ & alterius terræ ſignũ habeat uel pla netã ſerenũ. hæc hiſp. Itẽ dicit alkĩ. ĩ epl̃a ſua. ca. 6 ĩ fine. Inſpice in hora coniunctiõis uel oppoſitio nis in quarta prima ad lunã: & in q̃rta ſecũda cũ quo applicuerit ĩ illa hora: ſi cũ uenere & mercu rio ſignificat generationẽ pluuiæ ĩ illa ſeptimana & hora illius erit ſecm quantitatẽ graduum quæ ſunt tunc inter lunã & planetas & quib⁹ applicue rit: & ponas. ſ. gradus dies & minuta eius horas: cũ ergo luna conſequitur gradus illius planetæ cui applicet & eſt uenus in ſcorpione & capricorno aut aquario erunt pluniæ multæ. Similiter quan do mercurius ſtat in aliquo iſtorum triũ erit plu uia: & quãdo uenus fuerit & mercurius ĩ ꝑdictis ſi gnis: & luna oppoſita aut cõiuncta ille aut ĩ q̃dra tura ſua ſignificat pluuiã. Itẽ modus ali⁹. Cũ ĩtra bit luna cancrũ in hora ſolis: aut uirginẽ hora ue neris: aut ſagittariũ hora lunæ aut geminos hora mercurii aut cãcrũ hora martis aut leonẽ hora io uis: aut ẽt libra ſignificat pluuiã & uẽtũ ſecm natu

ram signi aut ꝙ erit de substantia sua: & de substã tia illoꝝ signoꝝ prædictoꝝ erit similiter. Itẽ alius modus: Cõsiderãdũ ẽ ascẽdẽs cõiũctõis mẽsis arabũ & ꝙs plaꝝ ẽ ibi. Si fuerit fortuna fiducia erit de pluuiis. Si ifortũa nõ erit. Sil'r de aliis angulis ascendẽtis. Sil'r íspice qñ luna erit i aliquo gradu ascendẽtis cõiũcti õis & aspicit eã aliquis plarũ significatiũ pluuiã erit pluuia. hæc alkí. ibidẽ. Nota ꝙ illæ tres ultimæ regulæ pñt poni iter regulas de quotidianis himbribus & sil'r multæ regulæ q̃ ponunt' de cõiũctiõibꝫ uel oppõnibꝫ luíariũ pñt uerificari de quartis anni & de reuolutiõe ãni & ecõuerso. & hæc sufficiũt de pluuiis mensiũ medietatũ & quartarũ mensiũ.

C Capi. 5. quõ sit pronosticandũ de quotidiãis himbribus: & aliis humiditatibus aeris.

Quotidianos uero hĩbres: ut ait dorotheus: & ponit' i fine libri nouẽ iudicũ lunaris ꝑ singula signa progressio manifestat. Ipsi⁹ igitur i cardine ingressus: etiã ei⁹ cũ uenere & mercurio aut reliquaꝝ cũ ipsa stellaꝝ dũ alhestia transit aut sit opposita applicatio cognitionẽ nõ fugiat. Signa náꝙ aquosa ingrediẽs & prædictis stellis applicãs ipa die pluuias generat. Ad c.u⁹ rei maiorẽ euidẽtiã signa aquosa scire est nec̃c: hũidæ n. naturæ sũt uen⁹ mercu. & lũa. Exp̃ssi⁹tũ q̃ mercurius uenus lũa himbres augmentat. Venus itaꝙ illoꝝ quodlibet signoꝝ obtinẽs aut lunæ ibidẽ applicãs himbres signi ficat. Ven⁹ itẽ cũ mercurio & sil'r cũ luna i signis aq̃ticis: sed i fine signi alteri eoꝝ applicãs. Et si multas profiteꝫ himbres pauciores tñ q̃ i principio. Luna itẽ cũ uenere absꝙ mercurio i signis aq̃ticis idẽ signi ficat. Non aliud quoꝙ luna cum mercu. idem a uenere remota effi cit. Amplius luna in h⁹ mói signoꝝ q̃libet ueneri & mercurio applicãs dũ signa pluuiaꝝ obtinet pluuiaꝝ notat cõstantiã quousqꝙ lũa ab eisdẽ recesserit. Ven⁹ itẽ mercuri⁹ & lũa nec maliuolis applicãtes nec eisdẽ cõiunctæ die illa pluuias iducũt applicãtes. n. aut cõiũctæ negãt. Ven⁹ itẽ cũ solelocata dũ uterqꝙ lũæ & mercu. iũgãt' eadẽ die hĩbres redũdãt: Mercurius aũt uen⁹ capricorni occupãs & lũa i tauro aut scorpiõe & piscibꝫ idẽ signi ficat. Itẽ ꝑdictaꝝ altera i capri. & lũa i tauro aut uirgie ueneri aut mercu. dũ oppõe applicãs illud ipm hẽt ꝑcipue dũ lũa i tauro cũ cauda moreꝫ & a saturno recedat & uen⁹ cũ ipsa. Sil'r marte i aq̃rio & mercu. i piscibꝫ aut capricor. ea die hĩbribꝫ ether onerat' Nec ẽt pt' mittẽdũ opior dũ stellæ de signo ad signũ trãscãt pluuias iminẽtes ipsiusqꝙ horæ oriẽs certissime dignoscere. Si. n. fuerit signũ aq̃ticũ pluuias designat: melius qdẽ signũ h⁹ mói luna possidente pluuiaꝝ ẽt administrat ducatum cuicunqꝙ luna applicabit stellæ. Vñ notandũ uideꝫ & luna & stella applicans uel cui applicat ut dies & ẽt horæ pluuiæ iminẽtis ualeat q̃s discernere absq; errore. Quotiẽs enĩ luna eã cui applicat stellã cõsequitur pluuiaꝝ iundationẽ innuit. Venus rursus atqꝙ mercurius quotiẽs uterqꝙ uel alter signũ aquaticũ possidet & luna eisdẽ adiũcta hĩbres exauget nisi forte i maliuolo aspectu uel cõiunctõe cõmoreꝫ. Ampli⁹ lũa cancrũ hora solis ingrediẽs uirginẽ hora ueneris: sagictariũ hora mercurii: taurum hora martis: librã uero & leonẽ hora iouis subĩtrãs nõ solũ hĩbres sed ẽt uent⁹ atq; fulgura significat. Ea ẽt scorpiõis rursũ signũ hora saturni ingressa uẽtos. nũciat frigidos & ẽt ipsi⁹ i aq̃rio & piscibꝫ q̃cũqꝙ hora ingressus aerẽ cõturbat & oío puertit. C Itẽ dicit ierg. & ẽ ultimũ libri nouẽ iudicum. ca. solũ quotiens ingreditꝫ tropicũ signũ: uen⁹ i signo aq̃tico a lũa extra aquaticũ discurrẽte respectu eo tpe modicos insinuat himbres: nã de aq̃tico respiciens eoꝝ portẽdit redũdãtiam. Vel aliter: Sole tũc. 18. gra. scorpiõis oberrante uen⁹ i aq̃ticis usqꝙ ad submersionẽ pluuias generat: i hũido signo exñs mediocres i sicco modicas. Luna itẽ tũc a marte deciens illo die pluuias etiã inuit i signo ꝑcipue aq̃tico: ꝑ singl'os ãt dies ꝑ signa q̃ hĩbribꝫ dicãt' erit discretio. Sũt ãt pluuiosa cancer scorpi⁹ aq̃ri⁹ & leo & ꝑcipue qdẽ aquarius & leo. Itẽ pluuiaꝝ significatores: Venus mercurius & lũa: potissimũ uen⁹ & mercuri⁹. Venus itẽ quodlibet ꝑdictoꝝ signorũ aquaticoꝝ occupãs: dũ ea i extremo signo uel medio cõmoreꝫ. Lũa itẽ tũc signa aquatica pmeando si ueneri applicet ea die pluuiaꝝ inuit redũdantiã. Venus itẽ & mercuri⁹ dũ h⁹ mói signa pambulat & lũa sil'r alterutra applicãs & finẽ signi obtinẽs pluuias prioribꝫ tñ miores adducũt. Lũa itẽ tũc & uenus i signis aquaticis mercurio remoto ab eis pluuiaꝝ hñt idiciũ. Nec aliud dum mercurius & lũa ad h⁹ mói signa puenerint licet uen⁹ i pluuioso nõ pambulat signo. Lũa itẽ i h⁹ mói signis ueneri & mercu. applicãs dũ silia gradiãt' aut cũ eadẽ discurrãt donec lũa ab eisdẽ separet' pluuias renouãt: hæc iergis. C Itẽ i tractatu de hĩbribꝫ. q̃ incipit: cũ substãtia ueneris &c. dicit'. Cũ uolueris scire diẽ pluuiæ reuolue ánũ tuũ oí cõiũctõe & oppõne ab itroitu solis i caput libræ usqꝙ ad itroitũ eius i caput geioꝝ: & accipe i testimoniũ dñiũ gra. cõiũctiõis & oppõnis & ueneriẽ & mercuriũ & saturnũ: & uide applicatõem lũæ si sit cũ parte pluuiaꝝ aq̃ & i signis aq̃ accidet pluuia apud æq̃ distantiã. Et si fuerit i signis mobilibus tũc p⁹ nũerũ graduũ dies duo corpa ad cõsumationẽ cũ corpore: & hoc qñ fuerit æq̃distantia ꝓpinquior nũero graduũ: Nũerus uero graduũ ꝓpinqor cõiunctiõe corporũ. Signa mobilia significant uẽlocitatẽ: & signa bicorpea mediationẽ: fixa longitudinẽ. Inspice ẽt cẽtra lũæ in hora cõiũctiõis ad coniũctionẽ aliã qñ lũa fuerit i aliquo cẽtroꝝ ꝙs placũ quo applicet': & siqdẽ aspiciat unusqsqꝙ eorũ.

domũ ſocii ſui:aut ambo domũ alteri⁹aut ambo ábo⁹ domos:aut luſaria aſpiciant eos accidit pluuia ī hora qua ꝑueniet lũa ad pſam & hora abſcõſiõis ſuæ quouſq; erit æq̃diſtãs applicãs aut minuens ī eo qđ̃ inter illa de mutabilibus. Si aſpexerit eũ mars & mercurius aut luna qñ fuerit de natura martis accidet tonitruũ:& qñ fuerint ſil'es & aſpexerint ſolẽ & pſam ſignificanteꝫ pluuiã erit tumultus fortis & uenti & nubila:qñ fuerũt ī ſignis meridionalib⁹ aut dñis uocũ. Et cũ fuerit mercurius ī loco martis aut mercurius ī loco ſuo & de natura martis & fuerit ambo ſcd̃m quod dico de marte & mercurio ꝓcipue ī ſignis ablatis carẽtib⁹ uocibus erit plu.durãs & aer tenebroſus nec erit in eo motus nec uox. ℂ Itẽ ī alio tractatu de hĩbrib⁹ q̃ ĩcipit. Sapiẽtes indi.ī fine dicit̃. Cõſidera diligenter ꝑ quot grad⁹ & minuta diſtẽt ſinguli pl'æ a capite arietis ī hora ꝓciſiſſime cõiũctiõis uel oppõnis & ī qb⁹ mãſiõib⁹ ſint ſinguli pl'æ. Reqre ét ad quẽ planetã reſpectum hẽat recedẽs a minuto gradus ī quo fuit cõiũctio uel oppõ. Quod ſi aſpexerit ſaturnũ & uterq; fuerit ī mãſiõe hũida & ſi nõ ſit ĩpedit⁹ ſaturnus ab aſpectu iouis erũt nubes nigræ magnæ pluiæ lẽtæ & durabiles. Si pl'æ iferiores.ſ.uen⁹ & mercurius aſpexerit ſaturnũ erit plu. maior & durabilior:& hæc qdẽ c̃ cõſideratio ad ſciẽdũ pluuias ãni. Et ſil'r cõſidera cõiũctiões & oppões & q̃draturas ī ſingulis mẽſib⁹ ad ſciendũ pluuias menſiũ:& ad ſciendũ diem in quo pluere ĩcipiet. Reqre diſtantiá gra.cõiũctiõis ul' oppõis uel q̃draturæ ꝓteritæ ad gradũ pl'æ pluuialis. Et ſi fuerit lũa ī ſigno mobili da cuicũq; diſtãtiæ grad⁹ horã.ſi in firmo cuicunq; gradui diem & ſi in cõi & medietate pria ſingulis gradib⁹ dies ſingulos:ſi ſecũda unicuiq; gradui diẽ unũ & ubi termiat̃ diſtributio in eodẽ die uel hora erit pluuia ſiue pluuiæ initiũ. Subtiliſſimi indo⁹ cõſiderãt tarditatẽ & uelocitateꝫ pluuiæ ſcd̃m uelocitatẽ & tarditatẽ curſus lũæ:& ſcd̃m augm̃tũ luis ipſi⁹ dicẽtes uelocitateꝫ & augmẽtũ pluuiæ ſequi ſi pl'a cui luna uim dat ſit ſil'is lũæ in accñtib⁹ ꝓdictis & poſt gradib⁹ interiacentib⁹ lunã & pl'am totidẽ horas ſupputabis ī uelocitate & tarditate & ī minutõe totidẽ dies ut ueniat pluuia. Quod ſi cũ ꝓdictis mars aſpexerit ſatur.fit maior tardatio dõec lũa ad locũ ſaturni ueniat:uel ad ei⁹ oppõem uel q̃draturã. Et ſi ſaturnus fuerit ī mãſiõe ſicca & luna ei uim det & neuter iferio⁹ pl'a⁹ eũ aſpiciat erũt nubila abſq; pluuia. Et ſi lũa det uim ioui utroq; exiſtẽte ī mãſiõe iferiori alteruterq; iouẽ aſpiciat ros erit ul' nebula tm̃. Quod ſi lũa & ioue ſic poſit̃ neutro inferio⁹ iouẽ aſpiciat & ipſe aſpiciat ſatur.erit pluuia. Et ſi lũa & mars ſint ī mãſiõib⁹ hũidis:& alteruter iferio⁹ martẽ aſpiciat ſequũt̃ nubila terribilia & tonitrua & grando & lãpades:& nõ pluet niſi mars aſpexerit iouẽ uel ſatur.hæc ibidẽ. Itẽ alkī. ī epſa.c.6. Cũ nolueris ſcire qd ſit quolibet die de tonitruis pluuiis uẽtis & grãdinib⁹:accipe ſigna a ſole ad ſatur.& ꝓice de ſigno lũæ & ubi termiatur nũerus uide ſil'r qs pl'a erit in illa domo dñs. Si fuerit dom⁹ ſatur. erit illa dies frã:ſi iouis ſerẽa & mitis:ſi martis uent⁹ fortis:ſi ſolis dies calida:ſi ueneris pluuioſa:ſi mercurii uariabilis:ſi lũæ pluuioſa. Et ſcias q⁹ pl'æ calidi ſũt mars ſol & caput draconis. Frigidi uero ſũt:ſaturn⁹ iuppiter & uenus. Et qñ obuiauerit lũa cũ ſtella calida accelerabit uẽtus & calefietaer:qñ frã ueniet uẽtus lente & infrigidabit̃ aer. Inſpice ét ad ꝓtes die⁹ æ.ſ.aſpice a gradu ſolis ad gra.ſatur.& ꝓice de gra.lũæ uerſus ortũ ſolis totũ diẽ. Et ſi ad hanc ꝓtẽ mercuri⁹ aſpexerit:aut accedet mercu.illa die erit uẽtus:& fortius ſignũ eſt ſi ſit lũa cũ eo ꝓcipue ſi ꝓticipauerit uen⁹ Et ét ẽ de cõpleñto directõis aſcẽdẽtis. Et qñ lũa fuerit i prio mĩuto ſigni:uide qs pl'a⁹ æ aſpicit eã. & iudica ſcd̃z hoc.ſignificabit enĩ ſupaddit̃ amẽtũ ſciæ roris aeris. ℂ Mod⁹ ali⁹ ſignificabit̃ de ꝓte luminariũ ī diuerſitate nodo⁹ ſuo⁹ ī h⁹ qđ̃ẽ inter ɔiũctionẽ & ꝑuẽtionẽ ī q̃dratura pria uel in.2. Et qñ erit medietas corpis lũæ & in ẽ tia q̃rta. Et qñ fuerit ī triplicitate & ſextili a ſole & iſpiciat ipa ad pl'as.in ipſa hora & ſua loca de ꝓte luſariũ & aſcẽdentiũ & angulos ſuos & aſpectũ pl'a⁹ & applicationẽ ꝓtis eo⁹ cũ ꝓte .Et ſcias digniorem ea⁹ & ſignificationẽ ſcd̃m naturã ſuã q̃ꝑtitateꝫ & uim ɔplexionẽq; ſuã cũ ui pl'a⁹ & ſigno⁹:ſcieť qđ accidet ī aere de uẽto tonitruis grãdine motu aut q̃te. Et ét ſignificat̃ cũ ſtellis fixis apud oriẽtalitatẽ & occñtalitatẽ ſuã & mutabũt aera ſic̃ lũa qñ fuerit ī ãglo & ſignificãt ſup generationẽ pluuiæ niuis & uẽti. Et nouiluniũ & abſcõſio ſua ſcd̃m decliationis q̃ꝑtitatẽ ad ſeptẽtrionẽ meridiẽ occñtẽ & oriẽtẽ & latitudiem ad ꝓtẽ ꝓtis de parte quartæ cir/culi qb⁹ ineſt uent⁹ hũidus & ſiccus. Et hæc ſũt dicta alkin.c.7. Itẽ ī tractatu de aptiõib⁹ portarũ: dicit̃ ſic. Cum uolueris ſcire diẽ pluuiæ conſidera tꝑs cõiũctiõis ſolis & lũæ:& uide quot ſũt gradus ĩter lunã & ꝓximũ planetã q̃ pluuiã ſignificat:& ꝓ quolibet gradu diẽ accipe ſcd̃m ſucceſſiõem ſignorũ:& uide portas lũæ:& qs pl'a aſpicit lunã l' iũctus eſt ei.& ex hoc ſcies diẽ initii pluuiæ & finis. Et quot ſũt gradus æq̃les ĩter ſolẽ & ſatur. uide & totidẽ gradus cõputabis a loco lunæ & quo ꝓuenerit ibi eſt ꝑs pluuiæ q̃ ſi fuerit ī domo lũæ uel ueneris ſignificat plu. Si ī domo mercurii uel iouis ſignificat uentos. Si ī domo martis uel ſolis ſerenitatẽ. Si ī domo ſaturni nubila. Scire debes q⁹ pluuia qñq; eſt in ipſa cõiũctiõe uel oppõne luſariũ ſi fit tunc aptio porta⁹ qñq; dilatat̃. Cuius rei cãm ignorare nõ debes:ſi itaq; in aptiõe porta⁹ cũ ſole lũa cõiũgit̃ uel oppõit̃:& fuerit ipſa lũa ī angulo.10.& in ſigno mobili:tũc in cõiũctiõe uel oppõne erit plu.ſi.n.fuerit in angulis aliis uel in la-

pfis uel post águlos tardabit plu.scdm qp fuerit iũcta i mobili uel i fixo uel coi signo: & tunc expecta pluuiá magnã.f.cũ lũa pueneri ad oppõnẽ signi ascẽdẽtis i oppõne uel ɔiũctiõe: & durabit pluuia scdm qp lũa pueniet ad aspectũ pl'æ: & ad signa pluuiá.significátia. Aliæ ét regulæ ponũtur ibidẽ quos ómitto iá qa ponũt' pri⁹ ab alkído & aliis. Sed i fine tractat⁹ dicit' qp cũ lũa fuerit i.4.fœminina & i signo fœminio & aspicit eá pl'a retrogradus i signo fœminio necessario erit pluuia: Et aptio portæ dicit' qñ dñs ascendentis aspicit dñm septie uel est ei ɔiũctus hæc ibidẽ. Et lincó.i tractatu suo de tẽpie aeris dicit. Quádo habũdátiá pluuiæ scire desideras pl'æ humectátiũ testionia cõsiderabis & locupleti⁹ q̃s extimas occuret qd' q̃ris & maxie si.3.aspectu aspexerit & i aquosis signis Ité i exaferió ponit' sic Cũ habũdátiá pluuiæ pnosticare uolueris p lũe cõiũctionẽ & p totá lũatiónem prio iuestigabis horá cõiũctionis uere: & p eadẽ hora uide ascẽdẽs &.12. domos & extrahe dñm lunatióis scdm modũ pdictũ i pcedẽti tractatu. Et si dñs lũatióis habuerit testioniũ i hũidi/tate: & cócurrát pl'æ hũidi & i tpe áni hũido mlto habũdátius accidet hũiditas quã putabas. Et eodẽ mõ si est secũda.4.lũatóis. Et sil'r q̃lis erit.3. uel.4. ps ei⁹ scire poteris p hãc artẽ ut pbat ptolomæ. in cẽtiloqo. Ité dicit' ibidẽ sic Si oés pl'æ sigificátes hũorẽ i signis hũidis ɔcurrát & i.4.áni hũida cũ p ua significatiõe hũoris erit habũdátia pluuiarum. Si aũt ceciderit i æstate erũt qdẽ uẽti hũidi nõ tñ mltũ pluuiosi. Ité hermes trimegist⁹ li⁰.4. ca. prio dicit. Si pl'æ póderosi fuerit i signis aq̃is multitudinẽ pluuiarum & corruptionẽ aeris in hieme & in æstate tẽperiẽ cũ multitudine roris. Et nota qp pl'æ póderosi sũt saturn⁹ Iuppiter mars & sol. Ité cũ pl'æ póderosi fuerit i directo alicui⁹ regiónis significabũt siccitatẽ & famẽ & sil'ia. Et cũ ab eo fuerit plógati pluuiarum copiã i eadẽ: & itelligo ppiqtatẽ ei⁹ in signis septẽtrionalib⁹ & plógationẽ ei⁹ i signis meridiónalib⁹. Ité pl'æ póderosi cũ fuerit oriẽtales notabũt siccitatẽ: occidẽtales uero pluuiarum copiã i hieme & tẽperiẽi æstate: itaq; scdm ppetuum ordinẽ supiorum corporum mutabilitas rerum geritur iferiorum. Ité dicit trimegi.li.5.ca.prio qp si i hieme cũ sole fuerit pl'a calid⁹ & siccus fit hiẽs mi⁹ frigida & hũida. Si uero i æstate fuerit cũ sole planeta frigid⁹ & hũid⁹ fit æstas mi⁹ calida & sicca. Ité cuilibz speculáti q̃litates tẽporum sp é necẽm puidere q̃ signa sol occupat: & qs pl'a cũ eo moret ibidẽ: ubi sit & q̃ eorum cõiunctio uel oppõ & qs eorum horoscop⁹ & q̃litates q̃rtæ áni. Et dicit pauloáte qp hiẽs i pricipio é magis frá & min⁹ hũida & i fine ecõuerso: i medio æq̃l'r. Aestas i pricipio magis calida & min⁹ sicca: i fine ecõuerso: i medio æq̃liter. Autũn⁹ i pricipio magis sicc⁹ & min⁹ frũs: i fine ecõuerso: i medio æq̃liter. Ver uero i principio magis hũid⁹ min⁹ calid⁹: i fine ecótra: & æq̃liter i medio: hæc trimegi. ibidẽ. Ité frater q̃uocat seip̃z pscrutatorẽ i tractatu suo de tẽpie aeris, póit multas, regulas pticulares de hibribus. & nota qp ipse uult pl'am supiorẽ iferiorẽ respicere i regulis suis: & nó ecõtra. Nec sufficit qp radi⁹ iferior sit sub radiis supioris. Aliter enĩ nihil appebit rõe cóicantiæ radiorum utriusq; pl'æ ad iuicẽ: uñ i regulis pluuiæ datis p applicationẽ lunæ ad pl'am aliquẽ in termio hũido scdm qp dicit pscrutator: nõ req̃rit' qp ambo pl'æ sint i loco hũido sed alter siue luna siue pl'a ali⁹: & hoc itellige in climate isto .7⁰. i quo dñat' lũa: sed i alio climate fit aliter scdm naturam pl'æ dñantis: nec req̃rit' i regulis pluuiæ p termios datis qp pl'æ applicáti ad lunã & cẽtrũ radiorum sit i hũido termio. f. qp grad⁹ q ẽ ifra ei⁹ radios sit i termio hũido: & tũc cũ cẽtrũ lũæ uẽit ibidẽ stati pluet. Et dicit pscrutator sicut planeta facit spheram proiectionis radiorum circa se i loco in quo ẽ ita facit circa locũ quem aspicit cẽtrum corporis sui.

Ité scdm eũ oẽs exaltatiões pl'arum q̃ pri⁹ ponunt' in tractatu prio p̃ter quã martis sũt hũidæ. Oppó uero exaltationũ tá martis q̃ aliorum sũt hũidæ. Deinde póit pscrutator regulas pticulares de pluuia q̃ sequũt'. Ité lũa ifra radios saturni quocũq; aspectu i termio iouis uel ueneris sigificat pluuiam. Lũa cũ ioue i termio iouis uel ueneris uel mercurii mltum pluit Lũa cũ marte sil'r i termio iouis uel ueneris multũ pluit nisi sol sit ifra radios saturni ul' Iouis. Lũa cũ sole sil'r i termio ueneris uel iouis si sol sit ifra radios saturni ul' martis multũ pluit lũæ cũ uenere sil'r i termio iouis ul' uen. aut mar. mltũ' pluit. Luna cũ uenere sil'r i termio ueneris ul' iouis aut mercurii multũ pluit Deide idẽ ponit iuuamẽta & ipediméta pdictarum regl'arum. d. Sol dũ est i gradibus lucidis i oppõe dispóit ut lũa pluit p termios sicut diximus. Ité cũ sol est i uacuis sil'r dispóit nisi fuerit mars i termio satur. tũc enĩ ipedit' lũa ut pluat. Sol ét i i differẽtib⁹ dispóit sil'r nisi mercurius fuerit i termio mar. uel satur. qa tũc ipedit' lũa. Ité sole exñte i nigris ñ pluit lũa scdz termios. Sol ét in tenebrosis sil'r nisi fuerit uen⁹ i termio ueneris: qa tũc pót lũa pluere ut pdixim⁹. Sole ét i umbroso sil'r ipedit' & nó pluit lũa nisi uen⁹ fuerit i termio iouis uel ueneris. Ité dicit qp sũt ét regulæ pluuiarũ p exaltatiões pticulares & nó ul'es. Et fiũt q̃nq; p ɔiũctionẽ uel p aspectũ & q̃nq; absq; utroq;. uñ si cũ ioue sit uen⁹ uel mercuri⁹ aut lũa corpal'r i tali gra. fit pluuia cõtinua & magna. Similiter fit si sit infra radios iouis talis grad⁹ aut alteri⁹ grad⁹ prædicto⁹ fuerit ibi ubi est centrũ pl'æ respiciẽtis pluit multũ. Si etiam infra radios iouis sit exaltatio ueneris mar. uel solis sic ibi pluit multũ. sed itelligeqp cũ iuppiter & mars i tali gra. cõiũgát' in uno gra. nõ pluit ppter hoc. Et ɔsil'r dico de sole cũ ioue: & de saturno cũ ioue idẽ dico licet saturn⁹ forte nó sit i eodẽ gradu sed iuxta ita ut iuppiter sit i radiis

tūc eni ipedit iuppiter ne pluat ſcd̄m opationē tm̄ in iſtis: & idē fit i aſpectu ſicut i ɔiūctione corpo / rali. Itē ſi eſt iuppiter ēt i tali gradu ſolū uel ali / quis de tribus iferiorib⁹ & fuerit aliqs ali⁹ de iſtis 4. i gra. cōſilis naturæ & ſine aſpectu ſit pluuia: ſed optet q̄ cētrū ei⁹ aſpectū hēat ad aliq̄ planetā q̄ ē ſupra ſe. ſ. uel ad cētrū iſti⁹ pl̄æ uel gra. iq̄draturis ifra ei⁹ radios. Et ɔſil'r dico de mercurio ad uenerē & ad cæteros q̄ſūt ſupra ſe. ſ. uel ad cētrū illi⁹ pla netæ: ul' grad⁹ iuxta ifra ei⁹ radios: ɔſil'r ēt de lūa & mercu. & aliis q̄ ſupra ſe ſūt. Si āt iūgat' aliqs illo rū. 3. cū aliq⁹ pl̄a i tali gra. fit pluuia magna & cō tinua. Luna q̄dē pluit i tali gradu & ſine aſpectu quotiēs aliqs pl̄a ē i gra. cōſili: Vel ſi uen⁹ ſit in ter mio uene. & ſol i tenebroſis. Vel ſi ſol i umbroſis & uen⁹ i termio ueneris uel iouis. S3 dicit pſcruta tor q̄ pluuiæ iſtorꝫ gra. ſūt pticulares & hic pōit ipſe uenerē & lunā eē hūidos ſed ſupfluū dico Io uē. Itē de puteis pōit regulas ſequētes. Dū ſol eſt i puteo ab negat' pluuia lūæ ſcd̄m termios. Itē ſi lūa ſit i puteo aut cētraliter aſpiciat pl̄am exn̄tē in puteo nec i illo gra. erit pluuia p̄ termios nec i cir cūſtantib⁹ niſi ibi circūſtet exaltatio alia q̄ nō eſt pute⁹ i quo quorūcūq̄ pl̄aꝝ uel ēt aſpectu aliquo talis grad⁹ notat pluuiā fieri & ſi gradui illi correſ pōdēs ſit exaltatio. Et nota hāc regulā. Quia quo tienſcūq̄ alius a uenere p̄ter lunā eſt i puteo & ue / nus eſt i puteo. Nota ēt q̄ ſaturn⁹ p̄ aſpectū maxi me iſpiſſat aerē cū groſſo terre cadēte. Et nota q̄ idē effect⁹ cōtīgit ſi alt' grad⁹ ſit exaltatio coīs. Itē nota q̄ ſcd̄m frem̄ ſūt ēt i cælo. 9. ſtellæ tn̄broſæ q̄ hn̄t quodāmō naturā puteorꝫ: Et ſūt aliæ. 5. ſtellæ nebuloſe illis quodāmō ſil'es: quarꝫ loca ſcd̄z lon gitudinē & latitudinē ponūt' hic p̄ additionē. 18. graduū: ſed loca ptol. nō cōcordāt cū locis fratris ſed forte exēplar eius fuit falſū. Addo etiā hic ſtel / las certas q̄ nō intrant numerū: ſi qs uoluerit cum eis operari. Et patet hic tabula.

Tenebroſæ ſtellæ		longi.		lati.		ptes	
Algol	♉	12	40	20	40	Se.
	♋	18	10	23	20	
Vrſa	♋	29	10	20	30	
maior	♌	0	10	22	30	
	♌	4	10	20	10	
	♒	14	20	20	30	
Equus	♒	14	29	25	30	
minor	♒	15	40	25	0	
	♒	16	0	22	20	
Nebuloſæ	♉	15	40	40	30	Se.
Orion	♊	15	0	16	30	me.
Præſæpe	♋	28	20	0	40	Se.
Cauda ſcor.	♐	29	10	13	15	me.
Sagitta	♑	13	10	0	45	Se.
Trica	♏	12	30	15	0	Se.
q̄ n̄ i. ima.	♏	16	30	15	30	Se.

¶ De ſtellis nebuloſis & tn̄broſis ſcd̄z iſ⁹ dant' etiā tales regulæ. Si ſignificet' pluuia p̄ termios aut p̄ exaltatiōes aliquas per duos pl̄as & alter fueri t in latitudine gra. ubi eſt ſtella tenebroſa ipeditur pluuia oīo niſi alter q̄ eſt liber poſſet pluere p̄ ſe.

Itē ſicut tenebroſæ ſtellæ p̄ ſe oīo ipediūt pluuiā & ſcd̄m termios & ſcd̄m exaltatoes. Ita q̄nq̄ stel læ nebuloſæ pluuias iuuāt qlcūq̄ i ſubtiliſſimū ro rem cadēte. Itē ſilup regulæ ſūt de exaltatione cōi tales: iuppiter in tali gra. nō pluet niſi uenus mer curi⁹ lūa cētraliter illū gradū reſpiciāt uel ibi ſint. Si aūt iuppiter nō ſit ibi niſi ſcd̄z radios ei⁹: & cē trū martis uel ſolis ē ibi corpal'r uel p̄ aſpectū paꝫ pluit. Iuppiter ibidē cū ſicco. ſ. cū ſaturno marte uel ſole nō pluit. De uenere āt mercurio aut lūa di citur h̄ ſicut ſupra. de exaltatiōe p̄ticulari ſed hæc erit debilis opatio multū. Quādo aūt un⁹ gradus illorꝫ eſt i quo debet fieri opatio lunæ aer īgroſſa tur ſpiſſus multū & ſic cadit ſed ſēper dicit hūidos cētral'r cū ſicco n̄ pluere imo optet radios ſicci eē ibi ſcd̄z latera eorꝫ cū cētra hūidi: hūidi dico hic uenerē mercuriū & lunā. Caue ſp̄ hic & ubiq̄ pu / teos ſicut pri⁹ de exaltationib⁹ pl̄aꝝ ſupi⁹ dictū ē q̄ ſūt hūidæ p̄ter martē. Exaltatio aūt ueneris licꝫ ſit pute⁹ penes q̄dā q̄ alibi dicent': ē tn̄ ptātis aq̄ ſi cut cæteri & plus aliis. Oīa itaq̄ q̄ pri⁹ dixi de ex / altatiōe p̄ticulari uerificant' de exaltatiōe pl̄arum quodāmodo licet debili⁹: hæ ſūt regulæ pſcrutato ris de hībribus & pluuiis. Itē iafar in libello ſuo ca. 12. dic' q̄ pluuias quēadmodū exiſtimāt idi lūæ cū maliuolis applicatio fœlicib⁹ oīo aduerſis idu bitāter efficit. Si uero fortūatis applicet' aut mali uolis quoquomō iueſtigat' nec pluuiæ erūt. Fortu natæ eni ſtellæ aera ſoluūt & rarificāt & ſubtiliāt & q̄q̄d groſſi uaporis ſupi⁹ aſcēderit exp̄mēdo auferūt. Maliuolorꝫ q̄dē natura eaꝫ q̄ cū uapore ſil'itudinis affinitas ac̄ūat' grauitatē iducit niſi uir tutis augmētū p̄ſtātes tandē cōgelāt. Venus tn̄ cū una ſit de beniuolis quæ nimio hūore redundat ſi iquā maliuol⁹ iueſtigat & aliquo cōfiguratiōis genere eis nō correſpōdeat pluuias portēdit. Sic q̄ ſupiore hac de cā pluuiales ſolēt uariare uapo / res. ¶ Herman⁹ i tractatu ſuo de hībrib⁹ q̄ icipit. Cū multa & uaria &c. ponit multas regulas de hī bribus & pluuiis quas hic intendo recitare. Dicit itaq̄ Hermanus q̄ ſol in hemiſperio auſtrali, i. in capite libræ ad caput arietis & uenus tunc ſub ca pite ei⁹ eidē tūc ueneri lūa applicāte ipa die hībres idicat futuros: non minus etiā mercurio aduſto ſi lūa ei applicet aut eidē oppoſita i ſcorpiōe ɔmore tur: hoc idē ēt martis & uene. ſub ſcorpiōe cōuēt⁹ iudicabunt. Sole itē in aq̄rio luna ei applicāte aut in eius oppōne locata ſi uenus ibidē cōmoret' in ipſa die pluuiæ aderūt. Itidē ſolis ad uenerē & ueneris ad ſolē applicatio & lūa i eorꝫ oppoſitio ne aut retragonō diſcurrēs dū uen⁹ aduſta fuerit certū de pluuiis facit iuditiū: q̄ ſi cōueniāt ul' cō /

mũicẽt & mercuri⁹cũ eis ꝑiter discurrat hibres cõ
tinuos & uẽtos eadẽ die reportat:lũaris & uideli
cet iter eos aspect⁹ nõ hibres facit. Sol aũt in libra
uen⁹ i sagictario lũa cũ eis ꝺicante ipa die pluuias
inducũt. Sole i aq̃rio & lũa i leõe solis iquá domo
uel saltẽ ipsi⁹ regno .s.ariete eadẽ die mi⁹ hibriũ
adest discursus. Si i leõe potissime ad ipm qdẽ i sa
gictario ꝓp ipsi⁹ flumia & leõis nubes:haꝝ ñ nul
læ in artone.i.i exordio tauri piter cõsistũt. Mars
uero solẽ respiciẽs & lunã dũ uen⁹ & mercuri⁹ha
beat aut illũ cõmunicent hibres ꝑsẽtes & grossas
isinuãt guttas. Silr quoq; i domo ueneris aut mar
tis arietis.s.& scorpiõe stillæ grãdies tõitrua & co
ruscatiões generãt. Sol rursũ i pisci .uel ariete dis/
currẽs lũa i uirgie aut libra aut sagittario cõmorã
te i uaporosis uidelicet locis ipa die hibriũ cõfert
afluẽtiã. Ampli⁹uen⁹ & mercuri⁹ in eisdẽ locis cũ
sole i domo ueneris discurrẽs & etiã lũa himbriũ
stillas grãdissias tõitrua & corruscatões portẽdit
In leõe uero piscib⁹ & ariete libra & scorpiõe lũa
quoq; & i solis oppõne aut cũ uenere discurrens
stillas nõ sine lãpadib⁹ & tõitruis & fulmĩe imitãt
Itidẽ lũa quoq; i leõe lãpades fulgura & tonitrua
generat: Pari quoq; mõ i regiõib⁹ æqnoctiali luie
subiectis.s.i.2.climate: & i.3.uel.4. haꝝ ierit me/
diocritas:hoꝝ i.5.&.6.remissi⁹. Mars quoq; re/
trograd⁹ si cũ aspexerit lũa fulgura cadũt urẽtia.
Lũa qdẽ i martis hospitio.s.i scorpiõe & mars in
suæ domus oppõito discurrẽs. Sol etiã i aq̃rio uel
piscib⁹ die ipa pluuiaꝝ notat redũdãtiã. Sol qdẽ
in pisci.a lũa & a marte respecto fulgura erũt &
tõitrua:pluuiaꝝ uicissim afluẽtia fulgurã lapsus.
Id ipsũ etiã sol i Ariete & Scorpiõe.sole exñte &
lũa i leõe & sagictario aut i solis cõuẽtu ꝑfigurat.
Sol aũt i capricorno lũa i tauro aut uirgie aut pi/
scib⁹ aut scorpiõe uẽtos generat frigidissimos &
nõ mi⁹ cadẽ i capricorno & potissimũ i aq̃rio exi
stẽte dũ saturn⁹ i oppõito eoꝝ discurrit & alterũ
lũa respexerit Ampli⁹etiã sub ãni cõuersiõe mars
in scorpiõe ueneré respiciẽs hibrib⁹ emanat. Nã
uen⁹ i scorpiõe exñs a marte et respecta ꝓpter ma
ria q̃ scorpio hẽt pluuiaꝝ facit.iudiciũ. Si uero
martis careat aspectu ex relicto ducatu nõ mlta hĩ
briũ erit ubertas Ven⁹ẽt lũa atq; merc.sub ãni cõ
uersiõe i locis pluuiaꝝ si discurrat ea cõtinuatio
pluuiaꝝ asserit redũdãtiã. Sũt aũt loca pluuiaꝝ
utreq; dom⁹ saturni earũq; oppõita.s.cãcer & leo
de quoꝝ nũero & pisces erũt ꝓpter riuos quos ha
bẽt & fluia sicut & sagicta.ꝓp maria q̃ i ei⁹ extre/
mo existũt: & scorpio ꝓp sua maria Lũa itaq; ue
neri i eisdẽ locis applicãs hibres portẽdit. Sũt aũt
paucaꝝ hibriũ signa taurus gei : ueꝝ ẽt tauri prin
cipiũ :arietis quoq; finis ꝓpter nubes quos hẽnt
pluuias iducũt. Nõ mi⁹ quoq; uirgo & libræ mo
bilitas hũt pluuias:capricorn⁹ aũt plus hẽt frigo/
ris q̃ pluuiæ:nec i ipa fiunt hibres nisi lũa de ipsa
stellã aq̃rii respiciat. Ven⁹ & mercuri⁹ sub lũæ mar
tisq; respectu :mars ipse lũæ lumẽ ab eis resẽcat &
ꝓhibet nisi i quá cõuẽtus sit uel oppositio: sic cnĩ
pluuias aufert. Amplius sub anni conuersione
ps pluuiaꝝ notãda est: Ea nãq; i die a lũa ad uene
rem & i nocte ecõtra assũpta & a sole sũpto exor
dio sub nũeri termiatiõe ꝓfecto occurrit. In loco
igit aq̃ꝝ repta ánũ indicat pluuiosũ. Lũa quoq;
dũ ad ptẽ ꝓuenerit hibres die ipa ꝓfecto aderũt.
Nec de uenere aberit iudiciũ. singulis rursũ mẽsi
bus oriente constituto solis & lũæ cõiunctio stel
laꝝ notat cõuẽtus & applicatio ea cnĩ pluuies ge
nerat hiemales. Hoc etiã sũmope notãdũ occurrit
q; uen⁹ sub radiis solis hibres portẽdit & rores:ue
neris etiã cũ marte: mercuri⁹ cũ ioue:lũæ cũ satur/
no applicatio notãda est:mai⁹ aũt iudiciũ solis ad
rores ptinet:uerũq; uen⁹ porta martis:mercuri⁹ io
uis:lũa saturni quotiẽs ꝺueniũt uel alterno fruũt
aspectu rores fluere cogũt. Venere qdẽ retrogra/
da sol i ariete aut tauro uer indicat pluuiosũ. Itẽ
etiã ipsa retrograda dũ sol i capricorno uel aq̃rio
moret hiems ista paucaꝝ erit hibriũ: hæc oia sub
ãni igressu notãda occurrũt:nã dũ ipsa uen⁹ ut iã
dictũ est retrograda fuerit. & sol i capricorno per
ãbulat uel i aq̃rio uel piscib⁹ oriẽtalis i uere facta
hibres iducit paucos sed hiemis pricipiũ mltis hu
mectat pluuiis. Nã si hieme oriẽtalis existat ei⁹ ini
tia rore:ultia uero plurib⁹ pluuiis redũdabũt:nisi
stella q̃libet soli discurrat affinior cui de pluuiaꝝ
euẽtu ut supra dictũ ẽ imutare iudiciũ. Veneris q/
dem i oriẽte uel i cardie quolibet discursus certũ &
forte pluuiaꝝ facit iudiciũ:Dux etiã sub oppositi
one uel cõuẽtu solẽ aspiciẽs hibres effluit multipli
ces. Itẽ uen⁹ sub radiis sub quolibet respectu ptes
cardinũ discurrẽs hibres mltiplicat grauissios. nã
quotiẽs lũa eidẽ applicat pluuias facit & de sole in
hũc modũ firmissimũ qdẽ i aliq̃ parte ipsi⁹ cardis
sine in ei⁹ oriẽte:dũs quoq; oriẽtis i signo aq̃tico
sub ducis cõuẽtu uel eidẽ applicãs ad ipm. Nã sub
eiusdẽ ad lunã i gressu uen⁹ añ solẽ mi⁹.30.gra.dis
currẽs & directa hiemis pricipia multũ humectat
pluuiis: si uero nec ad iuicẽ distiterit circa finẽ ip̃s
ꝓmittit. Si uero maior q̃ 13. graduũ sit distantia
hiemis principiũ frigore sed paucis hibrib⁹ habũ
dat donec iteriectũ spatiũ ad minorẽ redeat quan
titatẽ. Quotiens aũt sub directo igressu min⁹ uno
signo accedenti erit distãtia ãnus ille multiplices
hẽbit pluuias. Maiorẽ quoq; hibriũ abũdãtiã sol
& uen.i eod signo gñat ꝓcessu. Stella rursũ i q̃lib;
domo eiusdẽ naturæ discurrẽs & recepta dũ reci/
piens bonũ obtineat locũ debit⁹ oio cõsequit ef/
fectus. Optimũ qdẽ & maior de efficatia certitu/
do si in ipsi⁹ natura ꝺstiterit: Adhuc aut luna cũ io
ue uenere aut mercu. ex eadẽ ꝑte applicans hibres
generat æstiuales : in austro qdẽ hibrib⁹ magis o/
portunũ uenere potissimũ & ioue recepto. Et cũ
luna gradũ solis i cõuẽtu euaserit saturn⁹ tũc in si
gno hũido pluuias esse minie contradicit: & hoc

modo in luminis applicatione erit exequendum. Si uero in eadem parte coniungãtur dum inferior sub superiori moretur cuiusmõi sunt mercurius Iuppiter a uenus & mars luna & saturnus quotiens ambæ cuilibet inferiori applicent postq; inferior a superiori se emerserint rores æstuare necesse est. Notãdum est dum sol ipse uigesimũ gradum scorpionis perambulat gradus singulis quoq; annis oportet firmare stellas certissime & lunæ locum attendere diligentius oportebit utrum etiam luna ueneri applicet atq; mercurio :ueneris igit'. & orientalitas magnas pluuias sub anni principio occidentalitas sub fine largit'. Luna aut luie addés & computo.i.nũero hĩbriũ redũdãtiã portẽdit utrũq; uero discurrẽs remissi? Porro astroꝝ pitissimi loca q̃ portaꝝ aptiões nominãt attẽdere curauerũt quoꝝ hæc é descriptio. Quotiés lũa a uenere recedés marti applicet aut a marte recedit dũ ueneri applicet.sic enĩ pluuiarum significationẽ profecto inducit. Item a mercurio recedés & ioui applicans aut ecõtrario: aut si a saturno recedens soli applicans aut ecõtrario non aliud præstat iudiciũ:hæc autẽ sunt singulaꝝ stellaꝝ quasi quædam manatio quæ portaꝝ aptiones satis congrue nominant':haꝝ itaq; stellarum oppositio de tertio uel de.4.climate ad pertem australẽ & ad altiorẽ terram deprehensã propriis emanat pluuiis.Et inq̃ inter.19. scorpionis &.19. tauri commorentur. Itẽ himbriũ ex parte australi tunc demũ certa occurrunt signa quotiés a.19.tauri ad .19.scorpionis gradiantur. Ad hæc etiam sub puncto solis ad.4. tropica arietem dico & libram & cancrũ & capricornũ in ingressu anni sic & tempoꝝ notanda est conuersio. Ex hiis náq; q̃rtis qd'apud uniuersas regiones ĩ oriẽtes.& occidente septentrione & austro renouet' poterit deprehendi.Oriente igit' ad hæc p̃dicta initia firmato quo lũa discurrat utrũ uidelz signa calida & humida aut calida & sicca aut frigida & humida aut frigida & sicca p anibulẽt diligentius attẽde.Si enim cui luna applicet ratio coarctatur maius quidem pluuiaꝝ erit iuditiũ.Si duo circuli quæ post luminare locãtur applicẽt potissimũ luna rursum australis descẽdens stellæ australi & descendente applicans himbres portendit multimodos.Ea etiã marti applicãs aut si ab eodẽ recedens ueneri applicet pluuias efficit & rores. Eiusdem quoq; a ioue recessus & cũ mercurio facta applicatio uel dum saturnũ relinquat soli applicat non aliud dabit iudiciũ.Potius quidem ea quæ p̃diximus de oppositione & de signis q̃ aquas significant' facta applicatio cuiusmõi sũt aquarius leo scorpio in gradibus.s.eorundẽ :illud idem est ĩ geminis & in sagictario conuentu itaq; aut respectu forti deprehenso:& luna in ꝓpria domo saturno applicans aut in piscibus ueneri aut in aq̃rio cũ uenere & mercurio hĩbres utiliores & multiplices citius inducit.Notandũ etiam q̃n sol ad scorpiõis primum gra.peruenerint:si mercuriũ & uenerẽ orientales esse contigerit pluuias in ãni principio futuras nulla fit dubitatio.potius quidẽ si lũa crescens lumine in austrum descendat uenerẽ & mercurium respiciens aut saltem dũ ab altero separet' alteri applicet.& undiq; recepta:sic enim in ãni principio indubitãter pluuias iducit:utriusq; rursum occidentalitas & luna cum utroq; uel saltẽ cũ alterutro applicatio:& ipsa occidentalis dum uidelicet sub mensis prícipio ad septimũ uel octauũ diẽ ascendit & post solẽ uadit ad occasum:& ipa etiam descendens cursu uelox & lumine crescens himbres in fine anni portendit futuros.Si uero luna & huiusmodi stelle a dominis domorum suarum aut regnorum recipi contingat ex multiplici himbrium nec inutili redundantia fruct? & uictualium saluatur ubertas.Est itaq; istarum portarum uirtus optima & significatio ut qua die & hora nubibus & pluuiis aer incipit uariari per singulas regiones ciuitates ac urbes sub primo himbrium uel guttarum stillicidia oriens etiam lucus lunæ sed etiam cui luna applicet superioribus aut inferioribus sũma diligentia perquiratur: nec minus quoq; an ea lunæ applicatio de exagono fiat aut tetragono aut oppositione aut conuentu aut etiam si recepta.Ad hæc rursum cui luna applicet quoto gradu constiterit uelox etiam si fuerit aut tarda aut media in austrum descendens: aut in septentrione conscendat:quibus omnibus certo ordine compræhensis lunaris cum stella qua die primo incipit pluere applicatio certum de himbribus per singulas ferias:dabit iudicium quousque ea stella & ad aliud signum transeat.Ea tamen aliud signum ingressu de pluuiarum iudicio tali uel tali die nullatenus ĩ præsumiendo erit donec luna eidem applicet perfecte discernes.Si autem applicatio himbres prænostrat aliquas iuxta ipsum modum & numerũ de multitudine & paucitate referendum erit:sed etiã iuxta illius signi naturam si humidum.s.fuerit uel siccum uel medium id idem quoq; stella cum qua lunaris fit applicatio considerabis. Nam & ea die qua himbres expectas lunæ cursus celer uel tardus eiusq; in austrum descensus aut in septentrionem sublimatio notanda uidetur. Et de stella cui hæc applicet in hunc modum. Nam exstellæ huiusmõi statu diurna himbrium manat aggregatio Lunæ rursum atq; stellæ latitudo pariter notanda est. Vtra q; enim australis & uicissim existens affinior & latitudo silr ea die pluuiaꝝ largit' ingruẽtiã latitudie q̃dẽ diuersa. Si uero ñ assit receptio prætendit steriles aut parum fœcundos. Ad hunc quoq; modũ in qualibet regione urbe aut uilla. Si de lunæ applicatione aut receptione aut eiidẽ in

prædictis locis situ: etiã de natura signorũ cui applicat ea quæ diximus reperiri contingit non aliud detur iudiciũ nisi inquã stellæ alteri nelociori applicet aut in eius conuentu sit: omniũ igitur & hic q ducatũ ꝓmeruit iuxta eius potẽtiæ uires & debilitates erit referendũ: gradus quoq; conuẽtus & oppositionis per singulos menses cui etiã luna applicet donec ad solis redeat conuentũ uel saltẽ ab oppositione separet': nullatenus obliuiõis tollat' incõmodũ. nã si mercurio uel ueneri applicet sub eodẽ conuentu uel oppositione pluuias effundit. Si uero de signo aliquo de exagono aut tetragono: trigono ẽt aut oppositione lunã uideris applicantẽ stella cui conuentu uel oppositione reliquis ea applicat iuxta citũ cursum uel tardũ descensum & ascensũ: nec minus quoq; scdm ipsius loci naturã: & scdm lunæ & ipsius stellæ latitudinẽ ut iã supra dictũ est mundi semita teneatur. Si enĩ in eadẽ parte ad cardinem quẽlibet discurrat: & stella cũ qua lunaris fiet applicatio sub terra moratur de ante dictis facit iudicium. Si uero ea stella oriens non respiciat quando quælibet figura id respexerit himbriũ sequitur renouatio. Ad hũc quoq; modũ lunæ in oriente ad stellam ipsam ipso negato respectu: dũ tamen pluuias designat absq; himbrium obscuratiõe subitus himbriũ aderit discursus. De mansiõe quidẽ lunæ indorũ aduerte sententiam uidelicet aut sicca aut humida: si enim ut indorũ est fides luna in humida mansione existẽte pluuias ostendit Applicãs. potissimũ quidẽ si in eodem nodo constiterint & humido q; si in diuersis & humectantibus discurrunt: & si non generales pluuiæ tunc erunt. Ea quidẽ sic locata stellæ medio cæli sic locatæ & ĩ nodo uno applicans paucis effluit himbribus quorũ initia fine suo fortiora erunt & initia fine. Luna uero in medio cæli existente dũ tamen eiusdem stellæ in humida uel in uno nodo existente fiat applicatõ. & si in exordio minus in fine tamẽ multiplex aderit redundãtia. Porro si eandẽ nũc obtineat nodũ himbrium mediocritas plerũq; & nubes occurrunt sed steriles. Hæ sunt regulæ hermãni de himbribus pluuiis nubulis & humiditate aeris: q̃ plures tamen eorũ positæ sũt pri⁹ ĩ hac distinctõe ab aomar & iergis & aliis. Leopaldus uero in tractatu sexto libri sui põit alias regulas particulares de hĩbribus q̃ ab aliis sil'r ponuntur. Dicit enim leopaldus q; cum luna intrat aquariũ pisces perturbat aerem & mutat. Cum luna mercurio adusto applicet ei de scorpione uel opponatur pluuiam facit. Cũ uen⁹ marti applicet in scorpione pluet statim. Cum sol uenus mercurius sunt simul himbres continuas faciunt isto die: etiã si luna aspiciat eos alunde. Cum luna fuerit in scorpione & mars ĩ oppositio & sol in aq̃rio uel ĩ piscib⁹ pluuiæ abũdabũt. Cũ sol fuerit ĩ aq̃rio luna etiam in leone pluet illo die. Cũ luna fuerit in cardine uel loco aqueo applicet ueneri uel mercurio: & si dominetur applicatio in locis uaporosis in illa die himbrium erit affluentia. Cum luna est in oppositio solis aut cum uenere in piscibus ariete libra aut scorpione erunt lampades fulgura tonitrua. Venus intrans cancrum pluuias facit. Saturnus iuppiter & mars coniuncti pluuias faciunt & torrentes. Cum saturnus est in auge sui circuli & luna sibi iungitur in fine mẽsis significat augmentũ his que significat signũ in quo est. Cũ luna applicat soli nubes erunt & himbres. Cum ueneri nubes candidæ himbres mediocres & uenti lenes. Cum mercurio nubes uariæ .s. croceæ & rubicundæ nigræ pallidæ & glaucæ: cũ sole erit diuersitas colorum nubiũ & interruptio: & erit himber. Cum saturno erunt nubes nigræ asperitas & uenti fulgur & pluuia uicissim. Cũ iue nubes calidæ erunt & quasi ad inuicem suspensæ lampades himbres tonitrua & himbres: & qñq; temperantia aeris. Cum marti nubes rubicundæ & pallidæ & iris hiems quoq; in principio bona: cum calore. Et tunc frigidus planeta retrogradus usq; ad oppositionẽ solis plus significat pluuias q̃q; econuerso. Luna in signo fœminino si respiciat planetam retrogradũ in signo fœminino statim pluet. Luna iuncta planetæ retrogrado in augmento eius erit signum pluuiæ Et dicit leopaldus q; indi diem pluuiæ sciunt per distantiam coniũctionis uel oppositionis luminariũ & q̃draturæ ad gradum planetæ pluuialis: ita q; si luna ẽ in signo mobili dant cuilibet gradui unam horã in fixo diem: in cõmuni & ĩ eius prima medietate diẽ & ĩ secũda horã tũc pluet: & si tũc mars aspiceret saturnum: differtur tunc pluuia quousq; luna alibi aspiciat saturnum oppositio uel quarto aspectu in sicco: uel si dat ioui existente utroq; in humido & alicui inferiorum iouem aspiciat nebula erit. Luna & ioue sic se habente uidelicet si neutrũ inferiorum iouem aspiciat: sed ipse iuppiter saturnum aspiciat pluet. Et nota q; expertum est quotienscunq; pluuiale plãnæ fuerit sil' & p̃cipue ĩ signo siue ĩ loco cæli hũido significat hũiditatẽ pluuiam Et ĩ ꝓnosticatiõe tẽperiei debes cõmiscere naturã tpis cũ naturis plãrũ & signorũ qa si oẽs plãnæ significãtes hũorẽ ĩ signo hũido cõcurrãt: fueritq; mensis ille ĩ æstate: uel ĩ autũno erũt uẽti hũidi nec iudicabis tũc pluuiã certitudialiter. Si aũt ĩ hieme uel ĩ uere hæc cõtigerint cũ pua hũoris significatiõe mlta erit pluuia. Et hæc regula sũmi põt ab alkindo ĩ epla sua sn̄ialiter ĩ multis locis. Et hæ regulæ ꝑticulares de hĩbrib⁹ pluuiis nubilis & hũiditate aeris ad pñs sufficiũt. Restat ergo ponere signa ꝓnostica de eisdem.

Cap.6. de signis pronosticis himbriũ pluuiarũ nubium & humiditatum aeris.

Exit ptol. 2. q̄dripti. ca. 9. q̄p si signalia ī
d aere appētia circa luīaria hora eclipsis si
ue q̄cūq; alia hora alicui⁹ cōiūctiōis ma
gnæ cadē rōe hora īceptiōis alicui⁹ tpis reuolubil'
ul' reuolutōis. Si tūc stella caudata uel aliæ stellæ se
cūdæ ī aere appentes tūc tpis fuerint nigri coloris
uel uiridis ea q̄ saturni naturā imitari dixim⁹ signi
ficabūt. Sed scd̄m snīam ptol. ibidē ca. p̄cedēti. s.
ca. 8. & p̄ut frequēter dictū ē pri⁹ saturn⁹ significat
nubes spissas niues & hībres & uētos fortes & tē
pestates. h⁹mōi ergo signalia sic colorata hæc ea/
dē significabūt. Itē dicit ptol. ubi supra q̄p si p̄dicta
signalia fuerīt coloris albi ea q̄ sūt ex natura iouis
significare dicūt'. Et si aurei coloris sint ea q̄ natu
rā ueneris sequūt' iudicabūt. Sed frequēter dictū ē
& allegatum a ptol. & albu. & aliis q̄p iuppiter &
uen⁹ significāt hūiditatē tēpatā & pluuias p̄fectuo
sas: ergo & h⁹i signalia appentia: hæc cadē signifi
cāt. Itē hali sup cētiloqū ptol. ī fine dicit cometa
q̄ dicit' nigra ē de natura saturni: & ei⁹ color ē ma
gis ceruleus q̄ niger. ergo ipsa cū appuerit signifi/
cabit ea q̄ sūt de natura satur. s. tenebrositatē aer
pluuias & tēpestates & nubes. Itē hali ibidē co/
meta q̄ dicit' miles ē de natura ueneris & ē magna
ad modū lunæ & hēt crines & radios fūdit retro
se & p̄grat. 12. signa ut dictū ē pri⁹. ipsa ergo cum
appuerit significabit pluu. tēpatas quēadmodū facit
uen⁹. Itē dicit hali q̄p cometa q̄ dicit' argētū hēt
radiū pulchrū ualde ad modū argēti puriſſimi q̄p
nō pōt diu aspici: & q̄n appuerit significabit an/
nos fertiles ī terra ubi hæc erit: & meli⁹ erit ioue in
signo aq̄tico exñte. Ipsa ergo scd̄m hali ē de natu
ra iouis q̄n appet: ergo significat humorē tēpatū &
pluuias p̄fectuosas quēadmodū facit & iuppiter:
Et dicit albu. 5. de cōiūctiōib⁹ magnis ultīa dria si
appet aliq̄ stella cōata ī directo signo arietis & ap
paruerit ī p̄te occidētis significat pluu. multas &
iun datiōes fluminū & niues. Itē dicit si appuerit ali
qua i tauro & ī p̄te occn̄tis significat pluu. multas.
Itē si i geīs ī p̄te occn̄tis significat idē. Itē si ī can
cro mltas pluu. & paucos pisces. Itē si ī scorpione
multas pluu. nociuas. Itē si ī capricorno multitu/
dinē pluuiarū & niuiū. Itē ī directo signo pisci.
supfluitatē pluuiarū. Itē ptol. 2. q̄dripar. c. ult. di
cit q̄p si sol niger appet ī ortu suo uel ad uiriditatē
declinauerit uel cū nubib⁹ occiderit uel circa ip̄m
unus uel duo circuli fuerīt seu circa se nubes q̄ so/
les appellant' hūerit: & eorū nubiū radii declina
uerīt ad uiriditatē & nigri fuerīt aerē hiemalē &
pluuias significat. Et dicit hali ibidē q̄p sol q̄n ascen
dit ul' occidit si appuerit niger ul' uirid' demōstrat
q̄p fumositas q̄ ē circa eū ē de natura saturni. Et si l'r
si nubes q̄ reuerberāt radios fuerīt coloris uiridis
uel ad nigredinē tēderint ī ortu solis dies erit plu/
uiosa. Itē ptol. ubi supra cōuenit ut īspiciam⁹ ad
solē & ad ea q̄ accidūt soli q̄n ascēdit ad sciēdū ea
q̄ accidūt de die: & q̄n occidit ad sciēdū ea q̄ acci/
dūt de nocte. Itē dicit ī ortu solis dies erit pluuio
sa. Itē ptol. ubi supra cōuenit ut īspiciam⁹ ad lunā
uel ad locū ei⁹. tertia die aū cōiūctionē uel oppō/
nē: & tertia die q̄n sit dimidiata ī luce: & tertia die
post quālibet illarū horarū. Si ergo luna ipsa ī his
tpib⁹ tūc nigra appuerit uel uiridis uel spiſſa hiēa
lē aerē & pluuiā significat: & hui⁹ cā scd̄m hali ē qa
tūc fumositas q̄ adiūgit' circa eū ē de natura satur
ni. Itē dicit si ī dictis tpib⁹ duo uel tres circuli ap/
parent circa lunā aerē hiemalē significat. Et scd̄m
hali ibidē q̄n plures sūt circuli circa lunā signīficant
q̄p ī fumositate ē grossedo & spissitudo. nā uermī
litudo & multi circuli fiūt ex hoc q̄p radii reuerbe
rāt un⁹. s. ad aliū. Itē dicit ptol. q̄p si illi circuli tur
bidi & spissi fuerint hiemalē aerē p uētū multum
cū minuto grādīe significabūt. Nā scd̄m hali spis
situdo circuli significat fumositatē spissā & frigidā
& de natura saturni: & iō facit aerē hiemalē cū ni
uib⁹. Itē ptol. cū ibidē circuli illi fuerīt īterciſi &
ad nigredinē uel uiriditatē declinauerint aerē hie
malē accidere significabūt q̄ p utriusq̄ occasionem
accidet. s. p̄ colorē eorū & p̄ absciſiionē. Nā scd̄m
hali nigredo & uiriditas circuli significat fumosi
tatē frām & spissā ī aere. Et q̄n ē circulus īterciſus
significat motū illi⁹ fumositatis: & si sūt ex his duo
b⁹ aerē hiemalē cū uētis frigidis & niuib⁹: & mul
ti circuli significāt fumositatē multā & spissā & p̄
p̄ns fortitudis rei q̄ color mōstrat: hæc hali. Itē pt
ubi supra. d. q̄p circuli q̄ tā circa stellas erraticas q̄
n̄ erraticas lucidas appuerīt d̄mrānt res p̄cordātes
cū coloribus circulorū & cū natūis eos cōp̄hēdētib⁹.
Ex his igit' uerbis pto. patet q̄p eodē mō sit iudicā
dū p̄ circulos circa plas & stellas fixas lucidas sic
p̄ circulos circa lunā. Si ergo illi circuli sic fuerīt si
cut dictū ē pri⁹ de circulis circa lunā: hæc cadē q̄ di
cta sūt pri⁹ significabūt. Itē beda lib. 1. e tēpleb⁹
dicit sol ī ortu suo maculosus. i. uariis coloribus co
lorat⁹: uel sub nube latens pluuialē diē p̄sagiat. Si
pallid⁹ uideat' tēpestuosus: si concauus uideat' ita
ut ī medio sit fulgēs & radios ad austrū & ad aq/
lonē emiserit tēpestatē hūidā ul' uētosā significabit
Si pallid⁹ ī nigras nubes occiderit uētū aqlonarē
significat. Itē lūa. 4. si corniculo sūmo maculosa ni
gresserit pluuiosū mēsis exordiū significat. Itē cū
lūa cū nocturna nauigatiōe scintillat ad remos tē
pestas erit: hæc beda. Itē pli. ī tractatu suo de sigis
p̄nosticis tēperiei dicit. Sol si pallid⁹ ort⁹ hibrē si
gnificat & grādinē: cōcau⁹ aūt oriens pluuiā p̄di/
cat & uētos: si nubes nigræ rubētes īterueniāt cir/
ca solē ī ortu suo pluuias oñdit. Si occidētis aut o
riētis radii uident' cōiter pluuias faciūt. Si ī ortu
spargēt' nubes partī ad austrū & ptī ad aqlonem
pura serenitas circa solē licet sit plu. tn̄ cū uento si
gnificat. Si ī ortu aut occasu cōtracti cernant' radii
hībres significat. Si ī occasū ei⁹ pluat aut radii nubē
in se contrahunt tempestatē die p̄ximo asperam
significat. Cum in oriēte radii illustres īminebunt

quos si nubes nō circūdant pluuiam portendunt Si aū ortū nubes cōglobēt hiemē aspex denūci/ ant. Si i ortu lōge radios p nubes porrigat & loc⁹ medi⁹ sit ianis plu. significat. Item si nubes circūclu dāt solē q̄to min⁹ luis reliquāt tāto turbidior erit tēpestas. si uero duplex orbis fuerit eo acutior erit tēpestas. Et si i ortu uel occasu fiat ita ut nubes ru/ bescāt nubes: maxia oūdet tēpestas. Si nō ambiūt sed icumbāt a quacūq; pte fuerint uētū portēdūt. Si a meridie hībres. Si ante ortū solis radii se ostē derint aquā & uctū significat. Si circa solē occūtē candidus fuerit circulus nocte leuē significat tēpe statē. Si nebula uehemētioē sigificat sole occūte: si ex utraq; pte ipsi⁹ nubes calū petāt tēpestatē sigi ficāt. Item dicit pli. lunā quartā maxie obseruat æ/ gipt⁹. Lūa nigra tūc exorta significat plu. Luna. 15. cornua ei⁹ obtusa plu. sigificat. Si lūa. 4. rutulus or bis cū ipsa oriat uētos hībres p maiori pte pmo/ uebit. Si. 4. die lūa fuerit erecta magnā tēpestatē si gnificat i mari nisi coronā circa se hēat eamq; sere nā: qm̄ illo mō aū plenā lunā uicinat nō oūdit lu na i plenilūio nigrescens sigificat hībres. Nascens lūa si supiori cornu abstracto significat plu. decre scēs dabit i iferiori aut pleniluniū: si i medio nigre facta ita fuerit i plenilunio hībres significat. si i or tu ci⁹ cornua grossa fuerint horridā tēpestatē sigi ficat. si aū quartā cornua nō apparuerit uēto fauo neo & pumeo flāte hiēalis tot⁹ mēsis erit. Lūa. 16. uehemēti⁹ flamea appet aspas tēpestates significat

Item Virgi. i geor. lib. 1. dicit i fine sol oriēs uel oc/ cidens pallidus significat plu. Item aurora pallida significat illud idē. Item 3ᵒ die lūa bonū ē de ea iu/ diciū sed meli⁹ i q̄rta. Si ergo tūc luna fuerit nigra uel obscura uel ortū suū uariauerit & pp nubes ñ appuerit: uel si appuerit hoc tñ erit p mediū nubis plu. significat. Item aꝛ. in de pbleuma. li. 1. pticula 28. dicit turbat⁹ occasus solis tēpestatē significat. sed hoc magis ē uex sola serenitate pcedēte q̄ pce dēte tēpestate. Item si oriēte sole aer fuerit obscur⁹ & tenebrosus i tali casu apud uulgū dicit q̄ sol ci tius & magis tēpestiue orit q̄ solebat pluuia erit eadē die. & hæc est opīo uulgi & nt cōiter uidet.

Item obscuritas uel spissitudo aeris & frequenter pluuiā discernit. Si sol occidit disparens p nubes & pcipue si quāto sol ppinq̄or fuerit horizōti tā to magis dispareat ppter nubis cōsistētiā talis nu bis: & i tali casu dicit apud uulgū solē uadere i a/ quā. Item si post occasū solis erit rubor & punicei tas appet q̄ statim dispeat. Item oēs uēti sūt magis pluuiosi cū sol fuerit i eadē plaga cū eis. uñ siue sol moueat i plagā illā a q̄ flat uēt⁹ siue uēt⁹ moueat i plagā illā i quo ē sol signū ē plu. Item ex palellis cir ca solē uidet pluuia cū sol. s. hūerit palellos ex una pte uel utraq; q̄ tendūt ad uiriditatē uel nigredinē sicut pri⁹ allegatū ē a ptol. 2. q̄dripar. c. ulti. Item si palelli sūt magis signū ē plu. q̄ uirgæ aꝛ. 3. methe oroꝛ. c. 7. Et idē dicit aꝛ. palellus fit qñ nubes q̄ ē ex latere solis ē æqualiter spissa i ptib⁹ suis: tūc eni sicut lumē fortiter refractū ab aere terso & polito facit appitionē coloris fulgidi: ita lumē solis forti ter refractū a nube taliter dispositā appitionē cu/ iusdā coloris multū fulgidi & albi ita ut iudicat al bū ac si eēt un⁹ sol. Item palellus australis magis si/ gnū est pluuiæ q̄; borealis. Item palell⁹ magis signū est aquæ q̄ sunt uirgæ prout dictū est. Nā nubes i qua fit paralellus est magis spissa q̄; nubes in q̄ ap parēt uirgæ: & iō est idonea ad cōuersionē i aquā q̄ sūt circa solē taliter disponūtur q̄ una ps nubis est magis rara & alia magis dēsa & magis aquosa tūc i illa pte q̄ magis aquosa est & magis dēsa ap paret color uiridis: i illa pte mi⁹ dēsa uel magis ra ra uel aquosa appet color punice⁹: ita q̄ ppter ir regularitatē nubis ibi apparēt diuersi colores & appent palelli & similit uirgæ ex pte boreali & au stroli solis hæc Aꝛ. ptolomæ. uero nō distinguit uirgas a palellis. Et notādū est hic q̄ q̄si nūq̄; ap/ parēt uirgæ uel palellæ nisi etiā tūc simul appet ha lo cū illis & cū semp palelle apparēt i exterioē cir culū ipsius halo & uirgæ⁊ sil'r: halo eni scd'm Aꝛ. 3. metheoroꝛ ca. 2. est circul⁹ sepæ appens circa so lem & lunā & circa alia astra multū splēdida. Cā aūt halo & iridis & uirgaꝛ & palellaꝛ & oīum hui⁹modi est una & eadē scd'm substātiā. s. refra ctio luis solis uel lūæ ul' alteri⁹ astri a nube sed drīt ab uicē scd'm diuersos mōs refractiōis & scd'm diuersitatē dispōnē nubiū & colorū a qb⁹ fit re/ fractio & scd'm diuersitatē corporū ad q̄ fit refra ctio sicut satis patet ex Aꝛ. eodē. 3. metheoroꝛ i diuersis locis. ió q uoluerit cōplete scire generatio nem halo iridis & huiusmōi uideat Aꝛ. ibidē nec optet isistere hic multū circa generatiōes eoꝝ. Item in c⁹. seq̄nti. s. i. 3. tertii ibidē. Aꝛ. dicit q̄ halo nō appet scd'm circulū cōpletū nisi cū nubes existētes subt⁹ solē uel lunā fuerit regularis i partibus suis: si enim fuerit irregularis apparet scd'm portionem circuli. Item dicit Aꝛ. ibidem halo frequentius appet circa lunā q̄; circa solē: qa sol ppter magnū ei⁹ colorē & calefactionē disgregat citius cōsisten tiā nubis q̄; luna: ita q̄ nō possit appere halo quā facit luna. Item Aꝛ. dicit ibidem q̄ licet halo circa solem & lunā & ēt circa alia astra splendida tñ nō idē significat circa oīa illa ubi appet. Nā cir/ ca solē & lunā significat uētū uel pluuiā uel sereni tatē nō sic aūt circa alia astra. Nā alia astra ñ cānt appitionē ipsi⁹ halo nisi i nube multū tenui: ita q̄ nō hēat fecūditatē pluuiæ aut uēti. halo aūt appa rens circa solē & lunā q̄ñq; est signū pluuiæ cū. s. ñ euanescat ut disrūpat i ptes sed pcedat igrossādo plus & plus quousq; sol uel lūa oīo dispareat pro pter obscuritatē & dēsitatē nubis. Sed si sic appa/ ruerit circa stellas tunc significat pluuiā futurā sed multū debiliorē q̄; pri⁹. Quādoq; uero ē signū uē ti utputa: si nubes i q̄ appet halo icipiat distrahi i ptib⁹ suis. q̄ñq; ēt est signū serenitatis utputa si illa

nubes euaneſcat abſq; aliq̃ deſtructióe facta i par
tib⁹:hæc aꝛ.ibidé. Ité uirgilius halo circa luná fa
cit pluuiá. Qualiter aũt circuli appentes circa ſo/
lé & lnná ſignificát pluuiá & tépeſtaté ſcd̃m opi.
ptol'.& uirgilii.patet prius i.1.c. Et nota ſcd̃. aꝛ.
& hali.2.q̃dripartiti.c.ulti.multi circuli ſignificát
fortitudinem rei ſignificatæ per eos. Iris uero ſe/
cũdũ ptol'.aliqñ ſignificat ſerenitaté aliqñ pluuiá:
ut poſtea diceť. Ité aꝛ.3.metheoroꝛ.c.4.gene/
ratio iridis fit p hũc modũ. Cũ enī nubes aliq̃ inci
pit cóuerti i aliq̃s guttulas puas q̃ ſũt ſicut q̃dá ſpe
cula mũda & clara:& ſol fuerit ex oppoſito nu/
bis ꝓiiciés radios ſuos ad nubé ex quo nos tũc ſu/
mus:mó tũc iter mediũ lumé ſolis diuerſimode re
fractũ ab illis diuerſis ſpeculis facit nobis appitio
né diuerſoꝛ coloꝛ qũã dicim⁹ eé iridé. Ité i.c.5.
dicit aꝛ.ꝙ qa uiſ⁹ pp debilitaté & pp diſtantiá iu
dicat illud qd̃ é albũ eé min⁹ albũ:& min⁹ albũ iu
dicat nigrũ:ſeqt̃ cũ iris ſit multũ elógat⁹ a uiſu no
ſtroꝙ oés colores ibidé appent uiſui nigriores &
nullaten⁹ appent:ſimplr albi nihilomin⁹ i ſupiori
pria ꝓiferia irid̃ qñ tm̃ una iris appet color magꝫ
clarus appet iter alios puniceos:lumé enī ſolis qd̃
icidit i illã ꝓiferiá multũ é:& ió forti⁹ uiſũ imutat:
& ꝑpter qd̃ facit ibidé coloré puniceũ & ꝑcipue
fortius imutat uiſũ illa ſupior ꝓiferia:qa illa ſupi/
or ꝓiferia ꝑpíqor uiſui é q̃; aliq̃ alia. In ſcd̃a uero
ꝓiferia & media appet color uirid̃ eoꝙ illa remo
tior é a uiſu q̃; pria:ſed i.3.ꝓiferia eo ꝙ réotiſſima
é a uiſu appet color alſurg⁹ q é mltũ ꝑpíq⁹ nigro
& ñ ſũt plures colores irid̃ Cũ ãt apparét.2.irides
uterq; hét colores iſtos ſed ɔtra ſe póitos. Ná iris
iterior & cótéta habet i maiori ꝓiferia coloré pu
niceũ qa i illa ꝓiferia cũ ſit maxia multo pl⁹ icidit
de lumine ſolis q̃; in alia:& ideo forti⁹ imutat uiſũ
cándo apparitioné eiuſdé coloris clari q̃lis eſt co
lor punice⁹ .In.2.uero ꝓiferia mior & debilior fit
ſub ea refractio luis ad uiſũ ꝑpter hoc ꝙ eſt mioris
q̃;titatis appet color magis niger q̃; pũice⁹.ſ.color
uiridis . In.3.uero ꝓiferia qa adhuc mior fit refra
ctio luis ad uiſũ appet color ꝑpíq⁹ nigro q̃; uiridi
ſ.alſurg⁹.Iris uero extior & ɔtinés hét i miori pife
ria pũiceũ coloré:i media uiridé: i maiori alſurgũ
ita ut pũicei colores utri⁹q; iridis ꝑpe iuicé ponáť
Et Aꝛ. aſſignat:q̃r dupla iride apparẽte iris exte
rior & ɔtinés hét colores iſto mó extra poſitós iri
di iferiori dicés:ꝙ ſp̃ i illa ꝓiferia iridis i q̃ ꝓiferia
lum̃ icidés forti⁹ imutat uiſũ appet color magꝫ cla
rus.ſ.punice⁹ ſic̃ i ꝓiferia mioris iridis ſupioris in
ꝓiferia mioris iridis ſupioris & i ꝓiferia maioris i
ridis iferiorꝫ. In eis.n.lum̃ icidés forti⁹ imutat uiſũ
qa ſũt uiſui ꝑpíqores. In.2.uero ꝓiferia utriuſq; iri
dis appet color uiridis qa adhuc ſũt réotiores a ui
ſu q̃; primæ. Sed i maiori ꝓiferia iridis ſupioris &
ſilr i minori ꝓiferia iridis iferioris:eo ꝙ utraq; illa
remotiſſima é a uiſu appet alſurgus color. Ité dicit
aꝛ.ꝙ dupla iride appente iris exterior & cótinés
hét colores obſcuriores q̃; iris iterior & ɔtéta. Cu
ius cá é qa uiſus noſter magis elógať ab iride exte
riori q̃; iteriori:& ió debili⁹ uidet oés colores eius
uñ & illi colores appent obſcuriores & nigriores.
Et i ſi.iſti⁹ ca. dicit aꝛ. ꝙ nó appent freq̃nter plu
res q̃; duæ. qa qñ appent duæ irides ſcd̃a é obſcu/
rior i coloribus q̃; prima ut dictũ é. uñ ſi eét tertia
iris uiſus ita debilitaret̃ & imutaret̃ ab illa ꝙ nó
cóꝑhẽderet nec apperet. Et hæc dicta de generató
ne iridis & de colore ei⁹ ſufficiũt:plura tñ alia po
nũť ab aꝛ.ubi ſupra. q̃ ꝓtermitto ad pñs. Sed pto
le.i.2.q̃drip.c.ulti.dicit ꝙ iris qñ uideť i ſeréis tpi
bus hiemalib⁹ fortiter ſerenũ tp̃s ánũciat. Et dicit
hali qñ appuerit arc⁹ i ſeréo ſignificat adiúctioné
fumoſitatis hũidæ & aquoſæ i aere:& poſtea aere
iſpiſſato fit pluuia & tp̃s hiemale:ſed ſi appuerit i
tpe fortis pluuiæ & aer hiemalis ſigíficat ꝙ fumo
ſitas q̃ unita é i aere diſpgiť & minuiť & ſic ſigni
ficat ſerenitaté. Ité uirgili⁹ iris ſignũ é plu. Ité pli.
arc⁹ cũ ſint duplices plu.denũciát. Ité uirgæ nigræ
q̃ tres hñt ramos ad modũ capitꝫ uirgultæ & qñq;
radix illoꝛ ramoꝛ ꝓcedit a ſole & qñq; ab oriẽ
te ſed hoc raro tũc ueri⁹ ſigíficat plu. & hoc exptũ
é. Ité diciť a uulgo ꝙ pallida lũa pluit. Et hæc ꝑ
noſtica ſigna hĩbriũ & pluuiæ & hũiditatis aeris
ſũpta ex his q̃ accidũt ex luíarib⁹ uel ex his q̃ appa
rét circa luíaria ad pñs dicta ſufficiũt. Et nota ꝙ ſi
cut pri⁹ dixi ſcd̃m ptol'.ſol iſpiciéd⁹ é i ortu ſuo ꝑ
ſciédo illa q̃ accidũt illa die & i ſuo ocaſu ꝑ ſciédo
illa q̃ accidũt ipſa nocte. Ité ad ſciédũ illa accñtia
q̃ ſũt multũ durabilia iſpiciéd⁹ é ſol i illis horis i q̃
b⁹ ꝓticipationé hét cũ lũa i figura:qa q̃libet figu/
ra demóſtrat ut plimũ ſtatũ q̃ erit ab ipſa hora uſ
q; ad horã q̃ lũa ſe póit i figura poſtmodũ ueniéte
hæc ptol'.ubi ſupra. Et itelligit ptol.ꝑ figurã cóiũ/
ctioné uel oppóné trinũ q̃rtilé uel ſextilé aſpectũ
ſolis & lũæ. Ité ꝑ ea q̃ appent circa ſtellas errati/
cas & ñ erraticas lucidas & ꝑ accñtia eaꝛ fiũt mlt
ta ſigna ꝓnoſtica hĩbriũ & pluuiaꝛ & hũiditatis
aeris. Ná dicit ptol'.ubi ſupra: illa q̃ appent circa
plas uel circa lucidas fixaꝛ ſtellaꝛ iſinuát cóueni
entia colorib⁹ ſuis & naturꝫ illaꝛ ſtellaꝛ. Ité ptol'.
cóuéit ut iſpiciam⁹ colores & magítudies ſtellaꝛ
ubi multæ ſũt ad iuicé cógregatæ. Ité diſcurſus ſi
derũ i aere a q̃ttuor mũdi ꝑtib⁹ ſigíficat diuerſũ ae
rẽ hiemalẽ.ptol.ubi ſupra. Ité ſtellæ nebuloſæ ut
ꝑſepæ & h⁹ i ſi i ſerẽitate ſũt ſic cooptæ qa uix uel
ſpiſſæ ul' obſcure appẽt ſigíficat aq̃s mltas & aerẽ
hiemalẽ. Ité pli.ubi ſupra dicit ſi ſtellaꝛ aliquá or
bis icluſerit ſignificat pluuias. Ité cũ ſtellaꝛ ful/
gor obſcurať & hoc neq; nebula neq; caligine ac
cidet graues ſignificat tépeſtates. Sũt ét & i ſigno
cáncri duæ ſtellæ parue aſelli noíati exiguũ .iter eas
ſpatiũ obtinét nebula quá ꝑſepe appellãt h̃ cũ ce⁹
ſereno appere deſierit atrox hiemis ſequať cũ alte
rũ eaꝛ aqloni caligo abſtulit ſe iter auſter ſi auſtri
nam aqlo ſi utraq; pluuias ſignificat. Item uirgi

ius ubi ſupra obſcuritas ſtellaꝝ ſignū eſt pluuiæ.
Itē. Nubes ſi fuerit q̄ ſūt ſimiles uellerib⁹ lanaꝝ aliq̄ ſignificát aerē hiemalē. Ptolomæ. ubi ſupra
Itē. Si nubes multe ſicut uellera lauaꝝ ab oriēte diſpgunt aquá interdū ꝓſagiát hæc plini⁹ ubi ſupra. Itē exptū eſt. Si multæ ſint nubes q̄ꝝ iferiora nigra exiſtētia ſint æq̄diſtátes horizóti pluuiá ſignificat. Itē pluuia futura ſtati ꝓſcit ꝑ nubē illā q̄ nigra orit in pte illa horizótis aq̄ flat uētus & q̄to h⁹mói fuerit itēſior i nigredie táto certior ſignificató plu. Si tñ nigredo iſti⁹ nubis nó fuerit nalde intēſa uentū qñ ; ſignificat & qñ ; pluuiá & qñ huiuſmói nubes eſt ſignū uēti & tūc uētus maiorat i eius ortu. Si aút nubes fuerit i alia parte. ſ. aq̄ nó flat uētus. uētus ſtati ad illā uertet. Itē. Si h⁹ mói nubes uētū ſigificauerit magis ſucceſſiue maiorat & min⁹ i maiori tpe apꝓpinq̄t & ei⁹ denſitas mi⁹ appet qa appet ac ſi hó ifra talē nubē poſſet ꝓſpicere. Si át huiuſmói ſigificatiua fuerit pluuiæ dēſior erit etiā i miori tpe magis auget & magis i miori tpe apꝓpiquat nec maiorat uēt⁹ niſi cū fuerit pluuia tam pua diſtātia q̄ poſſit uideri & tūc uēt⁹ ueloti⁹ auget q̄ pri⁹: qñq; tñ appet nubes ſignificatiua uēti ſimul cū illa q̄ pluuiá demóſtrat & fit pluuia pua i pricipio & uētus cōtinuat & iuditiū de tali nubæ cōpoſita accipiēdū eſt ex ſignis iá dictis habita tñ expiētia req̄ſita i oībus talibus. Nubes igit ſic creſcēs i uēto ſignificās pluuiam quáto maiorē partē occupauerit horizontis & quanto ei⁹ nigredo magis fuerit uniformis tanto ſignificat pluuiá magis duraturá. Itē q̄dā nubes albæ tēues & lōgæ a pūcto oppoſito ad pūctū oppoſitū horizōtis ꝓtēſæ & multæ i illis duobus pūctis cōcurrūt. Et quanto ipe ꝓpinqores zenith táto magis diſtāt: hūidi g⁹ nubes ſi ab albedine ſua clara & ſua tēuitate trāſimutēt ad obſcurā & ſpiſſā nigredinē pluuiá ſignificat. Itē ſi nebula i aere orieť q̄ poſtinodū eleuet i forma hībriū ipſo eodē die eſt pluuia expectanda. Itē nebula i mari ſi petat terrá uēto tñ ei ↄtrario pluuiá ꝑdicit futuram. Itē ſi mane nebula magna morá faciat circa ſūmitates mōtiū uel locoꝝ altoꝝ uel campaniū ul' ſiluaꝝ pluuiá ſignificat. Itē. Si i ueſpere uel mane prata uel alia loca ꝑfūda emiſerit nebulas pluuiam ſignificat hæc oīa ſūt expta. Item ut cōiter pruiná cōſeq̄t pluuia. Itē ut cōiter ſi primū gelu quod prio accidit i áno diſſoluat cū pluuia quodcūq; gelu ſequēs i illo áno ꝓ maiori pte cū pluuia diſſoluet. Itē ſi máe ros nó apparuit dūmō tñ ipſe ñ īpediat ꝓ uētū aut gelu ul' pluuiá ſignificat. Itē multotiēs i æſtatæ qñ pluuia ſtati futura eſt calor i aere intēſus & multū pūgitiu⁹ ē & ápli⁹ pūgés eſt q̄ ſolebat. Itē ſi paꝝ ante hoc excidit pluuia poſtq̄ derelinq̄t i aere fum⁹ qdē ualde ſubtilis terræ adherēs magná pluuiá ſignificat & continuationē ei⁹ & differt hic fum⁹ a caligie qa nunq̄ eſt ita ſpiſſ⁹ ut eſt i plurimū caligo nec ſol luna uel ſtella apparētes ꝓ mediū talis fumi nō apparent punicei coloris ſicut ꝓ mediū caliginis apparent: ſed magis apparét glauci pallidi & obſcuri hæc oīa expimētatiōi patēt. Itē uēti frequēter ſignificát pluuias & hībres. Itē Aꝝ. in de ꝓbleu. parti. 26. dicit q̄ nó id uēti ſūt magis pluuioſi ad oēs ſed qdē uēti ſūt i quibuſdā locis magis pluuioſi & idē uēti i quibuſdā locis min⁹ pluuioſi uel propter maria uel ꝓpter mōtes ꝓpter diſtātiá maioré a loco i quo icipiūt tales uēti. Itē auſter ē pluuioſus & quanto maior táto pluuioſior erit & diuturnior. Sed maior eſt finiēs q̄ icipiēs ergo pluuioſior eſt finiens. Itē auſter modice flantes nó faciūt collectionē nubiū: magis aút facti ſup nebulá. Itē. Si auſter boreá aduocauerit ſtati tēpeſtas erit ſcd̄m petrū paduanēſē expoſitorē libri ſup ꝓbleu. Aꝝ. Si auſter aduocabit & ↄcitabit boreá ꝑparádo ei naturá cuētationis & pricipiū q̄ſi concitatū mox boreas cōſurgēs tēpeſtates & ꝓcellas īducit. Et huius cām aſſignat Aꝝ. & ei⁹ expoſitor ſiue cōmentator petrus ꝑnoīat⁹ dicētes qa auſter eſt ſicut nubes. Eſt. n. turbidus dēſus & pluuioſus cui⁹ natura eſt cōmouere & adducere aquā multā & iō qñ fiunt hūidi cōſtitutio i aere facta p auſtrū prius flátem ſi poſtea boreas pflauerit íuēta mlta materia educta p auſtrū ꝑfocationē & tēpeſtatem i aere inducit. Et i eodē libro refert Aꝝ. correlariū pri⁹ dicti q̄ cū boreas ſuo flatu luctū aſſūpſerit ul' ſi pluere cepit cōfeſtī hiēs ul' tñ broſitas uel tēpeſtas erit.
Itē dicit Aꝝ. i eadē parti. 26. q̄ ſubſolanus ſolus uētoꝝ trahit ad ſe nubes. Itē Aꝝ. ubi ſupra qñ eurus flat obſcuriſſimū aerē efficit ut dicit expoſitor ꝑdict⁹ ꝓꝑ ipſi⁹ uēti multā attractionē & cōmotionē nubiū quá efficit caliditate ſolis cui diu aſſociatus ꝑmanet: & quia flat ex loco alto uñ & qa ipſo flāte efficitur aer turbid⁹ & obſcurus res ēt appent maioris q̄titatis: iō dicit Aꝝ. ibidē qū uēt⁹ flat maiora uidem⁹ oīa. Itē aꝝ. ubi ſupra. ſi circa æq̄noctiū chor⁹ flauerit aq̄ fiet. Itē nota q̄ chorus ē ex pte occūtis collateralis: zephir⁹ uero ſiniſter ei oriētalis magis pluuioſus eſt q̄ occūtalis & auſtralis magis q̄ borealis. nota q̄ Aꝝ. uidet dicere uentus oriētalis eſt maxime pluuioſus iter uentos Sed hoc itelligendū eſt i regiōe oriētali ipſi⁹ Aꝝ. ubi. ſ. ipſe morabat apud nos tñ auſter & chorus ſunt magis pluuioſi. Itē dicit Aꝝ. ubi ſupra zephirus inter uentos maximas nubes adducit. Itē uenti boreales in locis multū frigidis & in hieme ſunt nebuloſi & turbidi ſunt i locis circa polū arcticū ſed extra hiemē & huiuſmói loca ſūt ſerenī & ſine nebulis & abſq̄ nubib⁹ exñtes hæc Aꝝ. ubi ſupra. Itē petrus paduenſis expoſitor ei⁹ ſup illo probleumate quia aliis alii uentoꝝ ſūt pluuiales &c. dicit q̄ Aꝝ. ibi oſtēdit quæ ſit cā pluuiæ & collectionis nubiū: & dicit q̄ ubi colligunt nubes

ibidē peruenit pluuia. Et nubes maxime colligun
tur ubi reſtat & cohabitat homo: plurimū enī co
habitationes ſūt circa inſinuationes aliq̄s & ap/
podiationes montiū uel mariū uł conſiſtū ad quæ
ꝓueniens uētus nubes adducit & ꝯgregat & ideo
congeries nubiū magis defluit & ꝓuenit ad mon
tes in quib⁹ apꝓhendi poſſūt & cōtineri q̄; ad lo/
cum i quo ꝓoteſt eoꝝ multitudo ſubiacere & diſ
fundi diſſeminata per totū: Cū aūt fuerint nubes
cōpheſæ a ſūmitatibus montiū oportet pluuiā fie
ri & magis accidit hæc i ſerenitatibus & trāquilli
tatibus aeris & cū uapores nō adeo diſpgantur ſi
cut in tempeſtatib⁹ exiſtentib⁹ ſuperius circa cacu
mina montiū uapores cōpulſi & in nubes cōgeſti
magis pluuiā iducant. Itē tam Aꝛ. q̄; ꝓdictus ex
poſitor petrus oſtēdit quō uenti pluuioſi reddan
tur ſcd̄m diuerſitatē locoꝝ uñ fiat uentus q̄ cir/
ca loca ubi eſt diſpoſitio i aere quod eſt circa ſep/
tētrionē boreas quæ inde trahit originē cōgregat
& cōpellit multas nubes i locis illis quæ in pluuiā
decidunt: ſed apud atticā uel regionē attheniē. &
īſulas diſpoſitas īuenit materiam ſibi aptā quam
euentat: in illis enī locis multa circūſtant borealia
eſt enim aer frūs & ſiccus cū terra & ſerenus ſuffi
ciēter & fit niuiū & glacierū liq̄tio: ſed circa unā i
ſulā maiorū dicta leſbū ut appet i de mundo au/
ſter & zephirus ſcd̄m prædictū petrū i ipſam uel
inſulam deferūt & congregant & multas nubes fa
ciunt & ꝓ ons pluuiam inducūt: ſed ſcd̄m textum
Aꝛ. ibidē eurus & auſter ex pelago ferētes mltas
nubes ꝓiciunt. Et illo mō ꝓportionabiliter uenti
in aliquibus regiōib⁹ efficiūt pluuioſi: i aliis ñ: &
ſic eſt de frigore & ſiccitate &c. Itē ſeruius ſup pri
mo georgicoꝝ uirgilii dicit ſic multi dixerūt ue/
rū ingētes efficit pluuias mota tēpeſtas ab iſtis uē
tis. ſ. borea euro & zephiro. Itē uirgilius ibidē di
cit q̄ cōtra tēpeſtatem uidemus ſtellas q̄ſi de cælo
labi hoc ē ſcd̄m ſeruiū ibidē q̄ cū uehemētior uē
tus ad altiora loca cōſcenderit & trahere exīde ali
quas particulas cœperit quæ ſiłat caſū ſtellaꝝ. Vn
de ſane ſciendū eſt ab illa parte uentū flaturū i qua
nōnullæ ignes ceciderīt hæc ſeruius. Itē experiñ
taliter ſignū pluuiæ eſt ſi uētus nō ualde fortis exi
ſtens ſæpe in breui tēpore ad diuerſas partes hori
zontis uertaṫ tamen hoc q̄ñ; contingit in diebus
maxime ſerenis & maxie calidis uēto modico &
q̄ſi inſenſibili exīte cōicātia ſigna ſerenitatis
uel pluuiæ & quia uētus ille minor eſt & debilior
in ſereno tēpore. Frequēter uero accipiūṫ ſigna ꝓ
noſtica pluuiæ ex tonitruis & coruſcationib⁹. Di
cit enim plini⁹ ubi ſupra q̄ cum in æſtatæ minus
tonat q̄; fulminat himbres ſignificat. Itē cū ſere/
no fulgur eminet & tonitrua adiuuabit. Itē cū ex
oībus quatuor cæli partibus fulminauerit atro
ciſſimas tēpeſtates. Itē cū ab aqlone tñ fulmina
uerit in die ſequente aquā uel pluuiā ſignificat. Itē
cū in æſtatæ auſtro chōro uel fauonio flante i no/
cte ſerena fulminet uētū & ſił hībres i eiſdē regio
nibus ſignificat. Itē tōitrua matutina uētū ſigni
ficat meridiana uero hībres. Et itelligit plinius ꝓ
tonitrua meridiana illa q̄ fuerit circa horā diei me
ridianā. Et hæc ſigna ꝓnoſtica ponit plini⁹ ubi ſu
pra. Itē uirgili⁹ ubi ſupra dicit. Si cū uēto borea
li fiūt fulmina a ꝓte boreali pluuiā ſignificat. Itē
ſi tenuerit cū uēto oriētali uel occidētali pluuiā ſi
gnificat. Itē expertū eſt q̄ multis exñtib⁹ nubib⁹
ſi i nocte fiūt plurimæ coruſcatiōes ſine tōitruo ſi
gnū eſt pluuiæ futuræ certiſſimū. Si tñ iuxta hori/
zontē fulminauerit abſq̄ tonitruo nulla uł modi
ca ibidē nube ꝓcepta nec alibi futurā ſerēitatē ſigni
ficat & caloṙ. Itē experimētaliṙ uidem⁹ q̄ raro
accidit tonitruū abſq̄ tñ pluuia ꝓſēti. ſ. & futura.

Itē expimētaliṙ obſcuritas uel ſpiſſitudo aeris diſ
cerniṫ ꝓ hoc q̄ color mōtis alti uel cāpanilis alti
magis diſparet q̄; ſolebat uel min⁹ clare uel minus
lucide appet q̄; ſolebat. Itē q̄dā ſūt mōtes q̄ cōtra
pluuiā futurā fūigāt & eſt fum⁹ inde ꝓueniēs den
ſus & ſenſibiliṙ moueṫ cū uēto totū occupās hori
zontē & differt talis fum⁹ ī toto a caligie. Et itē
ſi color mōtis alti uel ſiluæ uł cāpanilis i occidēte
ſituati māe ſine nebula uel caligie ultra ſolitū diſ/
paruit ſignū eſt pluuiæ. Et eodē mō itelligēdū eſt
de eiſd̄ i ueſpe ſi i oriēte fuerīt ſituati. Itē plini⁹ ubi
ſupra q̄ qdē mōtiū & nēoꝝ mugit⁹ tempeſtates
ꝓdicūt. Itē ex quibuſdā paſſiōibꝫ cōſeq̄ntib⁹ ho
mines & alia aīalia ſigna ꝓnoſtica himbriū & plu
uiarum frequēter accipiunṫ. Nā quidā ſunt ho/
mines talē paſſionē patientes i burſis teſticuloꝝ
eoꝝ ſua parua deſcendūt inteſtina. Si tunc illa in
teſtina ſiue teſticuli eoꝝ murmurauerīt āplius q̄;
ſolebant pluuiā ſignificabunt futurā dum tñ re/
mouentur alia extrinſeca quæ ſolebāt hui⁹ mur
muris cauſæ eē. Itē ſi iunctuꝝ homniū refractæ
magis doleant q̄; ſolebāt ſicut accidit i patientib⁹
podagrā ciragrā & arthetica atq; craticā uel q̄cū/
q; ſimilia Ac ēt ſi uulnera & oſſa fracta ñ bñ cura
ta plus doleāt q̄; ſolebāt: hæc oīa pluuiā ſignificāt
dū alia remouentṫ quæ ſolebāt eſſe cāæ hui⁹ dolo
ris. Itē ſi hoīes ſōnient de mortuis ꝓpinquis &
notis dum tñ in die ꝑcedenti de eis nō habeaṫ me
moria ſignū ē pluuiæ. Itē ſōniare de piſcibus cū
hoc ex ꝑcogitatione nō accidat pluuiā ſignificat.
ſed ſi appareat in iſto ſōno q̄ illi piſces aq̄ carue/
rint diſpōnem ad pluuiā propinquā denotat.
ſed pluuiā deſignat: hæc aūt oīa ſatis expta ſunt.
Ex paſſionibus etiā aīaliū irrationabiliū ſiṙ acci
piuntur ſigna pronoſtica pluuiæ. Dicit. n. plinius
ubi ſupra q̄ cum leones uel uaccæ ſurſum reſpici/
entes attrahunt aerem ſibi per narres ac ſi ol/
facerent aerem ſuperius exiſtentem pluuiam ſi/
gnificat. Item plinius ubi ſupra ſi boues ſe la/
bant contra pilos ſignum eſt pluuiæ. Item

dicit' a uulgo ꝙ si boues i pricipio pluuiæ fortiter comedant i pratis uel i cápis pluuiæ cõtinuatõnẽ significat. Et hoc idem de bidentibus est notádũ.

Itẽ si bidentes ultra solitũ salientes percutiant se mutuo cũ suis capitibus tempestatem significat. Item si asini uertentes se fricando dorsa sua ad terram signum est magnaꝝ guttaꝝ pluuiæ prout q/dam dicũt. Itẽ si intestina canũ uel catelloꝝ murmurent signũ est pluuiæ. Itẽ dicunt plinius & uirgilius ubi supra ꝙ si porci manipulos tritici uel segetis dilacerãt & abscindũt pluuiã signficat. Itẽ dicit plinius ubi supra si pecora exultãtia & indecora lasciuia ludant hoc idẽ significant. Item scd'm quosdã. Si talpæ plus solito i terra operent' eã .s. in minutis partibus fractã sursũ proiciendo pluuiam significant. Itẽ dicunt plinius & uirgilius ubi supra ꝙ si ranæ ul' bufones suum garritum plus solito facũt pluuiã significat. Sed notandũ est ꝙ tẽpore coitus ista aialia multũ garriũt. Vnde & tũc oportet uidere si nocte illa maiorẽ garritũ faciũt q̃ fecerũt i nocte p̃cedẽti & erit signũ pluuiæ. Itẽ si bufones extra cauernas suas i uespere gradiãt' & ꝑcipue si multi fuerint nũero & magis i quantitate corpoꝝ pluuiã signficat. Itẽ plini⁹ & uirgilius ubi prius si formicæ extulerit oua sua uel si formice concursantes ante oua gradiant' signũ est pluuiæ. Itẽ scd'z pliniũ ubi prius uermes terrã erũpẽtes pluuiam significant. Item expertũ est ꝙ si pulices mordẽdo plus noceant q̃ solebant signũ est pluuiæ. Alia etiã signa pronostica himbrium pluuiarum & tempestatũ frequenter sumuntur ex diuersis passiõibus auium. Dicit enim plinius ubi supra ꝙ cũ terrestres uolucres clágorẽ dãt circa aquã ultra solitum se balneantes pluuiã significat. Itẽ cum aues quæ in arboribus habitãt fugiunt in nidos suis pluuiã significant. Itẽ qñ aues mundant pẽnas suas cum rostris suis signũ est pluuiæ. Item scd'm uirgilium ubi supra cum aues quæ in dulcibus aquis morantur lauant se & ludunt i aqua pluuiam significãt. Itẽ dicit plinius ubi supra si hirũdo circa aquã uolutãs aquam sepæ cũ pennis suis percutiat pluuiam significat. Item scd'm pliniũ. Signum pluuiæ est si corui singultu quodã latrent

Item si caribdim absorbebunt himbrẽ uentosũ significat. Item si cornix se balneauerit in aqua & maxime si in hieme hoc accidat pluuiã significat.

Item si graues ab imis uallibus fugiant scd'm plinium & uirgiliũ pluuiã significant. Item scd'm pli. noctua in uespere uel sero garrullat tempestatem significat. Itẽ si iungi stagna aut maria fugerint pluuiam significabunt plinius. Item graculi sero a pabulis recedẽtes pluuiam significant: plini⁹.

Item anseres continuo clangore intempestiui tẽpestatem significat: plinius. Itẽ ardea in mediis aruis tristis hoc idem significat plinius ubi supra. Et uirgilius in georgicis ubi prius dicit ꝙ signũ pluuiæ est & tẽpestatis si ignis ultra solitũ pallid⁹ fuit & plu. nũcii sũt circũpositi lucernis fungi

uiæ est si hirundines uolitẽt circa aquã. Itẽ si multi corui pascant se simul. Itẽ si alæ coruoꝝ & aliarum auium maiorẽ dant sonitũ q̃ solebant pluuiã. signficant. Itẽ ex uoce improba cornicis pluuia futura cognoscitur: uirgilius. Itẽ ꝙ cornix per se spatiatur in aruis. Itẽ ꝙ cornix caput quærulũ uiridis uenientibus obiectari cũ uoce quærula. Itẽ si ardea notas & altas paludes & altã nubẽ super uolat hæc omnia pluuiã significant scd'm uirgiliũ Aliæ etiã aues pluuiam. significant iuxta opinionem uulgi prout expertũ est. Si enim gallus ul' galina uel altilia ultra solitũ se balneãt in arena uel se congregent plures eoꝝ in uno loco simul & etiã si in principio pluuiæ quærunt domos uel tecturã aliquam protegẽtes se a pluuia signũ est ꝙ pluuia futura erit magna. Itẽ ꝙ anates uel aucæ domestice balneant se cũ magna letitia cũ magna lasciuia uerberãdo aquã cũ alis & submergendo se sub aq̃ hoc tamen intelligendũ est ꝙ per pri⁹ copiã aquæ recentis habuerunt tunc enim signũ est pluuiæ.

Itẽ si anates maiorẽ clamorem faciant q̃ solebãt signum est pluuiæ dum tamen hoc propter separationem coꝝ a sociis non contingat. Itẽ quidã experimentaliter pronosticant pluuiã futuram si in uespere columbæ ad colũbare tardius redeant q̃ solebant. Itẽ si hirũdines prope terrã uolent multotiens se uertendo huc & illuc & q̃si soliciti de cibo acquirendo amplius q̃ solebant. Itẽ si auis q̃ua quæ regulus dicitur. in mane multotiẽs & cũ lasciuia magna cantauerit. Itẽ si auis pluuiæ quæ dicitur anglicæ. Vuosdual ultra solitũ sepæ cantet & est auis ista diuersoꝝ coloꝝ & perforat arbores cũ rostro & in perforatione nidificat & nõ se det cõmuniter i ramis arboꝝ. sed semper se tenet in stipite ascendendo continue & descendendo.

Item si parua auis habens pectus rubeũ quæ dicitur anglice rueldos siue robinet domos petat i habitatas & in eas ingrediatur ultra solitũ futurã tẽpestatem significat. Itẽ quædã sunt aues quæ anglice uocantur sonauues & sunt albæ duab⁹ albedinibus: una. s. intẽsiori & alia. s. remissiori & habent articulos pedũ fissos usq̃ ad medĩũ & a medio articuloꝝ habent eodẽ modo quo habent aucæ uel anates. Vnde apud uulgum iudicantur esse de natura cõposita ex natura auiũ aquaticaꝝ & a natura auium terrestriũ quæquidẽ aues si uideant' per duo miliaria angliæ a mari uel ãplius futuras tempestates significant. Itẽ clamor pauonũ pluuiã significat futurã. Itẽ si muscæ atrocius mordeant & magis noceant mordendo q̃ solebãt uel quasi petãt accedere ad os uel ad oculos hominis uel alterius aialis significant pluuiã. Ex parte ẽt aliaꝝ rerum inanimataꝝ accipiuntur signa pronostica pluuiæ. Dicit enim plinius ubi supra ꝙ signũ pluuiæ est & tẽpestatis si ignis ultra solitũ pallid⁹ fuit & plu. nũcii sũt circũpositi lucernis fungi

Itē si folia populi uel aliaꝝ arborū sine uento ludant amplius q̄; solebant pluuiá significat. Itē trifoliū in horestrie & folia contra tempestatem fugere enī est necnō & i cibis remissis qa nostris uasa quibus esculenta ꝓ fumantia addunt sudo ré repositionis relinquentia duras ꝓnunciát tempestates: hæc plinius. Et Virgilius ubi supra dicit ꝙ si plumæ auiū natantes in aqua concludát ab inuicem signú est pluuiæ. Itē si paleæ leues frondes caducæ uolent signū est pluuiæ. Itē si oleum & candelæ lucentes scintillant signū est pluniæ. hæc Virgilius. Alia ét possunt adduci signa pluuiæ ex oppositis signorum serenitatis quæ silr ponit Virgilius: & ponunt ét in distinctione præcedenti. ca. ulti. Itē expertū est ꝙ si campanæ audiantur ad maiorē distantiá q̄; solebant & si amplius audiant. similiter si audiant in eadē distantia signū est pluuiæ. Sed ibidem oportet respicere ad uentū. Itē si coopercula pixidū strictiora fuerit solito pluuiá significat: & similiter intelligendū est de quibusdá aliis clausuris strictis ultra soli tū: dū tamen illa strictura ab alia causa q̄; ab ipso aere non causetur. Itē si fuligo cadat magis q̄; solebat dū tamē sibi non ferat uiolentia aliūde pluuiá significat. Itē si odorifera ultra distátiá cósuetá odoré emittant. Itē si zonæ cinctæ sint magis rigidæ q̄; solebāt signū é pluuiæ. Et hoc idé intelligēdū é de chordis aliis tamē minus perceptibile é in eis quæ sūt de materia grossiori. Itē signū pluuiæ est si carnes salsæ multū sudauerint: hoc ét intelligendū est de lignis & tabulis quæ i sale diu & frequenter iaceant. Itē quidá sunt lapides scāna & picces lapidei quæ ante pluuiá futurā multū sudat. Itē si sal in uase positum liquescendo ultra solitum euanescat. Itē si signa serenitatis quæ solebant ualere non ualeant signū est ꝙ tempus est incertū. Itē magnū signū pluuiæ est si multæ pluuiæ transeant ad mare. Et dicitur a uulgo ꝙ pluuiæ illæ sic transeuntes ad mare sunt receptus illi⁹ ad mare & pluuia futura per istas pluuias designata redditus erit maris. Itē si in principio pluuiæ pluuia fuerit ualde parua quæ paulatim & ualde tarde augeatur. multo magis est signum ꝙ pluuia subsequens erit magna q̄; si incœperit in magna quantitate. Itē guttæ pluuiales albæ pluuiæ concitationem significat. Et guttæ pluuiales in aquam cadentes si multas ampullas & magnas fecerint & maxime. si huiusmodi ampullæ diu durauerit hoc idē figificat. Itē si aqua pluuialis q̄ ceciderit cito desiccet & ultra solitū absq; uēto pluu. magná significat. Itē si aq̄ stagnaria ultra solitū fuerit calida & p̄cipue si hoc i absc̄tia solis cōtingit pluu. magná significat. Itē si in aliquo loco aq̄ faciat ubi non solebat uel amplius q̄; solebat saturno pluuiá magnam significat hæc omnia patēt experimentaliter. Itē ut comūiter temperies magis mutatur in. 6. feria q̄; in aliquo alio die septimanæ. Itē ut comuniter si pluit in die dominico & præcipue ante horam nonā erit pluuia per maiorem partem septimanæ sequentis. Item de nocte magis aqua habundat q̄; de die Aꝛ. 2. methe ororum. Sed hoc intelligit Aꝛ. in hieme & nō in æstate. Sed hic orit dubitatio quā. s. mouet petrus paduanensis expositor Aꝛ. de problematib⁹ particula. 25. Nā in eadem particula dicit Aꝛ. ꝙ de nocte serenitas magis est q̄; de die: ergo falsum est ꝙ dictum est prius. s. ꝙ i nocte aqua magis habūdat. Huic ergo dubitationi respondet petrus præ dictus dicens ꝙ in nocte aqua descēdens remanet super terrá & non exalatur a sole quēadmodū fit in die quando sol calefaciens terrá est desiccans. Vnde non est inconueniens nocte aquas plus fieri q̄; de die & tamen noctes diebus esse sereniores & præcipue eo ꝙ multotiens accidunt nebulæ in die diutius permanentes pluuiá non causātes: hæc petrus ibidem. Et hæc ultima causa ut mihi uidet rationabilis est eo ꝙ propter multam attractionē solis & propter multas nubes in die est maior turbatio aeris sicut dicit prædictus petrus expositor Aꝛ. ubi supra & in noctibus maior est tranquillitas. Frequentius tamen accidit pluuia magis i nocte q̄; in die sicut expertum est. Itē ut comuniter illa lunatio est pluuiosa magis cuius primatio accidit super diem martis. Lunationē dico scd̄m cōputationem & usum comunē nunc concurrentē.

Item illa lunatio i cuius nouilunio lūa apparēs in occidente habet unum cornu altius multum q̄; alterum & apud uulgum dicitur ꝙ tūc luna effūdit aquam ut comuniter accidit. & dicitur a uulgo ꝙ illa lūatio est magis pluuiosa. Itē uer est calidus & humidus: hiēs é frigida & hūida. Aestas calida & sicca: autūn⁹ é frigidus & siccus sicut patet per ptolemæ. 2. quadripartiti. ca. 10. & per albu. 2. maioris introductorii dria. 7. Item ut comuniter pars hiemis maxime humida est mensis februarii. Et pars maxime humida i uere ut comuniter est mensis aprilis. Et seruius sup primo georgicorum uirgilii dicit sic uerno & autūnali tēpore fiunt tempestates quādo nō plena æstas est nec plena hiems: unde mediū & cōfinia utriusq; tēporis ex cōiunctione reꝝ contrariaꝝ efficit tempestates hæc seruius. Itē sūt quædá regiones & quædá loca magis pluuiosa & magis humida ratiōe situs sicut accidit in partibus meis. s. i partib⁹ borealibus angliæ & sicut sūt loca mōtuosa cōmuniter & etiá quædá loca propinqua mari prout magis expresse dictū est in distinctione p̄cedente. Et nota ꝙ cū signa pluuiæ fuerint multa & fortia cū calore & etiá frigiditate tempata tunc pluuiam ut communiter designabunt. Sed si ipsa signa pluuiæ fuerint multa & fortia. Et cū eis apparuerint signa gelu multa & fortia uel si cū eis fuerit excel-

lu multa & fortia.uel si cũ eis fuerit excellens frigꝰ in accedendo tunc niuẽ & grandinẽ designabunt

Itẽ si signa pluuiæ pauca uel debilia fuerint cũ tẽperantia caloris & frigoris tunc significant copiã roris uel nebulã: uel saltẽ aeris obscuritatẽ & dispositionẽ ualde propinquã ad pluuiã. Si aũt fuerint signa pluuiæ pauca uel debilia cũ frigiditate notabili uel cũ signis fortibꝫ ipsius gelu tunc significabũt pruinã. Et nota qꝫ signa pluuiæ circa æquinoctia.s.circa martiũ uel septẽbrẽ pluuiã uel grandinẽ significant sub disiunctos & nõ est ita eerte significant pruinã in hiis tẽporibꝰ ãni sicut i aliis partibus anni mundis eo qꝫ in hiis tpibus frequẽter significant grandinẽ. Multa autẽ alia signa ꝓnostica himbrium & pluuiarꝫ possũt sũmi ex oppositis signis serenitatis quæ ponebantꝫ in fine distinctionis imediate p̃cedentis quæ una cũ istis iã dictis oportet te obseruare in isto ca. Restat aũt modo ponere signa ex qbꝫ scire debes nimiã suphabundantiã siue excessum pluuiæ & hũiditatis. In ãnis enim pluuiosis magna est ĩundatio aquarum recentiũ: stagna quoqꝫ plurima in pluribus locis habundat ubi nõ solebant habũdare. Aquæ etiam plurimæ ubi nõ solebant staturiunt: & ubĩ scaturire solebãt scaturiũt ãplius q̃ꝫ solebant. Et loca quæ solebãt esse arida excessiue tũc ad quãdã tẽperiem reducũtꝫ: quæ etiã solebant esse humida tẽperate ad excessũ humiditatis reducũtꝫ: & quæcũq̃ꝫ ipsa humiditate excessiua gaudere solebãt i quãdam nouã lasciniam in surgentiã sue naturæ maiorem q̃ꝫ solebant facere conuenientiã cõcepissæ quæcũqꝫ etiã ab hꝰmõi hũiditate excessiua terantꝫ destruuntꝫ: uel saltẽ alio mõ in deterius transmutẽtur q̃ꝫ eis cõueniat. Vnde & i ãnis multũ pluuiosis montes aridi & terre nõ bene cultæ sũt fertiliores: ualles quoqꝫ imæ & terre culte sũt steriliores segetes minus fructificant: herbæ & arbores tũc magis crescunt: tũc etiã lasciuia magis habũdant. Poma etiã pira & cerasa si eorꝫ copia fuerit sunt maioris quãtitatis: & arbores q̃ꝫ plurime extra debitũ tp̃s suos emittũt flores: grana etiã segetũ & multarum herbarũ in suis spicis uel foliculis pullulant. Tũc segetes orte ꝓ nimiã humiditatẽ suffocate postea arefactæ amarescunt añq̃ꝫ ad ueram maturitatem pueniant: tunc paucitas salis ẽ. Tũc frigus sũt plurime: & tunc egritudines multiplicãtꝫ flegmatice tunc forices mures mustellæ talpe testudines pisces tam maris q̃ꝫ aquæ recentes tũc rane buffones pulligines & pulices habũdant magis q̃ꝫ solebant: tũc apes nõ mellificant ut solebãt sed magis ꝓpter defectũ mellis i hieme moriuntꝫ tunc cucul⁹ amplꝰ q̃ꝫ soleb at cõtinuat tp̃s sui cantus: aues q̃ꝫ & alia aĩalia q̃ꝫ plurima multiplici diuersitate uariant: tunc ferrũ amplioré ad se trahit rubiginẽ panis uero putrefactiõem & ceruisia & uinum acetositatẽ maiorẽ suscipiunt: & papirꝰ deuastatio nem. Multa quoqꝫ silia corpora ob tantã sue nature conuenientiã detrimenta patiuntꝫ: hæc autẽ oĩa expimentationi diligenti satis manifestantꝫ. Istæ regulæ particulares de hĩbribus pluuiis nubulis & hũiditate aeris quas tibi ex diuersorꝫ astrologorꝫ sententiam compilaui in hac distinctione. & hæc signa pronostica eorundẽ accidentiũ ad p̃sens dicta sufficiant faciendo semp relationẽ ad regulas uniuersales positas in tractatu prĩo huius libri. Et finitꝫ hæc distinctio.4.

Incipit distinctio.5.de niue & grãdine & cõtinet.6.capitula. Primũ capitulũ de generatione niuis.& grandinis.

Postq̃ ĩ distinctiõe p̃cedente determinatum est de hĩbribꝫ pluuiis nubulis & hũiditate aeris. Restat mõ in hac distictiõe determinare de niue & grãdine. & primo intẽdo ponere generationis modũ cuiuslibet illarꝫ i capitulo primo isti⁹ distinctionis. Dicit itaqꝫ isidorus.13 ethimo.ca.5.qꝫ nix a nubæ dicitur uñ uenit. Et beda li.primo de tẽperiebus dicit sic Niues aquarꝫ uapores nec dũ dẽsatæ in guttas sed gelu ꝓrumpẽte formãtꝫ quas i alto manifestũ cadere nõ ꝓhibẽt. Et lincoñ ĩ tract.suo de generatione ipressionũ humidarꝫ dicit sic. Cũ uero ascẽdit nubes ad scd̃m interstitiũ aeris fit maior abstractio caloris & destituitꝫ ãpulla aquæ i nubæ penitꝰ a calore successiue cũ q̃si molle est qd̃ relinquitꝫ sicut lana & fit nix. Et guilielmꝰ de cõchis li.tertio philosophiæ suæ dicit sic cũ humor i aere eleuãtur si tunc guttæ aquæ añq̃ꝫ grossæ sint spissentur & congelentꝫ fit nix. eo qꝫ uentus in supioribus frigidus & siccus exsiccãs guttas aquæ sua frigiditate cõgelat. Et hermes trimegistus li.4.ca.2ᵒ dicit qꝫ si uentus aqlonalis uel eius collateralis terre uicinus flaueritaquas i aere subleuatas & in pluuiam dissolutas propter maiorẽ eius ibidẽ frigiditatem & minorem humiditatem niues efficit. Et albertus.2.metheororꝫ tractatu primo ca.17.dicit qꝫ materia niuis est nubes calida: Cũ .n. sol radiis calefacit inferiora elemẽta eleuat ex eis uaporẽ in quo est uis caloris q calor etiã secũ multũ inducit de aerea substantia: qui quidẽ uapor post eleuatus ad locũ frigidũ ispissatꝫ in nubẽ & frigidũ loci incipit expellere calidũ. Et si frigidũ ẽ illud excellens: aut expellit subito calidum añ cõuersionẽ nubes in aquã: aut expellit nõ subito. Et si quidẽ

ſubito expellit tūc fit dura congelatio ex illo ſicut pruina. Si aūt non ſubito tunc calidū aereum non temperatū ꝙ congelationē impedire non poteſt uertit tm̄ effectum maximi frigoꝛ qui effectus eſt indurare congelatum & iō. nix cadit molle & de facili cōprahenſibile. Et ex hoc patet ꝙ licet pria materia impreſſionū humidaꝝ. ſ. roris pruine & niuis ſit una: non tm̄ imediata materia earum eſt una quia proxima materia niuis eſt nubes & prui næ materia proxima eſt uapor. Simlr proxia ma teria niuis eſt nubes calida multū ī eleuatione ha/ bens de aereo introducto in materiā per calidū e/ leuās uaporē. unde facta eſt nubes eo ꝙ nō habet materiā pluuiæ & eſt nubes frigida nec materiā ro rum quia eſt uapor tempatus & ſubtilis. Differt aūt materia niuis a materia grādinis quia nubes q̄ eſt materia grandinis eſt nubes calidiſſima a qua totū ſimul egreditur calidū. Sed a nube unus egre ditur paulatim. Sed præterea ſciendū eſt ꝙ uapor niuis multū habet de terreſtri admixto & iō eſt de uapori bus qui ex aquis in terrā currentibus eleua tur. Cuius ſignū eſt ꝙ aqua niuis liquefacta nō ē pura co ꝙ frequenter ſordidant manus quādo la uantur manus niue liquefacta hæc ibidē. Et ubi ſupra ca. 17. dicit albertus ꝙ cā efficiens niuis eſt frigus expellens non impulſū ad unū locū ſed ſpar ſum per aerē. Et Aꝝ. in primo metheoroꝝ ca. 6. ſ. ca. illo qui ſic incipit. De loco aūt ponit &c. po nit modū generationis omniū taliū impreſſionū humidaꝝ cuiuſmodi ſunt pluuia ros pruina. nix grando & huiuſmodi. Dicens ꝙ pluuia fit ex ua/ pore eleuato ab aquis ad mediam regionem aeris & a frigiditate loci condēſata in aquā. Ros gene ratur ex uapore humido eleuato p̄ caloꝝ diei ſilr incorporatū ad locū non multū longe a terra & ibi condenſatur in aquā ex noctis frigiditate quæ quidē aqua deſcendens uocatur ros. Pruina ſcd̄m Aꝝ. fit ex uapore hūido eleuato ad aerē non lon ge a terra & ibi frigiditate noctis prius cōgelatur q̄ poſſit condenſari in aquā: uapor enī taliter cō gelatus deſcendens uerſus terrā uocatur pruina. Et pruina non fit niſi in locis & temporibus excel lenter frigidis. Ros uero non niſi in locis & tēpo ribus temperatis. Ros & pruina non generatur niſi trāquillitate & ſerenitate exiſtente in aere. Et neq̄ ros neq̄ pruina generatur in mōtibus ualde altis. Caliditas enim eleuans materiā quæeſt mate ria roris uel pruine debilis eſt: quia nō eſt niſi cali ditas dici. l tē alia cā eſt quia in mōtibus altiſſimis eſt maximus motus aeris qui prohibet cōgregare uaporē qui eſt materia roris uel pruinæ. Et ubicū q̄ generatur ros generatur flante uēto auſtrali nō autē flante uento boreali p̄terq̄ in regione ponti Et pluuia generatur ſuperius in loco aeris frigido Ros uero in loco nobis propinquo. Et non diffe runt pluuia & ros niſi q̄ pluuia eſt ex multo uapo re infrigidato. Ros aūt ex pauco. Adhuc aūt plu uia generatur in loco ampliori. Ros aūt in loco ſtrictiori. Itē materia pluuiæ colligitur p̄ magnū temp⁹ ſed materia roris nō niſi per diē ſolū. Nix quoq̄ & pruina non differunt ſimiliter niſi ſcd̄m multum & paucū. Cū enim aliqua tota nubes cō gelatur tunc eſt nix: cū uero modicus uapor tunc eſt pruina. Non generatur una nix niſi in tpe & loco multum frigido quia nix fit per cōgelationē nubis. Nubes autē cū in ſe multam cōtinet calidi tatem ex uaporibus ſiccis admixtis cū uaporibus humidis non generatur niſi ab excellente frigido Sed ſcd̄m albertum ubi ſupra ca. 16. Illud frigidū oportet ꝙ ſit ſparſū in aere cū nix generatur quia tunc non erit ita acutū ſicut ꝙ per calidū ſparſū in aere expellitur ad unū certū locū: hæc ille. Et di cit Aꝝ. ubi ſupra niui generate ſuperius corrūdet pruina generata īferius: pluuiæ etiā generatæ ſupe rius corrūdet ros generatus inferius. ſed grandini ſuperius generatæ non corrūdet qd proportōale hic inferius: hæc Aꝝ. ibidē. Ex prædictis ergo pa tet qualiter generatur ros pruīa & nix qualiter ab iuicē diſtinguūtur. Reſtat ergo dicere qd ſit grā do, & qualiter & quo tempore & ī quo loco gene retur. Dicit itaq̄ iſidorus. 15. etymol. ca. 12. ꝙ grā do appellatur eo ꝙ forma eius granoꝝ ſimilitu/ dinem habeat hæc uentoꝝ rigore indurat in nu/ be ac ſolidatur in niuē ruptoq̄ aere ſoluitur. Et beda libro primo de tempicbus dicit ſic grandies lapilli ex ſtillis pluuiæ frigoris & uēti rigore con glaciati in aere congelantur quia citius niue ſoluā tur & per diem ſepius q̄ per noctem decidunt. Et lincon. in tractatu ſuo de generatione īpreſſionū humidaꝝ dicit ſic: ſi autem nubes deferatur ſurſū ad. 3. ī triſtitiā aeris ſubito deſtituit a calore & fit lapis rotundus & eſt generatio grandinis ſicut ā/ pula aquæ quæ fit rotunda hæc aūt maxime fit in æſtate cū calor ſit magnus. Et guilelm⁹ de conchis in phia ſua ubi ſupra dicit ſic. Cū humor ſurſū ele uetur contingit ſæpe in ſuperioribus eſſe uentū fri gidum & ſiccū qui guttas aquæ ex frigiditate con gelatas rotundas facit ea quæ trāſmutant in lapi/ deam ſubſtantiā. Et quia guttæ aquæ rotundæ ſūt grādo fit rotundæ figuræ & ſic deſcendit cōgela/ ta. Et hermes trimegiſtus ubi ſupra dicit ꝙ ſi uen tus in aere ſuperius flauerit ex frigiditate & ſicci/ tate & quātitate pluuiaꝝ guttas ibidē repertas in lapideam ſubſtantiā quæ grando dicitur cōſtrin/ git. Et albertus 2⁹ metheoroꝝ tractatu primo ca. 25. dicit ꝙ materia grandinis eſt nubes calidiſſi/ ma hoc eſt ꝙ de uapore calidiſſimo in loco frigi/ do eſt generata: eſt aūt hæc calidiſſima dicta nō ꝙ fortiter tm̄at caliditatē ſed actuali caliditate calidiſ ſima eſt. quæ facta eſt ex radiis ſolis quādo eleua/ batur: ſi enim fortiter teneret calidū tunc nō con/ uerteretur ſubito in groſſas ptes nec ſubito cōgela

retur bene tenens ab alia potẽtia est q̃ bene recipi
ens quia bene tenẽs habet hoc a potẽtia siccæ. Sed
bene recipiẽs habet hoc a potentia hũidi. & ió qa
nubes ista aquosa est ualde ió bñ recipit ipressio/
nem calidi & male retinet ipsã: frigidũ autẽ bene
recipit ex tribus causis: quarũ una est ex natura aq̃
cui naturalis est frigiditas ex natura hũidi quia q̃
libet impressionẽ bene recipit. 3. aũt est quia ubi/
q; patet nubes ex calido dissipante eã & ió fortis/
sime congelatur. Amplio aũt sciendũ est & hæc nu
bes parẽ habet de aere mixtũ & multũ terestri sub
tili & grosso & quia parẽ est in eo de aereo. Ió e/
grediens calidum totũ simul egreditur & nõ pau
latim egreditur aereũ: quia resoluendo rigorẽ fri
goris faceret grandinẽ rarã & mollẽ sicut est nix
quæ est raræ substantiæ & mollis. Et quia hẽt mul
tum admixtũ de terrestri grosso & subtili ió i fru
stum grandinis inuoluuntur puluis & pilus & a/
liquando parua ligna & aliqñ palee quæ cum va
pore eleuauit calor fortis. Et ubi supra ca. 26. di/
cit albertus q̃ cã efficiens grandinis non est fri/
giditas sola. sed potius frigiditas expulsa a toto
aere uel a multis partibus aeris ad unũ locũ & hæc
frigiditas cumulata est & intẽsa quæ simul cũ im
petu ingreditur nubẽ grandinis ubicunq; eã aper
tam inuenit: & cũ multas eius partes ingrediat̃ ef
ficiuntur partes frigoris quasi in centris quibusdã
in diuersis partibus nubis: quas partes subito spis
santes lacerant nubẽ in partes una parte frigidita
tis hæc trahent circũstantes se partes nubis & alia
illuc q̃si sub spissant & cõuertit & congelat.
Sed cũ de conuerso in aquã aliquid cadat q̃ ex/
cellens frigiditas nõ contingit iócũ grandine qua
si sẽper descendit quasi magna pluuia. Exprædi/
ctis aũt patet q̃ cã generationis grandinis est du
plex. s. per se frigus undiq; ab aere expullũ ad lo/
cum grandinis: p accidens aũt calor aperiens nu/
bem undiq; & dans liberũ ingressũ frigori: frigi/
ditas aũt ista i nullo tempore habet undiq; expel
lens nisi in uere quia tunc multa est relicta ex hie/
me & ita multa frigiditas ad locũ grãdinis expel
litur a calore aeris. Sed æstas uincit i calido & nõ
inuenit frigiditatẽ quã expellat. Et autũnus i aere
frigiditatẽ non inuenit sed inducere eã incipit in
aerẽ: hiems aũt non expellit eã. Sed diffundit in
aere & non tñ ex cã materiali quæ dicta est sed ẽt
ex causa efficiente uernum tempus est grãdinis ef/
fectiuum plusq̃ aliquod alio⁹ tempo⁹ anni. Et
in ca. 27. ubi supra dicit albertus q̃ grando parua
& rotunda descendit ex alto ex locis ssimis. Rotũ
ditas uero ipsius & paruitas eius sunt propterea
quia quando descendit grando ex longiquo a ter
ra moratur tempore longinquo in aere calido q̃
est circa mediũ locũ & ió in lateribus ubi cũ impe
tu tangit aerẽ calidũ per quem motus eius resolui
tur & rotundatur & minoratur eius quãtitas i ad
uentu eius ad terrã & cadat ista grando parua cũ
pluuia aqua quæ resoluit ex ipsa & qualibet pars
ipsi inuenitur quasi liquefacta grandinis aquæ de
scẽdit ex locis quæ propinquæ sunt terræ: cõtrari
um accidit quia nec parua est nec oío rotunda est
eo q̃ non multũ elongatur a terra in qua est quies
eius post casũ qa nihil ulpa⁹ de ipsa resoluitur &
hoc ió quia illa generatur a frigido aere inferiori.
Et cũ cadit per eundẽ aerẽ oportet q̃ non liquefa
ciat cã ió nihil aufert de ipsa de figura in qua gene
rata est & ió cadit magna & non rotunda. Supra
enim diximus q̃ frigiditas intrans interiora nu/
bes occupat diuersas partes ipsius sicut quædã cen
tra ad q̃ subito contrahit partes nubis. Sed cũ cõ
uersio in grandine præcedit aliquantulũ congela
tionem non tamen præcedit casus aquæ congela
tionem & ió bene gutta conuersa congelatur &
alia gutta conuertitur & congelatur super illã &
ió pars grandis sunt sicut quædã guttæ congelatæ
cõpositæ. Addo aũt magis fit gutta⁹ illa⁹ uersus
latera q̃ uersus mediũ quia minus habundat cali/
dum nubis ad latera q̃ ad mediũ & ideo grando
est magis granulosa in gyro q̃ in medio supra uel
infra sit tamen grando raræ substãtiæ quasi niuo
sa quia est sicut nix in rotundũ congelata & hæc
generatur præcipue in fine februarii & in martio
sole in piscibus existente & fit præcipue uento flã
te septentrionali quia illa fit in rei ueritate de va/
pore niuis. Sed quia tunc aliquantulũ est calidus
in aere liquefit nix in superficie & hæc liquefactio
congelatur frigido septentrionis & ió extra habet
aliqd glaciei. Sed int⁹ est substantia niuis & rigẽs
facta est frigore septentrionis hæc albertus ib dẽ.
Et ubi supra ca. 23. dicit albertus q̃ grando duo
habet loca suæ generatõis. Vnũ. s. per se q̃ ẽ sed̃m
cõgruitatẽ sui uaporis uno alio impediente. Et cũ
grando fit ex nube calidissimo quæ mo est q̃ ca
lidissima uirtute calidi altissime ascendat sed̃m q̃
uapor grossæ humiditatis potest eleuari hæc autẽ
usq; ad locũ medii interstitii aeris. sed̃m mediã il/
lius interstitii latitudinẽ quæ frigidissima est inter
omnia spatia aeris. Si autẽ aliquando repressa ab
alto occurrit infrigidatio. uapor tunc eleuatus cõ
uertit̃ iferius. & sic suæ generatõnis habet duo lo
ca grando. In grandine aũt est hoc magis q̃ in ali
is impressionibus humidis quia grando ex nube
calidissima generata est undiq; aperta est frigori.
Et ratio ubicunq; inueniat frigus ad se expulsũ in
omnẽ sua partem susçipit ipsum & ibidem gran/
do generatur cum enim locus grandinis est princi
pium in naturis & habeat rationem efficiẽtis prĩ
cipii: quẽadmodum & prior non habet agere lo
cus nisi per uirtutem actiuæ qualitatis quæ est in
corpore eius superficies est locus & ió sic locus su
perior longinquus a terra per frigus ad se expulsũ
est generans grandinẽ. sed ex eadem causa si frigi/

ditas æqualis in loco inferiori inueniatur locus in
ferior grandinis est generatiu⁹ hæc ibidem alber/
tus. Et in ca.24.ubi supra dicit albertus ꝙ uniuer/
saliter grando fit in locis multæ serenitatis in qui/
bus sol fere tantum consumit de uapore quantū
eleuat propter magnam caliditatem solis in locis
illis. Ió in talibus locis nubes quæ euadunt calorē
solis ꝙ non consumuntur sunt calidissime & hoc
fit frequentius in eis in tempore calido. In locis au
tem frigidis & i temperiebus frigidis & præcipue
in locis quæ sunt in septentrione frigidis fit nō a/
deo frequēter talis eleuatio calidi uaporis: quia lo
ca septentrionalia frigida aut sunt montuosa usq;
ad mediū intristitiū aeris ascendentia: aut sunt m⁹
tum aquilonaria latitudinem septimi climatis ex/
cedentia. Ex hoc ergo ꝙ locus calidus & tempus
calidum ministrant naturam grādinis sequitur ut
uidetur necessario ꝙ grando frequentius fit in ca
lido tempore q̄ in tempore frigido. & hoc idē di
ctum est prius a lincoñ. Et huius causa est sc̄m al
bertum quia tempus calidum simile est loco ca/
lido & tempus frigidum simile est loco frigido in
causādo materiā nubis calidissimæ. Cuius quidē
causa est quia calor frigori contrarius est & ió si/
cut frigus spissat nubem ita calidum distrahit &
segregat eam præbens eam aptam undiq; frigori
ad ingrediendum: sicut & corpora raræ substan/
tiæ & porosæ facilius multum frigore lædunturq̄
corpora spissa & crassa quæ paucos & strictos ha
bent poros: unde & corpora mulierum minus læ
duntur a frigore q̄ corpora uirorum & similiter
corpora flegmaticorum q̄ colericorum & sangui
neorum. Caliditate ergo nubis apperitur nubes
& recipitur frigus ad interiora nubis in hoc aūt
caliditas ul' calor est undiq; expansus in aere & ió
totum frigus in aere expellitur ad unuꝫ locum &
uehementer multiplicabitur quod multiplicatū in
nubem totum ingreditur & congelat aquam eius
ingrandinem. Sed in temperiebus frigidis frigus
dispersum est in aere toto & ió nusq̄ multiplicat'
Vnde locus proprius nubibus nō habet tunc nisi
communem aeri nisi contingat hoc per accidens
sc̄m ꝙ calidum uaporib⁹ repellentib⁹ undiq; ae
rem frigus ad locum nubium expellere tunc enim
posset generari i hieme grādo. Sed potest esse du
bium quare non generatur grando tunc frequen/
tius in æstate cū hoc tempus sit calidissimum & q̄
re non frequentius in autumno generatur cūsc̄m
solis ortū æqualis propinquitatis sicut etiā & tem
pus uernū. Et causa quare raro in æstate est quia
calor solis tunc existens fortis plus sc̄m naturā
consumit de humore q̄ eleuet non tunc exsiccat
terram & aerem & consumit materiam grādinis
& aliarum impressionum humidarum. In autun
no uero præcedēs æstas exsiccauit locum aeris &
terram ita ꝙ temperauit frigus autumni & nō po
test inducere paulatim humidum ad siccum ꝙ æ/
stas induxit. Sed in uere calor ueris inuenit in sup
ficiæ terræ natans humidum q̄d frigus hiemis in
duxit tum ex pluuiis tantum ex conuersione ae/
ris in aquam tum etiam exprimedo ex terra & ió
tunc agit in humidum & facit multam materiam
uaporis humidarum: hæc albertus ubi supra. Et
Et Aꝛ.primo metheororum ubi supra ponit ge/
nerationem grandinis & eius descriptionē dicit
ꝙ grando est aqua congelata uelut cristallus licet
non ita forti congelatione. Mirum tamen uidet'
esse ex quo aqua maxime congelatur i hieme quo
modo grando quæ est aqua congelata non fit in
hieme. Sed magis in uere & i autūno. Deide etiā
& in tempore fructuuꝫ q̄d est in fine æstatis rarius
autem in hieme tunc fit quando minus frigus est
in aere. Grandines autem uniuersaliter fiunt in tē
peratioribus locis niues autem in frigidioribus.
Et ulterius in eodem ca. supra dicto dicit Aꝛ. ꝙ
non est sufficiens dicere ꝙ grando fiat per coagu
lationem a frigido absolute. quia tunc in altis mō
tibus ubi fuerit niues maxime fierent grādines cū
ibidem sit maxime frigidum congelans. Sed hoc
est falsum grandines enim fiunt in loco dimissio
ri q̄ niues. Aliquando etiam uisæ sunt nubes pro/
pe terram cum maximo sono. Aliquando aūt si/
ne sono & statim cecidit grando incredibilis i ma
gnitudine & non rotunde figure. Et hoc est signū
ꝙ illa grando non fuerit generata multū longe a
terra. Et hoc est aliud signum ꝙ grando sic gene/
rata prope terram si cadat in figura non rorunda
ꝙ ex hoc conuincitur circum agitatur a terra ab
aere & ió descendit etiā sub maiori quantitate. Et
calidum circunstans frigidum fortificat ipsum di
cit Aꝛ. ubi supra ꝙ in æstate quando nubes frigi
da propellitur inferius ad locum ualde calidū for
tificatur frigiditas nubis & i tantum ꝙ nubis cō
densatur i guttis pluuialibus multum grossis. Vn
de & grossiores guttæ descendunt in hieme. q̄ in
æstate & celerius descendunt quandoq; atq; impe
tuosius. Et dicit Aꝛ. ꝙ grando generat' p̄ expul/
sione nubis a loco frigido aeris ad locum calidum
qui est circa nos ubi frigiditas nubis propter cali/
dum circunstans fortificatur & amplius facta cō
gelat aquā factā ex nube in grandinē: & tāto grā
dines sunt maiores & gutte aquæ pluuiales sūt gros
siores quanto per minus spatiū feruntur in aere
usq; ad nos: grando etiā est repressio humida fa/
cta a circunstante calido & ió tempus conueniēs
fiue generationi est tempus calidū & humidū pro
pter quod fit in uere & similiter in autumno quia
autūnus est calidus ex æstate præcedenti & humi/
dus propter approximationē ad hiemē. Similiter
fuerit grandines in tempore maturationis fructu
um. In æstate uero non fuerit frequenter quia est
tempus nimis siccū: nec in hieme quia est tempus

frigidũt Hæc Aẏ.de generatione grandinis. Ex p dictis patet qualiter generatur ros pruina nix & grando & huiusmodi ipressiones in aere humi / dæ. Restat ergo ulterius in hac distinctõne dicere regulas particulares astrologoẏ de niue & gran dine & ponere modũ pronosticandi, de eisdẽ. Et quia astronomi in suis libris non multas regulas particulares ponunt de rore nec de pruina & pro pter hoc quia neq; ex rore neq; ex pruina prouẽit aliquis effectus magnus in istis inferioribus quẽ / admodũ prouenit ex niue & ex grãdine non po / no aliquã distinctionẽ particulatẽ de eis. Sed suf / ficiunt ad præsens pro roẏ & pruine pronostica tione regulæ prius positæ ĩ præcedẽti distinctione ubi determinatũ est uniuersaliter de oĩbus himbri bus. Sed quia nix grãdo sunt effectus magni & a uulgo multũ notabiles ostendã tibi in hac distin / ctione qualiter sit pronosticandũ de eis scd̃m di / uersoẏ astronomoẏ opiniones.

℄ Capitulũ.2.qualiter sit pronosticãdũ de niue per orbes magnos & coniunctiones magnas & eclipses luminariũ & quia ros & pruina non sũt multæ efficatiæ ad præsens sufficit de illis ubi de terminatũ est de pluuia cõpetenter.

Vm uolueris pronosticare de niue & grandine. Prio oportet te iue / stigare dominiũ orbis magni i quo fuerit iuxta doctrinã tibi traditã in tractatu primo distinctione prima ca.4.oportet etiã te ĩuestigare diui sorem anni tui & signũ profectionis orbis magni & etiã gradũ profectionis prout dictum est prius ubi supra. Et postq; sciueris dominium orbis ma gni oportet te inuestigare dominiũ cõiunctionis magnæ & similiter dominiũ eclip sis. Si aliq̃ caẏ habuerit significationẽ super illo tempore p quo uolueris pronosticare de niue & de grandine. Et scies dominiũ cõiunctionis magnæ & eclipsis p ea quæ prius tradita sunt in tractatu primo disti ctione.2.& .3. Dico qp scd̃m sentẽtiã ptolemæ.2. quadripartiti ca.8.& scd̃m sentẽtiã albu.5. de cõ iunction ibus magnis dría.1. si saturnus domine tur eo modo quo prædictũ est in tractatu prio in orbe magno uel fuerit diuisor orbis magni aut si dñet in coniunctione magna. Siue in aliq̃ eclipsi luminariũ modis quibus prædictũ est & fuerit ei⁹ significatio in aere erunt magna frigora cũ glacie & magnæ niues & multæ tempestates. Et dicit al bu.ubi supra qp saturnus cũ prædictũ dominium obtinuerit & fuerit in tauro significat pluuias & niues incessantes. Itẽ scd̃m albu.ubi supra. Satur nus prædictũ dominiũ obtinens si fuerit in scor / pione significabit uehementiã frigoris hiemis & niues destruentes messes. Itẽ albu.ubi supra. Sa turnus prædictũ obtinens dominiũ si fuerit in ca pricorno & fuerit eius latitudo septentrionalis si gnificabit multas niues & multũ gelu cũ multo fri gore. Itẽ scd̃m albu.saturnus in aquario prædictũ obtinẽs dominiũ & retrogradus significat niues & uehementiã frigoris. Itẽ saturnus in piscibus sub radiis existẽs. scd̃m hali i tractatu suo de exi / stentia plãetaẏ.de sub radiis solis niues significat ☾ Iuppiter uero scd̃m ptole. & albu. ubi supra de sui natura nõ significat niues nec grãdines. Sed scd̃m albu.ubi supra dría.12. Iuppiter cũ fuerit in tauro prædictũ obtinens dominiũ significat mul tas niues ĩ medio.4.hiemalis. Itẽ iuppiter cũ fue rit in cancro prædictũ obtinens dominiũ signifi / cat multitudinẽ niuiũ in.4.hiemali. Itẽ iuppiter in uirgine prædictũ obtinens dominiũ significat multas pluuias & niues & multũ frigus in.4.hie / mali. Itẽ iuppiter in libra prædictũ obtinens do miniũ significat multas niues ĩ principio.4.hiemal & usq; ad mediũ eius. Itẽ iuppiter in sagictario prædictũ obtinens dominiũ significat frigus & ni ues in medio hiemis. Itẽ iuppiter in aquario præ dictũ obtinẽs dominiũ significat multitudinẽ plu uiaẏ & niuiũ. Itẽ scd̃m albu. Iuppiter in piscib⁹ prædictũ obtinens dominiũ significat niues in fi ne hiemis. ☾ Mars uero cũ p̃dictũ dominiũ obti nuerit de sui natura niues nõ significat neq; gran dines iuxta sententiã ptolemei & albu. Sed scd̃m albu.ubi supra dría.3. mars prædictum dominiũ obtinens si fuerit in aquario significat casũ niuiũ. Et si fuerit in piscibus prædictũ dominiũ obtinẽs significat habũdantiã pluuiaẏ & niuiũ. ☾ Sol cũ prædictũ dominiũ obtinuerit neq; scd̃m naturã suã neq; scd̃m cõmixtionẽ naturæ suæ cũ natura alicui⁹ signoẏ significat niuẽ nec grãdinẽ iuxta sẽ tentiã ptolemei & albu.ubi supra. ☾ Nec etiã ue nus scd̃m naturã suã significat niuẽ nec grandinẽ scd̃m eos. Sed uenus prædictũ dominiũ obtinẽs si fuerit in ariete iuxta sententiã albu. ubi supra re trograda significabit grandines & tempestates.

Itẽ si fuerit in tauro retrograda prædictum ob. do.significabit etiã grandines scd̃m albu.ubi pri⁹ ☾ Mercurius prædictũ obtinens dñiũ iuxta sen / tentiã ptolemei & albu.ubi supra non significat grandinẽ neq; niuẽ de sui natura. Sed scd̃m albu. ubi supra dría qnta. Mercurius prædictum obti / nens dominiũ si fuerit in scorpione significat ni / nes & frigus cũ superhabundantia pluuiaẏ. Itẽ si fuerit in sagictario prædictũ opti. dñiũ & fue / rit sub radiis solis niuosus & scd̃m hali de existen tia planetaẏ de sub radiis. ☾ Luna uero p̃dictũ opti.do.neq; scd̃m naturã propriã neq; scd̃m cõ mixtionẽ naturæ suæ cũ natura alicui⁹ signoẏ signi ficabit niuẽ nec grandinẽ iuxta sententiã tam pto

lomæi ꝙ hali ubi supra. ¶ Mō dicā tibi regulas p ticulares de niue & grandine sūptas ex eleuationi bus planetaꝝ super alios in diuersis signis scd̄m sententiā albu.6.de cōiunctiōibus magnis. Et no/ ta ꝙ omnes regulæ sūptæ ex eleuationibus plane tarum super alios in ariete ponunt in differentia prima illius sexti libri albu.& etiā ponuntur ī dif ferentia.2.illius libri.6.regulæ sūptæ ex eleuationi bus planetaꝝ super alios in tauro & sic deinceps. Dicit itaq; albu.6.de cōiunctiōibus magnis ꝙ sa turnus super iouē ī piscibus significat superfluita tem pluuiaꝝ & niuiū & aquaꝝ. Itē dicit albu. ubi supra ꝙ.Iuppiter super martē in tauro signifi cat multā niuē in tempore suo. Itē. Iuppiter sup mercuriū in sagictario significat niues. Mars ue ro scd̄m albu.non significat niues nec grandinēs cū super aliquā planetaꝝ fuerit eleuatus. Nec etiā sol nec uenus eleuati super planetas significant ni ues aut grandies. Sed scd̄m albu. Mercurius sup iouē ī capricorno frigus significat & niuē. Luna uero super planetas eleuata scd̄m albu.nec niuē si gnificat nec grandinē. Et albu.li. .de cōiunctioni bus magnis differentia prima dicit ꝙ si luna con tinuet saturno.i.cū aspiciat de trino uel sextili as/ pectu significat habūdantiā niuiū unde prouēiet aborsus mulieꝝ & mors hominū. Et messahalla ca.suo in epistola sua ca.11.dicit ꝙ cōiunctioni sa turni & martis si fuerit in signis terreis significat niues & gelu & fortitudinē frigoris. Et scd̄m sen tentiam albu.septimo de cōiunctiōibus magnis differētia prima.cū fuerit retrogradus ascēdēs si/ ue locus alicuius coniunctionis magnæ uel alicu/ ius eclipsis in ariete aut cū fuerit aries signū profe ctionis orbis magni aut fuerit in eo gradus profe ctionis orbis aut peruenerit ibidē directio uel ꝓfe ctō aut cū fuerit ibidē almutaz siue dūs dispōitor alicuius temporꝝ revolubiliū: erit uehementia fri/ goris in hieme & cū niue & præcipue apud descē sum solis in signū libræ. Itē scd̄m albu.ubi supra dria.2.si signum tauri fuerit aliquod eorꝝ quæ di/ xi erunt multæ niues in medio.4. hiemalis multū frigus cū grandine distruente. Et albu. ubi supra differentia.6.dicit ꝙ cū fuerit uirgis significatio/ nes ꝯs prædixi erit.4.uernalis multaꝝ pluuiaꝝ & niuiū. Itē differentia.8.dicit albu. ꝙ cum fue rit scorpii significationes quas prædixi significat niues. Et albu. ubi supra.differentia.11.dicit ꝙ cū fuerit in aquario significationes prædictæ augmē tabitur frigus in quarta hiemali cū multis nubib⁹ & uentis orientalibus nocentibus. Et nota ꝙ oēs prædictas regulas de significationibus planetaꝝ & etiā signorꝝ in initiis orbiū magnorum & ī cō iunctionibus magnis & in eclipsibus debet obser uare & in revolutionibus annorū mundi & ī ini tiis quartarum anni & in omnibus coniunctioni bus & oppositionibus & quadraturis luminariū cum de niue & grandine in eisdem temperieb⁹ uo lueris pronosticare. Et finitur hoc capitulum.

¶ Capitulum.3.qualiter sit pronosticandum de grandine & niue per revolutiones annorū mun di & per introitus quartarum.

Cum uolueris pronosticare de niue & grandine per revolutiones āno/ rum mundi & per introitus quar/ tarum anni: oportet te primo inue nire dominiū anni & quartæ iuxta doctrinam tibi prius traditā in tra ctatu primo huius libri. distinctione.9. & scd̄m hoc pronosticare debes de prædictis per totū an/ num & per totam quartaꝝ anni. Dicit itaq; albu. 4°maioris introductorii.differentia.5.ꝙ saturn⁹ cum præfuerit anno absq; martis aspectu uel alte/ rius planetæ qui cum poterit impedire facit super fluitatē frigoris in hieme in uniuersis regionibus frigidis septētrionalibus & grauius hoc erit si fue rit saturnus ascendens a medio circuli suæ augis. ¶ Itē ulterius in eadē dria dicit albu. ꝙ saturn⁹ cū fuerit a sole in hieme in quibusdam coniunctio/ bus absq; aspectu martis uel alterius planetæ ad eos in fine signorꝝ augebitur in frigore hiems & in eius longitudine & forte multiplicabitur in eo flatus uentorꝝ septentrionaliū frigidi niuis. Et si fuerit saturnus ascēdēs difficili⁹ appebit hæc albu Ex his ergo quæ iā dicta sunt patet qualiter satur nus in revolutione āni frigus significat scd̄m uiā albu. Si ergo hæc euenerint quæ p̄dicta sunt & in hieme maximū frigus apparuerit si tunc existente frigore & præcipue si fuerit gelu & aliqd pluuiæ signum est ꝙ nix erit. Et uniuersaliter itelligere de bes ꝙ quotiēscunq; ī hieme fuerit gelu aut frigus magnū si tunc cū hoc pluuia cadat illud quod tūc pluet nix erit pro maiori parte. Vñ quotiēscūq; per aliquas regulas astrologiæ ꝓnosticaueris fri/ gus magnū aut gelu in hieme si tunc pro eodē tem pore propter alias regulas astrologiæ de pluuia pronosticaueris pluuiā siue humorē: illud quod pro tunc pluet signū est ꝙ nix erit & hoc debes in telligere in quibuscunq; aliis regulis de frigore & gelu in hieme. Et dicunt albu.8. de coniunctioni/ bus magnis: differētia prima. Et hali abēragel li. 8.ca.1.ꝙ si saturnus habuerit dominium in revo/ lutione anni & eius radii fuerint ī signis aereis. & si luna tunc fuerit infortunata ul' si fuerit ipsemet in signis aereis ab eo significabit niues & grandi/ nes destruentes cum frigore & tenebrositate aeris & uentos ualidos & similia. Et albu.in lib. expe rimentorum suorum.cap.de dominio anni.dicit ꝙ saturnus cum pulsauerit in revolutione anni so

lis super signū e9 regionis. Et si absentes ab eo fue/
rint fortunæ. Et si cū hoc cōmixtus fuerit ei mars
erunt niues multæ. Et albu. ibidē. Saturnus cū fue
rit dominus anni & fuerit in tauro si tunc euene/
rit eclipsis lunæ significabit niues & pluuias super
fluas. Itē scd'm albu. ibidē. Iuppiter cū fuerit do
minus anni & fuerit in tauro significat multitudi
nem pluuiaꝝ & niuiū in hieme. Itē iuppiter cū
fuerit dñs anni & fuerit in uirgine niues & frigus
& tēperamētū aeris. Itē si iuppiter fuerit dñs āni
& fuerit in libra significat niues & frigus i princi
pio hiemis. Itē dicit albu. ubi supra. Mars cū fue
rit dominus anni & fuerit i aquario habundabūt
niues & pluuiæ. Itē mercurius cū fuerit domin9
anni & fuerit i geminis significat multitudinē ni
uium. Et si fuerit i scorpione multiplicabūtur plu
uiæ & niues: & similiter si mercurius fuerit in sagi
ctario multiplicabūtur pluuiæ & niues. Et simile
si mercurius fuerit in sagictario multiplicabūtur
pluuiæ & niues: hæc albu. ibidē. Itē albu. ibidē in
libello suo de floribus ca. de terremotu & diluui
is dicit q̄ cū fuerit saturnus in signis primaꝝ cō/
iunctionū & in ascensionibus eoꝝ aut proiecerit
radios suos in ea ex oppositione aūt. 4°. aspectu.
Et si ipse fuerit cū hoc impeditus & fuerit i signis
terreis faciet frigus & niues cū tenebrositate aeris
& corruptione eius & flatu uentoꝝ & ualidoꝝ.
Et hæc regula concordat cū illa q̄ prius allegabā
ab albu. 8. de cōiūct. magnis. & ab hali abēragel
li. S. Itē dicit alkin. & ponit' i fine li. nouē iudicū
q̄ dñi cōuētus aut oppositiōis p̄cedentis āni prin
cipiū aut q̄rtæ cū quo fiet applicatio notabis: ipsi9
enī stellæ cōmunicatio prout supra dictū est facta
ea quæ futura sunt exponit. Non minori autē at/
tentione curandū est cū quo ascendit gradus con
uentus domini ascēdētis āni dñi fiat applicatio.
Amplius grandinis aut himbriū aut siccitatis dux
& dator āni aut q̄rtæ conuentū aut oppositionē
respiciens ipsius etiā stellæ cuilibet applicatiōe fa/
cta quæ ei9 naturā sequūt̄ significat iminere & p̄/
cipue i termio aut domo ipsius cui applicat natu/
ræ cōsentanea locatus. Vnde & i tali casu saturn9
nebulas & aeris obscuritatē & grandinē multipli
cat. Et hāc regulā alkindi debes similiter obserua
re in omnibus coniunctionibus & oppositioni/
bus luminariū per totū annū. Itē scd'm alkindū
ubi supra. In cōuentu āni ascēdēs statue nō min9
& cētra. 12. equa mētis attētione notato. Et uidea
tur si acciderit aliq̄ aptio portæ eo mō quo dictū
est prius tractatu primo distinctione. 10. ca. 9. &
prout frequenter dictum est in isto tractatu scd'o
Tunc si ascribat' administratio in huiusmodi ap/
tio portæ saturno grandinē dimittit scd'm alkidū
ubi supra & aerē obnubilat. Et debes etiā obser/
uare hanc regulā de apertionibus portaꝝ in om
nibus coniunctionibus & oppositionibus & qua
draturis luminariū per totū annū. Itē dicit her/
mes in quodā ca. de cognoscendo dominiū anni
&c. ca. 4. 8. libri hali arengabel q̄ quando mars in
reuolutione anni inunctus fuerit cū uenere signi
ficabit niues & frigus. Itē alkindus i epistola sua
ca. 6. dicit q̄ quando sol iuppiter & saturnus sunt
in aliquo signoꝝ aquaticoꝝ & cauda cū illis fue
rit aut uenus timendū est in illa parte signi de plu
uiis multis & torrentibus & hoc cum coniunctæ
fuerit in hieme. Et si i æstate erūt nubes & grando
℣ Restat modo dicere regulas de grandine & ni
ue p̄ omnes q̄rtas anni ptolemæus. 2. q̄dripartiti
ca. 12. ubi. f. determinat de dominio anni non po
nit aliquas regulas particulares expresse de niue
& grandine nihilomin9 scd'm sētentiā ptolemæi
& hali ibidē Vide si planetæ qui dominantur in
loco coniunctionis uel oppositionis præcedentis
introitū solis i quēcunq; punctoꝝ cardinaliū aut
qui dominantur in angulo sequente locū coniun/
ctionis uel oppositionis prædictū. Si omnes illi
dominatores fuerint frigidi & humidi uel maior
pars eoꝝ. Et si in signis frigidis & humidis extite
rint & loca p̄cipalia prædicta fuerint frigida &
humida signa. Et si cum hoc prædicti domini fue
rint coniuncti cū planetis & stellis fixis frigidis &
humidis & ab eis aspiciantur signū est frigidita/
tis & humiditatis illius q̄rtæ āni. si cū hoc concor
dauerit natura illi9 q̄rtæ. Et maximæ si fuerit q̄rtæ
hiemalis unde si i hieme p̄ hanc regulā ptolemæi
pronosticaueris frigus & humorē si tunc fuerit fri
gus magnū & præcipue gelu in hieme si contingit
& cū hoc si pluuia ul' humor ceciderit id quod plu
et circa tempus signū est q̄ nix erit. Et hæc etiam
intelligere debes quotiēscūq; per aliquas regulas
astrologiæ pronosticaueris in hieme frigus ma/
gnum uel gelu & humorē simul. Et alkindus i epi
stola sua ca. 5. dicit sic: considera naturā temporis
anni & inspice ad naturā ueneris & martis si fue
rint frigidi & humidi aut calidi & humidi & in/
ter eos sit applicatio ab opposito aut ab aliquo
centroꝝ prænominatoꝝ & fuerit illa applicatio
latitudo eoꝝ una & fuerint continui cū sole aut
unus eoꝝ consydera applicationē lunæ cū sole in
aliquo centroꝝ prænominatoꝝ & concordan/
tiam. f. si fuerit lunæ natura similis naturæ illoꝝ.
illud est signū aquæ. Sed uis sua & debilitas si con
cordauerint illis duabus hæc fiēri & non erunt re
trogradi & erit illud tempus æstiuale aut uernalæ
erit enī aqua multū fortis & cū hoc tonitruū uen/
tus & grando multa. Et erit multitudo & pauci/
tas scd'm propīquitatē uaporis terræ & frigidita
tis uenti & caliditatis scd'm q̄ concordauerit la
titudo lunæ & mansio sua a solæ & pars & natu
ra temporis hæc alkindus ibidē. Itē dicit alkin

dus postmodū in eodē ca. qꝫ si fuerint omnes septem planetæ figurantes pars eorꝫ partis cū natura & erit pars eorꝫ de partis in centris prædictis & concordauerit qꝫ sint retrogradi in hiēme & ī autūno & in inclinatione meridiōali erit de roribꝰ & pluuiis qꝫ interficient populos & ciuitates & climata præter pauca. Et si fuerint in æstate & uere retrogradi in inclinatione meridionali erit silr nisi qꝫ non comunicabit res cum omnibus locis & erunt cum hoc tonitrua & fulgura & grando fortis: hæc Alkindus. Itē leopoldꝰ tractatu.6.dicit qꝫ cū luna &. Mars sunt in humido signo & alter īferiorꝫ solē aspiciat & martē nubila erūt terribilia: lāpades quoqꝫ & tonitrua & grādo & præcipue si mars aspiciat saturnū uel iouē uel solē & fuerit Mars dispositor tēporis: hæc leopoldꝰ. Et in cælo sunt quædā partes quæ ratione stellarꝫ fixarū in eis existentiū significāt niues & si loca magnarū coniunctionū uel eclipsiū fuerint in eis aut ascendentia eaꝝ: aut ipse partes cæli fuerint loca coniunctionū uel oppositionū luminariū præcedentiū introitum anni aut quartæ eius: aut ascendentia annorꝫ aut quartarꝫ anni aut cū fuerīt anni locorꝫ pricipaliū supradictorꝫ. Dicit itaqꝫ ptolemæus.2.quadripartiti ca.5.qꝫ partes præcedentes signi scorpionis sunt cōmixtæ cū uēto & niue & faciunt uenticiniū. Et scd̄m hali ibidē. Ille partes sūt de natura saturni. Itē dicit ptolemæus ibidem qꝫ aquarii signū generaliter in frigidat & ē aquaticū. Et eius partes meridionales uēticiniū facit. Et scd̄m hali: illæ partes meridionales aquarii sunt de natura saturni. Hæc ptolemæus & hali ibidem. Et plures sunt partes cæli quæ scd̄m ptolemæum ubi supra faciūt frigus & humorē: unde in hieme uidetur qꝫ debent significare niues prout frequenter dictū est in hac distinctione. Si fuerit in hieme signū frigoris magni & signū pluuiæ & humoris pro eodē tempore signū est qꝫ illud quod pluet tunc temporis erit nix & præcipue in locis multū frigidis cuiusmōi sūt loca ī partibꝰ borealibus & loca montuosa cū uento etiā boreali ul'sal tem cū aliquo uento sibi collaterali & etiā in multis partibus cū uento orientali. Et si hæc omnia si mul uideris concurrere signū est niuis multū notabile. Et hanc regulā semper debes miscere siue has circunstantias cū omnibus regulis de niue positis ab astrologis & finitur hoc capitulū.

¶ Capitulū quartū qualiter sit pronosticādū de niue & grandine per coniunctiones omnes & oppositiones & quartas luminariū.

c Vm uolueris pronosticare de niue & grandine per omnes cōiunctiones & oppositiones & quadraturas luminarium. Primo sciendū qꝫ nō oportet pronosticare multū de niue ut cōmuniter nisi ī hieme uel ī principio ueris uel in fine autūni eo qꝫ in aliis partibꝰ nō frequenter accidit nix. Grando etiā prout prius allegatū est ab Aꝫ. frequentissime accidit in uere & in autūno raro tamen in æstate aut in hieme. Unde ad pronosticandū de grandine & niue primo respiciendū est si concordet natura tpis sui p quo pnosticare uolueris: & deinde pceded̄ū est ad regulas astrologiæ particulares significātes niuē & grandinē. Primo ergo si uolueris udicare de niue & grandine alicuius mensis uel medietatis aut quartæ mensis uide regulā prius positā in ca. pce/dente a ptolemæo & hali elicitā.2. quadripartiti ca.12. uidelicet si plētæ qui dñantur in loco cōiunctionis uel oppōnis uel q̄draturæ lūinariū: & silr q dñant' in angulo seqnte quēlibet illorꝫ dictorꝫ locorꝫ. Si oēs illi plētæ fuerīt frigidi & hūidi uel maior pars eorꝫ & p̄cipue si saturnꝰ in dictis locis dñetur q specialr niues & grādines efficit put patet ex prædictis ab alkindo ī fine libri.9.iudicū & a ptolemæo.2.q̄dripartiti ca.8. ac etiā si loca principalia prædicta fuerint principalia signa frigida & hūida: & si cū hoc fuerīt prædicti dñi cōiuncti plētis uel stellis fixis hūidis uel aspiciant' ab eis signū est niuis in locis frigidis. Si hæc omnia in hieme concurrant. Item scd̄m sententiam iafar de pluuiis capitulo.6. si in coniunctione uel oppōne uel quadratura luminariū luna marti applicuerit nubes tonitrua & grādines significat. Itē alkīdꝰ in epla sua ca.6. dicit sic q̄n sol iuppiter & saturnꝰ sunt in aliquo signorꝫ aquaticorꝫ & cauda cū illis aut uenus timendū erit in illa pte signi de pluuiis multis. & hoc cū adiūcti fuerīt in hieme. Sed si in æstate erūt nubes & grandines & erit hoc scd̄m mansionē lunæ cū illis. Et abrahā auenaris ī libro de reuolutionibus. ca.13. dicit sic. Aspice in principio cuiuslibet mēsis. Si dñs ascendētis est iuppiter uel mercuriꝰ & aspiciāt se & fuerint ī anuicitia & partilitate signi ascēdētis & sint ī anglis & aspiciant se de q̄rto uel opposito & alter eorꝫ erit de signo terreo significabūt grādinē & tēpestatē. Itē ī oi cōiūctione & oppōne & q̄dratura luīariū respiciendū ē ad regulā frequēter recitatā de aptionibus portarꝫ. Si ergo ī p̄dictis figuris luīariū fuerit alia aptio portarꝫ eo mō quo dictū est. & si in huiusmodi aptione portarꝫ admīstratio ascribat' saturno & scd̄m alkindū ī fine libri .9. iudicū grādo erit cū mltis nubibꝰ i aere. Et debes obseruare omnes regulas de frigore & hūore in hieme & p̄cipue si cū hoc fuerit gelu uel frigus magnū. Si enī omnia ista significentur p dominiū alicuius coniunctionis uel oppōnis ul'q̄draturæ luminariū in hieme signū erit qꝫ illud quod tunc pluet erit nix prout dictū est prius: & finitur hoc capitulū.

¶ Capitulum.5.qualiter sit pronosticandū omni die de niue & grandine.

CVm uolueris scire quid sit quolibꝫ die de niue & grandine in tempore conuenienti.uide si pro ipsa die sit signum magni frigoris. Et pro tunc fuerit signum pluuiæ illud qđ pluet erit nix ut cōiter & præcipue in locis septentrionalibus multuꝫ frigidum & in locis montuosis. Item dicit alkindus in epistola sua.cap.7.cū uolueris scire quid sit quolibet die de pluuiis uentis tonitruis & grandinibus accipe signa de sole ad saturniuꝫ & pice de signo lunæ & ubi termiuabitur numerus:uide quis planeta sit i illa domo dominus.Si fuerit domus saturni erit illa dies frigida:& quia saturnus significat niues & grandines ut prædictum est. si tunc saturnus dominetur in signo illo ubi numerus terminatur signum erit niuis uel grandinis in illo die si tempus anni fuerit ad hoc conueniens. Item uide regulas illas prius positas in distinctione.2.capitu.4ᵒ. de frigore:& etiam regulas prius positas in distinctione imediate præcedente uel capitulo.5.de humore & himbribꝰ.Quæ quidem regulæ ponunt prius a linconien.in tractatu suo de temperie aeris:& etiam ponuntur in exafenon. Item uide illas regulas de himbribus & frigore aeris quæ ponuntur a trimegisto libro.4.capitulo.1. & similiter libro.5.cap.præcedenti. Item etiam quæ ponuntur a dorotheo aomar in fine libri nouē iudicū.Et similiter quæ ponuntur ab alkindo ī fine libri nonē iudicū & in epistola sua in diuersis capitulis.Et quæ similiter ponuntur ab hermáno in tractatu de himbribus & a leopoldo in tractatu suo.sexto sui libri.ac etiam uide omnes regulas astrologorum quas prius posui in duabus distinctionibus prædictis huius tractatꝰ secūdi.de quottidiāo frigore:& similiter de quottidiāis himbribus siue humore quottidiano.Si igit pro aliquo die pronosticationis magnū frigus sine gelu & cū hoc humorē siue himbres pro eodē die p illas regalas astrologiæ pronosticabis & niuem pro illo die & tempus anni ad hoc conueniens fuerit ꝑ ut dictū est priꝰ.s. pronosticabis niuē uel grandinem pro eodē die si tps āni ad hoc conueniēs fuerit ꝑ ut dictū est priꝰ sic ꝑnosticabis niuē ꝑ illo die Si fuerit ista dies in hieme & similiter grandinem in tpe conuenienti grandini.Sed de grandine difficilius est pronosticare q̄ de niue propter causas prius positas in capitulo primo de generationibus huius distinctionis eorundem. Item dicit frater qui uocat se perscrutatorē in tractatu suo đ temperie aeris.cōclusione.2.ꝙ sol in exaltatione promittit grandinē. sed nec niuē nec gelu si sit in termino martis nisi sit in locis montanis.De quibus aūt exaltationibꝰ loquitur frater uide ibi priꝰ tractatu primo huius libri.distinctiōe.10.ca.4.Et dicit frater ubi supra ꝙ putei sūt maxie frigidi.de inde exaltationes cōiunctiones & exaltatio martis & omniū planetaꝝ & exaltationes particulares. Itē dicit frater ꝙ in tempore hiemis si sol nō sit in termino martis oīs applicatio ad saturnū in puteo facit gelu præter lunā quæ non habet morā cū eo:& tunc illud quod nocte cadet est congelatū ad modū extremorum straminum & cadit cuꝫ tali sonitu subtili.Consimiliter omnis aspectꝰ planetæ ad planetā in puteo facit gelu: tūc & quicqd pluit in montanis nostris est nix.In tali autē forma secūm gradus alicuius exaltationis fit grando. Minor eni causa frigoris facit grandinem q̄ niuē

Item saturnus solus in puteo si sol non sit in termino martis continue facit gelu:& omne qđ tūc cadet est nix.Alii autem planetæ non sic. Itē cuꝫ sol est in puteo tunc luna infra eius radios in aliqua exaltatione facit niuē in montanis & sic facit cum aliis planetis secūm exaltationes aliquas. Et nota ꝙ per omnes regulas iudicantes magnū frigus & magnū gelu in hieme in concursu regularū significantiū humores & himbres pro eodē tempore poteris pronosticare in locis multum frigidis gelu in hieme & similiter grandinē in tempore sibi conuenienti. Vnde diligenter respiciendu; est ad regulas causa frigoris q̄ himbrium q̄ pluuiarum siue humorū ad pronosticandum de niue & grandine. Vnde & istæ regulæ iam dictæ ī ista distinctione non sufficiunt ad pronosticandū de niue & grandine nisi habendo respectū ad regulas prius positas in isto tractatu de frigore & gelu & de himbribus & pluuiis & humiditate aeris & inter cætera respiciendum est ad naturam temporis anni:& similiter per regulas iam positas de niue & grandine pronosticandū est.

¶ Capi.6.de signis ꝑnosticis niuis & grādinis.

m Odo in hoc capitulo restat ponere signa pronostica niuis & grādinis Dicit itaq; ptolemæꝰ.2.quadripartiti.cap.7.ꝙ si signalia in aere apparentia circa luminaria hora alicuius eclipsis luminariū:& eadem ratione hora cuiuscunq; coniunctionis magnæ uel hora inceptionis aliquorum temporū reuolubilium:uł si cauda stellæ aut aliæ stellæ secūdæ in aere appentes tūc temporis fuerit coloris nigri uel uiridis ea quæ saturni naturam imitari diximus significabūt. Sed secūm sententiā ptolemæi ibidē cap.præcedente.s. ca.8.& secūm sniam albu.5.de cōiūctōibꝰ magnis dicit prio & ꝑ alkin.ī fi.li.nouē iudicū.& ꝑ alios multos astrologos. Saturnꝰ specialiter significat

niues & grandines:igit' ſignalia in aere p̄dicta p̄/
dicto mō colorata niues & grādines ſignificāt tpi
bus eis debitis.Et hali ſup centiloqo ptolemæi i ſi
ne dicit q̄ iſta cometa quæ dicit' nigra ē de natura
ſaturni & eius color eſt magis ceruleus q̄ niger.
Ipſa ergo cum apparuerit ſignificat niues & gran
dines temporibus conuenientibus quæ etiaz ſunt
de ſignificatione ſaturni prout dictum eſt. Et di/
cit album.5.de coniunctionibus magnis dria ulti
ma q̄ ſi apparuerit aliqua ſtella comata in æquidi
ſtātia ſigni arietis & a parte occidētis ſignificabit
multas plu.& inundationes fluminū & niues.Itē
ſcd'm albumazar ubi ſupra: ſi apparuerit aliqua
cometa ī directo capricorni ſignificabit ſuperflui
tatem niuis & grandinis.Et ſcd'm albu.ibidem:ſi
apparuerit illic in parte orientis ſignificabit niues
& pluuias.Et ptolemæus.2.quadripartiti.cap.ul
timo.dicit q̄ ſi ſol niger apparuerit in ortu ſuo ul'
in uiriditatē inclinauerit uel cum nubibus occide
rit uel circa ipſum unus uel duo circuli fuerint ſi/
ue circa nubes quæ ſoles appellatur humectat ea/
rū q̄ nubiū radii declinantes ad uiriditatē uel ad
nigredinē aerem hiemalē & pluuias iudicabunt:
hæc ptolemæus.Vnde ut uidetur ſi hæc omnia in
hieme contigerint cū magno etiam frigore erit ſi/
gnum niuis.Naz dicit hali ſuper eodē loco q̄ ſol
quando eſt aſcēdens uel occidit uel apparuerit ni
ger uel uiridis demonſtrat q̄ fumoſitas quæ ē cir/
ca eū eſt de natura ſaturni.Sed cum ſaturnus ſigni
ficat niues uel grandines ut prius allegatum eſt: ſe
quitur q̄ ſi ſol ī hieme ſic apparuerit & fuerit ma/
gnū frigus ſiue gelu q̄ erunt niues uel grandines ī
temporibus conuenientibus. Item ptolemæ.ubi
ſupra.conuenit etiam ut inſpiciamus ad lunam &
ad locū eius tertia die ante coniunctionem uel op
oppoſitionem & tertia die quando ſit in media
luce.&.3.die poſt quēlibet iſtarū horarū. Si ergo
in iſtis temporibus ipſa luna nigra apparuerit uel
uiridis uel ſpiſſa hiemalē aerem & pluuiam ſigni/
ficabit.Sed ſcd'm hali ibidem ſignificat tunc q̄ fu
moſitas quæ adiungitur circa eam eſt de natura ſa
turni:ergo ſignificabit niues & grādines quæ ſūt
de ſignificatiōe ſaturni in tēporib⁹ ſibi conueniē/
tibus ſicut prius dictum eſt. Item dicit ptolemæ⁹
ubi ſupra:conuenit etiā ut circulū qui circa lunam
formatur.attendamus q̄ ſi duo uel tres circuli cir
ca eā fuerint hiemalē aerem demonſtrabunt. Et ſi
turbidi aut ſpiſſi fuerint hiemalē aeré per uentici/
nium eſſe iudicabunt cum grandine minuto.Cū/
q̄ plures circuli fuerint plura erunt accidentia ſe/
cundū hoc quod prædiximus. Itē dicit ptolemæ
us ibidem q̄ circuli qui circa erraticas & nō erra/
ticas lucidas apparuerint demouſtrabūt res con/
cordantes cū coloribus circulorum & cū naturis
eos cōpræhendētibus:hæc ptole.Patet ergo ſecun
dū ptole.q̄ eodē modo ſit iudicandū per circulos
circa lunā.Si ergo illi circuli circa planetas & ſtel
las fixas lucidas ſic fuerint ſicut prius dictum eſt d'
circulis circa lunā:hæc eadē quæ dicta ſunt ſignifi
cabunt multa alia ſigna tempeſtatū & hiemalis ae
ris ſumpta ex his quæ apparent circa lumīaria &
alias ſtellas quæ ponuntur a ptolemæo uirgilio &
ab aliis quæ etiā tibi indicaui in diſtinctione præ
cedente.Si ergo illa ſigna occurrerint in hieme in
tempore gelido uel in frigido ualde q̄ plurima eo
rum niuē & grandinē ſignificabunt. Itē in parti
bus terræ circa mare.Si multæ nubes albæ appare
ant ac ſi eſſet terra ſiue mare uel ſaltē in horizōtis
parte quæ eſt uerſus mare.Et ſi ſic apparuerit ī uel
pere p̄ duos dies uel .3 .continuos & p̄cipue ī tem
pore hiemali & multū frigido ſignū eſt niuis. &
hoc ſatis expertū eſt in partibus meis.ſ.in partib⁹
borealibus angliæ. ſiue in northūbria quæ ſita eſt
ſupra mare ex parte orientis & eadē ratione hoc
eſt uerū in quacunq̄ alia parte angliæ quæ circa eſt
illud idē mare. Itē dicit albertus.2.metheorō
tractatu primo .c.17.q̄ cū aer turbidus ē clara tur
batione ad albedinē in ſuperioribus aeris declinā
te ſignū accipit.Vulgus q̄ illa nubes quæ tūc tur/
bat ſerenitatē aeris eſt nubes niuis quia nubes plu
uiæ eſſet obſcura & magis ſpiſſa & magis trahens
ad unū locū aeris.Sed cū nubes niuis multū habe
at mixtū d' aereo & iō alba & ſic præoccupata fri
gore ante multā ſpiſſatōnē & iō ſparſa per aeré &
unde uiſus diffunditur per ipſa. Itē dicit albert⁹
ubi ſupra q̄ aliud ſignū pronoſticum niuis eſt cū
ſentitur aer calefieri aliquantulū ponit uiſionē ta
lis nubis in hieme tunc enī pronoſticantur in pro
ximo niuē uenturæ: cui⁹ cauſa eſt quia iā calidū ni
uis cū aereo inducto paulatī incipit expelli a nube
& hoc eſt cū iā incipit congelari poſt qd' proxiæ
ſequit' deſcenſus niuis.Ex hiis patet quare cū nin/
git uidelz obſcurū ē cælū alba q̄dā obſcuritate. Sz
cū pluit eſt nigrū nigra obſcuritate.Et hoc neq; ni
ſi raro q̄ ſi nubes niuoſa ſparſa eſt & demonſtra/
ta pluuioſa aut contracta eſt & quaſi ad aquā re/
ducta & iō minorē locū occupat q̄; niuoſa hæc al
bertus ubi ſupra.Et nota q̄ cū ſigna pluuiæ fuerit
multa & fortia cū calore uel frigiditate tempera/
ta tunc pluuiam deſignabunt. Sed ſi ipſa ſigna
pluuiæ fuerit multa & fortia & cū eis apparuerit
ſigna multa & fortia uel cū eis fuerit frigus ī actu
multū excellens & præcipue in hieme tunc niuem
deſignabunt & grandinē in tempore conueniēti.

Itē ſigna pluuiæ ſi pauca & debilia fuerint cū ca
lore uel frigiditate temperata tunc ſignificabūt co
piam roris uel nebuluā uel ſaltē obſcuritatē aeris
& diſpoſitionē ad pluuiā multū propīquā. Si aūt
fuerit pauca uel debilis cū frigiditate notabili uel
cū ſignis fortibus ipſi⁹ gelu tūc ſignificabūt pluuiā

Signa autem pluuiæ circa æquinoctia sicut circa martium uel septembrem pluuiam uel grandinẽ significabunt sub disiunctione. & prout allegatũ est prius ab Aristotele primo metheororũ.cap.6. nix generatur in loco & tempore multũ frigido. ſ.in hieme & in locis septentrionalib⁹ & similiter in locis montanis. Sed ſcd̃m Aristotelẽ ibidẽ: grando generatur in locis & tempore temperatis & maxime generat̃ frequentius in tempore ueris & autũni. Et similiter in tempore maturationis fructuũ. Minus autem in hieme & i æstate. Et nota q̃ grando ueniens in hieme est minorũ partiũ: & magis rotundarum & magis etiã albarum q̃ grando ueniens in uere uel in æstate uel in tempore autũnali. Excessus uero niuis præteritæ apprehendi potest ex hoc q̃ aquæ fluuiales sunt multu; maiores excessiue q̃ solebant. Itẽ q̃ multæ paruæ aues sicut passeres capiantur. Item q̃ animalia siluestria sicut cerui & damæ sint magis macræ q̃ solebant & in siluis moriantur plura eorum.

Excessus uero grãdinis scitur ex destructione ſegetũ & herbarum. Dicit enĩ albertus.20.metheororũ tractatu primo.capitu.15. q̃ grando cadens non solum destruit fructus quos inuenit sed impedit fertilitatẽ terræ in sequenti anno & ea quæ peritit reddit inutilia: qd̃ non facit gutta pluuiæ magnæ nec nix: huius causa dicet̃ in distinctione.10. huius tractatus. ubi tractabitur de caristia ãnonæ. Et dicit prædictus albertus ubi supra q̃ aquæ niuis resolutæ fœcundãt terram & faciunt crescere semina quia calidũ egrediens paulatim temperat in eis frigiditatẽ & bonæ fiunt cõmixtionis cum aereo terrestri: hæc ille. Ex his ergo pat; q̃ nix herbis & plantis prodest & non nocet nisi solum ratione suæ humiditatis in quibusdã campis & etiam ratione nimii frigoris. Si acciderit simul cum niue. Sed grando ut dictũ est nocet eis: pruina uero si magna fuerit & diu durans in uere seminib⁹ tunc satis solet nocere: ros uero plus prodest q̃ nocet. & finitur hæc distinctio de niue & grandine.

¶ Incipit distinctio.6. de uentis & tempestatib⁹ & continet septem capitula. Capl̃m.1. de generatione & origine uentoꝝ.

QStq̃ in præcedentibus distinctionibus hui⁹ tractatus secũdi determinatũ ẽ de calore & d̃ hibrib⁹ pluuiis nubulis & humiditate aeris & de frigore & siccitate & de niue & grãdine & aliis impressiõib⁹ humidis in aere: & quia non potest haberi cognitio de prædictis accidentibus nisi habita cognitione de uentis eo q̃ uariatio uentorũ est maxima cã uariationes cuiuscunq; temperiei aeris. Intendo in hac distinctione ponere regulas particulares de uentis & tempestatibus simul cũ regulis uentorũ & quia tempestas nunq̃ est sine uento: quotienscũq; enĩ fuerit pluuia uel nix uel grando multũ excellensraut quotienscũq; himber excellẽs fuerit. si nõ fuerit cum hoc uentus non dicitur esse tempestas Sed si fuerit pluuia multa uel nix grãdo multa cũ uento calido: tunc dicicur esse tẽpestas in aere. Itẽ si non fuerit nisi modica nix uel pluuia uel grãdo sed si cũ hoc fuerit uentus ualidus adhuc dicitur esse tempestas unde tempestatẽ maxime efficit uentus. Vnde ideo in hac distinctione de uentis & tẽpestatibus simul intendo loqui. Isidorus uero.15 etymol̃. ca.16. dicit q̃ tempestas aut pro tempore dicit̃ sicut dicere historiographi solent dũ dicunt ea tempestate aut a statu cæli quia magnitudĩe sui multis diebus oritur. Iste uero secundus modus tempestatis quẽ ponit isidorus est magis ad ꝓpositũ q̃ primus & a uento sumit originẽ. Vnde & aeris simul tractandũ est & in hoc cap.1. huius distinctionis intendo ponere descriptionẽ uenti & generationẽ eius scd̃m diuersas opiniones ac etiã ulterius in hac distinctione ponã numeru; & positionem & ordinẽ uentorũ & eorum naturas scd̃m antiquorũ dicta: & ulterius dicam quæ planetæ & quæ signa in cælo quos uentos moueant. Ventus aũt scd̃m sententiã isidori.13.ety.cap.13. & scd̃m sententiã iohãnis ianuensis in suo catholicon dicitur a uẽnio uenis quia ueniat uentus & quia uiolatus & uehemens sit & uiolentus ueniat Vis enĩ eius tanta est ut dicit isidorus ut non solũ saxa & arbores euellat. Sed etiam cælũ terrãq; cõturbat & maria cõmoueat. Quidã autẽ philosophi antiqui dixerint uẽtũ esse aerẽ agitatũ de quorũ nũero fuerat isidorus & seneca & beda & plures alii q̃ quidẽ opinionẽ improbat Aꝛ.2°. metheororum.ca.8.ſ.de spiritibus aut dicamus &c. Dicit itaq; isidorus.13.etymologi.capitulo.13°. q̃ uentus est aer cõmotus & agitatus & pro diuersis partibus cæli nomina diuersa sortitus est. Et seneca libro quarto naturalium quæstionum dicit q̃ uentus est fluens. Et dicit q̃ quidam ita diffinierunt: Ventus est fluens aer cũ impetu in unam partem. Et hæc diffintio est diligentior q̃ alia quia nunq̃ aer tam immobilis est ut non in aliq̃ sit agitatione aut immobilis existat omnio: qd̃ patet ex hoc quia cum sol in aliquem clausum locum infusus est: uidemus corpuscula minima i aduersũ fieri alia sursum alia deorsum uacua concursantia: unde cu; parũ diligenter comprehẽdit q̃ uult qui dixerit flux⁹ ẽ maris agitatio sic̃ necĩ hiẽ. Si dicat

uentus est aer in unam partem fluens aut aer fluens impetu aut uis aeris in unam partem entis uel ruentis aut cursus aeris aliquo concitatore. Ex his uerbis senecæ patet qꝫ nulla istarũ diffinitionum sit sufficiens. Sed illa prius dicta. s. uentus est aer fluens cum impetu in unam partem: & dicit seneca in unã partem fluens quia illud quod fluit in unam partẽ fluit. nemo enim aquam fluere dicit: sed tantũ intra se mouetur. Sed si in unã partẽ fertur. Et dicit seneca qꝫ mouens aerem est aqua fluens uel uapor ab aliqua eleuatus & in montibus primo intercluſus: & deinde cũ montes ipsum capere non possunt ad unã partem ubi uia liberior est euadens & in illam partem aerem impellens. Et huius signũ dicit esse qꝫ maxime uẽtus uenit ab illa parte ubi aquarũ & montium est plurimũ: qa plana licet habundent aquis carent tam aura quæ uentũ facere possit. Ex his uerbis senecæ patet qꝫ ipse uult qꝫ illud quod pellit aerem est uapor aqueus collectus & qꝫ ipse aer sic percussus & agitatus sit uentus. Et huic opinioni senecæ cõcordat opinio bedæ. libro primo de temporibus. ubi sic dicit. Ventus est aer cõmotus & agitatus sic flabello breui potest approbari: nec aliqd intelligit q̃ fluctus siue cõmotio aeris qꝫ ut clemens ait ex quibus dã montibus uelut compressus & coãgustatus ordinatione dei cogitur & exprimitur in uentos ad excitandos fructus æstusqꝫ temperandos: hæc beda. Et hermes trimegistus libro quarto. cap. 2. dicit qꝫ ex uelocitate firmamenti & calido motu solis impulsus aeris oritur. Ex impulsu fructus maris generatur ex quibus motus nascitur qui uentus dicitur. Si autẽ cauernas terræ subintrauerint uenti & exierint in se tumidi cõmotus augmentatur. Vnde & maior eorũ motus & tẽpestuosus proiciatur: procreatur hinc ciciliaqꝫ cauernosa est uentorũ regio dicitur hic trimegistus. Et guilelmus de conchis in sua philosophia: libro. 3. dicit sic. Aliquando fumus euaporat de terra cũ quo particulæ terræ & aquæ eleuantur quæ naturali motu ad centrũ uolunt descendere. Sed impetuosiũ ascendentis in contrariũ mouentur ex qua fluctuatione aeris in aliquã partẽ mouetur & fit uentus. Etiam dicit prædictus guilelmus ubi supra qꝫ terra cauernosa est utpote naturaliter sicca: subintrat ergo una pars aeris cauernas terræ & altera exire laborat: ex quo conflictu aer cõmotus uentũ generat inde est qꝫ cicilia quæ ẽ cauernosa regio uentorũ dicitur. Itẽ ubi supra dicit prædictus guilelmꝰ qꝫ nubes superiores ruptæ uẽtos generant quia fuit hoc modo. cũ enim corpora diuisa terreno uapore ab infimo ascendant quædã eorum sunt calida & quædam frigida quædam humida & quædam sicca. Cũqꝫ in unum sunt conglobata quædã concauæ nubes efficiuntur inter quas interualla fistula in modum tibiæ relinquuntur. Angusta quibus tenuis intercluditur subit: quia maius desiderans spacium sibi obstantia scindit & in uentum erumpit & hic uentus est procelosus quia strane emittitur: & cum descendit alios uentos quos reperit secum trahit. Item guilelmus ubi supra dicit ex refluxionibus occeani uentos nasci hoc modo. Cum duæ refluxiones in occidente in illo. s. fonte totius humoris. Vna. s. ad septentrionẽ: & alia ad austrum diuiduntur in tantum ut aquarũ separatione aer mouetur. Et si tãtus fuerit impulsus qꝫ usqꝫ ad nos puenerit generat uẽtus quocat zephirus. Duæ uero refluxiones quæ in eleuce diuiduntur simili modo generant uentũ qui curus uocatur. Cũ uero occidentalis & orientalis se ad septentrionẽ urgentes in medio septentrionis cõcurrunt ex repercussione mouetur aer fitqꝫ uentus septentrionalis qui boreas dicitur qui etiã in frigida zona nascitur merito frigidus dicitur etiã siccꝰ quia nubes ab angulo terræ ad mediũ fugat. unde & pluuiosus est iuxta torridã zonam. Cũqꝫ transit torridã zonam calefit. Vnde & si uobis frigidus sit ibi tamen est calidus. Similiter etiã duæ refluxiones ad austrũ se uergentes in medio sibi occurrunt & generatur auster qui similiter ultra torridam zonã frigidus est & siccus ut apud nos boreas. Quippe tamen in frigida zona oritur quia per torridam zonã transit calefactus ad nos peruenit calidũ fugando ante se nubes usqꝫ ad angulũ terræ in quo nos habitamus generatque nobis pluuiam & est nobis ex accidente calidus & humidus qui in sua regione est frigidus & siccus hoc guilelmus de conchis. Sic ergo patet qualiter uenti quartuor cardinales ex motu aeris per refluxiones mariũ generentur. Et eodem modo ponit guilelmus generationem uentorũ collateraliũ ex mariũ refluxionibus secdm qꝫ accidunt ad prædictos uentos cardinales. Et Aristoteles. 2. metheororũ. reeitat opinionẽ quorundam antiquorum qui etiam dixerunt qꝫ idem aer ut motus est dicitur uentus ut autem constat in aquam dicitur esse pluuia. Et contra istam opinionem & similiter contra omnes alias opiniones prædictas asserentes uentũ esse aerẽ motum. Arguit Aristoteles ubi supra dupliciter. pmo sic. Aer est calidus & humidꝰ. sed uapor qui est principium pluuiæ non est calidus essentialiter sed frigidus. Fumus uero qui est principiũ uentorũ prout dicit Aristoteles licet sit calidꝰ tamẽ non est humidus sed siccus essentialiter: ergo aer essentialiter & æqualiter differt a pluuia & a uento. Secundo arguit Aristoteles sic: Aer motus non est uentus quia non magis aer motus debet dici uentus q̃ aqua fluens dicitur fluuius a quocunque manatione. Sed a determinato fonte naturaliter procedens: ergo nec

aer undecunq; nec qualitercūq; motus dicit' uēt⁹ Alias ēt ratiōes adducit supra albertus.3. metheo rorū.in tractatu primo.& capitulo.7.contra præ dictas opiniones asserentes uentum esse aerē mo tū quas hic ōmitto.sufficiunt enim ad præsens p̄/ dictæ duæ rationes Aḡ.Sed seneca.4.lib.natura/ liū questionū dicit q̄ opinio democriti est q̄ aer est quoddam inan ab aqua & a terra euaporatio nes susciens inde fit q̄ minuta corpora in angu sta parte aeris cōgregātur: quorū unū i aliud inci dens aerē mouet donec p latitudinē aeris diffusa unū aliud īpellere nō desinit:qd' p sil'itudinē fori habetur in quo dum pauci homines incidunt sūt tamen tumultu.Si uero turba incedunt in āgustū aliorum incidentium in alios rixa fit.Sed hāc opi nionem improbat seneca dicens q̄ in die nebulo/ sa multa corpora in unū sunt aggregata in aere q̄ testatur spissitudo & obscuritas nullū tamen tem pore magis caret uento q̄ nebulosum. Item dicit seneca q̄ circa flumina & latus freqnens nebula ē arctatis cōgestisq; corporibus nec tamē ibidē:idē uentus est. Item interdū causata caligo diffundi tur ut conspectū in uicino stantium eripiat q̄ nō eueniet nisi in paruum locū corpora se multa có/ pellet' attū nullus uentus esse apparet:igitur præ/ dicta opinio democriti stare non potest:hæc se/ neca. Positis opinionibus antiquorum de uen / tis restat ponere opinionē Aḡ.Sed primo ūiden dum est quæ sit materia uenti.Dicit itaq; Aḡ .2°. metheororum.cap.8.q̄ cum duplex exalatio hu/ mida & exalatio sicca quæ dicitur fumus.Exala/ tio humida principium est pluuiarū .Et exalatio sicca principium est uentorum.Manifestū est er/ go q̄ alia est natura pluuiæ & uenti & non eadē sicut quidam dixerunt prout dictū est.Et hæc no/ stra opinio dicit.aḡ.Confirmatur multis signis s.q̄ exalatio humida sit principium pluuiæ & ex alatio sicca sit principium uenti. Primū signū est q̄ quandocūq; plus abundat de exalatione humi da in aliq̄ regione tunc fiunt anni notabiliter plu uiosi.Quando uero plus abundat de exalatione sicca fiunt anni uentosi: sæpe át contingit q̄ aliq̄ tota regio similiter sit multum pluuiosa & multū uentosa & hoc est q̄ similiter situata est ad solem: Consimiliter etiam contingit q̄ una regione exi/ stente multū humida contigua regio sit multū sic/ ca & uentosa.Aliud signum est q̄ pluuiæ faciunt cessare uentos.Cui⁹ causa est hæc quia cū terra fue rit irrigata per descensum pluuiæ: pluuia sit descē dens infrigidat exalationē siccā q̄ deberet esse ma teria uenti:& ideo uenti primo quidē sunt forti / ter flantes postea cessant superueniente pluuia: & sic cessantibus pluuiis fiunt uenti. Itē q̄ cessanti bus pluuiis fiunt uenti patet quia cum terra fuerit multū de plura caliditate solis eleuatur ab ea mul ta exalatio non solū humida sed etiam sicca quæ ē materia uenti & principiū eius:& ideo &c. Ter/ tiū signum ponit Aḡ.s.q̄ maxime uenti flant a se ptentrione.i. a polo septentrionali & a meridie i. a polo meridionali.sol enim nunq̄ directe sup/ egreditur ista loca .& ideo maior frigiditas est in illis:& per consequens maior habundantia a/ quæ descendentis:sed a locis illis in quibus habun dat aqua maior eleuatur exalatio quēadmodū ex multis lignis uiridibus amplior eleuatur fumus: & ideo cum exalatio sicca sit exalatio uentorum ab illis & locis uenti flant fortissimi & ualidissi / mi.Ex istis tribus signis colligitur sc̄dm Aristote. q̄ ad multiplicationē exalationis calidæ & siccæ multiplicantur uenti:& per consequens exalatio calida & sicca est materia uenti.Sed Albertus ubi supra tractatu prīo.& cap.8. dicit q̄ materria uē ti est uapor qui ascendit de terra & est uapor ille frigidus & siccus subtilitate sua aerē transcendēs . Et superius in eodem tractatu.cap.5.dicit albert⁹ q̄ materia uenti est uapor terreus aeris superiora transcendens.Et licet ignium in altissimo aeris ge neratorum etiam fit uapor terrestris subtilis mul/ tum tamen differentia est inter illū uaporē & istū in tribus.Quarū una est in calore qui maior est i materia igniū q̄ uentorū secunda in subtilitate & continuato quia materia ignium magis est subti / lis & minus continua:& per consequēs magis ab humido separata q̄ materia uentorū.Materia au tem uentorum econtra.minus subtilis est & ma/ gis continua.eo q̄ humido magis est permixta . Tertia autem est quantum ad locū suæ generatio/ nis quia uentus non ascendit usq; ad superius in/ terstitiū aeris:sed potius usq; ad partē aeris frigi / dam:sed materia ignium ascendit ad superius in/ terstitium aeris:ergo materia uentorum differt a materia ignium.Et dicit albertus ubi supra:q̄ ra/ dix uenti est ex uapore qui ascēdit ex terra & prin cipium esse eius ex eo & materia eius est uapor ta lis qui est frigidus & siccus subtilitate sua aerē trā/ scendens & cum inspissatur frigiditate aeris forti ter impellit aerem.Et fit uentus:uapor ergo ille sic eleuatus est corpus uenti & principiū flatus eius & radix prima in qua radicatur esse ipsius & est eius materia:& ideo per motū eius flat uentus & mouetur sc̄dm quantitatem eiusdem uaporis sic/ ci qui sic de terra eleuatur in multitudine & pauci tate & cū abscinditur eleuatio talis uaporis quie/ scit uentus:hæc albertus.Dicit Arist. ubi supra q̄ exalatio calida & sicca quæ est materia uentorum eleuata superius obuiat aeri existēti in frigida re/ gione & sic obuians impellitur ita ut non possit amplius moueri sursum directe nec potest directe moueri deorsum cū sit leuis i actu quia propterea mouetur motu composito ex motu sursum & ex ex motu deorsū.s.ad latus & sic mouetur uentus : hæc Aḡ.Hic aūt uidet' albert⁹ cōtradicere Aḡ.d'

generatione uenti in duobus. primo .ſ. in hoc qꝫ
dicit qꝫ materia uenti eſt uapor frigidus & ſiccus
Cū tñ Aꝝ. dicat qꝫ materia uẽti ẽ exalatio calida
& ſicca eo qꝫ non ponit aꝝ. niſi tñ duas exala/
tiones .ſ. exalationẽ calidã & humidã quæ eſt ma
teria pluuiæ & exalationẽ calidã & ſiccã q̃ ẽ mate
ria uenti & igniũ in aere ſuperiori ſcd̃m eũ: ſed hu
ic poteſt reſponderi dicendo qꝫ iſta exalatio ſicca
quæ ẽ materia uenti ſcd̃m intentionẽ alberti ẽ ca/
lida qñ primo attrahit̃ a terra ꝑ uim corporꝫ ſup
ereſtiũ. Sed poſtmodũ cũ eleuat̃ in aere ex frigi/
ditate aeris uel nubiũ frigefit. Et ſatis rationabiliꝫ
dixit albertus qꝫ exalatio illa quæ ẽ materia uenti
nõ eleuat̃ uſq; ad ſupi⁹ã terſtitiũ aeris. ſicut illa ex/
alatio quæ eſt materia igniũ nec eſt ita ſubtilis. ſed
eſt magis ſpiſſa exalatio & magis terreſtris. Secũ/
do uidetur albertus cõtradicere Aꝝ. ĩ hoc qd̃ di/
cit iſta exalatio quæ eſt materia uenti cũ ſpiſſatur
frigiditate aeris fortiter impellit aerẽ: & ſic fit uẽ/
tus: cũ tñ dicat Aꝝ. qꝫ iſta exalatio quæ ẽ materia
uenti obuiat aeri exiſtenti in frigida regiõe & ab
ea impellitur. unde iuxta uerba alberti uidetur qꝫ
materia uenti deberet eẽ aer ſic motus & non illa
exalatio & ſic nõ diſcordaret albert⁹ ab antiqs q̃
dixerũt uẽtũ eẽ aerẽ motũ. Sed huic dicit̃ qꝫ alber
tus uult intelligere qꝫ materia uenti ẽ iſta exalatio
ſicca de qua locutũ eſt & nõ aer ſicut plane patet ꝑ
uerba ſua ubi ſupra ca. 9. ubi dicit ſic. Omnes anti
qui dicunt uentũ eſſe aerẽ impetu fluente a uapo/
re aqueo percuſſũ. Sed tñ abſq; dubio uentus cãli
ter uapor terreus & flatus uenti in principio flan
te eſt motus illius uaporis a ſurſũ in deorſum. Fla
tus aũt paſſiuus uenti eſt aer impulſus a uapore il/
lo & illũ factũ paſſiuũ antiqui dixerunt eſſe uẽtũ.
Itẽ in eodẽ cap. paulopoſt dicit albert⁹ qꝫ uapor
terreus materia ẽ uẽti ſcd̃m qꝫ uentus dicitur acti
ue primũ quia flat actiue. Nã illud quod flatur ẽ
aer: eſt autẽ efficiens uenti per motũ ſuũ & eſt ra/
dix eius ſcd̃m ſuũ genus per frigidi & ſicci q̃
dominantur in ipſo: & ſic non eſt inconueniens
qꝫ aliquod unum & idem in cauſalitates pluri/
mas incidat: hæc albertus. Et dicit Aꝝ. ubi ſupra
qꝫ motus uẽtorũ ẽ obliquus & lateralis circa terrã
& nõ ẽ directe in ſurſum neqꝫ directe in deorſum
ſed circulariter: iam ẽt uẽtus nec ſurſũ directe nec
deorſũ mouet̃ ſed circulariter. Albert⁹ uero ubi ſu
pra. ca. 22. põit alias cãs q̃re mouet̃ uẽtus circulari
ter. d. qꝫ ſtellæ q̃ mouẽt uẽtos mouẽt̃ circulariter.
Sed hoc ẽ q̃ſi principiũ qꝫ cũ aliqua cauſa ꝑ motũ
ſuũ inducit effectũ qꝫ effectus in aliquo mutetur
motũ cãre oportet ergo uaporẽ tortuoſe ad mi/
nus per arcũ horizontis moueri. Sed ratio alberti
ſumpta eſt ex parte loci in quo generatur uentus.
hic enĩ ſubtus dicit albertus hẽt caloré ꝑ circuitũ.
undiqꝫ expellẽs a ſe frigus: & ſimiliter ſupra ſe hẽt
æſtũ qui ſiliꝫ undeqꝫ a ſe repellit frigus: agitat̃ autẽ
uapor calidus a frigore: oportet ergo ut ſiſr agite
tur ille uapor uẽti in loco frigoris i circuitu: & ſic
motus uenti eſt tortuoſus. Tertia cauſa ut dicit al
bertus eſt ex ipſo uapore qui impellitur ſurſum a
calore eleuante & ꝓcutietur a frigore inſpiſſante:
ergo oportet qꝫ cedat ad latus in circuitu terræ. Et
ſi mouetur uentus circulariter. Et Aꝝ. ubi ſupra:
mouet unam dubitationem. ſ. utrũ uenti prĩo in/
cipiant flare a parte ſuperiori uel a parte inferio/
ri circa terrã: & dicit qꝫ ſignũ euidens uidetur eſſe
qꝫ uẽtus ſic flans a parte ſuperiori qñ uolẽtes præ
dicere ad partẽ quam debeat flare uẽtus circa nos
conſiderant uerſus quã partẽ nubes mouetur qa
uerſus illam flabunt uẽti: & ſic principiũ mot⁹ uẽ
torũ eẽ uidetur a loco ſuperiori qui ẽ circa nubes.
Sed abſq; dubio uapor qui ẽ materia uẽti primo
eleuat̃ a deorſum in ſurſum. Et dicit albertus ubi
ſupra. c. 13. qꝫ ille uapor ſit eleuatus cũ ſepius a fri
giditate loci repcutitur & agitatur & mouetur i/
pulſus in latus unũ & ſuperius ubi tangit. Cũ fri/
gus ibi uiolẽter deprimitur & ſuo deſcẽſu impel/
lit aerem ex obliquo inferius ad terrã non directa
diametro ſed potius obliqua: & iõ materia eius ẽ
a deorſum ueniẽs in ſurſum. Sed motus ei⁹ & fla/
tus ẽ a ſurſũ oblique ualẽs deorſum: hæc albertus
ibidẽ. Sed adhuc reſtat magna dubitatio ex par/
te continuationis flatus uenti: unde continuetur
per tam magnum tempus: utputa per tres dies uel
quattuor: & aliquando per unã quartam lunatio
nis ex quo uapor ille prædicto modo motus uer/
ſus unam differentiã poſitionis non iterato redit
ad eandem nec ille uapor de ſe ſufficit ut ex eo ge/
neret̃ uentus continuat⁹ per tantũ tempus: un/
de ergo accideret iſta continuatio uenti. Sed di/
cit Ariſto. ubi ſupra qꝫ generatio uentorum ſimi/
lis eſt generationi fluminorum faciet eſſe fluuii
i prĩcipio ortus ſui miniæ ſũt: ſed ulteri⁹ ꝓcedẽtes
a longe efficiuntur maximi per additionem alio
rum fluminorum ad ipſos ita uenti in principio
ortus ſui minimi ſunt. ſed ulteri⁹ procedentes per
loca in quib⁹ eleuetur multitudo exalatiõis calidæ
& ſiccæ fiunt ualidæ & fortiter. Si enim boreas
in loco a quo ĩcipit flare minim⁹ & quaſi inſenſi/
bilis. Sed ulterius procedens per loca in quibus
eleuetur multitudo ex alatiõis uſq; ad nos fit mul
tũ ualidus: hæc Aꝝ. Et dicit albertus ubi ſupra. c.
14. qꝫ omnis uentus in principio debilis eſt exſuf/
flationis: quia cũ materia primo paulatim a deor
ſum aſcendit facit motũ debilem & paruũ eſt qd̃
ſuperius repercutitur a frigido: ſed cum multipli/
cata eſt materia tunc multũ de ea & cum magno
impetu repercutitur ſuperius: & ideo facit flatum
fortem cum proceſſerit tempus ab eleuatione ma
teriæ: & hoc etiam ulterius innoteſcit: ut dicit al/
bertus quarum non ſit uentus continui flatus ſi
cut facit unam ſufflationem & ceſſat & poſt

facit aliā:nō enī exsufflat nisi qñ deprimit uapor a supiori frigido hoc aūt nō fit cōtinue:sed qñ sol depressus est:tunc cōfortat calore loci inferioris & assūpto plus materie.& itez eleuat & tunc se cūdo repercutit & exsufflat & ita alterat uices a/scendē do & reflectēdo donec abscindit in toto. Patet ēt ex his q̄re non est flatuū æqualiū: hoc enī iō est qa nec materia uaporis ē æqualis sēper : nec æqualiter in eodē ipetu repercutit eo q̄ frigiditas sit maior & minor & uapor & est inequalis spis/sus & rarus.Inter duos tñ flatus fortes sūt mlti de biles propterea q̄ adherent uapori spisso ex re/liquis,uapoꝛ minꝰ spissoꝛ.Et dicit Aꝛ. ī de pro bleumatibꝰ.particula.26.q̄ uenti & præcipue au strales sunt in fine cū debent cessare maxime uali/di.Ad hoc aūt mouet albertus dubitationē,ubi su pra.cap.21.quare.s.uentus mouetur ad oppositū sitū sicut aquilo ad meridiē & meridies ad aquilo nē:& sic de aliis uētis.Vapor q̄ est radix uēti aut sequitur motū eius qđ eleuat ipsum:& ex hoc ē ca lidus:& tunc directe deberet ascendere aut sequit modū materiæ quæ ēterrestris.Et tūc deberet dire cte descendere amplius.Si motus eius est ad latus quod facit eū potius moueri ad unū latus q̄ ad ali ud. Videt enī ita debere moueri aquilo ad oriētē sicut ad meridiē. Istis dubiis respondet albertus in eodē cap.uersus finē dicens q̄ uapor uenti ge/neratꝰ a calore ut dictū est & expellit & percutit a frigore.Frigus aūt istud ē post ipm:& iō impel lit ipsum ante se ad sitū oppositū.Si aūt quæratur quæ causa sit q̄ frigus semper est post uaporem il lū .Dicēdū q̄ ī oī regiōe ī qua flat uēt frigus sem/per impellitur ad extremū ꝓpter diffusionē radio rū solis in ipsa & præcipue frigus terrestre.Et cū ē ad extremū tunc dissoluitur & regio quæ est post ipm frigida remanet:& ideo impellit uaporē ele/uatū ante se ad sitū oppositū:nō .n.directe potest ascendere propter frigus obuians in aere:nec po/test descendere propter colorem eleuantem:nec potest retroire propter frigus obuians in aere qđ est post ipsum:& ideo necesse est q̄ moueat ante se ad sitū oppositū:hæc ibidem albertꝰ.Aꝛ. uero ubi supra ca.6.q̄ sic incipit.sol aūt cessare dicit q̄ cā quæ aliqñ cōmouet uentos & quasi aliqñ facit eos cessare ē sol. Sol aūt duobꝰ modis facit uētos cessare. Vno mō qñ sol caliditate exalationē siccā q̄ eleuatꝰ disgregat & cōuincat ī aerē. Alio mō qñ sol magni caloris ꝓuenit exsiccādo terrā añq̄ pos sit facere fumū .Quēadmodū si ī magnā ignē pro iecerit qs aliqđ modicū cōbustibile ipsū priꝰ exu/ritur q̄ possit facere fumum:hæc Aꝛ.Et dicit al/bertus ubi supra.ca.3.q̄ si ad terrā sit approxima tio solis pauca & terra non sit multū humida sol imprimet istā impressionē debilem: quia sol tunc non sufficit eleuare uaporem & terram constat es se strictā propter siccitatem : & ideo tunc paucus uapor eleuatꝰ ab ea:quia scđm paruitatē caloris eleuantis erit paucitas uaporis eleuati. Cum aūt sol appropinquat forti appropinquatione sicut ī æstate & terra sit refusa hūido bñ cōtinuante & nō uincēte naturā terræ:tūc ī primit ī pressionem fortē ī terra & uaporis eleuati quātitas erit scđm illā mēsurā fortitudinis solis ī terra disponēte mō p̄dicto:& iō ēt uenti multiplicāt scđm duos mo dos prædictos in multitudine & paucitate. Sic er go ipediunt uenti & concitant ab eodē .s. a sole diuersimode se hñte:qñq; āt mouetur sol super ter rā q̄si directo diametro: & forte est terra sicca & adusta nō potēs euaporare propter nimiā siccita tē & tunc sol adurit terrā.Cui sīle est qñ magnus ignis proicit inter lignū panē arrida. calor enim solis tūc multo plus cōsumit de uapore quē eleuet & iō uapor frigidꝰ & siccus nō pōt eleuare ī aere & iō talis color abscindit uentū. Vñ & ꝓpter hoc ī calorē ustiuū nō inuenit uentus & p̄cipue ī terra q̄ disposita ē ut diximus.Et ex hoc patet ēt q̄ in/ter duos solstitiales circulos terra aduritur & pro hibet materia uentoꝛ qa calor debilis prouocat uentositates:& fortis calor abscidit eas. Itē dicē dū est q̄ ulr duæ sunt causæ prohibētes esse uento rū.Quarū una ē frigus excellēs: & altera est calor excellens cū siccitate excellenti. Cū enim calor & frigus excellunt & siccitas excellens est cū utroq; : tunc prohibent uaporē ascendere q̄ est uenti.Ma teria cuius quidē causa:sed qa frigiditas excellens constringit partes terræ & siccitas terræ continet eas.Nec sinit eas euaporare quia aperiri nō p̄nt. Omne aūt euaporans apertū est & pars eius rece/dit a parte.caliditas autē consumit & uere plusq̄ eleuet:& siccitas quæ est cum caliditate non habet materiam quæ ad fumū aeris ascendat & ideo uē tus abscinditur & impeditur.hæc albertus ibidem. Et ulterius capitulo sequente ubi supra.s.in ca.18. dicit albertus q̄ aliquando causa continuationis & abscisionis uētorū est a loco.Quandoq; enim in medio montiū quiescūt uenti & præcipue ī tē/pore calido æstatis & multiplicatur in locis illis æ stas uehemens:illud necessario erit propter unam duaꝛ causaꝛ aut iō quia nō est ibi uapor ascēdēs eo q̄ sol accedere non potest uel paꝛ respicit loca illa propter umbras montiū sempiternas.& ideo paucū eleuat ī locis illis uaporē:& quia materia ē pauca sunt uēti pauci aut iō quia sol eleuat ibi ua/porē sed non continue quia in modico tēpore p̄/icit radios in uallibꝰ montiū illorū: & ideo cum primus uapor eleuatꝰ nō continue sequit cū alius uapor q̄ nutriat & confortat eū:& ideo materia uēti abscidit uñ & pauci uēti fiunt.Calor aūt est ī mōtibꝰ ꝓpter duas cās quaꝛ p̄ia ē hæc qa sol re/flectit a latere montis ad aliud latꝰ alteriꝰ mōtis & ecōuerso.mltotiēs & ex illa radioꝛ mltiplicatōe & deriuatione multiplicatur calor in montibus .

alia aũt causa est quia aer calefactus tenet aquã in clusus & resecari non pot & iam multus in eo fit calor & reseruat ī ipso & efficitur q̃si æstuans & iste cõburit uaporẽ uenti p̃cipue in ualle & hæc ẽ cã q̃re in qbusdã locis absciditur uentus præcipue qui clausi sunt ad aquilonẽ & partim ad meridiẽ Inquibusdã autem locis fit uentus ubi .s. nõ figit calor humiditatis quæ cõtinuat & nõ dissoluit & fluere facit partes terre & iõ ī desertis plãis ꝙa mlt̃ ti sunt uenti & etiã in montiũ cacumibus quia illa sunt uicina frigido aeri quæ q̃libet uaporẽ ꝓcutit & facit impellere aerẽ sicut expellitur in uento. hæc albertus ibidẽ. Ex prædictis ãt patet ꝙd sit uẽ tus & quæ sit materia uenti & quæ moueãt uentũ & quomõ moueat & qualiter cõtinetur modus eius & quæ sit cã continuationis uenti & eius ab scissionis & finitur hoc ca.

¶ Capitulum de numero uẽtorꝫ. & eorꝫ ordine

Restat mõ dicere numerũ uẽtorum & ordinẽ eorꝫ. Ad quorꝫ euidẽtiã prio sciẽdũ ẽ ꝙ oẽs uenti illi sũt cõ trarii ꝙ æq̃ distãt ī circulo horizõ/ tis cuiuscũq; p̃ lineã diametralẽ ei⁹ trãscũtẽ. s. per centrũ. Vnde sciẽdũ est ꝙ cũ in nostro habitabili sunt quattuor plagæ mundi. s. oriẽs: occidens: septentrio: & meridies: Ex parte orientis ponunt .3. uenti. s. unus princi/ palis & alii duo collaterales. Principalis .s. uent⁹ orientalis æquinoctialis & collaterales eius sũt uẽ tus orientalis æstiualis & uent⁹ orientalis hiema/ lis. Ex parte occidẽtis ẽt ponunt uenti un⁹ princi palis æqnoctialis & alii duo sibi collaterales .s. uent⁹ occidentalis æstiualis & uent⁹ occidentalis hiemalis. Ex pte septẽtrionis similiter unus prin/ cipalis & collacterales: & hoc scdm descriptionẽ Arꝫ. 2°. metheororꝫ. c. 8. quod sic incipit. De põ/ ne autẽ ipsorꝫ. Et sil'r scdm descriptionẽ pede ubi supra isidori sil'r: & uide ubi prius: & ẽt scdm de/ scriptionẽ alberti ubi supra ca. 20. Considerand⁹ ergo mõ noia uentorꝫ prædictorũ scdm opinio/ nes eorũdẽ. Ex parte orientis ponunt tres uenti si cut dictũ ẽ. Principalis aũt & medius inter eos ẽ uentus orientalis æquinoctialis qui scdm græcos dicitur apelioten scdm latinos dicitur subsola/ nus eo ꝙ ipse nascitur sub radiis solis scdm isido rũ. 19. æty. ubi supra hoc accidit qñ sol oritꝫ ī æq/ noctiali scdz Arꝫ. ubi supra Collateralis uero sub solanus uersus meridiẽ est uentus oriẽtalis hiẽali q scdm græcos dicitꝫ eur⁹ eo ꝙ ab oriẽte uẽiat Co lateralis ãt subsolan⁹ uersus septẽtrionẽ ẽ uẽt⁹ oriẽ tal' æstiualis & scdm græcos dicitꝫ cætiã scdm lati/ nos uero & precipue scdm bedã ubi supra dicitur uulturnus eo ꝙ alte tonat. Ex parte occidentis est unus uentus principalis & medius qui dicitꝫ uen/ tus occidentalis æquinoctialis & appellat scdm græcos zephir⁹ scdm latios uero ut dicit isidorus fauonius. Et scdm latinos dicitur zephirus eo ꝙ flores & germina eius flatu uiuificent unde dicit a zoe ꝙ est uiuere: & dicit fauoni⁹ eo ꝙ foueat ea quæ nascuntur de terra scdm isodorũ & plm ubi supra. Iste uentus flat circa uersiões estiuales. s. añ principium & autũni tpe maturationis fructuũ. Collateralis ãt huic uento uersus meridiẽ est uẽtus occidẽtalis hiemalis quæ scdm græcos dicit liba & dicitur a libia scdm isidorum quia ipse a libia flat. Sed scdm latinos iste uentus dicit affricus in eo ꝙ frequenter ī affrica initiũ flandi accipit ut di cit isidorus & iste uẽtus scdm plm est ruẽs & fu ribundus flans maxime circa æquinoctiũ autũna le quẽadmodũ kakias circa eqnoctiũ uernale Col lateralis uero fauonio uersus septẽtrionẽ est uen tus occidentalis æstiualis q. i. qui scdm grecos dicitur argestes. scdm latinos uero dicit chorus eo ꝙ ipe uentorꝫ circulũ claudat & ad se trahit scdz isido/ rum & quasi chorũ faciat. Ex parte septẽtrionis uero uentus principalis dicit scdm græcos apchi as scdm latinos dicit septentrio eo ꝙ ueniat ab ursa maiori & minori ubi septem stellæ terunt cir culum circa polum acquilonarẽ. Collateralis ãt si bi uersus orientẽ scdm græcos dicit mesen. scdm latinos dicit aquilo eo ꝙ aquas stringit & ligat & nubes dissipat scdm isidorꝫ est enim gelid⁹ uẽ tus & siccus: & idẽ uẽt⁹ scdm isidorꝫ uocat bore as a loco ī quo oritꝫ: flat enim ab hiperboreis mõti/ bus altis & longe distantib⁹ a nobis uñ & frigid⁹ est & purus uenit ad nos hæc isidorus. Collatera lis uero septentrioni ex parte occidẽtis scdm græ cos diciturtrasceam & scdm isidorum dicitur cir cinus eo ꝙ choro sit uicinus. Ex pate meridiei pri cipalis uentus dicitur auster scdm latinos scdm grecos dicit nothus. & dicitur auster scdm isido rum ab augẽdo aquas unde & cursũ aerẽ facit & nubila nutrit. Et scdm isidorꝫ dicitur nothus eo ꝙ iterdũ corrũpat. Collateralis uero austro uers⁹ occidentẽ scdm latinos dicitur auster affricus eo ꝙ iunctus hinc austro & inde affrico scdm isido rũ. Ipse etiã scdm isidorꝫ dicitur libonoth⁹ eo ꝙ sit. hinc & inde nothus. Collateralis uero austro uersus oriẽtẽ scdm græcos dicitur phœnica licet philosophus expresse non ponat uentum illũ sed scdm latinos dicitur euroauster siue euronotus prout dicit isidorus eo ꝙ ex una parte hẽat eurũ & ex alia austrum. Et hæc sũt nomina uẽtorꝫ. 12. iuxta sẽtẽtiã Arꝫ. isidori hermetis trimegisti alber ti ī locis p̃allegatis. De hiis autem. 12. uentis sunt tales uersus. Sũt subsolan⁹ uulturnus & eurus eoy Atq; diẽ medio nothus habet africus auster. Cir/ ciuus occasu zephirusq; fauonius afflant. Adueni unt aquilo boreas & chorus ab arcto. Isti quattu or uersus designant nomina & positiones prædi

Xgrædictis satis patet ꝙ sūt uēti & quo modo situentur: sed quia inter uentos p̄dictos.12.4.sunt cardinales.s.subsolanus & fauonius septentrio & auster & omnes alii uēti participant de qualitatibus & naturis istorū. 4. enim omnes uenti uel sunt orientales uel occidentales uel meridionales uel septentrionales. ideo intendo dicere in hoc cap. qualitates & naturas siue complexiones istorum quattuor uentorum cardinalium scdm sententias philosophorum ut earuꝫ inde habebantur qualitates & naturæ reliquoruꝫ uentorum. Et primo intendo dicere naturas & q̄litates uentorum orientalium & deinde aliorum Dicit itaq; aristoteles ubi supra cap.8.ꝙ uenti orientales sunt calidi & sunt calidiores uentis occidētalibus. Et albertus ubi supra cap.15.dicit ꝙ uenti orientales sunt calidi & sicci. uenti occidentales sunt frigidi & humidi. uenti meridionales sūt calidi & humidi. uenti septentrionales sunt frigidi & sicci. Et huic sententiæ similiter concordant Isidorus & beda in locis prælegatis: & similiter ioannes ianuensis in suo catholicon ubi loquitur de pruina: & plures alii & preter hoc experimentum satis hoc affirmat. Et dicit albertus ubi supra eodem cap.22.ꝙ lafales uenti habent principalium proprietates remissas & aliqui participāt qualitates illius uenti uersus quam habent generationem. Et dicit albertus ꝙ non per uiam illam tā tum dicitur orientalis calidior occidentali. Sed ēt quia sol diutius agit in uaporem orientalis uenti q̄ agit in uaporem uenti occidentalis. licet enī motor solis quasi semper sit æqualis sic ꝙ ita diu ascēdit in oriente sicut descendit in occidente tamen tripliciter uirtutem infundit uapori orientali in oriente enim primo emittit radium inicians calorem in eo & secundo per paulatiuum accessuꝫ auget calorem generatū & tertio per presentia cor/

t i

Subsolanꝰ
ꝑncipalis

ꝓncipalis

Fauonius

ꝓncipalis

Septrio

Lateralis

Lateralis

Lateralis

poralem consumit eum & trahit secum aliquādiu & sic demū incipit declinari ab eo & tunc remitti incipit calor uaporis in occidēte aut uersus nos nō ita procedit. Sed uapore uix illumiato statim cadit sol sup parte habitabilē nostrā & maiorē uaporis parte trahit secū & remanet frigidi⁹ & grossius uaporis super horizontē sole nō presente: & ideo frigidior est uentus. Sed dicit albertus ꝙ ex iam dictis expresse patet ꝙ licet uentus orientalis calidior sit uento occidētali & subtilior & clarior. tū in mane cum sol agit in ipsum calidior ē & purior & subtilior & sanior q̄ post meridiē cum sol declinat ab ipso: quia tunc incipit uapor frigiditate propria & loci inspissari & turbari ꝙ frigidiorē reddit uentū: econtrario autē est de occidentali per oppositā cām: hæc albertus ibidē. Ex his aūt uerbis patēt ꝙ uēti orientales sunt calidi & sicci. Sed dicit beda de temperieb⁹. lib. 1. ubi supra ꝙ subsolanus temperat⁹ est cuius a dextris uulturnus cūcta desiccans a sinistris uero eur⁹ nubes generās: hæc beda. Bartholomeus uero i lib. suo de proprietatibus rerū: tractatu. 10. dicit ꝙ uēti orientales sunt calidi & sicci. Calidi qa sub sole diu morātur. Sicci aūt ꝙ mare orientale a nobis est ualde remotū. unde anteq̄ uentus orientalis ad nos ueniat si quid habet de humore totū caloris solis est cōsumptū. Ventus uero subsolanus est in calore temperatus: sed qñ declinat in uulturnū oīa desiccat. quādo autē in eurū generant⁹ nubes. Venti autem orientales sunt salubres in ortu diei quia ab aere uehementi temperato & subtiliato. Nā regionū orientaliū est aer clarus & parū siccus iter calidū & humidū tēperat⁹. unde & talis uētus aquas clarificat & eius uaporē suauē administrat. unde uēti orientales corpa hominū in suauitate custodiūt ꝓpter suarum temperiē qualitatum. Partes ēt orientales i fructibus & florib⁹ habundant plus q̄ aqlonares & occidētales. Item fluuia contra orientem fluentia & mare orientale subintrantia sunt meliora & saniora ac clariora quia uentorum orientalium occursione & solis orientis reuerberatiōe aquæ subtiliantur & depurātur: hæc bartolomeus. Ptolemeus uero in primo quadripartiti ca. 11. dicit ꝙ in oriente fortior est siccitas ab hoc ꝙ cū per eā partem sol incedit quicquid nox humectauit desiccare non deficiet & uenti qui ex illa parte flat⁹ emittuntur orientales uocantur: unde & ab omni priuātur humiditate atq̄ desiccant: hæc ptolemeus. Ex prædictis aūt auctoritatibus p̄horum pro maiori pte recolligi potest hæc sentētia quia omnes uēti orientales ut cōmuniter sunt calidi & sicci. Dicit tamen arist. in libro de probleumatibus. parti cula. 26. in principio. ꝙ subsolanus solus uentorū congregat & trahit nubes ad se. Sed huius causam assignat tam ag⁹. q̄ suus expositor petrus padua nensis. s. ex hoc ꝙ subsolanus flat a locis cōueniētioribus terræ. s. a parte oriētis ubi sunt loca altiora q̄ a parte occidētis: cui⁹ perflat uentus incipiēs ab eo quod est eleuatum & cum hoc occurrit locis qui sūt circa occasum multū depressis propter reflexionē quæ illic accidit ex configuratiōe quæ sur git in terra respectu motus uenti uidentur illic impelli nubes uersus principiū illius refracti ita ut appareat subsolanus nubes ad se trahere: hæc ibidē. Et dicit prædictus petrus ibidē ꝙ subsolanus nō est humidus imo calidus & siccus. Et dicit ag⁹. in eadem particula. 26. ꝙ quando eurus flat qui est ministeer collateralis subsolano omnia uidentur esse maiora eo ꝙ eurus reddit aerem obscurissimū & turbidissimum & propter eius multam abstractiōnem & cōmotionem nubium q̄ efficit solis calliditate cum diu associatus permanet & quia flat ex loco alto prout dictum est. Ex his ergo quæ dicta sunt patent naturæ & proprietates uentorum orientaliū. ¶ Uēti ergo occidētales pro maiori parte sunt frigidi & humidi prout satis patet ex sententiis Isidori & alberti in locis p̄allegatis & multorum aliorum: Et dicit beda in libro de temperiebus. ubi supra ꝙ fauonius est hiemē resoluens flores q̄ producens cuius dexter est affricus tempestuosus tonitrua quoq; generans & flumina a sinistris eius est eurus faciens nubila. Et bartolomeus in libro de proprietatibus rerum ubi supra dicit ꝙ fauonius est temperate frigidus & humidus. frigidus est quia propter quā morā quā facit sol i occidente & ad nos uenit anteq̄ a solaribus radiis incalescat. Venti itaq; occidentales in fine diei sūt salubres & temperatiores quia sol in occidente subtiliat eos & depurat: quia igitur regiones occidentales aerem non habent perfecte temperatum in calore & humore ideo eorum aqua mutabilis est & turbida eo ꝙ in principio diei radiis solaribus non disgregatur. Nam in principio diei uentus minus frigidus est in uesperi uero calefit. Itē uenti occidentales in fine diei sunt temperatiores patet etiam per albertum sicut prius dictum est. Et dicit aristoteles in de probleumatibus. nbi supra ꝙ uenti prætermittuntur in hieme ab oriente æstate aut ab occidente. Cui⁹ causa assignatur per ipsum & per prædictum expositorem suum pertrum qui dicunt ꝙ quando sol non potest uincere aerem tunc uapor dimissus in eo discurrit per ipsum cessante sole & prohibente quo accidente relinquuntur nubes & prætacto condensato ex q̄ bus nubibus cum in eis colligatur calidum uentosum cum aliquo sicco generantur uenti occidentales & huiusmodi nubes & uapores existētes circa occidens attribuuntur uirtute solis & deferuntur ad hemisperium illorum qui habitant in opposito occidentaliū. & ex huiusmōi nubib⁹ & uaporibus generabitur uent⁹ matutialis dictus subsolanus. E cōtrario aūt mō accidit fieri in hemisperio inferiori & superiori circa ptē oriētalē nostrā eiusq; accidit circa occidētalem quoniā nubes

linea distrahuntur a medio: & ideo distrahit partes nubis inuentas in aere & diuidit eas ab inuicē & sua frigiditate reprimit terrā ne māteria uaporis ascendat. & ideo inducit ille uentus serenitatē: hæc albertus ibidē. Item aristo. dicit in lib. de pbleumatibus. ubi supra q uenti boreales annales sunt id é flātes de anno ad annū determinatis temporibus in uere & in æstate post æstiuū tropicum austri autē non sic. Aut si flant austri determinato tempore anni non tamen sunt adeo continui sicut uenti boreales nec ita permanentes sed boree uidentur a nobis diutius durare postq̄ incepe runt eo q nos sumus habitantes sub borea. Et secundā causā assignat aris. eo q uenti boreales fiūt aere permanente firmato in eē suo ut plurimū eni per flatū æstiuos tropicos & manent stabiles ut in uere cū sit mediū quasi hiemis ad æstatem. Adhuc eni assignat tertiā cām ex hoc q auster & quilibet uentus meridionalis est humidus apud nos & calidus: sed humido aqueo proprie locus est extraneus & contra naturā eius & quia humida & magis ingrossantia aerē sunt ut cōiter erratica huc & illuc tendētia & absq; auctore cū humiditas sit maxime determinata. unde non solū erratice trāsmutantur humida scd̄m eundem locum: & ibidem accidit si motus aeris tantum: contingit fieri uentus non secundū eundem locum sed scd̄m aliū & aliū in quo mouetur: unde non permanebit uentus australis sed borealis permanebit prout dictū est. Item inferius ubi supra dicit aris. q uenti boreales cessant flare circa finem diei & nocte sil'r non fiant: huius causam dicit esse quia uentus borealis causatur ex liquefactione niuis & glaciei circa septētrionalia. sed liquefactio talium per solē cessat circa sero & in nocte eo q sol recedit tunc ab hemisperio nostro aut est sub eo unde sequitur frig⁹ in aere niuis & glaciei congelatio aerem in frigidā do & his congelatis non flant boree eo q flāt cū caliditas solaris incipit uincere & dissoluere frigida congelata. unde & flatus boreales annuatim fiunt circa conuersiones æstiuas. Item dicit aris. ubi supra quod uētus borealis incipiēs flare de nocte nunq̄ extenditur ultra tertiū diē. & huius causam assignat dicēs q uenti septentrionales cū flant in nocte reddunt' adeo impotētes ut suos flatus continuare non possunt cū insufflatio fiat a calo spirituali: & hoc accidit per duplicē frigiditatē. s. loci septētriōalis & tēpore noctis: naturaliter. ē. n. nox die frigidior. unde quia aer motus nō existēs mediate quantitatis: quæ autē talis est mox potest flare pauca temporis caliditate: & quia modica est caliditas modicus est motus aeris: facto autem motu paruo & rei & paruæ quantitatis ipse motus siue uentus qui inde prouenit uelociter cessat: hæc ibidē. Et dicit aris. ulterius ubi supra q cū boreas uicinus sit terræ q uēit a polo arctico ubi terminatur terra non latet nos etiā permanens tempore modico imo per totū flat fere. Sed auster nō mox accedit ad nos eo iā orginato q accidit quia auster perflat a locis remotis a nobis: & quia soli nocte efficitur propinquus ille plage qui est circa austrū & maxime q̄n fuerit in signis meridionalibus: tunc enim noctes calidiores sunt apud austrū q̄; dies apud septentrioné: potest etiā uerificari q dicitur quādo sol fuerit circa signa septētrionalia eo q tunc magis respicit partes australes q̄; septentrionales cū perueniat circa tropicum cancri propter quod in nocte circa austrū multimodū aer p mediū mouetur ita q in nullo mouetur aer min⁹ in nocte circa austrū q̄; postea in die immo magis quia dies circa austrū cū sint calidiores prohibent uentum magis flare cū deficcent humiditates resolutas in spē uentosos. unde & in .2°. metheororu; dicitur q uenti ut cōmuniter non fiunt temporibus horū mediis. Sic itaq; boreas qui propinquus est nobis eo q sub eo habitamus mox nobis occurrit simul quia si hoc non esset non possemus eum sentire cum eius mora non sit longa sed auster quia distat a nobis multum non mox occurrit sed du post: & non solū fit in die sed in nocte

Item inferius ubi supra. dicit q uenti boreales magis perflant oībus aliis uentis. Et huius cām dicit eē quia habitatio nostra situata est sub borea ubi locus est magis altus. terra enī in loco qui est extra uersiones æstiuales ubi nos habitam⁹ est magis eleuata q̄; alibi ut dicitur .2. metheoro; & maxime circa oriens. sil'r partes illæ niue sunt plenæ continue cū solis potentia propter multū distare nō potest eam in aquam dissoluere sic itaq; locus habitabilis noster ut plurimū situs est sub borea tamen quia nix illic semper manet plurimi generant' in his locis boree id é uenti boreales q̄; australes: hæc ibidē. Item inferius ubi supra dicit ax. q boreas incipiens magnus est finiens uero paruus. Sed auster se habet econtra. Et huius cām assignat ax. & eius expositor dicentes q boreas é nobis propinquus q habitam⁹ loca i septētrionē declinātia: unde uenit boreas. Sed auster remotus est a nobis q̄re cum incipit moueri boreas in relatione ad austrum fit magnus & fortis. Sed principium austri q̄a distantes sumus inde dispargitur & differatur in multas partes & per longū tempus anteq̄ ad nos pertingat ita q in prinicipio quando incipit pax cōtingit & iō uidetur paruus. Sed apud finē suū ad nos accedit quare magnus fortiter: in borea uero contrariū accidit oīno enim non sentimus ipsū circa finē sufflationis eius quia tunc factus debilis rationabiliter habet cessare: paru⁹ q a finis boreæ & alioꝝ locoꝝ similiter i suis locis p ceptus est debilis unde & non sentitur in fine sed in principio boreas nō est paruus sed est magnus

Item dicit petrus expositor & ax. q auster perueniens ad nos fortificatur quare transiens super aquosa & paludosa eleuat fumos & uapores plu

rimos grossos qui calefacti a sole sub quo peruenient dissoluũtur. Et qui ad nos peruenit auster de lato loco ad angustũ ut a meridie uersus polũ nostrum borealiter ubi angustatur. Sed aer cũ peruenerit ad locũ angustum uelocius mouetur tardius uero cũ ad latum: boreæ uero per oppositum assunt causæ: hæc ille. Et ubi supra dicit aris. paulo post ꝙ prouerbialiter dicitur austro in ciuitate & finitate borea bonũ est nauigare: & causa huiꝰ patet ex iam dictis eo ꝙ principiũ austri & finis borei mitis est ut iá dictum est. Item ubi supra dicit aristo. uersus finé illius particulæ. 26. ꝙ si flatus ué ti & precipue uenti borealis incipit circa auroráa & de mane diutius durat q̃ si iciperet flare alia hora puta sero. Et huius cám assignat dicens ꝙ cum sol de mane circa ortum incipit agere in aerem calefaciendo & mouendo & trahendo uapores ad se: oportet tunc ꝙ motus ipsius aeris sit uelocior. Cũ enim est sol in oriente & sit ei tanta potentia & inuenit sibi materiam paratam uentus tunc inceptus ex motione & operatione solis sic uehemẽter discéditur diu. Deinde dicit aris. ubi supra ꝙ cum in die flatus boreæ est fortis & ipetuosus sed nocte aduenient e cadit: cuius causam assignat aristoteles eo ꝙ boreas causatur ex pluuia congelata in niues uel glacies quando eliquatur & exalat a caliditate solis: sed in nocte cadit & quiescit eo ꝙ illa eadem generatio & dissolutio & humiditatũ congelatarum non permanet eliquata sicut prius erat: sed congelatur iterum. sed econtra est de austro. flat eni nocte magis q̃ i die ꝓpter hoc ꝙ uapores cũ essent i die calidi & inflari non poterat i eis spiritus uẽtosus & reseruari sicut i nocte quáado uergebãtur & mediocres reddebãtur: hæc ibi.

Et in fine illius particulæ uigesimesextæ dicit Aristoteles ꝙ uenti boreales in locis frigidis in hieme multum existunt sẽper nebulosi & turbidi sicut in locis circa polum arcticum Sed extra hiemem & extra huius loca sunt sereni & depurati absq; himbribus existentes: cuius causam assignat eo ꝙ cũ huiusmodi uenti sint frigidi & ualidi quãdo erunt propinqui erunt amplius frigidi eo ꝙ uaporosi amplius & aquatici: neq; adhuc ad nos superueniunt: prius enim cõgelantur q̃ nubes eorum flatu impellant ualido & cum euentrant extra hiemem & sũt remoti a locis prædictis aliquãtulum magis operantur sui ualitudine q̃ sui frigiditate propter quod efficiuntur sicci & a nubibº depurati ob uehemens & longe flare. Item superius in eadem particula dicit Aristoteles ꝙ flantibus uentibus orientalibus magis comedimus & meliusq; digerimus q̃ flantibus australibus: cuius causam assignat ex hoc ꝙ uenti boreales sunt aliis frigidiores: frigidũ autem facit digestionem propter antiparistasim causando: calidum enim coadunit interius cum humido & confortat quibus proficitur digestio: excitat autem appetitum i frigidando orificium stomachi quodãmodo iuxta illud tengni cum stomacus frigidus appetere bonus &c. frigiditas ergo uentorum borealium bonum appetitum & boná digestionem facit. Et bartolomeus ubi supra. libro suo de proprietatibus dicit ꝙ uentus septentrionalis oritur ex locis aquosis & congelatus propter remotionem a circulo solis & ex montibus excelsis ex quibus ad nos uenit. Et dicit ꝙ cum Aristoteles illis locis nequeant uapores dissolui propter nimiam congelationem aerem serenum reddit & pestilentiaꝫ ab austro ortam remittit & repellit secm Isidorum uehementia quoq; sui frigoris terrarum & aquarũ superficiẽ cõstrigit & nũc iglaciei nũc i christalli speciem secm uel minorem indurationem alterat & conuertit: uenti itaq; septentrionales cum sint frigidi & sicci corpora in durant & poros claudunt humores purificãt spiritus & sensus subtiliant uim digestiuam administrant uirtutẽ retentiuam confortant aerem pestilentialẽ leuant uim generatiuam augmentant. Vnde dicit Aristoteles in quarto de animalibus ꝙ si in concepotione fetus uentus fuerit septentrionalis natus erit masculus. Et si fuerit meridionalis erit femella. Item uentus aquilonaris humores malos contrahit: & impedit ne in alia membra discurrant. uerum tamen tussim facit propter pectoris deficcationem terræ & corporum facit asperitates frigiditate & siccitate sua neruos contrahit percutit & constringit admodum & ad operationem membra impedit atq; ledit flores & fructus teneros ledit & corrumpit uineas germinantes & florentes exurit herbarum & arboruꝫ uirem spoliat atq; tollit humores deficcat exteriores & interiores: & ideo ticis est nociuus quia pulmonem sua siccitate dilacerat & ulcerat ut dicit Galienus. Item uentus septentrionalis frigidus est & siccus & de angusta zona ueniens ad amplum aerem quæ rarefaciens subtiliat & deficcat & congelando partes humidas tam terræ q̃ aquæ superficialiter coadunat unde dicitur aquilo quasi aquas ligans secundum Isidorum: hæc bartolomeus ubi supra. Ex prædictis satis patet ꝙ uenti septentrionales sunt frigidi & sicci. Et dicit Ioannes ianuensis in suo catholicon super prima littera ubi scilicet loquitur de pruina ꝙ uentus septentrionalis siue aquilonalis est frigidus & siccus impediés eleuationé

impediens eleuationē calidi uaporis. Et ptolemeus primo quadripartiti capitu.11.dicit ꝙ pars septen/ trionalis horizontis est frigidissima ob hoc ꝙ ca/ loris occasiões q̄ nobis ícúbút propter solis exñtiā i cæli medio scd̄m nostri sit⁹ locū a nobis multū elō gāt & in oppōne solis cæli mediū obtinentis uenti ex hac parte procedentes frigidissimi sunt & con/ stricti ui: hæc ptolemeus. Sic itaq; ex iā dictis patent proprietates & naturæ uentorū septentrionalium.

Venti uero australes scd̄m isidoꝝ & albertū in lo cis prælegatis sunt calidi & humidi. & hoc idem asserunt alii philosophi q̄ plures. Dicit enim beda lib.prio de temporibus ꝙ auster qui et nothus dici tur temperatus est.s.calid⁹ & hūidus atq; fulmini⁹: hinc a dextris euro auster calid⁹. Vēti itaq; australes qa ex hūido flant maiores in mari tēpestates faciūt q̄ septētriōales: hæc beda. Et frater alber. ubi supra capi.2.dicit ꝙ auster est uentus calidus & humidus flans flatu uehementi & calidus non a natura uapo rum cū omnis uentus sit ex uapore frigido & ficco sed quia exitus flatus eius & principiū eleuationis ei⁹ materiæ ē ex locis meridionalibus quæ sunt cali da & sicca secundū naturā: cū ergo incipit flare pro pter locū fit calid⁹: & quia calidū apertiuū est & re solutiuū resoluit materiā roris paruā eo ꝙ locus est siccus ubi oritur nec mltū humorē præstare potest: ꝓcedens autē flatus cū eo ꝙ semp adheret ei plus & plus calore loci ꝑ quē est processus flat⁹ eius inuenit locū uersus septentrionē humidiorē & humidiorē Et ideo quia ipse plus & plus est calidus ex loco tūc aperit plus aquas ac terrā & attrahit continue ua/ porē humidū & pluuias & uaporē calidū & siccū quasi ad nutrimentū sui extrahit a terra: & ideo ef/ ficitur semper uehementioris flatus & flatus calidi adiectiui pluuiaꝝ ex multis nubib⁹ turbidis & spis sis. Ex regione autē septentrionis. Septentrio ē uen tus frigidus & siccus. Est autē frigidus eo ꝙ oritur in locis aquosis frigidissimaꝝ aquarū quæ perpe/ tuo frigore generantur in aquilone. Tales enī aquæ minime euaporant: & ideo uentus ibi ortus rema/ net siccus & purus. Oritur etiā ex montibus altis q̄ multū distant a nobis in septentriōe & illi sunt mō tes frigidi sub quibus concluditur uapor terre⁹ mul tus & quando egreditur de terra egredit̄ multus & spissus diu ibidē congregatus: & ideo est frigid⁹. lo ca autē per quæ flat nō sunt calida: & ideo nihil ad heret ei ex eisdē uaporibus eleuatis: sed peruenit ad nos purus. Egressio autē austri non est pura sicut iā diximus: & hoc patet ex ipso loco ex quo descen dit ad nos qui calidus est & turbidus. Vnde uentus auster excrescēs ab ipso turbidus & crassus pinguis proueīt ad nos & cōmouet pluuias eo ꝙ ipse ex al to descendens ad terras trahit ad se uapores humi/ dos & grossos ac turbidos qui sunt materia pluuia rū Hæc est causa quare frequenter pluuia multipli catur in autūno usq; ad hiemis principiū & præci/ pue in extrema parte autūni quia etiam calor meri diani feruoris & estiui qui combūssit uapores in meridie remittitur & plus eleuat de uapore q̄ con/ sumit: & hoc præcipue in extrema parte autūni .s. quando sol est in libra ultra mediū eius: & in scor/ pione tunc igitur multiplicatur uapor uenti meri/ dionalis: & hæc est una causa quare sapientes in a/ stris dicunt ꝙ libra est signū uentosum in quo do/ minatur uentus australis: & ex causa est ꝙ austro flante tepescit aqua maris quia uidel; multū adhe/ ret isti urnto de humiditatibus calidis quas imiscet superficiei maris & ideo remittitur frigus eius & ef ficitur aqua tepida ex flatu austri calidi: hæc albert⁹ ibidē. Et infra in eodē tractatu primo cap.dicit al bertus ꝙ est consideratione dignū quare uentus ex citat nubes turbidas & aggregat eas quando ꝑspar/ sæ sunt & inspissat partes ꝑearum. septentrio autem conuerso facit quia delet nubes & separat partes ea rum. Causa autē huius dicit albert⁹ proxima, quidē est quia meridies habet curuitatē in flatu suo & ua/ pore flatū faciente sicut res lata & longa & spissa eius extrema sunt flexuosa hoc est uersus mediū sui inflexi & inuoluta continuatio: & ideo cum flat in uoluit in se partes nubiū inuentas & generatas ꝑsuo calore in aere in omni uia per quam transit: & ideo flatu suo nubes aggregantur & partes earū compo nuntur & inspissantur & efficiūtur turbidæ & de/ scendentes per pluuias. Septentrio autem est flatus sicut res cuius extrema continue scd̄m rectā lineam distrahuntur a medio: & ideo etiam distrahit par/ tes nubium inuentas in aere & diuidit eas ab inui/ cem & sua frigiditate reprimit ad terram ne mate/ ria uaporis ascendat & ideo inducit serenitatē: hæc albertus. Et Aristoteles in libro de probleumati/ bus ubi supra.s.particula.26.dicit ꝙ uentus austra/ lis breuis serenat aerē. Sed cū fuerit magnus & diu turnus turbat aerē nubibus. Et huius causam assi/ gnat aristoteles dicens ꝙ auster quando incipit fla re minor est ut dictum est prius eo ꝙ multum di/ stamus a loco sui originis: & ideo non multum ae/ rem ante se impellit. & quia talis non multum per/ turbat aerem ante se impellit nubibus sed potius serenat: & quia non impellit multum. ipse etiam in fine non poterit fieri magnus sicut est sicut con/ suetudo & natura: hæc ibidem. Et ubi supra pau/ lo ante dicit aristoteles ꝙ auster non incipiens sed finiens est pluuialis: hui⁹ causam assignat dicens ꝙ cum auster incipit flare calidū excitat & a loco ad/ usto suaꝫ trahit originem: & quia uenit a loco cali/ do diu est anteq̄ infrigidetur & denset aerem ꝑ nu bē & pluuiam. unde cū diuturnus fit flatus eius red ditur infrigidatus aer & condensatur amplius i plu uiam q̄ prius & illud erit in fine exsufflationis eius hæc ibidem. Item in eadem particula.26. dicunt Aristoteles & suus expositor ꝙ uenti & præcipue australes sunt in fine cum debent cessare maxime ua lidi: cuius causam assignant dicentes quia quando flatus eorum fuerit coadunatus eo ꝙ materia non

eſt adhuc ſubtiliata & diuiſa per totum aerem cali/
dum & adhuc eſt modicū calidum in uapore uen/
toſo eo ꝙ materia cōpacta ebetat calidum & maxi
me auſtro illud accidit cum humidus ſit & uaporo
ſus. Sed cum diu exſufflauerit & præſertim cum ad
nos peruenerit tranſiuit iam maritima ſtagnoſa lo
ca & paludoſa quare caliditatem ſufficiētem & ſic
citatem cum ſubtilitate mediocrē acquirit propter
quod redditur uentus auſtralis maxime exſufflatio
nis in fine. De borea eſt econtra cum materia eius ē
modica & ſubtilis. Item ulterius in eadem parti/
cula dicunt Ariſto. & ſuus cōmentator ꝙ auſter &
eurus qui accipitur hic pro ſubſolano eo ꝙ curi di/
cuntur orientales illi & uēti calidiores ſunt ſuis op
poſitis. ſ. boree & zephiro. Auſter enim calidior ē
& humidior borea: hic autem .ſ. boreas frigidior
eſt & ſiccior: & ſimiliter eſt de euro & zephiro ſibi
oppoſito. ſunt itaq; calidiores illis quia oriuntur
& ueniunt a locis calefactis a ſole: illi autem mini/
me: tamen & ſi hi ſunt calidiores ſunt etiam plus ge
ratiui pluuiarum & inundationum: cuius cauſa aſ/
ſignant eo ꝙ calidum euro & auſtro congregat in
terius repercuſſum magis q̄; ſit illud calidum qđre/
manet extra lateraliter in ſuperficie nubis eo ꝙ tūc
erat calidū diſparſum per totum. Nunc autem effi
citur aggregatū ex interius & potens: cum ergo ca/
lidum fuerit ſic contractū ad inferiora infrigidatur
pars exterior & ingroſſatur quæ tunc calefit & diſ
ſoluitur a calido fortificato exterius prorumpente
quo ſi quidem interueniente contingit pluuiam fie
ri. Aſſignat ēt aliā cām ex locis unde incipiunt flare
auſter & eurus dicentes ꝙ aer calefactus ab orienta
li regione calida defertur ab euro in occidentē frigi
dā: auſter etiā calidus in meridie defertur ad ſepten
trionē ptē ita frigidā. & ꝙa adhuc exiſtētes calidi cū
in frigidū locum perueniunt citiſſime congelantur
& in pluuiam conuertuntur: & ponunt ibidē quat
tuor. auſter cauſat pluuiam dicentes ꝙ cum auſter
peruenerit uerſus finem ſuæ exſufflationis redditur
pluuioſus ꝙa aer motꝰ a borea reddit frigidꝰ ꝓpter
uehementiam & uelocitatem eius motus. Sed cum
pertranſierit ſuper mare & ſuper paludes & termi/
nauerit ad terrā factꝰ ē calidꝰ uaporibus multis imi
xtis qui infrigidatur iterum propter diſtantiā mari
cū hoc deuenerit: & tunc pluuiam inducit: hæc ibi/
dem. Item ulterius in eadem particula dicit Ariſt.
ꝙ auſtro flante mare nigrum fit. borea uero opacū
& obſcurum. Et huius cauſa eſt ſcđm eū & ſcđm
expoſitorem ſuum ex hoc ꝙ boreas minus pertur/
bat marinas aquas cōmiſcendo ſiccum terreſtre cū
humido aqueo. Sed auſter magis cōturbat atq; mi/
ſcet & ꝙ flatus eius eſt tortuoſus magis flatu boreæ
Omne enim ꝙ conturbatum & cōmixtum eſt ni/
grum reputatur pori nanq; ſubalterni ī quibus aer
humidus continebatur obtundit: & ideo flante au
ſtro mare apparet ſubnigreſcere: hæc ibidem. Item
ulterius ubi ſupra dicit Ariſto. ꝙ auſtri modice flan
tes nō inducunt collectōnē nubiū. Sed quādo plus
fiunt contingit uapores per amplius ī nebulas con/
gregari: & ipſe & ſuus expoſitor aſſignat cām huiꝰ
eo ꝙ uenti parui non poſſunt multas in unū cōgre
gare nubes ut patet quia ipſi parū occupant de lo/
co: & quia non ſparguntur euentando ad longin/
qua non inueniunt uapores quos in nubes congre
gent: ſed cum uenti fiunt magni impellunt aerem ſe
cundū multas partes quare uidentur plures nubes
exiſtere: uapores enim colligunt ex diuerſis locis cō
gregando ī nubes amplius cum ſint parui: eorū na/
tura grauis & oneroſa decidit ad terram tarde mo
ta propter quod accidit uentum quieſcere ante nu/
bium collectionem. Cum autē ſint magni huiꝰ op/
poſitū cōtingit: hæc ibidē. Itē iferiꝰ in eadem par/
ticula dicit Ariſtoteles ꝙ in auſtrinis grauius ſe ha/
bent homines & imbecillius: & hoc eſt quia mul/
tum humidum liquefit propter æſtum ex uento le/
ui auſtrali & ſic uirtus infirmatur hæc ibidem.

Item inferius in eadem particula dicit aꝛ. ꝙ ſi au
ſter aduocabit & comunicet boream ꝑparando ei
materiā euentationis & principiū. q. concitatiuuꝫ
mox boreas ſurgens tempeſtatē & procellā inducit
& ponit cauſam quia auſter eſt turbidus diuiſus &
pluuioſus cuius quidē natura eſt cōmouere & edu/
cere aquam multā. & iō cum fuerit huiuſmodi in ae
re facta per auſtrū prius flantē. Si poſtea boreas ꝑ
flauerit inuenta materia adducta per auſtrū tempe
ſtatem in aere inducit. Vnde cū boreas ſuo flatu lu/
tum aſſūpſit uel etiā puluerem mox diſpoſitio hie/
malis adducit & tempeſtas fit & maxime quia hī
uenti non perflant ex oppoſito ſuper iuicem obiuā
tes. Sed maxime paratus eſt auſter materiā præparā
do boreæ. Nam luti aſſūptio fit maxime ab auſtro
& frequenter propter motū eius impetuoſū apud
nos quia ambulat per loca humida. Et ulterius
quærit aꝛ. quia dicitur auſtrū mox boreā aduoca/
re & idē quare boreas uelociter peruenit in auſtrū
& non ecōtra: & dicit aꝛ. illud eſſe quia ipſius bo
reæ eſt ad nos acceſſus breuis & propinquus eo ꝙ
habitamns ſub borea. Sed ab auſtro mltū diſtamus
hæc ibidē. Itē in eadem particula. 26. in principio
dicit aꝛ. ꝙ auſter flat frequēter cum pruina. Nam
materia pruinæ & niuis & taliū cuꝫ peruenit uirtu
te calidi ad medium interſtitiū aeris illic frigidi re/
gionis illius & uentus borealis ex trinſecus calidus
congregari cogunt intra uaporē ita ut uaporem di
gerat & decoquat. Cūq; ſic fuerit pruina decocta in
groſſata & naturaliter petit deorſum. Et quia hi ef
fectus contrarii. ſ. decoctio pruine & ipſius expur/
gatio oportet ꝙ fiant a cauſis contrariis. Sed bore
as & auſter cauſantes huiuſmodi effectus ſunt con
trarii: boreas. n. decoctōnē operatur pruinæ. Cum
igitur auſter eius inducat expurgationē ipſā ſui hu/
miditate grauando ut ruat deorſum quare poſt ma

congregate circa solis occasum in occidente ipsorum qꝫ est in orto nostri orientis generant eis zefirũ sicut generant nobis in nostro occidente. Cum autem sol recedit ab eis incipiens ad nos peruenire & orire ex illis nubibus & uaporibus ex quibus erant zephiri apud nos tunc erunt uenti matutinales siue subsolani propter aerem habentem motum solis & spiritus uentosi. Vnde licet hic uẽtus matutinalis super occidentibus alium uentum s.uentum precedentem zephirꝫ dictum, nihilominus erit magnus & premittentur in hieme & de mane quoniã eleuatio fit maior cum ei fiat addi/tio maiorũ uaporum. Dum itaqꝫ sol nobis accedit in æstate aer relinquitur infrigidatus & tunc uapores incipiunt conturbari & moueri hinc inde in uentum & adhuc inducatur actio & commotio quam causat sol tendẽs ad aliud hemisperium: nobis autem uenti non sic premittuntur hieme in occidente quoniam aer est frigidus scd̃m totum & i tantum in frigidatur post occasum qꝫ uẽti non possunt fieri in mane non premittunt̃ æstate uenti orientales matutini tunc illis est æstas.

Cum autem ipsa solis permanet potentia ita qꝫ ipsis licet occidat sol nobis tamen oritur uirtutæ suæ caliditatis mouens plures uapores eis quos scd̃m plurimũ sequor hic & iõ cum oritur supra hemisperiũ nostrum illi uapores sparguntur: hæc ibi. Item dicit aꝫ. ubi supra inferius in eadẽ particula qꝫ zephirus de numero uentorꝫ maximas nubes ducit. Sed hic uidet̃ eẽ dubitatõ eo qꝫ inferius adhuc in eadem particula dicit aꝫ. qꝫ zephirus serenus est & delectabilissimus uentorꝫ & huius causam ponit ex hoc qꝫ zephirus habet complexionem siue naturã proportionatam naturæ aeris temperati sicut est aer ueris. non enim est calidus sicut sunt uenti australes flantes a meridie aut orientales flantes ob oriẽte neqꝫ est frigidus sicut sunt uenti septentrionales. Sed medius est inter p̃dictos excessus. Et quia tunc est temperatus aeri ueris preponitur ideo proprie flat in uere quãdo tempus est temperatũ. Sed huic dubitationi respondet petrus prædictus expositor aꝫ. in eadẽ particula dicens qꝫ zephirus flat ex pelago ubi pfunditas maris continetur & zephirus est in materia parata & obediens agens eo qꝫ materiam habet dispositam ualde & si sit debilis potest tamẽ pfecte actionem imprimere propter quod zephirꝰ cum sit mitis & delectabilis ualet multos uapores ei paratos in nubes congregare: non sic autem boreas cũ suæ materiæ desit abetinentia: hæc ibidem

Item inferius in eadem particula dicit aꝫ. qꝫ zephirus mitissimus est uentorꝫ & frigidissimus & maxime flat duobus temporibꝰ. s. uere & autũno & uespere diei cum sol appropinquat ad occasũ & maxime iuxta terrã ũde prohibet canes & impedit eos ne percipiunt odorẽ in uenatione. Et dicit aꝫ. qꝫ ideo zephirus est frigidus quia flatus eius uenit ex mari ad nos eleuando qꝫ est humidũ subtile & infrigidando maxime cũ plaga occidẽtis sit frigida & diffundat huiusmodi humidũ super spacia camporꝫ unde & frigidare diminuet̃. Et licet hic uentus sit frigidus in comparatione aliorꝫ uentorꝫ orientalis. s. & meridionalis est tamẽ simpliciter frigiditatis pauce uel calidus respectu boreæ & zephiri euentatio accidit ex dissolutione aquæ in uaporis subtiles non autẽ ex liquefactione & dissolutione niuis & glaciei sicut boreas & est frigidus in comparatione orientalis & meridiõalis ac etiã ad nos quia flat mox post hiemẽ. s. in uere in quo sol est adhuc insufficiens ad uincẽdũ frigiditatẽ & humiditatẽ in aere & similiter flat in autũno in quo sol nõ potest uincere frigiditatẽ. Et dicit aꝫ. qꝫ zephirus est mitis uentus quia non flat ex montibus altis nec ex locis eleuatis sed ex liquoribus spaciosis & campestribus & iõ flatus eius est facilis & suauis: quod declarat qa partes quæ sunt uersus septentrionẽ quas boreas euentat & quæ uersus meridiẽ quas auster euentat sũt mõtuose & altissime ut mons capcii & mons caucasus. In locis enim montuosis frigidis hæc. s. septentrionalibus exalato fumoso magis coanguista quare & impulsus eius est uiolentior. Item dicit aꝫ. ubi supra qꝫ zephirus uersus occasũ solis flat: mane aũt non: & huius causã assignat dicens qꝫ sol ut plurimũ cũ oritur & occidit est causa cõmotiõis uentorꝫ quos causat istomodo. Cũ nãqꝫ interuenit aer humidus uaporosus siue facit ipsũ & subtiliat & tunc dirigitur aer ille uaporosus & primo sequestratur in partes subtiles modicas formã uenti inducentes qꝫ si cõtingat post aerẽ a uentositate repletũ calefactũ a sole & concitatũ ápli/or fit uentus q̃ prius esset aut q̃ fieret existente aere prius uaporoso & nõ uento. Sic itaqꝫ si uentus debet fieri oportet solẽ occurere ut frequenter quia ortus & occasus stellarꝫ aliarꝫ. s. fixarꝫ & maxime. 15. maioris est causa cõmotionis uẽtorꝫ suo ortu & occasu. Itẽ dicit aꝫ. qꝫ cũ sol oritꝫ distat longius a zephiro eo qꝫ flatus zephiri est in occasu solis cũ sol causat subsolanũ qui zephiro cõtrariatur. Sed postea cũ sol motu firmamenti peruenerit ad occidentẽ tunc segregatur aer in partes natas recipere formã uenti & efficitur ipse perfectus quia quando fuerit sol a medietate cæli ultra pcedendo uersus occasũ nõ fit uentus oio. Sed disponitur aer ad ipsi⁹ generationẽ eo qꝫ tũc sol temperatissime se habet ad calefaciendũ & sequestrãdũ aerẽ in partes ut formã uenti inducat: & iõ cõcludit philosophus qꝫ propter istã causã subsolanus mane incohat ex sufflare aer enĩ continens nocte sole recedente humectatur supra terrã quo quidẽ infrigidato & humectato in spissato acquirit graueditẽ unde & redditur propinquius terræ grauitæ. Nã semper tendit deorsũ. Cũ uero mane oritꝫ sol inuenit ibidẽ materiã ꝑparatã in q̃ agit disgre

gando & subtiliando ipsá. & cũ omnis operatio fit per contactũ primo mouet materiá uel aerẽ circunstantẽ qua mota causatur uẽtus & quia ille uẽtus mouetur a parte orientis uocatur subsolanus igit' hũc uentũ causat sol cũ orit': unde format' ratio adhuc isto modo. Sol ẽ causa uẽtoꝝ ut frequẽter cũ materiá inuenit. sed illud est cũ fuerit i ortu uel occasu. Sol uero mouet uentos scd̃m locũ in quo existit & mane est circa orientẽ. Sero autẽ circa occasũ. Sub solanus ergo est oriẽtalis & zephirus occidentalis hæc scd̃m aꝝ. & eius expositorẽ ibidẽ. Et ulterius in sequenti probleumate addet aꝝ. dicens ꝙ eleuato sole & augentur uenti. Et similiter cadunt minorati & dissoluti cũ tamen ita sunt contraria & contrariorũ cõtrariæ sunt causæ cui respondet philosophus dicens ꝙ uentus nihil aliud est q̃ aer uel superfusi humidi motus & humidi subtilis aerei disparsi ad deorsũ. Cũq; huius aeris motus ul' humidi subtilis disperſi deorsũ fuerit parue quãtitatis consumit' & quasi adnihilat̃ & sensibiliter a sole: quare uentus inde nõ accidit. Si uero huiusmodi fuerit maioris quãtitatis plus mouetur & concitat aerẽ cũ sol orit'. Vnde & merito dictũ est. 2. metheororũ ꝙ sol cessare facit & cõmouet etiã uentos. Sed ubi supra mouet p̃dictus petr9 expositor aꝝ. dubiũ de hoc ꝙ dicit aꝝ. ꝙ uẽtus est motus humidi cũ dictũ sit pri9 frequenter ꝙ uentus fit ab exalatione calida & sicca & fumosa. & respondet dicens ꝙ uentus est motus siccitatis materiæ ex qua fit corruscatio & fulmiatio. Sed dicitur mot9 humidi ratione illius ex quo causat' himber ros pruina aut pluuia & sol agendo in humidũ aerẽ calefaciendo & subtiliãdo disponit etiã ipsã exalationẽ siccã hæc ibidẽ. Itẽ ubi supra dicit aꝝ. Si circa equinoctiũ corus flauerit aqua fit sed hoc dicit aꝝ. est equinoctiũ. Nã corus est uentus collateralis zephiro uersus septẽtrionẽ unde & conuenienter flat sole recedente parũ ab equinoctiali in signis septentrionalibus & merito tunc pluuiã cõcitat eo ꝙ iã recessit sol a signis meridionalib9 & cõplexio cori est humida. Cum autẽ equinoctiũ est sicut mediũ quoddam in quo hiems & æstas equantur in uirtute neq; sunt ipressiones hiemis superatæ ab ipressionib9 æstatis nec econtra. Sed quando aliquibus sic se habentibus uni aliud illoꝝ additur & non alteri illud cui fit additio uincit alterũ ꝙ & similiter hic accidit. Si enĩ alteri illoꝝ temporũ ut hiemi uel æstati fiat appposito uel additio tunc sensibile dñiũ habebit' super alterũ cui fit additio. Vnde cũ corus sit complexiõis humidæ. Si flauerit post eqnoctiũ coget etiã naturã hiemis defluere eo ꝙ corus uapores in circuitu mouet sicut fit motus eius hæc ibidẽ. Ex his autẽ quæ dicta sunt patet ꝙ uenti occidentales frigidi sunt & humidi & scd̃m quosdã multũ pluuiosi & dicit iohãnes ianuensis in suo catolicon supra. p. littera ubi loquitur de pruina ꝙ uẽtus occidentalis est pluuiosus non habens uaporẽ purũ & claꝝ. Et ptole. primo quadripartiti ca. 15. dicit ꝙ pars occñtalis orientis est humida eo ꝙ sol cũ i illa parte moratur ea quæ dies exsiccauit nox humectare incipit & qui inde procedunt uenti quos occidẽtales dicimus mollificant & humectãt hæc ptole. Ex his autẽ quæ dicta sunt patent proprietates & naturæ uentorum occidẽtalium: uenti uero septentrionales sũt omnes frigidi & sicci sicut patet per isidorum & albertum in locis preallegatis & etiam plures alios philosophos. Et dicit beda libro primo de temperiebus ꝙ uenti septẽtrionales faciunt frigora & niues. Et uentus dexter septẽtrioni niues facit & grandines & dicitur circinus eius quoq; siniſter est aquilo siue boreas nubes constringens: hæc ille. Et albertus ubi supra ca. 18. dicit ꝙ expertus est ꝙ uentus septentrionalis & eius duo collatrales frequentius flant in principio ueris & in fine hiemis q̃ in aliis temporibus anni: & huius causam assignat albertus dicens ꝙ hiemi succedit uer in quo sol ascendit ad nostram partem habitabilem & accenditur calore fortiori q̃ in hieme & ideo tunc calor ille plus eleuat de uaporibus q̃ consumat & ideo remanent in aere aperit etiam terram tunc & separat partem a parte & disponit ipsam ut euaporare possit & emittere uaporem intra se concluſum. In illo enim tempore liquescunt niues propter quas terra propter frigus aquæ niuis constringitur & per humorem superficietenus conglutiatnr propter quas duas causas non paulatim euaporat ꝙ i hieme est cõgregatũ & iõ sole ascendente terra exsiccat' & aperitur & tunc uelociter egreditur uapor quẽ radii solis aliquãtulum calefaciunt cum & propter illum calorem eleuatur ad ei9 superficiem & facit uentuꝫ. Oportet autem addere huic sermoni aꝝ. quare uentus ille tunc habũdans fit ex parte septẽtrionis quia ex iã dicto nõ habet' nisi ꝙ uẽtus tũc habũdat: & ad hoc sciendũ est ꝙ tunc sol ascñdit in meridie & tã in aere q̃ sub terra frigus & uapores frigidos quasi ante se ipellens fugat uersus aquilonẽ & illi nõ potentes cedere ulterius dictis causis tũc erũpunt. Quod autẽ uentus aquilonaris etiam sicut expertũ ẽ multiplicat' i autũno & precipue sole declinante uersus finẽ uirginis uel in libra sole exñte & ultra paꝝ & hui9 cã est quia aer in aquilone tũc ícipit í frigidari ꝓpter descensũ solis a signis aquilonaribus & iõ calor relict9 in terra remittit' a furore cõsumente uaporẽ & iõ multiplicat' uapor ex terra & ascendit continue sup aerẽ & ipellit eũ ab aquilone & iõ multiplicatur uentus aquilonares & eius collatrales uincet. Et hæc sũt cãe scd̃m alber. q̃re i p̃dictis duob9 tpib9 mlti-plicat' uẽt9 aqlõaris & ei9 & collaterales. Et albert9 ubi supra eodẽ tractatu ca. 2. sil'r diẽ ꝙ uẽt9 septẽtrioal'iduc̃ serẽitatẽ & poit cáꝫ hui9 dicẽs & septẽtrio ẽ recti flat9 sic̃ res cui9 extrẽa cõtiue scd̃ꝫ rectã

hæ sunt proprietates uenti australis scdm bartol. ubi supra. Itē scdm ioānē ianuensem i suo catholicon ubi loquit de pruina: uentꝰ meridionalis est congregatiuus nubiū & calidus & humidꝰ. Et dicit ptole. primo quadripartiti. ca. 5. qꝫ pars meridiana horizontis est calida ob hoc qꝫ solis calor multꝰ est cū in cæli medio moratꝫ & qm̄ hæc pars quantū ad nostræ regionis situ est dextra uel meridiana. uenti qui ab ea parte procedunt generaliter meridiani nuncupantꝫ quātū calidi sunt & cō burentes: hæc ptole. ibidē. Et dicit hali ibidē qꝫ multū bñ dixit ptole. quantū ad nostræ regiōis situ &c. quia si posuerimus qꝫ aliqua populatio sit in parte meridiei erit septentrion uel qui morantꝫ ibidē de mō quo nobis est meridies. s. calidꝰ & cōburēs: hæc ille. Ex his itaqꝫ quæ in hoc ca. iam dicta sunt patent proprietates & naturæ oīum uentorū. s. orientaliū occidentaliū septētrionaliū meridionaliū scdm sn̄ias diuersoꝝ plˀoruꝫ. Et dicit Isidorus. 13. ethimolˀ. cap. 15. qꝫ præter uētos iam noīatos sūt duo alii q spūs magis q̄ꝫ uēti debēt dici. s. aura & alchanus. Aura ab aere dicta ē q̄si nerea eo qꝫ fit leuis motꝰ eius sicut motꝰ aeris. agitatꝰ eni aer aurā facit. Alchanus uero qui i pelago ē p diurna cōem ab alto id sed mari uocatꝰ est. Nā alter. s. aura ē flatꝰ in ripis. Aura enī terrens ē: hæc Isidorus & beda de tpibꝰ lib. 1. loco de istis duobꝰ uētis dicens qꝫ & sunt extra. 12. uentos prius noīatos spūs dicti magis q̄ꝫ uenti. s. aura & alchanus aūt leuis motus aer est i terra alchanꝰ uero in pelago imperare. Et finit hoc capm̄ de proprietatibꝰ & naturis uentorum.

¶ Capitulum. 4. de uētis propulsis a nube uersus deorsum.

POst q̄ꝫ precessit sermo de uentis flātibꝰ a diuersis plagis mūdi. ¶ Mō in hoc ca. intēdo loqui de uētis qui ꝓpellunt ex nube uersus deorsum cuiusmodi sūt illi qui dicunt echuephia & typho de qbꝰ arꝫ. 3. metheororꝫ. i princi. Est aūt echuephia siue euesia scdm arꝫ. Vētus qui dā propulsus ex nube deorsū qꝫ scdm lineā rectaꝫ & cū magna uiolētia. Fit eni iste uentꝰ qꝫ mlta exalatio aliqualiter spissa & corpuléta tota simul ꝓpellit ex nube. multꝰ aūt spūs & totus nō propellitur nisi a magno frigido qꝫ aūt a magno frigido propellit celeriter: mouet autē motuꝫ fortiter & uiolēter mouetur. Fit aūt prædictus uētus magnꝰ & cotinuus per hoc qꝫ expulsa aliqua parte exalationis ficce ab ipsa nube consequit ipaꝫ multa & continua congregatio eiusdē exalationis. Sic enī fit fortis & cōtinuus unoīas quēadmodū fit pluuia fortis & magna quando una parte nubis conuersa in aquā & aliæ partes cōsequētes in aquam permutatur. Et frater albertus. 3. metheororum tractatu. 3. ca. 15. dicit qꝫ uapor terreus qm̄ appa-

ret in aere ad superficiē aeris eleuatꝰ est uentus: & qm̄ occultatꝫ in uētre terræ facit terremotū: & quā do coarctatꝫ i uētre nubis facit tonitruū & corruscationē. Sed uētus aliqm̄ egreditꝫ de nube nō ignitus nec multū expulsus. Vētus enim de nube paulatim sine magna expulsione egrediēs nō facit tonitruū: & precipue si fit ex uapore subtili non habēte condēsatas partes ex frigido multū percutiēte ipsum nec ex humido uiscoso cōtinuante eum. tūc enī egreditꝫ sine sono uel cū sono paruo ualde qm̄ aūt nō ignitꝫ sed cū exsufflatiōe magna & forti egreditꝫ circa unā partē nubis proicit ad aliā & facit partes nubis spissas & ideo coaptatꝫ ad magnas guttas generandas quæ cadūt tpe tonitrui antēq̄ ueniat pluuia magna. Magnitudo autē illius guttæ est scdm proportionē qua uētꝰ ꝓpellit unā partē nubis ad aliā: & hora qua nubes icipit conuerti in aquā. Iste aūt effectꝰ ē uenti est cū prīo subtile uaporis inclusi in nube separari incipit a grosso luioso & antēq̄ nubes multū inspissēt per frigus quia tunc subtile uēti incipit exire de nube & sufflat partes nubis ita qꝫ ispissantꝫ & cōuertuntꝫ i magnas guttas ualde hūidas. Si aūt aliquis de hoc dubitans obiiciat qualr eē possit qꝫ uentꝰ iflatiuus q per hoc ipsum qꝫ flat distruere uidetꝫ partes nubiū: & ita ꝓhibere guttas magnas: scias qꝫ iste uētus de quo nūc loqmur nullꝰ ē eoꝝ duodeci uentoꝝ quos supra diximꝰ: sed ē uētꝰ egrediēs de nube & non attingit nubē extra: sed intra: ideo interiores eius partes exsufflant exteriorem: & sic inducit spissitudinem in partibꝰ nubis & diuidit nubem & egreditur: quia cum pars exsufflata inundat super aliam necesse habet cedere ab ea quæ prius sibi fuit continua & sic inciditur iter nubes & exit uentus non ignitus: hæc albertus ibidē. Et secundū istum eundem modum egreditur de nube: uentus qui dicitur turbo qui scdm aristo. uero typho sub maiori tamen uiolētia egreditur. Turbo uero scdm Isidorum. 13. ca. 16. est uoluntas uentorum dictus a terra quotiens. s. uentus consurgit & terram in circuitu mittit. Et hoc idem dicit ioannes ianuensis in suo catholicon super. c. littera. Et dicit aristo. tertio metheororꝫ. cap. primo. qꝫ uentus qui dicitur typho fit quando spūs exiens de nube habet exitum ualde strictum propter hoc qꝫ latera nubis sunt multum gelida & spissa: tunc enīꝫ exit in principio aliqua modica pars exalationis facilitatis ipsam moueri: & uadit uersus terrā: nō tamen scdm rectum sed quodāmodo curuo: illaꝫ uero partem sequentur quædam aliæ partes exalationis faciētes ipsam moueri uersus terram: & sic mouetur continue prima pars uersus terram cum curuo quodā motu quousqꝫ circa terrā illa prima pars expulsa cōiungatꝫ alicui parti exalatiōis quæ posteri ferebatur ex nube ita ut ex tali cōplexiōe fiat quasi circulus quidam: & sic generatur iste uētꝰ qui dicit typho factus scdm circuluꝫ & alio noīe

dicitur turbo hoc ſcd̄m ſniam aḡ. Et albert⁹ ubi ſupra capitu.16.dicit q̄ uentus turbo fit ex hoc q̄ aperit nubes una ī uno loco & alia in oppoſito ſi tu ad illā:& illi duo uenti concurrunt ī medio & uterq; illoḡ ab altero impellitur & impellit eum non quidē in ſublimi ſed ī terra:cū ergo ex nubi/ bus egredientes fiunt duæ exſufflationes oppoſi/ tæ conuenientes in loco ubi terrā percutiunt illæ duæ exſufflationes faciunt uentū turbīs eo q̄ utra q; aliā impellit & impellitur ab ea & iō per modū circuli rotundat̄ & inuoluendo ſe inuicem aſcen dunt in altū & trahunt ſecū puluerem & corpora minuta ſicut linū ſtipulā & paleā. Eſt autē diligē ter attendendū q̄ ſcd̄m omniū paripateticorum ſniam traditur iſte uentus ut plurimus fieri ī æſta te quando eſt tempus tonitrui:& ideo etiā ſignifi cat tonitrua poſt futura īfra paucos dies. & ſi for tis eſt turbo forte non procedit tonitrua niſi una hora uel duabus uel forte in parte huius horæ. Et ſi fit in hieme fit tempore niuis. Sed non uehemēs traditur ēt iſte uentus eſſe exiens de nube & nō ad ueniens aliqua plaga mūdi ſicut alii uenti & in fi/ gura rotundus. Cā autē quare ut cōiter accidit eſt quia tunc eleuantur nubes aqueæ includentes ī ſe uapores terreſtres. Si aūt fiat in hieme fit tempore niuis: nubes enī niuoſæ ut plurimū habēt ī ſe ſpūs aereos:& ideo aliquando generant uentos turbīs quando ſunt in ſitibus oppoſitis. Cauſa autē eius q̄ deſcendit a nube & non a plaga mundi eſt quia uentus qui uenit a plaga mundi fortis eſſe non po teſt in ſuo oppoſito propter defectu; materiæ & cauſæ eleuantis. unde ſi ueniret uentus turbinis a plaga mundi diu duraret q̄; diu durat generatio materiæ taliū uentorū. Ventus autē turbinis non durat niſi per paruā horā. & ideo peccant qui uē/ tū turbinis cauſari ex aquilone & auſtro expreſſe re cū aḡ. tradat eū deſcendere ex nube & experi/ mentū confirmat dictū eius quia nos uidemus q̄ ſi uenirent uenti illi ex aquilone in auſtḡ uel econ uerſo oporteret q̄ flaret ī tota regione & nō ī lo/ co uno unius campi parui. Nos autē uidemus q̄ tantū in loco paruo campi flat uent⁹ turbinis. Ad huc oportet q̄ occurrerent ſibi uenti aquilonares & meridionales ſcd̄m latitudinē totius uaporis: & hoc non eſt in exprrimento inuēto turbinis q̄ quaſi nullius eſt latitudinis. Adhuc autē ſi eſſet ex auſtro & aquilone flantis ab aliis uentis ab oppo ſitis plagis mundi uenientib⁹ ſtarēt ī uno loco & ēt inuoluerent̄ nūc autē uidemus q̄ uentus turbīs mutat locū q̄; diu durat. Amplius autē uidem⁹ uē tum turbis aliquando in aere quieto a uētis ī æſta/ te. conſtat ergo q̄ non cauſat̄ a uentis. ſ. auſtro & aquilone flantib⁹ ex oppoſito ſitu mundi: ſed po tius modo prædicto egredit̄ ex nubib⁹. ſed cā ro/ tunditatis eius uidet̄ eſſe occulta. Cū hui⁹ cā eſt ex hoc q̄ uterq; uētoḡ oppoſitorū habet unū latus debilius q̄; alter & uterq; habet unū latus fortius q̄; alter. Sed ex diuerſis cauſis licet eni iſti uēti egre diantur de nubib⁹ tamen habent proprietates for tium uentorū. ſ. aquilōis & auſtri: quia illi ſūt for tiſſimi exſufflationis. Aquilo enī habet fortem ex ſufflationē ex ſpiſſitudine materiæ quia eſt uapo/ ris ſpiſſi qui fortius percutit̄ q̄; uapor paru⁹ & te nuis. Latus autē aquilonis orientale fortius eſt la tere occidentali: quia ibi iuuatur ſicco & nō mul/ tū deprimitur nec diſſipatur calido. Latus autem eius orientale debilius eſt latere occidentali q̄a ca lidū ſiccū orientalia non miniſtrant ei materiā hu morū ex qua confortat̄. Sed potius frigidū humi dū ex parte occidentis:& ſi ſe īpellerēt iſti duo uē ti conſtat q̄ latus orientale auſtri & latus occiden tale aquilonis ſuper lat⁹ iunctū ī quocunq; duoḡ uentoḡ reuoluitur ſuper latus uincens: & ita uin cens duplicatur & confortatur in utroq; & cū cā confortationis ſit continua duplicatio laterū ſu/ per latus continue uenti iſti uincunt & uincūtur: & ita continue ſe inuoluit & per hunc modū con tigit de uento & nubibus deſcendente q̄ia unus q̄pter ſitū habet magis proprietates uaporis ter/ rei quæ ſunt frigidū & ſiccū ſicut ſunt proprieta/ tes aquilonares: alter aūt magis habet proprieta/ tes uaporū unde exit ſc; aquei quæ ſunt humidu; & actuale calidū uel eſſentiale frigidum: & ideo fortior eſt uapor frigidus & ſiccus ex mouente in latere uno ubi propter ſitū magis habundat frigi ditas uaporem percutiens & alter uapor fortior eſt in latere alio ubi propter ſitū magis ex humo/ re ſpiſſatur uapor pcuſſus in deſcenſu a nube. Sed cū ſibi inuicē obuiant cedit in utroq; latus debili⁹ fortiori & fortius ī utroq; reduplicatur ut poſſit continue uincere latus ſibi oppoſitū: & ita uent⁹ reuoluitur in ſe ipſum circa centrū quod eſt in me dio latitudinis uaporis & exſufflationis: hæc al/ bertus ibidem. Propter hæc quæ dicta ſunt cauſa rotūditatis uenti turbīs. Ite; dicit aḡ. ubi ſupra q̄ non generantur iſti uenti prædicti. ſ. typho ſi/ ue turbo & echuphias ſiue curſias in temporibus uel in locis excellenter frigidis quia iſti uenti ſunt ſpūs quidam aut exalatio calida & ſicca quæ a fri gido excellenti extinguitur. In locis autē boreali/ bus eſt frigidū excellens:& ideo raro ſunt ibidem iſti uēti. Effectus aūt typhonis ſiue turbinis ſcd̄m Aḡ. ubi ſupra eſt q̄ ſi ī aliqua parte terræ talis uē/ tus incideret & fuerit ibidē aliqua corpora frequē ter defert & eleuat ea ſurſum uiolentiā inferēs. un de ut dicunt quidam experti. Iſte uentus aliquan/ do incidens mari eleuat magnā multitudinē aque & proicit eā in locū ualde remotū. Aliunde autē incidit naui & uertit eā uel eleuat circulando. Ali quando uero animalia eleuat ſurſū ſcd̄m circulu; qui iterato feruntur deorſum exſiccata omnino propter caliditatē ſpūs eleuatus ca. Iſte ēt eſt uen/ tus qui luminat̄ frequenter in æſtate in campo ele uans paleas a terra & puluerē & alia corpora &

teriã decoctam maxime neceſſe eſt auſtrũ flare pre/ ſertim cum tunc aer humidus & turbidus efficiatur Deinde dicit aꝛ. ꝙ uniuerſaliter nix grando aqua ros & pruina & huiuſmodi cum fiunt ſignificant expurgationẽ uaporis decocti a calido fortificato per frigidum. Et ideo cum fuerint tales expurgatio nes in quibus uenti ſunt iſerti decidunt & quieſcũt uenti poſt expurgationem uapoꝛ prædictoꝛ uel in pluuias uel in pruinã aut in huiuſmodi. Vnde di cit aꝛ. ꝙ poſt pluuiam & huiuſmodi tempeſtates cadunt uenti hæc ibidem. Itẽ ubi ſupra dicit aꝛ. ꝙ auſter fetidus eſt cum tamen ſit uentus cuius ma/ teria eſt exalatio ſicca & peruenit a loco aduſto. & huius cauſam dicit eſſe quia auſter de ſui natura reddit corpora calida & humida relaxando ipſa quæ autem ſunt huiuſmodi maxime ſunt putrefa/ ctioni expoſita cum ipſa fiat per calidum ut dicitur 4. metheoroꝛ: diſſoluit etiam uirtutem & relaxat iuncturas & iõ dictum eſt prius ipſam eſſe peſtilen tialem præ aliis uentis Item dicit aꝛ. ibidem ꝙ au ſtrales uenti perflant a mari & non a paludibus pu tridis & iõ conferunt plantis & reddunt ipſas ferti les quia uentus huc ex mari peruenit cadens coram ipſis imediate non pertranſiens auram per loca ſta gnalia paludoſa neq; aduſta & deſerta: & iõ actio eius eſt tractio & impulſio ſcd̃m planetam & equa le. non enim oportet ad ipſas fortiter & impetuo/ ſe accedere. Sed potius paulatim pertranſiens au/ rã per loca ſtagnalia ut ualeãt perfecte creſcere: hæc ariſtoteles & ſuus expoſitor in illo loco. Item ubi ſupra dicit ariſtoteles ꝙ uẽti auſtrales maxime flãt in hieme. ſ. uere incipiente & autũno finiẽte ut ſunt tunc undoſi & procelloſi & conuerſiui. & huius cauſa ponitur ab ariſtotele & ab eius expoſitore ex hoc ꝙ dum ſol exiſtit prope aquilonem. neceſſe eſt ut uenti generentur ibidem. Et in hieme & cum ſol fuerit in ſignis auſtralibus motus eius eſt prope au/ ſtrum. unde & tunc flant uenti auſtrales & maxi/ me cũ uer incipit & cum finit autumnus tunc enim caleſit terra per ſolem cum directe permaneat cir/ ca loca auſtralia quare neceſſe eſt uentos auſtrales i prædictis oris maxime flare. Et ſunt nobis undoſi eo ꝙ tranſeunt per loca ſtagnoſa & paludoſa quan do ad uos perueniunt: hæc ibidem. Item ſuperius in eadem particula dicit ariſtoteles ꝙ uenti auſtra/ les maxime flant in cane id ẽ i ortu & occaſu canis Et ſcd̃m prædictum petrum expoſitorem ariſtote/ lis ubi ſupra non ſolum auſtri flant tempore ortus & occaſus canis: immo & omnes alii uenti quia tũc inueniant magnam materiam in aere. Sed & au/ ſtri maxime tunc flant. Et ſecundũ ſententiam ari/ ſtotelis & petri prædicti uenti maxime flant his tẽ/ poribus & præcipue auſter quia per partes inferio res aeris tunc calefactæ ſunt eo ꝙ ſol exiſtit ſupra hemiſperiũ noſtrum calefaciens aerem ad cuius ca/ liditatem multus uapor eleuatur cunc̃; & tunc ha/ bent flare maxime uenti auſtrales quia ſunt pro prie annuales ut dictum eſt prius. Et dicit pe/ trus expoſitor ariſtote. ubi ſupra ꝙ triplex eſt or/ tus & occaſus ſibi oppoſitus. ſ. colmicus ſiue mun/ danus: heliacus ſiue ſolaris & cronicus ſiue tempo/ ralis. Et coſmicus ortꝰ ẽ quando ſignum uel ſtell/ oritur ſole oriente ut cum canis qui eſt circa quin/ tum gradum cancri oritur ſole exiſtente in cancro conſtat illos quidem dies eſſe calidiſſimos & humi diſſimos. Calidiſſimi quidem tunc ſunt per coniun ctionẽ ſolis cum cane quæ eſt ſtella grãdis & nature calidæ. Sunt etiã illi dies calidi tamen quia ſol per/ uenit fere ad cenith capitum longo tempore perma nens ſuper hemiſpæriũ. tamen quia pluribus diebꝰ ſol moram in uno loco fore cum accedit & recedit ad caput cancri & locus ſenſibiliter non uariat ta/ men etiam quia leoni appropinquat qui domus eſt eius uitam. Humidi autẽ ſunt illi dies propter na/ turam cancri in quo etiam ſol exiſtit qui ſiquidem eſt humidus ualde propter quod a terra eleuatur ua por & efficitur uentus precipue auſtralis & maxi/ me ubi preddictæ cauſæ calefacientes non domi/ nantur exſiccando nimium & contingant frequen ter circa illud tempus uenti ualidi eradicantes arbo res & alias res: fiunt enim ex forti cauſa eo ꝙ tunc non eleuatur niſi uapor groſſus & multus prius ca lefactus uehementer. & quia calidus eſt nũq; a ſe fri gus expellit ad unum locum & tunc calidum uehe/ mentiſſime percutit uaporem eleuatum percuſſus autem impetuoſe exſufflat & etiam deicit erecta reſiſtentia. Ortus autem eliacus eſt quando ſi/ gnum & ſtella incipiunt uideri in oriente de mane recedente ſole ab eo quomodo canis orta emergit cum ſol peruenerit ad leonem quo tempore & no/ cte maxime aer incipit infrigidari & per conſe/ quens aliqualiter humectari tunc quoq; uentus in/ cipit fieri. Sed non impetuoſus cum aer tunc con/ temperetur & ideo dicitur uẽtos auſtrales flare hie me incipiente tũc enim potentes ſunt ſuo flatu hæc petrus. Et alibi in ea de particula quærit etiam a/ riſtotelis prædictum probleuma. ſ. propter quid in cane auſtri flant: & ibidem in fine dicit ꝙ non confeſtim flant auſtri ut comuniter poſt canis or/ tum aut occaſum. ſ. cum fuerit ſol in punctis tropi/ cis uel poſt confeſtim eo ꝙ tranſmutationes ſunt adhuc ita parue ꝙ non ſuſcipiant alterationem ae/ ris ad uentos. Sed incipit hoc fieri qntodecimo die poſt uerſiones: tempus enim illud licet ſit quædam pars temporis ipſiꝰ talis alterationis eſt tamen de/ notatum ſuper totum tempus ut oculus ſuper to/ tum corpꝰ hominis apud phiſonomicos aut quia ſol in illis quindecim diebus peragrat medium ſi/ gni & luna medietatem ſui circuli: hæc ariſtoteles & ſuus expoſitor petrus ibidem. Item ſupra ubi prius dicit petrus ꝙ ortus cronicus ſiue tempo/ ralis eſt cum aliquod ſignum uel aliqua ſtella emer/

git ſupra orientē de ſero ſole occidente. Et ex his tri bus modis ortus per oppoſitum apparent occaſus. Ex quibus etiam patere poteſt quomodo auſter aut alius uētus fit ſub cane licet tempus ſit caliduꝫ ita ꝙ hypocras. 4. amphoriſmorum prohibeat purgatio nes ſub cane. Nā & ante canē ſūt purgationes mo/ leſte: hæc petr⁹ ibidē. Et frater albertus ubi ſupra ca. 17. ponit ſimiliter ꝙ illi dies ſunt calidiſſimi quan/ do canis eſt ſub radiis ſolis & hoc propter eaſdem cauſas iā allegatas a prædicto petro paduanenſi. Et dicit etiā albertus ibidē ꝙ ſi terra in iſto tēpore eſt infuſa humido continuāte tantūmodo: eleuat tunc ſol multū uaporē & facit uentū & ſic particulariter & nō uniuerſaliter fit uentus propter cauſas dictas apud ortū canis coſmicum præcipue tamen fit uen tus quando humidū continuans non faciliter ſed ſe parabile a terreſtri ſicut eſt glutinoſū & aliquātulū uiſcoſū humidū quia tūc uapor eſt multū ſpiſſus & facit uentū uehementē. Si autē humidū aqueū abun det & facit fluere terrā adhuc in huiuſmodi diebus generatur uentus quia calor feruidus exſiccat ſuper fluū humidū & remanet humidū continuans tan/ tū & hoc dat materiā uenti. Et dicit albert⁹ ibidē. Scias ātꝙ aꝛ. alibi dicit ꝙ generatio pluuiaꝝ ī die bus canicularibus fit ꝑ accidens & raro & hoc con tingit propter dictā cauſā quia. ſ. feruor caloris ex ſiccat ſubtile humidū quod eleuari poteſt ī pluuias & remanet humidū groſſū continuans puluerē ſu/ per terrā & faciens euaporare materiā uentoꝝ. Itē dicit albertus ꝙ eſt hic ſciendū ꝙ illud tempus cau/ ſa eſt abſciſionis uentoꝝ quia calor tunc temporis plus conſumit q̄ eleuat de uaporibus & iō ex utro/ q̄ colligit ꝙ in tempore iſto uenti ſunt rari. Sed tā tū uenti illi ſunt fortiſſimi & ipetuoſe eradicantur arbores & deicientur edificia eo ꝙ tūc eleuatur ibi uapor groſſus qui calidus eſt primo & quia aer cali dus eſt & tunc undiq̄ ex ſe expellit frigus ad unū lo cū & illud quod fortiſſime percutit uaporē eleuatū qui percuſſus impetuoſe exſufflat aerē & deicit ea quæ reſiſtunt. Sic ergo itelligitur ꝙ hic dicitur. ſ. ꝙ tempus caniculare eſt cauſa uentoꝝ fortium & eſt etiā cauſa abſciſionis uentoꝝ communium. Item dicit albertus ꝙ ortus eliacus canis. ſ. de quo dictuꝫ eſt & hoc eſt quādo ſol eſt uerſus principiū ſigni uir ginis eſt etiā ſignū uentoꝝ tunc eni quādo. ſ. canis ſic oritur tempus habet qualitates quæ ſunt frigidi/ tas & ſiccitas & ſunt ille qualitates autūni & tunc eſt tempus ortus uentoꝝ frequentiū. ſed non impe tuoſoꝝ. Itē dicit albertus ꝙ tempus occaſus canis eſt ſuper tempus uentoꝝ ſed non eodē modo quia duplex eſt occaſus eius ſicut duplex ē eius ortus; oc cidit eni occaſu coſmico in hieme quando ſol eſt in fine ſagictarii uel ī principio capricorni: cū enī tūc ſol oritur ī mundo tunc occidit illud quod eſt i pe/ dibus geminoꝝ uel iuxta cancrū ad meridiē ultra zodiacū & tunc eſt tempus frigoris & conſtringit terra: & iō uapor terren⁹ ſub terra congregatus nō poteſt paulatī euaporare & iō congregatur donec poteſt aperire terrā ut euaporet & fiat uentus & iō iſto tempore uenti fiunt de die quia tunc ſol ape/ rit porros terræ ut exire poſſit materia uentorum. In nocte autē propter occultationē ſolis clauditur terra propter frigus & iō abſconditur materia ua/ poꝝ & quieſcunt uenti cū nec ſit eleuans eos nec fri gida aperiēs quoꝝ utraq; facit ſol per diē. Idē au tem tempus eſt cauſa abſciſionis uentoꝝ per hoc ꝙ ſol tunc debilis eſt & uaporē ſufficientē eleuare nō poteſt & etiam quia terra tunc conſtricta eſt per fri gus & ſimul fortiter tenent partes eius & nō facili ter obedient ſeparationi quæ fit per euaporationē.

Occaſus autē elyacus eſt quando occultatur canis a uiſib⁹ hominū ſub radiis ſolis & hoc & in æſtate quando ſunt dies caniculares ſicut iā dictū eſt quan do locutus eſt de ortu coſmico: hæc albertus ibidē. Sic ergo patet qualiter uenti fiunt & præcipue uen ti auſtrales in ortu & in occaſu canis tam coſmico q̄ eliaco. Et aꝛ. 2. metheoroꝝ ca. 7. dicit ꝙ in di/ ſcreti uenti & diſſimiles ideſt graues & magni fiūt ī ortu & occaſu horizōtis. Eſt autē ortus eius poſt declimationem ſolis a tropico hiemali quaſi circa principiū ueris ſole exiſtente i tauro ibi enī abſcon dit ſe ſub radiis ſolis oriens mundo ſimul cū oritur ſol & dicitur ille coſmicus ortus ſiue mundanus.

Itē dicit aꝛ. ibidē ꝙ in permutatione æſtatis ad autūnū fiunt uenti diſſimiles tunc enī rationabile ē fieri uentos quando aer eſt plenus in turbationi/ bus quia tunc aer quandoq; conuertit ſe ad diſpo/ ſitiones temporis futuri & iō rationabiliter tūc aer eſt tumultuoſus & uentoſus & iō circa finē hiemis & principiū ueris ad huc etiā in fine æſtatis & circa principiū autūni fiunt uenti frequenter. Itē dicit aꝛ. ubi ſupra ꝙ uenti magni ut comuniter ſingu/ lis annis flant in principio autūni uel circa & hoc eſt quando ſol eſt uerſus principiū ſigni uirginis. ſ. in ſeptēbri. Vnde & dicuntur huiuſmodi ethezie idē annales uenti & habent iſtas proprietates non eni flant quando ſol eſt prope nos. ſ. ſole exiſtente i cancro in iunio ui neq; quando ſol incipit eſſe in leone. ſ. in iulio neq; flant quando ſol multū diſtat a nobis. ſed flant ſole exiſtente in uirgine. Alia etiā proprietas iſtoꝝ uentoꝝ eſt ꝙ diebus flant noctī/ bus autē ceſſant. Cauſa autē quare iſti uēti non flāt cū ſol fuerit multū prope et quia ſol magnitudine ſui caloris prouenit exſiccando terrā anteq̄ poſſit facere fumū uel exalationē quæ ſit materia uenti & iō tunc non fiunt uenti: flant autē prædicti uenti cū ſol aliqualiter abſceſſerit & non fuerit multū pro/ pe nos quia tunc terra caliditatē habet ſufficientē ex diuturna mora ſolis precedente quando. ſ. erat i cācro neq;. ſ. habet caliditatē nimis excellentē quia ſol incipit accedere a nobis caliditate primo ipſius terre niues prius congelate liqueſcunt & tunc terra cū caliditate ſui propria & cū caliditate ſolis quaſi turgeſſit & emitit ex ſe multā exalationē quæ prin/

cipium & māteria uentoꝝ. Causa uero quare præ dicti uenti flant de die & non de nocte non exa / lat in locis illis ita ut causetur uentus neq; enim ali quid ualde cogelatū neq; aliquid ualde siccū exa / lat. Sed siccū quod habet i se humiditatē & calorē sicut ante declinationē solis a tropico estiuo flāt uēti quos diximus ethesios. i. uentus australis cu / ius causā diximus. Et sicut post declinationē solis a tropico hiemali flāt uenti quidē australes. Qui dicuntur oriūchie & dicuntur sic ab aliqua cōstel latione cæli & incipiunt flare septima die post cō uersionē hiemalē & flant in uere. Et sunt isti uen / ti qui dicuntur oriūchie minores & debiliores e / thesiis quia sol cōmouens istos uentos adhuc est multū longe a tropico æstiuo a quo flant uenti p̄ / nominati & iō interpellatis uicibus flāt quousq; sol ueniat ad tropicū æstiuū a quo quidem tropi / co cum declinauerit sol flant ethesie hæc Ag. Ex prædictis satis patet qualiter uenti fiunt apud or / tum canis & apud ortum orionis & occasus eo / rum. & dicit ag. in libro de probleumatibus par ticula .16. q; in orione idest in ortu orionis di / es fiunt uarii & permutati diuersis permutatio / nibus nūc ad unā naturam nunc ad aliam. Simili ter etiam & uenti tunc sunt i determinati & indi / stincti. Et huius causam ponunt ibidem aristotel & petrus p̄dictus expositor suus ex hoc q; omnia sunt uaga & indeterminata cum debeant deter / minari de una dispositione in aliam eo q; partim sint in termino a quo & partim i termino ad quē.

Sed illud accidit cum orion oritur .s. in prin / cipio cum fructus maxime primitiales incipiunt maturari. s. in temporibus calidis temperatis cu / ius fructus sunt cerasa frage & huiusmodi. Sed oc cidit orion hieme incipiente quando fructus o / mnes sunt maturati & iam repositi. Et quia ori / tur orion & occidit in temporibus prædictis in quibus non dum confirmatum est & habitua / tum aliquod tempus perfecte cum sol tunc existat in signo bicorporeo siue comuni unum enim ce / dere cepit temporum & aliud initiari ita ut i uno coniungantur duo loca & eius ortus erit circa me dium mai occasus uero eius est per oppositum cir ca medium nouembris sagictarii occidente prin / cipio quo tempus autumnus incipit recedere & hiems appropinquat necesse quidem est tunc uen tos confi matos & potentes reddi: declinat enim uterq; oppositio quare componentia remanent confracta quia prouerbialiter dicitur q; ortus & occasus orions difficilis & intollerabilis & im / petuosus est quoniam propter inequalitatem tem poris necesse est totum sub tempore huius pertur / bari & inequale fieri. Vnde dicitur q; mutatio / nes eorum maxime generant morbos & proprie cum profectio fuerit mutationes autumnales hæc ibidem. Et frater albertus ubi supra capitulo deci mo querit istam questionem quare isti duo uenti septentrio & meridies plures & fortiores faciunt exsufflationes q̄; uenti qui ueniunt ab oriente & ab occidente & alii collaterales eorum & soluit questionem propositam dicens q; dupliciter pos sumus accipere acquilonē & meridiem .s. secm q; sunt partes quæ sunt iuxta polos mundi secm q; ubiq; in mundo acquilo & meridies sunt maio ris exsufflationis q̄; oriens & occidens. Possu / mus etiam accipere illas partes secm q; sunt in cli matibus distinctis quia non est necesse q; flante uento in uno climate ille idem ex sufflet in climate alio. In omnibus tamen climatibus est unum q; a quilo & meridies fortioris & frequentioris ex / sufflationis sunt q̄; alii uenti. Si autem nos osten / derimus causam efficientem quare hoc est in aqui lone & in meridie in mūdo tunc manifestum erit cum hoc quare hoc sit in climatibus quia uapor climatis principium trahit a uapore plage mun / di clima enim quintum auram accipit meridia / nam a climate quarto & clima quartum a tertio & sic deinceps usq; ad primum clima q; accipit auram meridianam a quarta terræ quæ est ultra e / quinoctialem quæ est regio meridiana simplici / ter quia protenditur ab arcu equinoctiali qui ue / nit de oriente in occidens in capite arietis & libræ usq; in polum meridianum. Similiter est de au / ra aquilonari q̄; climata conuertuntur recipit a sexto & sextum recipit causa a septimo & septi / mum iterum a regione aquilonari quæ est usq; in polum aquilonarem. Et licet uentus uinus clima / tis non necessario sit in alio tamen causa uento / rum unius climatis recipitur ab alio climate licet sit debilior & fortior ex parte agentis & ex par / te pacientis secm diuersitatem latitudinis q̄; ha / bent ex distantia ad uiam solis & stellarum. His prenotatis dico q; fortis & multa exsufflatio cau satur a plurimo uapore congregato spisso & non impedito per materiæ absciſionem. Cum ergo sol non sit in aquilone nec in meridie nisi per illumi / nationem & non per presentiam corporis sui si / cut autem in oriente & in occidēte & in locis me diis quæ sunt in uia solis per illuminationem & p corporis sui presentiam sol magis calefacit orien tem & occidentem & loca intermedia q̄; aq / ilo / nem & meridiem: calor autem fortis multum at / trahit humidū. q. in suū nutrimentū ergo multæ e uaporatiōes fiunt i uia solis iter oriētē & occidē tē & ille cōuertunt in pluuias & i alias ip̄ssiones

humidas cum sol elongatur ab eis quia cum est in oriente tunc infrigidatur uapor i occidente eo ꝙ longe distat a sole: & econtra cuꝫ sol est i occidẽte ifrigidatur uapor in oriente & cõuertuntur uapores in aquam & descendit pluuia cuius descensus impedit uentum: ergo in oriente & in occidẽte & in locis mediis parue sunt exsufflatõnes cause ab illis locis nisi loca materiæ etiam recipiunt eas aliunde. s. a locis aquilonaribus & a meridionalibus remotis a uia solis. In illis enim locis sol non est per presentiam corporum directa diametro & ideo est in illis locis calor debilis & precipue in aquilone quia ibi sol moratur in auge circuli sui: in meridie autẽ mouetur in auge opposito quæ est minor pars diametri eiusdem circuli & ideo minus calidus est in aquilone q̃ sit in meridie: qa licet obliquitas a uia solis sit equalis tamẽ altitudo sua a terra inequalis ẽ quia magis uicina tur terræ in signis meridionalibus q̃ in signis septẽtrionalibus: calor ergo debilis i meridie & precipue in aquilone facit hoc quia calor digestiuus debilitatẽ facit in animali facit enĩ humores terrestres indigestos & grossos qui sunt in animali materia uentositatum & in mundo sunt materiæ uẽtorum & ideo quãtum est de causa efficiente partes aquilonares & meridionales maioris sunt exsufflationis q̃ partes orientis & occidentis & locorum quæ sunt inter orientem & occidentem in uia solis: partes autẽ orientis & occidentis & locorum intermediorum in uia solis ut plurimum sunt humidiorum i pressionum quam aquilonares & meridionales nisi forte propter niues quæ habundant in partibus meridionalibus & septentrionalibus quæ & cooperantur ad uentos ut dictum est prius hæc albertus in isto ca. 19. Et ubi supra inferius in ca. 24. dicit albertus causam quare sunt plures uenti in meridie & in septentrione nostræ habitabilis q̃ in aliis partibus eius dicens ꝙ causa huius est quia sol ascendens nunq̃ totam habitabilem siue totum horizõtem radiis suis simul illuminat nisi quando est in loco cæli medio siue in meridiano nostro & tunc operatio eius est fortis & respicit tunc radiis suis septentrionem & meridiem & quia tunc fortis est ideo multum trahit & eleuat uaporem quia nõ diu stat. sed statim declinat a cardine cæli ideo non consumit uaporem in illis locis eleuatum. sed generantur inde nues quorum licet inundatio sit in locis mediis inter orientem & occidẽtem cum frigiditate sua & humore impellit uaporem terræ ad utranq̃ extremam regionem hoc est ad aquilonẽ & meridiẽ & iõ fiunt ibi multi uenti quia sol ibi eleuat de terra uapores expressos & tunc obuians in aere frigus percutit eos & fiunt uenti & quia solis mora parua est in parte septentrionis & meridiei ideo operatio eius debilis est & pluuiæ sunt paucæ & nenti multi econtra autẽ est in oriente & in occidente & in locis intermedis .s. uia solis. Et dicit albertus ꝙ hoc quod iam dictũ est intelligitur de septẽtrione & meridie habitabilis nostræ ita ꝙ meridies & septentrio sunt partes ipsius habitabilis partis terræ. Et etiã hic attendendũ ꝙ cum uapor terrenus cedit soli plus ad unam partem tunc non cedit ad aliã nisi paꝛ & hæc est cã quare isti duo uenti. s. auster & septentrio nunq̃ flant fortiter simꝫ. Sed unõ illoꝝ fortificato alter debilitat nisi forte rarissimẽ hoc contingat: hæc ibidẽ albertꝰ. Propter hoc autẽ quæ diximus patet qualiter se habẽt ad inuicẽ uenti australes & uenti septentrionales & patẽt etiam ipsoꝝ naturæ & proprietates per iam dicta. Et quia allegatũ est ex multis auctoritatibus ꝙ uenti meridionales sunt calidi & humidi. Adhuc uolo hoc idẽ confirmare per auctoritates & proprietates alias & naturas uentoꝝ australiũ prædictis intẽdo superaddere. Dicit itaq̃ alber. in libro suo de proprietatibus reꝝ tractatu. 10. ꝙ uentus australis calidus est & humidus atq̃ fulmineus densum aerẽ facit atq̃ spissũ & nebulas mittit suo calore poros terræ aperit & sua humiditate pluuias multiplicat & adducit ut dicit Isidorus tempestatẽ etiã i mari generat quia ab ĩmo flat ut dicit beda. Poros corporum aperit uirtutes. s. animales impedit grauitatem in corpore facit ut dicit hypocras uenti in q̃ austrini grauant auditũ caliginosi sunt & capita grauãtes pigros dissoluẽtes dissoluunt enim uenti australes humores ab exterioribus ad interiora fensus etiã grauitatẽ faciũt & caloꝛẽ quæ corrumpunt & ęgritudines faciũt. s. recidiuationẽ podagrã punctum & cõmouent epidimiam & acutos febres. Ventꝰ itaq̃ australis oritur i zona iuxta polũ ãtarcticũ quæ præ nimia eius frigiditate est inhabitabilis. Vnde & ibidem frigidus & siccus naturaliter quantũ est de suo ortu sicut & septẽtrio qui flat a polo opposito. Sed dũ transit per torridã zonã ibi caloꝛẽ assumit & quia uersus meridiẽ uenit ibi est maior aquaꝝ copia & ubi sunt loca uapoꝛ & rore plena humiditatẽ contrahit ibidẽ & aquirit unde & apud nos calidus & humidus inuenitur. Et ipso flante aer p̃ dicto uapore repletus in pluuias resoluitur & qa de ampla zona aereꝫ ĩpellit ad nostrã partẽ angustam & iõ condensat aerẽ. Vnde & nubes generãtur & ex inde solares radii obscurãtur ut dicit ysidorus. Et dicit bartholomeus ꝙ multas habẽt austri laudabiles proprietates quia est uentus mollis & est molliciꝰ calidus & humidus pluuiæ & roris ministratiuus & augmentatiuus nutrientibus poroꝝ terræ apertiuus germinũ & seminũ productiuus superficiei terræ renouatiuus pẽnaꝝ uestiꝝ & plumaꝝ in auibus materialibus humoꝝ frigidoꝝ & compactoꝝ in corpore dissolutiuus sudoꝝ & euaporationis fumositatũ & humoꝝ superfluoꝝ prouocationibus & reptilium & uermiũ terrestriũ de iferioribus terræ eductiuus. Et

sunt tonitrua post futura infra paucos dies. Et isti sunt effectus uenti turbinis. Est autē quædā conuenientia inter istū uentū & alios uētos flantes a plaga mūdi eo q̄ sicut turbo est uolubilitas duoꝝ uētoꝝ egredientiū de nubibus cū quadā uiolētia sic etiā in aliis uentis flantibus a plaga mundi accidit incidētia uentoꝝ & giratio prout dicit aꝝ. 2. metheoroꝝ ca. 8. tunc autē unus uentus incidit alio scdm aꝝ. quando quasi prosternens eū ad terrā facit eū cessare & sic uenti borcales maximę incidūt apud nos aliis uentis propter fortē īpetum facientes alios cessare: nos enī sum⁹ propinqui boreæ & iō uenti boreales apud uos optinent principatū. Giratio autē uentoꝝ generatio uentoꝝ sequentium post cessationē precedentē quēadmodū post borcā qui est suppremus flat unus alius uent⁹ uersus occidentē collateralis sibi & post ipsū alius & sic deinceps. Sic enim accidit quando flant ethesie id ē uenti annales propter quod & illi uēti diu durant. De generatione autē uētoꝝ & eoꝝ materiebus nominibus & etiā locis eorum & de eoꝝ proprietatibus qualitatib⁹ naturis ad presens hæc dicta sufficiant.

¶ Capitulum. 3. quæ pārtes cæli. i. signa & q̄ planetæ uentos efficiunt.

MOdo intendo dicere qui planetæ & quæ signa & quæ partes cæli efficiant siue moueant quos uētos scdm sentētiā tā philosophorū & astrologoꝝ. Dicit itaq; iafar in libello suo de pluuiis ca. ultimo q̄ planetæ causātes siue efficientes uētos sūt sol mars & mercurius. Sed sed petrus paduanensis super particula. 26. libri probleumatū aꝝ. dicit sic ut ponit scdm astronomos causā uentoꝝ fore ioue & lunā & cancrū non puuet. Vnde tēpore coniunctionis lunæ cū ioue & etiā cū luna i cācrū ascendit contingunt uenti multi hæc ille. Et scdm sententiā ptole. 2. quadripartiti ca. 8. & similiter scdm sententiā albu. 5. de coniunctionib⁹ magnis differētia prima. Saturnus quādo dominatur uel preest alicui tempori significat uentoꝝ flatus inconuenientes & subuersiones nauiū propter magnū uentum. Itē scdm ptole. ubi supra & scdm albu. ubi supra differentia secta cū iuppiter dominiū obtinuerit alicuius temporis erit aer multoꝝ uentoꝝ humidoꝝ qui uenti scdm haly. 2. quadripartiti ptole ubi supra sunt saniores quia dissoluūt humiditatē spissā. Itē scdm ptole. ubi supra & scdm albu. ubi supra differentia tertia mars cū prefuerit alicui tempori significat uentos ualidos & pniciosos. Itē scdm ptole. ubi supra & scdm albu. ubi supra differentia quarta uenus cū sola dominatur significat uētos temperatos humidos & multi nutrimenti qui res faciūt crescere. Itē scdm ptole. ubi supra & scdm albu. ubi supra differentia quinta mercurius quando dominiū susceperit significabit in aeræ uentos turbinosos & repentinos ac de facili mutabiles ex quib⁹ peribūt naues Patet itaq; scdm sententiā plole. & albu iā dictā q̄ oēs. 5. planetæ retrogradi effectiui sunt uentorū diuersimode tamen. Itē scdm sententiā tradita ab alchindo & aomar in fine libri. 9. iudiciū de regula apertionis portaꝝ. Mars & mercurius significat uētos ualidos. Iuppiter uero uentos temperatos. Saturn⁹ edificia subuertit. ¶ Sic ergo patet qui planetæ sunt uentosi. Sed restat dicere qui planetæ moueant uentos orientales qui occidentales qui septentrionales qui meridionales. Dicit itaq; albert⁹ super. 3. metheoroꝝ tractatu primo ca. 15. q̄ Iuppiter mouet uētos aquilonares sanos & sol mouet uentos orientales. Luna uentos occidētales. Et mars mouet flatū a meridie: & hæc ea dē ē sententia leopaldi i tractatu. 6. libri sui. Sed frater qui uocat se perscrutatorē in libro suo de tēperie aeris dicit q̄ necesse est propter habitatiōis pluralitatē uentoꝝ ponere tot motores quot sunt cæli cardines. Sol autē cū sit siccus & naturæ oriētalis uentū facit orientalem & similiter saturnus occidentalem. Iuppiter uero uentum aquilonarē & mars uentū australem sic ita q̄ non discordat iste frater ab alberto nisi solū in uento occidentali Et dicit alchindus in fine libri. 9. iudicum q̄ mars efficit uentos australes & maxime in capricorno Iuppiter efficit uentos septentrionales in sua alicuius prædicta domo. Sic ergo concordat alchindus cū alberto & leopaldus in istis duobus uentis Sed ptole. discordat in aliis in gubernatoribus pūtiū mundi & etiā uentoꝝ scdm sniam suā. 2. quadripartiti ca. 3. sol principaliter dominatur in occidente & gubernat totam medietatem terre occidentalem & preter hoc scdm ptolemeū. Saturnus dominatur in oriente. Mars i occidente. Iuppiter in septentrione uenus in meridie. Vnde & scdm ptolemeū in eodē. 3. ca. quarta terræ habitabilis quæ est inter septentrionem & orientem gubernatur a ioue & a saturno & a tribus signis aereis. s. aquario geminis & libra. Et quarta terræ inter orientem & meridiem gubernatur a saturno & a uenere & a tribus signis terreis. s. tauro capricorno & uirgine. Quarta uero iter meridiē & occidens gubernatur a uenere & a marte & a tribus signis aqueis. s. cancro scorpione & piscis. Et q̄rta terræ quæ est inter occidens & septentrionem gubernatur a marte & a ioue & a tribus signis ignеis. s. ariete leone & a sagictario. Et itelligit ptolemeus per istas quatuor quartas terræ quartas eiꝰ circunferentiales. Nam scdm eū quelibet quarta habitabilis terræ centralis gubernatur ab eisdem planetis & signis a quibus gubernatur quarta circunferentialis ei directe opposita. Et hæc oīa ponunt magis exp̄sse tractatu primo hui⁹ libri distinctione. 8. ca. 3. Ex prædictis ergo patet q̄ iuxta

ſententiã ptole.ubi ſupra q̃ ſol cum ſaturno mo/ uent uentos orientales & luna cum marte uentos occidentales Iuppiter uero mouet uentos ſepten/ trionales & uenus uentos meridionales. Itẽ ſeq̃ tur iuxta mentẽ ptole.ubi ſupra q̃ uenti inter ſe/ ptentrionẽ & orientẽ mouẽtur a ioue ſaturno & ſole & ſimiliter a tribus ſignis aereis. Venti inter orientẽ & meridiẽ mouẽtur a uenere marte & lu/ na & a tribus ſignis aqueis. Et uenti inter occidẽs & ſeptentrionẽ mouentur a marte. Luna & a io/ ue & a tribus ſignis igneis. Sed iſte proceſſus pto/ le. non concordat cũ proceſſu ſuo in primo qua/ dripartiti. 19. eo q̃ triplicitates quos dat ptole. hic non ſunt idem cũ his quos dat ibidẽ in illo ca. 19. primi libri. Nã ibidẽ dat ptole. primã triplicitatẽ ſoli & ioui excludens martez quia non eſt de haiz ſolis hic uero econtra excludit ſolẽ & non martẽ cuius cauſa eſt ſcd̃m haly quia ſol eſt orientalis & iſta triplicitas diſponit partẽ mundi inter ſepten/ trionẽ & occidens. Et quia etiam mars eſt domi/ nus domus exaltationis ſolis. Similiter in ca. 1. 19. tribuit ptole. ſcd̃am triplicitatẽ ueneri & lune & hic tribuit eam ueneri & ſaturno. Cuius cauſa eſt ſcd̃m haly quia luna dominatur in parte occiden tali ut dictũ eſt & ſimiliter quia ſaturnus eſt domi nus capricorni. Itẽ ubi ſupra dat ptole. tertiã tri plicitatẽ ſaturno & mercurio quã hic dat ſaturno & ioui: cuius cauſa ſcd̃m haly eſt quia mercurius hic regulat omnes regiones meridionales ſicut di ctũ eſt priuus in tractatu primo huius libri diſtin ctione. 8. & iõ dicit haly nõ regulabit regiones la terales: & alia cauſa eſt ſcd̃m haly q̃ Iuppiter re/ gulat ptes boreales. Cõ ſimiliter etiã ubi ſupra di/ uidit ptole. quartã triplicitatẽ marti tantum licet dedit ei pticepem ibi lunã & uenerẽ hic enĩ dat eã marti & ueneri. Qualiter autẽ iſti duo proceſſus ptole. debeant cõcordare pro habẽdũ pricipales uentorũ motores neſcio: nec cãe diuerſitatis q̃ po nit haly in illo caſu multũ faciũt ad propoſitũ. Si iuxta utrũq; proceſſũ debeãt motores uentorũ aſ/ ſignari. Itẽ aliud uidetur mſtũ mirabile. ſ. q̃ pto le. hic attribuit tertiã triplicitatẽ ſaturno & ioui & particulati attribuit ſigna illius tertiæ triplicita tis. Mercurio ueneri &. Saturno capiendo ibidẽ uenerẽ q̃ ptinet ad meridiẽ & omittẽdo iouẽ quæ ptinet ad ſeptẽtrionẽ ſicut ſatis patet tractatu pri mo diſtinctiõe. 8. ca. 3. Conſilr dat hic quartã tri/ plicitatẽ Marti & ueneri & tñ pticulariter dat ſi/ gna illi⁹ triplicitatis lunæ marti & ioui omittẽdo ueneré quæ meridiẽ regulat & capiẽdo ioué q̃ ſe/ ptẽtrionẽ gubernat & nõ ptẽ illã. Aliud etiã uide tur mirabile ex hoc q̃ ptole. attribuit cuilibet tri/ plicitati primos duos plẽtas tãtũ & ĩ diſtribuẽdo pticulariter p ſigna cuilibet tribuit tria planetis.

Itẽ iuxta ſentẽtiã ptole. hic prima triplicitas gu/ bernat ptẽ terræ ĩter occidẽs & ſeptẽtrionẽ cũ p̃di ctis plẽtis gubernatorib⁹ ſuis. 2. triplicitas guber nat quartã terræ ĩter ſeptẽtrionẽ & oriẽtẽ cui⁹ ſuis dñis p̃dictis. 3. triplicitas gubnat q̃rtã terræ ĩter ſeptẽtrionẽ & oriẽtẽ cũ ſuts dñis p̃dictis. Et q̃rta triplicitas gubernat q̃rtã terræ ĩter meridiẽ & occi dẽs cũ ſuis dñis p̃dictis. In oriẽte directe nec ĩ occi dẽte nec ĩ ſeptẽtriõe nec ĩ meridie ſcd̃m ptole. hic nõ dicat aliq̃ triplicitas nec aliqd̃ ſignũ triplicita tis. Sed ſolũ ĩ oriẽte iuxta ꝓceſſu3 ptole. hic dñat ſol cũ ſaturno & ĩ occidẽte lũa ſõlũ cũ marte. In ſeptẽtrione uero iuppiter ſolum dñat & ĩ meri/ die dñat ſolũmõ uen⁹. In ca. tñ prio libri ptole. de diſpõne orbis & tpis dicit ptole. q̃ prima tri/ plicitas eſt ſeptẽtrionalis q̃ cũ ſuis dñis efficit uen tos ſeptẽtriõales. Et dicit ptole. ibidẽ q̃ iõ noĩa tur hæc triplicitas ſeptẽtriõalis q̃a q̃ũ fuerit lũa in aliquo ſigno hui⁹ triplicitatis & flauerit uẽtus ſe/ ptẽtrionalis fiet flat⁹ ei⁹ multis dieb⁹. Et ex hac cõ ſideratione factũ eſt q̃ opifices iudiciorũ aſtrorũ ĩ dicãt fixionẽ flat⁹ uẽti ſeptẽtrionalis i. Nã ſi flaue/ rit uẽtus ſeptẽtrionalis luna exiſtẽte ĩ aliquo ſigno ab iſtis ſignis hui⁹ triplicitatis p̃cipue reſoluet uen tus ſeptẽtrionalis uelociter & .2. triplicitas eſt me/ ridiana. Vnde tñ luna eſt ĩ aliquo ſigno hui⁹ tripli citatis & flat uẽtus meridionalis pſeuerat flat⁹ ei⁹ dieb⁹ plib⁹. Et. 3. triplicitas ſilr eſt oriẽtalis & ef ficit uẽtos oriẽtales. 4. uero triplicitas eſt occidẽta lis & efficit ſilr uentos occidẽtales. Et huic ſñiæ ptole. cõcordat. Iuli⁹ firmic⁹ li. 2. ca. 5. dicẽs q̃ aq loni ſubiacẽt ſigna aries leo: ſagictari⁹: auſtro: tau rus: uirgo: & capricornus affelicon quem nos ſub ſolanum dicimus: gemini: libra: aquarius: & affri co. qui & agretis libæ dicit dñat cancer: ſcorpio & piſcis. Sic ergo patet q̃ iuxta ſñia3 ptole. in li. de diſpõne orbis & tẽpis: & ſilr iuxta ſententiã iu lii firmici ubi ſupra prima triplicitas efficit uẽtos ſeptẽtrionales. ſcd̃a triplicitas efficit uẽtos meri/ dionales. 3. uentos orientales. 4. uentos efficit oc/ cidentales. Sed ſcd̃m ſententiã ptole. primo qua/ dripartiti ca. 19. prima triplicitas cũ ſuis dominis qui ſunt ſol de die Iuppiter de nocte mouent uen/ tos cõmixtos ex ſeptentrionali & ex occidentali & hæc eſt triplicitas ſeptẽtrionalis eo q̃ Iuppiter habet in ea dominiũ. Scd̃a triplicitas cum ſuis do minis quæ ſunt luna de die & uenus in nocte mo uent uentos cõmixtos ex meridionali & orienta li & hæc eſt triplicitas meridiei cõuenientior pro pter ueneris ĩ ea dominiũ. Tertia triplicitas cũ ſu is dominis quæ ſunt ſaturnus de die & mercurius de nocte mouent uentos inter ſeptentrionem & orientem & hæc eſt triplicitas orientali uento cõ uenientior propter ſaturni dominiũ in ea. Quar ta uero triplicitas cũ ſuis dominis qui ſunt mars & ſibi aſſociati in die. Sed uenus in nocte & luna efficiunt uentos cõmixtos ex occidentali & meri dionali. Et iſta quidẽ triplicitas uentos occidenta les magis efficit propter martis & lunæ in ea dñi um. Sic ergo patet ſcd̃m uiã ptolemei quos uẽtos

mou eat quælibet triplicitas cũ ſuis dominis. Sed hinc eſt aduertendũ q̃ ptolemæus a quibuſlibet aliis aſtrologis diſcordat in aſſignando dominos triplicitatũ. Sed ad hoc hali rñdet i ca. iſto. 19. primi quadripartiti ptolemæi dicens magis credẽda eſt ſunt quia ueniunt p̃ experientias multas cũ naturalib⁹ argumẽtis & hoc ut dicit ipẽmet eſt ex̃ptus Secũm ſententiã uero alkabicii i ſuo itroductorio differẽtia prima & albu. 7. maioris introductorii differẽtia. 14. & ſimiliter ſecũm ſẽtẽtiã maioris partis aſtrologor̃: Triplicitas prima eſt orientalis & efficit uentos orientales cuius dñi de die ſunt ſol. de nocte uero ſũt iuppiter & eor̃ particeps de die & de nocte eſt ſaturn⁹. Iſti ergo tres plæ ſecũm eos. ſimiliter efficiunt uentos orientales ſecunde uero triplicitatis dñi ſunt ſecũm eos i die uenus i nocte luna & eor̃ particeps die & nocte eſt mars & hæc triplicitas eſt meridionalis ergo hæc triplicitas cũ ſuis dñis prædictis efficiunt uẽtos meridionales: tertiæ uero triplicitatis ſecũm eos dñi ſunt in die ſaturnus in nocte. Mercurius quor̃ particeps eſt iuppiter & hæc triplicitas eſt orientalis ſecũm eos ergo ipſa cũ ſuis dñis prædictis mouebunt uentos occidẽtales quartæ uero triplicitatis dñi ſecũm eos ſunt uenus de die & mars de nocte quor̃ pticeps eſt luna. & hæc eſt triplicitas ſeptẽtrionalis ſecũm eos ergo cũ ſuis dñis prædictis ipſa mouebũt uentos ſeptentrionales. Et albu. 6. maior̃ introduc/ ctorii differẽtia. 25. dicit q̃ aries leo & ſagictarius ſigna ſunt orientalia. Nã aries eſt cor orientis & eius uentus eſt a ſabeid eſt oriẽtalis & leo eſt ſiniſtra pars orientis eiuſq; uentus eſt inter orientẽ & ſeptentrionẽ. Sagictarius uero eſt dextra pars orientis & eius uentus eſt inter orientem & meridiẽ. Taurus ſiquidẽ. uirgo & capricornus ſunt ſigna meridiana. Capricornus enim eſt eor̃ meridiei & eſt eius uentus meridianus. & taur⁹ eſt ſiniſtra pars meridiei eiuſq; uentus eſt inter meridiem & orientẽ. uirgo eſt dextra pars meridiei & eius uentus eſt inter meridiẽ & occidentẽ gemini quoq; libra & aquarius ſunt ſigna occidẽtalia & libra eſt cor occidentis & eſt uẽtus eius occidentalis & aquarius eſt pars ſiniſtra centris & eſt uẽtus eius inter occidentẽ & ſeptentrionẽ. Cancer uero ſcorpionis & piſces ſunt ſigna ſeptẽtrionalia & cãcer eſt cor ſeptẽtrionis & eſt uentus ſeptentrio & ſcorpionis eſt ſiniſter pars ſeptẽtrionis cuius uentus eſt inter ſeptentrionẽ & orientẽ hæc albu. ibidem. Ex prædictis itaq; patet qui plæ & quæ ſigna in cælo mouent uentos ſeptẽtrionales & qui uentos meridionales ſecũm opinionẽ ptolemæi albu. & alkabicii & alior̃ aſtrologor̃. & ſecũm opiniones alberti leopoldi & fratris qui uocat ſe perſcrutatorẽ. Sed ex hiis omnibus opinionibus prædictis. Nã poteſt ut mihi uidetur alia uia rationabile dici per quã de uentis ſic rõnabiliter pronoſticandũ nec quæ experimẽtis poterit conuenire ptolomæus eni qui inter aſtrologos præcipuus eſt & primus in tribus locis prædictis ubi loquit̃ de motoribus uentor̃ uidelicet in ca 19. primi quadripartiti & in libro ſuo de diſpoſitione orbis & tpis a ſe ipſo mirabiliter diſcordat prout dictũ eſt. & ex dictis ſuis in locis ſuis p̃dictis de motoribus uentorum multa dubia &, inconueniẽtia uidentur ſequ prout dicetur poſt & pro parte probatũ eſt prius. Et præter hoc ipſe ptolomæus diſcrepat in aſſignandis motoribus uentor̃ ab omnibus aliis aſtrologis præter q̃; a iulio firmico. Itẽ ptolemæ⁹ & quaſi omnes alii ponunt iouẽ gubernare ſeptẽtrionẽ & mouere uentos ſeptẽtrionales. Sed hoc uno modo conſonũ eſt rationi i regionibus ſeptẽtrionalib⁹ noſtris. Nã cã q̃re aſtrologi ponunt certos planetas mouere certos uentos eſt propter conuenientiã eorundẽ uentor̃ ad eoſdẽ planetas in eorum qualitatibus p̃prietatibus & naturis unde & ptolemæ⁹ primo quadripartiti ca. 19. 20. ſimilr. 2. quadripartiti ca. 3. & octauo dicit q̃ iuppiter mouet uentos ſeptentrionales tpatos a parte ſeptentrionis uerſus habitationẽ & q̃n iuppiter hẽt moram in ſeptentrione fortificat̃ multũ opus & uirtus eius propria & faciendũ naſci & creſcere oẽs res hæc hali ibidẽ. Ex hiis ergo patet q̃ ptolemæ⁹ & halii ſimiliter aſtrologi omnes ideo poſuerunt iouẽ mouere uentos ſeptentrionales quia illi uẽti ſunt maxime temperati & ſalubris quẽadmodũ iuppiter tempatiſſimus & maxie beniuolus. Sed ptolemæus in iſto caſu & alii aſtrologi aſſumunt falſũ ut uidetur. Nã prout ſatis probatũ eſt prius in ca. 3. huius diſtinctiõis per multas auctoritates uenti ſeptentrionales ſunt frigidi & ſicci quæ qualitates ſunt maxie deſtructiue & maxie peréptorie & uitæ animantiũ contrariæ ſicut cõſtat: uẽti igit̃ ſeptentrionales non ſunt maxime temperati & ſalubres prout ipſi aſſumũt nec a ioue mouent̃ qui eſt maxime temperatus. Itẽ dato q̃ uenti ſeptentrionales forent tpati in illo primo cliate uel i illa regione ubi manſit ptolemæus ſicut forte dicit aliq; i regionibus noſtris cũ borealibus & p̃cipue in anglia & in ſcotia ſunt nimis uenti frigidi & conſtrictiui aiantia plura frequenter p̃imentes & tempeſtates fortiſſimas frequenter concitãtes. ſicut ſatis experti ſumus: in noſtris ergo regionib⁹ oportet aliũ motorẽ ponere uentor̃ ſeptentrionaliũ q̃; iouẽ q̃; illi uenti in regione ptolemæi a ioue forte mouebãtur prout dicit ptolemæus. Itẽ nõ uidetur conueniẽs illud quod dicit ptolemæ⁹. ſ. q̃ ſaturnus efficit uentos orientales & mars uentos occidentales. Nã prius probatũ eſt̃ p̃ multas auctoritates q̃ uenti oriẽtales ſunt calidi & ſicci quomodo ergo mouent̃ a ſaturno qui naturaliter & effectiue eſt frigidus. Itẽ probatũ eſt ſufficienter q̃ uenti occidentales ſunt frigidi & humidi &

propter hoc ipsemet ptolemæus dicit primo qua dripartiti ca.5.qꝫ uenti occidẽtales sunt hũidi pro ut dictũ est pri⁹. Quomodo ergo mouẽtur a mar te qui de sui natura excellẽter est calid⁹ & sicc⁹: sic ergo patet qꝫ opinio ptolemæi de motoribus uen torum non habet aliquã firmitatẽ & præcipue in regiõibus nostris borealibus. Opinio ergo alber ti & leopoldi de motorib⁹ uentoꝝ ut mihi uidet est magis rationalis opinione prædicta ptolemæi dicunt enĩ qꝫ sol efficit uentos oriẽtales & luna nẽ tos occidentales. Iuppiter uero uentos septẽtrio/ nales. & mars meridionales. Sed hæc opinio non uidetur rationabiliter asserere. s. qꝫ iuppiter mo/ uet uentos septentrionales propter causas pri⁹po sitas: nec est rõnabile quod asserit ista opinio. s. qꝫ mars dꝫ mouere uentos meridionales eo qꝫ mars est calid⁹ & siccus excellenter. Sed uenti meridio nales sunt calidi & hũidi ut probatũ est prius ca. 3°. hui⁹ distinctiõis. Quid aũt hæc opinio dicit so lem efficere uentos oriẽtales. & lunã efficere uen/ tos occidentales hoc satis rõnale est. Et frater qui uocat se perscrutatorẽ non discrepat ab hac opi/ nione alberti nisi in hoc qꝫ dicit saturnũ mouere uentos occidentales. Vbi tñ albertus ponit moto rem uentoꝝ occidentaliũ esse lunã. Sed hæc opi/ nio illius fratris stare nõ potest eo qꝫ saturnus est frigidus & siccus sed uenti occidentales sũt hũidi. sicut patet per ptolemæũ & per plures alios valen tes. Nec dici põt rõnabiliter qꝫ prædicti. 4. uenti mouentur a quatuor triplicitatibus signoꝝ & ab eoꝝ dominis neqꝫ scdm opinionẽ ptolemæi. ne qꝫ scdm opinionẽ alioꝝ astrologoꝝ. Scdm opi nionem enĩ ptolemæĩ primo quadripartiti ca.19. prima triplicitas cũ suis dominis mouet uẽtos in ter septentrionẽ & occidens & maxie mouet uen tos septentrionales. Sed nõ potest hoc stare quia prima triplicitas ẽ ignea. s. calida & sicca & q̃rta horizontis quæ est inter septentrionẽ & occidẽs est frigida & humida scdm sentẽtiã ptolemæi pri mo quadripartiti ca.5. & dñi primæ triplicitatis scdm ptolemæũ sunt naturaliter calidi qui sũt sol & iuppiter ergo nõ mouebunt uentos frigidos.

Itẽ. 2. triplicitas scdm ptolemæũ cũ suis dñis mo uet uentos inter meridiem & orientem qui uenti scdm ptolemæũ ubi supra sunt calidi & sicci & p cipue mouet uẽtos meridiõales scdꝫ eũ. quod nõ potest eẽ eo qꝫ scda triplicitas ẽ terrea frigida. s. & sicca & eius dñi qui. s. eius sunt uenus & luna sunt frigidæ & hũidæ scdm maiorẽ partẽ astrologoꝝ. Tertia uero triplicitas scdm ptol. cũ suis dominis mouet uentos inter septẽtrionẽ & oriẽtẽ & maxi me uentos orientales qui uenti sunt calidi scdm ptolemæũ. Sed hoc nõ potest esse quia domini hu ius triplicitatis sunt frigidi & sicci qui sunt satur/ nus & mercurius scdm ptolemæ. Quarta uero tri plicitas cũ suis dominis scdꝫ ptolemæũ mouet uẽ tos inter occidens & meridiẽ & maxime uẽtos oc cidentales qui uenti sunt omnes hũidi. Sed hoc ui detur irrationale eo qꝫ mars est unus de dñis. hui⁹ triplicitatis scdm ptolemæũ qui excellenter est ca lidus & siccus. quomodo ergo mouebit uẽtos oc cidentales frigidos & hũidos & præter hoc uenti inter occidẽs & meridiẽ sunt calidi & hũidi scdm sententiã ptolemæi: ergo nõ mouẽtur a signis hu i us triplicitatis quæ sunt signa aquea frigida & hu mida. Itẽ scdm sententiã ptolemæi i libro de dis positione orbis & temporis & filii scdm sentẽtiã iulii firmici ubi supra prima triplicitas efficit uen tos septentrionales. Sed hoc nõ uidetur esse ratio nabile eo qꝫ signa illius triplicitatis sunt ignea. s. calida & sicca & uenti septentrionales sunt oẽs fri gidi ut dictũ est. Itẽ scdm ptolemæũ & iuliũ ubi supra. 2. triplicitas efficit uẽtos meridionales. sed hoc non potest esse quia. 2. triplicitas est terrea fri gida. s. & sicca & uenti meridionales sunt omnes calidi & humidi ut dictũ est. Itẽ scdm ptolemæũ & iuliũ ubi supra. 2. triplicitas efficit uentos meri dionales. Sed hoc non potest esse quia. 2. triplici/ tas est terrea frigida. s. & sicca & uenti meridiona les sunt omnes calidi & hũidi ut dictũ est. Itẽ nõ uideo qualiter iuxta positionẽ ptolemæi & iulii ubi supra. 3. triplicitas quæ est hũida naturaliter debet mouere uentos orientales. Cũ omnes uenti orientales scdm ptolemæũ primo quadripartiti ca.5. sunt sicci. Sic ergo patet qꝫ opinio ptolomæi rationabiliter stare non potest & hoc qꝫ ponit uẽ tos moueri a quatuor triplicitatibus & dñis suis. Quod autẽ opinio alkabicii & alioꝝ non pos/ set stare in hac materia cõsiliꝝ fit probando. Nam scdm intentionẽ eoꝝ prout dictũ est. Prima tri/ plicitas quæ est orientalis calida & sicca efficit uẽ tos orientales calidos similiter & siccos. Sed ne/ scio qualiter scdm eos saturnus efficit hos uentos quia est dñs illius triplicitatis de die & de nocte cũ sit frigidus & siccus. Itẽ non uidetur q̃liter scdm illos. 2. triplicitas quæ est frigida & sicca deberet mouere uentos meridionales calidos & hũidos.

Itẽ nec uideo qualiter. 3. triplicitas quæ est calida & humida efficit naturaliter uentos occidentales frigidos. Itẽ nescio qualiter triplicitas. 4. quæ est aquea frigida. s. & hũida efficit uentos septentrio nales frigidos & siccos. nec etiã qualiter illi uenti septentrionales cũ sint frigidi mouẽtur scdm eos a marte domino triplicitatis quartæ cũ ipse mars sit excellẽter calidus. Ex p̃dictis patet qꝫ neqꝫ pto lemæus neqꝫ alii astrologi sufficienter nec rõnabi liter locuti sunt de motoribus uentoꝝ nec ex aliq bus dictis astrologoꝝ ut mihi uidetur potest elici aliquod fundamentũ certũ unde possumus p̃no/ sticare de uentis in terris nostris. Et quantũ occur rerit ad præsens ostendã illud qꝫ mihi uidetur esse rãtionabile in hac materia: i principio itaqꝫ optet

scire qui planetæ & quæ signa in centro maxime efficiunt uentos. planetæ aût qui maxime mouẽt uentos sunt mars sol & mercurius prout dicit ia/far in libello suo de pluuiis c a. ultimo. Et similiter iafar dicit ibidẽ ꝙ mars uẽtos exauget. Sed ſatur nus prohibet & præcipue retrogradus & in signo terreo discurrens nõ minus quoq; aquatica signa uentis contradicunt: mercurius uero efficit uẽtos & pariter aerea signa hæc iafar. Isti autẽ tres plẽtæ s. mars sol & mercurius iõ sunt maxime uentosi inter alios quia maxime eleuant exaltationes siccas terrestres quæ sunt materia uentoꝝ & præcipue in signis & in locis uentosis cuiusmõi sunt signa aerea ut dictũ est. Itẽ scdm petrũ paduanensẽ super particula. 26. probleumatũ Aꝝ. signũ cancri est signũ uentosũ. Et albertus super. 3°. metheoroꝝ tractatu primo ca. 2°. dicit ꝙ libra est signũ uentosum in quo dñatur uẽtus australis. Itẽ scdm ptolemæũ. 2°. quadripartiti ca. 5°. prima pars arietis uentosa est & similiter principia tauri & maxime quæ sunt circa pliades sunt uentosa: geminoꝝ. 2. partes septentrionales sunt uẽtosæ: & silr quæ ponuntur in extremo cancri uentos efficiunt: & silr partes septentrionales libræ sũt uẽtosæ. Partes uero præcedentes scorpionis uenti nimiũ faciunt & signũ sagictari generaliter facit uentos & p̃cipue eius septentrionalia uẽtosa sunt. Extrema aquarii sunt uentosa & eius meridionalia uentinimiũ faciunt. Et signũ piſciũ uniuersalr uentos generat. & præcipue eius partes septentrionales sũt uentosæ hæc ptolemæus. Et scdm Aꝝ. 2°. metheoroꝝ ca. 7. & similiter scdm petrũ paduanensẽ super particula. 26. probleumatũ Aꝝ. signũ uirginis est signũ uentosũ. Itẽ scdm Aꝝ. & prædictũ petũ in locis prædictis constellatio caniss: & silr cõstellatio orionis in eoꝝ ortu & occasu multũ sũt uentose.

Itẽ omnes stellæ fixæ quæ i naturis cõueniunt cũ prædictis plẽtis uentosis qui sunt mars sol & mercurius sunt etiã uentosæ. Isti itaq; tres plẽtæ uniuersaliter efficiunt uentos præcipue cũ fuerint in prædictis locis uentosis. Alii quoq; plẽtæ similiter efficiunt uentos sicut dictũ est in principio huius ca. Sed non eodẽ modo sicut isti tres. Nã isti tres pãcte. s. mars sol & mercurius inter cæteros maxime eleuant materiã uenti eo ꝙ sunt multũ sicci eleuata quoq; materia uenti alii planetæ promouẽt ad mouendum uentos ex diuersis partibus mundi. s. oriente occidẽte septentrione & meridie. Ad quorum noticiã suppono primo cũ ptolemæo. 2. quadripartiti ca. 2. ꝙ sol gubernat totat medietatẽ orientalem horizõtis luna totã medietatẽ occidentalem: unde & iuuat luna ad mouendũ omnes uẽtos occidentales & sol iuuat ad mouendũ omnes uentos orientales. Et idẽ dicunt albertus & leopoldꝰ in locis prius allegatis in hoc ca. Itẽ suppono ad dictũ ptolemæi primo quadripartiti ca. 5. s. ꝙ in oriẽte horizontis nostri dominãtur siccitas & tota medietas oriẽtalis horizontis est ficca & uenti orientales sunt sicci. Et in occidente dominat hu/miditas & tota medietas occidentalis horizontis est humida & uenti occidẽtales sunt humidi. Itẽ in septentrione dñatur frigiditas & tota medietas septentrionalis horizontis est frigida & uenti septentrionales sunt frigidi. Itẽ in meridie dñatur caliditas & tota medietas meridionalis horizõtis est calida uenti quoq; meridionales sũt calidi. hæc scdm sententiã ptolemæi ubi supra in isto ca. 5. Ex istis sequitur comuniter ꝙ uenti inter orientẽ & meridiẽ sunt calidi & sicci: uenti inter meridiẽ & occidens sunt calidi & hũidi: uẽti inter occidentẽ & septentrionẽ sunt frigidi & hũidi. Et uenti inter septentrionẽ & orientẽ sunt frigidi & sicci: & hæc in horizonte nostro in anglia sufficienter sũt experta. Et huic sententiæ concordat messahalla in libro de reuolutionibus annoꝝ dicens ꝙ oriẽs & eius uentus est calidus & siccus: occidens & eius uentus est frigidus & hũidus: meridies & eius uentus calidus & humidus. Septentrio & eius uentus frigidus & siccus. Istis p̃missis dico sicut priꝰ ꝙ sol dominatur in oriente & efficit uentos orientales & ꝙ mars in cõplexione conuenit cũ sole. Adiungo cũ sole ad gubernandũ orientẽ & admouendũ simul cũ sole uentos orientales. Itẽ luna dña i occidente sicut dictũ est prius & efficit uẽtos occidẽtales & quia scdm maiorẽ partẽ astrologoꝝ. s. albu. & alkibitiũ & alios uenus est eiusdẽ cõplexionis cũ luna. s. frigida & humida. Adiungo eã lunæ ad gubernandũ occidens & ad mouendũ simul cũ luna uentos occidentales. Itẽ quia in meridie dominatur calor & uẽti qui a meridie procedunt in horizonte nostro sunt calidi & humidi & non mltũ nociui sed tẽperati: rõnabile ẽ ꝙ iuppiter dominetur in meridie horizontis nostri & moueat uentos meridionales: & hoc uidetur mihi rõnabilius ponendũ q̃ ꝙ iuppiter moueat uentos septẽtrionales qui in regionibus nostris sunt minis frigidi & constrictiui. Itẽ quia i septentrione frigꝰ dominatur & uenti qui a septentrione procedũt a nostro sunt excellenter frigidi & gelidi cõueniẽs est ut saturnus dominetur in septentrione horizõtis nostri & non iuppiter & ꝙ saturnus moueat uentos septentrionales nõ obstante ꝙ astrologi dicant oppositũ. Ex prædictis patet ꝙ uenti inter septentrionẽ & orientẽ sunt frigidi & sicci & mouentur a saturno marte & sole: & similiter a triplicitate terrea quæ etiã frigida est & ficca & hoc satis concordat cũ experimento in regionibus nostris. Nã illi uenti sunt maxie constrictiui & maxime acuti propter accuitatẽ operationis martis in tantũ ꝙ cũ ipsi flant scindunt & constringunt cutem hoĩs & carnẽ. Itẽ sequitur ꝙ uenti inter oriẽtem & meridiẽ sunt calidi & sicci & mouentur a

opinio uidz dñi ...

ſole marte & a ioue: & ſimilr a triplicitate ignea. Iſti aũt uenti non ita frequenter mouent in regionibus noſtris ſicut alii. Sed hoc forte eſt propter ſitus terræ & mariũ circũdantiũ. tamen qñ flant calidi ſunt & ſicci niſi qp plus appropinquant orienti eo qp in hieme & in uere uenti orientales ſũt frigidi multũ & conſtrictiui & hoc propter ſiccitatem martis. Siccitas enim in tempore frigido multum prouocat ad frigus & ad gelu: unde & uenti orientales quia ſunt ſicci in tpe frigido ſunt multũ frigidi. Itẽ ſequitur qp uenti flantes inter meridiẽ & occidentẽ ſunt calidi & hũidi & a ioue & a uenere mouentur quoꝝ uterq; eſt temperate calidus & propter hoc uterq; ẽ hũidus: & ſimiliter iſti uẽti mouentur a triplicitate aerea quæ etiã calida eſt & humida: & hoc etiã ſatis concordat cũ experimento in terris noſtris eo qp frequẽtius pluuiæ ueniunt ab illa parte horizontis & ut cõmuniter illi uenti ſunt calidi & humidi & multũ pluuioſi. Sũt enim calidi propter ionẽ qui ẽ calidus & propter hoc quia flãt a regionib⁹ calidis a parte meridiei quæ propinque ſunt ſoli. Sunt etiã illi uenti humidi & multũ pluuioſi propter uenerẽ quæ excellenter eſt humida. Itẽ ſequitur qp uenti flantes inter occidentẽ & ſeptentrionem ſunt frigidi & humidi & mouentur a uenere & a ſaturno & ſimiliter a triplicitate aquea quæ eſt frigida & hũida & in terris noſtris iſti uẽti magis frigidi ſunt q̃z humidi tũ propter maximũ frigus ſaturni & ſimiliter propter frigiditatẽ ueneris quæ ſecm quoſdã eſt frigida tũ & propter diſtantiã illoꝝ uentoꝝ a meridie & appropiquationẽ eoꝝ boreæ: unde & iſti uẽti efficiunt gelu ſi boreæ plus appropinquãt q̃z occidenti & ut comuniter niues ueniunt ab illis partibus & cũ illis uentis iã dictis ut mihi uidetur ſatis concordatur rõni. & ſimiliter in regionibus noſtris ſatis concordant. Similiter cũ experimẽtis ut dictũ eſt. Vnde ſciendũ eſt qp plæ calidi ſimul & ſeſ cũ dominant mouent uentos calidos & alias temperies quæ ſunt de natura eoꝝ. Nãq; calor uenit a meridie iõ & uenti calidi a meridie mouent ſimiliter a ſeptentrione uenit frigus propter cãs p dictas. Vnde & uenti ſeptentrionales frigidi mouentur a ſeptentrione deferentes ſecũ ad nos frigora & gelu: cũ ergo plẽtæ frigidi dominant ſimlr efficiunt frigus & uentos ſeptentrionales frigidos & eodẽ modo plẽtæ humidi cũ dominant ſilr efficiunt pluuias & uentos mouent pluuioſos & p cipue mouẽt uentos a parte horizõtis quæ eſt iter meridiẽ & occidens a qua parte maxĩe ueniũt pluuiæ: & conſimiliter plẽtæ ſicci ſimul & ſel efficiũt ſiccitatẽ & mouent uentos ſiccos & p̃cipue ab oriente. Propter hoc autẽ oĩa quæ dicta ſunt in hoc ca. poteſt elici quædã uia rationalis ut mihi uidet ad præſens ad pronoſticandũ de uẽtis. In primis. Cũ uolueris pronoſticare uẽtos futuros conſidera ſecm doctrinã prius traditã a iafar in libello ſuo de pluuiis. Si etiã plẽtæ prædicti uentoſi dominentur uel maior pars eoꝝ uel ſaltẽ aliquis illoꝝ qui ſunt mars ſol & mercurius ut dictũ eſt. Si igit aliqui eoꝝ i aliquo tempore dominent & fuerint in locis prædictis uẽtoſis ſignũ eſt elevationis multæ materiæ uẽtoꝝ & qp fient multi uẽti. Sed ſi uis ſcire qui uenti flabunt an orientales an occidentales an meridionales an ſeptẽtrionales: uide etiam dominiũ mouentiũ illos uentos & aſpectus eoꝝ ad tres planetas p̃dictos uentoſos & ſecm hoc iudicabis. Verbi gratia. Si per dominiũ triũ prædictoꝝ uentoſoꝝ planetaꝝ pronoſticaueris uentũ eſſe futuꝝ pro aliquo tempore & ſi cũ hoc inueneris ſaturnũ pro eodẽ tempore multũ fortẽ i loco ſuo & in dignitatibus ſuis aſpicientẽ amicabiliter prædictos planetas uentoſos ſignũ erit qp flabunt uenti ſeptentrionales frigidi & p̃cipue ſi hoc contingit in tempore cõuenienti uẽtis frigidis: & ſimiliter ſi ipſe ſaturnus fuerit tunc tẽporis i ſigno uel in loco uentoſo. Et cõſimiliter pronoſticabis uentos meridionales. Si iuppiter pro eodẽ tempore fuerit fortis in loco ſuo & in dignitatibus ſuis aſpiciens p̃dictos planetas uentoſos & fuerit ſimiliter in ſigno uel loco uentoſo & ſi cũ hoc natura temporis cõcordauerit huiuſmõi uentis. Et eodẽmodo pronoſticabis & alios uentos cardinales. Ventos inter duos cardinales conſimili mõp noſticabis uerbi gratia. Si inueneris ioué & uenerem fortes in locis & dignitatibus ſuis aſpicientes prædictos tres planetas uẽtoſos uel aliqué eoꝝ q pro tunc domĩatur eo: mõ quo dixi. Et ſi cũ hoc iuppiter & uenus fuerint in ſignis ſiue in locis uẽtoſis & ſi ẽt hoc contingit in tpe conuenienti uẽtis calidis & hũidis ſignũ eſt qp flabunt uenti a pte horizõtis quæ eſt inter meridiẽ & occidens. ſ. uẽti calidi & humidi. Et iſto modo pronoſticabis de oĩbus aliis uentis. Mercurius uero put dictũ eſt ẽ plã uẽtoſus eo qp elevat multũ materiã uẽti. Nihilominus nõ mouet de ſui natura aliquã uentoꝝ cardinaliũ prædictoꝝ. Sed iuuat quẽcũq; planetã prædictoꝝ ad mouendũ uentũ ſuũ. Si cũ hoc coniunctus fuerit ul ipſũ aſpexerit aſpectu animicabili. Specialr tñ mercuri⁹ de ſui natura mouet uẽtos turbinoſos ac repẽtinos & de facili mutabiles put patet ex ſententia ptolemæi. 2. q̃dripartiti ca. 8. Et ſimiliter ex ſentẽtia albu. 5. de cõiunctionibus magnis dria quinta. Sic ergo patet q̃liter ſit pronoſticandũ de uentis. Sed hæc poſitio p̃dicta de uentis & de motoribus uentoꝝ uidetur cõtradicere opinionibus q̃ſi oĩum aſtrologoꝝ. Primo uidelicet i hoc qp hæc põ ponit ſaturnum mouere uentos ſeptẽtrionales cũ tamen omnes aſtrologi dicant uentos ſeptẽtrionales moueri a ioue. Item hæc põ dicit ioué mouere uentos meridionales cũ tñ ptolemæus dicat eos moueri a uenere: & alber

tus & leopoldus & alii dicunt eas moueri a marte. Ité scdm illã positionẽ uenti oriẽtales mouẽtur a marte & a sole & scdm albertũ & leopoldũ mouentur a sole tantũ. Ité scdm istã positionẽ uenti occidentales mouent a uenere & a lũa. Sed scdm ptolemæũ mouentur a marte & a luna. Et scdm albertũ & leopoldũ mouentur a luna. tñ ſ3 scdm fratrẽ qui uocat se perscrutatorẽ mouent a saturno. Ité oẽs astrologi ponunt uentos moueri a dñis triplicitatũ. Et diuersimode eo q; ptolemæus discordat ab oĩbus aliis in hac materia sicut prius dictũ est. Ista aũt põ iam dicta nõ ponit uẽtos moueri a dñis triplicitatũ nec etiã ab eisdẽ triplicitatibus mouent uenti scdm hanc positionẽ a quibus mouent scdm opiniones astrologoꝝ ut patet ex põdictis. Ad hæc oĩa potest responderi rõnabiliter dicendo q põ ptolemæi de motorib⁹ uentoꝝ fuit uera in regione sua & silr põnes aliorum astrologoꝝ fuerunt uere in locis ubi ipsi studierunt & scripserunt astrologiã. Et hæc opinio prædicta silr in regionibus istis septẽtrionalibus maxime concordat cũ experimentis sicut dictũ est unde & scdm diuersitatẽ climatũ & regionũ uariatur naturæ & q̃litates oĩum uentoꝝ: & p consequens eoꝝ etiã motores uariant scdm uariationem horizontũ. Dicit enĩ hermes trimegistus li. 4. ca. 2. q̃ omnes uenti uariant temperant & distẽperantur scdm sitũ climatũ. Et Aꝝ. in libro de pbleumatibus particula sexta dicit q̃ non idẽ nẽti specie in oĩbus locis sunt pluuiales. & alii in uno loco & alii in alio. Ité inferius in eadẽ particula dicit Aꝝ. q̃ in egipto auster nõ flat in partibus ei⁹ quæ sunt uersus mare. ſ. uersus occidentes durãs p diẽ & noctẽ simul. Sed in partibus orientalib⁹ egipti flat auster p diẽ & noctẽ durans. Ité in eadem particula dicit Aꝝ. q̃ austri in libia frigidi sunt sicut apud nos boree. Et hali sup primo q̃dripartiti ca. 2. dicit q̃ si posuerim⁹ q̃ aliq̃ sit habitatio in parte meridiei erit septẽtrio illis qui morantur ibidẽ eo mõ quo nobis est meridies. ſ. calid⁹ & cõburẽs. Et dicit Guilelmus de cõchis in sua phĩa libro. 3. q̃ uentus septentrionalis nobis frigidus est & siccus. & quia nubes ab angulo terræ ad mediũ ei⁹ fugat pluuiosus ẽ & iuxta torridã zonã calefacit: unde licet nobis frigid⁹ sit ibi tñ calidus est & silr auster ultra torridã zonã frigidus est & siccus ut apud uos boreas: nobis uero est auster calidus & hũidus & pluuiosus hæc guilhelmus de cõchis ibidẽ. Sic ita patet q̃ uenti qui sunt aliquib⁹ calidi aliquibus sunt frigidi & q̃ aliquibus sunt tẽperati aliquibus sunt distẽperati puta excellẽter calidi uel excellenter frigidi. Unde ubi dicit ptolemæus q̃ uenti septẽtrionales mouent a. Ioue eo q̃ sũt uenti temperatissimi & maxĩe salubres hoc intelligendum est de regiõe sua. In regionibus tñ nostris borealib⁹ sunt excessiue frigidi & sicci cõgelantes sicut dictũ est prius. Unde nõ oportet q̃ hii moueant a ioue sed potius a saturno efficiẽte frigus & gelu ꝓueniente a parte boreali. Et eodẽmodo oẽs alii uenti uariant in cõplexionibus q̃litatib⁹ & naturis scdm uariationẽ climatũ horizõtum sicut iã dictũ est: & p consequens eoꝝ motores uariantur eodẽ modo & sic nõ est inconueniens dicere q̃ alii pfetæ mouẽt eosdẽ uentos in spẽ in regionibus nostris borealib⁹ & in regionib⁹ illis ubi astrologi traxerunt morã. & sic nõ contradicit opinio iã dicta positõnibus astrologoꝝ. Ité dicit seneca q̃rto naturaliũ q̃stionum q̃ licet. 12. uẽti sunt q̃libet tñ terra hẽt uentos frequentius in eã flãtes: sicut ĩ gallia frequẽti⁹ flat circin⁹: & ĩ germania occidentali frequenti⁹ flat fauonius: iuxta mõtes aũt qui alphos dicunt frequentius flat septentrio: & sic de aliis regionib⁹ q̃ scdm sitũ eaꝝ uenti in eis flantes sunt calidi uel hũidi uel frigidi uel sicci hæc ille. Et albertus sup. 3. metheoroꝝ tractatu primo ca. 10. dicit q̃ aquilo & meridies possũt dupliciter accipi. ſ. scdm q̃ sunt partes quæ sũt iuxta mũdi uel scdm q̃ sũt in climatibus distinctis quia non est necesse q̃ flante uẽto in uno clĩate q̃ ille idẽ exsufflat eodẽ tempore ĩ cliate alio hæc ille. Patet ergo q̃ uenti septẽtrionales & australes incipiunt flare in diuersis clĩatibus a diuersis sitib⁹ in terra. ſ. q̃ uenti australes incipiũt flare in uno climate ab uno loco & alio clĩate ab alio & sic in diuersis climatibus nõ est incõueniens ut a diuersis motoribus moueant. Ité uenti australes non mouent in quolibet clĩate a polo antarctico directe nec etiã uenti septentrionales eadẽ rõne mouẽtur ĩ omni clĩate a polo arctico directe. Nã. Aꝝ. 2. metheoroꝝ ca. 7. probat ex ĩtentione q̃ uentus australis non flat ad illos ĩ regione sua a polo meridionali nec a tropico hiemali. Sed flat eis a tropico æstiuo. sicut expresse patet supra ĩ isto. c. ergo cũ nostra habitatio multũ distat a loco habitationis Aꝝ. sequitur q̃ australis uẽtus flat nobis a loco citra tropicũ æstiuũ: ergo scdm uariationẽ clĩatum & regionũ uariant origines flatuũ uentoꝝ australiũ: & eadẽ rõne oĩum aliorum uentoꝝ: & p consequens uariantur cõsimili mõ motores oĩum uẽtorum scdm uariationẽ horizõtũ: ergo non repugnat q̃ saturnus moueat uentos septẽtrionales in regionibus nostris nõ obstante q̃ scd3 opinionẽ astrologoꝝ mouent uenti septentrionales a ioue quia hoc intelligendũ est in ꝑtibus meridionalib⁹ ubi ipsi traxerunt motã eo q̃ ibidẽ illi uenti sunt temperati maxĩe qui etiã in partib⁹ nostris sũt excessiue frigidi: & eodẽ mõ nõ repugnat hæc põ iã recitata in hoc ca. de operationib⁹ astrologoꝝ de motoribus oĩum aliorum uentoꝝ eo q̃ in ĩstis terris alio mõ flant & ab aliis sitibus terræ incipiunt flare & alterius sunt cõplexionis & naturæ q̃ in illis in quibus prædicti astrologi morabantur.

Quantū ad hoc ꝙ uēti debeant moueri a dñis tri
plicitatū prout dicunt astrologi non uideo rōnē
ad illud sicut dictū é prius & ꝓpter hoc astrologi
i dñis triplicitatū pessime discordāt sicut dictū est.
Vnde illā uiā neq; approbo neq; reꝓbo. Astrolo
gi tñ prædicti in suis regionib⁹ satis experimētal'r
forte ꝑ ipsā operabantur. Et debes scire ꝙ hæc po
sitō ꝓdicta de motorib⁹ uentoꝝ licet contradicat
opinionibus astrologoꝝ eius tñ fundamentū as/
sumit' ex ptolemæo & ex aliis & ꝓpter h⁰ ut uide
tur fundatur sup rōne & sup experimentis in ter/
ris nostris. s. ꝙ uēti septētrionales sunt frigidi oēs
& quāto plus accedunt uenti ad septentrionē tāto
sunt frigidiores. Vēti etiā meridionales sūt oēs ca
lidi & quāto uenti plus accedūt ad septentrionē tā
to sunt frigidiores: uenti etiā meridionales sūt oēs
calidi & quāto uenti plus accedunt ad meridiē &
recedunt a borea tanto sunt calidiores. Venti etiā
orientales sunt oēs sicci & iō frequenter sūt multū
frigidi & penetratiui si accedūt ad septentrionem
cuiusmōi sunt illi qui flāt inter septentrionē & ori
entē. Venti etiā occidētales sunt oēs hūidi & ꝑci/
pue illi qui flant inter meridiē & occidens. Illi enī
uenti inter oēs sunt maxie pluuiosi sicut dictū est.
Ex hiis ergo q̄litatibus & naturis uentoꝝ fundat'
ꝓdicta pō de motoribus. Nā astrologi oēs sic in/
uenere naturas oīum planetaꝝ arguēdo ab effe/
ctib⁹ ad cās & nullo alio mō. Quia enī uiderūt ꝙ
in tpe dominii saturni ꝓualuit frigus dixerūt ipm
esse frigidū & sic de aliis. Nō potuerūt aliter deue
nire ad naturas astrologi nisi isto mō habuissent
reuelationes a deo. Et sic patet q̄liter fundat' hæc
pō prædicta de motorib⁹ uentoꝝ. s. ex uentoꝝ q̄/
litatibus & naturis arguēdo eoꝝ motores. Et qa
hæc pō contradicit pro pte opinionib⁹ astrologo
rum iō nolo exꝑsse eā asserere & auctorizare. Sed
quia mihi uidet' rationabile posui eā hic ut hii qui
diligenter uoluerit insistere experimētis & prono
sticationibus tēperiei aeris. Hāc prædictā uiā de
uentis experiant' ut si ꝑ eā melius possint ueritatē
inuestigare de motorib⁹ uentoꝝ. Et finitur hoc
capitulū.

¶ Capitulū sextū q̄liter sit pronosticandū de uē
tis & tempestatibus ꝑ orbes magnos & cōiun/
ctiones magnos & per eclipses luminariū.

Restat mō ponere regulas particula
res uentoꝝ & tempestatū: & prīo
intendo ponere regulas eoꝝ sum/
ptas ex principio orbis magni &
ex cōiunctionibus magnis & ex e/
clipsibus luminariū. Pro quibus é
sciendū sicut frequenter dictū est ꝙ prīo oportet
te inuestigare dñium orbis magni i quo fueris iux
ta doctrinā traditā in tractatu primo distinctiōe
prima ca. 4. oportet etiā ut inuestiges diuisorē an
ni tui & signū ꝓfectionis orbis magni. ac etiā gra
dū ꝓfectionis prout ubi supra satis dictū est. Hia/
bito ergo dñio orbis magni in quo fueris inuestiga
bis dñium coniunctionis magnæ & sil'r dñium e/
clipsis si aliqua eaꝝ habuerit significationem sup
illo tpe pro quo uolueris ꝓnosticare de uentis &
tempestatib⁹. dñia uero coniunctionis magnæ &
eclipsis sil'r scientur ꝑ ea quæ tradita sunt tractatu
primo distinctione. 2. & sil'r distinctiōe. 3. Dico er
go ꝙ scd̄m sententiā ptolemæi. 2. q̄dripartiti cap.
5. & scd̄m sententiā albu. 5. de cōiunctionibus dif
ferētia prima. Saturnus cū domiatur eo mō quo
dictū in tractatu primo in orbe magno uel fuerit
diuisor orbis magni aut si dominetur in cōiun/
ctione aliqua magna siue in aliq̄ eclipsi lūinarium
modis quibus prædictū est & fuerit eius significa
tio in aere: erunt uentoꝝ flatus incōuenientes &
accident in mari & in flūibus submersiones naui
um & periculū nauigandi propter magnū uentū.
Et dicit albu. ubi supra ꝙ saturnus cū ꝓdictū do/
miniū obtinuerit & fuerit in ariete erūt flatus ml'
torum uentoꝝ. Et dicit hali in tractatu suo de exi
stentia planetaꝝ sub radiis ꝙ saturn⁹ cū fuerit uer
pertinus faciet uentos frigidissimos. Itē scd̄m al
bu. ubi supra saturnus prædictū obtinens dñium
si fuerit in geis faciet icessante flatū uentoꝝ. Item
scd̄m hali ubi supra saturnus in cācro sub radiis
solis obscuros dies & calidos uentos facit. Itē
scd̄m albu. ubi supra saturnus in leone prædictū
obtinens dominiū significat incessante flatū uen
torum calidoꝝ & præcipue si fuerit illic retrogra
dus. Itē scd̄m albu. ubi supra. Saturnus si fuerit
in libra prædictū dominiū obtinens significat' in
cessante flatū uentoꝝ calidoꝝ. Et si fuerit eius la/
titudo septentrionalis significat etiā mūltū flatū
uentoꝝ & fortē. Et scd̄m hali ubi supra. Saturn⁹
in libra matutinus significat frigidos & siccos uē
tos. Itē scd̄m hali saturno in scorpione matuti/
nus septentrionaliū & frigidoꝝ uentoꝝ est signi
ficator. Itē scd̄m albu. ubi supra saturnus i sagi/
tario prædictū ob. dominiū si fuerit eius latitu/
do septentrionalis significat multū flatū uentoꝝ.
Et dicit hali ubi supra. Saturn⁹ i capricorno sub
radiis boreales uentos cū obscuritate aeris signifi
cat. Itē scd̄m albu. ubi supra saturnus in aq̄rio ꝑ
dictū obti. dominiū significat incessante flatū uē
torum. Itē scd̄m ptolemæū ubi supra & scd̄m al
bu. ubi supra dria. 2. iuppiter cum prædictū do/
miniū obtinuerit erit aer tpatus & salutifer & ml'
torum uentoꝝ humidoꝝ qui uenti scd̄m hali sūt
saniores quia dissoluūt humiditatē spissā propter
calorē nubis Quos aūt uentos significat iuppiter
naturaliter exꝑssius dictū est in ca. īmediate ꝓcedē
te huius distinctionis. Itē dicit albu. ubi supra dif
ferentia. 2. ꝙ iuppiter prædictū dominiū obtinēs

si fuerit in ariete & fuerit eius latitudo septentrionalis significat multitudinē uentorū calidorū. Itē scdm albu.ubi supra iuppiter cū fuerit in geis p̄dictum obtinens dñium significat incessantē flatū uentorū occidentaliū. Et si fuerit eius latitudo septētrionalis significat flatū uentorū & temperātiā eorū. Et si fuerit eius latitudo meridionalis significat multitudinē uentorū calidorū. Itē scdm albu. ubi supra iuppiter in cancro prædictū obtinēs dominiū si fuerit eius latitudo septētrionalis significat flatū uentorū & temperantiā eorū: & si fuerit eius latitudo septentrionalis significat multitudinem uentorū calidorū & uenenosorū. & silr si fuerit meridionalis illud idē significabit. Itē scdm albu.ubi supra iuppiter i leone prædictū obtinēs dñium significat multos uentos & p̄cipue in q̄rta hiemali significat uentos ualidos destruētes arbores. Et si fuerit ibidē latitudo eius septentrionalis significat multitudinē flatus uentorū. Et scdm hali in tractatu suo de exñtia planetarū de sub radiis iuppiter in leone sub radiis ānales uentos iducit.

Itē scdm albu.ubi supra. Iuppiter in libra p̄dictum obtinens dominū si fuerit eius latitudo septentrionalī significat incessantē flatū uentorū & profectuz eorū. Et similiter cū fuerit illic retrogradus significat uētos. Itē scdm albu.ubi supra iuppiter in scorpione retrogradus prædictū obtinēs dominiū significat multos uentos p̄ficuos. Item scdm albu.ubi supra iuppiter in sagictario prædictum obtinens dominiū significat durabilitatē uētorum oriētaliū. Et si fuerit ibidē eius latitudo septētrionalis significat flatū uentorū & iuuamētū eorū. Itē scdm albu.iuppiter in capricorno p̄dictum obtinēs dominiū significat uentos incessantes in q̄rta uernali & multitudinē uentorū orientalium in q̄rta æstiuali. Itē scdm albu.ubi supra. Iuppiter in aquario prædictū obtinens dominiū significat q̄rtā æstiualē fore multorū uentorū & maxime uentorū orientaliū & multiplicant pluuiæ & uenti in q̄rta autūnali & erit hiemis initiū multarum pluuiarū & humiditatū & multorū uentorum cū multa nauiū submersione. Itē scdz albu. ubi supra iuppiter in piscibus prædictū dominiū obtinēs significat incessantē uentū frigidū in q̄rta uernali & multos uentos in medio hiemis. Et cū fuerit ibidē latitudo eius septētrionalis significat flatū uētorū & iuuamētū eorū. ☾ Itē scdm sententiā ptolemæi ubi supra & scdm sententiā albu. ubi supra differentia tertia. Mars cū prædictū dominiū obtinuerit erūt uenti calidi & ualidi ac peremptorii c ū tempestatib⁹ multis. Si fuerint signa eius in aere. Sed si fuerit eius significatio i mari & in aquis accidit submersio nauiū festina ualde per uentos contrarios ac diuersos aut p coruscatiōes & fulmina & huiusmōi. Et dicit albu. ubi supra. Mars prædictū obtinens dominiū cū fuerit i ariete significat mltos uētos. Et dicit hali ubi supra q̄ mars in tauro sub radiis tp̄s sine uento facit. Matutinus uero uel oriētalis uētos mouet. Itē scdm albu.ubi supra. Mars i cancro retrograd⁹ p̄dictū obtinens dominiū significat flatū uentorū uenenosorū. Itē scdm albu.ubi supra. si fuerit in leōe & fuerit eius latitudo septentrionalis significat flatū uentorū cū fortitudine uenenosorū. Itē scdm albu.si fuerit in libra & fuerit eius latitudo septentrionalis significat multitudinē uentorū. Et dicit hali ubi supra. Mars in scorpione siue. Matutin⁹ siue uespertinus uentos significat. Stationari⁹ uero tranquillitatē & quietē significat. Itē scdm albu.ubi supra. Mars in sagictario prædictū obtinens dominiū si fuerit eius latitudo septētrionalis significat multū flatū uentorū cū siccitate. Et dicit hali ubi supra. Mars in aq̄rio uespertinus absentiam uentorū facit. Matutinus uero motionē eorū. Itē scdm albu.ubi supra. Mars in piscibus prædictū obtinens dominiū si fuerit eius latitudo septētrionalis significat multū uētū ☾. Sol uero p̄dictum obtinens dominiū neq; scdm ptolemæū neq; scdm albu.in locis p̄allegatis uentos significat. ☾ Sed scdm ptolemæū ubi supra. & scdm albu.ubi supra differētia q̄rta. Vēus p̄dictū obtinēs dominiū si fuerit eius significatio in aere erunt uēti temperati hūidi & multi nutrimenti. s. quæ faciunt res crescere. Et dicit albu.ubi supra uenus p̄dictū obtinens dominiū i ariete significat incessantē flatū uentorū & cū fuerit illic retrograda significat fortes tempestates. Et dicit hali ubi supra uen⁹ i ariete sub radiis significat nihil eē uēti. Sed uespertina uentū significat. Et albu.ubi supra uen⁹ in geis prædictū obtinens dominiū si fuerit latitudo eius septētrionalis significat flatū uetorū. Et scdm hali uenus in geis uespertina est uentosa. Itē scdm albu.uenus in cancro p̄dicto mō dominans significat multū flatū uētorū. Et scdm albu.si fuerit i leone & fuerit eius latitudo septētrionalis significat uentū & caliditatē eius. Itē scdm albu.si fuerit in libra & fuerit eius latitudo septētrionalis significat uentos siccos. Itē scdm albu.cū fuerit in scorpione significat multū uentū. Itē dicit albu. uenus in sagictario si fuerit latitudo eius septētrionalis & p̄dicto mō dominet significat incessantē uētū. Et dicit hali ubi supra uenus i sagictario uespertina uentosa est & frigida. Itē scdm albu.ubi supra uenus in capricorno p̄dictū obtinēs dominiū si fuerit eius latitudo septentrionalis significat multos uentos. Itē scdm cū si fuerit i aq̄rio significat mltum uentū. Itē scdm eundē si fuerit in piscibus & fuerit eius latitudo septētrionalis significat uentum incessantē. Et dicit hali ubi supra. uen⁹ in piscib⁹ uespertina uētosa est & aquosa. ☾ Mercuri⁹ scdm ptolemæū ubi supra. Et scdm albu. ubi supra differentia .5. cū prædictū dominiū obtinue/

rit ī aere ꝑprie opat uẽtos turbinosos & repenti
nos ac de facili mutabiles. Et ſcd̃z albu. ubi ſupra
mercurius ſignificat uehemẽtẽ flatum uentoꝝ &
multum nocumentũ eoꝝ. Et hali ſuper iſto ca. 8.
ſecundi quadripartiti ptolemæi dicit ꝙ mercuri⁹
ex eius frequenti appropinquatione ad ſolem &
reuerſiõe ab eo ſignificat fumos ſiccos ex quibus
proueniunt uenti turbinoſi ita ꝙ pereunt naues
dãnantur plantæ & cætera mala fiunt. Et dicit al
bu. ubi ſupra. ꝙ mercurius prædictum dominiũ
obtinens ſi fuerit in ariete ſignificat multum fla/
tum uentorum fortium & ſiccoꝝ. Et ſimiliter ſi
fuerit in tauro ſcd̃m albu. ſignificat inceſſantẽ fla
tũ uentoꝝ. Et dicit hali in libro ſuo de exiſtentia
planetarum ſub radiis ꝙ mercurius in tauro ſub
radiis ſolis tempeſtuoſus ẽ & umbroſus. Et ſcd̃m
albu. mercurius in geminis prædictum obtinens
dominiũ ſi fuerit eius latitudo ſeptentrionalis ſi/
gnificat flatus uentorũ & caliditatẽ eorum. Et di
cit hali ubi ſupra mercurius in geminis ſub radiis
uẽtos excitat. Et ſcd̃z albu. ubi ſupra mercuri⁹ ī cã
cro ſignificat multitudinẽ uẽtorũ. & ſi fuerit ei⁹ la
titudo ſeptẽtriõal' ſignificat uẽtos calidos. Et hoc
idẽ ſigificat ſcd̃m albu. Si fuerit ī leõe & fuerit ei⁹
latitudo ſeptẽtriõalis. & dicit hali ubi ſupra. Mer
curi⁹ ī leõe ſub radiis ab occidẽte uẽtũ educit. Itẽ
ſcd̃m albu. ubi ſupra. Mercuri⁹ ī uirgie ꝑdictũ ob
tinẽs dñiũ ſignificat uehemẽtiã caloris & uẽtoꝝ
calidoꝝ. Et dicit hali ubi ſupra. Mercuri⁹ in uir/
gine ſub radiis ꝓcellas ualidas ī mari ſignificat. Itẽ
ſcd̃m albu. ubi ſupra mercuri⁹ ī libra ſigificat mlti
tudinẽ uentoꝝ & fortitudinẽ eoꝝ. Et dicit hali.
Mercuri⁹ ī libra ſub radiis fortiſſimos & ɔtrarios
uẽtos ſigificat. Itẽ diẽ hali. Mercuri⁹ in ſcorꝑ ſub
radiis tẽpeſtuoſ⁹ẽ. Itẽ albu. Mercuri⁹ ī ſagictario
ꝑdictũ obtinẽs dñiũ ſi fuerit ei⁹ latitudo ſeptẽtrio
nalis ſigificat uẽtos ualidos. Itẽ ſcd̃m albu. Mer
curi⁹ ī capricorno ſigificat mltos uẽtos oriẽtales.
Et ſcd̃m eũdẽ ſi fuerit mercuri⁹ ī aq̃rio ſigificat ml
tũ flatũ uẽtoꝝ. Itẽ ſcd̃m eũdẽ cũ ꝑdicto mõ dña
tur mercuri⁹. Si fuerit ī piſcib⁹ ſigificat mltitudinẽ
flatuũ uẽtoꝝ & frigiditatẽ eoꝝ. Et ſi ibidẽ fuerit
ei⁹ latitudo ſeptẽtriõalis ſigificat multũ flatũ uẽto
rum hũidoꝝ & dicit hali. ubi ſupra. Mercuri⁹ ī pi
ſcib⁹ ſub radiis tẽpeſtuoſ⁹ & pluuioſ⁹ẽ. ℂ Lũa ue
ro cũ ꝑdictũ dñiũ obtinuerit neq; ſcd̃m ꝓpriã na
turã neq; ſcd̃m cõmixtionẽ naturæ ſuæ cũ natura
alicui⁹ ſignoꝝ ſigificabit uẽtos aut tẽpeſtates tam
ſcd̃m ſententiã ptolemæi q̃ albu in locis ꝑallega/
tis ℂ Intẽdo ulteri⁹ dicere tibi regl'as particulares
de uẽtis & tẽpeſtatib⁹ ſũptas ex eleuationib⁹ pla/
netaꝝ ſup alios ī diuerſis ſignis ſcd̃m ſententiam
albu. 6. de cõiunctionibus magnis. Et debes ſcire
hic ſicut prius ꝙ oẽs regulæ ſũptæ ex eleuationib⁹
pl'etaꝝ ſup alios ī ariete ponũtur ī differẽtia pria
illi⁹ ſexti libri. Sil'r regulæ ſũpte ex eleuatõib⁹ pleta
rũ ſup alios ī tauro. i. 2. & ſic deiceps. Dicit itaq; al
bu. ī iſto. 6. libro de cõiunctionib⁹ magnis ꝙ ſat'
nus ſup ioué in ſcorꝑ ꝑdictũ obtinens dñiũ ſigni
ficat multũ flatũ uentoꝝ. Itẽ ſcd̃m eundẽ ubi ſu
pra. Saturn⁹ ſupra. Martẽ ī ariete ſignificat uẽtos
calidos tpibus ſuis. In geis uero ſignificat ẽt flatus
calidos. In leõe ſignificat magnos uẽtos calidos
tpib⁹ ſuis. In ſagictario ſigificat ẽt mltos uẽtos ca
lidos tpib⁹ ſuis. Itẽ ſcd̃m albu. ubi ſupra. Satur/
nus ſup ſolẽ ī ariete ſignificat uẽtos mediocres. In
ſagictario ſignificat uẽtũ iceſſantẽ. Itẽ ſcd̃m al/
bu. ubi ſupra. Saturn⁹ ſup mercuriũ ī ariete ſignifi
cat uẽtũ mediocrẽ. In geis ſignificat ẽt mediocrita
tem uẽtoꝝ cũ ꝓſperitate eoꝝ. In libra ſigificat ſup
fluũ & iceſſãtẽ flatũ uẽtoꝝ. In ſagictario ſignificat
uẽtos multos. ℂ Iuppiter uero ꝑdictũ dñiũ obti/
nens ſi fuerit ſup ſaturnũ ī ariete ſcd̃m albu. ubi ſu
pra ſignificat uẽtos tpatos in meſſib⁹ & ꝑfectus in
eis. In geis ſignificat flatũ uẽtoꝝ cũ hũiditate. In
leõe ſignificat bonitatẽ aeris & uẽtoꝝ. Itẽ ſcd̃m
albu. ubi ſupra. Iuppiter ī uirgie ꝑdictũ obtinens
dñium ſi fuerit ſupra. Martẽ ſigificat multos uen
tos tpibus ſibi cõuenientib⁹. Itẽ ſcd̃m albu. ubi
ſupra. Iuppiter ſup ſolẽ ī tauro ſignificat mltos uẽ
tos calidos. Itẽ ſcd̃m eũ iuppiter ſup. Mercuriũ
ī uirgie ſignificat uẽtũ iceſſantẽ & ſimilitet ī libra
uẽtũ iceſſãtẽ ſigificat. ℂ Mars uero ſcd̃z alb. ubi
ſupra ſi fuerit ſupra ſaturnũ ī ariete & ꝑdictũ dñi
um obtinẽs ſignificat mltos uẽtos & ī ſagictario
ſignificat uẽtũ iceſſantẽ. Itẽ ſcd̃m albu. Mars ſup
ſolẽ in ariete ſignificat multũ uentũ. In libra uero
ſignificat uentũ ualidũ. Itẽ ſcd̃m albu. ubi ſupra
mars ſuper mercuriũ in ſcorpione ſignificat uentũ
iceſſantẽ. ℂ Sol uero ſcd̃m albu. ubi ſupra prædi
ctum dominiũ obtinẽs ſi fuerit ſupra martẽ ī arie
te ſignificat uẽtos ualidos. Itẽ ſcd̃m eundẽ ſi fue
rit ſol ſup. Mercuriũ ī tauro ſignificat mltos uẽtos
calidos. Itẽ ī geis ſignificat uẽtos calidos & uene
noſos. In ſagictario ſignificat uentũ nimiũ. Item
ſcd̃m albu ſol ſuper lunã in leone ſignificat flatũ
uẽtoꝝ. ℂ Ven⁹ aũt ſuper ſaturnũ ī ariete & præ/
dictũ obtinens dominiũ ſignificat ſcd̃m albu. ubi
ſupra uentũ ſeptentrionalẽ ī ceſſantẽ. In libra ue/
ro ſignificat uentũ mediocrẽ. Itẽ ſcd̃m albu. ubi
ſupra uenus ſuper ſolẽ in tauro ſignificat tẽperan
tiam pluuiaꝝ & uẽtoꝝ. In leõe ſignificat uẽtos ca
lidos. ℂ Mercuri⁹ ſup ſaturnũ ī cancro prædictũ
obtinens dñium ſignificat uẽtos ſcd̃m albu. ī leo
ne ſimiliter ſignificat uẽtos. In libra uentos me/
diocres. In ſagictario uẽtũ iceſſãtẽ. In capricorno
quoq; & ī piſcib⁹ ſignificat ſil'r uẽtũ iceſſantẽ. Itẽ
ſcd̃m albu. ubi ſupra. Mercuri⁹ ſup ioué ī ariete ſi
gnificat uẽtũ iceſſãtẽ ī tauro ſigificat flatũ uẽtoꝝ.
In leõe ſignificat uẽtos mltos. In libra uẽtos uali/
dos. In ſcorꝑ uẽtũ iceſſantẽ. Itẽ in ſagictario etiã
ſignificat uẽtos & ī piſcib⁹ ſigificat uẽtos multos

Item scdm albuma. ubi supra. mercurius supra martem i sagictario significat supfluitatē pluuiæ & uēti. In aquario significat multos uētos: & i piscibus significat superfluitatē uentorū & pluuiarū. Itē scdm albu. ubi supra. mercuri⁹ i tauro sup solē significat uentū temperatū. In leōe significat uētos ualidos. In uirgine significat uentū multum & pluuiā multā. In libra & in scorpiōe significat uentum incessantē. In sagictario significat uentū. In capricorno & i aquario & i piscib⁹ uentū icessantē significat. Itē scdm albu. ubi supra. mercurius super uenerē i tauro prædictū obtinēs dominiū significat uentū incessantē. In sagictario significat uentū temperatū. In piscibus significat uētū incessantē. Itē scdm albu. ubi supra. mercuri⁹ super lunam i arietc multos uētos significat. In geis significat flatū uentorū. In leone uirgine quoq; a quario uentum icessantē significat. ¶ Lūa scdm albu. prædictū obtinens dnium si fuerit sup saturnū i leone significabit uentū. Itē scdm albu. ubi supra super iouē i ariete significat uētos & inuam tū eorū. Itē scdm albu. ubi supra. luna sup mercuriū i ariete significat uentū icessantem. In geis significat flatus uētorꝫ. Itē scdm albu. ubi supra. luna sup mercuriū in ariete prædictū obtinēs dnium significat uentū icessantē. In geis significat flatus uētorꝫ. In cācro uero leone & i aquario significat uentū incessantē. Ex his ergo quæ dicta sūt patet q̄liter plæ significāt uentos scdm uiam ptolemæi & albu. in locis prædictis. Et debes obseruare i proposito una cū regulis istis alias regulas positas i ca. imediate præcedēte q̄liter plæ significant uentos & qui plæ significēt quos uētos. Et scdm sniam albu. 7. de cōiūctionib⁹ magnis. dria prima Cū fuerit gradus ascēdētis siue locus alicuius coniunctionis magnæ uel alicuius eclipsis i ariete: uel cū fuerit aries signū profectōis orbis aut puenerit ibidē directio uel pfectio aut cū fuerit ibidē almutaz aut dns dispositor alicui⁹ temporū reuolubiliū erūt uēti oriētales & occidētales. Itē scdm albu. ubi supra. Cū fuerit aliqd eorꝫ q̄ dixi in tertia prima arietis significabit multos uētos. Itē scdm albu. dria. 2. cū fuerit tauro significatōes quas pdixi uenti orientales cū uehemētia frigoris quartæ uernalis. Et cū fuerit aliquod eorꝫ q̄ dixi i pria tertia tauri significabit flatū uētorꝫ. Itē scdm albu. ubi supra. dria. 3. cū fuerit signo geiorū significationes prædictæ erūt multi flatus uentorū calidorū ueneneiorū in q̄rta æstiuali cū modico flatu uēti in q̄rta autūnali. & significat uētos oriētales destruētes redditus fructuū & præcipue i parte meridionali. Et scdm albu. ubi supra. si fuerit aliquod eorū quæ dixi i partib⁹ septentrionalib⁹ gemino rū significabit uentos. Itē scdm albu. ubi supra. dria. 4. cū fuerit cancro significationes quas præ dixi erūt multi flatus uentorū occidentaliū i quarta hiemali. Et scdm albu. ibidē si fuerit aliquod eorū quæ dixi i tertia ultima cācri significabit flatus uentorū. Itā scdm albu. ubi supra. dria. 5. cū fuerit leoni significationes prædictæ flabit uent⁹ occidentalis i fine q̄rtæ æstiualis incessanter & erunt pauci uenti i fine quartæ hiemalis. Item scdm albu. ubi supra. dria. 6. cū fuerit uirgini significationes prædictæ erit uēt⁹ septentrionalis icessans i q̄rta uernali ēt in fine quartæ hiemalis erūt uēti septē triōales. Et scdm albu. si fuerit aliquod eorū q̄ dixi in partibus septentrionalib⁹ uirginis significabit uentorū flatū. Itē scdm albu. ubi supra. dria 7. cū fuerint libræ significatōes prædictæ erūt multi uenti in quarta uernali. & multi uenti calidi uenenosi in quarta æstiuali. Et scdm albu. si fuerit aliquod eorū quæ dixi i ptib⁹ septētrionalib⁹ libræ significabit flatū uentorū. Itē scdm albu. si fuerit aliquod eorū q̄ dixi ubi supra. dria. 8. si fuerit scorpioni significatiōes p̄dictæ flabūt in medio hiemis uēti occidentales. Itē scdm albu. ubi supra. dria. 9. si fuerit sagictario prædictæ significatiōes erūt quartæ uernalis multorū uētorū nubiū & pluuiarū. Et quarta autūnalis uentorū tempatorū. Et scdm albu. ibidē si fuerit aliquod eorū quæ dixi in partib⁹ septētriōalib⁹ sagictarii significabit uētos Itē scdm albu. ubi supra. dria. 10. cū fuerit capricorno p̄dictæ significatiōes q̄s dixi erit bon⁹ aer i quarta æstiuali cū flatu uentorū orientaliū. Et secundū albu. ubi supra. dria. 11. cū fuerint aquario p̄dictæ significationes augmētabit frigus i quarta hiemali cū multis uentis orientalibus. Et scdm albu. ibidē cū fuerit aliquod eorū q̄ dixi in tertia ultima aquarii significabit multū flatū uentorum, Itē scdm albu. ubi supra. dria. 12. cū fuerit piscib⁹ significatiōes p̄dictæ significat multos uētos occidētales & pluuias i quarta hiemali. Et scdm albu. ibidē. Si fuerit aliqd eorū quæ dixi i partib⁹ septē triōalib⁹ piscium significabit uētos. Et nota qꝫ oēs regulas p̄dictas de significationib⁹ plārū & signorū debes silr obseruare in reuolutionibus ānorum mūdi. & i initiis quartarū ānī & i oīb⁹ cōiūctionibus & q̄draturis luīariū cū uolueris i eisdē de tēperiebus uentis & tēpestatibus pronosticare. Et dicit messahalla in cpla sua de coniūctiōib⁹ plārum ca. 9. qꝫ cū coniūcti fuerint oēs tres plæ superiores i signo aereo significabūt fortitudinē uētorū. Itē dicit messahalla ubi supra. ca. 5. qꝫ cū coniūcti fuerint 2 infortunia. s. saturnus & mars i signo aereo significabunt uētos multos: hæc messahalla ibidē Et dicit albu. 2. de coniunctionibus magnis. dria 8. qꝫ coniunctio saturni & martis cū fuerit in tauro cū testimonio duorū luīariū & iouis & ueneris significabit flatū uentorum & si testificētur eis sol & mercurius. Et si fuerit coniunctio eorū i capricorno significat multitudinem uentorū & fulminū: hæc albu. ibidem.

¶ Capitulū.6.qualiter sit pronosticandū de uentis & tempestatibus per reuolutiones annorum mundi & per introitus quartarum anni.

Si uolueris pronosticare de uētis & tempestatibus per reuolutiones annorū mundi: & per introitus quartarum anni. Oportet te primo inuenire dominium āni iuxta doctrinā prius traditā tractatu primo huius lib. distinctiōe.9. Et scd̄m illud pronosticare debes de uentis & tempestatibus per totum annū & per totā quartā anni. Dicit itaq; albu.quarto maioris introductorii.differentia.5. q; saturnus cuz præfuerit anno & fuerit a sole in hieme in quibusdam cōiunctionibus absq; aspectu martis aut alterius planetæ ad eos in fine signorū augebit i frigore hiemis & in eius lōgitudine & forte multiplicabitur i eo flatus uentorum septentrionaliū qui nimis sunt frigidi. Itē dicit albu.ibidez q; iuppiter cū fuerit dñs & si sole sicut iam dictuz ē cōmiscetur: & si aliunde nō fuerit impeditus.multi uēti septentrionales tunc flabunt quia aialia & seia confortabūt. Itē scd̄m albu.ubi supra cū mars p̄fuerit āno & fuerit a sole in hieme cū quibusdā complexionibus absq; aspectu saturni ad eos in fine signoz aut alicuius alterius stellæ cōtrariæ sibi erit hiems calidus & breuis erūt in ea multi uenti meridionales. Et intelligit albuma.planetam eē a sole quando soli cōmiscetur in significatiōe siue quando eius natura miscet cum natura solis ut patet ex processu albu.ubi supra. Itē albu.ubi supra. mercurius cum fuerit dominus anni soli prout dictuz est permixtus nec aliunde impeditus i tempore illo āni aer multis & diuersis uentorum corruptionibus corrumpet ex siccitate uentosa nascente. Et i exafenon dicitur q; mercurius cum fuerit dñs anni si soli sit in bono aspectu cōmixt9 nec alia contrarietate impedit9 tempus dominii sui uariis q̄litatibus & uentis diuersis exagitat: hæc ibidem. Et dicit albu.8.de coniunctionibus magnis.dria prima.& hali abenragel libro.8.ca.1.q; si saturn9 habuerit dominiū in reuolutione anni & eius radii fuerint in signis aereis. Et si luna fuerit infortunata ab eo significabit niues & grandines & frigus uentos ualidos & similia. Et dicit albu.5.maioris introductorii.differentia.6.q; iuppiter per suam naturam uētos æquales significat & præcipue in cancro illi uenti nutrimentum præstant. Et albu. in libro experimentoz suoz.ca.de dominio āni dicit sic.cuz saturnus præfuerit āno idem cum fuerit dominus āni & dominus ascendentis erit annus grauis frigoris & multarū pluuiarum & erūt uenti graues & notabiles. Item ubi supra dicit albu.q; mars cum fuerit dominus anni & fuerit in geminis aut in eiusdem signi triplicitate in loco i quo aspiciat ascendens extra angulum significabit uentos. Et si fuerit in eisdē signis cadens & nō aspiciens ascendens: sed fuerit directus erunt uenti destruentes semina. Si autem fuerit retrograd9 in eisdem locis morientur multi homines ex uentis & infirmitatibus & ignibus. Itē dicit albu. ubi supra. saturnus cum præfuerit āno & fuerit in geminis aut i ea9 triplicitate & fuerit i angulo directus grauabūt uēti & frigus & turbines. Et si fuerit remot9 ab angulo multiplicabūt uēti orientales & occētales: & grauabit frigus hiemis. ¶ Itē ubi supra in alio capit.de dñio anni.dicit albu.q; saturn9 cū fuerit dñs āni & fuerit in ariete significat multitudinē uētoz. Et si fuerit i geminis significat aerē multoz uentoz. Et si fuerit i libra significat multitudinē uētoz & detrimētū i arborib9. ¶ Itē scd̄z albu. ubi supra. Iuppiter cū fuerit dñs āni & fuerit i ariete significat multos uentos. Et si fuerit in tauro significat multos uētos diuersos & destructionē in mari: & si fuerit i geis significat uētos & grauitatē hiemis. Et si fuerit i leone significat frigus hiemis & uētos ualidos. Et si fuerit i aq̄rio significat uētos graues & i fine hiemis & uentos meridianos i uere & si fuerit i aq̄rio significat uētos plurimos i initio hiemis & hūiditatē ei9. & erit uentus i autūno. Et si fuerit i pisceb9 significat multitudinē uētoz i medio āni. ¶ Itē dicit albu. ubi supra. Mars cū fuerit dñs anni & fuerit i ariete significat uētos ualidos & multos. Et si fuerit i libra & fuerit ibidē saturnus significat q; pluuiæ habūdabūt & q; uēti erunt i pte meridiei. Itē secūdū albu.ubi supra.mercuri9 cū fuerit dñs anni si fuerit i ariete significabūt uētos ualidos. Et si fuerit i leōe generabūt uēti & æstus. Et si fuerit i libra significat uentos ualidos. Et si fuerit i pisceb9 multiplicabūt uēti aquæ supiores: hæc albu.ubi. ¶ Et dicit messahalla i epistola sua de cōiūctiōib9 p̄lazeca.4.q; cū plures p̄læ cōiuncti fuerint i reuolutiōe āni i signis aereis significat multitudinē uētorum Alkindus uero prout dicit i fine libri nouē iudi/cū.dicit sic.dñi cōuentus aut oppōnis præcedētis āni principiū aut q̄rtæ cū quo fiet applicatio nota bis: ipsi9 enī stellæ cōicatio ea q̄ futura sunt expōit: nō minori itē attentiōe curādū ē cū quo ascēdens cōuentus dñi aut ascēdētis anni dñi fiat applicatio. Amplius grandinis aut himbriū aut uentoz dux & dator āni aut q̄rtæ cōuētū aut oppōnē respiciēs ipsius stellæ ēt cui9 libet applicatiōe facta q̄ ei9 naturā sequūtur significat iminere & præcipue i termino aut i domo ipsius cui applicat nec consentanea locatus. Vñ & in tali casu mercuri9 uentos excitat. mars uētos australes i capricorno maxime icitat. Iuppiter quoq; uentos septentrionales i suæ alicui9 ptātis domo. sed p̄cipue de cancro remittit. Itē scd̄m alkī. ubi supra i cōuētu āni aut q̄rtæ āni ascendens statuat. nihilomin9 pūcta.12.

æq̄ mentis attentione notato tunc & uide tunc si accideriť aliqua apertio portæ eo mō quo dictuꝫ est prius.ī tractatu primo.distinctiōe.10. ca .9. & prout frequenter dictū est ī isto tractatu.2. Si ascribatur administratio in huiusmodi apertione portē mercurio ꝑter himbres uētos ꝑeat prout dicitur in apertionibus portarū . Itē dicitur ibidem si administratio ascribatur marti calorem & uentum efficiet.Et sc̄m alkin.ut prius luna singulariter in martis aspectu tonitrua & fulmia excitat Iuppiter aūt in illo casu temperiē aeris & uentos a sinistro & magis in cancro significat. Saturnus aūt huius autor administrationis etiā edificia subuertit.Et in tractatu de apertionibus portarū dicitur ꝙ mercurius cū aspexerit dños apertiōis portarum uel fuerit cū eis coniunctus in cōiunctione solis & lunæ & in oppositione eoꝝ erit uētus & pluuia.Et si apertio portaꝝ fuerit cuꝫ saturno ut dictū est de mercurio:& fuerit saturnus in domo terrea significat domoꝝ destructiōnē.Et nota ꝙ debes obseruare has regulas de apertionib⁹ portarū in oīb⁹ coniunctionib⁹ & oppōnibus & q̄draturis luminariū per totum annū ad pronosticandū de uentis & tempestatibus. Item sc̄m sentētiā aomar in fine libri nouem iudicum & alkindi in fine epistolæ suæ.Et silr sc̄ꝫ sententiā hali abēragel.lib.8.ca.26. aspice mercuriū ꝙ si iueneris cū hora coniunctionis uel oppositionis præcedētis introitū anni in medio cæli ab ascendente cōiunctiōis uel oppōnis:& si fuerit in aliquo signoruꝫ aereorū & fuerit aliqua infortuna ī angulo eoꝝ aliquo ipsius mercurii significabit diuersitatem ī aere & multos uentos dānabiles.& hoc mō iudicabis quādo inueneris aliquā infortunaꝝ in angulis a mercurio & mercurium in angulo a fortuna prout expressius dictum est prius in distinctione prima.huius tractatus secundi.ca.2. Itē dicit hermes & pōit ab hali abēragel libro.8.ca.5. quādo uenus & mars in reuolutione anni fuerint cōiuncti in tauro erit uentus fortis ac malus & dānans in arboribus & fructibus. Itē ubi supra quando sol mars & mercurius ī reuolutione āni coniuncti fuerint ī capricorno significant multos uentos & diminutionē omniū uegetabilium . Et dicit halia bēragel.lib.8.ca.6.Si saturnus fuerit dñs āni erūt uenti fortes & pluuiæ.Et si saturnus in reuolutione āni fuerit dānatus erit uentus fortis & dānabilis.Et cap.4.dicit hali.Si fuerit dominus anni dānatus in signo aereo significat corruptionē uētorū.Et albu.8°.de cōiunctiōib⁹ magnis.dria.8.dicit sic.Si saturnus fuerit in directo signi geminorū uel triplicitatis ei⁹ & fuerit dñs anni fueritq; in angulo & directo significat flatum uentoꝝ septētrionaliū & magnū frigus.Et si nō fuerit in angulo sed aspexerit ascēdens & fuerit directus significat multos flatus curi & zephiri & magnū frigus hiemis.Et si fuerit retrogradus adueniēt infirmitates hominib⁹ ex uentis & ex humiditate. Et si n̄ aspexerit ascendens sed fuerit direct⁹ significat flatū uentorum & leuitatem eorum: & si tunc fuerit retrogradus significat flatum uentoꝝ & fortitudinē eoꝝ . Itē sc̄m albu.ibidē.Si mars fuerit in hac triplicitate & fuerit dominus anni & fuerit ī angulo directus uel aspexerit ascendens : incurrēt hoies egritudines cā uentorum.Et si non aspexerit ascēdēs sed fuerit directus significat impedimētum plantarum cā ualitudinis uētoꝝ:hæc albu . ubi supra.in libro suo.de floribus.cap.de significationib⁹ planetarum.dicit ꝙ iuppiter cū fuerit ī reuolutione anni in signo aereo & præcipue si ēt fuerit dñs anni significat corruptionem uentorū cū corruptione aeris.Mars uero si tunc fuerit in signo terreo & in reuolutione anni : & præcipue si fuerit dominus āni significat uētos ualidos & nocibiles.Et si fuerit in signo aq̄tico significabit naufragia nauiū repente cū uentibus ualidis flantib⁹ fortiter. Item ubi supra cap.de terremotu & diluuiis.dicit albu.ꝙ cū saturnus ī reuolutiōe anni fuerit ī signis priaꝝ cōiunctionū aut proiecerit radios suos ad ea ex oppositiōe aut ex quarto aspectu aut fuerit ipse in hoc impeditus.Si tunc ipse saturnus fuerit in signis aereis significabit niues & frigus cum tenebris aeris & eius corruptionem & cum flatu uentoꝝ ualidorum & nocibilium eradicantium arbores & palmas. Dorotheus uero in tractatu de himbribus & pōit ī fine libri nouē iudicum.dicit sic.Si mercurius reuolutionis fruatur dominio & ipse corruptus siue infortunatus fuerit graues & multas eodem anno ānunciat pluuias.Sic quoq; corruptio ex uentis & nubib⁹ generatur.hæc ille.Et alkindus in epistola sua.ca. 6. dicit sic.Scias in reuolutione anni loca applicatōnis mercurii cum tribus superioribus: & cum quo applicat & a quo separatus fuerit.Si enim cū saturno erit uentus fortis cū tenebris magnis & pluuere.Sed cum ioue significat uentuꝫ mitem absq; pluuia.sed cum marte uentos calidos.Si cum sole uentum calidū cum corruptione.Et paulo post in eodem capitulo.dicit alkindus quando mercurius applicuerit cum marte erit pluuia interpolata & uentus & fulgur . Iafar autem de pluuiis . capitulo.4.dicit ꝙ mercurius & si rationes habeat iudicare.s.eo modo quo dicit iafar in eodē ca⁹. & prout ponitur in distinctione quarta hui⁹ tractatus secundi.capitulo quarto. Si tunc beniuolas stellas in suis terminis aut dignitatibus aspiciat eisdem generis effectus & admixtus naturæ eorum lunam efficit necessario mendacem eiusque ducatum peruertit & effectus inducit alios cuiusmodi est uentorum multiplex rabies undique ab aere depellens: eritq; uentorum quantitas sc̄m stellæ potentiam cuius genus & ipe assumit

nec geminæ ſtellæ cælum peragrantes. Si eis uide/
licet luna applicet mendacio polluuntur. Sed in
ueritate potius gaudebũt & promiſſa oĩo ſoluẽt
niſi íquá eorũ ſtatus & habitus ioui & ſoli aliquo
configurationis genere referantur: ſic enĩ lunæ p/
miſſa oĩno tranſmurat earũ quidẽ poſtq̃ luna eiſ/
dem acceſſerit cũ ſaturno & marte applicatio nũ
q̃ mendax efficitur: hæc iafar ubi ſupra ☾R eſtat
modo ponere regulas particulares de uentis & tẽ
peſtatibus per oĉs quartas anni. Ptolemæus itaq;
2.q̃dripartiti.ca.12.ubi ſupra.determinãs de dño
quartæ anni nõ ponit aliquas regulas particula/
res expreſſe de uentis & tempeſtatib⁹ per quartas
ãni. Nihilominus ex ſnia ptolemæi & hali ĩ eodẽ
ca. poteſt elici talis regula uidelicet q̃ ſi planetæ q̃
dominant in loco coniũctionis uel oppoſitionis
præcedentis introitũ ſolis in quencũq; pũctorum
cardinaliũ aut qui dñantur in angulo ſequente lo
cũ coniunctionis uel oppõnis prædictũ. Si oĉs il
li dominatores fuerint uentoſi ſignificantes uẽtos
& tempeſtates uel maior pars eorũ. Et ſi in ſignis
uentoſis extiterint ac etiam ſi loca principalia ſpdi
cta fuerint uentoſa ſigna uentos & tempeſtates ſi/
gnificant. Et ſi cum hoc prædicti dñi fuerint con/
iuncti cũ planetis uel ſtellis fixis uentoſis uel ab eis
aſpiciantur ſignũ eſt uentoꝝ & tempeſtatũ per il
lã quartã auni. Si cũ hoc concordauerit natura il/
lius quartæ. Qui aũt planetæ & quæ ſigna in cælo
uẽtos & tẽpeſtates ſignificẽt. patet prius cap. 5. hu
ius diſtinctõnis. & ſilr cap. 6. diffuſe. Alkind⁹ ue/
ro in epiſtola ſua. ca. 2. dicit ſic. quãdo fuerint pla
netæ retrogradi a capite cancri ad caput libræ &
fuerit ſol a libra ad capricornũ & ſol ẽt congela/
uerit partẽ ſeptentrionalẽ tũc delebitur cõgelatio
ſua quia iſti planetæ retrogradi ſoluũt cum motu
ſuo a calidttate q̃ congelauit ſol & tũc erit iſta q̃r
ta uarians complexionẽ ſuã & inclinans ad cali/
ditatem & erunt uenti ſeptentrionales frigidi. Et
quãdo fuerint illic retrogradi & ſol a capite capri
corni ad arietẽ tunc ſol diſſoluit gelu niſi multi/
plicetur uentus ſeptentrionalis. & q̃n fuerint illic
retrogradi & fuerit ſol ab ariete ad cãcrũ illud tp̃s
erit mitis complexiõis cũ uentis ſeptentriõalibus.
Et ſi fuerĩt planetæ retrogradi a libra ad capricor
nũ & fuerit ſol illic multiplicabit uentus ſepten/
trionalis ĩ calore ſol cũ planetis ĩ illa parte & mol
let aer ĩ illa parte ſeptentrionali gelu cõſtrictũ &
multiplicabit ibidẽ humiditas propter elõgatio
nsm ſolis a ſe & impellent uenti meridionales ſi/
ue ſe ſoluentes q̃ ibi congelatũ ẽ. Et quando erũt
directi & ſol cũ illis & erũt occidentales erit tunc
ſũmũ gelu a parte ſeptentrionis & quieſcent uenti
a meridie. Et quando erũt illic retrogradi a capri
corno ad arietem erit ſũma humiditas illo tempo
re quia multi erunt uẽti meridionales & cum hoc
ſoluet ſol gelu ĩ ſeptentriõe. Et ſi erũt ibi retrogra
di & ſol a cancro ad libram ſignum eſt caliditatis
ĩ illo tempore & ſiccitatis quia ingroſſabunt uẽ/
ti meridionales. Itẽ alkindus ubi ſupra.cap.4.di
cit ſic. quando fuerit quarta æſtiualis ſignificat de
humiditate a retrogradatione planetaꝝ & tẽpo
rũ ſuorum ĩſpicientem cõiunctionẽ luminariũ. Si
enim fuerit cõe ubi fuerit applicatio cũ retrogra/
datiõe ſignũ eſt ſerenitatis in oppõe ſua ſimiliter.
Et ĩ quarta hiemali ĩſpiciam retrogradationem in
cõiunctiõe ſua. Si fuerit luna in coniunctione in
centro a ſole & a plãetis retrogradis erit ſũma rei
& fortior ſignificatio q̃ ſint. 5. retrogradi appli/
cati cũ ſole. Et ſi contigerit q̃ ſint inter ſolẽ & lu/
nam & oĉs planetas retrogrados iſtæ partes cum
aſcenſiõibus climatum erit pluuia ĩ ſũmo ſcd̃m q̃
affirmat uis quartæ & natura temporis planetaꝝ
ſignificantium & lunæ. Et ſi fuerit de duobus mi/
nuit ſcd̃m finẽ quantitatis. Si fuerit de uno minu
it etiam. Et ſi non erit ab uno centroꝝ illorum in
alio non erit aliquid niſi uentus mitis & humida
aura in uere & frigida in hieme. Itẽ ulterius ĩ eo
dẽ capitulo dicit alkindus q̃ cũ ſol fuerit in incli/
natione meridionali inclinat aerẽ ad ſeptentriõa
lẽ partem quia calefit pars meridionalis & infri/
gidatur pars ſeptentrionalis & res q̃n calefit fu/
git ad locũ latiorem tũc mollit aer in parte conſtri
cta. Et quãdo erunt planetæ retrogradi cũ ſole in
illa quarta erunt uenti fortes ĩ illa parte. Vnde di/
uerſitas uentoꝝ ĩ una die de planetaꝝ tactu & lu
næ partis poſt partem in ſuis inceſſibus ab orien/
te in occidentẽ & coniunctione lunæ cum fixis &
iſti ſunt uenti particulares. ulis uentus eſt a pte mo
tus ſolis. Item inferius in eodem cap. 4. dicit al/
kindus. ſcias q̃ quãdo planetæ retrogradantur in
parte meridionali ueniunt uenti meridionales &
quãdo retrogradantur in parte ſeptentrionali ue
niunt uenti ſeptentrionales & cõicant potius q̃
cũ ſol fuerit in parte ſeptentrionali ueniunt uenti
ſeptentrionales ſilr in meridie. Et in fine illius ca.
quarti dicit alkindus ibidem. ſcias q̃ luna ĩ iclina
tione meridiõali quando applicatur cuj planetis
directis & eſt ſignificatio ſiccitatis mouet aer ad
ſũmã frigiditatẽ. Si fuerit luna minuens in lumíe.
Et quando fuerit luna in declinatione ſeptentrio
nali & erit calor in æſtate applicaturq; cum pla
netis retrogradis & erit addens in lumine mouet
diuerſitas uentorum. Et ſi fuerit minuens in lumi
ne minuetur illud: hæc alkindus ibidem. Et ptole
meus. 2. quadripartiti. ca. 12. dicit ſic. Conuenit ut
inſpiciamus in coniunctione uel oppoſitione p̃/
cedente introitum quartæ anni ad apertionẽ ſtel/
laꝝ fixarũ ppinq̃ꝝ luiarib⁹ & ad ꝓprietates pla/
rũ & ad q̃litates & ad applicationẽ & elõgatõnẽ
uni⁹ eoꝝ ab alio & quos ẽt uẽtos mouent ad ptes
ſignoꝝ in q̃b⁹ erũt: hæc ptolemæus. Et debes ſcire
quos uentos mouent ſtellæ fixæ p̃ naturas plarum

quibus concordant naturæ earūdē stellarū fixarū & hoc scietur ex distinctōne.6.tractatus primi huius libri. Itē dicit ptole.ubi supra q̄ sciendū est ī prædictis temporibus ad quos uentorū flatus latitudo lunæ declinat cū remouetur a zodiaco quia ab ea parte uenti uenient. Et in fine illius cap.12. dicit ptolemæus q̄ mutatio dispōnis uentorū ēp prie nō nisi apud cursus duorū luminariū ad q̄ttuor cardinales & est mutatio suarū dispōnū ad uētum ad quē declinat latitudo lunæ. Et dicit hali super illo loco q̄ quādo aliquod luminariū trāsibit per aliquē angulorū qui fuerit in applicatiōe sua prima significabit additionē uel minutionē accidentis. Et ulterius dicit hali q̄ uenti mouentur de una parte ad aliā hora qua transit aliquod duorū luminariū per aliquē angulū ex angulis ascendentis significatiōis scd̄m partē ad quam declinabit latitudo lūnæ: hæc ptolemæus & hali ibidē. Qualiter aūt luna significabit durabilitatē flat⁹ uēti septentrionalis cū fuerit in ariete uel ī eius triplicitate: & durabilitate flatus uenti meridionalis cū fuerit in tauro uel in eius triplicitate: & durabilitate flatus uenti orientalis cū fuerit in aquario uel ī ei⁹ triplicitate: & durabilitate flatus uenti occidentalis cū fuerit in cancro uel in ei⁹ triplicitate: hæc oia patēt prius in ca.5.huius distinctionis. Leopold⁹ in tractatu.6.libri sui dicit sic: cū sol est iter arietē & cancrū erunt uenti orientales & cū fuerit a cancro ad librā erunt uenti septentrionales. a libra uero ad capricornū erūt uenti occidentales. Et cum sol fuerit a capricorno ad arietem erūt uenti meridionales. Regulæ aūt alkindi in fine libri nouē iudicū de uētis & tēpestatib⁹ per introit⁹ q̄rtarū ānī patent prius in hoc capitulo ubi de introitu anni tractatū est. Sed dicit alkindus in epla sua.c.5.inspice ad naturā ueneris & martis. Si fuerint frigidi & humidi aut calidi & humidi & inter eos sit applicatio ab oppositō aut ab aliquo centrorū & erit illa applicatio latitudo eorū una & erūt cōtinui cū sole aūt unus eorū: cōfidera applicationē lunæ cū sole in centris prædictis. Si fuerit tūc natura lunæ sīlis naturæ illorū signū erit aquæ: & si cōcordauerit illis duob⁹ hæc fieri & ēt erūt retrogradi & erit illud tp̄s æstiuale aut uernale erit aq̄ multū fortis tonitruū quoq; & fulgur uentus & grando fortis: & erit multitudo & paucitas scd̄m propinquitatē uaporū terræ & frigiditatis uēti & caliditatis scd̄m q̄ concordauerit latitudo lunæ & pars & natura temporis. Itē scd̄m sententiā alkīdi ubi supra.ca.6. Scias q̄ in introitu anni aut q̄rtæ loca applicationū mercurii cū trib⁹ superioribus & cū quo applicat & a quo separatus fuerit.s: cum saturno erit uentus fortis cū tenebris magnis & puluere: & cū ioue significat uentū mitē cū pluuia. Si cum marte uentos ualidos: si cū sole uentū ualidū cū corruptione. Et postmodū in eodē ca. dicit alkindus quando mercurius applicuerit cū marte erit pluuia interpolata & uentus & fulgur hæc alkindus. Et dicit sem filius hali ī quodā libello quē composuit de significatiōe saturni ī signis q̄ cū saturnus intrat signū arietis & pficit modus more suo in eo erit uentus multus cū pestilentiis. Et cū intrat librā erit uentus magnus. Et cū intrat scorpiū. erit pluuia pauca in hieme & uenti multi in uere. Qualiter aūt debes pronosticare de uentis & tempestatibus in introitu quartæ anni p regulas de apertionibus portarum. dictū est prius ī hoc capitulo. Et hermānus in tractatu suo de himbribus dicit sic. Sol in capricorno luna in tauro aut in uirgine aut in piscibus aut in scorpione uentos generat frigidissimos: non minus eodem in capricorno & potissimū in aquario existente dū saturnus in eorū oppositione discurrat & alterum luna respiciat. Et inferius in eodem libro dicit hermānus q̄ cum ueneris in oriente uel ī cardine quolibet discursus uentorum & forte pluuiarum facit iudicium. Et iafar in libello suo de pluuiis. capitulo ultimo. in fine. dicit sic. Notandū quoniam sol per signa conuersiua temporis mutationem reducit. Vñ quā de mundi quattuor partibus. orientē s. & occidentem: austrū quoq; septentrionem obtineat sīmopere. notandū occurrit: nō min⁹ quo q; lunaris cum sole applicatio & quis eiusdem in oppositione nodis fuerit. Sol nanq; in ariete discurrēs orientalem uentum qui & ipse eurus dicitur profecto generat quousq; ad geminorū finē transierit: ibi & ipse locatus donec extremum uirginis & primū libræ occupet septentrionalē uentum: aquilonem. s. excitat. Ibi etiam usq; ad capricorni principium zephirus generatur. Inde rursum usque ad piscium nouissima auster exoriri necesse est. Taurus quidem & gemini inter eurum & aquilonem consistunt. leo nanq; & uirgo inter aquilonem & zephirum medium possidebūt. Scorpi⁹ itē & sagittari⁹ iter zephirū & austrum. Nā iter austrū & eurū aq̄rius & pisces locāt: hæc iafar ibidem. Et dicit ptolemæus rex egipti in libro suo ad aristotelem q̄ septimo die mensis septēbris custos plaustri uespertinus apparet & mutatur aer in uentum. Et sexto die februarii zephirus flat. ¶ Modo ostendā tibi quæ partes signorum significant uētos & tempestates cum fuerint loca principalia in introitu anni & quartæ aut cū domini dispositores anni aut quartarum ānī fuerint in eis. Dicit enim ptolæmeus secundo quadripartiti. capitulo quinto. q̄ principium signi aries pluuias & uentos efficit. Tauri etiam principia secundum ptolemæum terremotus uentos & nebulas faciunt & maxime illa quæ sunt circa plias hoc efficiūt. Et dicit hali ibidem q̄ stellæ fixæ q̄ sūt ī.10.primis gradib⁹ tauri sūt de natura merc. Et scd̄m ptole. partes meridionales tauri motus

inordinatos siue uẽtos turbinosos & istabilitatẽ i aere faciunt & sũt de natura mercurii scd'm hali. Et scd'm ptole.geminoꝝ partes septẽtrionales uẽtos & terremot⁹ adducũt. Itẽ scd'm ptole.quæcũ qꝫ sunt circa finẽ cancri uẽtos ꝓcreat & scd'm hali sunt de natura mercurii. Itẽ scd'm ptole.partes septẽtriõales libræ uẽtos procreãt & scd'm hali sũt de natura mercurii. Item scd'm ptole.partes septentrionales libræ uentos procreãt: & scd'm hali sunt de natura mercurii & iouis. Itẽ scd'm ptol. partes præcedẽtes scorpionis sunt cõmixtæ cũ uẽto & niue ꝙ est facere uentiniuiũ. & scd'm hali sũt de natura saturni. Item scd'm ptole.signũ sagictarii generaliter facit uentos. & scd'm hali est de natura mercurii & iouis mixta & eius partes septentrionales similiter adducũt uẽtos per ptol. & sunt de natura mixta iouis & mercurii scd'm hali. Itẽ scd'm ptol.extremæ partes aq̃rii faciunt uentos & sunt de natura mercurii scd'm hali. Et ei⁹ ptes meridionales uentiniuiũ faciunt per ptol. & ꝑ hali. sunt de natura saturni: Pisciũ uero postremæ partis scd'm ptol.uẽtos generant. Et eiusdẽ signi partes septẽtrionales uentos efficiunt & sunt de natura mercurii scd'm hali. Istæ ergo prædictæ ptes signoꝝ rõne stellarũ fixarũ in eis existentiũ efficiũt uentos & tẽpestates cũ loca magnaꝝ cõiũctionũ uel eclipsiũ fuerit in eis aut ascẽdẽtia corũ aut cum ipsæ partes prædictæ fuerint loca coniunctionuꝫ uel oppõnũ luminariũ præcedentiũ introitũ ãni aut quartæ eius: aut fuerit ascendentia annoꝝ aut quartãꝝ ãni: aut cum ipse partes fuerint aliqui locorũ principaliũ p̃dictoꝝ. & sic finit' hoc capl'm.

¶ Capitulũ.8.q̃liter sit ꝓnosticãdũ de uẽtis ꝑ oẽs coniunctiones luminariũ & oppõnes & q̃rtas.

Si aũt uolueris ꝓnosticare de uentis & tempestatibus ꝑ oẽs cõiunctiones & ꝑ oppõnes & quadraturas luminariũ. Vide primo regulã prius positã in ca. præcedẽte elicitã ex sñia ptolemæi & hali. 2. quadripartiti. ca. 12. Si plæ qui dominantur in loco coniunctionis uel oppõnis uel quadraturæ luminarũ & qui ẽt dñantur in angulo sequẽte quẽlibet dictoꝝ locoꝝ. Si oẽs illæ planetæ uel maior pars eorum fuerit planetæ uentosi & tẽpestuosi ac etiã si loca pricipalia p̃dicta. sint signa q̃ fuerit uẽtosa & tempestuosa. Et si cũ hoc fuerint p̃dicti domini dispositores cõiuncti planetis uel stellis fixis uẽtosis & tẽpestuosis uel aspiciant' ab eis signũ est uẽtorũ & tempestatum si concordauerit natura tp̃is siue q̃rtæ anni. Et dictũ est prius in ista distinctiõe capitulis. primo & .2. & .3. in quib⁹ partibus anni frequentissime fiunt uẽti & similiter pro parte dicet' hinc in cap. ulti. huius distinctiõis. Et in. c. 5. satis dictũ est qũi plæ & q̃ signa sunt tempestuosa & uẽtosa. Et dicit abrahã auenere i libro reuolutionũ. cap. 13. debes aspicere in quolibet mense in principio si dñs ascendentis est iuppiter uel mercuti⁹ & aspiciat unus aliũ & magis si fuerit in amicitia siue parilitate signi ascẽdẽtis tunc significant uẽtos multos. Nã scd'm abrahã iuppiter & mercuri⁹ uẽtos significant. Et dicit dorotheus in tractatu suo de himbribus. ꝙ martis cũ saturno applicatio nubes & uentos multiplicat himbribus detrahit & aera corrumpit: Item in quacunq; coniunctione uel oppositione uel quadratura luminariũ ui de regulã illam de apertionibus portarum quam dixi in præcedenti capitulo. Si enim fuerit aliqua apertio portæ in aliqua dictarũ figurarũ luminariũ & fuerit ascripta admĩstratio mercurii ꝑter hĩ bres uẽtos mltiplicat. Si uero ascribat' adminiſtratio marti uẽtum & calorem efficiet. Et hæc patẽt in tractatu de apertiõibus portarum. Et scd'm alkin. in fine libri nouẽ iudicum. Luna singulariter in martis respectu tonitrua & fulmĩa excitat. Iuppiter aũt in isto casu temperiem aeris uentos quoq; a sinistro & magis in cancro significat. Saturnus uero huius autor administrationis & edificia subuertit. Et dicitur in tractatu de apertionibus portarum ꝙ mercurius cum aspexerit dominos apertionis portarum uel fuerit cũ eis coniunctus in coniunctione solis & lunæ & in oppositione eorum erit uentus & pluuia. Et si apertio portarum fuerit cum saturno prout dictum est de mercurio: & fuerit saturnus in domo terræ significat domorum destructiõem: hæc alkindus. Item debes obseruare aliam regulam alkindi sumptam ex applicatione domini coniunctionis uel oppõnis luminariũ cum planetis quam tibi dixi in præcedenti capitulo quando de apertionibus portarũ factus fuit sermo. Iafar autẽ in libello suo de pluuiis. capitulo. 4. dicit ꝙ mercurius si rationes habeat indicare in aliqua coniunctione uidelicet aut oppõne aut quadratura luminarium. Si tunc ipse mercurius beniuolas stellas in suis terminis aut dignitatibus aspiciat eiusdẽ generis effectus & earũ naturæ admixtus lunam necessario efficit mendacem eiusq; ducatum peruertit & effectus inducit alios cuiusmodi est uentorum multipliciter rabies. Vndeq; ab aere depellens: erit q; uentorũ quantitas scd'm stellæ potentiam cuius genus & ipse assumit. Et in capitulo quinto dicit iafar. Luna in humida mansione soliuaga etiam & ab omnibus stellis cadens & ab eisdem solitaria in centrorum aliquo consistens & in sui natura in actione singulari nubes inducit & rores multiplicat aerem mutat: himbres quoque uicissim confert multimodos: nebulæ quoque fument: ex quibus replet' horizõ & uẽtos cõcitat diuersos ex qb⁹ tonitrua coruscatões & fulmĩa ꝓcreãt'. Et ubi supra. c. ulti.

dicit iafar q; uẽtorũ cognitio ex pluuiaꝝ expiẽtia ſiẽ hibriũ ex cõuẽtu & oppõe duob⁹ tetragõis dependet oĩo: ãre tres ſtellas q; uẽtos deſignãt. Martẽ ſ. mercuriũ & ſolẽ attẽdere res hortat. Cũ.n. mars uẽtos exaugeat. Saturn⁹ prohibet & p̃cipue retrogradus & í ſigno terreo cõmorante & minoꝝ uentoꝝ ineſt ſignificatio ueꝝ pluuias multas ex modico uentorum diſcurſu largitur. Nã ipſe mercurius ioui applicans aut ueneri aut in manſiõe uẽtos figurante & in eodẽ nodo ſi conſtiterit uẽtos reducit propicios. Iuppiter autẽ maiorem uenere in uẽtis hẽt efficaciã: eius enĩ eſt uentoꝝ omniũ propiciatio & leuitas. Mercuri⁹ aũt cũ ſoli cõfiguratur aut eundẽ nodũ & manſionẽ quæ uẽtos hẽat obtinẽs uentos fortes ſicut expertũ ẽ feruẽtes generat & peſſimos: ſubtiliſſimæ aũt iquiſitiõis eſt mercurii & lunæ cũ cæteris ſtellis. ſ. fixis cõmunitas ſiue cõmixtio quæ ſi fiat nihil de propoſito effugiet. hæc iafar ibidẽ. Debes ẽt obſeruare hic oẽs regulas de uentis prius poſitas in ca. 5. huius diſtinctiõis: & ſil'r omnes regulas poſitas in ca. ímediate præcedẽte quæ concernũt cõiunctiões & oppõnes præcedẽtes introitũ ſolis in arietẽ & in alia puncta cardinalia: & pronoſticare poteris de uẽtis & tempeſtatib⁹ p̃ oẽs coniunctiões & oppõnes & q̃draturas luiariũ p̃ totũ ãnũ. & finitur hoc capitulũ.

¶ Capitulũ. 9. qualiter ſit pronoſticandũ omni die de prædictis.

Dicit alkindus in epiſtola ſua cap. 7. Cũ uolueris ſcire quid ſit quolibet die de pluuiis uẽtis tonitruis grãdinibus. Accipe ſigna a ſole ad ſaturnũ & proice de ſigno lunæ: & ubi terminabit̃ numerus uide quis planeta erit in illa domo dñs. Si enim fuerit domus martis erit uent⁹ fortis. Itẽ q̃n obuiauerit luna cũ ſtella calida. ſ. cũ ſole aut cum marte accelerabit uẽtus & calefiet aer: & quãdo cũ frigida ſtella uti ẽ ſaturnus. Iuppiter & uenus ut dicit alkindus uenient uẽtus lente & infrigidabit̃ aer. Itẽ dicit alkindus ibidẽ. íſpice ad partes dieꝝ. ſ. quantũ accidit a gradu ſolis ad gradum ſaturni & proice de gradu lunæ uerſus ortum ſolis totã diẽ. & ſi ad hanc partẽ mars aſpexerit aut ſi illi acciderit cum mercurio in illa die erit uentus: & fortius ſignũ eſt: ſi ſit luna cũ eo & præcipue ſi participauerit uenus: & ẽt eſt de cõpleméto directionis aſcẽdẽtis quãdo luna fuerit í initio ſigni uide quis planetaꝝ aſpicit eã & iudica ſecũm hoc. ſignificabit enĩ ſup aditamẽtũ ſcientiæ reꝝ aeris. Modus ali⁹ ſigificabitur de parte luminariũ í diuerſitate modoꝝ ſuorum: & hoc q̃d̃ eſt inter cõiunctionẽ & pleniluniũ í q̃dratura prima uel ſecũda: & quando erit medietas corporis lunæ illuminata & quãdo fuerit in triplicitate & ſextili a ſole & inſpiciet ipſa ad planetas in illa hora & loca ſua de p̃te luminariũ & aſcẽdẽtiũ & angulos ſuos & aſpectum planetaꝝ & applicationé partis cum parte: & ſcias digniorẽ eorũ ſignificationẽ ſec̃d̃ naturaꝝ ſuarũ quãtitatẽ & uim & complexionẽ cũ ui planetaꝝ & ſignorũ & ſcieẽ quid accidet in aere de uentis touitruis & motu & grandine & motu & quiete. Et ẽt ſignificabit̃ cum ſtellis fixis apud orientalitatẽ & occidentalitatẽ ſuã & mutabunt aerẽ ſicut luna quãdo fuerit in angulo & ſignificat ſupra generationẽ pluuiæ niuis & uenti. Et nouiluniũ & abſconſio ſua ſecũdũ quãtitatẽ inclinationis ad ſeptentrionẽ & meridiẽ orientẽ & occidentẽ & latitudinẽ partis ad partẽ de parte quartaꝝ circuli quib⁹ ineſt uẽt⁹ humidus & ſiccus: qui ergo uoluerit accidẽtia í aere ſcire inſpiciat hæc oĩa: hæc alkindus. Itẽ í cap. 6. epiſtolæ ſuæ dicit alkind⁹ cũ itrabit luna cancrum hora ſolis aut uirginẽ hora ueneris aut ſagictariũ hora lunæ: aut geminos hora mercurii aut cancrũ hora martis aut leonem hora iouis aut ẽt libra ſignificabit uentũ & pluuiã ſec̃d̃m naturã ſigni & q̃d̃ erit de ſubæãtia ſua & de ſubſtãtia hoꝝ ſignorũ erit ſil'r. Et ubi ſupra cap. 4. dicit alkin q; diuerſitas uentoꝝ í una die eſt de planetaꝝ tactu & lunæ partis poſt partẽ in ſuis inceſſibus ab oriente í occidẽtẽ ex cõiũctiõe lunæ cũ ſtellis fixis & iſti ſũt uenti particulares. Et dicit dorotheus in tractatu ſuo de himbribus. q; luna ſcorpionẽ ingrediẽs hora ſaturni uentos prænunciat frigidos. Nã ipſius in aquariũ & piſces: quacũq; hora ingreſſus aera conturbat & oĩo peruertit: hæc ille. Et hermãn⁹ in ſuo tractatu de himbrib⁹. dicit ſic. Iudiciũ quo q; ſolis aut ueneris ad ſolem applicatio & luna in eorum oppoſitione aut tetragona diſcurrens dñi uenus adhuſta fuerit certum de pluuiis facit iudicium. Quod ſi conueniat & mercurius cum eis diſcurrat himbres continuos & uentos

eadē die reportat. Et dicit iafar in libro de pluuiis ca.6. q̄ luna applicans mercurio pluuias & uentorū rabiem eorūq; asperos nunciat discursus. Et leopoldus in li.suo .6. tractatu dicit sic configuratio mercurii cū luna uentos facit: cū saturno si nō est retrogradus uentos ēt cum nubibus nigris. Sz retrogradatio saturni uentis cōtradicit: & mars i signo terreo minus significat uentos. Item configuratio martis cū ioue salubres uentos facit, cum marte calidos cū sole in signo uentoso calidos & pessimos facit uentos. Itē si sol fuerit in capricorno & luna in scorpione capricorno tauro uel uirgine fortissimi flabunt uenti. Itē magis hoc accidet cū sol fuerit in aquario & saturnus in opposito & luna respiciat alterū: hæc leopoldus. Et nota q̄ istas regulas similiter ponit iafar de pluuiis. ca. ultimo. & ponunt supra in hac distinctione. ca. 7. Et frater qui uocat se perscrutatorē i libello suo de pronosticatione temperiei aeris conclusione 6. dicit sic. materia uenti est uapor siccus elevatus de terra per uim solis attrahentis necesse est ergo propter habitationes pluralitatē uentorū ponere tot motores quot sunt cæli cardines. Sol ergo cuz sit siccꝰ & naturæ orientalis uentū facit orientalē & similiter saturnus occidentalē. Iuppiter uero uētū aquilonis & mars austri. Quotiens igitur nullus istorū quattuor ē in aspectu aliquo nec i puteo nec in exaltatione aliq̄ saturnus facit uentū sūmū quia fortissimæ est uirtutis. Si aūt aliquis istorū .4. est in puteo uel in exaltatione aliqua facit uentum sūmū. Termi similiter iuuant ad uentū plæ conuenientis. Similiter aūt fit cū coniunctione uel aspectu alicuius planetæ præterq̄ lunæ in aspectu dico hic sicut prius. s. q̄ semper inferior sit infra radios superioris aliter enī nihil apparebit. Et scito q̄ retrogradatio planetæ multū iuuat. Cū autē duo ex his q̄ttuor uniformiter cōiungunt i terra naturæ unius de duobꝰ illiꝰ erit uentus sic factus. Dico aūt uniformiter ut potentia cōis sit amborū. Sol aūt cū ioue in termino iouis uel martis uel mercurii: & similiter si sit cū marte facit uentū orientalē similiter si sit cū illis in gradu exaltationis uel i puteo. Nā sol in uentis est fortior oībus pp cōueniētiā solis cū illis & pp eorū īclinationē soli. Et iuppiter ē fortior marte. & sol saturno ioue & marte Inclinat aūt se uentꝰ ad latera ppter principalitatē alterius motoris quando fortificatur. Sed p parte humida inclinationis uenti planetæ dominantur nullo impediente oportet uidere q̄ plagam respicit i suo paruo circulo. Et nota an sit dextra an sinistra & sic erit in eius uento semper nullo alio planeta impedimentū præstante uentꝰ fit magnꝰ si sit coniunctio uel aspectus planetarū in exaltatione aliqua uel puteo. Si sit unus de tribus īferioribus. Maximus aūt fit uentus si sit coniunctio ul' aspectus & puteus & luna in exaltatiōe aliqua & maxime in particulari centraliter. Si respiciat uel uenus uel mercurius hæc cum idem facit: hæc frater. Itē debes hic obseruare regulam ptolemæi i libro de dispositione orbis & temporis. s. q̄ si luna fuerit in ariete uel in eius triplicitate significat uentū septentrionalē. Si in tauro uel in eius triplicitate significat fixionē flatus uenti orientalis. Et si in cancro uel in eius triplicitate significat uentū flati occidentalis. Et hanc regulā ptolemæi magis expresse posui tibi in cap.5. huius distinctiōis. Et debes ēt obseruare alias regulas positas in hoc capitulo .4. & scdm sniam lincoñ. in suo tractatu dē temperie aeris. Si uolueris habundantiā uentorū & tempestatū pronosticare huiusmodi significatiuum plura testimonia considerabis & locupletiꝰ q̄ estimes occurret q̄ quærebas & maxime. Si in tertio aspectu aspexerint & præcipue in signis uētosis. Itē pro uentis particularibus debes uidere q̄n fuit apertio alicuiꝰ portæ quotienscunq; hoc acciderit debes obseruare regłas antedictas i duobus capitulis præcedentibus de apertionibus portarum.

ℂ Capitulū .10. de signis ꝓnosticis prædictoꝝ.

m Odo ostēdere uolo signa pronostica uentoꝝ & tempestatū in aere secūdū diuersos auctores. Dicit itaq; ptole.2. q̄dripartiti.c.9. q̄ si signa/lia in aere apparentia circa lumina ria i hora alicuius eclipsis luminariū in eadē rōne hora cuiuscūq; coniunctiōis magnæ uel hora alicuius īceptiōis temporū revolubiliū. uel si cauda/tæ stellæ uel aliæ stellæ secū dæ i aere apparētes tūc tpis fuerit coloris nigri uel uiridis ea quæ saturni naturā imitari dixerimus significabūt. Sed scdm sniam ptole. ubi supra. ca.8. & scdm sniam albu. 5. de coniunctionibus magnis dria pria saturnꝰ significat uētoꝝ flatus incōueniētes & submersiones nauiū & i mari & in fluminibus periculū magnū nauigandi. Et hoc patet magis expresse supra i hac distinctione. capi.6. Signalia ergo in aere apparētia prædicto modo colorata uētoꝝ & tēpestatū sunt significatiua. Itē scdm ptole. ubi supra cap.9. Si prædicta signalia fuerint coloris albi ea quæ sunt ex natura iouis significare dicuntur. Sed cū iuppiter ubi supra. ca.8. & scdm hali ibidem significat uētos humidos & sanos: ergo huiꝰ signalia sic colorata talia significabunt. Et si prædicta signalia ad rubedinē i aere declinauerint significabūt ea quæ sunt ex natura martis. Sed cū mars ubi supra scdm ptole. significat uentos calidos & peremptorios cū tempestatibꝰ multis & in mari significat festinas submersiōes nauiū per uētos contrarios prædicta signalia: hæc eadē significabūt. Itē scdm ptole. ubi supra. ca.9. si prædicta signalia aurei coloris extiterit ea quæ ueneris naturā sequūt

indicabunt.Sed cū uenus scd̄m ptolemæū ubi supra ca.8.significat uentos hūidos & tēperatos mlt̄i nutrimenti qui faciunt res crescere p̄dicta signalia hæc eadē significabunt. Itē scd̄m ptolemæū ubi supra ca.9.si p̄dicta signalia siue caudatæ stellæ & sil'ia in aere apparentia fuerint diuersoꝝ colorum significabunt ea quæ sunt ex natura mercurii.Sed scd̄z ptolemæū & hali ubi supra ca.8.mercurius significat uētos turbinosos ac repētinos ac de facili mutabiles.unde naues peribunt & dānabuntur planetæ.Signalia igitur p̄dicta & caudatæ stellæ & hꝰmōi i aere apparētia & sic colorata hæc eadē significabunt. Et dicit ptolemæꝰ in centiloquio suo ꝓpositione.100.qꝫ stellæ eadē res significant siccos uapores.Cū ergo fuerit in una ptē significabunt uentos ascendentes in eadē parte. Et si diuise fuerint in oēs partes uētos significabunt. Et dicit hali in fine cētiloquii ptolemæi qꝫ illa cometa quæ dicitur miles est de cōplexione ueneris. Ipsa ergo cū apparuerit in aere significabit uētos quos dixi conuenientes fore ueneri. Itē scd̄m hali ibidem.Illa cometa quæ dicitur dñs ascone est de cōplexione martis:s& illa quæ dicit̄ matuca est de complexione martis.& illa quæ dicit̄ argentū est de cōplexione iouis: & illa quæ dicit̄ nigra est de natura saturni.Iste ergo oēs stellæ comate significabunt ea quæ prædixi fore conuenientia naturis & cōplexionibus planetaꝝ prædictorū.Et in tractatu primo huiꝰ libri distinctione q̄nta ca.3.magis mānifestatur natura & cōplexio & ꝓprietas p̄dictarū cometaꝝ & similiter aliaꝝ. Et dicit ptolemæus.2.q̄dripartiti ca.ultimo qꝫ caudate stellæ uentos & aeris siccitatē semꝑ ostendunt.Et scd̄m hali ibidē & omnes illi fiunt de fumo sicco.Et dicit ptolemæꝰ qꝫ erit illius qd̄ ex hoc cōtingit fortitudo scd̄m illaꝝ mlt̄itudinē & ipsaꝝ spatii durationē. Et dicit hali qꝫ si stellæ caudate apparuerit nebulosæ signū est qꝫ spissitudo est pauca & tunc uētos significat plurimos & aeris siccitatē & hoc scd̄m magnitudinē comete & durabūt uēti scd̄m tempus ꝑ quod durabit cometa hæc hali. Et dicit ptolemæus ubi supra.qꝫ stellaꝝ iaculatio & eaꝝ cursus si ab uno anguloꝝ & ab una parte horizōtis fuerit flatus uentoꝝ ex illa parte futuros esse significabit.Et huic sententiæ cōcordat uirgilius in georgicoꝝ libro in fine:& seruiꝰ super eodē loco similiter hoc asserit. Et dicit ptolemæꝰ ubi supra qꝫ si ex diuersis partibus horizōtis siue ex diuersis angulis apparuerint inordinatos uētos a nūciabit qꝫ si a quattuor āgulis uidebūt̄ curerre aerē hiemalem ex mlt̄is differētiis iudicabūt qꝫ inde tonitrua coruscationes & his similia ꝓuenire non dubitamus' hæc ptolemæus.Et albu.5.de cōiunctionibꝰ magnis differētia ultima dicit qꝫ si apparuerit alia qua stellaꝝ comas habentiū in directo signi geōrum accident multi uēti calidi cōburentes fructꝰ.

Itē scd̄m albu.ibidē.Cū apparuerit aliq̄ cometa in directo libræ significat ualiditatē uētoꝝ & siccitatē fluuiū hæc albu.ibidē .Ptolemæꝰ uero.2.quadriptiti ca.ultio dicit sic Si sol apparuerit niger in ortu suo uel ad uiriditatē declinauerit uel cum nubibus occiderit uel circa ipsū unus uel duo circuli ul'circa se nubes quæ soles appellāt̄.habuerit eaꝝ q; nubiū radii declinantes ad uiriditatē uel nigri fuerit aerē hiemalē & pluuias & ꝑ cōsequens tempestates ualidas iudicabunt. Itē dicit ptolemæus ubi supra si circulus circa solē diuersoꝝ coloꝝ fuerit uel ad igneum ruborē declinauerit aut si solis radii qui ab ipsa progrediunt̄ ul'qui circa ipsū sūt rubei fuerit: aut si nubes quæ soles dicunt̄ i una ꝑte apparuerint & colorē nubiū ad colorē rubeum declinātiū habuerit eius radii in longū extensi fuerint ab inuicē extra circulū nubiū separati uentos fortissimos quoꝝ flatus ꝓcedunt ab angulis in quibus hæc signalia quæ p̄diximus apparebunt significabunt. Itē dicit ptolemæus ubi supra ꝺuenit etiā ut inspiciamus ad lunā & ad locū eius tertia die ante coniunctionē uel oppositionē & die tertia q̄n fuerit dimidiata in luce & tertia die post quālibet istaꝝ horaꝝ.Si ergo in his tꝑibus ipsa luna subtilis apparuerit & rubea totū qd̄q; nō illuminat̄ ex ea claꝝ fuerit & q̄si moueri uideat̄ uentoꝝ flatus ex ea parte uersus q̄ ipsa fumositas declinat uēturos significabit.Et si magna fuerit uiridis uel spissa hiemalē aerē atq; pluuias & ꝑ consequens tempestates magnas significabit. Itē dicit ptolemæꝰ cōuenit etiā ut circuli qui formāt̄ circa lunā attendamus qui si unus fuerit & clarus atq; paulatī abbreuietur aerem claꝝ significabūt.Sed si.2.uel.3. fuerint hiemalē aerē demostrabunt.Et si ad claꝝ ruborem declinauerint & absciſi fuerit hiemalē aerē qui per ualidos uentos fiet annunciabunt.Si autē turbidi & spissi fuerint hiemalē aerē per uenti niuium esse indicabunt cū grandine minuto. Et si ad nigrā uiriditatē absciſi declinauerit aerē hiemalē per uētos qui per uirtutē.ſ. caloris & absciſiōis accidet indicabūt.Cunq; fuerint plures circuli plāerunt accidentia scd̄m hoc qꝫ p̄diximus. Circuli quoq; isti qui circa erraticas & nō erraticatas stellas lucidas apparebunt ea quæ ipsorum circulorum coloribus & eoꝝ quæ circundant naturis assimilantur significabūt. Etiā stellas non erraticatas ut pliades elfeta &hiis sil'ia.ſ.stellas quæ sunt magis uisæ nobis obseruare conuenit q̄tenus eaꝝ in quibus q̄; plures stellæ ad inuicē appropinquāt coloré inspiciamus & ut eaꝝ colores atq; quātitates obseruemus.Nā cū apparuerint & ipse maioris luis maioriſq; quātitatis solito fuerint uētorum flatus ex ea parte ex qua ipe constituunt̄ significabunt.Simili nāq; modo stellæ nebulosæ uelut illæ quæ natel uocātur & quæ p̄sepæ dicuntur & his similia cū in sereno tempore fuerint q̄si nō ap

parentes uel ſpiſſæ multitudinē pluuiaꝝ & aerem hiemalē indicabunt. & p conſequens tempeſtates magnas: at ſi claræ fuerit & fulgidæ uētos ualidos ānunciabunt hæc ptolemæus ubi ſupra. Per hæc ergo quæ dicta ſunt a ptolemæo patet qꝫ eodēmō ſit iudicandū per circulos circa planetas & ſtellas fixas lucidas ſicut p circulos circa lunam. Si igitur illi circuli circa planetas & ſtellas fixas lucidas ſic fuerint. ſicut prius dictū eſt de circulis circa lunaꝫ hæc eadē quæ dicta ſunt ſignificabunt. Ité dicit plinius in tractatu ſuo de præſagiis tempeſtatū qꝫ ſol concauus oriens pluuias p̄dicat & uentos. Ité qꝫ ante ortū ſolis nubes rubeſcunt etiā nētos ſignificabunt: plinius. Ité ſi ante ortū ſolis uel in ortu ſpargantur radii partim ad auſtrū & parti ad aq lonem pura ſerenitas circa ea licet ſit pluuiam tñ cū uento ſignificabūt: plinius. Ité ſi in occaſu ſolis. pluat aut radii in ſe nubē trahent in proxima die aſperā tempeſtatē ſignificabunt: plinius. Ité ſi dupliciter orbis fuerit circa ſolē eo atrocius tē/ peſtas erit: plini⁹. Ité ſi i ortu aut i occaſu fiat ita ut rubeſcant nubes maxima oſtendet tempeſtas plinius ſi nō abiunt ſed incūbant a quacunqꝫ pte fuerit uenti portendunt: plinius. Ité ſi ſol oriens cingatur orbe ex qua parte orbis diſrūpitur ex pe ctenter uenti: plinius. Ité ſi ante ortū ſolis radii ſolis ſe oſtenderit aquā & uentū ſignificabunt plinius. Ité ſi circa occidētē candidus circul⁹ ſit noctis leuē ſignificat tempeſtatē. Si nebula uehemē/ tiorē. Si cadente ſole hoc fiat, uentū & ſi circulus fuerit ex qua regione diſrūpitur ſignificat uentum magnū hæc plinius ubi ſupra. Et uirgili⁹ libro primo georgicoꝝ dicit ſic. Sol occidēs rubeus uentū ſignificat. Ité ſi poſt occaſū ſolis appareant i pla ga occaſus nubes rubeæ ad modū carbonū ardentium ſignificat uentū magnū: hæc uirgilius. Ité p ſigna apparentia in ſole ſcire poſſimus quis nētus flabit de nocte uirgili⁹. Ité expertū eſt qꝫ ſi ſol appareat rubeus ſiue perpunicеus ante ei⁹ occaſū & præcipue ſi hoc fuerit per magnū tp̄s ante occaſū & maxime ſi hoc fuerit per totū diē: & ſi i illo occaſu appareat magnæ quantitatis nō lucens q̄ſi in ortu uel in occaſu uentos & tempeſtates ſignificat hoc idē de luna intellige. ſed minus q̄ de ſole: de ſtellis etiā intellige ſed minus q̄ de luna. Item expertum eſt qꝫ ſi poſt occaſū ſolis nubes in occidente in longū extendatur uerſus ſeptentrionē ul' uerſus auſtrū quæ nubes multū rubicūdæ appareant & inter eas clare celū appareat uentos tunc ſignificabit infra tres dies eſſe futuros. Per lunam quoq; p̄noſticare nalem⁹ dicit uirgilius uētos & tēpeſta/ tes ſicut & per ſolē. Dicit enī plinius ubi ſupra qꝫ luna quarta rubicūda ſi fuerit uētos ſignificat. Ité ſi .5. die cornua eius fuerit erecta uentū ſil' ſignificabit quartum autē maxime. Cornu eius ſeptentrionale acutū uentū præſagiat ſeptentrionalē in ferius auſtrū uterq; tracta uentoſā qꝫ noctē ſignificat plinius. Ité luna in plenilunio rutilans uentos deſignat plinius. Ité luna quarta. ſi rutilus orbis circa eā fuerit uentos & himbres i maiori parte promonebit plinius. Ité ſi .4. die luna fuerit recta magnā tempeſtatem præſagiat in mari niſi coronā circa ſe habeat q̄ illo mō non ante plenā lunā hiemē oſtendit plinius. Ité halo circa ſolē & ſimiliter circa lunā ſi per fruſtra diſrūpitur uē/ tum ſignificat qui a plaga illa a qua talis fractura incipit eſt flaturus eſt: plinius ubi ſupra. Et Aꝝ. 3. metheoroꝝ ubi loquitur de halo & iride. Ité cū lūa ſe i orbes cinxerit maiorē tēpeſtatē aut magnā iterruptionē aut diſtractō; ſigificabūt plini⁹

Ité ſi luna plena circa ſe orbē habebit ex qua p/ te is maxime ſplendebit ex ea uentū oſtendet plinius. Ité ſi in ortu eius cornua craſſiora fuerit hor tendā tempeſtatē ſignificat: plinius. Ité ſi ante q̄r tam cornua non apparuerint uento fauonio flante hiemalis tot⁹ menſis erit: plinius. Ité ſi uehemētius flāmea apparuerit aſperas tempeſtates p̄ſagiat plinius. Et dicit uirgilius ubi ſupra qꝫ ſi luna fuerit flamea ſiue rubea uētū ſignificabit. Item dicit Aꝝ. 2. metheoroꝝ ca. 8. & ſimiliter in libro de p bleumatibus particula ſexta qꝫ conſtellatō oriōis in ſuo ortu & occaſu magnos facit uentos & na/ rios & occidit in fine hiemis & oritur i fine. æſta/ tis ſecm intentionē Aꝝ. Ité uenti ānales flant poſt ortū canis Aꝝ. ubi ſupra. Et dicunt uirgilius & ſeruius in georgicis libro primo qꝫ tam ort⁹ q̄ occaſ⁹ arcturi tempeſtates graues facit. Et hoc idē facit auriga qui in manu ſiniſtra fert hedos in ortu & occaſu ſuo. Ité dicit pli. ubi ſupra cū re/ pēte fulgor ſtellaꝝ fixaꝝ obſcurat' ita ut illā neq; nebula neq; caligine accidat graues denūciat tempeſtates. Ité ſi uolitare plures ſtellæ uideant' albeſcentes uentos ex his partibus nūciabunt plinius. Si idē in pluribus partibus fiet inconſtantes uentos inducit plinius. Ité cū ſtella aliq̄ errantiū orbē incluſerit himbrē ſignificabit plinius. Ité ſunt in ſigno cancri duæ ſtellæ parue azelæ noīate ex ignū inter eas ſpatiū obtinente nubecula quā præ ſepe appellant hæ cū cælo ſereno apparere diſierit atrox hiems ſequetur plinius. Cunq; alteꝝ eaꝝ. ſ. aquilonalē caligo abſtulerit aſcendens ſicut ſi auſter. nam aquilo plane auſter flat. ſcilicet in ortu illius ſtellæ Aꝝ. ubi ſupra. Item diſcurſus ſtellaꝝ in aere uentum ſignificat Aꝝ. in de probleumatibus particula. 26. Et uirgilius ubi ſupra oīs flāmæ in aere uolantes ſignificant uentū ab ea pte flatuꝝ a qua parte ſic uolant & hoc expertū eſt. Et dicit plinius ubi ſupra. nubes cū ſereno in cælo fuerint ex quacūq; parte illud fiat uenti expectantur. Ité ſi in codē loco cōglobabūt' appropinq̄te qꝫ ſole diſitiantur & hoc ab aquilone fiet uentos ſignificat plinius. Ité ſi nubes ut uellera lanæ

ab oriente spargũtur aquã interdũ præsagierit: plinius. Itẽ nubes quæ similes sunt uelleribus lanagẽ aliquando significant aerẽ hiemalẽ ptolemæus.2. quadripartiti ca.ultio. Itẽ cũ i cacuminibus mõtium nubes condensetur scribit plinius. Itẽ exptum est qꝫ pluuia statĩ futura scitur per nubẽ magnam impedientẽ oriri in parte illo horizontis a qua flat uẽtus & quãto huiusmodi nubes fuerit intensior in nigredine tanto certius pluuiã significabit. Si tamen nigredo huius nubis nõ fuerit ualde intensa uentũ quandoqꝫ significat & quãdoqꝫ pluuiã. Quando autẽ huiusmodi nubes est signũ uenti tunc uentus maioratur in eiꝰ ortu. Si autẽ nubes fuerit in aliqua parte a qua nõ flat uẽtus & uẽtum significauerit uentus statĩ ad illas partes uertetur. Itẽ si huiusmodi nubes uentũ significauerit magis successiue maioratur & minꝰ i maiori tempore appropinquat & eius densitas minus apparet quia apparet ac si hõ infra talẽ nubẽ posset aspicere. Si autẽ huiusmõi nubes signatiã fuerit pluuiæ erit & in minori tpe magis augetur & in mĩori tpe magis appropinquat nec maioratʳ uentus nisi cũ fuerit pluuia in tã parua distantia qꝫ possit uideri & tunc uẽtus uelocius augetʳ qꝫ prius: quandoqꝫ autẽ apparet nubes signatiua uenti sil' cũ illa quæ pluuiã denotat & pluuia parua in prĩcipio & uentus continuatus & iudiciũ de tali nube opposita accipiendũ est ex signis iã dictis habita tũ experimenta. Itẽ cũ sereno cælo fulgura iminẽt & tonitrua adequabit i hieme atrocissime: aut cũ ex oĩbus quatuor partibꝰ cæli fulgurabit cũ ab aq̃lone tantũ in posterã dicit aquã portẽdit: Cũ a septentrione in uentũ cũ ab austro uel coro ul' fauonio nocte serena fulminauerit uentũ & himbrẽ in eisdẽ regionibus demonstrat plinius. Itẽ tõitrua matutina uẽtũ significãt & meridiana himbrẽ plinius. Itẽ cælo quãuis sereno nebula quãuis parua flatũ procellosũ dabit plinius. Itẽ post magnã pluuiã ut comuniter est magnus uentus Arꝫ.2.me theorogꝫ ubi loquitur de uentis. Itẽ uenti celeriꝰ cessant facta pluuia Arꝫ.inde pbleumatibus particula.26. Itẽ expertũ est qꝫ somniare de auibꝰ uentum significat. Itẽ expertũ est qꝫ corui uociferantes qꝫ absorbendo himbrẽ significat uentosã. Itẽ qꝫ ille aues quæ mergi nocantur uolent a medio mari ad littus clamando signũ est uenti & tẽpestatis: uirgilius. Itẽ qꝫ ille aues quæ uocantur phulicæ uel meothæ in sicco ludent paludes solitas deserendo signũ est uẽti & tempestatis: uirgilius. Itẽ delfini tranquillo mari lasciuientes flatũ ex ea parte qua ueniunt significant plinius. Itẽ noctua in himbre garrula uel serẽo tempestate significat plinius. Itẽ corui singultu quodã latrantes si capatʳ uocẽ resorbebunt himbrẽ, uentosũ significant plinius. Quod graculi sero a pabula recedentes & albæ aues oũ congregabuntur. Et oũ terestres uolucres circa aquã clangorẽ dabunt perfundentes qꝫ sese uel maxime coruus uel hieme uel irundo. Itaqꝫ iuxta aquã uolitans ut pẽna sepæ percutiat qꝫ i arboribus habitantes fugientes in nidis suis. Et aseres continuo clangore intempestiui. Ardea i medi is arenis cresĉis. Pecora quoqꝫ exultantur & i dc cora lasciuia alludentia. Itẽ bones cælũ olefacientes se qꝫ lãbentes contra pilũ. Turpes qꝫ porci alienos supra manipulos feni lacerantes segetũ ue. & contra industriã suã absorbentes. Et formice concursantes aut oua proferentes. Itẽ uermes terreni irrũpentes trifoliũ quoqꝫ i horescere & folia contra tempestatẽ fugere uel subrigere certũ est. Nec non in cibis mensis qꝫ nostris uasa quibus estulentium perfumantia adduntur sudorẽ repositionis relinquentia duras tempestates ꝓnunciant hæc plinius. Itẽ si in principio hiemis aues multæ paruæ congregent se simul quærentes cibũ in cãpo distantia non magna a uilla futurã tempestatẽ significãt Et sunt huiusmodi aues diuersagẽ speciegẽ omnes tamen sunt paruæ sicut passeres & huiusmõi. Itẽ qꝫ multitudo coruogẽ pascant se simul tempestatẽ significat uirgilius. Itẽ si aues quæ uocantur. Semeus anglice uidcãtur pro miliaria anglice a mari uel amplius futurã significant tempestatẽ & hoc est expertũ. Itẽ clamor pauonũ tempestatẽ significat. Itẽ dicit plinius. Mare si in portu trãquillũ crescitabit numerabit qꝫ inter se uentũ ꝓdicit. Sed in hiemẽ & himbres litorẽ rupe si resonabunt asperam tempestatẽ nunciant. Itẽ maris ipsius trãquillum sonitus spumæ ue dispersæ aut aquæ bulientes pulmones qꝫ mariũ in pelago & puluerinorum diegẽ hiemẽ portendunt plinius. Itẽ si facto silentio maræ intumescit altius solito iã inter se uẽtum esse fatetur plinius. Itẽ uentus concordatʳ mari refluxũ Arꝫ. ubi supra. Itẽ dicit plinius est qdã montiũ nemorẽ qꝫ mugitus mergitur qui tempestatem prædicit. Itẽ si folia arborẽ siue uento luci dant largo populi aut spuma uolitans tempestatẽ significant plinius. Itẽ aquis pluuiæ in natantis at qꝫ in cãpis uenturã tempestatẽ præcedẽs. Similiter fragor cæli quidẽ murmur non dubia significat tẽpestatum hæc plinius. Et hæc oĩa in ultimo ca. distinctionis quartæ huius libri magis mãifestantʳ.

Itẽ dicit plinius ignes palidi murmurãtes & pluuiæ circũpositis lucernis fungi tempestatũ sunt nũcii. Item si flexuose uolitet flãma i igne aut cũ luminaria ex se flãmas elidunt uel uix accendantʳ aut cũ in cacabo pendente scintille coaecruãtʳ aut cũ tollentibus ollas adheret carbo ul' cũ ignis scintillam emittit fauillãqꝫ discutit aut cũ cinis in foco concrescit aut cũ carbo uehementer plucet hæc omnia scdm pliniũ uentos significant. Itẽ qꝫ mltæ celæ arenagẽ ferũtur in aere signũ est uenti Arꝫ. in de probleumatibus particula.26. Itẽ uenti boreales magis sunt annales qꝫ australes id est magis

determinate fiant certis partibus ãni: aꝛ. Itẽ uentus fit ut comuniter ante eclipsim aꝛ. Itẽ eleuato sole eleuantur uenti & augmentantur & cadunt: aris. Itẽ. 15. die post solstitiũ, æstiua læ flat boreas &. 15. die post solstitiũ hiemale flat, auster: aris. Itẽ auster flat uere hieme incipiente & autũno finiente aꝛ. Itẽ uenti in hieme magis fiant circa auroram & non in sero & ecõuerso in æstate aꝛ. Itẽ uenti in hieme fiant a parte orientali & mane sed in æstate a parte occidentali & sero aꝛ. Itẽ zephirus circa occasum flat. Subsolanus circa ortũ aꝛ. Itẽ zephirus flat duobus temporibus anni. s. uere & autũno aꝛ. Itẽ zephirus maxime flat in uere aꝛ. Sed hoc intelligendum est in regione aꝛ. In hac tamen regione eurus magis flat in uere: auster ī æstate: boreas in hieme zephirus in autumno. Itẽ post utraq; æquinoctiũ ẽ ut comuniter magnus uentus & a parte boreali fiunt nobis plures uẽti q; a parte australi aꝛ. Et accipit aꝛ. boreã prout continet medietatẽ horizontis & austrum prout contineat aliã medietatẽ horizontis Itẽ boreas nocturnus ut comuniter usq; in. 3. diem non expectat aꝛ. Itẽ uentus borealis magnus est de die sed cadit de noctæ aꝛ. Itẽ boreas & zephirus minus flant in noctibus aꝛ. Itẽ boreas incipiens est magnus & finiens paruus. Auster uero econuerso aꝛ. hæc sunt dicta aꝛ. in libro de probleumatibus particula. 26. & ī. 3. metheoroꝝ ubi ipse loquitur de uentis. Itẽ dicit plinius ubi supra q; autũni serenitas uentosã hiemẽ & multam facit. Et dicit isidorus. 13. etymol. ca. 26. uerno & autũnali tempore maxime fiunt tempestates q̃n nec plena æstas est nec plena hiems unde & mediũ & cõfiniũ utriusq; temporũ ex coniunctiõe aerũ contrariorũ sunt tempestuosa. Et, quẽtus magis accidit de die q; de noctæ ptolemæus.

Itẽ quædam sunt regiones quæ ratione situs sunt magis uẽtosæ cuiusmõi sunt illæ q̃ sunt mõtuosæ & quæ circundantur marib⁹ & aquis. Et scietur a qua plaga flat uent⁹ nũc de facto per uentilogia duplicia cũ si concordauerit. Itẽ per modũ nubium in aere & per obliquum descensum seminis uel pulueris leuissimi sursũ proiecti in aere uel per obliquum ascẽsũ fumi ul flãmæ. Item scd̃m aꝛ. 2. metheoroꝝ ubi loquitur de uentis uolentes p̃ dicere ad quã partẽ debeat flare uentus considerant uersus quã partẽ nubes mouẽt quia uersus illam flabit uentus. Sed quidã experti dicunt contrarium. s. q; uentus flabit ab illa parte ad quã modo mouetur nubes. Itẽ dicit aꝛ. ubi supra q; q̃n plus habundat de exaltatioue sicca in aliqua regione tunc fiunt anni magis pluuiosi. Multæ autem aliæ regulæ de tempestatibus ponuntur in distinctiõe quarta quas hic debes obseruare. Excessus autẽ uenti præteriti scitur ex fractura & eradicatione arboꝝ & frõdiũ magnoꝝ & ex fractione campaniliũ. Item ex dilaceratione tecturaꝝ domorum strameis coopertarum. Item ex inclinatione segetũ & pratorum uersus unum differentiã positõis. Itẽ ex subita desiccatione uiaꝝ lacuũ & aquaꝝ. Item in magno uento, aues uolant iuxta terram. Arbores quoq; murmure quodã alto & acuto resonantes audiuntur de longe. Et in mari tumescente timidi ualde efficiuntur nauigantes. Et nota q; effectus uenti in deprehendendo magis apparet in uento admixto cũ pluuia niue uel grandine q̃ cum per se ipse uẽtus est sine istis: uentus enim sic admixtus cũ istis dictis temporibus tẽpestas dicitur: & de tempestatibus multa signa prognostica notabis in ultimo ca. distinctionis quartæ Et debes etiam hic obseruare regulas prius positas in ca. 2. &. 3. huius distinctionis de uentis & eoꝝ naturis & proprietatibus atq; de eorum effectibus. Et finitur hæc distinctio de uentis & tẽpestatibus.

¶ Incipit. Distinctio septima de tonitruis & coruscationibus & fulminibus & de diuersitate corum & coꝝ effectibus & proprietatibus & naturis: etiã primo de modo generationis coꝝ.

POstq̃ locutũ ẽ de uentis & tempestatibus restat loq̃ de tonitruo & coruscatione & fulmine. Primo ita q; intendo ponere modũ generationis tonitrui coruscationis & fulmis & qualiter abinuicẽ distinguũtur & eorum effectus & proprietates & naturas scd̃m opiniones diuersoꝝ philosophoꝝ & demũ scd̃m opiniones diuersoꝝ astrologoꝝ ponam regulas particulares qualiter de tonitruo coruscatione & fulmine fit pronosticandũ. Dicit. Iohãnes iãnuẽsis in suo catholicon super. t. littera q; tonitruus uel tonitruũ dicitur quasi tonus terrens. id ẽ sonus terrẽs uel terribilis. Et isidorus. 12. etymol. c. 8. dicit: qa tõitruũ dicit eo q; son⁹ ei⁹ terreat. Nã ton⁹ sonus ẽ qui iõ tam grauiter interdũ cõcludit omnia ita ut celũ discidisse uideatur quia cũ procella uehementissimi uenti cũ nubibus se repente imiscuerit turbine iualescẽte exitũq; quærente nubem q̃ excauauit impetu magno proscindit & sic cũ horrẽdo fragore defertur ad aures: hæc isidor⁹ Et guilelmus de conchis in philosophia sua libro primo dicit sic q; tonitruũ est partiũ aeris subito concurrentiũ sonus. Sed coruscatio ut dicit guilelmus est pars aeris cũ impetu ignita & splendens,

Coruscatio uero ut ait Iohánes ianuensis in suo catholicon super.c. littera idé est ꝙ splendor uel coruscandi actio: coruscare.n.idé est ꝙ splendere uibrare iaculari uł fulgere. Et dicit isidorus ubi supra eodē ca.8.ubi prius ꝙ lux quæ apparet ante tonitruū fulgetra uocať. Et i ca.seqnti dicit isidorus ꝙ fulgur & fulmen ictus celestis iaculi a feriēdo dicuntur: fulgere enim ferire est atq; percutere fulmina aut colusa nubilla faciūt. Nā omniū rerū collisio ignē creat ꝙ in lapidibus cernimus uel i attritu rotarū uł i siluis arborū. Simili modo in nubibus ignis. unde & prius nubila sunt demum ignes. Ex uēto autē & igne fulmina in nubibus fieri contingit & i pulsu uentorū emitti. Ō autē fulmis ignē habere uim maiorē ad penetrandū dicimus quia ex subtilioribus elementis factus est q̄ noster id est qui nobis in usu est. Tria sunt autem eius nomina .s. fulgur fulgor & fulmen. Fulgor quia tangit fulgura: fulgur quia icendit & urit: fulmen quia findit. Et iohánes ianuensis i catholicō sup.s. littera dicit ꝙ splendor ignis egredientis de nubæ proprie uocatur fulgur uel fulgor & iaculum ex eo factū uł ictus illius iaculi dicitur fulgur uel fulmen a fulgendo id est feriendo & proprie dicitur fulgur quia incendit & urit fulgur quia tangit fulgor uel fulgetra quia fulget: & fulmen quia findit: hæc Iohannes ianuensis & isidorus ubi supra. Et albertus.10.de proprietatib⁹ rerū dicit ꝙ coruscatio cōpræhēdit fulgur & fulmē & coruscatio ꝓprie dicta est appitio subita uaporis subtilis inflamanti euanescētis in aere sine descēsu ad terrā. Fulgur uero siue fulguratio ē ignis subtilis grossior cū coruscatione ad terrā descendens qui penetrat herbas & res molles. Fulmen uero est uapor siccus ignitus cōpactus & solidus impetuose cadens maioris uis q̄ sit fulgur: percutit enī quod tangit penetrat & urit siue liquefacit: diuidit etiā & scindit & nullū coruptibile ei resistit. Ideō & ictus cælestis iaculi ab isidoro nūcupantur hæc abertus ubi supra. Per hoc enim quæ dicta sunt patet ergo qualiter inter se diuersificantur toni/trua coruscatiōes & fulmia. ¶ Restat ergo de eorum generatōibus determinare & prio de generatione tonitrui. Dicit beda libro primo de tēpe/riebus ꝙ tonitrua dicunť ex frigore nubiū generari cū substātiæ uentoꝝ eaꝝ sūt receptiuę sese ibidē uersando per errātes & uirtutis suæ mobilitatis & quālibet partē uiolenter erumpentes magno concrepant murmure instar exilium de stabulis quadrigarū uel turriū: uel uesica quæ licet sit parua cō fracta tamen magnū sonum emittit: hæc beda. Et hermes trimegistus libro.4.ca.primo dicit tonitrua ex cōflictu q̄ttuor q̄litatū elementoꝝ genera eo ꝙ quattuor q̄litatū duæ sūt agentes & duæ sūt patientes. Nā calor in frigore & siccitas in humore operantur. Et hac igitur quatuor qualitatū operatione per diuersas mundi partes mirus consur/git conflictus in aere. Cū enim solis calor humorem aquæ sursum trahat humor ille humori aeris inferioris coniungiť & sic nubes efficitur. Ad quā cum calor ignis peruenerit exestuando caloré aeris superioris permixtus ex contrarietate qualitatum eoꝝ mirus quandoq; generatur cōflictus: unde cōtingit i q̄cunq; mūdi parte extiterint in eadē maiora fiēt tōitrua. Nā sol cū signa septētrioalia permeauerit sæpe in illa mundi parte in eodē tempore fiunt tonitrua. Id ipsum etiā omni sol signa australia transit fieri ratio necessario exigit in illa parte. Itē constat indubitanter nubulas ab inferioribus ad superiora consurgere. Illud enim frequenter accidit & usus testatur eaꝝ uero nebulārum sunt quædā tenues & aliæ densæ prout unaq̄q; constricta est humiditate ꝙ si uiolenter uentorum oppositoꝝ concursus in densioribus nebulæ incubuerit. Si æstatis calor disiunctiuus accesserit per eū necessario soluet. Si hieme uentoꝝ frigidorum immoderata frigiditas glaciei consumerit constrictionē per illam necessario frangimur. Itaq; ex omni uiolenta corpoꝝ collisione qđ i eis leuissimū est primo dissoluitur & qđ grauissimū frangiť. Sicq; in hieme fractiua tonitrua audiunť & in æstate dissolutoria. Et ulterius i eodē ca. dicit hermes ꝙ auster concitatū aerem facit & nubila nutrit qui cum multum aerem cōmouerit & flatum suum in longinquas regiones oppositas trās miserit aquilo flatus eius concitatus contra: pellit hinc magna tempestas. si fuerit inferius oritur sed si superius tonitrua generantur. Simili mō fieri ex aliis comprobať. hæc hermes ubi supra. Sz guilelmus de conchis in philosophia sua libro.3. dicit ꝙ humido fumo ad superiora ascendente cū ad superiorem partem aeris ascenderit ex ponderatione humoꝝ mouet sūmitatem aeris cuius particulæ ad modum undarum ex diuerso sibi occurrentes fragorem tonitrui faciunt. Ex motu uero aeris uapor calefactus transit in igneam substantiam. fitq; fulgur uel coruscatio quæ quāuis cū fragore fiat citius tamen peruenit ad nos usu q̄ auditu. Cum ergo prædictaꝝ particlaꝝ fit occursus generantur. impet⁹ qui si sursū ascendit est fragor sine fulmine. Si autē iste impetus deorsū tendat non tamen tantus fit ꝙ usq; ad obstaculū perueniat non est fulmen. Cū uero usq; ad obstaculū peruenerit obstātia scindit. Sed quia prius est motus aeris tandē sursum nulla materia uetante exire reuertiť sparsosq; colligit ignes. Si autē i hac inferiori parte aeris est multus humor aer existens in illo impetu igniri nō potest quia fulmē findēs non urens est: hæc prædict⁹ guilhelmus de cōchis ubi supra. Aꝝ uero.2.metheoro.recitat ēt duas opiniones de tonitruo & coruscatiōe.s. empedoclis & anaxagore. Empedocles uero dixit ignē de

ferri cũ radiis ſolis in nubem & ibi extingui ſonũ aut cauſatũ ex illa extinctione dicit eſſe tonitruũ Anaxagoras uero dicit ignẽ per uiolentiã quan/doq; extendi a loco ignis uſq; ad locũ nubium & iſto igne iterempto nubibus micans per ſpiſſitu/dinem nubis facit ſtridorẽ uſ ſonum quændã qua lem efficit ferrum cadens in aqua & ille ſonus uo cat tonitruus. Iſtas uero opiniones empedoclis & anaxagore improbat Arꝫ. ubi ſupra. Sed in pri cipio illius capituli ultimi ſecundi metheororꝫ po nit Arꝫ. modũ generationis uerũ tonitrui dicens ꝙ cũ duplex exalatio eleuetur a terra. ſ. ſicca & hu mida ex ambabus exalationibus concurrentibus ad inuicẽ ad conſtituendũ unum corpus conſtitui tur nubes. Nube autẽ facta pars ſuperior ei⁹ quæ eſt uerſus cælum eſt frigidior & ſpiſſior q̃ pars eius inferior quæ eſt uerſus terrã. Nã ex parte ſupe riori deficit utraq; cauſa caliditatis. ſ. illa quæ eſt p refractionem radiorꝫ pertingentiũ ad terram. Et illa quæ eſt ex appropinquatiõe ad celũ. Ex parte igitur inferiori nubis quæ minus ſpiſſa eſt ferunt fulmina & echuophile & omnia talia uerſus ter/ram deorſũ licet de ſe eſſent nata moueri ſurſũ. Et dicit Arꝫ. ꝙ non eſt miꝫ ſi fulmina & alia huiuſ/modi corpora ignita moueantur ex nube deorſũ licet de ſe nata eſſent moueri ſurſũ per naturã ca/lidi quia ea quæ mouentur per repulſionem factã ab aliquo nata ſunt moueri in contrariũ repellen ti. Nũc autẽ fulmina & alia huiuſmodi corpora ignita mouentur per expulſionẽ factam a frigido nubis quod quidem frigidũ magis uiget in parte ſuperiori nubis quæ eſt uerſus cælum ut dictũ eſt & iõ ipſa mouentur in locum contrariũ. ſ. deor/ſum licet de ſe cũ ſint leuia nata ſint moueri ſurſũ quemadmodum lapilli compreſſi inter digitos quandoq; reſiliunt ſurſũ licet per grauitatẽ ſuã ma gis eſſent nati moueri deorſũ. Sonus uero toni/trui ſcdm Arꝫ. iſto modo fit ex exalatione ſicca eleuata uſq; ad locum nubiũ illa pars exalationis quæ plus habet de caliditate ſibi incorporata cuo lat ad locũ qui eſt ſuper aerem frigidũ quæ autem minus habet de caliditate & per conſequens gra/uior eſt. Subſidet in loco nubiũ & conuenienti/bus nubibus intercluditur in nube. ſic autẽ inter/cluſa undiq; a frigido nubis fortius unit ſibi cali ditatem ſuam ita ut per caliditatẽ fortificatã ma/gis ſubtilietur petens exire nubẽ; non potens autẽ exire ſtati; propter ſpiſſitudinẽ i nube nubis offẽ dit ſe ad latera nubis percutiendo ipſe ſonus autẽ ex percuſſu uocatur tonitruus. Et iſte ſonus ſic ge/neratus ſimilis ẽ ſono qui quandoq; auditur in li/gno cum flãma accendatur: fit aũt ſonus iſte in flã ma quia lignis exſiccatis per ignẽ exalat ab eis ſpi rit⁹ quidẽ rumpens & ſcindens ipſa ligna. Iſta ꝙ huius exalatio exiens primo quidẽ percutiens flã/mam uel aereũ circuſtnantẽ facit ex tali percuſſio/ne generationẽ ſoni hoc in q̃ modo exalatio inci dens ad latera ſpiſſa nubis facit tonitruũ. fiũt aũt diuerſi ſoni in tonitruo ſcdm diuerſitatẽ percuſ/ſionum. Nã partium nubis quædã ſunt ſpiſſiores & ad illas fortius percutitur exalatio ita ꝙ gene ratur fortis ſonus. Aliæ autẽ ſunt minus ſpiſſæ & ex percuſſione exalationis ad illas partes nubis ge neratur ſonus debilior. Interiora nanq; nubiũ ſunt non ita inſpiſſata ſicut ſunt partes exteriores nubis. Eſt ergo tonitruus ſonus quidã cauſatus ex uiolenta elitione exalationis ſicco offendentis ad interiora nubis & hæc eſt tota ſentẽtia Arꝫ. de generatione tonitrui in iſto ca. ultimo ſecundi me theororꝫ. Quod autem ſcdm diuerſitatẽ nubium diuerſificatur ſonus tonitrui expreſſe etiã patet p albertum. 3. metheororꝫ tractatu. 3. ca. 7. ubi dicit ſic diuerſificatur autẽ ſonus tonitrui ſcdm diuerſi tatem nubium & ſpiſſitudinẽ & qualitatem fri/goris & caloris & ſcdm diuerſitatẽ locorꝫ. ſ. ſcdm ꝙ alte ſunt nubes uel demiſſe ꝙ ſcdm hoc fortius ſonant & minus & magis adunitur & termiõ tan tum in hoc ꝙ tonitruũ fit ex ruptura nubis. Sed etiam in hoc ꝙ tonitruũ cauſatur per extinctionẽ ignis in nube: hæc ibidẽ. Et ſupra in eodẽ tracta tu. 3. ca. 4. dicit albertus ꝙ uapor ſiccus in interio/ribus nubis humidæ quadruplicẽ facit ſonum. Si enim latera nubis tantũ percutiat & non ſcindat & ſic inflãmatus fuerit tunc facit ſonum flãmæ p cutientis qui eſt ſonus quaſi tumultuãtis & nõ mi cat niſi q̃ſi per pannũ ſpiſſũ eo ꝙ nubes aliquan/tulum eſt parua & iõ non apparet expreſſe flãma Sed ut dictum eſt quaſi per pannũ ſpiſſum: eundẽ autem ſonum facit uapor egrediens inflammatus flãma fortiter percutiente ſuper aerẽ qui eſt in cir cuitu nubis. Eſt autẽ hic ſonus ſicut ſonus flãmæ in medio incendio & uidetur tunc flãma pluri/ma ferri per aerẽ aliquando & facit eundem ſonũ in lateribus nubis non inflamatus & tunc audit tumultuans ſonus ſine aliqua coruſcatione & ſo/nus eſt ſciſſionis magnæ uelut ſi pannus fortis im menſe latitudinis ſcindatur & eſt ſonus terribilis & uiſus fulguris eſt certus ſonus teribilis in nube eo ꝙ non recte ſcinditur nubes. ſed in parte quæ maiorẽ ſuſtinet impetũ uaporis ſicci inflammati egrediens & iſte ſonus eſt frequenter interruptus quia interruptæ ſcinditur nubes. Aliquando autẽ habet ſonum magnũ uno impetu uenientem ſicut uidetur clauſus uel ueſica inflata. Si ſuper caput alicuius frangatur & hoc fit quando impetu tot⁹ uapor uel maxima eius pars exilit in aerẽ ſubito erumpens nubem & percutit ipſã percuſſiõe una fortiſſima & hic eſt modus terti⁹ tonitrui. Quar to etiã modo fit ſonus de quo loquitur Arꝫ. &c'. ſonus quaſi humidorꝫ ſiue uiridorꝫ lignorꝫ cre/

pantium in igne & hoc fit quando uapor siccus ex inflamatione quærit maiorē locū tūc enī nubē compressam humidaꝫ dissilire facit & egreditur pars eius aliqua sicut saltus carbonū uel ouoꝝ in igne assatoꝝ & præcipue inuenitur simile huius in castaneis quæ non perforata & rupta cortice ponuntur in igne calido quando eius humidū in eis incipit resolui generatur in eis uapor qui quærit locum maiorē & resistentē testam uel corticem disrumpit & exit de igne cū ipetu & crepitu magno. hii autē .4. modi tonitrui sunt tantū ipsius uaporis intensi quando in hora inflāmationis eius contrahitur nubes exterior & cōprimit qđ est intra ipam de uapore terrestri: uaporis autē qui nō est ita uehemētis soni sunt .3. Cū enim coruscatio fit de materia uentoꝝ calidoꝝ & siccoꝝ cuiusmodi sunt exalationes calidæ & siccæ quæ cōprimuntur in uentre nubis & inflamantur inflamatione uehementi. sunt tamen aliquando non adeo fortes ut nubē scindant. Sed cū tangunt latera nubis humidæ quæ iam conuertitur in pluuias extingui tur ignis uaporis inflammati sicut extinguitur ferrū cadens in aqua & hic sonus uocatur ab Aꝝ. sonus stridoris. Et si qđ egrediē de igne illud mutat & splendor ille est coruscatio. Secđa aūt diuersitas soni est quando uapor intra nubē conclusus non est intensus nec multū compressus & nubes continens ipsū non est in partibus æqualiter spissat tunc enim erumpit uapor per diuersas partes nubis quæ sunt quasi foramina & tunc fit sine coruscatione sonus sibilatus sicut quando uentus uehemens flat per foramina sibilando Tertia aūt diuersitas est quando nubis debiliter continet uaporem terrestrē tūc enim cito anteq̄ igneatur erūpit & non facit sonū nisi sufflatiuum: eius suffla tio est aliquantulū restricta & impulsiua sicut est sonus folioꝝ: hæc albertus ibidē: & tot sūt modi quibus fit tonitruū secđm eum. Et dicit guilhelmꝰ de conchis ubi supra. q̄ dum nubes est integra spiritꝰ intus discurrens sonū æqualem & continuum atq̄ mugitibus simile reddit. Et huiusmodi tonitrua uenturi himbris sunt prænuncia. Sed cū nubes ad modū uesicæ elidatur fit sonus acutus quo homines concidūt & attoniti fiunt hæc. Ille. Coruscatio autē pr̄out dicit Aꝝ. ubi supra fit isto modo. Cū enim exalatio sicca quæ pcussione sua ad latera nubis causabat sonū tonitrui postea extenditur & in ipsa extensione uel extensione sua ignitur propter motū fortem: ignitur in q̄ debili quadam ignitione ita ut appareat colorata tūc fit coruscatio. Coruscatio ergo est exalatio extēsa a nube ignita & colorata. Coruscatio itaq̄ posterius generatur secđm naturā q̄ audiatur tōitruus & tñ coruscatio prius uidetur q̄ tonitruus audiatur. uisus enim i instantī imutatur a uisibili: auditus aūt a sonabili nō nisi i tempore sicut patet cū remigā/tes eleuant remos ab aqua percussa prius uidetur eleuatio remoꝝ q̄ audiatur sonus causatus ex percussione prius facta i aqua. Sic itaq̄ patet qualiter generatur coruscatio secđm opinionē alberti. Aliam etiam opinionē recitat Aꝝ. in fine illius capituli ultimi secundi metheoroꝝ. s. q̄ coruscatio est quidā fulgor apparens sonū etiā non exiens secđm rei ueritatem q̄ admodū siquis percutiat mare cū uirga statim apparet ibi fulgor quidā causatus ibi ex percussione. Et eodē modo dicunt quidā q̄ ex nube uelociori mota a uento uel ab aliquo tali apparet quidam fulgor quem dixerunt esse coruscationem & ex collisione nubiū qui fit ui uentorum dixerunt causari sonum tonitrui ac etiam ui quorundam corpoꝝ siccoꝝ eleuatoꝝ in aere: hāc opinionem reprobat Aꝝ. ubi supra. Et frater albertus ubi supra ca. 18. dicit q̄ coruscatio uidetur aliquando alba & aliquando citrina & aliquando quasi subrubea & aliquando quasi rubicunda & aliquando fumosa nigra lucens aliquantulū sicut carbones obscuri igniti. Causa autē coloris albi lucidi & tenuis est quia uapor in nube uehementis est subtilitatis & tenuitatis & iō non habet uehementem inflamationem quia flamma est fumus ardens & talis materia quasi nihil fumat nec est talis materia uehementis caloris uel adustionis quia non adurit quia non habet ignem compressum & adunatū & iō hæc aliquando descendit super corpora lignea uel alia materia extra inflāmata super ea & tamen non aduritur: & hoc est quia illius coruscationis ignis quasi nullius est uirtutis unde & corpora super quæ cadit non fumant q̄ parum alterat ea talis flāma. Citrina autē coruscatio fit ex uapore nimis tenui in quo flāma est magis partim spissa & magis aliquantulū humida. Et rubea est de spissiori magis glutinosa sed & rubicunda quæ est sicut igniti carbones lucidi ex uapore denso bene cōmixto & glutinosā habente humiditatē & hæc est uehementis adustionis omnium coꝝ super quæ cadit & erumpit cū terrore magni soni sicut est animal multū magnū cadens & ebulliēs de fornace & iō iste uapor in aqua magnæ pluuiæ ardent & incendūt ciuitates & penetrat usq̄ ad interiora corpoꝝ super quæ cadit & forte subito interimit ea. Fumosa autē coruscatio siue magna multū est terrestris & ignita & iō si foret multū humida humido inscoso decoqueretur inde lapis niger uel rubeus cadens de nube scindēs trabes & penetrās truncos. hæc albertus ibidē de coruscationū diuersitate. Mō restat dicere modum generationis fulminis. Postq̄ de generatiōe tonitrui & coruscationis dictū est. Dicit itaq̄ beda libro primo de temporibus fulmina attritu nubium nasci in modū silicum colisoꝝ concurrēt si

pilos alicuius in toto corpore & non adurit cor/ pus eius. Dico autem pilos tam in inguine q̄; ſub aſcellis & cæteris locis occultis & non ledit cru/ ra uel brachia uel quæ inguina uel aſcellas coope/ riunt: aliquando alterat colorem hominis uel al/ terius qđ percutit & nihil amplius facit. Aliquan do interficit cū tamen nullū ſignū appareat adu/ ſtiōis uſurarū. Et aliquando interfecti apparet aduſtiōis ſignū & aliquādo ſignū diuiſiōis & nō aduſtionis & præcipue apparet hoc in lignis per cuſſis a tonitruo quæ in loco percuſſionis albiſſi ma inueniuntur. Et admiratione præ omnib⁹ di/ gnius eſt q̄ ſicut dicit Seneca aliquando percutit & adurit dolium & tamen adhuc ſtat ad tempus uinū nec defluit nec effunditur. Fertur etiā a phi/ loſophis quibuſdā q̄ percuſſum uenenatū a fulmi/ ne emittit uenenū cuius ſignum eſt q̄ ſerpens ful/ mine percuſſus infra paucos dies uermiculat pu/ trefactus qđ non facit alter interfectus eo q̄ uene nū in eo prohibet uaſci uermes ex eo. Quod autē oībus fulminatis cōmuniter accidit eſt q̄ oē per/ cuſſum fulmine habet odorē ſulfureū. Et q̄ ani/ mal percuſſum fulmine ſemper uertit caput con/ tra impetū fulminis. arbor autē uel planta. ſi per/ cutitur fulmine haſtulas euulſas contra fulmen e/ rigit. Horum autē omniū cauſas ponit albert⁹ ubi ſupra in eodem capi. 19. Et alia etiam multa in ef/ fectibus fulminū notata ſunt a philoſophis mira bilia. Et ubi ſupra. capi. 5. ponit albertus duo ex/ perimenta quæ accidebant ex fulmine multum .ſ. miranda. dicit enim q̄ aliquando dies fuit obſcu ratus ex nimio puluere in aere reſperſo ita q̄ po/ pulus territus putauerat diem uerſum fuiſſe in no ctē & tunc audita ſunt tonitrua pluria & uiſa ſūt fulgura & fulmina: quæ ut dicitur a quibuſdam ex concurſu aridorum eorum ſunt facta nec nubium aquas ut ipſi dicunt uere ſimiliter in toto feruore aeris creditur fuiſſe. Aliud experimentū eſt ut di/ cit albertus q̄ legitur in hiſtoriis perſarum .ſ. q̄ rex cambiſes contra quendam tirānū miſit exercitum in quem arena mota uento auſtrali incidens ip̄m primo contexit & tandē corruit: & dicit tunc fu iſſe tonitrua & fulmina & arenæ ſe cōfricāt ſimul. Et ubi ſupra capitulo .2. dicit albertus q̄ la pides & ferrū & quædā alia metalla aliquādo ab alto deſcendunt cū tonitruo & fulmine. Aliquan do etiā dicitur cecidiſſe de nube corpus aialis per fecti ſicut uituli licet ét corpus mortuū. Omnia au tem hæc faciunt ad hoc q̄ fulmen ſit res diuina & q̄ in ictu fulminis utatur deus rebus quibus fue/ rit uoluntas eius ut timeant inferiores ſicut pitha goras dixit iouē mtonare quatenus timeant illi q ſunt in tartaro. Et paulopoſt dicit albertus ſic: ga autē mineralia cadunt de nube contingit propter mixtionem uaporum elcuatorū q̄ natura tendit ad naturā argenti uiui & ſulphuris terreſtris non deſiccati & argenti uiui lutulenti. Vnde præcipue ferrum cadit quia illud fit ex terreſtri lutulento & uiſcoſo & quia multum decoquitur ab igne nubis propter hoc cadit in ſpecie calibis optimi quod eſt ferrum durum & depuratum quia cum conge latur ut exterioribus nubis & per modum gutta/ rum diſtillat ab interiore uapore. Ideo eſt maſſa ſicut granis millii. Et ubi ſupra capitulo. 18. Dicit albertus q̄ corruſcatio fumoſa & magis fit ex ua/ pore terreſtri ignito: & ideo ſi fuerit multū humi/ dus humido uiſcoſo decoquitur in lapidē nigrum & rubeum et cadentem de nube qui ſcindit tra/ bes & penetrat muros & uocatur a uulgo ſecuris tonitrui. & hos lapides dicit albertus uidim⁹ ocu lis noſtris. Eſt autem lapis tenuis & acutus in par te una eo q̄ ad aliā partem primo uapor inclina/ batur cum decoqueretur. Omnis autem ille uapor qui non decoquitur in lapidem ſparſus effundi/ tur de nube: & ideo incertum habet motū ex nul tis mouentibus Quorū unum eſt expellens frigus quod ſparſit ipſum diuerſis modis. Alterū eſt di/ uaricans ipſum & eſt illud quod occurrit ei in ae/ re .ſ. uentus uel nubes. Tertium eſt illud quod tan/ git cum impetu ueniens ad terram. hoc enim ex/ cindit ipſum ſicut pila repercutitur proiecta ad pa rietem. Et ubi ſupra capitulo. 20. dicit albertus q̄ corpora animalium perfectorum raro formant in nube: licet hoc dicat auicenna contigiſſe. ſcz q̄ corpus uituli cecidit & hoc ipſe maxime tribu/ it uirtuti ſtellarum in tempore illo formam uituli imprimentium. Mineralia autem quæ cadunt a/ deo ſunt exiccata: quia nec liqueſcunt nec fabrica/ bilia ſunt ſed cum in ignem ponuntur euaporant in cineres: hæc albertus. Sic ergo patet effectus to nitrui corruſcationis & fulminis: & p̄ter hos præ dictos multoplures poſſēt aſſignari. ¶ Modo di cam tibi quid ſignificent tonitrua & fulmina in quocunq; ſigno ſiue tpe audiūt uel apparuerit. Di cit itaq; hermes trimegiſtus libro quarto. capitulo 3. & leopoldus i libro ſuo tractatu ſexto. q̄ i quo cunq; ſigno tonuerit ſiue in die ſiue in nocte. unū erit quicquid notauerit āno eodem niſi alter toni truus in ſecundo ſigno ab eo uenerit & tunc prio ris nō peribunt. Si in ariete tonuerit herbæ habū dabunt: anguſtia erit i filiis hominum quadrupe dia multiplicabuntur. Sed beſtiæ agri minorabū tur. Si in tauro tonuerit annonæ montium pro/ ſperabuntur & in uallibus deficiet uinum & be/ ſtiæ agri multiplicabuntur. Si in geminis pluuia/ rum & grandinum copia erit & fulmina legu/ mina habundabunt lanigeræ paucæ & reptilia multa. Si in cancro erit fames hominum & com/ motio: locuſte quoque fructus terræ uaſtabunt. Si in leone ſeditio erit inter regna: ānona cara in

principio in fine & erit populi seditio & morietꝫ aliquis magnus hō in fine anni. Si in uirgine ferꝫ bestiꝫ hominibus īsidiabuntur quadrupedia morientur. Si in libra siccitas erit in ualle i principio anni: deinde descendunt pluuiæ & erit ānona cara in fine anni. Si in scorpiōe racemi erunt pauci: oleū uile: pisces & pecudes morientꝫ fœmīe abortiuos faciunt. uenti magni erunt clima ab oriente obfuscabitur. Si in sagictario pluuiæ erunt congruæ: fructus arborū cadent: serui regū ptæliabuntur. Si in capricorno multæ gētes dispergentꝫ magna pestis erit in filiis hominū & mortalitas undiq;. Si in aquario pluuiæ magnæ erunt etiā terror i hominibus uentus infrigidet: tussis & scabies & cōmotio magna erit in sæculo. Et si in piscib⁹ tonuerit erit gelu & siccitas in terra & fructus terræ deficient. uinū tantū habundabit. diuitiæ erunt in populo: & homines infirmabuntur nec tamē morientur. In his ergo canonū capitulis temporum & temporaliū mutatiōes q̄ maxime cōsiderātur. hæc hermes trimegistus & leopoldus in locis præallegatis. Itē dicit leopoldus ubi supra. q̄ ianuarii tonitrua uentos ualidos & habundantiā frugū significant. Februarii mortē multorū hominū & maxime diuitum prænunciant. Martii uentos ualidos & habundantiā frugum & lites in populo. Aprilis famē. Iunii frugū copiā. Iulii annonaꝫ bonam. Sed fructus pomorum peribunt. Augusti reipublicæ prosperitatē: sed homines multū egrotabunt. Septembris habundantiam frugū & occisiones potentum. Octobris uentū ualidū & annonæ & fructus copiā. Nouembris habundantiam frumenti & iocunditatem annonæ. Decēbris uero tonitrua annonæ habundantiā & pacem i populo atq; cōcordiam significant. Sic itaq; patet secundū leopoldū quid significent tonitrua in quo cunq; mense āni audiātur. Ex prædictis autē patet effectus tonitrui corruscationis & fulminis. & finitur hoc capitulū.

¶ Capitulū.3. qualiter pronosticandum & per orbes magnos & per cōiunctiōes magnas & p eclipses luminariū de tonitruo corruscatione & fulgure.

Odo intēdo ponere regulas particulares de tonitruo corruscatōe & fulmine. Et pono tibi regulas eorū dē accidentiū sumptas ex pricipio orbis magni & ex cōiunctionibus magnis & ex eclipsibus luiariū. Pro quib⁹ est sciēdū q̄ prīo te oꝫ inuestigare dīnium orbis magni i quo fueris iuxta doctrinā traditā ī tractatu primo distinctiōe pria. ca. 4. oꝫ ēt ut inuestiges diuisoreꝫ āni tui & signū profectiōis orbis magni i quo fueris & gradū ēt profectiōis prout ubi supra dictū ē sufficiēter. Habito ergo dīnio orbis magni in quo fueris iuestigabis dīnium cōiūctiōis magnæ: & similiter dīniū eclipsis. Si aliqua eaꝝ habuerit significationē super illo tpe pro quo uolueris pnostica re de tōitruo corruscatiōe & fulmīe. Dīnia cōiunctiōis magnæ & eclipsis scies p ea quæ tibi dixi i tractatu prīo hui⁹ libri distinctiōib⁹ secūda & tertia. Dico itaq; scd̄m snīam albu. 5. de cōiunctōnibus. dria. 1. Saturnus cū dīnatur in orbe magno uel fuerit diuisor orbis magni aut cū dīnatꝫ in aliq̄ cōiunctiōe magna uel in aliq̄ eclipsi luminarium modis q̄b⁹ p̄dictū est & fuerit ei⁹ significatio ī aere erūt fulmia tōitrua & corruscatiōes & uēti ualidi. Itē scd̄m snīam ptole. 2. q̄dripar. ca. 8. & secūdū snīam albu. dria. 3. Mars cū dīnatꝫ eo mō quo dictū est. & si fuerit ei⁹ significatio ī aere erūt tēpestates & fulmia quæ dicta sūt charischo. & scd̄m hali erit corruscatio corpora dura findens & minus dura nō ledēs: & si fuerit eius significatō ī mari accidet submersio nauiū festina p uētos cōtrarios & diuersos aut p corruscatiōes & fulmīa & huiusmōi. Itē scd̄m ptol. ubi supra. & albu. ubi supra. dria. 5. Mercuri⁹ cū dīnatꝫ eo mō quo dictū ē: & si fuerit ei⁹ significatō ī aere significat uētos turbinosos ac ēt tonitrua corruscatiōes & fulmina. Isti ergo tres plæ. s. saturnus mars & mercuri⁹ effi ciūt naturaliter ī aere tonitrua corruscatōes & fulmina quotiēscūq; ipsi dīnantꝫ eodē mō quo dictū ē aut quotienscūq; dīnantꝫ in aliquo tēpoꝝ reuolubiliū. Quæ aūt significant: q̄ partes cæli efficiāt naturaliter tonitrua corruscatiōes & fulmina patent īferi⁹ ī hac distinctiōe. ca. immediate sequēte ī fine. Itē scd̄m snīam albu. 5°. de cōiunctiōib⁹ magnis. dria. 1. Saturn⁹ si prædicto mō dīnetꝫ & fuerit æquidistās signo arietis & fuerit illic retrogradus significabit tonitrua corruscat ōes & fulmia. Et dicit hali in tractatu suo de exīntia plaꝝ de subradiis q̄ saturn⁹ ī ariete statiōari⁹ tonitrua & fulgura significat. Itē dicit hali ibidē q̄ saturn⁹ ī tauro statiōarius umbrosus & tortuosus efficit. Itē scd̄m snīam ptol. ubi supra. & scd̄m snīam albu. ubi supra. dria. 2. iuppiter cū p̄dictū dīnium obtinuerit & fuerit i libra significabit in q̄rta æstiuali multitudinē tonitruoꝝ & corruscationū. Itē secūdū albu. mars cū p̄dictū dīniū obtinuerit & fuerit in tauro significat uehemētiā tōitruoꝝ & corruscationū. Itē scd̄m albu. mars p̄dictū dīniū obtinēs si fuerit ī geis erūt nocumēta hoīb⁹ pp fulmīa & corruscatiōes. Et dicit hali ubi supra. mars in libra matutin⁹ turbatiōes & tōitrua facit. Itē dicit hali. mars ī piscib⁹ matutin⁹ turbatiōes & tōitrua facit. Sol uero cū p̄dictū dīniū obtinuerit nꝫ scd̄ꝫ albu. nꝫ scd̄m ptol. significat tōitrua aut corruscatōes. Et dicē hali ubi supra. uen⁹ ī ariete matutīa tonitrua & pluuias significat. Itē scd̄m albu. ubi supra. uenus in tauro prædictū obtinēs dominium

m

ſignificat multitudinē tonitruorū & corruſcatio
num. Et dicit hali. uenus ī tauro ſub radiis tōitrua
ſignificat. & ſcd̄m albu. uenus in tauro retrogra/
da ſignificat uehementiā tonitruorū. Item dicit
albu. ubi ſupra. differentia. 5. & ſcd̄m ptol. 2. qua
dripartiti. ca. 8. Mercurius cū prædictū dominiū
obtinuerit generaliter efficiet tonitrua corruſca/
tiones & fulmina prout expreſſius dictū eſt prius
Luna uero cū prædictū obtinuerit dominiū neq;
ſcd̄m ptole. neq; ſcd̄m album. ſignificat tonitrua
corruſcatiōes & fulgura uł fulmina. ¶ Vlteri9re
ſtat ponere regulas particulares de tonitruo cor/
ruſcatiōe & fulmine ſumptas ex eleuatiōibus pla/
netarum ſuper alios ī diuerſis ſignis ſcd̄m ſenten/
tiā albu. ſexto de cōiunctionib9 magnis. Et debes
hic ſcire ſicut dictū eſt frequenter q̄ omnes regulæ
ſumptæ ex eleuatiōibus planetarum ſuper alios ī
ariete ponunt̄ in differentia prima illi9 ſexti libri
albumazar. Et regulæ ſumptæ ex eleuationib9 pla
netarū ſuper alios in tauro ponuntur ī differētia
ſecunda illius libri ſexti & ſic de aliis. Dicit itaq;
albu. ubi ſupra. q̄ ſaturnus ſup martē in piſcib9 p̄/
dictū obtinēs dominiū ſignificat multa tonitrua
& fulgura. Itē ſcd̄m albu. ubi ſupra. ſaturnus ſu/
per uenerē in piſcib9 ſignificat multa tōitrua. Itē
ſcd̄m albu. ſaturnus ſuper mercuriū in aquario ſi
gnificat paucitatē tonitruorum & corruſcationū
ſed corruptionē meſſiū. Itē ſcd̄m albu. iuppiter
ſuper mercuriū in ariete prædictum obtinens do
miniū ſignificat tonitrua corruſcationes & terre
motus ī cancro & ſignificat tonitrua. In leone to
nitrua corruſcatiōes & terremotus. Et in ſagicta
rio multitudinem tonitruoꝝ & corruſcationuꝫ
ſignificat. ¶ Mars uero p̄dictū obtinens domini
um: & ſuper ſaturnum in geīs exūs ſignificat toni
trua & cor ruſcatiōes. In ſcorpiōe uero & in piſci
bus etiā tonitrua ſignificat & corruſcatiōes. Itē
ſcd̄m albu. ubi ſupra. Mars ſupra iouem in tauro
ſignificat corruſcatiōes & tonitrua. Itē in uirgine
etiam & in libra tonitrua & corruſcationes ſigni
ficat. & ī piſcibus corruſcationes ſignificat. Item
ſcd̄m albu. mars ſuper ſolē in ariete multas corru
ſcationes ſignificat. in leone & in ſagictario mul/
tas corruſcationes ſignificat. Item ſcd̄m albu/
ma. mars ſuper mercurium in libra ſignificat toni
trua & fulmina. Item ſcd̄m albu. mars ſuper lu/
nam in ſcorpione ſignificat tonitrua & fulgura.
¶ Sol uero ſuper marte in ariete p̄dictuꝫ, obtinēs
dominium ſcd̄m albu. ubi ſupra. ſignificat mul/
tas corruſcationes. Et in piſcibus tonitrua & cor
ruſcationes ſignificat. Item ſcd̄m albu. ſol ſuper
lunam in ariete ſignificat corruſcatōnes tonitrua
& fulmina. Et in aquario & in piſcibus ſimili/
ter tonitrua corruſcationes & fulmina ſignificat.
¶ Venus uero prædictum, obtinens dominium
in piſcibus ſuper ſaturnum, ſignificat multitu/
dinem tonitruorum & corruſcationum. Item
ſcd̄ꝫ albu. ubi ſupra uēus ſup martē ī ariete ſignifi
cat multa tonitrua. In leone ſignificat multitudi/
nem tonitruorum & corruſcationum. Item ſe/
cundū albuma. uenus ſuper ſolem in ariete ſignifi
cat tonitrua & corruſcationes. Item ſcd̄m albu.
uenus ſuper mercurium in tauro ſignificat pauci/
tatem pluuiarum tonitruorū & corruſcationum.
ſed in geminis multitudinem tonitruorum & cor
ruſcationū. In ſcorpiōe tōitrua & corruſcatiōes.
In ſagictario & ī capricorno tōitrua & in aq̄rio
tōitrua & corruſcatiōes ſigificat. Itē ſcd̄ꝫ albu.
uen9 ſuper lunā in piſcib9 tonitrua corruſcationes
& humiditates ſignificat. ¶ Mercurius aūt ſuper
ſaturnum in aquario ſcd̄m albuma. ſignificat pau
citatem tonitruorum & corruſcationum. Item
ſecundū albumazar. ubi ſupra. mercuri9 ſuper io
uem in capricorno ſignificat terremotus & fulmi
na. Item ſcd̄m albuma. mercurius ſuper martem
in libra ſignificat terremotus & fulmina in prin/
cipio temporis eius conuenientis. Item ſcd̄m al
buma. ubi ſupra. mercurius ſuper uenerem ī libra
ſignificat fulmina in pluribus climatibus. In aqua
rio uero multitudinem tonitruorum corruſcatio
num & inundationē ſignificat. ¶ Lūa uero ſecū
dū albu. ubi ſupra. ſuper martem in ſcorpione p̄/
dictum obtinens dominium tonitrua corruſcatō
nes & fulmina ſignificat. Item ſcd̄m albuma. lu
na ſuper ſolem in ariete ſignificat tonitrua & ful
gura. In aquario corruſcationes & tonitrua. Et ī
piſcibus humiditates & tonitrua & corruſcatio/
nes ſignificat. Item ſcd̄m albumazar. luna ſuper
uenerem in tauro tonitrua & corruſcatiōes ſigni
ficat. Et in aquario multas corruſcationes ſignifi/
cat. Sic itaq; patet qualiter planetæ ſignificant to
nitrua corruſcatiōes & fulmina ſcd̄m ptolemæū
& albumazar. in locis ſupradictis. ¶ Et ſecundū
ſententiam albumazar. ſeptimo de coniunctioni
bus magnis. differentia prima. Cū fuerit gradus
aſcendentis uel locus alicuius cōiunctiōis magnæ
uel eclipſis in tertia prima arietis aut fuerit ibideꝫ
gradus p̄fectiōis orbis magni aut peruenerit ibi/
dem directio uel profectio. & fuerit ibidem almu
taz ſiue dominus diſpoſitor alicuius temporū re
uolubilium: & præcipue ſi ſignum arietis fuerit ſi
gnum profectiōis orbis magni erunt multa toni
trua & fulgura. Item ſcd̄m albuma. ubi ſupra.
differentia ſecūda. cum fuerit ſignum tauri aliqd̄
eorum quæ dixi erunt tonitrua & fulgura cū gran
dine diſcurrēte. Et ſi fuerit aliqd̄ eoꝝ ī tertia ulti
ma tauri erūt fulgura multa & corruſcatiōes mltæ
Itē ſcd̄ꝫ albu. ubi ſupra. dria. 3. cū fuerit ſignū ge
minoꝝ aliqd̄ eoꝝ quæ dixi ſignificat multitudi/
nē tonitruoꝝ corruſcationū & uentorū orienta/
liū & præcipue ī pte meridiōali. Itē ſcd̄m albu.
ubi ſupra. dria. 5. cū fuerit aquario ſignificatiōes

quas prædixi multiplicabuntur tonitrua corruſca tiones & pluuiæ in quarta autūnali: hæc albu. Et nota ꝙ oēs regulas p̄dictas de ſignificatiōib⁹ pla/netaꝝ & ſignorū debes ſil'r obſeruare in reuolutō nib⁹ ānorū mūdi & in initiis quartaꝝ anni & in oībus coniunctionib⁹ & oppōnibus & quadra/turis lumīariū in de eiſdē temperiebus uolueris p̄ noſticare de tonitruo corruſcatione & ſulmīe. Et dicit albu..2.de cōiunctionib⁹ magnis. differētia 8. Si fuerit coniunctio ſaturni uel martis in capri/corno & teſtificent eis ſol & mercurius & multi tudo uentoꝝ fulminū & nubiū. Et.3°.de coniun ctionib⁹.differentia.2.dicit albu.quādo coniun/gitur mars ioui ſignificabūt ſonitū in aere timo/roſum & horribilē. & finit' hoc capitulum.

¶ Capitulū.4.qualiter pronoſticādum eſt de to/nitruo corruſcatiōe & ſulmine per reuolutōnes annoꝝ mūdi & p̄ introitus quartaꝝ anni.

Vm uolueris p̄noſticare de tōitruo corruſcatiōe & ſulmīe p̄ reuolutio/nes ānoꝝ mūdi & p̄ introit⁹ q̄rtaꝝ anni. Oportet te primo īuenire dñi um anni & quartæ āni ſcd'm ꝙ tibi dixi i tractatu prīo hui⁹ libri. diſtinctiōe. 9. & ſcd'm hoc pronoſticare debes de toni/truo corruſcatiōe & ſulmīe p̄ totū anuū & p̄ totā quartā anni. Si ergo planetæ p̄dicti tres cántes to nitrua corruſcatiōes & ſulmina. ſ. ſaturn⁹ mars & mercurius ꝑut dictū eſt i ca. p̄cedente. dñent' in re uolutione āni aut i introitu quartæ āni uel maior pars eoꝝ: & fuerit i ſignis uel i i partib⁹ cæli ſigni/ficantib⁹ tonitrua corruſcatiōes & fulmina & cō iungant' cū ſtellis fixis cántib⁹ ſil'r tonitrua corru/ſcationes & fulmina ſignificabūt multa tonitrua corruſcatiōes & fulmīa p̄ illum ānū aut per illam quartā āni temporib⁹ ad hæc cōueniētibus. Quæ partes cæli faciūt tonitrua & corruſcatiōes ſimi/liter & quæ ſtellæ fixæ i cælo tōitrua corruſcatōes & fulmīa efficiūt ſcias p̄ ea q̄ tibi tradidi i diſtin/ctiōe. 6. tractatus primi huius libri. Et hæc regula pōt elici ex ſnīa ptolemæi. 2. quadriptiti. c. 12. ex ſē tētia albu. 4. maioris ītroductorii. differētia. 5. & ſil'r ex intentiōe lincoñ. i tractatu ſuo de tēperie ae ris. Et debes ēt obſeruare hāc regulā i cōiunctione & oppōne & q̄dratura luīariū cū uolueris i eiſdē tp̄ibus p̄noſticare de tonitruo corruſcatiōe & ful mine. Et dicit albu. i libro expimentoꝝ ſuoꝝ uer ſus finē. ſ. ubi loquit' de dñio āni ꝙ ſi fuerit ſatur/nus dñs āni & fuerit i aquario accidēt multa ma/la hoīb⁹. Et ſi cū hoc aſpexerit iuppiter aſcendens dñs āni aut cōmixtus fuerit ei alleuiat peſtilentias & mala & erūt tonitrua & fulgura multa. Et pau lo ante i eodē ca. dicit albu. ꝙ ſi i reuolutiōe anni fuerit uen⁹ ꝓpe aſcēdēs, āni multiplicabunt' toni/trua. Itē ubi ſupra. dicit albu. ꝙ iuppiter cū fue/rit dñs anni & fuerit in libra ſignificabit multitu dinē pluuiaꝝ tonitruoꝝ & fulguꝝ. Item ubi ſu/pra. dicit ꝙ mars cū fuerit dñs āni & fuerit in tau ro ſignificat multitudinē nubiū tonitruoꝝ & ful gurum & pluuiaꝝ. Itē dicit albu. mars cū p̄fue/rit āno & fuerit in geis accidēt impedimēta hoīb⁹ ex fulminibus & tonitruis. Et ſcd'm albu. cū p̄fue rit mars anno & fuerit i piſcib⁹ & aſpexerit uen⁹ aſcendēs āni multiplicabunt' tonitrua & fulgura: hæc albu. ibidē. Item albu. i libro ſuo de florib⁹. in illo cap. ubi loquit' de ſignificationib⁹ pl'aꝝ cū dñant' in āno dicit ꝙ ſi ſaturn⁹ fuerit dñs anni & fuerit i ſigno aereo ſignificabit corruptionē aeris & tonitrua & corruſcatiōes & fulgura. Itē ubi ſupra dicit. Si fuerit ſaturn⁹ ipedit⁹ in reuolutione ſ. a marte p̄ coniunctionē uel aſpectū & a cauda p̄ coniunctionē ſignificabit deſtructionē & impe/dimentū. unde & ſi tūc fuerit i ſigno aereo erit de ſtructio ex corruptiōe aeris & ex tonitruis fulgu/rib⁹ & corruſcationib⁹. Itē ubi ſupra dicit albu. Mars cū fuerit dñs āni ſi fuerit i ſigno hūano ſigi/ficabit caſum cōbuſtionis & fulminū. Et ſi fuerit i ſigno aereo ſignificabit grauitatē caloris & fulmi nis. Et dicit alkin. i fine epiſtolæ ſuæ. & cōcordat aomar i fine libri nouē iudicū. Et ſil'r hali abenra gel lib. 8. ca. 27. apta aſcendens hora introit⁹ ſolis. i. 20. gradū ſcorpiōis. & ēt q̄ttuor angulos. & ſci/as loca planetaꝝ illa hora & aſpice tūc martē. Si eni īueneris illū i aliquo angulоꝝ & maxīe in me dio cæli & in aliquo ſignoꝝ aereorum habentē aliquam cōmixtionē cum mercurio ſignificabit tonitrua & corruſcationes & pluuuias dānabi/les. Et ſi fortunæ tunc temporis habuerint cōmi/xtionem cum marte minuet damnū tonitruorū & corruſcationum illo anno. Et ſi infortunæ cuꝫ eo in illam cōmixtionem habuerint tonitrua & corruſcationes facient dānum illo anno. Et dicit dorotheus in tractatu ſuo de himbribus. & pōit' in fine libri nouē iudicū. ꝙ ſi in reuolutione anni mundi mercurius fuerit a marte corruptus aut ſub aduſtis conſiſtens & luna ei applicans prīo pau/cas in medio multas nō tamen ſine fulgure & to nitruis & aeris corruptōe adducit pluuias ¶ Re ſtat modo ponere regulas de tonitruo & corru/ſcatioue & ſulmine per quartas omnes anni. Pto lemæus uero. 2. quadripartiti. cap. 12. ubi determi nat de dominio quartæ anni nō pōit aliquas re/gulas particulares exp̄ſſe de ſulmīe tōitruo & cor ruſcatiōe: nihilomin⁹ ex ſnīa ptole. & hali ibidem pōt elici talis regula uidelicet. Si pl'æ qui dñant' i loco cōiūctionis uel oppōnis p̄cedentis ītroitū ſo lis in quēcūq; pūctoꝝ cardīaliū aut q dñant' i an gulo ſequēti locū cōiūctōis uel oppōis p̄dictū fue rit oēs uel maior ps eoꝝ efficiētes tōitrua corru/ſcationes & fulmīa. Et ſi in ſignis uel in partibus

cæli significantibus tonitrua & fulmina extiterint ac ēt si loca pricipalia p̄dicta hæc eadē significaue rint. Et si cū hoc prædicti dñi coniuncti fuerint cū planetis & stellis fixis tonitrua corruscationes & fulmina significantibus uel ab eis aspiciant signū magnū est mltitudinis tonitruoꝝ corruscationū & fulminū in ista quarta āni si cū hoc cōcordaue/ rit natura illius quartæ. Et alkindus i epla sua .c. 4.dicit sic.qñ planetæ fuerint directi i æstate & lu na in luie suo minuēs & i corpore suo & cōtinua/ bit cū planeta directo signū illud erit grādinis & fulguris & radioꝝ caloris. Et si fuerint directi tūc in parte septētrionali aut retrogradi i parte meri/ dionali tūc ēt erit signū grandinis & fulguris. Itē in fine illius capituli quarti. dicit alkin. q̄ dū cō/ burit aliquis planetaꝝ leuium in quarta æstiuali & fuerit direct⁹ significat de caliditate fulguris to nitruis. Et quādo tūc comburunt plæ ponderosi sunt huiusmodi significatores nisi q̄ sunt debilio res. Et alkindus ubi supra.c.5.dicit sic. Inspice ad naturā ueneris & martis si fuerint frigidi & humi di aut calidi & hūidi. Et si inter eos sit applicatio ab opposito aut ab aliquo centroꝝ & erit ibi illa applicatio & latitudo coꝝ una & erunt continui cū sole aut unus coꝝ. consydera applicationē lūæ cū sole in centris p̄dictis & concordantiā. Si fue/ rit lunæ natura similis naturæ coꝝ. illd erit signū aquæ. sed uis sua & debilitas. Si concordauerit & non erunt retrogradi & erit illud tempus æstiuale aut uernale & erit aqua multū fortis & cū hoc to/ nitruum & fulgetrū & erit multitudo & paucitas scdm propinquitatē uaporis terræ & frigiditatis & caliditatis uenti scdm q̄ concordauerit latitu/ do lunæ & māsio sua a sole & pars naturæ tpis. Et si fuerint retrogradi in declinatione septētrionali in uere & in æstate. Erūt in uere hæc quæ dixi i sū/ mo in æstate uero minus p̄ fortitudine caliditatis suæ eccētroꝝ suorū. Et si fuerint retrogradi in hie me in inclinatione septētrionali erit min⁹ q̄ dico Sed in inclinatione meridionali plus & erūt ca/ lidiores si erunt retrogradi: & erunt in fundo ec/ centricorum suoꝝ. Et si tunc fuerit applicatio lu/ næ ab opposito sole & duoꝝ planetaꝝ. Sil'r i ue/ re erit finis rei & i hieme & in autūno minuēt pa rū. Et si i coniunctiōe planetaꝝ fuerit & duo pla netæ continui. Vnus alii ab uno cētrorū & natu/ ra lunæ fuerit similis illis. Et hoc erit in uere & in hieme illud erit signū pluuiarū. Et si fuerit in uere aut in æstate erit signū tonitruorū multorū cū aq̄: & ubi supra dicit alkin. si fuerint plæ in æstate & i uere retrogradi in inclinatione meridionali erunt tonitrua & fulgura & grādo fortis: hæc alkindus ibidē. Et ubi supra.ca.6.dicit alkindus. Cū fuerit sol in .20. gradu scorpiōis consydera applicationē lunæ cū planetis. Si enī applicuerit cū marte signi ficabit nubes intercisas cū gelu & fulgetro. Item scdm alkin. ibidē q̄ quando mercurius applicue rit cū marte erit pluuia interpolata & uent⁹ & ful getrū. ¶ Volo tibi dicere mō aquæ partis signo/ rū significēt tonitrua corruscatiōes & fulmina cū fuerint loca principalia in introitu anni aut q̄rtæ eius aut cū dñi dispositores āni aut q̄rtarū āni fue rit in eis. Dicit itaq̄ ptole. 2. quadripartiti. ca. 5. q̄ arietis signū tonitrua & corruscationes adducit. Sed natura suarū partiū dicit ptol. in augmēto & diminutione ex p̄prietatibus stellarū nō erratica rum quæ i eo sunt deprahendent. Et hoc idē intel ligere debes de residuis signis. Itē scdm ptol. ubi supra. partes signi tauri quæ sunt circa aldeba rā & q̄ i eius extremo ponunt sunt igneæ & corp⁹ & fulguratur generant. & scdm hali ubi supra. il/ læ partes sunt de natura martis. Itē scdm ptole. ubi supra. signum uirginis uniuersaliter humectat & tonitrua demōstrat. Et scdm hali uirgo ē de na tura maxime mercurii & ueneris. Itē scdm pto/ lemeū ubi supra. scorpio u'l'r facit tonitrua & est si gnū igneū. Et scdm hali est de natura martis: hæc ptolemæus & hali ubi supra. Istæ ergo p̄dictæ par tes signoꝝ & hæc prædicta signa rōne stellaꝝ fi/ xarū in eis existentiū efficiunt tonitrua corrusca/ tiones & fulmina cū loca magnaꝝ coniunctionū uel eclipsiū aut ascēdētia coꝝ fuerit in eis: aut cum fuerint prædictæ partes & prædicta signa loca cō iunctionū uel oppositionū luminariū p̄cedentiū introitū āni aut quartæ eius: aut fuerit ascēdentia ānoꝝ aut quartarū anni aut cū fuerit aliqua loco rū principaliū p̄dictorū. & finitur hoc capitulū.

¶ Capitulū. 5. qualiter sit pronosticandū de to/ nitruis corruscatione & fulmine p̄ coniunctōes oppōnes & quadraturas luminarium.

Vm uolueris pronosticare de toni truo corruscatione & fulmine per omnes coniunctiōes & oppositio nes & quadraturas luminariū per totū annū. Vide prio q̄ quarta an ni sit cōueniens pro huiusmōi effe ctibus. aliter enim contingit regulas tuas fore om nino mendaces. Deinde uide regulam istam pri us positam in præcedenti capitulo elicitam ex sen tentia ptolemæi secundo quadripartiti. capitulo 12. uidelicet si planetæ qui dominantur in loco cō iunctionis uel oppositionis uel quadraturæ lumi narium: & similiter qui dominantur in angulo se quente quēlibet dictorum locorum si omnes illi planetæ uel maior pars eorum fuerint planetæ si/ gnificantes & efficientes tonitrua corruscationes & fulmina cuius sunt mars saturnus & mercurius ac etiam si loca principalia prædicta similiter fue rint signa significantia huiusmodi accidentia: & si cum hoc fuerint prædicti dñi dispositores cōiū ctiōis uel stellis fixis h⁹mōi accētia significātib⁹ u'l'

aspiciãtur ab eis signũ probabile erit tonitrui corruscationis & fulminis in temporibus prædictis. Si una cũ hoc cõcordauerit natura temporis siue quarta anni. Et patet ex prædictis & duob⁹ cap. sequẽtib⁹ satis sufficienter q plã & quæ signa & q̃ ptes cæli significent tonitrua corruscatiões & fulmina. Quæ aũt stellæ fixæ hæc eadẽ naturaliter efficiãt. patet p ea quæ tibi dixi tractatu prio distinctiõe.6. Et abrahã a uenere ĩ libro de reuolutiõibus ãnoꝝ.ca.13.dicit sic. Aspice ĩ principio cuiusl libet mensis. Si dñs ascendẽtis est iuppiter uel mercurius & aspiciat unus aliũ & fuerit ĩ amicitia uel parilitate signi ascendentis & ĩ aliquo angulo significant pluuiã cũ fulgure & corruscatõe & plus si se aspiciãt de quarto aut opposito. Et dicit dorotheus in tractatu suo de himbrib⁹. & ponit ĩ fine libri nouẽ iudicũ. q̃ luna cardines ingrediens ueneri & ẽt mercurio applicans pluuias inducit: nisi forte prius ipsius cũ marte fuerit applicatõ q̃ si aliter accidat fulgura exauget atq; tonitrua paucos tñ denunciat himbres nisi rursũ in oppõne luna fuerit. Itẽ scdm alkindũ in fine libri nouẽ iudicũ. Si cõiunctione uel oppõne uel quadratura luminariũ luna singulariter fuerit ĩ respectu martis tonitrua excitat & fulmina demittit. Item in quacũq; cõiunctione uel oppõne & q̃dratura luminariũ. Si tempus illud fuerit cõueniens tonitruis & corruscatiõib⁹: tuide si fuerit aptõ alicui⁹ portarũ. Nã si tunc apertio alicuius portaꝝ fuerit cũ marte uel ei ascribat̃ administratio iuxta doctrinã traditã in tractatu de apertionibus portarum erũt lãpades tonitrua & fulmina & huic auge & deme scdm naturã martis & signi & termini ĩ quo fuerit: hæc ibidẽ. Et has regulas de aptionib⁹ portarũ debes silr obseruare in introitu anni & q̃rtæ ãni. Et dicit iafar ĩ libello suo de pluuiis.ca.4. q̃ luna applicans marti in mãsione sicca cõmoranti & sub fortunãꝝ testimonio: & ipsa in nodo & lunæ mãsione q̃ hũores portẽdit locata nubes involutas & cõmixtas. Itẽ tonitrua & corruscationes & fulmina & plurimũ sine himbrib⁹ oñdit nisi inquã ipsius martis cũ saturno & ioue dẽphendat̃ applicatio. sic enĩ applicatiõis ex cã pluuiæ erũt. Et ubi supra ca.5. dicit iafar q̃ luna in hũida mansiõe soliuaga & ab oĩb⁹ stellis cadẽs & solitaria in centroꝝ aliquo cõsistẽs & ĩ sui natura & in actiõe singularis nubes inducit & rores multiplices aerẽ hũectat himbresq; uicissim cõfert mltimodos nebulæ: feruent ex quib⁹ repletur horizon uẽtos quoq; concitat diuersos ex quib⁹ tonitrua corruscationes & fulmina procreant̃. Si uero deinceps stellæ applicet q̃ pdictæ stellæ genus obtineat Si ĩquã fortũata fuerit pdicta dissoluit. Maliuola nãq; exñs duplã q̃; cæteræ stellæ ppriã exhibet efficaciã. et ubi supra.c.4. dicit iafar q̃ lũa applicãs marti himbres tõitrua & corruscatiões portẽdit plurimũq; petras & grãdinẽ & nubes croceas ruborẽ desup & candorẽ desup hñtes: hæc iafar ibi dẽ. Et debes hic obseruare oẽs regulas pri⁹ positas ĩ. c. pcedẽte de tonitruo corruscatiõe & fulmine cõcernẽtes cõiũctiones & oppões pcedẽtes ĩtroitũ solis in arietẽ & silr in alia tria signa cardialia. Et sic pronosticare poteris de tonitruo corruscatione & fulmine: & per oẽs coniũctiões & oppõnes & q̃draturas luiariũ p ãnũ q̃n fuerit tps cõueniens pro h⁹ mõi accñtib⁹. & finitur hoc capl'm.

¶ Capitulũ.6. qualiter sit p̃nostica ndũ oĩ die de tonitruo corruscatione & fulmine.

Vm uolueris scire quid sit in quolibet die de tonitruis & corruscatiõib⁹. Accipe signa a sole ad saturnũ secundũ sniam alkindi ĩ epla sua. c.7. & pice de signo lunæ & ubi terminabitur numerus uide quis pla sit ĩ illa domo dñs. Si ĩ eni fuerit dom⁹ martis erũt tõitrua & corruscatiões & uẽti: & hoc ĩtellige si natura tẽporis ĩ hoc ꝯcordauerit. Et dorothe⁹ ĩ tractatu suo de himbrib⁹. qui ponit̃ ĩ fine libri nouẽ iudicũ. dicit sic. Lũa cãcrũ ingrediẽs hora solis: uirginẽ hora ueneris: sagictarium hora mercurii: taurũ hora martis & librã & leonẽ hora iouis subintrãs himbres pimẽtes atq; fulgura significat. Et in tractatu de himbrib⁹. q̃ icipit sic. Cũ substãtia ueneris &c. Et in fine epistolæ alkindi dicit̃ sic. Si aspexerit mars mercuriũ aut lunã q̃n fuerit de natura martis accidet tonitruus. Et q̃n fuerit simul & aspexerit mars solẽ & planetã significantẽ pluuiam accident tumultus fortes & uoces & nubula. Et hermãnus in tractatu suo de himbrib⁹ dicit sic. Mars solẽ respiciẽs & lunã cũ uenus & mercuri⁹: hãc ãt illũ cõicent̃ himbres & grossas insinuat guttas. si militer quoq; ĩ domo ueneris aut martis arietis .s. & scorpionis stillæ grandes & tonitrua & corruscatiões generant̃. Sol rursũ in piscib⁹ uel in arietẽ discurrẽs luna in uirgine aut sagictario cõmoratẽ ĩ uaporosis. s. locis ipsa die himbriũ cõfert affluentiã. Amplius uen⁹ & mercuri⁹ ĩ eisdem locis cũ sole in domo ueneris discurrens & etiam luna himbriũ stillas grandissimas & lampades & tonitrua portendit. In leone uero piscibus arietẽ libra & in scorpione. lũa discurrens autin solis oppositione cum uenere stillas non sine lampadibus tonitruis etiam & fulmine ĩmittit. Itidem quoq; luna in leone lampades & tonitrua & fulgura generat. Pari quoq; modo in regionibus æquinoctiali lineæ subiectis .s. in climate tertio & q̃rto. hoc erit mediocriter: ĩ qnto & ĩ sexto remissi⁹. Mars quoq; retrograd⁹. si cũ aspexerit fulgura cadẽt urẽtia. Sole qdẽ ĩ piscib⁹ a lũa & a marte respecto fulgura erũt & tonitrua pluuiaꝝ quoq;

uicissim affluentia & fulgurũ lapsus. Id ipsum sol in ariete & in scorpione. Inna in leone aut in sagi ctario ant in solis cõuentu cõmorante præfigurat hæc hermãꝰ ibidẽ. Et scd̃m doctrinã lincoñ. in tractatu suo de temperie aeris. Si uolueris habun/ dantiã tonitruorũ & corruscationũ & fulminuꝫ pronosticare plaꝫ hꝰ mõi accñtia significantium plura testimonia cõsiderabis & locupletius q̃ꝫ ex/ times occurret quod querebas. & maxie si i tertio aspectu se aspiciant & præcipue i signis hꝰ mõi ac cidẽtia significãtibꝰ: hæc scd̃m sniam licoñ. ubi su pra. Nã scd̃m hunc modum docet ipse pronosti/ care desuper h abundantiã pluuiarũ. Et frater qui uocat se perscrutatorem in tractatu suo de tempe/ rie aeris. conclusione tertia. dicit ꝙ sine marte uel ioue non fit tonitruũ nec fit dum cã eius est in pu/ teo fit tamẽ in omni exaltatione. Iuppiter in aliq̃ exaltatione habens in aspectu mercuriũ uel uene/ rẽ uel martem & solem & non est in puteo cã eius alia fit tonitruũ dum sol est i termino martis oñi tempore ãni: & si saturnus sit in puteo sed nõ sol. sed est liber in gradu cõi fit tonitruum. Iuppiter i gradu exaltationis uel in aliquo hũido ul sicco ad mixtus licet nõ cẽtraliter: & præcipue si mars sit i cõsimili gradu fit tonitruũ: oportet aũt oĩo alteꝫ in tali esse gradu. Et scito ꝙ iuppiter in cõiũctiõe cum marte non facit tonitruũ sed in aspectu facit tonitruũ in æstate quotiens luna scd̃m regulã ter/ minorũ cũ marte pluit. Cõsimiliter fit tonitruum quotiẽs mars ẽ in exaltatiõe aliq̃ & mercurius uel uenus ẽt sine aspectu i tempore quo fit pluuia. Cõ simil͂r fit cũ ioue & mercurio uel uenere. Sol i pu teo non impedit. Materia uero tonitrui ẽ uapor reflexus intra nubem: hæc frater. Itẽ quotienscũ/ q̃ uolueris pronosticare de tonitruo corruscatio ne & fulmine: debes semper uidere si tũc fuerit ali qua aptio portæ alicuius & quotienscũq̃ hoc ac/ ciderit debes obseruare regulas antedictas in duo bus capitulis præcedentibus de apertionibus por tarum. & finitur hoc capitulum.

¶ Capitulũ. 7. de pronosticis tonitruorũ corru/ scationum fulminũ scd̃m opinioné auctorum.

Olo tibi dicere modo signa prono stica tonitrui corruscationis & ful minis scd̃m diuersos auctores. Di/ cit itaq̃ ptole. 2. quadripartiti. c. 9. ꝙ signalia apparentia in aere circa luminaria hora eclipsis luminariũ: & in eadẽ rõe hora cuiuscũq̃ cõiunctiõis magnæ: uel hora cuiuscũq̃ inceptiõis alicuiꝰ tẽporũ reuolubiliũ. uel si cau datæ stellæ uel aliæ stellæ secundæ in aere appentes tunc temporis fuerint coloris nigri uel uiridis ea quæ saturni naturã imitari diximus significabũt. Sed scd̃m albu. 5. de cõiunctionibꝰ magnis. dria

u

pria. saturnꝰ significat fulmia tonitrua & corrusca tiões & nẽtos ualidos. signalia ergo i aere. p̃dicto mõ appẽtia & p̃dicto mõ colorata: hæc eadẽ sũt significatiua. Itẽ scd̃z ptol. ubi supra. si prædicta signalia in aere ad rubedinẽ declinauerint signa/ bunt ea quæ sunt ex natura martis. Sed scd̃m pto lemeũ ubi supra. ca. 8. & scd̃m albu. ubi supra. dif ferentia. 3. mars significabit tonitrua corruscatio nes & fulmina. Signalia ergo prædicta prædi/ cto modo appentia hæc eadẽ significabũt ea quæ sunt ex natura mercurii. Sed scd̃m ptol. ubi supra cap. 8. & scd̃m albu. ubi supra. dria. 5. mercuriꝰ. si gnificat tonitrua & corruscatiões & fulmia signa lia ergo prædicta & caudatæ stellæ & silia in aere p̃dicto modo apparentia & colorata: hæc eadẽ si gnificabunt. Et dicit hali in fine centiloquii ptole mei ꝙ illa cometa quæ dicitur dñs ascone est de cõplexione mercurii. Et illa quæ dicit̃ matuca est de complexione martis: & illa quæ dicit̃ magna est de natura saturni. Istæ ergo trẽs cometæ cum apparuerint significabunt tonitrua corruscatiões & fulmia quẽadmodũ significant. mercuriꝰ mars & saturnus. Et descriptiones prædictaꝫ cometa rũ patent in tractatu primo huius libri. distinctiõe 5. Et dicit ptole 2. quadripartiti. ca. ulti. ꝙ stellaꝫ iaculatio & earũ cursus si ab uno angulo ul ẽt ab una parte fuerit flatus uentorũ ex illa parte fu/ turos significabit. Et si ex diuersis ptibꝰ apparue/ rit inordinatos ãnunciabunt. Si aũt ex q̃ttuor an gulis uideantur currere aerẽ hiemalẽ ex multis dif ferentiis indicabunt ꝙ inde tonitrua corruscatio nes & fulmina & his similia prouenire nõ dubita mus: hæc ille. Et si sic apparuerit aliqua stellaꝫ co mas habentiũ in directo signi geminoꝫ accidet multitudo tonitruoꝫ & corruscationũ. Item se eundũ albu. ubi supra. Si apparuerit aliqua come ta in directo aquarii significabit mltitudinẽ toni trui corruscationis & fulmis. Et nota ꝙ si in tem pore cõueniẽti tonitruis & corruscationibꝰ appa ruerint signa illa quæ sunt pronostica tẽpestatum & uentoꝫ quæ uidelicet sumunt̃ ex circulis para lellis & uirgis circa luminaria i eorũ ortu & occa su: & similiter ex eorundẽ luminariũ coloribꝰ i eis dem temporibus: quæ ẽt signa in tribus distinctio nibus p̃cedentibꝰ recitantur a ptolemæo. 2. qua/ dripartiti. ca. ulti. & a plinio in suo tractatu de p̃/ sagiis tempestatũ & silr a uirgilio i principio libri georgicorũ: quotienscũq̃ hꝰ mõi signa appuerũt i tempore conuenienti tonitruis & corruscationi/ bus. s. in æstate & in principio autũni significabit sub disiunctione uentos & tẽpestates uel tonitrua & corruscationes & fulmina. Et præcipue si tres prædicti planetæ efficientes tonitrua corruscatio nes & fulmina in eisdem tpibꝰ dñantur uel maior pars eorũ. Et hoc idẽ intelligere debes de residuis signis pronosticis tempestatũ qui .s. ponuntur in

præcedenti distinctiõe.ca.ulti.& similiter ĩ distinctione.5.ca.ulti.Sũt enĩ quãdoq; oĩa in æstate signa ꝓnostica tonitrui corruscatiõis & fulminis. si prædicti plæ tũc dominẽt. Quod aũt istæ ipressiones.s.tonitruũ corruscatio & fulmẽ fiant ĩ æstate p3 per albertũ.3.metheorox.tractatu.3.capi.21.ubi dicit q; tps tonitrui corruscatiõis & fulminis est præcipue in æstate & in æstate ẽt post magnũ cauma & tps magni æstus. Et ulterius ĩ eodẽ cap.dicit albertus q; generatio istox est post serenitãtẽ licet in ista aptione istox cælũ obnubilet. Itẽ in eodẽ ca.dicit albertus q; frequẽter licet nõ uideatur nubes cũ micat fulgur sicut in æstate uidetur corruscatio sereno cælo & præcipue in crepusculo.tũ ibidem sunt nubes ubi micat corruscatio & ad nos uenit alteratio splendoris tantũ. Item expertũ est q; contra tonitruũ & corruscationem accidit calor pungitiuus in aere. Itẽ albertus.3. metheorox.tractatu.3.ca.6.dicit q; uentus turbinis utplurimũ fit in æstate quando est tps tonitrui & iõ ẽt significat tonitrua post futura infra paucos dies.Et si forte turbo fortis nõ præcedit tonitrua nisi una hora uel duob9 uel forte in parte unius horæ. Itẽ corruscatio est quãdoq; cũ tonitruo & tunc magis significat pluuiã futurã & aliquando est cũ serenitate nec ẽ sine calore sicut patet prius de dictis alberti. Tonitrua uero quandoq; ẽ cũ serenitate & siccitate.sed frequenti9 accidet cũ serenitate & cũ magna pluuia & cũ magnis guttis aquæ. Excessus uero tonitrui corruscatiõis & fulminis frequenter scit si ex percussiõe segetũ & arborũ fructificantium accidat.unde & caristia magna corũdẽ uictualiũ generet. Itẽ si multæ arbores percussæ a tonitruo & a fulmine appareant nigræ & obustæ. Itẽ si multæ spicæ segetũ ĩ campo appareant nigræ & combustæ ex ꝓcussione tonitrsii & fulminis steriles oĩo reddantur. Itẽ si multæ arbores ex percussione tonitrui eradicent uel frangant uel si cortices de eisdẽ arboribus separẽtur ipsis arboribus firmiter residentibus in terra. Itẽ si quædã campanilia uel domus altæ corruant uel franguntur ex percussiõe tõitrui & fulminis uel comburant. Itẽ si post tonitruũ & corruscationẽ & fulmen capita hominũ multũ doleant Itẽ si plures homines & plura aialia ex ꝓcussione tonitrui & fulminis interficiant. Item si post tonitruũ corruscationẽ & fulmẽ uinũ & ceruisia in doleo plus solito deueniãt accida. hæc aũt oĩa excessũ tonitrui corruscatiõis & fulminis signisicant.Multa ẽt alia signa pronostica tonitrui corruscationis & fulmĩs possẽt adduci. Sed hæc prædicta ad præsens sufficiunt.Et alia ẽt signa excessus tonitrui corruscatiõis & fulminis possent adduci.Sed hæc prædicta ex eox effectibus qui ponuntur prius in cap.2.huius distinctionis secũdæ & finitur hæc distinctio. & finitur etiam prima pars huius tractat9 secundi.sũmæ iudicialis de accidentibus mundi.

¶ Incipit distinctio.8.de motu terræ & diluuiis etiam continet capitula.quinq;.

Capitulũ primũ de eorundẽ generatione

Ostq;.In ꝑte prima huiꝰ tractatus secũdi sũmæ indicialis de accidẽtibus mundi determinatũ ẽ de accidentibus mundi quæ generant superius ĩ regiõe aeris cuiusmõi sunt pluuiæ nubila nues & grãdies & oẽs himbres:uẽti quoq; tonitrui & corruscatiões ¶ Restat mõ determiare de accidẽtibꝰ mundi q̃ generant in terra in supficie terræ & silr ĩ aere ꝑpe terrã cuiusmõi sũt terremotꝰ & diluuia & pestilentia & caristia sine fertilitas annonæ guerræ & cõbustiões & prælia & huiusmõi.& quia in duabus ĩmediate præcedentibꝰ determinatũ est de nẽtis tonitruo corruscatione & fulmine q̃ oĩa generant ex uapore terrestri ut dictũ est.Sed cũ terremotus silr ex uapore terrestri generatur sicut ĩ hac distinctiõe satis patebit.Intẽdo ĩ hac distinctione determiare de terremotu & diluuiis & ponere regulas particulares simul de eisdẽ. ¶ Prio itaq; in hac distinctioe ponã modũ generationis terremotus & effectus eius.Deinde ponã generationẽ diluuiox.& postea ponã regulas particulares de eis dẽ accidentibꝰ simul & qualiter de eis sit ꝓnosticã dũ. Arx.aũt.2.metheorox.ca.10.põit tres opiones antiquox de terremotu uidelicet anaxagore democriti & anaximenes. Opio aũt anaxagoris fuit hæc.s.q; terra tota de subtus est plena aere. Iste ergo aer petens locũ superiorẽ & nõ potens superius ad nos mouere ꝓpter terrã quæ multũ ẽ compacta & consumpta ex hũiditate pluuiali descendente mouet & agitat terrã & sic fit terremotus. Opio uero democriti fuit q; tota terra inferiꝰ ẽ plena aq̃.Cũ ergo aq̃ pluuialis descẽdit ꝑ poros subtꝰ terrã iuenit totã terrã plenã aq̃ & ex collisiõe forti aquæ pluuialis de nouo ueniẽtis ad illã aquam præcedentẽ fit terremotus. Itẽ scd̃m ip̃m aqua descendens sub terra ex locis repletioribꝰ ad loca magis uacua mouet & agitat. Opĩo ãt anaximenes fuit q; in terra fit ruptura & ex descensu partiũ ruptura ax ad loca concaua quæ sunt subtꝰ terrã põit ipse cãri terremotũ. Arx.aũt ubi supra faciliter tñ sic improbando istas tres opiniões.& ideo improbationes eax omitto ad pns.Opinio Arx.de terremotu ubi supra & de causa eius gene

rationis est ista: contingit enī ex aliquo accidente magnā multitudinē exalationis calidæ & siccæ p pelli interi⁹ ad ipsā terrā: quæ quidē propulsa ad inferius petens postea ascēdere a loco quæ est sub terra ad locū qui est supra terrā & non potens mouet & agitat terrā & fit terremot⁹: hæc Aꝛ. Et frater albertus. 3. metheororꝫ tractatu. 2. capi. 6. dicit ꝙ terremotus fit ex uapore terrestri qui quidē uapor est materia uēti & radix & principiū eius: est enim aliquando subtilis in superficie terræ eleuat⁹ & ipse transcendit aerē & cōcutit & fit uent⁹. Aliquando uero extrahitur de profundo terræ & est grossus non potens expirare propter profunditatem & soliditatē terræ & inuenit loca cōcaua subtus in terra & coarctatus in uentribus cōcauitatū terræ facit terræ motū. Cū enī coagitatur aliquo similis generis uel diuersū ueniente ad ipsū & cōprimente cū agitatur in intimis terræ uisceribus. & agitatio hūc inpinguit coruptionē locoꝫ obstruit & remouet eū & hæc motio uocatur terremotus: hæc albert⁹. Et si miretur aliquis quomō spiritus uel exalatio quæcunq; existens sub terra possit mouere terrā cū terra sit corp⁹ tā graue & tam ponderosū: ostēdit Aꝛ. ubi supra hoc eē satis possibile dicēs ꝙ illud de numero corporꝫ qđ est natum per longissimū trāsire & uehementissime mouere est de numero corporꝫ maxime motiuum. Si spiritus de numero corporꝫ est motiuū usq; ad lōgissimum uadit: per oīa enim penetrat per suā magnam subtilitatē uehementissime etiā: mouetur q; subtillissime in tantū ꝙ ex uelocitate ignitur & inflamatur: quandoq; ergo de numero corporꝫ est maxime motiuū uel ergo miꝛ est si spiritus uel exalatio quæ est subtus terrā adunata in magna quantitate possit terrā mouere propter prædictā causā plures terremotus: & maxime fiunt tranquillitate existēte in aere quia circa horam terremotus exalatio pro maxima parte reflectit ad interiora terræ: & ideo fit tranquillitas in aere & iō cum possibile est ꝙ existentibus duabus uentis contrariis unus recipiatur tandē ītra terrā & causet terremotū. Alius autē similis sic flans super terrā & hoc raro accidit propter eandē causā & plures terremotus & maiores fiunt de nocte quia tunc frigiditate noctis exalatio calida magis repellitur in terrā propter contrarietatē & ibi repulsa facit terremotum. Si autē terremotus fiat de die fit maxime circa meridiē quia maior tranquillitas quæ fit in die est circa meridiē tunc enī uehementi calore solis uel exalatio disgregata conuertitur in aerē uel recolligit se ītra uiscera terræ. Similiter propter p̄dictam causā circa illa loca ubi est mare multū fluxibile & quæ loca multū sunt antrosa & concaua & sicut circa a chaiā & ciciliā & huius tales fiūt multi terremotus: talia enī loca quæ sunt multū autrosa multū in se suscipiunt spiritū qui frigiditate maris repellitur in terra terrā. Itē propter prædictā causam terremotus maxime fiunt in uere & i autūno minime aut in æstate aut in hieme. Nā in hieme exalationes uel totaliter extinguuntur uel ita infrigidantur ꝙ sunt inhabiles ad mouendū. In forti silr æstate disgregatur exalatio & cōuertitur in aerem ita ut non fiant terremotus. sed in uere & in autumno multa de die eleuatur exalatio quæ postea frigiditate noctis repellitur ad interius: & cō pressa in locū minorē q̄; sibi cōpetat fortiter mouet & agitat terrā. & hæc Aꝛ. ubi supra. Et albertus ubi supra ca. 9. dicit ꝙ in uere liquescunt niues & frigus ad hoc constringit terræ superficiē & iō non finit euaporare illud quod est ī uisceribus terræ conclusū. Signū autē huius est ꝙ in uere plurima fit uaporatio ad radices planetaꝛ. & iō tunc pullulant: multiplicatis ergo uaporationibus sub terra solis calore propellunt ad loca cauernosa & ibi multiplicantur & terrā pulsant in autūno aut propter declinationē solis & caloris euaporatio grossa fit a terra & quia a terra superius arida est ex calore solis præcedente qui resoluit humidū: iō in imo terræ remanfit humidū terrā continuans tm & ideo uaporat in uentū. Et in eodē ca. dicit albertus ꝙ terremotus generaliter loquendo est in tempore super quob uincit siccitas & aliquando ī tempore super quod uincit humiditas: & cōmuniter loquendo plus est in tempore sicco q̄; hūido dummodo sit in terra humor sufficiens continuare uaporē. In tempore autē humido fit p accidens terremotus quoniā materia uenti faciens terremotum non generatur tunc multū. Sed quādo multiplicatur humiditas in terra ingrossatur hūiditas pluuiaꝛ propter frigus terræ & quia separatur ab ea aereū qđ fuit ī ea quando descendit ab alto: & ideo opilat uias & poros p quos habet exitū uapor terræ & ideo uapor delatus a diuersis terræ partibus ad locū unū coartatur multiplicatus ī semetipso & iō agitatur de latere cauernæ uno ī aliū & ista agitatione mouet locū & sic fit terremot⁹ hæc albertus ibidē. Et scđm Aꝛ. ubi supra sicut spiritus existens in corpore nostro est cā quandoq; tremorum quandoq; pulsiū: etiā & spiritus inclusus sub terra quandoq; mouet terrā motu pulsus quādoq; uero motu tremoris. Sæpe autē accidit tremor in corporibus nostris post urinationē quia tunc per uias urinales ingressus est aer frigidus cui obuiat spiritus calidus interius existens repellens ipsū aerē a quo etiā aere spiritus ille repellitur & repercutitur ita ut forti repercussione & repulsione causetur tremor. Quantā autē uirtutē habent spiritus in mouendo scire possumus non solū ex his quæ in aere fiunt ubi quandoq; p spiritus uiolēter exeuntes de nube cum sono tonitrui eradicantur arbores edificia castra & tēpla diuellunt. Hoc idē etiā scire possumus ex his quæ fiunt in hominum

corporibus. Nã ex motu spiritus fit in ipsis tecanus & spasimus. Ad hoc etiã tantã uirtutẽ habent spiritus in istis infirmitatibus qꝫ multi uolentes eos tenere cũ sint in freneſi uel in alia infirmitate consimili non possent propter fortẽ motũ spirituũ in ipis. Ad hæc signa quædã alia facta sunt ex quibus perpenditur spiritũ aliquẽ inclusũ sub terra esse causã terremotus. Nã in quibusdã locis factus fuerit terremotus & non cessauit fieri anteq̃ terra illa ascendisset ad altitudinẽ collis quo facto terra mota sic eleuata rupta fuit & stati3 exiuit immensus spiritus eleuans tantũ de fauilla & cinere qꝫ ciuitates non longæ existentes omnes icinerauit. Itẽ suntquædã insulæ in quibus præscitur qñ debet flare uentus australis quia anteq̃ icipiat flare loca ista sonant sub terra ex qua parte debet uenire uentus ita qꝫ tunc spiritus ille subtus terrã facit sonũ & non terremotũ propter paucitatẽ spiritus inclusi sub terra & propter amplitudinẽ loci in quo spiritus ille dispargitur: hæc Aꝛ. Et dicit albertus ubi supra ca.14.qꝫ sonũ frequenter comitatur terremotũ qui quidẽ sonus non quiescit donec terra sit sciſſa & tũc exit uentus cũ sono magno. Et ubi supra in eodẽ ca.dicit albertus qꝫ sonꝰ qui anditur in terremotu quattuor habet differentias. Aliquãdo enim est sicut sonus aeris inundãis ex multo uento & hoc fit quãdo cauernæ sunt magnæ & uapor adhuc non multũ se cõprimit. Aliquando autẽ sonus est sibilatiuus & hoc qꝫ uapor expulsus per paruas rimulas motꝰ cũ impetu compellitur. Aliquando autẽ est sonus collisiuus & hoc fit quando corpora dura forti uento cõmota se colligunt ad inuicẽ. Aliquando autẽ est sonꝰ fractiuus & hoc fit quando retineri ampliꝰ uapor non potest. sed incipit frangere obstantia & quærere exitũ. Primus aũt & scds sonus ante terremotũ sunt. Et primꝰ quidẽ i principio ẽ motꝰ materiæ uentoꝛ: secundus autẽ in augmẽto: tertius autẽ ẽ in ipo terremotu: & quartus est in consumatione ipsius. Et attendendũ est qꝫ aliquando omnes isti soni sunt in uno terremotu aliquando autẽ nõ: & tunc aliquando sunt tres ex eis: aliquando autẽ .2. & aliquando unus hæc albertus ibidẽ. Et Aꝛ. ubi supra dicit qꝫ ad hoc qꝫ terremotus fiat ex recompulsione spiritus sub terra signũ est qꝫ circa motũ terræ si fiat de die sol obscuratur quia circa motũ spiritus calidi qui erant in superficie terræ repellũtur ad interius terræ quo facto necesse est aerẽ qui est circa nos frigefieri & ingrossari & tunc sol uius a nobis per aerem spissũ nobis apparet obscurus. Et albertꝰ ubi supra ca.15.dicit sic cũ terremotus causetur ex uapore grosso terrestri & fumoso oportet qꝫ uapor iste sit fuliginosus: & iõ ẽ nigerrimus & spissus & iõ cũ egressus est de terra tales frigidæ nubes. Calor aurẽ sonus tãgens eũ eleuat & attrahit eũ & iõ opponitur soli & denigrat ipsũ aut etia3 in toto facit inuisibilẽ quoniã si multum spissus fuerit non possunt radii solis penetrare ꝑ ipsũ & tunc est sol inuisibilis sub ipso. Si autẽ uapor sit non adunatus & spissatus in nubẽ sed sparsus tunc i superficie terræ eleuat multũ puluerẽ. Si sicca terra fuerit ante terremotũ & tunc obfuscat aerẽ inferiorẽ & facit eũ spissũ & nigrũ & tunc sol luna & stellæ apparent per huiusmodi aerẽ sicut sãguis ad nigredinẽ uergẽtes. Itẽ dicit albertus ibidem qꝫ pestilentia & præcipue ouiũ frequẽter sequitur terremotũ: uapor enĩ inclusus & sic priuatꝰ luce habet quasi ueneni naturã & iõ aliquando egrediens de sub terra in aerẽ aĩalia ĩterficit & præcipue ea quæ terre semper os q̃ proximũ tenent sicut oues quia anteq̃ totꝰ erũpat uapor per plures dies semper aliquid eius per poros terræ paulatim euadit & ledit aĩalia pastũ in loco terremotus accipientia & continue os iuxta terrã habentia quia q̃ cõtinue hauriunt uaporẽ uenenosũ. Et iõ narrat seneca qꝫ in terremotu qui fuit tempore neronis imperatoris in pompiana regiões grex sexcentaꝛ ouiũ mortuus fuit & homines & alia aĩalia similiter perierũt qui prope fuerunt & inspirauerunt uaporẽ illũ pestiferũ: hæc albertus ubi supra. Et dicit Aꝛ. qꝫ propter causã prius positã terremotus qui fuit in mane præcessit magna tráquillitas a uentis & uehemens frigiditas in aere: quia spiritus calidi colliguntur in uisceribus terræ ad causandũ terremotũ & iõ aer qui est circa nos remãet frigidior & tráquillior autumno. Propter eãdẽ etiã causã dicit Aꝛ. si debeat fieri terremotꝰ nocte sequente tunc die ꝑcedente serenitate existẽte apparet quædã nubecula subtilis in aere porrecta ĩ lõgũ ad similitudinẽ cuiusdã lineæ rectæ. qđ quidẽ contingit quia spiritus calido repercusso in tra terrã ad causandũ terremotũ aliquæ partes subtiliores exalant superius propter stricta foramina terræ istæ partes superius eleuatæ in aere quemadmodũ exibant de terra scd̃m lineam rectam ita scd̃m quẽdam lineã rectã inspissantur in nubem quandã subtilẽ frigiditatẽ continentẽ. Itẽ dicit Aꝛ. ubi supra qꝫ propter causã prædictã de terremotu accidit frequenter terremotus circa eclipses lunæ in locis ad hoc dispositis & hoc quando eclipsis est incipiens fieri & nundũ totaliter facta: tũc enim propter defectum luminis lunæ frigescit aer & aere infrigidato spiritus calidi qui fuerunt respi in superficie terræ propter contrarietatẽ recolliguntur in uiscera terræ facientes ibi terremotũ. Fiunt autẽ uenti sæpe ante eclipses. Sed hoc est propter aliquod tempus distans ab illo ĩ quo actualr incipit fieri eclipsis: fiũt náq; uenti in prícipio noctis ante eclipses medie noctis & uenti fiunt in media nocte ante eclipses diluculares. Luna enim in tpe taliter distanti a tpe eclipsis multũ lumen habet ꝑ quod potest facere exalationẽ respãsã ĩ aere

& sic mouere ipsā ut fiant uenti hæc aristote. Et al/ bertus ubi supra ca.12.dicit qꝫ signū terremotus p cedens ipsū qꝫ est signū & causa ipsius est eclipsis solis quia in tempore eclipsis etiā i regione illa ad quā cōuertitur umbra eclipsis colligitur lumē solis calefacientis aerē & terrā & ideo incipit ibi frigus in aere. & in terræ superficie & illud frigus conclu dit uaporē subterraneū & facit ipsū ab exteriori parte reflecti super se ipsū & efficitur tumultuans & terrā mouēs. Scias qꝫ uerius signū terremotus ē eclipsis tā in cauda draconis q̄ in capite quia expe rimentali cognitione compertū est caudā esse su/ periorē capite & quāto eclipsis fuerit maior & uni uersalior tanto terremotus erit maior & quāto ter remotus minor erit eclipsis & tāto minor erit ter remotus. Et erit eclipsis maior cā terremotus in lo cis ad quæ spissior conuertitur umbra & p̄cipue si loca illa sint frigida sicut sūt climata septentriona lica. Et uult albertus innuere qꝫ eclipsis solis plus ē causa terremotus q̄ eclipsim lunæ. Cū tamē Aꝛ. ponit econtra. s. eclipsū lunæ esse causā terremotus & nihil loquitur in textu ubi supra de eclipsi solis.

Dicit itaq; albertus ubi supra. qꝫ subtractio luis lunæ aliquid cooperatur ad terremotu3. Sed raro contingit hoc ex eclipsi lunæ qa luna in natura ha bet mouere aquæ uaporē & maris potius q̄ terre/ strē uaporē & terrā. Solis autē motus fortior est i terra & iō eclipsis solis plus operatur ad hoc q̄ e/ clipsis lunæ hæc albertus ibidē. Et Aꝛ. ubi supra dicit qꝫ quando fortis fuerit terremotus non stati cessat. Sed primo quidē agitat terrā usq; ad circa quadraginta dies & deide cessat & tūc ad unū an num ul' duos annos plus sentitur notabiliter circa eadē loca terræ. Causa autē huius est quia sicut in corpore nostro pulsus febriles non statī cessant. Sed post tempus longū usq; paulati ne consumat' humor iste qui erat cā febris. Sic cum mult⁹ spirit⁹ fuerit inclusus intra terrā & terra fuerit foramina habens multū angusta ne spiritus possunt exalari nisi sc̄dm partes modicas necesse est spirit⁹ ille pos se exalare. Sed semper terremotus est mīor & mi/ nor sc̄dm qꝫ plus exalatū est de spiritu ad terræ su perficiē. Et dicit albertus ubi supra ca.15.qꝫ cōsi derandū est utrū terremotus sit in loco solido mī tum cōpacto in partibus uel propter lapidē ma/ gnū tangentē uel propter terræ limositatē in supe riori eius parte aut sit in loco arenoso & raro qa si est in loco cōpacto duicius durat eo qꝫ difficul/ ter erūpit ex ipso. Si autē est in loco raro citius fiet ri. Et in fine illius capituli.15.dicit albertus qꝫ spa tium loci in quo est terremotus est differens & qñ qꝫ paruū & quandoq; magnū. Impellit enim ali/ quando domū aliquando ciuitatē aliquando pro uinciā sicut dicunt poetæ qꝫ hispaniā diuisit ab af frica & cicilia ab apulia & assa montē ab olimpo & iō quantitas loci q̄ mouet terremotus est incer ta. cā autē qꝫ non simul ubiq; est terremotus est qa causa ipsius terremotus est uentus subterraneus im pulsus ad locum unum & expulsus a loco alio: & iō non potest ubiq; terra simul tremere sed tm̄ in loco tam stricto in quo uentus possit reflecti su per se ipsū & cōpulsus locū mouere hæc albert⁹ ibi dem. Et dicit Aꝛ. ubi supra qꝫ spirit⁹ inclusus sub terra quādoq; facit sonū cū terremotu qñq; uero sine & causat multas differentias sonoꝝ sicut eni aer diuersimode percussus cū uirga diuersos emit tit sonos ita spiritus inclusus sub terra secundū qꝫ diuersimode percutit & p̄cutitur ad littora terræ diuersos facit sonos: ita ut aliqū terra uideat' mu gire sicut dicunt prodigia uulgarium. Quādoq; autē simul cū sono fit terremotus & cū sonus audi tur terremotus ante non percipitur. Sonus in sub tiliori corpore defertur q̄ motus iō per oīa ma/ gis penetrat sonus q̄ spiritus. Quandoq; autē cū terremotu accidit inundacio aquaꝝ. sicut accide bat circa achaiā quia extra ex parte. s. maris flabat auster & ex parte terræ flabat boreas tandē auster obtinuit dēpto borea & auster ita obtinēs impe/ tu suo eleuauit aquas maris propellendo ad loca terræ propter quod erat inundatio facta simul cū terremotu quia boreas dēptus propulsus fuit a fri giditate aquæ in uiscera terræ & causauit ibidē ter remotū & fiunt terremotus sc̄dm partes terræ uē ti autē diffundūt se sc̄dm aliquā regionē totā: exa lationes enī si debeāt moueri oportet qꝫ oēs impe tuentur ad locū unū ut fortius moueant nō sic au tem de exalationibus quæ faciunt uentos sparsæ enim sunt per totā regionē & iō exalatio aliqua primo faciens uentū ulterius procedens sēp adiun git partes alias. s. exalationis & sic per cōtinuā ad ditionē exalationū diffunduntur uēti per totā re gionē hæc Aꝛ. ubi supra. Et albertus ubi supra ca. 17. ostendit mirabiles effectus terremotuū quæ sūt inundationes aquaꝝ de terra sicut satis diffuse ip se ostendit uel in isto ca.17. & ponet' sententia sua de hoc in ca. īmediate sequente ubi tractabitur de diluuiis. Itē in fine illius capituli.17.dicit albert⁹ qꝫ aliquando ex terra eicitur ignis & hoc duplici/ ter. Aliquando enī uapor in se repulsus de terra in flāmatur sicut i nube & tunc cū impetu irrūpit & ignita corpora & lapides & cineres educit sicut ac cidit in ciuitate cachanensi cecilię qñ ethna mons talem ignez emisit. Aliquando autē igitur uapor in se repulsus in loco sulphuris & auripigmenti & alumīs & tunc educit incensū sulfuris eius feto/ re multi homines & multa aīalia moriētur & uo catur hoc a philosophis fluuius infernalis. Aliqñ autē agitur in loco qui similis est aqueus & sulphu reus & tunc eicit aquas calidas & sulphureas. Aliquando autē frigescunt extincto uapore. Ali/ quando autē conuertuntur in stanguū salsū pro/ pter partes terrestres cōbustas quæ sunt in aqua &

aliquando etiã reabsorbentur a terra Et in sequẽti ca.s.ca.16. dicit albertus est ĩtem aliquãdo effectus terremotus in modo diuerso mouẽdi terrã quã cõcutit. Aliqñ enĩ mouet motu agitatiuo: aliquãdo ad dextrã & aliqñ ad sinistram. Aliquando autem motu subuersiõis subuertẽdo terrã ita ꝙ facit inferiꝰ eẽ superiꝰ & ecõuerso. Aliqñ ãt scissiuo motu faciendo terrã tantã aperturã unã in ipa: aliquando etiã mouet motu perforatiuo faciendo plura foramina non magna in terra. Aliquando autẽ mouet motu tremulo siue motu cribrationis qñ extra situm naturalẽ egreditur & statĩ redit ad eundẽ. Aliquando autem mouet motu ruinoso qñ superior pars terræ cadit in profundũ. Aliquando aũt mouet motu impulsiuo qñ superior pars terræ longe repellitur a situ suo & loco. Aliquando autẽ mouet motu uectionis ut qñ superior pars ab inferiori uehitur. Aliquando aũt mouet motu depressionis & eleuationis ut quando superficies terræ modo eleuatur & mõ deprimitur. Et omnes hos modos habet terremotus præter motũ quẽ hẽt in aqua & præter motum quem habet in igne & sulphure de quibus supra dictũ est: hæc albertꝰ. Aꝝ. uero ubi supra in textu ponit tantum duas modos terremotus dicens ꝙ duæ sunt differentie terremotuũ. Vna.s.quæ fit ꝑ motũ tremoꝝ & ita fit frequẽtius Alia quoq; quæ fit per motũ pulsus. & ista rarius fit. Cũ enĩ fit terremotus per motũ pulsus tunc exalatio collecta est tota in loco aliquo ꝑ fundo quæ postea impetuose mouetur ad superiꝰ quasi per lineã rectã & mouet terrã motu pulsus. Et ubicunq; factus est terremotus fortis ꝑ modũ pulsus egreditur multitudo lapidũ sicut bulientiũ in caldariis. Et albertus ubi supra cap.19. dicit ꝙ modi terremotus sunt duo. Quidã enĩ terremotꝰ est per motũ tremoris in quo terra recedit frequenter a situ suo & redit ad eundẽ. Alius autẽ est sicut magnus sonus corpoꝝ confricantiũ ad inuicẽ in aere & est sonus fractiuus & iste nunq; est siue scissura loci interioris uel exterioris. Accidit autẽ hæc diuersitas ex diuersitate agitationis uentiꝰ occultiꝰ ĩ terra: quia sicut accidit tremor ĩ uentris animaliũ ex humore dissoluẽte organũ uel ex uentositate extendente ipsũ extra situm propriũ & uirtute reducẽte ipsũ in situm naturalẽ & fit tremor ita diu donec uirtus expellat uentositatẽ a mẽbro ita fit in loco: qñ enĩ uentositas non multa incertũ habet motũ tremit donec inuenit locũ in quo diuertat uel per quẽ eueat: confricantur corpora & frangit ipa & excitat sonũ fractus: & huiꝰ exemplũ est de uentositate in uentre hoĩs conclusa: qñ enĩ est parua tremere facit non modicũ. Sed qñ multa est & sicca exit cũ sono & diuidit superfluitatẽ siccã sibi obuiantẽ uel qñq; eicit ipsã cũ exitu suo. De modo autẽ terremotus ita dicit posſidonus phs duo genera sunt motus quibus mouetur terra & unum ẽ nomen propriũ: alteꝝ est successio cũ terra quatitꝫ & sursũ de uno latere in aliud nauigii more. Hiis autẽ generibus ut dicit seneca addendum est tertium qđ est dictũ ab antiquis tremor terræ cũ terra quatitur eo mõ quo homines quatiuntur tangente frigore & quasi paralisi dissoluente mẽbrũ Causas autẽ illoꝝ dicit seneca in genere esse duas quaꝝ una est casus magnoꝝ corpoꝝ: & altera est impetus spiritus in terra conclusi ut superius est exꝑlanatũ. Et ubi supra ca.18. dicit albertus ꝙ montes qñq; ruunt & hoc duplici de cã: quaꝝ una est quia radices coꝝ abraduntur tandẽ ꝙ fundamẽta non habent & cadunt in toto uel in parte. Aliquando autẽ eo ꝙ multũ eleuantur siccant ĩ sublimi & scinduntur ĩ quasdã scissuras in gradiẽtes aquæ torrentiũ cũ impetu deiciunt partẽ scissã a reliqua parte montis & cadit magna pars uel modica secđm proportionẽ scissure illius. Et albertus ubi supra ca.14. dicit ꝙ si magna rupes aliquãdo de monte cadit edificia uicina quatiuntꝫ & cadũt Eodẽmodo cũ cauerna sit ĩ terra subtus tũc desublimi soluitur massa aliqua & in profundũ cauerne deicitur concutitur q; terra in circuitu. Et si fultimẽta cauernaꝝ ruũt ruit etiã terra superior. Sed ista terræ concussio momẽtanea est & paꝝ durat. Casus autem ruinæ cã duplex est.s. scissio ex siccitate proueniens aut corrosio ex continua abrasione flumis uꝫ aquæ ibidẽ transeuntis. Aliud autẽ genus multiplicatur ualide & diu durat secđm ꝙ est quãtitas spiritus inclusi & secđm ꝙ fortior & debilior est locus qui claudit ipsũ: cũ inclinatõ terræ periculosior est quia illa trahit terrã uersus cauernam in una parte: & in illa parte frequenter fit casus in cauernã in parte qua inclinatur: & submersio terræ in altera parte in qua fit eleuatio. Si autẽ mõ inclinetur ad unã partẽ modo ad aliã signum est ꝙ in utraq; parte cauerna sit & ĩmedio fulciñtum sustentãs terrã & ea quæ sup ipsã sunt. Et si sit spiritus adeo fortis ꝙ fultrũ deiciat erit casus ĩ uoragine in utraq; parte: hæc de diuersitate terremotus secđm Aꝝ. & albertũ in locis supradictis ad ꝑ sens dicta sufficiant. Et Aꝝ. ubi supra ĩ fine capituli dicit ꝙ in siluis quæ multũ sunt remote a terra ita ꝙ sint circundate pelago magno & lato minus fiunt terremotus q; in aliis magis propinquis terræ multitudo nãq; maris infrigidat exalatiões & reddit eas inabiles ad mouendũ terrã. Et iõ tales insulæ circundatæ sic mari magno nõ possunt moueri difficile est propter ponderositatẽ & grauitatẽ eius. Itẽ quia aqua maris de natura sua continue fluit difficile est perpendere qñ esset agitata a spiritibus: hæc Aꝝ. ubi supra. Et albertꝰ ubi supra ca.20. dicit ꝙ quædã regiones uix uel nũq; terremotũ patiãtur: quædã autẽ frequenter: dicit enĩ pindarus uix uel nũq; egyptũ tremuisse & qñ tremuit paꝝ quassata fuit. Et huius causa est qa egy

ptꝫ fuit aliqñ cohoperta aquis & modico ſolido fundo qui erat in medio mollis terra & glutinoſa paulati fuit circūpoſita & iō nō potuit itercipi uacuū aliquod in terra. Sed ipſa terra limoſa & tenax eſt quæ non de facili abinuicē ſeparabitur & ideo tremere non poteſt niſi ex magna cā. Itē dicit albertus ubi ſupra ꝙ experimēto uētoꝝ & noſtraꝝ recordationū didicimꝰ rarius fieri terremotum in .7. cliate/ q̄ uerſus meridiē cum tū fortiores uenti ſint in cliatibus aquilonaribus q̄ meridiōalibus & maria aquilonaria ſunt magis tēpeſtuoſa q̄ meridionalia quæ uētus in littoribus repercutere deberent ad generationē terremotus: huic dicit albertus ꝙ hoc eſt quia ſol feruidus lucet in meridionalibus cōburat uaporē in terræ ſupficie & plus conſumat deipſo q̄ eleuet tū quia in cōcauū terræ agit per mediū introitū & ide in terra multiplicātur ſpiritus ad terremotū faciendū. In aquilone autē debilis radius ſolis eſt & ſimiliter aliarum ſtellaꝝ & ideo ubi in mediū agit parū eleuat de uapore & iō rarius ibidē fit terremotus. Eſt aūt maior cā huius quia. ſ. maior calor meridionaliū climatū continue aliquid educens de partibꝰ terre ſtribus p euaporationes cōtinue cauat terrā & cō cauitates uacuas facit ī meridie in quibꝰ uentus recipitur qui in ſe multiplicatꝰ mouet frequentiꝰ loca meridionalia. Priuatio huiꝰ caloribus in cliatibus aquilonaribus cā eſt oppoſiti frigus enī coire facit partes & nō permittit faciliter ſeparari & iō concauitates rarius fieri poſſunt ī aqlone nec per cōſequens terremotus & qñ fit ibi raro fit magnꝰ

Et dicit albertus ibidē ꝙ in locis mōtuoſis frequentius eſt magnus terremotus q̄ in planis. Et in locis planis frequentius eſt terremotus paruꝰ q̄ in locis montuoſis. Huius cā eſt ſcd̄m albertū ꝙ ſub montibus ſunt cauernæ magnæ ī quibꝰ plurimus uapor poteſt cōgregari & quia loca montuoſa ſūt ualde uaporoſa. Loca autē plana nec ita ſunt cauernoſa nec ita uaporoſa. & iō frequentius eſt terremotus ī locis montuoſis & p̄cipue quæ ſunt ſup littus maris. In planis autē paruꝰ uapor aggregat & ī paruis foueis & ille plana loca tremere facit. Sed montuoſa paruus uapor non mouet tū quia expirat per cauernas tum etiam quia montes ſunt graues & non mouētur niſi fortiter percutiantur hæc albertus ubi ſupra. Ex hiis ergo quæ dicta ſūt in hoc ca. patet tam ſcd̄m ſentētiā alberti q̄ ſcd̄m ſententiā Aꝝ. qualiter fiat terremotꝰ & quot modis accidit: etiā quibus temporibꝰ in quibus locis maxime fiat & quæ ſint efficientes terremotū & quæ ſint eius effectus.

¶ Capitulum ſecundum de diluuiis & eorum cauſis.

Reſtat mō loqui de diluuiis & eoꝝ cauſis. Sed primo ſciēdū eſt quod diluuiū ē duplex. Quoddā enī eſt diluuiū aquæ & quoddā diluuiū ignis. De quoꝝ utroq; diluuio faciunt mentionē iulius firmicꝰ libro .3. in pricipio & hermes trimegiſtus libro .2º. in pricipio dicens ꝙ cū tricentoꝝ miliū ānoꝝ minor a pocaſtaſis. i. reintegratio per ciroſiam aut per catacliſmū fieri conſueuit tunc ergo exuſtionē diluuio. i. ceroſi. i. catacliſmꝰ ſequit. Nulla enī re ab alia exuſteres poterant renaſci niſi admixtione quæ cōcretꝰ puluis fauillaꝝ omniū genīta liū ſemē collectā concerpit fœcunditatē hæc illi. Cū ergo ſint duo genera diluuioꝝ. ſ. diluuiū aquæ & diluuiū ignis prius intēdo lōqui de diluuio aquæ & poſt modū de diluuio ignis. Diluuiū uero aquæ deſcribit iſidorus. 13. etymol' cap. ultīo dicēs. Diluuiū eſt dictū quod aquaꝝ clade oīa quæ inundauerit deleat. Et iohānes ianuenſis in ſuo catholicon dicit ꝙ diluuiū eſt cathacliſmus ex nimia aquaꝝ inundatōe uel deſtructiōe. Et proprie ex nimia aquaꝝ iundatione ſic dictū eſt quia aquaꝝ clade oīa quæ iundauerit diluat. i. cōmiſceat & deſtruat. Cathacliſmus uero ſcd̄m prædictū iohannē idē eſt ꝙ diluuiū a catha. ꝙ eſt per & clima quaſi diluuiū p diuerſa climata. i. p diuerſas mundi partes diſparſū. Diluuium uero aquæ duplex eſt prout dicit albertꝰ libro primo de proprietatibus elementoꝝ tractatu .2. ca. 9. Nā quoddā eſt diluuiū uniuerſale & quoddā particulare. Vniuerſale aūt diluuiū fuit ꝙ totā ſubmerſit terrā habitabilē: ſicut fuit factū ſub. Noe ꝙ idē eē puto ꝙ factū fuit ſub deucaliāoe & pura ut teſtantur poetæ græci & latini. Sed diluuiū particulare fuit ſepius ꝙ unā forte terrā aut ſubmerſit aut infudit ad tp̄s licet non ſubmerſit in toto. Et iſodorus etymol. libro .13. ca. ultimo facit mētionem de tribus diluuiis tranſactis dicens. Primū diluuiū fuit ſub noe q̄ ex hominū ſceleribus offēſus eſt deus toto orbe cōtecto deletis cunctis unū cæli ſpatiū fuit atq; pelagi. Scd̄m diluuiū fuit iachaia. Iacob patriarchæ & hogigi tpibus. Tertiū diluuiū in theſſalia moyſi uel amphitrionis tpe fuit. Sed & flumina cum inſolitis aucta himbribus ultra conſuetudinē uel diuturnitatē uel magnitudinem redundant multaque proſternunt & ipſa diluuiū dicuntur. Sciendū autē flumina cū ſupra modū creſcunt non tm̄ ad præſens inferre dāna ſz ēt alia ſignificare futura hæc iſidorꝰ de diluuiis uniuerſalibus & particularibus. Et dicit albertus ubi ſupra ꝙ cā uniuerſalis diluuii eſt in qua oīa ſimul celeſtia terreſtia cōueniut cauſantia inundationē aquæ. Cauſa autē minus uniuerſalis diluuii eſt ī q̄ quædā celeſtiū cōueniunt & quædā terreſtriū. Cauſa uero particularis diluuii eſt in qua conueniunt aut quædā celeſtia ſola: aut quædā terreſtria ſola.

Et dié albertus ꝙ ab eadé constellatione innascit' uis superior quæ in aquas conuertit uaporé & aerem & uis inferior quæ a terra ebulire facit aquas ad terræ superficié. Et albert⁹ ubi supra póit opinioné alioꝝ de diluuiis dicens ꝙ quorundá arabum sententia est huiusmodi ꝑdigia in terra fieri ab imaginatione itelligétiæ quæ mouet sphærá lunæ & non ab ipsa luna uel ab aliqua alia stella. Dicũt enī ꝙ sicut corpus hois se habet ad aiam ita tota corporalis materia generabiliũ & coruptibiliũ se habet ad motorẽ lunæ. & ꝙ ipse ꝑprius motor est talis materiæ. iō sicut imaginata forma aliqua p se corpus nostrũ ex obiecto quaꝫ hét ad aiaꝫ ad hoc ꝙ induat eá ita mouetur tota materia generabilium & coruptibiliũ ad induendũ omnẽ formá quá imaginat' motor lunæ. Quidá aũt alii dicũt non esse huius causá sed poti⁹ superiorũ exorbitationé. Exorbitatio aũt est apud eos ꝙ plæ post lōgam circuitioné eleuant aerem & quádoqꝫ deprimunt tunc aqua efficitur altior q̄ꝫ terra & iō inundat sup terrá & mergit eá & hoc secꝫ quosdã platonicos & egyptios dictũ. Has uero duas opiniones de diluuiis reprobat albertus ubi supra. Sũt ét quidã qui diluuia & huiusmodi prodigia diuinæ dispositōi attribuũt & dicũt non debere nos huiusmodi rebus quærere aliá causá q̄ꝫ uoluntatẽ diuiná. Quib⁹ respondendũ est ꝙ ista prodigia nutu dei fiunt in punitionẽ prædictoꝝ hominũ iuste uiuentium. Sed tñ deus efficit hæc eadẽ per cás naturales ꝑ quas sua uolũtas in talib⁹ producitur ad effectũ. Et huiusmodi causæ uniuersales sũt sup celestia corpora & alia hic inferius quib⁹ utitur deus tan q̄ꝫ instrumentis. Et dicit albert⁹ ubi supra ꝙ cá diluuii qđ fuit in terra fuit coniunctio quæ fuit in signo pisciũ. Et huic cōcordat Aꝝ. ubi supra dicens ꝙ diluuiũ qđ fuit in terra non fuit nisi ꝑpter cōmutationẽ cōiunctionis stellaꝝ in signo pisciũ Et dicit albertus ubi supra ꝙ cōiunctiones planetarũ sũt multis mōis. Quādoqꝫ. n. cōiungunt' omnes simul in uno signo & in uno gradu & in uno minuto. Aliquando aũt coniungunt' pauciores siue. 6. siue. 5. siue. 4. siue. 3. siue. 2. & hoc fit multis uicibus. Et albert⁹: possunt enī oēs coniungi p̄ter saturnum uel omnes p̄ter iouẽ & sic de aliis. Sed septenaria cōiunctio planetaꝝ nō est nisi uno mō. Itẽ plæ possunt coniungi uel ꝑ latitudinẽ & longitudinẽ ul' ꝑ longitudiné solũ. Et dicit albertus ꝙ cũ stellæ sint luminaria ibibētia sibi lumẽ qđ a d eadẽ diri/gitur tunc cũ fuerint cōiunctæ ꝑ longitudinẽ & latitudinẽ inferior ibibit sibi lum̃ superioꝝ usqꝫ ad centrũ sũmum & ibi format ipsã sua uirtute. Et ulterius dicit albertus ꝙ duæ stellæ quæ sũt superiores sunt fortiores: quæ aliq̄ coniunctæ ꝑmutant triplicitatẽ in q̄ prius fuerint coniunctæ: & aliq̄ coniungunt' in eadẽ triplicitate in q̄ prius iungebantur. Cũ aũt permutant triplicitatẽ significant magna accidẽtia & prodigia & mutatiões generalis status elementoꝝ mundi. Qualiter aũt magnæ mutationes in mũdo & accidentia magna ut diluuia & destructiones quorundá climatũ & similia fiũt ex cōiunctiōbus magnis planetaꝝ superioꝝ dictũ est prius in tractatu prīo huius libri distinctione secunda satis diffuse sc̄m sententiam albu. & messahalla. & iō non oportet hic recitare dicta eoꝝ. Et albert⁹ ubi supra dicẽ ꝙ cá uniuersalis diluuii cōponitur ex. 4. causis quartaꝝ. Pría est cōiunctio aretiana planetaꝝ: secūda est ꝙ fuerunt oēs uel plures eoꝝ in iferiori parte sui oꝝ circuloꝝ: tertia cá est ꝙ talis fuerit cōiunctio quæ icepit a signo aquarii iuxta q̄tuor stellas quæ dicunt' hidria aq̄rii & a quibusdá uocát' effusor aquæ: qa de illis cōpertũ est ꝙ specialẽ effectũ prodigiosũ habent in mouendo aquas & cũ inceperitis & trā fierit in signũ pisciũ aliquod est de triplicitate aq̄a quia illud signũ maximā habet uirtutẽ i illa triplicitate. s. plus q̄ꝫ cancer uel scorpio. Nam tũc oportuit ut triplicitas quæ regnabat ante hoc in mũdo esset aerea & aer hũore & cōuertibilitate iuuat ad multitudinẽ aquaꝝ. Dico autẽ coniunctionẽ aliquá incipere in uno signo & ꝑfici in alio q̄ñ cētra epicycloꝝ uel ipsi epicycli a se accedũt & ipsi plæ conueniunt paulati in alio signo. Quartũ aũt & ultimũ est ꝙ luna fuerit cōfortata uiribus suis i hora coniunctiōis sicut ꝙ ipsa ascēdat a circulo emi sphærii & ꝙ ipsa cōiūctio directe fuerit sup aquā & ꝙ fuerit i die & hora lunæ: tunc enī sine dubio luna habet in se quicqd luis fuit in oībus planetis & mouet tota illo luie sc̄m naturā lunæ & ideo non tunc paulati procedit aqua. Sed q̄si exilit de ītimis terræ uisceribus: hæc albert⁹ ubi supra. Et albu. primo de cōiunctionibus magnis differentia prima dicit ꝙ proprietas signoꝝ inceptionū maiorũ significantiũ tpe cōiunctionis utrorũq̄ altiorum in ariete & in tpe cōiunctionis eorundẽ q̄ñ mutatur a triplicitate in triplicitatẽ hẽt significationem in rebus uniuersalib⁹ ut sunt diluuiia uices & sectæ & similia. Sic itaq̄ patet cá uniuersalis diluuii sūpta ẽ ex corpibus & uirtutib⁹ supercælestibus. Causa uero alia ip⁹ diluuii uniuersalis fuit in istis inferiorib⁹ prout dicit albertus ubi supra. s. ꝙ oportuit tunc ꝑpter motũ aquæ uapores esse plurimos in aere & i ipo uincere uim lũæ & iō fuerũt pluuiæ quæ & uapores aeris in aquá conuerterũt. Secda aũt cá fuit ut essent multi uapores spissi i terra & fortes qui ex terra solida in aquas erũpebāt & de abissis aquas eiecerũt: hæc ergo sũt cāe uniuersalis diluuii aquæ. Et dicit albert⁹ ubi supra in fine huius capituli. 9. ꝙ diminutio illoꝝ ad quod hoc occurrũt facit cām diluuii particularis & erit minus diluuiũ sc̄m ꝙ pauciores cāæ & min⁹ forte comunicant. Aliq̄ autẽ solus uẽtus terremotus facit: facit diluuiũ particulare. Aliq̄ aũt est ibi ua

por & etiá alia uirtutũ cælestiũ sicut dictũ est. Et dicit albert⁹ libro.3.metheorox tractatu.2°.ca.6.q uentus aliqũ intrans & poros terræ cófricans in/cendit ignẽ auripigmenti & sulphuris. Eodẽ autẽ mõ uidemus q mouet aquá undas eleuádo in sup ficie maris. Aliqñ autẽ ex operatione uẽtox unde obuiát undis & fiunt procellæ altitudines mõtiũ adæquátes & de terra qñq; plurimá aquá exsuffiá tes & faciẽtes diluuiũ & submersiones terrax hæc ibidẽ. Et ubi supra ca.17.dicit albert⁹ q effect⁹ ter remot⁹ ẽ iectio aqx de terra cũ fuerint uẽti faciẽ tes terremotũ cõcurrẽtes i loco aqx sub terra Hoc aũt fit multipl'r. Aliqñ enĩ sub fũdo aqx i terræ ũi scerib⁹ stantiũ ul' fluentiũ cõcludit' uẽtus & erũpẽs diuidit terrá q aperit aqs & eicit aquá ipetu suo & sic facit eam aperire. Aliquádo autẽ subuertit ter/ram ita q iferius terræ uẽit superi⁹ & ecõuerso: & hoc fit qñ uentus prio æqualiter ipellit fundũ ali/cuius terræ donec eleuet ipsá & cum fuerit eleua/ta tũc cũ impetu magno egreditur ad latus unum & ideo illud impellitur sursũ & inuoluitur terra & superior superficies inferior efficitur & tunc ad tempus eleuatiónis apparet aqua sed statĩ operitur iterum. Aliquádo autẽ eicit terrá in locũ uicinũ & tũc sub uoragie appent aq státes & fluẽtes. Aliqñ aũt eicit aquá p terræ apturá in tm q submergit lo cũ aliquẽ ul' plura loca. Et aliqñ facit diluuiũ pti/cl'are mai⁹ uel min⁹ scd'z q pl⁹ uel min⁹ eicit de aq. Cã aũt hui⁹ est q aliqñ cõueniũt duo uẽti q fortio rum sũt flat⁹ sicut aqlo & auster sub terra i loco aq rũ multax p dulces tract⁹ terræ ueniẽtes p quos se cũ trahũt plimas aqs & cũ illi uẽti cõueniũt i cõca uitatẽ multæ aq ipulsæ a uẽtis illis ex ipetu tã uẽto rum q; aqx & excindit' loc⁹ & exsufflat' mlta aq subito & fit submersio magna uel pua scd'm quãti tatẽ illax aqx & uentox ipellentiũ eas. Accidit aũt' aliqñ q uẽti isti sub fundo maris aliqñ cõgre/gant' cũ aq uel sine aq & cũ erũpunt diuidẽdo fũ/dum eiciũt mare ultra litt⁹ ad magnũ spatiũ uel p/uũ scd'm quátitatẽ & ipetũ uẽtox. Et hac de cá ac cidit ml'tiplicatio aqx influentiũ licet aliqd ĩcre/menti accidat ex pluuiis qñ. s. multiplicant' supra modũ cõsuetũ & submergũt terras & deiciũt edifi cia. Sed est attẽdendũ q uapor uẽti mouet aliqñ aquá huiusmói quátitate sua & aliqñ qlitate: quãti tate qdẽ mouẽs eicit aquá multá silis & sine ma/gno ipetu. Sed quátitate sola mouẽs eicit aquá sp/sam p riuos & guttas. Aliqñ. aũt mouet & qualita te & quãtitate sil' & hoc mõ eiciens aquá simul cũ inuenit piculosũ facit diluuiũ qd' subitũ est & ipe/tuosũ. Dico aũt qlitatẽ mouẽte caliditatẽ solá. Cu ius exẽpiũ est i artificialib⁹ q si sumat' uas ereũ for te qd' sit itus bñ cócauũ & hẽt puũ foramẽ supra & aliud habeat in uẽtre paruũ. sed maius prio: hẽat uas pedes ita q uẽter ei⁹ non tãgat terrá & ipleat' uas aq & p postea lignis fortiter obstruat' unũquod q; foramẽ ipsi⁹ & ponat' i igne ualde calido gene ratur tũc uapor in uase ita q fortificat⁹ retro erũ/pat; p alterũ foramẽ obstructũ. Et si erũpit supius lõge picit aquá sparsá supra loca adiacẽtia igni. Et si iferius erũpit picit aquá sparsá in igné & ipe tu uaporis picit carbones & cineres lõge ab igne sup circũstantia loca & ió uas illud uulgariter suf flator uocat' & figurat' ad figurá hois sufflãtis. Ex pdictis p; qliter ex uẽtis sub terra fiũt magnæ inũ dationes aqx & qdã diluuia pticularia aq. Aliqñ uero accidunt ibi magni fluxus mariũ qui submer gunt quasdã terras & ciuitates sicut dicit albertus libro prio de pprietatib⁹ elemẽtox tractatu.2.ca. 6. Et intendo dicere qliter fiũt tales magni fluxus scd'm opinionẽ alberti ubi supra & scd'm opinio nẽ albu.3.maioris itroductorii. Sed pri⁹ uolo tan gere cám flux⁹ & reflux⁹ maris scd'm opiniões eo rundẽ. Dic̃ itaq; albu.3.maioris itroductorii.dria 4. & cũ eo cócordat albert⁹ ubi supra ca.5.q accef sio & receſsio maris fit p cõiunctionẽ trium rex. Quax prima est esse loci aq: secũda ẽ esse ipsi⁹ aq tertia est motio aq a luna. Prima náq; est ut cógre gentur aq i locis pfũdis ac locis fractis q; i eis mon tes i locis plimis & diuersis uincerit qa sup plura loca eiusdẽ terræ duricia & dẽsitas ptiũ i qb⁹ ml'ti colligant' uẽti. In terris nanq; duris ac densax p/tium & in locis mõtuosis maxie congregant' uẽti Secda res est ut cõgregentur aq multæ i simili hax loco & stent in tẽpore prolixo. Ná cũ aquæ dui steterint efficiunt' spissæ & salsæ atq; amaræ & na scuntur in eis densi uapores & uenti ppter salsugi nem aquæ & eius amaritudinẽ & ob hoc q delcẽ dit ad eam ex uapore terræ. Ná & uapor aquá ad auget & mouetur tota aqua & calefacit sua põde rositate ac soluitur & spirat atq; ideo indiget loco maiori suo loco prio Tertia ãt cã ẽ motio aq a lũa q quidẽ lũa ut dicit albert⁹ ubi supra mouet & tra hit mirabil'r el'ntũ hũidũ sicut magnes trahit ferx eo q ipsa luna est pria cá humidi aquæi. Et dicit al bu. ubi prius q; cũ fuerit mota aqua p motionẽ lu næ spirat ipsa aspiratio auget in motu aquæ & fle ctũtur uenti qui sunt i superiori pte maris ad eius inferiora & iungitur ipsa motio ipsox uentis qui sunt i terra: errigunt' q; uenti q sunt in ea his q fũt in pfũdo maris ut exeát ex pte locox. Erigit' q; uẽ tus p mot⁹ eius & eleuatiónis aq in sublime. Spirat q; aqua & eleuatur atq; eructat fit q; ex ea accessio siue fluxus nec definit aqua ascendens moueri & spirari p motõnẽ lunæ. Sed cõtinue uẽtus eleuat a quá & mouet: exuentq; ipsi uenti statim & soluũ tur ac spirãt q; diu durauerit lũa ascẽdẽs ab orien te maris petens per mediũ cælũ. Cũq; i medio cæ/lo fuerit accessio crescẽdo pficit' atq; ob hác cãm fi unt i mari & i initio accessiónis uẽti uehemẽter cali di. Cũ autẽ luna a medio cæli recessit reuertit' aq p suã naturã propriã & nõ per lunã ad suum locũ

& fit receſſio ſiue refluxus. Rurſū cū puenerit lūa ad angulū occidentis icipit acceſſio uenire uſq; ue nerit lūa ad imū cælū. poſt hoc reuertit aqua quo uſq; puenerit lūa ad circulū emiſphærii oriēt. Cū q; appuerit luna i circulo emiſphærii orientis re/ uerſa aqua ē ad ſile qđ fuerat. Et i eodē ca. iferius dicit albu. qp i fluminib⁹ & i aquis currentib⁹ & ēt i multis marib⁹ ꝓpter ſubtilitatē aquæ nō accidit acceſſio & receſſio. Cū enī lūa ipſa mouerit ipſa ca lefacit & nō remanet ille calor i eis ꝓpter eoꝝ ſub tilitatē nec fiūt i eis uēti niſi pauci. Aquæ uero dē/ ſæ & ſalſæ uētos & uapores ꝯplimos ꝓpter ſalſu ginē & amaritudinē eaꝝ recipiunt. Cūq; cōmo/ tæ fuerint & caluerint remanet in eis ille calor ꝓ/ pter ſalſuginē & amaritudinē eaꝝ recipiūt auget q; eiuſdē reſolutio augmētationē maximā i aqua: & hæc ē cā fortitudinis acceſſiōis ut dictū ē. Et al bertus ubi ſupra. dicit qp lūa ex hoc qp lumen acci/ pit a ſole facit euaporare uentū q ē i fundo maris Et hoc cōtingit trib⁹ đ cauſis: q̄ꝝ una ē qp lumē lu næ eſt acceptū a ſole & ſua caliditate ſubtiliat ua/ porē groſſū i mari q uapor ſubtiliat⁹ q̄rit dilatari & extrudit aquam de profundo. Secūda cā ē ipa natura lunæ quæ mouet elemētū hūidū: & iō quā do occurrit ei aqua motu ſuo calefacit & mouet uaporē q querēs reſolui dilatat & extrudit aquā Tertia cā eſt ſitus lūæ i circulo emiſphærii. Cū. n. aſcendit in q̄rta oriētis eleuat cū ipſa aqua & ex/ trudit i q̄rta occidētali ꝓput dictū ē: Et qñ lūa diu tius manet ſuper terrā q; ſub terra tūc fit tps ꝓlixi⁹ acceſſiōis & receſſiōis primaꝝ q; ſecūdaꝝ. Et qñ diutius luna manet ſub terra q; ſup terrā tūc fit ecō tra. Silr ſi prim⁹ plus tardat i oriētali q; i occētali: tūc tps acceſſiōis prīæ eſt ꝓlixi⁹ q; acceſſiōis ſecun dæ. Et ſile iudiciū ē de tpe acceſſiōis cōpato ad tē pus receſſiōis: hæc albertus. Et albu. ubi ſupra po nit duas cās initii aſcenſiōis & ei⁹ duratiōis cū lu/ na ea occidente ad imū cælū puenerit. Quaꝝ pri ma cā ē qa linea oriētis ē i directo lineæ occidētis & oīs q̄rta circuli ab oriēte i mediū cælū ē in dire cto illi⁹ q̄rtæ q̄ ē ab occēte ad imū cælū. A cōcor/ dia ergo q̄rtæ q̄ ē ab oriēte i mediū cū q̄rta quæ eſt ab occēte i imū cælū cōuenit ut eaꝝ acceſſiōes & receſſiōes in quātitate cōſiles iueniāt. Secūdā cāz ponit albu. eo qp ſicut aſcēſiōes oīum ſignoꝝ i oī regiōe i medio cælo & i imo cælo iueniūt cōſiles i circulo directo ſic & eoꝝ deſcēſiōes unde & ſilr & iſtud ſignū qđ occidit occidit ꝑ ſiles aſcēſiōes illius ſigni qđ oriť & ſic opať ſignū i occidēte ſi cut ſignū opať qp aſcēdit & ꝓficiſcit ad mediū cæ lū & ad angulū terræ ꝑ ſiles aſcēſiōes i circulo di/ recto. Iō cū uenerit luna ad gradū occidētis alicu ius maris incipit acceſſio quēadmodū incepat dū uenerat ad gradū oriētis & durat quouſq; deuene rit luna ad imū cælū: & ex conſili cā fit receſſio dū mouet luna ab imo cælo ad oriēte. Has uero du/ as cās ſecūdi fluxus & ſecūdi refluxus maris quas ponit albu. nō multū approbo nec reputo multū rōnabiles nec intēdo determiare ad pns: ueritatē i ea parte nec ſcio nec ſufficio nec ad me ptinet. ſz ſufficit recitare dicta albu. & alberti de cāis fluxus & reflux⁹ maris q; iteralios de illa materia maxie ptractant. Sed i quodā libro q aſcribit a rato & q ſic icipit. Quicūq; ſphæræ mūdāe rōez &c. Ibi dē in. 2. lib. ca. de occeano dicit qp occean⁹ tranſit ſub zona aduſta ſupiora terræ & inferiora maxis circūcigēs aqs rectoq; trāite mediū diuidit orbē. Et ab illo generali occeano. q̄ttuor refuſiōes oriū tur duo. ſ. ab oriēte. & duo. ſ. ab occidēte q̄ꝝ utri q; alia ad aquilonē & alia ad auſtrū refundūt. ſic q; iuicē ſibi obuiātes qp i mari curſu ītermiſcēt: & ex hoc fit aquaꝝ colliſio a plimis occeani acceſſio & receſſio eſtimata q̄; quotiēs i mare noſtrū .ſ. in anguſtiora facta cōtigerit aduenire aduertēdū ē hoc fieri ex refuſiōib⁹ p̄dictis quas occeanū uulg⁹ cōſueuit nuncupare. Iō. ſ. ex eis noſtrū ifluit mare hæc ibidē. Et quædā maria accedūt & recedūt bis oī die & q̄dā ſonū cū menſe faciūt unū acceſſū & unū receſſū: & q̄dā ſtāt & nec accedūt nec recedūt unq̄: & tempus initii actionis etiā maris in regio ne una eſt tēpus initii receſſionis maris in regione altera ubi utrunq; mare bis accedit & recedit i die quoꝝ omniū cās ponūt albu. & albertus i locis ſu pradictis. Multæ quædā aliæ cāe fluxus & reflux⁹ maris ponunt ab eiſdē: & ſilr ab Aꝝ. 2. metheo/ rorum. & ēt ab aliis philoſophis quas ad pns di mitto. Volo āt mō aliquid tractare de cauſis for titudinis fluxus maris. unde magnæ iundationes & terraꝝ ſubmerſiōes & quædā diluuia particu/ laria quādoq; cōtigūt. Albu. uero ubi ſupra. dria 5. Et ſilr albertus ubi ſupra. ca. 6. multas cās ponūt fortitudinis ſiue fortificationis fluxus maris de q bus tm̄. quattuor cauſas ad pns intēdo ponere iu xta intentionē tā albu. q̄ alberti. ubi ſupra. quaꝝ prima cā eſt diſtantia lunæ a ſole. Cū enī luna ē i eodē loco zodiaci cū ſole tūc illi duo cōiūcta uir tute mouēt mare: & iō cū cæteris cauſis exiſtenti/ bus paribus cōfortatur acceſſus aquæ: qñ aūt rece dit luna tūc ē parū luis ſolis in luna & nō hēt ſibi coniunctū ſolē: & iō tunc debilitat acceſſus quo/ uſq; luna diſtiterit per quartā cæli a ſole & fuerit dimidiata luie & cōfortabit lumē ei⁹ & cōforta bit ēt acceſſus maris & nō deſinet cōfortari dōec lūa ſit plena & tūc maxie cōfortat acceſſus & re/ ceſſus debilitatur. Cum autem lumen cadit a ple/ nilunio incipit debilitari acceſſus donec iterum luna ſit dimidiata & tunc parum confortabitur per angulum lunæ qui eſt rectus. Quarta autem pars circuli ſubtenditur angulo recto ſiue cen/ trum exiſtenti: & tūc iterum debilitabitur acceſ/ ſus donec ſit luna cum ſole: tamen creſcente lu/ mine in luna ſemper eſt fortior acceſſus maris q̄;

decreſcẽte luíe ei⁹. Oís enĩ uirt⁹ creſcẽs potẽtior ẽ ad operandũ q̃ eadẽ in eade quãtitate decreſcens Secũda aũt cã fortitudinis acceſſus maris eſt pro/ pinquitas lunæ ad mare: & hoc accidit qñ ipſa in eccentrico & i epicyclo ſuo deſcendit uerſus ter/ ram. tũc enĩ eſt fortior motor ei⁹ in mari q̃ qñ in eiſdẽ circulis aſcẽdit: & ſi deſcẽdat i eccẽtrico & a/ ſcendat i epicyclo ſuo cõfortat᷑ adhuc motus eius licet nõ adeo fortis ſicut qñ i utroq; circulo deſcẽ dit. Tertia aũt cã eſt acceſſus lũæ ad zenith capitũ eoꝝ qui ſunt maxie iuxta mare qđ accedit uel re/ cedit: hoc aũt accidere põt duob⁹ modis: ut. ſ. ſi la titudo eius fuerit ſeptẽtrionalis uel ſi ipſa fuerit in ſignis ſeptẽtrionalib⁹. Et hoc ítelligendũ eſt de no bis qui habitamus circa tropicũ æſtiuũ uerſus ſe/ ptentrionẽ. Quarta aũt cã eſt fortitudo lũæ ex tri b⁹. ſ. ex loco cæli i quo fuerit & ex ſtellis fixis ſigni ficantib⁹ aquas ſiue effuſionẽ aquæ ſiue humidu; & ex pl̃is licet eadẽ ſignificantibus. Quãdo enĩ lu na fuerit in ſignis aquaticis & p̃cipue i piſcib⁹ uel i aquarii fine cõfortabit᷑ eius effect⁹ in mari. Si etiã fuerit luna cũ ſtellis fixis ſignificantib⁹ iundatões aquaꝝ ſicut ſunt ſtellæ q̃ttuor quæ ſũt iuxta aq̃ ef/ fuſorẽ uel ſicut ſũt pleiades & aliæ ſtellæ multũ hu midæ tũc magis adhuc cõfortabitur effect⁹ lũæ, ſu p̃ maris acceſſũ. & p̃cipue ſi luna deſcẽderit in cir culo ſuo. Et ſi cũ hoc alii pl̃æ duo uel tres uel q̃ttu/ or uel qnq̃. uel oẽs ſil᷑ cõiũcti fuerint i ſigno hũi/ do & ſtellis fixis uehemẽter hũidis: & maxie ſi tũc luna ei iungat᷑. Et ſi tũc pl̃æ uel oẽs uel plures eoꝝ fuerint deſcẽdẽtes i circulis ſuis. Si ergo hæc oía ac ciderint ſimul erit acceſſus maris intollerabilis & diu durans & fortiſſim⁹ ita q̃ ſubmerget q̃dã lo/ ca uicina niſi p̃ accidẽs impediat᷑ p̃pter loca cõca/ ua i quib⁹ recipit᷑ mare exiens uel p̃pter aliqđ ac/ cidẽs. Iſtis igit᷑ cauſis ſic determinatis cõſiderãdũ ẽ ſi pl̃es eoꝝ cõicant in uno uel pautiores. & ſcđ; hoc iudicandũ ẽ de acceſſu maris uel de ei⁹ receſſu hæc albert⁹ ubi ſupra. Et ſil̃r cõcordat albu. ubi ſu pra. Cã aũt præter has q̃ttuor p̃dictas ẽ in iſtis in/ feriorib⁹ & ẽ uent⁹ adiuuãs uel impediens acceſſũ maris eleuatũ de profundo maris uel flans i terra ab aliquo q̃ttuor angulo⁹ mundi. Qualiter aũt huiuſmodi uẽtus iuuat uel ipedit acceſſũ maris ſa tis manifeſtãt albu. & albert⁹ í locis p̃allegatis & pro parte dictu; eſt pri⁹ i hoc cap. Aliæ ẽt cãæ ab iſtis i ã dictis ponunt᷑ ab albu. & alberto. ſ. fortifi catiõ is acceſſus maris q̃s dimitto ad põs: & ſuffi ciũt mihi cãæ iá dictæ. ¶ Dicto đ diluuio aq̃ mõ reſtat loq đ diluuio ignis. Et nota q̃ diluuiũ ignis duplex eſt ſicut & diluuiũ aquæ. quoddã enĩ dilu/ uiũ ignis particulare & quoddã ul̃e. Diluuiũ ignis ul̃e erit in finali iudicio qñ oía q̃ttuor elementa & oía cõpoſita ex eis p̃ ignẽ erũt purgata ſicut oſten ſũ eſt inferius. Diluuiũ particula re ignis prout di cit albertus lib. prĩo. de proprietatib⁹ elemẽtorũ. tractatu. 2. c. 12. eſt qñ excitat⁹ ignis a luíe ſolis & ab aliis ſtellis exſiccat ícẽdit climata calida & non tempat: ſed iordíate calefacit climata frigida. Pri mo itaq; determinádũ ẽ de diluuio ul̃i ignis q̃ aũt í iudicio erit diluuiũ ignis multis auctoritatib⁹ ſa/ cræ ſcripturæ probari põt. primo uidelicet p illud iſaie. ca. ulti. Ecce dñs i igne ueniet & q̃ſi turbo⁹ q̃/ drigæ ei⁹ reddet & ídignatiõe furorẽ ſuũ & incre pationẽ ſuã i flãma ignis quẽ i igne dñs iudicabit: & amos. 7. Ecce uocabit ignẽ ad iudiciũ dñs deus Et primo pſal. 49⁹. ignis in cõſpectu ei⁹ exardeſcit Itẽ pſal. 96. Ignis ante ip̃m p̃cedet & inflãmabit i circuitu inimicos ei⁹. Et ſecũda petri cap. ulti. cæli erũt i terra per aquã cõſiſtens uerbo dei p quod il le tũc mũdus aqua mũdat⁹ periit. Cæli aũt qui nũc ſunt. i. ſecđm gloſam cæli aerei íferiores & terra eo dẽ uerbo repoſiti ſunt igni reſeruati i diẽ iudicii. Et inferius in eodẽ cap. dicitur. adueniet dies dñi ſicut fur ueniet in quo cæli magno impetu tranſi/ ent. elementa uero calore ſoluentur: terra autẽ & quæ in ipſa ſunt exurent᷑. Cũ hic ergo omnia diſ/ ſoluenda ſunt quales oportet nos eſſe i ſanctis cõ uerſationibus & in pietatibus expectantes & p̃/ perantes in aduentũ dei per quẽ cæli ardentes ſol/ uentur & elementa ignis ardore tabeſcent. nouos enim cælos & nouã terrã per promiſſionẽ ipſi⁹ ex pectam⁹ in quib⁹ iuſtitia habitat. Et prĩo ad corin thios. 7. cap. ſuper illud præteriit figura huiuſmõi &c. dicit gloſa q̃ pulchritudo huius mundi mun danorũ ignium conflagratione peribit. Et huic concordat auguſtinus. 2⁹. de ciuitate dei. capi. 16. dicens q̃ figura huius mundi in finali iudicio mũ danorum ignium conflagratione peribit ſicut fa ctum eſt mundanarum aquarum inundatione di luuium. Et gloſa ſuper illud ſecundo de theſalo/ nicẽn. 4. In flãma ignis dantis uindictam &c. di/ cit q̃ ignis in mundo præcedit xp̃m uenturum ad iudicium tantum ſpaciũ aeris occupans quan/ tum occupauit aqua in diluuio. Sed dicit beda ſu per geneſim & allegat magiſtrum. 2. ſententiarũ. diſtinctione. 17. q̃ aquæ diluuii aſcenderunt per quinq̃ cubitos ultra cacumina altiſſimorũ mon/ tium. Ignis ergo ante ſecundũ aduentũ chriſti tan tum ſpacium aſcendet. Et ioſephus libro prĩo de antiquitatibus. ca. 2. dicit adam prædixiſſe exter minationẽ omnium reru; : unam ignis uirtute al tera uero aquarum ui ac multimode fore uenturã.

Item dicit ioſephus ibidem q̃ filii ſeth ante dilu uium aquæ diſciplinam rerum cæleſtium & or/ natus earum primitus inuenere. & conſangui/ neus eius exiſtens muſicam inuenit: & ne di/ laberentur ab hominibus quæ ab eis inuenta ui/ debantur aut anteq̃ uenirent ad cognitionm de/ perirent cum prædixiſſet adam exterminatio/ nem rerum omnium: unam ignis uirtute alteram uero aquarum multimode fore uenturam: &

dicit ibi qꝫ filii seculi discursū regē celestiū primitꝰ iuenere & cū sāguineꝰ eius tubal musicā iuēit & ne depirent ea q̄ p aquā & ignē ut adā p̄dixit fecerūt duas colūnas aliā quidē ex lateribus & aliā ex lapidibus in ambabis q̄ iuenerat cōscripsere: ut & si cōstructa laterib⁹ exterminaret ab himbrib⁹ lapidea permanēs p̄beret hoīb⁹ scripta cognoscere si mul: & quia lateraliter aliā posuerūt quæ tñ lapidea permanet hactenus ī terra siriæ: hæc Ioseph⁹ ibidē. Et iulius firmicus lib.3.in principio: & hermes trimegistus.lib.2.in principio dicūt

ē futurā per duplex diluuiū si per cirosim & p cathaclismū.i.per diluuiū ignis & per diluuiū aq̄. Et scriptura dicit: qui uenturus est iudicare uiuos & mortuos & seculū per ignē. Et ex his oībus auctoritatibus prædictis & multis aliis patet qꝫ in finali iudicio mundus iste īferior per diluuiū ignis erit purgatus. Et dicit thomas de aquino sup distīctiōc.48.quarti libri sententiarū qꝫ ista mūdi purgatio finalis erit ab infectione ex culpa relicta & ī puritate cōmixtionis & erit dispositio ad gloriā. Et aug.de ciuitate dei.cap.16.dicit qꝫ illa cōflagratio mundana elementoꝝ corporaliū qualitates que nostris corporibus cōgruebant ardendo penitus interibūt: atq; ipsa substantia eas q̄litates habet quæ corporibus īmortalib⁹ mirabili īmutatione cōueniant ut.ſ.mundus ī melius īnouat⁹ aperte accōmodet hoībus ét carnæ ī melius īnouatis. Et dicit thomas ubi supra.qꝫ post illā ignis cōflagrationē manebunt elementa quantum ad substātiam & qualitates coꝝ proprias. Sed purgabunt ab infectiōc quā a peccatis hominū contraxerunt & ī eis accidit: quia iā cessante motu primi mobilis eo qꝫ cælū ex tunc stabit in inferioribus elementis mutua actio & passio eē nō poterit. Et hæc augustinus appellat qualitates corruptibiliū elementoꝝ.ſ.īnaturales dispositiōes eorū scd̄z quas corruptioni appropinquant. Itē dicit thomas qꝫ ī illa purgatione totuz qd̄ ē fœdū ad locū damnatorū congregabit. unde & ibi non erit purgatio sz ad illū locū perducent totius mundi purgamenta

Itē dicit thomas qꝫ cōueniētissime fiet prædicta finalis purgatio ab infectione ex culpa & dispositio ad gloriā per ignē propter tres causas. Primo quia ignis cum sit nobilissimus elementoꝝ habet naturales proprietates sil'iores proprietatib⁹ gloriæ ut maxime patet de luce. Secūdo quia ignis nō ita recipit cōmixtionē extranei propter efficaciaz uirtutis actiuæ sicut alia elementa. Tertio qa sphæra ignis ē remota a nostra habitatiōe: nec ita cōis est nobis usus ignis sicut terræ & aquæ & aeris. unde non ita inficitur & præter hoc hēt maximam efficaciā ad purgandū & ad diuidendū subtiliando. Itē dicit thomas ubi supra.qꝫ illa cōflagratō ignis scd̄m rei ueritatē quantū ad sūū initiū iudicium præcedet qd̄ patet ex hoc qꝫ mortuoꝝ resurrectio iudiciū p̄cedet ut patet per illud prīo ad theo solaniceñ.4.c.qꝫ illi qui dormierūt rapient ī aere obuiā xp̄o ad iudiciū uenienti. Simul autē erit resurrectio cōis & corpoꝝ sāctoꝝ glorificatio. sancti enī resurgentes corpa gloriosa reassumēt ut p3 per illud prīo ad corinthi.15.c. sci autē innobilitate surgēt ī gloria. Sil'aūt cū corpa sanctoꝝ glorificant & tota creatura suo mō renouabit ut p3 p illud ad romanos.8.qꝫ ipsa creatura liberabitur a seruitute corruptionis illibatæ gloriæ filioꝝ dei. Cū ergo cōflagratio mūdi sit dispositio ad renouationē prædictā: ut ex dictis p3 manifeste potest colligi qꝫ illa cōflagratio quo ad purgationē mūdi iudiciū finale p̄cedet. Sed quo ad aliquē actum q.ſ.ē inuoluere malos iudiciū sequet. Et ille ignis quantū ad hoc qꝫ iudiciū p̄cedet aget ut īstrumentū diuinæ iustitiæ: & iteꝝ p uirtutē naturalē ignis quantū ergo ptinet ad uirtutē naturalē eiꝰ sil'r aget in bonos & ī malos q uiui reperient utraq; corpa in cinerē resoluēdo. Inquantū uero agit ut instrumentū diuinæ iustitiæ diuersimode aget in diuersos quātū ad sēsus pœnā: mali enī p actionē ignis cruciabunt: boni uero ī qb⁹ nec purgādū īuenietꝰ oīo nullū dolorē exigue sentiēt sicut nec pueri sentiebant ī camīo danielis. Tertio q̄uis eorū corpa nō seruent integra sicut puerorꝝ seruata fuerūt & hæc diuina urtute fieri potuit ut sine dolorū cruciatu resolutionē corpoꝝ patiant. Boni uero ī q bus aliquid purgandū inuenietur sentient cruciatū doloꝝ ex illo igne plus & min⁹ p meritoꝝ diuersitate. Et post ille ignis in dānatos augetꝰ. Sed oēs boni hēbūt corpa impassibilia: hæc sanct⁹ thomas ubi supra. ¶ Mō restat īuestigare cās diluuii ignis: sed prīo uidendū est de natura solis motore igne. Dicit itaq; albert⁹ lib.prīo.de ꝓprietatib⁹ elemētorū.tractatu.2.ca.12.qꝫ sicut luna hūidū aqueum mouet: ita sol hēt mouere ignē. & qnq; residui plā hūt mouere aerē. Itē dicit albert⁹ qꝫ ignis p/prietates ī terras diffundunt plus & min⁹ scd̄z qꝫ sol ascendit ad aquilonē ī zodiaco uel descendit ī meridiē in eodē. & scd̄m qꝫ ꝓpendiculariter incidit terris & oblique: & scd̄m qꝫ est ī inferiori pte eccentrici sui magis calefacit ī superiori & scd̄z qꝫ est in loco alto sphæræ circuli signoꝝ. Sic itaq; p3 q̄ sol q̄ttuor modis magis feruet super unā regionē q̄; sup aliā scd̄m diuersos motꝰ solis. ſ. accessus ad zenith capitū & rectitudo anguli uel ul'r loquēdo quātitas anguli scd̄m qꝫ radi⁹ ei⁹ īcidit terræ & arctitudo sphæræ sicut ē subiectū tropicis in q̄bus diu manet sol circa locum eundē & depressio solis ad terrā. Ex loco aūt ī quo est sol hēt adintoriū caloris a supiore p stellas fixas calidas aliq̄ sub q̄bus ē sicut qñ ē ī leone & iuuat a stella q̄ dicit canicula. Et aliq̄ hēt adiutoriū p pl'as & maxīe per martē cui⁹ maxīa ē cal'itas & siccitas lz át mars cl'ior ē q̄; sol: ñ tñ attribuit sibi mouere ignē sz soli &

hoc dicunt quidá contingere ex magnitudie corporis solis: & quia magis est ꝓpinquus ad ignem & iō fortius mouet ipsum q̄ mars hēt etiá lumen a se qđ nō habet mars. Iuppiter aūt coadiuuat sole temperate incendere intēperate sicut & est incendiū martis non est iouis. Patet ergo scđm albertū ꝙ sol ex eius calore & siccitate hēt mouere ignem per radios suos generando ignē in istis inferioribus. De diluuio aūt ignis & de cā eius diuersi diuersimode sentiebāt. Dicit enī plato in thimeo libro primo ꝙ exorbitatio solis & planetarum fuit causa diluuii ignis & inducit fabulā de phœtōte qui fabulose filius solis dicitur & in ueritate calor solis ē. Dicit itaq; plato phœtōtē quendā solis filium affectantē officiū patris currus ascendisse lucidos nec seruatis solennibus aurigatiōis orbitis exusisse terrena ipsūq; flāmis cælestibns cōflagrasse: fabula quædá putat̄ sed est res uera. fit enī lōgo interuallo mundi circūactōis exorbitatio quā iflāmationis uastitas cōsequitur necesse est: hæc plato ibidē. Alii aūt ad atlātem quæ axē cæli fert̄ portare aliq̄n remittere dicunt axē inferius & aliquādo porrigere superius & exinde pueninire terris uel imenses calores uel imoderata frigora. Et dicit albert⁹ ubi supra: ꝙ hæ opiniōes sunt falsæ: quia compertum est solē nunq̄ relinquere uiam quæ est inter tropicos nec plus declinare ad unum polum q̄ ad alterū. Et sanctus thomas ubi supra recitat tres opiniones de illo diluuio ignis & duas earūdem opinionū reprobat: sed tertiā magis approbat. Dicit itaq; ꝙ quidā dicunt ꝙ ignis in sphæra sua existens descendet ad purgationē mundi. Modū aūt descensionis ponunt per multiplicationem ignis. Ignis enī undiq; oppositō combustibili augmentat̄. & hoc præcipue ét fiet quando ignis exaltabitur super oīa alia elementa. Sed contra hoc arguit thomas eo ꝙ ignis ille non tantū descēdet. sed etiam a sanctis ascendere prohibetur ut patet ī glosa prima petri. tertio ubi dicitur ꝙ tantū ascēdet iudicii ignis quātū aquæ diluuii. & hoc ibidē allegatum est prius in glosa secunda ad tessaloni. ceñ. ex quo uidetur ꝙ ille ignis circa locum mediū aeris erit generatus: & propter hoc etiam alii dicunt ꝙ ignis ille generabitur circa locum terræ ex congregatiōe radiorū cælestium corporū sicut uidemus ꝙ congregabuntur in speculo comburente: tunc aūt loco speculorū erunt nubes cōcauæ ad quas fiet radiorū reuerberatio. Sed illud etiā non minus conueniens quia cū effectus cælestium corporū sequantur determinatos situs & aspect⁹ eorum. Si ex uirtute corporum cælestium ignis ille generaretur esset notum tempus illius purgatiōis considerantibus motus astrorū q̄ auctoritati scripturæ repugnat. Sed aliā causam ueriorē istis prædictis ponit albertus in loco p̄allegato dicens causam incendii esse congregatam ex. 5. uidelicet ex coniunctione solis & martis & iouis: & ex loco coniunctionis eorundem ut uidelicet sit in cācro inter cor leonis & cancrum: & ex dyametro solis & martis ſt uidelicet uterq; & etiā iuppiter sit in inferiori parte orbium suorum: & illud quod dicit de cancro intelligit albertus non de spacio signi cancri. sed de imagine eius. Imago enim cancri in cælo est breuis ualde & non longe distat ab ipso cor leonis in parte una & quædā stella rubea quæ est in geminis est de natura martis in parte altera & canicula est prope ī parte tertia. ad medietatem aliquantulū. Ex ipso autem loco licet imago sit aquæ qui tamen ꝙa est paruarū stellarum & obscurarum non multum impedit sed promouet plus quia sol ibidem diu figit radios suos terræ ꝓpter illud pūctū terræ propter sphæræ artitudinem quæ est maxima causa incēdiorū: propterea si sol sit tunc in inferiori parte circuli sui proximior ei rit terris & alii planetæ similiter calidi operabuntur & incendiū non impediente natura cancri. Est enim imago breuis cui statim cōiungitur imago leonis & leo ingerit ei uires suas: eo ꝙ in ipso est calor in sūmo eo ꝙ sit de triplicitate ignea. Est autē quartū ꝙ sol & planetæ calidi non sunt impediti a stellis frigidis sicut a saturno luna & uenere & præcipue a saturno. Et quintū est ꝙ hæc cōiunctiō sit cum permutatione triplicitatis saturni & iouis: tunc enim magna accidentia producit: licet autē forte si omnes septē coniuncti sint tamen si tres prædicti habuerint uires oēs alias ī suas proprietates conuertent: & hoc erit si aliæ stellæ frigidæ sint in suprriori parte augiū suarum. ille autē inferiori quia etiam licet saturnus sit fortior ioue iuppiter tamen maior quantitate est & sol maior est quantitate q̄ aliquis aliorum. Contingūt autem hæc prædicta rarissime & ideo rarissime fit diluuiū ignis: & hoc est ꝙ uocauerunt antiqui longā exorbitationē. Auges enī omnes planetarum mouentur in. 200. annis uno gradu preter augem lunæ: & ideo diu currit orbis anteq̄ exorbitet ut communicent tres auges planetarum calidorum. Et hanc naturā esse uniuersalis diluuii ignis causam existimat: albertus. Sed contra istaꝫ causam diluuii ignis posset adduci illa ratio quaꝫ adducit sanctus thomas contra illam opinionem dicentem diluuium ignis generari ex congregatione radiorum corporum cælestium. quia. s. dato illo sequitur ꝙ ex uirtute corpornm cælestium illđ diluuium generabitur & tunc esset notum pariter astronomis tempus illius purgationis. Idem argumentum potest fieri contra prædictam opinionē alberti: & per eum corpora cælestia erunt causæ illius diluuii & sic pronosticari poterit ab astronomis: qđ reputant sancti pro inconuenienti maximo. Sed huic responderi poterit ꝙ non sequitur si istud diluuium ueniat ex uirtutibus super

exlestium ꝙ possit pronosticari per astronomiã sicut expresse patet per unã opinionem de cã diluuii ignis quẽ sanctus thomas ubi supra reputat fore uerã. dicit enĩ ꝙ alii sequentes augustinũ dicunt ꝙ sicut mundanæ aquarũ inundatione factum est diluuiũ aquæ ita mũdanorũ igniũ conflagratiõe figura huiusmodi peribit. ut dicitur. 2. de ciuitate dei. c. 16. Ista ãt cõflagratio dicit thomas. nihil aliud est q̃ congregatio oĩum cãrũ superiorũ & inferiorũ quæ ex natura sua habent uirtutẽ igniendi: quæ quidẽ congregatio nõ naturali cursu rerum. Sed uirtute diuina fiet & ex oibus istis cãis sic congregatis generabitur ignis qui faciẽ mundi huius exuret: & hanc opinionẽ reputo fore uerã. Et si militer sanctus thomas ipsam magis approbat unde rationabiliter põt dici ꝙ diluuiũ uel ignis ꝙ in finali iudicio purgabit mundũ fiet ex oib⁹ illis causis sup̃er cælestib⁹ q̃s posuit albertus ac ẽt ex oibus aliis causis incendii prout dicit sanctus thomas. Sed quando eueniet istud diluuiũ ignis per sciam astronomiæ nõ poterit ꝓnosticari eo ꝙ solũmodo ex diuina prouidentia oẽs causæ prædictæ sil̃ concurrent & non ex cursu naturæ. Et hæc dicta sufficiant de diluuio ignis uel̃. Diluuia uero particularia ut uidelz q̃n excessiue exurũt̃ quædã climata calida siue quædã regiones calidæ & ẽt climata siue regiones. frigidæ quædã ĩtemperatæ calefiunt proneniũt q̃nq; ex quibusdã ꝑdictarũ cãrũ q̃s recitauit albertus. ita. s. ꝙ nõ oẽs ꝑdictæ causæ concurrãt sed quædaz eaꝝ: & scd̃m ꝙ plures earũ uel pauciores cõcurrũt fiunt diluuia particularia maiora uel minora siue adustiões maiores uel minores in quibusdã climatib⁹ & regionib⁹ scd̃m ꝙ illa climata siue illæ regiones plus uel minꝰ appropinquant soli & planetis. Et dicit albertus ubi supra. ꝙ diluuiũ ignis nõ hẽt aliquã cãm efficientez in istis inferiorib⁹ sicut hẽt diluuiũ aquæ quia multa iferiora nõ possiunt mouere ignẽ nec uapor eorũ est ignis a natura: sed potius cõtrariat̃ igni. Si qui aũt uapores exigui eleuentur illi erũt in uisco sa materia ualde & igniti cõuertent̃ ĩ stellas discurrentes & a sub & hui⁹ modi nec ex eis generabit̃ ignis comburens ista inferiora. hæc de causis diluuioꝝ aquæ & ignis tã uniuersaliũ q̃ particulariũ ad præsens dicta sufficiãt. Et nota ꝙ ĩ hac distinctione nõ intendo ponere regulas particulares de diluuiis uniuersalib⁹. sed solũ de diluuiis particularibus. nec intendo põere hic regulas ꝑticulares de diluuio ignis: sed solũmodo de particularibus diluuiis aquæ particulares regulas astronomiæ in hac distinctiõe compilabo eo ꝙ diluuia particularia aquæ siue magnæ ĩundationes aquaꝝ ex terremotibus frequentissime contingunt ut patet ex p̃dictis. Et regulæ particulares de diluuiis particularibus ignis siue de caloribus & adustionibus excellentibus ponuntur prius in distinctione prima huius tractatus secundi. Et ideo in hac distinctiõe ponã regulas particulares de terremotib⁹. una cũ regulis particularib⁹ diluuiaꝝ particulariũ aquæ. & finitur hoc capitulũ.

¶ Capitulum. 3. qualiter pronosticandum est de terremotu & diluuiis per orbes magnos coniunctiones magnas & per eclipses luminarium.

REstat modo ponere regulas particulares de terremotu & diluuiis & primo ponã tibi regulas particulares eorundẽ accidentiũ sumptas ex principio orbis magni & ex cõiunctionibus magnis & ex eclipsib⁹ luminariũ. Pro quib⁹ sciẽdũ est ꝙ prio oz te inuestigare dominiũ orbis magni in quo fueris iuxta doctrinã traditã in tractatu primo huius libri. distinctione pria. cap. 4. Itẽ oportet te inuestigare diui sorẽ anni tui & signũ profectionis orbis magni ĩ quo fueris: & gradũ profectionis prout dictuz est sufficiẽter ubi supra. Habito ergo dñio orbis magni in quo fueris. inuestigabis ẽt dominiũ magnæ cõiunctiõis. & sil̃r dñium eclipsis luminariũ si habuerint significationẽ sup̃ illo tpe pro quo uoluerispronosticare de terremotu & diluuiis. dñia uero coniunctiõis magnæ & eclipsis luminariũ scire poteris per ea quæ tibi dixi in tractatu prio di stinctiõib⁹. secũda & tertia. Dico itaq; ꝙ scdz sẽtẽtiã albu. 5. de coniunctiõib⁹ magnis. dría. 3. mars cũ fuerit dñs orbis magni aut alicuius cõiunctionis magnæ: aut cũ fuerit diuisor alicuius anni orbis magni: aut cũ fuerit dominus eclipsis alicuius luminariũ & fuerit eius significatio in aere. significat uehementiã terremot⁹. Itẽ scd̃m ptol. 2. quadripartiti. ca. 8. & scd̃m albu. 5. de coniunctiõib⁹ magnis. dría. 5. Mercurius cũ prædictũ dñium obtinuerit faciet terremot⁹ multos. Pz ergo ꝙ mars & mercurius cũ prædictũ dñium obtinuerit significãt terremotus. Saturn⁹ ẽt terremot⁹ efficit naturaliter scd̃m ꝙ dicit alkindus in fine libri nouẽ iudicũ. Isti ergo tres pl̃æ cũ prædictũ dñiũ obtinuerint terremotus efficiẽt & præcipue in terris meridionalib⁹ ubi fieri solẽt terremotus. In terris uero septentrionalib⁹ & præcipue ĩ fine septimi climatis. & in anglia & in scocia & in aliis regionibus multũ propinquis polo boreali non ita frequẽter accidunt terremotus sicut dictum est in capitulo primo huius distinctionis: & ideo omnes regulæ de terremotibus maiorem habent significationẽ in terris meridionalibus q̃z in terris septentrionalibus. Item scd̃m ptolemæum ubi supra. saturnus cum prædictum dominium obtinuerit & fuerit eius significatio in mari & ĩ aquis faciet in mari magnos fluxus & riui crescent multum & erunt multæ submersiones ex magnis pluuiis & ex

magnis aquis. Itē ſcd̄m hali ſup. 2. quadripartiti ptolemæi ca. 8. Mercurius cū prædict̄ū dominiu3 obtinuerit accidet ſubmerſio ciuitatū quarūdā ter remot⁹ & ſimilia. Luna uero cū prædict̄ū dn̄iu3 obtinuerit ſignificabit nimiā ſuperhabundātiam pluuiarū ꝓut dicit albu. 5. de cōiunctionibus ma/ gnis. differentia: 6. & quia ipſa ſpecialē ſignifica/ tionē hēt ſup humidū aqueū mouēdo .ſ. aquas & cāndo flux.is maris ſicut allegatū eſt in.ca. p̄ceden te ab alberto ī libro de ꝓprietatib⁹ el'entorū . Ipſa ergo cū prædict̄ū dominiū obtinuerit ſignificabit quædā diluuia particularia & magnas iundatiōes aquarū & magnos fluxus maris & p̄cipue ſi ipſa fuerit cōiuncta planetis & ſtellis fixis humidis & fuerit in loco cæli humido ut ī aquario & in piſci bus. Itē ſi ipſa fuerit in ſignis ſeptentrionalib⁹ & fuerit eius latitudo ſeptētriōalis: & ſi cū hoc hūe/ rit alias cōditiōes req̄ſitas ad mouēdū aquas quæ cōdictiones ponunt̄ pri⁹ in ca. īmediate præcedē te. Venus aūt nō obſtāte q̄ ſignificet pluuiā iꝑa ta men p̄dict̄ū dn̄iū obtinens nō ſignificabit diluuia nec inūdatiōes aquaꝝ magnas. Patet ſil'r ex præ dictis q̄ ſaturn⁹ & luna cū p̄dict̄ū dn̄ium obtinue rint ſignificabūt magnas iundatiōes aquarum & ſubmerſiones quarūdā terraꝝ ciuitatū & diluuia quædā particularia. Et albu. 5. de coniunctionib⁹ magnis. dria. 1: dicit q̄ ſaturn⁹ ſi p̄dicto mō dn̄et̄ & fuerit ī geis ſignificabit mltas niues & uehemē tiā aquæduct⁹ ꝓpter eas. Et ſi fuerit eius latitudo ſe ptētriōalis ſignificabit terremot⁹ & uētos ualidos

Itē ſcd̄m albu. ubi ſupra. ſaturn⁹ cū fuerit ī capri corno prædict̄ū obtinens dn̄iū ſignificabit multi tudinē pluuiarū cū terremotibus. Itē ſcd̄m albu. ubi ſupra. ſaturn⁹ in aquario prædictu3 obtinens dominiū ſignificat multitudinē pluuiaꝝ & inun dationē. Iuppiter uero ſcd̄3 albu. ubi ſupra. dria 2. cū prædict̄ū dn̄iū obtinuerit & fuerit in tauro ſignificat multas plu. & terremot⁹ & in initio q̄r/ tæ hiemalis. Et hali in tractatu ſuo de exiſtētia pla netaꝝ de ſub radiis. dicit q̄ iuppiter ī aquario ſta tionarius aquarū multitudinē ſigificat. Mars ue ro p̄dict̄ū dominiū obtinēs ſignificat terremotus prout dicit albu. ubi ſupra. dria. 3. Itē ſcd̄m albu. ibidē mars ī geminis p̄dict̄ū obtinens dominiū ſi fuerit eius latitudo ſeptētrionalis ſignificat multi tudinē terremotuum. Item ſcd̄m albu. ubi ſupra. Mars in uirgine prædict̄ū obtinēs dn̄ium ſignifi/ cat mltos terremot⁹. Ven⁹ ſcd̄m albu. ubi ſupra. cū fuerit in aquario prædict̄ū obtinēs dominium & ſi illic elonget̄ longitudine ſua longiori a ſole ſignificat multas inundatiōes aquaꝝ & redunda tiones fontiū & accidet nauibus ſubmerſio ī mari Mercurius uero prædict̄ū obtinēs dominiū ſigni ficat terremot⁹ ex quib⁹ accidet ſubmerſiōes qua/ rūdā ciuitatū. Et lūa prædict̄ū obtinēs dominiū diluuia & inundatiōes aquaꝝ & maximos flux⁹ ī mari ſignificabit prout ſuperi⁹ ī hoc capitulo di/ ct̄ū eſt. Vlteri⁹ reſtat ponere regulas particula/ res de terremotu & diluuiis ſumptas ex eleuatiōi/ b⁹ planetaꝝ ſup alios in ſignis diuerſis ſcd̄m ſen/ tentiā albu. 6. de coniunctiōib⁹ magnis. Et debes ſcire hic ſicut alibi q̄ oēs regulæ ſumptæ ex eleua/ tionibus planetarū ſuper alios in ariete ponunt̄ ī dria prima. illius libri ſexti. albu. de cōiunctiōib⁹ magnis. Et regulæ ſumptæ ex eleuatiōib⁹ plaꝝ ſu per alios in tauro ponūt̄ ī dria. 2. illius libri: & ſic de aliis. Dicit itaq; albu. ubi ſupra. q̄ ſaturn⁹ ſup ioue in uirgie ſignificat ſupfluitatē aquarū mariū Et ī piſcibus ſignificat ſuperfluitatē pluuiarū niui/ um & aquarū. Itē ſcd̄m albu. ubi ſupra. ſaturn⁹ ſu/ per mercurium in tauro ſignificat multas inun/ dationes in uirgine etiam multas inundationes in ſcorpione multas aquas. & in piſcibus mul/ tas inundationes fluminū & multā humiditatē ſi gnificat. Item ſaturnus ſuper lunā in tauro præ/ dict̄ū obtinens dominium ſignificat ſuperfluita/ tē aquarū. Iuppiter uero ſuper ſaturnū in aqua/ rio prædictum obtinens dominiū ſignificat ſecū/ dū albu. inundationes fluminum & ſalutem eorū.

Itē iuppiter ſuper martē in cācro ſignificat mul tas aquas & augmentum magnorum fluminum. Item iuppiter ſuper uenerem in ariete prædictum obtinēs dominiū ſignificat terremotū in pluri b⁹ climatibus. in leone etiam ſignificat terremot⁹. in libra quoq; ſagictario & capricorno ſimiliter ſi/ gnificat terremotus. Et in aquario & ſil'iter in pi/ ſcibus ſignificat multas aquas. Itē iuppiter ſuper mercuriū in ariete prædict̄ū obtinens dominium ſignificat terremotu3: in cancro ſignificat diluuia & deſtructionē quorundam climatum. in leone quoq; & in aquario multos terremotus ſignificat Item iuppiter ſuper lunam in geminis ſignificat ſuperfluitatem pluuiarum & aquarum. & ī capri corno multā hūiditatē cū ſupfluitate aq̄ꝝ ſignifi/ cat. Mars uero ſup ſaturnū ī tauro ſigificat ſcd̄m albu. ubi ſupra. multos terremot⁹ ſi p̄dict̄ū dn̄ium obtineat. Itē ſcd̄m albu. mars ſup ioue in can. p̄di ct̄ū obti. dn̄iū ſignificat augmētū magnoꝝ flumi nū cū multis iundatiōibus. Itē ī uirgine ēt augm tū aq̄ꝝ fluminū ſignificat. Sol uero ſcd̄m albu. ubi ſupra neq; ſigificat diluuia ſiue iundatiōes aq̄ rū n3 terremot⁹ cū ſup reliquos pl'as eleuat̄. Ve/ nus uero ſup ſaturnū in ariete prædict̄ū obtinens dominiū ſignificat ſcd̄m albu. ubi ſupra multitu dinē aquaꝝ. Itē uenus ſup ioue ī ariete p̄dictum obtinēs dominiū ſignificat multas pluuias & au/ gmentū magnorū fluminū. in cancro humiditatē ſuperfluā cum diminutione aquæ maris. In uir/ gine magna pluuia cū paucitate aquaꝝ marium In ſagictario ſuperfluitatē aquaꝝ & pluuiaꝝ ſi/ gnificat cū augmēto magnoꝝ fluminū. Itē uen⁹ ſup martē ī cancro ſignificat deſtructionē pluriū

regionũ cũ ſuperfluitate inundationũ. In ſagitta/
rio ſuperfluitatẽ aquaꝝ. Et in piſcib⁹ pluuiam &
aquá ſuperfluã ſignificat. Itẽ uenus ſuper mercu
riũ i geis ſignificat multas aquas & inundationes
In uirgine augmẽtũ fluminum. In libra ſignificat
multas aquas & multas iundatiões fluminũ. Et in
ſcorpiũe ſupfluos terremot⁹ & multas iundatões
aq̃ꝝ ſignificat. ¶ Mercuri⁹ uero ſup ſaturnũ i arie
te p̃dictũ obti. dñiũ ſignificat multas aq̃s. in leõe
multas aquas. in uirgine inundatiões fluminũ. in
ſagittario multas aquas: & i aquario augmentuꝫ
aq̃ꝝ ſignificat. Itẽ ſcdm albu. ubi ſupra. Mercu
rius ſup iouẽ in cancro ſignificat augmẽtũ aquaꝝ
fluminũ. in uirgine multas inundationes aquaꝝ.
in ſagittario inundatiões cũ deſtructiõe regionũ.
in capricorno terremotus: in aquario magna flu/
mina & terremotus fit'. Et in piſcibus terremotus
cũ magnis iundationibus ſignificat. Itẽ mercuri
us ſuper martẽ in cancro uehementiã terremotus
ſignificat. In leõe terremotũ. Et i libra ſil'r terremo
tũ ſignificat. Itẽ mercurius ſuper ſolẽ in ariete præ
dictũ obtinẽs dñiũ ſignificat mediocre augmẽtũ
aquaꝝ. Itẽ mercurius ſup uenerẽ i geis ſignificat
ſuperfluitatẽ aquarũ. in capricorno diluuia. & in
aquario iundatiões aquaꝝ ſignificat. Itẽ mercu
rius ſup lunã in ariete ſignificat multas aq̃s. in tau
ro inundatiões fluminũ. In cancro augmentũ aq̃
rũ. In ſcorpione & i capricorno inũdatiões aq̃ꝝ
& in piſcib⁹ detrimentũ aquaꝝ ſignificat. ¶ Lu/
na uero ſup ſaturnũ i capricorno p̃dictũ obti. dñi
um ſignificat ſupfluitatẽ aquaꝝ. Itẽ luna ſup io
uẽ in tauro ſignificat multas aq̃s. in ſagittario ſu/
fluitatẽ aquaꝝ. & in capricorno & i piſcib⁹ mul/
tas aquas ſignificat. Itẽ luna ſuper martẽ in libra
& in capricorno multas aq̃s & inundatiões ſigni
ficat. Itẽ luna ſup ſolẽ i uirgine ſignificat multas
aquas. & i ſcorpiõe pluuiã ſuperfluã & paucitatẽ
aquarũ ſignificat. Itẽ luna ſup uenerẽ in uirgine
ſignificat multas aquas. Itẽ ſuper mercuriũ i can
cro prædictũ obtinẽs dominiũ ſignificat ſiccitatẽ
fluminũ. in libra & in ſcorpiõe multas iundatões
& i piſcib⁹ inũdatões fluminũ ſignificat. ¶ Sic ita
q̃ patet qualiter pl'æ ſignificant terremot⁹ & dilu/
uia ſcdm intentionẽ albu. ubi ſupra. Et ſcdm al/
bertũ lib. prio de proprietatibus elemẽtorũ prout
allegatũ eſt i ca. præcedẽte. Iſta & ſigna Aquarius
& piſcis ſignificãt diluuia & inundatiões aquaꝝ
ergo ſcdm ſententiã albu. 7. de cõiunctionib⁹ ma
gnis cũ fuerit gradus aſcendentis uel locus alicui⁹
coniunctiõis magnæ uel alteri⁹ eclipſis in aquario
uel in piſcibus aut fuerit i aliquo eoꝝ gradus pro/
fectionis orbis magni: aut peruenerit ibidem dire
ctio aut fuerit ibidẽ almutaz ſiue domin⁹ diſpoſi
tor alicuius temporũ reuolubiliũ & præcipue ſi ſi
gnũ aquarii uel ſignũ piſciũ fuerit ſignũ profectio
nis orbis magni erunt diluuia & inundatiões aq̃
rũ & præcipue ſi in eiſdẽ ſignis fuerit cõiunctiões
cãntes diluuia & magnas inundatiões aquarũ de
quibus locutũ eſt in præcedenti cap. ſcdm ítentio
nẽ alberti. Et ſcdm ſententiã ptolemei. 2. quadri/
ptiti. ca. 5. tauri ſignũ frigiditas ꝯplexiões ſigíficat
Sed tñ ad caloris ſignificationẽ procliui⁹ é ac ſua
rũ partiũ initia: maxime aũt quæ circa pliades ſũt
terremot⁹ & uẽtos faciunt: & ſunt de complexio
ne mercurii ſcdm hali. ubi ſupra. Partes etiã ſeptẽ
trionales ſigni geminorũ ſcdm ptol. uẽtos & ter/
remotus adducũt. Itẽ ſcdm ptol. partes cancri q̃
circa præſepe locanẽ terremotus & obſcuritates
faciũt & ſũt de natura martis ſcdm hali. Cũ ergo
iſtæ partes ſignorũ ſcdm ſentẽtiã ptole. ubi ſupra.
ſignificãt terremotus ſequit' iuxta ſententiã albu.
7. de coniunctionibus magnis. q̃ ſi gradus aſcen/
dentis uel locus alicuius coniunctionis magnæ:
uel locus alicuius eclipſis in aliqua prædictarum
partium fuerit: aut fuerit in aliqua eorum almu/
taz ſiue dñs diſpoſitor alicui⁹ temporũ reuolubili
um: aut peruenerit in aliqua earũ directio uel p̃fe
ctõ orbis magni: aut ſi aliquod p̃dictorũ ſignorũ
fuerit ſignũ p̃fectiõis orbis magni ſignũ erit mul
torũ terremotuũ in iſto orbe magno. Et ſcdm ſen
tentiá alberti. lib. de p̃prietatib⁹ elemẽtorũ. tracta
tu. 2. ca. 9. & prout allegatũ eſt prius in ca. præce/
dẽte. diluuia fiũt ex cõiunctiõe oĩuꝫ planetarũ ad
inuicẽ & præcipue ſi fuerint oẽs uel pl'es eorũ i in
feriorib⁹ partib⁹ ſuorũ circulorũ. Itẽ q̃ talis fue/
rit cõiunctio quæ inceperit a ſigno aquarii iuxta
q̃ttuor ſtellas quæ dicũt' hidria aquarii in ſignum
piſciũ. Itẽ q̃ luna in tali coniũctiõe fuerit cõfor
tata in uiribus ſuis ut. ſ. ſi ipſa fuerit aſcendẽs a cir
culo hemiſphærii & q̃ ipſa fuerit i iferiori pte cir
culi ſui augis & ſil'r i inferiori parte ſui epycidi. Et
q̃ ipſa luna habuerit conditões req̃ſitas ad mouẽ
dũ aquas quæ conditiones ponuntur prius in ca/
pitulo præcedente. Itẽ q̃ talis coniunctio fuerit
in die & in hora lunæ talis cõiunctio planetarum
cũ euenerit ſignificabit ſcdm albu. ubi ſupra. dilu
uias & magnas inũdatiões aquarũ. Et dicit albu.
prio de cõiunctiõib⁹ magnis. dria. 1. q̃ p̃prietates
ſignificatorũ iceptionũ maiorũ ſigíficantiũ tẽpo
re cõiunctiõis utrorũq̃ altiorũ planetarũ in arie/
te & in tpe coniunctiõis eorũdẽ q̃n mutat' cõiun
ctio a triplicitate in triplicitatẽ hẽt ſignificationẽ
i reb⁹ uniuerſalib⁹. Et dicit meſſahalla i epl'a ſua.
capi. 9. q̃ res maximæ eueniũt ex coniunctiõe tri/
um planetarũ altiorum & hoc fit a tarditate mo
tus earum. Cũ enim cõiuncti fuerint omnes tres
in uno termino uel in bona facie: & aſpexerit eos
ſol ſigificat deſtructionẽ ſectarũ & regnorum &
eorum mutationem: & hæc eſt coniunctio maxi/
ma quæ ſignificat res maximas ſcdm quantitateꝫ
fortitudinis planetarum prædictorũ. ſ. p̃phetias
uel aduẽt⁹ p̃phetarũ & deſtructionẽ quorũdam

cimatũ.ſ.per dīluuia &per terremotus & ſimilia. Et huic ſententiæ cõcordat ouidius libro.3.de uetula & albu.in tractatu.2.de coniunctionib⁹ magnis ca.8.dicit q̃ quãtitas tempoꝝ uicis regni in omni ſecta erit ſc̃m quantitatẽ.10. reuolutionũ ſaturniuoꝝ quæ continent.300.annos eo q̃ reuolutio ſaturnia continet.30.annos & illud tempus propiquũ eſt tp̃i in quo mutatur cõiũctio duorum ſuperioꝝ de una triplicitate in aliã q̃d eſt ſpatium.240.annoꝝ in quo accidit mutatio ſectaꝝ & regnoꝝ ut prædictũ ẽ. Et præcipue ſi cõueniat illis a termino p̃mutatio ad ſigna mobilia & fuerit aſcendentia illoꝝ tempoꝝ ſigna mobilia. Nã hoc feſtinabit permutationẽ: & fortaſſe accident ex iſtis hoꝝ in quibus permutãtur prodigia ſuperiora & inferiora ut iaculatio ſtellarum & terremotus & ſimilia & præcipue ſi fuerit cadens ab eo iuppiter quoniã mutabuntur res per eũ: hæc albu. Et nota q̃ omnes rægulas prædictas de ſignificatiõib⁹ planetaꝝ & ſignoꝝ debes ſimiliter obſeruare in reuolutionibus annoꝝ mundi & in initiis quartaꝝ anni & in coniunctionibus & ī oppoſitionibus & quadraturis luminariũ. Cũ in eiſdẽ temporibus uolueris pronoſticare de terremotib⁹ & de diluuiis ſiue de inundationibus aquaꝝ. Itẽ debes hic obſeruare & ſimiliter in temporibus p̃dictis rægulas particulares prius poſitas in ca. immediate præcedente ad pronoſticandũ de diluuiis & inundationibus aquaꝝ & magnis fluxibus aquaꝝ ſiue mariũ. Et finitur hoc capitulũ.

¶ Capitulũ quartũ qualiter ſit pronoſticandum de diluuiis & terremotu per reuolutiones annorum mundi & introitus quartaꝝ anni.

CVm uolueris pronoſticare de terremotu & diluuiis per reuolutiones annoꝝ mundi & per introitus q̃rtarum anni: oportet te ĩuenire dominiũ ãni & quartæ eius iuxta doctriãn traditã tibi in tractatu p̃rio huius libri diſtinctione nona. Et ſc̃m hoc debes pronoſticare de terremotu & diluuiis per totũ annum & per totã quartã anni. Si ergo iſti tres planetæ qui naturaliter cauſant motus terre ut probatum eſt in ca.præcedente.ſ.ſaturnus. Mars & mercurius dominentur in introitu anni aut alicuius certæ quartæ eius uel maior pars eoꝝ & fuerit in ſignis uel in partibus cæli ſignificãtibus terremotus: & iungatur etiã ſtellis fixis cauſantibus terremotus uł quæ ſũt conſimilis naturæ & cõplexiõis cũ eiſdẽ planetis: de quib⁹ ſtellis fixis locutũ eſt in tractatu primo diſtinctione ſexta: & ſi cũ hoc fuerit regio tua pro qua pronoſticare uolueris diſpoſita naturaliter ad terremotus erunt multi terremotus in illo anno ſiue in illa quarta anni ī regione illa temporibus anni ſibi debitis. Et dictum eſt prius in ca.primo huius diſtinctionis quãdo maxime accidunt terremotus. Et debes etiã obſeruare hanc regulã in qualibet coniunctione & oppoſitione & quadratura luminariũ cũ uolueris pronoſticare de terremotibus in eiſdẽ temporibus.

Itẽ dictũ eſt in præcedenti ca. q̃ ſaturnus & luna efficiunt diluuia & magnas inundationes aquaꝝ cũ dominatur in aliquo tempore reuolubili. Si ergo illi duo dominentur in reuolutione ãni aut in introitu quartæ anni & fuerit in prædictis ſignis & partibus cæli humidis & ſignificantibus inundationes & præcipue in aquario & in piſcibus q̃ habent ſignificationes ſuper diluuia parricularia & ſuper magnas inundationes: & ſi cũ hoc iungatur planetis humidis & ſtellis fixis ſimiliter humidis & ſignificantibus inundationes ſignificabunt etiã diluuia particularia & magnas inundationes aquaꝝ. Et præcipue ſi aliqua coniunctio ſignificans diluuia de qua locutũ eſt ī ca.2.&.3.huius diſtinctionis præceſſit illũ annũ habens ſignificationem ſuã in illo anno. Et hanc etiã rẽgulã obſeruabis in coniunctionibus & oppoſitionib⁹ & q̃draturis luiariũ. Et ſc̃m albu.8.dẽ cõiũctiõib⁹ magnis differentia prima. & ſimiliter ſc̃m haliabenragel libro.8.ca.primo accidẽtia terremotuum & diluuioꝝ non ſciuntur niſi ex ſignificatiõe ſaturni & maxime quando eius radii fuerint in ſignis terreis & aquaticis ī reuolutione anni mũdi. Et ſi dominentur in reuolutione & etiã radii eius fuerint in ſignis terreis. Et luna fuerit infortunata ab eo faciet terremotus. Et ſi fuerit in ſignis aq̃ticis faciet diluuia & ſi in aereis faciet niuẽ & grãdinem & frigus perimens & tenebroſitatẽ cũ uentis ualidis. & huic etiã concordat dictũ albu. in libro ſuo de florib⁹ ca.de terremotu & diluuiis ubi ſic dicit albu terremotus & ſubmerſiones & diluuia ſciuntur ex ſaturno cũ fuerint eius radii in ſignis primaꝝ coniunctionũ & in aſcẽſionibus earum. Cũ enim fuerit ſaturnus in eis aut proiecerit radios ſuos ad ea ex oppoſitione aut ex.4 aſpectu aut ipſe fuerit in hoc ĩpeditus aſpice eũ cum fuerit in ſignis terreis tenebras aeris terremotus & fames efficit. Et ſi fuerint ī ſignis aereis faciet niues & frigus cũ tenebris aeris & eius coruſcatione & flatu uentoꝝ ualidoꝝ & mobiliũ. Et ſi fuerit in ſignis aquaticis faciet ſubmerſiones & diluuia & ſc̃m quantitatẽ eius fortitudinis in loco erit euentus ſi albu.ibidẽ. Et ſententia in eodẽ libro ca.de ſignificationibus planetaꝝ dicit albu. q̃ ſi fuerit ſaturnus impeditus in hora reuolutionis iudica deſtructionẽ & impedimentũ. Et ſi fuerit ī ſigno terreo etiã turbatio ex iniuriis & tremore & terremotu & deſtructionẽ ciuitatũ & uillaꝝ ac domoꝝ. Et ſi fuerit in ſigno aquatico erit impedimentũ in aqua ex naufragio & ſubmerſione & morientur

animalia aquæ.Et in libro experimentoꝝ dicit al bu.in loco ubi determinat de dñio ani qꝫ cũ mars præfuerit ano & fuerit impeditus erunt in eodẽ a no pestilentiæ & terremotus. Itẽ dicit albu. ubi supra qꝫ saturnus cũ præfuerit ano & fuerit in ge/ minis uel in eius triplicitate & fuerit retrogradus erunt terremotus & hoc idẽ significat si tũc fuerit ibidẽ remotus ab angulo.Si autẽ fuerit in angulo terræ & in hac triplicitate fuerit qꝫ dñs anni & re cipiat dispositionẽ domini ascendẽtis fuerit qꝫ ip se in eodẽ loco morientur multi hoies in terremo tu.Et si fuerit saturnus dñs ani & fuerit in cancro & in eius triplicitate remotus & nõ aspiciens mul tiplicabũtur pluuiæ & aquæ. Et si fuerit retrogra dus & mars aspexerit eũ: fortunæ quoqꝫ fuerit ab sentes ab eo generabitur frigus & multiplicabun/ turꝫ aquæ. Itẽ ubi supra dicit albu. qꝫ saturnus cũ pulsauerit in reuolutione ani super signũ regionis & absentes ab eo fuerint fortunæ significat interi tum & impedimentũ ab aqua. Itẽ dicit albu. ibi dem qꝫ saturnus cũ fuerit dominus ani & fuerit in geminis significat multitudinẽ aquaꝝ & inunda tões fluminũ atqꝫ submersiones. Et si fuerit satur/ nus i aquario & fuerit dominus ani significat mul titudinẽ aquaꝝ & inundationes fluuiũ & impe/ dimentũ regionũ ab eis. Iuppiter uero cũ fuerit dominus ani & fuerit in ariete significabit scdm albu.ubi supra multitudinẽ pluuiaꝝ & inunda/ tiones aquaꝝ & accident terremotus. Et si fuerit iuppiter in leone & fuerit dñs ani significabit ml'/ titudinem aquaꝝ & uentos ualidos.Et si fuerit in scorpione significat multitudinẽ pluuiaꝝ ac niui um & inũdationes fluminũ. Et si fuerit i capricor no significat temperamentũ hiemis & multitudi/ nem pluuiaꝝ & inundationes fluminoꝝ ꝓpter niues. Mercuriꝰ etiã cũ fuerit dominus ani & fue rit i ariete significat scdm albu.ubi supra multitu dinẽ aquaꝝ & paucitatẽ pluuiæ.Et si ibidẽ fuerit cõmixtus & saturnus multiplicabuntur inunda/ tiones aquaꝝ. Et si fuerit mercurius i tauro & fue rit dominus ani significat multitudinẽ aquaꝝ & destructionẽ messiũ.Et si fuerit mercurius in aqua rio & præfuerit ano & cõmixta fuerit ei uenus e/ runt terremotus & multiplicabuntur pestes. Et si fuerit in piscibus & fuerit dominus ani multipli/ cabuntur uenti & aquæ superiores hæc albu.in li/ bro suo experimentoꝝ. Et dicit messahalla i epi stola sua ca.4.scito in reuolutione ani qꝫ cũ plures planetæ coniuncti fuerint tunc in signis aquaticis significant multitudinẽ pluuiaꝝ & per consequẽs magnas inundationes aquaꝝ & hoc idẽ in.4.ani considerabis.Et dicit hermes i prio libro.8.hali a benragel ca.5.qꝫ quando iuppiter uenus.Mars & luna coniuncti fuerint in saturno erũt ꝓditiones terremotus & aquæ multæ. qñ saturnus luppiter Mars sol luna uenus coniungunt in cãcro signi/ ficant terremotus: & dãna in mari & in aqua. Et qñ saturnus & uenus iunguntur uirgini significãt augmentationẽ aquaꝝ. Et quãdo saturnus mars uenus & luna iunguntur uirgini significant augm tationem aquaꝝ:Et qñ saturnus. Mars uenus & luna iunguntur in scorpione significãt multas plu uias & incrementũ aquaꝝ. Et si scorpio fuerit a/ scendens ani & mars ibidẽ fuerit cõiunctus cũ sa/ turno uel longe fuerit ab eo cum participatione ascendentis.Et si uenus fuerit cõbusta & .Iuppiter retogradus significat terremotus & terrores & in terfectões & mortalitates multas.Et qñ saturnꝰ Iuppiter mercurius & luna iuncti fuerit i sagicta/ rio erunt multæ aquæ euntes sub terra. Itẽ dicit hermes & ponitur ab hali abenragel ubi supra ca. 4.qꝫ si i reuolutione ani lũa fuerit cũ cõmixta mar te significabit multos terremotus.Et dicit hermes prout recitat hali.2.quadripartiti ptolemæi i fine qñ iunguntur duæ infortunæ i signo terreo & fue rint ipeditæ luna existente cũ eis & terremotus & ruine ciuitatũ erunt hæc hermes. Et dicit albu .2. de coniunctionibus magnis differentia octaua qꝫ si saturnus in reuolutione ani fuerit in triplicitate terrea in angulo terræ recipiens dispositionẽ dñi ascendentis multi hoies morientur cã terremotus. Et si non fuerit in angulo & ibidẽ aspexerit ascen dens & fuerit directus significat multos flatus eu/ ri & zephiri & multos terremotus. Et si fuerit sa/ turnus in triplicitate aquea in reuolutione ani & retrogradus aspiciens se cũ marte & fuerit fortũæ ab eo cadentes augmentabitur frigus & ml'iplica buntur aquæ hæc albu.ibidẽ. Itẽ dicit.Iafar in li bro suo de pluuiis ca.4.qꝫ dũ sol primũ arietis uel libræ punctũ ingreditur horã conuentus ul'oppo sitionis solis & lunæ notabis & solẽ & lunã recti ficabis.Indoꝝ tamen antiquitas sub ipsius libræ ingressu & dũ sol.20.gradũ scorpionis perãbu/ lat hæc fieri præcipiunt qñ hæc horas himbriũ in climatibꝰ meis denunciant.Rectificatis itaqꝫ sole & luna ad has horas cõuentus.s. aut oppositiõis quas .s. circuli mansiões obtineant sũme aduertẽ dum est.Ea quidẽ deprehensa hũida sit an sicca an æqualiter se habens notãdũ est: deide cæteraꝝ stel larum loca earũqꝫ mansiones sicut factũ est de lu/ na attende. Quibus tandẽ cõpertis cui luna post conuentũ applicet erit requirendũ. Si enĩ ipsa in humida mansione discurrens saturno pariter i hu mida mansione existente & uterqꝫ sub coꝝ uexu nec stella alia coꝝ sub applicationẽ quacunqꝫ figu rã impediat himbres portendit. Si uero.2.infe/ riores sub prædicto respectu applicantes sua adhi beant testimonia prædictã significationẽ adaugẽt qꝫ si cũ illis eundẽ nexũ siue potius nodum obti/ neant pluuiaꝝ redundantiã domorum ruinas & submersiones imittit timendas: hæc Iafar .Et hãc etiã regulã debes similiter obseruare in introit.i q̃r

tæ anni & in omni coniunctione & oppositione & quadratura luminariũ. Et dicit hali abenragal libro.8.ca.7.q̃ si fuerit dominus anni dãnatus in signo terreo in reuolutione áni erit damnũ per terremotus depopulationẽ diruptiones & casus domorum & erit similiter dãnum in omnibus rebus quæ fiunt de participatione illius signi de aialibus & uegetabilibus & omnibus rebus hæc iste ibidẽ. Et scd̃m aomar in fine libri.9.Iudicũ. Et scd̃m alkinduꝫ in fine epistolæ suæ. Et similiter scd̃m hali abenragel libro.8.ca.27.in hora introitus solis in 20.gradũ scorpionis dirige ascendens & alios angulos & planetas omnes & uide si mars fuerit i aliquo signoꝝ terreoꝝ & in angulo terræ & fuerit appodiati & habuerint cõmixtionem cũ marte significabit terremotũ & apparitionẽ igniũ in aere & res expanescendas & dánum imminere in terra. Et si mars fuerit in angulo terræ & in signo aqueo & in aquis diminutionẽ significat & dãnuꝫ in eis in animalibus & in aliis rebus aquaticis. Et si uice martis fuerit in hoc saturnus & fuerit i medio cæli & in aliquo signoꝝ aereorũ & habuerit cõmixtionem cũ. Mercurio & fortunæ ab eo remotæ fuerint significabit dánum in aere & multas pluuias damnabiles & durabiles quæ nõ abscidentur. Et si saturnus fuerit in angulo terræ sicut prædiximus & in signo terreo & habuerit cõmixtionem cũ mercurio & fortunæ ab eo remotæ fuerint accidunt terremotus & apparebunt sup terrã aquæ nigræ de terra exeuntes & silꝛia. Et si fuerit in signis terreis & sub terra & fortunæ ab eo remotæ fuerint & habuerint cõmixtiõem cũ mercurio significat dánum in terra & in proprietatibus eiꝰ in mineris. Et si mercurius nõ habuerit cõmixtionem cũ eo erũt significationes prædictæ tamẽ minores & leuiores. Si habuit cõmixtionem fortũarum & misce significatores áni & temperabitur & minuet̃ dánum quod dixi. Et scias q̃ quilibet planetarũ altiorum habet unũ statũ & planetæ inferiores habẽt aliũ statũ: qm̃ altiores sunt sicut spiritus inferiores uero sunt sicut corpora. Et nulla generatio fit in mundo nisi per applicationes & cõmixtiones corũ unius cũ altero & superioꝝ cũ inferioribus hæc ille. Et dicit hali abẽragel ubi supra libro.6.si in reuolutione anni. Mercurius fuerit mixtus cũ saturno in signo terreo erunt terræ motus in locis eis conuenientibus ut sunt illa quæ sunt circa ripas & insulas nõ tamen in terris aridis. Itẽ in eodẽ ca. dicit hali quãdo saturnus fuerit in reuolutione áni almutaz ifortunatus & debilis significat terremotus & aquas ímites sub terra. Et debes etiá obseruare has regulas i introitu quartæ anni & in omnibus cõiunctionibus & oppositionibus & q̃draturis luminariũ. ¶ Modo restat ponere regulas particulares de terremotu & diluuiis per omnes quartas anni. Ptolemæus uero 2.quadripartiti ca.12.ubi.s.determinat de dominio quartæ áni non ponit aliquas regulas particulares expresse de terremotu & diluuiis. Nihilominus ex sententia ptolemæi & hali in eodẽ ca. potest elici talis regula uidelicet q̃ si planetæ qui dominantur in loco coniunctionis uel oppositiõis præcedentis introitũ solis in quãcunq; punctoꝝ cardinaliũ aut qui dominantur in angulo sequente locũ coniunctionis uel oppositionis prædictũ Si omnes illi significatores significent terremotꝰ aut diluuia uel maior ps eoꝝ & si in signis aut in partibus cæli significantibus diluuia aut terremotus extiterint: ac etiá si loca pricipalia prædicta significent terremotus uel diluuia. Et si cũ hoc fuerint domini coniuncti cũ planetis & stellis fixis terremotus aut diluuia significantibus uel ab eis aspiciantur signũ erit terremotuũ uel diluuioꝝ in illa quarta anni. Si cũ hoc concordauerit natura illius quartæ & similiter si locus terræ in quo fuerit concordatus cũ terremotibus & cũ diluuiis. Qui autẽ plãetæ & quæ signa significent terremotus & qui etiá planetæ & quæ signa. patet prius in ca. ímediate præcedente satis expresse. Et dicit. Alkindus in epistola sua ca.5.cõsiderabis naturam temporis tui & uim suã & debilitatẽ scd̃m q̃ dico de gradibus naturã temporis & ciuitatis. Si enĩ fuerit natura temporis tui in sũmo frigiditatis & humiditatis tunc fortior ẽ significatio pluuiarum. Inspice etiá ad naturã ueneris & martis si fuerint frigidi & humidi aut calidi & humidi & inter eos sit applicatio oppositа ab opposito aut ab aliquo centroꝝ & erit illa applicatio latitudo eoꝝ una & erunt continui cũ sole aut unus eorum Cõsidera applicationẽ lunæ cũ sole & centroꝝ p̃ nominatoꝝ & cõcordãtiá. Si fuerit natura lune silꝛis nature illoꝝ illd̃ est signũ aq̃. Sed uis sua & debilitas si concordauerit illis duabus erit frꝛia aq̃ & si erunt retrogradi & erit illd̃ tẽpꝰ æstiuale aut uernale erit tunc aqua fortis. Et si fuerit hæc figura in hieme aut in autũno & non fuerit retrogradi erit aq̃ debilis distillans. Et si fuerit retrogradi erit aq̃ fortis. Et si in cõiunctione planetaꝝ fuerit & duo planetæ continui unus alii ab uno centroꝝ & nã lunæ fuerit similis illis & erit in uere & in hieme illud erit signũ sũmum pluuiaꝝ. Et si fuerit in uere & in æstate illud erit signũ frigiditatis & tonitruorum cũ aqua. Et si fuerint duo planete coniuncti cũ sole in cẽtro aut concordauerit illis luna cũ natura illud erit sũmum signũ pluuiæ. Et si fuerit planeta alius a uenere & a marte in sisitudine nec illorum augmentabitur res ipsa ita q̃ sit quasi diluuium. Et si fuerint omnes.7.planetæ figurantes pars eoꝝ partẽ cũ natura & erit pars eoꝝ de parte in centris prædictis & concordauerit q̃ sint retrogradi in hieme & in autũno in inclinatione meridionali erit de roribus & pluuiis q̃ iterficient po

pulos & ciuitates & climata ꝑter pauca. Et si fuerit in æstate & uere & retrogradi in inclinatione meridionali erit similiter nisi ꝙ nó comunicabit res cũ omnibus locis hæc alkídus. Et debes ét hic obseruare alias regulas alkindi in epistola sua de pluuiis & himbribus quas ponit in diuersis capitulis ad pronosticandũ de diluuiis & inundatiõi bꝰ aquaꝝ: & illas regulas omnes pro maiori parte posui prius in distinctione quarta huius tractatus secundi in diuersis capitulis. Et alkindus í epistola sua ca.6.dicit ꝙ quando sol iuppiter & saꝫ nus sunt in aliquo signoꝝ aquaticoꝝ & cauda cũ illis aut uenus tantũdẽ erit í illa parte signi de pluuiis multis cũ torrentibus corrũpentibus ciuitates & hoc cũ adiuncti fuerint in hieme & similiter in æstate & erunt nubes grando aut acies equitantiũ & erit scd́m hoc mansiones lunæ cũ illis hæc alkídus. Et abraã auẽneris in libro de reuolutionibus ánoꝝ mundi ca.14.dicit sic debes semper aspicere ad saturnũ in reuolutione anni qui si fuerit in aliquo signoꝝ terreoꝝ & non aspiciat ipsũ fortuna & luna aspiciat eũ ex.4.uel ex opposito significabit terremotũ magnũ in quolibet loco in cuius signo fuerit saturnus aut in aliquo angulorꝝ signi terræ. Debes etiã obseruare & uidere in quacunqꝫ coniunctione uel oppositione præcedente introitum anni aut alicuius quartæ áni. Si fuerit aliqua apertio portæ de significans multitudinẽ pluuiarũ siue inũdationẽ aquæ. Nã scd́m alkindũ in fine libri.9.Iudicũ & prout loqt́ í tractatu de apertióibꝰ portaꝝ. Si administratio in illa de apertionibꝰ ascribat́ saturno hibres multimodos denũciat. Et scd́m alkindũ ubi supra. Saturnus huius auctor administrationis existens edificia subuertit. Et quia dictum est in præcedenti ca.ꝙ saturnus. Mars & mercurius significant terremotus iõ si a scribatur admístratio huiusmõi alicui eoꝝ signũ erit terremotuũ in terris & in temporibus cõcordantibus cũ terremotibus. Et in tractatu de apertionibus portaꝝ dicitur ꝙ cũ mercurius aspexerit duos apertionis portaꝝ uel fuerit cũ eis coniũctus in coniunctione uel oppositione solis & lũæ erit uentus & pluuia & terremotus. Et si saturnus aspiciat ut dictũ est de mercurio & sit in domo terræ significat domoꝝ destructionẽ. Et planeta retrogradus si ibi fuerit significat pluuiã magnã & quia in præcedenti ca.dictũ est ꝙ saturnus & luna significant diluuia signũ est ꝙ í apertionibus portaꝝ in introitu anni aut quartæ. Si administratio ascribatur alicui eoꝝ erunt diluuia uel magnæ inũdationes aquaꝝ in illo áno uel in illa quarta áni. Et nota ꝙ oés regulæ prædictæ de terremotu & diluuiis concernentes cõiunctiones & oppositiones præcedentes itroitũ áni aut quartæ eius debent ét obseruare in omnibus coniunctionibus & oppositionibus & quadraturís luminariũ per totũ annum & per easdẽ regulas prædictas debes pronosticare de terremotibus & diluuiis in omnibus mésibus anni & in omnibus medietatibus & quartis mensiũ. Itẽ dicit leopoldus tractatu.6.ꝙ in coniunctione uel in oppositione imediate pcedente reuolutionẽ anni debes respicere ad martẽ. Si emí tunc fiunt in angulo terræ & in signo terreo & in uestiuerit mercuriũ terremotũ & coruptionẽ uniuersalẽ facit. Itẽ dicit leopoldꝰ ubi supra. Si saturnus iuppiter sol & cauda draconis & uenus fuerít omnes coniuncti in p̃dictis temporibus in signo humido & in hieme facient torrentes qui destruent ciuitates. Et frater qui uocat se perscrutatorẽ in tractatu suo de temperie aeris in conclusione sua quarta determinat de terremotu dicens ꝙ quotiens saturnus est in eodẽ gradu cũ ioue & marte. Si gradus iste sit puteus fit terremotus. Etiá terremotus fit si saturnus & iuppiter tm̃ uel iuppiter & mars tm̃ uel saturnus & .Mars tm̃ sint in eodẽ gradu: per aspectũ etiã fit terremotus. Si tm̃ alter gradus non sit exalatio & sunt loca terremotui cõpetentia in superficie solida & in fũdo cauernosa ut montes littora maris & aquaꝝ. Est autẽ qñqꝫ fundus aquaꝝ solidus & quandoqꝫ cauernosus unde quandoqꝫ de sub mari ascendũt insulæ super aq̃s. Et est materia terremotus uapor in uisceribus terræ reflexus per opus corpoꝝ prædictoꝝ. hæc frater de terremotu. Et nota ꝙ in ca.ímediate præcedente dixi tibi qui planetæ & quæ signa & quæ ptes cæli efficiunt terremotus & quæ efficiunt diluuia & inundationes aquaꝝ & iõ illud dictũ ibidẽ apparet tunc hic obseruare. Et debes scire ꝙ nón ita frequenter accidunt terremotus & diluuia particularia sicut accidunt alia accidentia mundi de quibus determinatũ est in præcedentibus distinctionibus huius tractatus: & iõ nõ pono hic aliquod capitulũ speciale qualiter sit pronosticandũ de terremotu & diluuiis ꝑ coniunctiones & oppositiones & quadraturas luminariũ nec qualiter sit pronosticandũ de eisdẽ accidentibus omni die sed sufficiũt ad præsens regulæ prius positæ de eisdem accidentibus in hoc ca.p̃cedente. Et si necesse tibi fuerit pronosticare de terremotu & diluuiis in aliqua coniunctione uel oppositione uel q̃dratura luminariũ sufficiunt tibi regulæ prædicte in hoc ca. concernentes cõiunctiones & oppositiones præcedentes introitũ solis in primũ punctum arietis & in alia puncta cardinalia. Et finitur hoc capitulũ.

¶ Capitulũ quintum de signis pronosticis terremotus & diluuii.

Restat modo ponere signa pronostica terremotuũ & diluuioꝝ. Dicit itaqꝫ
r ptolemæus.2.quadripartiti ca.9.ꝙ ſi signalia apparentia in aere circa lu/

minaria hora alicuius eclipſis luminariũ & eadẽ ratione hora cuiuſcunq; cõiunctionis magnæ uel hora inceptionis alicuius tempoꝛ reuolubiliũ uł ſi caudatæ ſtellæ aut aliæ ſtellæ ſcdæ i aere apparẽtes in eiſdẽ temporibus fuerit coloris nigri uel nigredis ea quæ ſaturni naturã imitari diximꝰ ſignificabunt. Sed prout oſtenſũ ẽ ſupra i ca.3.ſcd3 ſententiã ptolemæi & albu. Saturnus cũ dominatur ſignificat terremotꝰ & diluuia. Signalia ergo i aere apparentia prædictis temporibus ꝑdicto modo hæc eadẽ ſignificabunt. Si terris in quibus apparuerint conuenientes fuerit eiſdẽ accidentibus.

Itẽ ſcd'm ptolemæũ ubi ſupra. ſi prædicta ſignalia ad rubedinẽ declinauerint ſignificãt ea quæ ſũt ex natura martis. Et ſi diuerſoꝛ coloꝛ fuerit ſignificabũt ea quæ ſunt ex natura mercurii. Sed cũ mars & mercurius ſignificant terremotus ꝙt oſtẽſum eſt ſupra ca.3. ergo ſignalia prædicto mõ colorata terremotus ſignificabũt in terris ubi apparuerint. Si eiſdẽ terris cõcordauerit. Itẽ dicit ptolemæus ubi ſupra conuenit etiã ut caudatas ſtellas quæ hora eclipſis uel alicuius tempore reuolubilis apparuerint obſeruemus: nec nõ & alia accidẽtia uniuerſalia ut ſunt illa quæ uocant' pertica aut cornu aut iperfectus equus & hiis ſimilia quare naturæ & martialibus & mercurialibus naturis quas prædiximus aſſimulantur quæ etiã qualitates quæ res moueri faciunt & accidentia quæ ꝑ eas accidũt operantur & per cõſequens terremotus ſignificãt. Et dicit ptolemæus i cẽtiloquio ꝓpoſitione.100. ꝙ ſtellæ diſcurrentes ſignificant ſiccos uapores.

Cũ ergo fuerint in una parte ſignificabũt uentos aſcendentes in eadẽ parte & ſi dimiſſe fuerint in omnes partes ſignificabunt diminutiones aquaꝛ & turbationẽ. Et dicit hali i fine cẽtiloquii ptolemæi ꝙ iſta cometa quæ dicitur magna eſt ex natura ſaturni & eius color eſt magis rubeus q̃ niger. Ipſa ergo cũ aſpexerit & apparuerit ſignificabit terremotus & diluuia quẽadmodũ ſignificat ſaturnus. Itẽ dicit hali ubi ſupra ꝙ iſta cometa quæ dicitur matuca & habet caudã. rubeã longã & eſt ex cõplexione martis: cũ ergo Mars ſignificat terremotus ipſa cometa cũ apparuerit terremotus ſignificabit ſi regio in qua apparuerit terremotibꝰ cõcordauerit. Et dicit albu.5.de cõiunctionibus magnis differentia ultima. & .ſi apparuerit aliqua ſtella comata in ariete & apparuerit in ꝑte occidẽtis ſignificabit multas pluuias & inundatiões fluminũ. Itẽ albu.ubi ſupra. Si aliqua cometa in geminis apparuerit & fuerit apparitio eiꝰ in parte occidentis ſignificat multas pluuias & inũdationes.

Itẽ ſcd'm albu.ubi ſupra ſi apparuerit aliqua ſtella cometa & directo ſigni cancri ſignificabit multam ſubmerſionẽ & deriuationẽ. Itẽ ſcd'm albu. ſi apparuerit alia comata i ſcorpione ſignificabit multas pluuias nociuas ſed paucitatẽ aquaꝛ & deſiccationẽ flumniũ. Itẽ ſcd'm albu.ubi ſupra cũ apparuerit cometa in directo aquarii ſignificabit ſuperfluitatẽ pluuiaꝛ & ꝑ conſequens inundationes aquaꝛ eo ꝙ aquarius inundationes aquaꝛ ſignificat. Itẽ ſcd'm albu.ubi ſupra cũ apparuerit aliqua cometa in directo piſciũ erit ſuperfluitas pluuiaꝛ inundationũ & erit mors in piſcibus & abſcindentur proficua aquaꝛ. Et ſi fuerit apparitio cometæ in parte occidentis ſignificat multitudinẽ auiũ & piſciũ cũ inundatione fluminũ. Et dicit hali abenragel libro.8.ca.ultimo ꝙ quãdo ſtella cadit a ſcorpione & dimittit ſignale minuent' a quæ fluuiorum in terra. Et dicit hali ubi ſupra ꝙ ſi ceciderit ſtella a piſcibus ſignificabit mltas aquas. Et dicit Aꝛ.2. metheoroꝛ ca.de terremotu ꝙ circa terremotũ ſi fiat de die ſol frequenter obſcurat'.

Itẽ ſcd'm Aꝛ.ubi ſupra ꝙ terremotus qui fiũt in mane frequenter ꝑcedit magna tranquillitas & frigiditas in aere uehemens. Itẽ ſcd'3 Aꝛ.ubi ſupra ꝙ ſi debeat fieri terremotus nocte ſequenti tũc die præcedente exiſtente ſerenitate apparet quædã nubecula ſubtilis in aere porrecta in longũ ad ſimilitudinẽ cuiuſdã lineæ rectæ. Itẽ ſcd'm Aꝛ.ꝙ circa eclipſes lunæ frequenter accidit terremotus i locis ad hoc diſpoſitis & quãdo eclipſis eſt incipiens fieri & nondũ formaliter facta. Et dicit albertus tertio metheoroꝛ tractatu.2.ca.12.ꝙ ſignũ terremotus præcedens ipſũ qd' eſt ſignũ & cauſa ipſius eſt eſt eclipſis ſolis. Et uerius ſignũ terremotus eſt eclipſis in cauda draconis q̃ in capite. Et quãto eclipſis fuerit maior & ułalior tãto terremotus erit maior & quãto eclipſis fuerit minor tanto minor erit terremotus. Et erit eclipſis maior cã terremotꝰ in locis ad quæ ſpiſſior conuertitur umbra & præcipue ſi loca illa ſint frigida ſicut climata ſeptẽtrionalia. Itẽ dicit albertus ꝙ eclipſis ſolis plus eſt cã terremotus q̃ eclipſis lunæ cũ tamẽ Aꝛ.ponit eclipſim lunæ eſſe cauſã terremotus & nihil loquitur in textu de eclipſi ſolis. Et dicit albertus ꝙ eclipſis lunæ aliquid operatur ad terremotũ ſed raro hoc contingit quia luna plus habet mouere mare & aquam & terrã. Itẽ albertus ubi ſupra ca.14. dicit ꝙ ſonus frequenter cõcomitatur terremotũ qui qdem ſonus non quieſcit donec terra ſit ſciſſa & tũc exit uentus cũ ſono magno. Itẽ dicit albertus ubi ſupra ca.15.ꝙ peſtilentia & præcipue ouiũ frequẽter cõſequitur terremotũ. Itẽ dicit Aꝛ.ubi ſupra quando fortis factus fuerit terremotus non ſtatim ceſſat. Sed primo agitat terrã uſq; ad circa q̃tuor dies dictũ ceſſat & tunc ad unũ annũ uel ad duos ãnos poſt ſentiũtur notabiliter circa eadẽ loca terræ. Itẽ dicit Aꝛ.ubi ſupra ꝙ plures & maximi terremotus fuerit tranquillitate exiſtẽte in aere.

Itẽ dicit Aꝛ.ubi ſupra ꝙ plures & maiores terremotus fiunt de nocte. Si autẽ terremotus fiant de die fit maxime circa meridiẽ quia maior trãgl/

litas quæ fit in die est circa meridiē. Itē dicit Aꝛ. ubi supra qꝫ terremotus maxime fiunt ī uere & in autūno: minime autē in æstate & hieme. Itē dicit Aꝛ. ubi supra qꝫ circa illa loca ubi mare est multū fluxibile & quæ loca multū sunt subantrosa & cō caua fiunt multi terremotus q̄ꝫ in plancis & ī plan cis frequentius est terremotus paruus q̄ꝫ in mon / tuosis. Et Aꝛ. ubi supra dicit qꝫ in insulis quæ mꝫ tum sunt remotæ a terra & circundatæ pelago ma gno minus fiunt terremotus q̄ꝫ in aliis propinquis terræ. Itē albertus ubi supra cap. 2. qꝫ quædā re / giones frequenter paciūtur terremotū quædā uix uel nunq̄ꝫ ut regiones septentriōales. Causæ uero omniū prædictoꝝ ponuntur prius in ca. primo huius distinctiōis ab Aꝛ. & alberto. Excessꝰ uero terremotus præteriti sciri pōt ex subuersione terra rum ciuitatū & edificioꝝ. Itē si terra circunstās ex multitudine ignis & etiā fauillaꝝ existentiū de sub terra in tempore terremotus incendatur uel in cineretur. Itē si post terremotū fuerit magna pe / stilentia aeris in illo loco terræ ubi accidit ille ter / remotus & accidit illa pestilentia ex fetore & ex coruptione existente de terra sicut dicit albertus ubi supra ca. 17. Itē si ex terremotu proueniat di luuiū aquæ particulare siue magna inundatio aq̄. Vnde dicit albertus in eodē ca. 17. qꝫ effectus terre motus ē iectio aquaꝝ de terra. Et Aꝛ. ubi supra dicit qꝫ aliquando simul cū terremotu accidit iun datio aquaꝝ. Ex hoc ergo pōt argui qꝫ signū pro nosticū diluuioꝝ aliquando sunt terremotus.

Itē ex magnis pluuiis inundantibus fiunt dilu / uia particularia: unde & signa quædā pronostica magnaꝝ pluuiaꝝ & inundationū quæ ponuntur prius in distinctione quarta huius tractatus ca. ul timo q̄ñq̄ꝫ sunt signa particulariū diluuioꝝ aquæ. Et scitur excessus diluuioꝝ. præteritoꝝ ex submer sionibus quarundā regionū & quarundā ciuitatū & ex aliis huiusmodi. Et finitur hæc distinctiō de terremotu & diluuiis.

¶ Incipit. Distinctio nona de pestilentia & epi / dimia & coruptione aeris. Et cōtinet quinq̄ ca. Ca. primū de generatione prædictoꝝ.

Postq̄ꝫ in præcedē ti distinctione de terminatuꝫ est de terremotu & dilu uiis frequenter ac cidit pestilētia & coruptio aeris ꝑ / ut dictū est in præ cedenti distinctio ne. Cuiꝰ primo cō ueniens est in hac distinctione deter minare de pestilētia & epidimiis & corruptōe ae ris. Et primo in hac distinctione intendo dicere quid sit pestilentia & quibus causis accidunt pe / stilentiæ & epidimiæ & q̄ñ generantur. Dicit ita / q̄ꝫ isidorus. 4. ætymolꝰ. ca. 5. qꝫ pestilentia est cōta gium qꝫ dū unū apphendit celeriter ad plures trās / it. Gignitur aūt ex aere corupto & ī uisceribus pe netrando immittitur hoc est. Si plerumq̄ꝫ ꝑ aeris potestates fiat tñ sine arbitrio oīpotētis dei nō fit omnino. Dicitur aut pestilentia quasi pastulen / tia qꝫ ueluti incendiū depascat ut toto descendat corpore pestis. Et contagiū a contingendo quia q̄ tetigerit polluet. Ipsa etiā ab igniū percussione ea dem & lues a labe & a luctu uocata: quæ tāto acu ta est ut non habeat spaciū temporis quo aut uita sꝑpectur aut mors. Et repentinus languor simul cū morte uenit: hæc isidorus. Et beda de temperie bus libro primo dicit qꝫ pestilentia nascitur ex ae ris uel siccitatis uel caloꝝ uel pluuiarum in tempe rantia pro meritis hominū qui. ſ. aer spirando uel edendo perceptus infirmitatē & mortē generat. Et iohānes ianuensis in suo catholicon dicit qꝫ pe stilentia est idē qꝫ pestis sed proprie pestis est noñ ipsius morbi. Pestilentia uero est illud quod ex se efficit unde & dicitur pestilentia scd̄m quosdā q̄ si pastulentia & sicut incendiū depascat dū descen dit per totū corpus scd̄m ugonē. Et sunt. 3. modi pestilētiæ aut ex terra aut ex aqua aut ex aere scd̄m papiā hæc ibidē. Et dicit petrus paduanēsis super particula prima libri probleumatū Aꝛ. probleu matæ. 7. qꝫ pestilentia quæ & epidimia dicit̄ pro / ut dicitur. 5. metheoroꝝ. est mutatio aeris in pu / tredinē uel pessimā q̄litatē uniuersaliter multū pe stifera. Et dicit hermes trimegistus libro. 4. ca. 2. qꝫ pestis nascitur ex aeris corruptione & intemperie siccitatis uel caloris uel humiditatis nimie proue / niēte. Et ubi supra libro primo ca. 4. dicit hermes qꝫ sicut infirmitas ex humidaꝝ distemperantia ꝓ uenit ita pestis ex īæquali planetaꝝ signoꝝ & stel larum actu procedit. Et scd̄m intentionē Aꝛ. ubi supra ifirmitas siue ægritudo pestilentialis ipa so / la quandoq̄ inficit illos qui approximant eis qui curantur ab ea. Et huius cā est scd̄m Aꝛ. qꝫ ipsa so la ægritudo ē uniuersalis oibus aduenies & pro pter quandā adustionē oportunā aerē corūpen / tem ad modū basilici ab ægritudinis materia egre diente ab illis qui curantur appropinquantes ip / sis cito consumuntur, & scd̄m commentatorē ibi dem redduntur morbidi ab aere sic corrupto & sī ne medio ad cor ingrediente & sine obstaculo qui aer nobis est ineuitabilis & necessarius ad audi / tum. Et bernardus de gordona in libro suo qui in titulatur liliū medicinæ libro primo ca. 2. dicit qꝫ febres pestilentiales sunt illæ qui aduenīūt in tem / poribus corruptis & sterilibus cū corrūpunt̄ sege tes & aer & aqua. Et dicit constantius. 5. paoten.

ca.9.q̄ aer ſubſtantiæ ſuæ temperamento mutat⁹ in putredinē ſiue in quālibet peſſimā qualitatū peſtilentialis uocatur:unde & loca illa inhabitanti/bus uniuerſaliter &æqualiter morbi illi dominantur quia in ſuis corporibus multa peſſiā accidentia unū & eundē morbū facientia coadunantur ſicut alienationes nimii ſudoris ī extremitatib⁹ corpoꝝ frigiditates: ī pectoribus calores:in lignis ſicitates in ore fetores & nimie auxietates tethanus ſub hypocondrioꝝ uomit⁹ colericus ſolutiōes uētoſitates uriæ peſſime & diuerſæ ī aliis colerice in aliis melancolice. In qnibuſdā ſubtilis. In quibuſdam ſquamoſa hypoſtaſis in aliis nigra & multa peſſima accidentia contingunt: hic autē morbus uocatur epidimioſus quia multiplex & ſubtilis eſt uno eodēq; tempore multis ingruens hominibus hæc ille. Et dicit. Raſis.10.almanſoꝝ ca.16.quæ ī febribus quæ ex aeris corpore generantur nō uidetur in principio alicuius eoꝝ acuitas neq; calidi/tas dum tangitur egre.ſunt tamen in occultis corporis partibus & in ipſius profundo magna nocumenta & ſunt deceptoria & uehementis operationis & ſunt febres lente & tepidæ ſed conclu/ſæ cū quibus. Hanelttus & quicquid a corpore e/greditur ualde fœtida ſentiuntur. Hiis uero febribus laborantes æſtuationē magnā & ſtatim patiuntur eoꝝ quæ auelitus augmentatur & fit ſpiſſus ex quoꝝ corporibus cū uomitu & egeſtione res fœda egreditur & inſolida deinde īcipit eis ſuper uenire ſincopis & moriunt hæc ille. Et dicit. Gal'. 5.de morbo uerſus finē q̄ quidā litargici tradiderunt artes ſuas obliuioni & propria noīa ignora uerūt: & hoc accidebat in quadā ciuitate in tempore peſtilentiali ita q̄ illi qui euaſerunt ignorauerunt amicos & parentes & propria noīa hæc ille. Et bernardus de gordonia ubi ſupra dicit q̄ propria ſigna febriū peſtilentialiū ſunt hæc.ſ.q̄ calor eſt lētus extra & intus forti cū ſicci. & ariditate ligue & difficultate hanelitus & dolore præcordiorum & fœtore omniū eoꝝ quæ egrediūtur ex corpore ſicut eſt hānelitus ſudor egeſtio & urina. Et omnes ille febres ſunt multæ determinationis cū terribilibus accidentibus & fraudulentibus ad q̄s conſueuerit ſequi uariole & morbili & ægritudines uenenoſe & ut plurimū delundunt medicos qm̄ urine uidentur laudabiles hypoſtaſiace & nō eſt hoc ex materia morbi ſed cibi quia natura nō audet morbū ī uadere propter maliciā eius. Et cū expectetur criſis ad bonū tunc euenit mors hæc ille. Et huic cōcordat auēzoar quā aueroys.7.collectioni fidelē uocat in libro tabu.medicinaꝝ uerſ⁹ finē ca.de epidimia dicens q̄ tales febres peſtilentiales non ſunt fortes ſed ſūt leues & ut cōmūiter occultat': hæ etiā febres deteriores ſunt ceteris aliis febribus & magnis remote a ſanatione qm̄ non contingit ī eis fieri criſis ſicut in aliis febribus. Diuiduntur autē huiuſmodi morbi peſtilentiales mī tis diuiſionibus. Dicit enī hali in libro.5.de regali diſpoſitione ca.5.uocauit autē huiuſmodi conueniens qui ex aeris iniquitate fiunt morbos epidimia hypocras. Diſiūctos autē & diſgregatos eos qui letales ſunt morbos dixit qui autē nō ſalubres ſunt peſtilentiales ubi ſupra. Qui autē hoꝝ regioni alicui ſunt proprii ſiue aliis regionibus hos regiōales appellauit. Et bernardus de gordonia ubi ſupra dicit ſic intelligendū eſt q̄ quædā ſunt ægritudines quæ appellantur uariæ & diuerſæ quæ p/ueniunt ex inepta adminiſtratione reꝝ .5. naturalium quas noīat hali' ubi ſupra ca.9.dicens q̄ in regionibus.5.de cauſis aeres imutantur. Prima eſt ipſa pars terræ. Scda regionū eleuatio & altitudo & hūilitas:tertia mōtiū uicinitas:quarta maris & qnta terræ ipſi⁹ regiōis. Et dicit bern.de gordonia q̄ infirmitates p̄dicte quæ exiſtis cauſis proueniūt ſunt comunes omnibus Et ſunt quædā egritudies regionales ſicut eſt perciſis in montibus fluxus uētris in uallibus & aliæ. Et in quibuſdā regionib⁹ ſunt quædā arbores quaꝝ fructus ſi comedantur generant bociū gulæ. Et in quibuſdā ex proprietate aquaꝝ generatur opilatio ſplenis & epatis & fœdus calor. Et ſunt quædā egritudines quæ uocā tur epidinales ſiue peſtilentiales & ſunt ille quæ generantur ī tenꝑoribus corruptis. & oēs tales ægritudines ſunt peſſimæ & malæ terminationis propter leſionē membroꝝ principaliū in radice. Et iohānes alexandri ſuper epidimiis hypocratis in principio dicit q̄ morboꝝ quidē ſunt particula/res.i.particulariter ſparſi. Alii uero comunes & hii quidē ſunt conſueti & cogniti & dicuntur epidimii. Alii uero ſuperuenientes & nō conſueti & nūcupantur epidimii & particulares quidē ſunt quando in eadē ciuitate differentibus hoībus differentes morbi ſuperueniunt & hæc quidē tertiana. Alii uero quartana & alii epidimia & hii ſup ueniunt ſcd̄m differentē etatē & differentē dietā Et dimii autē ſunt quando in aliqua ciuitate aut propter aquas aut propter tale conſuetū comunes morbi oībus contingunt qui ſolent ſuperuēire rōne loci aut aeris aut aquæ & eſt morbus cronicus q̄ ſi in habitū conuerſus epidimia. Epidimia autem morbi ſunt ſicut qñ permutatur aer ſcd̄m qualitatem.ſ.in calore frigore ſiccitate & hūiditate ultra ſolitū aut ſi ultra ſolitā eſſentiā corūpatur ſicut dicetur inferius & tūc generat morbos peſtilētiales. Morbi autē peſtilentiales quibuſdā hoībus alicuius conditionis ſuperueniunt ſicut cultoribus aut uentis aut quibuſbā talibus. Et petrus paduanēſis cōmentator Aꝝ. ſuper particula pria probleumatum probleumate.17.dicit q̄ oīum morboꝝ quidam ſunt epidinales & quidā undinales. Epidinales ſubito occurrunt & uidentur magna ex corruptione cancri uidinales uero paulatine cōſurgunt

trahentes originē a loco aut a dispositione terræ & aquæ ut eam aquā bibentes morbos incurrant. Et auic.4.canonis tractatu.4.in principio dicit qꝫ febres accidentes ex cā aeris sicci sunt febres colerice: pestilētiales uero febres sunt ex aere turbido & hūido & febres in aere hūido sunt plurimi euentꝰ sunt mīoꝝ acuitatis & longioris spacii. In æsta te uero sicca sunt minoris euentus & maioris acuitatis & uelocioris seperatiōis. Et hali de regali dispōne libro.5.ca.6.dicit qꝫ in diuersis āni temporibus diuersis hoibus diuersi accidunt morbi scdm conuenientiā eaꝝ cōplexionū & qualitatibus dominantibus in eisdē partibus anni cōplexionis & enim calidis hoibus passiones accidunt in tpibus quibus aer est calidus maxime. In humidis q; pariter fieri humidas & in siccis siccas. Complexionē autē habētibus compositā temporibꝰ qū aer eoꝝ ē cōsonꝰ cōplexiōi corporꝫ magis morbi cōueniētes accidunt q; reliquis temporibus quibꝰ aer eoꝝ est contrarius cōplexioni & illi sani sunt & optimi sunt eoꝝ habitudines. Et inueni in quoda; libro qꝫ pestilentia dicitur dupliciter. s. large & stricte. Stricte autē loquendo non accidit pestilentia nisi ex aere putrefacto & mutato scdm substantiā Large autē loquendo potest causari ex nimia mutatione aeris in suis q̄litatibus. Vnde mutatio aeris quædā est naturalis ut illa quæ fit i uere in æstatem & sic de aliis. Et quædā non naturalis ut illa q̄ fit ex uentis stellis terris dū tamen sit tollerabilis Aut cōtra naturā fit aeris mutatio & hoc duplici ter: aut enī mutatur in homogeniā naturā ut cū caliditas temporis mutatur in caliditatē maiorē q̄ fit intollerabilis aut mutatur in ethemogeniā naturam. i. in qualitatē oppositā ut si estas mutetur in frigiditatē & humiditatē ledentē & intollerabilem: tales uero mutationes faciunt pestilentias. Pestilentiæ uero & epidimie coruptōnes aeris ex multis causis possunt contingere: qñq; enim contingunt ex causis superioribus & qñq; ex causis inferioribꝰ. Et quādoq; ex utrisq; simul. Causæ aūt superiores causantes pestilentias sunt corpora supra celestia mutantes partes āni & q̄ndoq; totū annū a suis dispositionibus naturalibus ex quibꝰ mutationibus temporꝫ causantur mutationes magnæ & pestiferæ & epidimiæ generātur. Dicit enī hypocra.3.amphorismoꝝ amphorismo prīo qꝫ mutationes temporꝫ maxime generant morbos. Et in temporibus magnæ mutatiōes uel frigiditatis uel æstꝰ uel hūiditatis uel siccitatis. Et dicit Gal'. ibidē qꝫ non solū temporꝫ mutationes sed etiā eorum cōplexiones quæ maxime sūt generātes morbos cū omnino suas mutent cōplexiones & maxime cū mutatō magna sit. Vnde & ubi supra super amphorismo.4.hypocratis dicit Gal'. qꝫ tempora āni non sunt causæ morbi sed mutationes suæ cōplexionis. Cōplexionibus igitur quorūcunq; temporum āni in qualibet alias sibi oppositis mutatis quacunq; hora siuæ quocunq; tempore mutentur necesse est ut morbi generādi cā generētur. Et super amphorismo prīo prædicto dicit Gal'. qꝫ cō uersiones temporꝫ āni sunt cause generandi morbos maxime: si magne sint: & in eodē mutatiōes hic intelligēde sunt eiusdē temporis scdm q̄litates & alterationes ut si quid naturaliter est frigidū calidum fiat. Et intelligit magnas mutationes illas quæ omniū qualitatū permutationes fiunt ut si æstas calida & sicca frigiditatis & hūiditatis affectionem sumat: ul' ut si eadē die nūc calor & post modū frigus & iteꝝ calor & rursū frigus fiat: hæc galienus ibidē. Et Aꝝ. ui de problcumatibꝰ parti cula prima problcumate.15. dicit qꝫ oīs mutatio ægritudinalis ē & incipit ut dicit cōmentator ius prædictus petrus ex pmutatōne tpis ætatis loci ciboꝝ & aquaꝝ. Et loquitur de magnis mutationibus & subitis. Vnde dicit cōmentator qꝫ mutationum quædā est paulatina & bene mobilis & quædā est subita & male mobilis & hæc est illa de qua loquitur Aꝝ. dicens qꝫ oēs mutatio uehemēs corūpit corpora ut patet de mutatiōe uehementi tempis & alioꝝ. Sic itaq; patet qꝫ magnæ mutationes & subitæ temporꝫ & alioꝝ prædictoꝝ generant morbos & qñq; pestilentiā aeris. Et dicit auic. primo canonis fen. 2da doctrina secunda sūma prima ca.4. qꝫ unū quodq; tempus cōplexioni ægrotātis cōueniēs aut est cōueniens cōtrarium cū.2.tempora a sua egressa fuerit natura & fuerit eoꝝ exitus contrarius neq; fuerit ibidē sup fluitas longa: quēadmodū si fuerit hiems meridiana & supuenerit uer septentrionale erit aduentus secundi super primū conferens corporibus & ipa temperans eo septētrionalitas ueris est oppositā meridionalitati hiemis. Et similiter si hiemis uel de sicca fuerit: & fuerit nec multū humidū neq; mutabitur illud quod temperamentū efficit in humiditatem impedientē. Mutatio prima tpis in uno tempore est minus afferens mortalitatē quia eius mutatio in multis temporibus. Mutatio adducens mortalitatē & ex cōplexionibus aeris dignior ut cōuertatur ad putrefactionē est calidi & humidi aeris cōplexio. Et est conueniens ut temporā sicut debent disponant' ut. s. si uer calidū hiems frigida & similiter quodlibꝫ tps qꝫ sicca nō fuerit fuerit erunt causæ malaꝝ ægritudinū. Annus uero in quo oīa eius tpa scdm unā proueniūt qualitatē annus malus est: quēadmodū si ānus totus sit calidus aut frigidus aut hūidus aut siccꝰ. Annus enī q est siccꝰ ē multaꝝ ægritudinū suæ q̄litati ꝓporalis quaꝝ tpa erunt posteaꝓlixa. Vnū nāq; tps multū cōmouet ægritudinē ꝓportionalē quāto magis totus ānꝰ. Tps etiā frigidū cū inuenit corpꝰ flegmaticum cōmouet epilensiā paliſim spasmū & similia Tps calidū cū inuenit corpꝰ colericū cōmouet se

bres acutas & aꝑata acuta.quãto magis totus an
nus ſcd̃z unius tpis naturã incedit.Ampliꝰcũ erit
cito hiems cito hiemales ꝓueniũt ægritudines. &
cum cito prouenit eſtas eſtiue cito prouenũt ægri
tudines:& mutantur egritudines quæ erant ante
ſcd̃m tempus.Cũ qz aliquod prolongatur tempꝰ
multæ tũc fiunt egritudies.Debes aũt ſcire qꝺ effe
ctꝰmutationũ tpuz nõ ſuntꝓpter cãm tpis unde ẽ
tps.Sedꝓpterea qꝺ cũ iea mutata ẽ q̃litas magnã ef
ficit operationẽ ĩ mutationibꝰdiſpõnũ hæc auic.
ibidẽ.Et dicit hali de regali diſpõne libro.5.ca.4.
qꝺ ſi in ſingulis partibus anni aer naturaliter in
heret cõplexioni regionis quo uſi iuxta qꝺ expedit
fuerĩt corpora a morbis ſana ſunt.Si enĩ aer fuerit
a naturali egrediens cõplexione quæ illi ꝓpria eſt
hominibus morbi & accidẽtia fiunt peſſima.Ma
gis autem ſi eius egreſſio a ſua complexione ĩmo
derata fuerit fiunt qz in corporibus eorum qui ſu
am tuentur ſanitatẽ morbi.Sed minime graues q
bus aũt nulla ẽ cura nec nulla cuſtodia.fiunt mor
bi magni in qbus & uehemens eſt periculũ.Egreſ
ſus autem a naturali aeris complexione aut ſcd̃m
augmentum fit aut ſcd̃m diminutionem quem
admodum ſi æſtas alia ſit æſtate calidior aut frigi
dior uel humidior hiems auteꝫ alia hieme calidior
uel frigidior uel certe ſiccior aut ĩmutaꝫ & cõuer
titur in contrarium ut ſi fiat eſtas frigida & humi
da hiems calida & ſicca. Et ubi ſupra ca.5.dicit
hali qꝺ alteratio aeris fit duabus de cauſis. Altera
enim locus eſt ſiue regio & altera anni quoduis
tempus.Et ulterius in eodẽ ca.dicit hali qꝺ totaliꝫ
a ſubſtantia aeris immutatio ex tꝑibus ãni fit. Si
immutatio ex tꝑibus anni aliqua fiat a ſui natura
ut ſi fiat hiems calida & ſicca pluuiis carens:æſtas
autem pluuioſa:fiatqz uer frigidum & ſiccũ qd̃ au
tumni eſt:autumnus uero calidus & humidus qua
ex re peſtes accidunt & mortes & febres acute &
alia qz peſſima ſequũtur accidentia & letales mor
bi.Sic quoqz ſi aliqd alioꝛ ãni participãtiũ alte
retur a ſua naturali habitudine maxime qz æſtimũ
in hiemale:multiplicenturqz pluuiæ & auſtrales ꝑ
flant uenti.Peſtis abſqz dubio huic continget lo
co in quo aer a propria & naturali ĩmutaꝫ habi
tudine.Fiunt qz hoĩbus febres acute peſſime & re
liqui morbi peſtilẽtiales in tm̃ ut in bruta etiã trã
ſeant aĩalia ĩcomoda quidẽ & paſſiões male & ꝑ
dentes hoc aũt fit ĩmutatione hũoꝛ & ſpirituũ &
multoꝛ corporum coruptione.Nõ nunq̃z aũt &
in planetis huiuſmõi malũ incũbit in tm̃ ut plan
tas deſiccari & ĩ citrinũ cõuerti uideas coloreꝫ:ui
deas quoqz ĩ arboribꝰ quoddã ſilẽ erugi uel melli
fluctuũ qz caloreꝫ ĩ mutatũ:corpꝰ qz eoꝛ ſubſtãtia
& ut eos & cõmedẽti fructꝰ peſſimi ſub ſeq̃ntꝫ mor
bi.Et huic dcõ hali cõcordat etiã conſtantinus.5.
pantegi ca.9.dicens qꝺ mutatio ſubſtantiæ aeris ẽ
ex temporibus ãni cuz naturã ſuam tranſierint ut
ſi hiems calida fuerit & ſicca & ſine pluuia.Aeſtas
uero pluuioſa ubi frigidũ & ſiccũ. Autumnus ue
ro calidus & humidus in quibuſdã locis peſtilẽtia
cueniet per acutas febres & multa mala contingũt
quæ non tantũ homines mortificant.ſed etiã be
ſtias quæ ex corruptiõibꝰfiẽt hũoꝛ atqz ſpirituũ.
Aliquando hæc peſtilentia cadit in terra ſeminaria
unde & fructꝰarboꝛ & plantaꝛ corrũpentꝫ quos
aliqui comedentes in peſſimas incidũt infirmita
tes.Et nõ tm̃ hæc corruptio aeris cã ẽ mortalitatis
Sed etiã ĩ mouẽtibus humores putridos ſupgre
ditur materia.Vnde peſtilẽtia aeris eis aſſilaꝫ hæc
cõſtãtinus.Et a uẽzoar ĩ libro achar medicinaꝛ in
ca.de epidimia dicit qꝺ aer magis nociuꝰ eſt calidꝰ
& hũidus cũ putreſcit & dilataꝫ & maxĩe qñ nõ
ſeq̃ntꝫ uẽti deſiccatiui & iõ uituperãtꝫ uẽti meridio
nales flãtes & laudantꝫ uẽti ſeptẽtrionales propter
eoꝛ exſiccationẽ.Et huic dicto auenzoar concor
dat etiã auic.prĩo ca nonũ fen.ſcda doctrina ſecũ
da ſũma prĩa ca.4.dicẽs qꝺ mutatio adducẽs mor
talitatẽ & ex cõplexionibus aeris dignior ut ꝛuer
tatur ad putrefactionẽ eſt calidi & hũidi aeris cõ
plexio.Et dicit.Auenzoar ubi ſupra qꝺ ĩ regione
eratio ſuper uenit incendiũ tpe eſtatis in qd̃ ſuper
uenit pluuia diuturna in tpe ualde calido & pmã
ſit tota illa æſtate & intulit hominibus exuſtionẽ
ignis unde accidit eis ſcabies & pruritus fortis &
pluribus eoꝛ cecidit brachiũ totũ ſimiliter & co
xa & in pluribus ceciderũt muſculi & oſſa.Et di
cit petrus paduanẽſis ſuꝑbleumate prĩo ꝑticulæ
primæ libri Aꝛ.qꝺ nimia ſerenitas & nimia tẽpe
ſtas aerẽ corũpunt & peſtes & regnoꝛ mutatiões
&.Intelligit ꝑ ſerenitatẽ aerẽ mutatũ ad multam
ſiccitatẽ.Vnde & hypocras dixit in libro de aere
& aqua qꝺ ſi annus debet eſſe ſanus ꝯportet ut nõ
multũ ſerenus exiſtat.Et petrus cõmentator Aꝛ.
ꝑ tẽpeſtatẽ aerẽ groſſũ puluerulentũ ĩ quo appent
fumoſitates ſcitillatiões fulminis capræ ſaltꝑtes &
hꝰi quæ oĩa aerẽ corũpunt & efficiunt peſtilẽtias.
Et dicit hypocras ĩ libro de aere & aqua ĩ prĩcipio
qꝺ cũ tpa in ſe diſſonantia a fuerĩt difficiles pro
creãt morbos hyems itaqz frigida & hũida. Eſtas
aũt calida & ſicca quaꝛ uterqz ſi caſſaꝫ ac deficit
ſcd̃m magnitudinẽ eiuſdẽ cõplexiõis atqz ꝙitatẽ
Ita tm̃ ut neutra naturæ ſuæ familiare exeat tempꝰ
quomõ ĩn eis tpibus quæ diuerſa ſunt aceidere ſo
let.Et etiam quando hiems frigidior eſt ſed ſcd̃m
humiditatẽ ſuã ĩ ſua remanet quãtitate & eſt qñq̃
æſtas calidior eſt & ſiccior: hoc igitur iõ cõtingũt
morbi eo qꝺ a uẽtis tã calidis q̃z frigidis ſiue ules ſi
ue boreales ſicut corpa mutãtꝫ:hæc hypocra.Et di
cit prædictus petrus commentator aꝛ. ſuper pro
bleumate.7.ꝑticulæ primæ libri probleumatuz qꝺ
triplex eſt mutatio aeris. Vna ẽ naturalis quando
tpa oĩoſuas ſeruãt naturas. Scd̃a ẽ præter naturã
ut quando aer corrumpiꝫ in ſubſtantia & in com

plexione.Et tertia ē media ĩter istas dicta nō natu
ralis.i.cū mutaf aer a sua ꝓpria natura & comple
plexiōe.Et utraq; istaꝝ duaꝝ mutationū ultimæ
dictaꝝ pestilētialis ē & morbifera.Et inferius di/
cit cōmentator ubi supra.dixit q; hº mōi aer sic in
fectus aliqñ nō inducit febrē sed apostemata car/
bunculosa pestilentialia:aliqñ pisces iterdū uario
las & morbilos:& nōnūq; leprā plerūq; & obtal/
miā.Et hæ a medicis dictæ sūt ægritudines conta
giosæ.unde:& format cōmētator sillīm & illo mo
do.q̄cūq; distēperātia est ulis oēs dispositos pote/
rit ificere.Sed hº mōi ē pestilētialis:ergo oēs dispo
sitos ificere pōt pestilentia. Itē dicit cōmentator
q; duplex est aeris mutatio ad corruptionē.s. i sub
stantiā & in q̄litate:primo mō ut si æstas fuerit mꝫ
tū calidior & siccior q̄; deberet. secundo mō ut si
frigida sit & hūida:hæc ille.Et dicit hypo.3. aꝫ/
phorismoꝝ.ampho.7.q; ī tpib9 imoderate siccis
febres acutæ fiūt plusq̄ ī aliis.Et si pseuerauerit an
nus talis exñs q̄lis inceperit.s.ut sit siccus ī princi/
pio & siccus pseueret ut in plib9 tales expectare o3
ægritudies.s.febres acutas.Et ubi supra. ampho9.
15.dicit hypoc.q; cōstitutiōes āni tpum oio siccæ
plurib9 sūt saniores.i.min9 ægræ & min9 mortife/
ræ.Et ampho9.6.dicit q; ægritudies ī tpib9 pluuia
lib9 ut multū fiūt sicut febres longæ fluxus uentris
& putredines epilēsiæ & appoplexiæ & squinan
tiæ.In siccis uero fiunt ptisis corruptiōes siue con
sumptiōes obtalmiæ strāguirea & dissēteria & si
milia.Et Aꝫ.parti.1. de ꝓbleumatib9. ꝓbleuma/
te.27.dicit q; uer & autūnus sūt morbiferi qa mu
tatiōes morbiferæ sūt.Sed autūn9 morbidior ē ue
re qa magis calido ifrigidato q̄; frigido calefacto
ægrotam9.In uere aūt frigidū calefit & in autūno
calidū ifrigidaf.Et huic ꝑ ꝓte cōcordat hypo.3º.
amphorismoꝝ.ampho.9.dicēs q; ī autūno acu/
tissime ægritudies & maxie mortifere ut ī plib9 fi/
unt: uer uero suauissimū & minie mortiferꝝ ē.S3
hoc uidef cōtradicere pri9dicto Aꝫ.s.q; tā uer q̄;
autūn9 sūt morbiferi.Sed huic rñdēt gal.sup ꝓdi/
cto āpho9.9.hypocratis.dicēs q; si tpe āni cōple/
xiōes suas scd̄m q; o3 seruauerit uer cæteris tpib9
sani9 & min9 mortiferꝝ erit qa tēperāti9 ē aliis. Et
dicit Aꝫ.ubi supra.ꝓblemate.25. q; hoies magis
ægrotant in æstate:Sed ægrotantes magis moriū
tur ī hieme.Cuius cā est scd̄m eū quia in hieme ꝓ/
pter densitatē intra corpora cōtracto hūido & la
borātes magis:si nō digeram9 supfluitates q̄ sūt in
nobis collectæ uehemēs necesse ē pricipiū eē ægri
tudinis.In æstate aūt raro : qa ifrigidato toto cor
pore & dissoluto ad labores exñte:necesse ē plura
principia fieri ægritudinis ꝓpter labores & ī dige
stionē eteni iuuenes fruct9 sūt sed tūc nō sūt ita ue/
hemētia principia ægritudinū sicut ī hieme q̄re &
bū auxiliabiles sūt hoies.Et silr æstate a pua occa/
siōe fiūt ægritudies:ī hieme uero ñ: magis eni dige
stibiles sum9 tūc ꝓpter caloꝝ retractā ad itra q̄re
q̄ a maiori occasiōe fiūt magis distractiua sunt ut
p3 in aut ei nō occupanf morbo aut si oc
cupantur hoc nō fit nisi a magna cā & ió diffici/
lius curātur. Itē dicit hypocra.3.amph.ampho/
rismo.12.q; si austrina hiems & pluuiosa & tran/
quilla fiat.idem sine flatu boriæ tota exīstens. Ver
uero siccum & boreale mulieres quidem quibus
partus ad uer inest ex omni occasione abortiunt
Si uero genuerint imbecillos & morbidos pariūt
parulos qui aut statim resoluūtur aut tenues aut
morbidi uiuunt existentes. Aliis uero iuuenib9 dis
sinteriæ & obtalmiæ siccæ fiūt:senioribus uero ca
tarri celeriter perimentes eueniunt. Et in libro de
aere & aqua similiter dicit,hypoc. q; si hiems au/
strina fuerit & nimis pluuialis mulieres ipregnan
tes in uere abortiunt :si tunc eius parturiendi fue/
rit tempus. Et si quos fœtus emiserint annihilatos
atq; defectionis emittūt qui aūt cōtinuo nō mori
untur aut uiuūt semper ānihilati atq; defectiui ho
minibus aut lienteria dolor oculorū & catarri de
fluentes & alii morbi contingunt. Et auicen.prio
canoñ.ubi supra.eodē ca.4. dicit q; cū hiemi meri
dionali uer superuenerit septentrionale qd̄ postea
siccabit æstas ualde uaporosa & multiplicatæ fue
rint aquæ & uer cōseruaueris multas usq; ad æsta
tē multiplicabif in autūno mortalitas & ī pueris
& multiplicabuntur aquæ in dissinteria intestino
rū apostemata & tertiana prolixa. Cunq; hiems
fuerit aquarū multarū abortientur quæ se in uere
parituras sperabant : q; si pepererit erit qd̄ pariēt
debile aut mortiuū aut grandē habens malitiam.
Et in hominibus multiplicabuntur obtalmiæ &
sanguinis egestio & catarri & proprie multiplica
buntur in seminib9 & erit mors ī eis. Et dicit Aꝫ.
ubi supra.probleumate.9.q; si hiems austrina fue
rit & pluuiosa uer siccū & boreale ægritudialis fit
uer & æstas. Et huius causa est scd̄m Aꝫ.& pro/
ut dicit prædictus petrus cōmentator luus q; cor/
pora nostra ꝓparantur scd̄m naturas & dispōnes
temporū eo quod dictū est tempora nos suis mu/
tationibus permutare. Sed hiems præcedens fue/
rit calida & humida :igitur corpora ad caliditatē
& humiditatē disponūtur. Sed corpora sic dispo
sita & maxime humida sunt inconsistentia & nō
permanentia imo egrotare apparata propter qd̄
materia reddif disposita actioni agētis:postmo/
dū quidez uer superueniens excedens ualde a tem
peramento suæ naturæ ex qualitatibus fortiter a/
gentibus propter se & ꝓpter mteriæ dispositionē
congelat & coagulat ad modū generationis gla/
ciei frigiditate sua & siccitate hūidū hiemale pro/
pter quod & siccitate prohibente respirationē in
duratur uehementer. Et dicit Aꝫ.q; illæ mulieres
q̄ i uere naturaliter pariūt abortiēdo ꝓpter calidi
tatē hiemis ꝑexñte ī q̄ embrio erithūectat9 & apt9

recipere impressionē præter passibilitatē humidi. Vnde supueniens horipilatio & motus tremore concutiens propter siccitatē & frigiditatē uentris interficit ifrigidādo embrionē. Vnde & ēbriōes moriuntur: si debiles extiterint aut ui egrediuntur Et si uiuant uiuunt cū multa imbecillitate ratione uirtutis & imperfectione ratione quantitatis. si accidat ipsos nasci in huiusmodi uere: quia cū prius fuissent in loco calido & humido uenientes ad locum frigidū & siccū maxima mutatione mutant' ita q̄ ægrotatiui efficiuntur: & per consequēs breuis uitæ & imbecilles & imperfecti propter superhabundantiam frigidi. Et accidunt colericis siccitates eo q̄ non sunt naturaliter humidi in complexione qa minorantur humiditates hiemis & subtiliantur. unde & fiunt in oculis eorū obtalmiæ siccæ. Flegmaticis uero accidunt brāchi & hoc fit secundū cōmentatorē Aȝ. quando humiditates descendunt ad fauces & fiunt etiam catarri & humores ad pulmonem ruentes. Mulieribus autem dissinteriæ fiunt propter humiditatem & frigiditatem naturæ: & dicit cōmentator q̄ dissinteria ē fluxio humoralis cum rasura intestinorū. Senib⁹ uero quorum calor naturalis fere extinguitur contingunt epilensiæ & appoplexiæ: qd̄ accidit cū humidū multiplicatum in parte superiori & per uenas & arterias subtiles ī corde declinat ubi h⁹i humidū propter imbecillitatem caloris ināti ingrossatur coagulatū qd̄ quidē sua mala qualititate frigida & quantitate superflua inducit mortē inter dū extinguendo suffocationem calidum. Et dicit cōmentator Aȝ. q̄ appoplexia & epilensia conueniunt in causis loco & accidētib⁹. Sūt. n. ambæ passiones cerebri ex repletione magis prouenientes sensum & motū prosternentes: differāt tamen quia in appoplexia est maior repletio & opilatio tanq̄ a maiori causa contingens & sil'r accidentia deteriora fiunt ab appoplexia q̄ ab epilensia: hæc ille. Et dicit hypocras. 3. amphorismoȝ. ampho. 5. q̄ si hiems sicca & borealis fuerit ita q̄ sit intensio in frigiditate. uer uero pluuiosum & austrinū necesse est in æstate febres acutas & obtalmias & dissinterias fieri & maxime mulieribus. & humidis natura. Et in libro de aere & aqua. similiter dicit hipocras q̄ si signa siderum in ortu & occasu non fuerit oportuna. hiems autē sicca & borealis uer uero pluuiosum & australe febrem atq; lienteriam in æstate est necesse euenire. Et huic concordat auicen. primo canon. fen. 2. doc. 2. sūma pria. cap. 7. dicens q̄ cum uer pluuiosū & meridionale fuerit q̄ hiemi supernenit septētrionali multiplicabūt' febres acutæ ī æstate & obtalmiā & sanguis ægestio. Et dicit Aȝ. ubi supra. probleumate. 8. q̄ si hiems sicsa fuerit & borealis si uer pluuiosū fiat & austrinū æstas morbida fit febrib⁹ & obtalmiis. Et huius causā assignat Aȝ. dicēs qd̄ æstas iuenit corpora habentia multā humiditatē extraneā hieme generatā quæ ī uere fuit cōseruata & quā æstas subsequens sua caliditate applicando facit per uniuersum discurrere. ita tunc terra & climata cū habitationibus & mansionibus in eis existētib⁹ reddunt aquaticæ & fiunt talia qualia sunt loca paludosa & stangnalia in quibus aer est grossus & inficiens. Et dicit Aȝ. q̄ si cum hoc æstas fuerit pluuiosa & non temperata difficilius & deterius erit quia sol propter humiditatem æstatis sumet materiam ampliorem quā calefaciet & faciet ebulire & hoc undiq; ī corporibus nostris & in terra & in aere & in mansionibus propter quod febres & obtalmia fient molestiores & plures affligentes. & hypocras in libro de aere & aqua sic loquitur de isto probleumate siue amphorismo. Si hiems sicca fuerit & borealis ubi uero pluuiosum & australe febrem atq; lienteriā in æstate necesse est euenire. Cum autem intrans autūnus terram uernalis pluuiæ nimietate infusam ūuenerit sic quoq; austrū duplicare necesse fuerit: propterea q̄ terra infusa sit & a solis ardore calida uentres graues molles & humidi fiunt. unde & multa egestione habūdant. In hac itaq; qualitate cum aer intrat mordet carnem & corpus: & acutissimæ tūc febres cōtingunt & maxime flegmaticis: lienteria uero in mulieribus in quibuscunq; naturalis complexio humida est. Si autem caniculare tempus. i. tempus æstiuale pluuiale fuerit multū hiemale uentiq; super ianuas irruerint morbi extinguuntur atq; autūnus salutaris speratur alioquin pueri & mulieres cōmoriuntur. Sed & senes pauci quoȝ qui ēua serint in quartanā a quartana uero in aquæ citrinæ febres deueniunt hæc hypocras ibidē. Et dicit Gal'. sup prædicto amphorismo hypocr. q̄ mutatō illoȝ tpm prædictoȝ. s. hiemis & ueris & æstatis ē parua & modicū recedēs a naturalitate. Ver enī quasi ad siue medium tpauit hiemē præcedentem inde ægritudines delatæ sunt usq; ad æstatem hiems solum uidetur recedere ī siccitate ab eius natura. Ver autē nihil secd̄m illos qui ponūt ipsū calidum & humidū & secd̄m q̄ tpatum existit modicum recedit. Ita q̄ antiqui cōplexionē temperatā & calidā & humidam dicebant: hæc ille. Et Aȝ. ubi supra probleūate. 19. dicit q̄ si hieme fuerit borealis & uere austrīo & pluuioso estas ualde siccafiat mortifer fit autūn⁹ oib⁹ & p̄cipue puer adhuc flegmaticis pricipalissie. Aliis uero ab istis cōtigūt dissentiræ i atūno & si cōtigat eos a dissinteriis leuari icurrūt q̄rtanas longas. Et dicit p̄dict⁹ petrus cōmentator Aȝ. ibidē q̄ ista dispositio prædicta proportionata ab Aȝ. est contraria dispositioni anni salubri posito ab hypocrate in libro de aere & aqua. Et est q̄ annus saluberrim⁹ fuit quando fuerit ortus & occasus stellarum sicut deberent in autunno aquæ multæ. In hieme uero paucæ.

Et neq; ſerenū multū neq; frigidū plus oportuno Vere quoq; & æſtate aquarū tēperātia ut dicit cō mentator cum diſpoſitio proportionata ab Aꝛ. ſit aduerſa prædictæ diſpoſitioni naturali āni: & tamen ſic in ea pluuia ſubita mutatio & grandi/ nis non eſt mirū ſi feret peſtilētias omnibus in au tūno. Itē dicit hypocras in libro de aere & aqua ꝙ ſi æſtas ſicca nimiū & calida fuerit morbi cito euaneſcunt. Si autem fuerit pluuioſa extendunt & cuicunq; morbus aduenerit illum in putredi/ ne neceſſe eſt conuerti. Itē dicit hypocras ibideꝫ ꝙ ſi æſtas ſicca & auſtrina fuerit. Autūnꝰ uero pluuioſus & ſeptētrionalis in hieme dolor capitis & ꝙbuſdā reuma tuſſis & tiſis & multæ aliæ infirmi tates accidunt. Item auiceñ. primo canoñ. fen. 2. doc. 2. ſūma prima. capi. 7. dicit ꝙ cum æſtate ſic/ cæ meridiōali ſuperuenerit autūnus pluuioſus & ſeptentrionalis multiplicabitur i hieme. dolor ca/ pitis reuma & raucedo. Et huic etiam concordat Aꝛ. ubi ſupra. probleumate. 10. dicēs. ſi æſtas ſic/ ca fuerit & auſtria. Autūnus uero cōtrarius. ſ. hūi dus & borealis in hieme. dolores capitis fiunt & brāci fiunt & tuſſes terminantes ad tiſim. Et hoꝛ cauſas ponit ibidem: & ponam tibi differentiam inter brancum corizan & catarrum in duobꝰ uer ſibus ſecm dinerſitatem fluxus humoris generati ex reumate in capite uerſus. Ad fauces brancus ad nares dicꝙ corizæ. Si fluat ad pectus tunc dicitur eſſe catarrus. Et dicit hipocras. 3. amphoriſmoꝛ. ampho. 23. ꝙ ſi æſtas ſicca & borealis fiat id eſt ꝙ fit remiſſe calida & non frigida. Autūnus uero pluuioſus fit totus & auſtrinus capitis dolor i hie me ſequente tuſſes & branci & corizæ: quibuſdā uero ptiſis & ulceratio pulmonis contingunt. Et concordat auiceñ. primo canoñ. ubi ſupra dicens ꝙ ſi æſtati ſiccæ ſeptētriōali ſuperuenerit autūnꝰ pluuioſus meridionalis præparabuntur corpora ad hoc ut ueniat i hieme dolor capitis & tuſſis & rauceſcunt eorum gulæ & fluent q̄ coriza multū accidet eis. Et Aꝛ. ubi ſupra. ꝓbleumate. 5. dicit ꝙ ſi borealis ſit æſtas & ſicca id eſt frigida & ſicca & autūnus ſimiliter confert flegmaticis & mulie/ ribus. Et huius cauſam aſſignat ex hoc ꝙ comple xio utrorūq; tēporū. ſ. æſtatis & autūni & ēt cor porū flegmaticorū & mulieꝛ excedit ad alteru/ ter. i. ad diuerſa & contraria quare hæc ſicca hæc uero humida & ideo addit ꝙ tempus ſiccū adue/ niens remouendo humiditatem extraneam ſuper habundantē reducit & conſtituit ipſos in bonuꝫ temperamentū ita ꝙ ſani fiunt ſibi ipſis niſi per ſe peccauerint ſponte. i. in regione inconuenienti. Et in ſequenti ꝓbleumate. ſ. in probleumate. 12. di cit Aꝛ. ꝙ corruptio morbida eſt borealis & ſic/ ca æſtas & ſimiliter borealis & ſiccus autūnus ſe/ quens. Et huius cauſam aſſignat ex hoc ꝙ hui⁹ cor poribus colericis temporum complexiones con/ ueniunt: quia utrarunq; ſicca ſiccitate plurimū in/ tenſa exiſtunt: neq; iuuant a frigiditate temporū iuuamento noto. imo tempora frigiditate & ſic/ citate ſua conſtringunt & congregant caloꝝ co/ lera interius ipſum acuendo. ſiccitas enim eſt acu/ tio caloris ſicut p3. 4. metheororū. ꝓpter hoc con tingit iſtis uelut cū ignis coniungitur igni. tūc eni maxime ſit aduſtio: unde & contingūt hominib⁹ obtalmiæ & febres acute cauſones tertianæ & cō tinuæ & aliæ infirmitates ex colera nigra procedē tes & aliis ex colera aduſta. Et cauſas omniū iſta/ rū infirmitatum ponunt Aꝛ. & ſuus cōmentator ubi ſupra. Itē dicit hypocras. 3. amphoriſmorū. ampho. 14. ꝙ ſi borealis fuerit æſtas & inaquoſa autūno etiaꝫ in ſui natura exiſtēte humidis quoq; & mulieribus confert in ſequēti hieme: reliquis ue ro obtalmiæ ſiccæ erūt febres acutæ & coriza diu turnæ. Item in libro de aere & aqua dicit hypo. ꝙ ſi æſtas nimis pluuioſa ſit & auſtrina & autū/ nus ſimiliter hiemē ægram neceſſe eſt eſſe futuraꝫ: fleumatici ergo & qui. 40. annorum ſunt in cau ſon: colerici uero in pleureſim cadunt. Et concor/ dat auiceñ. ubi ſupra. dicens ꝙ cum æſtas & autū nus cōuenerint ut ſint ambæ meridionales & hu/ midi multiplicabuntur humores & cū uenerit hi/ ems ueniunt ægritudines exprimendæ multæ. Et cū hoc fiunt ſicci & ſeptentrionales iuuabūt euꝫ cui nocet hūiditas & accipet obtalmia ſicca & ca/ tarrus longi temporis & febris acuta. Et Aꝛ. ubi ſupra. ꝓbleumate. 20. dicit ꝙ ſi æſtas pluuioſa fue rit & auſtrina & autūnus ſimiliter hiems morbi/ da fit & peſtifera & cauſam huius aſſignat ex hoc ꝙ hiems ſuperueniens inuenit corpora ualde flui da & imbibita humiditate calida putreſcibili: & propter hoc fit permutatio uehemēs cum abſit ca liditas multorum ſuperfluorū quæ cauſatur nō ex parua coadunatione ſuperfluitatum ſed ex multa & quia autūnus etiam fit calidus & humidus uel ſiic poteſt intelligi littera Aꝛ. ſecm ſūmū cōmen tatorem quia caliditas eſt uehemens cū multa col/ lectione meri. Propter hoc etiam loquitur ꝙ au/ tūnus ſit calidus. Multa enim materia non potuit exſiccari. ſed in autūno ebulit in aere & per conſe quens in corporibus. Merito itaq; contingit egro tari in tali conſtitutione temporum cum corpora ſint ualde præparata: unde contingit illis qui ſunt carnibus compacti in quibus minime reperitur re ceptaculum uacuū fieri ægritudines acutas ueloci ter ſuffocātes: habentes autem carnes raras & nō adeo denſatas cadunt in febres cauſonides. i. adu/ ſtiuas factas a multa in digeſtione cauſata tempo re præcedente. Cum enim digeſtio confortetur ꝑ circunſtans frigidum & eū in prædicta conſtitutō ne fuerit calidū & humidū ſecūdi laxans. Merito ꝙ cōtigit plimā idigeſtionē cāri: hæc aꝛ. & ſuꝰ cō mētator ibidē. Itē dicit auic. ubi ſupra ꝙ cū æſtati

meridionali ſuperuenerit autūnus ſeptentriōalis multiplicabuntur ægritudines exprimēdi & con/ſtringendi.& cum autūnus & eſtas in hoc conue/niunt ut ſint ambo meridiōales humidi multipli/cabuntur humores & cū uenerit hiems ueniēt ægri tudines exprimendi.Cum uero ambo fuerint ſicci & ſeptentrionales.iuuabunt eū cui nocet humidi tas & accidet obtalmia ſicca & catarrus longi tem poris & febres acutæ.hiems autē quæ eſt frigida& pluuioſa ardorem facit urinæ.Et cum æſtatis cali/ditas fortis fuerit & etiam eius ſiccitas prouenient ſquinantiæ perintenſæ & quæ aperientur aut quæ non aperientur.& illæ quæ aperientur aut interi⁹ aut exterius erūt & accidet uariola & mingendi difficultas & morbilis & ambo erunt ſine timo/re uel ſalui mortis:& accidet obtalmia & corru/ptio ſanguinis & triſtitia & mēſtruoꝝ & ſputi re tentio.Et cū poſt hiemē ſiccū fuerit uer ſiccus erit mortalitas & mālū ampli⁹ꝙ corrumpet arbores & uegetabilia .ideoꝙ corrumpuntur ea quæ ex a/nimalibus quæ ea comedunt & ideo homines qui eis ueſcuntur corrumpūtur: hæc auiceñ. ubi ſupra & ioānes alexandrinus ſuper epidimias hypoc.li bro.8.dicit ꝙ ſi hiems fuerit auſtralis & pluuialis uer uero pluuioſū & boreale neceſſe eſt in æſtate fieri ægritudies.Et dicit Aꝝ.ubi ſupra:ꝓbleuma/te.6.ꝙ corpora hominū in æſtate & maxime i au/tūno febricitant ab ægritudinibus colericis & diſ poſitiones ægritudinales exiſtentes acutæ ſubitæ & parimenſæ magis accidunt hieme a quantitate ſuperhābundanti humiditatis. Itē ubi ſupra pro blemate.17.dicit Aꝝ.ꝙ illi qui patiuntur ægritu/dines longas dictas a medicis cronicas maxie de/ſtruuntur & corrumpuntur ab illo tempori qđ ē ab ortu pliadis.ſ.ultra mediū autūni:ut circa prin cipiū nouembris ſole exiſtente in oppoſito plia/dis.ſ.circa.19.gradū ſcorpionis & ſenes magis iu uenibus.& cās iſtorū ponit Aꝝ.ubi ſupra.Et di/cit Aꝝ. ubi ſupra.probleumate.26.ꝙ cōuerſiōes utraſq; uſq; ad ſpatiū tēporis .100.dierū quorum unū eſt quando ſol ingreditur principiū cancri & alterū eſt cū ingrediť ſol principiū capricorni in/firmi maxime moriuntur ab ægritudinibus.Et hu ius cauſam aſſignat Aꝝ.ex hoc ꝙ ad tantū ſpatiū temporis extenditur exceſſus & permanet calidi & frigidi calidi.ſ.in conuerſione cancri etiā frigi di in conuerſiōe capricorni . Sed exceſſus itēpat⁹ maxime ut in firmis & debilibus inducit morbos & mortē.Et dicit cōmentator ibidē ꝙ illud tem/pus.100.dierū continet.3.menſes & circiter.10. dies:unde impreſſio conuerſionis capitis cancri durat proportionaliter uſq; circa.25.diem augu/ſti:impreſſio aut conuerſionis capitis capricorni durat uſq; circa.25.diem.martii.Sic itaq; eſt dice re ꝙ mors potiſſime contingat in firmis æſtate & hieme.Et nota ꝙ mors contingens his tempori/bus & morbus.ſ.maxime cauſantur a ſubita mu/tatione qualitatū actiuarū quæ uehementer impri munt ſicut apparet.2.de generatione. foris occur rentiū ut caliditas in æſtate & frigiditas in hieme Mors aūt & morbus contingens in uere & autū/no magis eſt a cauſa inferiori.In uere enim corp⁹ deforis eſt repletū:cū autē autūnus conſeruauerit humores aſſatos æſtatis in frigiditate & hiems ui cinatos humores autūni:& unūquodq; ſūmū hu morē multiplicabit adeo ꝙ in uere plurimi & de ferentes ſunt humores in corporibus. Sed autūni ægritudo propter debilitatē uirtutis & ꝓpter cor ruptos humores æſtatis & ſui poteſt dici magis a cauſa interiori & humorali generali.Itidem uero autūno qualitates actiuæ nō ſunt in ſuo exceſſu: hæc ille ibidē:ꝙ aut uer & autūnus ſint morbidi: patet per ea quæ tibi dixi prius ex ſententia Aꝝ. & hypocratis & galieni in iſto eodē ca. Itē dicit hypocras.3.amphoriſmo&.ampho .4. ꝙ in tem poribus quando eadē die aliquando quidē æſtus & aliquando frigus ſit autūnales ægritudines ex/pectare oportet.Et huic cōcordat auiceñ. prīo ca nonū.ubi ſupra.ca.4.dicens ꝙ ſi aer i uno die mi/nuetur de caliditate in frigiditatē mutabuntur ſe/cundū eas corpora. Itē auiceñ.4.canonū. tracta tu.4.i principio dicit ꝙ quādo uideris aerē altera ri.uno uero die multis uicib⁹ & clarificatur aer & aliquo & oritur ſol clarus & conturbatur alio die & oritur in uelaminibus nebulæ quæ eſt ut puluis & tūmodo eſt calor modo frigus ſiue in eodem die ſiue in multis diebus:tunc iudica ꝙ peſtilentia accidet.Peſtilentiā autem æſtiuā malignā & malā ſignificat paucitas pluuiæ in uere cum frigore.de inde cum multiplicatur auſter & conturbatur ali/quot diebus.aer deinde clarificatur poſt ebdoma da una & non ſupra accidit frigus in nocte & p̄/focatio & conturbatio & caliditas tunc iam uēit peſtilentia & expectantur febres peſtilentiales & uariolæ.Et ſequitur ꝙ æſtas nō eſt uehemētis calo ris ſed eſt calida & humida & eſt uehementis con turbationis habens matutina alterata & ipſa præ terierunt in autumno aſub ſubhub & ignes & ſi/milia erit ſignum peſtilentiale et multorum alio/rum morborū:hæc auicenna ibidem . Ex prædi/ctis ergo patet qualiter ex mutationibus tempo/rum ſiunt peſtilētiæ & epidimiæ & corruptio ae/ris & febres peſtilentiales & multi alii morbi peſ/ſimi.¶Modo oſtendam tibi quæ diſpoſitiones tēporis & aeris efficiunt ſanitatē & ſūt ſalutiferæ. Dicit itaq; hypocras in libro de aere & aqua tem poribus expedit ut contemplationē tuam adhibe as ut anni habitudinē ſalutifer.ſ.ſit an ægrotus a/gnoſcas.Si enim ortus ſtellaꝝ fuerit ſicut debet & occaſu in autūno quoq; aquæ multæ in hieme ue/ro paucæ neq; ſerenum multū neq; frigidum plus oportuno uere quoq; aquæ multæ in hieme uero

pauce neq; ſerenum multum neq; frigidum plus oportuno uere quoq; & æſtate aquaꝝ temperan/ tia annũ ſanum atq; ſaluberimum eſſe neceſſæ eſt.

Item dicit hypocras.3.amphorum ampho.8. qꝫ i moderatis temporibus temporaliter tempora ſe reddiderint boni ſtatus & maxime bonæ deter/ minationis ægritudines erũt. In imoderatis uero maxime imoderatæ & difficilis determinationis erunt. & dicit gal. ibidẽ. qꝫ qualis intentio hypo/ cratis fuit poteſt intelligi ex libro ſuo de aere & a/ qua. Si enĩ appareant ſigna in ortibus ſtellarũ & in occaſibus earũ calida ſcd̃; qꝫ apparere oportet & in autũno quidẽ pluuiæ erũt hiems uero tẽpe/ rata neq; calida neq; multum frigida. In uere uero pluuiæ in temporibꝰ ſuis & in æſtate ſiĩ ut ille an/ nus ſanus ſit neceſſe eſt. Et dicit Gal. ex qua ordi/ natione temporũ cũ hypocra. ꝓpenderis intentũ ẽt poteris intendere quid his poterit obuiare q̃ ipſe i moderatis dixit. Et dic̃ auiceñ. pº cañ ſen. 2. dria 2. ſum. prima. ca. 4. qꝫ in temporibus quidẽ ſanus exiſtit ut ſit autũnus pluuioſus & hiems tẽperata neq; ſic nõ frigiditatẽ habens non tñ ſit pluuioſa i comparatione regionis. Et ſi uer pluuioſuꝫ fuerit exiſtit illud quod ſanius eſſe poteſt. Et dicit hali li bro. 5. de regali diſpoſitione. ca. 4. qꝫ ánus cuiꝰ aer ſuã ſeruat moderationẽ eſt ille cuius uer tempera/ tũ circa calorẽ eſt & frigus & iõ alternatim i eo fi unt pluuiæ nec imoderati æſtas eſt caloris & in ea paucæ ſiunt pluuiæ nõ quẽadmodũ uernales eſſe condecet: nec ẽt autunnus nimiæ erit ſiccitatis ſed in eo pluuiæ fiunt. Hiems uero frigida erit & plu/ uiæ in ea non erũt ſuperhabundantes hꝰ mõi anni aer prout cõdecet temperatꝰ ẽ: ánus uero i quo aer ſua egrediẽ eſt cuius aer ſingulis temporibꝰ ab his quæ dicta ſũt uariaẽ ut ſi hiems quidẽ auſtralis ſit & multaꝝ pluuiaꝝ multa fit in corporibꝰ humi/ ditas. unde & in uere febres generãẽ putridæ mor bi & humidi: ut appoplexia epilenſia & ſimilia: & ſic in aliis anni tẽporibꝰ uariæ ifirmitates fiunt cũ a ſuis complexionibꝰ naturalibꝰ procedunt. Et dicit petrus paduanẽſis ſup particula prima. pro/ bleumatũ ariſtotelis ꝓbleumatæ prio nimia ſereni tas & nimia tẽpeſtas aerem corrumpũt & peſtes regnoꝝ que permutationes adducũt &. Intelligit per ſerenitatẽ aerem mutatũ ad multam ſiccitatem Vude & hipo. dicit in libro de aere & aq̃ qꝫ ſi an/ nus debet eſſe ſanus opportet ut nõ multũ ſerenꝰ exiſtat: Et intelligit cõmẽtator per tempeſtatẽ ae rẽ groſſũ & puluerulentũ in quo apparent fumo/ ſitates ſcintillationes fulminis capræ ſaliẽtes & hu iuſmodi quæ omnia aerem corrumpunt & effici unt peſtilẽtias. Et dicit hipo. 3. amphoriſmoꝝ am phoriſmo. 18. qꝫ tempore ueris & priucipii æſtatis pueri & eoꝝ affines etatibꝰ: ſ. qui continentur ſub adoloſcẽtia bene digerãt & ſani fiũt maxime. æſta te uero & autũno. ſ. in ꝑncipio autunni ſenes & in reſiduo autũni & in hyeme mediani ut. Iuuenes ſe bene habent hec ille. Sic itaq; patet quæ diſpoſitio tẽporum anni ſit ſalubris & bona. Et patet & pri us qualiter ex mutationibꝰ tẽpore peſtilẽtiæ & epi dimiæ & uariæ infirmitates generanẽ: Sed predi/ ctæ mutationes tẽporum ex cauſis ſuperioribꝰ pu/ ta ex corporibus ſuper celeſtibus maxime ꝓueniũt prout ex diuerſoꝝ auctorum ſẽtẽtiis ꝓbari poteſt Dicit enim auic. primo canonũ. fen. ſecunda. doc. ſecunda ſuma prima. ca. 8. qꝫ mutationes aeris ex diuerſis cauſis fiunt. Ná ex rebus cæleſtibus & ſi/ militer terreſtribꝰ ꝓueniunt. Illa uero quæ res cele ſtes ſequenẽ ſunt illa quæ ex ſtellaꝝ cauſa accidũt ut cum multæ ex ſtellis i uno coniunguntẽ loco & diunguntẽ ſoli. & ꝓuenit ex hoc calefactio multa eis quoꝝ capita ſunt ipſis oppoſita aut locis quæ ſunt circa eas. Et cum ab appoſitione capitũ mul/ ta remouentur longitndine minuiẽ eorum calefa ctio. De cauſis autem terreſtribꝰ dictũ eſt prius. Et auic. 4. canouũ tractatu. 4 in principio dicit qꝫ ꝑn cipiuꝫ omniũ mutationũ aeris ut cõmuniter ſunt formæ cæleſtes faciẽtes eſſe neceſſarium illud cuiꝰ aduentus ignoratẽ licet quidã dixerunt in eo ali/ quid nõ proportionatũ ad cauſã eius: imo oppor tet ut ſcias qꝫ cauſa prima & longinq̃ ad illud ſunt figure cæleſtes: & propinqua diſpoſitiones terre/ ſtres. Et quandoq; faciunt uirtutes agẽtes cæleſtes & uirtutes patientes terreſtres humectationẽ ue/ hementem aeri & pellunt uapores & fumi ad ipſũ & ſparguntur in ipſo & putrefaciunt ipſum cum caliditate debili hæc auic.. Et dicit albertus lib. 2. de proprietatibus elementorum tractatu. 2. capi/ tulo. primo qꝫ cõiunctio. iouis & martis in gemi/ nis cum aliis adiuuãtibus eos ſignum geminorum eſt de triplicitate aerea faciunt uentos peſtilentes & aeres corruptos qui ſubito necant multitudinẽ hominum & animalium. iupiter enim cum humi dus & calidus in natura habet eleuare uentos & uapores & precipue in ſigno geminorum qꝫ eſt ſi gnũ humidũ & calidũ in ultimo ſtatu uere aeris. Mars autẽ cũ in tẽperate calidꝰ ſit & ſiccus ignit uapores eleuatos & iõ incipiũt per aera multiplica ri fulgura & ſcitillationes & per uſtiferos uapores & ignes qui pacto ueneno inficiunt aerẽ: & ideo inducunt frequenter peſtilentias. Alii etiam ſimili ter de cauſis aerei ſuperflua ſiccitas quæ acuit hũo res generatos in hominibus & ideo habitatori/ bus illius aeris accidunt ægritudines prauæ & pe ſtilentiæ mortifere. Item ſcd̃m intentionem hy/ pocratis in libro de aere & aqua ex ortu & occaſu ſtellaꝝ in oportuno peſtilentiæ & morbi contin gunt frequenter ſicut dictum eſt prius in hoc capi tulo. Et dicit hali libro quinto de regali diſpo/ ſitione capitulo ſeptimo qꝫ aſtra quorum ex or/ tu & occaſu aer in anni temporibus mutan/ tur ſunt ut pliades canicula maior urſa cau/

da pliades cum oritur æstatis est principium ut dicit hypo.est enim eius ortus ī principio mai cū sol ab eo recedit : occasus uero eius principiū ē hie mis.ſ. in principio autūni:aeris autez fit mutatio propinquitatis & remotionis a sole.Cū enim cuz sole sinodū celebrant aer calefit & eius augmenta tur calor & augeť quoq; calor aeris maximꝰ ex a/ strorz sinodis q̄ magna sūt:errantia aūt fixa ut est iuppiter mars & uenus & fixe q̄ ī pría sunt magni tudine & secūda q̄lis ē canis australis &.septētrio nalis leonis cor tauri oculus & siḷia astra zodiaco pxima:hæc ét astra. Si de die cōueniāt & oriāť & si cū illis sol aeré sup nos calefaciūt motu suo. ad/ det enī solis motus cōuenientiā sup nos astrorum motui.Et siquidē tps est æstatis grauis fit æstus. Si hiems frigus minuitur.Cū uero a sole astra remo/ ta sunt nec astrorz magnorz aliquod sup nos ī die surgit aer frigidus ē: & si æstas fuerit minoris ē aer caloris:Si hiems maioré hēat frigiditaté:hæc hali ibidē.Et dictū est prius & allegatū ab Arz.ī libro de problematibꝰ.particula.1.cp illi qui patiuntur ægritudines longas dictas a medicis cronicas ma xime distrahunť & corrumpūť ab illo tpe cp est ab ortu pliadis.ſ.ultra mediū autūni sole existēte in opposito pliadis.ſ.in.19. gradu scorpiōis & se nes magis inuenibꝰ:patet ergo cp ex diuersitate or tus & occasus stellarū accidūt mutatiōes diuersæ ī aere.& per cōsequēs contingunt hoibꝰ qñq; pestes & morbi q̄; plurimi.Sic ergo patet cp p̄dictæ mu tatiōes temporū & per cōsequēs pestilentia & in/ firmitates prædictæ ex eisdem mutationibus tēpo rū proueniēte fiūt & ex corporibus supracælesti bus.Patet ergo per prædicta quare pestilentiæ & epidimiæ & corruptiones aeris proueniūt ex cau sis superioribus. ¶ Modo restat uidere qualiter proueniunt ex causis inferioribus:pro quo scien/ dū est cp multis modis proueniunt pestilentiæ & epidimiæ & corruptiōes aeris ex causis inferiori/ bus.proueniunt enim quandoq; ex mutatione ae ris prout illa mutatio aeris accidit in causis iferio ribus.Dicit enim hali.5.de regali dispositione.ca pitulo.9°.cp in regionibus quinq; de causis aeres imutantur.prima est ipsa pars terræ:secūda regio nū elcuatio & altitudo & humilitas:tertia mon/ tiū uicinitas:quarta maris:quinta terræ ipsius re/ gionis.Nā imutatio aeris in regionibus partium causa est inter maioré causam aeris imutantes re/ gionē & super alias manifestissimas causas. Et in eodē cap.9.ponit hali cōplexiones regionū quas dimitto ad præsens.Et ubi supra.ca.10. dicit hali cp aeris complexionis mutatio propter uapores quandoq; est.Si enim habitatio in loco fuerit in quo sunt stagna & paludes & olera & arbores pu tridæ aut in spelunchis uel in domibꝰ qui plurimæ sunt humiditatis & nigredinis aut aliis locis qui aeré putrescere faciūt & corrumpunt eiꝰ populus loci multorū est morborū putridorū putridarūcp febrium quæ mediate in eis emergunt & ét calo/ res eorum in croceū imutantur nec cibos digerunt bene eo cp aquis eoruz putredo sit mixta huiꝰmo di populus uites habet paucas & debiles & eoruz membra ennerata sunt:hæc ille .Sic ergo patet se/ cundū hali cp mutatio aeris & eius corruptio fre/ quenter accidit ex uaporibus corruptis. Et dicit a uicenna.4.canoñ.tractatu.4.cp quandoq; accidet illud causa uentorum deferentium ad locum unū uapores malos ex locis fetidis in quibus sunt ual/ les profundæ & corpora deficcata in prelio aut occisa & non sepulta & fortasse est tam propin/ qua loco.Et dicit hali de regali dispositiōe. ubi su pra.ca.5.cp alteratio aeris duabꝰ fit de causis alte/ ra locus siue regio altera anni quod uis temporis & immutatio aeris .Item a loco siue regione fit propter uapores qui ex multitudie fructuū & ole rum cū putruerint ascendūt ex quibus mali ascen dunt aeré immiscentes unū etiá ex uaporibus q̄ ex paludibus surgēt & sanguis aut urbiū cloacis uel mortuorz cadaueribus occisorz q̄ aut in ipsa sunt regiōe aut ī ille proxía aut certe ex bello ī quo plu rimorz cadūt corpora hominū aut ex pecudū ar/ mētorz cp mortibꝰ cū illis pestibꝰ acciderit .Ex illo rum itaq; cadaueribꝰ uapores mali ascendūt aerē miscentes quibꝰ aeris mutať substātia ī uaporz sub stantiá & q̄litate quæ cū respirauerint hoies pesti/ mi fiunt in eis morbi & cito perimētes hæc hali . Et auic.in libro thair medicinarz ca. de epidimia dicit cp cōtingit aeré qñq; corrūpi & cadaueribꝰ mortuorz quæ putrefacta sūt & fit etiá corruptio qñ in ciuitate sunt aq̄ non currētis & in regioni/ bus quibꝰ non sunt penitus uēti flantes & sunt lacꝰ & aliæ cōgregationes aquarz tranquille quibꝰ uēti nō dominanť .Et nos quidē inuenimus plures an tiquorz nolentes unq̄ hītare in locis propinquis mōumētis hominū:hæc ille.Et gal.ī libro de diffe rētiis febriū uersus dicit cp prīcipiū putredinis uel multitudo alia est mortuorz nō sepultorz ut ī p̄li/ is consuetū est contingere uel ex gurgitibus quibꝰ dam uel stagnorz uaporibꝰ hora æstatis . Est autē pestilētia qñ dominatur quidā ī moderatus calor cōtinentis nos aeris hora æstatis.Et dicit cōstanti nus hora.i.pātegūt ca.9.cp morbi pestilētia uel cā usis est mutatio circundantis aerem qui mutatur duabus de causis mutať .ſ.ex situ regionis & qua litate temporis.Mutatio aeris pp locum ex fumo sic dissoluto herbarum fructuum siue similium pu trefientium qui dum miscentur aeri ascendit . Si/ militer ex fumo lacuum siue criptarum uel fossa/ rum uel corporum mortuorum locum illum ui/ cinantium siue intra locum positorum uel ex fu/ mo multorum morientium in bello uel ex pesti/ lentia bestiarum.unde mutatus aer plures morti/ tificat homines quod contingit athenienſibus:

de mortuorũ æthyopũ corruptionibus. Et ubi supra.c.8.dicit cõstantin⁹ q̃ si ex exercitiis quælibꝫ terrã habitantiũ sint paludes in quibus arbores siue herbæ ferẽtes sunt in criptis siue i sibus nisi le dunt locis natura aeris mutata est & cito putrescit unde illius loci ĩcolæ sæpe solent ægrotare & ex illa putredine cũ fumi dissolutione febricitare quorũ color fit citrinus :uel cibus eorũ non bene digeritur .eoꝝ enim aqua putrida cibus retardat. Et p̃ dictus petrus paduensis sup̃ probleumate.7 .particula prima .Aꝝ .dicit q̃ causæ pestilentiæ plures sunt:ab aliqua nãqꝫ constellatione põt aer corrũpi.cuius cã a medico ignorat̃ & aliqñ accidit pestilẽtia ab aere terrestri & hoc ĩterdũ propter corpora occisa cũ non sunt sepulta. Ex illis enĩ uaporibus deportatis per uentos infect⁹ ẽ qñqꝫ aer:aliquãdo aũt p̃pter putrefactionẽ lacuũ aut paludũ aliqñ ẽt propter cauernarũ aliquarum apertionẽ exsufflantiũ in terra longo tempore conclusarũ : & aliqñ propter herbas uenenosas & loca serpentũ & aliorũ uenenosorũ aĩaliũ. Quod aũt ex quibusdã serpentibus uel aĩalibus uenenosis in qbusdã locis accidat pestilentia siue corruptõ aeris. patet similiter per albertũ.lib.2.de proprietatib⁹ elementoꝝ .tractatu.3.ca.primo.ubi dicit q̃ aer dupliciter corrumpit̃ .aliqñ ex causa inferiori aliqñ ex cã superiori siue ex aliquo corpore supracælesti. Ex inferiorib⁹ quidẽ sicut ex spũ aĩaliũ uenenosorũ & ponit albert⁹ exemplum de eo q̃ contigit in tẽpore philippi regis macedoniæ. Fuit enĩ uia inter duos mõtes armeniæ q̃ diu salubriter a multis hominibus fuerat frequentata:subito tamẽ ibidẽ ex ueneno aeris nullũ ibidẽ trãsire posse per illã uiã qn ibidẽ expiraret & caderet mortu⁹. Philippo aũt interrogãte cãm hui⁹ a sapientib⁹ illi cãꝫ reddere nesciuere dõec uocat⁹ fuit socrates: q regẽ fecit erigere ædificiũ altũ ad mõtes & fecit socrates speculũ de calibe planũ nõ cõuexũ nec cõcauũ sed planæ supficiei & bñ politũ & bñ mundũꝫ ut plani ad illud planũ speculũ ab oĩ loco montiũ fieret reflexio q̃d nõ posset fieri ad cõuexũ neqꝫ ad concauum: & in illo speculo uidit duos dracones unũ in uno mõte & alterũ in altero. Hi aũt dracones aperuere ora sua contra se & inficiebant aerẽ in medio ex uapore qui egrediebat̃ ex orificiis eorũ: & ex hoc sciebat socrates q̃ infectio illa cãbatur ex uapore resoluto de uentribus draconũ & hoc regi nunciauit. Præcepit autẽ rex q̃ quidã omne recto & naribus & omnib⁹ poris per quos poterit attrahi uentus infectus exuent & interficerent dracones quibus interfectis saluat⁹ est locus ita q̃ amplius non accidit q̃ tunc acciderat. Et sic patet q̃d coruptio illa aeris fuit ex uapore dissoluto ex draconibus: sicũt etiaꝫ inficitur aqua ex corruptione insquiami ita q̃ pisces & alia aĩalia in illa aqua existentia erunt quasi sint ebrii & nituntur exire aquã. Sed in aere cicius accidit putrefactiõ q̃ĩ aq̃a aer propter caloꝝ naturalẽ suũ plus corrũpit̃ q̃ aqua quæ frigiditate sua restringitur aliquantulum & non sinit ita cito putrefieri. Et hoc exemplum prædictũ ponitur ab alberto ubi supra & similiter ab Aꝝ libro de proprietatibus elemẽtoꝝ.

Item qñqꝫ accidit pestilentia ex uapore ascendẽte ex qbusdã aperturis terræ. Dicit enĩ prædict⁹ petus paduanensis super probleumate.7. particula prima libri probleumatũ Aꝝ. q̃ aliquando p̃pter cauernaꝝ aliquaꝝ apertionẽ exsufflantiũ ĩ terra longo tẽpore conclusaꝝ accidũt coruptiões aeris. Et auicen.4. canonis tractatu.4.in principio dicit q̃ quandoqꝫ accidunt putredines in interioribus terre p̃pter causas :quaꝝ euentus ignorat̃ & nocere faciũt aquam & aerẽ. Itẽ quandoqꝫ simul cum terre motu exeũt uapores de sub terra cauãtes pestilentiam aeris sicut patet p albertum.3. metheoroꝝ tractatu .3.15.dicit enim ibidẽ q̃ pestilentia & p̃cipue ouium frequenter sequit̃ terremotum. Vapor enim inclusus infra terrã & priuatus ibidẽ luce habet quasi uene in naturã & ideo aliquãdo egrediẽs de sub terra in aerẽ animalia interficit & præcipue que terræ sẽp̃ os quasi p̃ximũ tenẽt sicut oues:quia antequã totus erũpat uapor per plures dies semp̃ aliqd eius p̃ poros terræ paulatim euadit & ledit aĩalia pastũ in loco terremotus accipiẽtia & cõtinuos iuxta terrã habẽtia. qa quasi cõtinuo hauriũt uaporẽ uenenosum. Et iõ narrat seneca q̃ in terremotu qui fuit tẽpore neronis impatoris ĩ põpe xana regiõe grex sexcentaꝝ ouium mortuus fuit & homines & alia animalia simul perierunt qui prope fuerant & inspirauerũt uaporem illũ pestiferũ. Et ubi supra ca.17. dicit albertus q̃ aliquãdo ignitur uapor in se repulsus infra terrã in loco & auri pigñti & aluminis & tũc educit incensum sulfuris leuius fetore multi homines & multa animalia moriũt̃ & uocatur hoc philosophis fluuius infernalis: hæc albertus.

Sic ergo patet qualiter terremotus causa est corruptionis aeris. Et patet etiã ex prædictis qualiter uapores corrupti causãt pestilentiã & q̃ uapores illi deferũtur per uentos. Quidã ergo uenti sunt pestiferi & generant pestilentiã. Dicit Auic.4. canonũ tractatu.4.in principio q̃ quandoqꝫ accidit pestilẽtia causa uẽtorũ deferẽtiũ ad locũ unũ fumos malos ex locis fetidis inquib⁹ sunt uallesp̃fũdæ & corpora exiccata in p̃lio aut occisa & non sepulta Et dicit hali ĩ libro.5.de regali dispositione capitulo.8.q̃ quia uẽtus est siccus uapor a terra dissolutus huiusmodi uaporum complexio sc̃dm eam partẽ est a qua uenit.pars autẽ terræ ĩmutat cõplexionẽ.ex solis trãsitu lõginqtate q̃ ei⁹ .ab eo P.artes autẽ terre.4.sunt. sanster septẽtri oriens & accidens & uenti ab istis partib⁹ fiãtes istarũ ptiũ q̃litates suscipiũt: Et ergo ĩ una plaga fiũt aer corrupt⁹

uentus defert illã corruptionẽ uersus plagã sibi op
positã & accidit ibidẽ pestilentia. Et dicit auicen.
primo canonis fen.2.ar.2.supra primo.cap.8°.qꝙ
rerũ terrestriũ facientiũ corruptionẽ aeris aliæ sũt
causa latitudinũ terrarꝝ. Aliæ sunt propter latitu/
dinẽ ciuitatũ & ꝓpter carꝝ profunditatez & aliæ
sũt cã mõtiũ & aliæ sũt causæ mariũ & aliæ causæ
uentorũ. Et dicit auicen. qꝙ uenti meliores sunt se/
ptentrionales post orientales & post occñtales &
deteriores sunt meridionales. Et dicit auicen. ubi
supra qꝙ uẽti meridionales uituperant & septen/
trionales laudant propter eorꝝ exiccationem. Et
dicit Arꝝ. particula.26.de probleumatibꝰ probleu
mate.16.qꝙ uentꝰ australis est fetidus cũ tñ fit uẽtꝰ
cuius exalatio est sicca proueniẽs ẽt a loco adusto
Et huius cãm ponit eo qꝙ auster ex sui natura red/
dit corpa calida & hũida relaxãdo ipsa: quæ autẽ
sunt huiusmodi maxime sunt putrefactiõi expofi
ta cũ putrefactio fiat per calidũ sicut patet.4.me/
theorꝝ. dissoluit ẽt uentus australis uirtutẽ & re
laxat iũcturas & iõ pestilẽtialis scd̃m cõmentato
rẽ. Arꝝ. ubi supra. Et ubi supra particula pria. pro
bleumate.24.dicit Arꝝ. qꝙ qñ uẽti australes flãt ho
mies sũt grauiores & ipotentiores tã scd̃m uirtutẽ
sẽsitiuã iteriorẽ & exterioꝛẽ motiuã q̃ꝙ quãdo flãt
uenti alii & maxime boreales cũ huius cõtrarium
operent. Et huius cãm assignat Arꝝ. ex hoc qꝙ uir
tus motiua nostra existit i articulis qui quidẽ rela/
xati efficiunt ꝓ uentos australes mota flegmatica
hũiditate reddente eos adeo molles qꝙ non possũt
pondus corporũ deferre. Et intelligit Arꝝ. ibidez
per articulũ concauationẽ iuncturalẽ ubi unũ os
cũ alio coniungit mediante ligamento. Et dicit
hypoc.3.amphorismorꝝ.ãpho°.5.qꝙ austrini fla/
tus grauant auditũ & faciunt caliginẽ i oculis: ca
put ẽt grauant & pigres & impotentes & debiles
reddunt hoies. Si uero boreas fuerit tusses exaspe
rantur uentrũ & duros: & passiones uesicarũ fri/
gidarꝝ: horrores ẽt & horipilationes: dolores late
rũ & pectorũ. quando ergo ista prævalẽt. i. isti uẽ
ti boreales talia in moribus expectare oportet. Et
ubi supra amphorismo.17.dicit hypoc. qꝙ cõstitu
tiones boreales longo tempore factæ corpora cõ
stituunt fortiora & bene mobilia & bñ audiẽtia
faciunt & melius colorata: uentres siccant oculos
mordent & circa roracẽ dolores faciunt. Et si qui
dẽ prius iest dolor pectori magis dolet. Australinæ
uero cõstitutiones dissoluũt corpora & minꝰ hu
mectant & faciunt capitis grauitates & graues au
ditus faciunt & i corpe difficilẽ motũ & uentres
humectant. Et dicit ioãnes alexãdrinus sup epidi/
miis hypocratis.lib.7. qꝙ epidimia facta ẽ ex aeris
mutatione aut si in principio austrinis flantibꝰ &
dominantibꝰ posterius uero borealibus: & exide
condensata est materia infrigidatione & passum
est cerebrũ & non solũ ipsum sed in aliis membris
traducit malũ & differẽtes superueniũt passiones
scd̃m differentẽ habilitatẽ membrorum & scd̃m
differentẽ ætatem. Et in eodem.7.lib.in princi/
pio dicit qꝙ austrini flatus grauant anditũ & cum
post austrũ inceperint flare boreales uenti frigidi
& sicci ledunt infirmitates faciunt: quotienscunqꝫ
eni hic uentus uincit. i. durat tũc ægritudines faci/
unt quia ex frigiditate opilationẽ materiæ faciũt
& densitatẽ superficiei & ad modũ spongeæ pres
sæ materia pressa iaculat ad quædã membra & fi
unt diuersi morbi: hæc ille. Et Arꝝ. ubi supra. pro/
bleumate.23.dic qꝙ uẽti australes cũ fuerint sicci. i.
non aquosi nati sunt inducere febres: & huiusmo
di cãm ponit dicens qꝙ omne quod ẽ calidũ & hu
midũ distemperatũ generat humiditatẽ & calidi/
tatẽ extraneã. Omnis autẽ caliditas & hũiditas ex
tranea est quid febrile. est enĩ febris excessus humi
ditatis & caliditatis extraneæ. Sed uenti australes
sunt calidi & humidi ergo cũ fuerint sicci & non
aquosi sunt febriles: quãdo autẽ flant cũ aqua infri
gidant nos & nõ sunt febriles: & ubi supra ꝓbleu
mate.3°. dicit Arꝝ. qꝙ mutationes temporꝝ & mu
tationes uentorꝝ habẽt generare & dissoluere æ/
gritudies. sicut ergo similiter habent eas facere &
determinare. ¶ Ex p̃dictis ergo satis pꝫ q̃liter ex
mutationibus temporũ & ex uaporibus & ex uẽ
tis aer putrescit & corrumpit. Restat ẽt mõ scire
qualiter ex aere corrupto pestilentia & epidimiæ
& infirmitates generãtur. Dicit auicẽ. 4°. canoñ.
tractatu.4.in principio qꝙ aer non putrescit ullo
mõ propter sui simplicitatẽ: imo propter illã qd̃
miscetur ei de uaporibus malis qui eis permiscen/
tur & accidet corpi q̃litas mala. Et quando fit aer
scd̃m hunc modũ uenit ad cor quare corrũpit cõ
plexionẽ spiritus qui est in ipso & putrescit & cir
cũdat ipm de humiditate & accidit caliditas egres
sa de natura & spargitur in corpore: tũc propter
cãm suam erit febris pestilentialis & cõicat multi/
tudinẽ horum qui iterũ habent in ipsis proprie/
tatẽ præparatiõis ad eã: hæc ille. Et Gal'.2.de dif/
ferentiis febrium.ca.10.dicit qꝙ Arꝝ. recte dixit pu
trefactionẽ ex calore extraneo fieri. Dicit autẽ ex/
traneũ calorẽ non innatam neqꝫ propriũ uniuſ/
cuiuſqꝫ eorꝝ quæ sũt natura: calor inatus coquere
aptus natus est. extraneus uero corrumpere & pu
trefacere. Extorsũ autẽ calor superuenit sanguini se
cundũ æstus & pestilẽtiales constitutiones. Et sim
pliciter dicendũ oĩs febris ab huiusmõi cã genera
tur. Sed cũ in aliqua particula aĩalis sanguis am/
plius coaceruatus scd̃m uirtutẽ eius effectus fuerit
cõis maxime cũ fuerit obstructus propter grossici
em in paruis uasis ul' obstructꝰ fuerit propter mul
titudinẽ quale q̃ contingit. i. scd̃z bubones pustu
las: & scd̃m flegmones & hꝰ modi. In talibus enĩ
dispõnibus scd̃m duplicẽ causam corrumpit' san
guis & quia nõ transpiratur & quia non regitur

a natura:quoniã aũt & quæ nõ trãſpirantur putre/
fieri apta nata ſũt.Et i eodẽ li.de differentiis febriũ
in pricipio dicit Gal.qꝫ calidioris cõtinẽtis nos ae
ris cõſtitutiones qualis circa cãis ortũ fuerit maxie
propter iſpiratione q̃ſi ipſũ calefaciunt cor deforis
circũ effuſe corpori & uniuerſũ idẽ calidũ oſtẽdũt
& maxie arterias ut utiqꝫ attrahentes quidẽ & ſub/
ſtãtiæ cõtinentis nos aeris quibus oĩbus diſpoſitis
cor neceſſariũ ẽ & calidũ imoderate circa ſpẽm pri
mum & maxime febrilẽ diſpoſitionem aſſumere
& imittere uniuerſo corpori.2.uero peſtilẽtes i ſpi
ratio fit maxime cã febris Fit enĩ qñqꝫ quidẽ & pro
pter cos qui i corpore ſũt humores aptos ad putre/
dinẽ exiſtẽtes cũ occaſionẽ breuẽ quẽdã ex cõtinen
te accepit aĺ q̃ multũ autẽ ex reſpiratione febris in
ceperit eo qui icircuitu eſt acra putrida euapora/
tione cõcauando hæc galienus. Et dicit bernardus
de gordon. i li.ſuo qui i titulatur medi liliũ li.prio
ca.10.qꝫ licet aer & aqua & corpora ſimplicia non
corũpãtur i naturis ſuis corũpũt̃ tñ ratione uapoꝝ
corruptorũ admixtorũ & iſta corrupta corrũpunt
aialia & ſegetes & fructus:& ſic corrũpũtur corpo
ra humana qa aer corruptus uadit ad cor & ambit
totũ corpus & nutritum corpus ex cibis & pori/
bꝰ corruptis: & ſcd̃m diuerſitatẽ corporis diuerſe
febres generãtur: i aliquibꝰ ſãguinee i aliquibꝰ cole
rice & ita de aliis ſcd̃m diuerſitatẽ diſpõnũ:& aliq
nõ leduntˇ & aliq nõ euadunt & aliq moriuntˇ:cũ
agat agẽs ſcd̃m diſpõnẽ mediã:hæc iſte. Et ego o/
ſtendã tibi q̃liter ex aere corrupto generantˇ morbi
peſtilẽtiales ſcd̃m cõem opinionemedicoꝝ.Dicũt
n.qꝫ cor cõtinue indiget euentatiõe iõ trahit aerem
p pulmonẽ tãq̃ꝫ p iſtrumentũ:iſte ergo aer ſic attra/
ctus ſiue iſpiratꝰ igrediˇ p cãã pulmõis & retineˇ
ifra pulmonẽ ad tps ut de eo recipiat cor ad genera
tionẽ ſpũs uitales i corpe & pro ſui refrigeratione:
hẽt.n.cor duas auriculas:unã dextrã & aliã ſiniſtrã
per auriculã dextrã recipit cor de aere illo retẽtõ in
fra pulmonẽ & recipiˇ ille aer infra cor q ex calore
cordis alteratˇ & ſepatur ab eo purũ ab ipuro:illud
aũt qd̃ ẽ impurũ ſiue ſuperfluũ expelliˇ p eandẽ ui
am p quã igrediebatˇ & imittiˇ ad pulmonẽ & euẽ
tat ſe cor de illo.Et aliqua ẽt ps illius ſupflui expelli
tur extra corpꝰ p poros cutis i diuerſis partibus cor
pis:ſed illa ps illiꝰ ſupflui q̃ iterato mittiˇ ad pulmo
nẽ expelliˇ a corpe p eãdẽ ptẽ p quã igrediebatˇ pri
us aer.ſ.p nares uel p os.De pte aũt aeris magis pu/
ra q̃ uideſicet recipiˇ ifra cor p ipſiꝰ cordis refrige/
ratione generat corpa media iter ignẽ & aerẽ & ſũt
delatores uirtutũ aiæ a corde p totũ corpꝰ eo qꝫ cor
ẽ ſedes aiæ & principiũ uitæ & illi qui ſpũs uitales
mittuntˇ p auriculã cordis ſiniſtrã & p quaſdã arte
rias ſubtiles ad oĩa mẽbra corporũ:una cũ ſanguie
arteriali ex qbꝰ p̃dicta mẽbra corpm uiuificantur.
Cũ ãt iſpirauerit hõ aerẽ corruptũ igrediˇ ille aer i
fra cor p modũ p̃dictũ & cor agit inquantũ põt in
ipm ad ſepandũ puꝝ ab ipuro & ad generandum
ſpũs uitales ſubtiles& bonos.Sed qa aer ſic inſpira
tus eſt infectus uel corruptꝰ i ſua ſubã nõ põt cor de
illo aere generare ſpũs uitales & bonos.ſed generat
ſpũs corruptos:& ſiĺr ſanguis arterialis p̃dictꝰ effi/
ciˇ corruptꝰ & ipurꝰ.Illi autẽ ſpũs corrupti una cũ
ſanguine arteriali p̃dicto mittuntˇ p p̃dictã auricu/
lã ſiniſtrã cordis & per p̃dictas arterias ſubtiles ad
oĩa mẽbra corpis q̃ mẽbra ab ipſis nõ uiuificantur
ſed potiꝰ ifficiuntˇ & corrũpuntur & corrumpiˇ to
tũ corpꝰ:& ſic generantˇ p̃dictæ ifirmitates peſtilẽ/
tiales. Aliqñ ẽt ps ipſiꝰ aeris corrupti non igreditur
infra ſed circũdat cor & cõtineˇ ifra capſulã cordis
& inficit cor. Aliqñ aũt ille aer receptus ifra cor eſt
ita corruptꝰ & ita ſpiſſus i ſua ſubã qꝫ ſtatim ſuffo/
caˇ cor & moriˇ hõ ſubito.Et hæc eſt opi. multo/
rũ medicoꝝ.Sic ergo pãtet q̃liter epidimiæ & mor
bi peſtilẽtiales i corpe hũano generantˇ ex aere cor/
rupto. ℭ R eſtat ergo dicere q hoĩes maxie patiũˇ
has ifirmitates.Dicit itaqꝫ Auicẽna.4.cañ.tractatu
4.in prin.qꝫ morbꝰ peſtilẽtialis cõicat multitudinẽ
hoĩum q iterũ hñt i ſeipſis ꝓprietatẽ præpatiõis .i.
corpa q̃ patiuntˇ a peſtilẽtia ſunt corpa nõ munda
agẽs.n.cũ ꝓuenit patiẽti & nõ ẽ patienti præpatio
nõ accidit actioni paſſio.Et præpatio corpoꝝ ad
id qd̃ ẽ de paſſiõe ẽ utˇ ſint plene hũoribꝰ malis.Nã
mũda forſitan nõ patiuntˇ ab illo.Et corpa debiliæ
iterũ patiuntˇ ab eo ſicut iſta quæ multiplicãt coitũ
& corpa dilatoꝝ poroꝝ humida:& multæ balnea
tiõis:hæc auic.Et huic ſñiæ auicẽnæ cõcordat haly
lib.5.de regali diſpõne ca.5.dñs qꝫ oportet ſcire pe
ſtilẽtiales morbos nõ accidere hoĩbꝰ ex aeris tm̃ cor
ruptiõe.Sed hꝰ mõi accidũt i plibꝰ his quoꝝ i corpi
bus mali ſũt humores & corrupti & cõgregati & i
eis i qbꝰ aer opabiˇ & quæ ſuſceptiõi ſũt præpatiq̃ꝫ
& i eiꝰ ẽ inficere:aerẽ & enĩ malũ cũ reſpirauerit hõ
& cũ corpꝰ eius itrauerit ſpũs & humores alteratˇ q
i eo præpati fuerãt i naturã aeris illiꝰ uelocitatis: p/
pter qd̃ ad inuicẽ i malicia cõſiĺes ſunt ſequunturqꝫ
morbi peſſimi & necãtes:corpa uero i qbꝰ ſupflui/
tates nõ ſunt:quoꝝ.ſ.domui ſuæ ſunt ſtudioſi i cu/
ſtodia ſanitatis quẽadmodũ expedit illis remouen
tur ab infirmitatibꝰ peſtilẽtialibꝰ:cũqꝫ illis nihil eo
rũ accidet hoc eis cumulatũ eſt bonũ qꝫ meliores q̃ꝫ
ſolebãt hñt hitudines eoꝝ:& enĩ cõplexio aeris cõ
plexionẽ exſupat mali eiuſqꝫ frangit inimicitias qꝫ
ſi ſic ut fierent:dicimꝰ certe ut hoĩes ea ifirmarentur
peſte & perirent in huiꝰ tpe. Ait aũt galꝰ.in febriũ li
bro qꝫ impoſſibile ẽ aliqnã cãm in corpe cãri. Si ue
ro ipm fuerit apparatũ ſuſceptiõe eoꝝ quæ illa fa/
ciˇ i eo cã alioqn quodcũqꝫ diutiꝰ i æſtiuo imoretur
ſole aut imoderate cõplexiõis laboraret i febricita
tẽ & in oẽs hoĩes i mõtibꝰ magnis morarentˇ. Sed
maxima morboꝝ ꝓnoſticatiõis cã aptus ẽ corpo
rũ icomodoꝝ ſuſceptioni:hæc haly ibidẽ. Et huic
ẽt ſñiæ cõcordat cõſtantinus.5.panteg.ca.9.dicẽs
qꝫ citius & facilius corrũpunˇ corpa malis humo/
ribꝰ plena:& i hac peſte tm̃ ꝑmanẽt ſalubria & ſiĺr
ꝑmanẽt ſani quorũ cõplexio cõtraria eſt cõplexio/
ni mutati aeris neq̃ ſolũ nõ creant mutatũ aerẽ ſed

etiã mutant mutatiõe eadẽ qd si non esset ubicũq; corrũperet aer infirmarent & morerent oẽs. Et dicit Gal. in li. de febribus qꝫ ex nulla patit corpus coruptione nisi corporũ materia ꝑparata & quodã mõ subiecta sit coruptibili cãe. Nã sui autẽ cũ quodã estiuo sole sine quolibet alio accidẽte febricitaret alii eisdẽ de cais. Silr hæc cõstãtinꝰ. Et dicit gal. in li. de differẽtiis febriũ i ꝓncipio. In eo uero qꝫ hi qui i corpore sũt hũores ex mala dieta apti sunt ad putredinis ꝓncipiũ pestilẽtis febris fortassis aũt & secd̃m cõtinuitatẽ ex ethiopia ifluxerũt quædã putrida iquinamia apta habentibꝰ corpora ledi ab ipsis futura cã esse febris. Oportet enĩ meminisse sup huiusmõi hoc toto sermone qꝫ nulla cãrũ siue patientis aptitudie agere apta nata ẽ aut ita utiq; nisi qui i sole estiuo imorarent febricitarent & qui amplius mouerent aut uinũ biberẽt aut irascerent aut tristarent in uno utiq; ut extimo & circa cãs aerum oẽs egrotarẽt & i pestilẽtiis morerent. Sed maxima particla generationis egritudinũ ẽ passibilr corporũ ꝑparatio hæc galienus ibidẽ. Et dicit petrus paduanẽsis sup particula prima probleumatũ Aꝛ. probleumate. 7. qꝫ corpora ad egritudinẽ pestilentialẽ ꝓparata sunt illa quæ malis utunt cibariis: & malo se rexerint regĩe ut labore multo & coitu & huius dissoluentibꝰ uirtutẽ & etiã corpora rara & humida. Sic ergo patet quibus maxime accidũt febrẽs pestilẽtiales &. Epidimiæ & hꝰmõi. ¶ Patet ergo ꝑ ea quæ dicta sunt i hoc ca. q̃liter ex coruptione aeris accidunt pestilẽtiæ & epidimiæ & ifirmitates pestilẽtiales: & qñ ex quibꝰ mutationibꝰ tꝑm frequentissime cõtingunt & quæ corpa hoĩum ab eisdẽ frequentiꝰ & magis patiunt. Modo intendo dicere q̃lr corruptio aq̃rũ addit sup generatõnẽ epidimiarũ & morborũ & pestilentiũ. Dicit itaq; auicẽ. 4. canonis tractatu. 4. i ꝓncipio qꝫ sic accidit aeri sicut qñ accidit aquæ de alteratiõe i q̃litate sua ad calorẽ ad frigus & de alteratõe i natura sua ad profũdationẽ & putredinẽ sicut ꝑfundat aqua & fetet & putrescit isto mõ nõ ꝑpter suã simplicitatẽ sed ꝑpter illud quod admiscet ei de corporibus terrenis malis quæ permiscent aquæ & accidit toti qualitas mala: hæc auic. Et dicit Aꝛ. i li. de probleumatibꝰ particula prima ꝑbleumate. 13. qꝫ aquas permutare morbidũ est: aerẽ uero nõ: & assignat cãm eo qꝫ aq̃ sit nobis uelut esset nutrimentũ: cogit enĩ ꝑ mẽbrũ nutrimentũ trãsire cõmiscendo ipsũ & reddens homogeniũ: facit enĩ nutriri & nõ nutrit unde hñtes nutrimẽtũ iã ĩtra assũptũ quo ad digestionẽ primã & secd̃a3 & ut ẽtes illo quo ad tertiã faciũt ipsũ descẽdere & spargi ꝑ mẽbra & adherere mediãte aqua qꝫ de aere nõ cõtingit: nõ enĩ assumit i ciborũ admixtione iplẽs eos ꝑ mẽbra. Et dicit cõmẽtator ibidẽ qꝫ aer cito aduenit subitrando & recedit sui subtilitate. Sed aq̃ assũpta ĩterius diu q̃escit. Itẽ dicit aꝛ. ibidẽ qꝫ aquæ multæ sũt spẽs: aeris uero nõ tot & iõ aq̃s ꝓmutare morbidũ ẽ. Sed aerẽ uero nõ. Sed accidit hic dubiũ eo qꝫ prius probatũ est qꝫ ex mutatione aeris accidũt morbi. Sed ꝓdictus cõmẽtator Aꝛ. i fine illius ꝓbleumatis soluit hoc dubiũ dicẽs qꝫ i dubitãter deterior est mutatio ad aerẽ pestilẽtialẽ i substãtia & cõplexione q̃ aquarũ: subito enĩ uadens aer ad cor ĩterficit sicut uisũ est qñq; i aptione puteorũ & cauernarũ. Sed & si nõ sit pestilentialis in substãtia & cõplexione si talis mutatio aeris fiat d̃extremo climatũ i extremũ ut ex ĩdia i scociã dico tunc huiusmõi mutationẽ aeris maxime subitã deteriorẽ esse mutatiõe aquarũ eo qꝫ ex huiusmõi mutatione ifirmitas aut mors semꝑ cõtingit: aut nõ fit mutatio aeris tãta ita qꝫ ad extremũ clima sed ꝑtialis & ꝓpinqua ut cũ qs se trãsfert de una ꝓuintia in aliã ut de picardia i flandriã ubi pessime sũt aquæ. & hoc mõ uerificat dictũ aꝛ. aut fortasse aer magis mutat & alterat spũs sili̇tudine trãsitu facili ad eos aq̃ uero hũores ãpliꝰ. Et dicit auẽzoar ubi supra qꝫ nõ sũt egritudines ex ꝑte coruptiõis aeris cõtingẽtes peiores egritudinibꝰ cõtingẽtibꝰ ꝑte malarum aquarũ nisi i uno tantũ qꝫ est mors subitanea qñ si ꝓueniat ad cor aliqd qꝫ ꝑ suã cõplexionẽ corumpat morietꝫ indiuiduũ repẽte & merito accidit hoc cordi ꝓpter eiꝰ nobilitatẽ. Et dixit gal. qꝫ non morietꝫ aĩal nisi supra cor a motu ĩterrũpatꝫ. Et dicit Aꝛ. qꝫ ipsũ est magnus ꝓnceps i corꝑe humano & est principiũ uite. Et dicit Gal. qꝫ cor est principium motuũ localiũ naturaliũ & cerebrũ est ꝓncipiũ localiũ motuũ uolũtariorũ i aĩali & oĩo cor est maximũ mẽbrũ i cõseruatiõe uite: unde uidemꝰ. Siqs ingrediatꝫ aquã i qua aer nõ moueatꝫ statĩ sincopizat & si maneret ibidẽ statĩ morereꝫ: & hoc testatꝫ nobis qꝫ egritudo a qua causatꝫ mors repẽtina est ab aere qa possibile ẽ aꝰ uiuere sine nutrimẽto aliquo tꝑe. Sed si priuetꝫ respiratione aeris uno momento statĩ moritꝫ: hæc auẽzoar. Sic ergo patet q̃liter plus nocet mutatio aeris & eiꝰ corruptio q̃ aq̃ & q̃liter nõ. Corrũpuntꝫ aũt aquæ alĩ ex piscibꝰ mortuis in eis i magna multitudie & exarboribꝰ siue foliis arborũ putrefactis i eis aut ex hoc qꝫ sũt stagnarie aq̃ diu calefacte a sole: aut ex hoc qꝫ currũt per loca ubi sũt minere & corpa corrupta & ex mĩtis aliis causis prius positis corrũpũtꝫ aquæ. Itẽ dicit Aꝛ. ubi supra ꝓbleumate. 24. magis egritudinalis est mutatio aquæ q̃ ciborũ & huiꝰ cãm assignat ex hoc qꝫ plm cõsueminꝰ aquã: i cibis enĩ existit & pulmẽtis & in potu plima aq̃ fit. Et Ipocr. i libro de aere & aq̃ ponit quæ aquæ sũt sane & quæ nõ sed egritudinales dicẽs qꝫ oportet te esse attentũ circa uirtutẽ aquarũ quæ diuerse sũt in sapore & pondere: aqua enĩ quæ in altis locis siue ex puluerilentis exurgit mõticulis optima est & saluberima in hyeme calida & in esta te frigida. Silr quoq; & ille aq̃ quæ a profundis exurgunt fontibꝰ: quarũ etiã melior quæ ab ortu solis & maxime estiuo uelociter decurrit. Alba quippe & perspicua & sana atq; proculdubio odorifera ẽ

quæ uero lẽta est & currẽs graui⁹ & turbida eã bi/ bentibus est mime iuuatiua. sed est morbida eis: aq̃ citrina multos morbos efficit. s. inflationẽ uentriũ in hieme: & ĩ estatæ dissinteriã & lienteriã & longã quartanã. Inuenies ẽt hãc aquam bibẽtes dolorem pulmonis patiunt̃ aliisq; passionibus affligunt̃. se nes uero acuta febre & ardẽte ex uẽtꝝ cõstrictõe uexãt̃: mulierib⁹ etiã apriãde genere albi flegmatis in nascunt̃: unde neq; cõcipiũt neq; pariũt nisi cũ ma/ gna difficultate. Et ubi supra uersus finẽ libri dicit ypocras q̃ aquæ turbulẽtes & stagnales & palustra les æstate calide sũt & grossi odoris & austrini: pro pter ea q̃ nõ currunt sed semp ꝑmanent pluuia sup eas cadẽte atq; solis ꝑpetuo splẽdore cõburẽte. Ita q̃ necessario male fiũt & morbide & colerã rubeã generãt: hæ quidẽ frigide sunt ĩ hieme sunt & cõge/ late ac turbide ex niuib⁹ & eaꝝ congelationib⁹: ex qb⁹ ifirmitates flegmaticæ accidũt & colerã sunt ꝑ/ creantes & dolorẽ oculorũ: senib⁹ accidit catarrus ex defectione neruoꝝ & consũptõne: qdã etiã mo riunt̃. Et ul'r oẽs quæ salse & amare ĩsalubres sunt. Sed illi ciuitati quæ circa solis ortũ septẽtrionis uẽ tum siccum hẽt & aquã etiã saporicã hẽt: hæc ypo/ cras. Sic itaq; patet q̃ aquæ sunt sane & quæ nõ & q̃ liter aquæ male addũt in generatione morboꝝ pe stilẽtialiũ. Addũt etiã ad morbos eo q̃ tpe caristie hoies comedũt cibaria mala quæ hui⁹ ifirmitates ge nerant. Et nota scd̃m petrũ paduanensẽ ubi supra sup ꝑbleumate. 8. Aꝝ. illi⁹ particle primæ q̃ loca quæ nata sunt cãre egritudines sũt loca paludosa & stagnalia & huiusmõi ĩ quib⁹ aer est gross⁹ & ifici/ ens: & ad sũmũ hui⁹ sunt terræ hñtes mõtiũ cohop tum ab oriẽte & a septẽtrione & discohoptũ a me ridie. Et sup probleumate. 9. ubi supra dicit p̃dict⁹ petr⁹ q̃ qñq; tpe calido & hũido supuenit tps frigi dum & siccũ tũc corpora sũt nata pati egritudines cõtingentes per motum reumatis. Et supra in hoc capi. satis patet q̃ pessima corruptio aeris est cor/ ruptio calidi & humidi. Et hali libro. 6. de regali dispõne ca. 3. dicit q̃ pestilẽtiales morbi plurimi fiunt qñ autumn⁹ nimiæ siccitatis & paꝝ hñs plu/ uiaꝝ statĩ post estatẽ magni coloris ut sunt febres colerice. Et superi⁹ ĩ hoc ca. magis manifestat qñ cõ tigũt epidimiæ & pestilẽtiales morbi. Per hoc ita q̃ quæ dicta sũt ĩ hoc ca. patet qual'r pestilẽtia & e/ pidimiæ generant̃ ex corruptõe aeris: & qual'r aer corrũpitur: & quæ addũt ĩ generatiõe pestilẽtiæ & morboꝝ pestilentialiũ: & quæ corpa maximæ ab eis patiunt̃. Et ĩ quib⁹ temporib⁹ & in quib⁹ locis pestilentiales morbi frequentissime cõtingunt. Et finitur hoc capitulum.

¶ Capitulũ secũdũ q̃liter sit pronosticandũ de epi dimia & pestilẽtia & corruptione aeris ꝑ orbes ma gnos & ꝑ cõiũctiões magnos & ꝑ eclipses luiariũ.

Ostq̃ ĩ ꝓcedẽti ca. determinatũ est de generatione pestilẽtiæ & epidimiaꝝ & corruptione aeris. Restat mõ po/ nere regulas particulares qual'r sit pro nosticandũ de eisdẽ & primo ꝑ orbes magnos & per cõiunctiones magnas & ꝑ eclipses luminariũ. Pro quo sciendũ est q̃ optet te primo scire initium magni orbis in quo fueris & extrahere dominium eius iuxta doctrinam prius traditã in tractatu pri/ mo hui⁹ libri distinctione prima. 4⁹. ca. Itẽ optet te sil'r iuestigare diuisorẽ ãni tui: & signũ ꝑfectionis orbis magni ĩ quo fueris: ac etiã gradũ ꝑfectionis ꝑ ut sufficiẽter dictũ est supra. Habito ergo dñio or bis magni in quo fueris iuestigabis etiã dominium coniunctionis magnæ & sil'r dñiũ eclipsis. Si aliq̃ eaꝝ habuerit significationẽ sup illo tpe ꝑ quo uo/ lueris pronosticare de pestilẽtia & epidimiis & cor ruptione aeris. Et nota q̃ dñia cõiunctionis ma/ gnæ & eclipsis luminariũ cuiuscũq; scire potes ꝑ ea quæ tibi dixi ĩ tractatu primo distictionib⁹ scd̃a & tertia. Dico itaq; q̃ scd̃m sententiã. 2. quadriparti ti ptolomei ca. 8. & scd̃m sententiã albu. 5. de con/ iunctionib⁹ magnis differẽtia prima. Saturnus cũ fuerit dñs orbis magni aut alicui⁹ ãni qui fuerit de significatione alicui⁹ cõiunctionis magne uel ecli/ psis p̃cedentis & fuerit ei⁹ significatio sup naturam humanã longas significabit ifirmitates & cronicas & ptisim & nocumẽta quæ proueniũt ex multoꝝ humoꝝ collectionib⁹ & cõsũptionis naturæ ut sũt scd̃m hali flux⁹ & fames canina. Excessus etiã hũo rũ significabit febres q̃rtanas & paralises & scd̃m haly reumata frigida. Et scd̃m ptolo. & albu. signi ficabit mortalitatẽ hominũ & maxime senũ quorũ natura est frigida. Et si ꝑueniat accidẽs ĩ bestiis qui bus utunt̃ hoies minuent̃ & corrũpentur propter infirmitates quæ sibi cõtingẽt: & iõ ex cõsequẽti ac cident hoĩbus quæ eis utunt̃ tales ifirmitates ꝑpter malas fumositates & malos uapores de huiusmodi bestiaꝝ corporib⁹ resolutos. Et scd̃m haly sunt be/ stie quib⁹ hoies se iuuãt ut equi asini & boues & hu iusmõi. Itẽ scd̃m ptolomeũ & albu. ubi supra si ꝑ ueniat huiusmõi accidẽs ĩ qualitatib⁹ aeris erũt ma gna frigora cũ glatiæ & nebule & erũt ĩ aere detri/ menta & q̃litates mortifere unde ꝑueniet mortali tas. Et dicit ptolomeus q̃ in terraꝝ fructibus acci/ dent diminutiones & detrimenta. Calor enim ĩ eis dibilitatur ex saturno & maxime accidunt eis de/ trimenta ĩ his quibus homies necessario indigent Erũt autẽ detrimẽta eoꝝ ꝑ uermes quæ generãtur ĩ olerib⁹ uel ꝑ locustas. Et dicit albu. q̃ maxie erit detrimentũ ĩ fructib⁹ quæ traxerit ad aquositatẽ. Et dicit ptolemeus⁹ q̃ detrimentũ erit ĩ fructib⁹ submer/ sionib⁹ ac magnis pluuiis ac exmagno frigore & si milib⁹ ex quib⁹ accidit grãdis pestilẽtia & fames seu caristia cui⁹ occasione multi hoies morientur. Itẽ scd̃m ptolomeũ & albu. ubi supra mars cũ p̃dictũ dñiũ optinuerit contingit hoĩbus mors subita & e/ gritudines febriũ tertianaꝝ & sputũ sanguinis & accidet mors festina & maxie his q̃ sũt ꝑfecte etatis s. in æstatæ finis adolescẽtie. Et si fuerit significatio martis sup aerẽ accidẽt calores magni & uẽti calidi & mortalitates & tẽpestates quoq;. s. pestilentiæ &

paucitas pluuiaꝝ & exſiccabũt fontes & aquæ potabiles corũpentur. In reb⁹ autẽ ad uſũ hominũ pertinentib⁹ ut in aialib⁹ aut terræ naſcẽtib⁹ accidet dãnũ magnũ ualde: erũtq; fructuũ detrimẽta: aut per inflamationẽ caumatis quæ eos cõburet aut propter peſtilentiã locuſtaꝝ uel qꝫ hoies anteq; ſe iuuẽt de illis cadẽt ꝓpter magnos uẽtos corrũpẽtes. Et i exafenõ dicit qꝫ qñ ſol fuerit diſpoſitor alicui⁹ temporis & p cõſequẽs qñ p̃dictũ dñiũ optinuerit erit tp̃s multæ uariationis & carẽs ſtabilitate niſi i ini/tio tpis fuerit i angulo aliquo aut i ſuccedenti. Et ſi fuerit i cadenti erũt multæ ifirmitates & peſtilentiæ niſi aliũde impediant. Itẽ ſcd̃m ptolemeũ ubi ſupra mercuri⁹ cũ ſolus fuerit diſpõnis dñs & p conſequens ſi p̃dictũ dñiũ optinuerit. Si cõmiſceat cũ natura uel ſignificatione alicui⁹ alioꝝ planetaꝝ generaliꝫ cõcordabit cũ natura illi⁹ planetæ ſiue ſtellæ fixæ quib⁹ applicat & ſi nulli applicuerit aſſimulabitur op⁹ ſuũ parti ſignoꝝ i quo eſt: hæc haly. Et dicit ptolemeꝰ qꝫ opus ſuũ propriũ eſt facere egritudines ſiccas. ſ. febres quottidianas tuſſes uomitum & ptiſim. Nã ſcd̃m haly facit egritudines acutas qa ẽ feſtini motus. Et dicit ptolemæ⁹ qꝫ cũ fuerit ei⁹ ſignificatio i aere facit uẽtos turbinoſos & repẽtinos corrũpẽtes unde facit detrimẽta i aialib⁹ & i uegetabilibus quib⁹ magis utunt hoies. Et ſcd̃m ptolomeũ i terra mercuri⁹ ſignificat deſtructionẽ fructuum cã cõbuſtionis & uentoꝝ & corruptionẽ eoꝝ & mortalitatẽ quoq; & locuſtas. Ex p̃dictis patet ergo qꝫ ſaturn⁹ mars ſol & mercuri⁹ ſignificãt peſtilentias & epidimias & uarias ifirmitates & corruptionẽ aeris cũ prædictũ dñiũ optinuerit & p̃ciſe i regionib⁹ ſup quas habẽt ſignificationẽ & i quib⁹ h⁹ i accidẽtia ſolẽt apparere. Iuppiter uero & uen⁹ & luna. cũ p̃dictũ dñiũ optinẽt nõ ſignificãt ſcd̃m ptolemeũ. nec ſcd̃m albu. i locis p̃dictis huiuſmõi accidẽtia de naturis ſuis ꝓpriis. Sed ſolũ cũ fuerint naturæ eoꝝ mixte cũ naturis quorũdã ſignoꝝ & q̃rũdã ſtellaꝝ huiuſmõi ſignificantiũ. ſed iſti tres planetæ. ſ. iuppiter uenus & luna potius ſignificãt bonã tẽperantiã aeris & ſanitatẽ corporũ hominũ & p̃cipue iuppiter eo qꝫ ipſe iter oẽs planetas eſt maxime beniuolus. Dicit enĩ iulius firmicus li. 2. ca. 12⁹. qꝫ licet beniuola ſit iouis ſtella tñ cõtra ipugnantiã ſaturni & martis ſi eã uioleta radiatione cõſtrigat reſiſtere ſola nõ poſſet: eſſet tñ imortales hoies ſi nũ q̃ i genituris hominũ bẽignitas iouis uinceret. Sed qa artifex deus hominẽ fecit ut ſubſtãtia eius trãſacto uite ſpacio neceſſe eſt i derẽto ioue p q̃ uite confect oĩbus ſalutare p̃ſidiũ i extinguẽdo hominẽ maliuolaꝝ ſtellaꝝ malitioſa uꝫ ꝓnitioſa peccas cũ augmẽto malitie ꝑmaneret ut cũ maliuolis radiatio nibus cõpago corpis ſolueret hæc iulius. Et huic ſententiæ cõcordant ſiꝫ hermes trimegiſtus libro. 4. ca. 8. Et marcian⁹ i aſtrologia ſua. Sic itaq; patet qꝫ inter oẽs plas iuppiter maxime ſignificat bonã cõplexionem aeris & bonã cõplexionẽ corpis hominũ & eorũ ſanitatẽ & poſt eũ uen⁹ eo qꝫ ſcd̃m aſtrologos illi & ſũt beniuoli. Luna etiã mediocris i bonitate & malitia & ió plus ſignificat bonã cõplexionẽ aeris & corporũ hominũ ſanitatẽ ei⁹ q̃; peſtilentiales & epidimias. Sol uero qua uitã ulem ſignificat: quidã antiqui poſuerũt ipſum fortunã: ſed ſcd̃m albu. 4. maioris itroductorii differẽtia. 6. Intelligendũ eſt cũ fuerit ei⁹ motus i locis quibuſdã tẽporatis eo qꝫ tũc tẽporat aer & fit bone cõplexionis. Sed ſi fuerit eius mot⁹ i locis qbuſdã intẽperate calidis & ſiccis diſtẽperat aer & fit nimis calid⁹ & nimis ſiccus. Et ſi hoc cõtingat i tpe diſcõuenienti corrũpit aer penes ſuas q̃litates. Patet ergo qꝫ cũ ſol nimiũ calorẽ & nimiã ſiccitatẽ efficit i aere i tpe diſcõuenienti hui⁹i qualitatib⁹ cãnt peſtilẽtiã & epidimias & corruptionẽ aeris. Et hæc eadẽ cãnt ſaturnus mars & mercuri⁹ ꝓut dictũ eſt pri⁹. Sed maxime ſaturnus & mars eo qꝫ ſũt ifortune. Et dicit haly de exiſtẽtia plaꝝ ſubradiis ſolis qꝫ ſaturnus in ariete ſubradiis ſolis facit i homibus ifirmitates ex reumate. Et ſcd̃m albu. 5. de cõiunctiõib⁹ magnis differẽtia prima ſaturnus cũ fuerit i tauro p̃dictum optinẽs dñiũ ſignificat debilitatẽ & ifirmitatẽ ſenũ Et dicit haly ubi ſupra qꝫ ſaturn⁹ i geis ſtatiõari⁹ infirmitates facit. Et ſcd̃m albu. ubi ſupra ſaturnus in cãcro p̃dictũ optinẽs dñiũ ſignificat egritudines in hoĩb⁹ ꝓpt uẽtoſitates & reumata & tuſſes & pleureſim & erũt egritudines ex hoĩb⁹ ex ſupfluitate ſanguinis. Et dicit haly ubi ſupra ſaturn⁹ i cãcro ſtatio narius ifirmitates diuturnas hoĩb⁹ iducit. Itẽ ſcd̃m albu. ubi ſupra. Saturnus i leõe p̃dictũ optinẽs dñium ſignificat mltas ifirmitates i mulierib⁹ ut febres tertianas & quottidianas & mortẽ eaꝝ. Et ſcd̃m albu. Si fuerit illic retrogradus ſignificat corruptionẽ aeris & mortalitatẽ & uehemẽtiã uentoꝝ cali/doꝝ i dieb⁹ uenenoſis. Et dicit haly ubi ſupra ſaturnus i leone ſub radiis i corpe facit mltas turbatiões ex hũiditate & in aere facit ſiccitatẽ. Itẽ dicit haly ibidẽ qꝫ ſaturnus i uirgine ſub radiis nocens eſt & infirmitates ifert & ſcd̃m eũ hoc idẽ facit ſi fuerit illic ſtationarius ſaturn⁹. Et ſcd̃m albu. ubi ſupra ſaturnus i libra p̃dictũ optinẽs dñiũ ſignificat hoĩb⁹ dolorẽ cordiũ & uẽtriũ & egritudines febriũ cũ iceſſãte flatu uẽtoꝝ calidoꝝ uenenoſoꝝ. Et ſi fuerit illic meridionalis ſignificat morbos & mortẽ i hoĩb⁹. Et ſi fuerit illic retrogradus ſignificat multas egritudines hominũ & lõgas & p̃cipue i orib⁹ & i aurib⁹ cũ modica tẽperãtia cõplexiõis corporis. Et dicit haly ubi ſupra ſaturn⁹ i libra ſub radiis infirmitates oculoꝝ i fert: ueſptin⁹ i equalitatẽ aeris: ſtationari⁹ & febres q̃rtanas i ducit. Et ſcd̃z albu. ubi ſupra ſaturnus i ſcorpione p̃dictũ optinens dñiũ ſignificat paucã eq̃litatẽ cõplexionis corpis hominũ & mortẽ i eis & p̃cipue i iuuenib⁹ & multiplicabunt iſenibus egritudines. Itẽ ſcd̃m albu. i ſagitario p̃dictũ optinẽs dñiũ ſignificat hoĩb⁹ bubones cũ uehemẽtia doloꝝ oculoꝝ. Et dicit haly ubi ſupra. Saturn⁹ in ſagictario ſtationari⁹ ifirmitates hoĩb⁹ facit. Itẽ ſcd̃m albu. ubi ſupra ſaturnus i aqrio p̃dictũ opti/

nens dñiũ significat mortẽ i hoĩbus & multitudinẽ locustarꝝ. Et si fuerit i piscibus significat mortẽ i hominibus. Et si fuerit illic retrogradus sigificat mortẽ nobiliũ. Iuppiter uero naturaľr nõ significat pestilẽtiã aeris nec epidimias. ℂ S; scd̃m albu. ubi supra differẽtia scda. Iuppiter cũ p̃dictũ dñiũ optinuerit & fuerit i ariete significabit sanitatẽ corporꝝ hominũ. Sed forte aliqñ significat ifirmitates & dolores capitis. Itẽ scd̃m albu. ubi supra. Iuppiter cũ fuerit i tauro p̃dictũ optinẽs dñiũ significat mortẽ nobiliũ dolores etiã oculorꝝ hominũ. Itẽ scd̃m albu. ubi supra. Iuppiter i geis p̃dictũ optinẽs dñiũ significat hoĩbus multos dolores oculorꝝ & p̃cipue pueris & mulieribus & multã mortẽ i eis & mortẽ i bestiis. Itẽ scd; albu. ubi supra. Iuppiter i cãcro p̃dictũ opti. do. signifi. ifirmitates i orib⁹ & forte sanabũť i q̃rta autũnali. Et dicit haly ubi supra. Iuppiter i uirgine matutinus uel oriẽtalis significat ifirmitatẽ: stationarius uero sanitatẽ & oẽ gaudiũ. Et scd̃m albu. ubi supra. Iuppiter i libra retrogradus p̃dictũ optinens dñiũ significat ifirmitates capitis. Et si fuerit eius latitudo meridionalis significat mltos dolores aduẽire hoĩb⁹ & p̃cipue i oculis eorꝝ ex reumate. Itẽ scd̃m albu. Iuppiter in sagictario p̃dictũ optinẽs dñiũ significat multas ifirmitates hominũ ex dolore capitis & p̃cipue i q̃rta autũnali & & mortẽ i bestiis & p̃cipue i bouibus. Itẽ scd̃m albu. ubi supra. Iuppiter i capricorno p̃dictũ obtinẽs dñiũ significat mortẽ nobiliũ & sanitatẽ corporꝝ hominũ. Et scd; albu. si fuerit i aquario significat mortẽ nobiliũ silr & multos dolores hoĩbus & p̃cipue iuuenibus. Et si fuerit illic retrogradus significat egritudines accidere qbusdã regibus. Et dicit haly. Iuppiter i aquario matutin⁹ multã ifirmitatẽ repellit. ℂ Mars uero ut p̃dictũ ẽ naturaľr sigificat pestilẽtias & epidimias. Et scd̃m albu. ubi supra. differ. tertia. Mars i ariete p̃dictũ dñiũ optinẽs significat mltitudinẽ dolorꝝ oculorꝝ. Et si fuerit i tauro, significat multos dolores oculorꝝ cũ morte mulierũ & mortẽ boũ & multitudinẽ ouiũ. Et si fuerit ei⁹ latitudo septẽtrionalis significat multas ifirmitates uariolarꝝ. Et si fuerit illic retrograd⁹ significat nocumentũ aduenire bestiis cũ morte earꝝ. Et dicit haly ubi supra. Mars i geis sub radiis ifirmitates i hoĩb⁹ significat. Et dicit albu. ubi supra si fuerit illic retrogradus significat multas egritudies uariolarꝝ & morbillorꝝ. Itẽ scd̃m albu. Mars i cancro p̃dictũ optinẽs dñiũ significat multitudines egritudinũ i hoĩb⁹ ut sũt pleuresis & infirmitates pectorꝝ febres quottidianæ & tertianæ & dolores gutturis Et si fuerit illic retrogradus significat corruptionẽ aeris & uehementiã caloris cũ flatu uẽtorꝝ ueneno sorũ. Et si fuerit mars i leone significabit scd̃m albu. expãsionẽ mortis & p̃cipue puerorꝝ cũ nimio dolore uẽtris. Et dicit haly q̃p mars i leõe sub radiis infirmitates imperatorũ significat. Et stationarius significat etiã ifirmitates. Et scd̃m albu. ubi supra. Mars i uirgine p̃dictũ optinẽs dñiũ significat multas mortalitates hoĩnũ cũ egritudinib⁹ morbillorꝝ. Et si fuerit i cãcro significat mortẽ hoĩnũ & dolores ulcerꝝ & morbillorꝝ. Et cũ fuerit i leone multas ifirmitates ex tussi & dolore uẽtris & uesice cũ multa morte: & p̃cise i pte occidẽtis & cũ casu nobiliũ. Et cũ fuerit i uirgine & elõget ibidẽ lõgitudine sua lõgiori a sole significat casũ nobiliũ & mortẽ i hoĩb⁹. Et si fuerit i capricorno & elõget ibidẽ a sole lõgitudine sua longiori a sole significat mortalitates & mortẽ mulierꝝ nobiliũ. Et si fuerit i aq̃rio & elõget ibidẽ a sole lõgitudine sua lõgiori a sole sigificat mortalitates & mortas dolores oculorũ & mortẽ mulierꝝ cum destructione aeris & eius siccitate. Et dicit haly mars i uirgine sub radiis ifirmitates in hoĩbus facit: uesptinus facit suffocatiões. Et dicit albu. Mars i libra retrogradus p̃dictũ optinẽs dominiũ, significat mortẽ subitã quorũdã hoinũ. Et si fuerit i scorpióe significat multos dolores oculorũ i hoĩb⁹ & bubones & ægritudies multas & p̃cipue i iuuenib⁹ & illud erit i pte septẽtrionis. Et si fuerit illic retrograd⁹ significat ifirmitatẽ accidere regi q̃ appropinq̃bit pditói. Et scd̃m albu. Mars p̃dictũ optinẽs dñiũ cũ fuerit in sagictario erit. mors i pte occidẽtis. Et dicit haly Mars i sagictario uesptinus ifirmitates & pestilẽtias significat. Et scd̃m albu. Mars i capricorno p̃dictũ optinẽs dñiũ significat multã mortẽ & multa ifortunia i pte meridiei & p̃cipue i iuuenib⁹. Et si fuerit illic retrograd⁹ significat mortẽ nobiliũ. Et scd̃m albu. Si fuerit. Mars i piscib⁹ p̃dictũ optinẽs dñiũ significat febres tertianas & quottidianas i pte meridiei & occidẽtis. ℂ Qualr ãt sol sigificat pestilẽtiã & epidimias & corruptionẽ aeris dictũ est pri⁹. ℂ Ven⁹ autẽ put dictũ est p se & de sui natura nõ significat pestilẽtiã sed solũ p accidẽs. s. put eius natura miscet cũ natura signi i quo ẽ. Vnde scd; albu. ubi supra uenus i leone p̃dictũ optinẽs dñiũ significat multas ifirmitates p uariolã & caloré aeris Et si fuerit i uirgine retrograda significat egritudines mulierꝝ. Et si fuerit i libra fuerit ei⁹ latitudo meridiõalis significat ifirmitates ex pte morbilli: & si ibidẽ elõget lõgitudine sua lõgiori significat mortẽ multorũ regũ. Itẽ scd̃m albu. cũ uenus fuerit in capricorno p̃dictũ optinẽs dñiũ significabit mltas mortes: & si fuerit i aq̃rio retrograda significabit egritudines hominũ ppter hũiditates. ℂ Mercuri⁹ uero p̃dictũ optinẽs dñiũ significat ulr pestilentias & epidimias & corruptionẽ & p̃cipue cũ fuerit cõmixtus marti uel saturno uel eos aspiciat amico aspectu forti. Et scd̃m albu. 5. de cõiunctionib⁹ magnis differẽtia q̃rta. Mercuri⁹ i ariete p̃dictũ optinẽs dominiũ significat multã mortẽ mulierꝝ & iuuenũ. Et si fuerit ei⁹ latitudo septẽtrionalis significat corruptionẽ aeris. Et si fuerit illic retrograd⁹ significat ifirmitates aduenire ex morbillo & uariolis. Itẽ scd̃m albu. ubi supra. Mercuri⁹ i tauro prædictũ optinẽs dñiũ significat multos dolores oculorũ i pte oriẽtis & multã mortẽ nobiliũ. Et si fuerit Mercuri⁹ i geis significat mltas mortalitates hoinũ cũ egritudinib⁹ morbillorꝝ. Et si fuerit i cãcro significat mortẽ hoinũ & dolores ulcerꝝ & morbillorꝝ. Et cũ fuerit i leone multas ifirmitates ex tussi & dolore uẽtris & uesice cũ multa morte: & p̃cise i pte occidẽtis & cũ casu nobiliũ. Et cũ fuerit i uirgine & elõget ibidẽ lõgitudine sua lõgiori a sole significat casũ nobiliũ & mortẽ i hoĩb⁹. Et si fuerit i capricorno & elõget ibidẽ a sole lõgitudine sua longiori a sole significat mortalitates & mortẽ mulierꝝ nobiliũ. Et si fuerit i aq̃rio & elõget ibidẽ a sole lõgitudine sua lõgiori a sole sigificat mortalitates & mor

tē mulieꝝ nobiliū. Et si fuerit illic retrograd⁹ signi
ficat multas infirmitates aduenire hoīb⁹: & si fuerit.
Mercuri⁹ i piscib⁹ prædictū optinēs dñiū significat
mortē i ptē meridiei. ¶ Lūa uero ut p̄dictū ē ulr &
p se nō significat accidētia p̄dicta sed sc̄dm albu. ubi
supra differētia sexta luna i geis p̄dictū optinēs dñi
um significat multas mortalitates i hoīb⁹ & egritu
dines & bubones. Et si fuerit i libra significat mor
tē & tristitiā quæ aduenīēt hoīb⁹. Et si fuerit i scor
pione significat egritudines & mortalitatem. Et si
fuerit i sagictario significat egritudines & detrimē
tū oium alaliū & p̄cipue auiū. & si fuerit i aq̄rio si
gnificat mortalitates i hoīb⁹ & multitudinē locu
staꝝ. Et si fuerit luna i piscib⁹ p̄dictū optinēs dñiū
significat egritudines aduenire hoīb⁹ & eos euadere
ab eis: hæc albu. ubi supra. ¶ Vlterius restat pone
re regulas pticulares de pestilētia & epidimiis & i
firmitatib⁹ pestilētialib⁹ & corruptiōe aeris sūptas
ex eleuationib⁹ planetaꝝ sup alios i signis sc̄dm sē
tentiā albu: 6. de cōiunctionib⁹. Et debes hic scire si
cut i aliis distictiōib⁹ p̄cedētib⁹ q̄ oēs regulæ sūpte
ex eleuationib⁹ planetaꝝ i ariete ponunt i differē
tia prima illi⁹ libri sexti albu. de cōiunctionib⁹ ma
gnis: & regulæ quæ sumunt ex eleuationibus pl'arū
sup alios i tauro ponunt i differētia sc̄da illi⁹ libri
& sic d̄aliis. Dicit itaq̄ albu. ubi supra q̄ saturn⁹ su
per iouē i leōe significat. mortē inter hoies. In libra ue
ro mltas egritudines ex tussib⁹ & multo labore. In
scorpione mortalitatē hominū: & in piscib⁹ mortē
in pl'ib⁹ climatib⁹ significat. Itē sc̄dm albu. ubi su
pra. Saturn⁹ supra martē i ariete significat multas e
gritudines. In sagictario uero nimiā mortē i pl'ibus
climatib⁹ signifi. Saturn⁹ uero sup solē i libra sig.
mortē puerorꝝ. In scorp̄. multā mortē i pl'ib⁹ clima
tibus. In sagictario mortē bestiaꝝ. In aq̄rio mortē
mulieꝝ signifi. Saturn⁹ sup uenerē in ariete signifi
cat mortē i hoīb⁹. Si i tauro & i geis significat mor
talitatē mulieꝝ. In cācro significat multā mortali
tatē. In scorpiōe magnas egritudines hoīnū i pluri
bus regiōib⁹. In sagictario mortē mulieꝝ. In aq̄rio
timorē mortis sup reges. Et i piscib⁹ mortē i p̄gnata
rū significat. Saturn⁹ sup mercuriū i ariete signifi
cat multā mltitudinē mortalitatis. In tauro mortē
mlieꝝ. In cācro mortē in pl'ib⁹ cl'iatib⁹. In leōe mor
tē & cōstrictiones i hoīb⁹. In scorpione mortē i pl'i
b⁹ cl'iatib⁹. In sagictario mortē bestiaꝝ. Et i aq̄rio
multos bubones & mortē i hoīb⁹ significat. Satur
nus sup lunā i cācro significat mortē i hoīb⁹ & i pl'i
b⁹ climatib⁹ & magnis febrib⁹. Et i sagictario mor
tē i bestiis signifi. ¶ Et dicit albu. ubi supra q̄ iup
piter sup saturnū i tauro significat mortē multoꝝ
magnatū & nocumētū i pl'ib⁹ terris. In leone mor
tem regū & magnatū & multoꝝ hoīnū. In uirgine
uero multas infirmitates & mortē i hoīb⁹ significat.
Iuppiter uero sup martē i ariete significat multas
infirmitates & multos dolores. In leone mortē ini
micoꝝ & p̄cipū. In scorpiōe mortē filioꝝ regū.
In sagictario uero mortē pl'ium nobilū significat.
Iuppiter sup solē i cācro significat nimiā mortē in
hoīb⁹. Et i leone p̄speritatē aeris significat. Iuppi
ter sup uenerē i ariete significat multā infortunā & i
firmitates & mortē. In geis mortē mulieꝝ impḡna
taꝝ. in capricorno mortē ouiū & boū & piscū &
auiū puaꝝ. Et i piscib⁹ comunē salutē ciuiū mortē
impḡnataꝝ mlieꝝ significat. Iuppiter sup mercu
riū i ariete siguificat mortē militū. In tauro salm ho
minū cū generatiōe nutribiliū. In libra salm i pl'ib⁹
regiōib⁹ & cōsecutiones bonoꝝ significat. Iuppi
ter sup lunā i tauro significat salutē corpoꝝ hoīnū
In leone p̄speritatē aeris signifi. ¶ Itē sc̄dm albu.
ubi supra. Mars supra saturnū i ariete significat bo
nū aerē estatis. In tauro mortalitatē siccitatē & cō
bustionē i hoīb⁹. In geis multas egritudines & mor
tē i eis. in libra mortē q̄rūdā mulieꝝ regū. In sagi
ctario multas egritudines i plurib⁹ climatib⁹ signifi
cat. Mars uero sup iouē i ariete significat mortē in
hoīb⁹. In tauro mortē magnatū. in geis nimiā mor
tē i hoīb⁹. In scorpione mortē i pl'ib⁹ climatib⁹. In
sagictario mortē diuitū. Et i capcorno mortē ouiū
significat. Mars sup solē i ariete significat bonā cō
plexionē q̄rtæ estiualis. Mars sup uenerē i ariete si
gnificat mortē bubones & multa horibilia p̄speri
tatē mulieꝝ i p̄gnataꝝ cū peste ex siccitate aeris. In
tauro mortē & egritudines & mulieres pariētes fili
as. in geis & i cācro mortē ip̄gnātiū. In uirgine mor
tē regū & pueroꝝ. in scorpione mortē mulierū re
gū: i capricorno significat aborsus ip̄regnātiū cū e
uacuatione mulieꝝ & mortē ouiū. Mars sup mer
curiū i geis & in libra signifi. mortē filiorū regū. in
scorpione mortē hoīum & boū in sagictario dolo
res & mortē i hoīb⁹ & mortē ouiū. Et i aq̄rio signi
ficat mortē i pl'ib⁹ climatib⁹. Mars sup lunā i ariete
significat mortē nimiā. in geis mortē regū. Et i pisci
b⁹ mortē hoīnū & p̄cipue regū signifi. ¶ Itē sc̄dm
albu. ubi supra. Sol sup saturnū. In geis significat tē
perantiā aeris. in libra mortē mulierū. In scorpiōe
bubones & mortē i hoīb⁹. In capricorno multas i
firmitates & mortē i hoīb⁹ significat. Sol sup iouē
in sagictario significat mortē i pl'ib⁹ climatib⁹. Sol
sup mercuriū i geis significat multitudinē uētorū ca
lidorū uenenosorū. In cācro nimiā mortē hoīnū &
corruptionē fluminū. in leōe nimiā mortē in hoī
bus. Et i sagictario mortē regū q̄rūdā ciuitatū q̄ sūt
sup littora maris significat. Sol uero sup lunā in leo
ne rectificationē aeris signifi. In libra bonā cōple
xionē aeris signifi. Itē sc̄dm albu. ubi supra uenus
sup saturnū in uirgine significat mortē & egritudi
nes in hoibus. In scorpione mortē mulierū. In sa
gictario mortē mulierū regū. Et in aq̄rio egritudies
hoīnū ex tussibus signifi. Venus sup iouē in tauro si
gnifi. infirmitates: i cācro & i leone mortē regū &
magnatū. in uirgine mortē in pl'ibus regionib⁹. In
libra multas febres & egritudines malicioſas. In
scorpiōe mortē in pl'ibus climatib⁹: & in capricor
no pestilētiā & casū in hoibus & mortē ouiū & in
piscibus mortē mulierū signifi. Venus sup martē in

ariete ſignificat egritudines & ꝑcipue febres i oĩter ra.in geis mortẽ mulierũ. in cãcro mortẽ regũ& eo rũ filiorũ. in libra mortẽ quarũdã mulierũ regũ.ſi/ gnifi. in ſcorpione mortẽ filiorũ regũ. Et i piſcibus multã mortẽ in hoĩbꝫ ſignifi. Venus ſup ſolẽ in tau ro ſignifi.mortẽ mulierũ. Venus ſup mercuriũ i tau ro ſignifi.mortẽ & ſtabilitatẽ hominũ. in leone mlt̃as egritudines militũ & nobiliũ ex tuſſibꝫ & ſigni. mortẽ ex eis. ¶ Item ſcd̃m albu.ubi ſupra.Mercu rius ſup ſaturnũ in leone ſignifi.mortẽ hominũ . in ſcorpione ſignifi.bubones & mortẽ & plima ani/ malia & mortalitatẽ multã . in capricorno mortẽ mulierũ regũ bubones in q̃drupedibus ſignificat. Mercurius ſup ioue in libra ſignifi.mortẽ regũ. in capricorno bubões & mortẽ animaliũ. Mercuriꝫ ſup martẽ in ariete ſignifi.egritudines ex demoniis & febribus & tuſſibus & emoroidis. in cãcro mor tẽ in hominibus & ꝑcipue in uiris. in geminis mltã mortẽ ouiũ.in cãcro mortẽ hominũ. in ſagictario nimiã mortẽ ciuiũ occidẽtis. in aq̃rio & in piſcibꝫ multã mortẽ hominũ ſignifi. Mercurius ſup ſolẽ i tauro ſignifi.mortẽ mulierꝫ. in leone mortẽ in am bulantibꝫ cũ multis locuſtis. in capricorno bubo/ nes in q̃drupedibꝫ ſigni. Mercuriꝫ ſup nenerẽ i ge minis ſignificãt mltã mortẽ iꝑgnatis.In cãcro mor tẽ & ꝑcipue i ꝑgnãtibꝫ obtalmiã & peſtẽ i hoĩbus. In leone mortẽ i plibus climatibꝫ. in ſagictario mlt̃itudinẽ infortunii anguſtie & mortis.In capricor no aborſus mulierꝫ & mortẽ regũ ſignifi. Mercu rius ſup lunã i leone ſignificat nimiã mortẽ in hoĩ/ bꝫ & mltas locuſtas. ¶ Itẽ ſcd̃ albu.ubi ſupra lũa ſup ſaturnũ in ariete ſignifi.mortẽ in qbuſdã terris. In cãcro & in tauro.In leone & libra aborſus imp̃ gnãtiũ.In ſcorpiõe bubones & mortẽ in plibus be ſtiis.Et in piſcibꝫ aborſus iꝑgnatarũ. Luna ſup.Io uẽ in ariete ſignifi.egritudines hominũ.In tauro pe ſtẽ i multis terris ſignifi. Luna ſup martẽ in ſagicta rio ſignifi.multã mortẽ regũ aborſus i ꝑgnatarꝫ & mortẽ boũ.In uirgine & in capricorno aborſꝫ imp̃ gnantiũ & mortẽ boũ ſignifi. Luna ſup mercuriũ in leone ſignifi.mortẽ hoĩnũ. Et in ſagictario mor tẽ quorũdã regũ ciuitatũ quæ ſunt ſupra littus ma/ ris ſignificat. Ex ꝑdictis patet q̃lr plæ ſignificãt pe ſtilẽtiã & epidimias & corꝛuptionẽ aeris ſcd̃m ele uationẽ quorũdã eorꝫ ſup alios. ¶ Et dicit albu.3 d̃ cõiunctõibꝫ magnis differẽtia prima qñ cõiũgit̃ Mercurius ſaturno adueniẽt hoĩbꝫ mors & fames & aduẽtus i gentiũ rerũ . Et ſcd̃m ſñiã albu.4.de cõ iũctionibꝫ magnis differẽtia prima cũ fuerit gradꝫ aſcñtis ſiue locus alicuius cõiunctionis magne uel alicuius eclipſis in ariete aut cũ fuerit aries ſignũ ꝓfe ctionis orbis magni: aut fuerit i eo gradus ꝓfectio nis orbis magni: aut ꝓuenerit ibidẽ directio uel ꝓfe ctõ: aut cũ fuerit ibidẽ almu.ſiue dñs diſpoſitor ali cuius tẽporꝫ reuolubiliũ adueniẽt ifirmitates ſcd̃m quãtitatẽ minorũ ſolis. Itẽ ſcd̃m albu.ubi ſupra differẽtia tertia cũ fuerit geis ſignificationes ꝑdicte accidẽt hoĩbꝫ egritudines dolores capitũ & mors in aialibus cũ flatu uẽtoꝛ calidorũ uenenoſorũ & erũt aborſus ipregnãtiũ & mors i pueris. Itẽ ſcd̃m albu.ubi ſupra differẽtia q̃rta. Cũ fuerint in cãcro ſignificatiões q̃s ꝑdixi erũt bubões & mors ihoĩbꝫ

Itẽ ſcd̃m albu.ubi ſupra differẽtia qnta cũ fuerit leoni ſignificatiões ꝑdicte accidẽt hoĩbꝫ egritudies & ꝑcipue in ſtomoco & in ore cũ aduentu bubonũ & mltitudine mortis & corroborabit̃ & durabit ſup ipregnãtes ptes. Itẽ ſcd̃m albu.ubi ſupra diffe rẽtia octaua cũ fuerint ſcorpioni ſignificationes ꝑ dicte erũt egritudines in hoĩbus & erit multa mors pueroꝛ & mulieꝛ & q̃drupedũ & ãnus erit ꝑſper ipregnãtibꝫ ſed ifortunia multa accidẽt ãbulãtibus

Itẽ ſcd̃m albu.ubi ſupra differẽtia octaua cũ fue/ rint ſagictario ſignificationes ꝑdicte erũt multæ e/ gritudines & ꝑcipue ex ſãguine & erit dolor imp̃/ gnataꝛ. Itẽ ſcd̃m albu.ubi ſupra differẽtia qnta cũ fuerint capricorno ſignificationes q̃s ꝑdixi erũt mlt̃ tæ bubones. Itẽ ſcd̃m albu.ubi ſupra differẽtia qn ta cũ fuerit aq̃rio ſignificationes ꝑdicte dãna & ma la.ſ.ſiccitates & egritudies & ſilia. Itẽ ſcd̃m albu. ubi ſupra dif.12.cũ fuerit ſigno piſciũ ſignificatiões q̃s ꝑdixi erũt egritudines i hoĩbus & ꝑcipue ex ulce ribus & hẽbit nocumẽtũ. Et ſcd̃m albu.7.de cõiũ ctionibꝫ differẽtia ſexta. Si fuerit ſignũ ꝓfectiõis or bis magni aut aſcñtis reuolutiõis uel directio aut lo cus cõiũctiõis magne uel eclipſis i ſexta domo ab a ſcẽdẽte aut ſi aliqs planator fuerit i eo ſignificat qꝺ apparebũt i regiõibꝫ & ciuitatibꝫ quaꝛ ſignifica tõibꝫ ſũt de natura illiꝰ ſigni ifirmitates multæ & la bores & fatigatões: eo qꝺ ſcd̃ albu.6.maioris itro ductorii dif.26.& ſcd̃m alkabitiũ i ſuo itroductio dif.prima & ſcd̃m alios aſtrologos ſexta domus ẽ ifirmitatũ & ſignifi.uite finẽ & ifirmitatẽ tã ſepabi lẽ q̃ iſepabilẽ. Itẽ ſcd̃m albu.ubi ſupra dif.octaua cũ ea q̃ ꝑdixi fuerit in octaua domo ſignifi.qꝺ appe bũt in regiõibꝫ & ciuitatibus quoꝛ ſignificationes ſũt illius ſigni multæ ifirmitates & mors eo qꝺ ſcd̃m albu.& alchabitiũ ubi ſupra octaua domus eſt do/ mus mortis. Itẽ ſcd̃m albu.ubi ſupra dif.nona cũ ea q̃ ꝑdiximus appuerit i.9. domo ſignificat qꝺ ap/ pebũt i regiõibus & ciuitatibus q̃ ſũt de natura illi/ us ſigni ifirmitates & mors. Itẽ ſcd̃m albu.ubi ſu pra dif.12. Cũ ea q̃ ꝑdixi fuerit i ſcda domo appe/ bũt i regiõibus & ciuitatibꝫ quarũ ſignificatões ſũt illius ſigni multæ ifirmitates & debilitates corꝑm.

Et nota qꝺ oẽs regulas ꝑdictas de ſignificatiõibus plarũ & ſignorũ debes ſilr obſeruãre & in reuolu/ tiõibꝫ ãnorũ mũdi & in initiis q̃rtarũ ãni: cũ uolue ris i ciſdẽ tpibus de peſtilẽtia & epidimiis & corru ptõe aeris ꝓnoſticare. ¶ Et dicit meſſalla i epla ſua ca.10. Aſpicias horas cõiũctiõis ſaturni & iouis ad aſcñs & ad plas & ſcias illũ q uincit i figura q ſi fue rit malus ſignifi.detrimentũ corꝛuptionẽ & ſiccita tẽ famẽ & guerrã. Et ſi ſaturnus fuerit fortior ioue ſignificat malũ. Et ſi fuerit coniunctio corũ i ſignis aereis ſignificat ſiccitatem & grauitatem fori. In aquaticis uero ſignificat multitudinẽ pluuiaꝛ &

loca zodiaci pessima.

pestilẽtias & pcipue si fuerit ipediti . ¶ Et frater q uocat se pscrutatorẽ i suo tractatu de tpie aeris i cõ/ clusiõe sua octaua loqt̃ de pestilẽtia dicẽs qp in zo/ diaco sũt q̃dã loca q̃ pestilẽtias designant: & sũt ista q̃tuor: i tauro &. 28. gradu ubi sũt stellæ. 7. i latitudi ne septẽtriõali. 5. gra. &. 5. minuto. Itẽ i sagictario i. 15. gradu ubi est stella q̃ dicit̃ sagicta: cui⁹ latitudo ẽ septẽtriõalis. 2. gra. & 5° minu. Itẽ i aq̃rio est cau da capricorni. 12. gra. & latitudo meridiõal'. 2. gra . 30. mi. Itẽ i aq̃rio. 4. ulti. gra. cũ. 4. primis gra. pi/ sciũ i q̃bus est casus aq̃ aquaꝝ q̃ p. 4. stellas describit̃ cuius latitudo ab. 8. gra. i. 10. minu. usq; ad. 10. gra . 20. mi. septẽtriõalis est. Ista sũt loca p q̃ fiũt pestilẽ/ tiæ & mortalitates. Sũt etiã q̃dã alia loca p q̃ fiũt ifir mitates sed nõ ita graues ut sũt loca. 5. nebulaꝝ. De ide dicit frater qp sic iudicabis . uide qñ est cõiũctio aliq̃ triũ supioꝝ i gradu tali & tũc erit significatiõ & pcipue si sit saturnus cũ Ioue uel oẽs tres sil': sil'r ét fit i aspectu eoꝝ uno illic existẽte. Sed fortissime qñ saturnus est ibi coporal'r ul' fortior aspitiẽtiũ: cõsil'e malũ fere facit qñ & sine aspectu sũt oẽs tres supio/ res in talib⁹ gradib⁹. Sed effectus eoꝝ est utrobiq; fortior qñ tarde mouent̃ i tali gra. ut qñ sũt retro/ gradi: & ut scias i quo aial' genere erit hoc: uide figu ras cæli q̃ sũt in gra. in quo sũt illi planetæ: & in tali genere erit ista ifirmitas ut si rapax al' sit i figura tũc erit in talibus: si cõis i coibus. Et si cum signis homi nũ in hoib⁹ erit. Sed scito qp oẽs figure q̃ sũt i signis habẽt naturã q̃si subiectã & reducibilẽ ad naturã si gni pricipalis qd̃ cõputat̃ iter. 12. signa: ad illud er go optet respicere: uerbi gratia. Cauda leõis est i pri cipio uirgis iõ si sit ibi pl'a un⁹ ex supp̃mis & alius inferior i loco corruptiõis saltẽ ifra radios supioris ut pri⁹ dixi tñ accidet ifirmitas i catis qd̃ ẽ al' dome sticũ & tñ ẽ rapax ut leo: cõsil'r dico de aliis figuris Et nota qp optet scire i oi gra. q̃ figura ẽ illic: nõ enĩ est figura extẽsa p totũ signũ: optet etiã uidere latitu dinẽ planetaꝝ & de figuris i parte illa loquit̃ semp Et scito qp mortalitas maxie ptinet ad saturnũ hæc frater. ¶ Et abraã auẽzoar i li. reuolutionũ ãnorũ mũdi ca. 5. dicit qp in hora cõiũctionũ saturni & io uis aspice ad dispõnem cuiuslibet illoꝝ qs fuerit p pinqor loco sue augis aut ei⁹ opposito i suo eccẽtri co & in suo epiciclo & utrũ ãbo fuerint directi i mo tu suo aut retrogradi ãplius & cuius latitudo fuerit septẽtriõalis uel meridiana & q̃ta sit illa. Rursũ cõ sidera cui ipsoꝝ sit dignitas in domo: & si iueneris qp saturnus fuerit ppinqor augi suæ q̃ iuppiter: aut latitudo eius fuerit septẽtriõalis & Iouis meridia/ na uel in ecliptia linea sit iuppiter: aut latitudo sa/ turni sit magis septẽtrionalis q̃ iouis: aut qp septẽ/ triõalis saturni aut in ecliptica. Iouis qdẽ meridia/ na: aut utraq; sit meridiõalis latitudo tñ saturni sit minor q̃ iouis . Rursum si saturnus sit in loco in quo hẽt dignitatẽ: tũc ppter naturã saturni multipli cabũt̃ p mũdũ fames & ifirmitatũ spẽs. ¶ Et mesa la i ipsa sua. c. 5. dicit qp cũ fuerit cõiũctio saturni & martis in signo hũano significabit multitudinẽ ifir mitatũ. Itẽ abraã auẽzoar ubi supra ca. 7. dic̃ qp de bemus aspicere ad locũ eclipsis cuiusq; luiariũ & ad locũ cõiũctiõis uel oppõnis, pcedẽtis q si fuerit i ali quo signoꝝ q̃ sunt de figura hois: & sint stellæ fixæ bñ fice aspiciẽtes solẽ & lunã in cõiũctiõe ipoꝝ hoc inq̃ significat sanitatẽ in corporib⁹ hoinũ & pacẽ & trãquillitatẽ inter eos. Sed si fuerint stellæ malefi cæ cũ luinarib⁹ aut aspiciẽtes ipsa: erit res ecõtrario. ſegritudines & iterfectiões magne erũt p mũdũ. Si uero fuerit cõiũctio in signis aqueis & aspiciãt ipsã ifortũæ erit malũ illis q uadũt p mare & hiis aialib⁹ quoꝝ natura est aquea . Et hoc mõ iudicare debes sup greges bestiaꝝ si fuerit cõiũctio ul' eclipsis i arie te. Si autẽ in tauro sup arméta magnaꝝ bestiaꝝ. Si i leõe sup siluestres bestias. Et ubi supra i ca. octauo dicit. Abraã qp mercuri⁹ si fuerit i domo alicui⁹ ma lefici alterius & cũ maleficis ppinquus q; fuerit cõ/ iũctioni in hora eclipsis solis lunæ nõ erit ita malefi cus ut ipse est: stelle qdẽ beniuole in aspectu opposito in lunæ magis ualet q̃; coniunctio in hora e sole. Infortuna uero in oppõne magis ledit q̃ in cõiun ctione quia in cõiunctiõe cõbusta est a sole. Et su/ pra in hoc ca. satis patet qui pl'etæ significãt pestilẽ/ tiã & epidimias & corruptionẽ aeris cũ in eclipsi solis uel lunæ dñantur. Et sicut in ca precedente alle gatum est ab alberto libro. 2°. de proprietatibus el/ lementorũ tractatu. 2°. ca. primo: coniunctio iouis & martis in geminis cũ aliis adiuuantibus eo qp si/ gnũ geminorũ est triplicitatis aeree faciũt uẽtos pe stilentes & aeres corruptos & pestilentias. Et causã huius ponit albertus ubi supra. Debes etiã hic obser uare regulas quasdã quæ ponentur in ca. imediate subsequente concernentes significationes planeta/ rum & signorũ ad pronosticandũ de pestilẽtia & epidimiis & corruptione aeris in initio orbis ma/ gni & in coniunctionibus magnis & i eclipsibus luminarium. Qualiter uero pronosticare debes de pestilentia & epidimiis & corruptione aeris per e/ clipses secũm ptole. & haly dictum est i tractatu pri mo huius libri distinctione tertia satis diffuse.

Capitulũ. 3. qualiter sit pronosticandũ de pesti/ lentia epidimia & corruptiõe aeris per reuolutões annoꝝ & per introitus quartarum anni .

Restat mõ determiare de pestilẽtia & epidimiis & corruptiõe aeris p reuo lutiões ãnoꝝ mũdi & p itroit⁹ q̃rta/ rũ ãni & de ãmis significantib⁹ pestes & ifirmitates & accñtia p̃dicta. Sed prio sciẽdũ est qp in tpe uitæ nati sũt q̃dã anni infortunati i q̃bus ifirmitates & multa a/ lia picula nato contingunt & infortunia de quibus ad pñs uolo facere digressionẽ & uocãt̃ ãni clima/ tici ab astrologis. De quibus annis satis expresse lo qt̃ iuli⁹ firmic⁹ lib. 4. ca. 9. sic dicẽs sane iter cæteros climaticos ẽt septẽni ãni & noni p oẽ uitæ tps mlti plicata rõe currẽtes naturali q̃dã & latẽti rõe & ua riis hoiem picloꝝ discrimib⁹ sp afficiũt. uñ. &. 63.

annꝰ qa utriuſqꝫ nũeri ſũmã piter excipit audomas appellatꝰ é nomes.7.anni.63.ãni efficiunt qa gra. utriuſqꝫ numeri curſus in hoc numero equata rõne cõcurrit grãdis ſempꝫ piculi diſcrimẽ iponit. Si eni ſepte & noue ãni q ebdomatici a grecis é amicatri appellat grauiora picla hoium ſempꝫ iducũt qd faci et. Sed annꝰ q utriuſqꝫ numeri multiplicatã & inui cẽ ſibi obliquatã pficit ſũma ut ex eã ab egiptiis au/ domadas dictꝰ é q oẽm uiri ſubãm frãgat & debili tet. Et dicit iulius paulopoſt qꝫ picula q̃ i his ãnis cõ tingũt fiũt aut ex accuſatiõibꝰ aut ex inſidiis aut ex nauigatõibꝰ aut ex itineribꝰ aut ex dãnis & amiſſio ne patrimonii aut ex egritudinibꝰ aut ex rebꝰ uene/ reis aut ex debilitate corpis aut ex beſtiis aut ex rui/ nis aut ex aliis pioloꝝ diſcriminibꝰ. Et huic dicto iulii cõcordat ẽt aulꝰ geliꝰ lib.15.noctuũ accutaꝝ.c. 7.dicẽs obſeruatũ i multa hoium memoria exptum qꝫ é a ſenioribꝰ pleriſqꝫ oibꝰ.63.uitæ annũ cũ peri/ culo & clade aliq̃ euenire ꝓpterea ãtiq reꝝ uerborũ qꝫ iſtiuſmodi ſtudio tenuerunt incertat annũ appel lant climaticos. Et ibidẽ dicit aulꝰ geliꝰ qꝫ diuus au auguſtꝰ miſit epl̃as ad gaiũ qꝫ ipemet auguſtus tráſi uit ãnũ uitæ ſuæ.63.& euaſerat ãnos climaticos & ꝓpterea celebrauit annũ natiuitatis ſuæ.63.& ora/ uit & laudauit deos ſuos. Et ubi ſupra libro.3.c.10 circa mediũ. dnumero ãnoꝝ uitæ ſeptẽnio ſicut di cit. pticula quoqꝫ uitæ fortunaꝝ q̃ hoium quo cleri ceras caldei appellant grauiſſimos quoqꝫ fieri affir mãt ſeptẽarios. Et alibi ubi ſupra loqꝫ aulꝰ geliꝰ de nũero ãnoꝝ uitæ nouẽnario & de eiꝰ infortuniis. Iſti p̃dicti ãni climatici & p̃dictꝰ annꝰ addens ſunt ãni ifortũii i uita cuiꝰ cũqꝫ nati & iõ expedit ut qſcũ qꝫ bñ ſe pſeruet ab ifortuniis ánoꝝ p̃dictoꝝ. Nã in fortuna & mala cũ pſciũt miti & tollerabili ſuſti nẽt. ¶ Iſti uero ãni p̃dicti nõ ſũt ad ꝓpoſitũ in hac diſtinctõe eo qꝫ ifortunia accñtia i eis non ſũt ulꝫia. Sed ſolũ accidũt in indiuiduo. Et iõ tráſeo ad ãnos ſignificãtes peſtilẽtiã & epidimias & corruptionẽ aeris. Cũ ergo uolueris ꝓnoſticare ꝓ reuolutõnes ãnoꝝ mũdi de peſtilẽtia & epidimiis & corruptio ne aeris ꝓ reuolutiões ãnoꝝ mũdi & ꝓ itroitꝰ q̃rta rũ ãni. o3 te prio inueſtigare dñiũ ãnni & q̃rtæ eius iuxta doctrinã priꝰ traditã i tractatu prio huiꝰ libri diſtinc.9. Et ſcdm hoc ꝓnoſticare debes de accñti/ bꝰ p̃dictis ꝓ totũ ãnũ & ꝓ totã q̃rtã eiꝰ. ¶ Dicit ita qꝫ albu. q̃rto maioris itroductorii. diff.5. Saturnus cũ pfuerit anno abſqꝫ martis planetæ uel alicuiꝰ alte riꝰ plæ q poterit eũ ipedire facit ſupfluitatẽ frigoris i hieme i uniuerſis regionibꝰ frigidis ſeptẽtriõalibꝰ & ꝓbũt i eis aialia atqꝫ ſeia: qd totũ graiꝰ i illis re giõibꝰ appebit cũ fuerit ſaturnꝰ aſcñs a medio circu li ſuæ augis. In regionibꝰ aũt ultra modũ. calidis. ſ. i regiõibꝰ auſtralibꝰ qñ ſaturnꝰ ãno pfuerit minuit ca lor aeris & fit aer tẽpatꝰ & cõfortant idiuidua aia liũ & ſemẽtũ & tẽpat eoꝝ cõplexio qꝫ autẽ melius appebit qñ ſaturnꝰ deſcẽdens fuerit. ¶ Itẽ dicit al/ bu. ibidẽ qꝫ ſaturnꝰ cũ fuerit a ſole i hieme i qbuſdã cõplexionibꝰ abſqꝫ alteriꝰ planetæ ad eos i finibꝰ ſi/ gnoꝝ augebit i frigore hiems & in longitudine eiꝰ & forte multiplicabit i eo flatꝰ uentoꝝ ſeptentrio naliũ q ſũt nimis frigidi & erit deſtructio aialiũ & ſeminũ & maxime i ꝑte ſeptẽtrionali. Et ſi ſaturnꝰ aſcendẽs fuerit difficilius apparebit. Et itelligit al bu planetã eẽ a ſole qñ ſoli cõmiſcet i ſignificatiõe ſiue qñ eius natura cõmiſcet cũ natura ſolis ut pꝫ ꝑ proceſſũ albu. ubi ſupra. ¶ Itẽ dicit albu. ibidẽ qꝫ iuppiter cũ fuerit dñs anni & ſi ſoli ſicut iã dictũ é cõmiſceatur. & ſi aliunde non fuerit impeditus in his temperabitur aer per calorem & humiditatem creantem & efficientem & multi uenti ſeptentrio/ nales tunc flabunt qui tẽperati erunt & animalia & ſemina cõfortabũt. ¶ Item ſcdm albu. ubi ſupra. mars cũ pfuerit ãno & fuerit a ſole i æſtate i qbuſdã ꝯplexiõibꝫ abſqꝫ aſpectu ſaturni ad eos i fine ſigno rũ aut alicuius alterius ſtellæ ſibi cõtrariæ calore ni/ mio æſtas habũdabit & diu durabit & erit nocibi/ lis & maxie i ꝑtibꝫ q̃ ſũt iter motũ arietis & motuꝫ cãcri. & hoc certius appebit. ſi mars aſcẽdẽs extite/ rit ſol cũ pfuerit. ¶ Et i exafenõ.c.5. dicit qꝫ ſol qꝫ cũ fuerit dñs ãni erit tps multæ uariatiõis & carens ſubtilitate niſi fuerit ſol in ãguloꝝ aliquo aut ſucce dẽtiũ qa reſidue q̃ttuor domus ſũt cadẽtes nec unqꝫ fuerit plã bñ fortunatꝫ i eis nec i pricipio reuolutio nis ãni nec ẽt alio tpe. Sed erũt iſto ãno ifirmitates & peſtilẽtie nocibiles niſi aliũde ipediãt. ¶ Et ſcdꝫ albu. ubi ſupra. Venꝫ cũ pfuerit ãno & p̃dicto mõ ſoli fuerit pmixta. Si tũc hiems fuerit aut uer tpamẽ tũ & hũectationẽ adducit. In æſtate aũt & in autũ no ſiccitatẽ minuet & ſic ſanitatẽ inducet natura lr. ¶ Itẽ ſcdm albu. mercuriꝰ cũ fuerit dñs ãni ſoli p/ ut dictũ ẽ pmixtꝫ nec aliũde ipeditꝫ i tpe iſto ãni aer multis & diuerſis uẽtoꝝ corruptõibꝫ corrũpet ex ſiccitate uẽtoſa naſcẽte. ¶ Et dic albu. ubi ſupra qꝫ lũa cũ pfuerit ãno aut i qbuſdã ãni tpibꝫ ſoli pmix ta extiterit. 4. q̃rtas ãni diſpõet ſcdꝫ q̃litates q̃rtaꝝ ſuæ lũatiõis. i. primã q̃rtã ãni facꝫet ſolito calidio/ rẽ & hũidiorẽ & hac hũiditate fecũda: & ſerotina: ſecũdã q̃rtã faciet calidã & ſiccã notabiliꝫ: tertiã fri gidã & ſiccã: & q̃rtã frigidã & hũidã: hæc albu. Et debes hic obſeruare regulas prius poſitas in cap. p̃/ cedẽte de ſignificatiõibꝫ plaꝝ cũ fuerint dñi orbis magni & ꝯiũctõis magnæ aut eclipſis luiariũ. ¶ Di cit albu. i lib. expimẽtoꝝ ſuoꝝ capl̃o in quo deter/ minat de dñio ãni qꝫ cũ ſaturnus pfuerit ãno & fue rit ipeditꝫ: & fuerit cũ eo mercurius uel aſpexerit eũ ꝓticeps quoqꝫ fuerit & accepit diſpõnẽ ab eo moriẽ tur aialia i terra occidẽtis. Et ſi fuerit in ſigno q̃dru pedũ erit mors in hꝰi aialibꝫ & ſic de ſubã alteriꝰ ſi gni. Si ãt ſaturnꝫ fuerit i ariete uel in eius triplicita te nõ aſpiciẽs aſcñs remotꝫ ab ãgulo & retrogradꝫ ſignificat frigus graue & mortẽ aialiũ. Et ſi fuerit i tauro uel in eius triplicitate & retrogradus uel ipe/ ditus per mortẽ erit mors in terris i quorum ſigno fuerit aut in quarto aſpectu fuerit aut in oppoſitõe eiuſdẽ ſigni. Et ſi ſaturnus pfuerit ãno & fuerit in geis aut i eius triplicitate ipeditus & retrogradus &

fuerit remotus ab águlo erũt ifirmitates ex uẽtis & roribꝫ. Si ãt fuerit i águlo terræ & i hac triplicitate & fuerit dñs ãni & recepit diſpõnẽ dñi aſcñtis fue/ ritq; ipſe i eodẽ loco morient multi hoies i terremo tu. ¶ Itẽ ſcd̃m albu. ubi ſupra. Satur. cũ fuerit dñs ãni & fuerit i ariete ſigni. repẽtiná mortẽ mlierũ. Et ſi fuerit i tauro & euenerit eclipſis lũæ ſignif. repẽti ná mortẽ uaccaꝝ. Et ſi fuerit i geis ſignif. mortẽ i ui ris. Et ſi fuerit in cancro ſignifi. tuſſim & doloré pe ctoꝝ. Et ſi aſpexerit ibidẽ uenꝰ & mercuriꝰ aſcñs an ni erunt dolores i oculis. Et ſi fuerit ſaturnus i leõe & præfuerit áno ſign. febres q̃rtanas. & mortẽ mu lierũ. Si uero mercuriꝰ fuerit ibidẽ cũ ſaturno multi plicabit̃ peſtilẽtia i magnatibꝰ & i nigredinẽ muta bit̃ color ſolis qa leo eſt domꝰ eiꝰ. Et ſi fuerit ſatur nus i uirgine ſignifi. peſtilẽtiá i hoibꝰ & maxie i uir/ ginibꝰ & mltitudinẽ ifirmitatũ & febres. Et ſi aſpe xerit eũ ſol aut ſi fuerit cõmixtꝰ ei nõ erũt peſtilẽtiæ Et ſi fuerit ſaturnꝰ i libra ſigni. doloré uẽtris & cor poꝝ i hoibꝰ. Et ſi cõmixti fuerint ei luna & iuppi/ ter erit peſtilẽtia & mors ualida: & ſi fuerit ſaturnꝰ i ſcorpióe ſigni. deſtructionẽ & ipedimentũ i iuue/ nibꝫ & abortiuũ impregnátiũ. Et ſi fuerit cõmixti ei luna & mars erit ptꝰ cũ timore graui & forte exi/ bit natus abſciſſus. & erũt in hoibꝰ dolores dorſi & flegmões i labore graui. Et ſi cmixta fuerit eis uenꝰ erũt dolores oculoꝝ. Et ſi fuerit ſaturnꝰ i ſagictario ſigni. peſtilẽtiá i magnatibꝰ & nobilibꝰ. Et ſi ibidẽ aſpexerit eũ mars erũt peſtilentiæ & dolores oculo rũ ac febres graues. Et ſi fuerit ſaturnꝰ i aquario. mlti plicabit̃ mors i hoibꝰ & uagatio. Si autẽ aſpexe/ rit iuppiter aſcñs dñi anni aut cõmixtus fuerit ei ſi gnifi. peſtilẽtias infirmitates. Saturnꝰ cũ fuerit in pi ſcibꝰ & fuerit dñs ãni ſignifi. graue frigus & diuerſi tatẽ aeris. Et ſi fuerit ſol & uenꝰ aſpiciẽtes & lũa lõ ge fuerit a ſaturno erũt infirmitates & dolores ocu loꝝ & multiplicabunt̃ plagæ in hoibꝰ ſiue accñtia inſeparabilia. Et ſi aſpexerit eũ infortuna erit libe/ ratio de hꝰ i ipedimẽtis. Si ãt aſpexerit eũ mercuriꝰ erit grauiꝰ. ¶ Itẽ ſcd̃m albu. ubi ſupra iuppiter cũ fuerit dñs ãni & dñs aſcñtis liber a malis & fortũæ aſpexerint eũ erit ãnus ſecuritatis & qetis & oẽs res aptæ erũt & abũdabit in hoibꝰ bonũ & ſalus. Et ſi fuerit ipeditꝰ dic̃ ecõtra. ¶ Itẽ ſcd̃z albu. ubi ſupra mars cũ fuerit dñs ãni & nõ fuerit ipeditꝰ erũt illo ãno peſtilẽtiæ & terremotꝰ ſz erit hoc modicũ. Itẽ ſcd̃z albu. ubi ſupra cũ fuerit dñs ãni & fuerit i geis uel i eiꝰ triplicitate extra águlũ & fuerit i loco i quo aſpiciat aſcñs ſigni. ifirmitates & morta. & grauiꝰ i oi terra in cuiꝰ ſigno fuerit ſcd̃m lumẽ coniũctiõis uel oppõnis uel q̃rti aſpectꝰ. Si aũt fuerit retrogra/ dus & fuerit ſignificator ſignificabit peſtilẽtiá quã auertat deus. Et ſi fuerit in his ſignis & in hac tripli citate & fuerit cadẽs & nõ aſpiciẽs aſcñs fueritq; di rectus impediet hoies & faciet euentꝰ igniũ & oẽm infirmitatẽ calidá ex ſanguine. Si ãt fuerit retrogra dus moriẽt̃ multi hoies ex uentis & infirmitatibus & ignibꝰ ſicut dixi. Et ſi fuerit mars dñs ãni & fue rit in ariete uel in eius triplicitate in angulo fueritq; directus erit in hoibus infirmitas calida & ſicca. Itẽ ſcd̃m albu. mars cũ fuerit dñs ãni & fuerit in ariete ſignifi. dolores oculoꝝ. Et ſi fuerit in tauro mulie/ res morient̃ & uaccæ & abũdabit dolor & maxie oculi ſiniſtri. Et ſi fuerit in geis multiplicabũt̃ do/ lores auriũ & puſtulaꝝ. Et ſi fuerit i cãcro habũda bit ifirmitas febriũ & pectoꝝ & erũt dolores gut/ tuꝝ & erit mors i eqs & i oi q̃drupede. Et ſi fuerit i leõe cadet mors i beſtiis & habũdabit mors & mul tiplicabit̃ dolor uẽtris & mors pueroꝝ. Et ſi fuerit i uirgie ſigni. dolores & habũdabit mors i mlieribꝰ Et ſi fuerit i libra i pte meridiei mortalitas peſtilẽtie & tremores. Et ſi fuerit in ſcorp̃. erũt multi dolores oculoꝝ & habundabũt dolores i iuuenibꝰ & maxi me in ptibꝰ ſeptẽtrionalibꝰ. Et ſi fuerit i ſagictario erit uer malũ cadetq; mors inter ciues occidẽtes & habũdabit infirmitas & tuſſis grauis & erũt lũbri/ ci & dolores oculoꝝ. Et ſi fuerit i capricorno ſigni ficat mortẽ & tribulationẽ futurá in pte oriẽtis & habundabit mors in iuuenibꝰ. Et ſi fuerit in aq̃rio erit grauitas & tribulatio in hoibꝰ & mutabit̃ rex i eodẽ anno ac morieť. Et ſi fuerit mars in piſcibꝰ & fuerit dñs ãni habũdabit mors in pte meridiei. Et ſi aſpexerit uenꝰ aſcñs anni erũt mors in hoibꝰ & do/ lores ocloꝝ. ¶ Et ſcd̃m albu. ubi ſupra. Venꝰ cũ p̃ fuerit ãno & fuit liber a malis & ipedim̃tꝫ erit ſic̃ p̃ diximus de ioue cũ fuerit cõſilis diſpõnis & erit mlt̃ tũ gaudiũ & maxie i mulieribꝰ. Si uero fuerit uenꝰ i peditus erit ãnus pauci boni & erit terremotꝰ & pe ſtis, i diuerſis terris. ¶ Itẽ ſcd̃m albu. ubi ſupra. cũ fuerit mercurius dñs ãni aut dñs aſcẽdẽtis anni aut fuerit liber a malis & fortunæ aſpexerit eũ erit ãnus aptꝰ pueris & ſapiẽtibꝰ. Et eo melius ſi reſpexerit eũ dñs domꝰ ſuæ & erit ſalus magna. Et ſi aliter fuerit dicit ecõtrario & eo grauius. Si uero recepit eũ dñs domꝰ ſuæ. Et dicit albu. ubi ſupra. Mercuriꝰ cũ fue/ rit dñs ãni & fuerit in ariete ſignificabit mortẽ pue roꝝ in pte occñtis. Et ſi cõmixtus fuerit ei ſol libe/ rabunt̃ mulieres. Si aũt fuerint ibidẽ mars ſol atq; uenus nõ peribũt mulieres. Et ſi ibidẽ fuerit multi/ plicabunt̃ dolores in oriẽte. & ſcd̃m albu. Si fuerit mercurius in tauro ſignifi. dolores oculoꝝ in parte oriẽtis & mortẽ in principibus & magnatibus. Si autẽ aſpexerit iuppiter & uenus aſcñs ãni repellet̃ peſtilẽtia nutu dei. Si aũt aſpexerit mars aſcñs anni & uenus fuerit ei cõmixta erit mors i uaccis. Et ſi fuerit mercurius in geis ſignificat mortẽ in magna/ tibus: peſtilẽtiá quoq; & mortẽ in mulieribꝰ & mul titudinẽ puſtulaꝝ ac flegmonum. Et ſi fuerit ſol & iuppiter miuet̃ peſtilẽtia & mors. & ſi fuerit mercu rius i cãcro multiplicabit̃ ifirmitas coli. in hoibꝫ. Et ſi fuerit mercurius i leõe multiplicabũt̃ dolores ocu loꝝ. Et ſi fuerit mercurius in uirgine habundabit dolor oculorum & mors. Et ſi fuerit mercurius in libra & appropinquauerit ei ſaturnus ſignificat do lores capitis & uentris & aſpectus ſolis: hæc repel/ lit. Et ſi fuerit in ſcorpióe & aſpexerit eũ mars pe/

ſtilentiæ & febres faciũt homines tremere & dolor ōculoꝝ erit cũ rubedine & lippa. Et ſi fuerit mercurius ī libra & appropinquauerit ei ſaturnus ſignificat dolores capitis & uētris: & aſpectꝰ ſolis hæc repellit. & ſi fuerit ī ſcorpiōe & aſpexerit eũ mars peſtilentiæ & febres faciũt homines tremere & dolor oculorũ erit cũ rubedine & lipa. & ſi fuerit mercurius in aquario ſignificat pruritũ & puſtulas. & ſi cōiũcta fuerit ei uenus multiplicabuntur peſtilētiæ: & hæc oīa erũt ſcd̄m quantitatē aſpectus planetaꝝ & ſcd̄m eoꝝ fortitudinē. Et dicit albu. ī libro ſuo de floribꝰ ubi loquitur de dominio āni q̄ mercurius ī reuolutiōe anni ſi fuerit ī ſigno aereo ſignificat corruptionē uentorum cũ corruptione aeris. & ſi fuerit in ſigno beſtiali erit impedimētū ī beſtiis & proprie in his quibus maxime utuntur homines de his quæ pertinent ad ipſum ſignū. Sol uero cũ fuerit ī hora reuolutiōis impeditus accidēt uniuerſitati uulgi infirmitates & præcipue ſi fuerit in ſigno humano. Ītē in libro experimentorũ dicit albu. q̄ cũ fuerint radii ſaturni in ſignis primarũ coniunctiōnũ & ī aſcēſiōibꝰ earũ aut proiecerit radios ſuos ad ea ex oppoſito aut ex quarto aſpectu: & ipſe fuerit ī reuolutiōe anni in ſigno aereo & impeditus ſignificat tenebras aeris & eius corruptionē & flatũ uētorũ nocibiliũ. Et ubi ſupra in ſequēti capitulo dicit albu. q̄ mars cũ fuerit ī geminis uel in eius triplicitate & fuerit dominus anni & nō fuerit ī angulo ſed aſpexerit aſcendens & fuerit directus ſignificabit īfirmitates ex cauſa uentoꝝ & ſanguinis & etiã grauitates ſignificabit in regione quæ fuit eiꝰ ſignū. Si autē fuerit retrogradus ſignificabit peſtilētias & ſi nō aſpexerit aſcendēs & fuerit directus ſignificabit īfirmitates malignas quæ accident hoībus. & ſi fuerit mars ī cancro uel ī eiꝰ triplicitate & fuerit dominus āni & directus erit peſtilentia & mors plurima & ſuperflua. Si autē non fuerit ī angulo ſed aſpexerit aſcendens: fueritq; directus ī hoc cauendū ē loqui de eo. & ſi fuerit retrogradus ſignificabit fortitudinē illius rei & eius grauitatē. Si uero nō aſpexerit aſcendēs erit hoc ſingulariter in uno loco. Et ſcd̄m albu. ī octauo de coniunctionibꝰ magnis. differ. prima. & ſcd̄m hali habenragel lib. 8. cap. 1. accidentia uniuerſalia cuiuſmodi ſunt peſtilentiæ & epidimiæ & mortalitates: hæc oīa ſciũtur a loco cōiunctionis uel oppoſitionis ī mediate præcedēte introitū ſolis in arietē & ab aſcendēte coniunctionis uel oppoſitiōis prædictæ & ab aſcēdēte proprioꝝ coniunctiōis magnæ planetaꝝ præcedētē reuolutionē anni & a loco lunæ ī reuolutione anni & in cōiunctione planetaꝝ & ī cōiunctione & oppoſitione luminariũ præcedentiũ introitũ prædictũ: & ab aſcendēte anni & ab annis coniunctionũ maiorũ. unde ſi hæc omnia fuerīt ſalua ab infortuniis ſalutē ſignificabunt illo anno: & ſi nō fuerīt ſalua ſignificant peſtilentias & epidimias ī illo anno. & ſi prædicti domini dominoꝝ aſcendentiũ aut unus eoꝝ & luna fuerit īfortunata. Sed cũ īfortuniis & applicantes dñis quartaꝝ domoꝝ ſignificant multā mortalitatē & multas epidimias & peſtes. & ſi nō fuerint hꝰi approbationes erũt epidimiæ & peſtes ſine morte & licet epidimiæ ſint multæ nō erit magnā mortalitas nec ernut epidimiæ ſed generaliter. Et ſi oēs ſignificatores prædicti aut pl̄es eoꝝ applicuerint dñis ſuaꝝ octauaꝝ ſignificāt multā mortē ſubitā abſq; īfirmitate. Et ſi applicuerint dñis ſextarũ ſuaꝝ domoꝝ erunt multæ īfirmitates. Sed ſi domini ſuaꝝ ſextaꝝ domoꝝ applicuerint eis erũt mltæ infirmitates ſed nō longæ. Et ſi infortunator fuerit mars & fuerit in ſigno calido oriētalis & appodiatus ſiue fortis ſigni. īfirmitates calidas ut febres: & ſil̄ia. Sed ſi infortunator fuerit ſaturnus erũt infirmitates lōgæ & durabiles & maxime ſi fuerit tardi motus & appodiatꝰ in ſignis frigidis & ſiccis qa erũt īfirmitates de ml̄ia & de maneriæ paraleſis & doloꝝ mortaliũ & deſtructiōis totius corporis & cuiuſlibet īfirmitatis quæ eſt de natura ml̄iæ. Et ſecundū hali ubi ſupra. qñ uolueris cognoſcere ānos ſignificantes mortalitates aſpice qñ dñō āni appli/cuerit terminus mercurii. & mercuriꝰ tūc hēat cōmixtionē cũ ſaturno ī illo āno erit ſignificatio illa. & illud idē erit qñ applicuerit reuolutio alicui domorũ mercurii & mercuriꝰ hũerit cōmixtionē cũ ſaturno: & hæc albu. & haly habēragel ī locis prælegatis. Et dicit haly habēragel ubi ſupra. c. 4. q̄ ſi mars fuerit infortunator. i. ſi mars infortunauerit dños diſpoſitores & loca principalia āni. Et ſi ipſe mars fuerit aſpiciēs de malo aſpectu. iudica mortalitates interfectiōes fluxuũ ſanguinis de naribꝰ īfirmitates ſanguineas dolores mortales & res quæ ſunt de natura martis. Et ſi ille aſpectꝰ fuerit ſaturni uice martis: iudica deſtructiōes dolores uentris & paſſionē iliacā & colicā. Et paulopoſt dicit haly qñ accidit ī reuolutiōe āni q̄ ſaturnus ſit ī octaua domo ſigni. mor. militū regū. Et qñ mars fuerit ī ſecūda domo a ſole ſignifi. fortes īfirmitates ī locis & ī climatibꝰ ī qbꝰ mars hēt dñiū & īſpicies ſil̄r ad lunā & ad eiꝰ ſecūdā domū. Nā ſi ibi fuerit mars ſigni. infir. in hoībꝰ: & illud ſignū fuerit maſculinū dānū erit plꝰ ī maſculis. & ſi ī feminis erit plus ī feis. Et ſi fuerit ſaturnꝰ ī octaua do. ab aſcēnte ſignifi. īfir. ī pplo ml̄tas Et ſi iuppiter fuerit in cauda ſigni & ī malo loco ſignifi. morte alto ꝝ hoīum & īfirmi. & iterfectiōes. Et ſi fuerit cōbuſtꝰ ſigni. deſtructionē iudicū p̄latorũ ac religioſoꝝ domoꝝ. Et ulteriꝰ ī eo. ca. dicit haly aſpice ī reuolutiōe āni mūdi octauaꝝ dñi a ſole. Et ſi mars fuerit ī ea magnas iterfectiōes ſigni. Et ſi mars fuerit ī octaua domo a lūa ſigni. iterfectōes & īfirmi. magnas ī hoībꝰ. Et ſi ſaturnꝰ fuerit ī octaua/ua ab aſcēnte ſigni. īfir. generales. Et ſi fuerit in ſigno maſculīo accidet hoc magis ī hoībꝰ: & ſi fuerit in ſigno fœminīo erit cōtrariū & ſexta domꝰ ī hoc erit ſicut & octaua. Et qñ ſaturnꝰ fuerit īfortunatꝰ dānū erit ī rebꝰ ptinentibꝰ naturis ſuis: & ſol ē aīa mūdi. unde quando ipſe dānatus fuerit dānabitur aer. Et quādo luna fuerit dānata dānabit terra loca ī qbꝰ

fortunæ fuerint & loca quæ aſpexerint ſignificant bonũ in naturis ſuis. Et loca in quibus fuerint ifortunæ & quæ aſpiciunt dãnũ in naturis ſuis ſignificant. Et ſi aſcendẽs & eius dominus fuerint dãnati damnum erit in regibus & in altis hominibus. Et ſi fuerit dãnũ in ſeptima domo & i eius domino erit in hominibus dãnũ per ifirmitates & dolores. Et quando mercurius in reuolutione anni iunctus fuerit cũ uenere ſignificat in mulieribus dolores & triſtitias. Et quãdo mars iunctus fuerit ſaturno ſignificat mortẽ ſenũ. Et quãdo ſol iunctus fuerit cũ capite ſignificat mortẽ. Et quãdo cauda iuncta fuerit cũ ſole ſignificat dãnũ in herbis & in aliis uegetabilibus & peſtilentiã in beſtiis. Et quãdo cauda iũcta fuerit cũ uenere ſignificat deſtructionẽ i mulieribus Et quãdo cauda iuncta fuerit cũ ſaturno in ſagicta rio ſignificat mortẽ regis. Et cõuẽit ẽt aſpicere res cæteras quæ ſunt cuiuſlibet ſigni: quia ſi mars fuerit infortunatus in oriente ſignificat dãnũ i terris quæ ſunt a parte orientali. Et ſi fuerit infortunatus i occidente erit dãnũ in terris & ciuitatibus quæ ſunt a parte occidentis. Et ſi fuerit infortunatus in medio cæli erit dãnũ i terra a parte meridiei. Et ſi fuerit infortunatus i medio terræ erit dãnũ a parte ſeptentrionis. Et quãdo in reuolutione anni mars fuerit i quadratura uel in oppoſito ſolis regiibus infirmitates ſignificat. Et ſi luna fuerit cũ ſaturno ſignificat ifirmitates azemenas. & ſi mars fuerit in octaua domo & in ſigno maſculino erit mors in maſculis. & coniunctio iouis cũ marte ſignificat mortẽ hoĩs diuitis & magnæ famæ & eo fortius ſi fuerit in ſigno fixo & terminabitur tempus in quo erit hoc a dño domus in qua erit coniũctio dando cuilibet gradui diem unum. Cõiũctio ſaturni cũ uenere ſignificat mortẽ mulieris diuitis & magnæ famæ. & ſi mercurius fuerit iunctus ei ſignificat ꝙ eius filius morietꝫ cũ ea: hæc haly in illo ca. 4. Itẽ i ca. 5. dicit haly. ubi ſupra. quando uenus & mars iuncti fuerint in tauro erunt multæ epidimiæ & mortalitates in hoĩbus & beſtiis. & quãdo ſaturnus iuppiter & mars iuncti fuerint i bidẽ ſignificant mortalitatẽ beſtiarũ & accidẽt multæ infirmitates i hoib⁹ de colera & multa mortalitas i hoib⁹ & in beſtiis: & qñ iuppiter & mars fuerit i libra cõiũcti, accidẽt mortalitates i hoĩb⁹ & ꝑcipue i mlierib⁹ & i hoib⁹ iuſtis & erũt mltæ pluuiæ & nubes & dãnatio magna i aere. & ſi ſcorpio fuerit aſcendens anni: & ſaturnus ibi fuerit & mars cõiunctus cũ eo uel longe ab eo tunc i participatione aſcẽdẽtis & uenus fuerit cõbuſta & iuppiter retrogradus. iudica omne malũ mortalitates & ifirmitates multa mala quia ſcorꝑ eſt ifortuna ſignoꝝ ſicut ei⁹ dñs eſt infortuna planetarũ & morient hoĩes diuites & accidẽt oẽs dolores & anxietates in mundo. Et quãdo ſol mars & mercurius iũguntꝫ in capricorno ſignificat deſtructionẽ i regib⁹ occaſiione infirmitatũ caliditatũ. Et quãdo ſaturnus iuppiter & mars iuncti fuerint in piſcib⁹ in reuolutione anni ſignificant mortẽ & multũ dãnũ homi/ minũ altorũ & nobiliũ. Et ſcias ꝙ quãdo ſaturn⁹ & caput draconis iunguntꝫ in reuolutiõe anni i ſigno igneo erit dãnũ i beſtiis & ſi i ſigno terreo erit dãnũ in arboribus & in ſigno aereo accidẽt in hominibus infirmitates & timores. Et i ſigno aqueo accidet dãnũ in aquis & ſignificat mortalitatẽ i animalibus aquaticis. Et ulterius ubi ſupra i eodẽ ca. dicit haly qñ uenus i reuolutione anni ut in aliqua ꝗrtarũ ãni fuerit dãnata per retrogradationẽ uel ꝑ combuſtionẽ mortalitatẽ ſignificat i mulieribus regis aut ſeruis & nutricib⁹ ſuis. Et ſcdm haly haben ragel ubi ſupra ca. 6. apta dominũ coniunctiõis uel oppoſitionis quæ fuerit ante introitũ ſolis i principiũ arietis & eius angulos & loca planetarũ: & poſtea aſpicias lunã qñ ſeparatur a cõiunctiõe illa uel oppoſitiõe cui planetarũ applicat. Et ſi ille planeta fuerit fortuna uel infortuna fortis uel debilis & ſecundũ hoc iudica dẽ eſſe populi. Et ſi luna fuerit firma i angulo uel in ſuccedẽti uel i dignitatibus ſuis ſignificat ꝙ popul⁹ illo ãno erit i bono ſtatu & mutabitur de bono in bonũ. Et ſi ille cui applicuerit luna fuerit iuppiter habebit populus iuſtitias ſecuritates ſalutes & mltos filios limpiditates bonos mores & libertates. Et ſi illa fortuna cui applicuerit luna fuerit uenus habebit populus abundantias hilaritates & inouabunt cõiugia. Et ſi fuerit ſic ut ſit luna cadens uel extra dignitates ſuas habẽdo alias ſignificatiões ſuas habebunt locũ & fortunã quã diximus nõ tñ ꝙ mutentur de imutatione ad fertilitatẽ uel de caſu ad fortunã nec de debilitate ad potẽtiã Et ſi luna fuerit firma ut diximus in uirtute & ſtatu & in ſuis dignitatibus & applicuerit fortunæ in ſuis dignitatibus exiſtenti tamen cadẽti. ab angulo ſignificat ꝙ mutabuntur de fertilitate in bono ſtatu ad aliã fertilitatẽ & bonũ ſtatũ minorem alio. Et ſi infortuna ipſa cadens ab angulo fuerit extranea & debilis: erũt fertilitates & fortunæ quas opinabantur habere tamẽ nõ complentꝫ: ſed erũt ſani corporibus ſuis & ab infirmitatibus & doloribus liberi. Et ſi lũa fuerit debilis & peregrina & applicuerit i/fortunis & illæ infortunæ ſint firmæ ſignificãt populo malũ ſtatũ caſum & depreſſionẽ & debilitatẽ in ſuis negociis deſtructionẽ ſuorũ uictuũ & lucroꝝ & multas infirmitates i ſuis corporibus. Et ſi illa infortuna cui applicat luna fuerit domina octauæ domus a luna: uel habuerit aliquã dignitatẽ apodiatã in octaua domo a luna ita ꝙ nõ ſit dominus ei⁹: mortalitatẽ multã patientur. Et ſi ifortuna fuerit talis maneriei ut diximus: & domin⁹ octauæ domus a luna fuerit aſpiciendo lunã ſimiliter ſignificat multas mortalitates. Et ſi illa infortuna cui applicat luna fuerit ſaturnus accident eis infirmitates frigidæ de natura ſaturni quæ erunt cauſæ mortis. Et ſi applicatio uitæ ſaturni fuerit ad martẽ erũt ifirmitates calidæ & ſãguineæ. Et ſi ſtat⁹ lunæ & ifortunarũ fuerit ſicut dixim⁹ ut. ſ. una ꝑs fuerit i bõis ſtati b⁹ & appodiatis & alia i malis & debilib⁹ ſigni. ꝙ ꝓpꝑs mutabitꝫ d malo ad bonũ & ecõtra ſcd3 muta

tionē quā diximus de statibus lunæ & infortunarū Et quando mars appodiatus fuerit in reuolutione āni & habuerit partē in āno & fuerit retrogradus uel debilis significat epidimias dolores & infirmi/ tates calidas & febres acutas. Et quādo luna fuerit dānata & infortunata significat infirmitates mul/ tas & paucas pluuias & erunt pluuiæ in tēporibus nō aptis & damnātibus & permanebunt in tēpori bus i quib⁹ nō erunt necessariæ. Et qñ saturnus fue rit dñs anni & fuerit in scorpiōe retrogradus signi ficat mortalitates & epidimias ac dāna in hoib⁹ & in aquis & insulaꝝ gentib⁹. Et quādo saturnus fue rit dñs anni & fuerit impeditus siue dānatus & in malo statu erunt multa frigora & infirmitates ma/ gne & erunt in hoibus multa dāna & impedimen/ ta: & impedient senes in multis locis terræ & acci/ dent in hoibus terrores: & eo fortius he significatio nes i terris quæ sūt de participatiōe saturni. Et qñ acciderit ut sol in reuolutione āni sit in decima do/ mo & mars in ascendente accident in initio āni in/ firmitates. Et qñ uenus fuerit dñs āni potēs & for tunata & in bono loco significat qꝺ annus erit mu/ lierib⁹ bonus & erunt mulieres i bono statu & eua/ dent ab infirmitatib⁹ & ipregnātes leuiter pariēt & gaudebunt maritis & filiis eoꝝ. Et si uen⁹ fuerit de bilis & dānata significat qꝺ annus erit i oī bono mē dic⁹ & retrahēt hoies ab hylaritatib⁹ cū cogitatiōe tristitia & dolore: & accidēt epidimiæ & mulierib⁹ multæ pregnātes moriētur de partu in multis locis

Et quādo luna fuerit dña āni potēs & in loco bo/ no & salua ab infortuniis hoies salui erunt & pau/ caꝝ infirmitatū ac habebunt largas uitas. Et si dā/ nata uel infortunata fuerit significat contrariū: & dānū erit in toto mundo tamē eius significatōes in bono & in malo magis erunt affixæ & asperibiles in ciuitatibus quæ fuerint in participatione illi⁹ si/ gni in quo fuerit luna infortunata: hæc haly. ubi su pra. ☾ Et nota qꝺ dēbes obseruare plures regulas iā recitatas de prædicto ca.6. octaui libri. haly abenra gel in duabus distinctionib⁹ sequētibus cū uolueris pronosticare de caristia de guerris. Et haly in eodē 8. lib. ca.7. dicit sic quando saturnus fuerit in ascen/ dēte reuolutiōis anni & reuolutio fuerit diurna. & fuerit ibidē dānatus & infortunat⁹ dānū & impe/ dimentū significat in hōibus & infirmitates de na/ tura saturni. & eo fortius si fuerit in signis occiden talib⁹ aut remot⁹ ab aspectib⁹ fortunaꝝ. Et quādo saturnus fuerit in sexta domo & signū fuerit huma/ nū significat infirmitates de natura saturni meláco licas & caducas epilentiā & maniā leprā & oēs in/ firmitates de natura frigida & sicca. Et si signū fue/ rit quadrupedū erit dānū in bestiis & in oib⁹ mutis aīalib⁹ quæ sunt de natura illius signi: quia si signū fuerit humanū moriētur senes & quadrupedes mo riētur aīalia quadrupedia. Iuppiter uero cū fuerit in ascēdente reuolutionis & fuerit fortunat⁹ & for tis & aspexerit eū dñs domus suæ habebunt hoies il ius climatis sanitatē i su is corporib⁹ & multa gau/ dia. & si fuerit in sexta domo & aspexerit eū domi/ nus domus & i signo humano erit salus in hoibus Et si i signo quadrupedis erit salus quadrupedibus & minuetur bonū in hominib⁹. & si fuerit ibidem infortunatus ifortunabunt homines & de apostē/ matibus & uētositatib⁹ & similib⁹. Et si fuerit iup piter in octaua domo & fortunatus minuet mors in hominibus. Et si fuerit ibidē infortunatus mori entur multi: & hoc erit spe signi i quo fuerit. Mars uero cum fuerit in domo quinta morientur & præ gnantes & accident eis mala & dāna & labores. Et si fuerit mars in sexta domo & signū fuerit siccū ac cident hominib⁹ infirmitates calidæ & siccæ. Et si fuerit signū humidū erunt ifirmitates calidæ & hu/ midæ. Et si fuerit signū aereū accident hominibus epidimiæ & mortalitates sanguineæ & uentosæ & similia. Et si signū fuerit de animalibus minutis ac/ cident mortalitates in bestiis siue besticulis. Et si fue rit mars in octaua domo erit multa mortalitas su/ bita: & hoc erit scd̄m naturā signi in quo erit. Sol uero in reuolutione anni si fuerit in quita domo dā nantur creaturæ in pregnātibus minuuntur & uix euadet unq̄ aliqua prægnās qn damnetur. Et si sol fuerit in sexta domo accident infirmitates & dolo res multi & maxime in mulieribus in oculis & mo rientur bestiæ si signū fuerit quadrupedis. Et si fue/ rit in octaua significat mortē domin⁹ octauæ aspe xerit eū. Et quando uenus fuerit domina anni & in ascendēte reuolutionis erunt salui homines in su is corporibus & habebunt gaudia multa. Et si ue nus fuerit in reuolutione anni i sexta domo & fue/ rit in signis quadrupedis euadent bestiæ ab infirmi tatibus & accident infirmitates in mulieribus præ nimia comestione & multa dānatione stomaci. Et si fuerit in quarta erit mortalitas magna in mulieri bus. Et si fuerit ibidē dānat⁹ mercuri⁹ cū fuerit dñs anni in ascendente reuolutionis erit pueris bon⁹ an nus & euadent ab omni malo & habebunt gaudia & letitiā. Et si fuerit mercurius in quarta domo ac/ cident infirmitates & dolores infirmitatib⁹. & hoc erit scd̄m fortuniū & infortuniū quod habebit i si gno in quo fuerit. Et si fuerit in octaua multi moriē tur pueri. Quādo autē luna fuerit domina āni & in ascendēte reuolutionis & fuerit ibidē fortunata erit annus bonus in hominibus in suis corporibus Et si fuerit luna in octaua domo accidet mortalitas in hominibus. Et si fuerit ibidē infortunata erit res peior. Et scias qꝺ dominus anni quādo dānat⁹ fue rit accidēt eis dāna & ciuitatibus quæ fuerint i par titione signi in quo fuerit. Et si ille planeta fuerit in ascendente erit hoc in terris orientalibus ab illo si/ gno. Et si fuerit ibidē in septima erit dānū i suis ter ris occidentalibus. Et si fuerit in medio cæli aut in angulo terræ erit damnū in suis terris meridionali bus & septentrionalibus. Et si fuerit ille planeta mars erit damnū quod accidet in illo climate pro/ pter infirmitates calidas & siccas: & similiter erit si ille planeta dānatus fuerit in signo calido. tamen

si fuerit in signo frigido dānū per infirmitates frigi
das. Et si fuerit in signo aereo dānū erit per infir/
mitates uētosas:hæc haly.i illo ca.7. Et dic̄ haly ubi
supra cap.8.quando inueneris significationem in/
firmitatis in genere hominis terminatio membro/
rū in quibus erit infirmitas erit per membra in qui
bus habuerit illud signum dn̄iū in corpore homi/
nis. Et secundū alchabitium in suo introductorio
differ.prima.& cōcordāt cū eo alii astrologi. Ari/
es hēt ex corpe hois caput & faciē. Taurus collū &
guttur:gemini hūeros & brachia & manus. Cācer
pectus cor stomacū costas splen & pulmonē. Leo
stomacū cor latus & dorsū. Virgo uentrē & iterio
ra relīq̄.s.intestina.Libra lūbos& iferiora dorsi uē
tris umbilicū pectē & ueręda.Scorp̄.& ueręda te/
sticulos & uesicā anū & femora. Sagictarius femo
ta.Capricornꝰgenua & neruos eoꝝ. Aquariꝰcru/
ra & usq; ad iseriora cauillaꝝ. Et pisces hēnt pedes.
Et huic sn̄iæ cōcordat albu.6.maioris itroductorii
diff.12. Et scd̄m albu.ibidē unūquodq; signoꝝ si
gnificat infirmitates corrn̄dētes mēbris corpm hois
quæ sūt de significatiōe eiusdē signi.Et ió dicit hali
ubi supra.i illo ca.octauo lib.sexti. ꝙ infirmitates q̄
sunt de significatiōe alicuius signi erūt i mēbris cor
poꝝ hois i quibus hūerit illud signū dn̄ium. Et ul/
terius dicit hali ibidē.ita iudica detrimentū & aug
mentū illius infirmitatis & finiū i quo sanabit scd̄m
appodiamēta fortunaꝝ & infortunaꝝ i illo loco
Et si anni & mēses quos terminat fortunæ & infor
tunæ sint scd̄m annos datos p̄is scd̄m fridarias &
planetæ sil̄r hn̄t partitionē i mēbris in locis i q̄bus
ptinet sicut dicet scd̄m hæc oia iudicabis. Dicit ita
q̄ alchabitius i suo itroductorio.diff.1.cū eo & cō
cordāt alii astrologi ꝙ in ariete saturnus hēt pectus
Iuppiter uētrē. mars caput.sol femora.uenꝰpedes.
mercurius crura.luna genua.In tauro saturnꝰuen/
trē.iuppiter dorsū.mars collū.sol genua.uenus ca/
put.mercurius pedes.luna crura.In geis saturnꝰ uē
trē.iuppiter uerenda & q̄ succedūt mars & pectus.
Sol crura & cauillas.uenus collū.mercurius caput.
luna femora.In cācro saturnꝰuirilia& eius succedē
tia. iuppiter femora.mars pectꝰ.sol pedes uenꝰbra
chia & humeros.mercurius oculos.luna caput. In
leōe saturnꝰ ueręda & eiꝰsuccedētia.iuppiter femo
ra & genua.Mars uentrē.sol caput.uenus cor. mer
curius hūeros & guttur.luna collū.In uirgine satur
nus pedes.iuppiter genua & eius succedētia. Mars
uentrē.sol collū.uenus uentrē.mercurius cor. luna
humeros.In libra saturnus genua & eoꝝ succeden
tia.Iuppiter oc̄los & eoꝝ succedētia.Mars ueręda
& eoꝝ succedē.sol hūeros.uenꝰcaput. mercuriꝰ uē
trē.lūa cor.In scorp̄.saturnꝰcauillas &eoꝝ succedē
tia. iuppiter pedes. mars caput.brachia & femora.
sol cor.uenꝰ ueręda & eorū succedentia.Mercuriꝰ
dorsū.luna uentrē.In sagictario saturnꝰpedes. iup
piter crura & caput.Mars pedes & manus.sol uen
trē.uenꝰfemora & brachia.mercuriꝰueręda & cor
luna dorsū. In capricorno saturnꝰ caput & pedes.
Iuppiter genua & oculos.mars crura & hūeros. sol
dorsū. uenꝰfemora & cor. mercurius ueręda & eo
rum succedentia.& uenus genua & eoꝝ succeden/
tia.mercurius femora & cor.luna uerenda. Et ipi
scibꝰ saturnus humeros habet brachia & collū. iup
piter cor & caput.mars cauillas & uentrē.sol femo
ra & eoꝝ succedētia.uenus collū & dorsū.mercuri
us crura ueręda.& luna femora. Itē dicit alchabi/
tius ubi supra.diff.2.ꝙ saturnꝰ significat ex mēbris
corporis hois iteriora.dextrā aurē splē & stomacū
Iuppiter epar & stomacū & aurē sinistrā & brachi
um.uentrē ēt inferiora umbilicus & ītestina. mars
fel renes & uēas & discursus spermatis: sol faciē &
ex uiris oculū dextrū & ex mulieribꝰsinistrū cor me
dullā & femora. Venus aut supra.spinā dorsi.sper
ma pinguedinē & carnes & renes uuluā matricē &
umbilicū. Mercuriꝰ femora umbilicū crura neruos
atq; uenas.Et luna significat cerebrū & pulmonem
Itē scd̄m alchabitiū ubi supra.saturnus significat
ex cōplexionibus corporis hois melancoliā & aug
mentationē aut distillationē eiꝰ. Iuppiter significat
cōplexionē sanguineā.mars colerā & luna flegma.
Et dicit alchabitiꝰ ꝙ saturnꝰ significat de infirmitati
bꝰ infirmitates flegmaticas & melācolicas acutas ut
lepras & hꝰōi. Iuppiter significat ex infirmitatibꝰ qc
qd fuerit ex sanguīe p augm̄tū quātitatꝭ q̄ nō fuerit
superflua extra naturā nec per sanguinē adustū nec
cōuertibilē. Mars significat febres calidas & sāgui/
neas & pustulas sanguīeas & rubedinē corporis cū
asperitate & feditate & capitis dolorē. Sol signifi/
cat infirmitates calidas & siccas. Venus uero frigi/
das & humidas quæ accidūt proprie & maxime in
membris genitalibꝰ. Mercurius significat infirmita/
tes spirituales aiæ.i.cogitatōnes horribiles & īquie
tudinē mentis atq; dubitationes & cætera similia.
Et luna significat guttā caducā & uultus torsionem
membroꝝ cōmotionē:quicquid fuerit in similitu/
dinē frigoris & humiditatis:& qualitatē animi se/
cundū cōplexionē suā cū planetis. ¶ Hæc autē oīa
debes obseruare in reuolutiōibꝰannoꝝ mundi: &
per ista debes iuuare te cū uolueris p̄nosticare de pe
stilentia & epidimiis & de febribꝰpestilentialibꝰ &
aliis infirmitatibus.Et hali abenragel.ubi supra.ca.
5.dicit q̄n reuolutionē āni facere uolueris. cōsidera
quādo sol intrat in primū minutū arietis & apta a/
scendens illa hora in loco quo fueris & apta ascen/
dens medii mūdi:& apta ascendētia in quolibet cli
mate & sup ascendētia pro singulis uillis quas uo/
lueris & apta super planetas pro illa hora. & consi
dera ubi cadet ascendens cuiuscūq; climatis:q̄n sci
re nō poteris accidentia mūdi nisi per hanc uiā: &
forsitan morietur rex unius climatis & rex alterius
climatis habebit prosperitatē & bonū:& erit forte
bonū & fortuna in uno climate: & indigentia &
fames in alio.hoc totū nō potes scire nisi per hāc ui
am.Et hanc uiā haly debes obseruare ī duabꝰdistin
ctionibꝰsequentibꝰ ī quibꝰdicet de caristia & guer
ra.Et dicit haly abenragel.ubi supra q̄n ascns anni

fuerit aries & mars fuerit i eo uel bono aſpectu ipſũ aſpexerit & fuerit ſaluus & lĩpidus: bonũ & ſalua tionẽ in iſto ãno: niſi fuerit in libra eo ꝙ tunc dñs aſcẽdẽtis ẽ in loco cõtrario & oppoſito aſcẽdenti. Et ſi fuerit retrogradus ſigni. triſtitias & anxietates i hoĩbus terræ cuius illud aſcẽdẽs fuerit. Et ſi ſaturnus fuerit i aſcẽdẽte accidẽt hoĩbꝫ ãxietates & triſtitiæ ex pte ſui i illo ãno. Et ſi tũc fuerit ſol i ſexta domo. hẽbit rex illo anno triſtitias & infirmitates & maxime ſi eũ aſpexerit dñs octaue domꝫ i iſto ãno forte morieť. Et ſi luna tũc fuerit i ſexta domo hẽbit rex iſto ãno triſtitias & infirmitates & maxie ſi eũ aſpexerit dñs octauæ domꝫ i iſto ãno forte morieť. Et ſi luna tũc fuerit in ſexta domo accidet hoĩbus infirmitates i oculis. Et ſi fuerit luna in octaua ſignificat multã mortalitatẽ. Et ſi i reuolutione ãni ſaturnus fuerit in tertia domo accidet hoĩbꝫ mors in itinere. Et ſi fuerit i quinta multi morieńť hoĩes minuti de ppło. Et ſi fuerit in octaua mortẽ camelorꝫ ſignificat. Et qñ iuppiter fuerit i aſcendẽte euadẽt hoĩes ab oi malo corpali. Et in quinta ſignificat liberationẽ filiorꝫ & impregnãtiũ iſto ãno. Et ſi i ſexta ſignificat febres & infirmitates calĩas. Et in octaua ſignificat mortes ſubitaneas. Mars uero i ſexta ſignificat uulnera ſcabies fleugmones & dolores capitis. Et ſi fuerit i octaua morieńť hoĩes de infirmitatibꝫ calidis & ſãguineis. Venus cũ fuerit i ſexta domo ſignificat infirmitates i naribꝫ & in ſilĩbus. Et ſi fuerit i octaua multi iuuenes morieńť. Mercurioꝫ cũ fuerit i i ſexta domo ſigni. multas infirmitates in faucibꝫ. Et ſi fuerit i octaua ſignificat mors i infantibꝫ & in aſinis: hæc haliabẽragel i illo ca.5. Et i ca.13. dicit haly qñ fuerit cõiunctio magna. ſ. i aſcẽdẽte uel applicuerit reuolutioni ãni ad locũ cõiunctionis multæ epidimiæ & mortalitates i corpibꝫ hoĩum: & hoc erit i primo ãno illiꝫ cõiunctiõis & ſignificat depopulationẽ terrarꝫ q̃ fuerit i ſignificatione illius ſigni. Et qñ fuerit cõiunctio i ſecũda domo ſignificat mortẽ nobiliũ hoĩum. Et i ſexta ſignifi. infirmitates multas. & i octaua ſignificat mortalitatẽ & hoc quãdo reuolutio applicuerit ad illũ locũ. Nã circa appebit ſignificatio. Et ſcias ꝙ aſcẽdẽs & luna & eorꝫ dñi erũt ſignificatores ppłi. Vnde qñ dñs aſcendentis & luna fuerit in ſexta aut i octaua domo ifortuna/ti ſignificãt mortalitates & infirmitates. Et ſi mars in reuolutione anni fuerit in geminis aut in eius triplicitate & non in angulo ſed in loco a quo aſpicit aſcendens ſignificat fortes infirmitates uentoſitatũ & ſanguinũ: & hoc fortiꝫ & magis affixũ erit in terris & uillis ſignorꝫ i qbus cadũt lumia eiꝫ de quarto aut de oppõne. Et ſi fuerit in hoc ſtatu retrogradꝫ ſignificat epidimiã & mortẽ & infirmitates mortales ſanguineas: & qñ mars fuerit dñs ãni & in ariete aut in triplicitate ſua accidẽt hoĩbꝫ infirmitates calidæ & ſiccæ. Et qñ mars fuerit dñs anni & i tauro aut in eius triplicitate & i angulo aut directꝫ ſignificat mortalitatẽ in aialibus brutis. Et qñ mars fuerit dñs ãni & in cancro aut triplicitate ſua & in angulorꝫ aliquo & directꝫ nõ dando uim ſuã ſaturno in hac triplicitate ſignificat in climate occidẽtis æpidimias & mortalitates mltas & forte morieť rex illo ãno. Et ſi fuerit retrogradus erit hoc peius & maius affixũ. Et qñ mars fuerit tardi motus & in ſigno fixo & fuerit i octaua domo erit mors cõis in hoĩbus unde & pauci euadent: hæc haly. in iſto ca.13. Et in ca.3. dicit haly cũ coniungiť mars cũ ioue in reuolutiõe anni ſignificat mortẽ regis & mortalitatẽ & æpidimias multas locuſtas. Et qñ cõiungiť mercurius cũ ioue in reuolutione anni ſignificat i hoĩbus peſtilẽtiã & mortalitatẽ & multas locuſtas. Et qñ luna eclipſat ſaturnũ in reuolutiõc anni morieť rex magnus in terra occidẽtis. Et qñ i reuolutiõe anni mars fuerit i aldebian mortalitatẽ ſignificat. Et ca.25. dicit haly qñ i reuolutiõe ãni inter uenerẽ & ſaturnũ fuerit aſpectus de tertio uel de ſexto accidet dãnũ i filiis & in pgnantibꝫ & mulieres hẽbunt pericula & labores. Et qñ luna aſpexerit ſaturnũ de tertio uel de ſexto mouebitur colera & erunt multæ infirmitates. Et qñ iungitur mars cũ ioue accidẽt peſtilẽtiæ & mortalitates in terra climatis in quo iungẽtur. Et qñ mercurius iũctus fuerit i ſua ſeparatione a marte ſignificat peſtilẽtiã & magnũ caloreꝫ in aere. Et dicit haly i fine iſtius ca. 25. ꝙ oẽs has coniũctiões & applicationes quas diximus de plĩs & quæ ẽt dicenť i duabꝫ diſtinctiõibꝫ ſequẽtibus qñ accidẽt in reuolutiõe ãni apparebũt & erũt appodiatæ ſigificatões earꝫ. Et quæ accidẽt in tpibꝫ quartarũ apparebũt ẽt tñ nõ hẽbunt tã magnũ poſſe ſicut in reuolutiõe & qñ accidũt i aliis tẽporibꝫ nõ ẽt reuolutione nec i q̃rtis ãni ſignificatio ſua erit multũ debilis. Et hæc ſunt dicta haly habẽragel in illo libro ſuo de peſtilẽtia & epidimiis & infirmitatibꝫ peſtilẽtialibꝫ & corruptiõe aeris. ℂ Et dicit albu. 2ꝰ. de cõiunctiõibꝫ magnis. differ. 8. ꝙ ſi mars in reuolutione anni fuerit i ariete aut in eiꝰ triplicitate & ipſe fuerit dñs anni directus & in angulo erũt infirmitates calidæ & ſiccæ. Et ſi fuerit retrogradus erit fortius hoc. Et ſi fuerit ſaturnus i tauro aut in eius triplicitate & fuerit dñs ãni & retrogradus erit mors puerorꝫ & iuuenũ & erit uniuerſaliꝫ ſi fuerit in medio cæli. Et ſi fuerit luna in ſigno tertio ab eo ſignificat mortẽ regis ſi directio teſtificeť illud. Et ſi fuerit retrogradꝫ & i aliquo aſpectu martis erit multitudo mortis & præcipue i terris in quibus eſt ſignificatio. Et ſi fuerit mars in hac triplicitate & ipſe fuerit dñs anni directus & in angulo ſignificat mortẽ beſtiarũ. Et ſi fuerit ſaturnus i geminis aut in eius triplicitate & fuerit dñs anni & i angulo atq; directus ſignificat multas infirmitates hominũ. Et ſi nõ fuerit dñs anni: ſed fuerit in angulo quarto recipiens diſpoſitionẽ a dominio multi homines morientur ex terremotu. Et ſi fuerit retrogradus aduenies infirmitates hominibus ex uentis & humiditate & terremotu. Et ſi fuerit mars i hac triplicitate dominus anni & directus ab angulo & aſpexerit aſpectus incurrunt homines egritudines

cā uētoꝝ & ſāguinis & fortiꝰ ī regionibꝰ q̄ ſūt ī di
recto ſigni eius & quarti & oppoſiti aſpectus eius
Et ſi fuerit ibidē retrogradus ſignificat peſtilētialia
apoſtematū. Et ſi nō aſpexerit aſcēdēs & fuerit dire
ctꝰ ſigificat egritudies ꝓueniētes ex cā ſāguinis. Et
ſi fuerit ſaturnꝰ ī cancro & ī eiꝰ triplicitate & fuerit
dñs āni & in angulo atq; directus & mars fuerit ca
dēs ab eo ſignificat ægritudies aduenientes ciuibꝰ re
gionis ſigni in directo eius & in 4ᵒ & ī oppoſito a/
ſpectu eius. Et ſi fuerit ibidē retrogradus erūt mul/
tæ mortalitates. Et ſi fuerit ſaturnus in .11. domo ab
aſcendēte reuolutiōis & retrogradus & mars aſpe
xerit eū ſignificat mortē & impedimentū his qui
fuerint in regionibꝰ ſigni ꝙ fuerit ī directo eiꝰ & 4ᵒ
& oppoſito aſpectu eiꝰ. Et ſi fuerit cadēs ab aſpectu
aſcūtis directꝰ & mars cadēs ab eo ſigni. appitionē
bōi & paucitatē mali & mltā ſecuritatē: & ſilr erit ſi
tranſierit medietatē ſigni ī cuius directo fuerit niſi
forte accidant cū illo egritudines ciuibus regionū ſi
gni ī directo eius exiſtētis & euadēt ab eis. Et ſi fue
rit mars ī hac triplicitate dominus āni & nō aſpici
ens aſcns & fuerit directi curſus & ſaluus a ſaturno
ſignificat debilitatē mali uerūtn aduenient regioni
bus que ſūt ī directo eius egritudines curabiles. Et ſi
fuerit retrogradus & porexerit ſaturno & ſaturnus
fuerit ī angło erūt egritudines corūpentes & mors.
Et ſi ſaturnus cadat ab eo accidēt ī regionibus ī cu/
ius directo fuerint egritudines ex calore & humidi
tate ut puſtule & uariole cū egritudinibꝰ ſubſtātiæ il
liꝰ ſigni aſſiſtantibꝰ hæc albu. ibidē. Et albu. ī li. ex
perimentorū dicit ꝙ cū fuerit dñs aſcūtis i reuolu/
tione āni ipeditus ī mittit impedimentū ſup hoies
eodē āno ſcd̄m ſtatū ſigni aſcūtis & maxime ī terra
quæ eſt eiuſdē ſigni ut eſt libra. Et cum fuerit uenus
impedita patiet terra libre impedimentū ex uentis
& ī firmitatibus puſtulis. Et alibi ī eodē li. dicit al/
bu. cū dñs aſcūtis inimicat aſcūti hoc ē ſi i loco ini
micicie reſpectu eius ſignificat impedimentū & cō
trarietatē: & ſi fuerit caſus eius ī .6. erit ī hoīb ī fir/
mitas ſcd̄m ſubſtantiā ſigni ī quo fuerit: hæc albu.
Et dicit alchindꝰ & ꝓponit ī fine libri .9. iudicū ī il
lo ca. de ānorū peſte & ſalute. Aſcūte āni ī primis lo
cato deiceps aſcūtis aut oppōnis aut cōuentꝰ q̄ ſo/
lis īgreſſu ī arietē ꝓcedit ſequat noticia. Eadē nāq;
aſcēdentia & luna ab īfortunis mūda ponant: nō
minꝰ conuentꝰ aut oppōnis dūs liber cōſiſtat: cuiꝰ
cū fortūatis facta applicatione aut idē ī ſolis & lūæ
aut ſaltē illiꝰ q̄ dominiū optineat reſpectu: annū ſa
lubrē & abſq; morbo inducit. Aſcūtiū item dñi &
luna nec nō cōuentus aut oppōnis dñi īfortunati
aut īfelices aut eorū maxima ꝑs morbi peſtilentiā
afferunt. Et ſcd̄m ipſius corrūpentis modū & aſ/
peritatis & īfortunæ naturā & locū ī quo fit corru/
ptio hoc idē cōſtās ē accidere ꝙ ſi eorū q̄ aſcūtibus
dominant & lunæ obſeruato ꝓdicto īfortunio cū
ſui. octaui domo fiat applicatio peſtis deſignata mlt
tos necabit. Sed cū alias acciderit ꝑ paucos affert:
ꝙ ſi multiplex adſit morbꝰ raros tamen opprimit.
Amplius duces iſti aut eorū aliqui ab adhuſtione
recedens & cū ſui .8. dño applicans ſubitū læti ge/
nus ſed abſq; morbo īducit. Si aūt q̄libet eorū dūs
cū eo applicet cū ſignificatio morbi iā habeat & ip
ſius naturalis curſus tarditas morbū multiplicat &
diuturnū reddit. Celeritas nāq; curſus diuturnita/
tis cōſtātiā remouet: ꝙ ſi a marte hæc ꝓcedat corru
ptio acutos generat morbos & p̄cipue ipſiꝰ curſus
celeritas fortis etiā ipſe & in ſigno calido & ſicco
exiſtēs Saturnꝰ uero corruptor aduenies morbi cō
ſtantiā indicat & p̄ſertī tardꝰ fortis & ī ſigno frigi/
do & ſicco collocatus: hæc alchindꝰ. Et dicit her/
meſī li. de floribus ꝙ ex cōiunctione ſolis & mar/
tis ī ſigno bicorporeo & ī tpe ueris fit tenebroſitas
aeris & īfirmitates frequēter cōtingunt. Et dicit me
ſalla ī li. de reuolutionibꝰ ānoꝝ mundi ca. 7. Aſpice
in reuolutione āni. Si cōmiſerit ſol diſpōnē ſuā lu/
næ ideſt ſi fuerit reuolutio nocturna: aſpice lunā &
eius locū ab aſcūte & ſi cōtigerit ut ſit dña diſpoſi/
tionis: aſpice dominū domus eius: & aſpectꝰ plane
tarū ad eā & dicit ſcd̄m ꝙ uideris de aſpectu malo
rū & fortunarū & de cōiūctiōe earū & aſpice locū
eius a ſaturno qualis ſit utrū. ſ. iungat ei uel ſeperet
ab eo: aſpice etiā augmentationē ul diminutionē lu
mīs eiꝰ: aſpice etiā utrū eueniat eclipſis eodē āno ul
nō. Poſt hoc aſpice eclipſim lūæ & locū eius & ecli
pſim ſolis & locū eiꝰ & aſpectū planetarū ad ea. Et
ſcito ꝙ cū fuerit dominus aſcūtis eodē āno impedi
tus īmittet detrimentū ſup ruſticos & grauabit eo/
rū eſſe ſcd̄m ſubſtantiā ſigni: ut libra cū fuerit aſcns
anni & uenus cadens aut retrograda uel ſub radiis
deſtruet terra libræ & accident in ea infirmitates
& triſtitie. Poſt hoc aſpice oī ſigno ſcd̄m eſſe dñi
ſui & locū eius ab eo & eorū aptatio atq; detrimen
tū erit ſcd̄m aſpectū. Et loquere ſup hoc ſcd̄m ꝙ ui
deris: deinde aſpice ſcd̄m ſignū & dominū eiꝰ. De
inde .3. & dñm eiꝰ q̄admodū dixi tibi quouſq; pſi
cies .12. ſigna. Et aſpicias bene ī ſignis angłorū quia
eis ē fortitudo ꝑ ceteris ſignis. Et ubi ſupra ca. 9. di
cit meſahalla ꝙ mars ī reuolutione anni ſi nō fuerit
in angło & aſpexerit aſcns ſignificat ī firmitates ex
uentis & ſāguine & grauius ī oī terra ī cuius ſigno
fuerit eiꝰ lumē uel oppō aut q̄rtus aſpectꝰ. Et ſi fue
rit retrogradus ſignificat peſtilētias. Et ſi fuerit in ſi
gno ꝙ nō aſpicit aſcns & fuerit directus ſignifica/
bit īfirmitatē & detrimentū ſeminū. Et ſi fuerit re/
trogradus ſignificabit mortē & īfirmitatē & ſāgui
nē. Et ſi fuerit mars dūs āni & fuerit ī ſignis igneis
fuerit ꝙ ī angło & directus ſignificat īfirmitatē ca/
lidā & ſiccā. Et ubi ſupra ca. 2. dicit meſahalla ꝙ cū
fuerit mali. ſ. ſaturnꝰ & mars ī ſignis ad imaginē ho
minū & alter malꝰ iūctꝰ fuerit directꝰ & alter retro
gradꝰ & aſpexerit ſe ex iūctōe uel ex oppoſito uel
ex q̄rto erūt ī hoībꝰ peſtilētie. Si uero fuerit uterq;
retrogradꝰ erit calidiꝰ atq; uelociꝰ Et oportz te aſpi
cere utrū ſit aſpectus uel cōiunctio ex aliquo angło
rum & ſi ita fuerit erit fortius. Aſpice itē ī quali an
gulo. Et ſi fuerit ſaturnus ī .4. uel ī medio celi: & pla

neta retrogradus q̄ ei iungit̄ in ſeptimo.ueniet hoc malū ex ꝑte occidētis.Et ſi ſaturn⁹ fuerit ī occidēte & retrogradus q̄ ei inngit̄ ī q̄rto trāſibit hoc malū ad occidēte. ¶ Poſt hoc aſpice modū iceptiōis ex ꝑte uelotioris planetæ q iūgit̄ póderoſo:& ſcito ꝙ ꝑueniet hoc malū ad locū tardioris pōderoſi:& ſcito ꝙ retrogradus & iſte q iungit̄ cū fuerit in ſigno cōi erit mors ex bello:& ī fixis & ī mobilib⁹ erit ſecundū ꝙ ſenſit fortior malor̄ ī locis ſuis.Et ſi fuerit fortior mars erit ex bello uel ex infirmitate calida. Et ſi fuerit ſaturnus fortior erit mors ex infirmitate q̄ eſt de natura ſaturni & cōmiſce fortitudinē martis.Et ſi fuerit qđ dixerim⁹ extra angulū erit h⁹ modicū & poſtea ſoluet̄. ¶ Et ubi ſupra.c.3.dicit meſſalla ꝙ cū ifortunæ fuerint receptæ ī locis eorū erit min⁹ impedimētū.Et ſi fuerit īfirmitas eodē āno nō morient̄ niſi pauci.Et ubi ſupra.ca.7. dicit meſſalla ꝙ cū fuerit ſaturnus i aſcēdēte āni ſignificat mortē & īfirmitates nocibiles.Et ubi ſupra ca. 9.Dicit meſſalla ꝙ cū fuerit ſaturnus ī aſcñte āni ſignificat mortem & īfirmitates nocibiles.Et ubi ſupra cap.9.dicit meſſalla ꝙ dñs aſcñtis eſt ſub radiis ſi nō fuerit cōbuſtio ī angulo quarto cadet mors in hoīes:& ſi fuerit ſignū maſculinū erit in maſculinis & ſi fœmininū erit ī mulierib⁹.Et ſi fuerit dñs aſcñtis mercurius erit ī pueris.Et ſi fuerit uenus aut luna erit in mulieribus.Et ſi fuerit iuppiter aut ſaturnus erit in mulieribus.& ſol & mars, ſignificant iuuenes.Et ſi fuerit oriētalis erit in iuuenib⁹.& ſi in occidentalis erit in ſeib⁹. Et ſi fuerit ſaturnus dñs āni & fuerit ī ſignis terreis retrogradus uel remotus ab angulo & aſpiciēs aſcñs morient̄ iuuenes. Et ſi fuerit ſaturnus dñs āni & ī triplicitate aerea & fuerit ī aſcñte accidet ruſticis īfirmitas: & ſi fuerit retrogradus & remot⁹ ſignificat infirmitatē.Et ſi fuerit cadens nō aſpiciēs aſcēdēs ſignificat infirmitates ſui ſigni.hæc meſſalla. ¶ Et dicit albu. in lib. de florib⁹.ca.de ſnīa bellorū ꝙ multitudo mortis & peſtilētiæ ſcit̄ ex aſcēſione alicui⁹ prīcipior̄ alior̄ ut ē ſignū cōiūctōis ꝑcedētis q̄ ſigīficāt ſectā Nā ſi hæc & dñi eius fuerit īpedita erit peſtilētia ſuꝑflua & mors ualida.Et ſi q̄dā eor̄ ſalua fuerit & quædā īpedita erit peſtilentia & mors ſcđm quātitatē illius:hæc albu.ibidē. Et dicit albu.i li.experimētor̄ cū fuerit ſigificator ī reuolutiōe cū dñō āni pacificat⁹ erit bonū ī eodē āno.Et ſi fuerit pacificat⁹ cū dñō profectōis q̄rtæ erit bonū in eadē quarta.Et cū fuerit pacificat⁹ cū dñō mēſis erit bonū i eodē mēſe.Et ſi fuerit pacificat⁹ cū dñō ꝓfectōis finis mēſis erit bonū in fine menſis.Et ſi cū dñō diei uel horæ erit bonū illo die & illa hora.Et ſi fuerit initio ſigni erit in pria hora.Si uero ī fine ſigni erit i ultima hora. Et cū fuerit aliquis malor̄ ī reuolutione anni in ſigno ex ſignis humanis & iuncti fuerint ei utriq; mali & ipſe fuerit retrogradus aut direct⁹ ex cōiunctiōe uel quarto aſpectu uel oppōne erit ī hoīb⁹ finis & mortalitas.Et ſi fuerit direct⁹ erit uelocius.Et ſi fuerit retrogradus erit tardi⁹ & ſcđm hoc ſi fuerit coiūctio hoc mō ex angulo erit grauius.ꝙ ſi fuerit planeta aſpiciēs in aſcñte & retrogradus qui iūgitur ei i medio celi erit malū uel hoīb⁹ & erit radix ei⁹ ex parte oriētis & erit in hoībus grauis mortalitas.Et ſi fuerit malus aſpiciens de medio cæli & retrogradus qui iungitur ei in qnarto erit radix ex parte occidētis & nigror̄ & magnificabit̄ rex in eodē & abūdabit & grauabit & deſtruet̄.Et ſi fuerit mal⁹ reſpiciēs ī occidēte & retrogradus q iūgit̄ ī quarto ei erit ītitiū rei undecūq; fuerit quouſq; ꝑueniat ad occñtē & mod⁹ quo erit initiū ex ꝑte uelocioris ī malo erit ex duob⁹ malis & q̄ iūgit̄ ei. Scito ergo quo ꝑuenerit malū ex loco tardi & póderoſi & ſi fuerit retrogradus ac q iūgit̄ ꝑ aſpectū ī ſigno cōi erit finis ex morte aut interfectiōe. Et ſi fuerit in mobili ſigno aut fixo ſignificat illud qđ ſignificat fortior malus ī loco ſuo. Si fuerit mars fortior erit interfectio aliqua aut oīs īfirmitas calida.Et ſi fuerit ſaturnus fortior erit mors & oīs infirmitas q̄ fuerit ex genere ſaturni & ꝑcipue ſi cōmiſceat̄ ei fortitudo martis.Si aūt fuerit hoc qđ dixi extra angulū erit hoc modicū & poſtea ſoluet̄ nutu dei.Malū uero & deſtructio erit in ꝑte in qua fuerit malus & impediens. Scito ergo qđ ſit in ſigno ī quo fuerit exciuitatib⁹ & prouīciis:hæc albu.ibidē. Et alibi ī eo.lib. diē albu.duo mali cū un⁹ eor̄ alteri iūct⁹ fuerit ī ſigno hūano ex quarto uel oppoſitiōe aut ex cōiunctiōe & fuerit unus diurnus & alius nocturnus & fuerit recepti erit min⁹ īpedimentū eor̄ & qui infirmat⁹ fuerit illo anno ſperabit̄ ei ſanitas preter medicos Qui ſi ſigificauerit īterfectiō; & fuerit ī tali figura erūt puſtule & minus erit mors atq; īterfectio. Et alibi in eodē libro dicit albu. Quādo ſol īpedierit ꝓbuſtionē ſuā ſigificat cōbuſtionē & exulationē ī regiōib⁹.Saturnus cū impedierit ſignificat dolores longinquos & mortē.Et mars cū impedierit ſignificat interfectionē & fugā .Et alibi ī eodē libro dicit albu.ſaturnus cū ꝑualuerit in reuolutione āni ſol⁹ ſuꝑ ſignū aliquod regiōis & abñtes ab eo fuerint fortune ſignificat interitū & īpedimentum ex aqua & timorē & infirmitatē & mortē in terra ei⁹ de; ſigni.Et ſi cōmixtus fuerit ei mars erūt multitudines febriū in ꝑte oriētis.Et erūt mltæ febres quartane & peſtilētie.Et ſi fuerit uenus prope aſcñs āni multe dolores oculor̄ & accidētia inſeparabilia. Si aut cōmixti fuerīt Iuppiter & Venus repellēt illud malū & modicū illud reddēt leuē q; facient rem in oī hoc & ꝓhibebūt:& proprie Iuppiter īpedimētū ſaturni & martis prohibebit nutu dei. Et ubi ſupra in fine libri dicit albu.ꝙ ſaturnus cum fuerit in ſcorpiōe & in medio celi & aſcñs fuerit aquarius ī ipe ſaturnus fuerit dñs āni & fuerit retrogradus ſignificat effuſionē ſanguīs & peſtilentias. Si aūt cō iūcti fuerint ei fortunæ & maxime ab abñte extinguent hoc & ꝓibunt illa prohibebuntq; malignita

tē siue ipedimentū nutu dē: hæc albu. Et dicit al chidus in epla sua ca.penultio .Cōsidera martē i re uolutiōe áni si fuerit in aliquo águlox & precipue in medio celi & in signis aereis. Et si iuestiuerit mer curiū significat multā corruptionē aeris & locustas

Et dicit abraham auenzoar iudeus in libro suo d reuolutiōib⁹ & cōiūctōib⁹ánox ca.9. qp si alter maleficox fuerit in uno angulo in reuolutione áni & i signo terræ tueæ rit hæc mala significatio terræ tuæ.Cōsil'r quoq; iudicare debes si fuerit i signo suc cedente: significat eim hoc malū hoibus in corpori bus suis.Et si fuerit in domo.io.significat malū eue nire regi.Et si in alio eueniet malū incolis terræ illi⁹ Et si fuerit stella bñfica in uno angulox iudica bo nū. Si aūt fuerit in angul' bñficus & maleficus cōsi dera quis eox fortior & fortitudo māifestabit ma gis.Et ubi supra cap.5.dicit abraam qp semp respi/ cere debes in reuolutiōe áni mūdi ad lūam. Ipsa nā q; significat sup oēm hoiem. Si ergo fuerit in princi pio áni cū planeta benefico aut in aspectu bono ab eo hoc significat sup sanitatē corpox hominū. Et si fuerit ecōtra cū malis significat cōtrariū. Et si fue rit cū mare & mars fuerit in signo aqueo hoc signi ficat sup gradū pestilentiæ & dissipantē. Et si mars fuerit in uirgine uel i capricorno uel i signis aereis. hoc significat malū quod eueniet in mundo p locu stas & brutos & corruptionē aeris. Et ubi supra.c. 10.dicit abraā qp messalla ait semp cōsiderandū eē i principio anni ad locū lunæ in hora qua separat' a coniunctione solis siue oppōne quecūq; earum fue rit ante introitū solis in arietē. Et si ipsa se cōiungat eē cū stella malefica aut mal⁹ cū ipsa aspectū habeat hoc significat malū in mundo. Et si acciderit ecōtra hoc significabit sup bonū . Et saturnus significat in firmitates & rancores proculdubio cueniētes. iup/ piter sigificat pacē & tranquillitatē & salutē. Mars significat bella & motus de loco ad locū & mortali tatē. Venus significat augmētū delectatiōis & con cupiscētiæ & salutis p mundū: & magis in quocūq; loco i quo dñium habuerit illud signū in quo uen⁹ fuerit. Et mercurius significat sil'r iquisitionē sciæ & officia scribarū & sapientū & artē mercatox. Et di cit messalla in epla sua de coninnctionib⁹ & de an/ nox reuolutionibuscapi.4: sic apta ascendēs hora introitus solis in primū punctū arietis & eq̄bis pla netas in cadē hora. & scito ipsū qui habuerit dñiū sup ipsam figurā. Si enī fuerit ille qui p̄fuerit fortūa erit mundus apt⁹ & bonus. Si uero fuerit malus aut impedit⁹ erit mūdus corruptus. Sil'r facit in quartis anni & in mēsib⁹ anni. Et si pl'es planetæ coniuncti fuerint in reuolutione anni in signis igneis signifi/ cant multitudinē destructionis & famis præ siccita te & calore. Et in aereis multitudinē uētox & cor/ ruptionē aeris. & sil'r erit in quartis anni . Et si fue rit mars dñs quartæ ætatis & fuerit in septima do mō mercurii significat multitudinē pluuiax & pe stilentias. Et scito qp fames & huiusmodi grauitates non erunt nisi ex cōiunctiōe planetax i signis igne is. Et in ca.sexto dicit messalla qp si iuncti fuerit pla netæ in signis aquaticis significant multitudinē plu uiax & corruptionē aeris . Et præcipue si planetæ ponderosi in eisdē signis fuerint coniuncti. Et ubi supra cap.8.dicit messalla qp cōiunctio planetax si gnificat res maiores & euētus fortiores hoc ē ut a/ spicias in reuolutione anni dū coniūcti fuerint pla netæ superiores & inferiores qa hi significant for/ tunā & euentus bonox & hoc ē cū uicerint in fine coniunctiōis fortunæ. Si aūt mali uicerint signifi/ cat impedimentum & euent⁹ malox. Et scito signa si cōiūcti fuerint in aliquo eox mali planetæ signi/ ficant multitudinē corruptiōis in subā eiusdē signi hoc est si fuerit cōiunctio i signis aquaticis. signifi/ cat corruptionē ex pluuia & sil'r ex cæteris signis. si aūt coniuncti fuerint i signis feis significant pesti lentias & mortes i feis aīalib⁹ & sil'r erit uariatio in masculis. Et scito qp coniūctiones planetax & ecli pses luminariū cū fuerint i signis fixis significāt sta/ bilitatē mali & eius corruptionē cū fuerint i signis mobilib⁹ significāt paucitatē stabilitatis mali & ei⁹ corruptionē & i signis cōib⁹ significant mediocri/ tatē i malo & sil'r dicit i bono: hæc messalla. Et de bes obseruare hanc regulā ultimā i oībus aliis distin ctionib⁹ huius secūdi libri: & p̄cipue i duob⁹ sequē tib⁹. Et scd̄m ioānē hispalensem i suo quadripar/ tito parte prima in oī reuolutione anni mundi . sic iudicabis in coniunctione uel oppōne præcedente solis ingressū i arietē inuenias signū ascēdens i qua/ uis terra: & eius dominū & signū i quo ē cōiūctio uel oppositio & eius dñum & ēt signū ipsius terræ & eius dñum . Et scd̄m hoc iudicabis. Nā si i ascē/ dēte uel in loco cōiūctionis uel oppositiōis predi/ cte fuerit mars uel fuerit dñs ascūntis uel dñs cōiun/ ctōnis uel oppōnis faciet infortuniū de natura sua ut bellū caloré ifirmitates calidas latrociniū & alia quæ sunt de natura martis. Saturnus aūt pluuiā & egritudies de frigore ut quartanā & huius Iuppiter autē & Venus habeat de natura sua. Et saturnus significat sup senes & ānales opes & ēt in pecuniis & heredib⁹ mortuox Iuppiter significat sup pecu niosos & diuites & iudices. Mars super bellico sos & modicos. Venus super mulieres & latios. Mer/ curi⁹ sup scribas oparios & sapiētes. Sol sup reges & dños. Et ut se habuerit quilibet eox in āni reuo lutiōe & sit fortis ex respectu sol' & ex domo & ex loco in quo ē & ex respectu planetax & ex uiuere sic se hēbūt isto āno ea q̄ ab ip̄is planetis significant Nā si Iuppiter est fortis bñ erit cū iudicibus & cle/ ricis fidei & sic de cæteris in quacūq; reuolntiōe. Si sol infortunatus & sic cū eo saturnus morietur rex indiæ. Si cū sole ifortunato ē Iuppiter infortunat⁹ deficit rex chaldaī. & babil'. si sit cū ea uenus infortu nata rex arabū. Si mercurius ifortunat⁹ rex xp̄iano rū. Si mars rex turcox. Si luna gens oīs patiet' qa ip̄a gñaliter significat in oībus . Et qñ saturnus ē in signis egris q̄ sunt aries taurus cācer scorpio capri/ cornus & piscis significat egritudines & dolores

scdm naturā signi & sic ceteri planetæ. Et si saturn⁹ sit ī eisdē signis & plēte malū & bonū significantes sint oriētales erit significatio eor uelox & ī medio āni. Et si occidētales erit post āni mediū. & si sint in q̄rta quæ est inter q̄rtā & septimā domū uel in. quarta opposita significatio eor erit uelox. Et si fuerit ī aliqua aliar q̄rtar significatio erit tarda. Itē quæ sunt in angulis cito quæ in post angularibus mediocriter & in lapsis tarde. Itē qui in mobili cito qui in comuni mediocriter qui in in fixis tarde. Et si saturnus fuerit in signo humane sil'itudinis signi ficat inimicitiā inter hoies & pauores nasci regib⁹ Et si mars fuerit ī aliquo signor ægror significat acutā febrē & dolorē caloris & mortē repentinā. Et si in signo humane sil'itudinis erunt bella & sanguinis effusio & mors p eiusdē & p ignē hæc Iohānes hispalēsis ubi supra. Itē nota q̄ regulæ p̄dictæ generales de reuolutione anni posite a p̄dicto Iohāne debent etiā obseruari in duab⁹ distinctionib⁹ sequentib⁹ ad pronosticandū de caristia & de guerris ℂ Et dicit albu. i li. de florib⁹ ca. de significatioīb⁹ planetar Saturnus impedit⁹ hora reuolutionis si fuerit ī signo hūano accident hoibus ifirmitates lōguique & tabefactio corpor & exsiccatio & macies & febres q̄rtanæ fuga quoq; & iuolutōes āgustie mors timor & iterfectio diuitū & destructio rer uictualiū & diuites efficient' paupes & morient' & contristabunt' magni. Et si fuerit in signo aquatico significat hominib⁹ detrimentū in aquis & detrimētū aīalibus aquaticis. Et nota q̄ impediētia saturnū sunt mars p aspectū & cōiunctionē: & cauda p coniunctionē. Et si fortunet' saturnus & nō impediat' significat contraria eor quæ dixim⁹. Et aspice impedientē saturnū in quo signo sit quia si fuerit in signo igneo erit radix impediméti ex ignib⁹ & cōbustione: & si in signo terreo erit radix impedimenti ex parte rer terrestriū: & similiter erit in ceteris signis. Et si impedit⁹ fuerit saturnus hora reuolutionis iudica destructionē & impedimentū. Et si fortunat⁹ fuerit iudica fortunā. Et si fuerit saturnus in signo aereo erit destructio ex corruptiōe aeris & eius tenebris & maxime si fuerit firmat⁹ i signo aereo erit destructio ex corruptione aeris & ei⁹ tenebris & maxime si fuerit firmat⁹ in signo aereo. ℂ Iuppiter uero si ī reuolutione āni fuerit ipedit⁹ significat ifirmitates corpor Et si fuerit ī signo aereo significat paucitatē pluuiar & corruptionē uētor cū corruptione aeris. Et si fuerit in signo aquatico erit impedimētū in piscib⁹. Et si fuerit ī signo bestiali erit impedimentū in bestiis & proprie in his quib⁹ utunt' hoies de his quæ ptinent ad ipsū signū & si fuerit fortunat⁹ dicit contrariū. Et aspice planetā impedientē eū & uide in quo signo sit & operare sicut operat⁹ es de saturno cōmiscendo significationē suā. Et sic facies ī significatiōib⁹ oium alior planetar. ℂ Mars uero si fuerit impeditus & fuerit in signo hūano significat mortē subitaneā multitudinē ifirmitatū ac febres graues tertianas. Et si fuerit in signo aereo significat grauitatē aeris caloris & aerē nocibilē. Et si fuerit in signis quadrupedib⁹ erit detrimentū in aīalibus quadrupedib⁹ q bus hoies utuntur. Et aspice. pl'am impedientem eū & loqre sup eū sicut fecisti i re saturni. ℂ Sol cū fuerit ipedit⁹ i reuolutione āni patient' diuites ipedimētū magnū & accidēt uniuersitati uulgi ifirmitates & p̄cipue si fuerit ī signo hūano: & si fuerit ī signo aereo erit impedimentū ī aere. & sic de aliis signis. ℂ Ven⁹ ē significatrix mulier q̄ si ipedita fuerit hora reuolutionis significat detrimentū in eis & p̄cipue si fuerit ī signis hūanis. Et si fuerit ī signo aereo destruet' quicquid est ex substātia aeris & sic de aliis signis. ℂ Mercuri⁹ ē significator scriptor negociator & puer q̄ si impeditus fuerit ī hora reuolutionis destruet' qd' ptinet ad eū ex hoc ℂ Luna ē significatio legator & uniuersitatis uulgi & cor uictus & cōtinētie: quæ si impedita fuerit ī hora reuolutiōis destruet' qd' ptinet ad eā de hoc. Et erit naratio super ea quæ ad eam pertinent. Et similiter ad mercuriū & super descēsionē cor in signa humana terrea aerea atq; aq̄tica: & bestialia aspect⁹ quoq; malor & fortunar ad eos q̄ admodū dictū ē de saturno & de aliis: hæc albu. ibidē. ℂ Et dicit aomar ibidem in fine libri. 9. iudicū & concordat halyabēragel libro. 8. ca. 27. q̄ ab introitu solis in. 20. gradū & primū iminutum scorpionis habebit' notitia uentor fulgur & imbriū & cuiuscūq; aēris corruptiōis. Vñ apta ascēdēs &. 4. angulos & planetas hora illa. & aspice martē. Si enī. iueneris illū in angulo angulor & maxime in angulo medii cæli ī aliquo signor aereor: & habuerit aliquā cōmixtionem cū mercurio significat tonitrua coruscationes pluuias dānabiles & fortes & locustas & dānum & corruptionē in aere. Et si mars fuerit in aliquo signor terreor & in angulo terræ & fuerit fortunæ appodiate & habuerit cōmixtionem cū mercurio significat terremotū & apparitionē ignium & res expaueſcendas & dānum in mineris. Et si mars fuerit in angulo terræ & fuerit fortunæ appodiatæ & habuerit cōmixtionē cū mercurio significat terremotū & apparitionē iginiū in aere & res expaueſcendas dānum in mineris. Et si mars fuerit in angulo terræ & in signo igneo significat combustionē aeris in terra: & dānātur & cōburuntur messes. Et si mars fuerit in angl'o terræ & in signo aq̄o in aquis diminutionē significat & dannū ī eo toto quod est de illis de aīalib⁹ & aliis reb⁹. Et si fortūæ habuerint cōmixtionē cum eo minuent & prohibent dānum tonitruor & coruscationē illo āno. Et si fortunæ cū eo nullā cōmixtionē haberint tonitrua & coruscationes facient dāna in anno & erūt multi radii & multæ corruptiones. Et si uice martis fuerit in hoc saturnus & fuerit in medio celi & ī aliquo signor aereor & habuerit cōmixtionē cum mercurio & fortunæ ab eo remote fuerint significat dannū in aere & multas pluuias dannabiles nimis. Et si saturnus fuerit in angulo terræ sicut predi

Z 2

ximus in signo terreo & habuerit cõmixtionẽ cum mercurio & fortũnæ ab eo reõte fuerint accidẽt ter remotus & apparebunt super terrã aquæ nigræ & similia. Et si fuerit in signo aqueo & in angulo terræ & fortunæ ab eo remote fuerint & habuerit cõmixtionẽ cũ mercurio minuent aquæ i puteis & dãnabunt oẽs res quæ morant in aqua de aialibus & aliis rebus. Et si fuerit in signo terreo & sub terra & fortunæ ab eo remotæ fuerint & habuerit cõmixtionẽ cũ mercurio significat dãnũ in terra & i proprietatibus eius & in mineris. Et si mercurius nõ habuerit cõmixtionẽ cũ eo erunt significationes ꝓdicte tamen minores & leuiores. Et si habuerit cõmixtionẽ infortunarũ misce significatores ãni & temperabuntur & minuẽt mala quæ predixim⁹. Et scias ꝙ quilibet ex planetis altioribus habent unũ statũ & planetæ iferiores habent aliũ. Quoniam plæ altiores sunt sicut spũs: iferiores uero sicut corpora: hæc scd̃m sententiã albu. & haly ahenragel in locis ꝓdictis. Et dicit aomar i fine libri. 9. Iudicũ ꝙ sol i arietis ingressu deprehenso quecũq; stella orienta/lis reperitur anni ducatũ uendicabit orientalis. Nã q;. Iuppiter omnia ad salutẽ & optimũ renonabit statũ. & hoc ibidẽ facit uenus scd̃m aomar. Mercurius uero ad modũ omnia reducit. Saturn⁹ uero & mars contraria his quæ dixim⁹ de. Ioue & uenere operãtur. Et dicit aomar ꝙ ab hoc speculationis genere non est desistendũ quotiens singulas ãni quartas sol ingredi festiat. Nã quæ stella orientalis fuerit ipsius quartæ ducatũ sortit̃ pricipaliter primo quo q; semper notandũ est solis & lunæ status uel applicatio & pro stellarũ habitu ubiq; iudicandũ. Et in eodẽ ca. in principio dicit aomar i almuhal deleta & ipsis in .12°. s. aquatico signo cõstitutis dũ tamen ifortunæ sub terra existenti applicent pestẽ: aut terremotũ in eadẽ regione descendere portẽdunt. Luna rursũ deleta i fortunæ sub terra applicans & in signo igneo duob⁹ locis eadẽ hora & in eadẽ regione exustionẽ nimiã cũ uim & luminaria cũ .12. aut nonũ possideãt. Si tamen in .12. initiũ diei. Nonũ uero occupantes finẽ predictis efficiunt incomodis. Ea itẽ in uespere debeatur eadẽ hora ab his cauendũ admonet luna tunc deleta & in austrũ descẽdens & in circulo aut in libra in qua discurrens aut in scorpione tã lumine q; cõputo decrescens numero quidẽ minuit̃ qu tiẽs nocte & die minus q; mediũ icedat cursũ: i fortũarũ etiã aspectu priuata exustionẽ aut quodlibet genus pestis eidẽ urbi iminere testatur. Nõ est ergo ibidẽ morandũ qm̃ corruptio in plurimas labitur regiones. Hic rursus aduertendũ arbitror qm̃ utriusq; ifortunæ cũ cauda i ariete conuentus pectora corrũpit & principib⁹ uersatur & hoc modo iuxta signorũ ordinẽ & sitũ. Est enĩ primũ aries orientalis. eius q; trinarius leo medius sagittarius utriusq; pocior. Rursũ gemini primum occidentalis ipsius q; trinarius cãcer australis primus aquo eo eius trinari⁹ nullomodo discrepat hic aomar ibidẽ. Et dicit sen filius haly i libro de igres/su saturni in signa ꝙ cũ saturnus itrat arietẽ & facit morã suã in eo significat pestilentiã & pustulas. In tauro significat mortẽ boũ & pecorũ & mortem puerorũ. In geminis mortẽ omnium uiuentiũ. In leone mortem pecorum. In uirgine mortem pecorũ & pustulas & scabiẽ in hominibus & corruptionem. In libra mortem pecorum tempestatem in hominib⁹ & corruptionẽ. In scorpioe uariolas in hominib⁹ ifirmitates in putendũ & difficultatẽ ptis mulierũ. In capricorno mortẽ pecorũ. In piscibus pustulas in hominib⁹ occidentis significat. Et dicit halyabenragel libro .8. ca. 21. Apta ascẽdẽs anni & ascendens coniunctionis uel oppõnis quæ fuerit ante introitũ solis i arietẽ & si fuerit hæc. & ascẽdentia & luna salua ab ifortuniis & dñs loci coniũctionis similiter & applicuerit ad fortunã & aspexerint ipsũ dominũ luminaris qd̃ fuerit dñs temporis significat ꝙ ille annus erit liber ab epidimiis & mortalitatib⁹. Sed si domini horũ dominorũ ascendentiũ & luna & domini loci cõiunctionis uel horũ dominorũ ascendentiũ & luna & domini oppositiõis. Si oẽs isti uel maior pars eorũ fuerint ifortunati significat epidimias & mortalitates: & hoc erit scd̃m posse ifortunarũ & scd̃m naturã eius & locũ i quo fuerit. Et si domini horũ dominorũ ascẽdentiũ uel unus eorũ ipsis existentib⁹ ifortunatis applicuerit ad dominũ octauæ ipsorũ erunt epidimiæ mortalitatib⁹ magnis & fortib⁹. Et si taliter nõ fuerint nõ erit multa mortalitas & licet ibi sint epidimiæ mors erit pauca ratione ista. Et si planeta qui fuerit magis appodiatus his significationib⁹ omnibus applicuerit ad dominiũ octauæ sue accidẽt mortæ mortalitates subitaneæ sine eo ꝙ hõ nõ infirmetur. Et si dominus suæ sextæ domus cuiuslibet horũ significatorũ applicuerit signatiõi erũt epidimiæ cũ infirmitates lõgis. Et si significatores applicuerit dominis suarũ sextarũ erunt infirmitates nõ longe. Et si ifortunatus fuerit mars erunt infirmitates calidæ & maxime quãdo mars fuerit cursus uelocis & potẽs & in signo calido & sicco. & si in fortunator fuerit saturnus erunt infirmitates saturnine longe & durabiles & maxime si saturnus fuerit tardi mot⁹ & potens in signo frigido & sicco: hæc haly abẽragel ubi supra. Et scd̃m albu. in libro de florib⁹ ca. de significatione stellarũ fixarũ quedã sunt stellæ fixæ in celo quæ si cũ eis coniũctus fuerit domin⁹ ãni significat pestilẽtias & infirmitates & epidimias & sũt istæ stellæ quas narrabo. In capite enim arietis scd̃m albumazar. sũt duæ stellæ fixæ una .s. in .13. gradu & 22. minuto & altera in .5. & .25. minuto & latitudo eorũ est septẽtrionalis & cõplexio eorũ est martis & saturni. Stellæ quoq; pliades sunt ex cõplexione martis & lunæ & sunt in tauro in .9. gradu & .25 minuto & latitudo earũ est septentriõalis & complexio eorũ est martis & saturni. Aldebran quoq; & cornu tauri est in .19. gradu tauri & .15. minuto. In geminis est stella in .17. gradui 55. minũt & latitudo eius est meridionalis & cõplexio eius est sol

Et in canero sunt duæ stellæ:quarum una est in.17. gradu &.55.minu.& altera in.7.gradu.55.minu. septētrionalis.Et ē alia in leone in.15.gradu &.55 minu.& ex complexiōe saturni & altera in.7.gra. &.55:minu.septētrionalis.Est & alia in leone i.15. gra.&:55.minu.ex cōplexione saturni.& altera in. 7.gradu &in.22°.minu.septētrionalis:cōplexionis quoq; saturni.Est altera i uirgine cōplexionis mar tis in.7.gradu & i.50.minu.& altera in.15.gra.cō plexionis saturni.Est quoq; in libra stella cōplexio nis saturni.& in.26.gra.Et sunt.3.stellæ in scorpio ne quarū una ē i primo gra.&.2.minu.& altera in. 9.gra.&.7.minu.cōplexionis martis. In sagicta/ rio sunt.3.stellæ paruæ:una est in.19.gra. & duo mi nuta:alter in.21.&primo minu.& altera in.25.gra. & octauo minu.& naturæ saturni. In capricorno sunt duæ stellæ quarū una est in.27.gra. &.2.minu. & altera in.28.&.5.minu.ex complexione saturni & una in aquario in.9.gra.&.4.minu.Et una in si gno pisciū in.4.gra.&in.7.minu. Et dicit albu.cū uideris dominū āni iūctū alicui harū stellarū quas ti bi dixi & in eodē gra.scito q̄ impedimentū cadet sup reges & diuites & nobiles & erūt in eis mœrores & tristitiæ & infirmitates ex dolore capitis & febres.Et si aliqua harū stellarū fuerit in gra.ascēdentis & ali/ quis fuerit natus eodē āno & fuerit eius ascēdens in ipsis gradib⁹ erit malus & infortunat⁹ & habebit mł tas infirmitates & p̄cipue in capite.Et si dūs secti ab ascēdente reuolutionis fuerit in his stellis quas p̄di/ xi accident hominibus infirmitates malignæ incolis auribus & catarr⁹ sicc⁹.Et si aliqua harū stellarū fue rit in gra.secti reuolutionis & si puer nat⁹ fuerit eo dē anno & fuerit eius ascendens signū ipsū & stella fuerit in gra.sui āscendentis erit multarū infirmitatū ex suo gutture & auribus.Et si fuerit dominus tertii cum septima harū stellarū erunt plurime infirmitates graues & prolixe.Et similiter si ceciderit quedā ha/ rū stellarū in gra.tertiæ reuolutionis ab ascendente & puer natus fuerit eodē anno cui⁹ ascendentis fue rit hoc signū & fuerit stella in gradibus ascendentis erunt infirmitates eius in spatulis & brachiis. Et si ce ciderit aliqua harū stellarū in.4.gra.reuolutionis & si natus fuerit puer illo anno erunt plures infirmita/ tes eius i pectore & pulmone &in illis partibus cor poris.Et si fuerit dominus quinti ab ascendente re/ uolutionis cū aliq̄ harū stellarū predictarū accidēt hominibus infirmitates in uentre &in stomoco pro hibētes eos a coitu.Et similiter si ceciderit aliqua ha rū stellarū predictarū in gra.quinti ab ascendēte re uolutionis.Et si natus fuerit puer eodē anno cuius ascendens ipsi gradus erūt etiā plures infirmitates ei⁹ in uentre & in stomoco. Et si fuerit dominus sexti ab ascendente reuolutionis in aliqua harū stellarū multiplicabuntur infirmitates in hominibus & inte stinis ex calore superfluo.& similiter si ceciderit al qua harū stellarū in gra sexti ab ascendēte.Et si na tus fuerit puere eodē anno erunt infirmit ates eius in inferiori parte uentris. Et si fuerit dominus sexti ab ascendente reuolutionis cū aliqua harū stellarū erūt plures infirmitates hominū in uesica &in renibus & in anchis & i partibus posterioribus.Et similiter si reciderit aliqua harū stellarū in gra.7.ab ascendēte. Et si natus fuerit puer eodē anno ab ipso gra.erunt plures infirmitates eius in gutture & in renibus & in cruribus & i partibus posterioribus. Et si fuerit do minus octaui ascendētis reuolutionis cū aliqua ha/ rū stellarū predictarū multiplicabitur mors in mise ris & deiectis & cadet i hominibus pestilentia & erunt plures infirmitates hominū in uirilibus & i ra/ dicibus cruriū ac testiculorū.& similiter si ceciderit aliqua harū stellarū in gra.Si ab ascendente reuolu tionis & situatus fuerit puer eodē anno erunt infir/ mitates eius intesticuli & in uerenda. Et si fuerit do minus noni ab ascendēte reuolutionis cū aliqua ha rū stellarū erunt plures infirmitates hominū in i ferio ribus. Et similiter si ceciderit aliqua harū stellarū i octaua noni ab ascendente reuolutionis:& si natus fuerit pueraliq̄s eodē āno erunt plures infirmitates i inferioribus.Et si.10.fuerit dominus ab ascendēte reuolutionis cū aliqua harū.stellarū erūt plures infir mitates ex geminiculis. Et similiter si ceciderit ali/ qua harū in gra.10.ab ascendente hora reuolutiōis & natus fuerit puer eodē anno.& fuerit ipsi grad⁹ ascendens eius in eodē signo erunt plures infirmita/ tes in genibus. Et si fuerit ūdecimi ab ascēdente re uolutionis cum aliquā harum stellarū erunt infirmi tates hominū plus in cruribus. Et similiter si cecide rit aliqua harū stellarū in quinto gradu ab ascenden te reuolutionis & si natus fuerit puer in eodē anno sub ipsis gradibus erunt infirmitates eius plus in cru ribus.Et si fuerit dominus.12.ab ascendente reuolu tionis cū aliqua harū stellarū quas dixi uel si cecide/ rit aliqua stellarū in gra.12.ab ascendente reuolutio nis & natus fuerit puer eodē anno & fuerit ascen/ dens eius sub ipsis gradibus ex eodē signo infirmita/ tes erunt eius plus ipedibus.Et dicit albu.q̄ si aspe/ xerit iuppiter aut uenus ex loco imaginis & pro/ iecerit radios suos & ipsū gradū & fuerit fortis i lo co suo.Iuppiter uel uenus non operabitur aliquid ex operibus suis q̄ appareat & secūm quātitatē for titudinis uł debilitatis planetarū erit multitudo ma li uel boni.Et si aspexerit in loco in inimititie & cō trarietatis non repellit aliquid ex malo & maxime si fuerit debilis in loco suo.Sed nitetur repellere ip sum malū & non repellet ex eo aliquid. Si autē as/ pexerit malus ex loco directionis erit malū omne quod dixi tibi ex rebus planetarū festinabit q̄ opus suū & sequitur nido aliud.Et si aspexerit ex loco in inimicitie & contrarietatis erit omne quod dixi ti bi.Malū & occupatio &.Contrarietas ab īuicio cūonis mali usq̄ in finē eius.Si autē aspexerit sol ip sū locū deteget ipsū malū & apparere faciet illud.& omnis qui nititur occultare q̄ accidit ei non poterit occultare illud & erit hoc uniuersale eidē regioni & ciuitati.Et si aspexerit saturnus descēdet tribulatio una post aliā.Et si aspexerit mercurius erit hoc cō/

mixtū & coloratū. Et si aspexerit luna erit opus eiꝰ sicut opus solꝫ sed erit citius aliquātulū & celeriꝰ in omni illo quod operatur propter celeritatē cursus eius: & scito qꝫ uniuersa quæ tibi dixi erunt i terris & ciuitatibus quæ fuerint in diuisione eiusdē signi. hæc albu. ubi supra. Et dicit albu. Sexto maioris introductorii differentia. 14. qꝫ aries taurus leo libra. sagictarius capricornus & pisces significant infirmitates. Et ubi supra differentia. 14. dicit albu. qꝫ signa significātia pustulas leprā ipetigies & huiꝰmōi infirmitates sunt aries cancer scorpio capricornus & pisces: hæc igitur signa ut dicit albu. cum luna uel pars fortunæ uel pars futuroꝝ i aliquo eoꝝ fuerit ipedita significat infirmitates p̄dictas. Et ubi supra differentia. 20. dicit albu. qꝫ sunt quedā loca in signis quæ dolorē oculoꝝ significant ut anchoza/re: & pliades in tauro & locus nubis i cancro & locus spine scorpionis. & locus sagicte in sagictario & locus caude capricorni & capricorno & locus casus aquæ in aquario. sūt loca flegmonē oculoꝝ significāt & eoꝝ dolorē. Libra quoq; & leo fortas sis lumen oculoꝝ ipediūt. Et dicit ptole. 2. quadripartiti ca. 5. qꝫ extreme partes arietis comburunt & mortalitatē gignunt. Et scd̄m haly ibidē ille partes sunt de natura martis. Leōis signi partes precedentes scd̄m ptole. ubi supra aerē calidū & turbidū ac mortalitates ānunciant. Et scd̄m haly sunt de natura solis & martis. Et scd̄; ptole. signi libre partes meridionales mortalitatē gignūt. Et scd̄m haly sūt de natura saturni. Et quidē sunt gradus in celo qui dicuntur gradus azemene qui gradus scd̄m alkabitiū in suo introductorio differentia prima qui sunt gradus debilitatiōis & significat debilitationē. corporū hominū. s. cecitatē surditatē & amissionē membroꝝ & alias infirmitates & similia. quæ homo habebit q̄diu uixerit. Et isti gradus azemene patent in tractatu primo huius libri distinctione. 12. ca. 4. Hæc aūt signa predicta & partes signoꝝ significāt epidimias & infirmitates & pestilentiā & corruptionē aeris. Cū fuerint loca principalia in introitu āni & quartæ eius aut cū domini dispositores anni aut quartaꝝ anni fuerint in eis. Et precipue hæc eadē significant signa & partes predicte ratione stellaꝝ fixaꝝ in eis existentiū cū loca magnaꝝ coniunctionū uel eclipsiū luminariū: aut ascendentia eoꝝ fuerit i eis: aut cū fuerint loca coniunctionū uel oppositionū luminariū precedentiū introitū anni aut q̄rtæ eius aut cū fuerīt ascendentia annoꝝ aut quartarū āni. Et debes obseruare hic regulas prius positas in ca. precedente huius distinctionis cōcernentes significationes planetaꝝ & signoꝝ & partiū circuli ¶ Mō restat ponere regūlas particulares de pestilētia & epidimias & corruptione aeris per quartas āni Ptole. uero. 2. quadripartiti ca. 12. ubi supra determinat de dominio quartæ āni nō ponit aliquas regulas de p̄dictis accidentibꝰ expresse. nihilominꝰ ex sententia ptole. & haly in eodē ca. potest elici talis regula uidelicet. Si planetæ qui dominantur i loco cōiunctionis uel oppositionis precedentis introitū solis in q̄cūq; punctoꝝ cardinaliū aut qui dominant in angulo sequente locū coniunctionis uel oppositionis predictū fuerit omnes uel maior pars eorū significantes epidimias & pestilentias & infirmitatē & corruptionē aeris. Et si in signis huiusmodi accidentia significantibꝰ extiterit ac etiā si loca principalia predicta hæc eadē accidētia significauerint. Et si cū hoc predicti domini fuerint cōiuncti cū planetis uel stellis fixis predicta accidentia significantibus uel ab eis aspiciant signū erit pestilentiæ & epidimiaꝝ & infirmitatū multaꝝ & corruptionis aeris in eadē quarta āni. Qui autē planetæ & quæ signa predicta accidentia significauerint patet prius in hoc & in ca. precedente satis diffuse. Et dicit iohānes hispalēsis in suo quadripartito parte prima. in principio qꝫ in coniunctione uel oppositione p̄cedente introitū solis in arietē uel quēcunq; punctorū cardinaliū: cōsidera quomodo fuerit ipse pla ad quē per coniunctionē uel p aspectū uadit luna post coniunctionē uel oppositionē predictā & utrū bene se habuerit ille pla uel male: sic enī dicit ipse erit ille ānus uel illa quarta āni. Si ergo ille pla significauerit pestilentiā & epidimias & corruptionē aeris & fuerit fortis i loco suo erūt pestilentiæ & epidimiæ in illa quarta. Et dicit albu. in libro experimentorū suoꝝ uersus finē aspice luminare cuius fuerit auctoritas & quia luminare cū fuerit confortatū & auctū fuerit lumine eius & numero. s. si fuerit luna & si non fuerit impeditū repellit impedimētū magnū & prohibebit a malo. Et cū fuerit ascendens anni signum mobile erit tempus eorum quæ significauerit auctor in prima quarta anni. ex bono uel malo. Cūq; in trauerit sol cancrū libram & capricornū reuolue has quartas & constitue super eas ascendens & scito significatorem & dic in eo sicut dixisti in prima quarta. Et si fuerit ascendens āni signū cōe erit tps eoꝝ q̄ significauerit auctor medietas āni prima. Cūq; i trauerit sol libra reuolue ei medietatē ultimā & cōstitue ei ascendēs & scito significatorē & narra quēadmodū narrasti i precedentibus. Et si fuerit ascendens eoꝝ signū fixū erit tempus eoꝝ q̄ significauerit auctor in fine āni quia reuolutio preerit omnibꝰ quartis hæc albu. ibidē. Et ubi supra uersus finē eiusdē libri dicit albu. aspice ascendens āni. Si fuerit signū fixū erit significatio domini āni uniuersalis ab initio usq; ad finē eiꝰ & melius si fuerit dominus ascendentis i signo fixo & recuperabis in hoc reuolutionē quartaꝝ. Si autē fuerit signū comune erit significatio ad medietatē āni primā. Et oportet te reuoluere aliā medietatē ad i troitū solis in primū iminutū libræ: fortiꝰ q; erit ad hoc ut sit dominus ascendētis i signo comuni. Et si fuerit signū mobile erit significatō domini āni ad i troitū solis in itio signoꝝ mobiliū & fortiꝰ erit ad reuolutionē quartaꝝ ut sit dominus anni in signo mobili: post hoc quere significatorē in omni reuolutiōe sicut dixi tibi & aspicies ad hoc quēadmodū

aspicis ad significatorē dñi ānī & fac participē dominū ānī cū significatore ī quarta.uelī medio.Cūq; hæc sapiēter feceris scito fortitudinē domini horæ & partē fortunæ ac dominū ei⁹ & prosperitatē causæ eoꝝ:quia pars fortunæ & dominus eius auxiliātur domino anni & quartæ.Et scito coniunctionē planetaꝝ cū domino ānī & domino quartæ & cōiunctionis eius cū planetis & separationē eoꝝ ab inuicē atq; aduentū eoꝝ ad inuicē in domibus & aspectib⁹: & intellige memoriā substātiaꝝ eoꝝ & opera eoꝝ per casus eoꝝ & cōmisce his substātias signoꝝ suoꝝ & quis uicerit ex receptione & existētia.illā cognosce cē significatorē & scito cām eoꝝ ad inuicē per diuersitatē & concordiā uel alligationē aut cū receptione & reditione post hoc respice esse rusticoꝝ in corporibus suis & ex dominus ānī & ex domino ascendentis & q̄ sit in ascendente luminaribus fortunaꝝ & maloꝝ quēadmodū aspicis ī natiuitatibus super esse regis in corpore suo ex sole & domino medii cæli & cōiunctione planetaꝝ cū eis & coniunctione eoꝝ cū planetis & pone aptationē partis fortunæ & dominū eius fortitudinem eius atq; augmentū in eo q̄ sunt ex bono & refrenationem ex malo & pone impedimentū eoꝝ debilitatē eis & significatori rusticoꝝ atq; augmētū in malo. Et aspice magnatibus & diuitibus ex ioue & militibus & nobilibus atq; auxiliationibus regis & dominis exercitium eius ex martæ. Et religiosis ac deo seruientibus ex saturno: & mulieribus ex uenere: & mercatoribus & scribis aut amicis ex mercurio: & uniuersitati uulgi ex luna. Et participē fac dominū anni & dominū dom⁹ eius sup hoc & optimā fac cōmixtionē.Quod si fuerit unus eoꝝ īpeditus & fuerit ei pars in āno & significauerit grauitatē & īpedimentū: ac malū:illud erit scd̄m quātitatē coniunctionis & complexionis & eo grauius si fuerit ascendens aut mediū celi signū eius preter uenerē & lunā cū fuerit īpedimentū & casus eoꝝ in accidente aut in angulo terre significabunt grauitatē:quia hæc & loca femina sunt & mars etiam.Sed mars infra eos est.Sol aūt ac saturnus. Iuppiter tūc grauius erit esse eoꝝ cū fuerit domus eoꝝ in ascendēte aut ī medio cæli. Et scito qd̄ sit omni planetæ & signo ex ciuitatibus & climatibus & cūq; iueneris dominū climatis uel ciuitatis fortē ac receptū & boni esse & a malis liberatū & signū eiusdē terræ uł ciuitatis fuerit liberū a malis dicit ī hoc gaudiū & aptationē & letitiā.Et si īueneris pl'am & signū īpeditū dicit in eo malū.& īpedimentū & detrimentū siue destructionē & pestē.Cū fuerit dominus ascendentis īpeditus īmittet īpedimentū scd̄m substantiā signi ascendentis & maxime ī terra quæ est eiusdē signi ut cū fuerit libra ascendens. & fuerit uenus īpedita patitur terra libræ īpedimentū ex uētis īfirmitatibus & pustulis.Aspice ergo ad esse signi & ad esse domini sui & ad locū eius in circulo & in qualibet quarta se & dicit scd̄m q̄ est ei ex teris.Et cū sciueris hoc inspice ab ascendēte & domino eius & scito esse illius & esse domini sui & aptationē ac detrimentū eoꝝ & loquere in hoc scd̄m q̄ uideris:pet⁹ hæc aspice scd̄am & ei⁹ dominiū & sic donec pcurras omnes domos & eoꝝ dominos & digniores fac angulos & eoꝝ dominos quia est ei⁹ opus & fortitudo similiter cetera signa. Et dicit albu.sol & mediū cæli dominus & dominus tunc medii cæli significat res diuitū quæ si fuerit salua ab aspectu maloꝝ & ex angulis saluabunt diuites:& si īpedita fuerit hæc hora ex angulis determinabitur esse diuitū & significabit hoc malū. Et undecimū ē militū regis si saluū fuerit & aptū aptabuntur milites regis. Et si īpedimentū fuerit īpedimentū patientur. Et Mercurius significat scribas & negotiatores astrologos & doctores & sapiētes: qui si aptus fuerit & fortis aptabuntur & ipsi & similiter. Iuppiter significat consules & capitaneos qui si aptus fuerit aptabuntur & ipsi. Et similiter uenus significat mulieres. Ascendens & luna significat res uulgi uniuersales in reuolutione ānī: siue in introitu quartæ q̄ si fuerit īpedita.significat plēs īfirmitates & dolores & grauitates:& eo grauius si fuerit in.6.uel in octauo.Et si fuerit īpedimentū ex martæ erit febris calida & mors subitanea.Et si fuerit īpedimentū ex saturno erit febris ex colera nigra & mors.Sol & saturnus significāt reges & diuites:qualēcūq; igit' planetā iueneris īpeditū ex angulis dicit malū ex substantia eius.& qualēcūq; iueneris īfortunatū dicit bonū in substantia eius.Malus cū impediet dominū ascendentis īpediet eū ex medio cæli & ipse fuerit retrogradus fuerit q̄ dominus anni ītrabit grauitas super oēs homines. Et si fuerit in oriente erit manifestū in oriente & si fuerit manifestū in occidēte erit manifestū ex patte occidentis & similiter in pte meridiei & septētrionis & grauius erit esse ciuiū & ciuitatis terre quæ fuerit in diuisione signi ī quo malus fuerit retrogradus & grauius erit īpedimentū eius in angulo.Et si fuerit aspectus mali ad dominū ānī uel ad significatorē substantiæ ex ascendēte erit grauitas in corpore ex.2.in substantia ex.3.ī fratribus.Et.4.de parte patris & parentū & magis propinquoꝝ.Et.5.de filio & minoribus & eis qui sunt sub maiori eius.Ex.6.de īfirmitate & .7. de bello & contentione & mulieribus. Ex.8.de reliquiis mortuoꝝ & contentione q̄ si fuerit signū mobile uel comune timebitur sup' regē. Si fuerit significator regis quē aspiciūt mali.Et si fuerit hic aspect⁹ de'.8. significatorē rusticoꝝ timebitur super rusticos. Et si fuerit significator eoꝝ luna timebit' super uniuersos.Nā ī uadet eos mors.Et si fuerit ex.9.erit ex parte peregrinationis & ex hominibus religiosis qui q̄runt iustitiāt Et si fuerit ex decimo erit ex parte regis & dominoꝝ.Et si ex.5.erit ex parte amicoꝝ'. Et si ex.12.erit exparte inimicoꝝ. Et dicit albu.cū dominus ascendentis inimicatur ascendenti ideſt si cecīderit in locū inimicitiæ ab eo significat impedimentū scd̄m quātitatē inimicitiæ eius.1.Si fuerit casus eius in.6.erit ī hominib⁹ īfirmitas & in.8.mars

& in.12.inimicitia ſcd̃m ſubſtantiá ſigni i quo fue
rit & ſimiliter dominus exaltationis aſcendentis cũ
ipeditus fuerit in ſimili horũ locorũ erit malũ & im
pedimentũ ifra eũ ꝙ ſignificauit locus domini aſcẽ
dentis. Et dominus termini ac triplicitatis cũ impe
diti fuerint inimicatur aſcendenti. & ſcd̃m ſimili
tudinẽ horũ locorũ erit impedimentũ eorũ ifra ip
ſũ qd̃ dixi. Et hoc totũ erit ſcd̃ꝫ qualitatẽ aut quã
titatẽ aſpectus fortunarũ & malorũ & ſcd̃m cõple
xionẽ quæ fuerit inter ſignificatores & loca in qua
cadunt & fortunæ per aſpectũ ſuũ repellũt mala &
proficiũt niſi ſint retrograde uel cõbuſte. Mali ue
ro impediunt niſi ſint directi reſpicientes etiã locũ
cõplexionis. hæc albu. in libro experimentorũ. Et
i libro de floribus dicit albu. Scito ꝙ annus cũ fue
rit eius aſcendens i fortitudíe ſua eodẽ ãno hora de
ſcenſionis ſolis in primum minutũ arietis. i. cũ fue
rit aſcendens ſignũ fixũ. Si non uolueris eidẽ anno
quartas poterit tibi ſufficere eiuſdẽ anni aſcendẽs.
Fidutia enĩ huius rei eſt ſignũ fixũ. Non enim in
digebis reuolutione quartarũ & menſiũ. Porro ſi
fuerit ſignũ comune tunc neceſſe eſt ſemper ut reuol
uas annũ in hora deſcenſionis ſol in primũ minutũ
cancri & libræ atq; capricorni. Scito hoc & opera
re per eũ quia iuuenis in omni quod operatus fue
ris in aſcenſionibus haꝝ quartaꝝ ſicut feciſti in un
tio anni equaliter & diuertas ad aliud quia illud ꝑ
baui ſtudioſe ꝙ dixerunt antiqui & inueni partem
eoꝝ euenire & partẽ errare. Nã ipſi dixerunt non
facias in aſcendente quartæ & in aſcendẽte eius mẽ
ſis ſicut facias in aſcendente anni per pl̃am qui fue
rit pl̃is teſtimonii & in loco forti: dixerunt enĩ non
eſt neceſſe ut facias i aſcendẽtib⁹ q̃rtaꝝ ſimiliter ſed
aſpicias pl̃am fortẽ non per multitudinẽ teſtimo
nioꝝ. ſed per bonitatẽ loci tantũ. Et dixerunt alii
facies per dominũ coniunctionis aut preuẽtionis
quæ fuerit ante hoc. Et ſi non aſpexerit aſcendens
erit ip̃i turbulatio proprie in loco ex ciuitatibus &
terris quæ ſunt i diuiſione eius. Et fac in aſpectu pl̃a
rũ ad eũ q̃ admodũ feciſti in aſpectu planetarũ ad
ipſum in ariete & eius triplicitate & loquere ſuper
partẽ in qua erit impedimentũ cauſa illoꝝ i ſubiis
ſignoꝝ in quibus fuerint planetæ aſpicientes domi
nũ q̃rtæ: hæc albu. ibidẽ. Et debes obſeruare i dua
bus diſtinctionibus ſequentibus omnes has regulas
uniuerſales quas pouit albu. Cũ uolueris pronoſti
care de cariſtia & guerra per reuolutiones annoꝝ
mundi & per introitus quartaꝝ anni nec oportet
iterato recitare has regulas generales in diſtinctio
nibus ſequẽtib⁹ poſtq̃ poſite ſũt hic. Et dicit haly
abẽragel. lib. 8. ca. 9. Quando Iuppiter fuerit dn̄s
alicuius quartæ anni ſignificat ſaluationẽ & ſecuri
tatẽ illius climatis. Et quãdo mars fuerit dominus
quartæ & habuerit aſpectũ cũ ſaturno. Et fuerit re
motus ab aſpectibus iouis accident damna & mo
tus & peſtes & multa turpia & precipue in climati
bus & in terris ubi habuerit dominiũ ſignũ in quo
fuerit mars. tñ ſi cũ hoc acciderit ꝙ iuppiter ſit i ali
quo angulo martis minuentur hæ ſignificatio
nes. Et quando ſol fuerit dominus temporis & in
ſigno in quo fuerit appodiatus in quo habuerit di
gnitatẽ ſignificat aptationẽ & quietẽ & multũ bo
nũ in iſto tempore. Sed ſi fuerit ibidẽ ifortunatus a
marte ſignificat grauitates & dãna accidere domi
nis & altes & nobilibus atq; infirmitates & multa
mala. Et ſi Iuppiter fuerit in loco in quo prohibeat
dãna martis remouẽtur hæ ſignificationes. Et quã
do uenus fuerit domina temporis & mars ab aſpe
ctibus ſuis fuerit remotus ſignificat gaudia & alacri
tates & ſimilia: & quãdo luna fuerit domina quar
tæ fortunata & appodiata nõ erunt mala in illa q̃r
ta: tamen ſi ipſa fuerit i fortunata a martæ accident
multa mala ſcd̃m naturã & ſignificationẽ ſigni &
fortius in iuuenibus & hoc erit ſcd̃m potentiã &
uirtutẽ quã habet mars cũ luna. Et ſaturnus cũ fue
rit dominus quartæ anni & fuerit in aliquo angu
loꝝ martis ſignificat multa mala de natura ſua. Et
dicit haly quando in introitu ſolis in arietẽ non in
ueneris aliquẽ planetã aptũ ut ſit dominus quartæ
da ſemper marti partẽ & dominiũ in introitu ſolis
in ariete & iudicabit quartã ſcd̃m ſuũ locũ & potẽ
tiã ſi aliũ dominũ non poteris habere. Et ſimile fac
de luna in introitu ſolis in cancrũ: & ſimile de ſatur
no in introitu ſolis in capricornũ: & ſimile de uene
re in introitu ſolis in libram: & hæc facies quãdo nõ
habueris pl̃am aptũ ut ſit dominus quartæ: hæc ha
ly ibidẽ. Et debes obſeruare hanc regulã in omni
bus aliis diſtinctionib⁹. Et debes obſeruare hic om
nes regulas prius poſitas in ca. iſto cõcernentes quã
titatẽ anni ex coniunctione uel oppoſitione prece
dente introitũ ſolis in arietẽ & per eaſdẽ regulas de
bes iudicare fere de peſtilentia & epidimiis i introi
tu quartæ ſicut in reuolutione anni: iõ oportet te re
citare regulas prius poſitas in capi. iſto. Et non in
uenio multas regulas de peſtilentia & epidimiis mẽ
ſiũ eo ꝙ huiuſmodi accidentia diu durant qa ſunt
grandia & multũ uniuerſalia: iõ non pono hic ali
qd̃ capitulãde eiſdẽ accidentibus in menſibus nec i
meditatibus menſiũ anni. Sed ſufficiunt mihi regu
læ prius poſite in ca. iſto de dominio coniunctio
nis uel oppoſitionis precedentis introitũ anni & in
troitus quartaꝝ anni ad pronoſticandũ de peſtilen
tia & epidimiis & corruptione aeris per omnes mẽ
ſes & medietates menſiũ.

¶ Capitulũ ſextũ de ſignis pronoſticis peſtilentiæ epidimiæ & corruptione aeris.

Olo tibi modo oſtendere ſigna pro
noſtica peſtilentiæ & epidimiaꝝ & i
firmitatũ & corruptione aeris. Dicit
ita q; ptole. 2. quadripartiti ca. 9. ꝙ ſi
gnalia i aere apparentia circa lumina
ria hora alicui⁹ eclipſis luiariũ & p̃cipue ſi tũc fue
rit alia cõiũctio magna uel ſi caudate ſtellæ aut aliæ
ſtelle. 2. in aere apparẽtes eadẽ hora uel i hora alicu
ius cõiunctiõis magnæ uel alicuius temporꝝ reuolu

bilium fuerit coloris nigri uł uirīdis ea quæ ſaturni naturā imitari dixerimus: ſignificabūt ea quæ ſunt ex natura martis. Et ſi diuerſorū colorū extiterint ſignificabunt ea quæ ſunt de natura mercurii. Sed prout oſtenſū eſt ſupra in cap. īmediate præcedēte iuxta ſententiā ptole. & albu. Saturn⁹ mars & mercurius peſtilentiā & epidimias & corruptiões ſignificant & uarias infirmitates de naturis eorū. Signalia ergo in aere prædictis modis apparētia & p̄dictis modis colorata: hæc eadē ſignificabunt. Et dicit ptolemeus ubi ſupra. q̄ ſi ſignalia prædicta quālibet unā partē luminariū uel eorū quæ circa ipſum ſunt occupauerint in ea parte ſolūmodo quæ eſt in directo partis illius ī qua ille color apparuerit accidēs futurū eueniet. Si autē color iſte totū corpus luminariū uel eorū quæ circa ipſum ſunt amplexabit in maiori parte regionū. ſ. concordantiū cū accidēte accidere dicitur accidēs futurū. ¶ Itē dicit ptolemeus. ubi ſupra cōuenit & ut caudatas ſtellas q̄ hora eclipſis uel alicuius tēporis reuolubilis apparuerit obſeruemus necnon & alia futura uniuerſalia ut ſunt illa quæ uocatur p̄tica aut corpora aut impreſſus eius & ſilia quorū nec mertialibus & mercurialibus quas p̄dixerimus aſſimilant & accidētia q̄ p̄ eas accidunt operantur: & per conſequens peſtilentias & epidimias & alias infirmitates predictas de natura martis & mercurii ſignificabunt. Et ſecundum haly h⁹ modi ſignalia ſignificāt mortes ſubitaneas & febres acutas & talia de natura martis & mercurii. Qualtter autem ſcies ubi euenient accidētia ſignificata per predicta apparentia ī aere & q̄n & q̄ diu durabunt & cuiuſmodi accidenti eueniēt & in quo genere rerū apparebunt patent hæc omnia ſecundū intentionem ptolemei & haly in tractatu primo huius libri diſtinctione. 5. capi. 3. ſatis diffuſe. Et ſecundum ſñiam ptoelmei & haly in catiloquio propoſitione. 99. ſcintillatiões ſtellarum & ſtellæ caudatæ in aere ſignificant ſiccos uapores & ſecundū haly & ſimiliter ſecundū aliū cōmentatorem ptolemei qui uocatur bugufarus. Si illa ſignalia fuerint diuulſa in omnes parees ſignificabunt ſiccitatem & turbationem aeris: & inter ſtellas cum caudis & ſolē eſt ſemper. 12. ſigna. Et ſi iſta quæ dña capillorum dicitur uel quæ habuerit multus crines apparuerint in angulo alicuius regni morietur rex eius uel homo potens in eo. Et ſi caderis fuerit ab angulis ſcilicet regni multiplicabuntur carceres & infirmitates erūt in hominib⁹ erit q̄ mors eorū & maxime ſubitanea. Et dicit haly in fine expoſitionis centiloquii ptolemei iſte cometa quæ dicitur dñs aſtone eſt de complexione mercurii & eſt ceruleus & paruus & cauda eius longa & in parte in qua cauda eius apparuerit ſignificat mortem regum. Et illa quæ dicitur nigra eſt ex natura ſaturni & eius color eſt magis cerulius q̄ niger & q̄n apparuerit ſignificabit mortalitatem multā. Et illa quæ dicitur roſa eſt magna & rotunda & habet faciem ad modum hominis & color eius eſt ut color argenti cum auro mixti quæ quando apparuerint ſignificat mortem regum & diuitum & mutabuntur res mundane & uenient & ſuccedent illis melio res. Et illa quæ dicit uern eſt horibilis aſpectu uadit q̄ prope ſolem & ſignificat mortalitates regu; & diuitum. Et quæ partica dicitur habet groſſū radium quæ ſi coniuncta fuerit mercurio morientur iuuenes & ſapientes. Si cum luna morietur pplus. Si cum ſaturno erit mortalitas grauior. Si cū marte erit mortalitas per gladium. Si autē cū Ioue fuerit quicq̄ ipſa ſignificabit ī regib⁹ & diuitib⁹ apparebit hæc haly ibidem. Et dicit haly ſup cap. 9. 2. quadripartiti ptolemei q̄ licet ſignalium predictorum uel ſtellæ comatæ uel partica uel imperfect⁹ equus & ſimilia accidentia multa facit: ſicut ſūt pluuie quæ ſi multa fuerit nocet animalibus & plantis & facit fames & mortalitates: ſed ſi fuerit tempera te proficiunt plantis & animalibus & cauſant ſalutem & firmamentum in animalibus hic haly ibidem. Et dicit albu. 5. de coniūctionib⁹ magis diffe rētia ultima. Si apparuerit aliq̄ ſtella comata ī arie te ſignificat dolores oculorum & mortē boum & deſtructionem magnatum. Et ſi apparuerit cometa in tauro ſignificat in hominibus mortalitates & dolores ſiccos ſicut ſcabiem & pruritum & mortē boum. Et ſi fuerit apparitio eius ex parte orientis & ſol fuerit equidiſtans ſigno tauri ſignificat bubones in hominibus multum durabiles cū multis egritudinibus in. 4. eſtiuali & cum nimia mortalitate. Et ſi apparuerit cometa in geminis accident multæ egritudines & mortalitates & accidet mors puerorum aborſus in pregnatarū & mors auiū. Et ſi apparuerit cometa in cancro ſignificat mortē ſubitaneam. Et ſi apparuerit cometa in leone ſignificat mortem nobilium & accident hominibus ſtranguria. i. nō poſſe mingere & dolor uētris. Et ſi apparuerit a parte occidentis ſignificat egritudines multas & ſi apparuerit cometa ī uirgine īcurrēt homines multos dolores & tremores febrium & mulieres incurrent uentoſitates & multa ulcera & puſtulas & erunt multi aborſus impregnatarum & ſi apparuerit cometa in libra ſignificat mortem quorūdam regum a parte occidentis & multam mortē in principibus & nobilibus. Et ſi apparuerit a parte occidentis & ſol fuerit in equidiſtantia libre ſignificat mortem quorundam regum. Et ſi apparuerit in ſcorpione ſignificat in hominibus dolores teſticulorum & ueſice & coſtarum & conſequenter mulieres cauſa part⁹ horribilia. Et ſi apparuerit cometa in ſagittario ſignificat mortem quorundam nobilium: & ſi apparuerit a parte oriētis & ſol fuerit i ſagictario ſignificat mortem regum & fortitudinem infirmitatum. Et ſi apparuerit a parte occidentis ſignificat aborſum mulierum impregnatarū. Et ſi apparuerit cōeta ī capricorno ſignificat mortem iuſtorum. Et ſi apparuerit cometa in aquario ſignificat mortē regis in parte orientis & nimiam mortem in hominbi⁹ & bubones & lepram. Et ſi

apparuit cometa in ſigno piſcium ſignificat mor/
tem alicuius plebis. Et ſi apparuerit in parte occidē
tis ſignificat bubones & mortem cadere in plurib⁹
climatibus & præcipue in occidēte: hæc albu. ibidē
Et dicit albuma. in libro de floribus capitulo ultīo.
In quocūq; ſigno apparuerit aliq̄ cometa ſi appa/
ruerit a parte orientis erit uelocius operi eius. Et ſi
apparuerit a parte occidentis erit tardius operi ei⁹
Et dicit haly habenragel libro. 8. capitulo nltimo
quando aliqua ſtella cadit ab ariete & dimittit ſuū
ſignale morietᵉ rex xp̄iāoꝝ. Et ſi fuerit iſte caſus de
tauro erit mortalitas in terra babilonie. Et ſi ceci/
derit de geminis morietur rex ægypti & erunt mor
talitates & infirmitates in terra perſiæ. Et ſi ceci/
derit in leone morietur rex. Et ſi ceciderit de ſagi/
ctario erunt mortalitates ī terra babilonie & in ter
ra chaldal. erunt epidimie & ibidem morietur rex
Et ſi ceciderit de piſcib⁹ ſignificat ſaluationes mltas
hæc haly habenragel ibidē. Et dicit auice. 4. canōis
tractatu. 4. capitulo. 3. q̄ de illis quæ ſignificant pe
ſtilentiā de rebus quæ currūt curſu cauſarū eſt ut mltiplicentur roion & ſuhub & ſtelle comate in prin/
cipio autūni. Nam indicant peſtilentiā indicatiōe
cauſæ. Roron uero ē illud q̄d aere apparet ut ſtella
cadens ſcilicet quæ eſt cum motu ut ſuhub. i. q̄ radi
us qui eſt ut ignis ſtans in aere. Item dicit auice. ubi
ſupra q̄ quādo multiplicatᵉ auſter & ſubſolan⁹ die
bus. Et quotiens uideris turbitatem aeris & nebu/
loſitatē eius & extimaueris pluuiam & inueneris
uacuum ſiccum & non pluat tunc ſcias q̄ comple/
xio hyemis eſt corrupta. Peſtilentiam aūt æſtiuam
maligną & malam ſignificat paucitas pluuiæ ī uere
cum frigore. Deinde multiplicatur auſter & cōtur
batur aliquot diebus aer: deide clarificatur aer poſt
ebdomada. 5. ut ſupra & accidit frigus in nocte &
prefocatio & conturbatio & caliditas tunc iam ue
nit peſtilentia & expectantur febres peſtilentiales
& uariole & ſimilia. Et ſimiliter quando eſtas non
eſt uehementis caloris ſed eſt calida & humida &
eſt uehementis conturbationis habens matutina
alterata & iā preterierunt ī autūno ſuhub & ignes
& huius erit ſignum peſtilentie & aliorum ſimili/
ter morborū peſtilentialium. Et ſimiliter quando
uideris aerem alterari uno die multis uicibus & cla
rificatur aer die aliquo & oritur ſol clarus & con/
turbatur aer die aliquo & oritur in uelaminibus ne
bulæ quæ eſt ut puluis & cū modo eſt calor & mo/
do frigus & iterū modo calor & modo frigus ſiue
in eodem die ſiue in multis diebus tūc iudica q̄ pe/
ſtilētia accidet hæc oīa patet ſcd̄m auice. ubi ſupra.
Et cōcordat bernardus de gordon. cū eo ī ſuo lib.
q̄ ititulatᵉ liliū mediciæ. ca. 1. Et dicit yſach libro. 4.
de febribus cap. de peſtilentia q̄ antiqui concorda
ti ſunt & maxime hipoc. q̄ ſi in. 4. anni temporib⁹
aer corrūpitur fiunt illo anno peſtilētiæ. Et ſi uenti
in tribus mēſibus hyemis decēbri ſcilicet ianuario
& februario perflant & puluis in aere augmenta/
tur & aeris complexio in ſiccitatem mutatur ſine
pluuia & dies in qualitate uerſantur ut ſi una dies i
ſit calida & alia frigida hæc ſūt peſſima ſigna: ī hie
me uere autem pluuiali & turbido cuius turbatio
non diſſoluitur niſi in. 4. aut 5. aut. 6. die raro fiunt
febres ex humoribus. Sed plurime naſcuntur uario
le & puſtule & plurime oriuntur mortales peſtilen
tie. Multa autem alia ſigna pronoſtica peſtilentie
& epidimiarū & aeris corruptione ſumpta ex mu
tatiōib⁹ tēporū ſcd̄m ſniam hypocra. ariſ. & auic.
& alioꝝ & ponunᵗ prius in cap. primo huius di/
ſtinctionis quas te oportet hic conſiderare: & ideo
non oportet illa ponere hic in iſto capitu. Et dicit
auicen. ubi ſupra q̄ ſigna peſtilentie quæ ſunt ſecū/
dum ſenecā ſocietatis cauſe ſunt iſta ſcilicet ut uide/
as ranas rana mltiplicari & ut uideas mures & aīa
lia quæ habitant ſub terra fugere ad ſuperficiē ter/
ræ & exire manifeſte. Et ut uideas animalia maxie
uere & aues ſecundū gordo. fugere ex nidis ſuis &
ire ab eis: & fortaſſe dimittunt oua ſua: hæc omnia
ſecundū auicen. & gordon. ubi ſupra peſtilentiam
ſignificant. Item terremotus frequenter eſt ſignum
peſtilentie. Nam dicit albert. 3. metheoroꝝ tracta
tu. 3. cap. 15. q̄ peſtilentia frequenter ſequitur terre/
motū & præcipue peſtilentia omniū & animaliuꝫ
ſumentiū cibum prope terrā per os: qualiter autem
& per quā cauſam de hoc fiat dictū eſt prius in cap.
primo huius diſtinctionis. Itē ut coīter cariſtia āno
ne ſignum eſt peſtilentie & epidimiaꝝ. Nā ut cōi/
ter in tempore cariſtie corrumpuntur ſegetes & fru
ctus terræ & hoc non poteſt eſſe ſine corruptione
aeris. Vnde contingit frequeuter peſtilentiam oriri
& preter hoc in tēpore cariſtie homines comedūt
cibaria mala ex quibus generātur epidimiæ & mul
tæ infirmitates male in coꝝ corporibus & morbi.
Et per conſequens cariſtia magna annone ſicut di/
cit haly. 2. quadripartiti ca. decimo. ſignum peſtilē
tie & epidimiarū Hæc aūt ad præſens ſufficiāt pro
ſignis pronoſticis peſtilentie cū his quæ dicta ſunt
prius in primo cap. huius diſtinctionis.

Capm. 5. de preſeruatione & cura peſtilētie & epi dimie & coruſcatione areis.

℘ Oſitis ſignis pronoſticis peſtilentie
& epidimiarū & corruptiōes aeris
R eſtat loqui de preſeruatione & cu
ra a febribus & morbis peſtilētiali/
bus ſcd̄m medicorum auctoritates.

Dicit. n. auicen. 4. canon. tractatu. 4. cap. 4. & 5. q̄
oportet ut infrigides domos eoꝝ qui patiūtur fe/
bres peſtilētiales ut. ſ. uallet fructibus & odorifere
frigidis & extremitatib⁹ arboꝝ frigidaꝝ & irora
tiōib⁹ ſūptis ex fructib⁹ odoriferis frigidis & rore
tur domus eoꝝ oī die aliquotiēs & ꝓprie cū aqua
roſacea cāphora & ſalicibus. Itē oportet ut rectifi
ces eoꝝ aera admiſtrādo eis frigida & ut fiat aer bo
ni odoris & ꝓhibeatᵉ putredo ꝑ aliq̄s medicias. Et
dicit raſis 10. almāſoris. ca. 6. q̄ dom⁹ ī q̄b⁹ ſūt mo

raturi qui febres pestilentiales patiũtur frigidæ sint & uentosæ & ex aqua & aceto rorent. Patiẽtes uero herbas frigidas & bene redolentes olfaciát. Trociſſe quoq; de camphora cum rob de cictri quotidie eis dentur. & pectoribus eorũ emplastrũ ex sãdalis & aqua rosacea & camphora superponatur. Sitq; eorũ usus omĩ aliarũ rerũ salicis & uitis & matianorũ & omniũ aliarũ rerũ ĩ quibus est frigiditas & stipticitas plene & ex sandalis camphora subfumigetur & ex aqua rosacea multotiens in die rorẽtur: hæc rasis. Quod autẽ camphora ualeat contra febres & egritudies pestilẽtiales p; sc̃m haly. tertio tegni galieni canone. 196. ubi dicit se ipsum fore expertũ camphorá esse medicinã facientẽ euadere ex putredine hũorũ. Et dicit ipse pp hoc ego dedi ipsam in potu in egritudinibus pestilentiarũ & ĩ febribus putridis hæc haly. Et dicit rasis. 4. almãsoris cap. de mortalitate & cautela eius q; mortalitas in plurimũ in fine estatis & in autuno accidere solet. quapropter si in estatis medietate euenerint pluuie: nubes quoq; & pluuiarũ multitudo nocte & die permanserit & meridionales uenti multi perflauerint uel aer etiam ita quietus fuerit q; non moueat & cum hoc & meridionalis uẽtus turbidus existat a carne & uino & confectionibus de melitis & a fructibus recentibus & dulcibus & a balneo & a uacro aquæ calidæ oĩo abstinendum erit: in omni aũt comestiõe de aceto comedendũ: & utendũ erit & omnia in quibus acetum ponit comedẽda erũt de rob quoq; fructuum ualde acetosorũ & pontico rũ sicut de rob succi uuæ acerbæ & succi ribes & granatorũ acetosorũ & malorũ acetosorũ ac succi sumach. Et rob acetositatis citri sumẽda erunt similiter aceti multa quantitas bibenda erit sæpe: q; si magna necessitas carnẽ comedere cogat galis perdices masculini sexus edos quoq; & uitulos cũ aceto & uuæ acerbæ succo sumat in his similibus conditi nec non hares & huben & muror edi debent. Si aũt in corpore sanguinis aliqua appareat motõ minuatur absq; mora. Mansiones autem in quibus est sedẽdũ frigide sint: quarũ porte foramina a parte septentrionis sint aperta & sic euadent aeris pestiferi dispositiões: uariolas ac morbillos habẽtes nec nõ & febrẽ. sic euadũt si hoc regimie uoluerit uti: ppea cũ talis tp̃ris dispositio fuerit infantes & iuuenes & corpora habentes grossa & colerã rubeã plus aliis custodiendi erunt. Quando aũt in fine estatis multus fuerit calor. Autũnus quoq; ualde siccus & multũ pluuerilẽtus extiterit & frigus & pluuia uenire tardauerit. Mansiones tũc in frigidandæ & humectandæ sunt de pannis grossis de canabo & lino aqua aspersis & appensis & aq̃ in pauimento domus rorande erũt a labore quoq; & coitu solicitudine abstinẽdũ erit. Corpus aqua calida lauandũ est & aqua nimis in potu sumenda similia quoq; cocta in mane cũ multa aqua & pauco ẓucaro bibẽda erit & aqua in niue infrigidata a dulcibus uero & calefacientibus & a uino nisi multa tẽperatũ fuerit aqua cauendũ ẽ. De citrulis cucumerib9 aũt & cucurbitis & portulacis & his similib9 multũ erit comedendũ. sũmopereq; cauendũ ne in sole sedeatur neq; ieiunet neq; comestio tardetur. Sitis ẽt nullomodo tolleranda ẽ. Si quis uero in meridie dormire uoluerit in locis quiescat frigidis. Nutriẽtia quoq; edat quæ diximus. Pisces uero si comedtre uoluerit super carbones assatos eos comedat: uuas quoq; in quibus est acetositas comedat. In tali uero tempore singulis diebus aquam bibere ordei multũ confert & p̃cipue corpora calida & sicca habentibus. bi. n. hoc regimine pre omnibus aliis indigent: & per hoc etiã ẽ possibile febres acutas in tali tempore euadere. Quando aũt in nocte mĩte apparuerit aeris apparitiões corruscationibus similes & aeris color ietericie similis: uẽti quoq; flauerit primo quorũ aduentu multi homines & animalia egrotant: in nocte quoq; si uideant ĩ aere radii splẽdẽtes egrotantes cito mortẽ incurrũt: aer etiã difficulter attrahitur & ora egrotantiũ fetidũ emittunt odorẽ. Ipsi quoq; infirmi multũ angustiãtur & ardorem habent magnũ & sitim patiuntur uehementem & ipsorũ infrigidantur infirmitates & uomunt & egerũt humores fetidos: & quando talia adsunt fructus & olera quæ in tali nascuntur tempore sunt dimitenda & aqua quæ insuperficie terræ manifesta est bibenda nõ ẽ & aer calidus frigidus est. Dom9 preterea q̃diu aqua & aceto mixtis irroranda est. Et si cũ h9mõi ĩ aere odores fetidi & putridi sint interficiunt hoĩes cum sandalis. & camphora sũt suffumigandæ & aqua rosacæ irrorãdæ domus etiã cũ costo & thuræ & storace & butimẽ & camphora & sandal. suffumigari debẽt. Nutriẽtia quoq; sint acetũ & lentes sumac & silĩa & succus uuæ acerbe: acetũ quoq; cũ aqua temperatũ bibendũ est uinum dimitendũ. In hac quoq; dispositione sumere in potu unũ de trociscis camphore. sæpe confert: etiã ẽ cũ aqua niuis bibenda & aquæ bluitiõis frigide utendũ est. Vnus preterea antiquorum phisicorũ dixit & iste fuit paulus & dixit hoc ruffo q; si duæ partes aloes sumantur & croci oriẽtalis mirre uniuscuiusq; uncia & detur ex eis in principio mortalitatis cuiq; põdere. i2. abarach. i. pondus trium granorũ ordei singulis diebus ut est aut cũ uino tẽpato cũ aqua maximũ affert remediũ dixit enim ille se hic neminem uidisse hanc medicinã in principio mortalitatis habentẽ qui nõ euaserit: hæc rasis. Et hanc etiã medicinã ponit auero. 6. colliget capi. ultimo. Et similiter Auicena. 4. canoñ. tractatu. 4. ubi supra prout posterius dicetur ĩ hoc capitulo. Et anno xp̃t. i348. in tempore. s. maxime mortalitatis pitissimi medici ĩ oxoniá hãc maximẽ appbabãt medicinã ĩter alias tñ ad reprimẽdũ maliciã ip̃ius aloe aliq̃ alia addiderunt. Receperũt enim aloe mirra. ẓi. cinamomi. ẓ. tres troci gario filorũ macis ligni aloes masticis ana dragmam semis: fecerunt q; puluerem q; sumpserunt de eo omni die ĩ principio mortalitatis põd9 duarũ dragmã.

deum & cum modico uini aqua mixti multū pro/
fuit. Vnde & hanc medicinā nota diligenter qđ ꝑ
batur. Et dicit rasis ubi supra ꝙ Galienus dixit ꝙ
bonluar cum aceto & aqua bibitum huic disposi/
tioni conueniens ē & tyriaca uiperarum eidem ual
de congruit. Confert etiam i temperie aeris putre
facti suffumigatio cum costo & turæ & storace &
& xiloaloes & bunch. i. nodus in ramo uel in stipi
te mirti & sandalis & cāfora & mirra hæc rasis ibi
dem. Et cap. immediate precedēte. ſ. de cautela egri
tudinum traseuntium dicit ꝙ terra i qua antrax &
mortalitas fuerit fugienda est q̄ si quis fugere non
poterit & fuerit mansio in locis in quibus ista fue/
rint in loco altiori morari debet & locum qui sup
ē uento infirmi eligere debet locus uero dicitur sup
esse uento infirmi per quem uentus transit ad infir
mum. Egritudines uero quæ de uno ad alium tran
seūt sicut lepra scabies ptisis & febris. Ex qua seqt̄
mortalitas quæ tūc accidunt cū aliq̄ in mansioni/
bus augustis cū oībus ista patiētibus uel sup uento
eoꝝ sedēti. Egritndo ēt oculoꝝ de uno ad aliū si i/
tuitus fuerit cū transit: pustule quoq; ad aliū transe
unt. Et insup sūmope obseruādū ē ut ab oībus egri
tudinibus malū hntibus odoreꝫ sani elongētur: &
supra uentū sedeāt hæc rasis ibidē. Et dicit haly li.
.6. de regali dispositióe cap. 30. ꝙ oportet cedere in
loco & a regimine in q̄bus cōtingunt putredines
quæ sunt cāe pestilentiaꝝ si possibile ē ꝙ non sit ha
bitatio sup uentos q̄ per eas transeūt putredies: &
sic sit habitatio aut i subterraneis parui hūoris: aut
in domibus in quas nō trāsit aer mult⁹ & riges ace
to sunt aeres & mixto & odorifere frigidis uapo
ribus iocūdis ut sandala camphora & hui⁹i & mlt̄
tiplica odores frigidos & iocūdos. Et in eodē ca.
30. esse principiū dicit haly utatur requie q̄ patiť
pestilētias morbos in domibus frigidis & ꝑpe de
cursus aquaꝝ in habitaculis altis oppositis ꝙ aqui
loni sternatur domus rosis & aliis odoriferis frigi
dis: euaporeť domus cāphora & ifrigetur aqua ace
to mixta. Et dicit auenzoar in libro chair medicīa/
rū uersus finem ubi loquiť de epidimiis ꝙ domus
palaciate melioris habitudis sunt in isto casu q̄ do
mus teraneæ & iube ꝙ sternētur in domo res odo
rifere & frigide sicut mirra & suffumigetur dom⁹
& roretur cū aceto forti: sint q; fenestre dom⁹ apte
uērsus septentrionē q̄a meridionales uēti nocēt in
isto cāu. Sic itaq; patet scd̄m sñiam haly & auenzo
ar cuiusmōi erūt habitacula eoꝝ qui patiūtur mor
bos pestilētiales & q̄ uoluerint perseruari ab eis &
qualiter eoꝝ habitacula erūt ꝑparata. Nunc dicen
dū ē de eoꝝ dieta & eoꝝ cura scd̄m sñiam Auice/
ne rasis auēzoar & haly & alioꝝ: Dicit itaq; auicē
na ubi supra. sint cibi eoꝝ qui huiusmodi infirmi/
tates patiuntur ex accetosis desiccatis & sint paucæ
quantitatis. Cibi nanq; eoꝝ sunt mali in tēpore pe
stis quare nocet eoꝝ multitudo inquantū fit addi/
tio & nocet iterū inquantū sint mali & oportet ut
extrahantur a corpore humores superflui & incli/
netur regimen eius ad exsiccationē oīno & ex mi/
noratione cibi nisi in exercitio oportet ut non ad/
ministretur ei neq; balneū neq; uinū neq; tolleretur
sitis & rectificetur aer & declinet cibus ad accetosa
& minoretur ex eo & sit caro eius decocta in aceto
sis & oportet ut utatur eis quæ prohibent putredi/
nē & de illis quibus ex ea fit euasio ē administratio
tyriacæ cū bono regimine. Et de medicamine facto
ex aloe & croco & mirra sumatur oī die circiter. 3.
q̄n ē adiuuam̄tū: hæc auicē. Et dicit rasis ubi supra
ꝙ i hac febre directe incedendū ē aquā frigidā dan
do & rob de fructibus acetosis: & fit hoc quæ ex ge
neratis & ex succo uuæ acerbæ & ex piris & macea
nis citrinis uel citri acetositate: q̄ si nullū istoꝝ ha/
beatur acetū cū aqua ægris dandū est & lac acetosū
cū farina ordei atq; lac ualde acetosū ex quo nutri/
antur hac. Præterea laborantes passione aliquid co
medere sunt cogendi. Plurēs enim eorū nihil sume
re uolunt herbas frigidas & bene redolentes olefa/
ciāt: trociſci quoq; de cāphora cū rob de cicere quo
tidie dētur & pectorib⁹ eoꝝ emplastꝝ ex sādalis &
camphora & aqua rosacea superponatur: hæc ille.
Et dicit auenzoar ubi supra ꝙ subtiliatio cibi ē uti/
lis in isto casu & sit panis de bona farina & bñ fer/
mentatus in quo appositū sit tēpore confectionis
parū de aceto: a carnibus autē uniuersis se abstineāt
ubi contingit corruptio aeris circundat: hæc ille.
Et dicit hali eodē libro. 6. de regali dispositione eo
dē cap. 30. ꝙ diligenter debes considerare si euent⁹
infirmitatū & passionū prædictarū ē a passiōe mu
tatione aeris & cautela erit usu regiminis ex cōtra/
riis complexioni aeris in isto tempore tā in cibis q̄
in medicaminib⁹ prodest etiā euacuare humore ae
ris complexioni consonū eo tempore & amputare
naturā eius. Si aūt aduentus eius est de corruptione
aeris & alteratione substātiæ eius quoniā huiusmo
di habitudo accidit aeri scd̄m maiorē partē ex ex/
cessu caloris & humiditatis oportet esse cautelā ab
incursu harū infirmitatū primo de flebotomia de
hinc ex laxatiuo & huius est purgare superfluitatē
calidā. Deinceps utatur regimine refrigerāte & de
siccante caueat obuiare aeri calido & uenenoso &
occupari in sole utatur balneo aquæ dulcis frigidæ:
desinat repletio ciboꝝ: famē & sitim non tolleret:
caueat carnes ambulantiū magnorū animaliū gene
rantes pessimos chimos. Et si pestis incūbit eo tem
pore alicui ambulantiū animaliū carnes illius spēi:
omnino fugiat & continens. sic circa carnes auium
tantū ut sunt pulli gallinæ & huiusmodi utantur in
liguminibus herbis refrigidantibus utetur uinum
in cuius loco sumatur robum pomorum & huius/
modi. Plurimi autem timent aduentum pestilen/
tiæ quorum complexio calida & humida ut sunt
pueri adolescentes: quare oportet eos multiplica/
re sanguinis minutionē & augere usum eoꝝ qui re
frigerant & desiccant: caueant & oīo regimen ca/
lefaciēs & humectans. Fiunt aūt pestilentiales mor
bi plurimi q̄n est autūnus nimie siccitatis paꝝ bñs

pluuiarū statim post estatē magni caloris: ut sūt febres colice: quare necesse est petendū usum regimis refrigerantis & humectantis. Multis etiā temporibus fiūt morbi frigidi fleumatici ut appoplexia & hūi quare oportet uti regimine calefacienti & desiccanti: hæc haly ibidem. Et dicit gordoñ. libro. i lilie medicine cap. 10. q̄ p̄seruari possumus a pestilentia si tempus est frigidum odorādo muscū & lignū aloes & storacē & silia aromatica siue comedendo siue odorando. Et si tps est clarū conuenit q̄ fiat in aromaticis frigidis sicut sandal. rosis camphora & huiūi. unde & ipse gordon. ponit hāc curam. s. q̄ rectificet iuxta tp̄m naturas ifrigidando in estate cum foliis salicis & cānaꝫ uitis albe & cucurbitaꝫ cuꝫ multitudine aquæ frigidæ & aceti & aquæ rosatiæ. Et odoret camphorā rosam sandala & oia acetosa competunt sicut est lac acetosum & herba acetosa quæ dicitur acedula malum granatū & succus uuæ acerbæ & acetositas citri & uitet uniuersaliter repletio cibi & potus & coitus uniuersaliter debent uitari tpe pestilētie. Si aūt egritudo fuerit sanguinea fiat flobotomia. Si colerica digerat materia & curet sicut decet & ita de aliis humoribus: hæc gordon. Ex p̄dictis ergo potest recolligi q̄ si pestilentia fuerit calida istis debet uti odorando uel comedēdo camphora. scilicet rosis sandalis etiam oībus uenifar quæ dicitur oībus anglice uatidili & similibus frigidis aromaticis quæ prius ponūt. Aer etiā debet securari ut predictū est sternendo domū & oēm locum suum cum foliis salicis & foliis uitis albæ & cum foliis lactuce & rosarum & cl'ium foliorꝫ predictorꝫ cum multitudine aquæ frigidæ & aceti & tunc ualent oia acetosa sicut est lac acetosum & a cedula & malagranata & alia consimilia quæ ponuntur prius. Lapides etiā ualentes i pestilentia calida sunt isti margaritæ iacinta saphirus smaragdus corallus albus & rubeus & alii cōsimiles & cū istis debent aliqua frigida aromata miscerī. Sed in pestilentia frigida ualent ista muscū lignum aloes ambra gariofili nux muscata & storax calamita cinamomū os de corde cerui et multa cō similia. Ex istis potest uti odorando & comedēdo cum quibusdam aliis calidis aromaticis. Valentia aūt composita in utraq; causa sūt hæc. Vinū odoriferū tyriaca mitridatum potio muscata leticia galieni diābra dimargaratō alipta muscata & alia cō similia. Et ille medicine quæ prius ponebāt scd̄m rasim & alios medicos oxome quæ fiūt ex mirre & aloe & aliis p̄dictis ualent in utraq; causa. Et sit dieta sua & eius habitatio sicut prius dictū est. & isto mō fit p̄seruatio & cura a morbis pēstilentialibus Et haly libro. 6. de regali dispositione ca. 30. ponit p̄seruationem a morbis pestilentialibus transeuntibus seu cōtagiosis ut ē lepra scabies ptisis obtalmia uariola & similia qñ huiūi morbi transeunt in eum qui cohitat patienti non oportet aliquid cū eis cōmorari nec cohitare in domo una. sed longe fiat habitatio ab eis ad locum quæ sunt supra uentum per illos flantem: hoc quoq; modo oportet regi illumqui pestilentiales uult uitare morbos ut superi⁹ dictum ē: atq; hec ē collectō regiminis utilis illi cui est animus a pestilētialibus morbis & transeuntib⁹ & contagiosis preseruari. Et finitur hæc distinctio de pestilentia & epidimiis & corruptione aeris.

¶ Incipit distinctio decima de caristia & uilitate annone. & continet quattuor capitula.

Cap. primū de generatione caristiæ.

POstq̄ locutum est de pestilētia & corruptiōe aeris eo q̄ tā caristia q̄ pestilētia ex aeris corruptione prouenit.

¶ In hoc aūt cap. primo dicendū est de generatiōe caristie p̄ quo est sciendum q̄ caristia duplex est. s. generalis & p̄ticularis. Et utraq; ēt subdiuidit q̄a q̄dā attēditur penes locū & q̄dā penes spēm ipsius ānone. Caristia aūt generalis scd̄z locū & scd̄m annonā ē qñ p̄ totam regionē magnam uel per totum unum clima tāta est ānone penuria quasi in qualibet specie annone & precipue in specie frumenti q̄ q̄; plurimi in illa regione uel in illis regionibus pre fame nimia moriuntur. Caristia uero particularis scd̄m locum & scd̄m annonam est qñ i una parte unius regiōis deficit solum unica species ānone & maxīe ēt in alia specie alia a specie frumenti. Et notandum q̄ caristia ānone q̄cūq; in his regionibus septētrionalib⁹ ut cōiter ñ p̄uēit nisi aliqb⁹ istaꝫ qnq; cāꝫ .s. ex defectu culture aut ex nimia frigiditate aut ex nimia siccitate aut ex nimia hūiditate aut ex abductōe uictualiū ab illis regiōib⁹: & p̄ter has qnq; cās cōtingit aliqñ in q̄busdam partibus caristia ex rōe quadā consumptiuo: i quibusdam a uento magno quæ annonam ante ueram maturitatem eradicat. Defectus aūt in aratura aut est quia terra nō aratur q̄tū deberet aut quia aratura ex tpe destruitur. Per frigiditatē quoq; cātur caristia. Si enim in hyeme fiunt gelu multum excessiuum diu durans cum uēto magno nulla existente niue uel modica neq; prata neq; campi seminata erūt isto anno fertiles ut solebant si tanem illud gelu sit excessiuum tam durans sit cum niue magna ab initio multominus erit taliū destructiuū. Et notandum q̄ gelu in uere contrariatur oībus seminibns tunc seminatis & ex absentia caloris etiam in estate unum maturitatis āno ne multos prolongatur Vnde per illam causam & propter magnam penuriam annone quæ tunc accidet in illa parte anni ut cōmuniter est maior caristia annone scilicet in iunio iulii & augusto: tamen ex aliis causis circunscriptis bis quæ ex ni/

una humiditate proueniunt fames notabiles nō ti
mētur Siccitas etiam ut dicunt yconomi nō nocet
frumento.sed ordeo fabis & pratis Fabæ enim &
ordeum non crescunt nisi post seminationem sua;
aliqualē hūiditatē hūerint.Et quia fames notabil' i
aliquo loco nō stat cū copia fruměti i eodem loco
quā quidē copiam dici stumaco in istis regionibus
non impedit siccitas:ideo ex siccitate fames nota/
bilis in istis regionib⁹ raro uel nunquam causatur:
Hūiditas aūt excessiua cōiter est cā i istis regiōib⁹
magne famis & p cōsequs magne caristie frumenti
sine qua fames magna nō accidit: unde uidēdū est
quot & i qb⁹mōis hūiditas fruměti caristiā opať.
Et noātdū qꝑ .io. mōis hūiditas agit ad caristiā fru
měti Primo uidelicet qꝑ ipedit uēditiōis ualeāt deportare sed illa
cā per se nō est multū timēda:tn qa raro aut nunq̄
ob illam solam cām accidit, caristia & diu mansu/
ra tamē quia & si accidat ē signū caristie in pnti
est tn multotiēs cā per accidens maioris caristie i fu
turū. 2.agit humiditas ad frumenti caristia; quia
& si non noceat de facto creditur tn ab oībus hōi/
bus uel a pluribus qꝑ tāta hūiditas sine nocumento
notabili nō trāsibit. 3.hūiditas agit ad caristiā qa
si cū forti uenti de acciderit ipm frumētū primit &
inclinat.Sed ista cā sicut & prima nō est multū tn
da tū qa raro accidit tū qa non deprimit nisi in lo
cis ubi ē copia magna fruměti:tū qa ēt ut cōiter ñ
accidit talis ĩclinatio fruměti nisi i locis mōtuosis
& solū ad hoc ex altera pte montis sup quā flat uen
tus.Et dicit cōiter ab yconomis non oportet time
re de fame dū ualles fertiliores fuerint mōtibus.

4.agit hūiditas ad caristiā producēdo herbas no/
ciuas in fruměto:& hoc ꝑt duobus modis accidere
scil; rōe arature in hyeme uel rōe hūiditatis i niue
in estate uel in uere:qa si accidat primo modo nō ē
multū timendū qa per artificiū possūt hui⁹i herbe
auferri.Sed si accidat .2.mō magis timēdū est tū qa
ē malū ꝓnosticādū tū qa nūq̄ aut raro accidat hoc
absq; quecūq; .6.nocumētoꝝ &hūiditatis seqntiū

5.agit hūiditas ad frumenti caristiā in retardādo
ei⁹ maturitatē & ista est cā timēda: tū qa nocet ara
ture āni futuri:tū qa pe delationē ipius fruměti ma
turitatis eiusdē efficitur maior caristia: tū quia pp
frumentū post terminū naturalē sue maturitatis no
tabile retardamentū & i suis granis ē ipfectū & sua
grana a suis spicis nō faciliter sepant. Termin⁹ aūt
naturalis maturitatis ipi⁹ frumenti in quibusdā pti
bus citius est:in qbusdā partibus tardius iuxta con
suetudinē prie siue loci. 6.agit hūiditas ad frumen
ti caristiā quia ipedit ipm colligi & ista cā ē timēda
tū qa nocet araturæ futuri āni:tū pp delationē fru/
měti i autūno efficitur magna caristia:tū ēt quia si
per talē caristiā pululaucrit frumentū in suis follicu
lis:nulli dubiū est qn ex tota reddit quasi iperfectū
& iutile fere .7.agit hūiditas ad caristiā qa destruit
aratură Quare notandū qꝑ in oi pte āni nocet ex/
cessiua hūiditas : arature tn in quibusdā ptibus ma
gis & in quibusdā minus iuxta cōditionē prie siue
loci.Item pluuia notabil' in actu impedit i plurib⁹
locis dū durat ne aretur terra. 8.agit humiditas ad
fruměti caristiā ipediēdo ne in suo tpe debito semi
netur:pluuia enī magna in actu impedit ne semine
tur dū durat:& ēt pluuia excessiua iā tarde ꝓterita
retardat seiationē post p tps notabile. 9.agit hūi
ditas ad fruměti caristiā ꝓhibēdo ne ipm frumētū
oriatur uel ne ad q̄titatē debitā uel perfectionē cō
suerā deueniat uel in suffocādo cū post ortū:primū
aut horum facit plurimū excessiua statī post semia
tionē uel statim aut adueniens q̄titatē aut debitam
in stramine frumenti impedit quecūq; multum ex/
cessiua inter eius seminationem & completum au
gumentum in stramine suffocationem aut frumen/
ti post eius:ortum facit quecūq; humiditas multu;
excessiua in quacūq; parte anni inter ortum ipsius
frumenti & eius fere completum augmentum in
granis.Ei nota qꝑ frumentum ortum non suffocať
per humiditatem nisi eius radix per tempus notabi
le ī aquam totaliter emergatur. io.agit humiditas
ad frumenti caristiam impediendo ne floreat ut de
beret.Et est notandum qꝑ quecunq; pluuia notabil'
in tempore quo frumentum floret est ei nociuum
& durat tempus flo; quasi per mensem & incipit
in quibusdam partibus tardius & in quibusdam ci
tius.Et hæc causa inter omnia prius dicta est maxie
timenda tum quia citius nocet tū quia nocet magis
latenter:cito enim nocet propter teneritate; flo;
destruendo eos ne grana generētur quia flores ipis
granis multo facilius destruuntur . Latentius au/
tem nocet quia ante apparitionem florum si tem/
peries fuerit conueniens apparet frumentū sine ui/
tuperio deteriorari apparet quo ad uisu; per hui⁹i
pluuiam.Et iam in minimo frumento nō apparet
sed sciri potest ātēq̄ talis excessiua hūiditas in mul
to frumento nocuerit: per hoc qꝑ post q̄ grana fue
rit generata unaq̄q; spica pauciora grana retinet q̄
ut comuniter solebat q̄libet talis spica retineri in ta
li regione:ī ipsis spicis:etiam loca plurima inter.2.
grana uacua inueniri cōtingit:cuius loca in aliis tē
poribus solebant granis repleri ualet tunc ut alias
quod libet granum est alteri grano contiguum. un
de quelibet quasi spica sursu; erecta nō uidetur ma
gis uersus unam differentiā pōnis q̄ uersus aliam
declimare:cuius tamen contrarium uerum est cum
ipsæ spicæ solita granorum copia onerantur.Et ita
q̄ patet qualiter humiditas agit ad caristiam frumē
ti humiditas nimia & nocet siligini sicut & frumē
to sed ordeo nō tantum nec ita cito nocet sicut fru
mēto:fabæ aūt magis gaudent in maxima humidi
tate cum tū eorum radices non immergantur ex
toto.Quantum autem qꝑ agit ad caristiam ānonæ
est abductio uictualium ab aliqua regione uel ab
aliqua pria. Cum enim in aliquo loco fuerit ma/
gna penuria annonæ in aliqua ei⁹ spē quecūq; spés
fuerit & illi loco siue illi regiōi adiacet aq̄ magna
maria uel alia mediante q̄ annona abduci poterit

uel adduci illius regionis incole ꝑpter luerū ſuū q̄/ runt annonā in regione alia ubi maior fuerit copia dum tñ illa p̄dicta aqua illi adiaceat regioni. Vnde & in regione propria ſunt ipſi in coletā maioris ca riſtiæ in ſecta utilitas & in regione cui adiaceat talis aqua fine q̄ citius accidit cariſtia q̄ i aliis regionib⁹ dz ſed ut cōmūiter maxima cariſtia in iſta regione. Sic itaq; patet ex quibus cāis notabilib⁹ cariſtia an nonæ & indigna prouenit. Sed præter iſtas cās ca/ riſtiæ ānonæ p̄dictas ſūt & aliæ cāæ nō tantā cariſti am necita uſem faciens quæ una eſt ros cadens ſu per ſegetes eoſq; cōſumens. Dicit enī albert⁹ .2.me theoroꝝ circa princi. ꝙ ros generat᷑ i uapore quæ multū habet hūidi aerei & ſubtilis terreſtris ſicci & nō eleuatur ros niſi in tpe caumatis qui cū eleuat᷑ di gerit᷑ caliditate ſolis hūidū aereū & ꝑmiſcet᷑ ei for/ titer terreſtre ſiccū & poſtea frigore cōperato pin/ gueſcit hūidū aereū & cadit ros fluēs & uiſcoſus & uaſtilis ad mollis modū ſup herbas & ſegetes & fo lia arboꝝ: ſole aūt agēte ipſū euaporat hūidū & cō burit᷑ in eo terreſtre ſiccū & fit q̄ſi faria ſubtilis ſpar ſa ſup herbas ſegetes arbores fructus & folia & ſic/ cat ea & cōburat iducitq; ſerenitatē in eis & multis nocet omnibus ſi herbas ſup quas cecidit comeden/ ti: hæc albertus. Grando etiam ſi eius lapides ſint multi in numero & multum exceſſiui i q̄ntitate uio lētia nimia deſtruit quodcūq; genus ānonæ. ꝙ atti gerit. Dicit enī albert⁹ ubi ſupra ꝙ grādo cadēs nō ſolū deſtruit fructus quos inuenit ſed īpedit fertili/ tatē terræ in ſequēti āno & ea quæ ꝓcutit reddit in utilia in tm̄ ꝙ iumenta nō nutribiliter accipiūt tūc cibū & hoc eſt quia frigus multū eſt in grādine fri/ gus autē eſt quātitas mortifera & hæc uirtus manet in aqua quæ liquefacta in grādine humefacit terrā & īpedit fertilitatē eius & īfuſa fructibus extinguit in eis calidū naturale digerens hūidū nutrimentale fructuū terris crudū remanēs generat iumētis abo/ miationē. Gutta aūt magna pluuiæ cū ſit calida to tū facit oppoſitū eſt enī ipſa bonæ cōmixtionis cū aereo & ſubtilis terreſtris & hēt i ſe multū de calidi tate uapoꝝ. Ex quo fiat germinatio & optīe īfūdit terrā & ſi ledit alios fructus tenēs hoc nō facit niſi ex ui ꝓcuſſionis: hæc albertus. Et dicit᷑ ab hyconā/ mis ꝙ nix nūq̄ nocet frumēto nec aliis ſegetib⁹ ſed magis prodeſt eis a nimia frigiditate ꝓtegēdo. Et huic cōcordat albertus ubi ſupra dicēs ꝙ aquæ ni/ mis reſolute multū fecūndan terras & faciūt creſce/ re ſemina q̄ paulū paulati egrediēs tēpat in eis fri/ giditatē & fuerit bone cōmixtionis cū aereo terre/ ſtris. Quādoq; autē a uēto magnoq ſegetes añ uerā maturitatē eradicat cātur cariſtia aliqualis. ſed non multa ut dictū eſt. Aliqñ autē ſubmerſio ſegetū i ali quibus partib⁹ terræ iuuat ad cariſtiā. In quibuſdā enī terris quæ ſūt propinquæ littori maris uel ma/ gnaꝝ fluuiū accidit ſubmerſio omniū ſegetū & ſil̄r omniū uictualiū in eiſdē terris exiſtentiū ex nimia inundatiōe aquæ fluuialis ul̄ ex nimio curſu aquæ marinæ circūſtantis. Iſtæ autē terræ ultīæ poſitæ nō faciūt magnā cariſtiā ut cōmuniter ſed ſolū paruā mutare tū pñt ad magnā cariſtiā cū .5. cāis prius po ſitis uel cū aliqua eaꝝ. De fabis dicit᷑ uulgariter ꝙ quāto pl̄es ſūt tāto pauciores ꝑ uno de mō: & hoc eſt quia ut cōmuniter nō eſt magna copia eaꝝ in ā/ nis hūida exceſſiue & propter penuriā aliaꝝ ſpēꝝ ānonæ & ſūt ipſæ fabe tūc tēporis cariores. Et ſub noie fabaꝝ in ꝓpoſito cōtinent᷑ lētic̄læ piſe & oro bi & ſil̄ia & fame nigris gaudēt in maxima hūidita te dūtū eaꝝ radices nō immergant᷑ ex toto. Nulla enī ānone eſt ſpēs arboꝝ uel herbaꝝ nō cōſuetaꝝ creſcere i aquis. quæ diu creſcere pñt mō debito dū in aqua totaliter immergit᷑ eius radix. In aliquibus autē regionibus meridionalib⁹ frequēter accidit ca riſtia ānone ex locuſtis & aliis uermibus & anima libus uocuus deſtruētibus ſegetes. Sed hoc rari⁹ ac cidit in terris noſtris borealib⁹ eo ꝙ hoc prouenit ex nimio exceſſiuo calore & nimia ſiccitate & ma gna corruptione aeris quæ nō accidūt in iſtis regio nib⁹ noſtris exceſſiue ſicut i regiōib⁹ meridionalib⁹ Ei iō in terris noſtris nō eſt timendū de cariſtia ma gna ānonæ proueniēte ex cāis illis ſed magna cari/ ſtia prouenit hic ex hūiditate exceſſiua ſicut pri⁹ di ctū ē. Aliæ cāæ poſſēt adduci de cariſtia ānonæ ſed iſtæ iā dictæ ſufficiāt ad pñs. Vilitas autē ānonæ ꝑ uenit ut cōmuniter ex cāis oīo cōtrariis p̄dictis cau ſis.

¶ Capitulum ſecundum qualiter ſit pronoſtican/ dū de cariſtia: & uilitate ānonæ per orbes magnos & per ecclypſes luminariū.

Modo intendo ponere regulas par ticulares aſtrologiæ qualiter de ca riſtia & uilitate ānonæ eſt prono/ ſticandū. Et primo i hoc cap. quō per orbes magnos & per coniun/ ctiones magnas. & per eclipſes lu minariū. Pro quo ſciendū eſt hic ſicut in aliis diſtin ctionibus dictū eſt ꝙ oportet te primo ſcire initiū orbis magni in quo fueris & extrahere dominū ei⁹ iuxta doctrinā traditā in tractatu primo hui⁹ libr̄ dictinctiōe prima ca .4. Item oportet te ſcire ſueſti gare diuiſorē āni tui & ſignū ꝓfectionis orbis ma/ gni in quo fueris ac etiā gradū ꝓfectionis prout di/ ctū eſt ubi ſupra. Habito ergo dño orbis magni in quo fueris oportet te inueſtigare dominū coniun/ ctiōis magnæ & ſimiliter dominū eclipſis lunæ & ſolis. Si aliqua ipſaꝝ habuerit ſignificationē ſuper anno tuo per quo uolueris pronoſticare de cariſtia & uilitate ānonæ. Et ſcias dominia coniunctionis magnæ uel eclipſiū luminariū ꝑ ea q̄ tibi dixi in tra ctatu primo diſtinctionib⁹ ſecūda & tertia. ¶ Dico igitur ſecūm ſententiā ptole. 2⁹. quadripartiti ca. 8⁹. & ſil̄r ſecūm albu. 5. de coniunctionib⁹ magnis dif. prima. Saturnus cū fuerit dñs orbis magni aut dñs alicuius cōiunctionis magne aut alicuius eclipſis lu minariū; aut cū fuerit diuiſorē alicuius anni orbis

magni aut alicuius ãni de significatione cõiunctio/
nis magne uel eclipsis p̃cedentis & fuerit eius signi/
ficatio sup̃ terrã: accident in terrarꝫ fructibus dimi/
nutiones & detrimenta: quia calor in eis debilitat̃
ex saturno: & maxime accidet detrimenta in his q̃/
bus homines necessario indigẽt: erunt autẽ detrim̃
ta eorꝫ p̃ uermes qui generant̃ in oleribus & malis
fructibus uel per locustas. Et dicit albu. ubi supra q̃p
maxime erit detrimentũ in fructib9 qui traxerit ad
acetositatẽ. Et dicit ptole. q̃p erit detrimentũ in fru
ctibus & submersionibus & magnis pluuiis aut ex
magno frigore & similibus: ex quibus accidet ma/
gna fames seu caristia occasiõe cui9 multi hoies mo
rientur. Tamen scd̃m haly sup̃ isto ca. 8. scd̃i q̃dri/
partiti ptole. nõ iudices in re quæ nõ erit in suo tp̃e
Verbi gra. si significatio saturni accidat i tp̃e i quo
nõ sũt messes uel triticũ conuenit ut nõ iudices sup̃
triticũ nec super uuas in tp̃e non uuarꝫ scd̃m haly.
¶ Et scd̃m ptoleme. ubi supra & scd̃m albu. ubi
supra differentia. secunda. Iuppiter optinẽs domi
niũ significat habũdãtiã uictualiũ seu augmẽtũ rerꝫ
necessariarũ hoibus & fructus terræ augmẽtabunt̃
& erũt salubres & salubres erũt maris: nauigatões.
Et dicit ptole. & haly q̃p fructus terræ & oẽs res aliæ
p̃fectibiles erunt: nocentes uero minuent̃ quia oĩs
pl̃a q̃ñ uincit multiplicat res cõcordantes cũ eo &
suũ contrariũ destruit. Vnde saturnus crescere facit
oẽs res impedientes naturã humanã propter frigus
& superfluitatẽ hũorꝫ sicut ea hñt odorẽ & saporẽ
malũ & oẽs res cõtrarias sibi dãnat sicut ea quæ hñt
saporẽ & odorẽ bonũ. Iuppiter uero cõtrariũ oio
operat̃: hæc haly. ¶ Mars uero p̃dictũ obtinẽs do
miniũ scd̃m intentionẽ ptole. ubi supra & scd̃m al
bu. ubi supra dif. tertia si fuerit eius figure sup̃ terrã
in rebus ad usũ hominũ p̃tinentibus ut in aĩalibus
aut i terræ nascẽtib9 accidet dãnũ magnũ ualde erũt
q̃ fructuũ detrimenta p̃ inflamationes caumatisq̃
eos cõburẽs aut p̃ locustos uel anteq̃ hoies se iuuãt
de istis cadent p̃pter indignos uẽtos uel p̃ ignẽ ca/
dentẽ i horreis aut granarii cõburent̃. Sol uero p̃
dictũ obtinens dñiũ q̃ñq̃ significat caristiã ãnone
Dicit enĩ albu. 4. maioris itroductorii diff. sexta q̃p
antiq̃ assiĩauerunt cõiunctionẽ solis cũ planetis di
rectioni sue in locis in quibus sui caloris grauitate
aĩalia & seĩa purit. silr assiĩauerunt oppõnẽ suã ul/
tie remotioni a locis in quibus p̃ eius absentiã aĩalia
consũit & seĩa. Vnũquẽq̃ quartũ aspectũ assimilãt
locis in quibus partẽ aliã & seminũ in una p̃te ãni
cõsũit & in alio tp̃e ãni cõsumere desinit. Equalita
tem quoq̃ loci assiĩauerunt in quibus. s. nec calore
nec frigore i uno aliq̃d consũit: hunc silr modũ sex
tili atq̃ trio aspectu assiĩauerũt hæc albu. ibidẽ. Et
scd̃m albu. 5. de cõiũctionib9 magnis dif. tertia sol
p̃dictũ obtinens dñiũ annũ infructuosũ significat.
Itẽ scd̃m ptole. ubi supra & scd̃m albu. 5. de cõiũ
ctionib9 magnis differ. quarta. Venus cũ prædictũ
dñium obtinuerit & fuerit eius signifi. in aquis faci
et eas fecundas & erunt̃ nauigationes secure & erit
in mercimõiis magnũ lucrũ. Et scd̃m haly maxime
hoc erit i rebus suauib9 & aromaticis ut sũt spẽs bo
ne & odorifere & pãni & lapides precioſi. Et di/
cit ptole. q̃p animalia quibus utunt̃ homines & silr
res crescent & mltiplicabũt̃ & proficiẽt. Itẽ scd̃m
ptole. ubi supra & albu. ubi supra dif. 5. Mercurius
p̃dictũ obtinẽs dominiũ si fuerit ei9 significatio i ter
ra significat destructionẽ fructuũ cã cõbustionis &
uentorꝫ & mortalitatẽ & locustas. Luna uero cũ
p̃dictũ dominiũ optinuerit q̃ñ significat ãnõe cari
stiã propter eius superfluã humiditatẽ q̃p precise in
regionibus borealibus. s. in anglia & in scotia. Nã
scd̃m albu. 4. maioris introductorii dif. sexta luna
ceteris plãetis est hũidior & licet humiditas uitã &
uite durabilitatẽ significet si ipsa tñ superflua fuerit
impediet. Nã omne superfluũ impediens iudicatur
Et ulteri9 dicit albu. i eadẽ differẽtia q̃p luna pl9 cete
ris planetis humiditatẽ significat. Qua propter ni
miam humiditatem citius ceteris planetis a pl̃a qui
sibi cõplectitur corruptionẽ susc̃ipit. Et scd̃m al
bu. 5. de cõiunctionibus magnis dif. sexta luna pre
dictũ optinens dominiũ significat mortẽ & detri/
mentũ in bestiis quibus hoies utunt̃. Sic itaq̃ patet
q̃p luna p̃dictũ optinens dominiũ q̃ñq̃ significat ca
ristiã ãnone & uictualiũ & hoc p̃pter ei9 hũiditatẽ
superfluã & p̃cipue i terris nostris septẽtrionalibus
in quibus ẽ ipsa luna domina. Ex prædictis ergo
patet q̃p saturnus mars & mercurius p̃dictũ dñium
optinentes significãt caristiã anone & silr in quib9
casib9 sol & luna. Sed Iuppiter & uenus cũ p̃dictũ
dominiũ optinuerint significant uilitatẽ ãnone &
uictualiũ & terre fertilitatẽ ut p̃dictũ ẽ. ¶ Et scd̃z
albu. 5. de cõiũctionibus magnis dif. prima. Satur/
nus cũ p̃dictũ dominiũ optinuerit & fuerit in arie
te significat corruptionẽ aeris diminutionẽ uictua
liũ. Et si fuerit in tauro significat corruptionẽ mes/
siũ. Et si fuerit illic retrogradus significat diminu/
tionẽ reddituũ. Et si fuerit saturnus in libra p̃dictũ
optinens dominiũ significat paucitatẽ panis & ui/
ni. Et si fuerit in scorpione erũt multæ niues corru/
ptiones messes. Et si fuerit saturnus in sagictario &
retrogradus p̃dictũ optinens dominiũ significat ca
ristiã panis. Et si fuerit in capricorno significat cor
ruptionẽ agriculture & redditus hereditatũ p̃pter
multas aquas & hũiditates. Et si fuerit in aquario si
gnificat detrimentũ panis & uini. Et si fuerit satur/
nus ĩpiscibus p̃dictũ optinens dominiũ significat
paucos reddit9 & paucos fruct9. ¶ Et scd̃m albu.
ubi supra dif. scd̃a. Iuppiter i ariete p̃dictũ optinẽs
dominiũ significat augmẽtũ panis & plãtatiões ar
borꝫ & uinearꝫ. Et dicit haly i tractatu suo de exi
stentia plarꝫ subradiis solis q̃p. Iuppiter in ariete sta
tionari9 significat hũdãtiã fructuũ & feni. Et scd̃m
albu. ubi supra. Iuppiter i tauro p̃dictũ optinẽs do
miniũ significat multitudinẽ panis & uini cũ dimi
nutione arborꝫ. Et scd̃m haly ubi supra si fuerit.
Iuppiter matutinus siue oriẽtalis significat habun
dantiã fructuũ & pascue. Et scd̃m albu. Iuppiter

in geis significat augmentū panis & uini & p̄cipue in parte occidentis. Et forte erit diminuto messis. Et sc̄m haly ubi supra. Iuppiter in uirgine sub radiis significat habūdātiā reꝝ. Et sc̄m albu. ubi supra. Iuppiter i scorpione significat prosperitatē uineaꝝ & agriculturæ cū bona plantatione arboꝝ.

Et sc̄m albu. Iuppiter in piscibus predictū optinens dominiū significat q̄ pluuiæ corrūpent uineas & oliuas & arbores & messes. & si fuerit illic retrogradꝰ sigifi. malitiā reꝝ i se. ☾ Mars uero predictū optinens dominiū si fuerit i tauro sc̄m albu. significat ubi supra differētia tertia paucitatē uictus. Et sc̄m albu. mars in leone predictū optinens dn̄iū significat caristiā bestiaꝝ & panis & p̄cipue in oriēte. Et si fuerit mars in uirgine significat mltitudinē panis & uini. Et cū fuerit mars in scorpione significat uehemēs frigus i q̄rta autūnali hiemali & estiuali cū multa siccitate aeris & nocet hoc pani & uino & arboribus & messibus. Et si fuerit mars in sagictario multiplicatur frigus in q̄rta hiemali & sic existens erit corruptio ānone. s. panis & uini cū multis palmaꝝ plātatoib⁹. Et si fuerit mars in capricorno significat multos reddit⁹ hereditatū cū paucitate fructuū. Et si fuerit. Mars in aquario significat prosperā aeris cōmixtionē cū multitudine panis & uini & cū multo bono sed paucitatē eorūdē in ptib⁹ maritimoꝝ. Et sc̄z albu. ubi supra. Mars in piscib⁹ p̄dictū optinēs dominiū caristiā bestiaꝝ cū bona aeris cōmixtione. Et dicit albu in partib⁹ istis ubi supra i eadē differentia tertia q̄ sol p̄dictū dn̄iū optinēs significat ānū ifructuosū. ☾ Et sc̄m albu. ubi supra differentia quarta. Ven⁹ p̄dic. opti. dominiū si fuerit eius significatio sup speciē bestialē qua utūtur homines significat multiplicationē eoꝝ & eoꝝ pfectionē. Et si fuerit ei⁹ significatio sup elemētū terreū significat bonū esse seminū arboꝝ & fructuum. Et si fuerit eius significatio sup elementū aquaticū significat habūdātiā aquaꝝ & euasionē nauiū in mari. ☾ Mercurius uero p̄dictū optinens dominiū significat caristiā ānone⁊ ut dictū est. Et dicit albu. ubi supra differētia quinta. Mercurius si fuerit i ariete p̄dictū optinens dominiū significat paucitatē ānone. s. panis & uini. Et si fuerit in tauro significat destructionē ānone cū aquis multis. Et si fuerit in cācro significat frigiditatē aeris cū paucitate ānone & destructione fructuū & p̄cipue in occidēte. Et si fuerit in leone significat destructionē arboꝝ fructuū & seminū cū paucitate ānone. Et si fuerit i uirgine significabūt fortūæ bonā cōmixtionē aeris & multiplicationē ānone. Et si fuerit in libra significat paucitatē ānone cū humiditate aeris. Et si fuerit in sagictario significat paucitatē panis & habūdantiā uini. Et si fuerit i capricorno significat multū lac & mel cū mltitudīe ānone. ☾ Et sc̄m albu. ubi supra differētia sexta. Luna p̄dictū optinēs dominiū significat mortē bestiaꝝ quib⁹ hoīes utunt & q̄q; cōmiscet ei⁹ significatio cū significatiōe signi arietis ut. s. q̄n ē eq̄distās ei signi. diuiutionē ānone. Si fuerit in geis p̄dictū optinēs dominiū significat destructionē uini. Et si fuerit i cācro erit siccitas & fames in hoībus. Et si fuerit in leone significat multā nēditionē bestiaꝝ & magnū p̄ciū eoꝝ & prosperā dispositionē eaꝝ fructuū. Et si fuerit in uirgine significat salutē hominū & animaliū cū utilitate bestiaꝝ & multitudine pluuiaꝝ & ānone. Et si fuerit i sagictario significat detrimētū omniū aīaliū & p̄cipue auiū & detrimentū ānone & destruētur hereditatū reddit⁹. Et si fuerit in capricorno significat utilitatē ānonæ & prosperitatē potus & uictualiū. Et si fuerit in aquario significat mltitudinē locustaꝝ & nocumentū & redditus fructus arationis. Et si fuerit Luna i piscibus p̄dictū optinēs dominiū significat destructionē auiū & multitudinē pluuiaꝝ cū utilitate ānonæ: hæc albu. ibidē. ☾ Modo dicā tibi regulas particulares de caristia & utilitate ānonæ sūptas ex eleuationib⁹ plaꝝ sup alias i diuersis signis sc̄m sententiā albu. 6. de cōiunctionibus magnis. Et scito hic sicut in aliis distinctionib⁹ p̄cedentib⁹ huius tractat⁹ secūdi q̄ oēs regulæ sūptæ ex eleuationibus plaꝝ sup alios i ariete ponunt i differētia pria illi⁹. sexti libri albu. de coniunctionibus magnis: & regulæ sūpte ex eleuationib⁹ plaꝝ sup alios i tauro ponūt i differētia sc̄a illi⁹ lib. sexti: & sic cetera. Dicit itaq; albu. ubi supra q̄ saturn⁹ sup ioue in ariete significat siccitatē multā & mltitudinē ānonæ & messes. In tauro significat siccitatē aeris nimiā i plurib⁹ climatibus cū augmētatione messiū. In leone pauci⁊ tas pluuiaꝝ & diminutio messiū i plūbus terris erit & in piscib⁹ multos pisces & multas puas aues significat. Saturn⁹ uero sup martē i tauro significat siccitatē & nimiā famē. In leone magnos uētos calidos & paucitatē ānonæ & messiū. In uirgine durabile frigus tpe cōuenienti cū īpedimento arboꝝ In capricorno ualorē asinoꝝ: & ipiscib⁹ multos pisces & multas paruas aues significat. Saturn⁹ sup solē in tauro significat paucitatē roris & ānonæ. In libra siccitatē multā & famē i plurib⁹ terris. In sagictario paucitatē messiū & mortē bestiaꝝ significat.

Saturn⁹ sup uenerē in sagictario significat bonū esse messiū. Et in capricorno caristiā asinoꝝ significat. Saturn⁹ sup mercuriū i libra significat multā siccitatē & famē in plūbus climatib⁹. In sagictario mortē bestiaꝝ. In aquario corruptionē messiū: & i piscibus multitudinē auiū & piscium significat. Saturnus sup lunā in tauro significat paucitatē ānonæ In libra multā siccitatē & famē in plurib⁹ regionibus. In sagictario mortē bestiaꝝ cū parca seruatione messiū significat. ☾ Iuppiter uero sup saturnū i ariete sc̄m albu. ubi supra significat uētos tēperatos in messib⁹ & pfectū i eis. In geis psperitatē messiū & fructuū i quibusdā locis. In cācro multitudinē messiū in leone psperitatē messiū. In uirgine pspe⁊ ritatē seminū. In libra pulcrū esse messiū: i capricorno augmentū messiū. In aquario fertilitatē mltoꝝ regionū. Et i piscib⁹ multos pisces & paruas aues significat. Iuppiter super martē i tauro significat de

ſtructionē ī pluribus regionib⁹. In ſcorpione ferti
litatē regionū ſignificat. Iuppiter ſup uenerē ī geis
ſignificat mltitudinē meſſiū. In libra ꝓficuū meſſiū
In ſagictario ꝓſperitatē meſſiū. In capricorno ānū
proſperū. Et in piſcib⁹ multitudinē piſciū & parua
rū auiū ſignificat. Iuppiter ſup mercuriū ī cācro ſi
gnificat īpedimentū i plantis. In ſagictario multitu
dinē meſſiū. In capricorno augmentū meſſiū. Et in
piſcib⁹ multoꝝ piſciū & paruaꝝ auiū. Iuppiter ſu
per lunā ariete ſignificat fertilitatē āni. In tauro ml
tā fertilitatē & ſalutē ſignifi. ☌ Mars ſup ſaturnū
In uirgine ſignificat pl'es redditus fructuū. In ſcor
pione locuſtas nociuas ī meſſib⁹. In ſagictario uili
tatē ānonæ. In capricorno multitudinē aſinoꝝ &
ouiū. Et ī piſcib⁹ multaꝝ piſciū & paruaꝝ auiū ſi
gnifi. Mars ſup ioue ī capricorno ſignificat mor
tē ouiū. Et in aquario incrementū plātarū. Mars
ſup uenerē in leone & in uirgine ſignificat multas
locuſtas. In capricorno mortē ouiū. In aquario lo
cuſtas ſiccitatē & cariſtiā ānonæ. Et in piſcib⁹ ꝓſpe
ritatē multarū regionū & multitudinē piſciū & par
uaꝝ auiū ſignificat Mars ſup mercurium in uirgine
ſignificat cariſtiā aſinorum. In capricorno cariſtiā
aſinoꝝ mortē ouiū & paucitatē auiū. In aquario
paucos boues & paucitatē cæteroꝝ aīaliū cū mul
ta uenatione & cariſtia annonæ. Et ī piſcibus mul
ta uenationē & fertilitatē ī parte occidentis ſed cari
tā uenationē & fertilitatē ī parte occidentis ſed cari
ſtiā ſementis ānonæ ſignificat. Mars ſup lunā ī arie
te ſignificat cariſtiā q̄drupedū. In tauro p̄cium be
ſtiaꝝ. In cancro cariſtiā ouiū & boū & h⁹i. In leo
ne cariſtiā boū cameloꝝ & h⁹mōi aīaliū. In libra
paucitatē aīū trahentē onera. In ſcorpione ualorē
beſtiaꝝ. In capricorno cariſtiā boū & aſinoꝝ. Et
in piſcibus adhuc paucitatē boū & alioꝝ aſiū ſigni
ficat. ☌ Sol uero ſup ſaturnū ī ariete ſignifi. mltitu
dinē meſſiū. In tauro multā famē in hoibus. ſed au
gm̄tū fructificatōis arboꝝ. In leone mltas locuſtas
& augmentū herbaꝝ ſignificat. Sol ſup mercuriū ī
aquario ſignificat ꝓſperitatē reddituū: & ī piſcibus
multitudinē uolatiliū & piſciū ſigni. ☌ Venus ſup
ſaturnū in cācro ſignificat locuſtas multū deſtruere
ſegetes. In aquario bōitatē meſſiū ſignificat. Ven⁹
ſup ioue in libra ſignificat cariſtiā ānonæ & deſtru
ctionē meſſiū. In capricorno mortē ī ouib⁹ cū pau
citate ānonæ. Et in piſcib⁹ detrimentū uolatiliū cū
multis humiditatib⁹ & meſſib⁹ ſignificat. Ven⁹ ſu
per mercuriū in cācro ſignificat paucitatē ānonæ.
In geis augmentū poſſeſſionū. In ſcorpione captio
nem pecoꝝ in plurib⁹ terris. In capricorno cariſti
am aſinoꝝ & cameloꝝ ſignificat. Ven⁹ ſup lunā in
piſcib⁹ ſignificat mltitudinē piſciū & paruaꝝ auiū
☌ Mercurius ſup ſaturnū in libra ſignificat medio
critatē ānonæ & meſſiū. In capricorno detrimētū
herbarū. In aq̄rio augm̄tū meſſiū: & ī piſcib⁹ pau
citatē uolatiliū ſignificat. Mercurius ſup ioue in
uirgine ſignificat paucitatē ſeminū & herbarū. In
ſagictario īundationes cū deſtructione regionū. In
aquario bonitatē reddituū. Et ī piſcib⁹ ſiccitatē &
famē in plurib⁹ terris ſignificat. Mercuri⁹ ſup mar
tē in ariete ſignificat paucitatē meſſiū. In geis mul
tā mortē ouiū. In ſagictario deſtructionē reddituū
In aquario cariſtiā aſinorū cū multitudinē meſſiū.
Et in piſcib⁹ ualorē aſinorū & mortē ouiū & mul
tas meſſes ſignificat. Mercuri⁹ ſup ſolē in leone ſi
gnificat mortem in ābulantibus cū multis locuſtis.
In uirgine multos redditus cum multis locuſtis. Et
in piſcibus paucitatē uolatilium & piſciū ſignificat
Mercuri⁹ ſup uenerē ī ariete ſigificat ꝓficuū meſſiū
In aquario incrementum meſſiū ſignificat. ☌ Lu
na uero ſuper ſaturnū in tauro ſignificat paucitatē
meſſiū. In cācro etiā paucitatē meſſiū. In libra mul
titudinē meſſiū & in piſcib⁹ paucitatē ſigni. Lu
na ſup uenerē in tauro ſignificat preciū aſinorū &
mortē boū & paucitatem meſſiū & ſeminū. In ca
pricorno diſperſionē aſinorū mortē boum ſiccita
tē & paucitatē ſementū & meſſiū ſignificat. Luna
ſup mercuriū in piſcib⁹ predictū optinēs dominiū
ſignificat multitudinē uolatiliū & piſciū. Ex p̄di
ctis patet qualiter pl'æ ſigificāt cariſtiā & uilitatē an
nōæ ꝓ eleuationē quorūdā eorū ſup alios. ☌ Et di
cit albu. 3. de cōiūctionib⁹ magnis differētia prima
quādo iungit' uenus ſaturno ſignificat fertilitatem
ſubſtantiarū aquaticarū ut ſunt margarite & ſimi
lia. Et quādo coniungit' mercuri⁹ cū ſaturno adue
niet omnib⁹ mors & fames. Item ſcd'm albu. 4. de
coniunctionib⁹ magnis differētia prima. Cū fuerit
aries ſignū ꝓfectiōis orbis magni aut fuerit i eo gra
dus ꝓfectionis orbis aut pueniat ibidē directio uel
profectio: uel cum fuerit gradus aſcendentis ſiue
locus alicuius coniunctionis magnæ uel alicuius
eclipſis luminarium in ariete aut cum fuerit ibi
dem almutaz ſiue dominus diſpoſitor alicui⁹ tem
porū reuolubiliū erit multitudo herbarū & paſcuo
rū & mediocritas arborū & erit corruptio i cibari
is propter humiditatē: diminuent' meſſes arenales
cū ꝓſperitate aliorū fructuū. Itē albu. ubi ſupra dif
ferentia ſcd'a cū fuerint tauro ſignificationes q̄s p̄di
xi erit ānus mediocris cū multiplicatione panis &
uini & fructus. Et ſcd'z albu. ubi ſupra differentia
tertia cū fuerint ſigno geminorum ſignificationes
p̄dicte ſignificāt multa tonitrua & coruſcatiōes &
uentos occidētales deſtruētes reddit⁹ & p̄cipue ī p
te meridiei ſed multiplicabunt' meſſes in pluribus
climatibus & ſignificat multitudinē fructuū. ſ. or
dei & datilorū cū ſalute arborū. Et ſcd'm albu. ubi
ſupra differētia q̄rta cū fuerint cācro ſignificatiōes
p̄dicte erit fames & pauptas ꝓpter ſiccitatē ſed erit
augmentū plātationū ſeminū & indigebunt hoies
multū equis & aſuuis & erit mors ī aīalibus ſed erit
forte tunc mltitudo cibi & pot⁹. Et ſcd'm albu. ubi
ſupra differētia ſexta cū fuerit uirgini ſignificatiōes
p̄dictæ multiplicabit' fames. Et ſcd'm albu. ubi ſu
pra differētia ſexta cū fuerint ſcorpioni p̄dictæ ſi
gnificationes erit multitudo ānonæ & meſſium &
erit deſtructio paſcuorū pre deſtructionē niuiū &
erit mltitudo beſtiarū aquæ & uermiū terræ. & no

cumentū hoibus a uermib⁹. Et scdm albu.ubi su/ pra d.fferētia nona cū fiunt sagittario significatio/ nes p̄dictæ erit mltitudo uermiū terræ & boū & de structio spicarū. Et scdm albu.ubi supra differen tia quinta cū fuerint.aquario significationes predi ctæ nocebūt humiditates uineis sed erit ánus fertilis & augmentabunt ánonæ tū multiplicabunt locu stæ.Et scdm albu ubi supra dif.12.cū fuerint signo piscīū significationes p̄dictæ prosperabit agricul/ tura & multiplicabunt fruct⁹ & panes cū pauca re seruatione reddituū.Et scdm albu.7.de cōiūctioni bus magnis differētia prima cū fuerit signū p̄fectio nis orbis magni aut ascēdentis reuolutionis uel di/ rectio uel locus alicuius cōiunctionis magnæ uel e/ clipsis luīariū in ascendentis regionis tuæ aut si ali/ quis pla dñator fuerit in eo in temporib⁹ p̄dictis si gnificat q̄ apparebūt in regionib⁹ & ciuitatb⁹ q̄ꝝ significationes sunt illius signi bonitas uirtus & re nouatio reꝝ & cōplementū eaꝝ & multitudo co/ mestionis & potatiōis . Itē scdm albu.ubi supra differētia secta.Cū ea quæ p̄dixi apparuerint in se/ cunda domo planeta aut dispositor fuerit ibidē ap parebit in regionib⁹ quartaꝝ significationes sūt ali qui signi mlta uēditio & emptio & aquisitio cēsus Et scdm albu.ubi supra differētia quinta cū eo quæ p̄dixi fuerint in.5.domo apparebit i regionib⁹ qua rū significatiōes sūt illi⁹ signi.s.usurpatio reddituū. Et scdm albu.ubi supra dif.sexta cū ea q̄ p̄dixi fue/ rint i sexta domo appebit i misio i mercimoniis i re gionib⁹ quaꝝ significationes sūt illi⁹ signi negotia multa & uēditio & ēptio.Et scdm albu.ubi ostēdi tur supra cū ea quæ p̄dixi fuerit in sexta domo appe bit in regionib⁹ quarum significatiōes sūt illi⁹ signi aquisitio cēsus.Et scdm albu.ubi supra differentia quinta cū ea quæ p̄dixi i quinta fuerint domo erunt mltæ uēditiones & emptiones datō & acceptio & largitas & multa substātia regis i regionib⁹ quaꝝ si gnificatiōes sūt illi⁹ signi hæc albu.ibidē. Et debes obseruare oēs regulas p̄dictas de sigificatōib⁹ plaꝝ & signoꝝ in reuolutionib⁹ ánoꝝ mūdi & i initiis q̄rte áni ad p̄nosticādū de caristia & uilitate ánōæ. Et dicit mesalla in epla sua ca.9.q̄ cū cōiuncte fue/ rint oēs tres planetæ supiores i uno termino uel fa/ cie & aspexerit eos sol significat res maximas scdm quātitatē fortitudinis eoꝝ & cū q uincit i signis eo rū:& hæc ē maxima cōiūctio quæ significat destru ctionē quorūdā climatū nec nō & res maximas & p̄cipue si adiuuerint aliq plaꝝ iferiores:& scito q̄ fortior eoꝝ sit sigificator q si fuerit fortūa significa bit fortunā. Si āt mal⁹ significabit impedimētū. Et hi pletæ cū fuerit i exaltatiōib⁹ suis significant bonū & temporis aptationē.Si uero cōiuncti fuerint in descendentib⁹ suis significāt detrimentū corruptio nē & siccitatē & famē & siccitatē nisi fuerint fortu nati.Et si cōiuncti fuerint i signo igneo significant siccitatē.Si i aq̄rio mltitudinē pluuiaꝝ i aereo forti tudinē uentoꝝ & i terreo multū frigus & ipedimē tū.Et si cōiuncti fuerint i signo masculo significant destructionē masculoꝝ ex alalib⁹ & si i femineis significat i feis alialib⁹.Et ubi supra ca.10.dicit.Mesahala q̄ cō iunctio iouis cū saturno est cōiunctio maior & cō gregatio euent⁹ ab ea est ut aspicias hora cōiunctio nis eoꝝ ad ascēdens & pl'as & scias illū q uincet il/ lū.s.i finē eoꝝ qui si fuerit fortūatus significabit bo nū & temporis aptatōnē.Si uero significat malū si gnificat detrimentū & corruptionē siccitatē & fa/ mē.Et cū fuerit.Iuppiter saturno fortior significa/ bit bonū in cadē cōiunctione.Si uero fuerit satur/ nus fortior significabit malū & tribulationē.Et cō iunctio eoꝝ i signis igneis & aereis significat sicci/ tatē & grauitatē fori & in terreis significat destru/ ctionē seminū & famē & in aquaticis multitudinē pluuiaꝝ.Et si fuerit fortunati significāt aptationē in oī q̄ significauerint & diminutionē mali.Et ubi supra ca.5.dicit.Mesahalla de cōiunctione duaꝝ i fortunaꝝ q̄ hæc cōiunctio maxime .s. saturni & martis si fuerit in signo igneo significat destructio nē & siccitatē & in aereo uentū.Et i aquatico signi ficat multitudinē pluuiaꝝ.Et i terreo significat ge/ lu & fortitudinē frigoris.Et fortunæ cū aspexerint minuēt de malo & cū aspexerint mali augebūt . Et ubi supra ca.12⁹.dicit mesalla q̄ cōiunctio minor ē cōiunctio iouis & martis & significat euētus q fue rit ex pluuiis & nubib⁹ & corruptione aeris.Et si p̄ fuerit in ipsa cōiunctione fortuna significabit for/ tuniū.Et si p̄fuerit malus significabit malū.Et scito q̄ cū cōiuncta fuerit fortuna cū malo appebit natu ra illi⁹ quæ fuerit fortior.Et si cōiunct⁹ fuerit mal⁹ malo uincet malus nisi p̄fuerint cōiunctioni fortu/ næ mltæ hæc mesahalla ibidē. Et dicit abraā auēzo ar in libro de cōiunctionib⁹ & ānoꝝ reuolutioni bus ca.5.tpe cōiunctiōis saturni & iouis uide q̄s eo rū fuerit eleuatus sup aliū mō quo dēm est prius in distinctione imediatæ precedente cap.2.Et si fuerit saturnus multiplicabunt p̄ mundū odia & turba/ tiones fames & infirmitatū spēs.Et dicit mesahalla i ep̄la sua ca.7.eclipsis solis nō potest esse q̄n signifi/ cat euētū magnū scd̄z quātitatē eclipsis. Scias igit⁹ ascendēs medie eclipsis.i.plas uincentes quæ p̄sunt figuræ q̄ si fuerit mali significāt impedimentū & cor/ ruptionē.Et si fuerit fortunæ significāt fortunā & aptationē. Et scito q̄ eclipsis solis cū fuerit i ariete significat siccitatē & famē.Et simil'r si fuerit i signis igneis & si fuerit i aquaticis significat multitudinē pluuiaꝝ & detrimētū . Et scito q̄ fortūæ cū aspexe rint minuēt impedimentū .Mali uero cū aspexerit au gebūt impedimētū & minuēt ex fortuna.Ex hoc idē debes itelligere de eclipsi lunæ p̄ut dicit.Messahala ubi supra ca.5.Et dicit messahala q̄ debes inuenire ascendēs mediæ eclipsis & uidere pl'am q̄ p̄fuerit ei⁹ ascēdenti & figuræ eclipsis.Quod si fuerit malus si gnificat detrimentū & si fuerit fortuna significat p̄ fectum.Et scito q̄ eclipsis lunæ cū fuerit i signis fri/ gidis significabit forte frigus.Et si i aquaticis mul/ titudinē pluuiaꝝ & maximæ si adūauerit tps & si fuerit hiems.Si uero fuerit estas significabit tempe/

ramentū aeris hæ meſahalla. Et dicit ptole.2.q̄dri partiti ca.7.q̄ ſi loc⁹ eclipſis aut loc⁹ i quo ē pl'eta q̄ dñat' i loco q̄ ē eclipſis aut i loco augl'i p̄cedētis uel ſubſeq̄ntis eclipſim fuerit i ſigno æquoctiali uernali i fructib⁹ arborū cū oriri cepit & i ficub⁹ & i ficulneis & i eis cōtēpanis eueniet ſignificatio eclipſis ſiue bōa ſiue mala tā eclipſis lūæ q̄ eclipſis ſolis. Et ſi ali q̄s p̄dictorū locorū fuerit in ſigno ſolſti. eſtiuali in fructib⁹ q̄ colligūt' & reſeruant' futura cōtingere de ſignabūt p̄terq̄ i egipti regiōib⁹ ubi i augmēto ni/li p̄priæ ſignificatiōes oſtēdunt'. Si autē fuerit loca p̄dicta i ſigno æquoctiali autūnali erūt ſignificatiōes i ſeib⁹ cū ſeinant' ac i herbis & i ſilib⁹. Et ſi fuerit i ſigno ſolſti. hyemali i oleribus & i hoc q̄ ex piſcibus appet & uolucrib⁹ ſignificationes eclipſis eueniēt. Similiter cum fuerint hora eclipſis dñi diſpoſito/res ſiue loca p̄dicta i locis p̄priæ uerſ⁹ oriētē cōſtitutis i fructib⁹ & i aliis quoꝝ āni ſūt iuuētutꝫ euēire futura deſignabūt. Et ſi in occidēte fuerit in his quorū āni ſūt ſenectutis ſignificatiōes cōtingēt. Et dicit abraā auenz. ubi ſupra cap.7.q̄ ptole. dicit q̄ ſi acciderit eclipſis i āno cōiūctiōis magnæ alicui⁹ cōſiderare debes ad lunā eclipſis & iuxta ſigna aſcñs ſicut uidim⁹ ē. Et ſi fuerit eclipſis i ſignis aq̄is & aſpiciāt ipſā ifortūe ē malū oīb⁹ his quoꝝ negociū ē aq̄ū nec nō & his q̄ uadūt p̄ mare: hoc quoq; mō iudicare debes ſupra greges multaꝝ beſtiaꝝ ſi fuerit eclipſis i ariete. Si aūt i tauro ſup armēta magnaꝝ beſtiaꝝ. Et ſi i leōe ſup ſilueſtres beſtias hæc abraā ibidē. Et debes obſeruare ea q̄ tibi dixi tractatu p̄mi huius libri diſtīctiōe tertia ca.4.&.5. Ad ſciēdū magis ſpēal'r i q̄b⁹ generib⁹ reꝝ accidet effect⁹ eclipſis. Et i iſta diſtīctiōe ita poteris ſcire q̄l'r ē p̄noſticādū de cariſtia & nilitate ānonæ ſcd'm uiā ptole. & haly.2 q̄driptiti p̄ eclipſes luīariū. Et dicit albu. i lib. expi mētoꝝ ca. de eclipſis ſigificatiōe q̄ cū euenerit i aliquo āno eclipſis aſpice ſigna eclipſis & dñiū ei⁹ & ſcito ei⁹ eē ac locū ei⁹ ex diōne aſcñtis eclipſis & locis ei⁹ ex dño āni & ſigificatore regis & aſpectu pl'arū ad eū: qa ſi aſpexerit ipſū obſcuratū aliqs pl'a ipedit⁹ & poſtea aſpexerit eū mali generabit' & eo grauі⁹ ſi fuerit dñs domus eclipſis ſignificator regis q̄ ſi fuerit ita & eū aſpexerit mali timebit' ſup regē cū puenerit ſol ad mediū celū eclipſis. Et ſi fuerit dñs domus eclipſis ſignificator āni timebit' ſup hoīes. i. ſup uulg⁹ cū occurerit ſol aſcñti eclipſis ſcd'm quātitatē ſubſtātie aſcñtis. Et ſi fuerit ad imaginē hoium erit malū i hoīb⁹. Et ſi fuerit ex ſubſtātia ſeis erit i ſeib⁹ & ſi fuerit i ſubſtātia aq̄ꝝ erit i his q̄ ſūt i aqs ſcd'z ſubāz ſigni. Et ad unā q̄ſq̄ horā ītegrā eclipſis lūæ erit mēſis i deſtructiōe & de eclipſi ſolis ānus. Poſt hoc aſpice p̄ti ſup q̄ metuer ex loco eclipſis & loco dñi eius ſcd'm ſubſtātiā utrorūq̄ ſignoꝝ hæc albu. ibidē. Et dicit albu.2.d'cōiūctiōib⁹ differētia ſexta q̄ cōiūctio reꝝ ifortunaꝝ in tauro cū teſtimō rerū duaꝝ luīariū & iouis & ueneris facit deſtructōnē beſtiaꝝ & ipediмtū & cariſtiā pl'imaꝝ. Et ſcd'z abraā auēzoar ubi ſupra.c.10. dicit q̄ Meſa. iqt ꝛſiderare debes i q̄libet cōiūctiōe ſiue magna ſiue media ſiue miori etiā i q̄libet eclipſi luīariū ad hæc & i renouatiōe luīariū cuiſlibet āni ad ſigna aſcñs cōiūctionis uel eclipſis ſeu cōiūctiōis uel oppōis luīariū q̄ fuerit añ ītroitū ſolis i arietē hæc enī ē radix magna: & aſpiciēdū ē ad dñiū ſigni aſcñtis i hora cōiunctionis uel oppōis & ad almutaz q̄. ſ. dignitatē hēt i hoc loco dūmō ipſū aſpiciat q̄ ſi iuenerim⁹ almutaz i āgulo primo uel.10. ſignificat hoc magnam frumenti cariſtiā ſeu bladi i terra illa. Si iſte almutaz uel dñs fuerit ifortūa ſeu pl'a cariſtiā ſigificās & eo grauі⁹ ſi fuerit auct⁹ i gradu ſuo & q̄ uadat pl⁹ motū ſuo medio. Nā ſi motu ſuo medio minus mouet' & fuerit retrograd⁹ minuēt' cariſtiæ de die i diem: idē quoq; ē iudiciū ſi dederit ui ſeu fortitudinē ſuā pl'e quo in uno dictorū fuerit āgulorū. & ſi i uno reliquorū angulorū fuerit res erit mediocris. Et conſil'r ſi fuerit i ſuccedētib⁹. Sed ſi fuerit i cadētib⁹ erit ānona uilis. Si autē fuerit almutaz cōbuſt⁹ a ſole uēiet blado de trimētū ſeu ipedimentū. Et ſi fuerit i uno angulorū erit detrimētū magis i cadētib⁹ uero puū hoc etiam facies quolibet āno nec ñ quolibet mēſe: hæc albu. ibidē. Et dicit māſor i li. ſuo de florib⁹ q̄ cū in fortūæ cōiungunt' & luna cōiungit' ſaturno i lōgitudie erūt fames & mortalitates p̄ mūdū. Et ſupius eodē lib. dicit māſor q̄ dñs primi circl'i cū fuerit i ſignis fixis faciet mortalitates & cariſtiā hoc aūt ſapiētes expti ſūt: hæc ille. Et dicit aꝝ. i li. de p̄prietatib⁹ elemētorū q̄ nō eſt cā ānorū fertilitatis & ānorū ubertatꝫ niſi p̄ mutationē ſtellarū i ſignis diuerſis ſup cl'iata ſeptē. i. ſcd'm albertū ibidē. 2. tract. ca. 2. qñ ſtellæ aſcēdūt diuerſimode i cl'iatib⁹. 7. Et dicit Ari. ibi ſupra q̄ mortalitas gētium & cariſtia & regna uacua ſiue depp'latio fuerit apud cōiunctionē ſaturni & iouis & p̄mutatiōes eiuſdē cōiūctiōis de triplicitate i triplicitatē tūc enī accidūt accidētia magna: hæc ari. Et dic̄ hermes p̄put recitat haly.2.q̄driptiti ptole. i fine q̄ ſi aliq̄ ifortuna fuerit in exaltatiōe alicui⁹ pl'etæ hora eclipſis aut cōiūctionis magnæ aut quocūq; tpe reuolubili īpediet multum eos q̄ ſūt in partitiōe illi⁹ pl'etæ. qa ſi ſignū arietis nocebit' ab aliq̄ ifortūa nocebit uaccis & ouib⁹ & meſſib⁹ & arboribꝫ. Et ſi ſaturn⁹ ſe cōiūgit i iſtis p̄dictis cum cauda demonſtrat famē fortē & frigus: ſcd'm rēi q̄ cōcordauerit ſignū ſuū. Et ſi fuerit in piſcibus accidet defect⁹ piſcatōis hæc hermes. Et dicit abraam auēzoar ubi ſupra ca.10. q̄ oēs ſapiētes uolunt q̄ ſigna ignea & aerea ſigificēt cariſtiā & bladi malū & famē p̄ mūdū. Et plus i regiōib⁹ ſup q̄s ſignificāt. Et ſigna terrea & aq̄a ſigificāt fertilitatē terræ & uilitatē ānonæ. Et dicit halyabē. lib.8.ca.22. q̄ qñ ābe ifortūe iūgunt' cū cauda arietis cōtingēt occaſione i beſtiis minutis & i nobilib⁹: & hoc mō iudica p̄ ānū ſignū & ſil'r ſi iūget' in uirgine erit occaſio i blado & hæc ſil'r de illis q̄ ſūt de fortūa hoīnū hæc illæ. Et debes iuuare te i hac diſtīctione cū iſtis prius poſitis i diſtīctiōe i mediate pri⁹ p̄cedēte i cōcernētib⁹ mortalitatē aliū q̄bus hoīes utunt' ut ſūt bo

ues & oues & eq & silia. Nã ex magna mortalita/
te hoꝰmõi animalium prouenit caristia eorũdẽ.
¶ Capl'm tertiũ ql'r sit ꝓnosticãdũ de caristia & ui
litate ãnõæ ꝑ reuolutões ãnoꝝ mũdi & ꝙrtaꝝ ãni

¶ Vm uolueris ꝓnosticare de caristia
& uilitate ãnõæ. ꝑ reuolutiões anno
rũ mũdi & ꝑ itroitoꝰ ꝙrtaꝝ ãni: optet
te primo iuestigare dñiũ ãni &. 4. an
ni scdm doctrinã traditã tibi itracta
tu primo huiꝰ libri distictione nona: & ꝑ illud pro
nosticare debes de caristia & uilitate ãnõe totiꝰ ãni
& totiꝰ ꝙrte ãni ¶ Dicit itaq; albu. 4. maiorꝝ itrodu
ctorii differẽtia quita qꝫ saturnꝰ cũ ꝑfuerit ãno abs/
q; martis aspectu uel alteriꝰ plẽtæ q poterit cũ ipedi
re facit supfluitatẽ frigoris i hieme i uniuersis regiõi
bꝰ frigidis septẽtriõalibꝰ & pibũt alia & seia: qd to
tũ grauiꝰ i illis regiõibꝰ appebit cũ fuerit saturnꝰ de
scẽdẽs a medio circli sui augis. i regionibꝰ aut ultra
modũ calidis. s. australibus qñ saturnꝰ ãno ꝑfuerit
minuet calor aeris & fit aer tpatꝰ & cõfortant in di
uidua aialiũ & semẽtũ & tpat eoꝝ cõplexio qꝫ aũt
meliꝰ appebit qñ saturnꝰ descẽdẽs fuer t. Et cũ fue
rit saturnꝰ a sole i hieme i qbusdã cõplexionibꝰ abs
q; aspectu martis aut alteriꝰ plẽtæ ad eos i fine signo
rũ augebit i frigore hiemis & i eiꝰ lõgitudine & for
te multiplicatur i eo flatꝰ uẽtoꝝ septẽtrionaliũ q in
teriꝰ sũt frigidi & erit destructio aliũ & seiuꝫ & ma
xime i ꝑte septẽtrionali Et si saturnꝰ ascñs fuerit dif
ficiliꝰ appebit i æstate bõa si illa fuerit calor aeris mi
nuet & frigꝰ augebit & estas abbreuiabit & maxi
me si saturnꝰ fuerit descñs. Et itelligit albu. plam eẽ
a sole qñ soli cõmiscet i sigificatiõe siue qñ eiꝰ nã cõ
miscet cũ natura solis ut patet exꝑcessu albu. ubi su
pra. Cũ fuerit dñs ãni & si soli sic iã dictũ est miscea
tur & aliũde nõ fuerit ipeditꝰ i istis tpibꝰ tpat aer ꝑ
calorẽ & hũiditatẽ cãtẽ & efficiẽtẽ & multi uenti
septẽtriõales tũc tpis flabũt q tpati erũt & aialia &
scia cõfortabũt. Sed mars cũ ꝑfuerit ãno calore ni
mio estas hñdabit & diu durabit & erit nocibil aiali
bus & seibꝰ & plãtis & maxime in ptibꝰ q̃ sũt inter
motũ arietis & motũ cãcri. Et si i hieme inuẽtꝰ fue/
rit illo mõ erit hiẽs calida & breuis. Et boc certiꝰ ap
pebit. si mars ascñs extiterit & fuerit i signis meri/
dianis tunc eni ex calore nimio destruet cõplexiões
aialiũ & semẽtũ: i ptibꝰ uero septẽtriõalibꝰ frigꝰ mi
nuet tpe brumali & tpabit ibidẽ aer augmẽto calo
re & sil'r cõplexio aialiũ & seiuꝫ tpabit & ꝑcipue si
i signis septẽtriõalibꝰ extiterit. Sol uero ut dicit al
bu. ẽ tpatꝰ & eiꝰ ꝓprietas ẽ opꝰ tpum & sigificatio
uitæ ulis. Sed significatio solis magis mãifestat i di/
stinctione imediate ꝓcedẽte. Veꝰ aũt cũ ꝑfuerit
ãno ut dictũ est de aliis ꝓmixta fuerit soli tpamentũ
faciet & fertilitatẽ terræ & ꝑ cõseqns ãnunciabit ut
dictũ est priꝰ. Mercuriꝰ uero cũ fuerit dñs ãni soli
ut dictũ ẽ ꝓmixtꝰ nec aliũde ipeditꝰ aer multis & di
uersis uẽtoꝝ corruptionibꝰ ex siccitate uẽtosa & ꝑ
cõseqns fructibꝰ terræ & ãnonæ ipedimẽtũ ꝑstabit
Lũa uero cũ ãno ꝑfuerit aut i qbꝰ dã ãni tpibꝰ soli
ꝓmixta extiterit ꝑ ꝙrtas ãni dispõet scdꝫ qlitates ꝙr
tarũ suæ lũatiõis. i. ꝑmã ãni ꝙrtaꝝ faciet solito cali
dioꝛẽ & hũidioꝛẽ & hoc hũiditate fecũda & seroti
na: scdaꝫ ꝙrtã faciet calidã & siccã: & tertiã frigidã
& siccã: & ꝙrtã frigidã & hũidã: & ꝑ cõseqns scdm
albu. ipsa lũa cũ ãno ꝑfuerit dispõet ãnũ scdm suas
ꝙrtas suã naturalẽ dispõnẽ & efficit ãnꝰ saluber aia
libꝰ & plãtis & semẽtibꝰ & fructibꝰ terræ. Et dicit
albu. ubi supra qꝫ ipsa lũa ꝑ suũ cursũ i uno mẽse i oi
bus signis mouet & mutat naturã tpum ãni solris
& eã iuicẽ cõmiscet atq; cõfortat & naturas tpet ut
aialia & semẽta possent sustẽtari hæc albu ibidẽ. Et
dicit albu. i suo lib. expimẽtoꝝ ubi loquit uidelicet
de dñio ãni qꝫ saturnꝰ cũ fuerit dñs ãni & dñs ascen
dẽtis & fuerit liber ab ipediẽto erit ãnꝰ grauis frigo
ris & multaꝝ pluuiaꝝ & multiplicabunt amissio
nes i mũdo & erũt uẽti graues & nocibiles. Et si fue
rit mercuriꝰ cũ saturno ul'r si aspexerit eũ ꝑticeps quo
qꝫ fuerit eiꝰ ac recepit ab eo dispõnẽ signif. qꝫ i diuer
sis cliatibus detrimẽtũ patiẽt amissiões & moriẽt
in terra occũtis aialia scdm substãtiã signi. i. si fuerit
i signo q̃drupedũ morient q̃drupedia & sic de aliis
& aspice cũ hoc luiare cuius est auctoritas qꝫ cũ fue
rit luiare cõfortatũ & auctũ fuerit luie eius & non
fuerit ipedimẽtũ pulsabit ipedimẽtũ magnũ & pro
hibebit a malo. Et cũ fuerit saturnus i ariete uel in
eius triplicitate & ꝑfuerit ãno rẽotus ab ãgl'o & nõ
aspiciẽs ascñs fuerit saturnus i ariete qa directus itra
bit sup nobiles destructio: & si fuerit retrogradus
signif. frigus graue & mortẽ aialiũ. Et cũ fuerit sa/
turnus i tauro uel i eius triplicitate & ꝑfuerit ãno di
rectus i agl'o signif. mortẽ ouiũ & uaccaꝝ i terra in
q̃ est. & ꝓprie i signo eius. Et si fuerit retrogradus
destruet messes si nõ fuerit semis mutatio. Et si fue
rit i his signis remotus ab ãgl'o & aspexerit ascñs re
trogradus fueritqꝫ ipeditus ꝑ martẽ destructionẽ si
gnif. messiũ & mortẽ i terris i quoꝝ sigificatio fue/
rit: aut fuerit i. 4. aspectu aut i oppõne eiusdẽ signi.
Saturnus cũ ꝑfuerit ãno & fuerit in geis uel in eius
triplicitate & fuerit in ãgulo directus generabunt
uẽti septẽtriõis ac uẽti & turbines & pauciores erũt
aues. Et si fuerit rẽotus multiplicabunt uẽti oriẽtis
& occidẽtis generabit frigꝰ hiemis uñ & ãnona de
trimẽtũ patiet. Saturnus cũ ꝑfuerit ãno & fuerit in
cãcro uel in eius triplicitate i ãgulo & directꝰ & nõ
aspexerit eũ mars generabit frigus & minuet calor
Et si aspexerit saturnus martẽ & fuerint ab eo for/
tunæ absentes erit mors magna in terra q̃; signif. si/
gnũ & mltiplicabunt pluuiæ & aq̃ & frigus. Si aũt
fuerit directus & iunctæ fuerit ei fortũæ minuet eiꝰ
malũ nec sit lũa in ascñte & tiebit tũc sup diuites: &
si fuerit retrogradus & aspexerint martẽ signif. de/
structionẽ & interitũ terræ in cuius signo fuerit. 4.
aspectꝰ & oppõnes eiusdẽ & signif. ẽt locustas. Et
si fuerit cadẽs & nõ aspiciẽs ascñs fuerit qꝫ directus
& nõ aspexerit eũ mars securius erũt hoies. Et si fue
rit retrogradus & aspexerit eũ mars fortũæ qꝫ absẽ
tes ab eo generabit frigus & multiplicabunt aquæ

& locuſtæ.lũa cũ fuerit ipedita i ſigno & tũc ipſa ps quæ fuit eiuſdẽ ſigni in quo eſt iueniet malũ & tribulationẽ.ſ.qꝫ ſignif.ipſe malũ ꝑ aſpectũ ſuũ atq; naturã Aſpice in reuolutiõe cuiuſcũq; ãni aſcñs & eius ãgulos caſus quoq; plaꝝ in locis ſuis & cõmixtiões eoꝝ ad iuicẽ ſignificatores i generib⁹ ſignoꝝ & naturaꝝ eoꝝ & deſcẽſionẽ ſolis in initio ſignorũ. Saturnus cũ fuerit dñs ãni & fuerit i ariete ſignificat paucitatẽ ãnonæ & uini & butyri & etiã unguẽtoꝝ.Et ſi fuerit ſaturnus in tauro ſignif.multitudinẽ meſſiũ mortéq; uaccaꝝ & minuet uinũ atq; butiꝝ in ꝑte occidẽtis.Et ſi fuerit in geis ſignif. ſubmerſiões & multitudinẽ niuiũ & detrimẽtũ in annona cũ multis uẽtis.Et ſi fuerit i libra ſignif. detrimẽtũ in arborib⁹ æſtũ quoq; & calorẽ & paucitatẽ ãnonæ & uini ac butiri.Et ſi fuerit ſaturnus i ſcorpione & cõmixt⁹ fuerit ei lũa & mars erit graue frigus cũ deſtructiõe meſſiũ & ſeium.Et ſi fuerit ſaturnus in ſagictario & aſpexerit eũ ſol modica erit annona & multiplicabunt locuſtæ.& morient aues. Et ſi fuerit ſaturnus i capricorno ſignif.detrimẽtũ i meſſibus & mltitudinẽ pluuiaꝝ & uẽtoꝝ.Et ſi fuerit ſaturn⁹ in aq̃rio ſignif.deſtructionẽ i hoibus & minuent reddit⁹ arboꝝ & meſſiũ & multiplicabũtur.Et ſi fuerit ſaturn⁹ in piſcib⁹ & fuerit dñs anni erit graue frigus & diuerſitates aeris.Et ſi fuerit ueꝛnus & ſol aſpiciẽs & lũa fuerit lõge a ſaturno modica erit ãnona butiꝝ quoq; & unguẽta multiplicabunt.& ſi aſpexerint eũ fortũæ erit liberatio de his ipediñtis. Et dic alb.ubi ſupra Iuppiter cũ ꝑfuerit ãno & fuerit liber ab ipediñtis & malis erit ãn⁹ ſecurus & qetus & oĩs res apta erit & habũdabit i oĩbus bonũ.Et ſi fuerit Iuppiter i ariete & fuerit dñs ãni aptabunt uineæ & arbores & bona erũt olera. Et ſi fuerit Iuppiter i tauro multiplicabunt fructus & ãnone ꝑter uuas & minuent aues & accidet deſtructio i mari.Et ſi fuerit in geis habũdabit ãnona & minuent fruct⁹ arboꝝ in fine autũni.Et ſi fuerit i cãcro ſignificabit fertilitatẽ ãni:& ſi fuerit i leõe ſignif.fertilitatẽ ãni.Et ſi fuerit i ſcorpiõe ſignif.pluuias arbores ipediẽtes . Si fuerit i ſagictario ſignif. multitudinẽ paſtus.In ſagictario i cãpeſtrib⁹ & deſtructionẽ uineaꝝ ex niue & frigoræ & paucitatẽ frugũ & ꝑgnationem arboꝝ.Et ſi fuerit i capricorno generabit fruct⁹ uineaꝝ & bonus erit fruct⁹ ſeminũ.Et ſi fuerit i aq̃rio deſtruent fruct⁹ arboꝝ & deſtruet ãnõa.Sed i qbuſdã locis bñ erũt meſſes & erit detrimẽtũ i auib⁹ & naufragiũ patient naues i mari.Et ſi fuerit Iuppiter i piſcib⁹ & fuerit dñs ãni deſtruẽt uẽti ſeia & fruct⁹ uineaꝝ deſtruet. Et dicit albu.ubi ſupra.Mars cũ fuerit dñs ãni & nõ fuerit ipeditus erit eodẽ ãno ſterilitas & ãnus erit pluuial. Et ſi fuerit mars dñs ãni & fuerit i ariete ul'in ei⁹ triplicitate & fuerit i ãgulo & retrogradus erit grauitas ſup oẽ piloſũ.Et ſi fuerit i hac triplicitate cadẽs ab aſcẽdente & direct⁹ nõ erit ex hoc qꝫ dixi aliqd ſꝫ generabit calor & ipediet terrã & clima qꝫ aſpicit ſ.ſubſtãtiã ſigni & eius naturã.Et ſi fuerit mars i geminis uel in eius triplicitate & fuerit cadẽs & nõ aſpiciẽs aſcñs fuerit qꝫ direct⁹ deſtruẽt uẽti ſeia. Et cũ fuerit mars dñs ãni & fuerit i ariete ſignif.multitudinẽ ãnonæ.Et ſi fuerit i tauro erit ãnona pua .& ſi fuerit i leõe cadet mors i beſtiis & modica erit ãnona in ptib⁹ oriẽtis.Et ſi fuerit in uirgine multiplicabit ãnona uinũ atq; unguẽtũ. Et ſi fuerit i libra erit grauis frigoris in hieme & caloris i æſtate.& impedit hæc annonã & arbores.Et ſi fuerit in ſagictario generabit frigus quouſq; deſtruẽt ex eo arbores atq; ãnona & erit ipedimẽtũ i apibus. Et ſi fuerit i capricorno multiplicabit pluuia & ãnona & mẽtũ erit uinũ & unguẽtũ. Et ſi fuerit in aq̃rio erit grauitas tribulatio i hoĩb⁹ & habũdabũt in hoĩbus & habũdabũt niues & pluuiæ ãnona quoq; & uinũ:bonũ erit modicũ in ꝑte negotiatoꝝ.Et ſi aſpexerit tũc uen⁹ aſcñs& fuerit ſeptẽtrionalis modicũ erit uinũ& erit bonũ.Et ſi fuerit mars i piſcib⁹ & fuerit dñs ãni hũndabũt captiones piſciũ modica erit ãnona & deſtruet i uno pars maxima & deſtruentur muſcæ. Et ſi aſpexerit uenus aſcendens fructificabit ſemen terræ ac multiplicabitur. Et Et ſcd'm albu.ubi ſupra.Cũ fuerit ſol domin⁹ anni & fuerit liber a mal'mltiplicabit ãnona terræ oues quoq; aĩalia & oẽs res i quib⁹ habet dñiũ multiplicabunt .Si uero fuerit ipedit⁹ ſignif.ipedimẽtũ i oĩbus his q̃ dixim⁹. Et ſi fuerit uen⁹ dña ãni & fuerit libera a malis & ipediñtis erit ãn⁹ ſecuritatis & qetudinis & oẽs res apte erũt & in oĩbus erit bonũ & fertilitas i terra & erit gaudiũ & maxie i mulieribus.Et ſi ꝑfuerit uenus ãno & fuerit ipedita accidet cõtrariũ eoꝝ q̃ dixi & erit ãn⁹ pauci bõi. Et ſcd'm albu.ubi ſupra.Mercuri⁹ cũ fuerit dñs ãni & dñs a ſcñtis & fuerit liber a malis & fortũæ aſpexerint eũ erit ãnus aptus pueris & ſapiẽtib⁹ ac negotiatorib⁹ & ſi aliter fuerit dic econtrario.Et cũ fuerit mercurius dñs ãni & fuerit i ariete erit paucitas ãnonæ in ꝑte occidẽtis & multa deſtructio uini.Si aũt cõmixta fuerit ei lũa mltiplicabunt piſces.Et ſi cõmixt⁹ fuerit ſoli multiplicabit uinũ.Et cũ fuerit mercuri⁹ in tauro & fuerit dñs ãnt ſignif.deſtructionẽ meſſium & aerẽ diuerſũ & detrimẽtũ in uino & paucitatẽ butiri atq; ũguẽti.Si mars aſpexerit aſcñs ãni & uenus ei commixta erit mors in uaccis. Et ſi fuerit mercurius in geis ſignif.detrimẽtũ i meſſib⁹ atq; unguẽtis atq; multitudinẽ uini.Et ſi fuerit mercuri⁹ in cãcro erit modica ãnona & modicũ unguẽtũ & detrimẽtũ patient ſeia & arbores atq; uinũ.Et ſi fuerit mercurius i leõe generabunt uẽti eſtus.Sed ſi fuerit ibidẽ i occidẽte erit modicũ uinũ & modica annona & unguẽtũ & ꝑficiẽt meſſes & datiles meliorabunt .Et aſpectus maloꝝ auget malũ aſpect⁹ aũt fortunaꝝ ꝑtinet atq; reſeruabit malum.Et ſi fuerit mercuri⁹ in uirgine mũltiplicabunt pluuiæ & meſſes.Et ſi fuerit i libra ſignif.paucitatẽ uini atq; ãnonæ.Et ſi fuerit in ſagictario erit aer diuerſus & erit paucitas ãnonæ atq; fruct⁹ & habũdabũt uinũ atq; unguẽtũ.Et ſi fuerit i aq̃rio multiplicabunt locuſtæ

Et si fuerit mercuri⁹ in piscib⁹ & fuerit dñs ãni multiplicabunt reptilia: & hæc oia erũt secm quãtitatẽ aspect⁹ plag & eog fortitudinẽ. Et scd3 albu. ubi supra lũa cũ pfuerit ãno & fuerit libera a malis multiplicabunt pluuiæ & frig⁹ & accidet bonũ i terris.

Et dicit albu. ilib. suo de florib⁹ ubi loqt de dñio ãni & de significationib⁹ plag i ãno. Et saturn⁹ cũ fuerit ipedit⁹ in reuolutiõe ãni signif. drstructionẽ rerũ uictualiũ & qp diuites efficient pauperes et morient & tristabunt magni. Et si fuerit in signo terreo signif. destructionẽ eorũ q̃ sũt ex seibus & penuria arborũ atq; earũ detrimẽtũ ex uermib⁹ cadũt in eas atq; ex locustis. Iuppiter uero si fuerit ipedit⁹ i reuolutione ãni & in signo hũano signif. paucitatẽ substãtiarũ. Et si fuerit i signo terreo signif. destructionẽ terrarũ & paucitatẽ frugũ & fructuũ arborũ & destructionẽ tritici & ordei & palloré messiũ. Et si fuerit i signo aereo sigif. corruptionẽ aeris. Et si fuerit in signo aq̃tico signif. paucitatẽ piscium. Et si fuerit in signo bestiali erit ipedimẽtũ in bestiis & ppriæ i his i quib⁹ utunt homes et de his q̃ ptinẽt ad ipsũ signũ. Mars uero cũ fuerit i reuolutõe ãni i signo terreo signif. destructionẽ arborũ et cõbustionẽ frugũ nouarũ. Et si fuerit i signo q̃drupedũ erit detrimẽtũ i q̃drupedib⁹ oĩbus qbus utunt homes et de his q̃ ptinẽt ad ipsũ signũ. Sol uero si i reuolutõe ãni fuerit ipeditus & fuerit i signo terreo erit ipedimẽtũ ex hoc qp est substãtia terræ & metallorũ. Et si fuerit in signo aq̃tico erit ipedimẽtũ i his q̃ sũt ei ex aialibus

Ven⁹ aũt cũ fuerit ipedita i reuolutione ãni & fuerit i signo terreo destruet oẽ illud qp est de natura & de substãtia terræ & de natura. Et si fuerit i signo aereo destruet qcqd est ex substãtia aeris. Et si fuerit i signo aq̃tico destruet qcqd é ei⁹ ex hoc. Mercuri⁹ si fuerit ipeditus hora reuolutiõis detrimẽtũ patiẽt qcquid ei⁹ est. Et sil'r lũa si fuerit ipedita hora reuolutõis destruet qcquid ptiet ad eũ. Et nota ex signification cuiuslibet plag qp si fuerit i loco mali ipeditus fortũa uerte sniam & i loco mali dicit bonũ. Et aspice plam ipediẽtẽ eũ & caudã i quo signo sit qp si fuerit i signo igneo erit radix ei⁹ ipedimenti & destructionis ex ignib⁹ & cõbustione Et si fuerit malus i signo terreo erit radix eius ipediméti ex pte rerum terrestriũ. Et sil'r erit uariatio i ceteris signis. Si autẽ aspexerit eũ i hora reuolutiõis fortũa & mal⁹ iudicabis fortiorẽ i loco suo & scd̃m eũ q̃ fuerit pl⁹ testimõii. Et dicit Sem fili⁹ haly i libro suo de significatione saturni i signis quẽ trãstulit ptole. qp cũ saturnus itrat signũ arietis & pficit modũ more suo i eo est terra bona multiplicant cibaria & applicuerit mẽsurã bonã ad segetes uel ãplius leue fore erit uuarũ & uilescet: pauca erit uenatio cãpi & erit paucitas pecudũ & uilescẽt eq & pciũ farine erit magnũ oẽ æs & ferrũ erit carũ: bonũ erit oĩs mercatõ iter gẽtes oleũ uile: crocus etiã linũ & dedale & tericũ triticũ erit neq; carũ neq; uile: & captiuabũt raptores & destructiões terrarũ & nõ erit diffidẽtia i gẽtib⁹ magna. Cũ uero itrat saturnus taurũ erit oleũ paucũ & uolatilia accedant ad caristiã pauca tinctura pauce carnes: pec⁹ carũ: mors i pecorib⁹ & uaccis cẽdalis & cericũ earũ cõdimẽta facilia & ipregnabit terra cara mercatura & qescẽt mercatores qa pauci erũt & pip carũ & paucũ argentũ uinũ carũ aliq̃ cũ mercatura bona. Et qñ intrat saturn⁹ geios cõdutũ erit carũ trãsfreabit gẽs ab oriẽte i occidẽs ppter famẽ morietur pecus triticũ erit carũ & ficus cibaria cara erũt linũ uile & cericũ & pip carũ & oẽ eduliũ oleũ mediocriter erit argẽtũ uile erit. Cũ itrat saturn⁹ cãcrũ bona erit mercatura maris uolatile carũ & cericũ cibaria uilia oleũ carũ argẽtũ uinũ & cericũ. Et qcquid auferet aliũde & oĩs tictura linũ. pecus & pip pãni cari & qcquid mercant mercatores maris. & appebũt naues i mari abstẽtes. Et cũ itrat saturn⁹ leonẽ lucrabunt pauperes & depaupabunt diuites triticũ carũ oleũ carũ & cericũ & linũ uaccæ pip & cericũ triticũ & sal pstẽsũ mors i pecorib⁹ & corruptio erit aeris. Cũ itrat saturn⁹ uirginẽ erũt cibaria multa & uilia mors pecorũ cerasa rara & argẽtũ uiuũ linũ & triticũ carũ pip uero & argẽtũ uilia mercatura cẽdariorũ cara & oleũ uile erit. Cũ intrat saturn⁹ libram. cibaria erũt cara mẽsura pua erit i oriẽte & oẽ semẽ & pecus carũ mors pecorũ multiplicabunt arbores triticũ carũ & sal linũ uile & uolatile & qcquid lõge auferet & oĩs appatus mulierũ ferrũ carũ & arma carũ cõdimẽtũ i principio ãni i fine ãt utile. Cũ itrat saturn⁹ scorpionẽ erit cõdimẽtũ uile & triticũ carũ crocus uolatile & oĩs substãtia maris multa & mercãtia multa i oriẽte: oleũ neq; uile neq; carũ pecus bonũ ps occidẽtalis melior oriẽtali & cibaria erũt multa. Cũ itrat saturnus sagictariũ equicari erũt & triticũ & oleũ & quodlibet lignũ olera recindent ab oriẽte i occidẽtẽ bona cibaria multa mel carũ & butirũ nisi qp i isto ãno mulsũ multũ erit uile i oriẽte. Cũ itrat saturn⁹ capricornũ erit mundus bon⁹ & terra pinguis i oriẽte & i occidẽte arbores uermib⁹ corrũpent bonũ ferrũ ãnorũ & olei & mellis mors pecorũ linũ carũ & uestis linea pip uile & uolabile carũ et æs. Cũ itrat aquariũ erũt uictualia boni fori i oriẽte & cara i occidẽte gẽs exibit & trãsfert de loco i locũ ppter famẽ semẽ carũ & fluxus aquarũ mltarũ. Et cũ itrat saturn⁹ signũ piscium & pficit modũ more suo i eo uilescẽt cibaria mercatura maris erit cara coctũ linũ cericũ & oĩs tinctura & uolatile & oĩs appat⁹ mulierũ & oĩs mercatura corrũpet & ipedit ex pte maris multæ naues peribũt & graui⁹ i remotis ptib⁹ occidẽtis caristia pecudum erit & uilitas piscium maris hæc sẽ fili⁹ haly. Et dicit haliabẽragel lib. 8. ca. 7. qñ saturn⁹ i reuolutione ãni mũdi fuerit i domo scda & dñs dom⁹ scdæ applicuerit ei signif. bonũ statũ i hoibus & mlta lucra. Et si saturn⁹ ibidẽ fuerit i fortunat⁹ signif. diminutione i substãtia & pauptatẽ in hoibus & dãnũ i mercãtiis ptinentibus ad saturnũ. Iuppiter uero si fuerit i scda domo i hora reuolutiõis recept⁹ & fortunatus populus habebit multa lucra & ppriæ i rebus quæ sũt de natura signi i quo est. Et si dñs scdæ

domus applicuerit ioui significat qꝫ populis luc̃ra & utilitates eueniẽt: hoies a ꝑte aq̃ non ſuſpicabun tur. Et ſi Iuppiter applicuerit dn̄o ſcd̃e ſignificat qꝫ accipietur eis de ſuis ſubſtãtiis & qꝫ ſoliciti erunt in redditib⁹ & collectis & coacti erũt ſoluere duplica tũ & poſtulabitur ab eis qꝫ nõ habent & rõne ſub ſtantiæ accident eis magnæ triſtitiæ. Et rex labora/ bit cõgregabit ſubſtantiã & cogitabit facere theſau ros & recipere exenia & dona & erit cupidus in ac quirendo dominia & ſubſtantias alienas. Mars ue ro ſi in reuolutioue ãni fuerit in ſcd̃a domo erunt factiões & rebellatiões in hoibus & depopulabun tur multa loca terræ & homines ducent inopes ui/ tas & accident eis multa mala & multæ collectæ.

Et quãdo fuerit ſol in ſcd̃a domo in reuolutione anni diligent reges accipere ſubſtantias auꝝ & ar/ gentũ & minuentur ſubſtantiæ mltæ & habebit po pulus paupertatẽ iopẽ uitã. Venus cũ fuerit i ſcd̃a domo i reuolutione ãni habebit populus bonũ ſta tũ & fertilitatẽ & euadent fructus & uegetabilia & habebunt homies bõa & larga uictualia. Et ſi fue rit mercurius in reuolutione anni in ſcd̃a domo & fuerit fortunatus lucrabuntur de ſnis mercimoniis mercatores & quilibet erit fidelis alteri. Et ſi fuerit mercurius ibidẽ i fortunatus ſignificat minutionẽ ſubſtãtiæ & boni paupertatẽ & lucrabũtur homi/ nes male & non obſeruabunt fidelitatẽ & mittent mercatores. Luna uero cũ fuerit i ſcd̃a domo for tunata lucrabuntur homines multũ & habebunt ꝑ fectũ de ſuis ſubſtantiis & redditibus. Et ſi fuerit in fortunata habebunt indigentiã & accidet eis dimi nutõ & pauptas & fames magna. Et ſcias qꝫ do minus anni qñ dãnatus fuerit accident eis dãna i ci uitatibus quæ fuerint in partitione ſigni in quo fue rint. Et ſi ille plꝫ fuerit in aſcendente erit hoc i ter/ ris orientalibus ab iſto ſigno. Et ſi fuerit in alia do/ mo erit dãnũ in ſuis terris occidẽtalibus: & ſi fuerit in medio cæli aut in angulo terræ erit dãnũ in om/ nibus terris meridionalibus & ſeptẽtrionalib⁹. Et ſi fuerit ille plꝫ mars & fuerit in ſigno terreo erit dã nũ per depopulationẽ & deſtructionẽ. Et ſilr erit occaſio & dãnũ in omnibus rebus quæ fuerint de ꝑ titõne illius ſigni de aialibus uegetabilib⁹ & aliis re bus. Et ſcias qꝫ ifortunæ ubicũqꝫ acciderint i ſignis adducunt in iſto ſigno dãnũ ſcd̃m naturã illius ſi/ gni quia ſi ſignũ fuerit humanũ erit dãnũ in homi/ nibus & quadrupedũ erit i beſtiis. Et ſi fuerit ſignũ uegetabiliũ erit in uegetabilib⁹ & i frugib⁹ Et ſi fue rit ſignũ aqueũ erit dãnũ in aqua & in aialibus aq̃/ ticis & generaliter accidet res i rebus quæ ſunt de ꝑ titiõe & ſignificatiõe ꝓprietatis ſigni: & ſcias qꝫ ſi/ gna terrea ſignificãt uegetatiua. Et ſi dãnator fuerit i tauro, erit dãnũ i arborib⁹ fructibus & odoriferis ſicut nucũ & laureum & ſic de aliis & in oi arbore pulcra & boni apparẽtiæ. Et ſi dãnator fuerit i mir gine erit dãnũ in ſegetib⁹ & in oi legumine: & ſilr i aquis dulcibus & magnis. Et ſi fuerit in cancro erit dãnũ in lacubus & in paruis riuis & in ſuis cõten/ tis. Et ſi fuerit in ſcorpione erit damnũ in mari & i aquis ſalſis hæc hali ibidẽ. Et dicit albu. 2. de con iunctionibus magnis differẽtia ſexta qꝫ ſi fuerit ſa turnus in tauro uel in triplicitate eius & fuerit dn̄s anni & in angulo & directi curſus ſignificat mortẽ boũ & ouiũ in regionibus quæ fuerint illius ſigni. Et ſi fuerit ibidẽ retrogradus ſignificat ipedimentũ meſſiũ & plantaꝝ: & ſi nõ fuerit in angulis ſed aſ/ pexerit aſcñs & fuerit directi curſus ſign. paucitatẽ ei⁹ qd̃ accidet plãtis de deſtructione & ſi fuerit re/ trogradus & in aliquo aſpectu martis erit ipedimẽ tũ meſſiũ & præcipue in terris in quib⁹ ſignificatio erit uel i. 4. uel in oppoſito eius uel in aſpectu. Et ſi fuerit. Mars in hac triplicitate & ipſe fuerit dn̄s ãni direct⁹ & in angulo ſignificat deſtructionẽ fructuũ & mortẽ beſtiaꝝ. Et dicit haly aben. ubi ſupra ca. 4. qꝫ dn̄s ãni ſuas ſignificatiões demoſtrat i ciuitatĩ bus & in climatibus quæ fuerit partitionis ſigni in quo fuerit & i parte in q̃ fuerit figura oriẽte occidẽ te ſeptẽtriõe & meridie. Et accident ſortunæ uel in fortunæ in ea parte uel in illo loco quẽ demonſtra/ uit ſignificator. Et ſi ſignificator fuerit ifortunat⁹ i ſcd̃a domo erũt dãna in uectigalib⁹ & ſuis ſubſtan tiis & lucris. Et dn̄s domus ſolis eſt ſignificator ea rum reꝝ in omni climate. Vnde ſi fuerit i bono ſta tu cõſidera unde eũ aſpiciunt fortunæ. quia i iſto lo co & in illa parte erit fertilitas & bonũ ſcd̃m ſtatũ & aſpectũ fortunaꝝ: & ſi ifortunæ aſpexerit ſigni/ ficat cõtrariũ. Quãdo luna fuerit i reuolutione ãni applicãs ad fortunã ſignificat ſanitatẽ corpum ho/ minũ & bonã cõplexionẽ aeris & i arboribus me/ lioramentũ. & ſilr i fructib⁹. Et ſi applicuerit ad in fortunã dicas cõtrariũ. Et ſi applicuerit ad ſaturnũ ſignificat dãnũ in ſubſtãtia regis & i redditib⁹ ſuis & ſi dãnator fuerit i medio cæli uel in ei⁹ domo erit dãnũ in redditibus regis & in illis quæ tenent eos. Et qñ luna iuncta fuerit ſaturno ſignificat dãnũ ar boꝝ & frugũ. Et qñ iuncta fuerit cũ cauda draco/ nis ſignificat dãnũ in quadrupedibus. Et qñ cauda fuerit iuncta cũ ſole ſignificat dãnũ in herbis & i alĩ is uegetabilib⁹ & beſtiis. Et haly ubi ſupra ca. dicit qꝫ qñ ſol uen⁹ & mercurius iuncti fuerint in geis bo nũ fiet forũ panis. Et ſcias qꝫ qñ caput & ſaturnus iungentur in uno ſigno ſignificat dãnũ & malum ſcd̃m naturã illi⁹ ſigni. Nã ſi cõiũgent in ſigno igne o erit dãnũ i beſtiis & in oi ali piloſo. & ſi iungent in ſigno terreo erit dãnũ in arboribus & fructibus & herbis & minuent plurimæ ꝑfectus eoꝝ. Et ſi i ſigno aereo accident ifirmitates. Et ſi in ſigno aqua tico iungent ſignificat dãnũ in aquis & mortalita/ tẽ in aialibus aquaticis & multitudinẽ locuſtaꝝ & reptiliũ. Et ubi ſupra ca. 24. dicit haly qñ in reuolu tione ãni mercuri⁹ iunget cũ uenere accidẽt magnæ indigẽtiæ. Et qñ iunget i reuolutione ãni uenus cũ ioue ſignif. magnã cariſtiã panis & oium uictualiũ Si eoꝝ cõiũctio fuerit ifortũa ꝑ aſpect⁹ maloꝝ. et qñ luna iungitur cũ ioue aut cũ uenere & uenus ha buerit radios & occiderit ante lunã accidet i hoib⁹

hũndantiã & melioramẽtũ. ¶ Et qñ saturnus fuerit illa mãsione seu i cõstellatiõe quæ dicitur galuayleff significat magnã caristiã & miseriã multam. Et qñ mars fuerit in medio algehe uel azubene signi. caristiã miseriã & ãxietates. Et dicit haly ubi supra ca.25.qñ uenꝰ iũgitur cũ saturno in reuolutõe ãni sign.indigẽtias & ãxietates quæ accidãt ppl'o. Et qñ iungit' mars cũ ioue i reuolutiõe ãni erũt bestie appciate. Et qñ uenꝰ iũgit' cũ ioue in reuolutiõe erũt in terris & ciuitatibus quæ fuerit illius signi in quo iũguntur bonũ fertilitas & hũndantia. Et si in reuolutiõe ãni fuerit applicatio inter lunã & martem de terno uel sextili aspectu sign.multas carnes comesti biles: hæc haly ibidẽ. Et ubi supra ca.5.uersus finẽ dicit haly ꝙ si fuerit saturnus significator ãni & fuerit dãnatus erit dannũ in seĩbus & in seruis & in gẽte minuta. Et si fuerit iuppiter & erit dannatus erit occasio in nobilibus & in illis qui sunt mediocris ætatis: & si mars fuerit talis erit occasio in junenibꝰ Et si sol fuerit talis erit occasio uel damnum in altis hominibus. Et si uenus fuerit talis erit dãnũ in mulieribus: & si mercurius fuerit talis erit dãnum i pueris: & si talis fuerit luna erit dannũ in toto ppl'o ¶ Et qñ dñs anni aspexerit ascũs ãni de.4.uel opposito erit annus ille fortis & malus. Et maxime si aspectus fuerit de oppositõ: qa qñ dñs ãni fuerit in oppositiõe ascõtis ãni ẽ inimicꝰ ãni & ẽ deterior q̃; infortuniũ infortunaꝝ & magis sign.malũ q̃; infortũæ significãt. Et qñ dñs ãni applicuerit planete cadenti ab ãgulo & ipe fuerit i ãgulo uel i succedẽti annus iste bonus erit nisi in fine in quo debilitas accident & dãna. Et si dñs ãni fuerit cadens ab angulo & applicuerit pl'e potẽti & in ãgulo existenti uel in succedẽti fortificat eũ iste pl'a & reducit eũ i suo posse sign.ꝙ initio illius ãni erit malũ & postea meliorabitur & reuertetur in bonũ ac in fortunã. Et quãdo in reuolutiõe ãni aliquod signũ de signis ascendentiũ uel eius dominus fuerit damnatus per coniunctionẽ uel p combustionẽ aut per casũ ab ãgulo uel ꝙ aspiciat ipm malus pl'a sign.malũ in illa ciuitate scd'm posse ifortunæ & scd'm dãnũ & infortuniũ ꝙ signũ illud & dñs eiꝰ habuerit. Et si fuerit cõtrariũ sign: bonũ illi ciuitati scd'z posse bõitatis & fortunii ꝙ hũerit signũ & eius dñs. Et scias ꝙ pl'a q̃ fuerit significator ãni & fuerit in aliquo signorũ significãt scd'm proprietatẽ illius planetæ & scd'm proprietatẽ signi & scd'm proprietatẽ loci in quo fuerit de domibꝰ figuræ & scd'z statũ pl'e & eiꝰ fortuna & infortuna qa per fortunã & bonũ statũ significat bonũ & melioratiõnẽ & gaudiũ & p ifortuniũ & malũ statũ signi. malũ dãnũ & grauitates. Et qñ iuppiter fuerit dñs ãni & fuerit potẽs & fortunatus ut p̃dictũ est sign. hũndantiam uictualium cuilibet de suis officiis: fertilitatẽ quoq; & lucrũ & diuitias. Et si uenus talis fuerit sign.gaudia & hylaritates & fertilitatẽ. Saturnꝰ uero & mars cõtraria his significãt. Sol uero si talis fuerit iustitiam regis & pietatẽ mercedẽ & bona facta signifi. Et si talis fuerit mercurius sign.agilitatẽ & melioramentũ in redditibus & lucrũ in mercimoniis in emendo & uendendo & in silibus. Et si luna fuerit talis erit bonũ & profectus & erũt lucra generalia in toto populo. Et dicit haly abenr.ꝙ quidã ponũt ascns anni esse sigificatorẽ regis & isti sunt albu. hermes & aboali tñ opinio ptolemei & arabũ maioris partis sapientũ in hac scĩa ponũt ascns reuolutionis anni & lunã esse significatores; populi & .10. domum & eiꝰ dñm & solẽ almutaz super decimã significatores regis: & scd'am domũ significatricẽ substãtiarũ ppl'i: & .11. substantiã regis. Et scd'm hãc uiam in aliis domibus. Et ego hac opinione cõcordo dicit haly oportet operari uel per hãc uiã. Et scias ꝙ dominus ãni est significator ppl'i & dñs exaltationis signi in quo fuerit dñs anni aut dñs exaltationis signi ascẽdẽtis est significator altorũ hominum: & dñs triplicitatis est significator hominũ qui tenent tendas & teneméta sue stationes & filia: & dñs termini & faciei ẽ significator gẽtis iferioris gradꝰ: & miscebis iouem in significatione nobiliũ: & iuua te de parte fortunæ & eius dñio quia si aspexerit significatorẽ regis bonũ & fortunaz significat: & illud idez si aspexerit significatorẽ ppl'i uel aliũ cuĩus significatorẽ ad idem significat: hæc haly abenragel in illo capitu.5. Et debes obseruare has regulas generales iam dictas hic in distinctione immediate precedente & sil'r in distinctiõe immediate sequẽte nec oportet eas recitare alias. Et ubi supra capit.8. dicit haly abenragel apta dñm coniũctionis uel oppositionis quæ fuerit ante introitũ solis in principium arietis & eius angulos in loca plaꝝ & aspice lunaz quãdo seperatur ab illa coniunctiõe uel oppositione cui planetaꝝ applicat. Et si ille pl'a fuerit fortuna uel infortuna fortis uel debilis & scd'm hoc iudica in esse ppl'i si luna fuerit firma. i. in ãgulo uel in succedẽti & in suis dignitatibus: & sil'r applicuerit pl'e firmo & potẽti et in suis dignitatibus signifi. ꝙ ppl's isto ãno erit in bono statu et mutabitur de bono in bonũ et de hũndantia in hũndantiã et de lucro in lucrũ. Et si ille pl'a cui applicuerit luna fuerit iuppiter uel uenus hẽbit ppl's securitates hũndãtias salutes et hilaritates. Et si fuerit de hoc ut sit luna cadẽs uel extra digitates suas hñdo alias significationes suas hẽbũt bonũ et fortunã q̃; diximꝰ non tñ ꝙ mutabũt' de fertilitate de minutiõe ad fertilitatẽ de cãu ad fortunã de debilitate ad potẽtiã. Et si lũa firma fuerit ut diximꝰ et in uirtute et in statu et in suis dignitatibꝰ ut p̃diximꝰ et applicuerit fortunæ i suis digitatibꝰ exũti tñ ab eo i cadẽti ab ãgulo sig.ꝙ mutabũt' d' fertilitate posita i bono statu ad aliã fertilita. et bonũ sta. mioré illo. Et si fortũa exns cadens ab ãgl'o fuerit extrãea et debilis erũt fertilitates et fõtũa q̃ opiabat' hẽre et tñ ñ ꝛplebũt' sz erũt sani i suis corpibꝰ. Et si lũa fuerit debil' et pegria et applicuerit ifortũis et ille ifort. sint firme sig. ppl'o malũ statũ et depssionẽ et debilitatẽ in suis negociis atq; defectũ suorum uictuum et lucrorum e multas infirmitates

Et si infortuna cui applicuerit luna fuerit dña octa
uæ domus: aut lũa ul hũerit aliquã dignitatẽ appo
diatã i sexta domo a luna ita qꝫ nõ sit eiꝰ dñs morta
litatẽ multã populus patietur. Et si ifortuna nõ fue
rit talis maneriei ut p̃diximꝰ. & dñs octauæ domꝰ
a luna fuerit aspiciẽs lunã signi. semꝑ multas mor/
talitates. Et si in reuolutione ãni mars fuerit com/
mixtus cũ mercurio accidẽt multæ mercantiæ illo
ãno. Et si status lunæ & infortunaꝝ fuerit sicut di
ximus ut. s. una pars sit in bonis statibꝰ & appodia
tis & alia in malis & debilibus signi. qꝫ pplꝫ muta
bitur de malo ad bonũ ut de bono ad maluꝫ secm
mutationẽ q̃ diximus de statibus lunæ & infortu/
narũ. Et si pars fortunæ fuerit orientalis & dñs do
mus sue ac Iuppiter aspexerint eã sig. qꝫ melioratio
securitas ac bonũ erit in ciuitate quæ fuerit in parti
tione in qua fuerit pars fortunæ. Et si pars fortunæ
aut eius dñs fuerit in bonis locis erit bonũ & melio
rationẽ sign. Et si fuerit in malis locis aut sub radi/
is sign. dãna & amissiones & erit dãnũ uel bonum
de natura signoꝝ in quibus fuerint. Et qñ saturnꝰ
fuerit appodiatus in reuolutiõe ãni & fuerit almu/
taz locoꝝ appodiatoꝝ signifi. populatiões & qe/
tes & augmentatiõem & meliorationem in uictu
& in lucris. Et qñ fuerit saturnus debilis & infortu
natus significat destructionẽ & depopulatiões &
contraria coꝝ quæ diximus. Et qñ Iuppiter fuerit
appodiatus in anni reuolutione & fuerit almutaz
et dño anni apparebit bonũ in hoibus. Et si fuerit
in statu ab hoc diuerso erit i hoibus defectus et ifor
tunium et habebũt paupertatẽ minutionẽ tristitiã
et danna et uilitatem. Et qñ Iuppiter in reuolutiõe
anni fuerit in opposito aspctis significat qꝫ fortu/
na et bonũ a pplo remouebit. Et qñ uenus i reuolu
tiõe ãni fuerit appodiata et fortunata hẽbũt hoies
gaudia diuitias ubertates et lucra. Et si fuerit uenus
ifortunata accidẽt cõtraria his & defectuiꝰ. Et
si mercuriꝰ i reuolutiõe ãni fuerit appodiatꝰ saluꝰ &
fortunatꝰ hẽbũt hoies lucra & bona. Et si fuerit dã
natꝰ debilis & ifortunatꝰ accidet minutio predicto
rũ & minuent bona & lucra. Et si i reuolutiõe ãni
fuerit appodiata & salua erit ãnꝰ bonus fortunatus
ac fertilis. Et si fuerit luna dãnata & ifortũata signi
ficat cõtrariũ. Et aspicias semꝑ i negociis pplꝫ sem
per a luna: & i negociis nobiliũ & altoꝝ hoiuꝫ sẽp
a sole: & i negociis mercatoꝝ & eoꝝ q̃ icurrũt sapi
entiã semꝑ a mercurio: & i negociis iudicũ & sapiẽ
tũ legis & hoiuꝫ bonæ ꝑgeniei a ioue: & i negociis
militũ & militiaꝝ & litiũ a marte: & i negociis mu
lierũ a uenere. & i negociis seminũ & laboratorũ a
saturno. Et qñ saturnꝰ fuerit dñs ãni & fuerit ap/
podiatꝰ fient i isto ãno multa edificia & populatio
nes & meliorabit forũ bladi & uictualiũ & terra i
suis fructibꝰ hñdabit & pplꝫ hẽbit bona & utilita/
tes multas & maxie laboratores & uiles hoies. Et
si fuerit saturnꝰ dãnatꝰ accidẽt multa dãna & ipedi/
menta & cõtraria his q̃ diximus & illa dãna magis
accidẽt uilibꝰ hoibꝰ & boibꝰ armoꝝ & moriẽt se
nes i multis locis: & accidet hoc in terris q̃ sũt de pti
tiõe saturni. Et scias qꝫ oppõ saturni cũ marte dete/
rior ẽ eoꝝ cõiunctiõe & deteriores & durabiliores
significatiões demõstrat. Et qñ iuppiter fuerit do
minꝰ ãni potẽs & fortis & i bono loco meliorabũ/
tur illo ãno negocia iudicũ & sapientũ legis & reli
gioſoꝝ & nobiliũ. Et si cũ hoc fuerit receptꝰ profe/
ctũ hẽbũt gẽtes cũ rege & lucrũ bonũ & utilitatem.
Et si fuerit iuppiter dãnatꝰ accidẽt p̃dictis hoibꝰ cõ
traria coꝝ q̃ dixi & erit pauptas & miseria & dimi
nutio i hoibꝰ. Et qñ sol fuerit dñs ãni potens & li
ber ab ifortuniis & rex illiꝰ climatis potẽs ultra ali/
os reges & erũt hoies diuites nobiles & hẽbunt bo
nũ & saluationẽ & multũ bladũ & multas bestias
& aues: & meliorabunt oẽs res i qbꝰ sol hẽt dñium
& significationẽ. Et si sol fuerit debilis & ifortuna
tus accidẽt cõtraria his q̃ diximꝰ: & debilitabit rex
& uilipẽdent nobiles & diuites illiꝰ climatis & ap
podiabũt serui & uiles hoies sup reges & nobiles.
Et qñ uenꝰ fuerit dña ãni potens & fortunata & in
uno loco significat qꝫ ãnus erit bonꝰ & ꝑcipue mu/
lieribꝰ & hẽbũt hoies gaudia. Et si uenꝰ fuerit debi/
lis dãnata erit annus cum bono in diuitiis & retra/
hẽt hoies ab hilaritatibꝰ & hẽbũt arctã uitã & oẽs
significatiões i bono & i malo apparebũt i ciuitati
bus & in climatibꝰ suis maxime. Et qñ mercurius
fuerit dñs ãni & i bono loco potẽs & saluus ab in/
fortuniis & i aspectu fortũaꝝ uel iunctus cũ eis erit
ãnus bonus & fortunatꝰ a paruis mercatoribꝰ & il
lis q̃ de sciẽtiis se itromittũt. Et eo fortiꝰ erit suũ bo/
nũ si receptus fuerit a dño domꝰ suæ: & tunc signifi
cat qꝫ illi q̃ sunt de partitiõe ipsius hẽbũt a rege ma
gnũ honorẽ & utilitatẽ. Et si cadẽs aut obustꝰ fuerit
aut dãnatꝰ aut ifortunatꝰ aut i malis locis figuræ fue
rint significat qꝫ annus erit defectiuꝰ lucroꝝ & erit
diminutio i redditibꝰ regũ: & fortius ẽ dãnũ in scri
ptoribꝰ & mercatoribꝰ & eiꝰ significatiões bonæ ul
malæ magis apparebũt i partibꝰ occidẽtalibꝰ & in
locis & i ciuitatibꝰ q̃ sũt de partitiõe illius mercurii.
Et qñ lũa fuerit dña ãni potẽs & in bono loco &
salua ab ifortuniis significat multas pluuias pfecti/
biles & i aptis tpibꝰ: & hoies sani erũt & hẽbũt lar
gas uitas & cibaria multa & maxie si recepta fuerit
luna quia tũc habebũt hoies ex ꝑte regũ bonũ & uti
litatẽ. Et si dãnata uel ifortunata fuerit luna cõtrari
um significat eoꝝ q̃ dixi & dãnũ erit generale i to/
to mũdo tñ eius significatões i bono & i malo erũt
magis affixæ & apparibiles i ciuitatibus & in locis
quæ fuerint de partitione signi in quo fuerit luna
fortunata secꝫ hali habẽragel i ca. illo. 6. Et ubi su
pra ca. 10. dicit hali qñ iueneris ioue dñm anni uel
q̃rtæ eiꝰ hẽbunt hoies fertilitatẽ & cõplemẽtũ & hẽ
bunt homines multũ tritici & multiplicabit bonũ
in eis. Et si mars in hoc habuerit cõmixtionẽ cum
ioue & fuerit appodiatus: panis fiet carior in fine il
lius anni & significationes omnes ipsius erunt in
terra partitionis signi in quo fuerit mars. Et ubi su
pra in capitulo undecimo. dicit prædictus haly

Considera qñ sol intrat primũ minutum arietis & apta ascendens in illa hora & similiter planetas ac quia forsan rex morietur unius climatis & rex alterius habebit prosperitatem & bonum: & erit forte bonum & fertilitas in uno climate & indigentia & fames in alio. & hoc totũ non potes scire nisi ex uariatiõe ascñtiũ illoꝝ cliatũ pro eadẽ hora. Et qñ luna fuerit in ascẽdente áni salua & fortunata significat prospitatẽ & saluationẽ ppli in suis corporib⁹. Et si luna fuerit in reuolutiõe áni i.2.domo habebit pplus illo áno bonũ & utilitatẽ. Luna in .3. & lucrabit̃. Luna in.5. domo gaudebit & letabit̃ ppls illo áno pp fertilitatẽ & replonẽ segetis & uictualiũ. Et si saturn⁹ fuerit in ascñte i reuolutiõe áni sign. dánũ i mercimõis. Saturn⁹ in.2.domo in reuolutiõe áni sigi. modica lucra: in.6.sign.dánũ in bestiis in sexta mortalitatẽ camelorꝝ: in nona erunt bone apes: & saturn⁹ in.12.sig.mortalitatẽ: & si fuerit ibidẽ retrogradus defectũ oĩs bõi & augmẽtũ mali. Quãdo iuppiter fuerit in ascñte in reuolutiõe áni cuadent hoĩes ab oĩ malo. Et si fuerit in.2.lucrabũtur hoĩes in mercãtiis & in aliis rebus: in.3.sign.fortuniũ & prosperitatẽ: in.4.sign.caristiã bladi in fine anni & magis si fuerit signũ terreũ: in.7.sign.multũ bonũ in ãni medio & melioramentũ in arboribus & fructus multos: in.10.sign.caristiã bladi in.5.sign.lucra & mercãtias in oĩbus rebus. Et iuppiter i.12.domo reuolutiõis áni sig.siccitatẽ in arboribus. Et si fuerit ibi dẽ retrogradus minuet̃ de bono & crescet malum.

Mars uero si fuerit in.2: domo in reuolutiõe áni significat qꝺ bestiæ bñ uendẽtur & oẽ al'quod habet ungulas. In.5.sign.qꝺ hoĩes libere dabũt multũ ſbe isto áno. Et qñ uenus fuerit in ascñte in reuolutione áni sign. hoĩes habere multa gaudia isto áno. In 2.sign.fructuũ uilitatẽ qa multi erũt fructus & sig. melioramentũ in arboribus. In.7.sign.prosperitatẽ in iuuenibus & in oĩ re noua: in .7. prosperitatẽ in mulieribus. In.10.caristiã in spẽbus oĩb⁹ & erũt pauce. In.11.caristiã leguminũ & similiũ. & .12.sig. uilipensionẽ omniũ lapidũ pcioſoꝝ qa in illo áno nõ bñ uẽdẽt̃. Et qñ uen⁹ fuerit retrograda sign. dãnũ i suis significatõib⁹ & crescet malũ ei⁹. Et qñ fuerit mercuri⁹ fortũata meliorabũt̃ sigificatiões illius qñ mercurius fuerit i ascñte in reuolutiõe áni signi ficat bonũ statũ & lucrũ i mercatorib⁹ scriptorib⁹ Et si fuerit in.3.sign.qꝺ in isto áno faciẽt hoĩes itinecã mercationũ. Et in.4.sign.tristitiã scribis & mercatoribus. Et in.12.domo in reuolutiõe áni sign.qꝺ isto áno sapiẽtes & mercatores descẽdẽt. Et qñ mercurius fuerit retrogradus dánabũt̃ eius bonæ significatiões & crescẽt in malũ: hæc hali abenragel i .1. cap.5. Et in cap.12.ubi supra dicit ille haly qñ pars fortunæ fuerit in.2.domo sign.diuitias multas. Et si fuerit in signo igneo signi. posse in igne & rebus calidis. Et si fuerit in signo terreo sign.augmentuꝫ in terris & herbis & uegetabilibus. Et si fuerit in signo aereo sign.multos uẽtos. Et hoc mõ cõsidera/ bis ptes oẽs. Male.n.ptes significãt malũ de natura loci & signi in quo fuerint & ptes bonæ significãt bonũ de natura sui loci & signi in quo fuerint: hæc haly ibidẽ. Et ubi supra capi .12.dicit haly qñ mars fuerit dñs áni & fuerit i tauro aut in triplicitate sua & in ãgulo & directus sign.dãnũ i arboribꝰ & fructibus & aĩalibus brutis. Et scd'm haly abenragel ubi supra cap.2. & cõcordat cũ eo albu.8.dif.pria. qñ uolueris cognoscere ãnos in quibus dat terra fertilitatẽ uel sterilitatẽ: aspice ascñtia cõiunctiõis uel preuentiones luiariũ precedẽtis & introitũ solis in arietẽ & loca eoꝝ. Et si locus cõiunctiõis uel preuẽtionis applicuerit uni & iuppiter hũerit dñiũ in loco ipõ aut dñs ascñtis fuerit fortunat⁹ & pcipue a ioue & dñs.4. domus fuerit saluus ab infortuniis & dãnis. Et si fuerit applicatio ascñtis illi⁹ legis aut mutationũ triplicitatũ applicuerit ad locũ iouis uꝫ ad locũ ueneris per cor⁹ uel p radios scd'm haly. Et scd'm albu. si fuerit pfectio ãni ab ascñte gentis illi⁹ aut pfectio permutatiõis triplicitatis proueniẽs iã ad locum iouis aut ueneris per aspectũ aut p radiũ accidet in illo áno scd'm eos fertilitas in rebus terræ hui⁹ bositas & maxie si dñs ẽt fortunauerit dñi ascñtis uel applicuerit ei uel ipm aspexerit de bono aspcũ & eo fortius si testificet̃ ei pars fortunæ siue si pars fortunæ hũerit testimoniũ a ueritate in hoc quia hoc significat sup fertilitatẽ terræ & augmẽtũ & hũiditatẽ. Et qñ noueris cõtrariũ uidelꝫ ãnos aridos & steriles aspice qñ uides saturnũ dñatorẽ sup oppositionẽ uel cõiunctiõem pcedẽtẽ itroitũ solis in arietẽ p dignitates uel applicatões: uel qꝺ ipe sit dñs ascñtis aut infortunet ipm per aspectũ uel qꝺ sit in aliquo angulorꝝ & fuerit dñs.4.dãnatus ab infortuniis & maxie a saturno qa hoc signi. minutionẽ fertilitatis & erit maior significatio & magis affixa si fuerit cõiunctus cũ mercurio uel fuerit in opposito eius. Et si saturnus fuerit in ãgulis cõiunctionis uel puentõis pdicte uel fuerit in ãgulis lunæ: uel scd'm albu. si saturnus fuerit in ãgulis receptionum quarꝝ rememorationẽ pmisimus & precipue i certis lunatõib⁹ sign. hoc caristiã ãnone. Et silr qñ luna applicuerit saturno separando se a cõiunctione uel oppositiõe pdicta & fuerit saturnus ascñs hoc sep est signũ maxie caristiæ. Et qnæcũqꝫ .2. ifortunarũ infortunauerit ãnũ: illud infert unũ eius erit malũ si hũerit cõmixtõnẽ cũ mercurio. Et qñ acciderit qꝺ scda domus & pars fortunæ & asens fuerit i fortunati a dño loco dñi partis fortunæ per haly uel a dño ptis fortunæ per album. & minimo fertilitatis maior & magis affixa. Et scd'm albu. illud addet ariditatẽ. Et quot significatiões minutionẽ & sterilitatũ fuerint p infortunia saturni erũt maiores & magis affixæ q̃ si fuerint per infortunium martis. Et silr significatiões fertilitatũ quæ fuerint per fortunia iouis erũt plres illa ueneris & maiores: hæ hali Et secundum albuma. illud qꝺ fuerit de infortunio saturni in significatione caristiæ erit fortius infortunæ martis. Et similiter fotuna iouis i significatõ

ne fertilitatis est maior & fortior fortuna ueneris. Et istæ regulæ haly & albu. sūpte sunt mīltū notabiles in hac materia. Et dicit phus dicūt ipi ubi supra ꝙ cū fuerit mars in reuolutiōe āni in domo aliqua saturni signi. paucitatē pluuiaꝝ. Et si fuerit in domibus suis sig. hūndantiā pluuiaꝝ. Et si fuerit in reliquis plaꝝ domibus sign. mediocritatē pluuiarumꝫ hæc illæ. Et dicit albu. i li. expimētoꝝ suoꝝ i isto ca. ubi determiat de grauitate & leuitate āni. Cum uideris i reuolutiōe āni rē de qua metueris aspice si conueuerit hæc cōiunctioni saturni & iouis in eo/ dē āno & erit eis esse deterius & grauius & si non iuenerit erit leuis. Cū abierit dūs āni aut significator regis ad plaꝫ malū aut ad lumē ple mali aut tardi in angulo tūc timebit sup eū cui⁹ fuerit significator destructio uel mors. Et cōiūctio capitis cū saturno significat impedimētū subæ signi i quo iungūtur sicut sign. in eclipsi solis & lunæ. Cūꝙ fuerit cōiūctio capitis & saturni in ariete & in eius triplicitate erit impedimentū in animalibus oībus q̄drupedib⁹ scd̄m substantiā signi in quo iungūtur. Et si fuerit i tauro & i eius triplicitate sign. impedimentū in agris & in fructibus & in arboribus & in ouibus: i herbis quoꝙ & uaccis & modica erit pluuia & ānona. Et si fuerit in geis & in ei⁹ triplicitate erit impedimentū i hōibus & in auibus & flabūt uenti nocibiles. Et si fuerit in cācro & in ei⁹ triplicitate erit impedimentū in hōib⁹ & multiplicabit pluuia & aq̄ & multiplicabūr serūꝙ & lac atq; locustæ & repētia terræ. Caude uero cū cōiunct⁹ fuerit mars sign. destructionesꝫ & malū iterfectionē quoꝙ ac famē ac multitudinē mali. Et cōiūctio saturni & caudæ sig. famē & paucitatē boni & destructiōes graues frig⁹ & timores maxīos & destructionē messiū & erit hoc i ea pte in qua fuerit. Aspice cōiunctionē saturni & martis utrū cōueniāt alicui plētæ i gradu exaltatōis sue: ꝙ si fuerit hoc & aspexerit eū saturnus sign i. malū & destructionē in pte eiusdē ple. Et si fuerit aspectus ex signo fixo plōgabit malū. Et si fuerit i signo mobili erit modicū & breue. Et si fuerit i signo cōi erit mediocre. Si aūt nō aspexerit sed reddiderit lumen eoꝝ aliq̄ stella ad plam q̄ fuerit i gradu exaltatiōis suæ significat feditatē & detrimtū sup ciues aliquos illi⁹ climatis & iueniet eos destructio & cogēt ad hoc ex semetipsis: aut erit p cāꝫ quorūdā q̄ n̄ fuerit ex hoīb⁹ regiōis suæ. Si uero n̄ reddiderit pla lumen eoꝝ ad ipm plam q̄ fuerit i gradu exaltatōis suæ intrabit sup eos meror & postea soluet nutu dei. Et debes obseruare has regulas generales i distinctiōe imediate p̄cedēte & sil'r i distinctiōe imediate sequēte. Et ubi supra. uersus finē libri dic albu. ꝙ fortūe cū descēderint i aliqd̄ signū erit fertilitas & bonū i suba eiusdē signi: & cū descēderit mali i aliqd̄ signū erit tribulatio & destructio eiusdē signi. Cōsidera fortunas & malos q̄a cū descēderit iuppiter i arietē bonū erit esse ouiū & leue erit p̄ciū carniū ouiū. s. q̄ drupedū: & cū descēderit i cancro erit copia messiū & leue erit p̄ciū ānonæ bonūꝙ eē erit uaccaꝝ & nutrimētū messiū. Cū uero descēderit mali i signa dic ecōtrario: scd̄ꝫ q̄titatē sbæ signoꝝ erit uariatio iudicii. Si aūt fuerit dūs arietis i exaltatione sua erit ipsa sterilitas aut timor i diuitib⁹ aut nobilib⁹. Et si fuerit i descēsiōe sua erit i ouib⁹ & i oīb⁹ q̄drupedib⁹. Et sil'r erit de oīb⁹ signis scd̄m subās suas. Et pauloꝫ pri⁹ dicit albu. saturn⁹ cū pulsauerit i reuolutione solis sup signū regiōis & abntes ab eo fuerint fortunæ sig. dānū & mortē i terra eiusdē signi. Et si cō mixt⁹ fuerit ei mars grauabitur auena & destruetur uinū & multiplicabit butirū: hæc albu. ibidē. Et in libro de floribus: dicit albu. in capitu. grauitatis & leuitatis ānonæ: ꝙ scies caristiā ānōæ & ei⁹ uilitatē ex utrisq; plis supiorib⁹: qa q̄titas siue grauitas ē ex ope saturni & leuitas ē ex ope iouis. Quotiens eni uideris saturnū i reuolutiōe quorūdā ānoꝝ i signo in quo fuit coniūctio presens. i. i q̄ fuerit. s. in signo i quo ultimo cōiūgebat iouī aut i signo i quo fuerit cōiūctio q̄ significauit sectā & nō aspexerit eū iupiter hoc ē signū grauitat⁊ absq; dubio. cōmisce igitur narrationē tuā sup eū & ne metuas. Quod si euenerit cū eo cauda i uno signo iudica grauitatē annonæ & terrorē hoīm nisi aspiciat iuppiter eū locū aut sepet ab eo cauda. Itē āni q̄ significāt famē: sūt illi i q̄b⁹ p̄fuerit saturn⁹ cōiūctiōi uel p̄uētiōi in q̄ fuerit reuolutio & eo graui⁹ si fuerit saturn⁹ i opone mercurii & hoc fit i ānis in mēsibus aūt cū uideris eū i cōiūctiōe uel p̄uētiōe i. 9°. uel i. 3°. erit hoc signū leuitat⁊. Scito itaq; ascns cōiūctōis & p̄uētōis post hoc aspice dūm ei⁹ si fuerit auct⁹ cursu augebit i p̄cio ānonæ & i eodē āno uel mēse. Et si fuerit i medio cæli eriget & augebit p̄ciū ānōæ. Si uero min⁹ fuerit cursu miuet p̄ciū. Et si fuerit iens add̄ scēsionē suā descēdet p̄ciū. Si uero fuerit i angulo terræ, aut i 7°. stabit p̄ciū in eē suo & nō auget nec minuet. In cæteris aūt reb⁹ extra triticū & ordeū aspicies dispositorē āni si fuerit fortunat⁹: aspice i quo signo sit & q̄ sit suba eiusdē signi. Quod si fuerit ex suba ignis erit hoc i auro & argēto & i oī ꝙ opat p ignē. Et si fuerit i signis terreis erit hoc i reb⁹ terreis scd̄m q̄titatē ei⁹. Et si fuerit i signis aereis erit hoc i aiatis. & aspice locū eiusdē signi ab ascnte & loqre sup eū. Si uero fuerit i signis aq̄ticis erit hoc i aiatis aq̄ & in oī qd̄ exit de aq̄. Loca aūt i q̄b⁹ ē grauitas: sunt hæc. Si fuerit i ariete uel i ei⁹ triplicitate erit i pte orietis. Et si fuerit i tauro uel i ei⁹ triplicitate erit i pte meridiei Et si fuerit i geis uel i ei⁹ triplicitate erit i pte occūtis. Et si fuerit i cācro & i ei⁹ triplicitate erit i pte septentriōis. Et cōsidera foꝝ ānonæ cū ceciderit sol i primū minutū cuiuscūq; signoꝝ in q̄b⁹ sūt exaltatiōes plaꝝ q̄ sunt mobilia quia nō errabis. Nā descensio solis in primū minutū arietis est fortior & subtilior cæteris descēsiōib⁹ eis in initia signoꝝ mobiliū. Et subtilior his ē d̄scēsus ei⁹ i iitiū uniuscui⁹q; signi. Scias hoc secretū in foro & n̄ trāseas eū ut eas ad alterꝫ. Et si uoluer scias alicui⁹ rei noīatī aspice plaꝫ significatorē fori i q° signo sit & aspice qd ptiet ad ipꝫ signū & ad ipꝫ plaꝫ: & opare p h° & iuēies ueritatē

hæc albu. ibidē. Et paulopost ubi loquit̄ album. de
rereremotu & diluuio dicit q̄ cū fuerit saturnus uel
eiꝰ radii i signis primaꝝ cūiunctionū uel i ascēsiói
bus caꝝ & cū fuerit saturnus corporaliter i eis aut
piecerit radios suos ad ea oppositō aut ex. 4. aspe/
ctu aut ipse fuerit in hoc ipeditꝰ aspice eū cū fuerit i
signis terreis tūc. n. significat tenebras aeris & ter/
remotū & famē. Et dicit mesalla i epla sua de con
iūctionibꝰ planetaꝝ & ānoꝝ reuolutiōibus. ca. 4.
apta ascns hora itroitꝰ solis i primū pūctū arietꝭ &
equa planetas pro eadē hora & scito ipm q hūerit
dñiū supꝫ ipam figurā. Et si fuerit ille qui pfuerit for
tunatus erit mūdus aptus bonus. Si uero prefuerit
malus & ipeditꝰ erit mūdus corruptꝰ sifr fac in. 4.
āni & mēsibus. Et scito q̄ cū plures planete cōiūcti
fuerint i signis aquaticis i reuolutiōe āni significant
multitudinē pluuiaꝝ. Et si i igneis multitudinē de
structiōis & famis ex siccitate & calore & sic d̄ aliis
& sifr in. 4. āni & cū pfuerit ei mars & saturnus &
nō aspexerit eos fortunæ significāt corruptionem
mūdi. Et scito q̄ fames & huiꝰi graui tates nō erūt
nisi ex cōiunctiōe planetaꝝ in signis igneis. Et ubi
supra. c. 6. dicit mesalla q̄ planete pōderosi si fuerit
in directo alicuiꝰ regiōis significabūt siccitatē & fa
mē & intellige hoc q̄ sint planetæ in signis septen/
triōalibus: hæc mesalla. Et dicit abraā auener. i li.
de reuolutiōibꝰ ānoꝝ mūdi ca. 9. q̄ si alter maloꝝ
fuerit in uno āguloꝝ signi terræ erit hæc mala signi
ficatio terræ. Et si fuerit i domo. 10. sign. malū eue/
nire regi. Et si fuerit i alia ueniet malū incolis. terræ
illiꝰ. Et si in. 4. sig. hoc destructionē agroꝝ uineaꝝ
Et si fuerit stella bñfica in uno āguloꝝ iudica bo/
nū. Et si fuerit i angul'. bñficus & maleficus conside
ra qs eoꝝ fortior fuerit & fortitudo sua se manife
stabit magis. Et ubi supra. ca. 10. dicit abraā q̄ om
nes sapiētes astroꝝ dicūt q̄ signa ignea & acrea si/
gnificāt caristiā frumēti & malū q̄ eueniet & famē
quæ debet eē per mūdū & eo magis in terris signo/
rū eorūdē signa uero terrea & aquea significāt sani
tatē magnā & habūdationē atq; uilitatē ānone seu
p ipensionē. Et debes respicere i reuolutōe cuiꝰlibet
āni mūdi si sint ābo. s. saturnus & iuppiter in signis
caristiā significātibꝰ tūc. n. significāt sēper caristiaꝫ
& significāt cōtrariū si sint i aliis signis. Et mesala
ait sp cōsiderandū ē in principio āni ad locū lunæ
in hora qua sepatur a coniūctiōe eius cū sole uel ab
eiꝰ oppositiōe q̄cūq; illaꝝ fuerit añ introitū solis i
arietē. Et si ipa cōiūgat̄ & cū stella malefica aut cū
ipa malū aspectū hēat hoc sign. malū in mūdo. & si
cū stella bñfica significabit hoc sēp bonū. Saturnus
uero sign. locoꝝ destructiōes & nauiū submersio/
nes turbatōes & lites. Iuppiter sig. pacē & bladi co
piā & trāqllitatē. Itē iquit mesalla nos cōsiderare
debemus in qualibet cōiunctione siue magna siue
media siue minor ad hoc ēt in reuolutiōe cuiuscūq;
āni mūdi ad signū ascns in hora cōiunctiōis uł op
positionis lumiariū quæ fuerit añ introitū solis i si
gnū arietis hæc. n. ē radix magna & aspiciendū est
ad dños signi ascntis i hora ciniuscūq; cōiunctiōis
uel oppōnis pdictē & almutaz q̄ est iste q̄ dignita
tē hēt in hoc loco dubio ipm aspiciat & si inueue/
rit almutaz & dñm pdictū i āgulo. 1. uel. 10. & fue/
rint plē caristiā significātes hoc sigi. magnā frumen
ti caristiā seu bladi in terra illa. Et eo grauiꝰ si fuerit
auctus in cursu suo. Sed si fuerit minutus siue retro
gradus minuētur caristiæ de die in diē. I dē quoq; ē
iudiciū si dederit uim suā plē qui i uno dcōꝝ fuerit
angl'oꝝ. Quod si i uno reliquorū angl'orū res erit
mediocris & cōsil'r succedētibꝰ. Si āt fuerit i cadēti
bus uile erit frumentū & bladū. Si aūt fuerit almu
taz cōmixtus a sole eueniet blado detrimētū seu i/
pedimentū. Et si fuer. t tūc in uno angulorū erit im
pedimentū maius: in cadētibꝰ uero erit paruū: hoc
igit̄ facies quolibet āno uł quolibet mēse hæc abraā
ibidē. Et i. c. seqnti. f. ca. 2. dicit abraā q̄ mesalla qui
dem asserit locū cōiunctionis significare supꝫ oleuꝫ
oliuarū sic. n. expertus ē ipe. Et tu quidē efficere de
bes almutaz cōiūctionis & scd̄m q̄ uideris iudica
Si almutaz fuerit i domo exaltatōnis fiet frumētū
carius. Minus aūt si fuerit i domo sua: q̄ si fuerit i
domo sui cāus erit uilificatio magis. Si aūt i domo
sui detrimēti erit uilificatio nō tn̄ tāta quāta prior
Et ubi supra ca. 15. dicit abraā q̄ semp respicere de/
bes ad lunā. Ipsa nāq; sig. supꝫ oēm hoiem. Si igitur
ipa fuerit i pricipio āni cum pla bñfico aut aspectu
bono ipm aspexerit hoc sig. sempꝫ sanitatē corpoꝝ
hominū. Et si fuerit cū saturno aut cū aspectu. 4. uł
oppositō cū ipo & fuerit saturnus in aliquo signo
rū aquaticorū erit malū grande euntibus p mare.
Et fortius si fuerit i cācro & tūc ēt multū nocumen
tū infert ipis qui uadūt p aquas: augebūtur q̄ aquæ
fluuiū & destruent semia & accidet pluuia magna
quæ nocere debet. Et si mars fuerit in tali dispōne
& fuerit i signis aqueis hoc significat semp aerē pe/
stilē & desipantē. Et si saturnus & mars fuerint in
uirgie aut i capricorno uel i signis aereis hoc sig. sē/
per malū q̄ eueniet i mundo p locustas & brutos i
locis ad hoc dispositis. Si uero mars uel saturnꝰ fue
i signo figuratiōis hūane hoc sign. sempꝫ turbatiōes
& rixas & sempꝫ fructus. Et in fine cap. dicit abraā
cognito quidem anno coniunctionis inq̄ mesalla
pōe locū cōiunctōis magnę & mediæ necnō mio
ris pro radice & quocūq; puenerit signū pfectiōis
ad locū martis. Si fuerit fortior ioue hoc significa/
bit annū caristiæ i quacūq; regiōe ad cuiꝰ signū per
ueniēt signū profectōis & cuilibet āno dabis signū
unū & debes ichoare a signo & gradu cōiunctiōis
dādo unicuiq; signo. 30. & debes computare scd̄m
gradus equales. Quocūq; uero āno puenerit p scō
ad uenerē uł ad mercuriū. Si q̄ fuerit i cōmixtione
bona ad iouē & fuerit Iuppiter fortis & uicerit sa
turnū i principio cōiūctionis hoc sign. sempꝫ saturi
tatē & habundantiā & eo melius i qualibet regiōe
Et signū est huius anguloꝝ significatio pfectionis
hæc abraam ibidē. Et ca. 17. ubi supra dicit abra/
am auenzaar dicit se esse expertum multis uicibus

q̄ si mars fuerit in āni principio in una domoꝝ sa
turni significat hoc semp caristiā. Et si fuerit in una
domorū suarū propriarum significat hoc semp ha
bundantiā pluuiarū. Et dicit abraā i principio il/
lius capituli.17.aspice cōiunctionē uel oppositionē
precedentē introitū solis in arietē. Et si fuerit orien
talis erit medietas primi āni melior.2. Et si occiden
talis fuerit erit econtra. Et hoc uerum est si fuerit ali
quod de planetis bñficis aspiciēs locū coniūctiōis
uel oppositionis precedētis introitū āni aut fuerit
alicui eorū dignitas magna in illo loco & nō fue/
rit signū impediēs hoc ē signū boni āni: & eo melius
si fuerit aliquis eorū beneficorū in aliquo angulorū
signi ascēntis in hora coniūctionis uel oppositionis
p̄dicti. Et si fuerit econtrario ut.s.aspiciat maleficꝰ
aut fuerit i aliquo angulorū ascēntis & nō fuerit bñ
ficus aspiciēs tunc quidē ē ānus malus. Si aūt aspici
ant bōi similr & mali aspice qs eorū maiorē habet
fortitudinē & hic almutaz erit. Et scito aliqs plāe
ta superior oriētalis fuerit & alius de supioribus oc
cidētalis. maior erit fortitudo oriētalis: q̄ si sic de i
ferioribus fuerit res erit ecōuerso: illorum nāq; for
titudo erit in parte occidētali. Et q̄ sub radiis solis
fuerit nihil hēbit fortitudis cōsilr neq; retrogradus
hæc abraā iudeꝰ. Et dicit alchindus in epla sua ca.
2.qñ retrogradāt planete a capite cācri ad caput li/
bre & fuerit sol cū illis in eadē.4.erit sūmꝰ calor in
pte septētriōali & uēti septētriōales assumēt digestio
nē fructuū. Et ubi supra cap.ultio dicit alchindus si
inueneris uenerē uel iouē i aliquo angulorū ascen/
dētis precedētis introitū solis in arietē collocatū in
pte auctoritatū suarum & maxie in medio celi mi/
tigabit & crescet quicqd fuerit eo tempe plātatum
aut seiatū. Et si fuerit saturnus i signis calidis & hū
dis ut ē gemini & sua triplicitas & cōplexiō abitur
cū eo significator ab oppositō aut.4.aut cōiunctō
ne significat mitē aerē & bone cōplexionis & tūc si
mediū cuiuslbet uegetabilis pp equalitatē rerū & si
militer si cōplexionabit cū eo significator aut com
plexionabit cū significatore & in signis sicut cali/
dis & siccis frigidis & hūidis & fuerit de.4.aut op
posito fiet bona cōplexio aeris & crescet oē uegeta
bile. Et si fuerit mars in āgulo terræ i reuolutiōe āni
& in signis calidis & ceciderit ab eo fortuna & in/
uestigauerit mercuriū significat cōbustionē terræ &
corruptionē substantiæ suæ & cōbustionē semium
Si aūt secdm q̄ dico fuerit in signis aqueis & in an/
gulo terræ significat damnū aquæ & corruptionē
eiusdē & corruptionē cuiuslibet qd̄ moueat i aqua
de aialibꝰ & aliis. Et si fuerit i loco mercurii satur/
nꝰ & fuerit i signis aqueis & in angulo terræ & ce/
ciderit ab eo fortūæ & inuestigauerit mercuriū minu
ent aquæ riuoꝝ & puteoꝝ & fontiū & corrūpēt
aialia aquæ & alia. Et si nō ceciderit ab eo fortuna
alleuiabit significatio prædictoꝝ. Et inspice in re/
uolutiōe āni ascēdēs & angulos & loca plaꝝ trāsi/
tus suos & prohibitiones operū suaꝝ & p̄iectionē
radioꝝ suorū secdm q̄ significāt in oi climate super
subās alaliū & uegetabiliū & seperationē modoꝝ
suoꝝ de transmutatiōe solis i signis & naturas suas
i mutatiōibꝰ aeris & i q̄ttuor tpibꝰ āni: hæc alchidꝰ.

Et dicit aomar & allat auctoritatē libri.9.iudicū i
fine q̄ sol i arietis ingressu depḥēso q̄cūq; reperit stel
la oriētalis āni ducatū uēdicabit. oriētalis nāq; iup
piter oīa ad salubrē & aptissimū renouabit statū.
Veneris quoq; ducatꝰ fructꝰ multiplicat & oīa secū
dat uictualiū copiā p̄stat & habundātiā: mercurius
quoq; ad modū oīa reducit. Saturnꝰ quoq; malum
& totius icōmodi factor & uictualiū inopia & fri
gus augmtat rndet: mars gladiū & bella ignominiā
& metū & filia cōplectit. Nec ab speculatiōis gene
re desistendū quotiēs singulas anni quartas ingredi
festinat. Nā quæ stella oriētalis fuerit ipsiꝰ q̄rtæ du
catū principaliter sortit i primis solis & lunæ statꝰ
uel applicatio & ps stellaꝝ habitu diues est uidēdū:
hæc aomar ibidē. Et secdm aomar ubi supra i illo.c.
hæc aomar ibidē. Et secdm aomar ubi supra i illo.c.
ubi loquit de qualitate aeris & temporū. Et secdm
haly habērагel ubi supra.lib.8.c.26. Si inuenerimꝰ
iouē i aliquo angloꝝ ab ascēnte cōiūctionis uel op
positiōis p̄cedentis itroitū solis in arietē firmū & i
aliq̄ dignitatū suaꝝ & maxie i medio cæli aptat &
tēpat aerē & facit illū bōæ cōplexiōis & facit nasci
& crescere q̄cqd seiat & plātat: & hoc idē faciūt ue
nꝰ & luna i p̄dicta dispōe cōstitute. Et si mars hūe
rit cōmixtionē de q̄rto ut oppōne uel de cōiūctiōe
tēpat aerē & facit illū bōæ cōplexiōis. Et si aspectꝰ
fuerit de.3° uel de.2° eo exēnte in signis p̄dictis tēpan
tia ē maior & crescet oīs res q̄ nascet & generabit.
Et secdm aomar ubi supra sequēte: silr secdm haly ha
liabē. ubi supra.c.27. apta ascēns hora itroitꝰ solis in
secūdū gra. scorp̄. i āglis & plas. Et si fuerit tē mars
i angulo terræ & i signo aq̄o diminutionē & dānū
signifi. i aqs de aialibꝰ & aliis rebꝰ. Et si saturnꝰ fue/
rit i āgulo terræ sicut p̄diximꝰ & i signo aq̄o & for/
tunæ ab eo remotæ fuerit & hūerit cōmixtionē cū
mercu. minuēt aquæ i puteis & dānabunt oēs res
q̄ morāt i aqs de aialibꝰ & de aliis rebꝰ. Et dicit ha
ly habēra. ubi supra.c. 31. qñ scire uolueris siccitatē
& habūdātiā āni aspice locū cōiūctiōis uel p̄uētōis
añcedētis reuolutionē āni mūdi: & cōsidera dñm il
li⁹ loci cuiꝰ fortunaꝝ uel ifortūaꝝ applicat. Et si ap
plicuerit ioui & iuppiter hēat aliquā dignitatē i lo
co cōiūctiōis uel p̄uētiōis predictæ: aut fuerit dñs
ascendentis reuolutionis anni aut coniunctionis
uel preuentionis aut fortunauerit dñum ascēntis &
dñs q̄rtæ domꝰ fuerit saluus ab ifortuniis & fuerit
applicatio āni p̄ archasin illiꝰ legis cōplexiōis maio
ris ad locū iouis uel ueneris aut p̄ aspectū uel p̄ radi
os erit illo āno fertilitas & habūdātia: & eo magis
si dñs secūdæ domꝰ reuolutiōis āni fortunauerit a/
scēdēs uel ipsū aspexerit applicās ei de aspectu aici/
tiæ q̄cūq; planeta sit & maxie si fortunauerit dñm
partis fortunæ uel dñm ascēntis uel ea q̄ significāt fer
tilitatem & habundantiam: & si hæc oīa testificata
fuerint erit magna fertilitas & multiplicabunt sub
stātiæ populi & lucrabūt i mercātiis & oibꝰ modis

& si talia nō fuerint sed cōtraria erit fertilitas āni in digestiōis & siccitatis. Ná si saturn⁹ hūerit dñs ī cō iunctiōe uel ī preuētiōe p applicationē uide p cor/ pus: & hūerint sil'r dñium ī ascēdēte & fortunaue/ rit eū dñs quartæ & fuerit dānat⁹ ab infortuniis & maxime a saturno & eo fortius si saturn⁹ hūerit cō mixtionē cū mercurio: quecūq; duaꝝ ifortunaꝝ ī fortunauerit ánū & hūerit cōmixtionē cū mercu/ rio illud ifortuniū ē maius & plus affixū. Et sil'r e/ rit qñ acciderit secūdæ domui & pti fortūæ ac asce dēti & dño partis fortunæ cōtrariæ constellatiōes quas diximus infortuniis. i. si contingat .2. domui & parti fortunæ ascendēti infortuniū ex dño par/ tis fortunæ ul' ex dño .2. tūc affirmatur significatio ī sterilitate & idigētia dimiutōi. Et scias q̄ costella tiōes & fortuna quæ narrauimus per iouē qñ acci derint p uenerē tales erunt significationes hoc ex/ cepto q̄ erūt debiliores illis quæ fiūt per iouē: & si militer infortunia quæ diximus de saturno qñ erūt per martē erūt minoris mali & dāni, q̄ per saturnū excepto q̄ dāna quæ erūt per martē erūt per siccita tē & cōbustionē & per fortes radios & his similia Et dāna quæ erūt per saturnū erunt p̄ sitū uel p sub/ mersionē in aquis. Et discernes illud hoꝝ duoꝝ q̄ fuerit p signū in quo erit saturnus: quia si fuerit ī si gno hūido erit dannū per submersionē. Et si in sic/ co erit p̄ siccū: hæc haly ibidē. Et ubi supra. c. 3. dicit haly abenragel qñ infortunæ coniūguntur & luna fuerit cōiuncta cū saturno in latitudie una accidet fames & mortalitas. Et qñ ambæ fortunæ iungen tur & luna per latitudinē cū ioue significat iustitiā & fertilitatē. Et si luna talis fuerit cū uenere signifi cat gaudia & hilaritates. Et ubi supra ca. 33. dicit haly abenragel qñ dñiū āni fuerit in fine ipsius cor de uolens retrogradi uel qñ fuerit descendēs in cir/ culo augis uel qñ fuerit ī mūdo sui epicycli hoc to/ tum significat q̄ erit uilitas ī rebus & paucitas pre cii q̄ res fuerint de natura signi ī quo fuerit dñs āni scilicet de aīalibus & uegetabilibus & mineris & aliis rebus & lapidibus. Sil'r qñ luna fuerit in reuo lutioue anni uel mensis luie uel applicatas ac retro/ grado planetæ significat uilitatē & modicū preciū ī uictualibus & scias caristiā & mercatū rerum ad diuersis significatoꝝ status & principii āni & a si/ gnis principioꝝ .4. tēpoꝝ: & qñ regredit' sol ī .4. si gna cardialia & a cōiunctione solis & lune in eis/ dem tpibus ab introitu saturni & Iouis in signum cliatus & uillaꝝ occidentaliū & orientaliū. Et qñ planetæ fuerint infortunati' in istis locis significant uilitatē reꝝ & bonū mercatū de eis. Et qñ fuerint fortunati significāt reꝝ caristiā & augmentum. Et quilibet planeta qui fuerit in reuolutiōe āni in exal tatione sua aut elcuatus in suo circulo siue hēat siue non hēat testimoniū in ascendēte significat augmē tum in rebus quæ fuerint ī natura illius pl'e & signi in quo fuerit: sicut sol in ariete si ibi significat lapi/ des rubeos precioſos sicut carbunculos & hui⁹i & alios lapides precioſos & aurū. Et si fuerit uenus si gnificat aliofar & corallos & his similia. Et plāeta qui fuerit in suo casu aut descendēs ī circulo siue an gulo significat utilitatem rerum qui fuerit de igne aut aqueis aereis aut tereis. Et dicit aben uidemus qñ in reuolutiōe āni aut tp̄s non fuerit saturnus in aliquo angulo ꝝ significat bonum foꝝ uictualium Et qñ fuerit ī aliquo angulo angulorū significat ca ristiā. Et qū fuerit i angulo hūs ibi dignitatē aliquā significat magnā caristiā & fortē: hæc haly. Et ī eo/ dē cap. 33. circa mediū dicit haly abenragel q̄ pli/ nius rōamus primus xp̄anus dixit qñ sol intrat arie tē aspice planetā qui fuerit ī medio celi aut cui ap/ plicuerit dñs medii cæli & iste ē sigificator p̄ciorū rerū. Et si iste pl'a exūs in medio celi fuerit directus in suo motu significat q̄ res erūt meliores quæ fue/ rit de natura signi ī quo fuerit & hoc magis & plus affixū erit si fuerit signū fixū. Et si plāeta iste retro/ gradus fuerit aut descēdens luie & in auge sua ul' de ficiēs luie & numero significat q̄ descendēt & fiēt uiles res quæ fuerit de natura illi⁹ signi ī quo fuerit iste pl'a. Et ubi supra dicit haly abenragel q̄ doro/ the⁹ dixit qñ scire uolueris caristiā & utilitatē rerū aspice pl'as p ānū & p illū q̄ ueneris de oriētalibus dicit q̄ res fiēt care q̄ fuerit de natura sua ēt p illū q̄ fuerit occidētalis descēdūt & dānāt' & fiēt res uiles q̄ fuerit de natura illi⁹. Et dānū est q̄ pl'a sit in casu ulto cōbustus aut ifortūat⁹ uel retrograd⁹ aut cadēs ab āgulo aut i aliquo malorū locorū & q̄ fortunæ sint remote ab eo: & qñ fuerit bonus ī qbusdā reb⁹ & malus ī qbusdā aliis: sicut si eēt i domo sua retro gradus aut i exaltatiōe sua cōbust⁹ significat' q̄ istæ suæ res fiēt care modicū & postea uiles & ita p ānū aut augēdo uel minuēdo. Et in eodē cap. 33. uersus finē dicit haly abēragel q̄ mesahalla dixit qñ uolu eris iudicare augmentū & decrementū rerū aspice dñs ascēntis & lunā & si eorū magis appodiat⁹ ap/ plicuerit planetæ exūti in ascendēte aut i medio celi iudica q̄ p̄ciū augebit' in uictualibus. Et si pl'a fue/ rit in occidēte siue in āgulo terræ erūt uictualia me dii p̄cii cōpetēter. Et sil'r aspice in illo tpe pl'am qui fuerit in quadratura horū duorū locorū qa si fuerit recept⁹ aut ip̄e receperit dñm ascēntis uel dñm suæ dom⁹ aut sui termī ligificat q̄ pāni erūt uiles & tñ nō petētur. Peior. n. status uēditionib⁹ est qñ luna existēs in ascēnte applicuerit pl'e cadēti qui nō recipi at eā & qñ applicuerit pl'e qui eā recipiat significat q̄ nō petēt' nihilomin⁹ erūt care. Et dixit melahal q̄ nobiliora loca celi sunt anguli. Et quando fortu næ fuerit in angulo auget' & appreciatur mōeta & decrescunt & damnātur aliæ res. Et quando fortu tunæ erunt in angulis decrescit & depreciatur mo/ neta. Et quando aliæ infortunarū fuerint in angu/ lis & aliæ in aliis domibus iudica per magis appo diatam earū & tamē depreciamentū quando uenit p fortunā nō potest esse magnū. Et oīs fortuna qñ planeta fuerit retrogradus uel ī loco debili erit tūc debilis ei⁹ uirt⁹. Et illud idē intellige de infortuna quando fuerit in exaltatione sua retrogradus.

Et qñ uolueris iudicare q̃rtã ãni & mediũ uelt otum annũ aſpice cũ ſeperatur luna a coniunctione eius cũ ſole: uel ab ei⁹ preuentione cũ quo planetarũ primo coniugit̃. Et ſi fuerit fortuna augebitur preciũ rer̃ quæ uenduntur & erunt caræ: & ſi iungatur cũ infortuna erunt depreciatæ ac uiles: & aſpectus i hoc talis eſt qualis ẽ cõplexio. Et ſi luna fuerit in angulo creſcet cariſtia: & ſimiliter faciet ſi fuerit in exaltatione ſua ſalua ab infortunio. Et ſi dixerunt antiqui lunã & aſcñs eſſe cõtrarios unã. ſ. alteri: & ſimiliter poſuerunt eos ſignificare contrarias monetas & alias res quæ uẽdẽtur. Et ſi ſol attigerit fortunã depreciatur moneta & maxime ſi fuerit remotus ab angulis uel fortuna attigerit ſolẽ ſicut ſi attigerit iouẽ uel uenerẽ augetur moneta & deprecian tur ac uiles fiũt res aliæ & maxie ſi ſol fuerit in angulo. Et ſi ſol attingat fortunã depreciatur moneta & maxie ſi fuerit remotus ab angulis mercurius habet ſignificationẽ in duabus monetis: quæ ſunt aur̃ & argẽtũ & uenus habet partẽ i eis: pars ueneris i eis ẽ pulchritudo uiſiõis & claritas color̃. Et pars mercurii ẽ i eis picturæ & ſcripture. Nihilomin⁹ mercurius hẽt magnã ptẽ in auro & in re ſpãliter quæ eſt de ptitione ſolis: ũde qñ fuerit oriẽtales aſcẽd t moneta & ſunt res uiles & maxie ſi fuerint in ſuis exaltatiõibus. Et quãdo occidentales fuerint depreciat̃ moneta & maxime ſi fuerint debiles. Et qñ mercurius fuerit cũ ſole ornat̃ aurũ & appreciat̃ & deſcẽdunt aliæ res & fiunt uiliores. Et quãdo uenus fuerit cũ ſole ornat̃ argentũ & diligitur ab hoib⁹ & ſi nõ fuerint cũ ſole & fuerint eleuati in circulis ſuarũ augiũ honorat̃ moneta & fiẽt res uiles & maxime ſi ierint ad orientalem & fuerint in exaltationibus ſuis & in domib⁹ ſuis ac dignitatib⁹ ſuis. Et qñ declinauerint i ſuis circulis eũdo ad occidẽtalitatẽ uel fuerint i locis debilitationũ ſuar̃ in quib⁹ non hñt dignitates depreciatur moneta & res fiunt caræ. Et qñ feceris aſcendẽs anni aut quartæ uel mẽſis & aptaueris angulos & ſciueris gradus dñi domus ſubſtantiæ i aliquo angulor̃ & maxie i loco ubi habet dignitatẽ & q̃ ſit fortuna honorat̃ moneta. Et ſi fuerint infortuna i angulo ſicut prædiximus appreciabitur moneta tñ nõ honorabitur: qa eã habebũt uiles hoies: ſed honorẽ & uilitatẽ aliar̃ rer̃ iudicabis per exiſtentiã fortunar̃ & infortunar̃ i ſignis qa qñ fuerit fortuna in aliquo ſigno erunt res caræ quæ fuerint de diuiſione illius ſigni. Et qñ infortuna fuerit i iſto ſigno appreciant̃ res illæ qa quelibet domor̃ hẽt ſuã partẽ in rebus ſicut datæ ſũt ſexte do. beſtie minute & aliis ſignis partes eorum: & iudica ſcd̃m illud. Et ſcias q̃ aſcendẽs de aĩali ſemper habet caput & quarta dom⁹ uentrẽ & alia caudã & partẽ poſteriorẽ eor̃ & ſpermale. Vnde i q̃cũq; iſtar̃ domor̃ fuerit infortuna erit dãnũ i iſta pte corpis quã ipſa dom⁹ ſignificat & aſcẽdẽs hois ſignificat caput & ſcda collũ. tertia hũeros & manus Et ſic p ordinẽ i oib⁹. xx. domib⁹ cũ i uegetabilib⁹ ñ pñt hẽre niſi ptes añriores & poſteriores. Vñ & aſcẽdẽs eſt ps ãterior & alia eſt ps poſterior. Et qñ interrogatus fueris pro aliquo uegetabili ſi naſcet̃ uel creſcet bñ aut quid erit de eo da aſcẽdẽs & eius dominũ & lunã & eius dñm ei. Et ſi oẽs iſti fuerit fortunati iudica q̃ durabit & ibit ad bonũ. Et ſi fuerit infortunati iudica q̃ dãnabitur. Et ſi duo iſtorũ fuerint fortunati & alii duo infortunati iudica q̃ erit mediocre: hæc recitat haly habẽragel ubi ſupra. ſecundũ dicta meſſal. Et dicit albu. i ſuo lib. de floribus. i illa parte ubi loquit̃ de ſcia igniũ i aere q̃ cũ i reuolutõe ãni mũdi ſaturn⁹ & mars cõiũcti fuerit i aſcẽdente ãni ſignificat malũ ulc ruſticis. Et ſi cõiũcti fuerint i ſigno. x⁰. ab aſcẽdente ãni erit ſignũ deſtructiõis ſubſtãtiar̃ & aliar̃ domor̃ & tradetur obliuioni memoria diuitũ. Et ſi cõiuncti fuerint in tertio ſignificat deſtructionẽ domor̃ religiõis: & ſi coniũcti fuerint i quarto ab aſcẽdẽte ſignificat deſtructionẽ edificior̃ & manſionũ. Et ſi cõiũcti fuerint hũidæ & aquoſæ cũ luna & quæ ſunt putridæ & mali odoris cum ſaturno & mali odoris cũ ioue ac uenere cõcordãt. Siliter colores poteris itelligere quia nigredo ẽ ſaturni & rubedo ẽ martis: & ita poteris ſcire oĩum rer̃ per ſuã cõcordãtiã. Anguli etiam cõcordãt cũ auro: ãgulos ſequẽtia cũ ſubã cadẽtia uero cũ his quæ hoĩb⁹ nõ ſunt neceſſaria. Cũ aũt fortunæ fuerint in angulis hor̃ locorũ cara fiet res cõcordans cũ iſto loco. Et cũ ſciueris planetã cõcordantẽ cũ re inſpice ad horã eclipſis uel cõiunctiõis uel oppõnis qui ibi exiſtat iſte planeta: & ſi fuerit fortunatus potẽs ſignificabit cariſtiã illius rei & exaltationẽ eius. Et ſi fuerit infortunat⁹ ſignificabit uilitatẽ. hoc enĩ adiungas his quæ diximus de eo q̃ operabit̃ aer in omnibus fructib⁹ & ſaluatiõe nauiũ uel ear̃ ſubmerſiõe. Et ſcd̃m q̃ fuerit res iſta q̃ inſpicere uis aut tps illud ſcies res quomodo fiũt uiles uel caræ. & ſcies ea quæ hic ſequẽt̃. Verbi gratia qñ ſciemus q̃ unus rex pliabit̃ cũ alio. ſciem⁹ q̃ ille cuius terra eſt habundãs uicet illũ cuius terra ẽ cara & ſi ia poteris ſcire qa mortalitas & infirmitas ſemp cariſtiã ſequit̃ eo q̃ hoies optet comedere mala cibaria q cũ damnant̃ cõplexiões eor̃: & ꝓpter hoc habẽt infirmari & mori: ſcies & factũ cariſtiæ & habundantiæ propter multitudinẽ aquar̃ & fortitudinẽ earũ & a frigore & calore: qa quanto ſtellæ ſignificauerint multas fumoſitates hũidas: fiunt inde multæ pluuiæ. Et ſi fuerint i tempore quor̃ neceſſariæ ſint habundãtiã uictualiũ demõſtrabũt: & ſi in tempore quo nõ ſit neceſſe dãnũ & minutionẽ eorũ mõſtrabunt. Id facit calor & frigus quia ſi calor fuerit tẽpe quo cõueniat ſignificabit ſaluationẽ oĩum fructuũ a putrefactiõe. Et ſi fuerit tpe quo non expediat deſiccabit totũ fructũ terræ anteq̃ cõplea tur & perdet̃. Silr de locuſtis & ꝑ mures qa ſi multi creuerint deſtruẽt oẽs fructus terræ. & ſi pauci fuerint poterũt ſaluari quæ oia ſcire poteris p aſtrologiã monſtrauerit ẽt multas pluuias i parte meridiei. ſicut eſt i uere & æſtate ſignificabit q̃ nilus egipti erit recẽtiæ magnæ ualde. Et ſi a parte ipſa pau-

cas significauerit pluuias recēcitatis erit pauca factū aūt nili ostēdit inductiones habere . Vna eaꝝ quæ ibi sūt est ut pluuiæ pseuerate sicut illæ meridiei uno istæ anteq; ueniet. Et propter hoc conuenit ꝙ nilus sit magnæ recentiæ æstate intráte cū uenus & mercurius occidētales fuerint ipsa hora propter humiditaté quartá in aere faciūt. Et si fuerit mars aut aliqua cometaꝝ in parte meridiei hora qua icipit ubi & estas erit nili recētio pauca mltū ꝓpter magnā minutionē pluuiaꝝ quæ erit in parte illa. Silr si uētus citius affuerit uel ciremis cum terræ nó ꝓmittit. Et si abrogus leuiter faciet eū decurrere & nó detinebit . Cū aūt sciueris p astrologiá illud quod accidet in parte meridiei de habūdantia pluuiaꝝ & earū miutióe & sciueris uētos accidētes í terra ægipti tēpe ueris uel estatis scies totū factū nili quomō esse debeat & p eū scies statū ægipti. Si erit habū dās uitualibus uel minuta inspiciendo semp in his quæ p̄dixim⁹ : & p hæc quæ iá dicta sunt scire poteris factū caristiæ ul habū dātie: hæc baly ubi supra & hæc ad p̄sens sufficiūt de ꝓnosticatione caristiæ & uilitatis ánonæ p reuolutiones ánoꝝ mūdi. Et debes obseruare has regulas prius posītas in ca. i mediate p̄cedente cōcernentes significationē plaꝝ & signorū & p̄ciū circuli. Et scias ꝙ signa ignea & aerea significát caristiá bladi & famē quæ debet eē p mūdū signa uero terrea & aquea significant fertilitatē & uilitatē ánone atq; p impēsionē et eo magis i regionibus sup quas hæc signa significant. Et hæc patet p abraā auenzoar in libro de reuolutionib⁹ ánoꝝ ca. 10. Et debes hic respicere capitulū ultimū distinctionis q̄rtæ tractatus primi huius libri in quo posui tibi quæ signa et quæ partes cæli destruūt et corrūpunt et mortalitatē gignūt ex nimio frigore et ex nimia hūiditate et sūt de natura saturni et quæ faciūt hæc eadē ex nimio calore et ex nimia siccitate et sūt de natura martis . Et debes te iuuare hic p illud capitulū. Sed scd3 albu. 6. maioris in troductorii differentia tertia : pars fortunæ significat auꝝ et argentū et leuitatē fori et ei⁹ grauitatē. et hæc ps scd̄m eū est dignissima iter oēs partes: et hoc etiá patet eo ꝙ ptole. in suo q̄dripartito nó approbat alias partes sed tantū partē fortunæ. Si autē uolueris pronosticare de caristia ánonæ & eius uilitatæ p partes respice ultimá differentiá introductorii alcabicii. & differentiá tertiá & quartā sexti libri maioris introductoriis albu. & iuenies quæ partes significant caristiá ánonæ & aliaꝝ reꝝ & quæ eaꝝ uilitatē iueni es etiá ibi modū operandi p partes. Ad ꝓnosticandū uero de caristia & uilitate ánonæ p introitus q̄rtaꝝ áni: uide illā regulā quæ potest elici ex sententia ptolæ. 2. q̄dripartiti ca. 12⁰. uidelicet si p̄fetæ qui dominatur in loco cōiunctionis uel oppōnis p̄cedentis introitū solis in quēcūq; punctoꝝ cardíaliū aut qui dominant in angulo sequēte locū cōiunctiónis uel oppōnis p̄dictū fuerit omnes uel maior pars eorū significantes caristiá ánonæ & uictualiū. Et si i signis caristiá significantib⁹ extiterit : ac etiá si prædicta loca principalia caristiá significauerint: & si cū hoc fuerint prædicti domini coniuncti cū p̄fetis & stellis fixis caristiá significantib⁹ uel ab eis aspiciant signū erit caristiæ ánonæ in eadē quarta anni. & si p̄fetæ prædicti & signa siue loca pricipalia pro maiori parte uilitatē ánonæ significauerint caristiá: & quia ánonæ utilitas satis patet prius in hoc ca. & si militer in cap. imediate precedēte. Et dicit ptole. in suo centiloquio ꝓpositione. 98. ꝙ p̄fetæ domina/tores qui plures habuerint dignitates in angulis cōiunctionis uel preuentionis & in q̄rtis ánoꝝ res q̄s significant q̄n fortes fuerint res quas significauerint erunt magis p̄cii. Et si fuerint debiles erunt res parui p̄cii. Et similiter si ueloces uel tardi cursus fuerint Et dicit haly ibidē ꝙ p̄fetæ qui p̄fes dignitates habuerint in istis angul significāt uniuersos fructus cū fuerint in istis angulis tūc illud quod significát erit magni p̄cii. Et si fuerit in cadentib⁹ erit parui p̄cii . Et si fuerit ponderosi nō erunt tāti p̄cii: hæc ille. Et debes hic obseruare oēs regulas prius posītas i isto ca. concernentes caristiá seu uilitatē ánonæ sūptā ex coniunctione uel oppositione p̄cedēte introitū solis in arietē & p easdē regulas fere debes pronostica re de caristia & uilitate ánonæ in introitu q̄rtæ áni sicut in reuolutione áni : & iō oportet te hic reitera re regulas prius posītas in hoc ca. & nō inuenio mltas regulas de caristia nec de uilitatæ ánonæ mensium eo ꝙ h⁹i accidētia diu durant & sūt multū uniuersalia. Et iō nō pono hic aliquod capitulū de eis/dē accidentib⁹ in mensib⁹ nec in medietatib⁹ mensium. Sed baly abenragel lib. 8. ca. 33⁰. recitat quas dā regulas de caristia & uilitatæ ánonæ & aliaꝝ rerū p omnes menses scd̄m dicta atthazir dicens quā do scire uolueris caristiá & mercatū & p̄cii reꝝ & status hoīum i uita & i negotiis suis hoc scies a motu luminariū & eoꝝ statu íspice ergo quolibet mē se coniunctionē luminariū & apta ascendēs illa hora. Et scias ꝙ ascendens & p̄fa qui ibi fuerit sunt significatores status hominū & aeris. Et iuuat eos dominus domus domini ascendentis & p̄fa peregrinus in ascendente q̄n non fuerit conueniens ascendenti significat dānum in isto mense. Et si fuerit infortuna significat damnum scd̄m suam naturam & scd̄m suū posse. Et si inueneris p̄fam in angulo habente dignitatē in ascendente & p̄sertī i exaltatōne eū accipe pro significatore. Et q̄libet p̄fa q̄n fuerit i angulo ibi habēs posse similiter erit significator dū ibi fuerit donec exeat inde q̄n dominus ascēdentis fuerit in ascendente aut in aliquo angulorū uel in natura uel in bono loco aspiciens ascendens ipe significationē habebit manifestæ & magis q̄ alius & maxime si fuerit orientalis existendo sub radiis & in existēdo in suo luie & ienis modus: quia q̄n sic fuerit significat ꝙ homines petēt suos uictus & lucrabuntur & ascendent in eo modis oībus scd̄m posse p̄fetæ de pauco aut multo i dieb⁹ q̄n luna fuerit in .4. ascendentis aut in ascendente aut aspiciens dominū ascendentis. Et si fuerit deficiens applicās

ad oppositū ascendentis & aspexerit dominū ascē dentis significat defectū: & aspice si inueneris domi niū ascendentis receptū & illæ receptor fuerit auct⁹ & in angulo significat ꝙ toto illo mense augebit̄ p̄ ciū bladi. Et si dñs domus domini ascendentis i op posito luminariū est magis appodiat⁹. Et qñ iuue / neris dominū ascendentis receptū & ipse ac dñs do mus ascendentis fuerit ascendens caristia erit firmi / or & hoc scd̄m ascensiones eorꝝ. Et si dñs ascendē tis & pl̄a existens i angulo applicuerit plētæ cadēti aut diminutus fuerit deprimit̄ p̄cium. Et si domi / nus ascendentis diminutus fuerit & illæ qui eū rece perit silr si fuit diminutus deprimit̄ p̄ciū & hoc erit scd̄m duas diminutiones: & magis affixa erit uili / tas p̄cii sui si ābo fuerint cadentes ab angulo ꝙa hoc significat ꝙ illa uilitas cito erit. Et si ābo applicue / rint plēæ cadenti ab angulo aut dimito uilitas p̄cii si militer affirmat̄. Et si fuerit i ascendente pl̄a habēs ibi aliqd̄ testimoniū augmentū & uilitas erit scd̄m statū i melioratōe illi⁹ plēæ ac clapē & erit cū eo pti / ceps dñs ascn̄tis. Et si dñs ascn̄tis nō fuerit recept⁹ n̄ facias eū pticipare cū eo ꝙa ille sol⁹ erit significator & ꝙ dñs ascendētis & luīaria fuerit i talibus locis si guræ cōiunctionis i ascendente cōiunctionis uel in angulis suis aut i angulis a loco cōiūctōis significat ꝙ p̄ciū remanebit in eo ꝙ est. Et si dñs ascendentis aut luminaria fuerint recepta & aucta & fuerint in ꝙnta aut ūdecima sigificat ꝙ p̄ciū augebit̄ & si pl̄a ascendens applicuerit ad dominū ascn̄tis significat augmentū i p̄cio die applicationis: & qñ luminaria & silr dñs ascendetis fuerint deficiētia in tertia aut in nona aut in.12. significat abbassamentū p̄cii cū ā guli semp̄ significant fixionē in eo ꝙ est. Et qñ pl̄a deficiens applicuerit ad dominū ascendentis signifi cat substantiæ abbassamentū plus q̄ si iste dñs ap / plicuerit iste planeta & qñ dñs ascendentis defici / ens fuerit & dñus domus sue auctus nihil facit au / gmenti dñs domus: quia radix posse ac significatio sunt in dño ascendentis ubi fuerit cadens & i angu lo fuerit alter pl̄a. Tñ si ascendens fuerit in alia do / mo luminariū aspice eorꝝ augmēta & suas dimi nutiones in numero ēt sua loca i figura quomō sint ab ascn̄te: hæc atthair & hali abenꝝ ibidē. & suffi ciunt ad p̄sens istæ regulæ iā positæ in hoc ca. de ca / ristia & uilitate ānonæ in q̄rtis āni & in oībus mēsi bus. Et debes iunare te per regulas positas i ca. i me / diate precedente.

¶ Capitulū quartū de figuris pronosticis caristiæ & uilitatis annonæ.

u

Olo tibi mō ostendere signa ꝙnostica caristiæ & uilitatis ānonæ. Dicit itaq; ptole. 2. q̄dripartiti ca. 9. si signalia in aere apparentia circa luminaria hora alicuius eclipsis luminariū uel si cauda te stellæ aut aliæ stellæ scd̄æ in aeræ apparentes ho / ra eclipsis siue hora cōiunctionis magnæ uel alicu / ius temporꝝ reuolubiliū fuerit coloris nigri uel uiri dis: ea quæ saturni naturā imitari diximus significa bunt: & si p̄dicta signalia ad rubedinē declinauerit significabunt ea quæ sunt ex natura martis. Et si di / uersorꝝ colorꝝ extiterint significabūt ea quæ sūt ex natura mercurii. Sed ꝓut ostensū est supra in ca.2⁹. huius distinctionis & silr in cap. imediate p̄cedente iuxta sentētiā ptole. & albu. Saturn⁹ Mars & mer curius caristiā ānonæ & uictualiū & sterilitatē ter / ræ significant. Signalia ergo in aeræ p̄dicta p̄dicto modo colorata & p̄dictomō apparentia hæc eadē significabunt. Itē scd̄m ptole. ubi supra cū p̄dicta signalia in p̄dictis temporib⁹ apparētia fuerint co loris albi ea quæ sunt de natura iouis significare di / cuntur & si aurei coloris quæ ueneris naturā sequū tur indicabunt. Et scd̄m ꝙ dictū est Iuppiter & ue nus significant fertilitatē terræ & uilitatē ānonæ er go signalia sic apparentia hæc eadē significabunt. Et dicit haly ꝙ cōueniat ꝙ fumus siccus conueniat cū natura martis uł mercurii & fumositas humida cū natura iouis & ueneris si in eo uicerit temperātia tamen si fuerit distēperatus & exierit temperamen tū conuenit ut cōcordet cū natura saturni. Et si hoc ita fuerit cōuenit qd̄libet signaliū superiorꝝ signifi cet ea quæ accidūt inter nos in hoibus bestiis & plā tis piscibus & nauib⁹ & in augmēto & detrimēto aquarꝝ. & significatio sua erit scd̄m pl̄am ꝙ cōcor / dat cū eis & cōuenit ut significatio planetarꝝ tēpo / rata comuni temporamēto in aeræ cōtingenti con cordet cū natura iouis & ueneris sicut p̄ciū regꝝ ex altatio dignitatū & oia alia opera quæ dixit ptole. de ioue & uenere. Silr cōuenit ut significatio grādi um & fortiū pluuiarꝝ & frigorꝝ ualde magni con / cordet cū natura saturni: scd̄m opera sua quæ pto / le. narrauit. Ptole. enī dixit de signalib⁹ superiori / bus ꝙ erunt accidētia eo ꝙ eorꝝ quelibet facit acci dentia multa sicut sunt pluuiæ quæ si multæ sūt no / cent plātis & aialibus & si pauce & dimite fuerint nocent etiā: tale aūt nocumentū sequit̄ defectus ui / ctualiū caristia fames & mortalitas: & si fuerit tpa tep̄ficiunt plantis & aialibus ꝙ quidē sequit̄ habū dantia uictualiū & firmamentum salutis hæc haly. Et dicit ptole. ubi supra ꝙ si signalia p̄dicta quāli / bet unā partē luminariū uel eorꝝ quæ circa ipsū sūt occupauerit in ea pte solū mō quæ est in directo p̄ / tis illius in qua istæ color apparuerit accidēs futurꝝ eueniet. Si autē color istæ totū corpus luīariū uel eo rū quæ circa ipsū sunt āplexabit̄ in maiori parte re gionum sibi concordantiū cū loco signalis accide / re dicit̄ accidens futurꝝ. Qualiter autē sciemus ubi eueniēt accidētia significata p̄ signalia p̄dicta & qñ & q̄ diu durabunt & citi⁹ accidētia euenient i quo genere regꝝ apparebūt. Patent hæc oia scd̄m inten tionē ptole. & haly & ponunt̄ ītractatu primo hu ius libri distinctiōe quinta ca.3. Et scd̄m intentionē ptole. & hali in cētiloquio propositione.99. scintil latiōes stellarꝝ & stellæ caudatæ i aere significāt sic / cos uapores. Et scd̄m haly. s. illa signalia fuerint di uulsa in oēs partes significabūt siccitatē & turbatio nē aeris. Et scd̄m textum bugufari cōmen. ptole. si

caudate stellæ apparuerint in angulo regni alicuius regis moriet̃ rex aut hó potens illius regni. Et si apparuerint in succedentib⁹ angulis destruent̃ thesauri regis uel scd̃z haly detrimẽtũ patiet̃ illi⁹ signi substãtia: & si apparuerint in cadentib⁹ ab angulis mi/nuet̃ cens⁹ hominũ. Et scd̃m haly in fine cẽtiloquii ptole. illa cometa quæ dicit̃ dñs astone est ex cõplexione mercurii & est ceruleus paru⁹ cauda lõga ei⁹. Matura uero est rubea & habet caudã rubeã longã & nõ tantã quantã dñs ascone & est ex cõplexione martis quæ quãdo apparuerit in oriẽte caput infe/ri⁹ significat paucitatẽ aquaꝝ & famẽ magnã. Ista uero quæ dicit̃ nigra est ex natura saturni & ei⁹ color est magis ceruleus q̃ magis & q̃n apparuerit si/gnificat mortalitatẽ mltã: & quæ dicit̃ ueru est horribil aspectu & uadit ꝓpe solẽ & significat minutionẽ fructus pomoꝝ & fructus qui ex terra ꝓcedunt. Et quæ ptica dicit̃ habet grossũ radiũ & significat paucitatẽ aquaꝝ & defectũ ãnonæ. Et si cõiuncta fuerit cũ uenere erit minutio aquaꝝ & defectio annonæ maximæ: hæc haly. Ista ergo signalia oĩa eo q⁹ qlibet eoꝝ nihil est de natura saturni, uel martis uł mercurii defectui ãuonæ & terræ sterilitatẽ significat. Et scd̃m haly ista cõeta quæ dicit̃ miles est de natura ueneris & est magna magnitudine ad modũ lunæ & habet crines & radios infũdit retrorsuꝫ ꝑagrat. 12. signa & sicut uen⁹ fertilitatẽ terræ significat illud signale hoc idẽ significabit. Et illa quæ dicitur argẽtũ habet radiũ pulcrũ ualde & albũ ad modũ argenti purissimi q⁹ nõ potest diu aspici. Et quãdo apparuerit significabit ãnos fertiles in terra ubi hoc erit & melius erit ioue in signo aquatico existẽte. Et illa quæ dicit̃ rosa ẽ magna & rotunda & hẽt faciẽ ad modũ hois & color ei⁹ est ut color argenti cũ auro mixto & ꝑ cõsequẽs est de natura mixta iouis & ueneris quæ cũ aparuerit mutabunt̃ res mundane & cedent illis res meliores & ut uidet̃ hæc si/gnificabũt fertilitatẽ terræ & uilitatẽ ãnõæ: hæc haly & ptole. ubi supra. Et dicit albu. 5. de cõiunctionibus magnis differẽtia ultima q⁹ si apparuerit aliqua stella comata in signo arietis significat mortez boũ & non fodient̃ nimium & depopulabit̃ quidẽ pars terræ & erit uehemẽs frigus cũ corruptione messiũ & casu fruct⁹ arboꝝ & paucitate culture & plantationũ in terra. Et si apparuerit cometa in geminis significat mortalitatẽ & famẽ & mortẽ anni & multos uentos calidos & cõburentes messes. Et si apparuerit cometa ĩ cãcro significat paucitatẽ piscĩ & si apparuerit a ꝑte oriẽtis & sol fuerit equidistans signo cãcri significat uilitatẽ ãnonæ in fine anni. Et scd̃m albu. in libro de florib⁹ ca. ultĩo si apparuerit cometa in cãcro significat multitudinẽ locustaꝝ & de cremẽtũ messiũ ab eis & casũ uermiũ & triticũ in arbores & paucitatẽ frugũ & mltitudinẽ uermiũ in eis. Et scd̃m albu. ibidẽ si apparuerit aliq̃ cometa in uirgine significat paucas mercationes & si fuerit ei⁹ apparitio a ꝑte occidẽtis significat multitudinẽ fructuũ. Et si apparuerit cometa ĩ libra si/gnificat siccitatẽ fluminũ & paucitatẽ planetaꝝ & destructionẽ fructuũ. Et si appuerit a ꝑte oriẽtis & sol fuerit equidistãs libræ appreciabunt̃ equi & cameli. Et si apparuerit a ꝑte occidẽtis significat. mediocritatẽ fructuũ. Et si apparuerit cõeta ĩ scorpione significat mltas pluuias nociuas & destructionẽ fructuũ ex uehemẽtia gẽlu & frigoris & desiccationẽ fluuiũ cũ caristia piscĩũ. Et si apparuerit cõeta in sagictario significat apꝓciationẽ bestiaꝝ ĩ plibus ꝑtib⁹ & uehemẽtiã caloris cũ paucitate fructificatõis palmaꝝ. Et si idẽ apparuerit a ꝑte oriẽtis & sol fuerit equidistãs sagictario significat prosperitatẽ reddituũ hereditatũ & fructuũ. Et si apparuerit cõeta ĩ directo capricorni significat niues & grãdines ita ut niues destruẽt & ꝑcipue destruent crocũ. Et si apparuerint a parte occidẽtis significat saluationẽ uineaꝝ & fructuũ. Et si appuerit a ꝑte occñtis significat herbositatẽ ãni & habũdantiã aquaꝝ. Et si apparuerit cõeta ĩ directo aq̃rii sigĩficat paucitatẽ animum & piscĩũ & uilitatẽ ãnonæ. Et si apparuerit a ꝑte oriẽtis & sol fuerit equidistãs aq̃rio significat mltã herbositatẽ. Et si apparuerit cõeta ĩ directo signi piscĩũ cadet mors ĩ piscib⁹ & abscidet̃ ꝑticua aq̃ꝝ. Et si apparuerit a ꝑte occidẽtꝭ & sol fuerit eqdistãs piscib⁹ erit multitudo animũ & piscĩũ cũ inundatiõe fluminũ. Et scd̃z albu. ĩ de florib⁹. c. ultĩo ĩ quocũq⁹ signo apparuerit cometa si apparuerit a ꝑte orientis erit ueloci⁹ ĩ hoc q⁹ significat. Et si ĩ ꝑte occidẽtis erit tardi⁹ opi ei⁹ hæc albu. ĩ locis ꝓallegatis. Itẽ qa ĩ regionib⁹ nostris septẽtriõalib⁹ maxia & ꝑcipua eã caristiæ est hũiditas excessiua & ꝑcipue ĩ ꝑtib⁹ nõ cõuenientib⁹ ut ĩ æstate q̃n frumẽtũ floresĉit. Et silr in autũno q̃n colliguntur messes. Si ergo excessus magnos hũiditatis ĩ ꝑtib⁹ nõ cõuenientib⁹ affuerit signũ ẽ ꝓnosticũ caristiæ ãnõæ & ꝑcipue si cũ hoc cõcurrant aliæ causæ multæ & magne pri⁹ positæ ĩ ca. prio hui⁹ distinctiõis. Itẽ breuiter q̃libet istaꝝ cãrũ caristiæ q̃ in ca. prio hui⁹ distinctõis nũerant̃ est signũ ꝓnosticũ caristiæ ãnonæ ut sũt defect⁹ culture frigiditas nimia et hũiditas ĩ regionib⁹ nostris & nimia caliditas & nimia siccitas ĩ partib⁹ meridionalib⁹ & hoc ĩ ꝑtib⁹ nõ cõueniẽtib⁹. Itẽ abductio ãnõæ a regiõe aliq̃ ros grãdo & uẽt⁹ ualid⁹: submersio agnoꝝ ꝑ aq̃s: multitudo quoq; locustaꝝ & uermiũ hæc oĩa cũ ĩ ꝑtib⁹ nõ cõuenientib⁹ accidũt caristiã ãnonæ significãt. Itẽ magna copia fabaꝝ ꝓuenit ex nimia hũiditate & significat caristiã ãnõæ & aliis eius spẽb⁹ & iõ fabæ q̃to ꝑles sũt tãto cariones sũt ut dicit̃ a uulgo & hoc ẽ ꝓpter penuriã aliorũ bladoꝝ. Itẽ maximũ signũ est caristiæ ãnonæ magna guerra ĩ aliq̃ regiõe siue ĩ multis regionibus. Nã ĩ terræ guerre blada & alia cõburunt̃ & destruunt̃ ãb inimicis iuadẽtib⁹ illã uel illas regiões ĩ qb⁹ ẽ magna guerra & thesauri & mõeta ac etiã alia necessa ad usũ hoiuꝫ ab eisdẽ regiõib⁹ asportat̃ uñ ꝓuenit magna caristia ĩ tegiõib⁹ illis. Et hæc sũt signa pronostica caristiæ ãnonæ. Sed signa uilitatis ãnonæ habent̃ e cõtrariis eoꝝ quæ dixim⁹ & maxie ꝓ

nosticare debem⁹ uilitatē ānonæ & ei⁹ copiā ex cō
ueniēti & bōa tēpie aeris i diuersis tpib⁹ āni: & bre
uiter in oib⁹ ei⁹ q̄rtis uidelicet ut sit hiēs niuosa nec
accidat in ea gelu excellēs sine niuæ cōcoitāte. Et si
pluuiosa fuerit hiēs ut ista pluuia nō nimis excedat.
Itē ut mēsis martii sit sicc⁹ aprilis uero pluuialis tē
perātiā uicissim habeāt. Itē ut estas sit sicca & maxi
me in tēpe quo floret frumētū. Itē ut sit siccitas &
serenitas qñ seminaī frumētū & etiā qñ colligiī &
p autūnus oīo sit sicc⁹ sic itaq; aratura cōueniēs ēt
tpe suo: ꝑparata. n. aratura est toti⁹ negocii fundaī
tū: hæc aūt oīa uilitatē ānonæ & copiā ei⁹ significāt
Et dicūt antiq nostri q̄ nūq̄ i istis regionib⁹ septen
trionalib⁹ spatiū tpis multū mai⁹. 30. ānis absq; fa/
me notabili ptrāsire: hoc aūt cōueīt cū dictis astro
logoꝝ q dicūt accidētia grādia ut famē mortalita/
tē & pestilētiā & guerras & qñq; regnoꝝ mutatio
nes i q̄libet reuolutōe saturnia quæ ē spatiū circiter
trigita ānoꝝ redire. Sicut etiā patet ex itētione al/
bu. primo de cōiunctionib⁹ magnis & sil'r. 2. Cari
stia uero futura ēt iā ab oībus uel a multis p excessū
hūiditatis iā ꝓterite mltotiēs solebat ꝓsciri: p hoc ac
cidens cāis amotis ānona p̄ maiori uēdiī ꝓcio q̄s so
lebat. Et debes i hac distīctiōe obseruare oēs regulas
pri⁹ positas i distīctiōe i mediate ꝓcedēte cōcernē
tes mortalitatē aīaliū quoꝝ est usus hominū cui⁹ sūt
boues & oues & sil'ia. Nā mortalitas eorūdē aīaliū
caristiā eoꝝ significat. Itē qa pri⁹ dictū est q̄ i istis
regiōib⁹ maxie accidit caristia ex nimia hūiditate p
ueniente terræ nō cōueniēti necesse est ut obserues i
hac distīctiōe regulas asc̄nte & etiā signa p̄nostica
hūoris excellētis quæ posita sūt i distīnctiōe q̄rta hu
ius tractat⁹ secūdi: optet etiā tc hic i hac dictinctiōe re
gulas pri⁹ positas i isto tractatu. 2. i diuersis dieb⁹ de
calore superfluo & etiā de frigore superfluo & siccitate
superflua q̄ oīa i diuersis cliatib⁹ & diuersis regiōib⁹
caristiā ānone significāt cū i tpib⁹ nō cōuenientib⁹
cōtīgāt. Signa aūt coicātia caristiā defectu p̄ntiū si/
gificātes sūt hæc ut coiter. q̄to. n. maior copia fuerit
de aliquo fructu tāto min⁹ pfect⁹ ē iste fruct⁹: uñ &
de frumēto ita est q̄ cū paucū fuerit ei⁹ grana mltū
cōtinēt de terra & paꝝ de medulla & iō panis ide
fact⁹ deterior est & minoris q̄titatis. & hoc idē in
telligere debes de aliis spēb⁹ ānonæ. Itē in caristia
notabili oparii p̄ miori ꝓcio conducunt. Iocalia
quoq; & oīa quæ nō tēdūt ad cibū imediate p̄ mi/
nori ꝓcio uendūt. Et quæ i mediate ad cibū ptinēt
uenduntī tūc p̄ ꝓcio maiori. Itē tūc multi mēdicā
tes tūc etiā mlti nō mēdicātes sūt multū egentes. qui
s. nō possūt ꝓpter uerecūdiā mēdicare tūc multi ꝑsa
me nimia morient. Et nota q̄ nullus moriī fame
nisi pri⁹ ei⁹ facies ac etiā multa mēbra corpis sui iflē
tur cui⁹ cām reliquo medicis ad ꝑsens. Itē nota q̄
q̄to fertilitas & copia ānone magis diu durauerit
tāto caristia subsequēs ꝓpter iexperientiā magis le/
dit: uñ i expti & idiote qui nō sciūt cibū manu nec
arte q̄rere si alieno nō regant auxilio i caristia nota
bili famē citissime patiunt. Et nota q̄ caristia nota
bilis in regiōib⁹ nostris septētrionalib⁹ & ꝓcipue i
anglia est cū uēdiī q̄rtaliū frumēti p̄ una marca stel
lingoꝝ uel ápli⁹: q̄ qdē caristiá ñ ualde timda ē nisi
plusq̄ p̄ unū ānū fuerit duratura. Notabiliī caris
stia. s. durās p̄ unū ānū est timēda. Sed multo ápli⁹ si
p̄ duos ānos durauerit & maxie si cōtinue durauē/
rit p̄ tres ānos tūc eni absq; magna fame & magna
mortalitate nō trāsibit. Quæcūq; autē circa ānonæ
copiá uel uilitatē determināda sunt sufficiēter sūmi
possūt ex cōtrariis coꝝ quæ de caristia superi⁹ dice
bant. Et hæc de caristia & uilitate ānonæ ad presēs
dicta sufficiant.

¶ Incipit distinctio undecima de guerris & cōbu
stionibus: & primo q̄liter pronosticādū sit de ipsis
per orbes magnos p̄ coniunctiones magnas & per
eclipses luminarium.

Ostq̄ in præcedēti
b⁹ determiatū ē de
pestilētia & morta
litate & fame & ca
ristia & de uilitate
ānonæ. Modo re/
stat determinare in
fine huius tractat⁹
scdi d̄ guerris & cō
bustiōib⁹ eoq; guer
re finē populatiōis
ac habitationis &
regnoꝝ mutatōes adducūt. Cāe aut guerraꝝ sūt mlt
tiplices. Nā q̄dā iferiores & q̄dā supiores. Cāe autē
iferiores efficiētes guerrā sūt diōnes terraꝝ & pos/
sessionū uēdicatio iuris regni & dñii & habitatio/
nium atq; terraꝝ & possessionū: caristia magna ui/
ctualiū & aliaꝝ reꝝ p̄tinentiū ad usū hoīum. Ex q̄
bus oīb⁹ cāis & multo plib⁹ accidūt lites & cōten/
tiōes & rixæ & iræ iter hoīes & ꝓcipue iter reges &
pricipes diuersaꝝ regionū & pueniūt iter eos guer
re & cōbustiones domoꝝ & hereditatū & magne
effusiones sāguis sicut satis patet & exptū ē. Cāe aūt
guerraꝝ supiores sūt certe cōstellationes & cōiun/
ctiones super celestiū corpoꝝ mouētes hoīes & eo
rū spūs ad malū de quib⁹ i hac distīnctiōe itēdo loq
Sūt itaq; 7. plæ quoꝝ cōiunctiones sūt multiplices
Cōiunctiones eni possibiles inter planctas sūt. 120.
put dicit ptole. i cētiloquio p̄pōe. 50. dicit eni nō o
bliuiscaris. 120. cōiunctōes q̄ sūt iter stellas erraticas
In illis eni ē maior scīa eoꝝ q̄ fiūt i h° mūdo effect⁹
& destructionis. Et hoc idē p; p abraā auenzoar i
suo libro de cōiunctionib⁹ & ānoꝝ reuolutionib⁹
ca. prio & p iohānē hispalēsē i suo q̄dripartito pte
pria. Dicūt eni q̄ plaꝝ cōiunctiōes sūt. 120. mane
ries & totū de. 5. plētis: de tribus uero. 35. & totidē
de q̄tuor: de. 6. plētis sūt. 7. maneries cōiūctionū: &
de. 7°. est tantū una maneries. & hæc eadē est senten
tia baly sup cētiloqo ptole. ubi supra. Istaꝝ uero
cōiunctionū q̄dā habēt significationē sup effectus

grãdes & durabiles & i mũdo cui⁹ mõi sũt mutatões regnorũ & mutatões sectarũ: pestilẽtia fames mortalitas & guerre & cõbustiones & depopulatiões cui⁹ sũt cõiũctiones plarũ altiorũ: sicut expẽsse patet p ea quæ dicta sũt i tractatu .2. hui⁹ libri distinctiõe secda. Et pter hoc cõiunctiões eclipses luminariũ fre q̃nter pdicta accidẽtia grãdia demostrãt sicut patet p ea quæ dicta sũt i tractatu primo hui⁹ libri distinctione tertia satis expẽsse. Et qa i omnib⁹ pcedẽtib⁹ determinatũ est q̃liter pdictæ cõiũctiões magne & eclipses luiariũ significãt famẽ & pestẽ & mortalitatẽ & terremotũ & diluuia & sisia accidẽtia grandia. ¶ Mõ i hoc ca. primo uolo dicere qualr est p nosticandũ de gueris & cõbustionib⁹ & depopulationib⁹ p dñia orbis magni & p cõiunctiones magnas & p eclipses lumiariũ. Cũ igit hoc uolueris oportet primo scire initiũ orbis magni in quo fuerit & extrahere dñiũ ei⁹ iuxta doctrinã traditã i tractatu primo hui⁹ libri distinctiõe prima ca. 4. optet ẽt te i uestigare diuisorẽ ãni tui & signũ pfectionis orbis magni i quo fueris & etiã grad⁹ pfectõis put dictũ est ubi supra qb⁹ oĩbus i uestigatis optet te iuestigare dñiũ cõiũctiõis magne & sir dñiũ eclipsis solis & lunæ. Si autẽ aliquag habuerit significationẽ p ãno tuo pro quo uolueris pnosticare de guerris. Et scire potes dñia cõiũctionũ magnorũ & eclipsium luiariũ p ea quæ tibi dixi i tractatu primo huius libri distictionib⁹ secda & tertia. Dico ergo scdm sententiã ptole. 2. q̃dripartiti ca. 8. Et cũ eo cõcordat albu. 5. de cõiunctionib⁹ magnis differẽtia prima. Saturn⁹ cũ fuerit dñs orbis magni ac dñs alicui⁹ cõiunctionis magne aut alicui⁹ eclipsis luiariũ aut cũ fuerit diuisor alicui⁹ orbis magni aut alicuius ãni q fuerit de significatiõe alicui⁹ cõiũctiõis magne aut alicui⁹ eclipsis luiariũ pcedẽtis. & fuerit ei⁹ significatio sup spẽm humanã significabit fugas i exercitu stupores anxietates & tristitias timores & mortalitates & maxime senum quorũ natura est frigida: & scdm albu. significabit bella guerras & iterfectiões & depauperabunt diuites & morient paupes. Et scdm ptole ubi supra & scdm albu. ubi supra differẽtia secda. Iuppiter cũ fuerit pdictũ optinẽs domiiũ si fuerit ei⁹ significatio i spẽ hũana faciet i eis exaltationẽ dignitatũ & sublimitatẽ graduũ atq; melioratione status & securitatẽ corporũ & aiarũ hominũ. Mars uero pdictũ opti. dñiũ si fuerit ei⁹ significatio sup speciẽ hũanã scdm ptole. ubi supra & scdm albu. ubi supra differẽtia tertia significat irã magnã stultitiã & crudelitatẽ i hoĩb⁹ & accidũt iter eos plia & guerre & lites & dpdationes & captiones ire regũ & turbationes hoium. Et dicit haly sup illo ca. 6. scdi q̃dripartiti ptole. q hæc oĩa fiunt pp martẽ q irã icẽdit. Et si applicuerit saturno o' opabitur uim eorũ in gente cuius est significator unã maneriẽ mali ppter quod erũt lites & cõtẽtiones inter eos. Et ppter hoc dixit hermes q lites fiunt ppter cõiunctionẽ regũ, ifortunarũ uni⁹. s. cũ alia si applicatio illa fuerit i tpe significatiõis generalis: & dicit q illi de terra martis supabũt eo q uis ire & audatia erit in eis & timores atq; dolores erũt magis in hoĩbus terræ saturni ppter uim suã qui talia facit in eis: hoc tñ dictũ cõditionib⁹ idiget. nã expedit ut in spiciam⁹ ad significatorẽ cuiuslibet secte & illa cui⁹ significator fuerit fortunat⁹ uicet & alia cuius significator erit debilis & i fortunatus et uicta. Si ergo mars pticipationẽ cũ alio pla nabuerit ei⁹ significatio erit cõposita put diximus p uerba hermetis cũ locutus fuit de cõiunctione martis cũ saturno tpe grã diũ accidẽtiũ hæc haly. Et diẽ ptole. ubi supra q cũ mars dñat sol⁹ qdã hoies uiolẽtias & iniurias patiẽtur & uilipẽdent & exibũt de sua lege ad aliã extraneã & erũt ignes & cõbustiões & sisia & hoicidia p mũdũ isidie & rapinæ p uias. Et scdm itẽtionẽ albu. differẽtia ista tertia. Sol pdictũ optinẽs dñiũ significat regẽ cõsequi nocumẽtũ & mortẽ plebi aduenire & cõmotionẽ inimicorũ ab oĩb⁹ terris. Ven⁹ autẽ pdictũ optinẽs dñiũ si ei⁹ significatio fuerit sup speciẽ hũanã nõ significat guerras scdm ptole. ubi supra. Sed scdm albu. ubi supra differẽtia q̃rta significabit i hoĩb⁹ graduũ sublimitates honores & alacritates pacẽ & melioratione status. Sed scdm ptole. ubi supra & scdm albu. ubi supra differentia quinta. Mercuri⁹ pdictũ optinẽs dominiũ si cõmiscet eius natura cũ natura alicui⁹ aliorũ plarũ concordabit cũ natura illi⁹ plarũ. i. scdm haly faciet talia opa qualia pla uel stellæ fixæ quibus applicuerit & si nlla applicuerit assimilabit op⁹ suũ pti signorũ in quo est hæc haly. Et dicit ptole. q op⁹ suũ ppriũ est in hoĩb⁹ acutissimũ & forte: erũt q hoies in hoc q agere uolũt subtiles ingenii sed erũt uiarũ abscisiones latrocinia & depdatiões. Et dicit haly q mala q̃ facit mars facit palã & discohopte & uĩ armorũ & mala cõsilia facit mercuri⁹ p subtilitates & artes & iõ cũ fuerit mercuri⁹ i aliq̃ dignitatũ martis ul ac cordat⁹ cũ eo faciẽt res miraculosas hæc haly. Et dicit albu. q mercuri⁹ significat bella & guerras i isul tũ uulgi i regimie. Et dicit hali q q̃uis dixit ptole. q mercuri⁹ facit opa stellarũ & signorũ uel ptiũ eorũ cũ qb⁹ existit ita q si fuerit i digitatib⁹ alicui⁹ plẽ cõplexio sua reducit ad cõplexionẽ illi⁹ plæ nihilomin⁹ iã dixit ptole. q oĩa opa mercurii sũt ifortuna eo q dom⁹ ei⁹ sũt i trino aspectu domorũ saturni & in sextili aspectu domorũ martis. & iõ natura sua tẽdit ad naturã saturni & martis & est cõtraria naturæ iouis eo q oppositas dom⁹ hũt. Propẽ ergo facit mercuri⁹ pdicta miracula q̃ solus ẽ dñs & cũ nullo alio cõmixt⁹. Et si cõmiscebit cũ fortunis faciet facta quæ ipse faciunt sed nõ adeo cõplebitur. Et q̃ cõmiscebit cũ ifortũiis faciet ualde maiora mala & dãnũ q̃ ipe faciũt hæc haly ibidẽ. Luna uero pdictũ optinẽs dñiũ si fuerit ei⁹ significatio ppriæ sup spẽm hũanã significat scdm albu. 5. de cõiunctionib⁹ differẽtia sexta cedẽ magnã iter reges & uulgus & multũ malũ multos latrones mstas augustias aduenientes regib⁹ ppter i obedientiã militũ eorũ eis & multas guerras hæc iste. Ex pdictis ergo

patet q̄ ſaturnus mars & mercuri⁹ guerras & cõbu
ſtiones ſignificãt maxĩe cũ p̃dictũ dñiũ optinẽt.&
q̃q; ſol & lũa.Sed nõ tãtũ ſicut aliq̃.3.Sed. Iup/
piter & uen⁹ p̃dictũ optinẽtes dñiũ trãquillitatẽ &
pacẽ & bonũ ſignificãt. Et dicit albu.5.de cõiun/
ctionib⁹ differẽtia prima.Saturn⁹ p̃dictũ optinẽs
dñiũ ſi fuerit ĩ ariete erit ĩterfectio & guerra & p̃ci/
pue i ꝑte meridiei & oriẽtis.Et ſi fuerit ĩ tauro ſigni
ficat multã ĩterfectionẽ.Et ſi fuerit i leone ſignificat
multa bella & p̃ciſe i oriẽte.Et ſi fuerit i ſcorpione
rẽtrograd⁹ ſignificat cõturbationẽ hoĩum.Et ſi fue
rit in ſagictario ſignificat interfectionẽ i ꝑte oriẽtis
Iuppiter uero cũ fuerit i tauro retrograd⁹ p̃dictũ
optinens dñiũ ſignificat cõmotionẽ inimicor̃ ſup
reges.Et ſi fuerit Iuppiter i geĩs retrograd⁹ ſignifi/
cat rumores terribiles & bellũ.Et ſi fuerit i capricor
no retrogradus ſignificat cõmixtiones q̃ aduenĩẽt
regibus. Et ſcd̃m albu.ubi ſupra differẽtia tertia.
Mars p̃dictũ optinẽs dñiũ ſi fuerit ĩ ariete ſigificat
interfectionẽ i ꝑte orientis.In tauro uero ſignificat
ĩterfectionẽ ĩter ciues ſeptẽtrionales.In geĩs interfe
ctionẽ i ſeptẽtrione cũ multo latrocinio.In cancro
interfectionẽ i oriẽte & i occidẽte.In leone bella in
ꝑte oriẽtis cũ apprehenſione mortis & maxĩe pue
ror̃.In uirgine multam interfectionẽ & effuſionẽ
ſãguinis i ꝑte meridiei.In ſagictario mortẽ i ꝑte oc
cidẽtis cũ multa interfectione.In aq̃rio uero cũ fue
rit mars retrograd⁹ ſignificat malã obedientiã ple/
bis erga regẽ.Et cũ fuerit mars ĩ piſcib⁹ p̃dictũ op/
tinẽs dñiũ ſignificat interfectionẽ multã inter reges
& magnates & amiſſionẽ regni & dignitatis eor̃.
Et ſcd̃; albu.ubi ſupra differẽtia q̃rta uen⁹ p̃dictũ
dñiũ optinens cũ fuerit ĩ ſcorpiõe & retrograda ſi/
gnificat cõiũctionẽ hoĩum cũ mltis rumorib⁹ terri
bilib⁹.Et cũ ibidẽ elõgat⁹ lõgitudĩe ſua lõgiori a ſo/
le ſignificat detrimẽtũ nobiliũ & effuſionẽ ſangui/
nis.Et ſi fuerit ĩ ſagictario retrograda ſignificat iui
diã regũ.Et ſi fuerit ĩ piſcib⁹ retrograda ſigificat cõ
buſtionẽ & ſuſurrationem & rumores terribiles &
triſtitias & timores cõtigere hoĩb⁹. Et ſcd̃m albu.
ubi ſupra.Mercuri⁹ p̃dictũ optinẽs dñiũ ſi fuerit in
ariete elõgat⁹ i lõgitudine ſua lõgiori a ſole ſignifi/
cat ĩterfectionẽ i hoĩb⁹ & mortẽ quorũdã nobiliũ.
Et ſi fuerit ĩ tauro ſignificat ĩterfectionẽ ĩter oriẽta/
les & occidẽtales.In geĩs uero cedẽ ĩter oriẽtales &
ſeptẽtrionales & multã mortẽ nobiliũ & alio⁹ ho
minũ.In cãcro interfectionẽ i parte ſeptentrionali
& oriẽtis & occidẽtis.& mortẽ hoĩum.In leõe ue/
ro rẽtrograd⁹ ſignificat mltas triſtitias hoĩum cũ p
mixtionib⁹.In ſcorpiõe multas cedes ĩ ꝑte occiden
tis & ſeptẽtriõalis.Et ſi elõget ibidẽ lõgitudine ſua
lõgiori.ſignificat rũores malos & terribiles & for
tẽ cedẽ.Et ſi fuerit ibidẽ retrograd⁹ ſignificat p mix
tionẽ aduẽire militib⁹.Et ſi fuerit ĩ ſagictario ſigni
ficat p̃ſperitates regũ ſed ĩfortuna & bella i ꝑte ĩter
eos & meridionales.Et ſi fuerit ĩ capricorno ſignifi
cat cedẽ & malum. Et ſi fuerit mercurius ĩ piſcibus
retrograd⁹ & p̃dictũ dñiũ optinẽs ſignificat nocu
mẽtũ aduẽire militib⁹ & uaſallis regũ. Et ſcd̃m al
bu.ubi ſupra differẽtia ſexta lũa p̃dictũ optinẽs
dñiũ ſi fuerit i leõe accidet renouatio regni & pmu
tabit⁹ rex de regiõe ad regionẽ cu p̃ſperitate eſſe ple
bis cũ eo.Et ſi fuerit lũa i libra ſignificat cedẽ cade/
re in reges & pmixtionẽ i regionib⁹ & guerras mul
tas.Et ſi fuerit i ſcorpione ſignificat multas contra
rietates & cõmixtiones & placitationes & guerras
in hoĩb⁹.Et ſi fuerit ĩ ſagictario ſignificat excellẽtiã
regũ & p̃ſperitatẽ nobiliũ & detrimẽtũ & cedẽ in
hoĩb⁹.Et ſi fuerit luna ĩ aq̃rio p̃dictũ optinẽs dñiũ
ſignif.mortalitates i hoĩb⁹:hæc albu.ibidẽ. ¶ Mo
do oſtẽdã tibi regulas ſpẽales & pticulares de guer
ris & cõbuſtionib⁹ ſup eleuationib⁹ pl̃aꝝ ſup ali/
os pl̃as i ſignis ſcd̃m ſentẽtiã albu.6.de cõiunctiõi
bus magnis.Et debes hic ſcire ſicut i diſtictionibus
p̃cedẽtib⁹ q̄ oẽs regulæ ſũpte ex eleuationib⁹ pl̃aꝝ
ſup alios ĩ ariete ponunt⁹ i differẽtia prima illius li/
bri ſexti albu.de cõiũctõib⁹ magnis & regl̃æ ſũptæ
ex eleuationib⁹ pl̃aꝝ ſup alios i ariete ponunt⁹ i dif
ferentia prima illi⁹ libri ſexti albu.de cõiunctiõib⁹
magnis:& regulæ ſũptæ ex eleuationib⁹ pl̃aꝝ ſuper
alios i tauro ponunt⁹ in differẽtia ſcd̃a illi⁹ libri ſex
ti & ſic de aliis. Dicit itaq; albu.q̄ ſaturn⁹ ſup iouẽ
in ſagictario ſignificat mlta bella & mortẽ regũ &
rũores terribiles. Saturn⁹ ſup martẽ i geĩs ſigificat
inimicos & ĩfortũa i multis terris.In cãcro inimici
as ĩter hoĩes.In uirgine deſtructionẽ magne ꝑtis ter
ræ.In libra odiũ ĩter reges.In ſcorpiõe nimiã deſtru
ctionẽ in pl̃ib⁹ cl̃iatib⁹.In ſagictario bella ĩter reges
& nimiã mortẽ in pl̃ib⁹ cl̃iatib⁹ ſignificat. Saturn⁹
ſup ſolẽ in tauro ſignificat multa bella ĩter reges.Et
in ſagictario guerrã i pl̃ib⁹ cl̃iatib⁹ ſignificat. Satur
nus ſup uenerẽ i ariete ſigificat renouatõnẽ regni &
bella & mortalitatẽ i hoĩb⁹. Saturn⁹ ſup mercuriũ
in ariete ſignificat multitudinẽ bellor̃ & mortali/
tatis & i ſagictario guerras mltas ſignificat. Satur
nus ſup lunã i ariete ſigificat mlta bella. ¶ Iuppiter
uero ſup ſaturnũ i ariete ſignificat exaltationẽ regis
ſup populũ & paucos inimicos eius.In cãcro mul/
tã cedẽ & mortẽ ĩter reges & deſtructionẽ quorũ/
dã cl̃iatũ.In leone mortẽ regũ & magnatũ & mul/
tor̃ hoĩum & mortẽ ĩter eos.In uirgine mltas guer
ras.In libra bella & multã cedẽ cũ deſtructiõe quo
rũdã regionũ.In ſcorpione odiũ & inimicitiã i pl̃ĩ
bus cl̃iatibus & cũbuſtiones i eis.In ſagictario mlta
bella & inimicitias & odia ĩter hoĩes ſigificat. Iup
piter ſup martẽ i tauro ſignificat deſtructionẽ ĩ plu
ribns regionib⁹.In cãcro multos latrones.In ſagi/
ctario mortẽ nobiliũ et cõbuſtiões: & i aq̃rio bel/
lũ & gaudiũ & letitiã poſt illud ſignificat. Iuppi/
ter ſup uenerẽ i libra ſignificat multa bella.In ſcor/
pione multas guerras & ĩterfectiões hoĩum.In ſagi
ctario multa p̃lia & ĩterfectiones.Et ĩ piſcibus co/
munẽ caſũ ciuiũ ſignifi. ¶ Mars uero ſup ſaturnũ i
tauro ſignificat mortalitates & cõbuſtiones. In ge
minis multas guerras.In cãcro multos inimicos in
ſurgẽtes. In libra pugnã ĩter reges. In. Scorpione

guerrá & destructionē ī pluribus cliatibꝫ significat. Mars sup iouē i cācro significat destructionē ciuitatū. In cācro guerras dēpdatiōes & cōbustiōes ī plī/bus terris. In uirgine cōbustiones: i libra tīores & odia inter hoīes. In capricorno multas captiuitates ī plībus cliatibꝫ. Et in piscibus reges se interficere ad iuicē significat. Mars sup solē i ariete sigīfi. guerras & iurias. Mars sup uenerē ī ariete sigīfi. guerras & cōbustiones & multa horribilia. In leōe cō/bustiōes & īfortūia & cōstrictōes & rūores terribiles ī plībus terris. In libra nocumtū & cōbustionē. Et i aq̄rio pugnā & āgustias i mltis regiōibus significat. Mars sup mercuriū ī ariete significat bella & multos inimicos. In tauro destructionē ī plībus climatibꝫ. In geis bella & iterfectōes & pauores & destructionē ecclaꝝ. In cācro iterfectionē filioꝝ regū bella & destructiōes mstoꝝ regnoꝝ & destructiones pallatiorū regū. In leone multas cōbustiones. In uirgine effusionē sāguinis destructionē multaꝝ terraꝝ cedē magnatū multitudo latronū & innumera fraude seruoꝝ cōtra dnos suos & deiectionē sapiētū. In libra significat oriētales bellare occidētales cū destructiōe ecclesiaꝝ. In sagictario iterfectiones & effusionē sāguinis & multas rapinas: ī capricorno multas cās in hoībus & guerras & captiua/tiones. In aquario guerrā & captionē & mortalitatem ī plībus cliatibꝫ. Et ī piscibꝫ depositionē regis a regno multa & īcomoda & bella & iterfectiones significat. Mars sup lunā ī ariete sigīfi. guerras & captiuitates multas. In tauro multas guerras ī plībꝫ cliatibꝫ & reuolutiones regnoꝝ. In geis multā cedē & guerrā ī plībus cliatibꝫ. In geis multā cedē & guerrā ī plībus cliatibꝫ. In cancro guerras & captōes ī plibꝫ cliatibꝫ. In leōe guerras & iterfectiōes ī pluribꝫ cliatibus. In libra multitudinē inimicoꝝ. In scorpiōe guerras & captiōes ī pluribꝫ cliatibus significat. In capricorno discordiā nobiliū & multas guerras & captiones ī pluribus cliatibus sigīfi. Sol sup saturnū ī libra significat pugnā iter reges: ī scorpiōe & ī sagictario bellū inter reges significat. Sol uero sup martē ī ariete significat multas pluuias & inumeras uidictas hoiuꝫ In geis multā cedē hoium. In libra iniurias & guerras & ēt uindictā in hoībꝫ ad iuicē: & in sagictario malū eē nobiliū significe. Sol sup mercuriū ī cācro significat bellū iter ciues. Venꝫ sup saturnū ī tauro significat ifortūia & casus ī mltis cliatibꝫ: i libra pugnā regū iter se significat. Venꝫ sup iouē in ariete significat pugnā & litē iter uiros & mulieres. In tauro multas cōmixtiones in oībus regionibꝫ. In leōe seruorē inimicoꝝ sup quosdā reges cum pugna & morte quorūdā ciuiū. In scorpione āgustias quorūdā regū. In sagictario rūores terribiles & pugnas. In aq̄rio reges iterficere filios suos. Et ī piscibꝫ guerrā & mortē mulieꝝ significat. Venꝫ sup martē in ariete pugnā hoium & cōbustiōes significat. In tauro mutationē plium exercituū & pugnā ī multis terris. In geis odiū & litē iter ples hoies. In cācro mortē & cedē filioꝝ regū mortē regis magni destructionē plurium regionū & cōbustiones ī eis. In leōe nimiā inimicitiā & odiū iter hoīes. In uirgine pugnā regū & iterfectionē & multas cōmixtiōes. In libra multas guerras. In capricorno multas cōbustiones & multos rebelles. In aq̄rio nimiā cōbustionē ī pluribus regionibꝫ significat. Venꝫ sup mercuriū ī tauro significat cōmixtiōes iter hoīes. In libra bella & depdationes. In scorpiōe mltas pugnas. In sagictario multa bella ī ciuitatibꝫ & regiōibꝫ. In capricorno uictoriā iter reges & multos latrones & ī aq̄rio guerras significe. Mercuriꝫ sup saturnū ī libra significat ipedimētū iter reges & magnates. In scorpiōe bellū inter reges & hoc idē in sagictario significat. Mars sup iouē ī tauro significat multas guerras: ī geminis cōtrarietates & iterfectiones iter hoīes: in cācro pugnā. In leōe bella ī pte oriētis. In libra multos latrones & interfectionē mercatoꝝ ab eis & tīorē ī pluribꝫ cliatibus. In scorpiōe tīores & guerras ī plībus cliatibus. In sagictario nimiā pugnā tīores & interfectiones & cōbustiōes rerum religiosoꝝ & destructiones regionū. In capricorno bella & depositiones quorūdā regū a sedibꝫ. In aq̄rio quoq; & in piscibus interfectionē quorūdā regū significat & filioꝝ suoꝝ. Mercuriꝫ sup martē in ariete significat pugnā & iterfectionē maioris ptis occidētis. In tauro tīorē uehemētē ī diuersis regionibꝫ & pugnā & destructionē. In geis guerras & nocuméta. In leone pugnā ī multis terris & pcipue iter oriētales & occidētales multā etiā effusionē sāguinis & destructionē inimicoꝝ regū & multa detrimēta ī pluribꝫ regionibꝫ. In scorpiōe bella. In sagictario nimiā mortē ciuiū occidētis. In aq̄rio cōbustiones regionū. In piscibꝫ guerras & iterfectiōes significat. Mercuriꝫ sup solē ī sagictario significat odiū iter hoīes. In aq̄rio guerras. Et ī piscibꝫ guerras & interfectiones regū significat. Mercuriꝫ sup uenerē in ariete signifi/cat pugnā multā. In tauro bellū. In geis guerrā & odiū in pluribus terris. In cācro destructionē & aduersitatē in plibꝫ terris cū destructiōe regū & ceterarū. In leone mlta bella & effusionē sāguinis cū multis latronibus. In uirgine casum quorūdam regum a sedibus suis guerrā & rūores terribiles in hoībus. In libra bella & mortē. In scorpiōe guerrā & multitudinē latronū dispsionē quoq; militū iter orientē & meridiē. In sagictario guerras & āgustias ī plībꝫ cliatibus. In capricorno captiuitatē & mortē ī plu/ribꝫ terris. In aq̄rio quoq; & in piscibus guerras si/gnific. Lūa sup saturnū in geminis significat multos milites. In scorpione bellū inter reges. Et in sagictario pugnā inter reges significat. Lūa sup iouē in tauro significat pugnā in multis terris. & in sagictario pugnā inter reges signifi. Lūa sup martē in sagictario significat ciues oriētis interficere ciues occidētis. Luna sup uenerē in tauro significat guerras & mortē regū cū multis latrōibus. In uirgie pugnā inter ciues multos pauperes & multos latrones. In capricorno bella & multos latrones significat. Nā

uero ſimiliter mouet in aq̃rio pugnã inter quoſdã ciues multos pauperes & multos latrones. In capricorno bella & multos latrones ſignificat. Luna uero ſup mercu. in aquario pugnã inter quoſdã ciues ſignifi. hæc albu. in iſto libro. 6. ¶ Et ſcd̃z ſentẽtiã albu. 4. de cõiunctionib⁹ magnis differẽtia prima. Cũ fuerit ſignũ arietis ſignũ ꝓfectiõis orbis magni aut fuerit in eo gradus ꝓfectiõis orbis ac puenerit ibidẽ directio uel ꝓfectio ul cũ fuerit gradus aſcñtis ſiue locus alicuius cõiũctiõis magne uel alicui⁹ eccliꝑſis luſariũ in ariete uel fuerit ibi almutaz. ſiue dñs diſpoſitor aliquoꝝ tpm reuolubiliũ ſignificat ꝙ i ciuitatib⁹ & terris i quib⁹ illud ſignũ habet ſignificationẽ erũt reges magnanimi & fortiſſimi & tiráni & ciues utunt multũ armis & erũt iterfectiones & guerre & cõbuſtiões. Et ſcd̃m albu. ubi ſupra differẽtia ſcd̃a. Cũ fuerit tauro ſigificationes predictæ erunt in terris & ciuitatibus in quibus ſignificatio/nẽ habuerit magne effuſiones ſanguinis. Et ſcd̃m albu. ubi ſupra differentia quita. Cũ fuerint leoni ꝓdicte ſignificationes erunt in ſuis terris & ciuitatibus multi tiráni cũ fortitudíe & audatia & ſtremuitate & auſteritate eorum ac amore bellandi & erũt in hoĩb⁹ deceptiones & anguſtiæ. Et ubi ſupra differentia ſexta dicit albu. cũ fuerint uirgini ꝓdictæ ſignificationes erunt in terris & ciuitatibus ſuis interfectiones. Et ubi ſupra differentia. 8. Dicit albu. cũ fuerint ꝓdictæ ſignificationes ſcorpioni ſignificat. in terris quibus hẽt ſignificationem multas guerras & depdationes planctus triſtitias carceres ꝓditiones & iterfectiões. Et ubi ſupra diffe. 9. dicit albu. cũ fuerit ſagictario ꝓdictæ ſignificationes erit in terris ubi habuerit dñiũ fortitudo regũ & nobiliũ & ꝓuidẽtia maioꝝ & maioꝝ ex ppĺis mĺta & militia & fraus & abſciſiões uiaꝝ. Et ſcd̃z albu. ubi ſupra differẽtia. 12. cũ fuerit ſigno piſciũ ꝓdictæ ſignificationes accidẽt i terris & ciuitatib⁹ i quibus habuerit ſignificationẽ bella & iterfectiones & mors tior & rũores terribiles i pĺib⁹ cĺiatib⁹. ¶ Et ſcd̃m albu. 7. de cõiunctionib⁹ magnis differẽtia. 7. cũ fuerit ea q̃ dixi aut aliq̃ eaꝝ i ſeptia domo erit iterfectio hoiuz iter ſe i terris & ciuitatib⁹ q̃ fuerit de ſignificatiõe illi⁹ ſigni. Et ubi ſupra differẽtia. 6. dicit albu. Cũ ea q̃ ꝓdixim⁹ fuerit i ſexta domo ſignificat i ciuitatib⁹ & terris illi⁹ ſigni bella tiores & iterfectões. Et ubi ſupra differẽtia. 12. dic̃ albu. Cũ fuerit ea q̃ ꝓdixim⁹ in. 10. domo erũt i terris & ciuitatib⁹ illi⁹ ſigni Reges magni & famoſi & milites ſtrẽui & audaces & erit acq̃ſitio regni & famis & laudis. Et ubi ſupra differẽtia. 12. dicit albu. eũ ea q̃ ꝓdixim⁹ fuerit in. 12 appebũt i regionib⁹ & ciuitatib⁹ quaꝝ ſignificationes ſũt illi⁹ ſigni iiuria tior ãguſtia ſeruoꝝ eleuatio & iferioꝝ & erũt rebelles & iſurgẽtes iuſtitie: latrocinia quoq; multa: hæc alb. ubi ſupr. Et nota ꝙ debes obſeruare oẽs regĺas ꝓdictas de ſignificatiõib⁹ pĺaꝝ & ſignoꝝ & domoꝝ figure i reuolutõib⁹ annoꝝ m̃di & i iitiis q̃rtaꝝ ãni ad ꝓnoſticãdũ d̃ guerris & cõbuſtiõib⁹. ¶ Et dic̃ meſal. i epĺa ſua de coiũctionib⁹ & ãnoꝝ reuolutiõib⁹ capi. nono. Scito ꝙ res maxie & ꝓpalate eueniũt ex coniunctionibus planetaꝝ altioꝝ & hoc fit a tarditate motꝰ eorũ. Cũq; cõiũcti fuerit oẽs tres i uno termio ul facie & aſpexerit eos ſol ſigificát deſtructionẽ ſectaꝝ & regnoꝝ & eoꝝ mutatio nec nõ & res maxias ſcd̃z q̃ĩtitatẽ fortitudinis eoꝝ & eũ q uicit i ſigis eoꝝ: & hæc ẽ maxia cõiũctio q̃ ſignificat aduẽt⁹ ꝓphetaꝝ & deſtructiones quorũdã climatũ nec nõ & res maximas & maxie ſi adiuuerint aliqui pĺaꝝ iferioꝝ. Et ſcito ꝙ fortior eorũ erit ſignificator qui ſi fuerit fortũa ſignificat fortunã. ſi uero malus ſignificabit tribulationẽ & ipedimẽtũ: & ſcito ꝙ hi pĺæ cũ fuerint i exaltatiõib⁹ ſuis ſignificát bonũ & multitudinẽ cõmotionis ac bellorũ. Si uero cõiuncti fuerint i deſcẽſiõib⁹ ſuis ſignificát detrimẽtũ & corruptionẽ niſi fuerit fortũati: hæc meſahalla. Quod ãt cõiũctio triũ pĺaꝝ ſupioꝝ i uno termio ul i una facie ſignificat magnos effect⁹ i mũdo quos iã recitauit meſahalla exptũ ẽ nobis ꝑ hoc ꝙ ãno chriſti. 1345. in martio cõiuncti fuerũt tres ſupiores in ſcd̃a facie aq̃rii in q̃ quidẽ cõiunctione ſaturnus dñabat. Et in autũno ſequente fuerunt tẽpeſtates ualide & maxima turbatio aeris ex pluuiis uẽtis & tẽpeſtatibus. Et i ãno proximo ſequẽte. ſ. in ãno domini. 1346. i mẽſe ãguſti. 26. eiuſdẽ mẽſis comiſſũ erat pĺium magnũ iter regẽ angliæ & philippũ d̃ ualoys q ſe ꝑtẽ debat regẽ frãcie i comitatu de põtife iuxta uillã de creſſi: i quo quidẽ pĺio ꝓdictus philippus erat deuictus & rex bohemiæ ibidẽ interfectus & q̃ plurimi nobiles de regno frãciæ alii capti & alii iterfecti. Et ꝑter hoc in eodẽ ãno in mẽſe octobris. 17. die mẽſis eiuſdẽ. ſ. in uigilia ſãcti lucæ euãgeliſtæ comiſſũ erat pĺiũ magnũ in ꝑte boreali ãgliæ iuxta ciuitatẽ dimelimie inter aglicos & ſcotos rex ſcotie ibidẽ erat captus & nobiliſſimi de ſcotia ibidẽ erãt capti & iterfecti: & anno dñi. 1347. erat cariſtia & fames in diuerſis regionibus ualida & durauit pro parte in anno domini. 1346. Et preter hoc i eiſdem duobus annis. ſcz. 1347. & 1348. fuit magna peſtilentia & fames & uniuerſalis fere i omni regione chriſtianoꝝ qualẽ antea non meminit quis ſe accidiſſe. Omnes autem iſti effectus contigerunt ex illis coniunctionibus magnis predictis ſicut oſtendebatur in principio huius anni. 1345. in his quæ ſcripſimus in pronoſticationibus earũdem cõiũctionũ. Et dicit meſahalla ubi ſupra ca. 10. ꝙ cõiunctio iouis cũ ſaturno eſt cõiũctio maior & ſignificat euent⁹ & ſectas. Et cõgnitio euentus ab ea eſt ut aſpicias hora cõiũctionis eoꝝ ad aſcñs & pĺas & ſcias illũ q uicit in figura q ſi fuerit fortũa ſigificabit bonũ & tpis aptationẽ. Si uero fuerit malus ſignificat detrimentũ & corruptionẽ ſiccitatẽ & famẽ & guerrã. Cũ fuit ſaturno fortior ſignificabit bonũ in eadẽ: Si uero ſaturnus fuerit fortior ſignificabit malũ & tribulationem i illa cõiunctiõe. Et ubi ſupra ca. 11⁹. dic̃ meſahalla ꝙ cõiũctio media eſt cõiũctio ſaturni & martis & ſpãlr ſignificat euent⁹ qui fiũt ex bellis guerra

& cõtrarietatib⁹.Cũq uolueris hére istoꝝ euétuũ notitiã.scito ipm q pest figuræ cõiunctiõis eoꝝ qui si fuerit fortuna signifi.fortunã & aptationez in eẽ rerũ.Si uero malus fuerit significabit ipedimentuz & corruptionẽ eẽ eorũ.Et scito q cõiũctio eorum in angulo ex angulis anni significat diuersitatem seu cõtrarietatẽ regũ & multitudinẽ guerre & pse/uerabiles.s. res dũ iungat altera uice. Et ubi supra ca.12.& ultimo.epsæ suæ dicit messalla q cõiũctio iouis & martis ẽ cõiunctio minor & signif. euétus q̃ fiũt ex pluuiis nubib⁹ & corruptiõe aeris & qñq; sigĩ.guerrã. Quoꝝ cõiũctiõi si pfuerit fortuna sig. illa cõiũctio fortunã.Et si pfuerit malus signi.malũ ipedimẽtũ.Et scito q si hæc cõiũctio fuerit i ascẽte ãni uel i aliquo angloꝝ ei⁹ signif.cõmotionẽ & di scordiã regũ nisi aspiciãt fortunæ.Et scito ẽt q cum cõiũcta fuerit fortuna cũ malo appebit natura illi⁹ q̃ fuerit fortior.Et si cõiunct⁹ fuerit malus cũ malo uincet malũ.nisi pfuerint fortunæ multæ: hæc mes/salla.de cõiũctionib⁹ magnis. Et nota q messalla uocat cõiũctionẽ saturni & iouis coniunctõnẽ ma iorem:& cõiũctionẽ saturni & martis cõiũctionẽ mediã:& cõiũctionẽ iouis & martis minorẽ.Pto/lemeus tñ & hali i cẽtiloqo.ppõne.58.& .64.& si/militer abrahã auẽzoar i lib.suo de cõiũctiõib⁹ ãno rũ & ãnoꝝ reuolutionib⁹ ca.2.Et sil'r ioãnes hispa. i suo q̃dripartito.pte.1.& ples alii astrologi uocant cõiunctionẽ saturni & iouis in capite arietis cõiũ/ctionẽ maiorẽ:& cõiũctionẽ eorũdẽ i noua triplici rate cõiũctionẽ mediã:& cõiunctionẽ mĩorẽ cũ cõ iũgũt i oĩb⁹ signis. De istis aũt cõiũctõib⁹ magnis exps̃si⁹ ẽ locutũ i trac. prio hui⁹ lib.distinc.2.i diuer sis capĩs. Et dicit abraã i fine ubi supra ca.q cõiũ ctio magna ad itellectũ suũ uim signi.supꝑphaz ali quẽ q cõsurgere debeat ut faciat eleuari gẽtẽ aliquã & hoc si cõiũctio fuerit i.4.domo aut i.3. ab ascẽte Nã hæ duæ dom⁹ significãt signa & mirabilia. Et ubi supra.c.5.dicit abraã q i tpe cõiũctiõis saturni & iouis aspiciẽdũ ẽ ad dispõnẽ eoꝝ:qs.s.eoꝝ fue/rit ꝓpinqor loco suæ augis aut ei⁹ opposito in suo eccentrico & sil'r in suo epiciclo. Adhuc etiã utrum ambo fuerint directi in motu suo aut retrogradi & cuiusmõi sit latitudo cuiuslibet eoꝝ.s.septentriõa/lis & meridionalis & quãta sit illa. Rursũ cõside ra cui ipsoꝝ sit dignitas i domo.Et si iueneris q saturn⁹ fuerit ꝓpinqor augi siue q iuppiter aut lati/tudo ei⁹ septẽtriõalis & iouis meridiana uel ĩeclipti ca lĩea aut latitudo saturni 7° al' & magis q̃ iouis ul' septẽtriõalis qdem saturni uel in ecliptica iouis aũt meridiana aut aliorũ latitudo sit meridionalis la/titudo tñ saturni minor q̃ iouis:insuper si saturnus sit in loco in quo habet dignitatem tunc significat q gẽs antiqua locũ inhabitãs q̃cũq; deuicta nõ erit neq; de loco suo extracta. Et ꝓpter naturã saturni multiplicabũt p mũdũ odia rãcores turbatiões fa/mes & ifirmitatũ spẽs. Quod si oẽs he fortitudies q̃s saturno dedim⁹ fuerint ioui tũc hæc noua gẽs & nomẽ quodlibet fortificabit sup gẽtẽ ãtiquã & mu tabit regnũ de gẽte ad gẽtẽ.Si aũt mars pdicto mõ dñet erit magna effusio sãguis.Et si oriẽtalis fuerit cadẽt iterfecti i habundãtia.Et si fuerit occĩtalis e/rit met⁹ & tribulatio magis q̃ occisio.Quod si ue/nus ipsũ aspexerit minuet ex malũ quocunq; aspe/ctu aspexerit eũ.Porro attẽde semp ad diẽ cõiũctõ/nis q̃lis.s.sit aspectus stellaꝝ ad illos:hæc enĩ est ra/dix.Nã si aspexerit mars opposito aspectu aut q̃r/to:tunc cõuertet mundus i belloꝝ copiã.Et si uen⁹ aspexerit multiplicabit coit⁹ & lasciuiæ cũ securita te & sine bellis.Quod si luna i bono aspectu fuerit & fortũa tũc tota gẽs i gaudio erit & erit res ecõtra Si ipa cũ altero maiorũ extiterit:hæc abrahã.ubi su pra. Et dicit alb.prio de cõiũctõib⁹ magnis.dif.1. q effect⁹ ul'es futuri & eoꝝ ptes sciunt ex.6. princi piis:quorũ primũ ẽ cõiunctio duorũ altioꝝ i arie/te q̃ fit in oĩb⁹.96.ãnis solarib⁹. Scd'm ẽ mutató cõ iunctiõis eorũdẽ i nouã triplicitatẽ q accidit i oĩb⁹ 240.ãnis solarib⁹.Tertiũ principiũ ẽ cõiũctio dua/rũ ifortunaꝝ in cãcro q̃ fit in oĩb⁹.30.ãnis. Quar tũ ẽ cõiũctõ duoꝝ altiorũm oĩ signo q accidit i oĩ b⁹.20.ãnis fere.Quintũ ẽ ex pte põnũ ĩdiuiduorũ tpib⁹ cõiunctionũ uel oppõnũ luĩariũ pcedẽtiũ in/troitũ solis i signa mobilia q̃.s.sũt.4.signa cardialia s.aries:libra:cãcer:& capri.Sextũ est ex pte indiui/duorũ alterũ tẽpe coniũctiõis uel oppõnis luĩariuz pcedẽtis introitũ solis in qd cũq; signũ. Et dicit al bu.q deinde cõsiderat significatio harũ radicũ .s.i trib⁹ diuisionib⁹ diuidit:& una ẽ ulis q̃ ẽ coniũctio duorũ altiorũ in principio arietis:& sil'r coniũctio eorũ in noua triplicitate: & sil'r istæ cõiũctões signi ficãt dilunia uices & sectas.i.mutationẽ regnorũ & sectarũ & sil'ia accĩntia grãdia. Scd'a ꝓprietas sumi tur ex cõiũctiõe duarũ infortunarũ i cãcro & ex cõ iunctiõe duorũ altiorũ i oĩb⁹ signis:& hæc significãt sup esse sublimatorũ ex regib⁹.s.& nobilib⁹ & eo/rũ pfectu.& sil'r hñt significatões sup guerras & p/lia & h⁹i. Et dicit albu. q tertia ꝓprietas diuidit pl'ib⁹ diuisionib⁹ i q̃ pticipãt cæteri signi ficatores su per ptes ipsarũ ptiũ ul'iuz ut pticipatio significatorũ ãnorũ & q̃rtarũ atq; mẽsiũ sup eẽ hoium & aeris ce terorũq; effectuũ altiorũ:subtilitatẽ quoq; & peuu riã & cætera his sil'ia. Et ubi supra.differen.8.dicit albu.q iã dixerũt imaginũ dñi.s.thebit & sui sequa ces q orbis.8⁹.hẽt motũ.8.graduũ.in qbusaccedit & recedit:& q accessio ei⁹ i oĩ gradu & recessio ei⁹ in eis erit in oĩb⁹.84.ãni:& q̃ cõplẽt in accessiõe & recessiõe ei⁹ grad⁹:& illud ẽ cũ ꝓmutet saturnus de signo ad signũ & pcipue ad signa mobilia. Nã cũ ita fuerit signifi.eẽ accĩntiũ in mũdo et signa cæ/lestia et terrestria et mutatiões sectarũ et regnorũ et bella et infirmitates et terremot⁹ in diuersis climati b⁹.Et ueri⁹ ẽ i hoc cũ fuerit i hora cõpleẽti .80.an norũ q̃ accedit orbis p grad⁹ pfectũ aut q̃ recedit tñ: et iã fiet sil'r mutató cõis maior cũ ꝓpleuerit mo t⁹ orbis istos.8.gra.accedẽdo ul' recedẽdo et illd ꝓti/git i oĩb⁹.640.al'.7000.ãnis:hæc alb.ibid.Et supi⁹ i eodẽ ca.dicit albu. q quidã dixerũt q̃ q̃titas opm

more uicis in oi secta erit scdm quãtitatẽ.10.reuo / lutionũ saturninaꝝ q̃ cõtinẽt .36.ános eo ꝙ reuo/ lutio saturnina cõtinet .36.ános Vñ dixerũt ꝙ mu tatio erit cũ ꝛpletæ fuerint ad.10.reuolutões satur / ninæ & præcipue si conueniat illi permutatio ad si gna mobilia & fuerint ascñtia istoꝝ tẽporũ signa mobilia. Nã hoc festinabit ꝑ mutatõnẽ. Et forte ac cidẽt tũc ꝑdigia supiora & iferiora ut iaculatio stel laꝝ & terremotus & sil'ia: & ꝑcipue si fuerit cadés ab eo iuppiter qm̃ mutabunt' res ꝑ ip̃m: & forte p/ mutabit' regnũ de uiro ad uirũ. Et multotiẽs cõsi/ derat' ánus i quo ꝑmutat' saturn⁹ ad signa conuersi ua siue mobilia. Et si iuppiter aspexerit eũ aut fue / rit cũ eo i illo signo minuet multũ mali. Et si ceci/ derit iuppiter ab eo & debilitetur & corroboretur mars ex descensu suo i angulis signifi. ꝑmutationeꝫ pl'ũ essentiarũ siue dispositioñe & diminutionẽ ea rũ: & descẽsus saturni nõ erit i capta signoꝝ mobili um nisi i oib⁹.7.ánis & medio. & iã accidũt cũ cõ / plet sat' n⁹.10.reuolutões ex reuolutõe sua eẽntie & ꝑmutatões ml'tæ ex apptiõe ꝓpha & ꝑmutatõe ui cis siue regnorũ & sectarũ & cõsuetudinũ: hæc alb. ibidẽ. Et .secũdo tractatu primi hui⁹ libri posui tibi modũ ꝑnosticãdi de aduẽtu prophaꝝ & dẽ p/ mutatiõib⁹ regnoꝝ ꝑ ꝑdictas cõiũctiones magnas & q̃ cõtingũt i ꝑdictis tꝑib⁹ & ex cãis ꝑdictis signi/ ficantib⁹ magnas mutatiões & accũtia magna i mũ do. Et dicit albu. i eodẽ ca.8.secũdi li. de cõiũctiõi b⁹ magnis: ꝙ maxia significatio cõiũctõnis saturni & martis ẽ cũ fuerit cõiunctio eoꝝ i cãcro qa signũ illud ẽ detrimentuꝫ saturni & casus martis. Et dicit abrahã. ubi supra. c.7. Caueas tũc ne obliuiscaris i/ spicere ad coniũctionẽ saturni & martis i cãcro qd̃ est signũ mũdi. Et prædictæ sniæ albu. cõcordat ha li sup ca.4.secũdi q̃driptiti ptolemei dicẽs ꝙ cũ due fortunæ iũgunt' in signo cancri damnat suã signifi/ cationẽ bonã eo ꝙ opponit' cãcri domui uni⁹ & ẽ casus alterius & iõ crescit malũ suum & fortificatur corruptio sua. Nã coniũctio infortunaꝝ est fortũa scdꝫ mãsor i suo libro circloꝝ q sic incipit. Signorũ dispõ ẽ ut dicã hoc. Et dicit albu. i lib. suo de flori bus. & huic ẽt cõcordãt pl'es alii. Sed cõiunctõ eo/ rũ i cancro scdm albu. & hali. ubi supra ẽ infortũa ut dictũ est. Nã dicit hali ubi pri⁹ ꝙ cõiunctio hẽt si gificatõnẽ magnã corruptõis depopuládi hitatões & ꝑlioꝝ & guerrarũ: & maxime si ei⁹ uirt⁹ cũ uirtu te duarũ luiariũ misceat' & ꝑcipue si eclipsis magna certificet' cũ coniunctõe recta linea: hæc hali. Et no ta ꝙ idẽ tps ẽ fere i quo ꝑmutat' cõiũctio saturni & martis de capite cancri i caput cancri & tps uni⁹ re uolutiõis saturni. Nã utrũq; spatiũ tꝑis cõtinet cir/ citer.36.annos solares. Et in tãto dicũt tã astrologi q̃ uulgares hoies ꝙ guerræ & ꝑlia & cobultiões: pe stilẽtia quoq; & fames & mortalitas & cõsilia acci dẽtia ul'ia renouant' ꝑ mũdũ. Et hæc oia cõtingunt ex cãis ꝑdictis'. Et dicit almãsor cũ duæ fortũæ iũ gunt' & luna iungat' saturno i latitudine una erunt fames & mortalitates. Si uero marti mutabunt' re/ ges & erit multa sanguis effusio & ꝑlia q̃ signifi can tur ab ipso & hoc nõ fallit. Ex cõiũctiõe saturni & iouis i signis mobilib⁹ accidit cõmutatio stat⁹ mun di. Et ex cõiunctiõibus eorũ i signis fixis. tertia'. & cũ cõiungunt' duæ fortunæ cõiunget' q; luna ioui i latitudie erit iustitia & qes & terra diriget'. Si autẽ ueneri cõiunget' erit alacritas & gaudiũ saluſq; cor porũ atq; ꝓsperitas: hæc almãsor. Et dicit albu. i li. suo de florib⁹. ca. de scia belloꝝ & guerræ ꝙ hæc sci untur ex loco martis & ex cõiunctiõe eius cũ satur/ no & eius oppõne & q̃rto aspectu. cũ enĩ sic fuerit hoc significabit bella. Et si fuerit i loco martis iuppi ter hoc mõ significabit hoc bellũ ad ꝑuocádũ ad iu stitiã & eorũ q se dicunt ꝑuocare uel iuitare ad bel/ lũ cã iustitiæ studẽt in hoc: & similiter cæteri plæ se/ cundũ quãtitatẽ naturaꝝ eorũ i hoc ca: debẽt cõmi sceri cũ signo: hæc albu. ibidẽ. Et dicit albu. 3. de cõ iunctionib⁹. diffe. prima. ꝙ cũ cõiunctio duorum facit aliqd ex reb⁹ in ꝑmutatione sectarũ & regno/ rũ & legũ & in aduẽtu ingẽtium reꝝ & ꝓpharũ & miraculoꝝ & in sectis & regnis sicut ꝑdiximus fuit hoc ꝓpter cõmixtionẽ eoꝝ ad inuicẽ singulis figu ris. Cũ enĩ cõtinuat' iuppiter saturno trino uel sexti li aspectu significat apparẽtiã regũ & nobilium & phia & secretorũ. Et cũ fuerit illud ex q̃dratura sig̃i ficat apparitionẽ q̃rẽtiũ regnũ & alterationẽ mul/ tarũ rerũ secte & fidei. Et si fuerit illud ex.7. signi. il lud multitudinẽ rixarũ & cãꝝ inter reges & tetrar chas & iudices. Et q̃n mars ꝯtinuat' saturno ex trio uel sextili aspectu ĩtrabit defraudatio & uires homi nũ religiosorũ & regũ & aduenient cõmixtiones ho minũ cã fidei. Et si fuerit ex q̃dratura signifi. multi / tudinẽ fortiorũ & latronũ & detentionẽ eoꝝ. Et si fuerit ex.7. signifi. cõtrarietatẽ hominũ ad inuicem & odiũ & guerrã. Et si fuerit ex.10. cõsequit' ppl'us ex rege grauamẽ & erũt minus obedientes ei. Et q̃n coniungit' sol saturno significat destructionẽ mali & fraudẽ. Et si cõtinuet ei ex trino uel sextili erit ꝑpo pulus necessarius regi. Et si fuerit ex.7. signifi. reges facere guerras aliquib⁹ de paupib⁹ ppl'i. Et q̃n uenus iungit' saturno signifi. impedimẽtũ mulierũ & ma gnã cupiditatẽ uirorũ. Et si fuerit hoc ex.7. signi. hª multas cãs mulierũ cũ uiris suis. Et q̃n cõiungit' mer curius saturno significat impedimẽta aduenire scri ptoribus & præpositis & uillicis & aduenit̃ hoĩ/ bus fames & mors & aduẽtus ingentium reꝝ. Et si coniungatur luna saturno signifi. ipedimẽtũ & tri/ bulationẽ rerũ & nocumentũ hoium ꝑ carceres & uiucula & ifortuniũ & destructionẽ uillarũ & ciui tatũ & fugã ciuiũ. Et si cõtinuet' ei ex trio uel sextili si gnif. hoies uti ꝑiurio & falsitate ligatiõib⁹ carceri / b⁹ & flagellis & iustitia & destructionẽ i multis ter ris & ciuitatib⁹ & captiões & carceres & sil'ia. Et si fuerit i.10. cadẽt cãe iter reges & ppl'ꝫ & faciet eis in iuriã & fraude. Quãdo aũt cõiũgit' mars ioui sig. ꝙ hoies nimis exercebũt exercit⁹ & bella & sig. ml'ti tudinẽ isurgẽtiũ & ml'tas cãs & ml'tas mortalitates i q̃busdã cl'atib⁹ & mortẽ regis i illa renouatõe. Et si

Album. in lib. ꝙ ſ Coniun

fuerit in.10.cadent causæ inter regem & populum & faciet eis iniuriam & fraudem. Quãdoq; autẽ mars cõiungit' ioui signifi.q; hoies exercebũt exercit⁹ & bella & significat multitudinẽ ĩsurgentiũ & multas causas & multas mortalitates in quibusdaz climatib⁹ & mortẽ regis in illa renouatiõe. Et si cõtinet' ei ex trino uel sextili erunt multæ guerræ cã fidei. Et si fuerit ex q̃rto signifi.iterfectionẽ & uictoriã. Et si fuerit ex.7.signifi.multas cãs & magnã suspensionẽ ꝓpter latrocinia. Et si fuerit ex.10. incurrunt hoies a rege malũ & uehementẽ timorẽ. Et q̃n coniungit' sol signifi.impedimentũ eiusdẽ partis legis. Et si fuerit ex.4.significat fortitudinẽ iudicũ & eos uti fraude. Et si fuerit ex.7.signifi.multitudinez cãz & ascribentiũ sibi iniuriã. Et q̃n coniungit' ei uenus cõsequẽter regiões illius signi ĩ quo iungitur bona & habundãtia & pax. Et q̃n cõiunget' ei lũa signifi.q; hoies utent' bonitate & populatiõe ecclesiaz & iq̃sitiõe fidei. ¶ Cũ ãt sol iũgit' marti significat multã interfectionẽ ĩ latronib⁹. Et si continet' ex trino uel sextili signifi.regiões manifestare decreta. Et si fuerit ex.4.signifi.contẽtiões. Et si fuerit ex 7.signifi.multa bella & interfectiões. Et cũ cõiũgitur uenus marti signifi.malũ & mortẽ & destructõnẽ regũ & infortunia & mala q̃ sequũt' eos. Et q̃n cõiungit' ei mercuri⁹ signifi.timores & mercatores & peritos. Et si continet' ei ex.4.signi.hoies multũ uti armis. Et si fuerit ex.7.signi.multas cãs & dissentiones & ĩterfectionẽ & latrociniũ & fraudẽ & similia. Et si fuerit ex.10.utẽt' reges armis ¶ Et cũ cõiungit' ei luna erit effusio sanguinis ĩ hoib⁹: & si fuerit ex.4.erit rex contrari⁹ ppso p iniuriã. & si fuerit ex.7.signi.multa & ĩterfectiões & guerras. & si fuerit ex.8. signifi.exercitũ regũ & ministroz & regũ & ducũ & militũ & bellũ & mltã iniuriã. ¶ Quã do luna cõiungit' soli signifi.multũ malũ in regib⁹ & in pplis & multos fugitiuos ex seruis. Et q̃n cõiungit' mercurius ueneri signi.rumores terribiles et effusionẽ sanguinis & magnas appitiones ĩ mũdo Et si fuerit luna cõtinuata cũ mercurio ex.7. fuerit q; mercuri⁹ fortunat⁹ signifi.discẽsiões & rixa: hæc albu.in illo tractatu.3.de coniunctiõib⁹ magnis in diuersis differẽtiis. ¶ Et ĩ fine ultime differẽtiæ illius.trac.3. dicit albu.q; q̃n fuerit sup aliquẽ istorum plaz in tpib⁹ q̃ ꝑdeterminam⁹ aliquã cõtinuatõ ex istis figuris.s.in tpib⁹ magnaz coniunctionũ & aliis prædictis: & un⁹ corũ in eisdẽ tpib⁹ separet' ab alio significat hoies parũ uti significatiõib⁹ illoz duarũ plaz ex illis generib⁹: sed utunt' eo q; fecit continuatio eoz ad inuicẽ & ꝑmittunt res sup quas cadit ablatio ꝓpter significatões ex duob⁹ significãtib⁹ sup res factas significantib⁹ & cu fuerint fortunæ significant augmẽtũ ĩ eo q; significant de reb⁹ futuris fortunæ & detrimẽtũ de reb⁹ infortuna. Et si fuerit scdm cõtrariũ illius signifi. cõtrariũ eius q; narramus: hæc albu.ibidẽ. Et ubi supra tractatu.2.ponit albu.cõiunctiões & significatiões cõiunctõis saturni & martis ĩ oĩb⁹ signis sup guerras & plia & combustiones dicẽs q; cũ coniungit' saturn⁹ & mars ĩ ariete significat guerras inter græcos & arabes. Et si fuerit cõiunctio eoz ĩ tauro signifi.guerras & ꝑcipue inter ciues montiũ & arabes. Et si fuerit illud cũ testimonio duaz luiariũ & iouis & ueneris signif. magnã falsitatẽ in hoib⁹ & rumores terribiles oppssionẽ inferioz & surgẽt cõtra reges ciues & signif. effusionẽ sanguis. Et si fuerit ĩ geis signifi.guerras ĩter occũtales. Et si fuerit ĩ testimonio duaz luiariũ & ueneris & mercurii cõmouebunt' milites contra reges. Et si fuerit cõiunctio eoz ĩ tauro. signifi.magna plia & guerras & magna accũtia ĩ mũdo: ut ꝑdictũ ẽ. Et scdm albu. specialiter signi.bellũ inter ciues armeniæ & arabes. Et si fuerit cõiũctio eoz in leone erit rixa inter ciues turcoz arabũ & uehemẽtia timores gentiũ ex rege. Et si fuerit cũ eis luna signifi.ĩterfectionẽ regũ ad inuicẽ. Et si fuerit cõiũctio eoz ĩ uirgine signi. guerras & interfectiões ĩter egipticos & arabes. Et si luiaria testificent' eis eleuabũtur & litigabunt reges ꝓpter census suos. Et si fuerit coniũctio eoz ĩ libra significat guerras ĩter græcos & arabes. Et si fuerit ĩ scorpiõe significat bella quæ hẽbunt arabes ĩter se. Et si fuerit cũ eis uenus signif. cõtrarietatẽ filioz regũ eis & multitudinẽ in iure. Et si fuerint iuncti ĩ sagictario significant bella ĩter turcos & arabes. Et si fuerit illud cũ testimonio iouis & mercurii & lunæ significat multa bella & cõturbationẽ regũ & altitudinẽ regũ & sapientũ. Et si fuerit cõiunctio eoz ĩ capricorno signifi.bella inter ethiopes & azenge & indos & barbaros & ciues illoz. Et si fuerit coniunctio eoz in aquario signifi.bella inter egiptios & alcusa. Et si fuerit cõiũctio eoz in pisibus erunt bella inter ciues maris & arabes. Et si fuerit sol infortunat⁹ cũ marte erit ĩtersectio regũ. & multotiẽs considerat' cõiunctio eorũ in reliquis signis hñtes exaltationẽ. Nã si fuerit ĩ gradu exaltatiõis plæ signifi.q; ciues illius climatis cuius iste pla ẽ significator cõsequẽtur malũ & ĩtersectionẽ & detrimẽtũ & ꝑcipue si dñs exaltationis se aspiciat. Et si aspexerit eos ex signo fixo signif. lõgitudinẽ illius mali & constantiã eius. Et si fuerit signũ cõe signifi.mediocritatẽ rei: & si fuerit signum mobile signifi.festinationẽ eius & cõstãtiã & si nõ aspexerit illũ gradũ: sed cederit alius pla luie utriusq; ad eũ cõsequẽtur ciues illius climatis difficultatẽ & corruptionẽ ꝓpter quosdã hoies ignotos q̃ non sũt de climate istoz: si nõ aspexerit eos & null⁹ pla rediderit lumẽ utriusq; ei mitiet sup illi⁹ angustiã & rõnes & tristitias & remouebit' illud ab eis & non cõsequẽt' aduersitatẽ: hæc albu.ibidẽ. Et debes obseruare has regulas generales ĩ duabus distinctiõibus ĩmediate ꝑcedẽtibus. Itẽ ubi supra ĩ eadẽ diff.8.dicit albu. q̃n cõiũgunt' saturnus & mars ĩ ascẽte ãni signifi.ꝓpso nocumẽtu ule. Et si fuerit coniũctio eorum in secunda uel in.8.domo significat egestatem & paupertatem in populo & debilitatem. Et si fuerit in tertia uel in nona erit periculum in ecclesiis & in domibus orationis & accident horribilia &

diſcordiæ.Et ſi fuerit i quarta adueniet ruina fabri
cis & ciuitatibus.Et ſi fuerit in.5.aut in.11. erit im/
pedimẽtum pueroꝝ & multitudo militũ & armo
rũ.Et ſi fuerit i.6.uel i.12.ſignifi.multitudiné depre
datiõis beſtiaꝝ.Et ſi fuerit i.7.exibũt inimici & no
ciui ad plẽs ptes.Et ſi fuerit i medio cæli ſignifi.mor
tẽ maioꝝ regũ i climatib⁹ & p̃cipue regũ regni q̃s ſi
gnificat ſignũ i quo iungunt̃:hæc albu.in illa diffe/
rẽtia.8.ſecũdi de cõiũctiõib⁹. Et dicit hermes i li.
ſuo de florib⁹ uerſus finẽ q̃ tũc dicit̃ eẽ magna con
iunctio q̃n tres ſupiores i uno de ſignis regis cõiun
gunt̃:& tũc regna potẽtiſſima faciũt q̃n aſpiciũt̃ a
ſole.Et dicit ptole.i cẽtiloqo propõne.63.debes a/
ſpicere i cõiũctioue ſaturni & iouis i eodẽ minuto
quis eoꝝ ſit altior ſiue eleuat⁹ ſup aliũ.& ſecd̃m na/
turã ei⁹ iudicabis i mũdo:& ſilr facies i.20.reſiduis
cõiunctiõib⁹ pſaꝝ.Et hali dicit q̃ ptole.itendit idẽ
p̃ pl̃am altioré illũ q̃ fuerit fortior i ſuo circulo bre/
ui ut.ſ.ſit remotio ei⁹ ab auge circuli ſui breuis min⁹
remotione alterius ab auge circuli ſui breuis.Et i p̃/
põne.64.dicit ptole.q̃ i cõiunctione minori ẽ diui
ſio coniũctionis mediæ & media ẽ diuiſio cõiũctõ
nis maioris ſecd̃m cõmentatorẽ bugufar.coniũctio
minor non eſt ultimitas niſi uſq; ad illud p̃uenit ad
quod ex coniũctione media.& ſilr q̃ p̃mittit cõiũ/
ctio media nõ ẽ niſi illud quod p̃uenit ex cõiunctõ
ne maiori.Et dicit hali ſemp debes ſcire ubi appli/
cuerit maioris coniunctiõis p̃fectio q̃n media fue/
rit & p̃fectio mediæ q̃n minor fuerit.Et dicit ioan
nes hiſpalẽſis i ſuo q̃dripartito pte pr̃ia q̃ quocũq;
anno fuerit coniũctio:h⁹ mõi ſic iudicabis p̃ eã.Cõ
ſidera coniũctionem uel oppoſitionem ſolis & lu/
næ præcedentẽ introitum ſolis in arietẽ quæ præ/
ceſſit & in q̃rtã ãni in qua eſt ipſa coniunctio pl̃aꝝ
p̃xime. Et in oĩb⁹ iſtis.3.coniũctiõib⁹ & oppõni/
bus cõſidera quõ ſe hẽat ſignũ aſcñs & ei⁹ dñs & ſi
gnũ coniũctiõis uel oppõnis ſolis & lunæ:& ẽt cõ
ſiderabis eius grad⁹ & i eoꝝ oppõne conſiderabis
grad⁹ illius q̃ fuerit ſup terrã i eadẽ hora ſiue ſolis ſi
ue lunæ:& debes dirigere locũ coniunctiõis uel op
poſitionis p̃ſpicaciter ſecd̃ latitudiné terræ ſuæ. Et
ſilr gradus ſigni aſcñtis q̃ fuerit i aſcñte.Et ſecd̃m eo
rũ ſtatũ bonũ uel malũ iudicabis ſtatũ tuæ terræ uſ/
q; ad aliã cõiũctionẽ cõſilem.Et ſi obſcuret̃ ſol uel
luna i aliq̃ p̃dictaꝝ coniunctionũ uel oppõnũ p to
tũ iudiciũ erit ſecd̃m ſtatũ ſui aſcñtis & dñm eius.Si
aũt obſcuret̃ p̃ mediũ uel p̃ aliquã portionẽ:tũc ipẽ
hẽbit de ſignificatione.& reliqua p̃s erit aliaꝝ:hæc
ioánes hiſpalẽſis.Et dicit meſſalla i lib.de reuolutõ
nib⁹ annoꝝ mũdi.ca.9.cũ ſciueris q̃ erit eclipſis in
aliquo ãno:aſpice dñm ſigni i quo erit eclipſis quid
ſit eẽ eius & q̃lis ſit locus ei⁹ & eẽ eius ex dño aſcen
dẽtis eclipſis:& q̃le ſit eẽ eius ex dño anni & ſignifi
catiõe regis & q̃liter aſpiciũt eũ fortũe & mali:qa ſi
fuerit ip̃edit⁹ ab aſpectu maloꝝ qd̃ ſigĩficauerit ag/
grauabit̃ & multiplicabit̃:& eo forti⁹ ſi fuerit dñs
dom⁹ eclipſis ſignificator regis q̃ ſi fuerit ſignifica/
tor regis & fuerit mali aſpicientes eũ timebit̃ de eo
cũ p̃uenerit ſol ad mediũ cælũ eclipſis:& cum fuerit
ſol dñs anni timebit̃ ſup ruſticos cũ p̃uenerit ſol ad
mediũ cælũ eclipſis.Et cũ fuerit ſol dñs ãnni timebi
tur ſuper ruſticos cũ peruenerit ſol ad aſcñs eclipſis
ſecd̃m q̃litatẽ ſubẽ aſcñtis:& ſi fuerit ſecd̃m imaginé
hoĩum erit impedimẽtuꝫ i hoĩbus.Et ſi fuerit ſecd̃m
ſubãm aĩaliũ erit in aĩali b⁹.Et ſi fuerit ſecd̃m ſubãm
aquæ erit i aquis ſecd̃m ſubãm aſcñtis & ſecd̃m quãti
tatẽ ei⁹. Et ſcito q̃ ad unãquãq; horã ex horis ecli/
pſis lunæ erit diſcretio ad unãquãq; horã ãnus:poſt
hoc aſpice malos ſi fuerint i aſcñte uel aſcñti p̃pio/
res erit impedimẽtũ p̃te media quaꝫ dixim⁹ cẽ iouis
& mercurii . Et ſi fuerint mali i medio cæli p̃piores
erit i ſupiori p̃te quã dixim⁹ eſſe ſaturni & lunæ . Si
uero fuerit i occñte uel occñti p̃piores erit i ſupiori
p̃te q̃ ẽ martis & ueneris:hæc meſſalla ibidẽ. Et di
cit albu.i lib.expimentoꝝ.i ca.de ſignificatiõe ecli/
pſis q̃ cũ euenerit eclipſis i aliquo ãno aſpice ſignũ
eclipſis & eius dñium.Et ſcito eẽ ei⁹ ac locus eius ex
dño aſcñtis eclipſis & eẽ eius ex dño anni & ſignifi
catore regis & aſpectu pl̃aꝝ ad eũ. Quod ſi aſpexe
rit ip̃m obſcurat⁹ aliq̃s pl̃a ip̃edit⁹ & poſtea aſpexe/
rit ip̃m mali grauabit̃ id quod ſignificat atq; multi
plicabit̃:& eo graui⁹ ſi fuerit dñs dom⁹ eclipſis ſigĩ
ficator regis:q̃ ſi fuerit ita & aſpexerit eũ mali time
bit̃ ſuper regẽ cũ p̃uenerit ſol ad mediũ cæli eclipſis
Et ſi fuerit dñs dom⁹ eclipſis ſigĩficator ãni timebit̃
ſuper homies & ſuper uulgus cũ occurrerit ſol aſcẽ/
denti eclipſis ſecd̃m quantitatẽ ſubſtãtiæ aſcẽdentis
Et ſi fuerit ad imaginé hominũ erit malũ in hoĩbus
Et ſi fuerit ad imaginé aĩaliũ erit malũ in animali/
bus.Et ſi fuerit ex ſubſtantia ſeminis erit malum.Et
ſi fuerit ex ſubſtãtia aquarũ erit in his quæ ſunt in a/
quis ſecd̃m ſubſtantiã ſigni.Et ad unãquãq; horam
dom⁹ lunæ erit menſis in directõe & de eclipſi ſolis
annus:poſt hoc aſpice partis ſecundæ quã metueris
ex loco eclipſis & loco domini dom⁹ eius. Et po/
ſterius in alio cap. de tpe ſignificatiõis eclipſis dicit
albu.q̃ hora in qua apparebit effectus eclipſis lũæ
eſt ut numeres ex aſcenſione eclipſis uſq; ad locum
eclipſis aut ex loco uſq; ad aſcenſionem medii ecli/
pſis ad unũquodq; ſignũ menſẽ.Cũ ueneris ad ip̃m
ſignum in quo fuerit eclipſis aut aſcendens medii e/
clipſis erit hoc abſq; dubio ſiue bonũ ſiue malũ aut
ſortaſſis appebit ipſa res cũ ſit uelocior ad introitũ
lunæ in aſcñs & maxime eclipſi quæ fuerit in dieb⁹
guerræ aliqua .ſ. corruptio in diebus aduerſitatis:
hæc albu.ibidẽ. Et dicit abraã auẽzoar in libro de
coniunctionibus & annorũ reuolutionibus. ca. 5.
in principio q̃ ptolemæus dixit. Conſidera ſi ecli/
pſetur ſol & luna per hoc enim poteris ſcire acci/
dentia quæ in illo anno euenient in quo apparebit
eclipſis. Ip̃ſe uero non ſe ſuſtentat niſi ſuper ſignuꝫ
aſcendens in hora coniunctionis luminariũ ſi fue/
rit eclipſatus ſol aut in hora oppoſitionis eoꝝ ſi lu
na fuerit eclipſata aſpiciens:& in coniunctiõe ma/
gna ad ſignũ aſcñs i hora cõiũctiõis luiariũ aut op/
põnis eoꝝ añq̃ ſol intret principiũ quartæ anni in

qua erit coniunctio magna ista. Rursum aspice si / gnũ ascendens in hora cõiunctionis luminariũ aut oppõnis eoꝝ utrũ fuerit ante coniũctionẽ magnã illã in mẽse illo. s. i quo erit illa cõiũctio. ꝙ si fuerit cõiunctio i signo arietis nõ erit necesse nisi unũ so / lũ ascẽdẽs extrahere. Si aũt in aliis quartis fuerit ali qñ erit necessariũ unũ ascñs extrahi & aliqñ ad huc & hoc qdẽ si nõ fuerit cõiũctio in ipso signo q̃rtæ: hæc abrahã ibidẽ. Et posteri⁹ ubi supra. ca. 7. dicit abraã ꝙ ptole. dicit si accidit eclipsis áno cõiũctio nis magnæ cõsiderare debes ad horã: & iuxta signũ ascñs iudẽdũ ẽ. Et si eclipsat⁹ fuerit sol tot⁹ tunc ẽ iu diciũ pfectũ & scd̃m eclipsationem eius iudicium dare debes. Ná eclipsis hora ẽ hora cõiũctiõis duo rũ luminariũ ueraciter & nõ est ita de horis aliaꝝ cõ iunctionũ iudicandũ: at hoc mõ cõsiderare debe / mus cõiunctões; si fuerit i aliquo signoꝝ q̃ sũt scd̃z figurá hois & scd̃m stellæ bñficæ aspiciẽtes solẽ & lunã i cõiunctiõe ipsoꝝ hoc inquá significat sanita tẽ i corpibus filioꝝ hoium & pacẽ & tranqllitatez iter eos. Et si fuerint malefici cũ luminarib⁹ aut erũt res ecõtra. s. egritudies & iterfectiões magnas p mũdũ. Si uero fuerit cõiũctio in signis aqueis & aspiciant ipsam ifortũæ erit malũ oĩ illi cuius natura ẽ aquea nec nõ illis qui uadũt p mare: hoc quoq; mõ iudica re debes super greges minutaꝝ bestiaꝝ si fuerit i a / riete: si in tauro, sup armenta magnaꝝ bestiaꝝ. si in leone sup siluestres bestias: hæc abra. ibidẽ. Et i ca. subsequẽte. s. in ca. 8. dicit abraã ꝙ ptole. dixit. si uo lueris scire tps in quo apparebit pfectio rei significa te p eclipsim seu stat⁹ ei⁹: & qñ declinabit & minue tur aspicere debes ad locũ eclipsis solis: & uidebis i q̃ domo sit de domib⁹ q̃ sũt sup terrã. Ná si fuerit i pria erit i pricipio áni & si i pricipio dom⁹. 10. erit i áni medio. & si fuerit illud i signo occũbente erit il lud in fine anni. & semp dare debes cuilibet domui duos mẽses & incipiendũ ẽ a gradu ascñtis: & hæc ẽ itẽtio ptole. Sapiẽtes uero antiquiores necnõ & posteriores cũ ipso cõsẽtiũt i ec. solis accipere semp ad quálibet horã equalẽ ánũ integrũ & scd̃z partes horæ de áno ꝓportionaliter accipe. Magnitudo ue ro rei manifestabit i certo medio ꝙ ẽ hora cõiũctõ nis ueræ p tabulas accepta & nõ hora cõiũctiõis in se. Et in fine illius ca. 8. dicit abra. ꝙ mercuri⁹ si fue rit i domo alteri⁹ malefactoris & tñ maleficus pro / pinqui fuerint coniũctioni i hora ec. solis aut aspe xerit ab opposito i hora ecli. lunæ magis ualet q̃; cõ iunctio i hora ecli. solis. infortuna uero i oppositio ne magis ledit q̃; i cõiunctiõe qa i cõiunctiõe cõbu sta ẽ a sole: hæc abraã ibidẽ. Et dicit messalla i epla sua de cõiunctiõib⁹. ca. 5. ꝙ solicite debes cõsidera re ec. ulem tã solarẽ q̃; lunarem: & scire ascñs medii cæli. & scire plam q præfuerit ei ascñti & ei⁹ figuræ q si fuerit malus significat detrimẽtũ: & si fuerit for tuna si nificabit pfectũ & fortunæ cũ aspexerit lu / nã & receperit eã erit significatio ei⁹ i hoc ꝙ signifi / cat de bono & pfectu. Et ubi supra ca. 7. dicit mes / salla. Scito ꝙ ecli. solis nõ poterit q̃rtæ significet e / uentũ magnũ scd̃m quãtitatẽ eclipsis. & cũ hoc fue rit. s. a. 4. & si u : Et cognitio euent⁹ ec. solis ẽ ut sci as ascñs medii cæli & plas uncẽtes q̃ psunt sine ec / cli. qui si fuerint mali significãt ipedimẽtũ & corru ptionẽ & mortẽ regũ & diuitũ. Et si fuerint fortũæ significãt fortunã & aptationẽ esse reꝝ. Et scito ꝙ eclipsis solis cũ fuerit in ariete significat mortẽ regũ & diuitũ & siccitatẽ: & famẽ. & fortunæ cũ aspexe rint minuẽt ipsum impedimẽtũ. mali uero cũ aspe / xerit augebũt impedimẽtũ & minuent ex fortuna: hæc messalla. Et scies qñ p ec. luminariũ cõtigẽt guer ræ & cõbustiões & plia p significatiões plaꝝ dñan tiũ i loco eclipsis & i loco anguli ꝓcedẽtis & silr se / quẽtis ec. Significatiões ãt plaꝝ cũ h⁹ mói dñia ha buerint patẽt in principio huius cap. scd̃m intẽtio nẽ ptole. & albu. unde scd̃m eos si saturn⁹ uel mars uel mercurius dñent i ec. ꝓdicto mõ guerra & pre / lia & cõbustiões significabũt. Quare scire debes u / bi euẽiet accñs sigificatũ p eclip. & qñ eueniet & q̃; / diu durabit & i quo genere reꝝ apparebit: hæc oĩa patent i tractatu prio hui⁹ libri distinctiõe. 3. i diuer sis cap. satis diffuse. scd̃m sniam ptole. & hali secũ / di q̃driptiti. Et scias ẽt modũ ꝓnosticãdi p cõiũctio nes magnas ubi uidelicet & q̃; diu & qñ & i qb⁹ re / bus appebũt significatiões eaꝝ & p ea q̃ tibi scripsi i trac. primo hui⁹ libri distinctiõe. 2. ca. 11. & hali in fine expõnis secũdi q̃driptiti ptolemei ponit q̃sdaz regulas generales scd̃m dicta hermetis cõcernentes eclip. & cõiunctões magnas quas te oportet hic ob seruare: & silr i aliis distinctiõib⁹ duab⁹ imediate p / cedẽtib⁹. Dicit enĩ hali ꝙ hermes dicit. Quidam si gnificatores prio fortiores & postmodũ debiliores qa qlibet eoꝝ hẽt participationẽ in significatione cũ eo q fortior ẽ. Et dicit qñ fuerint plæ eq̃liũ digni tatũ alpice qs eoꝝ erit i ascñte uel i. 10. uel in. 7. uel i 11. si se aspiciũt cũ aliquo luminariũ & illũ accipiẽs pro significatore. Et dixit ꝙ scd̃z statũ cuiuslibet plẽ ho ra significatiõis erit stat⁹ illi⁹ i quo dñat iste pla: qa si sol fuerit i nona significat motũ regũ de una terra ad aliã. Et si applicuerit ei fortuna ibunt sua itinera pro bono & pace. Et si applicuerit infortuna erit p guerra & malo. Et dicit sol ẽ significator regũ: & lu na qñ fuit i. 5. signo scl ẽ significator filioꝝ: & iup / piter ẽ significator magnoꝝ hoium & iudiciũ ac re ligiosoꝝ & sapiẽtũ: & aspice ad oẽm gẽtẽ & reges a dño dom⁹ illi⁹ q dñatur: & qñ fuerit gubernator fortuna & uadit ad ifortunã erit mutatio de bono ad malũ: & ecõtra. Et dixit qñ aliqs pla ul aliquod signũ fuerit ifortunatũ hora significatõis oĩs res in q̃ dñabũt erit ifortunata & erit mltũ peior si retro gradabit ifortuna i signo significatõis. Et dixit ꝙ si aliq̃ ifortuna fuerit i exaltatiõe alicui⁹ plẽ ipediet multũ illos q sunt i partitiõe illius plẽ qa si signũ a / rietis nocebit ab aliqua ifortuna nocebit regib⁹ & eoꝝ gregib⁹ & uaccis & messib⁹ & arborib⁹. Et di xit inspice hora significatõis loca oĩuz plaꝝ & p il lũ quẽ inuenies maioris potẽtiæ dicit ꝙ gentes qui fuerit illius regionis erunt læti & bene fortunati:

& maxime ſi fuerit ipſe planeta in bono loco aſcen dentis & de die ī bono aſpectu ſolis & de nocte lu/ næ: & ſimiliter ſi fuerit in bono aſpectu cū infortu niis erit maioris potētiæ opus ſuū & ſi de malo erit debilius opus ſuū. Et dicit qñ retrogradabit' ifor/ tuna ī exaltatiōe alicuius planetæ & tranſiuerit per gradus exaltatiōis nocebit gētibns quæ fuerīt in re/ gionibus illius planetæ & ſignificat qꝫ rex regionis ipi⁹ faciet ſuperbias & malefacta: qa qñ pl'a ē retro gradus ē ſicut iſte qui exit de obediētia & peior re/ trogradatio planetaꝝ ē iſta ſaturni & martis: & di cit aſpice regib⁹a gubernatiōe & magnatib⁹ & po/ tētib⁹a pl'a qui eū ſequit' in uirtute primo a pl'a ſecū do ī uirtute ſi partitionē habuerit una cū alio. ſ. ī ſi/ gnificatione. Et dixit ſemp cū mutabit' gubernator de domo alicui⁹ pl'e ſeu exaltatione ſeu trigono aut de termino ſuo rectificat hora illa aſcñs & inſpice ſi fortunæ aſpexerint gubernatorem a .10. rex ma/ gnū bonū hēbit & eū oēs reges timebunt & erit il/ lud bonū ſcd'm pl'am aſpiciētē: & ſi fuerit maſculi/ nus erit uiroꝫ & ſi fuerit femine⁹ mulieꝫ. Et ſi fue rit de ſigno regali erit regū & ſi fuerit ſignū magno rū hominū erit taliū: & ſi fuerit uiliū erit uiliū. Et ſi fuerit a .2. erit ex parte auere & diuitiaꝝ. Et ſi fuerit ab aſcēdēte erit de reb⁹ de quib⁹ ſe ītromittūt hoīes. Et dic pl'a directus ſignificat pacē: & q eſt ī ſtatione facit rixas & bella & retrograda non facit multum danū & malū. Et qñ fortuna fuerit retrograda dā/ nat fortunā ſuā & aufert & auget malū ſuū. Et quā docūq; aliquis pl'a qualiſcūq; fuerit habuerit hora ſi gnificatōis aſpectū aliquē cū duab⁹ luīarib⁹ uel cum uno iſtoꝫ uincēt illi qui ſunt illi⁹ pl'æ. Et dicit ſi gu/ bernator fuerit ī angulo ſignificat qꝫ accñs ānos du rabit. Et ſi fuerit in ſequēti angulos ſignificat mēſes & ſi ī cadenti dies: & ſil'r ſi gubernator fuerit in an gulo ei⁹ ſignificatio erit magna & multū durās: & ſi fuerit eadēs erit modica & paucæ durabilitatis. Et ſi ſignū mobile ſignificat qꝫ cito erit & fixū tarde & bicorporeū ſignificat qꝫ erit me dianū. & pl'a feſti/ nus ſignificat feſtinationē & tardus tarditatem. Et qñ dānati fuerint dñi trigoni gubernatores non iu dices naſcēt. & tūc illi⁹ ſignificatiōis aliquod bonū & qñ fuerit ī loco malo & dānat⁹ hora ſignificatio nis hēbunt reges īfirmitates & dolores & triſtitias & mutationē de una terra ī aliā & maxime iſte qui dñabitur fuerit dānat⁹ ī ſignificatione per cōbuſtio nē uel rē aliā quia qñ pl'a qui dominat' & ſol dāna/ ti fuerint ſignificant dānū negocioꝫ regū ac popu li & magnatū. Et dicit qñ pl'a fuerit in principio ſi/ gni opus eius erit cito. Et ſi latitudo eius ſeptētriōa lis fuerit erit ſignificatio ſua maior & durabit tēpo re longo: & ſi meridionalis fuerit erit ecōtra. Et di xit qꝫ oēs pl'æ mittunt ad luminaria poſſe ſuum ubi pl'a multas uirtutes habuerit ſuū augentes poſſe. Nā tunc mittunt luīaria poſſe ſuū ad euꝫ. Et dicit mars qñ poſſe habuerit ī eo facit lites & īterfectiones & ſil'r iuppiter dices bonū. Et dixit hora ſignificatiōis aſpice populo ab aſcendēte in ſuis ſubſtantiis a ſecū da: & ſuis propinquis a tertia: & ſuis parētib⁹a q̄r/ ta: & ſuis filiis a quinta: infirmitatib⁹ ſuis a ſexta: in imicis ſuis & mulierib⁹a ſeptima: & totum erit de hoc mō: & ſcd'm qꝫ iuenies oēm domū erit' ei⁹ ſigni ficatio: quia ſi dñs. 9. fuerit cadēs & ioué aſpexerit ſignificat itinera: ſil'r aſcēdēs ē eoꝫ qui ſunt in meri die: & quarta eoꝫ de ſeptētrione: & ſeptima eorū de occidēte. Et dixit qñ cōiungēt' & īfortunæ ī uno ſigno & fuerint īpeditæ luna exiſtēte ſecū ſi ſignum ipſum fuerit terrenū erit terremotus magnus & rui na ciuitatū & parietū. Et ſi aqueū accidet ualde ma lum & nocumētū ī aquis: & hoc mō erit de quoli/ bet ſigno ſcd'm qꝫ ei conuenit. Et dixit qñ mars po tens & oriētalis fuerit uincēt illi qui morant' ī orie te morātes in occidēte eoꝫ: & ſi fuerit potēs & oc/ cidētalis uincēt illi de occidente morantes ī oriente eoꝫ. Et ſi guerra fuerit inter illos de oriēte & occi/ dēte aſpice ſi ſaturnus & iuppiter feſtini fuerint ī iti nere & oriētales erunt uictores feſtine: & ſi fuerint tardi lis prolongabit' inter eos: & ſi hi & pl'æ fuerīt ī ſigno duoꝫ corpoꝫ erit lis ī multis terris uel mul totiēs. Et ſi fuerit ī ſigno fixo erit leuis lis. & ſi ī mo bili erit magna lis & forte damnū ī terra. Et dixit qꝫ qñ mars fuerit retrograd⁹ cōtra ſaturnū hora ſigni ficatiōis accidet lis multū magna & guerra fortis & longabit' lis donec cōpleat' tps ſignificatiōis: & ſcī as qꝫ ſaturnus ē ualde peior de die q; de nocte: & di xit qꝫ caput draconis ē calidū & cauda frigida: & ſi ſaturnus ſe cōiunxerit cū cauda hora ſignificatōnis demōſtrat famē fortē & frigus ſcd'm rē in qua con cordauerit ſignū ſuū. Et ſi fuerit in piſcib⁹ accidet in hoīb⁹ pauor met⁹ magn⁹ defect⁹ piſcatōis & accidēt hoīb⁹ religioſis dolor magn⁹ & triſtitiæ. Et ſi mars eos aſpexerit erunt interfecti: & ſi uenus eos aſpexe rit erunt ſubiecti: & ſi ſol rex appodiabit ſe de ipſis. Et dixit quando pl'a alicuius gentis impeditus fue/ rit hora ſignificatiōis ſi ſignū fuerit humidū impe/ dimētū ex ſubmerſiōe aquaꝝ & ex humiditate. Et ſi fuerit ſignū ſiccū per ſiccitatem & uentos. Et ſi ea mercurius aſpexerit exñs infortunatus erit aqua cir ca eos & nō poterunt eā habere. Et ſi ſatur⁹ aſpexe rit moriēt' cū doloribus uentoꝫ. Et ſi mars aſpexe rit moriēt' cū ſpata & igne. Et ſi fuerit mars ī ſigno duoꝫ corpoꝫ morient' cū ſagictis & reb⁹ diuerſis. Et dixit ſi aſpexerit infortuna & fuerit ſub radiis ſi gnificat cōtrariū eius qꝫ ſignificauit fortuna. Et ſi ī/ fortuna a loco ſuo aſpexerit erit malū p latrōes. Et qñ fortunæ aſpexerint exñtes retrogradæ aut in ſta tiōe ſub radiis ſignificat: & qñ ſignificatio fortuna rū & īfortunaꝝ fuerint p unū equale ſignificant qꝫ genti ꝑueniūt bonū & malū ī uno. Et dixit qꝫ mer/ curius quando damnatus fuerit ſignificat qꝫ ſcribæ & ſeruientes conſulent regi ut faciet iniuſtitiam. Et ſi mars mercuriuꝫ aſpexerit in hoc ſtatu ſignificat multos latrones. Et dixit quando luna martem & mercurium aſpexerit ſignificat qꝫ gentes inter ſe pu gnantes petent treugas'. Et quando planeta ma/ gnatum & populi fuerit infortuna exiſtens

retrogradus uel in statione & aspexerit aspectu malo dominum regionis surgent homines qui nō sūt de sua terra & erunt inimici sui. Et si aspectus fuerit de trino uel sextili erunt inimici sui de sua domo & sui ꝓpinqui. Et qñ dānū forte fuerit aspice i quo loco fuerit oppō & dic pro certo ꝙ i die ipso morieť. Et si fortūæ aspexerit iudica ꝙ rex uicet & euadet de sua gente nisi cadēs fuerit ipsa fortuna. Et si mars aspexerit festinabiť mors sua. & si saturn⁹ hēbit carcerē longo tēpe donec moriať. Et si ambo aspexerint. s. mars & saturn⁹ erit capt⁹ & postmōm iterfectus. Et si fuerit i signo bicorporeo iterficieť i carcere & multi secū. Et si una i fortūa fuerit i signo bicorporeo & alia i signo mobili nō erit i una sola uice sed multis & erit dānū i terra ista donec ifortuna exeat de loco ipso uel ꝙ aspiciat fortuna discurrēs cōstellationē ipsam. Et dicit: cōuenit ut des opationē assignatiōib⁹ reꝝ ad significatiōes luiariū qa si sol fuerit tardus & luna minuta hora significationis & significatio demōstrauerit lites ꝓlongabunť multū: & si sol fuerit festinus: & luna aucta luie hora significatōis erit res ecōtra & demōstrāte significatiōe lites & de die i die existēte festinabūť lites & nō prolōgabūť: hæc scdm sniam hermetis. Et debes obseruare has regulas i cap. sequēte: & respicias diligēter has regłas hermetis: qa mltū sūt notabiles.

¶ Capitulū. 2. qualiter pronosticandū sit de guerris & combustionibus per reuolutiones annorum mundi & quartas anni.

Vm uolueris ꝓnosticare de guerris et cōbustionibus & ꝓliis ānoꝝ q̄rtarū āni. Oportet hic sicut i aliis prio inuestigare dūium orbis āni & q̄rtæ: unius. s. doctrinā tradita tractatu primo huius libri. distinctōe. 79. Dicit ita ꝙ albu. i suo lib. expimentoꝝ. i illa ꝑte ubi loqť de dūio anni ꝙ cū saturnus fuerit dūs āni & fuerit i ariete uel i ei⁹ triplicitate & nō aspiciēs & remot⁹ fuerit qa direct⁹ intrabit sup nos iles destructio: & si fuerit retrogradus destrueť dom⁹ subāꝝ & organa eorū: & eo graui⁹ si receperit dispōnē martis & tūc significat bella & guerras. Itē si fuerit in hac triplicitate cadēs & nō aspiciēs eū & fuerit retrogradus & nō aspiciēs martē erit cōtētio iter mercatores & depredatio & malū si aspexerit mars eū ex angulo. Et si aspexerit mars ex loco cadēti nō erit de hoc ꝙ dixi aliquid. Saturn⁹ cū ꝑfuerit āno & fuerit in tauro uel i eius triplicitate & i augulo & direct⁹ signi. contentionē & bellū. Et si fuerit ibidē retrograd⁹ sign. bellū in oī loco morieť ppl's & plus uiuēs & eo grauius magisq; fiet ulc si fuerit saturn⁹ in medio cæli. Et si fuerit saturn⁹ i hac triplicitate ēt cadēs & non aspiciēs ascēdēs & fuerit direct⁹ & nō aspexerit eū mars erunt pauca mala. Saturnus cū ꝑfuerit āno & fuerit i geminis uel i eius triplicitate & fuerit i angulo directus erit i hoīb⁹ mēdaciū & cōtētio atq; effusio sanguinis. Et si fuerit retrogradus signifi. contēționē diuitū. Si aūt fuerit dūs anni & receperit dispositionē dūi medii cæli & fuerit in hac triplicitate significat cōtentiones & guerras & petitionē regni. Saturnus cū præfuerit āno & fuerit i cancro uł in eius triplicitate & aspexerit martē & fuerit ab eo fortūæ absentes erit guerra maxima & mors ualida in terra quā significat & multiplicabiť malū & destructio. Si aūt fuerit directus & ei iūctæ fuerint fortunæ minueť ei⁹ malū nisi sit luna i ascēdente: & timebiť tunc super diuites. Si uero fuerit retrograd⁹ & aspexerit martē significat destructionē & introitū terre i eius signo fuerit & quarti aspect⁹ eiusdē signi & ei⁹ oppōnes: & si fuerit cadēs & nō aspiciēs ascēdēs fueritq; directus & nō aspexerit eū mars securi erunt hoies & eo melius si eā transierit medū significat. Et si fuerit retrogradus aspexerit eū mars fortunæ quoq; sint absentes ab eo occurret hoībus ex ignobilib⁹ malū & tribulatio. Luna cū fuerit impedita i signo tūc ipsa pars quæ fuerit eiusdē signi i quo ē inueniet malū & tribulationē scdm ꝙ significat ipse malus ꝑ aspectū suū atq; naturā. Et paulo post dicit albu. saturn⁹ cū fuerit dūs āni & fuerit in ariete signifi. depredatiōes & rixas. Et si fuerit saturnus i tauro & euenerit eclipsis lunæ signifi. iterfectōnē in ꝑte oriētis & occidētis: & si fuerit i cancro significat multitudinē iterfectiōis i hoībus. Et si fuerit i leone signifi. bellū & abscisionē maris & destructōnē. Et si aspexerit mars & uen⁹ erit interfectio. Iuppiter aūt & luna repellūt hoc. Si fuerit saturn⁹ i uirgine & aspexerit eū sol atq; cōmixtus fuerit multiplicabiť ei interfectio i regionib⁹ quæ sunt i medio plagæ occidētalis. Et si fuerit saturn⁹ in libra & cōmixtus fuerit ei mars erūt iterfectiōes & cōmotōes Iuppiter autem & luna si commixti fuerint ei repellunt bella. Et si fuerit saturnus in scorpione significat sanguinē & destructionem. Et si cōmixtus fuerit ei iuppiter modicum erit bellum. Et si cōmixtus fuerit ei uenus effundetur sanguis multus. Et si fuerit saturnus in sagictario significat bellum in occidente. Et si fuerit saturnus in aquario erit destructō in hominibus & regionibus. Item dicit albu. ubi supra. iuppiter cum præfuerit āno & fuerit liber ab impedimētis & malis erit annus securitatis & quietis & habundabit in hominibus bonum iustitia & pax atq; rectitudo & aptabuntur diuites. Et si fuerit receptus inueniet uulgus ex diuitibus bonum & diligent regem suum & bonū erit esse nobilium & honorabilium & magnatū. Et si fuerit impeditus dic econtra. Et dicit albu. ubi supra. Mars cū præfuerit anno & non fuerit impeditus erunt codē anno gaudia & letitiæ & ditabuntur bellatores & dilatores armorū & inuenient bonū eritq; bellum & contentio prope regem. Et dicit albu. Mars cum præfuerit anno & fuerit in quibusdā angulorū impediet homines & mittunt super eos guerras & bella & effusiones sanguinis eo grauius si fuerit in geminis uel in triplicitate sua: quia tunc impediet in signis hominum. Et si fuerit directus erit hoc in petitione ueritatis. Et si fuerit retrogradus

erit i iniuriis. Et si fuerit mars dñs áni & fuerit i arie te uel i eius triplicitate & fuerit i angulo directus có tendét principes ad inuicé in climatib⁹: & si fuerit i hac triplicitate extra angulũ affligét se hoies iuicé & erit i terra signi i quo fuerit i eius q̃rto aspectu & oppóne & impedimentũ magnũ. Et si fuerit retro/ gradus erit grauius. Et dicit albu. ubi supra. Mars cũ fuerit dñs anni & fuerit i ariete significat bellũ in parte oriétis. Et si fuerit i tauro erit bellũ inter ciues oriétis & occidétis. Et si fuerit i geis erit ipedimétũ in hoib⁹ & erit bellũ i septétrione & multiplicabũt latrones & exaltabit rex eodé áno & adipiscet mltũ. Et si fuerit i cancro erũt i occidente rixa & bella & reddent tributũ. Et si fuerit i uirgine significat effectũ pliorũ & effusiões sanguinis i parte septétrionis. Et si fuerit i libra & saturnus fuerit cũ eo multi/ plicabunt latrones & abscisiões uiaꝝ timores quoq; ac tremores & habundabũt rixa & malũ i hoib⁹ Et si fuerit i scorpióe multiplicabũt latrões & bella Et si fuerit i sagictario erit bellũ i occidéte. Et si fuerit i capricorno signifi. mortẽ & tribulationẽ futurã i parte oriétis: multiplicabũt bella & dãna iter ciues oriétis & ciues meridiei. Et si fuerit i aquario erit finis & tribulatio & grauitas i hoib⁹ & mutabit rex i eodé áno aut morietur. Et si fuerit mars i piscib⁹ & fuerit dñs ani abibit regnũ multoꝝ hominũ & habũdabit iterfectio i magnatibus. Et dicit albu. ubi supra. Sol si fuerit dñs áni & fuerit liber a malis gaudebũt diuites & habebũt letitiá & securitatẽ. Si uero fuerit ipedit⁹ significat ipedimétũ magnũ & aspice luiare cuius é auctoritas qa cũ fuerit cóforta/ tũ & auctũ fuerit luie ei⁹ at numer⁹ eius & nõ fuerit ipedit⁹ pulsabit impedimétũ magnũ & ꝓhibebit a malo. Et dicit albu. ubi supra cũ iueneris malos in triplicitate solis & fuerit sol i ascédente áni mũdi significat bellũ ac combustiões & guerras & mortates & fines timores quoq; ac tristitias plurimas & pdatiões i hoib⁹ & multitudiné cóbustionis in uillis ac destructõné i ciuitatib⁹ & regióib⁹ & deiectióeꝫ mulieꝝ atq; destructionẽ uiroꝝ i terra signi q̃ aspicit malus aut i quo fuerit aut i terra i qua potétiá habuerit ipse malus. Et si i reuolutione solis ipse saturnus pulsauerit sup signũ regionis & absentes ab eo fuerint fortunæ cómixtus fuerit ei mars erit bellum & effusio sanguinis & necis i parte oriétis & cadét magnates & iterficient se gladiis. Et si fuerit mars ꝑpe ascẽdẽs anni erũt guerræ multæ. Si autẽ cómixti fuerint iuppiter & uenus repellent ipm malũ & modicũ ac leue ipsum reddét: & ipse iuppiter prohibebit ipedimentũ saturni & martis. Et scdꝫ albu. ubi supra. Venus cũ pfuerit áno & fuerit libera a malis & impedimẽtis erit ánus securitatis & quietis & & habundabit i oib⁹ bonũ iustitia & pax & gaudium i hoib⁹ & maxime i mulieribus. Si uero fuerit ipedita erit ánus pauci boni sed erit modicũ belluꝫ: rex tñ tristabitur i climate suo & i terra sua. Et dicit albu. ubi supra. cũ fuerit mercurius dñs anni & dñs ascẽdẽtis liber a malis & fortunæ aspexerint eũ erit idé ánus aptus pueris & sapiẽtibus ac negociatoribus & eo melius si receperit cũ dñs dom⁹ suæ iueni/ etq; sedé honoris a rege & audiet eos & adipiscet hac de cá bonũ. & si malũ fuerit dic ecõtra & eo grauius si nõ receperit eũ dñs dom⁹ suæ qa significat q̃ iueniet eos ex rege suo destructio & ipediet sedes illorũ apud illũ. Si aũt cũ hæc quæ dixi aspexerit euꝫ malus destruet esse eius de hoc dixi. Et scdm albu. ubi supra. Mercurius cũ fuerit dñs anni & fuerit in ariete & fuerit ibidé mars multiplicabit bellũ in occidente. Et si fuerit mercurius in tauro & fuerit dñs áni erit bellũ i ciuibus oriétis. Si aũt aspexerit uen⁹ & iuppiter ascñs anni repellét dánũ. Si uero respexerit mars ascñs áni & uenus fuerit ei cómixta erit graue bellũ. Et si fuerit mercurius i cácro & pfuerit áno multiplicabit iterfectõ i aliquib⁹ terris: & si cõ mixtus fuerit ueneri & marti iterficient nobiles & magnates i parte occidétis. aspect⁹ aũt ueneris & lunæ repellet hoc. Et si fuerit mercurius i scorpióe & fuerit dñs áni multiplicabunt bella i pte occidentis Et si aspexerit mars multiplicabunt latrones & absciſiões maris. Et si fuerit mercuri⁹ i sagictario & pfuerit áno multiplicabit bellũ & guerra i occidéte. Et si fuerit mercuri⁹ i capricorno & fuerit dñs anni multiplicabit tribulatio & guerra i terra curacen. & pcipue accidet guerra si ibidé mixt⁹ fuerit ueneri & marti. Et si fuerit mercuri⁹ i aquario dñs anni & cõmixta fuerit ei uenus significat multos latrones: hæc albu. i illo loco. Et i libro de floribus dicit albu. i principio ubi supra loquit de dñio áni q̃ cum ueneris dñium áni quis é disposítor áni & ipse fuerit saturn⁹ & fuerit i ariete uel i ei⁹ triplicitate & fuerit boni eé i loco suo significat patientiá & acquisitionẽ reꝝ uulgi & rusticoꝝ & obedientiá eoꝝ erga dños: & si fuerit cũ eo iuppiter uel aspexerit euꝫ amicabiliter erit melius. Sed si fuerit aspectus iouis ad saturnũ ex oppósito erit loco dñationũ & sublimatũ timor & contétio i ipsis regionib⁹ & ex diuitib⁹ & cæteris hoíbus qui sũt i diuisione iouis ad diuites qui sunt i diuisióe saturni petẽtes eoꝝ bellum & cõtradictionẽ: & erit hoc scdm quãtitaté grad⁹ aspectus qui fuerint iter saturnũ & iouẽ: & cõiũctões eoꝝ usq; ad horá qua fuerit bellũ & cõtrarietas Et si fuerit aspectus iouis ad saturnũ ex quarto erit i loco belloꝝ diuersitas iter eos i reb⁹ quæ fuerint i diuisione saturni. Si aũt fuerit i loco iouis mars: iũge illi oẽ quod exposui tibi de eẽ saturni: festinationẽ s. i operib⁹ diuitũ quæ sũt i his regionibus cũ multitudine celericis & cõsideratiõis & paucitate pietatis & minime cũ leuitate: & si fuerit aspectu d̃trino uel sextili ueniet sup diuites qui sũt i diuisione signi arietis uel alicuius signi illius triplicitatis. Donato gaudiũ & letitia sup uniuersis rusticis eoꝝ erit bonũ & sustentatio erit illis ex ipsis ciuitatibus q̃ sunt in diuisione signi in quo fuerit mars. Et si aspexerit mars saturnũ ex oppóne erit i loco dñationũ & boni malũ uel rixa uel inimicitia uel cõtrarietas iter diuites regionũ signo in quo fuerit mars & ibunt ipsi

diuites ad eos ad pugnandū eos & expellendū: silr & res quæ deferent̄ i his regionib⁹ abscident̄ & destruent̄: & ciues eorꝝ erūt mali ciuib⁹ haꝝ regionū Et si fuerit i loco martis sol erit cū eo qꝫ dixi de esse saturni i re diuitū petitó regni & speciositatis. Si uero aspexerit saturnū ex tertio uel sextili uenient̄ sup diuites qui sunt i diuisione saturni donatio & multū bonū & pcipue ex diuitibus qui sunt ex diuisione signi in quo fuerit sol. Si aut aspexerit saturnū ex oppositione erit in loco donationū rixa & bellū & i qsitionez eorꝝ q̄ significauerit sol ex speciositate & regno in ipsis ciuitatibus & abscident̄ & destruet̄ qꝫ afferebatur ab eo de bono ad has ciuitates. Et si aspectu. 4. aspexerit sol saturnū nó erit bellū palā sed erit inter diuites discordia & diuersitas cōsilii & rixa. Et si fuerit i loco solis uenus aut cū hoc qꝫ dixi ex re saturni in petitione principum & petitione ludorꝝ ad quietē & delectationē. Si autē fuerit saturnus aspiciens ex loco amicitiæ ueniet sup diuites q̄ sunt in diuisione signi in quo fuerit saturnus donationes ex diuitibus qui sunt in ciuitatib⁹ de diuisione ueneris. & ueniet eis omne bonū. Porro si aspexerit eum ex loco inimicitiæ erit in loco donationū bella & cōtrarietates & pgent ipsi diuites ad bella horꝝ diuitū & abscident̄ qꝫ afferet̄ ex ipsis ciuitatibus ex bono & conuertet̄ omne bonū in malū & erit radix oīum horꝝ mulieres uenereæ. Quod si aspexerit saturnū ex. 4. aspectu nō erit bellū apparēs. sed erit diuersitas in rebus inter omnes diuites & rusticos & ciues. Et si aspexerit mercurius saturnū ex oppositione erit in loco donationis contrarietas bellū & abscident̄ quicquid afferetur ex bono & ueniet omne malū & deficiet omne bonū. & hoc pcipue erit si fuerit saturnus indutus malis. Sed si fuerit indutus fortunis in hora coniunctionis sue erit minoris mali & impediméti. Et si aspexerit mercurius saturnū ex. 4. nō apparebit bellū sed erit diuersitas iter diuites & rusticos. Et si fuerit loco mercurii luna apparebit bonū in petitione diuitū & erit fortuniū in diuitibus & rusticis. Et si fuerit aspectus lunæ ad saturnū ex trino uel sextili ueniēt sup diuites q̄ sunt in diuisione signi in quo fuerit saturnus ex diuitibus qui sunt in diuisione signi i quo est luna donationes & multiplicat̄ census. Et si aspexerit luna saturnū ex oppone erit in loco donationis bellū & cōtrarietas & ibūt ipsi diuites ad debelládū hos diuites & abscident̄ quicquid deferet̄ ex ipsis partibus & uenient rūores terribiles & frustrabit̄ omne bonū & ueniet omne malū. Et si fuerit aspectus lunæ ad saturnū ex. 4. nō apparebit bellū. sed erit inter diuites & rusticos & iter propiquos cōtrarietas. Et cū fuerit saturnus dūs āni & fuerit in tauro uel i ei⁹ triplicitate erit omne qꝫ dixi tibi de re saturni i diuitibus & rusticis & bonū & malū qꝫ erit in parte orientis erit in parte meridiei in ciuibus qui sunt i diuisione signi in quo fuerit saturnus scdm qꝫ exposui tibi. Itē saturnus cū fuerit dūs āni & fuerit in geis uel in eius triplicitate erit omne illud quod dixi tibi ex bono uel malo ex parte septētrionis. Et dicit albu. Iuppiter cū fuerit dūs āni & fuerit in ariete uel i eius triplicitate apparebit in ciuitatibus quibus pest uersus orientē quietudo iustitia & obseruatio pceptoꝝ. Et si fuerint boni iste significat multā substā/tiā gaudiū & obedientiā rusticoꝝ & dilectionē eorū & omne bonum. sed si fuerit mali esse significat contrarietatē eoꝝ. Et scito qꝫ opus in ioue & aspectus plaꝝ ad eū est sicut opus in re saturni. Et si fuerit Iuppiter in tauro uel in eius triplicitate apparebunt ea quæ dixi tibi in parte meridiei. Et si in geis uel in eius triplicitate apparebūt in parte occidētis & si i cancro uel in eius triplicitate apparebūt in parte septētriōis. Et hæc regula debet obseruari de oī b⁹ pletis reliquis. Mars uero si fuerit dūs āni & fuerit in ariete uel in eius triplicitate apparebūt in ciuitatibus quib⁹ pest uersus orientē iiurie ire rixe uictorie in bellis & fuge & exercitiū istrumentoꝝ bellorū & luctaīa & aliæ res martiales & multa mala. Et si fuerit mars boni esse significabit regi adeptionē inimicoꝝ suoꝝ & eoꝝ qui cū eo cōtendunt & magnitudinē cordis regis ac celeritatē ei⁹ & dilectionē rusticoꝝ & obedientiā eorū erga eū. Si uero fuerit ibidem mali esse significabit paucitatē adeptionis sue erga inimicos & paucitatē stabilitatis ei⁹ sup res utiles & deiectionē eius in omni qꝫ operat̄. Et op⁹ in re martis & aspectib⁹ plaꝝ ad eū & ubi apparebit effectus eius si fuerit i reliquis triplicitatib⁹ est sicut dixi de saturno. Sol cū fuerit dūs āni significat gloriā subtilitatē regis & petitionē altitudinis regis & oīum sublimatū & altitudinē & pfectū. Et si fuerit in ariete uel in eius triplicitate erit hoc i parte orientis. Et si fuerit sol boni esse in loco suo significat rectitudinē diuitū & eoꝝ iustitiā & adeptionē eorū atq; uictoriā eoꝝ de inimicis. Et si fuerint mali esse significat paucitatē apparitionis diuitū sup inimicos suos & casū honoris eoꝝ. Et opus i re solis & in aspectib⁹ plaꝝ ad eū & ubi apparebit eius effectus cū fuerit in aliis triplicitatib⁹ est sicut dictū est de saturno. Ven⁹ cū pfuerit āno & fuerit i ariete uel in eius triplicitate apparebit in ciuitatib⁹ quibus pest & in partib⁹ oriētis gaudia & lud⁹ & cāt⁹ & cupiditas diuitū & rusticorū. & si fuerit boni eē significat gaudiū & leticiā & fertilitatē in diuitibus & rusticis adeptionē regis & uictoriā eius erga inimicos suos & eos qui cū eo cōtendunt. Si uero fuerit mali esse significabit cōtraria horum. Et opus i rebus ueneris & in aspectibus planetaꝝ ad eū & ubi apparebit effectus eius cū fuerit in reliquis triplicitatibus erit sicut dictū est de saturno. Mercurius cū fuerit dūs āni & fuerit in ariete uel i eius triplicitate apparebit in ciuitatibus quibus pest in parte orientis petitio sapiētiæ & scientiæ & subtilitatis: & si fuerit ibidē boni esse significat honestatē diuitū i adeptionē eoꝝ & uictoriā de inimicis suis. Et si fuerit mali esse significabit horꝝ cōtraria: & opus in re mercurii & i aspectibus planetaꝝ ad eū & ubi apparebit effectus ei⁹ cū fuerit i reliquis triplicitatib⁹

est sicut dictū est de saturno. Luna cū fuerit domi
na anni & fuerit in ariete uel in eius triplicitate ap/
parebit i ciuitatib⁹ quib⁹ p̄est uersus orientē frequē
tatio & susurratio. Et si fuerit luna boni esse signifi
cat aptionē itineris & uiarū & saluationē peregri/
nantiū & adeptionē diuitū & uictoriā eoꝝ de ini/
micis suis. Si uero fuerit mali esse in loco suo signifi
cat hoꝝ cōtraria. Et opus in re lunæ & in aspectib⁹
pl'aꝝ ad eā & ubi apparebit effectus eius cū fuerit i
reliquis triplicitatib⁹ hoc totū erit sicut dictū est de
saturno hæc albu. ibidē. ℂ Et ubi supra. c. seqnti. s.
ca. de significatiōib⁹ pl'aꝝ. Dicit albu. ꝙ saturnus ē
significator diuitū ātiquoꝝ & religiosoꝝ agricolaꝝ
& senū: qui cū fuerit ipedit⁹ in hora reuolutiōis de/
struetur quicquid est in eius diuisione signi ex reb⁹.
Et si fuerit in signis hoīum significabit fugā & reuo
lutiones & āgustias mortē tiorē & interfectionē di
uitū & destructionē regꝝ uenaliū & uictualiū. & si
gnificat ꝙ diuites efficient' paupes & morient' & cō
tristabūt' magis. Cū uero aptus fuerit & absq; ipedi
mento hora reuolutionis & fuerit fortunat⁹ signifi
cat cōtraria horū & cōuersionē mali in bonū. Et as/
pice malū qui ipedit eū qui est mars & cauda. s. p cō
iunctionē & mars p aspectū & coniunctionē. Et si
fuerit mars in cauda ipediens eū in signo igneo erit
radix eius ipedimenti & destructionis ex ignib⁹ &
cōbustione. Et si aspexerit saturnū in hora reuolu/
tionis āni fortuna uel malus iudica. scdm fortiorē i
loco suo & eū qui fuerit pl'is testimonii. Iuppiter ē
significator nobiliū & iudicū & eꝝ & cōsulū ac
religiosoꝝ & ciuiū sectaꝝ qui si fuerit ipedit⁹ hora
reuolutiōis detrimentū patiet' oē ꝙ est ei. Et si fue/
rit i signis humanis significat destructōnē diuitū &
paupitatē regꝝ eaꝝ & paucitatē donationū & pauci/
tatē substantiaꝝ & destructionē quorūdā regnoꝝ
& erunt hæc sup ciues ciuitatū qui sūt i diuisione si/
gni i quo fuerit Iuppiter & significat iiurias mēda/
cia: & aspice pl'am impedientē eū in quo signo fue/
rit & comisce & loq̄re sicut i re saturni. Mars ue/
ro significat cōsiliatores & actores belloꝝ & guer
re & ipsū qui inquirit iustitiā & falsitatē & signifi/
cat abscisiones uiaꝝ qui si fuerit i signo humano si
gnificat multitudinē belloꝝ & guerre & insurgen
tes cōtra regē & mortē subitā & significat abscisio
nē uiaꝝ & effussionē sāguinis atq; cōbustionē. &
aspice pl'am ipedientē eū in quo signo sit & cōmi/
sce & loquere sup eū sicut feciſti i re saturni. Sol ue
ro significat sup magnates diuites & honorabiles
hoies qui si fuerit in hora reuolutionis ipeditus de/
trimentū patiet' quicquid est eius & patient' diuites
& magnates ipedimentū magnū. Et si fuerit i signis
hūanis erit ipedimentū in his quæ ptinent ad eū ex
hominibus. Et si fuerit in loco mali fortuna uerte
sententiā. & dic in loco mali bonum: & aspice pla/
netā ipedientē eū i quo signo sit & cōmisce eū & lo
quere sup eū sicut feciſti in re saturni. Ven⁹ est signi
ficatrix mlieꝝ & puellaꝝ qui si ipedita fuerit hora
reuolutionis ipediet' omne ꝙ est eius. Si autē fuerit
in signis hūanis detrimentū patiet' quicquid est ei⁹
ex homibus. Et si fuerit in loco mali fortuna uerte
sententiam & dic in loco mali bonū. Et aspice pla
netā ipedientē eū i quo signo sit & cōmisce eū & lo
quere sup eū sicut feciſti in re saturni. Mercuri⁹ ē si
gnificator scriptorū arismethicoꝝ negotiatorū &
pueroꝝ & magistroꝝ operū: qui si fuerit ipedit⁹ in
hora reuolutionis detrimentū patiet' quicquid est
eius. Et erit naratio eius sup ea quæ ad eū ptinent &
sup descensione eius in signa hūana & sup maloꝝ
& fortunaꝝ ad eū q̄admodū dictū est de saturno.
Luna est significatrix legatoꝝ & uniuersitatis uul/
gi & coꝝ uict⁹ ac cōtinētie & q̄tidinis omni die
quæ si impedita fuerit hora reuolutiōis destruet' ꝙ
ptinet ad eā & erit naratio eius sup ea quæ sūt eius
& sup existentia eius in signis hūanis & super aspe
ct⁹ maloꝝ & ifortunarū ad eā q̄admodū dictū ē
de saturno hæc albu. i isto ca. ℂ Et ubi supra uers⁹
finē libri in isto ca. ubi determiat albu. de latitudini
b⁹ pl'aꝝ & eorū ortu. & occasu dicit Quod si fuerit
saturnus in uirgine in reuolutione anni & retrogra
dus significat tiorē regis de inimicis. Et si ibi fuerit
directus significat uictoriā de eis. Et si fuerit in scor
pione orietalis erit bellū inter diuites: & si fuerit i sa
gitario occidentalis significat guerrā inter nobiles
& magnates hoies & cadet iter eos discordia. Et si
fuerit ibidē retrograd⁹ significat grauitatē rerū ho
minū & guerras & bella inter hoies. Et si fuerit sa/
turnus in aquario in reuolutione āni significat mul
titudinē guerre & cōmixtionis. Et si fuerit in uirgi
ne orientalis in reuolutione āni significat multitu/
dinē guerre inter diuites & pl'ium eoꝝ inter se. Et si
fuerit ibidē occidentalis significat cōtrarietatē mi/
litū & arma deferētiū sup diuites. Et si fuerit Iup/
piter in aquario & fuerit occidentalis significat ml'
titudinē cōmixtionis inter rusticos. Et si fuerit Iup
piter in pisceb⁹ orientalis in reuolutione āni signifi
cat multitudinē guerre & bellorū. Mars cū fuerit i
ariete in reuolutione āni & fuerit orientalis signifi
cat grauitatē bellorū inter diuites. Et si fuerit mars
in uirgine retrogradus significat guerrā ualidā iter
diuites. Et si fuerit mars in scorpione significat pau
citatē pietatis hoīum ad iuicē. Et si fuerit mars in sa
gitario orientalis significat pacē & quietē & secu
ritatē belloꝝ inter hoies. Et si fuerit mars in capri/
corno significat interfectionē iperatoꝝ romanoꝝ
Et si fuerit mars in piscibus in reuolutione āni orie
talis significat interfectōnē diuitū ad iuicē: & si fue
rit ibidem retrogradus significat saluationē hoīum
hoc idē significat si fuerit ibidē directus hæc albu.
ibidē. Et dicit seni fili⁹ haly in libello quē scripsit
de significatiōe saturni i signis ꝙ cū saturnus intrat
signū arietis & perficit motū more suo in eo & e/
runt bella in oriente & cedes & rixe & mors subi/
ta. Et si fuerit in geis erit rixa & cedes & p̄ssura mul
ta & rescindet' pietas a cordib⁹ hoīum & erāt bella
multa in terra arabū & rixæ multæ in orientalib⁹.
Et cū intrauerit libr̄ā erūt rixæ & bella i pārte occi/

xerit dominũ domus eiꝰ extrahet rex eodẽ ãno sub stãtias. Et si nõ aspexerit extrahent substantiã absq; mala uolũtate sua. Post hæc aspice substantiã regis si fuerit significator regis dñs medii cæli ex.11ᵐ. Et si fuerit dñs ãni significator regis ex.2. Et esse militũ erga regẽ ex dño signi i quo fuerit & ex dño termini uel facieꝭ: & auxiliare tei hoc ꝑ partẽ fortunæ & eius dños quia si aspexerit eã significator regis aut fuerit cũ ea significat fortunã regis. Silr aspice rusticos ex dñis suis potentibꝰ & nobilibus ex dño ãni & cũ hoc feceris nõ latebit esse eorꝝ i.10.ãno & qd eueniet eis ex bono uł malo quali modo & quali cã erit. Post hoc aspice dominũ ãni & significatorẽ regis si fuerint retrogradi significant amissionẽ & debilitatẽ regis & ciuiũ eius regni. Si uero fuerint ãbo retrogradi aut unus eorꝝ aspice in cuius termino sit retrogradus utrũ. ſ. sit in termino fortunæ uel mali & silr de domo. Quod si fuerit plã retrogradꝰ in domo fortunæ erit meliꝰ q̃ in domo mali: retrogradatio autẽ significatoris regis significat debilitatem regis. & retrogradatio dñi ãni significat debilitatẽ istius dominationis. Post hoc aspice bellũ ex parte qua fuerit mars. Nã si fuerit directus erit ex hoibus studiosis. Et si fuerit retrogradus erit cũ latronibꝰ q̃ nõ quiescunt i uno loco. Saturnus significat destructionẽ ciuiũ plagæ in qua fuerit eiꝰ dñiũ scdm substantiã signi in quo fuerit & loci eius ex domibꝰ circuli. Cũq; fuerit retrogradus quẽadmodũ dixi de marte & erit hoc grauius ex cõiunctione. Et si coniunctus fuerit dño ãni erit grauius regi ex terris quibus fuerit eius dñiũ. Post hoc aspice ad oppositionẽ & uictoriã ex fortiori plãrꝝ qa ipse significat mł titudinẽ militũ & eorꝝ fortitudinẽ & aspicias testimoniũ plãrꝝ & fortitudinẽ earꝝ in locis suis. Post hoc aspice celeritatẽ uictoriæ & eiꝰ tarditatẽ ex iove & saturno & testimonio cõiunctionis eorꝝ & esse profectionis eorꝝ in radice scdm cursũ circuli in ãni malibꝰ in quibꝰ fit cõiunctio media quæ mutat a triplicitate in triplicitatẽ & altera minor quæ fit a ꝓfectione eorꝝ i radice mutatio sectarꝝ & regnorꝝ ex cõiunctione saturni & iouis mutatione coniunctionis eorꝝ a triplicitate in triplicitatẽ. Aspice etiã ꝓsentiã planetarꝝ triũ qui sunt sup solẽ & eorꝝ locũ ex signis fixis & mobilibꝰ atq; coibus & misce significationẽ eorꝝ locorꝝ ex signis fixis & nobilibꝰ atq; cõibus & misce significationẽ eorꝝ & cũ fuerint .2. mali cõiuncti in signo coł siue in signo imaginis hominũ in reuolutione ãni; fueritq; alter malus retrogradꝰ & iunctꝰ fuerit ex cõiunctione uel .4. aspectu uel ex eius oppõne erit mors in hoibus ex bello uel interfectione. Et si fuerit hoc in fixis uel mobilibꝰ erit scdm qꝫ significat fortior malorꝝ i suis locis: hæc messahalla in isto ca.2. libri sui de reuolutionibꝰ ãnorꝝ Deinde in sequenti ca. in.9. ubi si determinat detinẽ dũ in.ãno. Dicit eni messahalla cũ uolueris reuolvere reꝝ ãnos in quibꝰ timendũ est aspice utrũ sit i eo dẽ ãno cõiunctio saturni & iouis quæ si fuerit malũ erit maius & si nõ fuerit erit leuius. Silr dñs anni aut significator regis cũ transierit ꝑ planetam tardã & malũ in angulo timebit tũc ex significatione eiꝰ & destructiõe & morte aspice etiã malos utrũ sint in signis diurnis uel nocturnis quia saturnus i signo diurno & masculio minꝰ ipedit & mars i signo feminio & i loco noctis. Post hoc aspice utrũ sint recepti in locis eorꝝ uel non quia si fuerint recepti est minus eorꝝ ipedimentũ: & si significauerit interfectionẽ erunt uulnera & nõ erũt interfectiones nisi modica & miscebunt hoies iuicẽ. Et scito qꝫ caput draconis cõgruit fortunis & cauda auxiliat malis aspice itaq; coniunctionẽ capitis & saturni quia significat malũ scdm substantiã signi i quo iungunt. Et aspice in .4. aspectu mali & caude & coniunctionẽ eorꝝ & hic significant forte bellũ & famẽ & mł titudinẽ timoris & magnũ frigus & multũ malũ. Et scito qꝫ plã tardior bellũ significat. Et retrogradus sigificat fugã directusq; significat pacẽ & maxime si aspexerit eũ fortũa de medio cæli. Et si dñs domꝰ eiꝰ aspexerit planetã aut dñs termini seu dñs exaltationis sue tunc significat multitudinẽ auxiliatorꝝ ex propinquis & ceteris scdm quãtitatẽ eius quod dixi tibi. Aspice etiã esse dñi exercitꝰ ex planetis a q̃bus accipit significatio quia cũ fuerit in domo sua erit ex domesticis regni & notꝰ erit: & si fuerit i exaltatione sua erit ex nobilibꝰ & utilis regno. & si fuerit in triplicitate sua erit ifra hoc qꝫ dixi sed erit notus & si nõ fuerit aliquid ex his nõ erit notus ne generosus & forte dicet de eo qꝫ erit natus ex fornicatione. Cum i reuolutione ãni ingredit significationẽ ãni cõbustionẽ morietꝰ rex eiusdẽ regni uel princeps. Et si fuerit i sũmitate radiorꝝ itrabit sup eũ meror & tristitia & si nõ aspexerit est fortuna quia tũc euadet & si iã trãsierit cõbustionẽ intrabit sup eum ira & cõtentio & postea soluet: ab his meliorabit esse eiꝰ nisi aspiciat eũ malus quia tũc significabit ꝓlongationẽ eorꝝ destructionẽ & timebit eo scdm naturã signi in quo fuerit ifirmitas uel mors: aspice igit horã istius significatiõis ex tpe cõiunctionis significatorꝝ & mali. Et silr malus cũ aspexerit significationẽ regis ex.4. aspectu ex cõiunctiõe aut ex oppõne timebit sup eũ cũ fuerit qꝫ dixi i angulo & tẽpus istius erit in cõbustione significatorꝝ ut ad medũ cæli uł ut ascñs ubi auxiliet ei fortuna ꝑ aspectũ & si idẽ malus quicũq; fuerit iste erit significator regis intrabit districtio iter hoies ex parte regis & eo fortius si fuerit in angulo tũc enĩ significat qꝫ nõ defatigabit ex distretiõe eorꝝ. Et si fuerit i medio cæli i eo qꝫ dixi tibi destructio erit ex q̃busdã alienis & erit hoc in loco mali quia si fuerit in oriẽte erit in orientes & si fuerit i occidẽte silr: & si fuerit i medio cæli erit ułe ceteris hoibus & maxie in partibꝰ bruena. i. urse maioris .ſ. i parte septẽtriõali. Et si fuerit in angulo terræ erit i parte oriẽtis & nigrorꝝ & silr scrutare fortunas & partes i quibꝰ fuerint fortunæ & ubi sint fortunæ retrograde & i locis malis & in descensionibꝰ suis uel in oppõnibus domorꝝ suarꝝ quia hæc loca sunt inimicitiæ fortunarꝝ & debilitã

tur in eis & aspice plam qa significator ē regē & eē ei⁹ in prouincia scdm hoc & scdm plas ꝑfectionē p singulos dies ex penuria uel habūdātia de bono uel malo ex districtione. Post hoc aspice i receptione luminis & in pulsatiōe eius qui significat qd eueni et rusticis. Et si interrogatus fueris de bello utrū sit & quis eoꝝ uicet aspice ei cui uolueris aspicere qua le sit esse eius in eodē anno & qualr aspicit significa tor regis & dns āni eū:qui si fuerit in loco fortis & nō aspexerit eū significator regis & aspexerit eū dns sup domū interrogationis erit rex grauis & nō au/ xiliabitur ei rex sed erunt auxiliatores ex domesti/ cis regis:ꝑstabit auxiliū regis erga eū scdm aspectū ex fortitudie & debilitate. Et si fuerit de natura ini mici dic eū mutari ab eo. Et si fuerit in natura pacifi candi iudica scdm qꝑ uideris. Et scito rationabili/ ter ex inimicis eius sicut ꝑdixerit in ca. reuolutionis quousqꝫ nō dimittas destructionē neqꝫ adaptatio/ nē qñ aspicias in ea & uideas cū hoc auxiliū plane/ taꝝ erga eū. scdm substantiā domoꝝ ꝑ longitudi/ nē ac breuitatem eoꝝ domoꝝ. Et scito qꝑ pla qui fuerit sub radiis ipedit ciues eiusdem ciuitatis & de struit esse eoꝝ & fatent se subuigari & eo fortius si fuerit dns reuolutiōis i angulo aut aspexerit eū ma/ lus quia si fuerit qꝫadmodū dixi tibi .s. de subradiis & fuerit in fine signi in quo est & aspexerit eū malꝰ ante se & alter malus post se patiet eiꝰ clima scdm quātitatē aspectus mali. Si enī fuerit coniunctio in uno signo peribit uniuersitas eoꝝ & si fuerit oppo sito medietas. Si uero fuerit ex .4. aspectu quarta ps eoꝝ peribit. Si autē ꝑcesserit saturnus & mars fue/ rit post eū captiuabunt & nō interficient ex eis ni/ si pauci. Si uero mars ꝑcesserit & fuerit saturnꝰ post eū interficietur uniuersitas eoꝝ. Post hoc aspice malū qui aspicit significatorē regis. Si enī aspexerit eū ex signo in quo fuerit regi testimoniū erit inimi cus ex terra eius scdm quātitatē testimonii hoc est si aspexerit eū ex domo significatoris regis erit ex do mesticis suis. & si aspexerit eū ab exaltatiōe sua erit ex nobilibꝰ de his uidelicet qui fuerint ei similes & eiusdē ordinis. Triplicitas uero & terminus signifi cat ciues dominationis eius:& trinus uel sextilis a/ spectus significant propinquos: & oppositꝰ significat inimicos. Et primꝰ quartꝰ aspectus significat do minū & patrē:quartus uero aspectus secūdus signi ficat generosos & nobiles & similes de his qui apti sunt regno. In cōiunctione uero aspice ad signū de quo diximus qꝑ si fuerit ei testimoniū erit ex propi quis de his qui cū eo nutriti sunt. Et si non fuerit eis testimoniū erit eoꝝ progenies una. Post hoc aspi/ ce loca luminarū & fortitudinē eoꝝ & separatio/ nē eoꝝ ad inuicē atqꝫ cōiunctionē quibꝰ. s. coniun gitur & quali mō separantur. quia sextilis & trinus aspectus debilis est:cōiunctio uero & oppositio est fortis. Et scito qꝑ sol significat regē: luna uniuersita tē uulgi i Iuppiter nobiles:mars bellatores, saturnꝰ religiosos fidei:uenus mulieres. Mercuriꝰ significat negotiatores & pueros. Aspice ergo cū fuerit aliqs significator illoꝝ utrū sit ei pars in eodē āno intra bit sup hoc qꝑ dixi destructio & detrimētū:& pars illius est ut sit in ascēte aut i medio cæli p gradū suū & ꝑter uenerē & lunā quia iste cū fuerint i domibꝰ suis i occēte aut i angulo terræ significāt ipedimētū forte: & mars ēt silr si est infra eas Iuppiter aut saturnꝰ ac sol:eo fortiꝰ erit eē eoꝝ ut sit i domibꝰ eoꝝ ia/ scēns & mediū cēlū: oīs pla masculinꝰ i oriēte erit for tior & similiter domꝰ eiꝰ & silr cū fuerit orientalis. Et planetæ fœminei in occidēte fortiores erunt & eo melius illis erit si fuerit meridiani & similiter do mus eoꝝ hæc messahalla ubi supra in isto ca .3. Et ubi supra i ca.9.i quo.s.determinat de pegrinatiōe regis dicit messalla qꝑ cū fuerit sol dns ascēntis in re/ uolutione āni & fuerit uenꝰ sub radiis eius ipse erit significator regis aspice tūc esse regis per locū eiꝰ ex malis & infortunis & ex fortitudine eius i loco suo & aspectu dnoꝝ domorū ad eū & scdm qꝑ expo/ sui tibi ex testimoniis eoꝝ & aspectibus donec ex/ pleat .12. signa. Aspice igit qui plaꝝ fuerit i optimo loco & quis eoꝝ sit impeditꝰ & qs cōbustus uel qs remotus ab angulo & a domo & pronuncia a ma lis fortitudinē mali. Si uero fuerit septētriōalis i la titudine sua uel cōmiserit dispōnem suā a malo se/ ptētrionali ex oppōne aut ex cōiunctiōe uel quar/ to aspectu aut trino uel sextili nō te latebit signifi/ catio eius:& silr si cōmiserit malus dispōnē suā ple i sexto significat infirmitatē i octauo mortē i .12. uin/ ctionē & angustiā & oppōnē atqꝫ inimicitiā. Si ue ro uenꝰ fuerit egressa de subradiis sol & fuerit i suo luic ipsa dignior ē significatore regis: & eo melius si fuerit in domo sua. Cū ergo sciueris significato/ rē regis & nobiliū & rusticorū. aspice postmodum quid sit de esse regis i eodē āno utrū .s. liberabit uel non & qle erit eius eē cū rusticis:& si erit ei peregri natio lōga uel propinqua:aut si erit ei bellū aut qd erit de re eius. Aspicies enī hoc ex dno domꝰ pegri/ nationis hora reuolutionis quæ si fuerit directus & receptꝰ i loco suo ibit spaciatū & uagādo. Et si fue/ rit tardus & i significatiōe sua significat tarditatem i peregrinatiōe sua. Et si fuerit retrogradus absqꝫ re ceptione significat detrimentū & ipedimētū i pere grinatione sua & nō ꝑficiet. & si fuerit receptꝰ & retrogradus exibit & reuertet cito. Post hoc aspi/ ce ad dnm peregrinatiōis. Si fuerit dns eius aspici/ ens dnm eius ex qrto aspectu uel oppōne tunc ibit ad præliū inimici:& si aspexerit ex trino uel sextili ibit adaptatōnē & pacē. Post hoc aspice i saluatōe sua & in pegrinatiōe & eē corpis sui ab eiꝰ significa tiōe:q si fuerit liber a malis & nō fuerit dns domus peregrinatiōis i domo infirmitatis aut i loco ipedi/ tis saluabit i peregrinatiōe sua. Et si fuerit significa tor eius liber a malis & dns domꝰ peregrinationis fuerit i domo infirmitatis aut i loco ipediētis signif. districtionē & meroꝝ atqꝫ infirmitatē scdm qlitatē subæ signi. Et si fuerit dns domꝰ pegrinatōis liber a malis & erit significator ipeditꝰ accidet illi ex destru ctione uel infirmitate qꝑ metuebat. Post hoc aspice

dentali. Et cū intrat scorpionē erit uniuersalis san/guinis effusio. Et cū itrat sagittariū mouebunt magne guerre sup reges & erit cedes multa in ciuitati/bus. Et erunt latrones multi & angustie sup reges orientis. Et cū intrat capricornū erunt cedes & guerre multæ circa hierosolimā mouebūt barbari & accidet rixa in parte septētrionali & angustiabunt & interficient boni. Et cū intrat aquariū erunt multæ guerre & sedes a tergo urbibus quibusdā & terror multus & bella multa in oriēte & occidēte: hæc semilius haly ibidē. Et dicit haliabēragel libro. 8. ca. 7 quādo saturnus fuerit in ascendēte reuolutionis anni & reuolutio fuerit diurna. Et dns dom⁹ sue aspexerit eū bono aspectu & dns medii cæli fuerit silr i tali aspectu & in tali receptione significat qp hoies illi⁹ climatis illo āno erunt quieti & habebunt bona a regibus & eo magis apparebit bonū in diuisioni/bus quæ fuerint de natura signi in quo fuerit saturnus: & si fuerit idē dānatus & ipedit⁹ significat dānū & impedimentū in corporibus hominū. Et qñ saturnus applicuerit i domo scda & dominus .2⁹. dom⁹ applicuerit ei significat bonū statū hoium & lucra eoꝝ & eo fortius erunt lucra eoꝝ siue bonū i rebus quæ fuerint de natura signi in quo fuerit saturnus. Et si saturnus fuerit in infortunatus significat diminutionē substātiæ hoium & paupertatē. Et qñ saturn⁹ ē in tertia domo ab ascendēte potēs & fortunatus significat qp isto āno hoies letabunt & diligent se simul & remouebitur inimicitia ab eis. Et si fuerit ibidē infortunatus abscident itinera & erit odiū inter hoies & abscidet pietas & amicitia inter hoies. Et qñ saturnus fuerit in q̄rta domo in reuolutione āni fortis & potens significat hoies populare & edificare & diligere se iuicē. Et si fuerit ibidē dānatus significat qp res & edifitia cadent & minuētur populatiões & erit in populo paupertas & gentes illius climatis erunt obsesse nec audebunt exire tiore inimicoꝝ suoꝝ: & eo fortius si quarta dom⁹ fuerit signū fixū quia tunc erit dānū fortius & durabilius. Et qñ saturnus fuerit in quinta domo fortunatus gaudebunt hoies de suis filiis & habebunt bonū & utilitatē ex parte alterius gentis. Et si fuerit illic infortunatus significat dānū p̄dictoꝝ. Et qñ saturn⁹ fuerit in sexta domo & signū fuerit humanū significat infirmitates de natura saturni. Et qñ saturnus fuerit in septima domo & signū fuerit humanū gaudebūt hoies cū mulierib⁹ illo āno & faciēt multa coniugia. Et qñ saturnus fuerit i octaua domo & signo humano morient senes hoies. Et qñ saturnus fuerit in .10. domo receptus & fortunat⁹ habebunt gētes bonū statū cū regibus suis & recipient mercedes & bonū ab eis. Et qñ fuerit ibidē infortunatus & dānatus in alto loco ac eleuatus sup alios plas significat infortuna & uniuersale malū p totā terrā & faciet multū malū & mutabit res de uno loco ad aliū & faciet multū malū & multa caliditas & dānū in populo. Et si fuerit saturnus in nona domo & fuerit fortunatus erunt hoies bonæ suspicationis & habebunt bonū in itineribus. Et si fuerit ibidē infortunatus habebunt malū & tristitias multas & destruētur eoꝝ fiduciæ & habebunt grauitatē & defectū uictualiū. & si fuerit in .11. domo potens & saluus erunt hoies quieti & diligentes iuicē. Et si fuerit ibi/dē dānatus litigabunt hoies & cadet inimicitia inter eos unde proueniet eis malū magnū. Quando Iuppiter fuerit i ascendente i reuolutione āni & fuerit fortunatus & potens hoies illi⁹ habebūt isto āno fortunā & lucra & gaudia multa. Et si fuerit ibidē fortunat⁹ significat cōtraria hoꝝ & res cogitabit de populo suo. Et si Iuppiter fuerit i scda domo in reuolutione receptus & fortunat⁹ habebit popul⁹ multa lucra & bonū a rebus de natura signi in quo fuerit. Et si applicuerit dño scdæ domus accidēt eis magne tristitiæ & rex cōgregabit multā substantiā & erit cupido acquirendi dominia & substantias alienas. Et qñ Iuppiter fuerit in tertia domo fortunatus hoies obseruabunt legē & diligent se iuicem. Et qñ Iuppiter fuerit in q̄rta domo fortunatus homines populabunt terras: & si fuerit ibi infortunat⁹ contrariū significat in hoibus & tristitias & rex faciet castra pro defensionib⁹. Et si Iuppiter fuerit in sexta domo fortunatus & signū fuerit humanū significat bonū statū seruoꝝ. & si fuerit infortunatus significat contrariū. Et si Iuppiter fuerit in septima domo infortunat⁹ significat rixas hoium iter se & erunt cogitationes regis in suis inimicis & i suo dominio & regno & in rebus quæ sunt de signo septie domus. Et si Iuppiter fuerit in septima domo fortunatus erit iustitia in hoibus illius climatis & habebunt hoies bonū & honorē & mercedē de suis regibus & dnis & eis facient utilitatē. Et si talis ibi non fuerit separabunt se reges a populo suo nec facient eis bonū neq; malū & erunt inter hoies lites & rixe Et si iuppiter fuerit in .12. domo in reuolutione āni & fuerit fortunatus gens illius climatis habebūt utilitatē a suis inimicis & lucrabit in eius multū & hē bit prosperitatē & lucra occasione litis interfectionē Mars uero qñ fuerit dns āni & fuerit in ascēte fortunatus & receptus significat qp gens illius climatis hēbit profectū & utilitatē isto āno de litib⁹ & guerris & interfectionē & lucrabūt sibi uillas cōuicinas Et si fuerit illic infortunatus crescent inter eos discordiæ & rixæ & uulnerabunt & pcutient & effū/dēt sanguinē p hoc accidet eis multū de dāno. Et si fuerit mars in scda domo in reuolutione āni erunt furta & robbare multis in hoibus & depopulabuntur loca terræ & morient hoies & qui uiuent habebūt inopes & uitas accidēt ei⁹ multæ collecte. Et si fuerit mars in tertia domo erit iuidia inter hoies. Et si fuerit mars in quarta domo eleuabunt & ascendent sui calores & male naturæ ad omnes alios plas. Vnde si fuerit ibidē in signo igneo cōburent terræ & uillæ multæ & accident mortalitates & mlta dāna pro ignæ & eius simili i mūdo. Et si fuerit ibidē in signo hūano accident in hoibus effusiones sanguinis & lucrū guerraꝝ & forti⁹ erit hoc in fine

illius ãni & hoc erit generale in tota gẽte illi⁹ clima tis ꝙ fuerit illius signi. Et si fuerit mars i septima domo erit ibidẽ multũ malũ & dãnũ: quia significat ibidẽ iimicitias & discordiá magnam & furcas & cõtentiones & iterfectiones & rixas multas in illo ãno. Et si fuerit in sexta erit multa mortalitas subi/ta scd̃m naturá signi in quo erit. Et si fuerit i nona e runt in itineribus latrones & robatiões multæ. Et si fuerit in.10.erunt gentib⁹ dñi praui & facient eis malũ multũ & faciẽt collectas sine iustitia & interfi cient & robabunt eas nec reddent ipsis mercedẽ. Et si fuerit in.11.nõ habebunt hoies pietatẽ alii cũ a liis. Et si fuerit i.12.accidẽt gẽtib⁹ metus & dãna ab inimicis suis & erũt inter eos effusiones sãguinis & rixæ. Sol cũ fuerit dñs ãni fortunat⁹ & recept⁹ erit ãnus bonus regib⁹ & nobilibus & dñis. & si fuerit ifortunatus ibidẽ significat malũ & dãnũ in nobili bus & altis hoĩbus & apparebit dãnũ in corpori/bus regũ & dñoꝝ & multi eaꝝ cadent a dignitati bus suis. Et si fuerit sol in scd̃a domo minuet̃ super bia gentiũ & erunt reges superbi & diligent guber nare & accipere aurũ & argẽtũ & substãtias & po puli erunt pauperes. Et si fuerit i quarrta depopula buntur plãtationes & cadent alti hoies a nobilitate sua. Et si fuerit in septima ab hoĩb⁹ multũ se absen/tabit. Et si fuerit in.10.ornabunt̃ reges & maxime rex illius climatis & crescet uirtus & nobilitas eius & sui populi & uicini derogabunt eũ de regno suo & postea humiliabunt̃ & obedient suis mãdatis. Et si fuerit in.11.significat bonũ & gaudia genti illi us climatis & utilitatẽ hẽbit unus cũ altero & ama bunt eos ipsoꝝ reges & dñi & facient eis bonũ. Et si fuerit sol in.12.domo i reuolutione ãni significat ꝙ gens illi⁹ cliatis odibũt regẽ & reges maiores ma la facient populo & grauitatẽ. Ven⁹ cũ fuerit dña ãni & fuerit in ascẽdente reuolutionis erũt salui ho mines in suis corporib⁹ & habebũt gaudia multa. Et si fuerit in scd̃a domo habebit popul⁹ bonũ sta tũ & fertilitatẽ. Et si fuerit in tertia odient se hoies & litigabũt ad iuicẽ. Et si fuerit in q̃rta erit finis illi us ãni melior i eius principio. Et si fuerit in sexta lu crabunt̃ illi qui uendunt seruos & seruas & p̃cipue si fuerit in signo hũano. Et si fuerit in.10.populus e rit in bono statu & accidet. hoĩb⁹ bonũ a suis regi/bus & dñis & erũt religiosi bonæ legis. Et qñ mer curius fuerit dñs ãni & fuerit i ascẽte reuolutionis erit bonus ãnus pueris & euaden t ab omni dãno. Et si fuerit in scd̃a domo & fortunatus erit annus bon⁹ mercatorib⁹ & erũt fideles & diligẽtes se iuicẽ & si fuerit ibidẽ ifortunatus significat paupertatẽ i hoĩbus & modicã fidelitatẽ & amittẽt mercatores. Et si fuerit in quarta erũt capti isto ãno multi ex scri banis & ex illis qui se intromittũt de cõputo regis & eius redditib⁹: & si fuerit signũ fixũ diu durabũt in carcere & si fuerit mobile cito exibũt. Et si mars aspexerit ibi locũ significat ꝙ p̃cutiet̃ & forte i terfi ciet̃. Et si fuerit in.10.erũt honorati sapiẽtes & scri bani & erunt p̃positi & maiores ciuitatũ & cõsilia rii priuati regis. Et si fortũa aspexerit locũ illũ erunt boni & legales. Et si aspexerit ifortuna erũt mali & proditores & accidẽt genti p̃ eos dãna & labores. & si fuerit in natura hoĩs diligẽt se iuicẽ. Et si fuerit mercuri⁹ in.12.domo i reuolutiõe ãni rixabunt̃ cũ hoĩbus eoꝝ filii & seruiẽtes ac si essent eoꝝ inimici Quãdo luna fuerit dña ãni & in ascẽte reuolutio/nis & fuerit ibidẽ fortunata erit ãn⁹ bonus hoĩbus in suis corporib⁹ & si fuerit ifortunata iudica con trariũ. Et si fuerit in scd̃a domo fortunata i hora re uolutionis habebũt hoies profectũ de suis substãti is & redditib⁹. & si fuerit i ifortunata habebũt indi gentiã & paupertatẽ. Et si fuerit in quarta & signũ fuerit ifortũatũ erit populus fortiter obsessus & ac cidẽt eis carceres & ãxietates fortes. Et si fuerint in octaua accident illo anno mortalitates & p̃cipue si fuerit illic ifortuniũ. Et si fuerit i aliqua domorum martis erit p̃lium mors & i terfectio. Et si fuerit in 10. erit popul⁹ in bono statu & honorabit̃ & lau/dabit̃ a rege & a dñis qui & diligent eos & eo ma gis hᵒ si lũa fuerit aspecta a dño medii cæli. Et si fue rit in.11.erit ãnus bonus & fortunatus in oĩ re. Et si fuerit luna in reuolutione ãni in domo.12.accidẽt gẽti istius climatis qd̃ fuerit signi in quo fuerit luna rixæ inimicitiæ & lites. Et dic̃ haliaben. i fine isti⁹ ca. septimi ꝙ dñs ãni qñ dãnatus fuerit accidẽt eius dãna in terris & ciuitatib⁹ quæ fuerint in partitiõe signi in quo fuerit: & si iste planeta fuerit in ascẽte e rit hoc in terris orientalib⁹ ab isto signo. Et si fuerit in domo septima erit hoc in terris occidẽtalib⁹ & si fuerit in medio cæli aut i angulo terræ erit sua signi ficatio in oĩbus terris meridionalib⁹ & septẽtriona libus. Et si fuerit iste planeta mars erit dãnum quod accidet in isto climate per ignes & cõbustiones: & similiter erit si planeta dãnatus fuerit i signo igneo hæc haly abẽ. ibidẽ. Et dicit messahalla i libro suo de reuolutionibus ãnoꝝ mundi ca.2.ꝙ cũ fuerint planetæ iuncti dño ãni & cõmiserint luminaria dis positionẽ dño ascendentis aut unũ eoꝝ nõ erit ti/bi necesse aspicere cũ hoc aliud quia ipse est dñs do mus ãni absq; dubio: aspicies q; rusticis & esse eoꝝ ex domino ãni & loco eius & aspectu planetaꝝ ad eũ. Et aspiciens regi climatis ex domino medii cæli & a sole & ab utriq; & ex cõiunctione planetaꝝ cũ eis & eliges ex sole & ex dño medii cæli fortiorẽ scd̃m fortitudinẽ locoꝝ & pones electũ significa/torẽ regis: hæc messahalla. Et dicit albu. i libro ex/perimentoꝝ in principio ꝙ dñs anni est dominus ascendentis: & scitur esse regis & ex saturno & so/le et medio cæli & domino ei⁹: militum uero & au xiliatorum regis ex undecima: auxiliatorum uul/gi ex seccunda: esse quoq; uniuscuiusq; gentis ex na tura domorum suaꝝ ex circulo & ex substantiis .7. plãetaꝝ. Et dicit albu. ꝙ aspicit̃ regi ex medio cæ li & domino ei⁹ et a sole & domino exaltatiõis me dii cæli & a planetis existẽtib⁹ in eo & aspicitur lo co regis ex loco solis in medio cæli et aspectu fortu naꝝ et maloꝝ ad hoc et dominus partis regis col/-

locabitur cũ eis: qꝫ si fuerit mediũ cæli domꝰ solis et sol in cuspide suo nõ remotus neqꝫ cadens ipse erit significator regis. Et similiter cũ fuerit in medio cæli receptus a marte et leo similr i medio celi qa ascñs erit tũc scorpio. Et cũ fuerit mediũ cæli signum exaltationis sol & sol in cuspide suo & mars cadens ab eo ipse erit significator regis. Et si aspexerit martẽ erit pticeps in significatione eius. Si autẽ fuerit mars sortis in loco suo et bonũ fuerit esse suũ: solqꝫ coniunctus fuerit ei erit mars significator regis: et eo dignius si fuerit in capricorno: et sol fuerit ei coniunctus i medio cæli aut in angulo ascñte proiecerit qꝫ radios suos sol erit dignior significatione. Et similiter cũ fuerit sol in angulo medii cæli uel i ceteris locis aspiciẽtibꝰ qꝫ mediũ cælũ. & si fuerit i medio cæli erit dignior in significatore regis. Si autem fuerit mediũ cælũ signũ domini anni aut signũ exaltationis sue et aspexerit eũ dñs ãni erit significator regis.

Similiter si cõmiserit dñs medii cæli aut dñs exaltationis eius dispositionẽ et fortitudinẽ suã dño anni aut fuerit dñs medii cæli i domo dñi ãni receptꝰ ab eo erit significator rusticoꝝ quia dñs anni est significator regis. et si fuerit sol dñs ãni et fuerit ei in medio cæli testimoniũ aut fuerit dñs medii cæli sub radiis aut iã trãsierit cõbustionẽ. sed nódũ appuerit sol erit in significatione dignior sup esse regis in eodẽ climate. Et si cõmiserit sol dispositionẽ dñi ascñtis et fuerit dñs ascendẽtis aliquod testimoniũ i medio cæli erit dñs ascendentis significator regis. Et si fuerit mediũ cælũ aliqua domoꝝ saturni aut signũ exaltationis sue et fuerit i cuspide sua liber a cõbustione saturnus erit significator regis. Et si nõ fuerit soli i medio cæli testimõiũ aspice dñm medii cæli & dñum exaltationis sue quisquis eoꝝ fuerit fortior & plus testimõio & melioris esse & plus collectione aut receptione luminũ plꝫ & melioris cassus ex medio cæli erit significator regis. qꝫ si cecidit dñs medii cæli & dñs exaltationis sue & sol ab aspectibus esse eoꝝ erit malũ. Et si fuerit in medio cæli plꝫ cui sit p triplicitatẽ uel p terminũ uel p faciẽ aliquod testimoniũ & iunctus fuerit aliquis istoꝝ triũ ei iste plꝫ i medio cæli ẽ significator regis. Si autẽ hoc nõ fuerit & ceciderint significatores iã indigebit significator plꝫ aspiciente eum ex medio cæli nec reddat lumen suũ ad mediũ cælũ cõfortabitqꝫ eũ sup dispositionẽ: aut indigebit plꝫ qui sit i ascendente qui reddat lumen eius per aspectũ suũ ad ascẽdens qui si cõtigerit dño ãni ut sit significator regis Sin autẽ aspice dñum medii cæli & solẽ qa ipsi sunt significatores. Et si fuerit sol dñs ascñtis & mediũ cæli taurus: fueritqꝫ uenus sub radiis solis sol erit significator regis quia dñs medii cæli est sub radiis eius. Si autẽ fuerit uenus egressa de sub radiis & i lumine suo ipsa est dignior significatione quia erit in ascñte aut in domo ex qua aspiciat ascñs. & eo melius si fuerit in domo sua uel in exaltatione sua. Cũ fuerit uenus in fine anguli & pulsauit fortitudinem suã soli sol erit significator regis nõ erit dñs anni significator regis nisi cõmittat ei dispositionẽ dño ãni significator regis cũ fuerit plꝫ in fine alligationis sue & occurrerit gradui exaltationis sue erit in loco fortitudinis & testimonii. Et aspice ciuiꝰ regni ex dño domus ascendentis & dño ãni ab iuicẽ i cõplexione. Aspicies mercatoribꝰ a dño ãni & ascendente ac dño eius & luna & magnatibꝰ ex dño ãni & dispositore & diuitibꝰ ex significatore eorum & in omni climate. Et cũ fuerit reuolutõ ãni in qua reuolutione erit significator fortior plctis & plus testimonio in medio cæli & nõ ipeditus erit rex eiusdẽ regionis exaltatus sup reges & diuites & bonũ erit esse suũ hæc albu. ibidẽ. Et dicit messahalla i li. de reuolutionibꝰ ãnoꝝ mũdi ubi supra qꝫ cũ sciueris significatorẽ regis nõ te latebit esse illius cũ suis rusticis ex bono & ex malo. & quicquid ĩueniet eũ i eodẽ ãno ex destructione & habũdantia seu penuria nutu dei de omni illius ĩperii sui. i. de rusticis suis & de substãtia sua: de filiis quoqꝫ mulieribꝰ & desidee sanitate & ifirmitate eiꝰ & de peregrinatiõe & de fortitudine ac debilitate eius & de morte. Cũqꝫ sciueris dñm ãni & significatorẽ regis eiusdẽ regni aspice quis eum aspicit & qualis fortitudo aspicientis eũ & utrũ sit in lumine uel alteriꝰ & utrũ necesse sit ut aspiciat eoꝝ loco qui fortassis erit dñs anni fortis & nõ indigens & fortassis erit debilis & indigens & exponã tibi qualis erit hoc. Cũ fuerit dñs anni cadens ab ascñte & nõ aspiciens ascendens in .6. uel in .8. & .2. ul .12ᵒ. tunc indiget. & iõ accidit ei debilitas quia cecidit in locũ remotũ iõ qꝫ indiget plꝫ cui iungat & qui reddat lumen suũ ad mediũ cælũ & cõfortet eũ qui plꝫ cũ fuerit pluris testimonii fuerit qꝫ dñs ãni & fuerit in .8. tunc indiget plꝫ qui aspiciat eũ ex medio cæli. Et omnis plꝫ qui nõ aspicit ascendens & aspicit mediũ cælum ex trino uel sextili aspectu fortificat nisi qui fuerit in .3. quia tunc debilitatur & nõ aspicit. Et si plꝫ qui ex medio cæli aspicit fuerit fortunatꝰ & fuerit dñs domus dñi anni cui iũcta sint testimonia & proprie dominus ãni iũctus sit ei recipiet dispositionẽ ãni & eius significationẽ & erit dominꝰ ãni: post hoc aspice eũ qui aspicit dominũ ãni & ꝓnuncia quid signficet secm qualitatẽ loci eius ex bono uel malo si fuerit fortis forte. & si fuerit debilis debile. Et scito qꝫ aspectus oppositionis inimicitiã & contentionẽ significat. & quartꝰ similiter tertius uel sextilis aspectus amicitiã. Cũ aspexerit mali significatorẽ ãni uel significatorẽ regis ex oppositione erit ipsũ impedimentũ ex inimicis. Et si aspexerit ex .4. aspectu erit in quibusdã qui putantur paciscꝫ quoꝝ inimicitia prius latebat. Et si fuerit ex trino ul sextili aspectu erit ex amicis. Post hoc aspice utrũ ĩgrediatur ipsũ impedimẽtum sup regẽ aut sup rusticos qꝫ si intrauerit sup regem aspice si auxilientur ei rustici aut nõ. Si uero intrauerit sup rusticos uide utrũ auxilietur eis rex aut non. Post hoc aspice ipsã domũ i qua fuerit malus sit significator regis uel dñs anni habuerit in ea aliquod testimoniũ erit inimicitia ex eiꝰ climate secm

quãtitatẽ ſui teſtimonii. Aſpice etiã ſi forte dñs ãni
ꝑerit & ſignificator regis non ꝑerit quia ſi ita fuerit
erit inimicus in eodẽ climate. ſed debilitabit᷑ rex &
introducet᷑ loco ei⁹ alter. Si uero ſignificator regis
ꝑfuerit & dñs ãni nõ ꝑfuerit nõ erit inimicus ex ei⁹
climate nec ex eius regno. ſed rex introducet eos in
dominationẽ ſuã & ſubiugabit eos. Cũ uero pfece
rishoc aſpice locũ mali ex quali pte ſint quia ipſa di
ſtrictõ ex eadẽ pte erit ex ciuitate uel ex climate eiuſ
dẽ ſigni. Scitur autẽ etas ducis & principis ex loco
maiori a ſole quia ſi fuerit orientalis erit iuuenis &
ſi occidentalis erit ſenex. & ꝑnũcia hoc ꝙ eſt inter
eos ſcd᷑m ꝙ fuerit locus planetæ a coniunctione uſ
q; i cõbuſtionẽ eius. Malus cũ fuerit i medio cæli &
ipedierit dñum ãni intrabit hoc ſup hoies omnes.
Et ſi fuerit in oriente erit malũ ex parte orientis &
ſi fuerit i occidente erit ex pte occidentis. Similiter
erit in ſeptentrione & meridie. Et ſcito ꝙ nihil eſt
deteruis i eſſe ciuiũ terræ & ciuitatis quæ eſt eiuſdẽ ſi
gni i quo fuerit malus quã ut ſit retrogradus i reuo/
lutione ãni. Et eo fortius ſi fuerit malus in angulo.
Poſt hoc aſpice malũ q aſpicit dñum ãni aut ſigni/
ficatorẽ regis qa ſi aſpexerit ab aſcñte ſignificat ꝙ
impedimentũ ſit i corpore. Si uero fuerit i ſcd᷑a erit
ex pte ſubſtantiæ. Et ſi fuerit in .3. erit ex pte fratrũ.
& ſi in .4. erit ex pte patrũ & hereditatũ & ſi i .5. ex
parte filioꝝ & ciuiũ. Et ſi .6. ex parte infirmitatũ: i .7.
ex bello & cõtẽtione. In .8. ex morte: & ſi fuerit ma
lus in ſigno comuni timebit᷑ ſup regẽ ſi eius ſignifi/
cator aſpexerit eũ & ſi dñs anni nõ fuerit ſignifica
tor regis timebit᷑ ſup ruſticos & erit in eis mortali
tas. Et ſi fuerit malus in .9. erit impedimentũ ex par
te peregrinationis. Et ſi .10. ex parte regis & eius do
minatiõis. Et ſi in .11°. ex parte inimicoꝝ. Poſt hoc
aſpice dominũ ãni in cuius domo recipit aliũ & in
quali termino uel quali exaltatione uel triplicitate.
Deinde aſpice qualis ſit locus ex his quæ dixi quia
cũ aſpexerit & receperit eũ erit fortius. Poſt hoc a/
ſpice ſignũ in quo fuerit ſignificator ãni cui⁹ ſit clia
tis uel ciuitatis quia dñs eiuſdẽ climatis erit fortior
& plus adeptiõis ꝑceteris climatib⁹. Deinde pone
unicuiq; climatis plam ne te lateat qd eueniat regi
climatis. Et ſcito ꝙ fortior ex regibus eſt ille cui⁹ cli
ma uel ciuitas fuerit dñi ãni Deinde aſpice quis ſeq
tur ſucceſſione & omnis qui natus fuerit ſub eodẽ
ſigno in terra uel ſub ſigno dñi ãni habil᷑ erit ad bo
nũ & in eo erit fiducia niſi ſit ipeditus. Et cũ hoc fe/
ceris aſpice quis pacificat᷑ uel inimicat᷑ ex locis pla/
netaꝝ & eoꝝ aſpectibus & ex domib⁹ a quib⁹ aſpi
ciunt. Et dicit ꝙ pla qui ſub radiis eſt ſimilis eſt pa/
tiẽti. Cũ enĩ ingredit᷑ ſub radiis recedit fortitudo e/
ius: & cũ exierit de ſub radiis ſignificat augmẽtũ &
profectũ: Et nõ eſt pla qui fruatur fortuna uel ifor
tuna uelociorẽ luna & mercurio & hoc fit propter
multitudinẽ diuerſitatis & cõbuſtiõis eoꝝ: qa pla
cũ habũdauerit eius cõbuſtio ſignificat malũ & ma
xime omnis pla iferior ſole in ſuo orbe. Cũ fuerit
uenus pla dñs ãni & ſignificator regis aſpexerit ꝙ
eũ aliquis maloꝝ tũc eſſe anni & regis hoc mõ erit
deterius q; poterit fieri. Et ſol cũ fuerit in radiis eius
in reuolutione diurna planeta diurnus & in reuo/
lutiõe nocturna pla nocturnis ſignificat regẽ quia
recipit tunc fortitudinẽ plarum. Et ſi fuerit dñs do
mus aſcendẽtis ſub radiis eſt dignius ãno & aſpice
loca luminariũ & aſpectus dñoꝝ domoꝝ ſuaꝝ ad
ea & aſpectus eoꝝ ad iuicẽ. Aſpice quoq; ſi ſit aſpe
ctui coꝝ fortitudo: qa eo fortior ꝑ aſpectũ erit pla
cũ aſpexerit ex domo ſua uel exaltatione uel triplici
tate aut termino ſuo uel ex loco fortitudinis uel fue
rit dñs partis fortunæ & fuerit cũ hoc orientalis uel
directus tunc enĩ erit fortior q; poterit eſſe. Aſpice
quoq; partẽ fortunæ & dominũ ei⁹ & loca coꝝ ex
ſignis quia hæc cõfortãt dominũ ãni & regis ſigni
ficatorẽ: quia ſi fuerint ipediti aſpice eos & loca eo
rum ex ſignis quia pars fortunæ eſt fortitudo lumi/
nariũ quia ſi nõ fuerint apti in loco fortunæ ſignifi
cãt detrimentũ & amiſſionẽ ſcd᷑m ſubſtantiã ſigno
rum in quibus fuerint. Poſt hoc aſpice dominũ ãni
cui iungat᷑ quia ex parte erit fiducialis timor. Aſpi/
ce quoq; ſi fuerit ſignificator regis dñi ãni & expo/
nam tibi qualiter fuerit hoc ut .i. dominus anni ha/
bens teſtimonium i medio cæli aut fuerit dominus
exaltationis medii cæli aut dñs medii cæli commi/
ſerit ei diſpoſitionẽ atq; fortitudinẽ ſuam uel fuerit
dñs medii cæli i domo ſua aſpiciens eũ. erit dñs ãni
ſignificator regis. Et cũ hoc ſciueris in reuolutione
ãni ſcito ſignificatorẽ regis ex dño ãni & ſcito eſſe
illius de eẽ ruſticorum. Et ſi fuerit ſol dñs ãni aſpi/
ce dominũ medii cæli ſi fuerit ſub radiis ingrediens
cõbuſtionẽ & ſignificat hoc mortẽ regis. & ſi iã exĩ
uit de cõbuſtione & nõdũ apparet ſol erit dignior
iſto i ſignificatione regis. Poſt hoc aſpice cui iungit᷑
ſignificator regis quia cũ coniungit᷑ dño ãni cõmit
tit rẽ ſuã ruſticis. Et ſi ſeparatus fuerit a dño anni &
iunctus fuerit malo uel planetæ inimicanti aſcendẽ
ti ipedimẽtũ mittet. Et ſi iunctus fuerit ſignificator
regis alicui pl᷑æ in .8. uel .6. in oppõne uel .4. aſpectu
timebit nr ſup regẽ eodẽ ãuo mors & eo forti⁹ ſi iũ
ctus fuerit malis. Et timebit᷑ ſup eũ infirmitas ſi iun/
ctus fuerit pl᷑æ in .3. uel i .6. aut dñis eoꝝ. Similiter a
ſpice omne eſſe illius hoc mõ & hoc ſi dñs medii cæ
li cõmiſerit diſpoſitionẽ ſuã dño ãni. Si uero nõ eõ
miſerit dñs medii cæli erit dignior hoc ꝙ dixi. A/
ſpice etiã regioni in .12. locis ex diſtrictione & ha/
bundantia & ex timore & triſtitia. Et aſpice ſimil᷑r
uniuerſis regib⁹ & regionib⁹ climatũ mundi. Poſt
hoc aſpice quid ſit dñs domus dñi ãni quia ſi aſpe/
xerit eũ & receperit iueniet eos gaudiũ & ſecuritas.
Et ſi nõ aſpexerit iueniet eos timor & diſtrictio ꝙ
ſi cõmiſerit dñs ãni diſpoſitionẽ ſuam ſignificatorĩ
regis nõ mittet ſup eos deſtructionẽ propter adqui
ſitionẽ ſubſtantiæ aſpectus cũ quo fuerit eius cõmiſ
ſio ex .4. .i. aſpectu uel oppoſitione. Si uero ex trino
uel ſextili aſpectu ſignificat redditionẽ cenſus abſq;
diſtrictione ſup ruſticos. Et ſi cõmiſerit diſpoſitio
nẽ abſq; aſpectu erit hoc abſq; ſcia regis. Et ſi aſpe/

a ioue & cõiunctũ saturno absq; receptiõe. scito qp ipse sit prouocator ei⁹ & ꝓuocat ad iustitiá & ẽ de domesticis regis. Si aũt non fuerit sepatus a ioue & uideris eũ cõiungi saturno erũt isurgẽtes q non sũt apti regno. Et cũ uideris martẽ sepatũ a saturno & coniũctũ ioui hoc itrabit sup ciues regni & ꝓuincias. Cũ uideris isurgẽtes & nõ uideris receptõnẽ & erit hic bona cõiũctiõis i una latitudine aut coniũctio martꝫ & saturni: post hoc aspice qs eorũ sit fortior i loco suo & i sua supeminẽtia & qs eoꝝ uadit sup sociũ suũ qa scies dẽbilitatẽ belli cũ abierit mars sub saturno aut fuerit inter eos receptio. Quod aũt oꝫte scire in hoc ca. ẽ fortitudo uicis regis & quáta sit deinde scias tps durationis regni: & cũ sciueris qđ sit regno & uici tps duratiõis: aspice horá insurgẽtiũ destructionẽ ex impedimẽto saturni & iouis & martis & eorũ qui miserit eũ uel eos. & scito destructionẽ ex destructione horũ triũ plaꝝ: qa ipsi sũt q excitauerũt bellũ. Et si excitatũ fuerit bellũ & fuerit mars retrogradus & partes erit aptatiõis hora eorũ qñ fuerint directi. Cũ uero excitatum fuerit bellum & fuerit mars cadẽs ab ascẽte áni ac peregrin⁹ fuerit & debilis. & si uideris partẽ secũdá receptam ex inimicis primis & fuerit oppositа pte primæ aut i suo q̃rto aspectu erit hæc fortitudo gladii. Si autẽ receperit ps prima partẽ secũdá non erit bellũ. Si uero nõ fuerit secũda ps recepta siue aspecta bono aspectu & uideris bellũ fueritq; pars pria recepta nõ erit insurgentib⁹ fortitudo & erit stabilitas cũ rege illo & inclinatio hominũ ad eũ. Et silr aspice partẽ secũdæ qa receptõ ẽ auxiliũ & dilectio ac propiciatio & fortitudo recepti. Cũ non recipitur erit peregrinus & nõ erit in eo fiducia nec erit fortitudo: ps prima in eẽ regũ & eorũ consuetudine atq; intẽtione est gradus saturni & solis. secũda ẽ martis & gradus iouis. Vlteri⁹ i ea. de hora belli dicit albu. Cũ apparuerit bellũ aspice saturnũ iouẽ & martẽ i hora reuolutionis anni qui fi fuerint retrogradi & iá apparuerit bellũ sit initiũ horæ tuæ ad idẽ bellum directio plaꝝ: & si fuerint directi usq; quo cõuertãtur & comburãt aut orianť si fuerit occũtales aut cũ fuerit mutati a signo i quo fuerint tunc ostẽdunt bellũ qa tunc mutabunt figuras suas & corrũpent eorũ subæ. Et in receptione cũ recipit mars extinguit bellũ & pacificabũt. Et ubi supra i isto ca. ubi loqť de sigificatorib⁹ regionũ. Dicit albu. scito gen⁹ expugnãtis p uenerẽ si fuerit ex ciuib⁹: & si fuerit ex militib⁹ p martẽ. Et si fuerit ex regib⁹ uel diuitib⁹ p solẽ & saturnũ: & si fuerit ex magnatib⁹ ul' ꝺsulib⁹ p ioné. Et si fuerit ex scribis p mercuriũ: & si fuerit ex mercatorib⁹ p lunã. Post hoc scito locũ a quo exiuit á⁹ cui ꝑfuerit. Cũq; occurrerit mali ul' oppositi fuerint signo ciuitatis i q̃ ẽ aut pla uiri expugnãtes capient de eo uictoriam aut itrabit super eũ angustia & destructio & tribulatio: & silr cũ combustus fuerit eius planeta & in retrogradatione significat fugam & casum. Et mutatio eius ex loco forti ad locũ debilem ab ascẽdẽte significat debilitatem. Cũq; luna fuerit in septimo ab ascẽdẽte aucta lumie aspexitq; eã dñs dom⁹ eius & fuerit iũcta plẽ se recipiẽti uel fortunæ erit rex uenerandus & confitebuntur ei rustici & obedient ei & nullus erit ei cõtrarius nec faciet exercitũ super eũ nec incursum & erit replet⁹ ex hoc. Cũ luna fuerit impedita & minuta lumine nulluſq; planeta receperit eam significat qp rex erit i bellis & in guerris & neqbit retinere rusticos suos: & pacificare eos. Et silr cum fuerit in descẽsione uel fuerit cadens & i aliquo impediměto suoꝝ. Et planeta retrogradus significat cõmixtionem in rebus & reuersionẽ atq; diuersitatẽ bellũ quoq; & terrorẽ super dominũ eiusdẽ climatis qđ est illius planetæ. Et planeta in sua statione prima significat cupiditatẽ mali & iterationẽ eius: & interfectõnẽ & accipiens signũ malum rixa & seductionẽ & calidităte significat. Et deinde i isto cap. ubi loquitur albu. de significationib⁹ malis. dicit sic. Cũ præfuerit mars significationi anni & fuerit fortis erit bellum cũ gemitu & prædatione & interfectiõe magis: & si præfuerit saturnus anno uel quartæ erit bellum p seductiones & caliditates: & cũ præfuerit áno un⁹ malo; & alter malus fuerit domin⁹ quartæ & non erit dubiũ de bellis in eadẽ quarta. Et posterius ubi loquitur de pestilẽtia dicit albu. qp ex malo scit' ætas ducis iimicorũ & ex loco solis qa mal⁹ cũ fuerit orientalis a sole erit iuuenis. Et cum fuerit occidentalis erit senex & iter utraq; aspicit' qp cõueniat malo exitu eius de sub radiis usq; in eius combustionem. Quod si fuerit in medio cæli malus & domin⁹ anni fuerit dominus ascendentis itrabit destructio super oés homines. Cum fuerit significator áni aut significator regis aliquid horum duorum planetarũ. lunæ. s. & mercurii aspexeritq; aliquis malorum eum; & impedierit debilitatur esse & grauabitur & non poterit prohiberi ex hoc propter debilitatem planetæ & repulsione impediměti tunc pars fortunæ & dominus eius si fuerit in loco fortunæ significant bonũ & aptationẽ fortunã & honestatẽ eẽ. si fuerint ãt ipediti sub radiis significabunt ipedimentum & malum scd̃m substantiam loci in quo fuerit ex signis & ipsi inimicabuntur significatori. Aspice ergo & scito utrum cõmittat rem suam rusticis suis. Et si separetur a domino anni & iungatur malo aut planetæ qui inimicatur ascendenti. Cum præfuerit dominus medii cæli significatiõi & fuerit saturnus sub radiis in combustione significat interitum regis. Si aũt fuerit hora reuolutionis egrediens de combustione minuet ex malo & erit bonum: & si iunctus fuerit significator regis domino anni & dominus anni planetæ in octauo aut i sexto ex oppositione: aut ex quarto aspectu timebitur super regem eodem anno mors. Similiter si iunctus fuerit dñs eorũ locoꝝ extra hæc loca: & hoc fit in duobus locis cum commiserit dominus med. i cæli dispositionem suam domino anni. Si uero non commiserit ipse erit maioris significationis in hoc qp significat ut dictum est. Oportet ergo ut aspicia-

tur i.12.locis et i districtiõe et largitate:et sil'r uniuer sis diuitib⁹ climatũ Quãdo fuerit significator regis i/ grediẽs cõbustionẽ peribit rex:Et cũ fuerit i sũmita te radioꝝ uolẽs exire intrabit sup eũ tristitia timor & ira.Si ãt aspexerit eũ fortuna soluet hoc nutu dei & si fuerit ita & iã transierit cõbustionẽ ĩtrabit sup cũ ira & contẽtio & postea soluet ab eo & melio/ rabit eius esse nisi aspiciat eũ malus: qa tũc signifi/ cat ꝙ aspectũ suũ ex cõbustiõe & ex districtiõe time bit sup eũ scdm quãtitatẽ substãtiæ signi i quo fue/ rit malus.Et si fuerit i.6.erit ifirmitas:Et si fuerit in 8.erit mors :& sil'r de cæteris signis: & aspice ad tps hui⁹ rei cõiũctionẽ significatoris regis cũ eodẽ malo & sil' cũ aspexerit malus significatorẽ regis ex op/ põne uel cõiũctiõe uel ex q̃rto aspectu timebit sup regẽ:si aũt fuerit hoc ex angulo erit hora ei⁹ cõbusti o significatoris aut aduẽt⁹ ei⁹ dẽ mali ad locũ signi ficatõis aut ad mediũ cæli aut ad ascñs nisi pticipet ei fortuna i aspectu.Et si fuerit ipse mal⁹ auxiliator ei i ista subã. Et postmodũ i illo ca.ubi determiat al bu.de ipẽdimẽto hoium a suo rege dicit sic . Cũ fue rit significator regis un⁹ maloꝝ q ipedierit ex oppõ ne uel q̃rto aspectu aut cõiunctiõe medii celi ámit/ tet districtionẽ sup hoies ex pte regis eoꝝ & eo gra uius si fuerit i águlo :ꝙ si fuerit i medio cæli eueniet ex hoc districtio tpus:& hoc erit scdm casum ma/ li qa si fuerit i occñte erit i occidẽte.& si fuerit i me/ dio cæli erit ul'e oĩb⁹ & plus i pte septẽtriõis. Et sil'r fortuna cũ pfuerit ãno imittet gaudiũ sup ciues par tis i qua fuerit ut sit retrograda uel in descẽsione sua uel i oppõne dom⁹ suæ qa debilitatur & inimicat' Si aspexerit dñs dom⁹ dñi ãni & recepit eũ erũt ho mines i securitate & pace & i letitia.Si uero non a/ spexerit nec receperit eũ erit i eis tristitia & grauitas & timor scdm q̃titatẽ cõiũctiõis & subæ signi in quo fuerit significator :& eẽ regis cũ rusticis suis:eẽ quoꝙ eoꝝ cũ eo erit scdm quãtitatẽ cõmissionis si gnificatoris regis ac receptiõis & delationẽ & luñ & scit' eẽ ei⁹ quotidie ex suo sigificatore & pfectiõe ei⁹ ex cõiũctiõe quoꝙ ei⁹ ac sepatiõe & calu ei⁹ p di es. Si cõmiserit dñs ãni dispõnẽ significatori regis ex q̃rto aspectu uel oppõne urgebit rex eos i petitio nẽ subæ & iõ itrabit sup eos águstia. Et si fuerit ex trino ul'sextili aspectu reddẽt cẽsũ absq; distrctõis igressiõe sup rusticos. Quod si cõmiserit dispõnẽ absq; aspcũ h⁹ erit absq; ope regis l' putabit rex ꝙ ñ pceperit.Et si cõmiserit sigificator dispõnẽ dñi an/ ni cætrahet rex eodẽ ãno subãm.Si ãt aspexerit dñs ii.sigificatorẽ regis erit hoc cũ bono aĩo suo. Et as pice eẽ regis si fuerit sigificator regis dñs medii cæli aspice igit' subẽ ex.11.Si ãt fuerit dñs ãni sigificator regis aspice ei⁹ sbe ex 2⁹ & militib⁹ ex dñis triplicita tũ signi i quo fuerit & termi ac faciei . Et auxiliare te in oi hoc per partẽ fortunæ & dñm eius quia si a spexerit eam significator regis.aut fuerit cum ea si/ gnificabit fortunam .Et similiter erit opus rusti/ coꝝ ex dño anni & pte fortunæ.Si aũt fuerint utri qꝫ significatores retrogradi significat debilitatẽ re/ gis ac rusticoꝝ & destructõnẽ regni.Et si fuerit un⁹ eoꝝ retrogradus aspice i termino cuius ple sit retro gradus & mitte eũ i ope tuo :qa cũ fuerit significator retrogradus i termino mali & i domo mali erit de/ terius esse illi⁹ & si fuerit ei⁹ retrogradatio i termio fortunæ aut i domo erit meli⁹ eẽ ei⁹. Et retrograda tio significatoris regis signifi.debilitatẽ regis:retro gradatio uero dñi anni significat debilitatẽ ciuium eius regni.Significatoris regis cũ fuerit i águlo me dii cæli significat guerrã regis.Cũ uero fuerit i ascñ te aptabit' eẽ hoium.Si uero fuerit i occidẽte destru ent' rustici ei⁹:& si fuerit in angulo terræ sil'r. Mars cũ steterit & puenerit ad eũ saturn⁹ significabit pdi tionẽ & abscisionẽ pietatis & nõ iclinabit' seruus dño suo nec subiciet' minor seruituti maioris & eo deterior erit saturn⁹ cũ fuerit reuolutio ad occasum solis & fuerit saturn⁹ retrograd⁹ i oppõne solis i ex altatiõe sua & sol iũgit' ei & mars fuerit in statione sua aspiciens solẽ : aspice ergo martem si iungatur saturno & fuerit i domo pegrin⁹ erit tũc quo acce/ perit saturn⁹ p diuersitatẽ ei⁹ & cadet iter ciues ori entis & occidẽtis rixa & bellũ & erunt plia in locis diuersis.Cũ igit' reuolut⁹ fuerit annus sup hoc esse . aspice optime.Cũ fuerit significator mali i angulo si/ gnificat multitudinẽ mali & impedimenti: & cum fuerit i águlo erit modicũ & breue. Et auxiliare te p dignitatẽ figuræ i hoc qa significat tps sup bonũ & malũ. Et postmodũ dicit albu.i illo loco ubi loqt' de mõ bellãtiũ ꝙ pla tard⁹ signifi.bellũ & retrogra dus significat fugã:direct⁹ signifi.pacẽ & maxie si a spexerit eũ fortuna ex medio cæli.Et cum aspexerit pla aliqs dñoꝝ dignitatũ suaꝝ multiplicat' ex hoc auxiliatores sui atq; ministri & erit ille cui⁹ eẽ signi ficauerit multoꝝ auxiliatoꝝ atq; miniſtroꝝ seu mi litũ ex ppinqs suis & cæteris.Mars cũ iunct⁹ fuerit hora reuolutiõis dño dom⁹ suæ aut dño exaltatõis suæ aut coniunctus fuerit ei dominus domus exal/ tationis suæ extinguit bellum in eodem anno & si/ gnificat pacẽ.Significator bellarũ cum fuerit in do mo sua erit notus ex domesticis nobilitatis.Et cum fuerit in exaltatione sua erit nobilis & congruet re gno:& cũ fuerit in triplicitate erit ifra hoc & in ter mino infra hoc erit & i facie erit infra oẽ hoc totũ Si aũt non fuerit i aliqua harũ dignitatũ nõ erit no tus nec generosus sed filius fornicatiõis. Et ubi su pra dicit albu.ꝙ mars cũ fuerit hora reuolutiõis in geminis & fuerit in medio cæli significat ꝙ in ipso ãno crucifigẽt' pes hoies & i ascñte abscidet' man⁹ hoium.Et si fuerit i angulo terre significat abscisio nẽ manuũ & pedũ.Et sil'r dicit i introitu bellatorũ & magnatũ & regũ i regnũ suũ.hæc albu. Et dicit messalla in libro suo de reuolutionib⁹ annorũ mũ/ di.cap.8.ꝙ mars cũ fuerit in hora reuolutionis in medio cæli significat ꝙ ponet rex aliquos in' pati/ bulo.Et si fuerit in ascendẽte uel in angulo occiden tis abscidet manus aliquorũ suæ dominationis . Et si fuerit in angulo terræ significat ꝙ occident ho/ mines.Et cũ fuerit saturnus i ascẽdẽte reuolutionis

anni significat mortē & famē & alia mala: & si fuerit iuppiter in aſcñte & fuerit recept⁹ iueniet uniuersitas uulgi a rege bonū & erit án⁹ ſecuritatis & aptabunt res hoium & maxie diuitū: & ſil'r dicēdū ē deuenere. Et ſi fuerit mars i aſcñte erit multū bellū: & ſi fuerit ſol dñs áni & fuerit i aſcñte & liber a malis erit gaudiū diuitib⁹: ſi uero fuerit ipedit⁹ ſignifi. cōtrariū. Et ſcito q̄ cē áni grauabit' cū fuerint mali in pte ſupiori circuli & i pte ſeptentrionali & maxie ſi cōmiſerit mars diſpōnē ſuá ſaturno qa ſignific. res graues & prolongatas de appitiōe nutrimēti i terra & debilitatē regis ac ablationē fidei a religioſis & multiplicabunt latrões & cōtētiões & maxie ſi fuerit aliqs malox i medio cæli. Et aſpice in hoc luná: qa cū cōmiſerit diſpōnē ſuá ſaturno ex inferiori parte circuli & de ſub terra ſignifi. tribulationez & detrimētū & mutationē regni. Et ſi luna pulſauerit lumē ſuū ſaturno & fuerit cū eo aut in q̄rto aſpectu aut oppōne eius erit peius & deterius. & ſil'r aſpice ſolē qa ſi fuerit recept⁹ ſignifi. allationē mali. & ſcito q̄ fortunæ ſignificāt diſpōnē mali & ei⁹ ablationē ſi fuerint fortes i locis ſuis & boni teſtimonii & fuerint directi. nā tūc ſignificāt bonū & aptationē & ſcito q̄ pl'a cū egredit' de ſub radiis & cōbuſtione erit ſic ut puer q̄ p̄ficit & augmētat': ſi tñ nō aſpexerint eū mali: & ſil'r cū ingredit' ſub radios & cōbuſtionē erit ut ſenex & cōbuſt⁹. Poſt hoc aſpice i troitū uniuſcuiuſq; pl'e i exaltationē ſuā & p̄prie ſaturni qa tunc fit fortius: & tūc ſi fuerit ei ex teſtimonio fortunæ aſpice ſi receperit diſpōnē qa ſigni. tūc res maxias: et ſil'r iuppiter & cæteri pl'e. Et aſpice dū reuoluit' ānus pl'as & malos & fortūas ſi aſpexerit ex ſigno fixo qa tunc plongabit' q̄ ſignificāt ex bono uł malo. Et ſi aſpexerit ex ſigno mobili erit hoc minutū. ſi uero aſpexerit ex ſigno cōi erit res modica: hæc meſſalla ibidē. Et dicit albu. ubi ſupra. i iſto ca. ubi loquit' de cōbuſtione ſolis q̄ ſol cū ipediret p cōbuſtionē ſuā ſignifi. guerrā & cōbuſtionē & exulationē a regno. & cū ipediet ſaturn⁹ ſignif. dolores & infirmitates. Et cū fuerit mars erit iterfectio & fuga. & ſcito q̄ eſſe áni grauabit' cū fuerit mali i ſuperiori parte circuli i ſeptētrione ubi ē abſis in ipſis imaginib⁹: qa cū exierit ad finē circuli ſignifi. interfectionē & deſtructionē i oī aiato & apparebit in oīb⁹ tribulatio & diſſolutio & eo grauius cū fuerit unus eox i ſuperiori circulo & alter i q̄rto aſpectu ei⁹ ut ſaturn⁹ i medio uirginis & mars i geminis & pulſauerit mars diſpōnē ſaturno receperitq; eū ſaturnus & ipſe fuerit retrograd⁹ & eadēs: ſignifi. enī tunc graues p̄lixas dānatiões ex hoib⁹ inſurgētib⁹ & deſtructionē i terra & debilitat' eē regis & ipetet ruſticos & mercatores & remouebit' fides ab hoibus & miſericordia & pietas & p̄cipue hoc erit cū fuerit un⁹ malox in medio cæli. Et ſi cōmiſerit luna diſpōnē ſuā cū marte ſaturno ex ſagictario & de circulo inferiori ſignificat deſtructionē & uarias ſpēs tribulatiōis diuitū & corruptionē & mutatōnē regni Et cū cōmiſerit luna diſpōnē ſuā ſaturno & fuerit i pfectiōe ſua cū eo aut i 4° eius uel oppōne & fuerit dñs pfectiōis ipedit⁹ ſignifi. ēt multū ipedimentū. Sil'r aſpice ſolē & eſſe ei⁹ & ad aſpectū ei⁹ & malū ipedimentū & ad dñm dom⁹ mali quēadmodū dixit tibi in luna a pfectione ac dño profectionis & fac participē ei partē fortunæ & dñm ei⁹ & auxilia re te p dignitates qa ſignificāt tps. Et ſignificator cū fuerit in angulo plongabit' malū & i cæteris abbreuiabit' & dñs curſus & pfectiōis ſignifi. ſcd'm q̄ ſignificat ſignificator ex bono uel malo: ſil'r dñs aſcñtis & dñs dom⁹ diuiſiōis cū recepit lunā ex ſaturno i loco optio circuli & i loco forti ſignif. repulſionē mali & p̄bitionē & deſtructōis mali p fortunaz. Et fortūæ ſoluūt malū & pulſant cū fuerit fortes in loco optio fueritq; eis teſtimoniū & fuerint direcīe: cū aūt fuerint ecōtrario debilitabūt' & nō p̄ficient. Stellæ cū fuerint ſub radiis cū ſole, i uno gradu & mercuri⁹ p̄pe erit ei fortitudo & regnū niſi cū fuerit cū ſaturno cū ei⁹ natura ē cōtraria naturæ ſolis: & cū fuerit iter mercuriū & ſolē. 15. gra. erit in loco laudabili cū fuerit recept⁹. Et lūa cū fuerit fortis & aucta luīe & nūero i reuolutiōe noctis ſignifi. exaltationē & pulſationē rei magnæ: & ſil'r ſol i die cuz fuerit liber a malis. Caue ut ſit ſignificator egreſſus a cōbuſtiōe ut aliqs ali⁹ pl'a ne aſpiciat eū malus qa tūc erit ut puer ſubtilis: & ſi aſpexerit eū malus p̄det eū & refirmabit: & cū intrauerit cōbuſtionē aut iūctus fuerit ei erit ut ſenex decrepit⁹ q̄ aliquē morbū patit'. Cōſidera ergo de eē pl'arū ſup ānos i gradib⁹ exaltationū ſuarū & p̄pe ſaturnū qa cū recepit i gradu exaltatōis ſuæ cū hoc q̄ hēat ex teſtioio & fortitudie erit ei diſpō & ſigificabit rē maximā de regno & imperio ſcd'm quātitatē naturæ eius ac ſubæ loci illi⁹: & ſil'r iuppiter. Reliqs át pl'is aſpicietur i reuolutione āni ſi uenerit aliqs eox i gradu exaltatōis ſuæ & ſi fuerit ibidē pl'a in eodē loco receptus ſignificat tunc rē magnam & fortitudinē in ſua ſubſtātia. & erit ſcd'm motū ſaturni i fortitudine ac diſpoſitōe. Mercurius uero aſpiciēs in reuolutiōe āni ſi fuerit i exaltatiōe ſua aliqs pl'a qui eū recipiat ab eo diſpoſitionem ſuorū erit de eſſe ſignificatiōis ſuæ q̄ dixi q̄ eueniet i reuolutione ánox et q̄rtax & exaltatōnis ſuæ: cū aūt fuerit i exaltatiōe ſua pl'a qui recipiat eū erit ſil'is ei: poſt hoc aſpice in cōiunctiōe malorū & in eox aſpectibus qualis planeta ſit in gradu exaltationis ſuæ ſcd'm q̄ patefeci tibi. Et ſol cum ei luna fuerit pacifica fortis in loco ſuo in reuolutōe noctis cōmittet dñationē ſuā ac regnū lunæ: hæc albu. ibidem. Et ubi ſupra in fine lib. dicit albu. q̄ caſus ſignificatoris i oppoſitiōe martis ſignificat effuſionē ſanguinis & ſignificator regis ac ſol ſil'r. Remotio uero malox ab angulo in tertiū & nonū ſignificat paucitatē timorū hominum atq; guerrā et paucitatem timoris regis. Et oppoſitio malorum adiuicē ſignificat euentuz rei magnæ. Caſus uero martis ſub radiis ſolis ſi ipſe fuerit dñs medii cæli remotus ſignificat finē per gladium et egreſſionem alicuius q̄ petat regnū. Et cū cōmiſerit ſol diſpōnē ſaturno

& ꝑfuerit ſaturn⁹ rei uulgi: ut ſit uidelicet aſcñs ali/quod ſignoꝝ ei⁹ & ipſe fuerit in loco optimo ab a/ſcēdēte: & cōmiſerit lūa ab aſcñte & fuerit ei auctoritas ī ſigificatore regis timebit' ſup regē a uulgo. Et cū ꝑfuerit ſaturn⁹ rei uulgi ul'āni & fuerit dñs medii cæli ipedit⁹ p cōiūctionē ſaturni q nō recipit eū ad ſtar ꝑcedētis. Et ſi non fuerit ueneri ac lūæ teſtimoniū in eē uulgi & dñs aſcēdētis ſaturnus & fuerit in ii⁹. & cū eo dñs medii cæli & luna cui⁹ē auctoritas ī aſcñte: efficiturq; ſaturnus plus teſtimono ī eē uulgi & mars nō aſpicit locū ſuū & nō ē recept⁹ nec lūa ē recepta & ſignificat ſaturnus a loco lunæ q eſt luīarie noctis & qp ſignificat res ſolis & p cōmiſſionē diſpoſitionis & fortitudinis ad ſaturnū ſignifi. qp peribit eodē āno rex: iterficiet enim eū uulgus ei⁹ & erit ī hoibus paupertas & tribulatio & grauitas & guerra: & hoc erit accidēs in āno .ii. a cōiunctione eritq; hoc in .6. menſe per gradus ſaturni & martis eo qp ſint iter eos .6. gradus: & p̄ficiēt pecora ī eodē āno: & modicū erit frigus hiemis. Itē caſus fortūarū ab aſcñte & mars cadēs ab eis ſignificat aptatiōnē rerū uulgi & eo meli⁹ ſi fuerit ſaturn⁹ in angulo & fortunā recepit ab aſcñte & ꝑfuerit ſignificatori ceciderit q; mars ab eo. Itē & ī pñtia caſus dñi medii cæli ī tertiū cū ioue ſignif. lenitatē regis & miſſionē eius atq; dōationē. Saturn⁹ cū fuerit ī ſcorpióe ī medio cæli: & aſcñs fuerit aquari⁹ & ipſe fuerit dominus āni & fuerit retrogradus ſignif. effuſiōes ſanguinis & peſtilentias. Si aūt cōiunctæ fuerint ei fortunæ & maxime ab aſcñte extinguent hoc & p̄hibebūt illud īpediēntū: & cū p̄uenerit de diſpoſitio terminū ſaturni excitabit malum. Quod ſi aſpexerit mars ſaturnū i hoc eſſe deſtruet & ſignificabit malū caſus planetæ in .7. ab aſcñte qp ē nadir eius & locus inimicitiæ ei⁹ ſignifi. qp rex cōtēdat ſi ple fuerint ſignificatiōes ī loco ſup regnū aut ſup annū: & ſi fuerit ps prima ī medio cæli & nō ī ſua dignitate & ſe cūda pars habūdabit bellū uniuerſal'r ī terra. Et ſi ceciderit pla malus in .ii. atq; īpediet dūm dom⁹ ſuæ ex q̄rto aſpectu uel oppōne ſignificat directionem ſubāq; & earū expēſiōes: & īpedimentū dñi aſcñtis ī loco maligno ī medio cæli ſignifi. grauitatem q̄ occurret ruſticis a ſuis dñatorib⁹: & uen⁹ & cæteri planetæ īferiores ſi nō habuerint teſtimōiū ī medio cæli debiles fient: & mars in aſcēdēte ſignifi. minutionē & malū ptis oriētis ī eodē āno. Si autē ceciderit uenus inimicitatē aſcñtis ſignifi. bella & dimicationes ī medio āni cū ignobilib⁹ & latrōib⁹: Cū iuenēris partes duas ī ſigno aliquo p̄ualebūt illi quorum ſignificatores fuerint. Et cū ꝑfuerit ſaturn⁹ & fuerit cōiūctio ī ſcorpióe cōfortabit ſcorp̄. Si aūt receperit diſpōnē martis ſigifi. effuſionē ſāguis & guerras. Et ſi recepit diſpōnē martis ī ſcorp̄. fueritq; ī medio cæli & ꝑfuerit āno & mars fuerit ī aſcñte & prefuerit cū cōmiſſiōe diſpōnis ſuæ ad ſaturnū ī ſcorp̄. ſignifi. qp rex peribit ī pte oriētis & abibit regnū ei⁹ cū hoc qp uen⁹ fuerit i exaltatiōe ſua fortis & cōiunctio fuerit ī ſcorp̄. Et ſupi⁹ i eodē li. i iſto. c. ubi logtur de ſigificatiōe carceris dic̄ qp ſi cōmiſerit ſigifica tor regis diſpōnē ſuā mercurio iuēiēt ſcribæ & mercatores ī eodē āno atq; cōſules regni a rege bonū & dōatiōes. Et ſi cōmiſerit ueneri iueniēt mulieres & q̄ fuerint de ſignificatione ueneris bonū a rege. Et ſi cōmiſerit marti iueniēt milites a rege bonū & portatores armoꝝ atq; capitānii exercituū & adipiſcēt' ſedē maxiam. Et ſi cōmiſerit ioui adipiſcent' honorabiles ac nobiles a rege bonū. Et ſi cōmiſerit ſaturno iueniēt religioſi ac magiſtri ſectaꝝ bonū a rege & expēdent ī edificiis & edificabūt ſi fuerit ipſa diſpō ad ſaturnū ſup terrā. Si uero fuerit ſub terra fodiēt canales & puteos & plantabunt terras & maxie ſi fuerit ꝑpe aſcñs uel cadēs q̄a hoc ſignificabit plātationē. Et ſi cōmiſerit ſoli iuenient ciues ei⁹ & ꝑpinq & q apti ſunt regno bonū. Si uero fuerit luna aſpice eū q defert ad eū diſpōnē: quia ſignificat ſubſtantiā eius cui deficit diſpōnē hæc albu. in illo lib. ſuo expimētoꝝ. Et ſcd'm albu. 8. de cōiūctiōibus magnis. diff. 1. & ſcd'z hali habēr. li. 8. ca. 3. Scientia ānorū ſignificātiū bella & guerras accipit' ab ea hora cōiūctiōis ſaturni & iouis ac q̄draturæ aut oppōnis ei⁹ ab aſcñte & ab āgulis reuolutōis āni & ī illa pte erit illud quēq; diſtabit grad⁹ luīaris maioris gradui ſaturni uel applicabit ei p cōiunctionē ul' p aſpectū aut qñ applicabit aſcñs attazir uel p directionē ad locū fortunaꝝ dādo unicuiq; ſigno mensē: & ſil'r qñ applicatio āni cōiūctiōis q̄ ſignificauit hoc applicabit ad aliquē locoꝝ īfortūaꝝ. uel ſcd'z albu. cū ān⁹ puenerit ad cōiūctionē luīariū exñtē ī locis īfortunaꝝ ex cōiūctiōe aut oppōne aut q̄dratura ad hoc ſi ānus fuerit cōiūctionalis aut ſi fuerit ān⁹ p̄uētiōalis apud p̄uētionē aſcñtis āni ad locum aut fortunā. nā accūtia ex q̄bus fiēt bella erūt ī iſtis horis. Et ſcd'm hali hab. cognoſces ānū ī quo erit guerra & iſtos q exeūt de terra ad gentez q̄ aſſurgit ad deſtruēdū pp'm aſpiciēdo qñ duos pōderoſos ī uenies ī reuolutiōe āni. unū in q̄dratura alteri⁹ uel ī ei⁹ oppōne: & guerra appebit cū applicuerit iuppiter ad ſaturnū de q̄dratura ac oppōe gradu de p gradū: & maxie ſi iſti aſpect⁹ accidāt ab angulis reuolutionis āni: uel appebit res qñ iuppiter ītrabit domū uel exaltationē ſuā: & accipies ſignificationē ſuā uictorū a locis dñoꝝ ponderoſoꝝ a ſuis eccentricis inſpiciendo quis eoꝝ ſit magis eleuat⁹: q̄a ſi iuppiter fuerit magis eleuatus ſaturno uincet ille qui ſurrexerit ante gentes quæ inſurrexerūt & ecōtra. Et ſi mars fuerit in aliquo angulo anguloꝝ aſcñtis anni aut ſol: eſt guerra ī parte mūdi quæ eſt iſtius ſigni in quo fuerit mars & maxime ſi fuerit in triplicitate ignea: q̄a tunc ſignificabit qp lis & guerra erit in parte orientis. & iudicabis per alias triplicitates ſecundū hanc uiam. Et iudicabis in dextro loci aut eius ſiniſtro ſcd'm loca ſignorū: quia omne ſignū qp aſcendit aut qd' dicet' eſſe in ſuo ſiniſtro: & ſignū aſcñs poſt aliud ſignū dicit' eſſe in dextro ſuo & ſignif. talē ſignificationē ſicut qñ infortunæ fuerint ī octaua. Et aſpice ad partē uictoriæ ſcd'm albuma.

dñm de ánis pegrinatiõis si fuerit in secũdo exibit ad congregandũ substãtiá. Et si fuerit í tertio exibit ad contentionẽ belli. Et si in quarto erit pegriatio mala & timebit sup eá eodẽ áno. Et si aspexerit eũ malus ex q̃rto uel oppõne aut cõiunctiõe erit grauius rei eius qui timebit sup eũ eodẽ anno: & si aspexerit eũ malus ex .4. uel oppositione aut cõiunctione erit grauius rei quibus timebitur super eum. Et si fuerit significator eius hora reuolutionis in ascendente significat trãquillitatẽ & nõ peregrinabitur Si uero fuerit remotus ab ascendente & alter planeta cũ eo nõ remotus aspice quis sit ipe planeta: quia si fuit significator inimicus exibit super regem & inquietabit regnũ ei9. Et si fuerit amicus tradet regnũ uiro cuius significator fuerit iste planeta: & si fuerit significator regis in .2. ab ascendente in eodẽ anno queret substantiá & si fuerit malus cũ eo uel aspexerit eũ ex .4. uel oppositione uel cõiunctione disperget substantiá suam & extrahet thesauros suos. Et si fuerit ex .3. multiplicabitur equitatio & desiderabit peregrinationẽ. Et si fuerit in .4. nõ peregrinabitur sed desiderabit quietẽ. Et si fuerit in .5. habebit filiũ & desiderabit eũ. Et si fuerit in .6. accidet ei ifirmitas & si fuerit in .7. multiplicabitur eius coitus. Et si fuerit in .8. timebitur mors sup eũ. Et si fuerit in .9. peregrinabit & si fuerit in .10. cõfortabit in suo regno. Et scitur hoc de esse suo in directione sua & statione quia directio significat aptationẽ & retrogradatio detrimentũ: & statio eius prima est sicut retrogradatio & statio ei9 secda est sicut directio. Et si fuerit in .11. significat aptationẽ & dilectionẽ & pietatem exẽplans. Et si fuerit in .12. significat inquisitionẽ inimicoꝝ suoꝝ & causã eius in hoc. Et si aspexerit tunc dominũ domus eius adipiscet eos. Et similiter dicit cũ cõmiserit significator regis dispositionẽ suá planetæ in .9. uel in .3. significat pegrinatõnẽ & si fuerit significator cũ dño dom9 ifirmitatis aut cũ dño domus mortis significat ifirmitatẽ uel mortẽ. Et cũ fuerit significator regis sub radiis aut ppe per .13. gradus timebitur super regẽ hora cõbustionis. Et similiter dñs noni cũ fuerit ipeditus & cadẽs & í loco malo timebitur sup regẽ peregrinatio sua. Et si cõbust9 fuerit dñs ascendẽtis in angulo intrabit ipedimentũ sup homines ex parte regis. Et si fuerit dñs medii cæli sol & dñs ascendẽtis cõbustus uenient hoibus a rege distructiones. Et aspice regi hora reuolutionis ad solẽ si aspexerit eũ mars aut iunctus fuerit ei timebitur super regem interfectio. Et si fuerit iunctus saturno timebitur super eum angustia & uenenum. Et si combustus fuerit í medio cæli dominus anni ascendentis timebitur ꝙ dixi modis quibus dixi erit in regimie sua in qua est & non extra istam terram. Et si fuerit combustio domini medii cæli in angulo terræ uel in medio cæli erit ꝙ dixi ab aliquo qui uenit de alia terra: & oppositio malorum atq; quartus aspectus grauiorem eorum coniunctione in hoc capitulo. Et cum fuerit significator regis & aspexerit iouem ex oppositione inimicabitur rex domesticis eius & faciet eis malum. Et si cũ fuerit oppositꝰ dño ascẽtis inimicabit rusticis & ipedict eos. Deinde scito receptionẽ plarũ ad inuicẽ atq; piectionẽ radioꝝ suoꝝ & amicitiá & inimicitiá ascẽtis & dñi ei9. Et si aspexerit mars significatorẽ regis & fuerit mars cõiunctus lumini saturni significat cõtẽtionẽ & effusionẽ sanguinis: si fuerit í signo igneo significat iniurias & inimicicias. Et si fuerit dñs ánі mars & fuerit í signis igneis & fuerit in angulo directus significat contẽtionẽ potentũ ad inuicẽ. Et si fuerit retrogradus erit grauius & multiplicabunt latrones & destructiones. Si uero nõ fuerit in signis igneis extra angulũ & ñ aspexerit ascẽdẽs iniuriabunt hoies se se inuicem & erit hoc grauius signo í quo fuerit uel ei9 q̃rtus aspectus uel oppõ & erit impedimentum ꝙ dixi scdm substãtiã eius signi & suæ naturæ: hæc messalla í lib. suo de reuolutiõib9 annoꝝ mundi. Et hæc quæ tibi scripsi ad præsens de peregrinatione regis secundũ messal. concordat oĩo cum sententia albu. in lib. experimentorũ de peregrinatione regis. Et dicit albu. in libro experimentorũ in illo cap. ubi determinat de quartis anni ꝙ cũ fuerit aptũ esse significatorũ & significatorũ regis: fuerintq; liberi a malis & bona fuerint loca earum ab ascẽdẽte & a medio cæli: & receperint planetas & fuerint recepti ab eis & luíare cuius fuerit auctoritas aspexerit eos & ascendẽs & dominum eius signi fueritq; liber a malis & in loco optimo significát adaptationẽ fortitudinẽ & prosperitatẽ esse ciuium eiusdem climatis & eo dignius si cõmiserit luminare cuius ẽ auctoritas dispõnem domino ascẽdẽtis & ipse receperit eũ in loco suo: qa si ita fuerit humiliabũt hoies diuites partiũ eiusdẽ climatis regi suo & retribuet uniuersis qe tudo & prosperitas. Et si cõmiserint plẽ dispositionẽ suá dño anni & receperint eá ex eis & iuncti fuerint ei intrabit super ciues eiusdem climatis gaudiũ & letitia ex omni parte scdm dispositionem ex substantiis signorũ in quibus sunt planetæ. Si aspexerint quoq; dñi domorũ luminariũ aut unus eorum luminaria ex loco forti & receperint ea uł eum erit in isto climate salus & quies & securitas & retribuetur eis iustitia & bñ facere & non erit inobedientia neq; detrimentũ in fide: & dominus anni cum fuerit fortis & boni esse & in termino fortunæ recipientis & recepti significat fortitudinẽ domini partis quæ est eiusdem signi & prosperitatem ciuium q̃ sunt eiusdẽ ciuitatis quæ est in diuisione signi domini anni & erit dominus eiusdẽ climatis melioris eẽ & pluris adeptionis q̃; cætera ex climatibus. Et cõstitue cum oĩ climate planetam a qua accipit significatio esse regis eius: consíłr scias qd eueniet diuitibus climatũ & fortior ex diuitibus & regibus est cui9 ciuitas uel clima fuerit dñi anni per hoc ꝙ seqtur per successionẽ fortitudinũ. Et omnis natiuitas quæ fuerit sub eodẽ signo siue sub signo domini anni erit fiducialiter ad bonũ uel melioris ordinis ac dignitatis erga homines nisi sit eius natiuitas in

radice impedita. Cū fuerit reuolutō ad occasū solis & recessionē diei cōmittit sol dispōnem lunæ quia ipse ē luminare noctis. Aspice ergo eū & sit loc⁹ ei⁹ ab ascēdēte qa si fuerit apta ut disponat aspicias domum ei⁹ & aspectū planetarū ad eū. Et dic scd̄m qꝺ uideris ex fortunis & malis: & aspice lo/cū eius ex saturno q̄lis sit utrū recipiat ab eo dispō/nē uel cōmittat & aspice augmētū luminis eius & diminutionē. Et aspice utrū eueniat eclipsis eodem āno & h⁹ p hoc iudicabis isto āno. Et scito qꝺ mars disponit & significat dn̄os exercituū & copiā mili tū qui si fuerit i reuolutiōe āni fortis i angulo signi ficāt bellū ascēdens & luna significat res ules uulgi āni & sol & saturn⁹ significāt reges & diuites: qua/lēcūq; igit' plam ueneris fortūatū dic bonū in sub/stantia eius. Luna uero ē clauis horū q̄ si fuerit apta aptabūt' & si ipedita fuerint impedient'. Et ubi su pra i.c. de impedimēto significatorū regionū. dicit albu. qꝺ opus plarū i climatibus erit scd̄m loca eorū Cū enī fuerit pla sub radiis debilitantur ciues, ei⁹ cli matis & destruent' eē eorū & confitebunt' deiectio nē suā atq; subiectionē: & eo grauius si fuerit dn̄us reuolutionis in angulo aut aspexerit eū malus: & si fuerit sub radiis & aspexerit eū malus: & post hoc si fuerit i fine signi i quo ē aspexeritq; eū malus añ & retro. hoc est ut sit malus uel radii ei⁹ aut cuius & alter malus uel radii eius post eū. inueniēt ciues eiusdē cli matis ex malo scd̄m quantitatē malorū. Et si fuerit coniunctio. i. si fuerit cū eo i uno signo auferet uni uersitatē eorū. Et si fuerit oppō auffert partē eorum Et si fuerit ex quarto aspectu auferet quartā ptē eo/rū. Et si p̄cesserit saturn⁹ captiuabunt' & nō interfi cient' ex eis nisi pauci: & si fuerit loco saturni mars iterficient' uniuersi cū fuerit dn̄s ascn̄tis aut luna in sexto uel octauo impedit⁹ significat infirmitatem & mortē: qa ascēdēs & dn̄s eius & luna sunt' diuersi/tas uulgi mali cū aspexerint ex oppōne & fuerit ipe diti erit impedimentū ex inimicis qa hic aspect⁹ est inimicitiæ. Et si aspexerit ex q̄rto aspectu erit ipedi mētū ex hoib⁹ qui ignorabunt' eē inimici qa hic a/spectus medi⁹ ē & nō publicat inimicitatē. Sed si a/spexerit ex trino uel sextili erit impedimētū ex par/te amicorū. Et si fuerit maioris aspect⁹ tali figura ex locis suis ad significationē rusticorū itrabit impedi mentū sup rusticos. Et si fuerit ad significatorē re/gis intrabit sup regē. Et oportet ut aspiciat' ad hoc utrū auxilient' utrū rustici regi uel rex auxilie' rusti cis: & scit' hoc p complexiones quæ fuerint inter u/traq; significationes & malos aspiciētes qa si fue/rit domus i qua fuerit malus impediēs domū signi/ficatorū regis ac significatōis rusticorū & significaue rit impedimentū ex inimicis erit inimicus ex clima te suo scd̄m quantitatē sui testimonii i eadē domo. Et si significator āni p̄fuerit erit inimicus ex eodem climate & erit rex debilis ad prohibēdū & repellen dū eū. Et si præfuerit significator regis & significa/tor rusticorū nō præfuerit non erit inimicus ex cli/mate nec ex sua dominatione. Significator aūt re/gis ē dominus anni & significator rusticorū & dn̄s & luna est significatrix uniuersitatis uulgi & nō p̄/est. omnis enim qui præest erit significator nō autē ois significator præst: hæc albu. ibidem. Et nota qꝺ oēs has regulas ules quas ponit albu. iā recitani tibi sm̄ialiter scd̄m dicta messal. in lib. de reuolutiōibus ānorū mundi: & sic multi plures quas tibi scripsi in duab⁹ distinctionib⁹ p̄cedentib⁹. Et dicit albu. ubi supra. ca. in quo loq̄t de significatiōe belli qꝺ mars cū fuerit i reuolutiōe i aliquo angulorū ascn̄tis quo cūq; fuerit excitabit bellum scd̄m quātitatē fortitu/dinis suæ: & ob hoc excitabit bellū cū fuerit i quar/to aspectu saturni & iouis. aspice malū aspiciētē si/gnificatorē regis: & si fuerit aspectus eius eo signo i quo fuerit eius testimoniū erit inimicus ex terra sua scd̄m quantitatē testimōnii: & si fuerit aspectus ex domo signifi. erit inimicus ex domesticis regis. Et si fuerit eius aspectus in signo suæ exaltatōis & ex no bilibus de his qui sunt ex suo ordine & sibi consimi les & triplicitas & terminus significat ciues ei⁹ dn̄a tionis: oppō quoq; significat inimicos. Et q̄rt⁹ aspe ctus prius significāt filios cōcubinari. secund⁹ uero quart⁹ aspectus generosos significat & his q̄ apti sūt regno. Et trinus ac sextilis aspect⁹ significat propin quos. Et coniunctio i uno signo si fuerit in eo testi/moniū significat qꝺ erit de ꝓpinquis de his q consi/miles sunt nomīe uel dignitate & sublimiores illo. Et si non fuerit eis in eo testimoniū erit eorū cōsan guinitas una. & oz te ispicere cū hoc lumiaria & eē eorū atq; eorū cōiunctiōes & separatiōes a plis signi ficatoribus. & hoc erit scd̄m quantitatē coniūctio nis uel aspect⁹: quia q̄rtus aspect⁹ ē fortis & sextilis ē debilis & cōiunctio grauis. Et i sequēti ca. ubi lo quit' albu. de his quæ p̄sūt bello dicit sic. Aspice bel lū a parte i qua fuerit mars si fuerit direct⁹ erit ex ho minib⁹ optimis q nolūt fugere. Et si fuerit retrogra dus erit bellū ex hoib⁹ īsurgentib⁹ & q sunt siles la/tronib⁹ qui nō quiescūt in uno loco. Et tunc fortius erit bellū cū fuerit mars stabilis. i. in statione sua. nā & saturnus significat grauitatē ciuib⁹ ciusdē partis in qua est scd̄m substantiā signi i quo fuerit & scd̄; terminū loci sui. Et cū pulsauerit saturn⁹ quēadmo dū dixi de marte hoc graui⁹ ē: & cū iūcti fuerit duo mali dn̄o āni i uno signo hoc eritgraue sup rusticos & cū cōiunctus fuerit eis significator regis erit gra/uitas super regē in terra signi i quo fuerint mali: & aspicitur uictorie ad sublimationem & conforta/tionem malorū in itinere suo & quæratur hoc testī monium saturni & iouis. Deinde in capi. sequenti in quo determinat albu. de causa belli dicit sic. Cuz reuolutus fuerit annus & uideris rem de qua metue ris bellum constitue ascendēs & planetas & aspi/ce a quo separatur mars qa ipse est qui misit eum & qui excitat bellū. Et si iuppiter misit eū ipe erit eius prouocator. Et si saturnus misit eum rex excitabit bellum. Cū commiserit mars dispositionem suam saturno & saturnus iunctus fuerit ei & saturn⁹ non receperit eum. Et cum uideris martem separatum

uel ad partē euasiōis scd̄m hali: & est ista quæ accipit̄ a gradu solis ad gradū occidētis & proicitur ab ab ascēte & ubi finiet̄ numer⁹ erit ibi pars uictoriæ seu euasiōis. Sil'r aspice ad partē pugnæ scd̄m albu. uel iterfectiōis scd̄m hali & ē illa q̄ accipit̄ a gradu martis ad gradu⁊ lunæ & p̄cit̄ a gradu solis & ubi finiet̄ numerus ibi est pars pugnæ uel iterfectionis. unde si ueneris martē i reuolutiōe anni cōiūctū cū aliqua harū partiū & maxie si fuerit i signo igneo sī gnifi. q̄ i illo anno erūt lites & plia. Et si fuerit pars uictoriæ siue euasiōis fortis & nō dānata signific. scd̄m albu. q̄ uictoria erit ciuiu⁹ partis tenētis ueritatē. Et scd̄m hali erit uictoria illis qui uolūt guerram. Et si hæc ps fuerit debilis signif. q̄ aliq̄n uincent & scd̄m albu. significāt uictoriā ciuiū ptis falsitatis. Et multotiens extrahunt̄ horæ i q̄b⁹ fiunt bella ex longitudine quæ est iter duas infortunas & angulū & p̄cit̄ ab ascēte oīb⁹ duob⁹ gradibus & medio iter eos mēsem. Et scit̄ hora i isto expte cursus eius qui si fuerit direct⁹ significat q̄ ēt accūtia erunt apud retrogradationē eius. Et si fuerit retrogradus signifi. q̄ accūtia erūt q̄n cōmiscetur lumini suo lumē significatoris regis & i cōmixtione luis siue cuⁱ⁊ sigificatore plebis significant̄ multæ iniuriæ & latrones: & hoc si fuerit ifortuna i angulo. Et si non fuerit i anglo & fuerit retrograda nocet terræ signi i cuius directiōe fuerit & nō erit dānū generale totī ppso nisi cōmiscea⁊ ei⁹ lumē lumini dñi ascūntis aut cū lumīe dñi medii cæli si fuerit significator regis & si nō aspexerit ascūs nō significat dānū illo āno nisi sit dūs anni aut significator regis illa ifortuna. Et si fuerit mars i aliquo angulo⁊ & p̄uenerit ibidem diuisio ad aliquē terminū suū & p̄uenerit reuolutō ad locū i quo fuerit i noua cōiunctiōe magna & p̄mutatiōe cōiūctiōis a triplicitate i triplicitatē erunt bella i p̄te quæ ē illi⁹ signi quo p̄uenerit directio aut i regiōib⁹ q̄⁊ ascūs ē illud signū & sil'r sigificabit lites & guerras. Quādo fuerit mars oppositⁱ⁹ sat'no aut i q̄dratura ei⁹ & fuerit mars & saturn⁹ recept⁹ signifi. illud paucitatē bello⁊. Et q̄n i renouatōe fuerit mars sub radiis signifi. guerras & lites isto āno. & eo fortius si fuerit i signo mobili. Et si fuerit in signo cōi nō significabit hoc: & si fuerit i signo fixo signifi. lites & guerras cū rōne & cā: & si fuerit i medio cæli & maxie i geis signifi. q̄ multi erūt ſnſpensi isto āno: cōsiderat̄ quoq; dūs ascūtis i cōi qui si fuerit in .4. signifi. multos captos illo anno. Et si fuerit dūs q̄rti i nono frangent̄ pīes carceres i isto āno & exibunt plurimi icarcerati. Et dicit albu. ubi supra q̄n coniungit̄ iuppiter cū saturno i reuolutiōe anni aut fuerit i q̄rto aspectu ab eo uel i oppōne iluld signif. exitū isurgētiū i illo āno & hora: in hoc erit cū erit iuppiter i directo dom⁹ sue aut i exaltatōe sua & i hora cessiōis suæ i aliquo angulorū aut apud fortitudinē suā: & si nō fuerit eius apparitio in isths āgulis illud igit̄ erit cū p̄uenerit mēsis illi⁹ āni ad loca in fortūarū ab ascēte aut ab oppōe eo⁊ sic & fortūa q̄ ē oī signo mensis & annus. Quod si p̄uenerit anⁱ⁊nus de coniunctione sedentē aut ex ascendente gentis ad locum infortunaꝝ aut ad oppōnem ad coniunctiones earū erit illud una hora quibus timebit̄ motus & exitus insurgentiū. Et dicit hali habēt. ubi supra q̄n accidit q̄ dūs termini in quo fuerit cō iunctio uel præuentio antecedens introitū solis i arietē damnauerit dānum termini coniunctionis uel preuentionis quæ fuerit ante introitū solis in carum uel cuiusuis alterius temporis significat q̄ cōmouebunt̄ contra regē erecti de terra aut guerrarii quando saturnus fuerit in sūmitate circuli sui epicicli & in sua auge & luna seperando se a sole applicuerit ad eū i tali statu erūt res de natura istius signi cariores. Quando aliquis planeta fuerit dūs anni & fuerit in gradu exaltationis suæ apparebūt suæ significationes manifeste & climata & ciuitates quæ erunt illius planetæ erunt potentiores. Sciasq; q̄n iuppiter fuerit dominus anni accident in principio anni dāna nobilibus & diuitibus & eo fortius i primo mense istius anni. Et quando tota triplicitas ignea fuerit infortunata in reuolutōne anni accidēt damna & occasiones magnæ dominis & regib⁹ & altis hominibus: & de contrario dic contrarium. Quando signū undecimæ dom⁹ & eius oppositu⁊ fuerit fortūatū i suis haiz sigificat q̄ nobiles & dñi multū bonū habebunt: & q̄n ambæ infortunæ fuerint cōiunctæ & euenerint tales in ascēdēte alicuius reuolutionis annorū accidet dānū i omnib⁹ hominibus. Et si tales uenerit i medio cæli morie⁊ rex i eodem climate. Et si tales euenerint in angulo occidentis erecti & guerrarii habebunt magnū posse & dānificabunt multū. Et si tales fuerint uel acciderit i quarta domo depopulabunt̄ multa loca & cadent edificia. & si fuerint in aliquo horū loco⁊. Sed in aliis iudica per considerationē tuā: sed loca i quib⁹ fuerint reges qui erunt potentes & quorū mandata obseruabunt & qui uincent eis contrariātes & quibus leuiter complebit̄ uotū sunt illi q̄ habuerint in ascendēte in initii suæ regionis signū igneū. & simiiter si habuerint ip̄m i ipso medii cæli uel q̄ in uno horū locorū duorū sit signū igneū & i aliquo sit signū aereū uel q̄ ambo sint aerea: & p̄ coniūctiōes duorū pōderosorū i signis mobilib⁹ scient̄ mutatiōes stat⁹ mūdi & ab eorū cōiūctiōib⁹ i signis fixis scient̄ infirmitates & durabilitates rerum. Et ab eorū cōiunctiōib⁹ i signis cōib⁹ sciēt reges de gentibus q̄d erit & si regnū diuidet̄ plus q̄n in uno. Quādo ambo pōderosi fuerint i aliquo cōiūctiōis eorū i medio cæli reuolutionis atq; i eius secunda domo surget qui p̄phizabit ea q̄ sunt futura & faciet mirabilia & facta miraculosa & illa facta eorū erunt de natura istius signi i quo fuerint & de natura isti⁹ termini. Et si luna fuerit iuncta cum marte in latitudine accident permutationes domīorum & multæ interfectiones & multus sanguis destruetur & perdētur res quæ fuerint de natura istius signi. Quādo ambæ fortūæ iūgēt̄ & luna p̄ latitudinē fuerit iūcta cū ioue significat iustitiam & quietē & fertilitatem

Et ſi luna taliter fuerit cū uenere ſignif.gaudia & hilaritates & ſalutē corpoꝝ.Quādo plā fuerit in initio ingrediēdi ſub radiis ſolis erit ad ſimilitudinem aduerſarii & guerarii.& qñ fuerit iunctus dimittit uirtutē ſuā.Et qñ exit de ſub radiis ſigni.iuſtitiā bonitatē & obediētiā.Quādo luna iungit̄ alicui plārum p lōgitudinē & p latitudinē nō pōt eſſe qn appeat ſignificatio illi⁹ ſigni ac iſti⁹ plārum & eoꝝ natura & eorū complexio in hoc mūdo a uirtute ſignificatorū: & ei⁹ eleuatiōe ſciēt̄ facta ſua uel a plā qui colliget luia ſua.Ois res q̄ tarde accit & multū durat & ita q̄ mutat̄ & tollit̄ & dānat̄ & multū durat in ſuo dāno & ē de natura ſaturni & de ei⁹ ſignificatiōe.Ois res quæ cito accidit & deſtruit̄ ēt cito & iteꝝ cito reuertit̄ eſt de natura martis.Et ois res quæ cito accidit & cito deſtruit̄ & durat diu deſtructa ē cōmixta de natura ſaturni & martis.Stat⁹ eoꝝ regis uel dñi qui exaltat⁹ eſt aſpiciēt̄ ab aſcēnte ſuæ regnatiōis & ſuoꝝ locorū inſpiciet̄ ab ei⁹ medio cælo. Et ſuper i⁹ eodē ca.3.dicit hali habenra.q̄ aptare debes aſcēns in ſignis gradibus & minutis & aptabis loca planetarū ī longitudine & latitudine & in aſcēſiōe & deſcēſiōe eorū ad ſeptētrionē & meridiē & uelocitatē & tarditatē ſuis motib⁹ ī ſtatiōe pria & .2.& in orientalitate & occidētalitate ſua & i attazir.Et certifices oēs hos ſtatus & cuſtodias & apta.4.āgulos & .12.domos in ſuis locis & certifica eos hora q̄ intrat ſol primū minutū arietis.Et ſi aſcēns illius fuerit ſignū mobile apta figuras horū.4.tpum āni quia radices ſunt in quibus tpa tranſmutant̄ & res mundi p̄mutant̄ de uno ſtatu in aliū & de una natura ī aliā. Et ſi aſcēns p̄dictū fuerit fixū apta figurā ītroitus ſolis in primū minutū arietis & nō plus qa hoc ſufficit.Et ſi illud aſcendēs fuerit ſignū cōe apta figurā duorū tpum quæ ſūt uer & autūnus.& .ſ.principiū arietis & libræ.Et ſil'r apta coniūctiōes & oppōnes quæ fuerint ante hos introitus:& dirigas eorū aſcēntia & loca planetarū ſi q̄ ſint i angulis. & aſpice a pte cuius climatis ſtant infortunæ ut ſi in oriente uel occidēte uel ſeptētrione uel meridie. Et ſil'r aſpice quō ſtāt fortunæ a partibus iſtis & cuſtodias oēs hos ſtatus quos p̄dixim⁹ qa ſūt radices iſtituendo ſtatus āni & radices reuolutionū ānorū mundi Et dicit auc.duo pōderoſi.ſ. ſaturn⁹ & iuppiter faciunt diuerſitates & mutatiōes in mūdo p̄ eorū mutatiōes de una triplicitate in aliā & de una natura ī aliā & de una haiz in aliā:potēs & affixa multū erit ſignificatio planetæ qñ fuerit dñs termini cōiunctionis uel p̄uentiōis aſcēntis & maxie ſi luna dederit uirtutē ſuā ei exēnte ipſa dña āni.Significationes aſcēntiū ānoꝝ mūdi ſunt ſignificationes generales. Et ſignificatōes aſcēntiū aliorū tpm ſūt ſigificatiōes ſpēales:hec hali habenra.ibidē. Et dici albu.ubi ſupra ī illa dīf.pria.q̄ oportet ut cōſider'ēt aſcēdētia īceptionū q̄rū rememorationē p̄miſſim⁹ q̄ ſi fuerint ſigna mobilia reuoluant̄.q̄rtæ āni & iudicent̄ ſcd̄m quartā āni aſcēntia eaꝝ ſcd̄m q̄ præmiſimus quoniam nō eſt aſcēntibus reuolutionū earū uirtus cum fuerit ſignum anni mobile quia illud ſignifi/cat multitudinē alteratiōis ī iſto āno ſcd̄m ſeſſionē q̄rtaꝝ.Quod ſi fuerint duoꝝ corpm reuoluāt̄ me/dietates eorū & nō q̄rtæ eoꝝ qm̄ aſcēntia duoꝝ corporū ſignificāt aſcēntia duo tpa anni.Et ſi fuerint fixa opaberis ſcd̄m aſcēntia anni: qm̄ fortiora ſūt cæteris partib⁹ eoꝝ & p̄cipue ſi ſignificauerint dñi aſcendētiū eorū ex ſil'ib⁹ aſcēntib⁹ eorū ex ſignis. Porro & q̄liter ſciat̄ hora appitionis ſignificationū ex partib⁹ anni & fortitudo horū ſignificatōnū eis ex ipſis extrahit̄ a dñis aſcēdentiū qm̄ ſi fuerit ī ſignis mobilibus ſignificat q̄ accēntia eoꝝ fortitudo erūt i q̄rta prima anni:& ſi fuerint duorū corporū cadēt i medietate āni:& ſi fuerit fixa cadēt i fine ei⁹. Opportet ēt ut cōſideret̄ qñ infortunat̄ aliquod ſignoruꝫ in directo infortunarū ei⁹ ex p̄iectione radioꝝ eorū ad ea quæ ex q̄rto uel ex oppoſito aſpectu i q̄buſcūq; horizōtib⁹ ſint:q̄ ſi fuerint i pte orientis ſign.q̄ pp̄lm qd̄ conſequet̄ ex iſto erit terra q̄ fuerit i parte orientis:& ſil'r erit locutō i parte occidētis: q̄ ſi fuerit in medio cæli ſignifi.q̄ peſtis & malū apprahēdent terra orientis & ptē occidētalē & p̄cipue q̄ eſt ex ea i parte ſeptentrionis.Et ſi fuerit i angulo terræ ſignificat q̄ cōſequent̄ de peſte terræ q̄ fuerit i parmeridici:hæc albu. Et debes obſeruare has regulas iā recitatas ſcd̄m ſniam albu.& hali habenr.i omnibus diſtinctionib⁹ p̄cedentib⁹ hui⁹ tractatus ſecūdi.

Et dicit hali habēragel ubi ſupra cap.4. q̄ ſi fuerit mars īfortunator i reuolutione anni mūdi aſpicies ſigificatores de malo loco uel malo aſpectu.iudica mortalitates & infirmitates eodē anno & lites & ſimilia quæ fuerint de natura martis.Et ſi aſpect⁹ fuerit ſaturni uice martis iudica detractiones & multa mala.Ois plā qui fuerit de q̄dratura ſolis ſignifi.& adducit ſuā naturā & p̄prietatē q̄ ſi fuerit fortuna ſigificat regno fortunā & bonū & uictoriā & gaudia & quietes & alia ſcd̄m ſil'em naturæ plārum.Et ſi fuerit infortūat⁹ ſigni.grauitates & timores & mala quæ aſſil'ant̄ naturis plārum. Quando renouatio anni fuerit diurna & mars fuerit i q̄dratura ſolis uel i ei⁹ oppoſito & fuerit i ſigno mobili iſurget exercitus de regno ſuo qui auferet eū de ſuo regno & poſſeſſe ſuo: Et ſemper reſpicies martem in reuolutione anni ſi fuerit in ſigno igneo dānū ueniet regi & regno a parte orientis.Et ſi fuerit in ſigno aereo ueniet dānū a parte occidentis. Et ſi fuerit in ſigno terreo ueniet dānū a pte meridiei.Et ſi in ſigno aq̄tico ueniet dānū a pte ſeptētriōis. Sciaſq; qñ acciderit ut aſcēns reuolutiōis ſit aries & fuerit ſol in eo & iuppiter & ſaturn⁹ in exaltationib⁹ ſuis ſignifi.q̄ reges diſcordabunt inuicē & nitet̄ unus alteri dñari. Et ſi cū hoc fuerit mars ī exaltatione ſua ſignif.interfectiones & lites & p̄lia ac ſanguinis effuſionē in terra & in oīb⁹ climatib⁹ dānū erit cōe in hoīb⁹ & pueris & beſtiis & ī auib⁹ & durabit hoc donec applicet quartæ ī quo fuerit iuppiter. Et ſi luna ſil'r fuerit i exaltatione ſua augmētabunt̄ rixæ & iterfectiōes i toto anno. Et ſi exēntibus his planetis hoc modo

accidit ut sint in angulis erunt rixæ & discordiæ inter reges. & si acciderit in succedentib⁹ erunt discordiæ inter altos homines & dños & si acciderit i cadentib⁹ erunt discordiæ i populis. Et si Iuppiter nó fuerit in exaltatione sua tamen saturnus & sol fuerint in exaltationib⁹ suis discordabunt reges unus a parte orientis & alter a parte occidentis & erunt inter eos rixæ & prælia. Et quando acciderit q̄ uenus sit domina anni aspice si est in malo loco uel in bono & aspice similiter solē & eius locū quia si sol fuerit i malo loco & fuerit dñs áni in bono loco significat q̄ populus & gens habebunt bonū & fortunā. Et si sol & dñs áni fuerint ābo dānati & i malis locis dānū & malū erit generale regi & pplo. Et si ābo fuerint in bonis locis bonū erit & prosperitas generale regi & populo. Et q̄n saturnus fuerit in ascendente áni accidēt regi proprie. Et si fuerit i scḋa erit dānū i ei⁹ substātia: & iudicabis p alias domos scḋm naturas eaꝝ: q̄n in .8. significat mortem suoꝝ militū. Et in .10. erit dānū in illis qui tenēt de eo. Et q̄n mars fuerit in scḋa domo a sole significat interfectiones & fortes & paucā legalitatē inter homines & hoc erit in locis & i climatib⁹ quæ fuerint de partitione martis & in quibus habet mars dñiū Et si Iuppiter fuerit in cauda i malo loco significat mortē aliquoꝝ hominū & interfectiones: & illud significat si fuerit cōbustus quia tūc significat destructionē iudicū atq; p̄latoꝝ & religiosoꝝ & domorū religionū. Et aspicias q̄n fortunæ fuerint i bonis locis quia tunc significant bonū scḋm naturas & p̄prietates istoꝝ locoꝝ i quib⁹ fuerit scḋm status & uirtutes q̄s ibidē habuerit. Et si uolueris p̄nostica re i quo accidet res illa aspice lunā & martē qui si fuerit in signis mobilib⁹ significant dies. Et si in coib⁹ res illa durabit per medietatē áni. Et si i fixis durabit illa res a pricipio áni usq; ad finē: & aspicias locū dñi ascēdētis & quot gradus sui signi trāsiuit & des unicuiq; gradui unū mensē uel unū diē uel unā horā. Et pla potens i figura est iste qui fuerit i angulo uel in succedēti cū maiori potētia áni & dñi ascēdētis. Et si dñs ascñtis fuerit in bono statu significat salutionē regis & euasionem ab oi malo. Et si fuerit in scḋa domo talis habebit utilitatē suæ substantiæ: & sic de ceteris domib⁹ scḋm p̄prietates earū. Et si acciderit q̄ sol & dñs domus ei⁹ sint in domib⁹ itinerū significat itinera generalia regis & suorū militū & diuitū & popli sui. Et si tūc fuerit mars in anglo & aspexerit solē & lunā de bono aspectu & forti. significat q̄ cā istoꝝ itinerū erit propellendo suos inimicos. Quādo dñs decimæ dom⁹ fuerit fortunatus & i malo statu cadens & i aspectu infortunaꝝ eueniet dānū officialib⁹ regib⁹. Et si dñs decimæ domus fuerit fortunatus significat prosperitatē eoꝝ. Et q̄n dominus scḋæ domus fuerit i domo cadenti & mars aspexerit eū significat q̄ rex expendet multū in causis litiū & guerris. Et q̄n dominus .12. domus & dñs sextæ fuerint ābo cadentes ab anglis sigificat q̄ rex appodiabit se de inimicis suis & de illis qui nō obediunt sibi. Si uolueris scire cām itineris aspice i qua p̄te est dominus domus quartæ & qui planetæ aspiciant eū & misceas inter eos. Et aspice partē fortunæ qa ipsa est significator substantiæ regis quæ si fuerit infortunata rex dissipabit substantiā & iudica scḋm infortuniū p̄tis celati quæ significat mores regis. Et si infortūator fuerit mars interficiet hoies sine iure & interficiet religiosos & iudices & maxime si fuerit i signis hūanis. Et si i itroitu áni uel alicuius temporis fuerit mercuri⁹ orientalis significat regi & suis scriptoribus magnū bonū. Et si fuerit infortunatus significat eis malū & dānū magnū. Et si infortuniū & dānū fuerit p martē significat q̄ rex accipiet dignitates ab officialib⁹ & scriptoribus suis & irascet cōtra eos & cancellarius cō mittet fraudē in suis reb⁹. Quādo cū significatore regis fuerit in suo signo alter pla habēs ibidē aliquā dignitatē iudica q̄ significatō q̄s habuerit rex de bono uel malo p illū erit coīs in eo & sua societate. Et si Iuppiter fuerit iste & fuerit potens i isto loco erit illud in maiorib⁹ eoꝝ: & scḋm hoc iudica in dñis & in populo. Et aspicias ad partē litis & ad partē audacie & ad partē uictoriæ. Et si partes ille cū sole fuerint uel i aliqua dignitatū solis .s. in aliquo loco i quo habeat dñiū significat q̄ rex uincet aduersarios suos & appodiabit se de eis. Et si hæc p̄tes fuerit cū dño áni uel in dignitatib⁹ suis significat q̄ populus habebit bonū ex parte regis & lucrabitur per eū Quādo in reuolutione áni mars fuerit i bono statu significat q̄ uassalli regis erunt obedientes regi & legales. Et si cū hoc dñs áni fuerit ipse uidelz mars crescet & multiplicābitur bonū & obedia & legalitas uassaloꝝ ascēdet uersus regē: & q̄n mars fuerit infortunatus et damnatus significat q̄ hoies inobedientes contra regē insurgent: & q̄n in reuolutione áni iueneris martē in aliquo quatuor anguloꝝ iudica bis lites. Et cā litis erit scḋm naturā signi in quo fuerit mars & semper in reuolutione anni respicias ad martē q̄ si fuerit in bono statu melioratū erit negotiū uassaloꝝ regis & militiaꝝ suaꝝ. Et q̄n fuerit infortunatus significat q̄ uiles insurgēt contra dominum & altos hoies. Et quando fuerit hoc modo & fuerit cadens a ioue significat q̄ lites mouebunt & inimici regis litigabunt eū. Et scias status & causas litium a natura signi in quo fuerit mars. Et si fuerit mars sub radiis durabunt lites & guerre & guerrabūt homines p̄ mores & fraudes & facta cohoperta & celata & durabit hoc donec fiat orientalis & tūc abscidet res: & similiter quando mercurius fuerit sub radiis i reb⁹ regis signifi. tarditatē & scriptorū & causidicoꝝ suoꝝ & ipotētias in oibns causis suis & durabit super hoc donec fiat oriētalis. Quādo Iuppiter fuerit i tertia fortunata uel scḋa significat stat⁹ nobiliū hominū & regū & iudicū: & si fuerit retrogradus uel sub radiis significat q̄ uiles homines insurgent cōtra regē & uincēt eū: & q̄n mars fuerit i signo mobili fortes lites significat: & q̄n i signo coī erit lis uno tp̄e & alio tp̄e remouetur & q̄n

fuerit i signo fixo remouetur. Et qñ fuerit i signo fi
xo significat fortes lites iter reges & erectos. Et aspi
cias ad locũ regis & ad locũ auxiliatoris eius & ad
locũ inimicorꝝ eius & inobedientiũ sibi. Et si inue
neris mercuriũ aspiciẽtẽ hæc loca ipso existẽte appo
diato iudica qp lites deficient p mores & fraudes. A
spice domũ sextã a sole & si mars fuerit in ea iterfe/
ctiones magnas significat & uincet rex & fortiꝰ erit
res i parte signi i quo fuerit mars. Et si mars fuerit i.
6. a luna significat iterfectiones & infirmitates in ho
minibꝰ. Et quãdo ãbo luminaria fuerint ifortuna/
ta accident iterfectiones i militibꝰ regis & i suis au/
xiliantibꝰ. Quando saturnus fuerit ifortunatus dã
nũ erit in rebꝰ participibꝰ nostris eaꝝ & ois pla q
nó aspexerit mediũ cæli inimicus est regis: loca in
quibꝰ fortunæ fuerint & loca quæ ipse aspexerit si/
gnificant bonũ in naturis suis. Et loca in quibꝰ fue/
rint ifortunæ & quæ aspiciant dãnũ i naturis suis si
gnificant: & si ascendens & eius dñs fuerit dãnati si
gnificat qp dãnũ erit i rege & i altis hoibus. Et si dã/
nũ fuerit in medio cæli uel in eius dño erit dãnũ in
redditibꝰ regis & in illis qui tenent istos. Et si fuerit
dãnũ in quarta & eius dño erit dãnũ in hoibus re/
gis p carceres & similia. Quãdo dñs decimæ domꝰ
fuerit dãnatus significat qp dãnũ accidet regi p uici/
nitatẽ suæ domus. Quãdo luna iũcta fuerit cũ mer
curio augebit' potentia scribanorꝝ & quãdo iũcta
fuerit cũ ioue iterfectiones & lites significat. Et qñ
iũcta fuerit cũ marte multas cõbustiones & lites &
rixas multas significat. Et quãdo mercurius iũctus
fuerit cũ luna significat posse scribanorꝝ. Et quãdo
mars iũctus fuerit saturno significat mortẽ senũ &
lites & plia & qñ iũctus fuerit cũ ioue significat iter
fectiones & lites. Quãdo Iuppiter iũctus fuerit cũ
saturno phibet' oẽ malũ. Quãdo saturnus fuerit iũ
ctꝰ cũ capite depressionẽ significat altorꝝ hominũ.
Et si fuerit iũctus cũ cauda significat effusionẽ san/
guinis & siccitatẽ & paupertatẽ & multa dãna: &
quãdo sol fuerit iũctus cũ capite significat mortẽ al
torꝝ hominũ & apparebũt reges noui qui p uiolen
tiã regnare uolunt. Quando luna iũcta fuerit cũ ca
pite intromttent se hoies de armis & de litibꝰ. Quã
do Iuppiter iũctꝰ fuerit cũ saturno significat homi
nibus tristitiã. Et si fuerit i sagictario significat mor
tem regis. Et si iũctus fuerit cũ marte significat dam
nũ in altis hoibus. Et si fuerit iũctus cũ mercurio si
gnificat declinationẽ scribanorꝝ & mercatorꝝ & si
fuerit iũctus cũ luna bonũ hominũ pdetur & habe
bit populus dolores & tristicias. Et qñ in reuolutio
ne ãni fuerit aliqua ifortuna i anglo significat guer/
ras & iterfectiones. Et si fuerit directa erit res qñ re
trogradabitur. Et si fuerit reteograda erit res qñ mi
scebit' lumine eius cũ radiis significatoris regis. Et si
ifortuna aspexerit ascendens de aliquo loco & non
de angulo nõ erit dãnũ in hoibus generale nisi lum
eius foret cõmixtũ cũ lumine dñi medii cæli. Et di
cit albu. aspicias in reuolutione ãni ad quadraturã
solis & si ibi fuerit fortuna significat potentiã regis
Et si ibi fuerit ifortunia signifi. cõtrariũ & hoc erit
scd'm uirtutẽ fortunæ uel ifortune. Et cũ mars fue/
rit in reuolutone ãni in quadratura uel i oppositióe
solis & reuolutio fuerit diurna significat guerras &
inobedientias regũ & aliquis rex pdet suũ regnũ &
hoc erit de diuisione signi in quo fuerit mars. Et
si iuuenus fuerit cũ saturno significat qp dãnũ erit i di
uitibus & nobilibus hoibus. Et si caput iunctũ fue
rit cum saturno penas & in uolutiones significat.
Quando sol & dominus anni ambo fuerint in lo
cis malis significat qp ánus erit malus regi & popu/
lo. Et si mars fuerit in octaua significat qp hoibus ac
cident magne iterfectiones & maxime i regibꝰ & i
suis auxiliantibꝰ. Et si fuerit i signo masculino erit
mors in masculis. Et si dñs ascendentis fuerit saluus
ab infortunis & in bono potens significat regi po/
tentiã & gaudiũ & similẽ in suis rebꝰ. Et si Iuppi/
ter in reuolutione ãni fuerit oriental' uel' aspexerit so
lem significat qp uincet rex & euadet i bonũ. Et quã
do mars fuerit dñs ãni & retrogradabit' in loco dã
nato i isto ãno uel i signo extrãco nec ibi fuerit for/
tuna iũcta cũ eo uel q̃ eũ aspiciat sigi. qp inimici mo
uebunt' cõtra regẽ & mouebuntur ei lites & guerræ
Quãdo in reuolutione ãni fuerit uenus & mercuri
us ãbo ifortunati significat qp populo dãnũ eueniet
ex parte regis & sil'r accident dãna regi ex parte po
puli. & eo fortiꝰ si luna similiter fuerit fortũata qa
tunc significat effusionẽ sãguinis & tristitias & dã/
nũ erit regi generale & populo & multiplicabunt'
lites & guerræ & maxime erit hoc i ptitione signi i
quo fuerit hæc haly abenragel in illo ca. 4. Et ubi
supra in ca. 5. recitat haly quædã dicta hermetis di/
cens si in reuolutione ãni luna & Iuppiter fuerit cõ
iuncti soli in ariete significant iustitiã & legalitatẽ i
ter hoies & qñ uenus & mars iũcti fuerint in tauro
erunt mendacia & pditiones multæ & destructio/
nes regũ & nobiliũ & de mõtanis surgẽt uiles quæ
faciẽt guerras regi. Et qñ saturnus Iuppiter & mars
iũcti fuerint in tauro exibũt reges de regnis eorꝝ ad
alia regna & erit multa mortalitas. Et qñ sol uenus
& mercurius iũcti fuerint in geis erit dãnũ in scriba
nis & de his qui se intromittũt de cõputationibꝰ &
militia applicabũt ad regẽ & accidet dãnũ in hũe/
ribus p latrões. Et quãdo saturnus Iuppiter. Mars
sol luna uenus iungunt' in cancro boni defectũ in
omni re & accidet timor in hoibus & rex faciet de
lecta hominibꝰ & unus alteri. Et quando saturnus
Iuppiter mars & luna iungunt' in leone litigabunt
& interficient se reges iuicẽ & accident hoibus mã/
gis timores & dãna. Et si sol eclipset' i uirgine p cau
dã & mars fuerit ibi iũctus soli erunt inter nobiles
& uiles homines iterfectiones & lites magne. Quã
do mars & Iuppiter fuerint iũcti in libra significat
malũ statũ nobiliũ. Quãdo saturnus mars & uenꝰ
iungunt' in scorpione reges exibũt de terris suis ad
alios & discordabunt ad iuicẽ & pteribũt treugas
inter eos. Et si scorpione fuerit ascendens ãni & sa/
turnus ibi fuerit & mars iũctus cum eo longe ab eo

tamen in partitione ascendentis & uenus fuerit cō/
busta & Iuppiter retrogradus iudica omne malum
guerras & lites & depopulationes uillaꝝ iterfectio
nes & mortalitates & similia quia scorpio.est ifor/
tuna ē signoꝝ sicut est eius dns ifortuna planetaꝝ
Quando sol mars & mercuriꝰ iunguntᵉ in capricor
no erunt multi ignes & cōbustiones & multi latro
nes.Et qñ sol mars & saturnus iungūtur i piscibꝰ si
gificat ꝙ rex iterficietᵉ:hæc hali aben.ubi supra. Et
posteriusi isto .8.libro ca.24.dicit p̄dictus haly qñ
in reuolutione āni mūdi luna iungitᵉ cū uenere aut
cū ioue & uenus habuerit radios & occidit ante lu
nā accidit hoibus bonū & habundātia et meliora /
mentū: et si luna occiderit ante uenerē et ipa tūc nō
habuerit radios mortē regis in terra orientis signi /
ficat interficiendo eū uel dādo sibi penas.Et quādo
hæc cōiunctio quā p̄diximus fuerit cū ioue erit iter/
fectio & significatio i terra occidentis.Quando iū
gitur mars cū ioue in uno signo erit rex in periculo
donec transierit.75.diebus cū suis noctibꝰ.Quādo
uenus iungitur cū saturno accident metus & roba/
riæ i terra orientis.Quando mars fuerit i capite mā
sionis quæ nominatᵉ algazaf uel i eius medio signi/
ficat ꝙ reges iterficient se i ptē terræ ubi fuerit mars
hæc haly in illo ca.24.Deinde in ca.25.dicit p̄dictꝰ
haly quando Iuppiter aspexerit saturnū ex quadra
tura apparebunt rebelles qui aduersantur regi & p̄
quirunt regnū eius & significant mutationes & res
mltas in negociis regni & similiter i lege .Et si hæc
quadratura fuerit ex suo.10.significat ꝙ accidēt ml'
tæ rixæ & lites iter homines & p̄cise iter altos hoies
Et quādo mars iūctus fuerit cū saturno faciet unus
homo alteri fraudes & deceptiones & accident in
hominibus pcussiones & uulnera & ml'ti defectus.
Et maxime si fuerit hoc i signo humano & accidet
impedimentū p̄ hominē qui erit de terra quæ est de
partitione illiꝰ signi i quo iūgunᵗ.Et si iste aspectus
fuerit de.3.uel de.6.significat dānū in causis homi/
num & discordias inter homines ratione legis.Et si
aspectus fuerit de.4.eius & de quadratura eiꝰ erunt
multa furta & multi robatores. Et si hæc quadra/
tura fuerit a suo .10. accident populo anxietates &
mala ex parte regū & ipsi nō erunt eis obedientes.
Et si applicatio fuerit de oppositione significat ꝙ
homines se iuicē discordabunt & habebūt se odio.
Quādo sol applicuerit saturno de.4.& fuerit a sua
10.domo accident rebꝰ auxietates & labores & mo
tus magni ex parte sui populi & mltos de populo i
carcerabunᵗ.Et si aspectus fuerit de oppositione re
ges cōtrariabunᵗ religiosis hominibus de populo.
Quando uenus iungitᵉ cū saturno significat dānū
in toto esse āni & accidēt hoibus metus & tristitiæ
& discordiæ & rixæ accident indigentiæ & anxie/
tates populo.Quando luna iūgitur saturno signi'/
ficat multas tristitias & dāna hominibꝰ ratione car
cerū & de populationis ciuitatū.Et si fuerit appli /
catio de.3.uel de.6.significat & carceres depopula
tiones & tristitias multas & lites.Et si fuerit appli/
catio de sua.10.domo accident populis & regibus
discordiæ & lites & capientᵉ multi de populo pro
pter discordiā regū cū ipsis.Et cū mars iūgetᵉ cū io/
ue significat mltas lites & pcussiones & uulnera &
multos cruce signatos.Et si applicuerit ei de.3.ul' de
6.significat etiā multos cruce signatos & lites ratio
ne legis.Et si fuerit de quadratura significat ꝙ erūt
rebelli multi & multæ iterfectōes & delecta & mul
tos latrones significat.Et si aspectus fuerit de oppō
ne erunt in hoibus multæ lites & rex faciet mlta ma
la populo . Et qñ sol aspexerit iouē de quadratura
& fuerit hoc ab eius.10.domo mānifesta iustitia : &
si fuerit aspectus de oppositione erūt multæ lites &
iniustitiæ:qñ mercurius aspexerit iouē de quadratu
ra & de eius quarta domo accident causæ & rixæ i
ter sapientes legis.Quādo sol iūctus fuerit cū mar /
te significat lites & iterfectiones multas i terra oriē
tis.Et si fuerit aspectus trino uel de.6.repertos dili/
gent legē & iudicabūt p̄ eā.Et si aspectus fuerit de q̄
dratura & a sua quarta significat lites inter reges &
si fuerit hæc a sua.10.facient iniustitiā & delectā &
extorsiones & erūt mltæ cōbustiones. Et si aspectꝰ
fuerit de oppositō significat iterfectiōes & lites ml'
tas.Quādo mercurius iūgitur cū marte accident sa
pientibus molestiæ & tristitiæ.Et si fuerit aspectus
de.4.& ab eius.10. intromittent se reges de armis.
Et si fuerit aspectus de oppositō accident hoibus li
tes & deceptiōes & iterfectiones furta & robariæ.
Quādo iūcta fuerit luna cū marte significat effusio
nē sanguinis & mēdacia:& si fuerit aspectꝰ de.4.si
gnificat delectū regis & p̄dabitur & extorquebit i
iuste.Et si fuerit aspectus de oppositō erunt lites &
iterfectiones & falsitates multæ. Et dicit haly in fi
ne illius.25.capituli ꝙ omnes hæ coniunctiones &
applicationes quas diximus de planetis quādo ac/
cidunt i reuolutione āni apparebunt & erūt appo/
diatæ significationes eaꝝ.Et si acciderint in tempo
ribus quartaꝝ apparebunt tñ non habebunt tā ma
gnū posse sicut in reuolutione āni.Sed quādo acci
dunt in aliis tpibus ab istis significationes suæ erūt
debiles hæc haly. Et ubi supra ca.5.circa mediū di
cit haly abenra.ꝙ albu.dicit ꝙ sp debes aspicere ad
statū seneschalci regis.azone aspiciendo si ipe est in
angulo & i bono statu uel malo & ex hoc scies sta/
tū senechalci.Et si in reuolutione āni Iuppiter fue/
rit cōbustus uel retrogradus mūdo ad oppositionē
uel ifortunatus a saturno significat ꝙ isto anno rex
castigabit suū seneschalcū uel forte interficiet eū uel
auferet siū officiū ab eo.Et si fuerit Iuppiter oriēta
lis & i sua triplicitate potēs erit seneschalcus in bo
no statu & mars erit significator illiꝰ qui mittit ma
litiā regis.Vnde si in reuolutione āni fuerit mars ex
opposito saturni significat ꝙ rex nascetᵉ ei isto āno
& uilipendēt eū & accidēt militibꝰ grauitates:& si
mars fuerit i quarta saturni uel in.4.iouis uel in.4.i
boꝝ habebūt milites illo anno lites cū suis inimicis
& p̄dentᵉ aliq illoꝝ & mutabūt se de uno loco ad
locū & eoꝝ aliqui ibūt ad iuuandū inimicis regis.

Et cū hoc ꝙ dixim⁹ mars fuerit dñs decimæ dom⁹ rex ibit de terra ſua. Et ſi mars fuerit retrogradus ſignificat ꝙ iſto áno milites erūt deuicti & fugiūt. Et ſi cū hoc fuerit mars ī ſigno humano & fuerit ifortunatus erūt iterfectiones ī militib⁹. Et cū hoc ſignū decimæ domus fuerit limpidū ab ifortuniis & dā/nis hoc ꝙ dixi habebit remediū. Et ſi fuerit ifortunatū dánū augebit. Et ubi ſupra ca.6. dicit p̄dict⁹ haly apta dominū cōiunctionis uel p̄uentiōis quæ fuerit ante introitū ſolis ī principiū arietis & ei⁹ angulos & loca plarū & aſpice lunā qñ ſeparat ab illa cōiunctione uel p̄uentiōe cui plarū applicet & utrū ille pla fuerit fortuna uel ifortuna fortis uel debilis & ſcdm hoc iudica eſſe populi. Et ſi luna fuerit debilis uſ peregrina & applicuerit ifortunis ſignificat poplo malū. Et ſi applicuerit luna ad martē & fuerit mars ī ſigno humano erūt mltæ iterfectiones & ſanguinis effuſiones & eo forti⁹ ſi ánus applicuerit ad locū in quo fuerit mars ī cōiunctione magna uel ad locū in quo fuerit in cōiunctione quorūcūq; planetarū augmento reuolutionū eādē uſ ad locū ī quo fuerit ipſe mars ī initio illi⁹ legis qñ iſti ſunt áni qui lites iterfectiones effuſiones ſanguinis ſignificāt & erunt lites & guerre ī partitione iſtius terræ quæ fuerit de ſimilitudine ſigni ī quo fuerit mars ī radicib⁹ p̄dictis & qeſcet lis iſto áno quo mars cōburit aut intrat cōbuſtionē uel qñ intrat caſū ſuū uel qñ Iuppiter cōburitur & aſpicias locū martis ī áni reuolutione & ī radicibus p̄dictis. Et ſi fuerit oriētalis uel occidentalis ſeptētrionalis uel meridionalis & iudica ꝙ illi qui fuerint ī parte ī qua fuerit mars uicet Et qñ ſaturnus fuerit appodiatus ī reuolutione áni & fuerit almutaz locorū appodiator ī fine ſigificat in hoibus populatiões & quietes: & qñ fuerit debilis & ifortunatus ſignificat deſtructiones & depopulatiões. Et qñ mars fuerit in reuolutione áni fuerit appodiatus & habuerit partē ī áno ſignificat ꝙ gentes illi⁹ climatis uincent & ſe appodiabūt de inimicis ſuis. Et ſiſr fuerit mars retrogradus uel debilis cōbuſtiones ſignificat lites & ſanguinis effuſiones. Et qñ ſol fuerit appodiatus ī reuolutione áni & ſaluus ornant reges & nobiles & ples hoies puenient ad dominū & quæ ad hoc apti fuerint exaltabunt. Et cōuenit in hoc ut potentiā ſol regit ī uice aſcñtis & fac.12. domos ab eo ſicut fuerint ab aſcñte conſideres ſignificationes iſtarū domorū & locorū & aſpectus fortunarū & ifortunarū ī eis & iudica de q̄cūq; domo ſicut cōuenit & ſicut inueneris. Et iudicabis regib⁹ a ſole ſcdm ꝙ iudicas pplo a dño āni. Et ſi ſol fuerit debilis & ī malo loco minuet ualor regū & decreſcet ſtatus eorū & faciēt maleficias populo & accident dāna & grauitates multæ ex parte regū & dominorū ſuorū. Et qñ ſaturnus fuerit dñs āni & fuerit retrogradus ī libra ſignificat lites inter reges qui ſunt a parte occidentis & ſeptētrionis. Et ſi fuerit in ſcorpione retrogradus ſignificat guerras lites mortalitates & epidimias ac dāna ī hoibus & maxime in gentib⁹ inſularū. Et aſpice plam ī cui⁹ termino ſaturnus eſt & ī quo loco idē pla dñs termini & in quib⁹ plētis p̄icit radios ſuos. Et iudica ꝙ accipiendi erunt ī partib⁹ terræ uel ciuitatib⁹ quæ fuerint de p̄titione iſtorū plarū. & hoc erit peius ſi aſpectus erūt illi inimicitiæ. Et ſi Iuppiter fuerit elevat⁹ ſup ſaturnuz in zodiaco ſignificat ꝙ iſurget hō ſup regē qui p̄cipiet teneri in hoibus ratione & iuſtici/am: & ſi plæ aſpexerint ioue habebit iſte qui aſſurget multos auxiliatores & ſe appodiabit ſup regē. Et ſi planetæ aſpexerint ſaturnū & nō ioue uincet eū rex: & qñ Iuppiter fuerit dñs áni & mars fuerit eleuatus ſup eū ī zodiaco ſignificat ꝙ ſup eū iſurget erectus de regno malo & guerrarius malefactor & homicida & effuſionē ſanguinis. Sed rex erit iuſt⁹ bonus & rectus. Et ſcies quis eorū uincet ab aſpectibus planetarū aſpiciendo quē eorū magis aſpiciunt & adiuuāt plæ & iudicabis ſcdm hāc uiā in cognoſcēdo uictorē. Et ſcias ꝙ ſaturnus naturaſr eſt ſignificator regū quia eſt altior omniū plarū & quia oēs plæ ſibi applicant & ipſe nulli eorū & Iuppiter naturaliter ſignificator eſt erectorū ſiue rebellum regis quia ſequit ſaturnū ī his rebus p̄dictis & illi qui cōtra regē iſurgunt ſunt potentes ut reges uel parū minus. Et qñ mars fuerit dñs áni potens & fortunat⁹ & in bono loco ſignificat ꝙ iſte ánus erit bonus militibus & erūt amati & honorati & uincent inimicos ſuos & illi qui cuſtodiūt fontariā uincent inimicos ſuos. Et ſi fuerit mars dānatus ſignificat dánum militibus & tenentib⁹ fōtarias & itromittentib⁹ ſe de armis & detegent in terra terrores labores paupertates & guerræ & forti⁹ apparebūt ſignificationes martis in climatib⁹ & terris quæ ſunt de p̄titione ipſius. Et qñ ſol fuerit dñs anni potens & liber a malis ſignificat ꝙ rex illius climatis ap̄pciabit ſe & oſtendet ſe potentiorē regibus aliorū climatū. & ſi fuerit debilis & ifortunatus debilitabit rex & uili pendent nobiles & diuites & appodiabūt ſe ſerui & uiles hoies ſup reges & nobiles. Et qñ ſol in reuolutione áni fuerit in .10. domo & mars in aſcendēte accident ī initio áni guerræ & rixe iter gentes. Et ſi mars cū hoc fuerit in ſuo caſu ſignificat ꝙ ille quo/luerit litigare cum rege erit male legis & malus uite. Et ſi cauda fuerit cū marte guerras & iterfectiones ſignificat. Et ſi dñs áni & ſol fuerint ábo ifortunati erit dánum in rege & in ſuis negociis. Et ſi aſcñs & eius dñs cū illis dānati fuerint ſignificat ꝙ dānū erit generale in rege & in populo & qñ uenus fuerit domina áni potens & fortunata erit ánus bonus apt⁹ & quietus & ſi fuerit debilis & dānata erit ánus oī bono mendicus & erūt ī eo triſticiæ & dolores ſed tñ erunt pauce iterfectiones & cadēt multa edifitia & apparebunt ſuæ ſignificationes ī terris & ciuitatibus ſuis. Et qñ mercuri⁹ fuerit dñs áni potens & ī bono loco ſaluus ab ifortunis & in aſpectu fortūarū uel iunctus cū eis erit ánus bonus & fortunatus pueris & mercatoribus & eo fortius ſi fuerit receptus a dño domus ſuæ quia tūc ſignificat ꝙ illi q̄ ſunt de partitione ipſius habebunt a rege magnum

honorē & utilitatē. Et si cadens uel cōbustus uel dā natus fuerit siue ifortunatus aut i malis locis figuræ significat diminutionē i redditibus regū & crescent mendacia & falsitates in hoibus terrores & p̄cipue i scriptoribus & mercatorib⁹ & apparebūt hæc in locis quæ sunt de partitione sua. Luna uero cū fue rit dn̄a anni potens & i bono loco & salua ab ifor tunis erunt hoies in suis uindictis & maxime si ipsa fuerit tunc recepta quia tunc hoies bonū habebunt ex parte regū. Et si ipsa fuerit dānata erit uſe dānū i mundo cū eius significatiōes i bono & i malo erūt magis apparentes & magis affixæ i ciuitatib⁹ quæ fuerint de partitione signi in quo fuerit luna fortu nata uel ifortunata hæc haly i.2.ca.6. Et ubi supra ca.10.dicit haly abenr.qn̄ fuerit saturnus in reuolu tione āni dn̄s ascendentis siue dn̄s āni & fuerit i op posito solis retrogradus aut si sol applicet ei i signo peregrino significat rixas & iterfectiones iter istos de oriente & occidente & lites i diuersis locis. Et si mars fuerit dn̄s āni aut quartæ significat q̄ gens ter raꝝ q̄ fuerit de partitiōe eius habebit bonū & inimi ci eoꝝ habebunt malū. Et qn̄ mars fuerit stationa rius & mouebit motu saturni significat destructio nē & absciſionē progeniei & nō obediēt serui suis dominis nec gens multa suis maiorib⁹. Et si etiā in ueneris iouē mixtū cū saturno uel cū marte minuet de p̄dictis malis significationibus. Et qn̄ inueneris mercuriū dominū anni uel dominū quartæ & si cū hoc iueneris martē cōmixtū cū mercurio iudica q̄ in terris signi in quo fuerit mars erunt iterfectiones & anxietates magnæ & guerræ & maiores destru ent minores hæc i isto ca.10. Et ubi supra ca.11.dic̄ p̄dictus haly quando ascn̄s āni fuerit aries & mars fuerit in eo uel in bono aspectu eū aspexerit & fue rit saluus & limpidus significat bonū & saluationē in isto āno. Et si fuerit in libra isto āno significat li tes quia tunc dn̄s ascendentis erit in opposito ascen dentis. Et si fuerit mars retrogradus significat tristi tias & āxietates in hoibus terræ cui⁹ ascendētis fue rit: & si saturnus fuerit i ascn̄te significat q̄ accidēt hoibus infirmitates & anxietates & tristitiæ ex parte regis sui in isto āno. Et si mars aspexerit ibi de.4.uel de opposito & signo igneo significat q̄ interficiet illo āno una pars gentis istius climatis. Et tempus i quo illud erit debet sciri ex gradib⁹ qui fuerint iter eos. Et qn̄ sol fuerit in ascn̄te & applicuerit ad satur nū qui fuerit dominus medii cæli significat q̄ hoies adunabunt suos reges & maiores ubi fuerit dn̄s me dii cæli in.8. & sol in secta tunc eni morietꝫ rex & p det suā substantiā & suū honorē: & scias q̄ qn̄ sol i reuolutione āni fuerit i ascn̄te uel i medio cæli signi ficat q̄ rex erit iust⁹ & quiet⁹ sine cupiditate bono rū gentis suæ: & si fuerit i angulo terræ rex habebit illo āno multos captos. & si sol fuerit in.12.habebit rex illo āno āxietates & cogitationes magnas p̄ ini micis qui insurgent cōtra eū. Et qn̄ luna in reuolu tione āni fuerit in ascendēte significat prosperitatē & saluationē populi in suis corporibus. Et si fuerit luna in quarta habebit populus tristicias & āxieta tes multas & si fuerit in octaua mortalitatē i popu lo significat & si signū octauæ cū hoc fuerit domi nus martis erit mortalitas p̄ lites & interfectiones. Et si fuerit luna in.12.populus habebit isto āno mł tos inimicos. Et qn̄ saturnus in reuolutione an ni fuerit in.5.domo multi morientur inimici hoies de populo in isto āno. In.6.multi eleuabuntꝫ mali homines & uiles. In.10.rex erit rectus & ueridicus. In.12.mortalitatē i magnis: & si fuerit ibi retrogra dus significat defectū omnis boni & augmentū oīs mali. Iuppiter cū fuerit in ascendente in reuolutio ne anni euadent homines ab omni malo corporali Et quando mars fuerit in ascendente in reuolutio ne āni significat multā effusionē sanguinis in isto ā no & si fuerit in tertia significat multas rixas inter affines & amicos. Et si fuerit in quarta significat lites & p̄lia i fine āni. In nona significat inimicos la trones & robatores i itinerib⁹. In.10.significat gau dia & prosperitates illis qui se intromittunt de ar mis & i militibus: & in.12.significat q̄ multi erunt interfecti gladio isto āno. Et quando uenus fuerit i ascendente in reuolutione āni significat multa gau dia illo āno & si fuerit retrograda significat dānū i suis significationibus. Et quando mercurius in re uolutione āni fuerit in quarta significat tristiciā scri bis & mercatoribus isto āno. Et quando mercuri us fuerit retrogradus damnabuntur eius significa tiones bone & crescet in malo hæc haly abenr. i isto ca.11. Et ubi supra in ca.13.dicit p̄dictus hali quādo fuerit mars in.7.coniunctionis receptus quiescunt lites in tota illa. Et si in aliquo āno fuerit significa tio litis extinguit illā. Quando coniunctio fuerit i secta domo significat mortē nobilium hominū. & quando fuerit in tertia significat destructionē eccle siaꝝ. Et in.4.significat mutationes & depopulatio nes castroꝝ & uillaꝝ. Et in sexta significat infirmi tates & robarias multas ab inimicis. In.7.significat q̄ homines habebunt anxietates & malos status p regū & dn̄oꝝ delecta. In octauo significat morta litates & iterfectiones: & hoc apparebit quando re uolutio applicuerit ad illū locū. In.10.significat an xietates regibus i parte terræ in qua illud signum ha buerit dominiū. In.12.significat q̄ rex odiet popu lū & faciet eis malum. Et quando mars fuerit in ali quo angloꝝ reuolutionis anni mouebuntur lites secm potentiā quā habuerit. & similiter faciet quā do fuerit i quadratura saturni & iouis & scias q̄ a scendēs & luna & eoꝝ domini sunt significatores populi. Et scias q̄ omnes lites & interfectiones ac cidentes in mundo proueniunt a significatoribus martis quia quando intrat aliquē angloꝝ & ma xime augulū terræ tunc significat q̄ lites & guerræ mouebuntur & accident multæ iterfectiones & ef fusiones sanguinis & hoc erit maius & firmius. Si fuerit in geminis & in sua triplicitate directus i suo itinere significat q̄ ille lites erunt pro iure & pro iustis petitionibus: & si fuerit ibi retrogradus erunt

lites contra ius & ꝑ petitionibus iiustis. Et quãdo fuerit mars in aliquo ꝑdictoꝝ signoꝝ & non i aliquo angulorum. sed tamen in loco a quo aspexerit ascẽdẽs significat ifirmitates fortes. Et quãdo mars fuerit dominus ãni & fuerit in ariete uel in eius triplicitate & directus reges iuicẽ discordabunt & rixabunt. Et quando fuerit in aliquo ꝑdictoꝝ signorum & non in aliquo anguloꝝ sed aspexerit ascendens faciẽt homines delecta & robarias iuicẽ & accident mala & dãna sua i terris & ciuitatibus signorum in quibus cadet lumen suũ de.4.uel oppositione. Et quãdo mars fuerit ãni dominus & fuerit in tauro & i triplicitate sua & in angulo ac directus significat rixas & iterfectiones in hoibus. Et quãdo mars fuerit in aliquo signoꝝ huius triplicitatis & non in aliquo anguloꝝ tamen aspexerit ascendens significat ꝙ dãnum erit in terra signi in quo fuerit. Quando mars fuerit dominus ãni & fuerit in tauro uel in eius triplicitate i aliquo anguloꝝ directus non dando uim suã saturno i hac triplicitate significat ꝙ erunt in climate occidentis & in arabia magnæ guerræ & multæ effusiones sanguinũ & epidimiæ & mortalitates & forte morietur rex illo ãno aut accidet ei malũ grande. Et si cũ hoc fuerit mars retrogradus erit hoc peius & magis affixũ. Et scies ꝙ natura martis quando accidet ut in reuolutione ãni aut in aliquo anguloꝝ & maxime i angulo terræ mouet guerras & lites ac interfectiones & effusiones sanguinis inter hoies & si cũ hoc fuerit in signo fixo erit fixũ & durabile & si fuerit i signo mobili significat ꝙ hoc mutabit & remouebit. Et si i signo coi cessabunt lites & multis uicibus reuertentur. Similiter si fuerit mars statiõarius significat ꝑ longationẽ rei & fixionẽ mali. Et si fuerit ifortunatus significat depssionẽ & minutionẽ & euasionẽ mali: & quando mars fuerit stationarius & habuerit participationẽ cũ saturno significat iterfectiões & destructiones & hoc erit i parte ubi fuerit mars de climate orientis uel occidentis meridiei uel septẽtrionis. Et peior & magis fraudulẽta & falsa significatio quã habet est quãdo fuerit i introitu solis in ariete cadens ab angulis retrogrado exĩte saturno reuertente lumen & posse suũ super eũ: qñ quando hæc cõstellatio acciderit significat destructionẽ uillaꝝ ꝑ iterfectiones captiuatões robbarias collectas & delectas & maxime si fuerit i reuolutione ãni in geminis ac i medio cæli quia significat ꝙ erunt multæ iterfectiones & ꝙ multi homines suspendentur. Et si fuerit in ascẽte uel in occidente significat abscisionẽ manuũ & mẽbroꝝ & mltas crudelitates i hominibus. Aspice etiã in separatione martis quia si se parauerit se a ioue significat ꝙ lites erũt ratione petendi legẽ & pro rectis & ueris petitõnibus. Et si se parauerit se ab ifortuna significat ꝙ ille lites erunt pro delectis & petitionibꝰ iniustis. Et si fuerit directi cursus homies erunt firmi & fixi in lite. Et si fuerit retrograda significat ꝙ lis nõ multũ durabit & ꝙ mouentes eã erunt miles ꝑsonæ & latrones & similes & significat ꝙ tãdẽ erunt uicti & dispgentur & fugient & erũt lites & iterfectiones magis firmæ & affixæ. Quando mars fuerit tardi motus & in signo fixo significat hoc magnũ laborẽ genti de pte ubi fuerit scdm posse signi & loci in quo fuerit in figura: quia si fuerit in ascendente significat multã effusionẽ sanguinis & ꝓcussiones & uulnera i corporibus hoium. Et si fuerit in scda significat robbariã substantiaꝝ. Et si in.3. abscisionẽ progenierum & rixas & inimicitias etiã lites inter hoies. Et si in.4.erunt fortiter obsessi & inhibebunt eis uictualia. Et si in.5.robbabunt filii & eoꝝ substãtiæ. Et si i.6. significat ꝙ furtiuæ leuabuntur & captiuabunt ex eis & fient serui. Et si fuerit in.9.fugient de uillis & locis suis & dimittent res & terras suas. Et si in.10. reges & inimici facient eis malũ & obedient & seruiet aliis regibus. Et si in natura erũt fessi de lite & discordabunt & erunt uicti pro ista ratione & si in 12.de ipsis appodiabunt se inimici sui & facient ꝙ uoluerint de ipsis hæc hali abenr. in isto ca.13. Dein de in ca.22.ubi supra dicit ꝑdictus haly pronostica re de guerris & cõbustionibus & pliis ꝑ introniza tionẽ regis. d. aspice in reuolutione ãni mũdi ꝑ itronizationẽ introniz ati primo a saturno qui est pars prima & a ioue qui ẽ ps scda & quot grad⁹ & quot minuta fuerint inter eos nota. Similiter postmodũ considera i quo signo est dominus medii cæli & reducas istos gradus ad ascensiones istius signi in quo fuerit & ꝙ side exiuerit erit illd quot durat ãni ul mẽses aut dies. Et si fuerit in domibus uel in exaltationibus suis erunt ãni: & si fuerint peregrini in succedentibus erunt menses alioquin erunt dies. Similiter quando applicuerit marti & mars fuerit cursu uacuus non applicans saturno significat ꝙ milites mouebuntur contra illũ introniz atũ & uenient super eũ erecti & ex hoc accident ei tristiciæ & ãxietates & forte capient eũ: si cũ hoc mars applicuerit saturno significat ꝙ milites mouebunt cõtra illũ ipsoꝝ nec coniungent & nullus contra eum mouebit. Et si sol applicuerit ioui & Iuppiter fuerit uacui cursus nõ applicans saturno mouebunt cõtra regẽ & ibũt sup eũ populares hoies cũ magna ratiõe & ex hoc accident ei tristiciæ & ãxietates & penæ. Vnde si Iuppiter fuerit applicans saturno iungunt eorũ naturæ & dat sibi natura obediẽtiæ ꝑ naturã applicationis & cõtra eũ mouebit aliquis de populo nec ueniet sup eũ de aliqua pte & si aliqs ueniet contra regẽ uincet rex & destruet illũ. Et si sol nõ applicuerit nec marti nec ioui applicatione aliqua & applicuerit saturno significat ꝙ iste itronizat⁹ erit ab omni tristitia saluus & uincet omnes cõtrariatores eius & erit appodiatus & timebit & eo fortius si fuerit cũ hoc saturnus i sua domo lipidus & salu⁹

Et si sol separauerit se a ioue & applicuerit marti & post separationẽ eius a marte applicuerit saturno antequ exeat illud signũ i quo est significat ꝙ aliquis hõ de natura regis uel de suo genere eleuabitur cõtra & ob hoc accident ei tristitiæ & penæ tñ uin

cet rex & appodiabit se de eo & maxime si saturn⁹ cũ hoc fuerit í alia domo sua lipidus & saluus & si sol non applicuerit ad saturnũ anteq̃ exeat illud signũ in quo fuerit habebit iste itronizatus ãxietates magnas & forte pdet regnũ suũ uel modicũ remanebit. Et si mars separauerit se a ioue & applicuerit saturno significat qp cũ magno iure cõtra regẽ surget. Et si cũ hoc Iuppiter applicuerit saturno obedient illi regi erecti & appodiabit se de eis: & si mars separat⁹ fuerit a saturno & applicuerit ioui significat qp rex ille faciet aliquã molestiã alicui alto uiro í tm̃ qp fiet ei rebellis. Et si cum hoc Iuppiter applicuerit saturno obedient ille erecti regi & appodiabit se de ipsis & maximè si cũ hoc saturnus fuerit í aliqua domoꝝ suaꝝ lipidus adápius. Tm̃ si cũ hoc Iuppiter fuerit uacui cursus & í suo uidelicet luie significat qp iste itronizatus appodiabit se & fortificaꝫ ei⁹ cã & faciet qp uoluerit. Et scias qp q̃stio & iudiciũ in hoc est saturni & iouis qñ primus eoꝝ fuerit in domo sua í medio cæli aut in septima uel in ascñte aut í aliquo anguloꝝ aspice si alius aspiciat eũ uel sicut ante eũ uel cõsidera quot é iter eos & iste numer⁹ erit anni uel mẽsis & nó aspicieꝫ in hoc quãtũ trãsierit de signo nec quãtũ remãserit ad exeundũ de signo cõputabiꝫ pro uno anno: & scdm hoc dabis saturno scdm locũ eius & posse in figura & scdm qp fuerit inter ipsũ & ioueñ. Et dicit guilelmus si uolueris sci,re quãto tẽpe regnabit rex uel quãtũ regnauerit iste qui fuerit itronizatus cõsidera quãtũ est iter solẽ & gradũ ascñtis & scdm illũ numerũ durabit í regno suo ãnis mensib⁹ uel dieb⁹. Et similiter scies a parte regis & est illa quæ accipiꝫ a gradu iouis usq; ad gradũ medii cæli & proiciꝫ a gradu iouis & ubi finiꝫ numer⁹ ibi pars illa. Vnde cõsidera in quo termino cadit pars ipsa. Et aspice dominũ istius termini in quo loco est & si eũ in ueneris i domo uel exaltatione sua die qp ille durabit quãtũ sũt ãni minores istius plæ ãnos cõpletos. Et si iste pla fuerit sub radiis ul' ifortuna aut in domib⁹ aut í terminis ifortunaꝝ aut retrogradus scdm numerũ annoꝝ suoꝝ numeroꝝ dabit menses uel dies. Et similiter cõsidera dominũ domus uel dominũ faciei & si fuerint directi motus & aspexerit illã domũ í termini í quib⁹ fuerit pars regni iudica qp rex ille uiuet quãtũ diximus. Et si uolueris scire quãtũ regnabit & quãdo regnabit aspice ab angulo medii cæli usq; ad dominũ anguli terræ & uide quot gradus sunt iter eos & scdm numerũ graduũ illoꝝ durabit ãnos dies uel mẽses. Et si q̃stio fuerit quãtũ regnabit & usq; ad qp temp⁹ erit hoc scdm illũ uidel; nũerũ. Et nota qp qñ mars fuerit a.10.gradib⁹ tauri usq; ad.10.grad⁹ leonis est orientalis & a.10.gradu leonis usq; ad.10.gradus scorpionis est meridionalis & a.10.gradu scorpionis usq; ad.10.gradus.aquarii est occidentalis & a.10.gradu aquarii ad gradũ.10.tauri est septẽtrionalis. Aspice ergo martẽ.in qua parte haꝝ fuerit & iudica qp gens & dñs istius partis uicent & optinebũt in litib⁹ & hoc iudiciũ est de dictis hermetis & cum hoc cõcordat alandus & alii sapiẽtes dicunt etiã qp saturnus est lumen orientis & mars occidentis & si saturnus fuerit oriẽtalis uincent illi qui sunt de plaga orientali. Et si mars fuerit orientalis uincet occidẽtalis hæc in isto ca.22. Et ubi supra ca.75.dicit p̃ dictus haly qñ scire uolueris durabilitatẽ regnantis accipe a dño exaltationis partis fortunæ usq; ad eã dẽ ptẽ & quot fuerit iter eos da cuilibet signo mẽsẽ unũ uel ãnũ. Tamẽ qñ scire uolueris durabilitatẽ regnãtis ab hora suæ intronizatiõis apta ascñs & medium cæli & extrahe hileg & alcocodẽ sicut fuerit ínatiuitatib⁹. Primo modo fac attazir ad gradus ascẽdẽtis ut scias stat⁹ sui corporis & fac attazir ad gradũ medii cæli ut scias status sui regni & deferas hos ãbos p reuolutiones donec secũ infortunã inueniat & tũc destructionẽ iudica. & si dãnum fuerit p unũ eoꝝ nó p aliũ iudica dãnum in scda illa nõ plus ita qp si ascñs applicuerit cũ attazir cũ ifortũis & ifortuniũ fuerit forte iudica destructionẽ. Et si ifortunium fuerit puũ indica ifirmitatẽ ex opposito qp si attazir gradus medii cæli dãnatus fuerit in illo ascendente nõ iudica dãnũ í suo regno scdm dãnũ medii cæli tm̃ si ãbo isti attazir dãnati fuerint de sua destructione nõ dubites. Et conuenit tibi cõsiderare ascñs legis & ascñs cõiunctionis maioris & applicatiõnẽ attazir in reuolutione ad quadraturas ífortunarũ in illis locis in illo tpe í quo erit ascñs qp annus significat. Quãdo applicuerit ad signũ applicatiõis erit ascñs ad quadraturã illi⁹ significationis & ad locũ significatiõis & quot grad⁹ fuerit iter eos ad hoc determinabis rẽ. Et cõuenit etiã tibi qñ scire uolueris regis durabilitatẽ qp aspicias ãno í quo itronizatus fuerit ad quod signũ fuerit applicatio ãni & in quo .4.particulo ceciderit & í quo gradu & termino & si sint in isto termino radii plæ in radice aut í cõiunctione quæ fuerit í pricipio illi⁹ regni siue certificeꝫ hoc í quarta siue nõ certificeꝫ. Et aspice dominũ applicationis i illo ãno & dominũ partitiõis & gradũ attazir quãtũ est inter eũ & radios ifortunæ: postmodũ aspice i domo cuius planetæ est pars & quãtũ est inter eã & ptẽ scdam & primã si fuerit i domo planetæ alti da cuilibet signo unũ: & si fuerit í domo planetæ iferioris & se aspexerint ãbæ partes minime mediũ ei⁹ & de alio medio da cuilibet signo unũ ãnũ: postmodũ aspice in ãno í quo uolueris iudicare ad solẽ & ad dominũ radicis q̃liter morant'. Et si fuerint ífortunati iudica qp tps erit uerificatũ de tali re. & si tales nõ fuerít iudica scdm quod inueneris & uidebis. & qñ scire uolueris quis regnare debet post eũ aspice í reuolutione ãni i quo regnatur. cui sol dat uim suã & si eã dederit domo quítæ iudica qp erit eius filius. Et si eã dederit domo tertiæ iudica qp erit ei⁹ frater. Et scdm hãc uiã iudicabis de natura domus cuius dñs soli dat uim suã. Et si eã dederit dño domus filioꝝ & scire uolueris í quo ex filiis remanebit aspice dños triplicitatis domus filiorũ & quẽ eoꝝ ineneris maioris dignitatis in domo filioꝝ & si primus ibi habuerit ples dignitates iudi

ca qꝫ maior filius regnabit & si scdus regnabit unꝰ ex mediocribꝰ & si ulterius regnabit unus ex iunioribus. Et magna radix ī hoc pro sciēdo quis filioꝝ prius regnabit est ut aspicias quis coꝝ habuerit in ascendēte natiuitatis suæ dominū domus filioꝝ patris & iudica qꝫ iste regnabit & hoc mō ī fratribus iudicabis hæc haly in isto ca.15. Deīde ī ca.15.ubi supra docet p̄dictus haly pronosticare de morte regū dicens qꝫ qñ dñs medii cæli fuerit in signo ī quo est applicatio radicis ānoꝝ significat mortē regis. Et si mars cū infortunauerit significat qꝫ iterficiet. Et si applicationis signū ifortunatū fuerit & maxime per corpꝰ infortunæ significat mortē regis. Et si dñs signi applicationis fuerit ī signo comuni significat mortē duoꝝ regū in illa cōiunctiōe. Et qñ in signo medii cæli fuerit corpus infortunæ significat mortē regis. Et qñ dñs medii cæli fuerit cōbustꝰ aut ī oppōne solis gradus per gradū significat ēt mortē regis. Et si fuerit in oppōne tñ trāsierit gradū significat qꝫ accidet ei grauitas. Et si ī hoc fuerit dñus medii cæli ī signo cōi signifi. qꝫ morient ī ista cōiūctiōe duo reges: & si acciderit qꝫ ī reuolutiōe āni significator regis īgrediat cōbustionē signific. qꝫ rex illius climatis morietꝫ. tñ si fuerit ī principio intrandi subradiis significat qꝫ accidēt ei molestia & metus. Et si cū hoc aspexerit eū fortuna euadet īde. Et si transacta cōbustione fuerit ī caliditate radioꝝ accident ei molestiæ & dolores & exibit de illis nisi fuerit ifortuna significat qꝫ res illa p̄lōgabitꝫ & erit fortis & periculosa de natura & significatiōe ī qua fuerit ista ifortuna: & terminabitꝫ res a cōiunctōne significatoris cū ifortuna: fit̄r qñ infortuna aspexerit significatorē regis de oppōne uel q̄rto aut cōiūctiōe corpali erit rex ī periculo mortis. Et si hoc fuerit ab angulo erit res qñ sigificator iste cōburitꝫ aut qñ ista ifortuna applicuerit ad locū sigificatoris ut ad mediū cæli uel ascēns nisi hūerit partitionem fortunæ ī aspectu qa si ista fuerit fortuna minuet dānū ifortunæ scdm naturā suā. Et aspice ad pl'am signi/ficantē statū regis & considera status suos quolibet die & iudica per eū statum regis de bono uel malo. Postmodum respice quō respicit ille lunā: & scdm hoc iudica res & aliqua quæ cōtingēt a parte populi de bono uel malo: cōsidera & quō significator ille dat lumen suū. & scdm hoc iudicabis res quæ accident populo de bono uel malo. Et qñ acciderit ut in reuolutiōe āni mars fuerit retrogradus in tauro uel in scorp̄. rex erit isto anno ī periculo mortis: tñ si retrogradabitꝫ in aliquo istorū signoꝝ post principiū āni significat ēt piculū. Sed prima significatō fortior est. Et qñ acciderit qꝫ mercuriꝰ uel luna sit significator āni aut regis & fuerit aspectꝰ ab aliq̄ infortunaꝝ sil'r erit mala significatio regi qa nō poterit se defendere ab aduersariis suis: & qñ ifortuna fuerit ī ascēte aut cū dño medii cæli significat ēt periculū regi & accidēt lites & discordiæ. Et sil'r ēt significat periculū & lites & retrogradatio ifortunæ q̄ posse habuerit ī dāno āni. Et qñ eclipsis fuerit in ariete uel ī leone significat mortē regis: & qñ sol fuerit cū libra & caput cū eo & luna eclipsat ī ariete saturno exñte & in cancro significat qꝫ rex iterficietꝫ uel erit intoxicatꝰ & fient ei proditiōes: & hoc erit ēt qñ sol iunctꝰ fuerit cū saturno ī capricorno ī isto āno. Et dicit hermes qñ dñs medii cæli īgreditꝫ combustionē significat mortē regis & maxime si applicuerit planetæ existenti in octauo uel ī sexto uel de quarto quia tunc significat magnum periculum in isto āno. Et sil'r si applicuerit mars dñs prædictorū domoꝝ existentibus in aliis locis & maxime si domini p̄dictoꝝ domoꝝ fuerit ifortunæ hæc ille ca. 16. Deinde ca.16.dicit p̄dictus haly considera qñ sol intrat primū minutū arietis & aspice ascñs in illa hora & loca pl'aꝝ. Et si reuolutio fuerit nocturna aspice significatorē regis a luna & a parte sublimationis & a dño medii cæli & quē illoꝝ iuuenis in angulo ille habebit ius ut sit significator regni & regis postmodū si iueneris significatorē regis saluū ab ifortunis & dānis & saluum a dño suæ uidelicet octauæ & a dño suæ sextæ & a dño suæ.12. & a dño suæ septimæ & a dño suæ quartæ iudica qꝫ rex euadet & erit isto āno saluus. Tñ si iste significator fuerit ifortunatus & dānatus p aliquē p̄dictoꝝ & aliqui dānatoꝝ istoꝝ fuerit domini quartæ eiusdē āni & dānator fuerit mars significat qꝫ rex iterficietur isto āno ab inimicis suis uel eū reducent in carcerem hæc ibidē. Et ī fine illius capituli octaui p̄dictꝰ haly qꝫ qñ fuerit ī sublimatione alicuius regis saturnus in septima ab ascēte in reuolutione āni mūdi significat qꝫ populus resistet eidē regi & litigabūt mlt̄is ānis scdm numerū qui fuerit iter saturnū & ascēdēs. Et ubi supra ca.18.dicit p̄dictus haly qꝫ hamar filius alpahā dicit qñ scire uolueris uitā regis ī reuolutionibus ānoꝝ mūdi da ascēns reuolutionis populo & solē regi & septimā domū inimicis populi & quartā fini cāꝝ populi & nonā ab ascēte reuolutionis āni da inimicis regis quæ est domus inimicoꝝ regis & pone dominū substātiæ populi scdam ab ascendente & sic facies in aliis domibus & pone domū substātiæ regis undecimā ab ascēte quia est scda ab ascēte & eius dñs & sol & domus solis sūt significatores regis postmodū īspice dominū octaue medii cæli qui est locꝰ ascēntis regis quē aspectū & q̄ applicationē habet cū dño medii cæli & cū sole. Et si aspectus aliquis nō fuerit iter eos nec applicatio aliqua aspice si aliqs pl'a cōiungat lumia coꝝ & si fuerit luis trāslatō: uñ si trāslatōnē martis & ueneris iter eos aut collectōnē & inueneris pl'am illū q facit trāslationē collectionē aspiciētē signum medii cæli mortē significat illo āno. Et si nō aspexerit ibi nō significat mortē: & adiuua te ī hoc cum applicatiōibus lunæ ad fortunas & ad infortunas. Et si fortunis applicuerit significat saluationem & si infortunis significat mortem & destructionem nisi aliæ significationes liberent eum: & hæc significatio lunæ est qñ habuerit aliquā partē in quo signo medii cæli p dignitatē domꝰ uel exaltatiōis uel triplicitatis uel

faciei hæc ibi & in ca.19.dicit haliabenr.q̄ tp̄s mortis regis terminabit̄ p cōiunctionē significatoris regis cū dño octauæ dom⁹ a medio cæli uel cū sole uł q̄ aspiciat eos de q̄dratura uel oppone & p hoc q̄ dñs octauæ sit i hac cōiunctione uel i hac q̄dratura uł oppone i signo ubi aliquā hēt dignitatē & sit potēs & nō retrograd⁹ nec cōbustus nec occidētalis a sole nec i casu exaltationis suæ & qñ hæc cōstellatio fuerit isto mō tunc erit tp̄s mortis regis hæc ibi. Et ubi supra ca.16.uersus finē dicit p̄dict⁹ haly si uolueris scire durabilitatē regis cōsidera i suo regnatu & aspice p̄pinquiorē coniunctionē quorūuis plarū q̄ fuerit añ uel post horā q̄ i cepit regnare & aspice in quo signo est illa cōiunctio aspice sił q̄ signū erat ascns áni & cōputa a signo ascntis usq; ad signū cōiunctionis & da cuilibet signo annū unū & si ascns fuerit dom⁹ saturni aut ei⁹ exaltatio uel dom⁹ lunæ aut ei⁹ exaltatio incipe numerū signorū a cōiunctiōe usq; ad ascns & da sił cuilibet signo ánū unū & incipias ab illo áno & ubi finiet numer⁹ erit termin⁹ p̄ditionis isti⁹ regni nisi enaserit p alias significatiōes & si ascns reuolutionis áni i quo est cōiunctio quā p̄dixim⁹ fuerit aliquod signorū q̄ sūt dom⁹ plarū altiorū significat q̄ illo áno i tronizabit̄ rex nou⁹. Et si ascns áni fuerit dom⁹ saturni uł exaltatio ei⁹ incipies numerū a signo cōiunctiōis usq; ad signū ascntis & dabis cuilibet signo unū ánū nisi Iuppiter uel saturn⁹ fuerit i aliquo angulorū uł p̄ t̄minū uł p exaltatōnē q̄a si talis fuerit tūc erit nūer⁹ a signo ascntis usq; ad signū coniunctionis dādo unicuiq; signo ánū unū. Et si ascns reuolutiōis áni cōiunctionis fuerit de signo domorū plarū inferiorū aspice si cōiūcti fuerint i tertia uel i nona domo aut qñ cōiunctio proprie acciderit i aq̄rio tūc erit appodiata & firma & nō timeas i ea de cā regis i suo dāno i quo fuerit numerus q̄ dixim⁹ q̄ accipit̄ a signo ascntis usq; ad signū cōiūctiōis. Et de hoc dicit haly se ipsū eē exptū hæc haly abenr.i illo libro.8.de guerris & cōbustionib⁹ & de regnorū mutatiōib⁹. Si aūt uolueris magis p̄cise p̄nosticare de durabilitate regni & de mutationib⁹ ánorū & de durabilitate regū i regnis suis & de eorū negociis & de eorū motibus & p̄fectū apud ciues eorū & detrimētis regū & de aliis i q̄ cōtigūt regib⁹ & ciuib⁹ eorū respice tractatū scdm libri albu.de cōiunctionib⁹ magnis in q̄ hāc materiā satis diffuse p̄tractat. Et hæc dicta de hac materia ad p̄sens sufficiāt cū his q̄ tibi scripsi de mutationib⁹ regnorū i tractatu primo hui⁹ sūmæ iudicialis differētia secdā. Et dicit messahalla i epla sua de cōiūctionib⁹ ca.4.q̄ cū p̄fuerit áno mars uel saturn⁹ & non aspexerit eos fortune significat multitudinē guerræ & corruptionē i mūdo hæc messahalla ibidē. Et dicit iohānes ispalēsis i suo q̄dripartito p̄te prima q̄ i oī reuolutiōe mūdi sic iudicabis i cōiūctione uel oppone imediate p̄cedēte itroitū solis i arietē inuenies signū ascns & eius dñm & signū in quo ē cōiūctio uel oppō & ei⁹ dñs & ēt signū ip̄i⁹ terræ & ei⁹ dñm & sm̄ h̄ iudicab̄. Nā si i ascnte uł i loco cōiūctōis uł oppōis fuerit mars uł dñs ascntis uł dñs ciūctōis uł oppōis p̄dēæ faciet i fortūiū d̄ nā sua ut bellū & latrociniū & alia mala. Itē dic̄ q̄ si saturn⁹ fuerit i signo hūanæ silitudis sig.inimicitiā iter hoies & paupes irasci regib⁹. Et si mars fuerit i signo hūanæ silitudinis sigifi.bella & sāguis effusionē mortē p ensē & ignē: hæc ille albu.2.de cōiūctiōib⁹.dif.8.pōit significatōes saturni & martis i oib⁹ triplicitatib⁹ dicens q̄ cū saturn⁹ fuerit i ariete i reuolutiōe āni mūdi uel i aliquo signo triplicitatis ei⁹: & ipse fuerit almutaz & dñs āni directi cursus: & i angulo signif. rixā iter reges: & si mars porrexit ei fortitudinē suā signific. q̄ plebs faciet rixā cū regib⁹ & eo fortius si fuerit i medio cæli. Et si saturn⁹ fuerit retrograd⁹ erit remissi⁹ illo: sed i aliquo forti⁹. Et si nō fuerit in angło sed fuerit aspiciēs ascns directi cursus signifi. angustias q̄s cōsequēt̄ nobiles. Et si fuerit retrogradus & mars aspexerit eū erit rixa & despectio. Et si cecideriit ab eo mars erit min⁹ eo. Et si fuerit mars i hac triplicitate & fuerit dñs āni directi cursus & in āgulo hēbūt reges iter se rixā i plib⁹ climatib⁹: & si fuerit retrogradus erit forti⁹ ad hoc & signif. multitudinē deceptorū & latronū. Et si nō fuerit i āgulo sed aspiciēs & directi cursus signifi: iniuriā iter gentes & cōsequēt̄ regiōes signi i quo ē i q̄rto uł opposito aspectu nocumētū. Et si fuerit retrogradus erit forti⁹ ad hoc & nocibilius. Et si saturn⁹ fuerit i tauro uel i ei⁹ triplicitate & fuerit dñs āni in angulo & directi cursus significat illud rixas & bella i regionibus signi i quo fuerit: & si fuerit retrogradus signi ficat bella & fortius si fuerit i medio cæli. Et si fuerit lūa i signo tertio ab eo sigif. mortē regis: & si directio testificet̄ illud. Et si nō aspexerit ascns & fuerint directi cursus: & mars fuerit cadēs ab eo sig. debilitatē mali & appitiōs bōi. Et si fuerit mars i hac triplicitate & fuerit dñs āni direct⁹ & i āgulo sig. rixas & iterfectiōes i hoib⁹. Et si aspexerit dñm āni illā totā gentē & si aspexerit significator regis cōphē det tm̄ illā regnū. Et si fuerit cōtinuat⁹ saturno erit uehemēti⁹ & lōgi⁹ ad hoc. Et si fuerit mars retrograd⁹ signif. q̄ inimici īfestabūt regē cū multo nocumēto & rixa & effusione sanguinis: & si nō fuerit i angulo & aspexerit ascns & fuerit directi cursus cadēs a saturno signifi. diminutionē i oib⁹ q̄ p̄dixim⁹ nisi q̄ eueniēt terris signorū aspicientiū ip̄m nocumētū & si fuerit retrograd⁹ sigif. āgustiā ciuib⁹ terris signi ei⁹ & signi q̄draturæ ei⁹ ex latrōib⁹ & fortius cū pul fauerit saturno. Et si nō aspexerit ascns & fuerit directi cursus cadēs a saturno signif. euacuatōnē a plib⁹ horū q̄ dixim⁹. Et si fuerit saturn⁹ i geis uel i ei⁹ triplicitate & fuerit dñs āni & i āgulo directi cursus cadēs a saturno signif. euacuationē a plib⁹ horū q̄ dixim⁹. Et si fuerit saturn⁹ i geis uel i ei⁹ triplicitate & fuerit dñs āni & i angulo directi cursus sig. rixas & bella cū mlta effusiōe sāguis: & si fuerit retrograd⁹ significat rixā regum inter se detrimentū eorum: & eo fortius si fuerit i angulo q̄rto. Et si receperit dispositionē dñi medii cæli significat rixas & bella & guerras cā regni & eius inq̄sitiōes. Et si fuerit mars in hac triplicitate & fuerit dñs anni & i angulo di-

recti cursus signifi. rixā & iterfectionē & bella & ef
fusionē sanguinis & erit illud cā iustitiæ & iqsitōis
ueritatis. Et si fuerit retrogradus sigificat qꝫ ista bel
la erunt cā iustitiæ & cā pscrutandi illud qꝫ non oꝫ
Et si nō aspexerit ascns & fuerit directi cursus signi
ficat plres combustiones & nocumenta ab ignibus:
& si fuerit retrogradus significat detrimētū hoibus
cā horū q̄ prædiximus. Saturnꝰ cū fuerit in cancro
uel i eius triplicitate & fuerit dns āni & i angulo di
recti cursus & aspexerit eū mars & ceciderint ab eo
fortunæ significat guerrā magnā & mortē i hoibus
cū multis cōstructiōibus & uiolētiis: & si coutinuē
tur ei fortunā minuet ex malo. Et si fuerit saturnus i
undecimo ab ascnte reuolutiōis & luna i ascnte re/
uolutionis & luna i ascnte cōtinuata ei timebit su/
per regē. Et si fuerit retrogradus & mars aspexerit
eū significat mortē & destructionē i his q̄ fuerint in
terris illius signi & i.4. & i oppositō eius. Et si fue/
rit cadēs ab aspectu ascntis & fuerit directꝰ & mars
cadēs ab eo significat apparitionē bōi & paucitatē
mali & multā securitatē. Et sil'r erit si trāsierit medie
tatē signi i cuius directo fuerit uidet' qꝫ accident in/
firmitates i qbusdā regionibꝰ istiꝰ signi: sed erit eua/
cuatio ab eis. Et si fuerit saturnꝰ retrogradꝰ & aspe/
xit se cū marte & fuerint fortunæ ab eo cadentes si/
gnificat qꝫ nobiles incurrēt ab infimis uiolētiā & ml'
tū malū. Et si fuerit mars in hac triplicitate & fuerit
dns āni & i angulo directi cursus & nō porrigēs sa
turno significat rixas i terra arabū. Et si fuerit retro
gradus & fuerit porrigens saturno signifi. iterfectō
nes & effusiōes sanguinis i multis terris & multam
mortē & timebit' sup regē & ita i reuolutione si sol
testificet' ei illud. Et si nō fuerit i angulis & aspexe/
rit ascns directi cursus & saluus a saturno significat
bella plibꝰ ciuibꝰ & a plibꝰ ciuibꝰ climatū remotio/
nē mali & quietē. & si fuerit retrogradꝰ cōsequētur
ciues terrarū regionū signi qꝫ fuerit i directo eius in
q̄rto & i oppositō eiꝰ nocumētū & iterfectionē &
malū ex parte regū & pcipue si fuerit i.uꝰ. & si non
aspexerit ascns & fuerint directi cursus saluus a sa/
turno significat debilitatē mali. Et si saturnꝰ fuerit i
angulo adueniet malū iter gētes & effundent' san/
guines multi & erit mors accidētalis: hæc albu. ubi
supra. Et dicit abrahā auenzoar iudeus in lib. de re
uolutionibꝰ annoꝝ qꝫ deromnus rex dixit se inue
nisse in lib. secretoꝝ. enoch qꝫ pcepit semp eē cōsie/
turandū i reuolutiōe āni coniunctionē saturni &
iouis i coniunctiōe i q̄ magna siue media siue mino
ri ad loca planetaꝝ i introitu solis i arietē & respi/
ciendū est in quo gradu cadit fortitudo duodecimi
gradus planetæ malefici: uerbi gratia. Inuenimꝰ sa/
turnū in tauro super.14. graduꝫ: debemus igit' dare
quibuslibet duobꝰ gradibꝰ & dimidio unū signum
& aggregabunt' i manu uestra.5. signa & remanēt
adhuc unus gradꝰ & dimidius. dabimus igit' cuili/
bet gradui.12. gradus & exhibit numerꝰ usq̄ ad.18.
gradus linee. cū ergo saturnꝰ sit maleficus significa/
cabit qꝫ malū accidet terræ: cuius signū ē.18. gradus
linee. Et scito qꝫ fortitudo duodecimæ maior ē i cō
iunctiōe magna q̄ i minori q̄ i reuolutiōe cuiuscū/
q̄ āni. Si aūt fuerit fortitudo duodecimæ plæ beni
uoli eueniet terræ bonū. Et si iungant' & fortitudi
nes malefici qdē plæ & bñfici in signo terræ cuius/
uis cōicat' qs eoꝝ ē fortior & eius fortitudo magis
se ostēdet q̄ alteriꝰ qꝫ autē hoꝝ sub radiis sol fuerit
nihil hēbit fortitudinis. Itē q i domo cadenti fuerit
respectu signi terræ sil'r fortitudinē nō hēbit: ampli
us uidelicet iste qui fuerit i domo sui casus aut sui de
trimenti: aut si sit retrogradus. Et debes considera/
re i quolibet āno & pcipue i āno coniunctiōis. Nā
iste significat fortius esse si inquē dūꝫ signā terræ. s.
septimæ domus inueneris significat qꝫ bella erunt
super terram illam & eo magis si mars aspiciat.
Quod si de planetis superioribꝰ fuerit aliquis do/
minꝰ signi nō debes malū iudicare sup terrā illā sed
iudicabis qꝫ cadet i angustiā & destructionē & nō
magis nisi retrogradus fuerit tūc enī debilitaret' eiꝰ
fortitudo & eo peius si fuerit sub radiis cōbustiōis
Si autē fuerit dns domus septimæ i signo ascendēte
iudica qꝫ ipsi inimicos uincēt & eo magis si de ife/
riorib' fuerit plētis. Si uero fuerit cōuexio inter do
minū signi terræ & dominū domꝰ septimæ ab hoc
respice si fuerit in cōiunctione aut iter ipsos, fuerit a
spectus & cōiūctōnū qs eoꝝ fuerit fortior & sic iu
dicare debes. Sedm aspectus enī iudicabis. Nā si in
ter eos fuerit aspectus inimicitiæ uidelicet aspectus
quartæ uel oppō cōmouebunt' bella inter illos. Et
si aspectꝰ fuerit amicitiæ erit iter eos pax. Et si alter
malorū fuerit i angulo anglorū signi terræ erit hæc
mala significatio terræ. Similiter quoq; iudicare de
bes si fuerit in signo ascendente. significat enim noc
malū hominibꝰ in corporibꝰ suis: & si fuerit in do/
mo decima sigificat malū euenire regi suo. Et si fue/
rit i septimo significat malū incolis terræ & illiꝰ na
turæ debelimus ipsos ab ipugnātibus. Quod si fue
rit stella benefica i uno angloꝝ iudica bonū. si au
tē fuerint in angulis beneficus & maleficus conside
ra quis eoꝝ fortior fuerit & fortitudo sua se mani/
festabit magis. Et dicit enoch quidē antiquꝰ. s. her
mes qꝫ saturnus significat super senes & agricolas.
Iuppiter super religiosas & indices. Mars sup prin
cipes & homines bellicosos. Sol super reges & ue/
nus super mulieres. Mercurius super sapiētes & scri
bas & iuuenes & luna super cōmunitatē hominuꝫ
Et sedm qꝫ isti planetæ fuerint in reuolutione anni
erit de isto qꝫ significant: hæc abraham ibidem.
Et in illo ca.10. ubi supra dicit abraā considerandū
est ad locū martis in omni reuolutione āni si fuerit
cū saturno uel cū ioue aut in aspectu.4.ul' oppositō
ab ipsis tunc enim renouabuntur bella p mundū &
hoc erit quando perueniet signū coniunctionis ad
locū martis uerbi gratia ponamus qꝫ i reuolutione
anni sit Iuppiter in.10. gradu tauri saturnus in.13.
Mars uero in ariete super.26. gradū & coniunctio
sup.14. gradū tauri tūc dabimus cuilibet signo ānū
unū & i āno.12. pueniet signū cōiunctiōis ad locū

martis & iã diximus qꝫ fuerat sup arietẽ: tunc ergo principiũ anni incipit i.14.gradu.arietis. Mõ quer am9 q̃ sit ꝑportio.12.ad.13.& sũt duæ.5.ptes:ergo ad duas qntas ãni duodecimi cõiũctiõis saturni & iouis minoris erit actio magna i terra qualibet cuius signũ est.26.gra.arietis aut unus angulorũ eius. Cõsilr quoq; aspice in reuolutione anni ad sciẽdũ loca plaꝝ quali ui ipsi aspiciant signũ arietis qꝫ est signũ profectionis:& hoc mõ iudicabis p plas siue fuerint boni siue mali:hæc abrahã. Et debes ẽt obseruare regulas istas cũ uolueris pronosticare de accidentib9 mundi p cõiũctiões magnas. Et posterius in eodẽ cap.10.dicit abrahã qꝫ messalla ait semp cõsiderandũ eẽ ad locũ lunæ i principio ãni hora q̃ separat a cõiunctione solis uel ab oppõne utra harũ fuerit ante itroitũ solis i arietẽ. Et si ipsa se tũc cõiungat cũ stella malãcolica aut aspectũ cũ ipa habuerit significat malũ i mundo. Et si cũ bõa stella significabit hoc sup bonũ & saturnus in isto casu significat rancores & turbatiões & locoꝝ destructiones. Iuppiter uero significat pacẽ tranquillitatẽ cõfidẽtiam & bladi copiã. Mars signifi.pugnã & bella & motus hominũ de loco ad locũ. Venus signifi.delectatiões & cõcupiscentias & magis i locis signi i quo ipsa fuerit:& mercuri9 significat officia scribarũ & sapientũ & mercatorũ:hæc abrahã ibidẽ. Et ubi supra ca.15.dicit abrahã qꝫ semp cõsiderandũ ẽ ad martẽ i reuolutiõe ãni. Nã si oriẽtalis fuerit a sole & habuerit potestatẽ supra signũ ascñtis quæcũqꝫ potestas fuerit i uno angloꝝ ascẽdẽtis tũc sign. sup bella & effusionẽ sanguinis & eo forti9 si fuerit i signo humanæ formæ. Et si dñs signi ꝑuintiæ seu regionis aspexerit signũ ascñtis tunc erunt salui homines isti9 regiõis. Et si nõ erit cõtrariũ. Si ãt fuerit occidẽtalis a sole & fuerit in signo figuræ humanæ hoc significat bella. Sed timor & suspitio maior'erit q̃ sanguinis effusio. Et si fuerit mars i reuolutõe ãni i domo cadente aut retrogradus quiescet terra a bellis. Et mars uel saturnus i reuolutiõe ãni si fuerit i signo figuratiõis humanæ significat sup turbationes & rixas. Et si fuerit oriẽtalis mãifestabũt magis hoc qꝫ significãt:& si aspexerit alter alterũ aspectu q̃rto uel opposito & uen9 & iuppiter ñ seco aspexerit nec aspexerit istos:hoc signifi. sup magnũ malũ hæc abraham ibidẽ. Et ubi supra ca.penulti. dicit abrahã qꝫ in reuolutiõe ãni semp debes ispicere ad 12.coniunctiões plaꝝ:& postq̃ sciueris cõiunctionẽ stellæ uel plæ quiscunqꝫ sit sic iudicare debes rem oẽm sup quã significauerit stella illa. Si quidẽ fortis fuerit ex parte solis & ex pte grad9 ascñtis & ex parte dignitatis i loco suo cognosces oẽm rẽ scd̃m quã sup eã significabit: & ecõtra si fuerit i domo casus aut detrimẽti sui & magis si fuerit cõbusta a sole ul̃ retrograda & scd̃m aspectus bonaꝝ stellarũ & malarũ sic iudicare debes. Et dicit abrahã qꝫ ipse exp. tus ẽ multis uicibus qꝫ sol significat sup christianos & saturnus sup philisteos & mars sup saracenos. secũdũ horũ ergo fortitudinẽ i anni pricipio iudicabis. Et dicit abraham omni ãno quo lunã iueneris i aspectu opposito a sole aut i aspectu quarto hoc q dẽ significat rebellionẽ sup regẽ i omni regione ubi luna fuerit significatrix. Et iquit alendruzagar cõsidera dñm signi ascẽdẽtis i pricipio reuolutiõis anni:& almutaz.i.pla̅m qui habuerit dignitatẽ i ascẽdẽte gradu. Quod si fuerit duæ almutaz uel.3. aspice aspiciẽtẽ ascẽdẽs & sup istũ sustenteris. Si autem fuerint plæ qui aspexerit aspice illã q habuerit plures dignitates in gradu ascẽdentis & fac quẽadmodũ facis i natiuitatib9. Et si fuerit almutaz in gradu ascẽdẽtis siue i signo ascẽdẽtis hoc significat gaudium & sanitatẽ corporũ hoium istius loci. Si aũt ibi dẽ combustus fuerit significat ignẽ & mortalitatẽ; Et si fuerit i domo secũda & fuerit in bono loco significat lucrũ hoib9 istius loci & si cõbustus fuerit a sole significat qꝫ eoꝝ principes cõdẽnabũt eos. Et si fuerit fortunat9 i tertia multiplicabũt pueri & filii. Et si fuerit i.4. multiplicabũt somnia. Et si in.5. multiplicabũt peregrinatiões. Et si i his fuerit ipedit9 cõtrariũ iudicabis. Et scd̃m hanc uiam iudicare potes i reliqs domib9 ad aspect9 aut semp itendas hæc abrahã ibidẽ. Et dicit albu.i li. expimẽtorum uersus finẽ. Cũ sciueris sigificatorẽ sup eẽ rusticorũ manifestabit significator regis qd accidet eodẽ anno i regno eius:& scito hoc ex receptiõe plaꝝ ad iuicẽ p lumina eoꝝ uel p radios suos & per casus radioꝝ suoꝝ i.12. domib9 circli:& scito qd sit i ipsis signis ex climatib9 & terris & ciuitatibus ut pateat tibi eorũ destructio atq; aptatio per radios maloꝝ inimicantiũ atq; cõtrarioꝝ & per radios maloruꝫ amicantiũ:& silr per radios fortunaꝝ amicantiuꝫ uel inimicantiũ et dic scd̃m amicitatẽ eorũ atq; inimicitatem erga domos. Nam fortunæ cum pacificatæ fuerint significant multitudinẽ bonoꝝ cum fuerint inimicæ significãt paucitatẽ boni. Et similiter mali cum inimici fuerint domibus significãt mltitudinẽ mali. Deide aspice qd sit unicuiq; signo ex terris in oriente & occidente. Cum fuerit signum impeditum in occidente significat damnum in parte occidentis:& si fuerit impeditum in oriente significat impedimentum in terris orientalibus. Et si fuerit impeditum in medio cæli significat impedimentum in terris quæ sunt in oriente & occidente: & proprie in terris uersus septentrionem & meridiem. & parte.s.martis & ueneris & in terris ethiopũ:hæc albu. Per hæc ergo quæ dicta sunt in hoc capi. patet qualiter sit pronosticandum in reuolutionibus annorũ mundi de guerris & bellis & combustionibus. Et scito qꝫ oportet te considerare similiter omnes regulas prædictas pro maiori parte ad pronosticandum de guerris & combustiõibus per itroit9 quartarũ ãni. Et dicit albu.i suo lib.experimentoꝝ circa pricipiũ i isto ca.ubi loqt̃ de reuolutiõe q̃rtaꝝ qꝫ debes ispicere ascñs ãni si fuerit signũ fixũ erit sigificatio dñi ãni ul̃s ab initõ usq; ad finẽ ei9:& meli9 si fuerit dñs ascñtis i signo fixo & recuperabis in hoc reuolutionẽ quartarũ. Si autẽ fuerit

ſignū cōe erit ſignificatio eius ad medietatē āni pri
mā: & oportet te reuoluere aliā medietatē ad itroi/
tū ſolis ī primū minutū librę: fortiuſq; erit ad hoc
ut ſit dñs aſcñtis ī ſigno cōi. Et ſi fuerit ſignū mobi
le erit ſigificatio dñi āni.ad primā q̄rtā āni & o3 te
reuoluere q̄rtas ad itroitū ſolis ī iitia ſignoꝝ mobi
liū.Et forti⁹ erit ad reuolutōnē q̄rtaꝝ ut ſit dñs āni
ī ſigno mobili.P⁹ hoc q̄re ſignificatorē ī oī reuolu/
tiōe ſic̄ dixi tibi:& aſpicias ad hoc quēadmodū a/
ſpicis ad ſigificatorē dñi āni & fac ꝑticipē dñm āni
cū ſignificatore ſcd̄o ī q̄rta uel ī medio.Cūq; hoc ſa
piēter fecerį ſcito fortitudinē dñi horæ & ꝑtē fortu
næ ac dñm ei⁹ & ꝓſpitatē eē eoꝝ: qa ꝑs fortunæ &
dñs ei⁹ auxiliāt̄ dño āni & ſignificatori regis.Scito
ergo cōiūctōes eoꝝ cū plis & ſepatōnē eoꝝ ab iui
cē & aduētū eoꝝ ad iuicē ī domib⁹ & aſpectib⁹.In
tellige opa eoꝝ ꝑ caſus & ꝑ eorū loca: & cōmiſce
ſubſtantias eoꝝ ſignoꝝ atq; domoꝝ ſuaꝝ & qui
uincit ex receptiōe & natura:& cognoſce eſſe ſigni
ficatoꝝ.Et ſcito caſum eoꝝ ad iuicē ꝑ diuerſitatē
uel concordiā uel alligationē aut cū receptōe:& ſic
ꝓnoſticabis ſcd̄m albu.ubi ſupra.de guerris & cō
buſtionib⁹.& ſil̄r de aliis accñtib⁹ mūdi ꝑ itroitus
q̄rtaꝝ āni. Et ſcito ꝙ ſi ī itroitu q̄rtæ āni pl̄æ ſigni
ficātes guerras & cōbuſtiōes cuiuſmōi ſunt ſaturn⁹
& mars & mercuri⁹ aliqs cū cōiūct⁹ fuerit marti ul̄
aſpiciat̄ ab eo ſi iſte uel aliqs eoꝝ & p̄cipue mars
dñent̄ eo mō quo dictū ē frequēter ī aliis diſtinctōi
bus p̄cedētib⁹ hui⁹ lib.ſignificabunt lites & guerras
& cōbuſtiōes: & q̄nq; ꝑlia in illa quarta anni ſi cū
hoc aliqua cōiunctio magna uel alicui⁹ eclipſis luīa
riū q̄ habuerit ſignificationē ſup illa.4.hæc eadē ſi/
gnificauerit:uel ſaltē ſi itroit⁹ āni ſignificauerit hæc
eadē.& eo forti⁹ ſi p̄dicti pl̄æ dñatores fuerint in ſi
gnis & in ptib⁹ cæli ſignificātib⁹ guerras & combu
ſtiōes & ſil̄ia.Signa uero ſignificātia uel ꝓmouētia
ad cōbuſtiōes & lites & guerras ſūt ſigna ignea &
oīa ſigna formæ hūanæ.Nā ſcd̄m meſſal. & albu .
& haly habent.ī locis p̄allegatis q̄ſi ubiq; cū ſignifi
catores guerraꝝ fuerint ī his ſignis forti⁹ ſignificāt
guerras & cōbuſtiōes & lites & ul̄r oēs ptes cæli.Et
oēs ſtellæ fixæ calidæ & ſiccæ quæ ſunt cōplexionis
ignee ſunt de cōplexiōe & de natura martis.Et ad/
dunt ī ſignificatione guerraꝝ & cōbuſtionū,cū p̄di
cti dñatores & p̄cipue mars fuerit ī eiſdē partib⁹ cæ
li ſeu cū eiſdē ſtellis fixis cōiuncti. Et ſcd̄z ſententiā
ptole .& hali.2.q̄driptiti.ca.11.extremæ ptis ſigni
arietį ex ꝓprietatib⁹ ſtella ex fixarū q̄ ī eis ſūt cōbu/
rūt & mortalitatē gignūt & ſunt de natura martis
& ptes arietį ſeptētriōalis ſil̄r calefaciūt & deſtruūt
& ſunt de natura martis. Tauri uero ſignū duas cō
plexiōes ſignificat:ſed tñ ad caloris ſignificationē3
procliui⁹ ē.Et partes eius extremæ quæ ſunt circa al
debran ſunt ignee & de natura martis . Geminoꝝ
uero ptes meridionales ſunt de natura martis ignee
cōburētes . Et conſimilis complexionis ſunt par
tes meridionales cācri : Leonis quidem ſignū calo/
rē efficit & eius partes præcedentes aerē caliduꝫ &
turbidum & mortalitates annunciant & ſūt de na/
tura ſolis & martis.Et eius ſeptentrionalia ſunt de
natura martis & eſt igneum:& eius partes ſepten/
trionales comburunt & ſunt de natura martis. Et
ultimæ partes ſagictarii ſūt ignee & de natura mar
tis.Et principia capricorni cōburunt & deſtruunt
& ſunt de natura martis.Et ſeptentrionalia aqua/
rii comburunt & ſunt de natura martis . Et ultimæ
partes piſciū ſimiliter cōburunt & ſunt de natu/
ra martis:hæc ptoleme⁹ & hali ubi ſupra . Et debes
ēt uidere ī diſtinctiōe.6.tractatus primi huius libri
quæ ſtellæ fixæ in cælo ſint cōplexionis ignee & de
natura martis. Nam iſtæ addunt in ſignificatione
guerrarū & combuſtionū & ſi coniungunt̄ eis pla
netæ ſigificatores guerrarii prædicti & præcipue ſi
iungat̄ eis mars & fuerit dominus anni aut quartæ
Et hæc omnia debes obſeruare in reuolutione anni
mundi & in introitu quartæ anni . Et dicit haly ha
benragel.libro.8.cap.9.Quādo ſaturnus fuerit do
minus alicuius quartæ anni & eū inueneris ī aliquo
loco angulorū martis ſignificat grandes interfectō
nes & lites magnos & uincēt illi qui fuerint de par
titione ſaturni & de terris & ciuitatibus quæ fue/
rint de partitione ſigni in quo fuerit ſaturnus. Et
quando iuppiter fuerit dominus quartæ uel alicu/
cuius temporis ſignificat ſaluationē quietem & ſe/
curitatem iſtius climatis:nec accidet interfectio ibi
dem niſi aliqua grauitas.& ſaturnus adiuuat iouē
in locis quæ habuerat partitionē in dominio.Quā
do mars fuerit dominus quartæ uel temporis & ha
buerit aſpectus quos prædiximus cum ſaturno, &
fuerit remotus ab aſpectibus iouis & applicuerit ſa
turno.accident illo tempore dāna & metus,rixæ &
triſtitiæ multæ & accident hæc in terris & in clima
tibus ubi habuerit dominium ſignum in quo fuerit
mars:tñ ſi cum hoc acciderit ꝙ iuppiter ſit ī aliquo
angulorum martis minuentur he ſignificatiōes:&
ſi aliquæ harum occaſionū aceiderint non erit me
tus præterq̄ iuppiter aſpexerit ibi. Quando ſol fue
rit dominus quartæ uel alicuius temporis in ſigno ī
quo fuerit appodiatus & habuerit dignitatē ſignifi
cat aptationem quietem & pacem & multū bonuꝫ
in illo tempore . tamen ſi fuerit infortunatus ibi/
dem a marte ſignificat multas grauitates & multa
dāna nobilibus & ſapientibus & altis hominibus
& labores & triſtitias ratōe litis. Et ſi iuppiter fue
rit in loco quo prohibeat dāna martis remouebun
tur he ſignificationes. Quādo uenus fuerit domi
na quartæ & mars ab aſpectibus ſuis fuerit remo/
tus ſignificat gaudia & paucas rixas & nulli malū
fiet in illa quarta. Et quādo mercurius fuerit dñus
quartæ ſignificat ꝙ hoīes habebunt nouas legatio/
nes & ꝙ rex habebit nouum in terra appropriata:
mercurio & ueniet rex de altera terra . Et quando
luna fuerit domina anni & eam appodiatā & for/
tunatam inueneris iudica ꝙ non erunt interfectio
nes nec aliqua mala in illa quarta: tamen ſi fue/
rit infortunata & damnata a marte : iudica

qꝫ accident interfectiões & multa mala ſcd̃m natu
rā ſigni: & eo fortius erit ſcd̃m poſſe qꝫ hẽbit mars
ſuper lunā & qñ i itroitu ſolis i arietē non ũeneris
aliquē plam aptũ ut ſit dñs q̃rtæ da ſemꝑ ptē marti
& dominiũ in introitu ſolis in arietē & iudica q̃r
tā ſcd̃m ſuũ locũ & potentiā ſi aliũ dñm non pote
ris habere. Et ſile fac de luna in itroitu ſolis i libram
& ſile fac de ſaturno in itroitu ſolis i capricornum.
Et hoc facies qñ nõ habueris planetā aptũ ut ſit do
minus q̃rtæ: hæc hali habenr. Et dicit aomar in fine
lib. noue iudicũ qꝫ luna i almeruahl delata & plãcta
in .12. ſed aquatico conſtituto dũ tñ infortuna ſub
terra exiſtẽti applicet peſtẽ & terremotũ in eadẽ re
giõe deſcendere portẽdũt. Luna rurſũ delata infor
tunata ſub terra applicãs in ſigno igneo duobus lo
cis eadẽ hora in eadẽ regione exuſtionẽ minat. Lu
na tunc delata & i auſtrũ deſcendẽs in circulo in li
bra in quã diſcurrẽs aut i ſcorpiõe tã luie q̃ cõputo
decreſcens numero qdẽ minuet quotiens nocte &
die minus q̃ mediũ icedat curſũ fortunæ i aſpectu
priuata exuſtionẽ aut quodlibet genus peſtis eidem
urbi iminere teſtat: nõ ibidẽ eſt ergo morandũ qñ
corruptio i plimas labit regiões. Hic rurſus ẽ ad
uertẽdũ qñ utriuſq; infortunæ cũ cauda i ariete cõ
uentus pecora corrũpit & principib⁹ & optimati
bus aduerſat: & hoc mõ iuxta ſignoꝝ ordinẽ & ſi
tum. Sol tũc in arietẽ igreſſu deprehenſo quecũq;
ſtella orientalis reperit ãni ducatũ uẽdicabit. Orie
talis nãq; iuppiter oĩa ad ſalubrẽ & optimũ reuoca
bit ſtatũ. Mars uero gladiũ & bella & ignominia;
& metũ & q̃ ſũt hui⁹ generis complectit. nã ab hoc
ſpeculatiõis genere deſiſtẽdũ quotiẽs ſingl'as ãni q̃r
tas ſol igredi feſtinat. Nã ſtella q̃ orietalis fuerit ipi
us q̃rtæ ducatũ principal'r fertur. Prioq; ſemꝑ no
tãdũ ẽ ſolis & lunæ ſtat⁹ uel applicatio & ꝑ ſtellaꝝ
habitu ubiq; iudicandũ: hæc aomar. Ex p̃dictis er
go patet q̃liter ſit ꝓnoſticãdũ de guerris pliis & cõ
buſtionib⁹ & litib⁹ ſcd̃m reuolutiões ãnoꝝ mundi
& ꝑ introit⁹ q̃rtaꝝ ãni: & oportet te obſeruare re
gulas pri⁹ poſitas de reuolutionib⁹ ãnoꝝ ad ꝓnoſti
candũ ꝑ introit⁹ q̃rtaꝝ ãni de accñtib⁹ p̃dictis. &c.

¶ Capitulũ .3. de ſignis pronoſticis guerrarum &
combuſtionum.

Modo reſtat ponere ſigna ꝓnoſtica
guerraꝝ & cõbuſtionũ & pliorũ.
¶ Dicit itaq; ptole. 2. q̃dripartiti.
ca. 9. qꝫ in. reb⁹ futuris ulib⁹ colorũ
hora eclipſis & coꝝ q̃ circa ipſa ui
dent ſũt ea q̃ uocant hacla. ſiue ha
lo & uirge & his ſimilia nobis obſeruare conuenit
Itẽ conuenit ut caudatas ſtellas quæ hora eclipſis
uel alicuius alterius temporis apparuerint: obſer
uemus necnon & alia futura uniuerſalia ut ſunt
iſta quæ uocantur pertica & cornu & imperfectus.
& his ſil'ia quaꝝ naturæ martialib⁹ & mercuriali
bus nullus aſſimilant prælia & cõbuſtiones & q̃li
tates q̃ res moueri faciũt & accñtia q̃ ꝑ eas accidunt
Et dicit frater q uocat ſe ꝓſcrutatorẽ qꝫ cũ ſecte ſtel
læ i aere cõglobantur & fortiter petunt ſupiora &
materia hominũ & aĩaliũ ſũt tenera neceſſe ẽ eorũ
corda leuari & eleuatio ẽ nolle ſubici ſed poti⁹ do
miari: unde fiũt prælia & ſeditiões. Itẽ dicit ut ſu
pra cũ ſtella fiet: uide in quo ẽ mars uel ſaturnus per
quẽ fit. i. conſidera regionẽ & partẽ eius ſcd̃m par
tẽ grad⁹ plæ: & ubi ſupra apparebit ſtella ibiq; erit
effectus. uerbi gratia. qñ fuerit coniunctio iouis &
martis i exaltatõe ꝑticulari i. 3. gra. cancri. ãno. 1313
apparuit ſtella cũ cauda multa & appuit i loco qui
ſibi corrñdet. ſ. in ſcocia & in parte ſeptẽtriõali an
gliæ. Et qa mars tũc fuit retrogradus traxit ſcd̃m
motũ ſuũ ſtellã canda p̃cedẽte & mouebat a parte
oriẽtali boreali, ad ꝑtẽ occidẽtalẽ auſtralẽ: iõ neceſ
ſe fuit i cõflictu a ſcotis ãglicos uici. Et enĩ terra ſco
ciæ reſpectu angliæ i ſitu oriẽtali boreali: hæc frater
Et debes hic recitare ea q̃ tibi recitaui de dictis eiuſ
dẽ fratris ĩ diſtinctiõe. 11. huius lib. capi. 3. & ſcd̃m
ptole. ubi ſupra. Si ſignalia in aere apparẽtia circa
luĩaria hora alicui⁹ eclipſis luĩaris uel ſi caudatæ ſtel
læ aut aliæ ſtellæ ſcd̃æ i aere appẽtes hora eclipſis ac
hora alicui⁹ cõiũctõis magnæ uel alicui⁹ tpm reuo
lubiliũ fuerit coloris nigri uel uiridi ea q̃ ſaturni na
turã imitari dixim⁹ ſignificabũt. Et ſi p̃dicta ſigna
lia ad rubedinẽ ſignificabũt ea q̃ ſũt de natura mer
curii. Sed ꝑut oſtẽſũ ſupra ĩ duob⁹ ca. p̃cedẽtib⁹ h⁹
diſtinctõis. iuxta ſnĩam ptole. & albu. & alioꝝ. Sa
turn⁹ mars mercuri⁹ guerras & cõbuſtiões & plia ſi
gificãt. ſignalia ergo i aere p̃dicto mõ appẽtia & p̃
dictis mõis colorata: hæc eadẽ ſigificabũt. Et dicit
hali qꝫ oĩa talia ſignalia fiũt ex fumo ꝛbuſto & mo
uẽt ſpũs ad malũ. Itẽ ſcd̃m ptole. ubi ſupra cũ p̃di
cta ſignalia i p̃dictis tpib⁹ appẽtia fuerit coloris al
bi ea q̃ ſũt ex natura iouis ſigificare dicũt: & ſi aurei
coloris extiterit ea q̃ uener⁊ naturã ſeq̃nt iudicabũt
Sed ꝑut oñſũ ẽ i duob⁹ ca. p̃cedẽtib⁹ imediate iup
piter & uen⁹ ſignificãt qetẽ & pacẽ & trãqlliratem
& oẽ bonũ. Signalia ergo ſic appentia hæc eadẽ ſi
gnificabũt. Et dicit ptol. qꝫ ſi ſignalia p̃dicta quãli
bet unã ꝑtẽ luĩaris uel eoꝝ q̃ circa ipm ſunt: occupa
uerit i ea ꝑte ſolũmõ q̃ ẽ i directo ptis illi⁹ i q̃ iſte co
lor appuerit accñs futurũ eueniet. Si ãt color iſte to
tũ corp⁹ luiare uel eoꝝ q̃ circa ipm ſũt ãplexabit in
maiori ꝑte regimẽ cõcordãtiũ ſed cũ dño ſignũ ac
cidere debet accidens futuꝝ. Qual'r ſcire debes ubi
eueniẽt accñtia ſigificata ꝑ p̃dicta ſignalia & qñ &
q̃diu durabũt & cuiuſmõi accñtia eueniẽt & i quo
genere reꝝ appebũt. Patẽt hæc oĩa ſatis diffuſe i tra
ctatu prio hui⁹ lib. diſtinctiõe. 11. ca. 3. ſcd̃m ſnĩam
ptole. & hali. Et dicit hali ubi ſupra qꝫ ſignalia q̃
uocant haſte & nubilis nigri & ſpiſſi & illud quod
aſſil'at lacui aq̃ & oĩa talia q̃ fiũt ex fumo ſicco uin
cit in quolibet coꝝ ſicca natura & cõuenit ut ſignĩ
ficatio hui⁹ cõcordet cũ natura martis & mercu. i li
tib⁹ & guer. & cõbuſtiõib⁹ & iſidiis & furtis: & his
q̃ mouẽt oẽm ſpũm ad malefaciẽdũ & in aliis q̃ di
xit ptole. de natura martis & merc: hæc hali ibidẽ.
Et dicit ptolemæus in centiloquio propoſitõe. 100

ꝙ alnahezit & ſcintillationes ſtellarum ſignificant ſiccos uapores quæ ſi diuulſæ fuerint in omnes partes ſignificant diminutiones aq̃ꝝ .ſ. ſiccitatē & turbationē aeris et exercit⁹ uehemētes ad illud clima re qrētes regnū iſti⁹ climatis. Et ſi ſtellæ habētes multos crines fuerint appentes i angulo ex āgulis regni uel regis morietᵉ rex eiuſdē regni ac hō potens in eo & ſi fuerit in ſuccedēti ab angulo ei⁹ theſauri deſtruentur & mutabitᵉ conſiliatores. Et ſi cadentes ab angulis multiplicantᵉ carceres & infirmitates & mors ſubitanea & accident detrimēta hominib⁹ illius climatis & eorū conſiliis. Si uero apparuerit cometa habens comā uel caudā magnā inſurget contra regem aliquis inimicus uel proditor uel hereticus. Et ſi uenerit cometa illis ab oriente ad occidens, hoſtis ueniet de longinquo. Si autē uenerit de occidente i oriens erit hoſtis de regno iſti⁹. Et ſcd̄z hali ubi ſupra. Stellæ cū caudis ſunt nouē quaꝝ prima dicitᵉ ueru. ſecunda tenaculū. tertia pertica. quarta miles. quinta dominus aſconæ. ſexta matuca ſeu aurora. ſeptima argētū. octaua dicitur roſa. & nona nigra. quarū quattuor primæ aſſiſtantᵉ ſtellis & omnes ſignificant bella & timores & magnos euentus i mūdo & ex calore earū cognoſcetur malū futurū & ex natura ſigni in quo apparuerint prius aliqua earuꝫ ſcietur quando illud malū eueniet. Et ſi apparuerit in oriente erit cito. Si uero apparuerit in occidente tardabitur. Et hæc omnia uidelicet quādo apparebit effectus ſignatus per ſignale: & ubi & in quo genere rerū & q̃diu durabit magis expreſſe patent in tractatu primo huius libri. diſtinctione. ii. cap. 3.

Et ſcd̄m hali ubi ſupra. illa cometa quæ dicitᵉ miles eſt ex complexione ueneris & ē magnus ad modū lunæ & habet crines & radios infundit retro ſe & peragrat. 12. ſigna quæ cum apparuerit nocebit regibus & potentibus hominibus. & ſurgent homines in mundo qui uoluntᵉ mutare leges antiquas & adducere res nouas: & peior ſignificatio operis eſt ex parte caudæ. Domin⁹ aſconæ eſt ex complexione mercurii: & eſt ceruleus & paruus & cauda eius eſt longa & in parte qua apparuerit cauda eius ſignificat mortē regū & guerras. Matuca ē rubea & hēt caudā longā rubeā & nō tantā quātā dominus aſconæ & ē ex cōplexiōe martis quæ qñ apparuerit in oriēte capite iferius ſignificabit famē & ignes & cōbuſtiones & guerras & p̄cipue i terra babiloniæ & i terra arabū & i egypto quouſq; appliceᵉ ad occidēs. Et illa q̃ dicitᵉ nigra eſt ex natura ſaturni: & eius color eſt magis ceruleus q̃ niger: quæ qñ appuerit ſignifi. mortalitatē multā & decollatōnē. Et illa q̃ dicitᵉ roſa ē magna & rotūda & hēt faciē ad modū hois & color ē ut color argēti cū auro mixti. quæ qñ appuerit ſignifi. mortē regū & diuitū & mutabuntᵉ res mundanæ & ueniet & ſuccedēt illis res meliores. Et illa quæ dicitᵉ ueru ē horribilis aſpectu & uadit prope ſolē & ſignifi. mortem regū & diuitū. Et q̃ ptica dicitᵉ hēt groſſū radiū & & ſignificat paucitatē aquaꝝ & defectū ānonæ: & ſi cōiuncta fuerit alicui pl'aꝝ ſignifi. aliquid prætet hoc. Nā ſi iungatᵉ marti ſigni. guerras q̃ pl'imas & mortalitaes p gladiū. Et ſi coniuncta fuerit ſaturno erit mortalitas grauis: & ſi cū ioue fuerit ꝙqd ipſa ſigificabit i regib⁹ & diuitib⁹ appebit. & ſcd'm ptolemæū & hali i locis p̄allegatis. Et dicit albu. 5. p cōiunctiōib⁹ magnis. dif. ulti. ꝙ ſi appuerit aliqua cometa i ariete ſignifi. multas guerras in diuerſis regionib⁹ & multā effuſionē ſanguinis & deſtructionē magnatū et eleuationē maloꝝ et inferioꝝ. Et ſi appuerit in p̄te oriētis et ſol fuerit eqdiſtans ſigno arietis ſignifi. odiū inter ciues perſiæ et pl'es regiōes obedire regi babilonis. Et ſi appuerit a p̄te occidentis ſignifi. ꝙ maior ps magnatū cōſequetᵉ malum a regib⁹ et cedes eueniet ciuib⁹ partis occidētis. Et ſi appuerit aliqua cometa i tauro erunt multæ guerræ in pl'ib⁹ terris et multæ captiuitates et mortalitates. Et ſi fuerit apparitio ei⁹ a parte orientis et ſol fuerit equidiſtans ſigno tauri ſignifi. regē timere de inimicis ſuis cū nimia mortalitate. Et dicit albu. in libello ſuo de florib⁹. ca. ulti. ꝙ ſi apparuerit cometa in directo tauri ſignif. multū malū hoīum & iniurias & rebelliōes inter eos. Et. 5. de coniunctiōib⁹. ubi ſupra dicit albu. ꝙ ſi appuerit aliqua ſtellaꝝ comas hēntiū in geis erunt mortalitates & fames & prout dicit in de florib⁹ ſignifi. deiectionē religioſoꝝ. Et ſi appuerit in geis ex parte oriētis ſignif. multos magnates cadere a dignitatib⁹ & interfectiones reguꝫ prout dicit albu. 5. de coniūctionib⁹ ubi ſupra. Et ſi appuerit a p̄te occidētis ſignificat multā captiuitatē. Itē ſcd̄m albu. ibidē ſi appuerit cometa in cancro ſignifi. bella multa alia mala & multā mortē in hoīb⁹ & effuſionē ſanguinis: & ſi appuerit a parte orientis & ſol fuerit in cancro ſignifi. anguſtias hominū & paꝝ obediēt regi. & ſi appuerit a p̄te occidntis ſignificat rixā & malā cadere iter reges & pacē eorū poſtea. Et ſi apparuerit aliqua cometa i leone ſignificat pugnā inter reges & p̄cipue babiloniæ & uincent quidam eorum alios & erit illud in fine anni cum multa effuſione ſanguinis a parte orientis in mortem quorundam nobiliū. Et ſi apruerit a parte orientis & ſol fuerit in leone ſignificat multas commotiones & fugbm. Et ſi apparuerit aliqua cometa i uirgine ſignificat multas iniurias in hoīb⁹. Et ſi fuerit ei⁹ apparitio a p̄te oriētis & ſol fuerit in uirgine ſignificat guerras. Et ſi fuerit eius apparitio a parte occidētis ſigificat pugnas Et ſi apparuerit cometa i libra ſignificat mortē regū a parte occidētis & mortē nobiliū & principuꝫ & effuſionē ſanguinis & abſciſionē mercurii. Et ſi apparuerit a parte oriētis & ſol fuerit in libra ſignificat guerras i terra romanoꝝ. Et ſi apparuerit a p̄te occidētis ſignificat bella & mortē quorūdā regū & ſeruos cōtradicere dīis ſuis. Et ſi apparuerit cometa in ſcorp̄. ſignificat rixā & irā iter gētes & i de florib⁹ ubi ſupra. dicit albu. cū apparuerit cometa i ſcorpione ſignificat multitudinem guerræ & rebellium rerum & mutationem militum ſuper eos. Et

5.de cõiũctõib⁹ ubi supra.dicit albu.cũ appuerit co
meta i sagit.signif.uehemẽtiã regis sup plebẽ & ap
petet cõgregare pecunias & deprimere hoies p uio
lẽtias iniurias cũ morte quorũdã nobiliũ. Et si ap/
puerit a pte oriẽtis & sol fuerit eqdistãs sagictario
signif.mortẽ regũ cu appitiõe pugnæ & timoris &
latrocinii & ciues prauitatis i plib⁹ terris. Et si ap/
puerit cometa i capric.signif.bella inter reges & mꝭ
ta ifortunia a pte occidẽtis & pcipue i regib⁹ ibide;
& rixas & timores terribiles in plia & iter ciues me
ridiei cũ abscisiõe uiaꝝ & latrociniis & depressiõe
religiosoꝝ & fideliũ & morte iustoꝝ. Et si appue/
rit a pte oriẽtis & sol fuerit i capr. signif.ipediméta
quibusdã regib⁹ ex inimicis suis q̃ erũt causæ mortis
eoꝝ & renouatões regnoꝝ. Et si appuerit cometa
i aq̃rio signi.mortẽ regis i pte oriẽtis & exitũ uiri q
queret regnũ ei⁹ & cõtrarietates iter reges & nimiã
cedẽ & pugnã in pte occidẽtis & durare hoc longo
tpe. Et si appuerit a parte occidẽtis & sol fuerit eq/
distãs aq̃rio signifi.multos rumores terribiles i ter/
ra persiæ & depdatiões armoꝝ regũ. Et in de flo
rib⁹ dicit albu.q̃ si appuerit cometa i aq̃rio signifi/
cat multitudinẽ guerræ & interfectionis & crucifi/
xionis. Et i eodẽ cap.7.de cõiũctiõib⁹.ubi supra.di
cit albu.q̃ si appuerit cometa i signo pisciũ signifi.
mortem alicuius plebis cum multa cede in regibus
& erit hoc cã fidei & erunt signa & prodigia & in
terficiẽt se religiosi ad iuicẽ & multiplicaꝫ ifortuni
um & cõtrarietas & pauptas & horribilia i hoib⁹.
Et si appuerit a parte oriẽtis & sol fuerit eqdistans
signo piscium significat multitudinẽ cõtrarietatis du
cũ & principũ & regũ & rebellionẽ eoꝝ & ipsi ca
piẽt cẽsũ regis & mltiplicabiꝫ timor i plib⁹ climati
bus & ifortuniũ. Et si a pte occidẽtis significat mul
tas angustias hoium & mortẽ i plib⁹ climatibus &
uehemẽtiã angustiæ & pcipue i occidẽte: & hæc du
rare trib⁹ ãnis. Et in de florib⁹ ubi supra dicit albu.
q̃ si appuerit aliqua cometa i piscib⁹ erit bellũ maxi
mũ sup affines regis & interficiẽt se inuicẽ & erunt
inimicitiæ inter altos & magnates & erit arreptio
manus coꝝ ab obedientia. Et nota scdm albu.in
libello suo de florib⁹.ubi supra q̃ in quocũq; signo
appuerit aliq̃ cometa stella si ei⁹ appitio fuerit a pte
oriẽtis erit ueloci⁹ operi ei⁹: & si a pte occidẽtis erit
tardi⁹ operi ei⁹: hæc albu.i locis supradictis. Et di
cit hali habẽragel lib.8.ca.ulti.q̃ aliqua stella cadit
ab ariete diuertit suũ signale morieꝫ rex xp̃ianorũ
& erunt fortes guerræ & iterfectiões præcipue i ter
ra babilõiæ. Et si fuerit ille casus de tauro multæ ci/
uitates depopulabunꝫ i terra christianoꝝ: & si ac/
ciderit casus illius stellæ de geis accidẽt rixæ in terra
xp̃ianoꝝ & morieꝫ rex egipti & regnabit p eo for
mosus hõ & appodiat⁹. Et si casus ille fuerit de can
cro erunt iterfectiones i terris medoꝝ & fili⁹ regis
morieꝫ in lite & rex morieꝫ: & si ceciderit de leone
morieꝫ rex & letabunꝫ inimici eius & exibũt de cli
mate babilonie q aduersabunꝫ regi & faciẽt dãnũ:
& si ceciderit de uirgine rex egipti suos iterficiet ini
micos & accidẽt ei multæ guerræ: & si ceciderit de
libra ppls faciet malũ regi & proditões cooptas: &
si ceciderit de scorpiõe erũt multæ combustiões ae/
ris. & si ceciderit de sagictario morieꝫ rex i terra ba
biloniæ & i terra baldascopiæ. & si ceciderit de ca/
pricorno accidẽt in terris medæ & in terra halahez
multa mala p lites & sꝭia. Et si casus ille fuerit de a/
quario significat q̃ isurget hõ debilis & appodia/
bit se de regno & durabit i eo modicũ: & postea ac
cidẽt multæ iterfectiões & fortes. Et si casus iste fue
rit de piscib⁹ significat q̃ rex faciet ppl̃o iustitiã &
rectitudinẽ & significat saluationes: hæc hali habẽ
ragel. Et hali sup.2. q̃dripartiti ca.9.i fine loqꝫ de
uno signali q̃ ipsemet uidit qñ icipiebat addiscere
& multi alii sapientes cũ eo. Et dicit q̃ hoc signale
apparuerit i.15.gra.scorpiõ. & i oppõne solis erat
eni tunc sol in.15.gra.tauri & erat ascñs qñ appue/
rat sup alphazat ciuitate de egipto.4.gra.leonis &
2.mi. & mediũ cæli.27.arietis: et.37.minu. & erat il
la stella magnæ quãtitatis & figuræ rotũdæ & tan/
tã ut uen⁹ & ipius claritate tota horizõta lucebat q̃
lux fuerat tanta ut.4.pars lucis lunæ uel paꝝ pl⁹ &
semp apparebat mouẽdo se i isto signo cũ motu fir
mamẽti donec sol se posuit i eius sextili de signo uir
ginis & tũc destructa fuerat. Et dicit hali q̃ ista stel/
la apparuit i scorp.quæ erat signũ eclipsis legis mau
rorũ & signũ suæ cõiunctiõis: & accidebant inter
mauros magna prælia & fortes guerræ & iterfectõ
nes ꝓpter ciuitates: & regiões magnæ suaꝝ terrarũ
depopulatæ fuerunt: & exiuit unus magn⁹ heretic⁹
& surrexit in regẽ medæ: & accidit magna siccitas
& magna caristia uictualiũ & magna mortalias p
pter aeris corruptelã & p pestilentiã: ita q̃ fame gla
dio & ifirmitatib⁹ gẽtes sine nũero perierũt. & hoc
manifestũ: & hæc pditio continue fuerat postq̃ stel
la ista appuerit multis annis: hæc hali ibidem. Et di
cunt hali & alius cõmẽtator ptolemæi noie bugu/
farus i fine centiloquii q̃ quadã nocteanni.290.a/
rabũ diffuse sunt asub multæ in aere: occupauerunt
q̃ aerẽ totũ ita q̃ exterriti sunt hoies: durauitq̃ pl⁹
q̃ttuor horis & trãslacto nõ modico tpe eiusdẽ ãni
miutæ & nil⁹ et ãnone ad icõmodũ hoiuꝫ: & isurre
xerũt hoies aduersus⁹ regẽ & extermiatũ ẽ regnũ pto
lemei regis egipti. & i.10.ãno p⁹ appuerũt mltæ ea/
rũ & defecit ãnona & fuerũt mltæ guerræ. & i ãno.
92.appuit q̃dã stella comata & durauit.11.noctibus
& mouebatur omni nocte motu sensibili: intrauit
ergo filius alcalig post hoc breui tempore & præfu
it egypto & eius partib⁹ et apparuerat una stella ha
bens comã: & fuit in angulo ex angulis cõiũctionis
in q̃ inceptum est regnũ filioꝝ abez & obiit abez:
hæc hali. Per hæc igit exempla & p alia poteris p
nosticare de guerris & combustionib⁹ & de aliis ac
cidentib⁹ mundi p̃noiatis. Cũ in aliquo climate ap
paruerint stellæ comatæ aut aliqua alia signalia p̃/
dicta quæ signa sunt magnoꝝ effectuũ in mundo.

Et dicit albu.in lib.experimentorum. i capl̃s ubi
loquitur de asub & anazeli aspice stellas uolantes q̃

ſunt ſtellæ ignis & apparent ſemp in loco mercurii Et aſpice parte in qua fuerit hꝰ mói ſtella. Si enī fuerit in itinere inferiori erit malū ī pte martis & ueneris. Et ſi fuerit in itinere ſuperiori erit malū ī pte ſaturni & lunæ ac ſolis. Poſt hoc aſpice in q̄li ſigno apparēt & quale ſit eſſe dñi eiuſdē ſigni ī loco eius: & qualiter ſit aſpectus fortunarū & malorū ad dominū ſigni & manſiōis. Et ſi fuerit ī ſigno diui tum & dñs ſigni aſpexerit ex loco forti ſignificat ꝙ egredient ex ea parte qui cōtēdant in regno ex domeſticis regis & erit nominatus: & ſi fuerit in ſigno diui tū ſicut dixi & dñs ſigni eū aſpexerit erit ex filiis nobiliū & erit aptus regno: & ſimiliter iudica de omnibꝰ. Et ſcito ꝙ ſigna ſolis & iouis ac martis ſignificant terminos diuitū: & ſigna ſaturni ſignificāt nominatos ī antiquis: hæc albu. & hæc ſigna pronoſtica guerrarū & cōbuſtionū ſumpta ex ſignalibus in aere ad p̄ſens ſufficiāt. Et frequēter accidit ꝙ pueri faciunt ſibi capitaneos & ſeparant ſe in diuerſos exercitus & pugnant ad inuicē cōtra magnā guerrā inter regnū illud & alia regna: & hoc frequenter uiſum eſt in anglia cōtra guerrā inter regē anglie & regē franciæ: & ſil'r cōtra guerrā iter regē angliæ & regē ſcociæ. Itē frequēter accidit ꝙ poſt magnā caristiā ānonæ & uictualiū ī aliq̄ regiōe uel ī aliqb' regiōib' ꝓuenit magna guerra: tūc enī oportet ut homines unius querant uictualia in aliis regionibꝰ unde & lites & guerræ & contētiōes fiunt: & ſic caristia uictualiū q̄nq; eſt ſignū & cā guerrarū & cōbuſtionū: & hæc de ſignis ꝓnoſticis guerrarū & cōbuſtionū & p̄liorū ad præſens dicta ſufficiant. Et ſic finitur hæc diſtinctio. undecima: & finit' etiam hæc pars ſecūda huius tractat' ſecūdi ſūmæ iudicialis de accidentibꝰ magnis quæ contingūt ī terra & in his quæ ſūt ſuper terrā. ſ. de terremotu & diluuiis de peſtilentia & epidimiis de caristia & uilitate annonæ de guerris & cōbuſtionibus & præliis de aliis accidentibus magnis.

¶ Incipit diſtinctio. 12. huius tractatus ſecundi & ultimi de mō pronoſticandi de accidentibꝰ mundi tā per rōes poſitas in tractatu primo q̄ in. 2ᵒ. huius libri & quæ regulæ ſint magis rōnabiles: & cuiꝰ cōditionis debet eſſe quicunq; in hac ſciētia deſiderat pronoſticare. Et primo qualiter accidentia ſe habeant ad inuicem.

Oſtq̄ in duabꝰ partibus præcedētibus huius tractatꝰ ſecundi determinatū eſt de accidētibꝰ mūdi tā in aere exiſtētibꝰ q̄ in terra & de ꝓnoſticationibꝰ earūdē accidētiū tam per regulas aſtrologorū q̄ ét per ſigna pronoſtica & de generatiōe uniuſcuiuſq; accīntiū prædictorū & de eis cauſis tā ſcd'z aſtrologos q̄ ſcd'm phos. Reſtat mō ī fine huius libri dicere qualiter p̄dicta accidētia mūdi ſe habēt ad inuicē & quæ eorū compatiuntur ſe & quæ nō & de mō pronoſticādi de accidētibꝰ p̄dictis ꝓ regulas poſitas tā in tractatu prīo q̄ in tractatu ſecūdo huius libri. Et quæ regulares uniuſcuiuſq; accidentiū ſint magis rationabiles & magis approbatæ ſcd'm meū iudiciū: & demū oſtēdā cuius cōditionis debeat quilibet eē q̄ ſcd'm ſcīam aſtrologiæ uoluerit pronoſticare: & ſic huic libro finē īponaz deo dante. In hoc aūt ca. primo huius diſtinctionis intendo dicere quomō p̄dicta accīntia ſe habēt ad inuicē: & primo de accidētibꝰ continētibꝰ temperatiā aeris ꝓtractabo dicendo quō una tēperies aeris ſe habet ad aliā. Pro quo ſciēdū eſt ꝙ quædā tēperies aeris ſunt ſibi inuicē īcompoſſibiles: & īcōpoſſibiliū quædā intēdunt ſe mutuo & quædā mutuo ſe remittūt: & quædā ſe intēdunt ſcd'm unā q̄litatem uel effectū & ſcd'm aliā qualitatē uel effectum ſe remittunt. Pluuia ergo uētū adiuuat ī deprimēdo ſed quantū ad deſiccationē ipſius uēti īpedit actionem uētus aūt de facto inter oīa conſumit humiditatem pluuiæ deſiccando: & ē cā multotiēs q̄re pluuia magis humectat illa quæ uerſus plagā iſtā a qua flauerit uētus propelluntur & minus humefacit illa q̄ huiꝰ plagæ minime exponunt'. Vētus aūt ante pluuiam ſtatim futurā aut cōiter maiorat' & ſtatim poſt pluuiā ceſſat uel ſtatim ſenſibiliter minorat'. Pluuia inter oīa eſt cā remiſſiua maxīe gelu niuis grandinis & pruinæ. ſi eā in illis tēporibus contingat accidere. Pluuia de nocte mane uel ueſpere roré īpedit ne in aurora diei ſequētis appareat ut ſolebat: tū qa de eadē naſcunt' materia tū qa guttæ ipſius roris ī herbis uel arboribꝰ remanētes ſtatim coniūgunt' cadere ſi ſuperuenit pluuia. Et nota ꝙ mīor humiditas remanet in herbis ex notabili pluuia q̄ ex rore notabili. Ex abſentia roris mane uł ueſpere futura pluuia ſæpe deſignatur. Pluuia corruſcationē & tonitruū ſecū compatitur: nec ſolebat ut cōiter tonitruum accidere ſine oī pluuia p̄ſenti. ſ. & futura. Tonitruū ét pluuiā futurā ſigī. corruſcatio ſine tonitruo ſæpius hoc ſignificat. Pluuia nec ſiccitatē nec ſerenitatē compatit'. poteſt tamē una hora immediate ſequēs eē ſerena uel ſicca. Pluuia nō cōpatit' calidita tē uehemētē nec frigus intēſum. gelu enī exiſtēte magno pluuia ſupueniēs ipſius gelu remiſſionē denotat multam citam. Et in æſtate calor excellens ualde per pluuiā ſupueniētē pro magna ſui parte delet' Et q̄nq; per calorē aeris pungitiuū futura pluuia deſignatur. Caligo eſt pronoſticū ſiccitatis & quaſi nunq̄ ē ſine ſiccitate cōicante: unde & cū pluuia rariſſime ē caligo propriū ē pluuiæ humectare: & humectando nebulæ ſæpe promouet actionē: p nebulā ét ſæpe futura pluuia deſignat'. Et nota ꝙ reſpectu mīorū ros & nebula efficatiores ſunt ī humectando q̄ pluuia tū quia materiæ earū & guttæ ſūt magis ſubtiles. Vnde poros & meatꝰ ſtrictiores in-

trare minime prohibent tū quia he magis successi/ ue humectat q̄ pluuia ī multis operationib⁹ natura libus & successiue efficatiā largit uentus uero inter oēs magis desiccat. Vnde ex hoc humectan tibus magis uentus secū cōpatitur niue grandine & pruina & est multotiens cā quare hoc in quibusdā locis magis & in quibusdam minus ha bundant. Tempestas autē proprie loquendo est uent⁹ magnus cū pluuia magna aut cū niue magna aut cū grandine magno: quidā tamen pluuiam ma gnam uel uentū magnū uel niuē magnā uel grandi/ nem magnū nominat tempestatē. Nix & grando uentū adiuuant in deprimendo sic de pluuia dice/ batur. Et quia uentus sepe frigiditatē augmētat fre/ quenter est cā quare quædā loca quibusdā in hieme āplius congelant & quare quidē dies quibsdā die/ bus frigidiores uel calidiores apud alios eiusdē die bus minus calidi uel minus frigidi reperiant. Vētus quoq; copiā reg̃ in herbis uel arborib⁹ non permit tit saltē in locis uel qui hui⁹ uento exponunt. In ali is tamen locis ubi uentus accessū non habet non de letur totaliter apparitio roris p uentū uento existē/ te magno raro accidit coruscatio uel tonitruū. Sere nitas uentū magnū secū nō compatitur: uentus ma gnus secū non cōpatitur, caloré nisi calor iste fuerit temperatus. Nebula uero non comunicat uentum notabilē & p caliginē uentus futurus mltotiens de signat. Serenitas caloré secū cōpatitur nec sine fic/ citatate. Serenitatē uero hiemalē sepe comunicatur frigiditas & cū serenitate uernali multotiens est ca/ ligo. Serenitas, nebulā non permittit quandoq; tam mane existente nebula & statī cessante totū illi⁹ diei residuū est serenū: quomodo aut caliditas humidi/ tas frigiditas & siccitas se habent adinuicē ex scien tia naturali satis constat & experimento. Gelu ro rem non cōpatitur. sed conuertit ei⁹ naturā in prui nā & non compatitur caloré caliginē nec corrusca tionē. sed cōpatitur nebulā quæ in multo ei⁹ frigidi tatē adauget. Sed gelu si notabile fuerit cōgelando humiditatē efficit causa siccitatis. Ros excellentē frigiditatē non permittit humectat aliqualr depre/ senti quāuis futurā significet siccitatē coruscatio & tonitruū raro sunt simul cū rore. Nebula si cū rore acciderit quia raro cōtingit ei⁹ gutte a guttis ipsi⁹ re rū nō possunt discerni. Ros frequenter cōmunicat caliginē secū grandinē non permittit. Die tamen ī mediate sequente qū accidit grādo licet raro prui/ nā non cōpatitur nisi forte propter maiorē frigidi tatē in uno loco q; in alio pruina in loco frigidiori & ros in loco minus frigido gerat pruina cōpatit grandinē & sequētis diei serenitatē & siccitatē. To nitruū & coruscationē humiditatē in actu non co/ municat pruinā est tamen multotiens signū humi/ ditatis future: cōpatitur etiā pruina nebula sed raro accidit nūq; cū caligine est pruina. Nebula est quasi pluuia cuius gutte nō sunt pceptibiles apud uisū & uisū īpedit ne ad magnā distantiā possit uidere hu/ mectat quoq; & si cū frigiditate magna apparent e ius gutte ī herbis nominate. Pruina proprie nomi/ natur non cōpatitur caloré nisi solūmodo tempo/ ratū. Caligo cū nebula existere non solebat. Caligo est quasi quidā fumus terræ abherens & uisū īpedi/ ens sicut nebula. sed non tantū. Caligo etiā frequē ter non percipit nisi mediate monte uel uilla uel ali qua alia re consimili eminente distante a uisu per leucā uel āplius. Sol etiā uisus per mediū multū cali ginosū apparet punicei coloris. Luna etiā & ascen dentia alia per idē mediū uisu apparent consimili/ ter colorata. Caligo caloré & siccitatē secū non cō patitur sed raro est cū excessiuo calore & rarius uel nūq; cū frigore excellenti & est signū siccitatis futu re & differt talis fumus a caligine & nebula. Nix uero roré non cōpatitur nec serenitatē caliditatē ca liginē coruscationē neq; tonitruū & aqueū cōpati tur nix grandinē sed frequenti⁹ cōpatitur pruinā. Nix nūq; erit sine frigiditate & raro accidit sine ge lu quia si contingat nix sine gelu illa diu nō perma nebit. Nix per suā remissionē multotiens est causa humiditatis magne & subite cū ante suā remissionē secū cōpatitur siccitatē. Nebula nūq; uel ualde raro comunicat niuē in casu ipsi⁹ cū inter calū & remis sionē ipsius niuis quandoq; solebat a dome gran/ do non cōpatitur serenitatē potest tamen una pars eius diei esse serena & alia pars grandinosa & hoc frequenter contingit. Tonitruū & coruscatio raro simul sunt cū grandine & copatitur grando calidi tatē temperatā frigidatē quoq; compatitur excessi/ uā: & ē causa aliqualis humiditatis cū liquescit. Ne bula quandoq; est cū grandine. sed caligo raro aut nūq;. Et grando quandoq; est signū gelu futuri. Co ruscatio multotiens est cū tonitruo & mltotiens si ne tonitruo & tunc magis designant pluuiā sereni tatē cōpatitur aliqualē siccitatē quandoq; comuni catur nec est sine calore. Cū coruscatione rarissime est caligo: & coruscatio & nebula non sunt simul. Tonitruū quandoq; est cū serenitate & siccitate & quandoq; sine serenitate: & hoc frequenti⁹ solebat contingere & non est sine calore & humiditatis fu ture multotiens presagiū gerit. Caligo nūq; aut ra/ rissime est cū tonitruo & nebula cū tonitruo nō exi stit. Terremotus uero prout dicit ag̃. 20. methauro rū si fiat de mane precedit magna trāquillitas & fri giditas in aere nehemēs & circa terremotū si fiat de die sol frequenter obscurat plēs & magni terremo tus fient trāquillitate existente ī aere. Et si debeat fie ri terremotus in nocte sequenti tunc die p̄cedente e xistente serenitate apparet quædā nebula subtilis in aere porrecta ī longū ad similitudinē cuiusdē linee remote. Et pestilētia & p̄cipue ouiū frequēter sequī tur terremotū sicut allegatū est prius ab alberto ubi determinatū est de terremotu & pestilentia & cari stia uictualiū pestilentias & guerras comunicatur frequenter. Et breuiter: hæc, omnia. s. pestilentia & caristia uictualiū & guerre & cōbustiones & simi/ lia: hæc omnia ut comuniter contingunt simul uel scd̄m magnis uel scd̄m min⁹: cui⁹ causa est quia unū

illoꝝ malorꝝ accidit nisi ex dñio alicuius planetæ maliuoli.ſ.ſaturni & martis & uterꝙ illoruꝫ de ſui natura efficit p̄dicta mala. Sic itaꝙ patet qualiter p̄ dicta accidentia mundi de quibus determinatū eſt i hoc libro ad inuicem ſe habeant.

Capitulū.2.q̄ regulæ ſunt magis utiles & rōabiles.

Cum uolueris de aliquo accidēte mū di pronoſticare & precipue de tem/ perie aeris. Primo uidendū eſt qualē naturā & uirtutē habet quilibet pla/ neta per ſe conſideratus non cōparā do ipſū ad aliquid aliud. Et ibi uidendū eſt quis pla neta ſit calidus & quis frigidus & quis ſiccus quis humidus quis calidus & ſiccus & quis magis calidꝰ q̄ ſiccus quis exceſſiue calidus & quis temperate ca lidus & quis temperatus eſt in omni qualitate & q̄s temperatus eſt in una qualitate & excedit in alia. Scđo uidendū eſt qualē uirtutē habet quilibet pla/ neta in quocūꝙ ſignoꝝ & ibidē oportet etiā conſi derare utrū planeta ſit in domo ſua uel exaltatione uel triplicitate uel termino uel facie ſua & utrū ſit in ſigno diſcordanti in uttaꝙ qualitatū primaꝝ uel i ſigno diſcordanti ſibi in altera qualitate primaꝝ tantū: uel utrū ſit in ſigno ꝙ ſecū in utraꝙ qualitate concordet uel in ſigno ꝙ ſecū concordet in una q̄li tate ſolū ibidē etiā eſt cōſiderādū utrū planeta ſit in ſignis ſeptētrionalibus uel in ſignis meridionalibꝰ & utrū eius latitudo ſit ſeptētrionalis uel meridio/ nalis & utrū magnā morā faciet i iſto ſigno uel par uā & utrū directe ſit i ecliptica uel ab ecliptica decli net uerſus ſeptētrionē uel uerſus meridiē. Tertio ē uidendū qualē uirtutē quiſcūꝙ planeta cuicūꝙ pl̄æ alteri tribuat ſcđꝫ ꝙ eū reſpicit diuerſo aſpectu. Et ibidē oportet conſiderare utrū planeta cū altera cō iungatur uel ei per dyamatrū opponatur: uel cū a/ ſpiciat de trino quartu uel ſextili aſpectu & ſi plane tæ hoc modo coniungant' uel ſe aſpiciant utrū hoc ſit in ſigno concordanti uel in ſignis concordanti/ bus aut in ſigno diſcordanti aut in ſignis diſcordā/ tibus & ſiue ſic ſiue ſic utrū ſignū concordet uel di/ ſcordet uterꝙ uel alteri tantū. & ſi nterꝙ magis uel minus iſti ul' illi eq̄liter. Et conſiderandū eſt in quo ſigno uel in quibus ſignis fuerit illa coniunctio uel iſte aſpectus. Et ſi fuerit coniunctio inter eos utrum ſit uere ſcđm longitudinē & ſcđm latitudinem uel non: & ſi ſic utrū hæc coniunctio ſit directe in ecli/ ptica uel declinet ab ea nūquid ad ſeptētrionē ul' ad meridiē. Et ſi illa coniunctio ſit ſolū ſcđm longitu dinē tunc eſt conſiderandum quis eorum magis di ſtet ab ecliptica & quis minus & utrum equaliter di ſtent ſiue ſic ſiue ſic utrū ex utraꝙ parte ecliptice uel ex altera tantū: & ſicut dictū eſt de coniunctōne ſic etiā itelligendū eſt de oppoſitione & de aſpectu tri no ſextili & quartili. Itē hic reſpiciendū eſt qualē uirtutē. 2. planetæ atribuunt. 3. uel econtra ſed ꝙ il/ le tertius equaliter diſtat ab illis & hoc poteſt eſſe ſcđm omnes diuerſitates enumeratas i coniunctio ne planetaꝝ & poſt hoc eſſe ſic ꝙ duo planetæ pri mi ſicut oppoſiti ſibi iuicē & ſe aſpiciāt de trino. 4. uel de. 6.. Itē: hæc reſpiciendū eſt qualē uirtutē duæ planetæ attribuunt. 3. uel ecōtra. ſcđm ꝙ ille tertius coniungitur cū eis naturæ coniuncti & hoc poteſt fieri ſcđm omnes conditiones numeratas in coniū ctione. Itē hic reſpiciēdū eſt qualē uirtutē duæ pla netæ attribuunt. 3. uel econtra & hoc poteſt ſic ꝙ duo primi planetæ ſe reſpiciant de aliquo aſpectu uel ſint coniuncti uel oppoſiti. Et hic maxime ad propoſitū reſpiciendū eſt ad tranſitū lunæ per pla/ netas in quolibet menſe & precipue quando ipſe re ceperit ab uno planeta & applicat alteri. & hic re/ ſpiciendū eſt ad omnes regulas concernentes aper/ tiones portaꝝ quas tibi frequenter recitaui tā in tra ctatu primo q̄ in tractatu illo. 2. huius libri. Item hic reſpiciendū eſt qualē uirtutē & planetæ attribu unt. 3. ul' ecōuerſo. ſcđm ꝙ iſte tertiꝰ reſpicit unū de trino aſpectu & reliquū de. 4. uel econtra & ſic de a liis reſpectibus inimicitie & amicitie & q̄libet iſto rum recipit tot diuerſitates ſicut coniunctio & pl̄es quæ ex eis dici poſſunt. Et ſicut dictū eſt de. 3. plane ta ad duos etiā ſic inteligendū de quatuor ad. 3. & de. 5. ad. 4. & de. 6. ad. 5. & de. 7. ad. 6. Itē hic reſpi/ ciendū eſt qualē uirtutē planeta recipiat a ſtella fixa ei coniuncta uel in quocūꝙ: alio aſpectu recipit & dixi tibi naturas ſtellaꝝ fixaꝝ i tractatu primo hu ius libri diſtincte. Itē reſpiciendū ē qualē uirtutē qui libet pl̄a & p̄cipue luna hēt i diuerſis manſionibus circuli & uocant' māſiones lunæ quaꝝ: quædā ſunt ſiccæ & q̄dā humidæ & ſp uidendū eſt in q̄ māſiōe fuerit ipſa luna. Nā ſcđm hoc uariat' frequēter tem peries aeris: & dixi tibi naturas & q̄litates māſionū lunæ i tractatu prīo huiꝰ libri diſtinctione. 10. cap. 9. 4ꝰ: cōſiderādū eſt qualē uirtutē hēt q̄libet pl̄a ſcđm eiꝰ pōnē in ſuo circ'o ecētrico. i. ſcđm quē eſt i auge ſui ecētrici uel i oppoſito augis eiꝰ ul' neꝙ ſic neꝙ ſic uel ſcđm ꝙ recedit ab auge p̄dicta uel ab oriēte uel ſcđm ꝙ ad ea accedit. Itē reſpiciendū eſt q̄lē uirtu tē hēt pl̄a i auge ſui epicl'i uel i oppōne augis illiꝰ & hic reſpiciendū ē nūq̄ pl̄a ſic ſtationariꝰ ꝙgreſſiuus uel retrogradi. & hic reſpiciendū eſt maxime ad re/ gulas alaudi i epl̄a ſua cōcernētes eē pl̄aꝝ i ſuis circu lis & ēt regl̄as cōcernētes eoꝝ ſtatiōes directiones & retrogradatiōes & eoꝝ horizōtes & occ̄ntes & eoꝝ pōnes a ſole & ī figura & i ſuis circ'lis. 5. optet te cōfirmare iudiciū tuū p̄ ſtellas duas i aere i qbꝰ fit p̄noſticatio de acc̄ntibꝰ mūdi & p̄cipue de tēpie ae ris & optet uidere ꝙ unūqdꝙ horū ſignaliū ſignifi cet & utrū ſignificet unū uel q̄ñ q̄ unū & q̄ñ q̄ aliud & q̄ñ q̄ ſignificet unū & q̄ñ q̄ niſi. Et dato ꝙ ſēp ſignificet unū uidendū eſt i q̄ pte āni certius & i falli bilibꝰ ſignificat illd' unū. Et dato ꝙ q̄ñ q̄ ſignificet u nū & i q̄ pte āni ē magis ſignificatiuū unī ꝰ & q̄ñ q̄ alteriꝰ. Itē cōſiderādū eſt ꝙ dato ꝙ pl̄a appeat tl̄is ꝙ ſignificet unū iſtoꝝ & q̄d aliud & q̄ huiꝰ ſint cō trarioꝝ ſignificatiua. Itē cōſiderādū q̄ illoꝝ hēnt ſignificationē i una regiōe & q̄ i alia. De ſignificatiōi/ bꝰ uero huiꝰ ſignaliū i aere dictū ē priꝰ i diſtinctione

11.tractatu prio hui⁹ libri et sil'r in fine cuiuslibet distinctionis p̄cedentis hui⁹ tractatus scd'i. Sexto oportet ɔsiderare naturā tp̄is & cōplexionē q̄rte āni p q̄ pnosticare uolueris & p̄portionare iudiciū tuū scd'm naturā ei⁹. 7° uidēdū ē de quo accñte mundi fiat qō uel de q̄ tēpie & q̄ accñtia mūdi siue q̄ tēpies aeris sūt cōpossibilia & q̄ ñ & q̄ sint naturalr seq̄ntia et q̄ nō: et hoc scieť ex capl'o imediate. 8° cōsiderandū ē cp istoꝝ p̄dictoꝝ maioré hēat potētiā seu magʒ fuerit pōderādū p̄tūc uerbi gratia. Hiems argiuit frigiditatē et hūiditatē i eadē pte āni: ét mars q ē calid⁹ et sicc⁹ forte ē i suo maxio dñio sicut i ariete. Tūc diligēter cōsiderādū ē nūq̄ magis sit iudicādū p̄tūc scd'm martē q̄ scd'm q̄litatē q̄rtæ āni: et eodē mó faciēs i oīb⁹ p̄dictis cōsiderando sup q̄ uel qs sit magis pōderāda: et sup ista fundabis iudiciū tuū: et si quis regulas exp̄tus est i tpe suo fūdabis iudiciū tuum sup illas duas regl'as astrologoꝝ applicabis ad expientiā: et hæc ē doctrina ptol. i cētiloqo. p̄pōne pria. ubi sic: scia stellaꝝ ex te & ex illis ē. Et dicit hali ibidē q̄ res futuras p̄nosscere desiderat oportet eū ispicere motū stellaꝝ & opa & effect⁹ eaꝝ q̄ fiūt in reb⁹ scd'ʒ naturas eaꝝ: & oportet eū ispicere libros quos scripserūt antiq de significatōe motuū ipsarū & adiūgit his q̄cūq; p̄bauit i suo tpe: hæc hali. Hæc oīa p̄dicta debes diligēter cōsiderare cū de accñtibɔ mūdi cōcernētibɔ tēpantiā aeris p̄nosticare uoluerís de qbɔ qdē accñtibɔ determíatū ē i pte pria hui⁹ tractat⁹ secūdi. Et debes p̄cipue obseruare ea q̄ tibi dixi i hoc ca. i oíbɔ cōiūctionibɔ magnis & i oíbus eclipsibus luīariū & i reuolutiōe cuiuscūq; āni & in introitu cuiuscūq; q̄rtæ ei⁹: & i oíbɔ cōiūctiōibɔ & oppōnibɔ & q̄draturis luíariū p̄ totū & p̄cipue in cōiūctiōibɔ & oppōnibɔ luíariū p̄cedētiū itroitu⁹ solis i. 4. pūcta cardinalia siue i q̄ttuor signa mobilia: & sp debes respicere ad ɔ⁹nes supiores & p̄cipue ad duas ifortūas nūq̄ sc aspiciāt aliquo aspectu forti aut fuerint cōiūcti & i qbus signis extiterit & ad transitū lunæ per eos i tp̄ib⁹ p̄dictis: hæc enī est magna cā mutatiōis tēpieꝝ aeris. Frequēter enī sū exp t⁹ frigiditatē aeris & gelu & niues ꝓuenire i hieme: q̄n saturn⁹ & mars aliquo aspectu forti de signis frigidis se aspexerūt. Et exp̄t⁹ sū multis uicibus cp q̄n aliqua lunatio fuerat pluuiosa uel saltē aliqua medietas lunatiōis fuerit pluuiosa cp maxīa pluuia accidebat luna trāseūte p̄ saturnū & p̄cipue si hoc erat circa cōiūctionē uel oppōnē uel q̄draturā luíariū. Itē frequēter exp̄t⁹ sū regulas de aptiōibus portaꝝ fore ueras q̄n iste aptiōes cōtingūt circa cōiunctionē uel oppōnē uel q̄draturā luíariū. Nā i his tpibɔ futuris maxīe mutat⁹ tēpies sicut exp̄tū ē. Sūma igit⁹ diligētia respiciēdū ē ad trāsitū lūe p̄ pl'as & p̄cipue cū recedit ab inferioribɔ & applicat⁹ ad supiores hūtes domos oppositas domibɔ suis & ad aspect⁹ iferiorū & ad supiores p̄dictos. Et breuiter ad oēs regl'as de aptiōib⁹ portaꝝ diligēter ē aduertēdū & ad trā sitū lunæ p̄ māsiōes siccas uel humidas & p̄ stellas fixas calidas uel frigidas siccas uel hūidas sūme aduertēdū ē. Multi enī freq̄nter exp̄ti sūt cp cū fuerit aliq̄ lūatio pluuiosa uel aliq̄ ei⁹ medietas i q̄ ét fuerit cui dētia ad pluuiā ut cōiter accidit pluuia i trāsitu lūæ p̄ pliades: hæc aūt oia p̄dicta iudicio meo sūt multū ponderāda ad p̄nosticādū de tēpie aeris. Et debes una cū his diligēter aduertere ad regulas ptol. quas posuit de tēpie aeris i. 2. q̄driptiti. p̄ itroit⁹ q̄rtaꝝ & p̄ oēs cōiūctiōes & oppōnes & q̄draturas luíariuʒ & p̄ eclipses eorūdē. Diligēter quoq; aduertēdū est ad oēs regulas de tēpie cōcernētes pōnes pl'aꝝ a sole & earū pōnes i zodiaco & i suis eccētricis & epiciclis & ɔcernētes eoꝝ oriētalitates & occñtalitates statōes quoq; directionē & retrogradatōes q̄s regulas ponit albu. i maiori itroductorio. trac. 4. & sil'r trac. 7. & alchi. i epl'a sua. Itē aduertēdū ē ad regl'as de tēpie aeris q̄ ponūť i fine lib. 9. iudicū. scd'm sententiā alchi. & aomar. dorothei quoq; & iergis. Aduertēdū est ét ad regulas de tēpie aeris positas a iafar i epl'a sua cōcernētes māsiōes lune & cursū ei⁹ et ad regulas positas ab hermano kareco i libr. suo de himbribɔ. Et ad regulas positas i trac. de aptiōibus portaꝝ & ad regulas positas a lincoñ. i trac. suo de p̄nosticatiōe tēpiei. Et oēs regulas de tēpie positas a messal. i epl'a sua & ab abrahā auézoar in deo i'li. suo de reuolutiōib⁹ ánoꝝ mūdi. reputo satis rōabiles: ac ét regulas cōcernētes cursū lūæ & māsiōes q̄s ponūt in di i suis libris de himbribɔ satis approbo. Hæ aūt regulæ p̄dictæ p̄ maiori pte sūt satis rónabiles: sed nó multū soliciteris circa regulas de tēpie positas a frē q uocat se p̄scrutatorē nec alicui⁹ moderni nec p̄sūptuose scribētis nisi ei⁹ regulas fueris magis exp̄t⁹. Nūq̄ enī potui uidere rōem i regulis prædictis frīs qa totaliter q̄si opat⁹ p̄ termios & p̄ grad⁹ lucidos tenebrosos fumosos plenos & uacuos. Nec unq̄ audiui de aliquo q se dixit fuisse exp̄tū d'e regulis p̄dicti frīs. Oēs ét regulas astrologie de quotidianis himbrib⁹ nó multū reputo exprobādas eo cp ptol. scd'i q̄driptiti. ca. 12. nó póit modū p̄nosticādi de tēpie aeris p̄ miori tpe q̄; sicut q̄rta uni⁹ lūatiōis: sed de himbrib⁹ quottidianis siue duoꝝ dieꝝ uel triuʒ docet p̄nosticare p̄ nubes & p̄ regulas & p̄ h⁹ mói signa p̄nostica de qbɔ determíatū ē sufficiēter & hoc tractatu. 2. Nūq̄ ét exp̄t⁹ sū magnā securitatē i p̄nosticatiōe tēpiei aeris p̄ eē pl'aꝝ in ascñte aut i q̄ttuor āgl'is succed'. aut i reliqs domib⁹. Tñ qa albu. ptol. & quasi oēs astrologi hūt modū p̄nosticādi approbatū nolo hunc modū reprobare. Nihilomin⁹ ut mihi uidet' iudiciū tēpiei aeris q nō deberet uariari scd'm oēm uariationē ascñtis. sed scd'ʒ sensibilē situs terræ. Aliter enī ē p̄nosticādū de tēperie aeris & himbrib⁹ i locis mótuosis q̄; i locis planis & aliter i locis cāpestrib⁹ q̄; i locis paludosis & ét i locis p̄pe litus maris & q̄dā loca terre sūt magis calida & q̄dā magis frigida q̄dā magis hūida & q̄dā magis sicca. Et scd'm oēs has uariatiōes situū & cōplexionē terraꝝ seu regionū uariabis iudiciū tuum de tēperie aeris cōsiderando semp̄ latitudinē regionis & distātiā cenith capitis tui ab equinoctiali

circulo. Nã ſcdm hoc uariabis iudiciũ tuũ & in oi loco ſeu pte terræ hitabilis ſi cũ itellexiſti ea quæ tibi ſcripſi i tractatu prio hui9 ſũmæ diſtinctiõe. 10.c.8. Scripſi enĩ ibidẽ ſcdm intẽtionẽ alchin. in epla ſua q̃lr uariabis iudiciũ i oi loco terræ hitabilis i quo .ſ. ẽ ſenſibilis uariatio caloris frigoris ſiccitatis & hũi ditatis ſcdm acceſſionẽ uel receſſionẽ illi9 loci ab æ quinoctiali. Et hoc uidet mihi ſonabili9 dicere q̃ ſé per uariare iudiciũ de tẽpie aeris ſcdm oẽm uariatõ nẽ aſcñtis. hæc aũt q̃ tibi ſcripſi i hoc ca. generalr ſũt ea quæ magis approbo i ꝓnoſticatiõe tẽpiei. & regulæ iá recitatæ iudicio meo ſũt magis rõabiles. Cũ ergo uolueris ꝓnoſticare de tẽperie aeris has regulas ꝓdictas frequenter reſpicias ut eas i aia tua recenter hẽas & facias ſemp relationẽ iter regulas ꝑticulares poſitas i hoc tractatu .2. & regulas generales q̃ i tractatu prio hui9 li. ponũt. Aliter enĩ ponũt eedẽ regulæ i uno tractatu & in alio. & iõ oportet ut iues te cũ utroq; tractatu. Et nõ ſtati iudices ꝑ unã regulã uel per duas niſi de alia tẽperie aeris nec ꝑ unũ ſignũ ꝓnoſticũ nec ꝑ duo tantũmõ ſed ꝑ multas regulas & ꝑ multa ſigna ꝓnoſtica cũ ad iuicẽ concurrũt & de quib9 ꝑ prius fuiſti expertus dabis iudiciũ tuũ & applicabis ſemp regulas tuas ad expimẽtum põderãdo ea q̃ ſũt magis põderãda & dimittenda ſcd3 poſſe tuũ quẽadmõ3 fecit bon9 medicus. Multæ enĩ regulæ ſupflue & uarie ſũt q̃ a qbuſdã aſtrologis ponunt q̃s te oportet dimittere & operari per regulas ꝑtactas i hoc.c. q̃s magis approbo & reputo magis utiles. Et cõuenit tibi ut tu ſcias bñ ꝓportionare ſignificatiões ꝑdictarꝫ regularꝫ ad iuicẽ ꝑ quocunq; tempore pro quo uolueris pronoſticare ponẽdo .ſ. ea quæ ſignificãt calorem ex parte una et ea quæ ſignificant frigus ex parte alia & ea quæ ſiccitatem ſignificant ponẽdo ex parte una: & ea quæ ſignificant humorem ex parte alia habẽdo ſemper reſpectũ ad naturã temporis tui: & ſic ſcdm naturã tpis tui iudicabis de natura temperiei. Et hoc mõ ꝓnoſticant peritiſſimi medici habendo ſemp reſpectũ ad doſes iudicando ſcdm naturã magis uicẽtẽ. Hæc ẽt eſt uia quã docet hali i .2. quadripartiti. ptolemei in multis locis. Dicit enim ibidem in ca. 12. in fine q̃ ſciemus accidens uniuerſale a cã maiorẽ uim habente cuiuſmodi ſunt eclipſes & ſimilia. & ſciemus accidens minus a cã primã ſequẽtẽ. ſ. ꝑ introit9 q̃rtarũ ãni & ꝑ cõiunctiões & oppões & q̃draturas luiariũ. Et dicit hali q̃ ſicut de maiori ad minus ibidẽ declinãdo de uniuerſali ad particularius donec perueniamus ad finẽ oium unum poſt aliud ordinando. Et cũ hoc fecerimus inſpiciemus quas res inueniemus ſimiles & accordantes & ponemus eas in uno loco & facimus eas quaſi rem unam: hoc enim faciemus ſi fuerint plures ſignificatores & inſpiciemus ad naturam temporis iſti9 ad cauſam fortiorem & iudicabimus per illam quæ magis uincit quia cum planetæ ſignificant rem unam qualiſcũq; ſit. & ſi acciderit q̃ alii planetæ & ſtellæ & ſigna hoc idem ſignificauerint ip ſa ſignificatio fortis erit & certa & diuerſæ ſignificationes fuerint: nihil certum erit ubi ab eo qui fortior fuerit: & magis circa naturam temporis i quo erit ſiguificatio: hæc hali. ubi ſupra. Et ſic patet qualiter ſit pronoſticãdum de accidentibus mundi concernentibus temperiem aeris: alia uero accidentia mũdi magis grandia & magis timenda de quibus determinatum eſt in parte ſecunda huius tractatus ſecundi cuiuſmodi ſunt terremotus & diluuia peſtilentiæ & mortalitates & ea quæ proueniunt ex corruptione aeris. Cariſtia quoq; & fames & guerræ & combuſtiones & prelia & mutationes regnorum & ſectarum & talia prodigia & magna accidentia quæ contingunt in mundo fiunt ut frequenter ex coniunctionibus magnis planetarum altiorum & ex eclipſib9 luminarium ſicut dictum eſt frequenter tam in tractatu primo q̃ in tractatu ſecundo huius libri. & allegatum eſt hoc frequenter a ptolemeo & albuma. & meſſahalla ab abraham iudeo & ſimiliter ab aliis aſtrologis qui hanc materiã pertractant in libris ſuis. De iſtis aũt accñtib9 magnis rõabl'r loquũt iſte Ptolemeus i .2. q̃dripti tit. ubi uidelicet loquit de eclipſib9 luiariũ. Meſſahalla quoq; i ſuo lib. ſiue in epiſtola ſua de coniunctionibus magnis & in ſuo libro de reuolutionibus annorum mundi: albuma. in libro ſuo de coniunctionibus magnis. Aomar etiam & alchindus in fine libri nouem iudicum. abraham iudeus in ſuo libro de reuolutionibus annorum mundi. Iohannes in ſuo quadripartito parte prima. Albumazar quoq; in ſuo libro experimẽtorum: & ſimiliter in ſuo libro de floribus. & haly aben. in octauo libro in diuerſis capitulis. Et frater albertus in lib. de proprietatib9 elemẽtorꝫ. & in lib. metheororꝫ q̃ſdã regulas utiles licet paucas ponit de iſtis magnis accidẽtib9. Tot ergo ſũt aſtrologi q̃ magis rõnabiliter loquunt de iſtis accñtib9 magnis: & breuiter hæc accidẽtia frequẽtiſſime proueniunt ex cõiunctionib9 magnis triũ plarꝫ ſupioruꝫ & ex eclipſib9 luiariũ. Ponã tibi exẽpla de ãno chriſti. 1345. in quo conuenerunt .3. ſuperiores in ſecunda facie aquarii & accidit tunc temporis eclipſis lunæ uniuerſalis & iſtæ coniunctiones cum ec. ſignificabãt magnos effectus & durabiles ſicut patet per ea quæ ſcripſi de ſignificatiõib9 earꝫ eodẽ ãno & ꝑ ea quæ experimentis multis didicimus ſicut dicetur ibi inferius: nihil enim ſcripſi tunc tẽporis de ſignificationib9 eorũdẽ coniũctionũ & eclipſiũ lunæ ꝑdictæ q̃n illud idẽ eueniebat poſt infra paucos annos nec aliqua ſcripſi tunc niſi ea quæ ſequebantur ex dictis aſtrologorꝫ. Primo narrabo tibi effectus & ſignificatiões illi9 ec. uniuerſalis. Nam dicit hali .2. q̃dripti tit. ptol. ca. 6. duo luminaria ſunt principales dñi ſiue principes ſuper oẽs alias ſtellas: iſta autẽ ec. fuit in martio eiuſdem anni .1345. completis de martio .18. diebus. & decẽ & nouem horis. &. 40. minutis. & eclipſabitur luna i .12. grada libræ. dñs ergo loci ecli. ſiue pla in eo magis dominium ꝓptẽ nẽs fuit ſaturnus eo q̃ habet ibidem exaltationẽ

triplicitatē terminū & facīē. & sil'r ē de illi⁹ haiz & iō ꝓpōit' uenere ñ obstāte ꝙ libra sit dñs ei⁹ qa' uen⁹ nō hēt ibi plures digitates nisi domū & terminū & ꝑter hoc ē alteri⁹ haiz. Saturn⁹ ergo dñabat' i loco. c. q̄ significauit iuxta sniam ptole. 2. q̄driptiti ca. 8. mlta bella & fugā i eis multas ifirmitates & longas & magnā mortalitatē i hoib⁹ & aialibus frigus ue hemēs & mltas pluuias & niues tpib⁹ suis uētos ualidos & magnū detrimentū: nauigantib⁹ magnā corruptionē aeris caristiā magnā ānone & fructuū per frig⁹ & pluuias mltas & p uermes. Vñ accidit mortalitas hoium & detrimētū significāt ānonæ & fructibus i collectione eorū i autūno ex cāis ꝑdictis. eo ꝙ locus. e. fuerat libra. Et breuiter saturn⁹ habuit q̄ si maxima dñiū i isto casu ꝙ pōt hēre. Nā ipe saturnus fuerat dñs loci cōiūctionis magne saturni & iouis q̄ fuit post eclipsim p duos dies. 29. horas: & sil'r ipse saturn⁹ fuerit dñs cōiūctionis saturni & martis & sil'r cōiūctionis iouis & martis q̄ fuerūt i eodē mēse tūc quoq; duorū luiariū. e. ꝓcedentē eādē quæ oēs fuerūt magne significatiōis ut dicet' post: & sil'r saturn⁹ fuit dñs isti⁹ āni & illi⁹ q̄rtæ in qbus fuit. e. sc̄dm sniam albu. i suo lib. de floribꝫ. & sil'r i suo li. experimētorū. Et ꝑter hoc saturnus māsit in capricorno & i aq̄rio q̄ sūt domus eius p. 3. annos & 4. mēses cōtinue añ ec: illā: ita ꝙ nō recessit ab eis in isto tpe. & sil'r saturnus fuerit hora ec. oriētalis: & directus. Et pp hoc hæc oīa fuit ipe saturnus i tpe. e. maxīe fortis & dispōit effectū. e. i his oibꝫ q̄ iā dixi fortissime sc̄dꝫ naturā suā pticipāt quoq; i significatiōe. e. sc̄do loco dñi anguli ꝓcedēte. e. i principio āt ec, fuit leo i āgl'o ꝓcedēte. e. sed i medio cæli i quo dñat' sol. uñ i principio tpis significatoris. e. ipe sol tēpabat malitiā saturni & ēt martis & mercurii q̄ sil'r dñabat' i. e. ut patebit i medio tpis significatiōis e. mercurius nēdicat sibi dñium eo ꝙ uirgo i medio cæli fuit i angulo ꝓcedēte ec. Ipse uero mercurius licet participet i natura cū pl'is & stellis cū qbꝫ existit Nihilominus de sui natura ē malinolus & oīa opa eius sūt mala & ifortuna ut dicit hali. 2. quadriptiti tho. ca. 8: Ipse enī sc̄dm sniam ptol. i eo. ca. significat i tpe sibi cōueniēte magnas ifirmitates siccas i habitibꝫ ut febres quottidianas tusses & pisces. & significat detrimēta i aialibꝫ qbꝫ utūt' hoies & ꝑcipue in ouibꝫ & i aialibꝫ q̄drupedibꝫ eo ꝙ eius locus fuit aries sil'r significāt subtile igeniū i hoibꝫ & detrimenta ecclīis & mutatiōes legū & morū & multos uētos turbinosos & repētios & festie uariatiōes & tonitrua & corruscatiōes & terremotus & significauit diminutionē aq̄rū fluminū q̄m i tpe. e. fuit ipse sub radiis solis & significauit mlta latrocinia & significauit detrimētū i mari. eo ꝙ fuerit i hora. e. i eodem signo cū saturno & marte: & qa iūgebat' duabꝫ ifortuniis q̄rū utraq; dñabat' i. ec. significanit eadē mala i tpe sibi cōueniēti q̄ significauit mars & saturnus. Et qa mars ut dicet' significat bella ipse saturn⁹ significauit illa fieri p cautelas & celāte i tpe sibi cōuēienti. In fine uero tpis significatiōis. e. dñabat' saturn⁹ eo ꝙ i fine. e. fuit libra i medio celi & significauit' ea q̄ pri⁹ & eo forti⁹ qa dñabat' tūc tpis dupl'r. s. i illo toto tpe uirtute sui dñii ulis & ī ista pte tpis spāliter tertio loco participabāt i significatiōe. e. dñi anguli sequētis. e. eo ꝙ fuerat ascūs. uñ i pricipio tpis significatōis. e. dñabat' saturn⁹ eo ꝙ i principio eclip. fuit libra i ascendēte & ideo i illo tēpore fortiter appuit significatio. e. siue effect⁹ ei⁹. In medio uero isti⁹ tpis dñabat' mars eo ꝙ i medio. e. fuit scorp. i ascēte & significauit sc̄dm ptol. magnā siccitatē & mortē repētinā & multas febres i hoibus multa bella rixas & iras regū & trāsgressiōes legū cōbustiōes interfectiōes & rapia magnū calorē magnos uētos et fulgura multa paucitatē bestiarū & fructuū preni⁹mio calore & siccitatē. uñ qñ mars i significatōe multū cōcordat cū mercurio & mercuri⁹ sil'r dispōit mediū isti⁹ tpis significatiōis eclipsis. iō forti⁹ appuit effect⁹ i ꝑdictis: & sil'r qa i siccitate & i bell' & guerris & i caristia & mortalitate cōcordat mars cū saturno: iō i h⁹ mōi effectib⁹ fuit ei⁹ significatio fortior i medio tpis significatiōis. e. i fine uero illi⁹ tpis dñabatur iuppiter eo ꝙ sagictari⁹ fuit i fine. e. ascūs & ipe tē tēpauit aliq̄l'r malitiā saturni i fine illi⁹ tpis & ꝑcipue i q̄litate aeris & i caristia & mortalitate & ifirmitatibꝫ cū saturn⁹ fuerit principalis dñs & iō maximū dñium fuerat attributū sibi. Quarto loco pticipabat i significatiōe. e. stelle fixe i directo signorū & pricipaliū ꝑdictorū uidel3 libræ aq̄rii & arietis sed illæ stelle p maiori pte cōueniūt sc̄dꝫ intētionē ptol. naturis saturni martis & mercurii sicut p3 p ea q̄ scripsi de significatiōe illi⁹. e. & iō addiderūt i significatiōibꝫ eorū. Ex ꝑdictis ergo p3 ꝙ illa. e. significauit guerras magnas & combustiōes & ꝑlia magna mortalitatē & ifirmitates multas & magnas de natura saturni martis & mercurii & magnā corruptiōnē aeris & caristiā magnā aqueū & i aliqbꝫ locis ex frigiditate & hūiditate & aliqñ & i qbꝫ locis ex siccitate & caliditate magnas plu. & niues & uētos et tēpestates ualidas & tonitrua corruscatōes & magnū frig⁹ & magnū caloré tpibus suis magnū detrimētū i aialibꝫ ptinētibꝫ ad usū hoium & ꝑcipue in ouibꝫ & magnū detrimētū i mari & ēt fluminibꝫ: & hæc oīa accidēt post. e. & pp dñia martis saturni et mercurii i tpibꝫ ꝑdictis sicut satis expti sum⁹. Nā sicut dicet' post tps duratōis effect⁹. e. & sil'r effect⁹ cōiūctionū magnarū q̄ tūc accidebāt debuit cōtineri p me. 6. ānos. & .6. mēses. Et i principio isti⁹ tpis satis appuerūt effect⁹ ꝑdicti de natura saturni. Nā i eodē āno xp̄i. 1345. i quo fuit. e. accidebāt magne tē pestates & uēti ualidi magne pluuie & inūdatiōes: & hec acciderūt p totā istā estatē isti⁹ āni: & sil'r p totū autūnū ītārū ꝙ i regiōibꝫ nrīs septētriōalib⁹ segetes eiusdē āni & fere oēs fruct⁹ putrefiebāt sup terrā ꝓnimio hūore & accidebat illo āno magnū detrimētū i fructibꝫ terre & ānis duob⁹ seq̄ntibꝫ erat magna caristia in pluribꝫ regionibꝫ & durauit p parte p maioré partē āni christi. 1346. & accidebat eodē āno mortalitas in ouibus āno christi. 1346. i mē/

se augusti in uigesimooctauo die eiusdē mensis cō/
missū erat prelium acerrimū i comitatu de pontifi/
ce iuxta uillam cressie inter regem anglie & philip/
pum ualeys qui pretendebat se regem francie in
quo prelio predictus philippus deiectus est & cum
eo filius regis boemie electus a papa i imperatorem
R ex quoq; boemie illustris in illo prelio erat inter/
fectus & q̄plures nobiles de regno franciæ alii in/
terfecti & alii miserabiliter capti. Et preter hoc in
eodem āno in mense octobris. decimoseptimo die
eiusdem mēsis. s. in uigilia sancti luce eueniente cō/
missum erat prelium magnum i parte boreali ang.
sc3 iuxta ciuitatem dūdune inter residuos anglicos
qui fuerant tunc dimissi in partibus uel ad custodi/
endum marchium scocie & regem scocie cum toto
exercitu suo: & in illo bello fuit rex scocie captus &
carceri regis anglie mancipatus & plures sui cu3 eo
alii capti & alii interfecti: & in multis aliis terris
erant tunc temporis magnæ guerræ & interfectio/
nes quas nimiū superfluum esset narrare modo. Et
āno xp̄i. 1347. & .1348. accidebat magna mortalitas
hoium & pestilētia qualis ātea nō fuit uisa & maxi
mus timor iter hoies i fine āni xp̄i. 1348. qñ iste liber
cōplet9 ē nō fuit magna spes de cessatōe illi9 mortis
& accidebāt tūc multæ febres acutæ & apostemata
ex q̄bꝰ hoies moriebant maxie & multa alia mala
de natura martis & mercurii & timuerūt hoies tūc
tpis alia mlta mala eē uētura. Et q̄dā mala p̄dca ap
paruerūt magis i ptib9 meridiōalibꝰ q̄ i partibus se
ptentrionalibus eo q̄ aquarius qui fuit unus princi
palis. s. locus saturni in tēpore ec. & etiā fuit locus a
liarū coniunctionū magnarū est signū meridiona/
le: & sil̄r libra scorpio & sagictarius sunt signa me/
ridionalia quæ etiam fuerunt signa principalia &
aries leo & uirgo sunt signa septentrionalia q̄ non
sunt tantū ponderanda ad p̄positū sicut aq̄ri9 & li
bra scorpio & sagictari9 tñ q̄a illa ec. ita fuit usis &
pp alias cōiunctiōes magnas q̄ acciderūt sil̄ cū ec. ef/
fectus fuit ualde usis quātū ad alia & appuerit q̄si i
oi climate mūdi. s. in guerra mortalitate & fame: tñ
simpl̄r plus appuit effect9 i partibꝰ mūdi meridiōa
libus q̄; i septentrionalib9 ppter cām predictam. Et
sc̄m ptol. 2. quadripartiti. c. 3. effectus ec. appuit i
quarta iter oriētem & septentrionē. s. i parte septen
trionali asie. s. i regiōib9 circūferētibus illius quartæ
& in regionib9 centralib9 q̄rtæ oppositę & maxie i
mediis regionibus illarū regionū. Et sc̄m sententi
am ptole. ubi supra ca. 7. quia libra & aries sunt si/
gna æquinoctia & fuerunt signa principalia. ec. si/
gnificabant effectū prouenire in fructibus & in ec/
clesiis. & quia sunt signa cōmunia apparuit effect9
in hoibus & precipue in regibus. Et significatio p̄/
pria libre est in fructibus dū colliguntur. Arietis ue
ro in fructibus dum oriri ceperint: & aquari9 signi
ficat super fundamenta & edificia quia est signum
fixum & in his rebus apparuit effectus. Itē aquari
us quia est signum septentriōale, significat terremo
tus & quia est signū fixum significat fixionē effect9
& quia fuit signū hūane formæ significauit ea quæ
dixi p̄uenire hominibus & precipue mala ex corru
ptiōe aeris eo q̄ ē signū aereū. Itē saturn9 et iuppi
ter fuerūt i tēpore ec. directi & orientales & mercu
rius qui concordat in significatione cum eis aspicie
bat eos de sexto: hæc omnia significabant fortitu/
dinem effectus in predictis. Et uenus licet fuerit in
tauro in domo sua cum fuerit in quarto a saturno
& ideo non multum profecit nec etia3 iuppiter q̄a
fuit cū saturno sed sol fuit i sextili a saturno & mar
te & fuit in exaltatione sua nitebatur tēperare ma/
litiā sua3: sed fortitudo effectus sequebatur duas in
fortunas & precipue saturnū propter causas predi
ctas & precipue quia saturnus dominabatur in ali
is coniunctionibus magnis. & similiter & fuit do/
minus istius anni. Et sc̄m albuma. in lib. experi/
mētorū: quia dominus loci ec. fuit significator an/
ni significauit timorem super uulgus. Quod autez
tempus durationis effectus eclip. debuit contine/
re octo annos & sex mensis: patet ex intentione ha
li ubi supra. capitulo sexto. Nam eclipsis durauit
per tres horas æquales & quadraginta minuta: &
si in eodem gradu cum eclip. fuisset cōiunctio ma
gna saturni & iouis: & cum illa coniunctio fuisset
significatio magnæ mutationis ad mentem hali ui/
delicet quando mutatur de triplici tate in triplicita
tem uel in caput de capite arietis. illi tres menses
mensis qui significabatur per illas tres ho/
ras æquales. ducentū & quadraginta duo minuta:
quæ fuerunt tempus durationis eclip. & debuissēt
multiplicare per mille menses. uel per centum men
ses iuxta hoc q̄ coniunctio illa fuisset signata ma/
ioris effectus uel minoris sicut dicit hali ubi prius.
sed cum ista coniunctio non fuit signū magnæ mu
tationis eo modo quo dictum est ille tres menses et
2. tres menses debuissent multiplicari per sexagin/
ta. cum hoc fuisset couiunctio magna simul cum ec
clip. gradū per gradus uidelicet sicut dicit hali ubi
supra. Sed iam fuit coniunctio illa post eclipsim p
duos dies & nouem horas & locus coniunctionis
aspiciebat locum eclipsiū de trino aspectu qui est a/
spectus planetæ amicitiæ ideo multiplicato tempus
durationis eclipsi uidelicet tres horas & duas tertias
unius horæ per medietatem sexaginta uidelicet per
triginta menses & resultant octo anni & sex men/
ses uel circiter qui sunt iuxta. extimationem .no.
menses & intelligo menses lunares eo q̄ luna in ta
li mense peragat duodecim signa: tamen haly do/
cet multiplicare in menses solares & tunc erūt no/
uem anni. uigintiquinq; menses & quia incipiebat
in medio duæ horæ noctis sc̄m unam horam. du
centūtrigintaquinq; minuta post occasum solis in/
cipiebat effectus eius in medio secundi mensis post
eclipsim. & maxima fortitudo effect9 eclipsis appa
ruit i. 3. primis ānis apparuit i trib9 primis horis no
ctis: hæc aūt oia magis patent in his quæ scripsi de

ſignificatione eiuſdē.e. in eodem ānno xp̄i.1345. ſecm ſententiā ptole.& haly ubi ſupra ca.9.colo res corpoꝝ luminariū & ſignaliū apparentiū cir ca luminaria in tpe.e.magnā habent ſignificatio/ nē ſed propter nubes nō potui uidere colorē cor/ poꝝ lunæ in tpe illius.e.neq; ſignalia aliqua ſigna ta circa eā: ſed quia argumentū lunæ fuit.9.ſignifi cat ſigna cp color eius fuiſſet ſanus ſi bene appa/ ruiſſet & hoc addit in ſignificatione ſaturni ut pa tet in figura poſt. Iā reſtat loqui de cōiunctione magna ſaturni & iouis quæ fuit quaſi ſimul cū.e. ſed p duos dies et.9.horas poſt.e.p quo ſciendū ē cp hæc cōiunctio fuit in aquario.ſ.in domo ſatur ni:ió ſaturnus propter magnū dominiū ſuū in il/ lo ānо & in.e.p̄dicta dominabat in cōiunctione iſta ſaturni & iouis:& ſimiliter in aliis duob⁹ con iunctionib⁹ magnis. Vnde quia eius ſignificatio ut p̄dictū eſt ſe extēdebat principaliter ad bella & guerras & mortalitates cariſtiā quoq; & guerrā & famē & corruptionem aeris & magnas tempeſta tes & fugas i p̄liis & alia mala de natura eius quæ in ſignificatiōe.e.recitaui:ipſe ſaturnus in eadem cōiunctionctione magna:hæc eadem eo fortius ſi gnificauit quo ſignificauit:hæc eadē in e lunæ.Et quia cōiunctio duaꝝ īfortunaꝝ p̄cedens ſpeciali ter ſignificauit bella & guerras & cōbuſtiōes & i illa cōiunctione etiā dominabat ſaturnus fortius hoc ſignificauit i cōiunctione illa magna.Et ſecd̄z ſententiā albu.5.de cōiunctionib⁹ differentia pri ma quia ſaturn⁹ dominabat in omnib⁹ illis cōiū ctionib⁹ magnis in iſto cōiunctiones fuerunt ma gne ſignificationis ut dicet poſt:& ille cōiuncti o nes fuerūt in ſigno formæ humanæ.ſ. in aquario ſignificauit in hominib⁹ mortalitates & egritudi nes diuturnas & ſupfluitatate humoꝝ guerras & p̄lia & fugā in eis & iterfectiōes regū:& eo forti⁹ qa cōiūctio fuit i domo regis.ſ.10.domo. Et hæc omnia expti ſum⁹ de ſignificatione ſaturni ſignifi cauit enī mortē illuſtriſſimi regis boemiæ & eius interfectionē:& ſimiliter alioꝝ regū & magnatū & multa p̄lia i omnib⁹ climatib⁹ ſicut dictū eſt.

Itē ſecd̄m albu.ubi ſupra ſaturnus ſignificauit in hac cōiunctione illa eadē quæ ſignificauit in.e.in arborib⁹ & fructib⁹ & in ſeibus, & in quibuſcūq; aliis reb⁹ p̄dictis:& ſecd̄m albu.quia ſaturnus fuit in hac cōiunctione i aquario ſignificauit mortem hominū & rūores terribiles pluuias & uētos mul tos terremot⁹ & cariſtiā magnā.Et dicit haly abē ragel cp cōiunctio iouis & ſaturni ſignificat mor tē magni regis & hoc ſignificauit:hæc cōiunctio. Et dicit meſſahalla in epla ſua de cōiūctionib⁹ ca. 10.cp qñ cōiunctio ſaturni & iouis fuerit i aliquo angulorꝝ & p̄ceſſe in.10.domo ſignificat eleuatio nē regis i regionib⁹ iſti⁹ ſigni & uictoriā & domi nationē eoꝝ ſi ſignum illud fuerit fortunatū. Sed hoc fuerat uerꝝ in iſta cōiunctione: ergo reges iſta rū regionū ſeptētrionū uictoriā & dominationē ſup alios reges optinere deberent ſecd̄m albu.4.de cōiūctionib⁹ differētia.10. aquari⁹ dominat ſpe cialiter ſup terras aquoſas & ſup loca fluuiorꝝ & mariū:& regio uoſtra anglia eſt quādā īſula ſitua ta iter maria & circundata aquis. Vñ ſignificauit cōiūctio illa i aq̄rio cp rex noſter optinere debuit uictoriā ſup īimicos ſuos & ſic optinuit ut p̄dictū eſt & illud cp iā dictum eſt a meſſahalla. Similr cō firmat p albu.7.de cōiunctionib⁹ magnis differē tia decima ubi dicit cp cū fuerit loc⁹ cōiunctionis magne uel p̄uenerit directio i aliquo ānо ad.10. dñm ſignificat i regionibus iſti⁹ ſigni reges & ma gnates eſſe famoſos & ſtrēuos milites & audaces ad acq̄ſitionē regis & famā i eis & iuſtitiā eoꝝ ad ueniēt eis res quæ nō aduenerūt eis ante:& popu lus eoꝝ honorabit eos:hæc autē omnia uerifican tur de rege noſtro & de p̄cerib⁹ & militib⁹ ſuis ſi cut ſatis cōſtat ex cāis iā dictis:& quia locus cōiū ctionis hui⁹ fuit aquari⁹:& aquari⁹ eſt ſignū aere um ſignificauit hæc coniunctio ſicut p̄cedens ma gnā corruptionē aeris.& quia eſt de forma huma na ſignificauit mala prædicta quæ ex corruptiōe aeris p̄ueniunt.ſ.mortalitatē & famē & īfirmita tes accidere plib⁹ hominibus quēadmodū accidit. Et quia aquari⁹ eſt ſignū ſeptētrionale ſignificauit hæc cōiunctio terremot⁹.& quia eſt ſignū fixū ſi/ gnificat fixionē eoꝝ quæ p̄dixi.Et quia aſcendēs cōiunctionis fuit taur⁹ ſignificauit effectū appa/ rere i quadrupedib⁹ aut in bobus aut i ouibus:& quia taur⁹ eſt ſignū fixū ſignificauit fixionē i ſigni ficatione ſua Itē qualitas effect⁹ hui⁹ cōiunctio/ nis accipiebat ex cōiunctio ſignificatiōe dūi aſcē dētis ſicut patet p albū.ubi ſupra i mltis locis: ſed dñs aſcendētis fuit uen⁹ quæ eſt beniuola & cōtra riat ſaturno cū propter magnū dñiū ſaturni effe/ ctus cōiunctionis ſequebat naturā eius nec multū impedit eū uen⁹ nec etiā ſol nō obſtāte cp ipſe fue rit i exaltatione ſua & i aſpectu ſextili a ſaturno. Et quia ſaturn⁹ dominabat ſup iouē & fuit forti or eo ſignificauerit multū malū in iſta cōiunctiōe ſicut dicit meſſahalla i epla ſua ca.10.& ſecd̄m meſ ſahalla quia hæc cōiūctio fuit i ſigno aereo ſigni/ ficauit ſiccitatē & grauitatē fori. Mercuri⁹ uero in hora cōiunctionis fuit i.18.gra.arietis & i ſexti li aſpectu a ſaturno gradu ad gradū fere. Nā ſatur nus erat i.19.gra.aquarii ipſe ergo mercuri⁹ mltū addidit ad malaſaturni & augmentauit effectu3 ei⁹. Effectus ipſi⁹ cōiunctionis & ſilr aliaꝝ duaꝝ cōiūctionū magnarum ſecd̄m ſniam ptole.2°.qua driptiti ca.3.appuit i q̄rta terræ corrūdēte tripli/ citati aq̄rii q̄ eſt iter oriētē & ſeptētrionē.ſ.i ptib⁹ circūferentib⁹ illi⁹ q̄rtæ & etiā in ptib⁹ cētralibus q̄rtæ ei oppoſitæ ſicut dictū ē ēt de effectu eclipſis Et ſecd̄m etiā albu.4.de cōiunctionib⁹ magnis dif ferētia.12.primū clima eſt idoꝝ & ſub dñio ſatur ni & capricorni & aq̄rii. Sed tū i iſtis cōiunctiōi bus dñabat ſaturn⁹ cū ſiggno cancri effectus iſta/

rũ cõiũctionũ appuit i prio climate & ꝑcipue ex siccitate. Itẽ dicit albu.ibidẽ ꝙ aq̃riꝰ significat terras alhauez & ptes terre mõriũ & alcuffa & alli ger & alguiel & terra feriz: & sil'r aquariꝰ hẽt ex p tib⁹ terraꝝ loca aꝛ̃b̃ & fluminũ & mariũ & oẽꝫ locũ aquosũ & uineaꝝ & oẽm terrã desertã & hu midã. Vñ effectꝰ eius apparuit in eisdẽ locis. Itẽ scdm albu.ubi supra aq̃riꝰ dñaꝫ sup q̃sdã regiões in q̃rũ cõstructione erat ascns ut sunt alcuffa cora sẽ alterlẽ eraclia kaseralã & malua. Et scdm albu. aquariꝰ dñaꝫ sup armeniã & sup q̃rtã i directo eiꝰ sed ꝑ ptole. ubi priꝰ ista est q̃rta terraꝝ de q̃ dictũ ẽ igiꝫ magis uideꝫ ꝙ effectꝰ cõiunctionis appuit i illis terris & i illa q̃rta. In oibꝰ ergo ꝑdictis regiõi bus appuerũt effectꝰ istarũ cõiunctionũ scdm ma ius & minꝰ iuxta cõueniẽtiã cõplexionũ earũ cũ significationibꝰ cõiunctionũ & eclipsis. Et qa si/ gnificatio istius cõiunctiõis magne cõuenit ꝑ ma iori ptẽ i sigificatiõe eclipsis i caristia uictualiũ ex nimia hũiditate. Illa caristia ꝓueniebat i terris no stris ex hũore supfluo & i regionibꝰ meridiõalibꝰ q̃s ꝑdiximꝰ & i aliis ꝓueniebat caristia ex siccita/ te q̃ significauit. e. Itẽ scdm albu. primo de cõiũ ctionibꝰ dif. 2. ꝙ ista cõiũctio magna ceciderit in triplicitatẽ aereã fortitudo effectꝰ eiꝰ appuit i pla ga ẽptẽtriõali: & hæc expti sumꝰ de guerris & cõ bustionibꝰ & ꝑliis & mortalitate: & ex caristia ex hũiditate ex magis tẽpestatibꝰ & magna corruptõ ne aeris & infirmitatibus mltis sicut satis cõstat. Et sciẽdũ est iuxta sniam albu. prio de cõiunctiõibus dif. 2. ꝙ ista cõiũctio magna quæ fuit i triplicitate aerea si fuisset signũ magne mutationis uidelicet si fuisset i q̃rta triplicitate tps apitiõis significatiõis eius fuisset post q̃tuor cõiũctiones ab hora muta tiõis. Sed cũ ista cõiũctõ ñ fuerit i q̃rta triplicitate iõ suppõnimꝰ ad ꝑfens eũdẽ modũ opãdi i illa cõ iũctõe quẽ põit ptol. de tpe qñ appebat effectꝰ. e. uidelicet ꝑ horas inequales iter ascns cõiũctiõis. & locũ cõiũctionis. Sed cũ locus cõiũctionis fuit in .10. domo nõ distãs ab .11. domo nisi ꝑ medieta tẽ unius horæ .4. horæ eq̃les & una medietas horæ fuerũt iter ascndẽs & locũ cõiũctionis q̃ significa bãt .4. ãnos & didiũ fuisse cõiũctionẽ añq̃. apuis/ set ꝓpria sigificatio eius tñ qa fuit q̃si sil'cũ. e. & .e. ius significatio cõcordabat cũ significatiõe. e. pti/ cipabãt cũ significatõe ꝑ totũ tempus quo appuit sigificatõ. e. & augmẽtabat significationẽ. e. cũ si/ gnificatõe. e. fuisset deducta apuisset eius significa tio post q̃tuor ãnos & didiũ. Et qa albuma .2. de cõiũctiõibus freq̃nter ubi inuestigat tps duratio/ nis regis ul'uite regis qñ uidelicet, fuerit alia cõiun ctio significatio magne mutationis iuestigat illud tps ex quãtitate q̃ ẽ iter ascns & locũ cõiũctionis dando aliq̃ unicuiq; signo annũ unũ & aliq̃ u/ triq; gradui mẽses scdm fortitudinẽ & debilitatẽ significatoꝝ & locoꝝ pricipaliũ: sed qa iter ascns & locũ cõiũctionis fuerũt tria signa exntis. 4. gra dibus iõ duratio effectus cõiũctionis fuit ꝑ. 3. an nos fere a tẽpore quo iceperat appere iste effectꝰ. Vñ effectus cõiũctionis termiari debuit infra tpus significatiõis. e. ꝑ unũ ãnũ: iuxta sniam haly p. 2. a nos mltiplicãdo .l. p mẽses solares siẽ dictũ ẽ priꝰ Sed rõnabiliꝰ uideꝫ mihi & magis scdm itẽtionẽ ptol. opari p mẽses lũares q̃ p mẽses solares qa lu na i tali mẽse circuit zodiacũ. Sed cũ iá dictũ sit ꝙ tps duratiõis effectꝰ. e. fuit iuxta extimationẽ meã 8. ãni. 26. mẽses & cũ illi .6. mẽses ꝑticipari deberẽt de æstate & autũno & effectꝰ. e. fuit caristia & ma xime ex hũiditate ꝓp dñiũ saturni & ꝑcipue ex hu miditate i autũno & uere sicut dictũ ẽ: iõ uere sil'e ẽ si i autũno debuit ꝓuenire hũiditas excellẽs faciẽs caristiã ꝙ ista caristia debuit durare ꝑ totũ istũ an nũ & sic eẽnt. 9. ãni q̃ sũt tps duratiõis effectꝰ. e. iu xta sniam haly. Effectꝰ uero illiꝰ cõiũctionis sicut ꝑdictũ ẽ durare debuit p. 7. ãnos supponẽdo ꝙ in cepit sil'cũ effectu. e. sed sciẽdũ ẽ ꝙ effectꝰ propriꝰ istiꝰ cõiũctionis magne duraret a tpe quo incepit quã diu duraret effectꝰ. e. ꝑ cãtã cõueniẽtiã effectꝰ cõiũctiõis cũ effectu. e. & ꝑcipue qa. e. cã ulis dña tur sup oẽs alias cõiũctiones tũc cõtigẽtes sicut di cit haly .2. q̃driptiti ptole. ca. 4. & hæc sufficiũt ad ꝑsens de significatiõibꝰ istiꝰ. e. & istiꝰ cõiũctionis magne & patet i figura eclipsis. ☾ Figura coniun ctionis saturni & iouis i martio ãno xꝑi .1345.

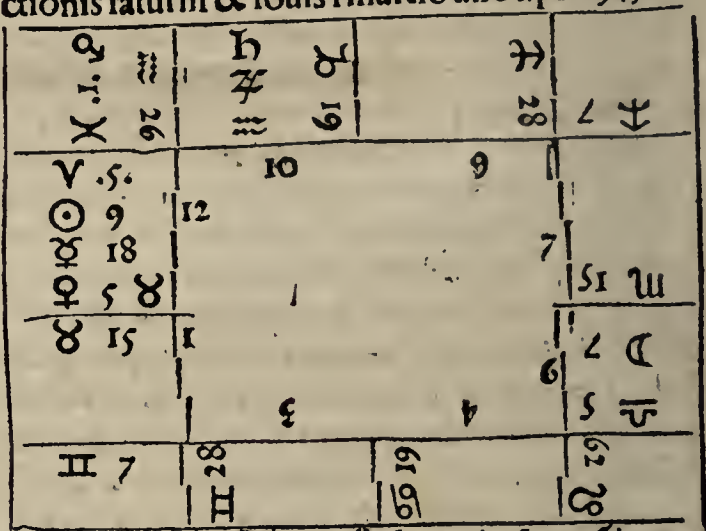

☾ Figura eclipsis lune ulis i martio ãno xꝑi. 1345

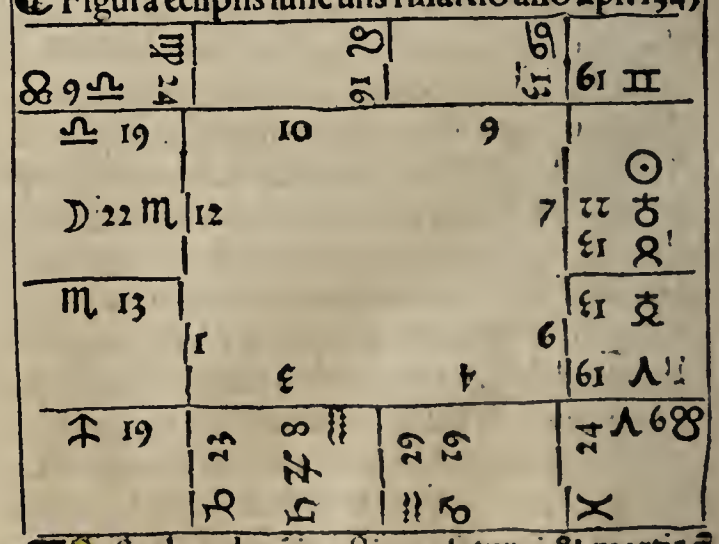

☾ Restat loq de cõiunctione saturni & martis q̃ uocat' cõiũctio media a mes. i epistola sua ca. 11. fu it hæc cõiũctio i martio eodẽ ãno xꝑi .1345. cõple tis de isto mẽse trib⁹ dieb⁹ &. 8. horis & .8. mĩutis ꝑ sigificatõe istiꝰ cõiũctõis ẽ sciẽdũ ꝙ sigificatõ spã lis eiꝰ fuit ex guerris & cõbustiõibꝰ & ꝑliis scdm, ꝙ

dicit mes.ubi su.& scdm qꝫ dic albu..2.de coniu. mag.dis.8.& eo forti⁹ qa ꝯ magna & .e.lue i eod mese significabat hæc eade: & qa hec cõiũctio fuit i aqrio appuit ei⁹ effect⁹ i terris & i regiõib⁹ q̃s dixi de significatõe aq̃ę. Et dicit albu.ubi pri⁹ qꝫ aq̃rius hẽt significatõez sup lites rõa noę: iõ effect⁹ illi⁹ ꝛiũctõis & silr aliaę ꝛiũctionũ. & silr .e. appuerit ibi dẽ sic satis ꝛstat. Et appuit & effect⁹ h⁹ ꝛiũctiõis ex guerris & ꝛbustiõib⁹ i terris nris sic dictũ ẽ pri⁹: et scdz mes.ubi su.qa hec ꝛiũctio fuit i signo aereo significauit multitudinẽ uẽtoę: & cũ hoc ꝛcordat albu.ubi pri⁹. Ná scdz eũ qa hec ꝛiũctio fuit a triplicitate aerea significauit mltos uẽtos & magnũ frig⁹ & magnã siccitatẽ tpibꝫ suis mltas ifirmitates & mlta bella cũ magna effusiõe sãguis. Et hæc oia satis habũdãter uenerũt ifra.3.ános p⁹ qꝫ ista sic dez ẽ

Iteꝫ qa i ista ꝛiũctõe fuit signũ pisciũ i ascẽte significauit detrimẽtũ pisciũ & aq̃ę & corruptõez eaę & dico breuit qꝫ ista ꝯ mltũ addidit i significatiõe guerre & caristie ex siccitate puẽiẽte sup significatõnẽ. e. & ꝛiũctõis magne: & addidit i mortalitate et ifirmitate & silr i aliis significatõibꝫ q̃s dixi & dna tura satur. & mar. & dns ascẽtq; isti⁹ cõiũctõis fuit iuppitor q̃ ñ mltũ impediuit effectũ pp dñiũ satur. et mar. sup cũ. sed aliqualr tempauit mala eoę eo qꝫ dñabat i ꝛiũctõe luiariũ q̃ fuit i die seq̃nti & q̃ imediate pcessit itroitũ sol i arietẽ isto áno. & silr dña bat i ascẽte isti⁹ ꝛiũctõis satur. & mar. Itẽ iuppiter fuit dns isti⁹ q̃rtæ scdz ptol. nihilomin⁹ fortitudo effect⁹ seq̃bat & ifortunas. Et effect⁹ isti⁹ cõiũctõis ex pliis & guer. appuit maxie i fine scdi ánia tpe ꝛiũctõis sic notũ ẽ: & hoc fuit qa ꝛiũctio distit ab ascẽte p.2.horas ieq̃les & durauit effect⁹ fortitudo maxia p unũ ánũ sic cõstat ex pdcis. Et ista ꝯ ncẽio significauit malũ qa qbuscũq; istoę duoę plaę dñat ncẽio ẽ ifortũa & i illa ꝛiũctõe ifortuna signif. ut patet i figura. ☾ Figura cõiũctiõis saturni & martis, i martio áno christi .1345.

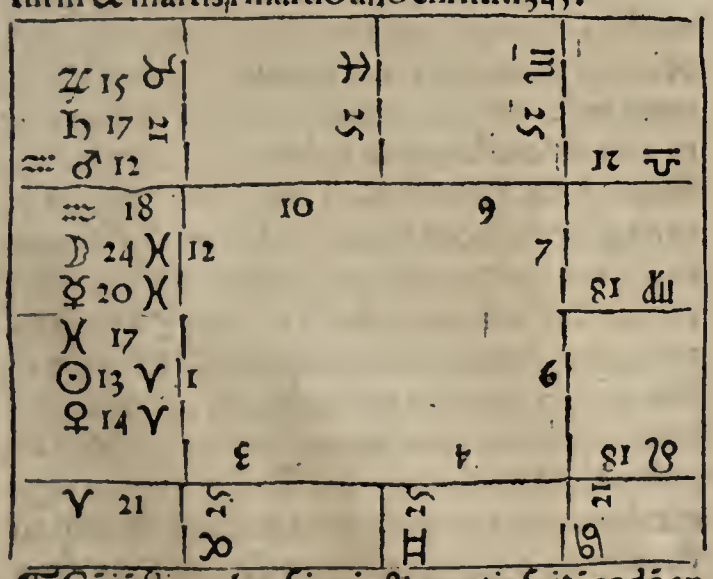

☾ Cõiũctio mior. s. iouis & martis fuit i eodẽ anno xp̃i .1345. i martio prio die eiusdẽ mẽsis ꝛpletis de eodẽ prio die. 13. hoę & .25. mi. p figuratiõe illi⁹ significati cõiũctõis mior ẽ sciẽdũ qꝫ scdz mes. i epla sua de cõiũctiõib⁹. e. ul. illa cõiũctio figuratiõe significauit effectũ ex pluuiis & nebulis ex corruptõe aeris Vñ mltũ addidit sup significatiõe. e. & aliaę cõiũctionũ i istis effcib⁹ & p̃cipue addidit i caristia & aliq̃lr addidit de guerris ut dic mes. & : hæc coniunctio fuit in aquario apparuit effectus eius ieisdem reb⁹ q̃s dixi de significatiõe aq̃ę. Et l3 iuppiter habet in aquario triplicitatẽ & terminuz mars uero terminũ : i proposito tñ mars fuit fortior ioue pp dñium ei⁹. ec. & i aliis cõiũctiõib⁹: & iõ effect⁹ cõiũctiõis sequebat natura suá. Et dicit messa. ubi supra qꝫ iuppiter & mars cũ cõiungũt i ascẽnte anni significát discordiá regũ. Sed ascẽns áni fuit: aquari⁹ ergo hæc cõiunctio addit i guerris & pliis sup significatiões eclipsiũ & aliarũ cõiunctionũ ut patet i figura. ☾ Figura coniunctionis iouis & martis in martio anno christi .1345.

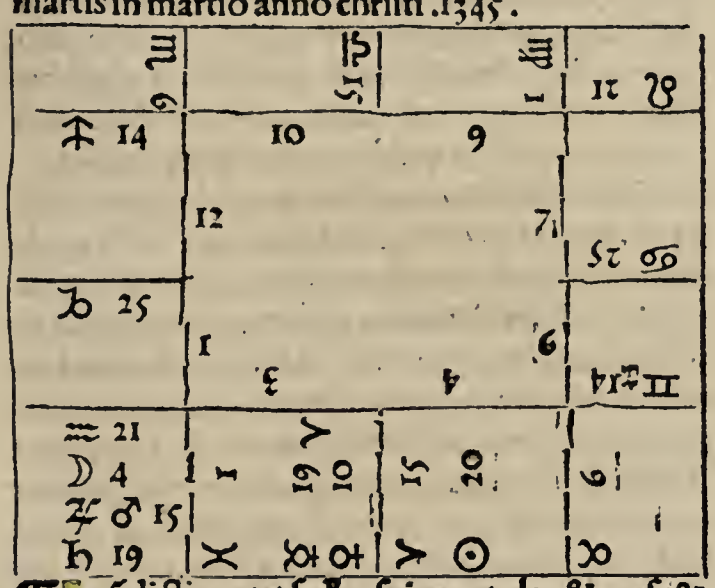

☾ Ex pdictis patet scdm sniam ptole. & mes. & albu. & aliorũ astrologorũ qꝫ effectus proueniẽs ex ec. lunæ pdicta & ex istis cõiũctionib⁹ magnis fuerũt guerræ & cõbustiões & plia & fuga in eis magna corruptio aeris & magna mortalitas & multæ ifirmitates & febres acutæ & quotidiáę: caristia & fames ualida i multis regiõib⁹ terremotus & fortitudo uẽtoę & tẽpestatũ i tpib⁹ & locis pdictis & multa alia mala: & hec oia cõtigerũt ifra 3. ános post pdictas cõiũctiões sicut oñsũ ẽ supra. Et hæc cõiũctio trium superiorũ fuerat maxima. Ná ut dicit mes. i epla sua. c. 9. maxia tũc est cũ cõiũcti fuerint oẽs. 3. supiores plæ i uno termio ul facie alicui⁹ signi & aspexerit eos sol & significat tal cõiũctio destructionẽ sectaę & regnoę & eorũ mutationẽ. necnõ res maximas scdm quãtitatez fortitudinis isti⁹ q uicerit: & hæc ẽ cõiũctio maxima q̃ significauit aduentũ pphetarũ & destructionẽ quorũdá climatũ necnõ & res maxias: hæc mes. sahalla. Sed hæc cõiũctio pdicta triũ supiorũ fuit in scda facie aq̃rii: & sol aspexit eos de. 6. tñ quia iste aspect⁹ fuit debilis eo qꝫ i hora cõiũctiõis saturni & iouis sol fuit i. 9. gra. arietis. & saturn⁹ & iuppiter i. 19. gra. aq̃rii & nõ cõicabant radios de. 6. eo qꝫ sol nõ fuit ifra radios aspectus solis iouis & martis. Sed illi. 3. ifra radiationẽ sextilẽ sol et aspect⁹. 6. ẽ debilis ista cõiũctio inoua triplicitate qꝫ ẽt req̃reret si debuisset significasse mutatõnẽ sectaę & aduentus prophetaę & destructionem climatum & diluuia & h⁹moi res maximas: hæc cõiunctio non significauit accidentia magna pdicta sed

ſignificát renouationes regnoꝝ & eoꝝ mutatio
nẽ ſicut manifeſte patet de filio regis boemiæ quã
papa creauit í iperatorẽ. Etiá fuit mutatio regni
ſcotiæ p captionẽ dauid regis ſcotiæ ꝑdicto bello
dimicatũ. Et quia hæc cõiũctio fuit tã magna &
ſimul cũ ea accidebat.e.lunæ ulis quæ cõcordabat
in ſignificatione cũ iſta cõiunctione: acciderũt i/
ſta mala ꝑdicta ex guerris & ex corruptiõe aeris.
Et quia aquariꝰ eſt ſignũ aereũ í quo fuit ipſa con
iunctio maxima ipſa ſignificát magnã corruptio
nẽ in aere & alia mala quæ dixi de natura aquarii
ex cariſtia & ifirmitatibꝰ & mortalitatibꝰ. Et qa
aquariꝰ eſt de forma humana ſignificabãt ꝑdictæ
cõiunctiões una cũ .e. ꝑdicta mala ex corruptio/
ne aeris ꝓuenientia: prout ego ſcripſi áno chriſti.
1347. quicquid enĩ iá tibi dixi ex ꝑdictis effectíbus
illud idẽ ꝑdixi tunc ſcdm ſentẽtiá aſtrologoꝝ &
aduenerũt ꝑdicta mala ſtatí poſt unius habũdan/
tis: tanta enĩ fuit mortalitas in mũdo ánis chriſti.
1347. &. 1348. qꝑ totꝰ mundus erat turbatꝰ & í plu
ribus terris relicte erãt ciuitates & uille deſerte &
quæ remanſerũt uiue in els licet pauce fugierũt ab
illis locis relinquẽtes domos & poſſeſſiones ſuas
nec audebant homines uiſitare ifirmos nec mortu
os ſepelire ꝑ timore ifectiõis eoꝝ. Iſtá uero mor
tẽ hominũ quidã tunc temporis dixerũt ꝓuenire
ex actione ſtellaꝝ: & quidã negabant eã aliquo
mõ ꝓuenire ex ſtellis aut ex aliqua cã naturali ſed
tantũ ex uindicta diuina ad puniendũ peccata ho
minũ. Illos uero qui ſic dixerũt reprobat cõmen/
tator cõmento modice ca.7. ſic dñs. Moderni au
tẽ ponũt unũ agens omnia entia ſine medio. ſ. do
mini & cõtingit iſtis ut nullũ ens habeat actionẽ
propriá naturalr & cũ entia nõ habuerint actio/
nes proprias nõ habebunt eſſentias ꝓprias: actio
nes enĩ nõ diuerſificãt niſi p eſſentias diuerſas: &
iſta opinio eſt ualde extranea nec hominis & qui
recipiũt huiꝰ i nõ habent cerebrũ naturaliter habi
le ad bonũ: hæc cõmentator. Et eſt hic diligenter
aduertẽdũ qꝑ deus ꝓducit effectꝰ has iferiores du
pliciter. Vnomõ p ſtellas & p alia agentia tãq̃ na
turaliter p inſtrumenta: & alio mõ nõ naturali/
ter & ſine medio naturali ſed miraculoſe quẽad/
modũ fecit deus qñ fecit ſolẽ ſtare í tempore ioſue
ꝑ ſpatiũ unius diei ſicut ſcribit ioſue. 10. ca. & quẽ
admodũ fecit ſolẽ redire p ſpatiũ. 10. horaꝝ tẽpe
ezechie ad ꝓces iſaye de qua ſcribit quarto regũ.
20. ca. Sed magna euidentia eſt qꝑ ꝑdicta mortali
tas ꝓducta fuit a deo primo mõ. ſ. p. e. lune & per
cõiũctiões magnas ꝑdictas tãq̃ inſtrumenta natu
ralia cũ illa mortalitas & alii effectꝰ prædicti pro
noſticati erant anteq̃ aliqs eoꝝ effectuũ cõtinge/
bat. Et. illa eadẽ ꝓnoſticatio totaliter fuit funda/
ta ex libris aſtrologoꝝ ſicut patet ex prædictis.
Scripſi tibi has ꝑdictas ſignificationes. e. lunæ &
alias coniũctionũ magnaꝝ tãq̃ pro exemplari ut
ſcire poteris alias ꝓnoſticare de accidentibꝰ per. e.
luminariũ & per cõiũctiones magnas. Et ſcito qꝑ
in ítroitu ſolis in arietẽ in ãno chriſti. 1345. Sa/
nus Iuppiter & mars fuerũt in aſcendente & í do
mo ſaturni. ſ. in aquario. & p cõſequens ſaturnus
fuit dñs iſtius ãni ſcdm albu. í libro de floribꝰ. Et
ſimiliter in libro experimentoꝝ ſuoꝝ in princi/
pio. Vnde in eodẽ ãno proueniebat effectꝰ ſatur
ni ſatis in tempeſtatibꝰ & pluuiis ut dictũ eſt priꝰ
Hæc omnia predicta poteris exempla applicare
ad opus ſi bene reſpexiſti pronoſticationẽ meam
quã ſcripſi de ꝑdicta. e. id eſt de ꝑdictis cõiunctiõ
bus magnis. Et poſui tibi aliud exẽplũ de reuolu/
tionibus annoꝝ mundi quã ponit albu. í fine li/
bri. experimentoꝝ dicens & hoc eſt exemplũ ad
mirabile p qd cõtẽplabat reuolutio. ſ. quæ facta
eſt. 12 diebus remanentibꝰ ex menſe ramadan quæ
eſt mẽſe lunari octauo ãno arabũ. 35. & prouenit
ãnus ad ſcorpionẽ & fuit aſcendens libra. 15. gra/
duum & terminus iouis & planetæ & radii eoꝝ
erãt ſcdm qꝑ ſunt in hac figura.

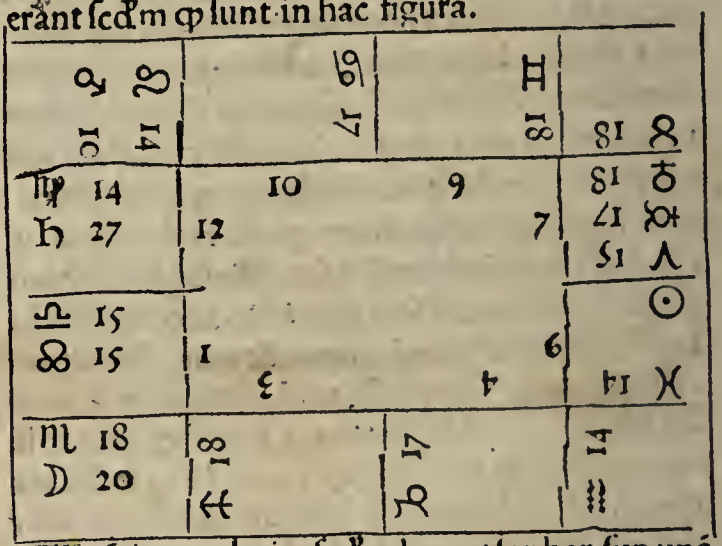

Et fuit reuolutio ſcdm benas laphar ſup unã
horã equalem &. 12. minuta ex initio noctis ſaba
ti quæ luceſſit in. 18. die menſis ꝑdicti ramadã an/
no arabum. 35. erat qꝫ ſol in oppoſitõne aſcenden
tis recedens & erat reuolutio i nocte & luna erat í
ſua deſcenſione in. 2. ſigno erant qꝫ fortunæ abſen
tes ab ea & iungebant mal & erat dña medii cæli
& uenus & mercuriꝰ erant in oppõne aſcñtis. Et
mars in leone & in. 11. domo receptꝰ & Iuppiter
in. 4. in deſcenſione ſua abſcindens lumen ſolis a
marte: & ſaturnꝰ cadens in uirgine nõ receptus &
in. 12. domo: & erat mars dñs domus dñi aſcendẽ
tis. i. arietis in quo erat uenꝰ quæ eſt domina aſcẽ/
dentis & dñs domus ſolis & dñs domꝰ lune et do
mina anni huius uenus quoqꝫ erat ſignificatrix ru
ſticoꝝ quia erat plus teſtimonio & erat in angu/
lo in oppõne domus ſuæ ueniẽs ab oriente ad an
gulũ occidentis nõ recepta. Et ſignificator regis
erat luna quia reuolutio erat i nocte & illiꝰ erat au
ctoritas quia ipſa erat dña medii cæli & iungeba
tur ſaturno q̃ erat cadẽs i. 12. domo deide & iũcta
eſt marti retrogrado i. 11. ſignificauit igit cõiũctõ
lunæ cũ ſaturno q̃ erat cadẽs i. 12. deiñ cũ marte qa
& ipſe erat retrogradꝰ qꝑ rex eiuſdẽ climatis iterfi
ciet a ruſticis ſuis eo qꝑ mars retrogradꝰ ſignificat

eius iterfectionē & ipse erat dñs domoꝝ lumiariū & dñs domus dñi ascñtis. Et pp casū lūæ ab angul significauit qꝫ iterficiet absqꝫ cōtentione & nō ex/ pugnaret rex ꝑdictas ciues suos: & pp locum uene/ ris i.7. adomo sua p oppōnē. i. dño anni q est signi ficator rusticoꝝ significat qꝫ rustici post hoc tradē tur guerris & iuolutionib⁹ & bello atqꝫ cōtentio/ ni & regno. Et pp locum lunæ a saturno & radiis suis sextilis aspectus: & optet hoc fieri i prima q̄rta āni a loco solis q est dñs naturæ in. 4. aspectu iouis cōmittens sibi dispōnē significat qꝫ iste q succedet ei erit iustus & meliorabunt rustici i tpe suo. Et pp locū martis ab ascñte q est retrogradus significat qꝫ petat domos tesauroꝝ regis p interfectionē eiusdē regis p ualidā effussionē sanguinis & iterfectionē. Et pp pñtiā solis in domo martis sigificat cōturba tionē nobiliū hoium & diuitū. Erat igit i ascñte lu mie. i. radiis solis & mercurii ac ueneris & radii q̄r ti aspectus iouis & radii sextilis aspectus martis pri mi significauit hoc cōtētionē futurā i climate roma noꝝ. seu grecoꝝ & effussionē sāguinū & erat in p te etiā ramē & sagestem & asseu guerræ & pierunt pecora eoꝝ & erāt in hac terra ifirmitates in pueris meliorabat esse negotiatoꝝ. Scdm ab ascñte erat scorpio & erat i eo lūa impedita & radii trini aspe ctus sol scdi & radii aspect⁹ iouis scdi sextilis & q̄r ti aspect⁹ primi & martis & sextilis aspectus satur/ ni & significauit effusionē sanguinis & guerras: & initiū hoꝝ fuit i climate arabū: post hoc mutabatur hoc qa lūa fuit ipedita extra signū i quo fuit qa i a/ lio signo: & post hoc magnificabat hoc & erat i eo multa effusio sāguinis & grauabat eē climatis ara/ bū & erat mors pecoꝝ & aialiū eoꝝ & generabat frig⁹ hiemis & hoc erat pp locū ueneris ab ascñte & pp pñtiā ei⁹ i angulo significauit nō intrare super eos i inimicū pegrinū uel extraneū & erat i oriente mors & maxie i mulierib⁹ & destruebant dactiles & sil' erat i alba rach. Tertiū erat sagictari⁹ & i eo e rāt radii tri aspect⁹ sol & mercurii scdi & radii tri/ ni aspect⁹ martis primi & q̄rti aspect⁹ saturni primi & dñs ei⁹ Iuppiter erat i descēsione sua & significa uit hoc grauitates & ifirmitatē ciuib⁹ primi clima/ tis & ciuib⁹ ispaen & mltitudinē latronū & mortē bestiaꝝ & mltiplicabat ēt & hoc uers⁹ armeniā su pioré & moriebat i illo āno. ples pueri. Quartū e rat capricorn⁹ & erat cū eo Iuppiter & radii q̄rti a/ spect⁹ sol scdi ac q̄rti aspect⁹ mercurii scdi: & lumē trini aspect⁹ saturni primi & lumē sextil' aspect⁹ lūæ primi: & signtficauit hoc saluationē climatū idie & bonitatē eoꝝ cē & aptationē regis qa adipiscebat eos q cōtēdebant cū eis ex inimicis suis & significa uit mltitudinē lucri negotiatoꝝ eoꝝ & qetē atqꝫ se curitatē ciuiū eoꝝ cū largitate & habūdātia uict⁹. Quitū fuit aq̄ri⁹ & null⁹ pla cū eo ſ; erat i eo lum̄ se xtilis aspect⁹ sol scdi & lumē sextilis aspectus mer curii primi & lumen q̄rti aspectus lunæ primi atqꝫ in oppositione martis & q̄rti aspectus ueneris scdi & hoc significāt cōtentionē & bellū i parte alcuffa & grauatiões & guerras & rebellationes & forte e rat hoc i egipto & erat multa effusio sāguinis & cō gregauerunt ad has regiones pegrini multi arabes. Sextū erat pisces & nullus pla erat in eo sed erat i eo lumē oppōnis saturni & sextilis aspectus iouis pri mi & lumē trini aspect⁹ lunæ primi & sextilis aspe ct⁹ ueneris scdi: & significauit lumē oppōnis satur ni grauitatē frigoris & i regione turbationē & gra uitatem regis & manifestū esse ciuiū eoꝝ & ꝑualue runt in rege suo & erāt discissiões inter eos & mul tiplicabūt eoꝝ pluuiæ & eoꝝ profectus & aptabā tur eoꝝ pecora & similiter occurebat partib⁹ indie & terræ armenie. De his que succedūt romaniā gre tiā. Septimū erat aries & sol i eo remot⁹ ab angulo mercuri⁹ quoqꝫ ac uen⁹ erāt in eo & lumē q̄rti aspe ct⁹ iouis trini & primi: aspect⁹ mart̨ scdi q ē dñs. 7. et ē i leōe retrograd⁹ & sigificauit sol interitū regis babilonię quia erant in climate babilonię contē/ tiones & bella & effusiones sāguinū & destructio eoꝝ regni & erat initiū hoꝝ & in. 7. climate pro/ pter locū martis & propter locū mercurii qui erat dominus noni & lumē iouis qui erat dominus ter/ tii. Et significauit cū hoc perditionē multoꝝ homi num ex illis bellis & erat religio & proficiebāt pue ri atqꝫ cameli & omne pilosū & generabatur eis ca lor. Octauū fuit taur⁹ & null⁹ pla erat i eo dñs ei⁹ q ē uen⁹ erat cadēs ab eo & erat i eo lumē aspect⁹ solis sextilis primi & trini aspect⁹ iouis primi & q̄rti a/ spect⁹ martis scdi & lumē trini aspect⁹ saturni scdi ac lumē oppositionis lunæ. Et significat hoc lumen quarti aspectus martis scdi qui est inimicus hui⁹ do mus & lumen oppōnis lunæ quæ est dña exaltatio nis huius domus: & lumen oppōnis qꝫ rex hauuhe & ciuitatis cura quæ dicitur uuere & segetem & cā/ bras & eoꝝ qui erant in partibus occidentis habe/ bat malū & exierunt super eos inimici & hoc erat eoꝝ consideratio & inuenerunt multi ex eis grauī tatem & multiplicabantur latrones & cōtradicto res ibidē & destruebantur eoꝝ messes & seduxerūt mercatores suū regem & perierunt eoꝝ pecora & erat securitas eoꝝ a rege & inuenerunt ex peregri/ natiōe bonū. Nonū erat gemini & nullus planeta erat in eo sed lumen sextilis solis aspect⁹ primi erat i eo & lumen sextilis aspectus primi mercurii & q̄r ti aspectus saturni scdi atqꝫ cōmixtio luminis sexti lis aspectus martis scdi & mercurius qui est domi/ nus domus tertii significat qꝫ adaulā & auaxauuet & partes eoꝝ & chebur cōfortet super eos qui ini/ micantur eis & hoc erat propter fortitudinem loci mercurii & receptionis ei⁹ & propter cōmixtionē martis cū saturno significat ifirmitates & dolores i his regionibus & morientur ples hoies & speciali/ ter erit hoc i iuuenibus & quia quartus aspectus sa/ turni est plus gradibus significauit qꝫ hi acquiesce/ runt regi suo & obedierunt & erat quod diximus i iurgen & azeb & moad iferiori. Decimū erat cācer nullus pla erat i eo sed erat ibi lumen trini aspectus lunæ quæ est domina dom⁹. 10. & fuit ipedita i sua

descensione & erat ibi lumen sextilis aspectus scdi saturni & lumē q̄rti aspectus solis primi: & lumen quarti aspectus mercurii primi & lumen sextilis aspectus ueneris primi. Et significauit q̄ dixi ex magnitudine domini domus & dñi exaltationis cum hoc q̄ significauit res solis & q̄ res climatis alirat piit & destruebat regnū eorꝝ & erat cōtētio inter eos i pricipibus eorꝝ & ifirmitates i hoibus ul'r cum frigore & hūiditate & destruebat siue corrūpebat mare generabat eē hoium & minuebat eorꝝ aq̄sitio. Vndecimū fuit leo & fuit i eo mars retrograd⁹ & lumē trini aspectus solis primi & lumē q̄rti aspectus lunæ scdi & lumē.3.aspect⁹ mercurii primi & lūa fuit luiare noctis & significator regis i climate a core & mazoē & erāt bella & effusiōes sāguinū & detrimētū i latrōibus & pierūt i eodē āno mltæ homines & regno fuit cōtētio & fuit hoc pp lumē q̄rti aspect⁹ lūæ scdi. 12.erat uirgo & fuit i eo saturn⁹ retrogradus & lumē trini aspectus ueneris primi lumē quoq; trini aspectus iouis scdi & aspectus sexti lis lūæ scdi. Et significauit hoc ifirmitates ex frigore & siccitate scdm naturā eius. Sed p locū mercurii liberabant p pte & destruebant eorꝝ messes & arbores & generabat frigus hiemis eorꝝ & erat fortitudo caloris æstatis eorꝝ. Deiñ pōit albu. exēplū de esse regis i illo āno dicēs q̄ i illo āno significator regis fuit lūa & erat cadēs i loco suo. Aspexerimus ergo utrū eēt ei lumē i medio cæli q̄ ē locus eius. i. ē/ius dñs aut i ascēte. fuit q̄ lumē trini aspectus eius i. 18.gra. & i.7.min. aspexerimus ergo cui cōmisit dispōnē suā i hoc loco erat q̄ enī ꝓpinqs p̄ceteris luibus q̄rti aspectus mercurii primi & erat i.19.gra. & factiōe minus ex hoc lumē lūæ & remāsit unus gradus & fēo diuis⁹ qa hoc p.59.minuta & .8.scdis & exiuit un⁹ dies & facto unius diei disponūt q̄ lūa lumen suū ex medio cæli unū diē & factionē. Et qa cōiūcta est dispō mercurii qui ē dñs domus inimicorū & dom⁹ pegrinatiōis & fidei & significant hæc tristitiā regis i hac dispōne de iteritu religiosorꝝ & fidei sectarꝝ & ex dictis eorum atq; inimicis. Post: hæc recepit dispōnē mercuri⁹ a lūa p q̄rtū eius aspectū primū. & ipe fuit dñs. 9. & .12. ei⁹ radii sūt ex eis in nona domo & significāt hoc oē op⁹ quo sperat mēsura bonæ actiōis ex penitētia. s. & oratione & ieiunio. Deiñ recipit saturn⁹ dispōnē p lumē suū sextil' aspect⁹ scdi de luie q̄rti aspect⁹ mercurii primi dispōnūt q̄ residuū signi i quo fuit lumē ei⁹ & ex signo.2.ab eodē loco qa ipe ē dñs exaltatiōis ascēntis erit dñs q̄rti ac .5. q̄ ē.8.a loco dispōis significauit ergo i dispōitiōe hac i hoc loco eo q̄ recepit lumen ex.4. aspectu mercurii q̄ ueniebāt ei i illis dieb⁹ carculo ex pte occidētis & rūores q̄ eū cōtristabunt & cōscribant ex filiis suis & ex suis seruis. Post hoc recepit sol dispōnē a saturno p lumē trini aspect⁹ sui ꝑmi & ipse fuit dñs. 5. dom⁹ ab ascēte ē quoq; scda a domo regis & significauit hoc extractionē substātiæ & sūptus cā mulierꝝ & hoc fuit pp locū solis: & qa comisit dispōnē ueneri & uen⁹ recepit p lumen suū quarti aspect⁹ primi & ex luie trini aspectus sol primi & uen⁹ fuit dña ascēntis & fuit i oppōne eius recepit ergo a sole dispōnē & eā remisit ad lunā. significauit quoq; hoc itroitu substātiæ i hac dispōne & cōtētionē cū rusticis cā regis & nuptias filii sui. Deiñ recepit lūa dispōnē p lumē suū quarti aspect⁹ 2. ex quo aspectu ueneris & dispōit & ipsa fuit dña medii cæli & fuit i.2.ab ascēte & significauerūt itroitū regis i eodē āno i eadē dispōne & iniuersa hæc i dispōne plaꝝ i medio cæli usq; ad locū absisiōis p radios suos erūt. 13. dies ac dīdia ac sexta. Cōsidera ergo p hoc & utere i eo q̄ necesse tibi ē i reuolutiōe ānoꝝ mūdi cū opat⁹ fueris i dispōne dieꝝ p proiectionē dieꝝ. sed q̄ narrauim⁹ ex domibus ac dñis eorꝝ reliqs receptiōe luis ac missiōe ei⁹ ad receptionē & ex .7. aspectib⁹ ex sextili. s. trino & .4. aspectibus aut & retro & ex oppōne. Post hoc scito lum receptionis & missiōes & opare i luibus malorꝝ & cōtrariorꝝ & inimicātiū & i luib⁹ malorꝝ aicantiū atq; cōcordātiū sū pacificātiū. Et sil'r dicit infortunūi inimicātib⁹ cū inimicatio fuerit domibus paucitatē bōi & cū pacificate fuerit paucitatē mali & i luib⁹ malorꝝ cū inimicāte fuerit domib⁹ mltitudinē mari & cū pacificati fuerunt paucitatē boni: hæc alibu. In hæc p̄dēa exēpla poteris scire qual'r sit p̄nosticādū de accidētib⁹ mūdi p.4. luiariū p cōiūctiōes magnas & reuolutiōes ānoꝝ mūdi. Si bñ intellexisti regulas quas tibi scripsi i hac sūma iudiciali & p̄cipue illas regulas quas tibi i titulaui i hoc ca. hūc ergo sūmā iudicialē de accidētib⁹ mūdi nō uilipēdas sed eas hēas tibi caras. Cōpilatū enī est ad cōem utilitatē hoium cū magno studio & labore & nō indigeas aliquo alio li. ad p̄nosticādū de accidentibus mūdi de quibus est determinatū in hoc libro si hūc librum diligenter uolueris respicere.

¶ Capm.3.de cōditionibus qbuscūq; q̄ p̄ astrologiā de accidentibus mūdi debet pronosticare.

V q̄ p̄clare scīæ astrologiæ uolueris eē auditor & q̄ scdm regulas h⁹ li. de accēntib⁹ mūdi p̄nosticare itēdis. Ista q̄ tibi monstrabo ab aio tuo nūq̄ labunt'. Prio itaq; si illi⁹ scīæ astrologiæ uolueris util' auditor hēri oēs act⁹ tuos & opatiōes & tuas p̄nosticatiōes singulas in dñi creatorē tuū referre debes sicut decet auditorē hui⁹ scīæ testātē ptole. i p̄logo li. almagesti. Vbi astrologiā comendās iter alia dicit q̄ ipsa facit eū ad pleuerantiā dīni studii. Cū ergo de accidētib⁹ mūdi scdm astrologiā p̄nosticare uolueris: i oib⁹ p̄nosticationib⁹ tuis & in cūctis opib⁹ tuis ab hūana laude tēpa sicut iudices ut tuā famā custodias. Caue sp̄ gl'iam populārē. Desine iactari te i adulātiū oclis eē magī sapiēs q̄ui deri studeas. Si enī contēnis laudes facil'r uitupationē recipies. In cunctis iuditiis tuis caue sup̄ oia p̄sūptionē. Extīa oēs supiores tibi: sapiētiores enī te ml'tos repies. Nulli ergo te p̄ponas caue iactātiā caue oīntatiōes appetitū caue īanis gl'iæ studiū. Nihil de tūc presumas: nihil bōi tibi tribuas. De tua scīa seu

de tuis pronosticationib⁹ nulla elevatõe superbias
Nõ te arroges nõ te iactes: alas supbie non extollas
Multi eni pſũptuosi & uani iactores & pessimi adu
latores de hac scientia pclarissima itromittũt qui eã
tota die miserabiliter defamant. Nõ ergo sis super
bus non pſũptuosus nõ iactator. sed humiliter in tu
is pronosticationib⁹ loquere. Arrogantia eni subli
mes humiliat humilitas autẽ casũ nescit. Nõ sis adu
lator. Pessima eni res est adulatio. In tuis igit pro/
nosticationib⁹ super omnia caue adulationẽ noli
uerbor̃ obscuritatibus uti ita dic ut intelligaris ne
simplicib⁹ loquendo displiceas & ne prudentes of
fendas. Scito quo tẽpe loquaris loquendi modum
non excedas. Tpe congruo loquere: tẽpe congruo
tace: non loquaris nisi interrogat⁹ sint uerba tua pa
cifica. Tolle uerbositatẽ sermonis supflui. Nã mul
tiloquia nõ declinant peccata. Fluuius exũdans ci/
to colligit lutũ. Vltra modũ flat⁹ maris periculũ pa
rit hibriũ nimietas periculũ sustitat. Lingnosus ho
mo im peritus est. Sapiens uero paucis utit uerbis.
Fuge ergo i tuis pronosticationib⁹ superfluã sermo
nis adulationẽ. Et similiter omnẽ fuge sermõis fal/
latiã. Neminem mentiendo fallas. nullum circun/
scribas uerbis: nõ aliud loquere & aliud in animo
teneas. p̃be affectũ sine assimilatione. Caue simila/
tionẽ: uita fictionẽ. Qualis haberi uis taſ esto. In tu
is disputationib⁹ tolle certamẽ. Tolle pertinacẽ uin
cendi dissẽsionẽ. cede cito ueritati: nõ contradicas
iustitiam: disputare stude & non superare in oĩbus
iudiciis tuis & i oĩbus tuis actib⁹ tene rõnẽ: ꝑualeat
tibi ratio. Tempera animũ tuũ ratione tempora fu
roꝛẽ tempora indignationẽ: cohibe animi motũ: re
frena iracũdie impetũ. In prima enĩ pubescente eta
te disce. Ira impedit animum ne possit est cernere
ueꝛ. In tuis ꝓnosticationib⁹ nõ sis iracũdus & in
nullis actibus tuis sis inuidus. Inuidia enim cuncta
uirtutum germina concremat. Inuidia cuncta bo/
na ardore deuorat. Inuidia amicitiæ sensum come
dit. Pectus urit & cor hominis quasi quædã pestis
depascit: nõ ergo sis inuidus nõ iracucũd⁹ nõ uiolẽ
tus. Vitiũ eni est & motũ aĩ excitat. Vnde mltũ gra
uatur mens. Vino fomes libidinis nutritur. Pocula
quippe istrumẽta luxurie sũt. Igni eni adiecto fomi
te icendiũ magis crescit. Adiecta igitur materia plu
rima crescit flãma. Ad ebrietatẽ & luxuriam cito ac
cessit ꝓditio: ergo non sis ebrius non sis luxuriosus
non libidinosus. Multos reges & notabiles perdi/
dit luxuria. Esto pudicus castus & sobrius non gu/
losus nec comessationibus & ebrietatibus deditus
ne hæc præclara scientia astrologiæ tuis seditati/
bus deturpetur. Nũq̃ te pecunie augmenta sollici/
tent ne ab hac scientia uenerãda sis distractus si uis
esse quietus nihil seculi appetas & semper requiem
habebis mentis si a te mundi curas abieceris. Diui/
tie enim usq; ad pericula ducunt. Diuitie usq; ad
exitum protrahunt. Multi propter opes pericli/
tarunt. Multi ꝓp diuitias in discrimẽ uenerũt. Nõ
ergo sis cupidus nõ auarus nõ ambiciosus ne huius
sciẽtiæ astrologiæ ignobilitatẽ ignobilis pecunie cu
piditas diffaniet: esto discretus esto prudens esto tẽ
peratus in omnib⁹ tpare eni cuncta prudentis est: ꝓ
spice quoq; ꝙ tui aptũ sit tempori. & in iudiciis tu/
is prospice quid iudicas quando iudicas: coraꝫ qui
bus personis iudicas & qualiter indicare debes. Nã
ut dicit ptole. i centiloquio propositiõe prima. A/
strologus non debet dicere rẽ ſpecialiter sed uniuer
saliter ut q eminus uidet rẽ aliquã: i tuis iudiciis cau
sas reꝛ & tempoꝛ regulas ꝓspice. Singuloꝛ ope/
rum discretiões agnosce diligẽter distingue omnia
quæ agis ne in aliqua re ĩdiscretus appareas omnia
quidẽ de quibus interogatur clara sis noce dicturus
ne quid a te forte queratur ꝙ non liceat nec interro
gare nec dicere nec aliquã questionẽ illicitã respon/
deas. sed tantũ modo de rebus licitis iuxta libros tu
os mãifestũ da iudiciũ amore uel odio iudiciũ tuũ
nũq̃ peruertatur: amor eni & odiũ & propriũ cõ/
modũ sepius sunt ãnexa ne sufficienter poterit ueꝛ
iudicari: & amor & odiũ peruertunt iudicii uerita
teꝫ. Ptolemeus in centiloquio propositione. 12. In
omnibus ergo iudiciis tuis indifferenter age indif/
ferenter iudica. Caue similiter omnia iudicare de re
bus quæ sunt a sensibus humanaꝛ remota. Non
te intromittas de scientiis illicitis cuiusmodi sunt
nigromãtia magica geomantia nec de qõnibus a/
strologiæ nec de electionibus sit tibi magna cura. q̃
stiones enim & elections ut dicit haly sunt res de/
biles nec rem naturalem sequũtur. Et ptolemeus e/
tiam in. 2. quadripartiti ca. primo eas expresse re/
ꝓbat. De istis ergo scientiis illicitis dimittas quæ
ponunt necessitatẽ stellaꝛ qui ponunt in fatalẽ ne/
cessitatẽ. Planetæ. n. non necessitant sed disponunt
iudicia. n. astroꝛ sunt mediũ iter necessariũ & pos
sibile sicut dicit ptole. in centiloquio propositione
prima nullã ergo necessitatẽ agunt stelle & fatũ etiã
theologi & phisici & q̃si oẽs sane mentis reprobãt
& cõdẽnant. Dicit eni phs primo methaphisice in
prologo ꝙ multa mentiunt cãtantes poete. Et idẽ
postea ouidius i de uetula reprobat fatũ dicens. Et
fatũ fatuũ fatui quæ sequunt. Et dñs p prophetiaꝫ
isaye. 47. loquens contra babilonẽ ubi phes scientiæ
illicite uiguerunt omnes huius scientias illicitas &
oẽs eis adhorentes reprobat sic dicens. Sapiẽtia &
scientia tua decepit te cũ incantationib⁹ tuis & cum
multitudine maleficioꝛ tuoꝛ in quibus laborasti
ab adolescentia tua si quid prosit tibi aut quid pos
sis fieri fortior defeciſti in mltitudne consilioꝛ tuo
rum stent & saluent te angures cæli qui contẽplebã
tur sidera & suspicabant menses ut ex eis nuntiarẽt
uentura tibi fieri sunt quasi stipla ignis combuirt i/
stos: hæc ibi. Istas etiam scientias illicitas & eorum
fautores ponentes necessitatem in stellarum actio/
nibus & tollentes in quantum eis est potestatẽ crea
toris reprobant augustinus & grægorius in mul/
tis locis & iura canonica hos condemnant. Ta/
les itaq; scientiam astrologie pessime diffamant
qui suas scientia illicitas sub quodam uelamine

astrologiæ paliát ponentes oía necessario ꝑduci ex stellis & omnia necessitate fatali subiacere ñ ne totũ cælũ & sol & luna & oís stellę ī principio creata sũt a dño nec aliquã uirtutẽ hñt nisi a dño & ipsi⁹ sub iacent uoluntati gu.primo ca.nec pót facere creatu ra sine creatoris efficiẽtia imo ꝙ qd de⁹ uult fieri il/lud fiet: & quicqd ꝑducit̃ ex stellis a dño primo ꝑ/ducit̃ & ſcdario a stellis táq̃ ab ístrumẽtis eius hoc & satis catolice. Asserit ptole.prío q̃dripartiti ca. 3. dicẽs nó esse extimandũ ꝙ supiora sup sua signi ficata ꝓcedunt incuitabiliter uelut ea q̃ a diuina di spóne cótingunt imo scire debem⁹ qa celestiũ uires fiunt ex diuina dispõne. Istis ergo q̃ de sciis illici/tis introducunt uerã astrologiã pessime differiant. Msti nãq; ꝓp ꝓdictas scias ꝓhibitas oís ꝓnosticatio nes astrologiæ de accidẽtib⁹ mũdi credũt esse illici tas cassas quoq; & uanas q̃ ignorátes uere astrolo/giæ principia a uia ueritatis turpiter recedunt. Quis enī unq̃ catholic⁹ negaret qn calor & frigus siccitas & humiditas & oẽs ipssiones tá humide q̃ ſ sicce ī regione aerea generate ex corporib⁹ supercele stibus generent̃. Et cũ terremotus ex exalationibus siccis ífra uiscera terræ inclusis generat̃. Quis nega ret quin ex corporib⁹ superceleſtibus iste exalatiões ífra terrã possũt ꝓpelli & sic terremotũ generari ex stellis. Itẽ cũ pestilẽtia & mortalitas hoíum & alio rũ aīaliũ ut plurimũ ex corruptione aeris generat̃. & cũ corruptio aeris ex ĩordinata mutatióe tpum in calore & frigore & humiditate & siccitate pro/cedat: qs catolicus negaret quin pestilentia mortali tas & ífirmitates ex stellis causentur. Itẽ cũ caristia uictualiũ ex nimio hũore & aliq̃ ex nimia siccita/te tpibus ãni quib⁹ fruct⁹ colligunt̃ aut ī quib⁹ semi nant̃ seía frequẽtissime cótingit. Quis negaret cari stiã & famẽ ꝓuenire ex stellis. Quis negaret etiã qn q̃dã cóstellatiões disponãt hoíes q̃nq; ad lites & ad iurgia mouẽtes eoꝝ spiritũ ad malũ. Vñ & guerræ & ꝑlia freq̃nter fiũt ex eisdẽ cóstellatõib⁹ nó forma ſ sequãt̃ ꝑlia & guerras ꝓuẽire ꝓpter ratõabilẽ uir tutẽ sup passiones sensuales hoíum dñantes sunt tñ ꝓdicte cóstellationes ut plurimũ signa accidentiũ ī mũdo. Hæc aũt oía accidẽtia satis catolice possunt cõcedi primo & pricipal⁹ ꝓduci a dño & scdario ex stellis: grauissime ergo peccat q̃ ꝓp ꝓdcas scias il licitas uerã sciam astrologiæ nitunt̃ cõdẽnare. Ipsi enī ut dicit ptole.primo q̃dripti̇t ca.3.nõ solũ ꝙ ex astrologia nesciri põt ueꝝ etiã ꝙ ei⁹ subtile uilipen dũt. Sed sicut ꝓp stultoꝝ ignorátiã ut ait ptole. ñ ẽ uilipendẽda phia sic ꝓp iperitos in astrologia nõ ẽ uera scia practice astrologie ꝓpbãda. Nã quot hẽt astrologia ignorátes tot hñt eã disputantes. De na tura igit̃ astrologiæ scia satis audacter te ītromittas Sed predictas scias illicitas & ꝓhibitas oío fugias quæ hoís famã & ei⁹ conditiones miserabiliter de turpãt. In natiuitatib⁹ etiã magna curiosítas est & magnũ tediũ operãdi. Quãuis enī fetus ī utero ho ra cõceptionis & nat⁹ ī hora natiuitatis q̃dã ifluẽ tiã suscipit a super celestib⁹. Vñ & natus ille ad uir/tutes aut ad uicia sic disposit⁹ & iclīat⁹ cũ hæc scia ſ. natiuitatũ a sensib⁹ humanis nimis remota ẽ & ni miã curiosítatẽ relinquit. Nulla ergo sicut tibi cu/riosítas sciæ hui⁹ latentiã nec scire cupias ꝙ scire nõ licet. Sed de accidentib⁹ mũdi de quib⁹ ī hoc li. de terminatũ est & quæ sup principiis naturalib⁹ fun/dant̃ ītromittere satis licet. de quib⁹ tpate & prudẽ ter iudicare debes fidẽ tuã semp illesã seruãdo nulla iudicia nec aliq̃ negotia illicita susc̃ipias. Esto ab oī crudelitatis ardore sepositus esto patiens esto mi/tis esto mãsuetus esto modest⁹ ab oib⁹ cõtentioni/bus separat⁹. Nũq̃ alienis iurgiis ac pestiferis ini/micis gaudeas ac tibi in oī cõuersatione placeat qẽ ta moderatio fuge seductiões fuge ſp turbulẽta cer/tamina amicitiæ fidẽ fortib⁹ copulationibus strin/genda operãda ut in oib⁹ actibus tuis fides tua ĩcor rupta ꝓmãeat. Errãtib⁹ oib⁹ ꝑsertim quos tibi ami citiæ necessitudo cõiũxerit rectã uiuẽdi uiã móstrãt tua ífortune formati ꝓteritis uite liberent̃ errorib⁹ ut nó solũ respósis sed etiã cósiliis ꝓditas hoíuꝝ pos sit restituere uirtutes. Cũ q; animũ tuũ his ornamen tis ac ꝑsidiis uirtutũ ornaueris ab oíbus quoq; acti b⁹ nephariis fueris sepat⁹ q̃ animũ pessũdare cósue uerũt atq; ī phia arithmetica geometria ꝓbabilꝛ fue ris ístructus & mot⁹ plaꝝ iuxta doctrinã ptole. in circulis suis ī libro almagesti agnoueris. Has ꝓnosti cationes q̃s in hoc libro tibi scripsi de accidentibus mũdi audacter aggredere: & hãc sũmã iudicialẽ de accidentib⁹ mũdi diligenter íspice. Et si quid tibi in hac sũma ꝓfecerit aut si de ea q̃cqd emolimẽti seu cõ modi ꝓtaueris sudorib⁹ & laborib⁹ meis hanc ui cẽ repẽdas ut ꝓ inumerabilibus peccatis meis apud iustũ & misericordẽ iudicẽ ĩterpellas. Et qa auxiliã te deo iá in hoc tpe pestilẽtiali ī quo tot⁹ mũd⁹ ī ma ligno positus est fessus a labore scribendī nó ex ꝑsũ ptione seu gl'ia ĩani: sed superna caritate coact⁹ hu ic sũmæ iudiciali de accidentib⁹ mũdi finẽ imposui gratias quantas sufficio refero deo patri cui sit ho/nor & gloria per infinita secula amen.

FINIS

¶ Sũmæ astrologiæ iudicialis de accidentibus mũ di quæ anglicana uulgo nuncupatur. Iohannis es/chuid uiri anglici eiusdem scientiæ astrologiæ peri tissim. Finis hic imponitur faustus.

¶ Opera quoq; & cura diligenti qua fieri potuit. Iohannis lucilii. Sanctiter helbrõnensis germani. Impensis quoq; non minimis. Generosi uiri. Frá/cisci bolani eloquentissimi olim uiri Candiani pa/tritii ueneti. Anno salutis. 1489. nonis Iulii impres sione completum est Venetiis.

Registrum huius operis
a b c d e f g h i k l m n o p q r s t
u x y z & A B C D. Omnes sunt quater
ni excepto q p k est duernus & l est ternus & p
est quinternus.

No ꝑme ꝓ dñe ſuppoñ ⁊ eſſe orate ſi aut voluiſ habẽe ꝑma linea ſcdi capituli tuc ſtda
linea ſcde cali ſbtraſe a ꝑma ꝑ ⁊ qđ rñaſ ẽ linea ꝑma ſcdi cali ꝑ ſcde tercia ꝑ
a ꝑma ꝑm ⁊ habebiſ ſtda ſcdi ꝛc / Si aut voluiſ corrige tertiu cali ꝛope ꝑ ⁊ ſtda
linea ſcdi cali ⁊ ſcde bore de a ora ⁊ hẽbiſ ꝑ tercij poſtea ꝛope tria ⁊ ſcdi
a bore dea ori dñe ⁊ erit ſcda linea tcij cali ꝛc ſuppoñdo ꝑmaſ ne di de correctas
Si ꝑ hoc ꝑ vſq; finiuiſ Nabu or voluiſ tuc capiaſ ꝑ de ꝑmis nocte ⁊
ſbtraſe tota ꝛc (q̃ ullis) ſc ab eoꝝ ⁊ ꝓueniet ſi ſtda ꝑ ſiluna ⁊ nabu or voluiſ
corrige tuc [illegible] ope ũ ꝑ ⁊ ſbtraſe ſtda ⁊ abeaꝝ ⁊ ꝓueniet dia defuncti
⁊ alexandri tis maſculis ꝑ qua omes fuerat orate & capa ũ ꝑ ⁊ ſbtraſe
ſtdaſ abeoꝝ ⁊ ꝓueniet ⁊ voles corrige dia nabu or ⁊ mortꝫ alexandri tuc
capies ſtdaſ de ꝑmis ſc ſbtraſe tria ⁊ hẽbiſ ea Si aut vis corrige dia
alexandri ꝑma ⁊ alias mortꝫ) nab ab eoꝝ ſtulo mortꝫ tuc ꝛo ⁊
in ordine ꝑmaꝝ ſc ⁊ ſbtraſe quotaꝝ ꝛc ꝗ ea qđ ꝑme ſc corrige

Qui habi tat in adiutorio

altissi mi in protectio ne dei ce

li commora bitur Et ret domi no su

scepto r meus es et refu gium meum

deus me us sperabo me um

Scapu lis suis obumbrabit ti bi et sb

penis e ius spera bis Quoniam

Ipse liberabit me de laqueo ve

nantium et a verbo a spero Scuto

circũdabit te ueritas eius non timebis

a sagitta volante [illegible] ministrat